דער ברית חדשה

איבערגעזעצט פון

דר. חיים איינשפרוך

און רעווידירט פון

דר. אהרן־זעליג גאַבע

All rights reserved. Copyright © 2001–2005

Permission for *personal* use only is hereby given.

דער סדר פון די ספרים
פון דעם
ברית חדשה

זייט

די בשׂורה טובה לויט מַתָּיָא 1
די בשׂורה טובה לויט מַארקוס 78
די בשׂורה טובה לויט לוקַאס 128
די בשׂורה טובה לויט יוֹחָנָן 212
די מַעשׂים פון די שליחים 276
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו די רוימער 362
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו די קָארינטער א 395
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו די קָארינטער ב 427
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו די גאַלַאטער 448
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו די עפעזער 459
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו די פיליפּער 470
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו די קָאלָאסער 478
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו די טעסאַלָאניקער א . . 485
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו די טעסאַלָאניקער ב . . 492
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו טימאָטעאוסן א 496
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו טימאָטעאוסן ב 505
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו טיטוסן 511
די בריוו פון פָּאוּלוס השליח צו פילעמָאנען 515
דער בריוו צו די יִידן 517
דער בריוו פון יעקבן 542
דער בריוו פון פעטרוסן השליח א 550
דער בריוו פון פעטרוסן השליח ב 559
דער בריוו פון יוֹחָנָן השליחא 565
דער בריוו פון יוֹחָנָן השליחא ב 574
דער בריוו פון יוֹחָנָן השליחא ג 576
דער בריוו פון יהוּדהן 578
די הִתגַלות פון יוֹחָנָן 581

די בשׂורה טובה לויט

מַתְיָא

א דאָם איז דאָם סֵפֶר פּוּן דעם יְחוּם פּוּן ישוּעַ הַמָּשִׁיחַ, דעם זון פּוּן דָּוִדן, דעם זון פּוּן אַבְרָהמען.

2 אַבְרָהם האָט געבוירן יִצְחָקן, און יִצְחָק האָט געבוירן יַעֲקֹבן,
3 און יַעֲקֹב האָט געבוירן יהוּדהן און זיינע ברידער, און יהוּדה
האָט געבוירן פֶּרֶצן און זֶרַחן פּוּן תָּמָרן, און פֶּרֶץ האָט געבוירן
4 חֶצְרוֹנען, און חֶצְרוֹן האָט געבוירן רָמען, און רָם האָט געבוירן
עַמִּינָדָבען, און עַמִּינָדָב האָט געבוירן נַחְשׁוֹנען, און נַחְשׁוֹן האָט
5 געבוירן שַׂלְמוֹנען, און שַׂלְמוֹן האָט געבוירן בּוֹעַזן פּוּן רָחָבן, און
בּוֹעַז האָט געבוירן עוֹבֵדן פּוּן רוּתן, און עוֹבֵד האָט געבוירן יִשַׁיִן,
6 און יִשַׁי האָט געבוירן דָּוִד הַמֶּלֶךְ.

7 און דָּוִד האָט געבוירן שלֹמהן פּוּן דעם ווייב פּוּן אוּרִיָהּ, און
שלֹמה האָט געבוירן רחַבעָמען, און רחַבעָם האָט געבוירן
8 אַבִיָהן, און אַבִיָה האָט געבוירן אָסָאן, און אָסָא האָט געבוירן
יהוֹשָׁפָטן, און יהוֹשָׁפָט האָט געבוירן יהוֹרָמען, און יהוֹרָם האָט
9 געבוירן עוּזִיָהוּ, און עוּזִיָהוּ האָט געבוירן יוֹתָמען, און יוֹתָם האָט
10 געבוירן אָחָזן, און אָחָז האָט געבוירן חִזְקִיָהוּ, און חִזְקִיָהוּ האָט
געבוירן מנַשֶׁה, און מנַשֶׁה האָט געבוירן אָמוֹנען, און אָמוֹן האָט
11 געבוירן יאשִׁיָהוּ, און יאשִׁיָהוּ האָט געבוירן יכָניָאהוּן און זיינע
ברידער, צוּ דער צייט פּוּן גַלוּת־בָּבֶל.

12 און נאָך גָלוּת־בָּבֶל האָט יכָניָהוּ געבוירן שְׁאַלתִיאֵלן, און
13 שְׁאַלתִיאֵל האָט געבוירן זרוּבָּבֶלן, און זרוּבָּבֶל האָט געבוירן
אַבִיהוּדן, און אַבִיהוּד האָט געבוירן אֶלְיָקִימען, און אֶלְיָקִים האָט
14 געבוירן עָזוּרן, און עָזוּר האָט געבוירן צָדוֹקן, און צָדוֹק האָט
15 געבוירן יָכינָען, און יָכִין האָט געבוירן אֶלִיהוּדן און אֶלִיהוּד
האָט געבוירן אֶלְעָזָרן, און אֶלְעָזָר האָט געבוירן מַתָּנָען, און
16 מַתָּן האָט געבוירן יַעֲקֹבן, און יַעֲקֹב האָט געבוירן יוֹסֵפּן, דעם

מאַן פּון מִרְיָמען, פּון וועלכער איז געבוירן געוואָרן יֵשׁוּעַ, ווָאס
17 וועלט גערופּן מָשִׁיחַ. אוּן אַזוי זענען אַלע דורות פּון אַבְרָהמען
ביז דָּוִדן פערצן דורות, אוּן פּון דָּוִדן ביז גָּלוּת־בָּבֶל פערצן
18 דורות, אוּן פּון גָּלוּת־בָּבֶל ביז מָשִׁיחַן פערצן דורות. אוּן די
גבורט פּון יֵשׁוּעַ חַמָּשִׁיחַ איז געווען אויף אַזאַ אופּן: בעת
זיין מוטער מִרְיָם איז געווען פאַרקנָסט צוּ יוֹסֵפן, אוּן איידער
זיי זענען זיך צוזאַמענגעקומען, איז זי געפונען געוואָרן מעוּבֶּרֶת
19 פּון דעם רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ. אוּן אַזוי ווי יוֹסֵף איר מאַן איז געווען
אַ צַדִּיק, האָט ער זי ניט געוואָלט אָפּן מבַייש זיין, נייערט
20 געטראַכט זי אָפּצוּלאָזן שטילערהייט. אוּן ווי ער האָט זיך דאָס
איבערגעלייגט, ערשט אַ מַלְאָך פּון גאָט האָט זיך באַוויזן צוּ אים
אין אַ חָלוֹם, אוּן געזאָגט: יוֹסֵף בֶּן־דָּוִד, האָב ניט קיין מורא צוּ
נעמען מִרְיָם, דיין ווייב, וואָרים דאָס, וואָס איז געבורן אין איר, איז
21 פּון דעם רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ; אוּן זי וועט געבערן אַ זון, אוּן דו זאָלסט
רופּן זיין נאָמען יֵשׁוּעַ, וואָרים ער וועט מַציל זיין זיין פאָלק פּון
22 זייערע זינד. אוּן דאָס אַלץ איז געשען, כדי עס זאָל מקוים ווערן
23 וואָס סע איז געזאָגט געוואָרן פּון גאָט דורך דעם נָבִיא: אָט וועט
די יונגפרוי טראָגעדיק ווערן, אוּן געבערן אַ זון, אוּן מע וועט רופּן
24 זיין נאָמען עִמָּנוּאֵל, וואָס איז טייטש: גאָט איז מיט אונדז. אוּן ווען
יוֹסֵף איז אויפגעשטאַנען פּון שלאָף, האָט ער געטאָן אַזוי ווי דער
מַלְאָך פּון גאָט האָט אים געבאָטן; אוּן ער האָט גענומען צוּ זיך
25 זיין ווייב, אָבער ער האָט זי ניט דערקענט, ביז זי האָט געבוירן אַ
זון; אוּן ער האָט גערופּן זיין נאָמען יֵשׁוּעַ.

ב אוּן בעת יֵשׁוּעַ איז געבוירן געוואָרן אין בֵּית־לֶחֶם פּון יהודה, אין
די טעג פּון דעם מֶלֶך הוֹרדוֹס, ערשט חַכָמים פּון מִזרח זענען
2 געקומען קיין ירוּשָׁלַיִם, אוּן האָבן געזאָגט: וואוּ איז דער מֶלֶך פּון
די יִידן, וואָס איז געבוירן געוואָרן? וואָרים מיר האָבן געזען זיין
3 שטערן אין מִזרח, אוּן זענען געקומען זיך בוקן צוּ אים. אוּן בעת
דער מֶלֶך הוֹרדוֹס האָט דאָס געהערט, האָט ער זיך דערשראָקן,
4 אוּן גאַנץ ירוּשָׁלַיִם מיט אים; אוּן ער האָט פאַרזאַמלט אַלע

ראָשי־כֹהַנים און סופֿרים פֿון דעם פֿאָלק, אין האָט זיי געפֿרעגט,
וואו דער מָשִׁיחַ דאַרף געבוירן ווערן. האָבן זיי צו אים געזאָגט:
5 אין בֵּית־לֶחֶם פֿון יהודה, וואָרים אַזוי שטייט געשריבן דורך
דעם נָבִיא: און דו בֵּית־לֶחֶם, לאַנד פֿון יהודה, ביסט ניט די
6 קלענסטע צווישן די טויזנטער פֿון יהודה; וואָרים פֿון דיר וועט
אַרויסקומען אַ געוועלטיקער, וואָס וועט דערנערן מיין פֿאָלק
7 ישׂראל. דעמאָלט האָט הורדום שטילערהייט גערופֿן די חַכָמים,
און האָט ביי זיי אויסגעפֿאָרשט אין וואָסער צייט דער שטערן
8 האָט זיך באַווייזן; און ער האָט זיי געשיקט קיין בֵּית־לֶחֶם, און
געזאָגט: גייט און פֿאָרשט אוים גענוי בנוגע דעם קינד, און אַז
איר וועט עס געפֿינען, לאָזט מיר וויסן, כדי איך זאָל אויך קאָנען
9 קומען זיך בוקן צו אים. און ווי זיי האָבן אויסגעהערט דעם מֶלך,
זענען זיי אַוועקגעגאַנגען; ערשט דער שטערן, וואָס זיי האָבן
געזען אין מִזרח, איז זיי פֿאָרויסגעגאַנגען, ביז ער איז געקומען
און האָט זיך אָפּגעשטעלט איבער דעם אָרט, וואו דאָס קינד איז
10 געווען. און אַז זיי האָבן געזען דעם שטערן, האָבן זיי זיך געפֿרייט
11 מיט זער אַ גרויסער שִׂמחה; און בעת זיי זענען אַריַינגעגאַנגען
אין הויז אַריין, האָבן זיי געזען דאָס קינד מיט מִריָמען זיין מאַמע,
און זיי זענען אַנידערגעפֿאַלן, און האָבן זיך צו אים געבוקט; און
זיי האָבן געעפֿנט זייערע אוצרות, און האָבן געגעבן פֿאַר אים
12 מַתָּנות; גאָלד און ווייַרעך און מירע. און נאָכדעם וויַ זיי זענען
געוואָרנט געוואָרן אין אַ חָלום, אַז זיי זאָלן זיך ניט אומקערן
צו הורדומן, זענען זיי אַוועקגעגאַנגען צו זייער אייגענעם לאַנד
13 מיט אַן אַנדערן וועג. און בעת זיי זענען אַוועקגעגאַנגען, ערשט
אַ מַלאָך פֿון גאָט האָט זיך באַווייזן צו יוסֿפֿן אין אַ חָלום, און
געזאָגט: שטיי אויף, און נעם דאָס קינד און זיין מאַמען, און
אַנטרין קיין מִצרַיִם, און זיי דאָרטן, ביז איך וועל דיר זאָגן; וואָרים
14 הורדום וועט זוכן דאָס קינד, כדי עם אומצוברענגען. און ער
איז אויפֿגעשטאַנען און האָט גענומען דאָס קינד און זיין מוטער
15 ביינאַכט, און איז אַוועק קיין מִצרַיִם: און ער איז דאָרטן געווען

ביז דעם טויט פון הורדוסן, כדי ער זאָל מקוים ווערן, וואָס סע איז
געזאָגט געוואָרן פון גאָט דורך דעם נָביא: פון מִצרַים האָב איך
16 געפֿרופֿן מײַן זון. אוּן ווען הורדום האָט געזען, אַז ער איז פון די
חַכָמים אויסגעשפּאָט געוואָרן, איז ער זער דערצערנט געוואָרן,
אוּן ער האָט געשיקט אויסהַרגענען אַלע יִנגלעך אין בֵּית־לֶחֶם
אוּן אין אַלע אירע געמאַרקן, פון צוויי יאָר אַלט אוּן יונגער, לויט
דער צייט, וואָס ער האָט גענוי אויסגעפֿאָרשט ביי די חַכָמים.
17 דעמאָלט איז מקוים געוואָרן וואָס סע איז געזאָגט געוואָרן דורך
18 יִרמיָה הַנָביא: אַ קול איז געהערט געוואָרן אין רָמָה, געוויין
אוּן גרויס יאָמער, רָחל ווײנט אויף אירע קינדער; אוּן זי לאָזט
19 זיך ניט טרייסטן, ווײַל זיי זענען מער ניטאָ. אוּן בעת הורדום
איז געשטאָרבן, האָט אַ מַלאָך פון גאָט זיך באַוויזן אין אַ חָלום
20 צו יוסֿפן אין מִצרַים, אוּן געזאָגט: שטיי אויף, אוּן נעם דאָס
קינד אוּן זיין מאַמען, אוּן גיי קיין אֶרֶץ־יִשׂרָאל; ווײַל די, וואָס
21 האָבן געזוכט דאָס לעבן פון דעם קינד, זענען טויט. אוּן ער איז
אויפֿגעשטאַנען אוּן האָט גענומען דאָס קינד אוּן זיין מאַמען, אוּן
22 איז געקומען קיין אֶרֶץ־יִשׂרָאל. אָבער ווען ער האָט געהערט, אַז
אַרכעלאַוס געוועלטיקט אין יהודה אויפן אָרט פון זיין פאָטער
הורדום, האָט ער מורא געהאַט אַהין צו גיין; אוּן נאָכדעם ווי ער
איז געוואָרנט געוואָרן אין אַ חָלום, איז ער אַוועק אין די געגנט
23 פון גָלִיל, אוּן איז געקומען אוּן האָט געוואוינט אין אַ שטאָט,
וואָס האָט געהיסן נצֶרֶת, כדי עס זאָל מקוים ווערן וואָס סע איז
געזאָגט געוואָרן דורך די נבִיאים, אַז ער זאָל גערופֿן ווערן נָצרי.
ג 1 אין יענע טעג איז געקומען יוחָנָן הַמַטבִיל, אוּן האָט גערופֿן
2 אין דער מִדבר פון יהודה, אַזוי צו זאָגן: טוט תשובה, ווײַל
3 דאָס מַלכות־שָׁמַיִם האָט זיך דערנענטערט. ווײַל דאָס איז
ער, פון ווען ישַעיָה הַנָביא האָט געזאָגט: אַ קול רופט אין
דער מִדבר; מאַכט גרייט דעם וועג פון גאָט, גלייכט אוים זיינע
4 שטעגן. אוּן יוחָנָן האָט געטראָגן אַ מַלבוש פון קעמל־האָר,
אוּן אַ לעדערנעם גאַרטל אַרום זיינע לענדן; אוּן זיין שפּייז

5 איז געווען הייִשעריקן אוּן ווילדער האָניק. דעמאָלט איז צוּ
אים אַרויסגעגאַנגען ירושָלַיִם, אוּן גאַנץ יהודה, אוּן די גאַנצע
6 געגנט פּוּן יַרדן; אוּן זיי זענען פּוּן אים געטוֹבלט געוואָרן אין
7 יַרדן, אוּן האָבּן זיך מִתוַדה געווען אויף זייערע זינד. אָבּער
אַז ער האָט געזען אַ סַך פּוּן די פּרושים פּוּן צדוקים קוֹמען
צוּ דער טבילה, האָט ער צוּ זיי געזאָגט: איר שפּראָץ פּוּן
שלאַנגען, ווער האָט אייך געוואָרנט צוּ אַנטרינען פּוּן דעם
8 אָנקוֹמענדיקן צאָרן? ברענגט דעריבּער פְּיֵרות, וואָס זענען ראָוי
9 פאַר תשובה, אוּן רעדט אייך ניט איין, אַזוי צוּ זאָגן: אַבְרָהם
איז אוּנדזער פאָטער; וואָרים איך זאָג אייך: גאָט קאָן פּוּן די
10 דאָזיקע שטיינער אויפשטעלן קינדער פאַר אַבְרָהמען. אוּן אָט
ליגט שוין די האַק בּיים וואָרצל פּוּן די בּיימער; דעריבּער,
יעדער בּוים, וואָס ברענגט ניט אַרוים קיין גוטע פְּיֵרות, ווערט
11 אָפּגעהאַקט אוּן אַרײַנגעוואָרפן אין פּייער אַריין. איך טובל אייך
מיט וואַסער צוּ תשובה, אָבּער דער, וואָס קוֹמט נאָך מיר, איז
מעכטיקער פּוּן מיר, אוּן זיינע סאַנדאַלן בּין איך ניט ראָוי צוּ
טראָגן; ער וועט אייך טובלען מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש אוּן מיט
12 פּייער. זיין ווינטשויפל איז אין זיין האַנט, אוּן ער וועט גוט
אויסרייניקן זיין שיַער; אוּן זיין ווייץ וועט ער אײַנזאַמלען אין
שפּייכלער אַריין, אָבּער די פּליעווע וועט ער פאַרברענען מיט
13 אַן אוּמפאַרלעשלעכן פּייער. דעמאָלט איז ישוּע געקוֹמען פּוּן
14 גָלִיל צוּם יַרדן, צוּ יוֹחָנָן, כּדי פּוּן אים געטובלט צוּ ווערן. אָבּער
יוֹחָנָן האָט אים פאַרווערט, אוּן געזאָגט: איך וואָלט באַדאַרפט
15 פּוּן דיר געטובלט ווערן, אוּן דוּ קוֹמסט גאָר צוּ מיר? אָבּער ישוּע
האָט אים געענטפערט: לאָז זיין; וואָרים אַזוי געשיקט זיך פאַר
אוּנדז מקַיים צוּ זיין יעדע גערעכטיקייט. דעמאָלט האָט ער אים
געלאָזט. אוּן בּעת ישוּע איז געטובלט געוואָרן, איז ער תֵּיכף
16 אַרויסגעקוֹמען פּוּן דעם וואַסער, אוּן אָט האָט זיך דער הימל
געשפּאָלטן פאַר אים, אוּן ער האָט געזען דעם גייסט פּוּן גאָט
17 אַראָפּנידערן ווי אַ טויבּ, אוּן קוֹמען אויף אים; אוּן זע, אַ בַּת־קוֹל

איז אַרוים פון הימל, אַזוי צו זאָגן: דאָס איז מיין געליבטער זון, וואָס איז מיר וואויל־געפעלן.
ד 1 דעמאָלט איז ישוע געפירט געוואָרן פון דעם גייסט אין דער
2 מדבר אַריין, כדי געפרואווט צו ווערן פון דעם שָׂטן. און אַז ער האָט געפאַסט פערציק טעג און פערציק נעכט, איז ער
3 דערנאָך הונגעריק געוואָרן. און דער מנסה האָט געזאָגט, און האָט צו אים געזאָגט: אויב דו ביסט דער בֶּן־אֱלֹהִים, באַפעל,
4 אַז די דאָזיקע שטיינער זאָלן ווערן ברויט. אָבער ער האָט געענטפערט: סע שטייט געשריבן: ניט פון ברויט אַליין לעבט דער מענטש, נייערט פון יעדן וואָרט, וואָס קומט אַרוים פון
5 גאָטס מויל. דעמאָלט האָט דער שָׂטן אים געזומען אין דער הייליקער שטאָט אַריין, און האָט אים אַויפגעשטעלט אויף דעם
6 שפּיץ־טורעם פון בֵּית־הַמִּקדש, און צו אים געזאָגט: אויב דו ביסט דער בֶּן־אֱלֹהִים, וואָרף דיך אַראָפּ; וואָרים סע שטייט געשריבן: זיינע מַלאָכים וועט ער באַפעלן וועגן דיר, און אויף די הענט וועלן זיי דיך טראָגן, טאָמער וועסטו דיר אָנשלאָגן אָן
7 אַ שטיין דיין פוס. און ישוע האָט צו אים געזאָגט: סע שטייט
8 איך געשריבן: דו זאָלסט ניט פּרואוון גאָט דיין האַר. און דער שָׂטן האָט אים נאָכאַמאָל געזומען אויף זייער אַ הויכן באַרג, און האָט אים געוויזן אַלע מלוכות פון דער וועלט, און זייער פּראַכט;
9 און ער האָט צו אים געזאָגט: אָט־דאָס אַלץ וועל איך דיר געבן,
10 אויב דו וועסט אַנידערפאַלן און דיך בוקן צו מיר. דעמאָלט האָט ישוע צו אים געזאָגט: אוועק מִט דיר, שָׂטן! וואָרים סע שטייט געשריבן: דו זאָלסט דיך בוקן צו גאָט דיין האַר, און אים אַליין
11 זאָלסטו דינען. דעמאָלט האָט אים דער שָׂטן פאַרלאָזט; און
12 זע, מַלאָכים האָבן געענטפערט, און האָבן אים באַדינט. און בעת ער האָט געהערט, אַז יוחנן איז איבערגעענטפערט געוואָרן, איז
13 ער אַוועקגעצויגן קיין גָּלִיל; און ביים פאַרלאָזן נצֶרת, איז ער געקומען און האָט געוואוינט אין כְּפַר־נַחוּם, וואָס איז ביים ים,
14 אין דעם געביט פון זבולון און נַפתָּלי, כדי עס זאָל מקוים ווערן
וואס

15 וואָם סע איז געזאָגט געוואָרן פון ישַעיָה הַנָבִיא: דאָם לאַנד
זבולון אוּן דאָם לאַנד נַפתָלי, קעגן דעם יַם, אין עֵבר־הַיַרדן, גָלִיל
16 פון די גוים. דאָם פאָלק, וואָם איז געזעסן אין דער פינצטער,
האָט געזען אַ גרוים ליכט, אוּן די, וואָם זענען געזעסן אין דעם
לאַנד פון שאָטן פון טויט, פאַר זיי איז אויפגעגאַנגען אַ ליכט.
17 פון דעמאָלט אָן האָט יֵשוּע אָנגעהויבן צו רופן, אוּן זאָגן: טוט
18 תשובה, וואָרים דאָם מַלכות־שָמַים האָט זיך דערנענטערט. אוּן
בעת ער איז געגאַנגען בייַם יַם פון גָלִיל, האָט ער געזען צוויי
ברידער, שִמעוֹן, וואָם וועָרט גערופן פּעטרוס, אוּן אַנדריי זיין
ברודער, ווי זיי וואַרפן אַ נעץ אין יַם אַריין; וואָרים זיי זענען
19 געווען פישערס. אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: גייט מיר נאָך, אוּן
20 איך וועל אייך מאַכן פאַר פישערס פון מענטשן. אוּן זיי האָבן
21 תֵיכף פאַרלאָזט די נעצן, אוּן זענען אים נאָכגעגאַנגען. אוּן אַז ער
איז פון דאָרטן ווייטער געגאַנגען, האָט ער געזען צוויי אַנדערע
ברידער, יַעקֹב בֶן־זַבדי, אוּן זיין ברודער יוֹחָנָן, אין דער שיף
מיט זַבדין זייער פאָטער, פאַרריכטן זייערע נעצן, אוּן ער האָט זיי
22 גערופן. אוּן זיי האָבן תֵיכף פאַרלאָזט די שיף אוּן זייער פאָטער,
23 אוּן זענען אים נאָכגעגאַנגען. אוּן יֵשוּע איז אַרומגעגאַנגען
אין גאַנץ גָלִיל, אוּן האָט געלערנט אין זייערע שוּלן, אוּן
אָנגעזאָגט די בשׂורה פון דעם מַלכות, אוּן האָט געהיילט
24 אַלערליי קראַנקהייטן אוּן שלאַפקייטן צווישן דעם פאָלק. אוּן
זיין שֵם האָט זיך פאַרשפרייט אין גאַנץ סיריע, אוּן מען האָט צו
אים געבראַכט אַלע, וואָם זענען געווען קראַנק, געפלאָגט פון
פאַרשידענע חולאַתן אוּן וויטיקן, באַזעסענע פון בייזע גייסטער,
25 פאַליקע, אוּן געליימטע, אוּן ער האָט זיי געהיילט. אוּן סע
איז אים נאָכגעגאַנגען אַ גרויסער הַמון מענטשן פון גָלִיל, אוּן
דעקאַפּאָלִים, אוּן ירוּשָלַיִם, אוּן יהוּדה, אוּן פון עֵבר־הַיַרדן.

ה אוּן בעת ער האָט געזען דאָם פאָלק, איז ער אַרויפגעגאַנגען אויף
דעם באַרג, אוּן אַז ער האָט זיך אַנידערגעזעצט, האָבן געטענט
2 צו אים זיינע תַלמידים. אוּן ער האָט געעפנט זיין מויל אוּן האָט
זיי

זיי געלערנט, אַזוי צו זאָגן: וואויל איז די, וואָס זענען אָרעם אין
גייסט, וואָרים זייערם איז דאָס מַלכות־שָׁמַיִם. וואויל איז די, וואָס
טרויערן, וואָרים זיי וועלן געטרייסט ווערן. וואויל איז די עַנָוים,
וואָרים זיי וועלן ירשענען די ערד. וואויל איז די, וואָס הונגערן און
דאָרשטן נאָך גערעכטיקייט, וואָרים זיי וועלן געזעטיקט ווערן.
וואויל איז די בַּעלי־רַחמים, וואָרים אויף זיי וועט מען זיך מרַחם
זיין. וואויל איז די לויטערע אין האַרצן, וואָרים זיי וועלן זען
גאָט. וואויל איז די רודפי־שָׁלום, וואָרים זיי וועלן אָנגערופן
ווערן זין פון גאָט. וואויל איז די, וואָס ווערן גערוֶדפט פונווענען
גערעכטיקייט, וואָרים זייערם איז דאָס מַלכות־שָׁמַיִם. וואויל איז
אייך, אויב מען וועט אייך מבַזה זיין, און אייך רוֶדפן, און רעדן
אויף אייך פאַלש אַלדאָס־בייז צוליב מיר. פרייט אייך און זייט
מָלא־שִׂמחה, וואָרים גרויס איז אייער שׂכַר אין הימל, ווייל אַזוי
האָבן זיי גערוֶדפט די נבִיאים, וואָס זענען געווען פאַר אייך. איר
זענט דאָס זאַלץ פון דער ערד; אויב אָבער זאָלץ פאַרלירט
דעם טַעם, מיט וואָס זאָל מען עס ווירצן? סע טויג מער אויף
גאָרניט, סיידן אַרויסגעוואָרפן צו ווערן און צעטראָטן צו ווערן פון
מענטשן. איר זענט דאָס ליכט פון דער וועלט. אַ שטאָט וואָס
ליגט אויף אַ באַרג קאָן ניט זיין פאַרבאָרגן. מען צינדט אויך ניט
אָן אַ ליכט, כדי עס צו שטעלן אונטער אַ מעסטל, נייערט אין
אַ לייכטער; און עס לייכט פאַר אַלע, וואָס זענען אין הויז. אַזוי
אויך זאָלט איר לאָזן שיינען אייער ליכט פאַר די מענטשן, כדי
זיי זאָלן זען אייערע גוטע מַעשׂים, און לויבן אייער פאָטער אין
הימל. מיינט ניט, אַז איך בין געקומען מבַטל צו זיין די תורה,
אָדער די נבִיאים; איך בין ניט געקומען מבַטל זיין, נייערט מקַיים
צו זיין. וואָרים באמת, איך זאָג אייך, ביז הימל און ערד וועלן
פאַרגיין, וועט קיין איין יוד אָדער קוצו־שֶׁל־יוד פון דער תורה
ניט פאַרגיין, ביז אַלצדינג וועט מקוים ווערן. דעריבער, ווער סע
וועט עובר זיין אויף איינער פון די דאָזיקע מינדסטע מִצוות, און
וועט לערנען אַזוי די מענטשן, וועט גערופן ווערן דער מינדסטער
אין

אין דעם מַלכות־שָׁמַיִם; וועד אָבער סע וועט זיי טאָן אוּן לערנען,
וועט גערופֿן ווערן גרויס אין דעם מַלכות־שָׁמַיִם. וואָרים איך זאָג
20 אייך, אויב אייער צִדקות וועט ניט זיין בעסער פּוּן דער צִדקות
פּוּן די סוֹפֿרים אוּן פּרושים, וועט איר באַיִן־אוֹפֿן ניט אַרײַנקומען
אין דעם מַלכות־שָׁמַיִם. איר האָט געהערט, אַז עס איז געזאָגט
21 געוואָרן צוּ די קַדמונים: דוּ זאָלסט ניט הַרגענען. אוּן ווער סע
וועט הַרגענען, וועט זיין חַייב פֿאַר דעם בֵּית־דִּין. אָבער איך זאָג
22 אייך, אַז יעדער איינער, וואָס טוּט צערענען אויף זיין ברודער,
וועט זיין חַייב פֿאַר דעם בֵּית־דִּין; אוּן ווער סע וועט זאָגן צוּ
זיין ברודער: רֵיקָא, וועט זיין חַייב פֿאַר דעם סַנהֶדרין; אוּן ווער
סע וועט זאָגן: דוּ שוטה, וועט זיין אין סַכָּנה פֿאַר דעם פֿייער
23 פּוּן גיהֶנום. דעריבער, אויב דוּ ביסט מַקריב דיין קָרבן אויף
דעם מִזבֵּחַ, אוּן דאָרט דערמאָנסטוּ דיך, אַז דיין ברודער האָט
24 עפּעס קעגן דיר, זאָלסטוּ איבערלאָזן דיין קָרבן פֿאַר דעם מִזבֵּחַ,
אוּן גיי בעת דיך קוֹדם איבער מיט דיין ברודער, אוּן דערנאָך
25 קוּם אוּן זיי מַקריב דיין קָרבן. פֿאַרגלַיך דיך תֵּיכֶף מיט דיין
קעגנער, כָּל־זמַן דוּ ביסט מיט אים אין וועג, טאָמער וועט דיך
דיין קעגנער איבערענטפֿערן צוּם שופֿט, אוּן דער שופֿט צוּם
שוטר, אוּן דוּ וועסט אַרײַנגעוואָרפֿן ווערן אין דער תּפִיסה אַריין.
26 באמת, איך זאָג דיר, דוּ וועסט פּוּן דאָרטן ניט אַרויסקומען, ביז
27 דוּ וועסט האָבן באַצאָלט די לעצטע פּרוטה. איר האָט געהערט,
28 אַז עס איז געזאָגט געוואָרן: דוּ זאָלסט ניט מזַנה זיין. אָבער איך
זאָג אייך, אַז יעדער איינער, וואָס קוקט אויף אַ פרוי צוּ גלוסטן
29 נאָך איר, האָט שוין מזַנה געווען אין זיין האַרצן. אוּן אויב דיין
רעכטע אויג מאַכט דיך שטרויכלען, ריים עם אַרויס, אוּן וואַרף
עם אַוועק פּוּן דיר; וואָרים סע איז בעסער פֿאַר דיר, אַז דוּ זאָלסט
פֿאַרלירן איינעם פּוּן דיינע אֵברים, אַיידער דיין גאַנצער גוּף זאָל
30 אַרײַנגעוואָרפֿן ווערן אין גיהֶנום. אוּן אויב דיין רעכטע האַנט
מאַכט דיך שטרויכלען, האַק זי אָף, אוּן וואַרף זי אַוועק פּוּן דיר;
וואָרים סע איז בעסער פֿאַר דיר, אַז דוּ זאָלסט פֿאַרלירן איינעם

פּון דיינע אֵברים, אידער דיין גאַנצער גוף זאָל אַרײַנגעוואָרפן
31 ווערן אין גיהֶנום. עם איז אויך געזאָגט: ווער סע שיידט זיך פּון
32 זיין וויב, זאָל איר געבן אַ גט. אָבער איך זאָג אויך, אַז יעדער
איינער, וואָס שיידט זיך פּון זיין וויב, סיידן פּונווען זנות, מאַכט
ער זי פּאַר אַ זונה, און ווער סע האָט חתונה מיט אַ גרושה, איז אַ
33 נואַף. ווידער האָט איר געהערט, אַז סע איז געזאָגט געוואָרן צו
די קַדמונים: דו זאָלסט ניט שוועריען פאַלש, נייערט זאָלסט מקַיים
34 זיין דיינע שבועות צו גאָט. אָבער איך זאָג אויך: שוועריט ניט
35 בכלַל, ניט ביים הימל, ווייל ער איז דער טראָן פון גאָט, ניט ביי
דער ערד, ווייל זי איז זיין פוסבענקל, ניט ביי ירושלַים, ווייל זי
36 איז די שטאָט פון דעם גרויסן מֶלך. אויך זאָלסטו ניט שווערן ביי
דיין קאָפּ, ווארים דו קאַנסט קיין אינציקע האָר ניט מאַכן ווייס,
37 אָדער שוואַרץ. נייערט זאָל אייער וואָרט זיין יאָ, יאָ; ניין, ניין; און
38 וואָס עס איז איבעריק, איז פון דעם ניט־גוטן. איר האָט געהערט,
אַז עס איז געזאָגט געוואָרן: אַן אויג פאַר אַן אויג, און אַ צאָן
39 פאַר אַ צאָן. אָבער איך זאָג אייך, שטעלט אייך ניט אַנטקעגן
דעם, וואָס איז שלעכט; נייערט ווער סע שלאָגט דיך אויף דער
40 רעכטער באַק, שטעל אים אונטער אויך די אַנדערע; און וויל זיך
ווער מיט דיר לאָדן, כדי אַוועקצונעמען דיין העמד, לאָז אים אויך
41 נעמען דיין מאַנטל; און ווער סע וועט דיך נייטן צו גיין איין מייל,
42 גיי מיט אים צוויי. גיב דעם, וואָס בעט ביי דיר, און פון דעם,
43 וואָס וויל ביי דיר לייַען, קער דיך ניט אָפּ. איר האָט געהערט,
אַז עס איז געזאָגט געוואָרן; דו זאָלסט ליב האָבן דיין חבר, און
44 פיינט האָבן דיין שׂונא. אָבער איך זאָג אייך: האָט ליב אייערע
45 שׂונאים, און בעט פאַר די, וואָס רודפן אייך; כדי איר זאָלט זיין
קינדער פון אייער פאָטער אין הימל; וואָרים ער לאָזט אויפגיין
זיין זון אויף שלעכטע און גוטע, און שיקט רעגן אויף גערעכטע
46 און אומגערעכטע. וואָרים אויב איר האָט ליב די, וואָס האָבן
אייך ליב, וואָסער שׂכַר האָט איר? טוען דען ניט די מוכסים אויך
47 אַזוי? און אויב איר גרייסט נאָר אייערע ברידער, וואָס טוט איר

48 דאָ אויף? טוען דען ניט די גוים אויך אַזוי? איר, דעריבער, זאָלט
זיין תמים, פונקט ווי אייער הימלישער פאָטער איז תמים.
ו הויט אייך, אַז איר זאָלט ניט טאָן אייער צדקות פאַר מענטשן, כדי
זיי זאָלן דאָס זען; וואָרים דעמאָלט וועט איר ניט האָבן קיין שכר
2 ביי אייער פאָטער אין הימל. דעריבער, בעת דו טוסט צדקה,
זאָלסטו פאַר דיר ניט בלאָזן מיט אַ שופר, ווי די חונפים טוען אין
די שולן און אויף די גאַסן, כדי זיי זאָלן קריגן כָּבוד פון מענטשן.
באמת, איך זאָג אייך, זיי האָבן שוין זייער שכר. נייערט ווען דו
3 טוסט צדקה, זאָל דיין לינקע האַנט ניט ווייסן וואָס דיין רעכטע
4 האַנט טוט, כדי דיין צדקה זאָל זיין בסתר; און דיין פאָטער,
5 וואָס זעט אין פאַרבאָרגענעניש, וועט דיר פאַרגעלטן. און בעת
איר זענט מתפלל, זאָלט איר ניט זיין ווי די חונפים; וואָרים זיי
האָבן ליב צו שטיין און מתפלל זיין אין די שולן און אויף די עק
גאַסן, כדי מענטשן זאָלן זיי זען. באמת, איך זאָג אייך, זיי האָבן
6 שוין זייער שכר. און בעת דו ביסט מתפלל, גיי אַריין אין דיין
אינעווייניקסטן שטיבל, און פאַרשלים די טיר, און זיי מתפלל צו
דיין פאָטער, וואָס זעט אין פאַרבאָרגענעניש; און דיין פאָטער, וואָס
7 זעט אין פאַרבאָרגענעניש, וועט דיר פאַרגעלטן. און בעת איר
זענט מתפלל, זאָלט איר ניט נוצן קיין אומזיסטע איבערחזרונגען,
ווי די גוים טוען; וואָרים זיי מיינען, אַז זיי וועלן דערהערט
8 ווערן דורך זייער רעדן אַ סך. זייט דעריבער ניט גלייך צו זיי;
וואָרים אייער פאָטער וויסט, וואָס איר דאַרפט, נאָך איידער איר
9 בעט אים. דעריבער זאָלט איר מתפלל זיין אויף אַזאַ אופן:
אונדזער פאָטער, וואָס ביסט אין הימל, געהיליקט זאָל ווערן
10 דיין נאָמען. זאָל קומען דיין מלכות, זאָל דיין רָצון געטאָן ווערן
11 אויף דער ערד, אַזוויוו ער ווערט געטאָן אין הימל. גיב אונדז
12 היינט אונדזער טעגלעך ברויט; און זיי אונדז מוחל אונדזערע
שולדיקויטן, ווי מיר זענען אויך מוחל אונדזערע בַּעלי־חובות;
13 און ברענג אונדז ניט צו קיין נסיון, נייערט זיי אונדז מַציל פון
דעם בייזן. וואָרים דיר געהערט די מלוכה, און די גבורה, און

14 דער כָּבוד, אויף אייביק. אָמֵן. וואָרים אויב איר וועט מוחל
זיין די מענטשן זייערע חַטָאים, וועט אייער פאָטער אין הימל
15 אויך אייך מוחל זיין; נאָר אויב איר וועט די מענטשן ניט מוחל
זיין זייערע חַטָאים, וועט אייער פאָטער אויך אייערע חַטָאים ניט
16 מוחל זיין. און בעת איר פאַסט, מאַכט ניט קיין זויער פָּנים, ווי די
חוֹנפים, ווייל זיי פאַרקרימען זייערע פָּנימער, כדי מענטשן זאָלן
זען ווי זיי פאַסטן. באמת, איך זאָג אייך, זיי האָבן שוין זייער
17 שׂכַר. דו אָבער, בעת דו פאַסט, זאָלסטו זאַלבן דיין קאָפ און
18 וואַשן דיין פָּנים, כדי מענטשן זאָלן ניט זען ווי דו פאַסט, נייערט
דיין פאָטער, וואָס איז אין פאַרבאָרגענעש, און דיין פאָטער, וואָס
19 זעט אין פאַרבאָרגענעש, וועט דיר פאַרגעלטן. זאַמלט אייך ניט
אָן קיין אוצרות אויף דער ערד, וואו מאָל און זשאַוועל פאַרצערן,
20 און וואו גנָבים גראָבן זיך אונטער און גַנבענען, נייערט זאַמלט
אייך אָן אוצרות אין הימל, וואו ניט קיין מאָל, און ניט קיין
זשאַוועל פאַרצערן, און וואו גנָבים טוען זיך ניט אונטערגראָבן
21 און גַנבענען; וואָרים וואו סאאיז דיין אוצר, דאָרט וועט אויך זיין
22 דיין האַרץ. דאָס ליכט פון דעם גוף איז דאָס אויג. דעריבער,
אויב דיין אויג איז גאַנץ, וועט דיין גאַנצער גוף זיין לויטער
23 ליכטיקייט, אויב אָבער דיין אויג איז שלעכט, וועט דיין גאַנצער
גוף זיין לויטער פינצטערניש. דעריבער, אויב דאָס ליכט, וואָס
איז אין דיר, איז פינצטערניש, ווי גרויס איז די פינצטערניש׳
24 קיינער קאָן ניט דינען קיין צוויי האָרן; וואָרים אָדער ער וועט
איינעם פיינט האָבן און ליב האָבן דעם אַנדערן, אָדער ער וועט
זיך האַלטן אָן איינעם, און פאַראַכטן דעם אַנדערן. איר קאָנט ניט
25 דינען גאָט און מָמון. דעריבער זאָג איך אייך: זאָרגט ניט פאַר
אייער לעבן, וואָס איר זאָלט עסן, אָדער וואָס איר זאָלט טרינקען,
אויך ניט פאַר אייער גוף, וואָס איר זאָלט אָנטאָן. איז ניט דאָס
לעבן טײַערער פון דעם עסן, און דער גוף ־ פון דעם מַלבוש?
26 קוקט אויף די פייגל פון הימל: ניט זיי זייַען, ניט זיי שניידן,
זיי זאַמלען אויך ניט אין שפַּייכלערס, און אייער הימלישער

27 פאָטער שפייזט זיי. זענט איר ניט וועכט אַ סַך מער פון זיי? און
וער פון אייך קאָן דורך דאַגהן צוגעבן איין אייל צו דער מאָס
28 פון זיין לעבן? און וואָס דאַגהט איר וועגן קלייִדונג? באַטראַכט
די לילִיעס פון דעם פעלד, ווי זיי וואַקסן; ניט זיי האָרעווען, ניט
29 זיי שפּינען. און איך זאָג אייך, אַז אַפילו שלֹמה אין זיין גאַנצער
30 פּראַכט איז ניט געווען באַקלייִדט ווי איינע פון זיי. בכֵּן, אויב
גאָט טוט אַזוי באַקלייִדן דאָס גראָז פון דעם פעלד, וואָס היינט
איז עס דאָ, און מאָרגן וועכט עס אַריַינגעוואָרפן אין אויוון, אַ
31 פּשִׁיטא שוין אייך, אָ איר קלייַן־גלויביקע? דעריבער זאָלט איר
ניט זאָרגן, און זאָגן: וואָס זאָלן מיר עסן? אָדער: וואָס זאָלן
32 מיר טרינקען? אָדער: וואָס זאָלן מיר אָנטאָן? וויל אָט־דאָס
אַלץ באַגערן די גויִים; אייער הימלישער פאָטער וויסט, אַז איר
33 דאַרפט דאָס אַלץ האָבן. נייערט זוכט קודם זיין מַלכות, און זיין
34 צדקות, און דאָס אַלץ וועט אייך צוגעגעבן ווערן. זייט דעריבער
ניט באַזאָרגט פאַר דעם מאָרגן; וואָרים דער מאָרגן וועט פאַר
זיך אַליין זאָרגן. גענוג איז פאַר דעם טאָג זיין אייגענע פלאָגן.

7 1, 2 מִשפּט ניט, כדי איר זאָלט ניט געמִשפּט ווערן. וואָרים מיט דעם
מִשפּט, וואָס איר טוט מִשפּטן, וועט איר געמִשפּט ווערן, און מיט
3 דער מאָס, וואָס איר טוט מעסן, וועט אייך געמאָסטן ווערן. און
פאַרוואָס זעסטו דאָס שפּענדל אין דיין ברודערס אויג, אָבער
4 דעם קלאָץ אין דיין אייגן אויג זעסטו ניט? אָדער ווי קענסטו
זאָגן צו דיין ברודער: לאָמיך אַרויסנעמען דאָס שפּענדל פון דיין
5 אויג, ווען אָט איז אַ קלאָץ אין דיין אייגן אויג? דו חונף, נעם
קודם אַרויס דעם קלאָץ פון דיין אייגן אויג, און דערנאָך וועסטו
זען קלאָר ווי אַרויסצונעמען דאָס שפּענדל פון דיין ברודערס
6 אויג. גיט ניט וואָס סאָאיז הייליק צו הינט, און וואַרפט ניט
אייערע פּערל פאַר חֲזִירים, ווייל זיי קענען זיי נאָך צעטרעטן
7 מיט זייערע פיס, און זיך אויסדרייען און אייך צעריסן. בעט,
און סע וועט אייך געגעבן ווערן; זוכט, און איר וועט געפינען;
8 קלאַפּט אָן, און סע וועט אייך געעפנט ווערן. וואָרים יעדער,

וואָם בעט, וועט באַקומען, אוּן דער וואָם זוכט, וועט געפינען, אוּן
9 דעם וואָם קלאַפט אָן, וועט מען אויפמאַכן. אָדער וואוּ איז דער
מענטש צווישן אייך, וואָם אויב זיין זון זאָל אים בעטן ברויט,
10 וועט ער אים געבן אַ שטיין? אָדער אויב ער זאָל אים בעטן
11 אַ פיש, וועט ער אים געבן אַ שלאַנג? מה־דאָך איר, וואָם
זענט שלעכט, פאַרשטייט ווי צו געבן גוטע מַתָּנות צו אייערע
קינדער, וויפל־זשע מער וועט אייער פאָטער אין הימל געבן
12 גוטס צו די, וואָם בעטן אים? בכֵּן, אַלץ וואָם איר ווילט, אַז
מענטשן זאָלן אייך טאָן, זאָלט איר אויך זיי טאָן; וואָרים דאָס
13 איז די תורה אוּן די נבִיאים. גייט אַריין דורך דעם ענגן טויער;
וואָרים גערַאם איז דער טויער, אוּן ברייט דער וועג, וואָם פירט
צו פאַרדאָרבונג, אוּן אַ סַך זענען די, וואָם גייען אַריין דורך אים.
14 אָבער ענג איז דער טויער, אוּן שמאָל דער וועג, וואָם פירט
15 צום לבֵּן, אוּן ווייניק זענען די, וואָם געפינען אים. היט אייך
פאַר פאַלשע נבִיאים, וואָם קומען צו אייך אין שאָפענע קלייַדער,
16 אָבער אינעווייניק זענען זיי פאַרצוקנדיקע וועלף. לויט זייערע
פֵּירות וועט איר זיי דערקענען. קלויבט מען דען ווײַנטרויבן פון
17 דערנער, אָדער פייגן פון שטעכלקעם? אַזוי טראָגט אויך יעדער
גוטער בוים גוטע פֵּירות, אָבער דער פאַרדאָרבענער בוים
18 טראָגט שלעכטע פֵּירות. אַ גוטער בוים קאָן ניט אַרויסגעבן קיין
שלעכטע פֵּירות, אוּן אַ פאַרדאָרבענער בוים קאָן ניט אַרויסגעבן
19 קיין גוטע פֵּירות. יעדער בוים, וואָם טראָגט ניט קיין גוטע פֵּירות,
20 ווערט אָפגעהאַקט, אוּן אַרײַנגעוואָרפן אין פייער. דעריבער וועט
21 איר זיי דערקענען פון זייערע פֵּירות. ניט יעדער איינער, וואָם
רופט מיך: האַר, האַר, וועט אַרײַנקומען אין דעם מַלכות־שָׁמַיִם,
נייערט דער, וואָם טוט דעם רָצון פון מיין פאָטער אין הימל.
22 אין יענעם טאָג וועלן אַ סַך צו מיר זאָגן: האַר, האַר האָבן
מיר ניט נבִיאות געזאָגט אין דיין נאָמען, אוּן אין דיין נאָמען
אַרויסגעטריבן בייזע גייסטער, אוּן אין דיין נאָמען גענטאָן אַ סַך
23 נִסים? אוּן דעמאָלט וועל איך זיי דערקלערן: איך האָב אייך

קיינמאל ניט געקענט, אַוועק פון מיר, איר וואָם טוט אומרעכט.
24 דעריבער, יעדער איינער, וואָם הערט די דאָזיקע רייד מיינע און
טוט זיי, וועט זיין געגליכן צו אַ חָכָם, וואָם האָט געבויט זיין הויז
25 אויף דעם פעלזן. און דער רעגן איז געפאַלן, און די שטראָמען
זענען געקומען, און דיווינטן האָבן געבלאָזן און געשטורעמט
אויף דעם הויז, און סע איז ניט איינגעפאַלן, וואָרים סע איז געווען
26 געגרונטפעסטיקט אויף דעם פעלזן. און יעדער איינער, וואָם
הערט די דאָזיקע רייד מיינע, און טוט זיי ניט, וועט זיין געגליכן
27 צו אַ שוטה, וואָם האָט געבויט זיין הויז אויף זאַמד; און דער
רעגן איז געפאַלן, און די שטראָמען זענען געקומען, און דיווינטן
האָבן געבלאָזן און געשטורעמט אויף יענעם הויז, און סע איז
28 איינגעפאַלן; און דאָם פאַלן דערפון איז געווען גרויס. און עס איז
געווען, בעת ישוע האָט פאַרענדיקט די דאָזיקע רייד, האָבן זיך
29 די מענטשן געחידושט איבער זיין תורה. וואָרים ער האָט זיי
געלערנט ווי איינער וואָם האָט רשות, און ניט ווי זייערע סופרים.
ח און בעת ער איז אַראָפגעקומען פון דעם באַרג, איז אים
2 נאָכגעגאַנגען אַ גרויסער עולם. און אָט איז צו אים געקומען אַ
מצורע, וואָם האָט זיך צו אים געבוקט, און געזאָגט: האַר, אויב
3 דו ווילסט, קאָנסטו מיך מאַכן ריין. און ער האָט אויסגעשטרעקט
זיין האַנט, און האָט אים אָנגערירט, און געזאָגט: איך ווילֿ;
זיי ריין. און ער איז תֵּיכף געריניקט געוואָרן פון זיין צָרעת.
4 און ישוע האָט צו אים געזאָגט: זע, דערצייל עם קיינעם ניט,
נייערט גיי און וויז דיך פאַרן כֹּהן, און זיי מַקריב דעם קָרבן,
5 וואָם משה האָט געבאָטן, פאַר אַן עדות צו זיי. און ווי ער איז
אַריַינגעקומען קיין כּפַר־נַחום, האָט צו אים געענעט אַ קָנטוריון
6 וואָם האָט אים געבעטן, און געזאָגט: האַר, מיין באַדינער
7 ליגט געליימט אין הויז, און ליידט מיָראדיק. האָט ער צו אים
8 געזאָגט: איך וועל קומען און אים היילן. און דער קָנטוריון
האָט אים געענטפערט: האַר, איך בין ניט ווערט, אַז דו זאָלסט
קומען אונטער מיין דאַך; נייערט זאָג נאָר דאָם וואָרט, און מיין

9 באַדינער וועט געהיילט ווערן. וואָרים אויך איך בין אַ מענטש,
געשטעלט אונטער באַפֿעל־מאַכט, און האָב אונטער מיר חַיל;
און איך זאָג צו דעם: גיי׳ און ער גייט; און צו אַן אַנדערן: קום׳
און ער קומט; און צו מיין קנעכט: טו דאָס׳ און ער טוט עס.
10 און אַז ־ישוע האָט דאָס געהערט, האָט ער זיך געוואונדערשט, און
געזאָגט צו די, וואָס זענען אים נאָכגעגאַנגען: פאַרוואָר, איך זאָג
אייך, ניט אַפֿילו אין ישׂראל האָב איך אָנגעטראָפֿן אַזאַ אֱמונה.
11 און איך זאָג אייך: אַ סַך וועלן קומען פון מִזרח און מַערב,
און וועלן זיך אַנידערזעצן מיט אַבֿרהם, און יִצחָק, און יַעקֹב,
12 אין דעם מַלכות־שָׁמַיִם, בעת די זין פון דעם מַלכות וועט מען
אַרויסוואַרפן אין דער דרויסנדיקער פינצטערניש; דאָרט וועט
13 זיין געוויין און דאָס קריצן פון ציין. און ־ישוע האָט געזאָגט צום
קֶנטוריון: גיי דיין וועג; ווי דיין אֱמונה, אַזוי זאָל דיר געשען. און
14 דער באַדינער איז געהיילט געוואָרן אין יענער שָׁעה. און בעת
־ישוע איז אַריַינגעקומען אין דעם הויז אַריין פון פּעטרוסן, האָט
15 ער געזען זיין שוויגער ליגן קראַנק אויף פיבער; און ער האָט
באַרירט איר האַנט, און דאָס פיבער האָט זי אָפּגעלאָזט; און זי
16 איז אויפֿגעשטאַנען, און האָט אים באַדינט. און אַז דער אָוונט
האָט זיך געניגט, האָבן זיי געבראַכט צו אים אַ סַך באַזעסענע
פון בייזע גייסטער; און ער האָט אַרויסגעטריבן די גייסטער מיט
אַ וואָרט, און האָט געהיילט אַלע, וואָס זענען געווען קראַנק;
17 כדי עס זאָל מקוים ווערן, וואָס ישעיה הַנָבִיא האָט געזאָגט:
ער האָט אויף זיך געוונומען אונדזערע קראַנקהייטן, און געטראָגן
18 אונדזערע וויטיקן. און בעת ־ישוע האָט געזען אַ גרויסן עולם
אַרום זיך, האָט ער באַפֿוילן אַריבערצושיפן זיך אויף יענער
19 זייט יַם. און אָט איז צו אים געקומען אַ סופֿר, וואָס האָט
20 געזאָגט: רַבִּי, איך וועל דיר נאָכגיין וואוהין דו וועסט גיין. האָט
־ישוע צו אים געזאָגט: די פוקסן האָבן היילן, און די פייגל פון
הימל האָבן נעסטן, אָבער דער בֶּן־אָדָם האָט ניט וואו זיין קאָפּ
21 אַנידערצולייגן. און אַן אַנדערער פון די תַלמידים האָט צו אים

געזאָגט: האַר, דערלויב מיר קודם צו גיין און מקבר זיין מיין
פאָטער. אָבער ישוּעַ האָט צו אים געזאָגט: גיי מיר נאָך, און
22 זאָלן די מֵתים מקַבר זיין זייערע מֵתים. און וועג ער איז אַריין
23 אין דער שיף, זענען זיינע תַּלמידים אים נאָכגעגאַנגען. און אָט
24 האָט זיך אויפגעהויבן אַ גרויסער שטורעם אויפן יַם, אַזוי, אַז די
שיף איז געווָארן פאַרפלייצט פון די כוואַליעס; אָבער ער איז
געשלאָפן. און זיי זענען צוגעגאַנגען, און האָבן אים אויפגעוועקט,
25 און געזאָגט: האַר, ראַטעוועֿ, מיר גייען אונטער׳ האָט ער צו זיי
26 געזאָגט: פאַרוואָס שרעקט איר אייך, אָ איר קלַיין־גלויביקע?
דערנאָך איז ער אויפגעשטאַנען, און האָט אָנגעשריגן אויף די
ווינטן און אויף דעם יַם; און סע איז געווָארן אַ גרויסע שטילקייט.
און די מענטשן זענען נשתּומם געווָארן, און האָבן געזאָגט: וואָס
27 איז דאָס פאַר אַ מִין מענטש, אַז אַפילו די ווינטן און דער יַם
28 געהאָרכן אים? און וועג ער איז געקומען אויף דער אַנדערער
זייט, אין דעם לאַנד פון די גַדרִיים, האָבן אים באַגעגנט צוויי
באַזעסענע, וואָס זענען אַרויסגעקומען פון צווישן די קבָרים, און
וואָס זענען געווען זייער ווילד, אַזוי, אַז קיינער האָט ניט געקענט
29 פאַרבייַגיין דורך יענעם אָרט. און זע, זיי האָבן געשריגן, און
געזאָגט: וואָס האָבן מיר צו טאָן מיט דיר, דו בֶּן־אֱלֹהִים?
30 ביסטו אַהערגעקומען אונדז צו פיניקן פאַר דער צייט? און פון
דערווייטן פון זיי האָט זיך געפאַשעט אַ גרויסע סטאַדע חַזִירים.
31 און די בייזע גייסטער האָבן אים געבעטן: אויב דו טרייבסט
32 אונדז אַרוים, שיק אונדז אַריין אין דער סטאַדע חַזִירים. האָט ער
צו זיי געזאָגט: גייט. און זיי זענען אַרויסגעקומען, און זענען אַריין
אין די חַזִירים. ערשט די גאַנצע סטאַדע האָט זיך אַראָפגעלאָזט
פון דעם שיפוע אין יַם אַריין, און זענען אומגעקומען אין די
וואַסערן. און די פאַסטוכער זענען אַנטלאָפן, און זענען געקומען
33 אין דער שטאָט אַריין, און האָבן דערציילט אַלצדינג, און אויך
34 וואָס סע איז געשען מיט די באַזעסענע. און זע, די גאַנצע
שטאָט איז אַרויסגעגאַנגען באַגעגענען ישוּעַן; און וועג זיי האָבן

אים געזען, האָבן זיי אים געבעטן, אַז ער זאָל פֿאַרלאָזן זייערע
געמאַרקן.
ט און ער איז אַריַינגעגאַנגען אין אַ שיף, און איז אַריבערגעפֿאָרן,
2 און איז אָנגעקומען אין זיין אייגענער שטאָט אַריין. און אָט
האָט מען צו אים געבראַכט אַ געליימטן, וואָס איז געלעגן אויף
אַ געלעגער; און אַז ישוע האָט געזען זייער אֱמונה, האָט ער
געזאָגט צום געליימטן, זיי געטרייסט, מיין זון, דיינע זינד זענען
3 דיר פֿאַרגעבן געוואָרן. און זע, עטלעכע פון די סופֿרים האָבן
4 צו זיך געזאָגט: דער דאָזיקער מענטש לעסטערט. אָבער ישוע
האָט פֿאַרשטאַנען זייערע מַחשָבות, און האָט געזאָגט: פֿאַרוואָס
5 טראַכט איר שלעכטס אין אייערע הערצער? וואָס איז
גרינגער, צו זאָגן: דיינע זינד זענען דיר פֿאַרגעבן, אָדער צו
6 זאָגן: שטיי אויף, און גיי? אָבער כדי איר זאָלט ווִיסן, אַז
דער בֶּן־אָדָם האָט רשות אויף דער ערד מוחל צו זיין זינד
־ האָט ער געזאָגט צום געליימטן ־ שטיי אויף, און נעם דיין
7 געלעגער, און גיי אַהיים. און ער איז אויפגעשטאַנען און איז
8 אַהיימגעגאַנגען. און אַז דאָס פֿאָלק האָט דאָס געזען, האָבן זיי
זיך גענפֿאָרכטן, און האָבן געלויבט גאָט, וואָס האָט געגעבן אַזאַ
9 מאַכט צו מענטשן. און ווי ישוע איז פון דאָרטן אַוועקגעגאַנגען,
האָט ער געזען אַ מענטשן, וואָס האָט געהיסן מַתיָא, זיצן אויפן
צאָל־אַמט. און ער האָט צו אים געזאָגט: גיי מיר נאָך. און
10 ער איז אויפגעשטאַנען, און איז אים נאָכגעגאַנגען. און עס איז
געווען, בעת ער איז געזעסן אין הויז ביים טיש, ערשט אַ סַך
מוכסים און זינדיקע זענען געקומען, און האָבן זיך אַנידערגעזעצט
11 מיט ישוען און זיינע תַלמידים. און אַז די פרושים האָבן דאָס
געזען, האָבן זיי געזאָגט צו זיינע תַלמידים: פֿאַרוואָס עסט אייער
12 רֶבי מיט מוכסים און זינדיקע? און אַז ער האָט דאָס געהערט,
האָט ער געזאָגט: די, וואָס זענען געזונט, דארפֿן ניט האָבן
13 קיין רופֿא, נייערט די, וואָס זענען קראַנק. איר אָבער גייט
און לערנט וואָס דאָס מיינט: חֶסֶד באַגער איך, און ניט קיין
קרבנות

קָרְבָּנות. וואָרים איך בין ניט געקומען רופֿן די צַדיקים, נייערט
14 די זינדיקע. דעמאָלט האָבן געוועזענט צוּ אים די תַּלמידים פּון
יוחָנן, און האָבן געזאָגט: פֿאַרוואָס פֿאַסטן מיר און די פּרושים
15 אָפֿט, און דיינע תַּלמידים פֿאַסטן ניט? האָט יֵשוּע צוּ זיי געזאָגט:
קענען די מחוּתַנים טרויערן, כָּל־זמַן דער חָתן איז מיט זיי? סע
וועלן אָבער קומען טעג, וועז דער חָתן וועט אַוועקגענומען ווערן
16 פּון זיי, און דעמאָלט וועלן זיי שוין פֿאַסטן. אוּן קיינער לייגט
ניט אַ לאַטע פּון ניט־איַינגעלאָפּענעם טוּך אויף אַן אַלט מַלבּוש;
ווייל די לאַטע רייסט זיך אָף פּון דעם מַלבּוש, און סע ווערט
17 נאָך אַן ערגערער רים. מע טוט אויך ניט אַריַינגיסן קיין נייעם
ווייַן אין אַלטע לאָגלען; אַנדערש צעפּלאַצן די לאָגלען, און דער
ווייַן טוט זיך צעגיסן, און די לאָגלען גייען פֿאַרלוירן. נייערט
גייעם ווייַן גיסט מען אַריין אין נייע לאָגלען, און בּיידע זענען
18 באַוואָרנט. בשַׁעת ער האָט אַזוי צוּ זיי גערעדט, איז געקומען אַ
שַׂר, און האָט זיך פֿאַר אים געבּוקט, און געזאָגט: מיין טאָכטער
איז אָקערשט געשטאָרבן; קום, און לייג אַרויף אויף איר דיין
19 האַנט, וועט זי ליבן. אוּן יֵשוּע איז אויפֿגעשטאַנען, און איז אים
20 נאָכגעגאַנגען מיט זיינע תַּלמידים. אוּן זע, אַ פרוי, וואָס האָט
צוועלף יאָר געליטן פּון אַ בלוטפֿלוס, האָט געוועזענט הינטער
21 אים און האָט אָנגערירט די כַּנפות פּון זיין מַלבּוש; וואָרים זי
האָט בּיי זיך געטראַכט: אויב איך וועל נאָר אָנדירן זיין מַלבּוש,
22 וועל איך ווערן געזונט. אוּן יֵשוּע האָט זיך אויסגעדרייט, און אַז
ער האָט זי געזען, האָט ער געזאָגט: זיי געטרייסט, טאָכטער
מיינע; דיין אֱמונה האָט דיר געהאָלפֿן. און די פרוי איז געזונט
23 געוואָרן פּון יענער שָׁעה אָן. אוּן אַז יֵשוּע איז אַריַינגעקומען
אין דעם שַׂרס הויז אַריין, און געזען די פלייטנשפּילער, און
24 דעם טומלדיקן עולם, האָט ער געזאָגט: גייט אַרוים; וואָרים
דאָס מיידל איז ניט געשטאָרבן, נייערט זי שלאָפֿט. און זיי
25 האָבן אים גוט אויסגעלאַכט. אָבער אַז מען האָט דעם עולם
אַרויסגעשיקט, איז ער אַריַינגעגאַנגען, און האָט זי אָנגענומען בּיי

26 דער האַנט, און דאָס מיידל איז אויפגעשטאַנען. און די ידיעה
27 וועגן דעם האָט זיך פאַרשפרייט אין יענעם גאַנצן לאַנד. און
ווי ישוע איז פון דאָרטן אַוועקגעגאַנגען, זענען אים נאָכגעגאַנגען
צוויי בלינדע, וואָס האָבן געשריגן, און געזאָגט: דערבאַרעם
28 דיך אויף אונדז, בֶּן־דָּוִד. און אַז ער איז אַריַינגעקומען אין
דעם הויז אַריין, האָבן די בלינדע געענעמט צו אים; און ישוע
האָט צו זיי געזאָגט: גלויבט איר, אַז איך בין בכוח דאָס צו
29 טאָן? האָבן זיי צו אים געזאָגט: יאָ, האַר. דעמאָלט האָט ער
באַרירט זייערע אויגן און געזאָגט: לויט ווי אייער אֱמונה, אַזוי
30 זאָל אייך געשען. און זייערע אויגן זענען געעפנט געוואָרן. און
ישוע האָט זיי שטרענג באַפוילן, און געזאָגט: זעט אַז קיינער
31 זאָל עס ניט ווייסן. אָבער זיי זענען אַרויסגעגאַנגען, און האָבן
32 פאַרשפרייט זיין שֵׁם אין יענעם גאַנצן לאַנד. און ווי זיי זענען
אַרויסגעגאַנגען, האָט מען צו אים געבראַכט אַ שטומען, וואָס איז
33 געווען באַזעסן פון אַ בייזן גייסט. און אַז דער בייזער גייסט איז
אַרויסגעטריבן געוואָרן, האָט דער שטומער גערעדט; און דאָס
פאָלק האָט זיך געחידושט, און געזאָגט: אַזוינס איז נאָך קיינמאָל
34 ניט געזען געוואָרן אין יִשְׂרָאֵל. אָבער די פרושים האָבן געזאָגט:
דורך דעם שַׂר פון די בייזע גייסטער טרייבט ער אַרויס בייזע
35 גייסטער. און ישוע איז אַרומגעגאַנגען איבער אַלע שטעדט און
דערפער, האָט געלערנט אין זייערע בָּתֵּי־כְנֵסִיות, און אָנגעזאָגט
די בשׂורה פון דעם מַלכות, און געהיילט יעדע מין קראַנקהייט
36 און יעדן מין ווייטיק. און אַז ער האָט געזען דאָס פאָלק, האָט אים
אָנגענומען אַ רַחמָנות אויף זיי, ווייל זיי זענען געווען פאַרשמאַכט
37 און צעזייט, ווי שאָף וואָס האָבן ניט קיין פאַסטעך. דעמאָלט
האָט ער געזאָגט צו זיינע תַּלמידים: דער שניט איז באָמת גרויס,
38 אָבער די אַרבעטער זענען ווינציק. בעט דעריבער דעם האַר פון
דעם שניט, אַז ער זאָל אַרויסשיקן אַרבעטער צו זיין שניט.

י און ער האָט גערופן צו זיך זיינע צוועלף תַּלמידים, און האָט זיי
געגעבן שלִיטה איבער אומריינע גייסטער, זיי אַרויסצוטרייבן,
און

2 אוּן צוּ הֵילן יעדע מִין קרַאנקהײט אוּן יעדן מִין ווײטיק. אוּן דָאם
זענען די נעמען פוּן די צוועלף שלִיחים: דער ערשטער, שִמעוֹן,
וואָם ווערט גערופן פעטרוס, אוּן אַנדריי זײן ברודער; יַעקֹב
3 בֶּן־זַבדי, אוּן יוֹחָנָן זײן ברודער; פילִיפּוס אוּן בַּר־תַּלמַי; תוֹמָא
4 אוּן מַתִיָא, דער מוֹכס; יַעקֹב בֶּן־חַלפַי אוּן תַּדַי; שִמעוֹן דער
5 קַנָאי, אוּן יהוּדה אִישׁ־קְריוֹת, וואָם האָט אים אויך פַאַרראָטן. די
דָאזיקע צוועלף האָט יֵשוּעַ אַוועקגעשיקט, אוּן האָט זיי געבאָטן,
אַזוי צוּ זאָגן: גייט ניט אויף קיין וועג פוּן די גוֹיים, אוּן קוּמט
6 ניט אַריין אין אַ שטאָט פוּן די שומרוֹנים, נייערט גייט ליבער צוּ
7 די פאַרלוירענע שאָף פוּן דעם בֵּית־יִשׂרָאֵל. אוּן בעת איר גייט,
8 רופט אוים, אוּן זאָגט: דָאם מַלכוּת־שָׁמַים איז נאָענט. הֵילט
די קראַנקע, זייט מחַיֵה־מֵתים, רייניקט די מצוֹרָעים, טרייבט
אַרוים בייזע גייסטער; בחִינם האָט איר מקַבל געווען, בחִינם
9 זאָלט איר געבן. נעמט ניט קיין גאָלד, אָדער זילבער, אָדער
10 קוּפער אין אייערע גאַרטלען, ניט קיין רייזעזאַק אויפן וועג, ניט
קיין צוויי רעקלְ, ניט קיין שיך, ניט קיין שטעקן; וואָרים דער
11 אַרבעטער איז ווערט זיין עסן. אוּן אין וואָסער שטאָט אָדער
דָארף איר וועט אַריינקוּמען, פאָרשט אוים ווער סאאיז דערין
12 ווערט, אוּן דאָרט פאַרבלַיבט, ביז איר גייט ווייטער. אוּן ווי
13 איר קוּמט אַריין אין דעם הויז, גרִיסט עס. אוּן אויב דָאם הויז
איז זוכה, זאָל אייער שָׁלוֹם קוּמען אויף אים; נאָר אויב סע איז
14 ניט זוכה, זאָל אייער שָׁלוֹם זיך אומקערן צוּ אייך. אוּן ווער סע
וועט אייך ניט אויפגענעמען, אָדער אויסהערן אייערע רייד, זאָלט
איר אָפּטרעסלען דעם שטויב פוּן אייערע פים בעת איר גייט
15 אַרוים פוּן יענעם הויז אָדער שטאָט. באמת, איך זאָג אייך, דעם
לַאַנד פוּן סדוֹם אוּן עַמוֹרָה וועט אַ סַך גרינגער זיין אין יוֹם־הַדִין,
16 ווי פַאַר יענער שטאָט. זעט, איך שיק אייך אַרוים ווי שאָף
צווישן וועלף; זייט דעריבער קלוג ווי שלַאַנגען, אוּן תמִימותדיק
17 ווי טויבן. היט אייך אָבער פַאַר מענטשן; וואָרים זיי וועלן
אייך איבערענטפערן צוּם סַנהֶדרין, אוּן אין זייערע שוּלן וועלן זיי

18 אייך שמיַסן; יאָ, אויך פאַר מושלים אוּן מלָכים וועט מען אייך
ברענגען פּוּן מיַנעטוועגן, פאַר אַן עֵדות צוּ זיי אוּן פאַר די גוֹיים.
19 אוּן בעת זיי טוּען אייך איבערענטפערן, דאַגהט ניט וואָם איר
זאָלט זאָגן, אָדער וואָם איר זאָלט רעדן; וואָרים סע וועט אייך
20 אין יענער שָעה געגעבּן ווערן, וואָם איר זאָלט רעדן. וואָרים
ניט איר זענט עם די, וואָם רעדן, נייערט דער גייסט פּוּן אייער
21 פאָטער, וואָם רעדט דורך אייך. אוּן ברודער וועט ברודער
איבערענטפערן צוּם טויט, אוּן פאָטער זיין קינד, אוּן קינדער
22 וועלן אויפשטיין קעגן עלטערן, אוּן זיי טייטן; אוּן איר וועט זיין
פאַרהאַסט פּוּן אַלעמען פּוּן מיין נאָמענוועגן; אָבּער דער, וואָם
23 וועט אויסהאַלטן ביזן סוֹף, וועט ניצול ווערן. אוּן וען זיי טוּען
אייך רוֹדפן אין דער שטאָט, אַנטלויפט אין דער אַנדערער;
וואָרים באמת, איך זאָג אייך, איר וועט ניט האָבּן דורכגעאַנגען
24 די שטעט פּוּן יִשׂרָאל, ביז דער בֶּן־אָדָם וועט קוֹמען. אַ תַּלמיד
שטייט ניט העכער פּוּן זיין רֶבּין, אוּן אַ קנעכט איבער זיין האַר;
25 גענוג איז פאַר דעם תַּלמיד ער זאָל זיין ווי זיין רֶבּי, אוּן דער
קנעכט ווי זיין האַר. אויב זיי האָבּן דעם בַּעל־הַבַּיִת גערופן
26 בַּעל־זבוּל, אַ פּשיטא שוין זיין הויזגעזינד? בכֵּן, האָט ניט קיין
מוֹרא פאַר זיי; וואָרים עם איז גארניט פאַרהוילן, וואָם וועט
ניט אַנטפּלעקט ווערן, אוּן פאַרבאָרגן, וואָם וועט ניט באַקאַנט
27 ווערן. וואָם איך זאָג אויך אין דער פינצטערניש, רעדט אין דער
ליכטיקייט; אוּן וואָם איר הערט אויפן אויער, מאַכט באַקאַנט
28 פּוּן די דעכער. אוּן האָט ניט קיין מוֹרא פאַר די, וואָם טייטן דעם
גוּף, נאָר קאָנען ניט טייטן די נשָמה; נייערט האָט ליבערשט
מוֹרא פאַר אים, וואָם קאָן אומברענגען סיי נשָמה, סיי גוּף איז
29 גיהֶנום. פאַרקויפט מע דען ניט צוויי פייגעלעך פאַר א פּרוטה?
אוּן דאָך פאַלט קיין איינס פּוּן זיי ניט אויף דער ערד אָן אייער
30 פאָטערס רָצון. ביי אייך זענען אַפילו די האָר אויף דעם קאָפּ
31 אַלע געציילט. דערפאַר האָט ניט קיין מוֹרא; איר זענט מער
32 ווערט ווי א סַך פייגעלעך. דעריבער, יעדער איינער, וואָם וועט

מיך באַקענען פאַר מענטשן, דעם וועל איך אויך באַקענען פאַר
מיין פאָטער אין הימל. 33 וער אָבער סע וועט מיך פאַרלייקענען
פאַר מענטשן, דעם וועל איך אויך פאַרלייקענען פאַר מיין
פאָטער אין הימל. 34 מיינט ניט, אַז איך בין געקומען ברענגען
שָׁלום אויף דער ערד; איך בין ניט געקומען ברענגען שָׁלום,
נייערט אַ שווערד. 35 וואָרים איך בין געקומען פּונאַנדערשיידן אַ
מענטשן פון זיין פאָטער, און אַ טאָכטער פון איר מוטער, און אַ
שנור פון איר שוויגער; 36 און אַ מענטשנס שׂונאים וועלן זיין זיינע
אייגנע הויזגעזינדן. 37 דער, וואָס האָט ליב פאָטער אָדער מוטער
מער ווי מיך, איז מיך ניט ווערט; און דער, וואָס האָט ליב זון,
אָדער טאָכטער מער ווי מיך, איז מיך ניט ווערט. 38 און דער,
וואָס נעמט ניט זיין קרייץ און גייט מיר נאָך, איז מיך ניט ווערט.
39 דער, וואָס געפינט זיין לעבן, וועט עס פאַרלירן; און דער, וואָס
פאַרלירט זיין לעבן פון מיַינעטוועגן, וועט עס געפינען. 40 דער,
וואָס נעמט אייך אויף, נעמט מיך אויף, און דער, וואָס נעמט אייך
אויף, נעמט אויף דעם, וואָס האָט מיך געשיקט. 41 דער, וואָס נעמט
אויף אַ נָבֿיא אין דעם נאָמען פון אַ נָבֿיא, וועט באַקומען אַ נָבֿיאס
שׂכַר; און דער, וואָס נעמט אויף אַ צַדיק אין דעם נאָמען פון אַ
צַדיק, וועט באַקומען אַ צַדיקס שׂכַר. 42 און דער, וואָס וועט בלויז
געבן צו טרינקען אַ בעכער קאַלט וואַסער איינעם פון די דאָזיקע
מינדסטע, אין דעם נאָמען פון אַ תַּלמיד, באמת, איך זאָג אייך, ער
וועט ניט אָנווערן זיין שׂכַר.

יא 1 און עס איז געווען, בעת ישוּע האָט געענדיקט צו באַפעלן זיינע
צוועלף תַּלמידים, איז ער פון דאָרטן אַוועקגעגאַנגען לערנען
2 און דַרשענען אין זייערע שטעט. און וען יוֹחָנן האָט געהערט
אין דער תּפיסה די מַעשׂים פון דעם מָשִׁיחַ, האָט ער געשיקט
3 דורך זיינע תַּלמידים, און אים געלאָזט זאָגן: ביסטו דער, וואָס
4 דאַרף קומען, אָדער זאָלן מיר וואַרטן אויף אַן אַנדערן? און
ישוּע האָט געענטפערט, און צו זיי געזאָגט: גייט און דערציילט
5 יוֹחָנן וואָס איר הערט און זעט: די בלינדע קריגן זייער ראָיה,

די לאָמע גייער, די מצורָעים ווערן געריניקט, די טויבע הערן,
די טויטע שטייען אויף תּחַית־הַמֵּתים, אוּן פאַר די אָרעמע ווערט
6 געדַרשנט די בשׂורה־טובה. אוּן וואויל איז דעם, וואָס וועט זיך
7 ניט שטרויכלען אָן מיר. אוּן ווי זיי זענען אַוועקגעגאַנגען, האָט
יֵשוּע אָנגעהויבן צו רעדן צום פאָלק וועגן יוחָנן: וואָס זענט איר
אַרויסגעגאַנגען זען אין דער מִדבר? אַ טראָשטשינע שאָקלען
8 זיך מיטן ווינט? וואָס דען זענט איר אַרויסגעגאַנגען זען? אַ
מענטשן אָנגעטאָן אין פיינע מַלבושים? זעט, די וואָס טראָגן
9 פיינע מַלבושים זענען אין הייזען פון מלָכים. אָדער צוליב וואָס
זענט איר אַרויסגעגאַנגען? צו זען אַ נָביא? יאָ, איך זאָג אייך,
10 אַ סַך מער ווי אַ נָביא. דאָס איז ער, פון וועמען סע שטייט
געשריבן: זע, איך שיק מיין מלאָך פאַר דיין פָּנים, וואָס וועט
11 אָנגרייטן דיין וועג פאַר דיר. באמת, איך זאָג אייך, צווישן די,
וואָס זענען געבוירן געוואָרן פון ווייבער, איז ניט אויפגעשטאַנען
קיין גרעסערער ווי יוחָנן הַמַטבילְ; פונדעסטוועגן איז דער
12 קלענסטער אין דעם מַלכות־שָׁמַים גרעסער פון אים. אוּן זינט די
טעג פון יוחָנן הַמַטבילְ אָן ביז איצט, ליידט דאָס מַלכות־שָׁמַים
געוואַלט, אוּן די מענטשן פון געוואַלט נעמען עם מיט גבורה.
13 וואָרים אַלע נביאים אוּן די תּורה האָבן נביאות געזאָגט ביז
14 יוחָנן. אוּן אויב איר ווילט עם אָננעמען, איז ער אֵלִיָהוּ, וואָס דאַרף
15, 16 קומען. דער, וואָס האָט אויערן, זאָל הערן. צו וועמען אָבער
זאָל איך גלייכן דעם דאָזיקן דור? ער איז גלַיך צו קינדער,
וואָס זיצן אויף די מאַרקפּלעצער אוּן רופן צו זייערע חַבֵּרים:
17 מיר האָבן געשפּילט פאַר אייך, אוּן איר האָט ניט געטאַנצט,
18 מיר האָבן געקלאָגט, אוּן איר האָט ניט געטרויערט. וואָרים
יוחָנן איז געקומען, אוּן ער האָט ניט געגעסן אוּן ניט געטרונקען,
19 אוּן זיי זאָגן: אַ בייזער גייסט איז אין אים; דער בֶּן־אָדָם איז
געקומען ער עסט אוּן טרינקט, אוּן זיי זאָגן זעט, אַ מענטש אַ
זוֹלֵל־וסובֵא, אַ פריינט פון מוכסים אוּן זינדיקע. אוּן די חָכמה
20 איז געראַכטפאַרטיקט דורך אירע מַעשׂים. דעמאָלט האָט

ער אָנגעהויבן צוּ מוסרן די שטעט, אין וועלכע דאָס רוב פּון זיינע וואונדער זענען געטאָן געוואָרן, ווייל זיי האָבן ניט תּשובה
21 געטאָן. ווייַ צוּ דיר, כּורזין! ווייַ צוּ דיר, בֵּית־צַיְדָה! וואָרים אויב די נסים, וואָס זענען געטאָן געוואָרן אין אייך, וואָלטן געטאָן געוואָרן
אין צור און אין צידון, וואָלטן זיי שוין לאַנג תּשובה־געטאָן
22 אין זאַק און אַש. אָבער איך זאָג אייך, אין יום־הַדין וועט זיין
23 גרינגער פאַר צור און צידון ווי פאַר אייך. און דו, כּפַר־נַחוּם, אַזש צום הימל וועסטו דיך דערהייבן? אין שאול־תַּחתִּיה וועסטו
אַראָפּנידערן. וואָרים אויב די נסים, וואָס זענען אין דיר געטאָן
געוואָרן, וואָלטן געטאָן געוואָרן אין סדום, וואָלט זי פאַרבליבן
24 ביז היינטיקן טאָג. אָבער איך זאָג אייך, דעם לאַנד פּון סדום
25 וועט זיין גרינגער אין יום־הַדין ווי דיר. אין יענער צייט האָט יֵשׁוּע אויסגערופן, און געזאָגט: איך דאַנק דיר, פאָטער, האַר פּון
הימל אוּן ערד, וואָס דו האָסט דאָס פאַרהוילן פּון די חַכָמים אוּן
פאַרשטענדיקע, אוּן עס אַנטפּלעקט פאַר עופעלעך; יאָ, פאָטער,
26 אַזוי איז געווען דיין רָצון. אַלצדינג איז מיר איבערגעגעבן
27 געוואָרן פּון מיין פאָטער; אוּן קיינער קען ניט דעם זון, אַחוץ דער פאָטער; אוּן קיינער קען ניט דעם פאָטער, אַחוץ דער זון,
אוּן דער, צו וועמען דער זון ווייל אים אַנטפּלעקן. קומט צוּ מיר,
28 איר אַלע, וואָס האָרעווט אוּן זענט שווער באַלאָדן, אוּן איך וועל
29 אייך געבן רו. נעמט אויף אייך מיין יאָך, אוּן לערנט פּון מיר; וואָרים איך בין עַניוָתדיק אוּן נידעריק אין געמיט, אוּן איר וועט
30 געפינען רו פאַר אייערע נשָמות. וואָרים מיין יאָך איז גרינג, אוּן מיין מַשׂא איז לייַכט.

יב אין יענער צייט איז יֵשׁוּע אין אַ שַבת געגאַנגען דורך תּבואה־פעלדער; אוּן זיינע תַּלמידים זענען געווען הונגעריק, אוּן האָבן
2 אָנגעהויבן צוּ ריסן זאַנגען אוּן עסן. אָבער אַז די פּרושים האָבן דאָס געזען, האָבן זיי צוּ אים געזאָגט: זע, דיינע תַּלמידים טוען,
3 וואָס מען טאָר ניט טאָן אום שַבת. אָבער ער האָט צוּ זיי געזאָגט: האָסט איר ניט געלייענט וואָס דָוִד האָט געטאָן, בעת ער

4 איז געווען הונגעריק, און די, וואָס זענען געווען מיט אים? ווי ער
איז אַריַינגעגאַנגען אין דעם הויז פון גאָט, און האָט געגעסן דאָס
לֶחֶם־הַפָּנִים, וואָס ער האָט ניט געטאָרט עסן, און אויך ניט די,
5 וואָס זענען געווען מיט אים, נייערט נאָר די כֹּהֲנִים אַלײן? אָדער
האָט איר ניט געלייענט אין דער תורה, אַז די כֹּהֲנִים זענען מחלל
6 שַׁבת אין בֵּית־הַמִקדש, און דאָך זענען זיי ניט חַייב? אָבער
איך זאָג אייך, אַ גרעסערער פון בֵּית־הַמִקדש איז דאָ פאַראַן.
7 און אויב איר וואָלט פאַרשטאַנען, וואָס דאָס מיינט: חֶסֶד
באַגער איך און ניט קײן קָרבָנות, וואָלט איר ניט פאַרמִשפט די
8 אומשולדיקע; וואָרים דער בֶּן־אָדָם איז האַר איבער דעם שַׁבת.
9 און ער איז אַוועק פון דאָרטן, און איז אַריַינגעגאַנגען אין זייער
10 שול. און אָט איז דאָרט געווען אַ מענטש מיט אַ פאַרדאַרטער
האַנט. און זיי האָבן אים געפרעגט: מעג מען היילן אום שַׁבת?
11 כדי זיי זאָלן אים קענען פאַרמַסרן. האָט ער צו זיי געזאָגט:
וואָסער מענטש צווישן אייך, וואָס פאַרמאָגט אַ שאָף, און אויב
זי זאָל שַׁבת אַריַינפאַלן אין אַ גרוב, צי וועט ער זי ניט אָננעמען
12 און אַרויסשלעפּן? בכֵּן, וויפל מער איז אַ מענטש ווערט פון אַ
13 שאָף! דעריבער מעג מען שַׁבת טאָן גוטס. דערנאָך האָט ער
געזאָגט צום מענטשן: שטרעק אויס דיין האַנט. און ער האָט
זי אויסגעשטרעקט, און זי איז געזונט געוואָרן, ווי די אַנדערע.
14 און די פרושים זענען אַרויסגעגאַנגען, און האָבן זיך קעגן אים
15 אַן עֵצה געהאַלטן, ווי אים אומצובערענגען. און אַז יֵשוּע האָט
דאָס באַמערקט, איז ער אוועק פון דאָרטן. און אַ סַך זענען אים
16 נאָכגעגאַנגען, און ער האָט זיי אַלע געהיילט, און זיי באַפוילן אים
17 ניט מגַלה צו זיין, כדי עס זאָל מקוים ווערן, וואָס סע איז געזאָגט
18 געוואָרן פון ישַעיָה הַנָבִיא: אָט איז מיין קנעכט, וועמען איך האָב
אויסדערוויילט, מיין געליבטער, וואָס איז מיר וואוילגעפעלן. איך
וועל אַרויפטאָן מיין גייסט אויף אים; אַ מִשפט צו די פעלקער
19 וועט ער אַרויסלאָזן. ער וועט זיך ניט קריגן, און ניט שרייען,
20 אויך וועט מען ניט הערן זיין קול אין די גאַסן. אַן אַינגעבויגן

שטעקל וועט ער ניט צעברעכן, אוּן אַ רייֵכערדיקן קנויט וועט
ער ניט פאַרלעשן, ביז ער וועט אַרויסברענגען דעם מִשפט צום
21, 22 נצחון; אוּן אויף זיין נאָמען וועלן די פעלקער האָפֿן. דעמאָלט
האָט מען צו אים גענראַכט אַ בלינד־שטומען, וואָס איז געווען
באַזעסן פּוּן אַ שֵׁד, אוּן ער האָט אים גענהיילט, אַזוי, אַז דער
23 שטומער האָט גערעדט אוּן געזען. אוּן דאָס גאַנצע פאָלק האָט
24 זיך געחידושט, אוּן געזאָגט: זאָל דאָס זיין דער בֶּן־דָּוִד? אָבער אַז
די פּרושים האָבן דאָס געהערט, האָבן זיי געזאָגט: ער טרייבט
25 אַרויס שֵׁדים נאָר דורך בַּעַל־זבוּל, דעם שַׂר פּוּן די שֵׁדים. אוּן
פאַרשטיֵענדיק זייערע מַחשָׁבות, האָט ער צו זיי געזאָגט: יעדע
מלוכה, וואָס איז צעטיילט קעגן זיך אַליין, ווערט חָרוב; אוּן
יעדע שטאָט אָדער הויז, וואָס איז צעטיילט קעגן זיך אַליין, וועט
26 ניט האָבן קיין קִיום. אוּן אויב דער שָׂטָן טוט אַרויסטרייבן
דעם שָׂטָן, איז ער צעטיילט קעגן זיך אַליין, טאָ וויאַזוי קאָן זיין
27 מלוכה האָבן אַ קִיום? אוּן אויב איך טרייֵב אַרויס שֵׁדים דורך
בַּעַל־זבוּל, דורך וועמען טרייבן אייערע זין זיי אַרויס? דעריבער
28 זאָלן זיי זיין אייערע ריכטער. טרייֵב איך אָבער אַרויס שֵׁדים
דורך דעם גייסט פּוּן גאָט, טאָ האָט געוויס געענדיגט צו איך דאָס
29 מַלכות פּוּן גאָט. אָדער וויאַזוי קאָן אייַנער אַריַינקומען אין הויז
אַריין פּוּן דעם גיבור, אוּן רויבן זייַנע זאַכן, אויב ער בינדט ניט
קודם דעם גיבור, אוּן דערנאָך ערשט קאָן ער באַרויבן זיין הויז.
30 וער סע איז ניט מיט מיר, איז קעגן מיר, אוּן וער סע זאַמלט
31 ניט איין מיט מיר, צעשפּרייט. דעריבער זאָג איך אייך, יעדע
זינד אוּן לעסטערונג וועט פאַרגעבן וועלן די מענטשן, אָבער די
לעסטערונג קעגן דעם רוּחַ־הַקוֹדש וועט ניט פאַרגעבן וועלן.
32 אוּן וער סע וועט רעדן אַ וואָרט קעגן דעם בֶּן־אָדָם, וועט מען עס
אים מוחל זיין, וער אָבער סע וועט רעדן קעגן דעם רוּחַ־הַקוֹדש,
דעם וועט מען עס ניט מוחל זיין, ניט אויף דער וועלט אוּן ניט
אויף דער עולם־הַבָּא. אָדער מאַכט דעם בוים גוט, אוּן זיינע
33 פֵּירות גוט, אָדער מאַכט דעם בוים שלעכט, אוּן זיינע פֵּירות

34 שלעכט; וואָרים דעם בוים דערקענט מען לויט זיינע פֿירות. איר
אָפּשטאַם פּון שלאַנגען! ווי קאָנט איר רעדן גוטס, ווען איר זענט
שלעכט? וואָרים פּון וואָס דאָס האַרץ איז פּול, רעדט דאָס מויל.
35 דער גוטער מענטש טוט אַרויסברענגען פּון זיין גוטן אוצר גוטס;
און דער שלעכטער מענטש טוט אַרויסברענגען פּון זיין שלעכטן
36 אוצר שלעכטס. איך זאָג אייך, אַז פּאַר יעדן פּוסטן וואָרט, וואָס
37 מענטשן רעדן, וועלן זיי מוזן אָפּגעבן חֶשבון אין יום־הַדין; וואָרים
לויט דיינע רייד וועסטו גערעכטפֿאַרטיקט ווערן, און לויט דיינע
38 רייד וועסטו פּאַרמִשפּט ווערן. דעמאָלט האָבן עטלעכע פּון
די סופֿרים און פּרושים צו אים געזאָגט רֶבי, מיר וואָלטן ווען
39 זען אַ צייכן פּון דיר. אָבער ער האָט געענטפֿערט, און צו זיי
גערעדט: אַ שלעכטער און נואפֿדיקער דור זוכט אַ צייכן, אָבער
סע וועט אים קיין צייכן ניט געגעבן ווערן, סיידן דער צייכן פּון
40 יונָה הַנָבִיא. ווייל אַזוי ווי יונָה איז דריי טעג און דריי נעכט געווען
אין דעם אינגעווייד פּון דעם וואַלפֿיש, אַזוי וועט דער בֶּן־אָדָם
41 זיין דריי טעג און דריי נעכט אין דעם האַרץ פּון דער ערד. די
מענטשן פּון נִינְוֵה וועלן אויפֿשטיין צום מִשפּט מיט דעם דאָזיקן
דור, און וועלן אים פּאַרמִשפּטן; וואָרים זיי האָבן תּשובה געטאָן
אויף דעם רופֿן פּון יונָהן, און דאָ איז פּאַראַן אַ גרעסערער פּון
42 יונָהן. די מַלכּה פּון תֵּימָן וועט אויפֿשטיין צום מִשפּט מיט דעם
דאָזיקן דור, און אים פּאַרמִשפּטן; וואָרים זי איז געקומען פּון
ענק וועלט צו הערן די חָכמה פּון שלמֹהן; און דאָ איז פּאַראַן
43 אַ גרעסערער פּון שלמֹהן. און בעת דער אומריינער גייסט גייט
אַרויס פּון אַ מענטשן, וואַנדערט ער אַרום אין טרוקענע ערטער,
44 אוּ זוכט אַ מָקום־מנוחה; און אַז ער געפינט אים ניט, דעמאָלט
זאָגט ער: איך וועל מיך אומקערן אין מיין הויז אַריין, פּונוואַנען
איך בין אַרויסגעגאַנגען. און בעת ער קומט, געפינט ער עס
45 לײדיק, אויסגעקערט, און אויסגעפּוצט. דערנאָך גייט ער, און
נעמט מיט זיך זיבן אַנדערע רוחות, נאָך ערגערע פּון אים אַליין,
און זיי גייען אַריין און וואוינען דאָרט; און דער סוף פּון יענעם

מענטשן וועלט ערגער ווי דער אָנהייב. פּונקט אַזוי וועט אויך
זיין מיט דעם דאָזיקן שלעכטן דור. 46 און בשעת ער האָט נאָך
געredt צום פֿאָלק, ערשט זיין מוטער און זיינע ברידער זענען
געשטאַנען אין דרויסן, און האָבן געוואָלט מיט אים רעדן. 47 און
איינער האָט צו אים געזאָגט: זע, דיין מאַמע און דיינע ברידער
שטייען אין דרויסן און ווילן מיט דיר רעדן. 48 אָבער ער האָט
געענטפערט, און געזאָגט צו דעם, וואָס האָט אים דאָס געזאָגט:
ווער איז מיין מוטער, און ווער זענען מיינע ברידער? 49 און ער האָט
אויסגעשטרעקט זיין האַנט אויף זיינע תַּלמידים, און געזאָגט:
אָט איז מיין מוטער און מיינע ברידער. 50 וואָרים ווער סע וועט
טאָן דעם רָצון פון מיין פֿאָטער אין הימל, איז מיין ברודער, און
שוועסטער, און מוטער.

יג אין יענעם טאָג איז יֵשוּע אַרויסגעגאַנגען פון דעם הויז און האָט
2 זיך געזעצט ביים ים. 2 און סע האָט זיך פֿאַרזאַמלט אַרום אים אַ
גרויסער עולם, אַזוי, אַז ער איז אַריינגעגאַנגען אין אַ שיף, און
האָט זיך אַנידערגעזעצט; און דאָס גאַנצע פֿאָלק איז געשטאַנען
3 בייַם ברעג. 3 און ער האָט צו זיי גערעדט אַ סַך מיט משָלים,
4 און געזאָגט: זע, דער זייַער איז אַרויסגעגאַנגען זייַען. 4 און
בעת ער האָט געזייט, איז טייל זריעה געפאַלן בייַם וועג, און
5 די פייגל זענען געקומען און האָבן זי פֿאַרצערט. 5 און אַנדערע
איז געפאַלן אויף פעלזיק לאַנד, וואו זי האָט ניט געהאַט קיין
סַך ערד; און זי האָט תֵּיכף אויפגעשפּראָצט, ווייל זי האָט ניט
6 געהאַט קיין טיפקייט פון ערד; 6 און אַז די זון איז אויפגעגאַנגען,
איז זי פֿאַרטריקנט געוואָרן, און מַחמת זי האָט ניט געהאַט
7 קיין וואָרצלען, איז זי פֿאַרוועלקט געוואָרן. 7 און אַנדערע איז
געפאַלן צווישן דערנער, און די דערנער זענען אויפגעוואַקסן און
8 האָבן זי דערשטיקט. 8 און אַנדערע איז געפאַלן אויף גוטער
ערד, און האָט אַרויסגעגעבן תבואה, טייל הונדערטפאַך, טייל
9 זעכציק, טייל דרייַסיקפאַך. 9 דער, וואָס האָט אויערן, זאָל הערן.
10 און די תַּלמידים האָבן געענעמט, און האָבן צו אים געזאָגט:

11 פאַרוואָס רעדסטו צו זיי מיט משלים? האָט ער געענטפערט,
אוּן צו זיי געזאָגט: אייך איז געגעבן געוואָרן צו פאַרשטיין די
סודות פוּן דעם מַלכות־שָׁמַיִם, אָבער צו זיי איז דאָס ניט געגעבן
12 געוואָרן. וואָרים דער, וואָס האָט, דעם וועט געגעבן ווערן, אוּן
ער וועט האָבן בשֶׁפע; אָבער דער, וואָס האָט ניט, פוּן דעם וועט
13 אַוועקגענומען ווערן אַפילו דאָס, וואָס ער האָט. דעריבער רעד
איך צו זיי מיט משלים, ווייל הַגַם זיי זעען, זעען זיי ניט; אוּן הַגַם
14 זיי הערן, הערן זיי ניט, אוּן פאַרשטיין אויך ניט. אוּן אויף זיי איז
מקוּים געוואָרן די נבואה פוּן ישַׁעיָה, וואָס זאָגט: הערן וועט איר
הערן, אוּן ניט פאַרשטיין, אוּן זען וועט איר זען, אוּן דאָך ניט זען.
15 וואָרים פעט איז דאָס האַרץ פוּן דעם דאָזיקן פאָלק, אוּן זייערע
אויערן שווער צו הערן, אוּן זייערע אויגן האָבן זיי פאַרמאַכט,
טאָמער וועלן זיי זען מיט זייערע אויגן, אוּן הערן מיט זייערע
אויערן, אוּן פאַרשטיין מיט זייער האַרץ, אוּן תשובה טוּן אוּן איך
16 זאָל זיי הילן. אָבער וואויל איז צו אייערע אויגן, ווייל זיי זעען, אוּן
17 אייערע אויערן, ווייל זיי הערן. וואָרים באמת, איך זאָג אייך, אַז אַ
סַך נבִיאים אוּן צַדיקים האָבן באַגערט צו זען וואָס איר זעט, אוּן
האָבן עס ניט געזען, אוּן צו הערן וואָס איר הערט, אוּן האָבן עס
18 ניט געהערט. הערט דעריבער איר דאָס מָשל מיט דעם זייער.
19 איטלעכער וואָס הערט דאָס וואָרט פוּן דעם מַלכות־שָׁמַיִם אוּן
פאַרשטייט עס ניט, קוּמט דער שָׂטן אוּן רויבט דאָס, וואָס איז
פאַרזייט געוואָרן אין זיין האַרץ; דאָס איז דער, וואָס איז פאַרזייט
20 געוואָרן ביים וועג. אוּן דאָס, וואָס איז פאַרזייט געוואָרן אויף
פעלזיק לאַנד, דאָס איז דער, וואָס הערט דאָס וואָרט אוּן נעמט
21 עס תֵּיכף אויף מיט שִׂמחה; אָבער אַזוי ווי ער האָט ניט קיין
וואָרצל אין זיך, פאַרבלייבט ער נאָר אויף אַ וויַיל; אוּן ווי נאָר
סע קוּמען אָן ליידן אוּן רדִיפות צוליב דעם וואָרט, ווערט ער
22 תֵּיכף געשטרויכלט. אוּן דאָס, וואָס איז פאַרזייט געוואָרן צווישן
דערנער, דאָס איז דער, וועם הערט דאָס וואָרט, אוּן די דאָגות
פוּן דער וועלט אוּן די אָפּנאַרעריי פוּן עַשירות דערשטיקן דאָס

23 וואָרט, אוּן עם איז אָן פֿירות. אוּן דאָס, וואָס איז פֿאַרזייט געוואָרן
אויף גוטער ערד, דאָס איז דער, וואָס הערט דאָס וואָרט אוּן
פֿאַרשטייט עס; דער, בֶּאמת, טראָגט פֿירות, אוּן ברענגט אַרויס,
24 טייל הונדערטפֿאַך, טייל זעכציק, אוּן טייל דרייַסיקפֿאַך. אַן
אַנדער מָשל האָט ער געבראַכט פֿאַר זיי, אַזוי צו זאָגן: דאָס
מַלכות־שָׁמַיִם איז געגליכן צו אַ מענטשן וואָס האָט פֿאַרזייט
גוטע זריעה אין זיין פעלד. אוּן בעת די מענטשן זענען געשלאָפֿן,
25 איז געקומען זיין שׂונא אוּן האָט פֿאַרזייט ווילד־גראָז צווישן
26 דעם ווייץ, אוּן איז אַוועקגעגאַנגען. אוּן וען די זריעה האָט
אויפגעשפּראָצט אוּן געטראָגן פרוכט, דעמאָלט האָט זיך אויך
27 באַוויזן דאָס ווילד־גראָז. זענען געקומען די קנעכט פוּן דעם
בַּעל־הַבַּית, אוּן האָבן צו אים געזאָגט: האַר, האָסטו ניט געזייט
גוטע זריעה אין דיין פעלד? פֿונוואַנען־זשע נעמט זיך אויף
28 אים ווילד־גראָז? האָט ער צו זיי געזאָגט: אַ שׂונא האָט דאָס
געטאָן. האָבן די קנעכט צו אים געזאָגט: ווילסטו אֶפשר, אַז מיר
29 זאָלן גיין אוּן זיי צונויפקלייבן? האָט ער געזאָגט: ניין, טאָמער
וועט איר, בשַׁעת איר וועט צונויפקלייבן דאָס ווילד־גראָז, אויך
30 אויסוואָרצלען מיט זיי דעם ווייץ. לאָזט זיי ביידע וואַקסן צוזאַמען
ביז שניט־צייט; אוּן אין דער צייט פוּן שניט וועל איך זאָגן צו
די שניטער: קלייבט צונויף קודם דאָס ווילד־גראָז אוּן בינדט
עס אין גאַרבן, כדי עס צו פֿאַרברענען; אָבער דעם ווייץ זאַמלט
31 איין אין מיין שיַער אַריין. אַן אַנדער מָשל האָט ער געבראַכט
פֿאַר זיי, אַזוי צו זאָגן: דאָס מַלכות־שָׁמַיִם איז געגליכן צו
זענעפט־זריעה, וואָס אַ מענטש האָט גענומען אוּן פֿאַרזייט אין
זיין פעלד. אוּן הַגַם סע איז קלענער פוּן אַלע זאָמען, וואַקסט
32 עם אָבער אויס, איז עס גרעסער פוּן אַלע קריַטעכצער, אוּן
וועקסט אַ בוים, אַזוי, אַז די פֿיגל פוּן הימל קומען אוּן נעסטן
33 אין זיינע צווייגן. אַן אַנדער מָשל האָט ער זיי דערציילט:
דאָס מַלכות־שָׁמַיִם איז געגליכן צו זויערטייג, וואָס אַ פֿרוי האָט
געמומען אוּן אַריַינגעטאָן אין דריי מאָס מעל, ביז עס איז אינגאַנצן

34 פאַרזיַערט געוואָרן. דאָס אַלץ האָט ישוע געזאָגט מיט משלים
35 פאַרן פאָלק; און אָן אַ משל האָט ער ניט גערעדט צו זיי. כדי עס
זאָל מקוים ווערן וואָס סע איז געזאָגט געוואָרן דורך דעם נָביא:
איך וועל עפענען מיין מויל מיט משלים, און רעדן רעטענישן פון
36 פאַרצייטן. דערנאָך האָט ער אָפּגעלאָזט דאָס פאָלק, און איז
אַריַינגעגאַנגען אין הויז אַריין. און זיינע תַלמידים האָבן געזעגנט,
און האָבן צו אים געזאָגט: דערקלער אונדז דאָס משל מיט
37 דעם ווילד־גראָז פון פעלד. און ער האָט געענטפערט: דער,
38 וואָס זייט די גוטע זריעה, איז דער בֶּן־אָדָם; און דאָס פעלד איז
די וועלט, און די גוטע זריעה זענען די זין פון דעם מַלכות; און
39 דאָס ווילד־גראָז זענען די זין פון דעם שָטן; און דער שׂונא, וואָס
האָט עס פאַרזייט, איז דער שָטן; און די שניט־צייט איז דער סוף
40 פון דער וועלט, און די שניטער זענען מַלאָכים. דעריבער, אַזוי
ווי דאָס ווילד־גראָז ווערט צונויפגעקליבן און פאַרברענט אין
41 פייער, אַזוי וועט עס זיין ביים סוף פון דער וועלט. דער בֶּן־אָדָם
וועט אַרויסשיקן זיינע מַלאָכים, און זיי וועלן צונויפקלייבן פון
42 זיין מַלכות אַלע שטרויכלונגען און אומרעכט־טוער, און זיי
אַריַינוואַרפן אין דעם אויוון פון פייער; דאָרט וועט זיין געוויין און
43 דאָס קריצן פון ציין. דעמאָלט וועלן די צַדיקים שיינען ווי די זון
אין דעם מַלכות פון זייער פאָטער. דער, וואָס האָט אויערן, זאָל
44 הערן. דאָס מַלכות־שָמַיִם איז געגליכן צו אַן אוצר פאַרבאָרגן
אין פעלד, וואָס אַ מענטש האָט געפונען און פאַרבאָרגן; און
פאַר שִמחה גייט ער און פאַרקויפט אַלץ, וואָס ער האָט, און
45 קויפט דאָס פעלד. און ווידער איז דאָס מַלכות־שָמַיִם געגליכן צו
46 אַ סוחר, וואָס זוכט שיינע פערל. און אַז ער האָט געפונען איין
פערל פון גרויסן ווערט, איז ער געגאַנגען און האָט פאַרקויפט
47 אַלץ, וואָס ער האָט געהאַט, און האָט זי געקויפט. און ווידער איז
דאָס מַלכות־שָמַיִם געגליכן צו אַ נעץ, וואָס מען האָט געוואָרפן
48 אין יַם אַריין, און וואָס האָט אַיַנגעזאַמלט פאַרשידענע מינים; און
ווען זי איז פול געוואָרן, האָט מען זי אַרויסגעצויגן אויפן ברעג,
און

אוּן זיך אַנידערגעזעצט, אוּן די גוטע צוּנויפגעקליבן אין כֵּלים,
אוּן די שלעכטע אַוועקגעוואָרפן. אַזוי וועט עס זיין בּיים סוֹף
49 פוּן דער וועלט. די מַלאָכים וועלן אַרויסגיין אוּן אָפּשיידן די
רשָׁעים פוּן צווישן די צַדיקים, אוּן זיי אַריַנוואַרפן אין דעם אויוון
50 פוּן פּייער; דאָרטן וועט זיין געוויין אוּן קריצן פוּן ציין. האָט איר
51 דאָס אַלץ פֿאַרשטאַנען? זאָגן זיי צוּ אים: יאָ. אוּן ער האָט
52 צוּ זיי געזאָגט: דעריבער איז יעדער סוֹפֵר, וואָס איז געוואָרן
אַ תַּלמיד פוּן דעם מַלכוּת־שָׁמַיִם, געגליכן צוּ אַ בַּעל־הַבַּיִת,
53 וואָס טוט אַרויסבּרענגען פוּן זיין אוֹצר נייעם אוּן אַלטֶם. אוּן עס
איז געווען, אַז יֵשׁוּע האָט געענדיקט די דאָזיקע משָׁלים, איז ער
54 אַוועקגעגאַנגען פוּן דאָרטן. אוּן ער איז געקוֹמען אין זיין אייגן
לאַנד אַריין, אוּן האָט זיי געלערנט אין זייער שוּל, אַזוי, אַז זיי
האָבן זיך געחידושט, אוּן געזאָגט: פוּנוואַנען נעמט זיך צוּ אים
55 די דאָזיקע חָכמה אוּן די נִסים? איז דאָס ניט דעם סטאָליערס
זון? אוּן היסט ניט זיין מאַמע מִרְיָם, אוּן זיינע בּרידער יַעקֹב, אוּן
56 יוֹסף, אוּן שִׁמעון, אוּן יהוּדה? אוּן זענען ניט זיינע שוועסטער אַלע
57 בּיַי אונדז? פוּנוואַנען נעמט זיך דאָס אַלץ צוּ אים? אוּן זיי זענען
געשטרויכלט געוואָרן אין אים. אוּן יֵשׁוּע האָט צוּ זיי געזאָגט: אַ
נָבִיא איז ניט אָן כָּבוד, סיידן אין זיין אייגן לאַנד, אוּן אין זיין אייגן
58 הויז. אוּן ער האָט דאָרט ניט געטאָן קיין סַך וואוּנדער, מַחמת
זייער אוּמגלויבן.

יד אין יענער צייט האָט הוֹרדוס, דער טעטראַרך, געהערט די יְדִיעה
2 וועגן יֵשׁוּעַן, אוּן ער האָט געזאָגט צוּ זיינע באַדינער: דאָס
איז יוֹחָנָן הַמַּטבּיל; ער איז אויפגעשטאַנען תּחַיַת־הַמֵּתים, אוּן
3 דעריבער אַרבעטן אין אים די דאָזיקע כּוחות. וואָרים הוֹרדוס
האָט געכאַפּט יוֹחָנָן, אוּן האָט אים געבּונדן אוּן אַריַנגעזעצט אין
דער תּפִיסה אַריין, צוליב הוֹרוֹדְיָה, דאָס ווייב פוּן זיין ברודער
4 פיליפוּס; מַחמת יוֹחָנָן האָט אים געזאָגט: עס איז דיר ניט
5 דערלויבט זי צוּ האָבן. אוּן ער האָט בּדַעה געהאַט אים צוּ
טייטן, נאָר ער האָט מורא געהאַט פאַר דעם פֿאָלק ווייל זיי

6 האָבן אים געהאַלטן פאַר אַ נָביא. אָבער בעת עס איז געקומען
הורדוסעם געבוירנטאָג, האָט הורודָיהם טאָכטער געטאַנצט
7 פאַר די געסט, און זי איז הורדוסן געפעלן געוואָרן. דערפאַר
האָט ער איר צוגעזאָגט מיט אַ שבועה, איר צו געבן, וואָס נאָר
8 זי וועט פאַרלאַנגען. און זייענדיק אָנגעראַטן פון איר מוטער,
האָט זי געזאָגט: גיב מיר דָא אויף אַ שיסל דעם קאָפּ פון יוחָנָן
9 הַמַטבִיל. און דער מֶלך איז טרויעריק געוואָרן, אָבער צוליב
זיינע שבועות און די געסט, האָט ער באַפוילן, אַז דאָס זאָל איר
10 געגעבן ווערן. און ער האָט געשיקט און געקעפט יוחָנָן אין דער
11 תִפיסה. און זיין קאָפּ האָט מען געבראַכט אויף אַ שיסל, און
מאהאָט אים געגעבן דעם מיידל, און זי האָט אים געבראַכט
12 צו איר מוטער. און זיינע תַלמידים האָבן געענעמט, און האָבן
געגומען דעם גוף, און האָבן אים מקַבר געווען; און זיי זענען
13 געגאַנגען און האָבן עם דערציילט ישוע. און בעת ישוע האָט
דאָס געהערט, האָט ער זיך פון דאָרטן צוריקגעצויגן אין אַ שיף,
אין אַ וויסטן אָרט אַליין. און אַז דאָס פאָלק האָט עס געהערט,
14 זענען זיי אים נאָכגעגאַנגען פון די שטעט צו פוס. און בעת ער
איז אַרויסגעקומען און האָט געזען דעם גרויסן המון מענטשן,
האָט אים אָנגענומען אַ רַחמָנות אויף זיי, און ער האָט געהיילט
15 זייערע קראַנקע. און אַז דער אָוונט איז צוגעפאַלן, האָבן צו אים
געענעמט זיינע תַלמידים, און געזאָגט: דאָס אָרט איז וויסט, און
דער טאָג איז שוין פאַרביי; לאָז אָפּ דעם עולם, כדי זיי זאָלן
16 קענען גיין אין די דערפער, און קויפן פאַר זיך שפייז. אָבער
ישוע האָט צו זיי געזאָגט: זיי באַדאַפן ניט אַוועקגיין; גיט איר
17 זיי צו עסן. האָבן זיי צו אים געזאָגט: מיר האָבן דָא גאָרניט
18 אחוץ פינף לאַבן ברויט און צוויי פיש. האָט ער געזאָגט:
19 ברענגט זיי אַהער צו מיר. און ער האָט געהיסן דעם עולם זיך
אַנידערזעצן אויפן גראָז; און ער האָט געגומען די פינף לאַבן
ברויט און די צוויי פיש, און האָט אויפגעהויבן זיינע אויגן צום
הימל און האָט אַ ברָכה געמאַכט, און ער האָט אָפּגעבראָכן פון

דעם ברויט אוּן עם דערלַאַנגט צוּ די תַּלמידים׃ אוּן די תַּלמידים
האָבן עם געגעבן דעם פאָלק׃ אוּן זיי האָבן אַלע געגעסן צוּ
דער זאַט׃ אוּן זיי האָבן צוּנויפגענומען פוּן די איבערגעבליבענע
ברעקלעך׃ צוועלף פוּלע קערב׃ אוּן די׃ וואָס האָבן געגעסן׃
זענען געווען אַרום פינף טויזנט מאַן׃ אַחוּץ ווייבער אוּן קינדער׃
אוּן ער האָט תֵּיכף באַפוילן די תַּלמידים אַריינצוגיין אין דער
שיף׃ אוּן אַריבערפאָרן פריער פאַר אים אויף דער אַנדערער
זייט׃ ביז ער וועט אָפּלאָזן דאָם פאָלק׃ אוּן נאָכדעם ווי ער האָט
אַוועקגעשיקט דאָם פאָלק׃ איז ער אַליין אַרויפגעגאַנגען אויף
דעם באַרג׃ כדי מתּפַּלֵל צוּ זיין׃ אוּן אַז דער אָוונט איז צוגעפאַלן׃
איז ער דאָרטן געווען איינער אַליין׃ אוּן די שיף איז שוין געווען
אין מיטן יַם׃ אוּן די כוואַליעס האָבן זי געשלַיִדערט׃ ווייל דער
ווינט איז געווען איר אַנטקעגן׃ אוּן אין דער פערטער נאַכטוואַך
איז ער געקומען צוּ זיי׃ גייענדיק אויפן יַם׃ אוּן ווי די תַּלמידים
האָבן אים געזען גיין אויפן יַם׃ האָבן זיי זיך דערשראָקן׃ אוּן
געזאָגט׃ סאַאיז א רוּחַ׃ אוּן זיי האָבן זיך צעשריגן פאַר פַּחד׃ אוּן
תֵּיכף האָט זיך ישוּעַ אָפּגערופן צוּ זיי׃ אוּן געזאָגט׃ באַרוּיקט
אייך׃ דאָם בין איך׃ האָט ניט קיין מוֹרא׃ אוּן פעטרוס האָט אים
געענטפערט׃ האַר׃ אויב דוּ ביסט עס׃ באַפעל מיר צוּ קומען
צוּ דיר איבערן וואַסער׃ האָט ער געזאָגט׃ קוֹם׃ אוּן פעטרוס
איז אַרויס פוּן דער שיף׃ אוּן איז געגאַנגען איבערן וואַסער צוּ
קומען צוּ ישוּעַן׃ אָבער וען ער האָט געזען׃ אַז דער ווינט איז
שטאַרק׃ האָט ער מוֹרא באַקומען׃ אוּן ווי ער האָט אָנגעהויבן
צוּ זינקען׃ האָט ער אויסגעשריגן׃ האַר׃ רַאַטעוו מיך׃ אוּן ישוּע
האָט תֵּיכף אויסגעשטרעקט זיין האַנט׃ אוּן האָט אים אָנגעכאַפּט׃
אוּן צוּ אים געזאָגט׃ אָ דוּ קלייַן־גלויביקער׃ הַלמַאי האָסטוּ
געצווייפלט? אוּן ווי זיי זענען אַריַינגעגאַנגען אין דער שיף׃ האָט
זיך דער ווינט געשטילט׃ אוּן די׃ וואָס זענען געווען אין דער שיף׃
האָבן זיך געבוקט צוּ אים׃ אוּן געזאָגט׃ בֶּאמת׃ דוּ ביסט דער
בֶּן־אֱלֹהִים׃ אוּן זיי זענען אַריבערגעפאָרן׃ אוּן זענען געקומען צום
לאנד

35 לאַנד גְנֵיסָרֶת. אוּן ווי נאָר די מענטשן פּוּן יענעם אָרט האָבן אים
דערקענט, האָבן זיי געשיקט אין דער גאַנצער אַרומיקער געגנט,
36 אוּן האָבן צוּ אים געבראַכט אַלע, וואָס זענען געווען קראַנק; אוּן
זיי האָבן אים געבעטן, אַז ער זאָל זיי לאָזן בלויז אָנרירן די כַּנפות
פּוּן זיין בֶּגֶר; אוּן אַלע, וואָס האָבן אים אָנגעריר, זענען געזונט
געוואָרן.

טו 1 דעמאָלט זענען צוּ יֵשׁוּעַן געקומען פּרושים אוּן סופרים פּוּן
2 ירושָלַיִם, אוּן האָבן געזאָגט: פֿאַרוואָס זענען דיינע תַּלמידים
עובר אויף דער מסורה פּוּן די זקֵנים? וואָרים זיי מאַכן ניט קיין
3 נטִילַת־יָדַיִם, בעת זיי עסן ברויט. אוּן ער האָט געענטפֿערט, אוּן
צוּ זיי געזאָגט: הַלמַאי זענט איר אויך עובר אויף גאָטס געבאָט
4 צוליב אייער דין? וואָרים גאָט האָט געזאָגט: גיב אָף כָּבוד דיין
פֿאָטער אוּן דיין מוטער, אוּן דער, וואָס שעלט פֿאָטער, אָדער
5 מוטער, זאָל באשטימטערהייט געטייט ווערן. אָבער איר זאָגט:
ווער סע זאָגט צוּ זיין פֿאָטער, אָדער מוטער: אַ קָרבן איז דאָס,
וואָס דו וואָלטסט געקאָנט הַנָאה האָבן פּוּן מיר, דער איז מער
6 ניט מחויב צוּ אַכפֿערן זיין פֿאָטער, אָדער מוטער. אוּן דערמיט
7 האָט איר מבַטל געווען גאָטס וואָרט צוליב אייער דין. איר
חונפים, גוט האָט ישַעיָה אויף אייך נבִיאות געזאָגט, בעת ער
8 האָט געזאָגט: דאָס דאָזיקע פֿאָלק גיט מיר אָף כָּבוד מיט זיינע
9 ליפּן, אָבער זיין האַרץ איז ווייט פּוּן מיר; אוּן אומזיסט טוען זיי
10 מיך דינען, מיט לערנען איַנגעהַזרטע מִצוות פּוּן מענטשן. אוּן
ער האָט צוּ זיך גערופֿן דאָס פֿאָלק, אוּן האָט צוּ זיי געזאָגט:
11 הערט, אוּן פֿאַרשטייט: ניט דאָס, וואָס גייט אַריין אין מויל, איז
מטַמא דעם מענטשן, נייערט דאָס, וואָס קומט אַרויס פּוּן מויל,
12 אָט־דאָס איז מטַמא דעם מענטשן. דעמאָלט האָבן געענענט
די תַּלמידים, אוּן האָבן צוּ אים געזאָגט: וויסטוּ, אַז די פּרושים
13 האָבן זיך געפילט געטראָפֿן, ווען זיי האָבן דאָס געהערט? אָבער
ער האָט געענטפֿערט, אוּן געזאָגט: יעדע פלאַנץ, וואָס מיין
פֿאָטער אין הימל האָט ניט געפלאַנצט, וועט אויסגעוואָרצלט

וועלן. לאָזט זיי גיין; זיי זענען בלינדע פירער פון בלינדע. און
14 אויב אַ בלינדער פירט אַ בלינדן, פאַלן זיי ביידע אַריין אין אַ
15 גרוב. האָט פּעטרוס געענטפערט, און צו אים געזאָגט: באַשייד
16 אונדז דאָס מָשל. און ער האָט געזאָגט: האָט איר נאָך אַלץ ניט
17 קיין שֵׂכל? פאַרשטייט איר ניט, אַז אַלץ, וואָס קומט אין מויל
אַריין, גייט אין מאָגן, און ווערט אַרויסגעוואָרפן אין בֵּית־הַכִּיסא?
18 אָבער דאָס, וואָס גייט אַרויס פון מויל, קומט פון האַרצן, און דאָס
19 מאַכט מטַמא דעם מענטשן. וואָרים פון האַרצן קומען אַרויס
בייזע מַחשָׁבות, רצִיחה, ניאוף, זנוּת, גנֵבה, פאַלשע עֵדות, און
20 לעסטערונג. אָט דאָס איז מטַמא דעם מענטשן; אָבער צו עסן
אָן אַ נטִילַת־ידַיִם איז ניט מטַמא דעם מענטשן. און ישוע איז
21 אַרויסגעגאַנגען פון דאָרטן, און איז געקומען אין די קאַנטן פון
22 צור און צידון. און אָט איז אַ כנַענישע פרוי אַרויסגעקומען פון
יענע געמאַרקן, און האָט געשריגן: האָב רַחמָנות אויף מיר,
האַר, בֶּן־דָּוִד! מיין טאָכטער ווערט ביטער געפּלאָגט פון אַ בייזן
23 רוּחַ. אָבער ער האָט איר ניט געענטפערט קיין וואָרט. און זיינע
תַּלמידים האָבן געענעמט, און אים געבעטן: שיק זי אַוועק, וויל
24 זי שרייט אונדז נאָך. אָבער ער האָט געענטפערט, און געזאָגט:
איך בין נאָר געשיקט געוואָרן צו די פאַרלוירענע שאָף פון דעם
25 בֵּית ישְׂרָאל. אָבער זי האָט געענעמט, און האָט זיך געבויקט פאַר
26 אים און געזאָגט: האַר, העלף מיר! און ער האָט געענטפערט,
און געזאָגט: עס איז ניט רעכט צו נעמען דאָס ברויט פון די
27 קינדער און עס ווארפן פאַר די הינט. אָבער זי האָט געזאָגט: יאָ,
האַר; נאָר די הינט עסן אויך די ברעקלעך, וואָס פאַלן אַראָפּ פון
28 דעם טיש פון זייערע האַרן. דעמאָלט האָט ישוע געענטפערט,
און צו איר געזאָגט: אָ אִשה, גרוים איז דיין אֱמונה! זאָל דיר זיין
אַזוי ווי דו ווילסט. און איר טאָכטער איז געהיילט געוואָרן אין
יענער שָׁעה. און ישוע איז פון דאָרטן אַוועקגעגאַנגען, און האָט
29 זיך דערנענטערט צום ים פון גַלִיל; און ער איז אַרויפגעגאַנגען
אויף דעם באַרג, און האָט זיך דאָרטן אַנידערגעזעצט. און אָט
30 איז

איז צו אים געקומען אַ גרויסער המון מענטשן, וואָס האָט געהאַט
מיט זיך לאָמע, בלינדע, שטומע, געמומטע, און אַ סך אַנדערע,
און זיי האָבן זיי אַנידערגעלייגט פאַר זיינע פיס, און ער האָט זיי
31 געהיילט, אַזוי, אַז דאָס פאָלק האָט זיך געהידושט, בעת זיי האָבן
געזען די שטומע רעדן, די געמומטע געזונט, די לאָמע גיין, און די
32 בלינדע זען; און זיי האָבן געלויבט דעם גאָט פון ישׂראל. און
יֵשׁוּע האָט צו זיך גערופן זיינע תַּלמידים, און געזאָגט: עס איז
מיר אַ רַחמָנות אויפן פאָלק, וואָרים זיי זענען מיט מיר שוין דריי
טעג, און האָבן ניט וואָס צו עסן; און איך וויל זיי ניט אַוועקשיקן
33 הונגעריק, טאָמער וועלן זיי חַלָשן אויפן וועג. האָבן די תַּלמידים
צו אים געזאָגט: פון וואַנען זאָלן מיר נעמען אַזויפיל ברויט אין
34 דער מִדבר, כדי צו זעטיקן אַזאַ גרויסן עולם? האָט יֵשׁוּע צו
זיי געזאָגט: וויפל לאָבן ברויט האָט איר? זאָגן זיי: זיבן, און
35 עטלעכע קלייניע פישלעך. און ער האָט געהיסן דעם עולם זיך
36 אַנידערזעצן אויף דער ערד, און האָט גענומען די זיבן ברויט און
די פיש, און נאָכדעם ווי ער האָט אַ בְּרָכה געמאַכט, האָט ער
זיי איבערגעבראָכן, און דערלאַנגט די תַּלמידים, און די תַּלמידים
37 דעם פאָלק. און זיי האָבן אַלע געגעסן און זענען זאָט געווואָרן; און
זיי האָבן צונויפגעקליבן פון די איבערגעבליבענע ברעקלעך,
38 זיבן פולע קערב. און די, וואָס האָבן געגעסן, זענען געווען פיר
39 טויזנט מאַן, אַחוץ ווייבער און קינדער. און ער האָט אָפּגעלאָזט
דאָס פאָלק, און איז אַריַינגעגאַנגען אין אַ שיף, און איז געקומען
אין די געמאַרקן פון מָגָדון.
טז און די פרושים און צדוקים האָבן געענעט, און כדי אים צו
פרואווּן, האָבן זיי פאַרלאַנגט פון אים, אַז ער זאָל זיי ווייזן אַ
2 צייכן פון הימל. אָבער ער האָט געענטפערט, און צו זיי געזאָגט:
אין אָוונט זאָגט איר: סע וועט זיין אַ שיין וועטער, ווייל דער
3 הימל איז רויט. און אין דער פרי: היינט וועט זיין שטורעמדיק,
ווייל דער הימל איז רויט און פאַרוואָלקנט. דאָס אויסזען פון
הימל ווייסט איר ווי צו טײַטשן, אָבער ניט די צייכנס פון די

צייטן. אַ שלעכטער אוּן נוּאַפדיקער דור באַגערט אַ צייכן, אוּן
סאוועט אים קיין שוּם צייכן ניט געגעבן ווערן, סיידן דעם צייכן
פוּן יוֹנָהן. אוּן ער האָט זיי פאַרלאָזט אוּן איז אַוועקגעגאַנגען. אוּן
בעת די תַּלמידים זענען געקוֹמען אויף דער אַנדערער זייט יַם,
האָבן זיי פאַרגעסן מיטצונעמען ברויט. אוּן יֵשׁוּעַ האָט צו זיי
געזאָגט: גיט אַכטונג, אוּן היט זיך פאַר דעם זויערטייג פוּן די
פּרושים אוּן צדוקים. אוּן זיי האָבן זיך געאַמפּערט, אוּן געזאָגט:
מיר האָבן ניט מיטגענומען קיין ברויט. אוּן יֵשׁוּעַ האָט דאָס
באַמערקט, אוּן געזאָגט: אָ איר קלייַן־גלויביקע, וואָס אַמפּערט
איר אייך, וואָס איר האָט ניט קיין ברויט? צי פאַרשטייט איר
נאָך אַלץ ניט, אוּן געדענקט איר ניט די פינף ברויט פאַר די
פינף טויזנט, אוּן וויפל קערב איר האָט צונויפגענומען? אויך ניט
די זיבן ברויט פאַר די פיר טויזנט, אוּן וויפל קערב איר האָט
צונויפגענומען? ווי קומט עס, וואָס איר פאַרשטייט ניט, אַז אין
האָב צו אייך גערעדט ניט וועגן ברויט, נייערט אַז איר זאָלט זיך
היטן פאַרן חֶמֶץ פוּן די פּרושים אוּן צדוקים. דעמאָלט האָבן זיי
פאַרשטאַנען, אַז ער האָט זיי ניט געהייסן זיך היטן פאַרן חֶמֶץ פוּן
ברויט, נייערט פאַר דער לערנונג פוּן די פּרושים אוּן צדוקים.
אוּן בעת יֵשׁוּעַ איז געקוֹמען אין דעם געביט פוּן קֵיסַריה פוּן
פיליפּוס, האָט ער געפרעגט זיינע תַּלמידים: ווער, זאָגט מען, איז
דער בֶּן־אָדָם? אוּן זיי האָבן געזאָגט: טייל זאָגן, יוֹחָנָן הַמַּטבּיל;
אַנדערע, אֵלִיָהוּ; אוּן אַנדערע ווידער, יִרמְיָהוּ, אָדער איינער פוּן
די נבִיאים. זאָגט ער צו זיי: איר אָבער, ווער זאָגט איר, אַז איך
בין? האָט שִׁמעוֹן פּעטרוּס געענטפערט: דוּ ביסט דער מָשִׁיחַ,
דער זון פוּן דעם לבבעדיקן גאָט. אוּן יֵשׁוּעַ האָט געענטפערט,
אוּן צו אים געזאָגט: וואויל איז דיר, שִׁמעוֹן בַּר־יוֹנָה, וואָרים ניט
קיין בָּשָׂר־וָדָם האָט דיר דאָס אַנטפלעקט, נייערט מיין פאָטער
אין הימל. אוּן איך זאָג דיר, אַז דוּ ביסט כֵּיפָא, אוּן אויף דעם
דאָזיקן פעלז ווועל איך בויען מיין קְהִילָה, אוּן די טויערן פוּן שאָול
וועלן זי ניט גוֹבר זיין. אוּן איך ווועל דיר געבן די שליסלען פוּן

דעם מַלכות־שָׁמַיִם, אוּן וואָם דוּ וועסט אַסרן אויף דער ערד, וועט
זיין געאַסרט אין הימל; אוּן וואָם דוּ וועסט מַתּיר זיין אויף דער
ערד, וועט זיין מותּר אין הימל. דערנאָך האָט ער באַפוילן די
תַּלמידים, זיי זאָלן קיינעם ניט דערציילן, אַז ער איז דער מָשִׁיחַ.
פּוּן דעמאָלט אָן האָט ישׁוּעַ אָנגעהויבן צוּ וויזן זיינע תַּלמידים,
אַז ער מוּז גיין קיין ירוּשָׁלַיִם, אוּן ליידן אַ סַך פּוּן די זקֵנים אוּן
ראָשׁי־כֹהֲנים אוּן סוֹפרים, אוּן געטייט ווערן, אוּן אויף דעם דריטן
טאָג ווידער אויפשטיין תחית־המתים. אוּן פּעטרוּס האָט אים
גענומען אָן אַ זייט, אוּן האָט אָנגעהויבן אים צוּ מוסרן, אוּן זאָגן:
חַס־וחָלִילָה, האַר אַזוינס זאָל דיר קיינמאָל ניט געשען. אָבער
ער האָט זיך אויסגעדרייט, אוּן געזאָגט צוּ פּעטרוּסן: אוועק פּוּן
מיר, שָׂטָן! דוּ ביסט פאַר מיר אַ שטרויכלוּנג; וואָרים דיך אַרט
ניט, וואָם איז שַׁייך גאָט, נייערט דאָם, וואָם איז שַׁייך מענטשן.
דערנאָך האָט ישׁוּעַ געזאָגט צוּ זיינע תַּלמידים: ווִיל ווער מיר
נאָכגיין, זאָל ער זיך אַליין פאַרלייקענען, אוּן נעמען אויף זיך זיין
קרייץ, אוּן מיר נאָכגיין. וואָרים ווער סע ווִיל מַציל זיין זיין לעבן,
וועט עם פאַרלירן; אוּן ווער סע וועט פאַרלירן זיין לעבן פּוּן
מיַינעטוועגן, וועט עם געפינען. וואָרים וואָס נוצן האָט דער
מענטש, ווען ער זאָל געווינען די גאַנצע וועלט, אוּן פאַרלירן זיין
לעבן? אָדער וואָם פאַר אַן אויסלייז קאָן אַ מענטש געבן פאַר
זיין לעבן? וואָרים דער בֶּן־אָדָם וועט קומען אין דער פּראַכט פּוּן
זיין פאָטער מיט זיינע מַלאָכים, אוּן דעמאָלט וועט ער פאַרגעלטן
יעדן אײנעם לויט זיינע מַעשׂים. באמת, איך זאָג אײַך, פאַראַן
עטלעכע פּוּן די, וואָס שטייען דאָ, וואָם וועלן ניט פילן דעם טַעם
פּוּן טויט, ביז זיי וועלן זען דעם בֶּן־אָדָם קומען אין זיין מַלכות.
אוּן זעקס טעג שפּעטער האָט ישׁוּעַ מיט זיך גענומען פּעטרוּסן,
אוּן יַעקבן, אוּן יוֹחָנָן זיין ברודער, אוּן האָט זיי אַליין
אַרויפגעבראַכט אויף אַ הויכן באַרג. אוּן ער איז פאַר זיי
פאַרענדערט געוואָרן, אוּן זיין פָּנים האָט געשיינט ווי די זון, אוּן
זיינע מַלבושים זענען געוואָרן וויים ווי דאָם ליכט. אוּן זע, מֹשֶׁה

אוּן אֱלֹהִי֫ם הָאָבֶן זִיךְ צוּ זִיי אַנטפֶּלעקְט, אוּן הָאָבֶן גערעדְט מִיט
אִים. אוּן פּעטרוּם הָאָט זִיךְ אָנגערוּפֶן, אוּן גענֹאָגט צוּ יֵשוּעַן:
4 הַאר, עס איז גוּט פּאַר אוּנדז דָא צוּ זִיין; אוּיב דוּ ווִילסְט, וועל
איךְ דָא מאַכֶן דרִיי ביידלעךְ, איינם פּאַר דִיר, איינם פּאַר מֹשהֶן,
אוּן איינם פּאַר אֱלֹהִי֫ם. אוּן בשַׁעת ער הָאָט נאָךְ גערעדְט, הָאָט
5 אַ ליכטיקער ווָאלקֶן זִיי פּאַרשָׁאטנט; אוּן אַ קוֹל פוּן דעם ווָאלקֶן
אַרוּים הָאָט גענֹאָגט: דָאם איז מִין בַּאַליבטער זוֹן, ווָאם איז
מִיר ווַאוילגעפעלֶן; אִים זָאלְט איר הערֶן. אוּן אַז די תַּלמִידִים
6 הָאבֶן דָאם געהערְט, זענען זִיי געפֶּאלֶן אוִיף זייער פָּנִים, אוּן הָאבֶן
שטאַרק מוֹרא געהאַט. אוּן יֵשוּעַ הָאָט געגעענט אוּן הָאָט זִיי
7 אָנגעריִרְט, אוּן גענֹאָגט: שטייט אוִיף, אוּן הָאָט ניט קִיין מוֹרא.
אוּן אַז זִיי הָאבֶן אוִיפגעהויבֶן זייערע אויגֶן, הָאבֶן זִיי קיינעם ניט
8 געזעֶן, אַחוֹיְז יֵשוּעַן אַלִיין. אוּן ווען זִיי הָאבֶן אַראָפּגענִידערְט פּוּן
9 דעם בּאַרג, הָאָט זִיי יֵשוּעַ באַפוֹילֶן: דערצייֶלְט קיינעם ניט פּוּן
דער זאַונג, ביז דער בֶּן־אָדָם וועט אויפשטיין תְּחִיַת־הַמֵּתִים. אוּן
10 זיינע תַּלמִידִים הָאבֶן אִים געפרעגְט: פאַרוואָם זאָגן די סוֹפרִים,
אַז צוערשט דאַרף אֱלֹהִי קוֹמען? אוּן ער הָאָט געענטפערְט, אוּן
11 געזאָגט: אַוודאי וועט אֱלֹהִי קוֹמען, אוּן ווידער אַלֶץ אויפריכטֶן;
12 אָבער איך זאָג אייךְ, אַז אֱלֹהִי איז שוין געקוֹמען, אוּן זִיי הָאבֶן
אִים ניט דערקענְט, נייערְט הָאבֶן מִיט אִים געטאָן, ווָאם זִיי הָאבֶן
געווָאלְט. פוּנקט אַזוי וועט דער בֶּן־אָדָם אויך לִיידֶן פּוּן זִיי.
13 דעמאָלְט הָאבֶן די תַּלמִידִים פּאַרשטאַנען, אַז ער הָאָט צוּ זִיי
14 געריִדְט פּוּן יוֹחָנָן הַמַּטבִּיל. אוּן בעת זִיי זענען געקוֹמען צוּם
פֶּאלְק, הָאָט צוּ אִים גענעענט אַ מענטש, ווָאם איז פּאַר אִים
15 געפֶּאלֶן אוִיף די קנִי, אוּן גענֹאָגט: הַאר, דערבַּאַרעם דִיך אויף
מִיין זוֹן, ווָאָרִים ער איז אַ חוֹלֶה־נוֹפל, אוּן לִיידְט שטאַרק; אוּן
אַ סַך מאָל פאַלְט ער אִין פִּייער, אוּן אַ סַך מאָל אִין ווַאסער
16 אַריִין. אוּן איך הָאָב אִים געבראַכְט צוּ דיינע תַּלמִידִים, אוּן זִיי
17 הָאבֶן אִים ניט געקאָנְט הוֹילֶן. אוּן יֵשוּעַ הָאָט געענטפערְט: אָ
אוּמגלוֹיביקער אוּן פּאַרקרוּמטער דוֹר, ווי לאַנג נאָךְ זָאל איך זִיין

מיט אייך? ווי לאַנג נאָך זאָל איך אייך פאַרטראָגן? ברענגט
18 אים אַהער צו מיר. און ישוּעַ האָט אים אָנגעשריגן, און דער
שׂד איז פון אים אַרויס, און דאָס ייִנגל איז געהיילט געוואָרן
19 אין יענער שָׁעה. דעמאָלט האָבן געניענט די תַּלמידים צו
ישוּעַן, בעת זיי זענען געווען אַליין, און האָבן געזאָגט: פאַרוואָס
20 האָבן מיר אים ניט געקאָנט אַרויסטרייבן? האָט ער צו זיי
געזאָגט: מַחמת איר האָט ניט קיין אֱמונה. וואָרים בֶּאמת,
איך זאָג אייך, אויב איר וואָלט געהאַט אֱמונה אַזוי גרויס ווי אַ
קערנדל פון זענעפט־זרִיעה, וואָלט איר געקאָנט זאָגן צו דעם
דאָזיקן באַרג: טראָג דיך אַריבער פון דאַנען אַהין, און ער
וואָלט זיך אַריבערגעטראָגן; און קיין זאַך וואָלט פאַר אייך ניט
21 געווען אוממעגלעך. דער דאָזיקער מין אָבער גייט ניט אַרויס,
22 סיידן דורך תּפִילה טאָן און פאַסטן. און בשַׁעת זיי האָבן זיך
אויפגעהאַלטן אין גָלִיל, האָט ישוּע צו זיי געזאָגט: דער בֶּן־אָדָם
23 וועט איבערגענטפערט ווערן אין די הענט פון מענטשן, און
זיי וועלן אים טייטן, און דעם דריטן טאָג וועט ער אויפשטיין
24 תּחַית־המֵתים; און זיי האָבן זיך שטאַרק מצַער געווען. און
אַז זיי זענען געקומען קיין כּפַר־נַחום, זענען די איינמאָנער פון
דעם מַחצִית־הַשֶׁקל צוגעגאַנגען צו פּעטרוסן, און האָבן געזאָגט:
25 צאָלט ניט אייער רֶבי דעם מַחצִית־הַשֶׁקל? האָט ער געזאָגט:
יאָ. און ווען ער איז אַריינגעקומען אין הויז, האָט ישוּע קודם צו
אים גערעדט, אַזוי צו זאָגן: וואָס מיינסטו, שִׁמעון? די מלָכים פון
דער ערד, פון וועמען נעמען זיי מֶכס, אָדער מַס? פון זייערע זין,
26 אָדער פון פרעמדע? און אַז ער האָט געזאָגט: פון פרעמדע, האָט
27 ישוּע צו אים געזאָגט: אַזוי זענען די זין פריי. אָבער כדי מיר
זאָלן ניט זיין קיין מִכשול פאַר זיי, גיי צום יַם, און פאַרוואַרף אַ
וועגטקע, און נעם דעם ערשטן פיש, וואָס וועט אַרויסקומען, און
אַז דו וועסט עפענען זיין מויל, וועסטו געפינען אַ שֶׁקל; דעם נעם,
און גיב אים זיי פאַר מיר און פאַר דיר.
יח אין יענער צייט האָבן די תַּלמידים געניענט צו ישוּעַן, און

האָבן געזאָגט: וועד איז אייגנטלעך דער גרעסטער אין דעם
מַלכות־שָׁמַיִם? אוּן ער האָט צוּ זיך געריפֿן א קינד, אוּן האָט
2 עם אַוועקגעשטעלט צווישן זיי, אוּן געזאָגט: באמת, איך זאָג
3 אייך, סיידן איר וועט תּשובה טאָן אוּן ווערן ווי קינדער, וועט
איר בשום־אופֿן ניט אַריַינקומען אין דעם מַלכות־שָׁמַיִם. בכֵּן,
4 דער, וואָס וועט זיך דערנידעריקן ווי דאָס דאָזיקע קינד, איז
דער גרעסטער אין דעם מַלכות־שָׁמַיִם. אוּן דער, וואָס וועט
5 אויפנעמען אַזאַ קינד אין מיין נאָמען, נעמט מיך אויף; אָבער
6 דער, וואָס וועט מאַכן שטרויכלען איינעם פוּן די דאָזיקע קליינע,
וואָס גלויבן אין מיר, פאַר דעם וואָלט בעסער געווען, אַז אַ
גרויסער מילשטיין וואָלט אָנגעהאָנגען געוואָרן אויף זיין האַלדז,
אוּן ער וואָלט דערטרונקען געוואָרן אין דער טיפֿעניש פוּן ים. ווייַ
7 צוּ דער וועלט מַחמת שטרויכלונגען! אוּן הַגַם זיי מוזן קומען ־
וויי אָבער צוּ דעם מענטשן, דורך וועמען די שטרויכלונג קומט!
8 אוּן אויב דיין האַנט, אָדער דיין פוּס מאַכט דיך שטרויכלען,
האַק אים אָף אוּן וואַרף אים אַוועק פוּן דיר; עס איז בעסער
פאַר דיר אַריַינצוקומען אין לעבן געמומט, אָדער לאָמ, אַיידער
צוּ האָבן צוויי הענט אוּן צוויי פיס אוּן אַריַינגעוואָרפֿן ווערן אין
9 אייביקן פייער. אוּן אויב דיין אויג מאַכט דיך שטרויכלען, ריים
עם אַרוים אוּן וואַרף עם אַוועק פוּן דיר; עס איז בעסער פאַר
דיר אַריַינצוקומען אין לעבן מיט אַיין אויג, אַיידער צוּ האָבן
10 צוויי אויגן אוּן אַריַינגעוואָרפֿן ווערן אין פייער פוּן גיהֶנום. זעט,
אַז איר זאָלט ניט פאַראַכטן קיין איינעם פוּן די דאָזיקע קליינע;
וואָרים איך זאָג אייך, אַז זייערע מַלאָכים אין הימל זעען תָּמיד
11 דאָס פָּנים פוּן מיין פאָטער אין הימל וואָרים דער בֶּן־אָדָם איז
12 געקומען מַציל צוּ זיין דאָס פאַרלוירענע. ווי מיינט איר? אויב אַ
מענטש האָט הונדערט שאָף, אוּן איינע פוּן זיי פאַרבלאָנדזשעט,
צי וועט ער ניט איבערלאָזן די ניין־אוּן־ניינציק אויף די בערג,
אוּן גיין זוכן די פאַרבלאָנדזשעטע? אוּן ווען ער געפינט זי,
13 באמת, איך זאָג אייך, ער פרייט זיך איבער איר מער ווי איבער

14 די ניין־און־ניינציק, וואָם האָבן ניט פאַרבלאָנדזשעט. אַזוי איז
אויך ניט דער רָצון פון אייער פאָטער אין הימל, אַז איינם פון
15 די דאָזיקע קלייניע קינדערלעך זאָל פאַרלוירן גיין. אויב דיין
ברודער זינדיקט קעגן דיר, גיי און שטראָף אים צווישן דיר
און אים אַליין. הערט ער דיך, האָסטו געוואונען דיין ברודער;
16 הערט ער דיך אָבער ניט, טאָ נעם דיר נאָך איינעם אָדער צוויי,
כדי דורך דעם מויל פון צוויי, אָדער דריי עֵדות, זאָל יעדע זאַך
17 באַשטעטיקט ווערן. און אויב ער וויל זיי ניט הערן, דערצייל
עם דער קְהִילה; און וויל ער אויך די קְהִילה ניט הערן, זאָל ער
18 דיר זיין ווי אַ גוי און אַ מוכס. באמת, איך זאָג אייך, אַלץ, וואָם
איר וועט אַסרן אויף דער ערד, וועט זיין געאַסרט אין הימל;
און אַלץ, וואָם איר וועט מַתיר זיין אויף דער ערד, וועט זיין
19 מותר אין הימל. און ווידער זאָג איך אייך, אויב צוויי פון אייך
וועלן מַסכים זיין אויף דער ערד אויף עפעם אַ זאַך, פונוועגן
וואָם זיי וועלן מִתפלל זיין, וועט עם פאַר זיי געטאָן ווערן פון
20 מיין פאָטער אין הימל. וואָרים וואו צוויי, אָדער דריי זענען
21 פאַרזאַמלט אין מיין נאָמען, דאָרט בין איך צווישן זיי. דעמאָלט
האָט פּעטרוס געענטפערט און צו אים געזאָגט: האַר, ווי פֿל מאָל
דאַרף איך מוחל זיין מיין ברודער, וואָם זינדיקט קעגן מיר? ביז
22 זיבן מאָל? זאָגט יֵשוּע צו אים: איך זאָג דיר ניט, ביז זיבן מאָל,
23 נייערט ביז זיבעציק מאָל זיבן. דעריבער איז דאָם מַלכות־שָׁמַיִם
געגליכן צו אַ מֶלך, וואָם האָט געוואָלט מאַכן אַ חֶשבון מיט זיינע
24 קנעכט. און אַז ער האָט אָנגעהויבן צו חֶשבּונען, האָט מען צו
אים געבראַכט איינעם, וואָם איז אים שולדיק געווען צען טויזעט
25 טאַלאַנטן. אָבער אַזוי ווי ער האָט ניט געקאָנט באַצאָלן, האָט
זיין האַר באַפוילן, אים צו פאַרקויפן מיט זיין וויב און קינדער,
און אַלץ, וואָם ער האָט געהאַט, און באַצאָלונג זאָל געמאַכט
26 ווערן. איז דער קנעכט אַנידערגעפאַלן און האָט זיך פאַר אים
געבוקט, און געזאָגט: האַר, האָב מיט מיר געדולד, און איך
27 וועל דיר אַלץ באַצאָלן. און דער האַר האָט רַחמָנות באַקומען

אויף יענעם קנעכט, האָט אים פריי געלאָזט, און אים מוחל געווען
דעם חוב. 28 און ווי יענער קנעכט איז אַרויסגעגאַנגען, האָט ער
אָנגעטראָפן איינעם פון זיינע מיטקנעכט, וואָס איז אים שולדיק
געווען הונדערט דינָרים; און ער האָט אים אָנגעכאַפט ביים
האַלדז, און געזאָגט: באַצאָל וואָס דו ביסט מיר שולדיק. 29 און
זיין מיטקנעכט איז אַנידערגעפאַלן און האָט אים געבעטן: האָב
מיט מיר געדולד, און איך וועל דיר באַצאָלן. 30 אָבער ער האָט ניט
געווואָלט, נייערט איז געגאַנגען און האָט אים אַריַינגעוואָרפן אין
דער תפיסה אַריין, ביז ער וועט האָבן באַצאָלט דעם חוב. 31 און אַז
זיינע מיטקנעכט האָבן געזען, וואָס עס איז געשען, האָבן זיי זיך
שטאַרק מצַער געווען, און זיי זענען געקומען און האָבן דערציילט
זייער האַר אַלץ, וואָס עס איז געשען. 32 דעמאָלט האָט זיין האַר
אים גערופן צו זיך, און צו אים געזאָגט: דו שלעכטער קנעכט,
איך האָב דיר מוחל געווען דעם גאַנצן חוב, וויל דו האָסט מיך
געבעטן; 33 צי האָסטו ניט אויך באַדאַרפט רַחמָנות האָבן אויף דיין
מיטקנעכט, ווי איך האָב רַחמָנות געהאַט אויף דיר? 34 און זיין
האַר איז אין כַּעס געוואָרן, און האָט אים איבערגעענטפערט צו
די פַיניקער, ביז ער וועט באַצאָלן דעם גאַנצן חוב. 35 פונקט אַזוי
וועט אויך מיין פאָטער אין הימל טאָן צו אימלעכן פון אייך, אויב
איר וועט ניט מוחל זיין אייער ברודער פון גאַנצן האַרצן.

יט און עס איז געווען, בעת ישוע האָט געענדיקט די דאָזיקע רייד,
איז ער אַוועקגעצויגן פון גָלִיל, און איז געקומען אין די געמאַרקן
2 פון יהודה אין אֵבר־הַירדן. און אַ גרויסער עולם איז אים
3 נאָכגעגאַנגען, און ער האָט זיי דאָרטן געהיילט. און עס האָבן
געטענט צו אים פרושים, כדי אים צו פרואוון, און זיי האָבן
געזאָגט: מעג מען זיך גָטן מיט דעם וויב צוליב יעדער סיבה?
4 און ער האָט געענטפערט: האָט איר ניט געלייענט, אַז אין
5 אָנהויב האָט זיי דער בורא־עולם באַשאַפן זָכר און נקֵבה, און
געזאָגט דעריבער זאָל אַ מענטש פאַרלאָזן זיין פאָטער און
מוטער, און זיך באַהעפטן אָן זיין וויב, און ביידע זאָלן ווערן

6 איין לייַב. אַזוי זענען זיי שוין מער ניט צוויי, נייערט איין לייַב.
דעריבער, וואָס גאָט האָט באַהאָפטן, זאָל דער מענטש ניט
7 פּונאַנדערשיידן. זאָגן זיי צו אים: טאָ פארוואָס האָט משה
8 געבאָטן צו געבן איר אַ גט, און זי אַוועקצושיקן? האָט ער צו
זיי געזאָגט: מחמת אייער האַרטהאַרציקייט האָט אייך משה
דערלויבט אָפּצוגעטן אייערע וויבער; אָבער פון אָנהייב איז דאָס
9 ניט אַזוי געווען. און איך זאָג אייך, ווער סע גט זיך מיט זיין ווייב,
אַחוץ איבער זונות, און וועט חתונה האָבן מיט אַן אַנדערער, איז
אַ נואף. און דער, וואָס האָט חתונה מיט אַ גרושה, איז אַ נואף.
10 זאָגן צו אים די תלמידים: אויב דער ענין פון מאַן און וויב איז
11 אַזוי, איז ניט כדאי חתונה צו האָבן. האָט ער צו זיי געזאָגט: ניט
אַלע קענען משׂיג זיין דאָס דאָזיקע וואָרט, סיידן די, צו וועמען
12 עס איז געגעבן געוואָרן. וואָרים סע זענען פאַראַן סָרים, וואָס
זענען אַזוי געבוירן געוואָרן פון זייער מוטערס טראַכט; און סע
זענען פאַראַן סָרים, וואָס מענטשן האָבן זיי מסַרֵם געווען; און
פאַראַן סָרים, וואָס האָבן זיך אַליין מסַרֵם געווען צוליב דעם
מלכות־שָׁמַיִם. דער, וואָס קאָן דאָס משׂיג זיין, זאָל עס משׂיג
13 זיין. דעמאָלט האָט מען צו אים געבראַכט קינדער, כדי ער
זאָל אויף זיי אַרויפלייגן זיינע הענט און זיי בענטשן. און די
14 תלמידים האָבן זיך אויף זיי אָנגעבייזערט. אָבער ישׁוּע האָט
געזאָגט: לאָזט די קינדער קומען צו מיר, און פאַרווערט זיי ניט;
15 ווייל צו אַזעלכע געהערט דאָס מלכות־שָׁמַיִם. און ער האָט אויף
זיי אַרויפגעלייגט זיינע הענט, און האָט אָפּגעקערט פון דאָרטן.
16 און אָט האָט איינער גענעענט, און צו אים געזאָגט: רבי, וואָס
17 פאַראַ גוטס זאָל איך טאָן, כדי צו האָבן אייביק לעבן? האָט ער
צו אים געזאָגט: פארוואָס פרעגסטו מיך בנוגע דעם, וואָס איז
גוט? גוט איז נאָר איינער, גאָט. און אויב דו ווילסט אַריינקומען
18 אין לעבן, האַלט די מצוות. זאָגט ער צו אים: וועלכע? און
ישׁוּע האָט געזאָגט: דו זאָלסט ניט טייטן, דו זאָלסט ניט מנַאף
זיין, דו זאָלסט ניט גנבענען, דו זאָלסט ניט פאַלש־עדות זאָגן,

19 האַלט בכּבוד דיין פאָטער און מוטער, און דו זאָלסט ליב האָבן
20 דיין חבר ווי דיך אַליין. זאָגט צו אים דער בָּחור: דאָם אַלץ
21 האָב איך אָפּגעהיט; וואָם נאָך פעלט מיר? האָט ישוע צו אים
געזאָגט: אויב דו ווילסט משלים זיין, גיי און פאַרקויף אַלץ, וואָם
דו פאַרמאָגסט, און גיב עם די אָרעמע, און דו וועסט האָבן אַן
22 אוצר אין הימל; און קום און גיי מיר נאָך. אָבער אַז דער בָּחור
האָט דאָם געהערט, איז ער אַוועקגעגאַנגען אַ דערשלאָגענער;
23 וואָרים ער האָט געהאַט אַ סַך גיטער. און ישוע האָט געזאָגט
צו זיינע תַּלמידים: באמת, איך זאָג אייך, עם איז שווער פאַר אַן
24 עושר אַריינצוקומען אין דעם מַלכות־שָׁמַיִם. און ווידער זאָג איך
אייך, עם איז ליכטער פאַר אַ קעמל דורכצוגיין דורך אַ לעכל
פון אַ נאָדל, ווי פאַר אַן עושר אַריינצוקומען אין דעם מַלכות
25 פון גאָט. און אַז די תַּלמידים האָבן דאָם געהערט, האָבן זיי זיך
26 שטאַרק געחידושט, און געזאָגט: טאָ ווער קאָן ניצול ווערן? און
ישוע האָט אויף זיי געקוקט, און געזאָגט: ביי מענטשן איז עם
27 אוממעגלעך, אָבער ביי גאָט איז אַלצדינג מעגלעך. דעמאָלט
האָט פעטרוס אים געענטפערט: זע, מיר האָבן אַלץ פאַרלאָזט
און זענען דיר נאָכגעפאָלגט וואָם וועלן מיר האָבן דערפאַר?
28 האָט ישוע צו זיי געזאָגט: באמת, איך זאָג אייך, אַז איר, וואָם
זענט מיר נאָכגעפאָלגט, וועט אין דער נייער יצירה, בעת דער
בֶּן־אָדָם וועט זיצן אויף זיין כִּסֵּא־הַכָּבוד, אויך זיצן אויף צוועלף
29 טראָנען און מִשפּטן די צוועלף שבָּטים פון יִשׂרָאל. און יעדער
איינער, וואָם האָט פאַרלאָזט הייזער, אָדער ברידער, אָדער
שוועסטער, אָדער פאָטער, אָדער מוטער, אָדער קינדער, אָדער
פעלדער, פון מיין נאָמענווענגן, וועט באַקומען כֶּפל־כִּפלַיִם, און
30 ירשענען דאָם אייביקע לעבן. אָבער אַ סַך, וואָם זענען ערשטע,
וועלן זיין לעצטע, און די לעצטע ־ ערשטע.

כ וואָרים דאָם מַלכות־שָׁמַיִם איז געגליכן צו אַ בַּעל־הַבַּיִת, וואָם
איז אַרויסגעגאַנגען אין דער פרי דינגען אַרבעטער פאַר זיין
2 ווינגאָרטן. און אַז ער האָט זיך באַדונגען מיט די אַרבעטער

פּאַר אַ דינָר אַ טאָג, האָט ער זיי געשיקט אין זיין ווײַנגאָרטן
3 אַריין. אוּן וועט ער איז אַרויסגעגאַנגען אַרום דער דריטער שָׁעה,
4 האָט ער געזען אַנדערע שטיין לײדיק אויפֿן מאַרק, אוּן ער האָט
צוּ זיי געזאָגט: גייט אויך איר אין ווײַנגאָרטן אַריין, אוּן איך וועל
5 אײַך געבן, וואָס איז רעכט. זענען זיי געגאַנגען. אוּן אַרום דער
זעקסטער אוּן נײַנטער שָׁעה איז ער ווידער אַרויסגעגאַנגען, אוּן
6 האָט דאָס אײַגענע געטאָן. אוּן אַרום דער עלפֿטער שָׁעה איז ער
ווידער אַרויסגעגאַנגען, אוּן האָט אָנגעטראָפֿן אַנדערע שטיין, אוּן
ער האָט צוּ זיי געזאָגט: פֿאַרוואָס שטייט איר דאָ לײדיק דעם
7 גאַנצן טאָג? האָבן זיי צוּ אים געזאָגט: מַחמת קיינער האָט אונדז
ניט געדונגען. זאָגט ער צוּ זיי: גייט אויך איר אין ווײַנגאָרטן
8 אַריין. אוּן וועט עס איז געוואָרן אָוונט, האָט דער האַר פֿון דעם
ווײַנגאָרטן געזאָגט צוּ זיין פֿאַרוואַלטער: רוף די אַרבעטער,
אוּן באַצאָל זיי זייער שׂכַר: הייב אָן פֿון די לעצטע ביז צוּ די
9 ערשטע. אוּן אַז די געדונגענע פֿון דער עלפֿטער שָׁעה זענען
10 געקומען, האָט יעדער באַקומען אַ דינָר. אוּן וועט די ערשטע
זענען געקומען, האָבן זיי געמיינט, אַז זיי וועלן באַקומען מער; אוּן
11 זיי האָבן אויך באַקומען יעדער אַ דינָר. אוּן בשַׁעת זיי האָבן דאָס
12 באַקומען, האָבן זיי געמורמלט קעגן דעם בַּעל־הַבַּיִת, אוּן האָבן
געזאָגט: אָט די לעצטע האָבן געאַרבעט בלויז איין שָׁעה, אוּן דוּ
מאַכסט זיי גלייך מיט אונדז, וואָס האָבן געטראָגן די מַשׂא פֿון
13 דעם טאָג אוּן די ברענענדיקע היץ. אָבער ער האָט געענטפֿערט,
אוּן געזאָגט צוּ איינעם פֿון זיי: פֿריינט, איך טוּ דיר ניט קיין
14 עַוולָה; האָסטוּ דיך ניט באַדונגען מיט מיר פֿאַר אַ דינָר? נעם
דיר דיינס, אוּן גיי; איך וויל אָט דעם לעצטן געבן אַזויפֿיל וויפֿל
15 דיר. טאָר איך ניט טאָן מיט מיין אייגנס, וואָס איך וויל? אָדער
16 קאָן דיין אויג ניט פֿאַרטראָגן, וואָס איך בין גוט? אַזוי וועלן די
17 לעצטע זיין ערשטע, אוּן די ערשטע ־ לעצט. אוּן בעת יֵשׁוּע
איז אַרויפֿגעגאַנגען קיין ירוּשָׁלַיִם, האָט ער גענומען די צוועלף
תַּלמידים אָן אַ זייט, אוּן אויפֿן וועג האָט ער צוּ זיי געזאָגט:

18 זעט, מיר גייען אַרויף קיין ירושָלַיִם, אוּן דער בֶּן־אָדָם וועט
איבערגעענטפערט ווערן צוּ די ראָשי־כֹּהַנים אוּן די סופֿרים; אוּן
19 זיי וועלן אים פאַרמִשפּטן צום טויט, אוּן אים איבערענטפערן צוּ
די גויִים אויף שפּאָט, אוּן כדי געשמיסן אוּן געקרייציקט צוּ ווערן,
אוּן אויפן דריטן טאָג וועט ער ווידער אויפשטיין תחית־המתים.
20 דעמאָלט האָט ענעענט צוּ אים די מוטער פוּן זַבדים קינדער
מיט אירע זין, אוּן זי האָט זיך געבוקט פאַר אים, אוּן עפּעם פוּן
21 אים פאַרלאַנגט. האָט ער צוּ איר געזאָגט: וואָם איז דיין בַּקָשה?
האָט זי צוּ אים געזאָגט: באַפֿעל, אַז די דאָזיקע בוידע זין מיַינע
זאָלן זיצן, איינער צוּ דיין רעכטער אוּן איינער צוּ דיין לינקער
22 האַנט, אין דיין מַלכות. האָט ישוּעַ געענטפערט, אוּן געזאָגט:
איר ווייסט ניט וואָם איר ווילט. צי קאָנט איר טרינקען דעם
כּוס, וואָם איך וועל טרינקען? זאָגן זיי צוּ אים: מיר קאָנען.
23 זאָגט ער צוּ זיי: מיין כּוס וועט איר טאַקע טרינקען, אָבער זיצן
צוּ מיין רעכטער, אָדער לינקער האַנט, איז ניט מיינם צוּ געבן;
דאָם איז פאַר די, פאַר וועמען עס איז אָנגעבריט געוואָרן פוּן
24 מיין פאָטער. אוּן אַז די צען האָבן דאָם געהערט, האָט עס זיי
25 פאַרדראָסן אויף די צוויי ברידער. אוּן ישוּעַ האָט זיי צוּגערופֿן צוּ
זיך, אוּן געזאָגט: איר ווייסט, אַז די שָׂרים פוּן די גויִים הערשן
26 איבער זיי, אוּן זייערע גדולים געוועלטיקן איבער זיי. ניט אַזוי
זאָל עס אָבער זיין צווישן אייך; נייערט ווער סע ווייל ווערן גרוים
27 צווישן אייך זאָל זיין אייער באַדינער, אוּן ווער סע ווייל זיין ערשט
28 צווישן אייך, זאָל זיין אייער קנעכט; פּונקט ווי דער בֶּן־אָדָם
איז ניט געקומען באַדינט צוּ ווערן, נייערט צוּ באַדינען, אוּן צוּ
29 געבן זיין לעבן אַן אויסלייזונג פאַר אַ סַך. אוּן בעת זיי זענען
אַרויסגעאַנגען פוּן יְריחוֹ, איז אים נאָכגעגאַנגען אַ גרויסער הַמון
30 מענטשן. אוּן אָט זענען צוויי בלינדע געזעסן בייַם וועג, אוּן אַז
זיי האָבן געהערט, אַז ישוּעַ גייט פאַרבי, האָבן זיי אויסגעשריגן,
31 אוּן געזאָגט: האַר, האָב רַחמָנות אויף אונס, בֶּן־דָוִד׳ אוּן דער
עולם האָט אויף זיי אָנגעשריגן, אַז זיי זאָלן שטילשווייגן. אָבער

זיי האָבן נאָך מער געשריגן: האַר, האָב רַחמָנות אויף אונדז,
32 בֶּן־דָוִד! און ישוּע האָט זיך אָפּגעשטעלט, און זיי צוגערופן, און
33 געזאָגט: וואָס ווילט איר, איך זאָל טאָן פאַר אייך? האָבן זיי
צו אים געזאָגט: האַר, אַז אונדזערע אויגן זאָלן געעפנט ווערן.
34 און ישוּע האָט זיך דערבאַרעמט איבער זיי, און באַרירט זייערע
אויגן, און תֵּיכף האָבן זיי צוריק באַקומען זייער ראִיה, און זענען
אים נאָכגעפאָלגט.

כא און בעת זיי האָבן געזעענט קיין ירושָלַיִם, און זענען געקומען קיין
בֵּית־פַּגֵי, ביים הַר־הַזֵיתים, האָט ישוּע געשיקט צוויי תַלמידים,
2 און האָט צו זיי געזאָגט: גייט אין דאָרף אַריין אַנטקעגנאיבער
אייך, און תֵּיכף וועט איר געפינען אַן אייזל צוגעבונדן, און אַ יונג
3 אייזעלע מיט איר; בינדט זיי אָף, און ברענגט זיי צו מיר. און
אויב עמיצער וועט אייך עפּעס זאָגן, טאָ זאָגט: דער האַר דאַרף
4 זיי האָבן; און ער וועט זיי גלייך שיקן. און דאָס איז געשען,
כדי עס זאָל מקוים ווערן, וואָס סע איז געזאָגט געוואָרן דורך
5 דעם נָביא: זאָגט דער טאָכטער צִיון, זע דיין מֶלך קומט צו
דיר, אַן עָנָו, און רייט אויף אַן אייזל, און אויף אַן אייזעלע, דאָס
6 יונגע פון אַן אייזל. און די תַלמידים זענען געגאַנגען, און האָבן
7 געטאָן אַזוי ווי ישוּע האָט זיי באַפוילן: און האָבן געבראַכט
דאָס אייזל מיט דעם אייזעלע, און האָבן אויף זיי אַרויפגעלייגט
8 זייערע מַלבושים, און ער האָט זיך אויף זיי אַרויפגעזעצט. און אַ
סַך פון דעם פאָלק האָבן אויסגעשפרייט זייערע מַלבושים אויפן
וועג, און אַנדערע האָבן אָפּגעשניטן צווייגן פון די ביימער, און
9 האָבן זיי אויסגעשפרייט אויפן וועג. און דאָס פאָלק, וואָס איז
געגאַנגען פאָרויס, און די, וואָס זענען אים נאָכגעגאַנגען, האָבן
געשריגן: הוֹשַע־נָא דעם בֶּן־דָוִד! בָּרוּך הַבָּא אין דעם נאָמען
10 פון גאָט! הוֹשַע־נָא אין דער הייך! און אַז ער איז אַריינגעקומען
קיין ירושָלַיִם, האָט די גאַנצע שטאָט געטומלט, און געזאָגט:
11 ווער איז דאָס? און דאָס פאָלק האָט געזאָגט: דאָס איז דער
12 נָביא ישוּע פון נצֶרֶת, אין גָלִיל. און ישוּע איז אַריינגעגאַנגען

אין דעם בֵּית־הַמִקדש אַריין, אוּן האָט אַרויסגעטריבן אַלע, וואָס
האָבן פאַרקויפט אוּן געקויפט אין דעם בֵּית־הַמִקדש, אוּן האָט
איבערגעקערט די טישן פוּן די חַלפָנים, אוּן די בענק פוּן די
13 טויבן־פאַרקויפער. אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: סע שטייט
געשריבן: מיין הויז זאָל גערופן ווערן אַ הויז פוּן תּפִילה; אָבער
14 איר האָט עס געמאַכט אַ הייל פוּן גַזלָנים. אוּן די בלינדע
אוּן די לאָמע זענען צו אים געקומען אין בֵּית־הַמִקדש, אוּן ער
15 האָט זיי געהיילט. אוּן אַז די ראָשי־כֹּהַנים אוּן סופרים האָבן
געזען די נִסים וואָס ער האָט געטאָן, אוּן די קינדער שרייען אין
בֵּית־הַמִקדש: הוֹשַע־נָא דעם בֶּן־דָוִד׳ האָט עס זיי פאַרדראָסן:
16 אוּן זיי האָבן צו אים געזאָגט: הערסטו, וואָס זיי זאָגן? אוּן יֵשוּעַ
האָט צו זיי געזאָגט: יָא, האָט איר קיינמאָל ניט געלייענט:
פוּן דעם מויל פוּן קלייַנע קינדער אוּן זייַגעדיקע קינדערלעך
17 האָסטו געגרונטפעסטיקט לויב? אוּן ער האָט זיי פאַרלאָזט,
אוּן איז פוּן דער שטאָט אַרויסגעגאַנגען קיין בֵּית־הִינִי, אוּן האָט
18 דאָרטן איבערגענעכטיקט. אוּן אַז ער האָט זיך אין דער פרי
אומגעקערט אין דער שטאָט אַריין, איז ער געווען הונגעריק.
19 אוּן זעענדיק אַ פיַיגנבוים ביים וועג, איז ער צו אים צוגעגאַנגען,
אוּן האָט אויף אים גאָרניט געפונען, אַחוּץ בלעטער. אוּן ער
האָט צו אים געזאָגט: פוּן איצט אָן זאָל שוין אויף דיר מער
קיינמאָל ניט וואַקסן קיין פֵּירות׳ אוּן תֵּיכף איז דער פיַיגנבוים
20 פאַרוועלקט געוואָרן. אוּן אַז די תַלמידים האָבן דאָס געזען, האָבן
זיי זיך געחִידושט, אוּן געזאָגט: וויאַזוי איז דער פיַיגנבוים אַזוי
21 גיך פאַרוועלקט געוואָרן? אוּן יֵשוּעַ האָט געענטפערט, אוּן צו
זיי געזאָגט: באמת, איך זאָג אייך, אויב איר האָט אֱמוּנה, אוּן
טוט ניט צווייפלען, וועט איר ניט נאָר טאָן דאָס, וואָס מאַיז
געטאָן געוואָרן מיטן פיַיגנבוים, נייערט אויב איר זאָלט אַפילו
זאָגן צו דעם דאָזיקן באַרג: הייב דיך אויף אוּן וואַרף דיך אין
22 יַם אַריין, וועט עס געשען. אוּן אַלצדינג, וואָס איר וועט זיך
אויסבעטן ביים תּפִילה טאָן, וועט איר באַקומען, אויב איר האָט

23 אֶמונה. און אַז ער איז געקומען אין דעם בֵּית־הַמקדש אַריין,
זענען די ראָשי־כֹּהַנים און די זקֵנים פון דעם פאָלק צו אים
צוגעגאַנגען, בשַׁעת ער האָט געלערנט, און האָבן געזאָגט: מיט
וועמעם רשות טוסטו דאָס אַלץ? און ווער האָט דיר געגעבן
24 דאָס דאָזיקע רשות? האָט ישוּעַ געענטפערט, און צו זיי געזאָגט:
איך וועל אייך אויך פרעגן אַ קַשיא, און אויב איר וועט מיר
ענטפערן, וועל איך אייך אויך זאָגן, מיט וועמעם רשות איך טו
25 דאָס אַלץ. די טבילה פון יוֹחָנָן, פון וואַנען איז זי געווען? פון
הימל, אָדער פון מענטשן? און זיי האָבן זיך געשלאָגן מיט דער
דֵעה, און געזאָגט: אויב מיר וועלן זאָגן: פון הימל, וועט ער צו
26 אונדז זאָגן: פַארוואָס האָט איר אים ניט געגלויבט? וועלן מיר
אָבער זאָגן: פון מענטשן, האָבן מיר מורא פַארן פאָלק; וואָרים
27 אַלע האַלטן יוֹחָנָן פַאר אַ נָבִיא. און זיי האָבן געענטפערט
ישוּעַן: מיר וויסן ניט. האָט ער צו זיי געזאָגט: אויב אַזוי,
וועל איך אייך ניט זאָגן מיט וועמעם רשות איך טו דאָס.
28 וואָס דענקט איר? אַ מענטש האָט געהאַט צוויי זין; און ער איז
געקומען צום ערשטן, און האָט געזאָגט: מיין זון, גיי אַרבעט
29 היינט אין ווינגאָרטן. האָט ער געענטפערט: איך וויל ניט;
30 אָבער נאָכדעם האָט ער חָרטה געהאַט, און איז געגאַנגען. און
ער איז געקומען צום צווייטן, און האָט אויך אַזוי געזאָגט. און
ער האָט געענטפערט: איך גיי, האַר; און איז ניט געגאַנגען.
31 ווער פון די ביידע האָט געטאָן דעם רָצון פון זיין פאָטער? זאָגן
זיי: דער ערשטער. זאָגט ישוּעַ צו זיי: באמת, איך זאָג אייך,
די מוכסים און די זונות וועלן פריער פאַר אייך אַריינקומען אין
32 דעם מַלכות פון גאָט. וואָרים יוֹחָנָן איז צו אייך געקומען מיטן
דֶרֶך־צַדיקים, און איר האָט אים ניט געגלויבט, אָבער די מוכסים
און די זונות האָבן אים יאָ געגלויבט; און הַגַם איר האָט עס
געזען, האָט איר אַפילו דערנאָך ניט חָרטה געהאַט, כדי אים צו
33 גלויבן. הערט אַן אַנדער מָשל: געווען איז אַ בַּעל־הַבַּיִת, וואָס
האָט געפלאַנצט אַ ווינגאָרטן, און האָט אים אַרומגעצאַמט, און

אויסגעגראָבן אין אים אַ קעלטער, אוּן געבויט אַ טורעם, אוּן
ער האָט אים פאַרדונגען צוּ ווײַנגערטנער, אוּן איז אַוועק אין אַן
אַנדער לאַנד אַריין. אוּן אַז סע איז געקומען דער זמַן פון פֵּירות,
האָט ער געשיקט זיינע קנעכט צוּ די ווײַנגערטנער, אָפּצונעמען
זיינע פֵּירות; אוּן די ווײַנגערטנער האָבן גענומען זיינע קנעכט,
אוּן איינעם האָבן זיי געשלאָגן, אַן אַנדערן געטייט, אוּן נאָך
אַן אַנדערן פאַרשטיינט. אוּן ער האָט ווידער אַמאָל געשיקט
אַנדערע קנעכט, מער ווי פריער; אוּן זיי האָבן מיט זיי אויך אַזוי
געטאָן. דערנאָך האָט ער צוּ זיי געשיקט זיין זון, אוּן געזאָגט:
זיי וועלן דֶרך־אֶרֶץ האָבן פאַר מיין זון. אוּן אַז די ווײַנגערטנער
האָבן דערזען דעם זון, האָבן זיי געזאָגט צווישן זיך: דאָס איז דער
יוֹרש; קומט, לאָמיר אים הַרגענען, אוּן צונעמען זיין ירושה. אוּן
זיי האָבן אים גענומען אוּן אַרויסגעוואָרפן פון דעם ווײַנגאָרטן,
אוּן האָבן אים געהַרגעט. בכֵּן, אַז דער האַר פון דעם ווײַנגאָרטן
וועט קומען, וואָס וועט ער טאָן מיט יענע ווײַנגערטנער? זאָגן זיי
צוּ אים: ער וועט יענע רשָׁעים אומבאַרעמגען אויף אַ מוֹראדיקן
אופן, אוּן פאַרדינגען דעם ווײַנגאָרטן צוּ אַנדערע ווײַנגערטנער,
וואָס וועלן אים אָפּגעבן די פֵּירות צוּ זייער צייט. אוּן יֵשׁוּע
האָט צוּ זיי געזאָגט: האָסט איר קיינמאָל ניט געלייענט דעם
פְּסוק: דער שטיין, וואָס די בוימײַסטער האָבן פאַרוואָרפן, איז
געוואָרן צוםווינקלשטיין; פון גאָט איז דאָס געשען, אוּן עס איז
וואוּנדערלעך אין אוּנדזערע אויגן? דעריבער זאָג איך אייך:
דאָס מַלכות פון גאָט וועט פון אייך אַוועקגענומען ווערן, אוּן
געגעבן ווערן צוּ אַ פאָלק, וואָס וועט אַרויסבאַרעמגען זיינע פֵּירות.
אוּן דער, וואָס וועט פאַלן אויף דעם דאָזיקן שטיין, וועט זיך
צעשלאָגן; אָבער אויף וועמען ער וועט פאַלן, דעם וועט ער
צעמאָלן. אוּן וען די ראָשי־כֹּהַנים אוּן די פרושים האָבן געהערט
זיינע משָׁלים, האָבן זיי זיך משַׁער געווען, אַז ער האָט געערעדט
וועגן זיי. אוּן הַגַם זיי האָבן געזוכט אים צו כאַפּן, האָבן זיי אָבער
מורא געהאַט פאַרן פאָלק, וואָרים מען האָט אים געהאַלטן פאַר

אַ נָבִיא.

כב אוּן יֵשׁוּעַ הָאָט ווידער צוּ זיי גערעדט מיט מְשָׁלִים, אַזוי צוּ זָאגן:
2 דאָס מַלכוּת־שָׁמַיִם איז געגליכן צוּ אַ מֶלֶך, ווָאס הָאָט חַתוּנה
3 געמַאכט זיין זון, אוּן ער הָאָט אַרוֹיסגעשיקט זיינע קנעכט צוּ
רופן די, ווָאס זענען געווען פאַרבעטן אויף דער חַתוּנה, אָבער זיי
4 הָאבן ניט געוואָלט קומען. הָאָט ער נָאכאַמאָל אַרוֹיסגעשיקט
אַנדערע קנעכט, אוּן געזָאגט: זָאגט די, ווָאס זענען געבעטן: זעט,
מיין סעוּדה איז שוין אָנגעגרייט; מיינע אָקסן אוּן מיינע פעטע
רינדער זענען שוין געשאָכטן, אוּן אַלצדינג איז גרייט; קומט
5 צוּ דער חַתוּנה. אָבער זיי הָאָט דאָס ניט געאַרט, אוּן זענען
6 זיך געגאַנגען, ווער צוּ זיין פעלד, אוּן ווער צוּ זיין מִסחר; אוּן
די איבעריקע הָאָבן געוּמען זיינע קנעכט, אוּן הָאָבן זיי מְאוּם
7 באַהאַנדלט, אוּן געטייט. אוּן דער מֶלֶך איז אין כַּעס געוואָרן,
אוּן הָאָט געשיקט זיינע חֵיָלות, אוּן אומגעבראַכט יענע רוצחים,
8 אוּן פאַרברענגט זייער שטאָט. דערנָאָך הָאָט ער געזָאגט צוּ
זיינע קנעכט: די חַתוּנה איז גרייט, אָבער די, ווָאס זענען געווען
9 פאַרבעטן, זענען ניט ווערט געווען. גייט דעריבער אויף די
שייֵד־וועגן, אוּן וועמען איר וועט טרעפן, פאַרבעט אויף דער
10 חַתוּנה. זענען די קנעכט אַרוֹיסגעגאַנגען אויף די וועגן, אוּן הָאָבן
איינגעזאַמלט אַלע, וועמען זיי הָאָבן באַגעגנט, סיי שלעכטע אוּן
11 גוטע; אוּן די חַתוּנה איז געוואָרן פול מיט געסט. אוּן אַז דער
מֶלֶך איז אַריינגעקומען אָנקוקן די געסט, הָאָט ער דָאָרטן געזען
12 אַ מענטשן, ווָאס הָאָט ניט געטראָגן קיין חַתוּנה־מַלבוש. אוּן ער
הָאָט צוּ אים געזָאגט: פריינט, ווי‌אַזוי ביסטוּ אַהער אַריינגעקומען
13 אָן אַ חַתוּנה־מַלבוש? אוּן ער איז פארשטומט געוואָרן. דעמָאלט
הָאָט דער מֶלֶך געזָאגט צוּ זיינע קנעכט: בינדט אים הענט
אוּן פיס, אוּן וואָרפט אים אַרוים אין דער דרוֹיסנדיקער חוֹשֶׁך;
14 דָאָרט וועט זיין געוויין אוּן קריצן פוּן ציין. וואָרים אַ סַך זענען
15 גערופן געוואָרן, אָבער וויניק אויסדערוויילט. דעמָאלט זענען
די פרושים געגאַנגען אוּן הָאָבן זיך אַן עֵצה געהאַלטן, ווי‌אַזוי אים

16 צוּ כאַפּן בּיי זיינע רייד. אוּן זיי האָבּן צוּ אים געשיקט זייערע
תַּלמידים, מיט די הוֹרדוֹס־לוּיִט, אַזוי צוּ זאָגן: רֶבִּי, מיר וויסן,
אַז דוּ זאָגסט דעם אֱמת, אוּן אַז דוּ לערנסט באֱמת דעם וועג
פוּן גאָט; אוּן דיך אַרט ניט קיינער, וואָרים דוּ ביסט קיינעם ניט
17 נושׂא־פָּנים. בכֵּן, זאָג אוּנדז וואָס דוּ מיינסט. דאַרף מען געבּן
18 שטייער דעם קֵיסר, אָדער ניט? יֵשוּע האָט אָבּער דערקענט
זייער רשׁעוּת, אוּן געזאָגט: פאַרוואָס פּרוּאווט איר מיך אוים,
19 איר חוֹנפים? ווייזט מיר דאָס שטייער־געלט. האָבּן זיי אים
20 געבראַכט אַ דינָר. אוּן יֵשוּע האָט צוּ זיי געזאָגט: וועמעס איז
21 דאָס דאָזיקע בילד אוּן די אויפשריפט? זאָגן זיי: דעם קֵיסרס.
דעמאָלט האָט ער צוּ זיי געזאָגט: גיט דעריבּער דעם קֵיסר
דאָס, וואָס איז דעם קֵיסרס, אוּן צוּ גאָט דאָס, וואָס איז גאָטס.
22 אוּן אַז זיי האָבּן דאָס געהערט, זענען זיי נִשתּוֹמם געוואָרן; אוּן
23 זיי האָבּן אים אָפּגעלאָזט אוּן זענען אַוועקגעגאַנגען. אין יענעם
טאָג זענען צוּ אים געקוֹמען צדוּקים, וואָס זאָגן, אַז סאָאיז ניטאָ
24 קיין תּחַית־הַמֵּתים; אוּן זיי האָבּן אים געפרעגט, אַזוי צוּ זאָגן:
רֶבִּי, מֹשׁה האָט געזאָגט: אויב אַ מענטש שטאַרבּט, וואָס לאָזט
ניט איבּער נאָך זיך קיין קינדער, זאָל זיין ברוֹדער נעמען זיין
25 וויב, אוּן אויפשטעלן זאָמען פאַר זיין ברוֹדער. געווען זענען בּיי
אוּנדז זיבּן ברידער. דער ערשטער האָט חַתוּנה געהאַט, אוּן
איז געשטאָרבּן, אוּן אַזוי ווי ער האָט ניט געהאַט קיין זאָמען,
26 האָט ער איבּערגעלאָזט זיין וויב פאַר זיין ברוֹדער. אוּן אַזוי
27 איז אויך געווען מיטן צווייטן, אוּן דעם דריטן, ביזן זיבּעטן. אוּן
28 צוּם סוֹף, נאָך אַלע, איז געשטאָרבּן דאָס וויב אויכעט. נוּ, בּיי
תּחַית־הַמֵּתים, וועמעס וויב פוּן די זיבּן וועט זי זיין? וואָרים
29 זיי אַלע האָבּן זי געהאַט. אוּן יֵשוּע האָט געענטפערט, אוּן
צוּ זיי געזאָגט: איר מאַכט אַ טָעוּת, ווייל איר קענט ניט די
30 כּתבי־הַקוֹדֶשׁ, אוּן אויך ניט די מאַכט פוּן גאָט. וואָרים בּיי
תּחַית־הַמֵּתים האָבּן זיי ניט חַתוּנה, אוּן מע טוט זיי אויך ניט
31 חַתוּנה מאַכן, נייערט זיי זענען ווי די מַלאָכים אין הימל. אוּן
וואָס

וואָם שַׁייך תּחַית־הַמֵּתים, האָט איר ניט געלייענט, וואָם איז צו
32 אייך געזאָגט געוואָרן פּון גאָט: איך בין דער גאָט פּון אַברָהם,
אוּן דער גאָט פּון יִצחָק, אוּן דער גאָט פּון יַעקֹב? ער איז ניט
33 דער גאָט פּון טויטע, נייערט פּון לעבעדיקע. אוּן אַז דאָס פאָלק
האָט דאָס געהערט, זענען זיי נשתּומם געוואָרן איבער זיין תּורה.
34 אוּן בעת די פּרושים האָבן געהערט, אַז ער האָט די צדוקים
35 געמאַכט שוויגן, האָבן זיי זיך פאַרזאַמלט אינאיינעם. אוּן איינער
פּון זיי, אַ תַּלמיד־חָכם, האָט אים געפרעגט אַ שאלה, כדי אים
36 צו פּרואוון; רבי, וועלכע איז די גרעסטע מִצווה אין דער תּורה?
37 האָט ער צו אים געזאָגט: דו זאָלסט ליב האָבן גאָט דיין האַר
מיט דיין גאַנצן האַרצן, אוּן מיט דיין גאַנצער נשָׁמה, אוּן מיט
38 דיין גאַנצן פאַרשטאַנד. דאָס איז די גרעסטע אוּן די ערשטע
39 מִצווה. אוּן אַ צווייטע איז ענלעך צו איר: דו זאָלסט ליב האָבן
40 דיין חַבר ווי דיך אַליין. אויף די דאָזיקע צוויי מִצוות הענגט אָף
41 די גאַנצע תּורה אוּן די נביאים. אוּן בעת די פּרושים זענען געווען
פאַרזאַמלט אינאיינעם, האָט זיי ישׁוע געפרעגט אַ קשׁיא, אַזוי צו
42 זאָגן: וואָם דענקט איר וועגן דעם מָשִׁיחַ? וועמעס זון איז ער?
43 זאָגן זיי צו אים: דָּוִד. זאָגט ער צו זיי: טאָ ווי קומט עס, וואָם
44 דָּוִד רופט אים בְּרוּחַ־הקדש האַר, בעת ער זאָגט: גאָט האָט
געזאָגט צו מיין האַר, זעץ דיך ביי מיין רעכטער האַנט, ביז איך
45 וועל מאַכן דיינע פיינט פאַר דיין פוסבענקל? בכֵן, אויב דָּוִד
46 רופט אים אָן האַר, וויאַזוי איז ער זיין זון? אוּן קיינער האָט אים
ניט געקענט ענטפערן קיין וואָרט, אוּן פּון יענעם טאָג אָן האָט זיך
שוין מער קיינער ניט דערוועגט אים צו פרעגן קיין קשׁיות.

כג דעמאָלט האָט ישׁוע גערעדט צום פאָלק אוּן צו זיינע תַּלמידים:
2, 3 די סופרים אוּן די פּרושים זיצן אויף מֹשהס שטול; דעריבער,
אַלץ וואָם זיי זאָגן אייך, זאָלט איר טאָן אוּן אָפּהיטן, אָבער טוט
4 ניט נאָך זייערע מַעשׂים; וואָרים זיי זאָגן, אוּן טוען ניט. זיי בינדן
שווערע מַשׂאות, וואָם זענען שווער צו דערטראָגן, אוּן לייגן זיי
אַרויף אויף די אַקסלען פּון מענטשן; אָבער זיי אַליין רירן ניט

קיין פֿינגער צוּ זיי. אוּן אַלע זייערע מַעשׂים טוּען זיי נאָר, כּדי
מענטשן זאָלן זיי זען. וואָרים זיי מאַכן ברייט זייערע תּפֿילין אוּן
לאַנג די ציצית; אוּן האָבן ליב דעם אויבן־אָן אויף סעוּדות, אוּן די
חשׁובֿסטע שטאָט אין די שׁולן, אוּן מען זאָל זיי אָפּגעבן שָׁלום
אין די מאַרקפּלעצער, אוּן מענטשן זאָלן זיי רופֿן: רֶבִּי. אָבער
איר זאָלט זיך ניט לאָזן רופֿן רֶבִּי, וואָרים איינער איז אייער רֶבִּי,
אוּן איר אַלע זענט ברידער. אוּן רופֿט קיינעם ניט אויף דער
ערד אייער פאָטער, וואָרים איינער איז אייער פאָטער, וואָס איז
אין הימל. איר זאָלט זיך אויך ניט לאָזן רופֿן לערער, וואָרים
איינער איז אייער לערער ־ דער מָשִׁיחַ. אוּן דער גרעסטער
צווישן אייך זאָל זיין אייער באַדינער; אוּן ווער סע וועט זיך
אַליין דערהייכן, וועט דערנידעריקט ווערן; אוּן ווער סע וועט
זיך אַליין דערנידעריקן, וועט ווערן דערהייכט. אָבער ווי צוּ
אייך, סוֹפֿרים אוּן פֿרושים, איר חונפים׳ וואָרים איר פאַרשלאָסט
דאָס מַלכוּת־שָׁמַיִם פאַר מענטשן; ניט איר אַליין גייט אַריין, אוּן
ניט איר לאָזט אַריינגיין די, וואָס ווילן אַריינקומען. ווי צוּ אייך,
סוֹפֿרים אוּן פֿרושים, איר חונפים׳ וואָרים איר שלינגט אין די
הייזער פוּן אַלמָנות, אוּן כלומרשט דאַוונט איר לאַנג; דערפאַר
וועט איר קריגן אַ האַרבערן פּסַק. ווי צוּ אייך, סוֹפֿרים אוּן
פֿרושים, איר חונפים׳ וואָרים איר פאָרט אוים יַם אוּן יַבָּשה צוּ
מאַכן איינעם אַ גֵּר; אוּן ווען ער ווערט עם שוין, מאַכט איר אים
פאַר אַ בֶּן־גֵּיהֶנום, צוויי מאָל ערגער פוּן אייך. ווי צוּ אייך, איר
בלינדע פירער, וואָס זאָגט: ווער סע שווערט בּיים הֵיכל, איז
עם גאָרניט; אָבער ווער סע שווערט בּיים גאָלד פוּן הֵיכל, איז
חַייב. איר נאַראָנים אוּן בלינדע׳ וואָרים וואָס איז גרעסער: דאָס
גאָלד, אָדער דער הֵיכל, וואָס הייליקט דאָס גאָלד? אוּן: ווער סע
שווערט בּיים מִזבֵּחַ, דאָס איז גאָרניט; אָבער ווער סע שווערט
בּיים קָרבּן, וואָס איז אויף אים, איז חַייב. איר בלינדע׳ וואָרים
וואָס איז גרעסער, דער קָרבּן, אָדער דער מִזבֵּחַ, וואָס הייליקט
דעם קָרבּן? דעריבער, דער, וואָס שווערט בּיים מִזבֵּחַ, שווערט

21 ביי אים, אוּן ביי אַלץ, וואָם איז אויף אים. אוּן דער, וואָם שוועָרט
ביים הֵיכל, שוועָרט ביי אים, אוּן ביי דעם, וואָם וואוינט אין אים.
22 אוּן דער, וואָם שוועָרט ביים הימל, שוועָרט ביי דעם טראָן פוּן
23 גאָט, אוּן ביי דעם, וואָם זיצט אויף אים. וויי צוּ אייך, סוֹפרים
אוּן פרושים, איר חונפים! וואָרים איר גיט מַעשֵׂר פוּן מיענטע אוּן
אַניז אוּן קימל, אוּן האָט ניט מקַיים געווען די חֲשׁוּבערע זאַכן
פוּן דער תורה: מִשפּט, אוּן חֶסֶד, אוּן אֱמוּנה; די דאָזיקע האָט
24 איר באַדאַרפט טאָן, אוּן די אַנדערע אויך ניט אויסלאָזן. איר
בלינדע פירער, איר זיידע דורך אַ פליגעלע, אוּן שלינגט איין
25 אַ קעמל! וויי צוּ אייך, סוֹפרים אוּן פרושים, איר חונפים! וואָרים
איר רייניקט דעם בעכער אוּן די שיסל פוּן אויסנווייניק, אָבער
26 אינעווייניק זענען זיי פול מיט גזֵילה אוּן עַוולה. דוּ בלינדער
פרושי! רייניק קודם דעם בעכער אוּן די שיסל פוּן אינעווייניק,
27 כדי זיי זאָלן אויך ווערן ריין פוּן אויסנווייניק. וויי צוּ אייך,
סוֹפרים אוּן פרושים, איר חונפים! וואָרים איר זענט געגליכן צוּ
געקאַלכטע קבָרים, וואָס אויסערלעך זעען זיי אוים שיין, אָבער
אינעווייניק זענען זיי פול מיט ביינער פוּן מֵתים, אוּן מיט יעדער
28 טומאה. פוּנקט אַזוי זעט איר אויסערלעך אוים ווי צַדיקים
פאַר מענטשן, אָבער אינעווייניק זענט איז פול מיט חֲנֵיפה אוּן
29 שלעכטס. וויי צוּ אייך, סוֹפרים אוּן פרושים, איר חונפים! וואָרים
איר בויט די קבָרים פוּן די נביאים, אוּן באַצירט די מַצֵבות פוּן
30 די צַדיקים, אוּן זאָגט: אויב מיר וואָלטן געלעבט אין די טעג פוּן
אונדזערע אָבות, וואָלטן מיר ניט געהאַט קיין חֵלֶק מיט זיי אין
31 דעם בלוט פוּן די נביאים. דערמיט זאָגט איר אויף זיך אַליין
עֵדות, אַז איר זענט די קינדער פוּן די, וואָס האָבן געהַרגעט די
32, 33 נביאים. דעריבער, מאַכט פול די מאָס פוּן אייערע אָבות. איר
שלאַנגען, שפּרָאָץ פוּן עקדישן, וויאַזוי וועט איר אַנטרינען פוּן
34 דעם מִשפּט פוּן גיהֶנום? דעריבער שיק איך צוּ אייך נביאים, אוּן
חֲכָמים, אוּן סופרים; עטלעכע פוּן זיי וועט איר טייטן, אוּן לאָזן
קרייציקן; אוּן עטלעכע פוּן זיי וועט איר שמייסן אין אייערע שולן,

35 און רוֹדפן פון שטאָט צו שטאָט, כדי אויף איך זאָל קומען דאָס
גאַנצע רעכטפאַרטיקע בלוט, וואָס איז פאַרגאָסן געוואָרן אויף
דער ערד, פון דעם בלוט פון הֶבֶל־הַצַדיק ביז דעם בלוט פון
זכַריָה בֶן־בֶּרכְיָה, וועמען איר האָט געטייט צווישן דעם היכל און
36 מִזבֵּחַ. באמת, איך זאָג אייך, דאָס אַלץ וועט קומען אויף דעם
37 דאָזיקן דור. ָא ירוּשָלַיִם, ירוּשָלַיִם, וואָס הַרגעסט די נביאים, און
פאַרשטיינסט די, וואָס זענען געשיקט צו דיר, וויפל מאָל האָב
איך געוואָלט אײַנזאַמלען דיינע קינדער, ווי אַ הון זאַמלט איין
אירע הינדלעך אונטער אירע פליגל, און איר האָט ניט געוואָלט׳
38, 39 זעט, אייער הויז וועט אייך בלייבן חָרוב. וואָרים איך זאָג אייך,
פון איצט אָן וועט איר מיך מער ניט זען, ביז איר וועט זאָגן:
בָּרוּך הַבָּא אין דעם נאָמען פון גאָט.

כד 1 און יֵשוּע איז אַרויס פון דעם בֵּית־הַמִקדש, און איז אַוועק־
גענאַנגען, און זיינע תַלמידים האָבן צו אים גענעענט, כדי אים
2 צו ווייזן די בִּנְיָנים פון דעם בֵּית־הַמִקדש. אָבער ער האָט
געענטפערט, און צו זיי געזאָגט: זעט איר דאָס אַלץ? באמת, איך
זאָג אייך, סע וועט דָא ניט בלייבן אַ שטיין אויף אַ שטיין, וואָס
3 וועט ניט אַראָפגעוואָרפן ווערן. און וען ער איז געזעסן אויף דעם
הַר־הַזֵיתים, האָבן גענעענט צו אים זיינע תַלמידים, בעת זיי זענען
געווען אַליין, און האָבן געזאָגט: זאָג אונדז, וען וועט דאָס געשען,
און וואָס וועט זיין דער סִימן פון דיין קומען, און פון דעם קֵץ פון
4 דער וועלט? און יֵשוּע האָט געענטפערט, און צו זיי געזאָגט:
5 זעט, אַז קיינער זאָל אייך ניט פאַרפירן. וואָרים אַ סַך וועלן
קומען אין מיין נאָמען, און זאָגן: איך בין דער מָשִיחַ, און וועלן
6 אַ סַך פאַרפירן. און איר וועט הערן פון מִלחָמות, און שמועות
פון מִלחָמות, נאָר איר זאָלט זיך ניט שרעקן; וואָרים דאָס אַלץ
7 מוז קומען, אָבער דער קֵץ איז דאָס ניט. וואָרים אומה וועט
אויפשטיין קעגן אומה, און מלוכה קעגן מלוכה, און סע וועלן זיין
8 הונגער און ערדציטערנישן אין פאַרשידענע ערטער. אָבער דאָס
9 אַלץ איז בלויז דער אָנהויב פון די ווייען. דעמאָלט וועלן זיי אייך

איבערענטפערן צו פיניקונג, און אייך טייטן; און איר וועט זיין
10 גועהאסט פון אלע אומות פון מיין נאמענוועגן. און דעמאלט וועלן
אַ סך געשטרויכלט ווערן, און פארראטן איינער דעם אנדערן,
11 און פיינט האבן איינער דעם אנדערן. און אַ סך פאלשע נביאים
12 וועלן אויפשטיין, און וועלן אַ סך פארפירן. און ווייל דאָס רשעות
וועט זיך פארמערן, וועט די ליבשאפט ביי דעם רוב אָפּגעקילט
13 ווערן. אָבער דער, וואָס וועט אויסהאלטן ביזן סוף, וועט ניצול
14 ווערן. און די דאָזיקע בשורה פון דעם מלכות־שמים וועט מכריז
ווערן אין דער גאנצער וועלט, פאר אן עדות צו אלע אומות; און
15 דערנאָך וועט קומען דער קץ. דעריבער, ווען איר וועט זען דעם
גרויל פון דער פארוויסטונג, וואָס פון אים רעדט דניאל הנביא,
שטיין אין מקום־קדוש (זאָל דער, וואָס לייענט, פארשטיין),
16 דעמאלט זאָלן די, וואָס זענען אין יהודה, אנטרינען אין די ברג;
17 זאָל דער, וואָס איז אויפן דאָך, ניט אראפגיין נעמען עפעם פון זיין
18 הויז; און זאָל דער, וואָס איז אין פעלד, זיך ניט אומקערן צו נעמען
19 זיין מאנטל. אָבער ווי איז צו די, וואָס זענען מעוברת, און וואָס
20 גיבן צו זייגן אין יענע טעג! און בעט, אז אייער אנטרינונג זאָל ניט
21 זיין אין ווינטער, אדער אין אַ שבת. וואָרים דעמאלט וועט זיין אַ
גרויסע צרה, אזא, וואָס איז נאָך ניט געווען פון שתּ־ימי־בראשית
22 ביז איצט, און וועט שוין מער ניט זיין. און וואָלטן יענע טעג
ניט פארקירצט געווארן, וואָלט קיין שום בשר־ודם ניט ניצול
געווארן; נייערט צוליב די אויסדערווילטע וועלן יענע טעג
23 פארקירצט ווערן. אויב סע וועט דעמאלט ווער צו אייך זאָגן:
אט איז דער משיחַ אדער: דארטן איז ער! זאָלט איר עם
24 ניט גלויבן. וואָרים סע וועלן אויפשטיין פאלשע משיחים, און
פאלשע נביאים, וואָס וועלן באַוויזן גרויסע נסים ונפלאות, כדי
צו פארפירן, אויב מעגלעך, אפילו די סאמע אויסדערווילטע.
זעט, איך האָב עם אייך פארויסגעזאָגט. דעריבער, אויב זיי
25, 26 וועלן צו אייך זאָגן: זעט, ער איז אין דער מדבר, זאָלט איר
ניט ארויסגיין; זעט ער איז אין די קאמערן, זאָלט איר עם ניט

27 גלויבן. וואָרים ווי דער בליץ קומט אַרויס פון מִזרח און לייכט
28 ביזן מַערב, אַזוי וועט זיין דאָס קומען פון דעם בֶּן־אָדָם. אָוואו
29 סאאיז די נבֵילה, דאָרט וועלן זיך די אָדלערם פאַרזאַמלען. אוּן
תֵּיכף נאָך דער צָרה פון יענע טעג וועט די זון פינצטער ווערן,
און די לבָנה וועט ניט געבן איר ליכט, און די שטערן וועלן
פאַלן פון הימל, און די חַיָלות פון הימל וועלן אויפגעטריסלט
30 ווערן. אוּן דעמאָלט וועט זיך באַוויַזן דער סִמן פון דעם בֶּן־אָדָם
אין הימל, און אַלע מִשפָּחות פון דער ערד וועלן קלאָגן, און זיי
וועלן זען דעם בֶּן־אָדָם קומען אויף די וואָלקנס פון הימל מיט
31 גבוּרה און גרוים כָּבוד. אוּן ער וועט אַרויסשיקן זיינע מַלאָכים
מיט אַ שטאַרקן קול פון אַ שופר, און זיי וועלן צונויפזאַמלען
זיינע אויסדערווילטע פון די פירווינטן, פון איין עק הימל ביזן
32 אַנדערן. נעמט זיך אַראָפּ אַ מָשל פון דעם פיַגעבוים: ווען זיין
צווייג ווערט זאַפטיק און גיט אַרויס בלעטער, דעמאָלט ווייסט
33 איר, אַז דער זומער איז נאָענט. אַזוי אויך איר, וען איר וועט דאָס
34 אַלץ זען, טאָ ווייסט, אַז ער איז נאָענט ביי דער טיר. באמת,
איך זאָג אייך, דער דאָזיקער דור וועט ניט פאַרגיין, ביז דאָס
35 אַלץ וועט געשען. הימל און ערד וועלן פאַרגיין, אָבער מיינע
36 ווערטער וועלן קיינמאָל ניט פאַרגיין. אוּן פון יענעם טאָג אוּן
שָׁעה ווייסט קיינער ניט, אַפילו ניט די מַלאָכים אין הימל, אויך
37 ניט דער זון, נייערט נאָר דער פאָטער אַליין. אוּן ווי עס איז געווען
אין די טעג פון נֹחַ, אַזוי וועט זיין דאָס קומען פון דעם בֶּן־אָדָם.
38 וואָרים ווי אין יענע טעג פאַרן מַבול האָבן זיי געגעסן אוּן
געטרונקען, הַתונה געהאַט, אוּן חַתונה געמאַכט, ביזן טאָג וועַן
39 נֹחַ איז אַריַינגעגאַנגען אין דער תֵּיבה, אוּן זיי האָבן ניט געוואוסט,
ביז דער מַבול איז געקומען, אוּן האָט זיי אַלע אָפּגעמעקט;
40 פונקט אַזוי וועט זיין דאָס קומען פון דעם בֶּן־אָדָם. דעמאָלט
וועלן צוויי זיין אין פעלד; איינער וועט אַוועקגענומען ווערן, אוּן
41 דער אַנדערער וועט איבערגעלאָזט ווערן. צוויי וועבער וועלן
מאָלן מיט דעם מילשטיין; איינע וועט אַוועקגענומען ווערן, אוּן

42 די אַנדערע וועט איבערגעלאָזט ווערן. דעריבער וואַכט, ווארים
43 איר ווייסט ניט אין וואָסער טאָג אייער האַר קומט. אָבער
דאָס זאָלט איר ווִיסן, אַז אויב דער בַּעל־הַבַּית וואָלט געווּאוסט
אין וואָסער נאַכטוואַך דער גַנב וועט קומען, וואָלט ער געווען
געוואַכט אוּן ניט צוגעלאָזט, אַז זיין הויז זאָל אײַנגעבראָכן ווערן.
44 דעריבער זאָלט איר אויך זיין גרייט; ווארים דער בֶּן־אָדָם וועט
45 קומען אין אַ שָׁעה, אויף וועלכער איר ריכט זיך ניט. ווער איז
אָבער דער געטרייער אוּן קלוגער קנעכט, וועמען זיין האַר האָט
געזעצט איבער זיין הויזגעזינד, צו געבן זיי זייער שפּייז אין דער
46 רעכטער צייט? וואויל איז יענעם קנעכט, וואָס בעת זיין האַר
47 וועט קומען, וועט ער אים טרעפן טאָן אַזוי. באמת, איך זאָג
48 אייך, ער וועט אים זעצן איבער אַלע זיינע גיטער. אויב אָבער
יענער שלעכטער קנעכט וועט זאָגן אין זיין האַרצן: מיין האַר
49 זאַמט זיך, אוּן ער וועט אָנהייבן שלאָגן זיינע מיטקנעכט, אוּן עסן
50 אוּן טרינקען מיט שִׁכּוֹרים, דעמאָלט וועט דער האַר פון יענעם
קנעכט קומען אין אַ טאָג, אויף וועלכן ער ריכט זיך ניט, אוּן אין
51 אַ שָׁעה, פון וואָס ער וויים ניט; אוּן ער וועט אים צעמֵמיתן, אוּן
באַשטימען זיין חֵלֶק מיט די חונפים; דאָרט וועט זיין געוויין אוּן
קריצן מיט די ציין.

כה דעמאָלט וועט דאָס מַלכות־שָׁמַיִם זיין געגליכן צוּ צען בתּולות,
ווָאס האָבן גענומען זייערע לאָמפּן אוּן זענען אַרויסגעגאַנגען
2 מקַבל־פָּנִים זיין דעם חָתן. פינף פון זיי זענען געווען נאָריש, אוּן
3 פינף קלוג. ווארים די נאַרישע האָבן גענומען זייערע לאָמפּן,
4 אוּן ניט מיטגענומען מיט זיך קיין אייל; די קלוגע אָבער האָבן
גענומען אייל אין זייערע כֵּלים, צוזאַמען מיט זייערע לאָמפּן.
5 אוּן הֵיות ווי דער חָתן האָט זיך פאַרזאַמט, האָבן זיי אַלע
6 געדרימלט אוּן זענען אײַנגעשלאָפן. אָבער אַרום האַלבער
נאַכט האָט זיך דערהערט אַ געשרי: אָט איז דער חָתן; גייט
7 אים אַנטקעגן׳ דעמאָלט האָבן זיך אַלע בתּולות אויפגעכאַפּט,
8 אוּן האָבן צוּרעכט געמאַכט זייערע לאָמפּן. אוּן די נאַרישע

האבן

האָבן געזאָגט צו די קלוגע: גיט אונדז אַ בִּסל פון אייער
אייל, ווייל אונדזערע לאָמפּן גייען אוים. אָבער די קלוגע האָבן
געענטפערט: ניין, טאָמער וועט ניט זיין גענוג פאַר אונדז און
פאַר אייך; גייט ליבערשט צו די קרעמער, און קויפט אייך. און
בעת זיי זענען אַוועקגעגאַנגען קויפן, איז אָנגעקומען דער חָתן;
און די, וואָס זענען גרייט, זענען אַריַינגעגאַנגען מיט אים
צו דער חַתונה, און די טיר איז פאַרשלאָסן געוואָרן. דערנאָך
זענען אויך געקומען די אַנדערע בתולות, און האָבן געזאָגט:
האַר, האַר, עפן אויף פאַר אונדז. אָבער ער האָט געענטפערט:
באמת, איך זאָג אייך, איך קען אייך ניט. דעריבער וואַכט,
ווייל איר וויסט ניט דעם טאָג, אָדער די שָׁעה, וואָרים עס איז
אַזוי ווי אַ מענטש, וואָס האָט געוואָלט אַוועקפאָרן, און ער האָט
געריפן זיינע קנעכט, און האָט זיי איבערגעגעבן זיין פאַרמעגן.
און איינעם האָט ער געגעבן פינף טאַלאַנטן, אַן אַנדערן צוויי,
און אַן אַנדערן איינעם, יעדן לויט זיין באַזונדערער פעאיקייט, און
דערנאָך איז ער אַוועקגעפאָרן. און דער, וואָס האָט באַקומען
די פינף טאַלאַנטן, איז תֵּיכף אַוועקגעגאַנגען און האָט מיט זיי
געהאַנדלט, און פאַרדינט אַנדערע פינף טאַלאַנטן. און אויך
דער, וואָס האָט באַקומען צוויי, האָט פאַרדינט אַנדערע צוויי.
און דער, וואָס האָט באַקומען איינעם, איז געגאַנגען און האָט
געמאַכט אַ גרוב אין דער ערד, און פאַרבאָרגן זיין האַרס געלט.
און נאָך אַ לאַנגערער צייט האָט זיך דער האַר פון יענע קנעכט
צוריקגעקערט, און געמאַכט מיט זיי אַ חֶשבון. און געטראָטן
האָט דער, וואָס האָט באַקומען פינף טאַלאַנטן, און געבראַכט
פינף אַנדערע טאַלאַנטן, און געזאָגט: האַר, דו האָסט מיר
איבערגעגעבן פינף טאַלאַנטן; זע, איך האָב פאַרדינט אַנדערע
פינף טאַלאַנטן. האָט זיין האַר צו אים געזאָגט: האַסט גוט
געטאָן, גוטער און געטרייער קנעכט; דו ביסט געווען געטריי
איבער ווייניק, וועל איך דיך זעצן איבער אַ סַך; קום אַריין צו
דער שִׂמחה פון דיין האַר׳ און געטראָטן האָט דער, וואָס האָט
באקומען

באַקומען צוויי טאַלאַנטן, אוּן געזאָגט: האַר, דוּ האַסט מיר
איבערגעגעבן צוויי טאַלאַנטן, זע, איך האָב פֿאַרדינט אַנדערע
23 צוויי טאַלאַנטן. האָט זיין האַר צוּ אים געזאָגט: האָסט גוּט
געטאָן, גוּטער אוּן געטרייער קנעכט; דוּ ביסט געווען געטריי
איבער ווייניק וועל איך דיך זעצן איבער אַ סַך; קוּם אַריין צוּ דער
24 שִׂמחה פוּן דיין האַר׳ אוּן גענעענט האָט אויך דער, וואָס האָט
באַקומען איין טאַלאַנט, אוּן געזאָגט: האַר, איך האָב געוואוּסט,
אַז דוּ ביסט אַ האַרטער מענטש, אוּן שניידסט, וואוּ דוּ האָסט
ניט געזייֵט, אוּן זאַמלסט איין, וואוּ דוּ האָסט ניט פֿאַרשפּרייט;
25 אוּן ווייל איך האָב מורא געהאַט, בין איך געגאַנגען אוּן האָב
פֿאַרבאָרגן דיין טאַלאַנט אין דער ערד; אָט האָסטוּ דיר דיינס.
26 אוּן זיין האַר האָט געענטפֿערט, אוּן צוּ אים געזאָגט: דוּ
שלעכטער אוּן פוילער קנעכט׳ האָסט געוואוּסט, אַז איך שניידׅ,
וואוּ איך האָב ניט געזייֵט, אוּן זאַמל איין, וואוּ איך האָב ניט
27 פֿאַרשפּרייט; דערפֿאַר האָסטוּ געדאַרפֿט איינלייגן מיין געלט
ביי די חַלפָּנים, אוּן ביי מיין צוריקקומען, וואָלט איך אָפּגענומען
28 דאָס מיניקע מיט פּראָצענט. נעמט דעריבער צוּ ביי אים דעם
29 טאַלאַנט, אוּן גיט דאָס דעם, וואָס האָט די צען טאַלאַנטן. וואָרים
איטלעכער, וואָס האָט, דעם וועט געגעבן ווערן, אוּן ער וועט
האָבן בשֶׂפע; אָבער דער, וואָס האָט ניט, פוּן דעם וועט אויך
30 דאָס, וואָס ער האָט, צוגענומען ווערן. אוּן וואַרפֿט אַרוים דעם
אומניצלעכן קנעכט אין דער דרויסנדיקער פינצטערניש; דאָרט
31 וועט זיין געווויין אוּן קריצן פוּן ציין. אוּן בעת דער בֶּן־אָדָם
וועט קוּמען אין זיין כָּבוד, אוּן אַלע מַלאָכים מיט אים, דעמאָלט
32 וועט ער זיך זעצן אויף זיין כִּסֵּא־הַכָּבוד. אוּן פֿאַר אים וועלן
אַיינגעזאַמלט ווערן אַלע אומות, אוּן ער וועט זיי אָפּשיידן איינס
פוּן דעם אַנדערן, פּונקט ווי אַ פֿאַסטוך שיידט אָף די שאָף פוּן די
33 ציגן, אוּן ער וועט שטעלן די שאָף ביי זיין רעכטער האַנט, אוּן
34 די ציגן, ביי זיין לינקער. דערנאָך וועט דער מֶלך זאָגן צוּ די ביי
זיין רעכטער האַנט: קוּמט, איר געבענטשטע פוּן מיין פֿאָטער,

ירשנט דאָם מַלכות, וואָם איז פאַר אייך אָנגעבריט זינט די
35 וועלט איז באַשאַפן געוואָרן. וואָרים איך בין געווען הונגעריק,
און איר האָט מיר געגעבן צו עסן; איך בין געווען דאָרשטיק און
איר האָט מיר געגעבן צו טרינקען; איך בין געווען אַן אורח, און
36 איר האָט מיך מַכנִים־אורח געווען; איך בין געווען נאַקעט, און
איר האָט מיך באַקלויידט; איך בין געווען קראַנק, און איר האָט
מיך מבַקר־חולה געווען; איך בין געווען אין תּפִיסה, און איר
37 זענט געקומען צו מיר. דעמאָלט וועלן די צַדיקים אים ענטפערן,
און זאָגן: האַר, וען האָבן מיר דיך געזען הונגעריק, און האָבן
דיך געשפייזט, אָדער דאָרשטיק, און האָבן דיר געגעבן צו
38 טרינקען? און וען האָבן מיר דיך געזען אַן אורח, און האָבן דיך
מַכנִים־אורח געווען? אָדער נאַקעט, און האָבן דיך באַקלויידט?
39 און וען האָבן מיר דיך געזען קראַנק, אָדער אין תּפִיסה, און זענען
40 צו דיר געקומען? און דער מֶלך וועט ענטפערן, און צו זיי זאָגן:
באמת, איך זאָג אייך, וואָם איר האָט געטאָן פאַר איינעם פון די
דאָזיקע מינדסטע ברידער מיינע, האָט איר געטאָן פאַר מיר.
41 דערנאָך וועט ער אויך זאָגן צו די ביי זיין לינקער האַנט: אוועק
פון מיר, איר פאַרשאָלטענע, אין אייביקן פייער אַריין, וואָם איז
42 אָנגעבריט פאַר דעם שָׂטן און זיינע מַלאָכים; וואָרים איך בין
געווען הונגעריק, און איר האָט מיר ניט געגעבן צו עסן; איך בין
געווען דאָרשטיק, און איר האָט מיר ניט געגעבן צו טרינקען;
43 איך בין געווען אַן אורח, און איר האָט מיך ניט מַכנִים־אורח
געווען; נאַקעט, און איר האָט מיך ניט באַקלויידט; קראַנק, און
44 אין תּפִיסה, און איר זענט צו מיר ניט געקומען. דעמאָלט וועלן
זיי אויך ענטפערן, און זאָגן: האַר, וען האָבן מיר דיך געזען
הונגעריק, אָדער דאָרשטיק, אָדער אַן אורח, אָדער נאַקעט,
אָדער קראַנק, אָדער אין תּפִיסה, און האָבן דיך ניט באַדינט?
45 דעמאָלט וועט ער זיי ענטפערן: באמת, איך זאָג אייך, וואָם איר
האָט ניט געטאָן פאַר איינעם פון די דאָזיקע מינדסטע, האָט איר
46 אויך ניט געטאָן פאַר מיר. און די דאָזיקע וועלן אַוועקגיין צו

אייבּיקער שטראָף, אָבער די צַדיקים צום אייבּיקן לעבן.
כו אוּן עס איז געווען, בעת ־ישוּעַ האָט פאַרענדיקט די דאָזיקע אַלע
2 רייד, האָט ער געזאָגט צו זיינע תַּלמידים: איר וויסט, אַז אין צוויי
טעג אַרום איז פֶּסַח, אוּן דער בֶּן־אָדָם וועט אויבערגעענטפערט
3 ווערן געקרייציקט צו ווערן. דעמאָלט האָבן זיך פאַרזאַמלט
די ראָשי־כֹּהַנים, אוּן די זקֵנים פוּן פאָלק, אין הויף פוּן דעם
4 כֹּהן־גַּדול, וואָס האָט געהיסן קַיפָא, אוּן זיי האָבן זיך אַן עֵצה
געהאַלטן, וויאַזוי צו כאַפּן ־ישוּעַן מיט כיטרעקייט, אוּן אים טייטן.
5 אָבער זיי האָבן געזאָגט: ניט אוּם יום־טוב, כדי סע זאָל ניט
6 אַרויסרופן אַ מהומה צווישן דעם פאָלק. אוּן בעת ־ישוּע איז
7 געווען אין בֵּית־הִיני, אין הויז פוּן שִׁמעון דעם מצורע, האָט
געניענט צו אים אַ פרוי, וואָס האָט געהאַט אַן אַלאַבאַסטער
קריגל מיט זייער טייערן זאַלבאייל, אוּן זי האָט אים אויסגעגאָסן
8 אויף זיין קאָף, בעת ער איז געזעסן ביים טיש. אוּן אַז די
תַּלמידים האָבן דאָס געזען, האָט עס זיי פאַרדראָסן, אוּן האָבן
9 געזאָגט: הַלמאי אַזאַ אויסברענגונג? מע האָט דאָך דאָס
געקענט פאַרקויפן פאַר אַ סַך געלט, אוּן עס געבן צו די
10 אָרעמעלייט. אָבער אַז ־ישוּע האָט דאָס באַמערקט, האָט ער
צו זיי געזאָגט: פאַרוואָס זענט איר מצַער די פרוי? זי האָט
11 דאָך געטאָן מיט מיר אַ חֶסֶד. וואָרים די אָרעמעלייט האָט
12 איר תָּמיד מיט זיך, אָבער מיך וועט איר תָּמיד ניט האָבן. אוּן
דאָס, וואָס זי האָט אויסגעגאָסן דעם זאַלבאייל אויף מיין ליַיב,
13 האָט זי עס געטאָן מיך אָנצוּבריטן צו קבורה. באמת, איך זאָג
אייך, וואוּ נאָר די דאָזיקע בשׂורה־טובה וועט אָנגעזאָגט ווערן
אין דער גאַנצער וועלט, וועט אויך דאָס, וואָס זי האָט געטאָן,
14 דערמאָנט ווערן איר צום אַנדענק. דעמאָלט איז איינער פוּן די
צוועלף, וואָס האָט געהיסן יהודה איש־קריות, אַוועקגעגאַנגען
15 צו די ראָשי־כֹּהַנים, אוּן האַט געזאָגט: וואָס זענט איר גרייט
מיר צו געבן, אויב איך וועל אים אייך איבערענטפערן? אוּן זיי
16 האָבן אים אָפּגעוואויגן דריסיק זילבערשטיק. אוּן פוּן דעמאָלט
אן

17 אָן האָט ער געזוכט אַ געלעגנהייט אים צו פאַרראָטן. און
דעם ערשטן טאָג פון חַג־הַמַצות האָבן געגעענט די תַלמידים
צו ישוּעַן, און האָבן געזאָגט: וואוּ ווילסטו, אַז מיר זאָלן דיר
18 אָנבריטן צו עסן דעם קָרבן־פֶּסַח? האָט ער געזאָגט: גייט אין
דער שטאָט אַריין צו דעם און דעם, און זאָגט אים: דער רַבי
זאָגט: מיין צייט איז נאָענט; איך וועל האַלטן דעם סֵדר מיט
מיינע תַלמידים ביי דיר. און די תַלמידים האָבן געטאָן ווי ישוּעַ
19 האָט זיי געהיסן, און זיי האָבן אָנגעבריט דעם סֵדר. און אַז
20 סאאיז געוואָרן אָוונט, האָט ער זיך געזעצט צום טיש מיט די
21 צוועלף תַלמידים; און בשַעת דעם עסן האָט ער געזאָגט: באמת,
22 איך זאָג אייך, איינער פון אייך וועט מיך פאַרראָטן. און זיי האָבן
זיך זייער מצַער געווען, און איינער נאָך דעם אַנדערן האָט אים
23 געפרעגט: בין איך דאָס, האַר? און ער האָט געענטפערט, און
געזאָגט: דער, וואָס האָט איַינגעטונקען זיין האַנט מיט מיר אין
24 דער שיסל, וועט מיך פאַרראָטן. יאָ, דער בֶּן־אָדָם גייט טאַקע
אַוועק, אַזוי ווי עס שטייט געשריבן וועגן אים; אָבער וויי צו דעם
מענטשן, דורך וועמען דער בֶּן־אָדָם וועט פאַרראָטן! בעסער
וואָלט פאַר יענעם מענטשן געווען, אויב ער וואָלט ניט געבוירן
25 געוואָרן. און יהודה, וואָס האָט אים פאַרראָטן, האָט געזאָגט:
בין איך עס, רַבי? האָט ער צו אים געזאָגט: דו האָסט עס
26 געזאָגט. און בעת זיי האָבן געגעסן, האָט ישוּעַ גענומען אַ מַצה,
און האָט אַ בְּרָכה געמאַכט, און זי צעבראָכן, און געגעבן די
27 תַלמידים, און געזאָגט: נעמט, עסט, דאָס איז מיין לייב. און ער
האָט גענומען דעם כּוס, און האָט אַ בְּרָכה געמאַכט, און אים זיי
28 געגעבן, און געזאָגט: טרינקט אַלע פון אים, וואָרים דאָס איז
מיין בלוט פון דעם בְּרית חַדָשָה, וואָס וועט פאַרגאָסן פאַר אַ
29 סַך פונוועגן דער סלִיחַת־עָוונות. און איך זאָג אייך: איך וועל
מער ניט טרינקען פון דער פְּרי־הגפן, ביז יענעם טאָג, וען איך
וועל אים טרינקען אויפסניַי מיט אייך אין דעם מַלכות פון מיין
30 פאָטער. און נאָכדעם ווי זיי האָבן אָפּגעזונגען הַלֵל, זענען זיי
ארויסגעגאנגען

31 אַרויסגעגאַנגען צום הַר־הַזֵּיתים. דעמאָלט האָט יֵשוּע צו זיי
געזאָגט: איר אַלע וועט די נאַכט אָן מיר געשטרויכלט ווערן;
וואָרים סע שטייט געשריבן: איך וועל שלאָגן דעם פֿאַסטוך, און
32 די שאָף פון דער סטאַדע וועלן צעשפּרייט ווערן. אָבער נאָך מיין
אויפשטיין תּחַית־הַמֵּתים, וועל איך אייך פאָרויסגיין קיין גָּלִיל.
33 האָט פּעטרוס זיך אָנגערופֿן, און צו אים געזאָגט: אויב אַפֿילו
אַלע זאָלן אָן דיר געשטרויכלט ווערן, וועל איך אָבער קיינמאָל
34 ניט געשטרויכלט ווערן. און יֵשוּע האָט צו אים געזאָגט: באמת,
איך זאָג דיר, אַז היינטיקע נאַכט נאָך, איידער דער האָן וועט
35 קרייַען, וועסטו מיך דריי מאָל פֿאַרלייקענען. האָט פּעטורם צו
אים געזאָגט: אויב אַפֿילו איך זאָל מוזן מיט דיר שטאַרבן, וועל
איך דיך דאָך ניט פֿאַרלייקענען. און אַזוי האָבן אויך געזאָגט אַלע
36 תַּלמידים. דערנאָך איז יֵשוּע מיט זיי געקומען אויף אַ פּלאַץ, וואָס
האָט געהייסן גַּת־שְׁמָנִי, און ער האָט געזאָגט צו זיינע תַּלמידים:
37 זעצט אייך דאָ אַנידער, ביז איך גיי צו אַהין מִתפַּלֵל זיין. און ער
האָט מיט זיך גענומען פּעטרוסן און ביידע זין פון זַבדין, און האָט
אָנגעהויבן זיך מצַער צו זיין און איז געווען שטאַרק טרויעריק.
38 און ער האָט צו זיי געזאָגט: אויף מיין נשָׁמה איז מיר זייער
39 ביטער, אַזש צום טויט; בלַייבט דאָ, און וואַכט מיט מיר. און
ער איז אָפּגעגאַנגען אַביסל וויטער, און איז געפאַלן אויף זיין
פָּנים, און איז מִתפַּלֵל געווען: פאָטער מיינער, אויב דאָס איז
מעגלעך, זאָל דער דאָזיקער כּוס פאַר מיר פאַרמיטן ווערן; דאָך
40 ניט ווי איך וויל, נייערט ווי דו ווילסט. און ער איז געקומען
צו די תַּלמידים, און האָט זיי געפונען שלאָפנדיק; און ער האָט
געזאָגט צו פּעטרוסן: האָט איר ניט געקאָנט וואַכן מיט מיר
41 איין שָׁעה? וואַכט און זייט מִתפַּלֵל, כּדי איר זאָלט ניט קומען
צו קיין נסָיון; דער גייסט איז טאַקע וויליק, אָבער דאָס פלייש
42 איז שוואַך. און ער איז אַ צווייט מאָל ווידער אַוועקגעגאַנגען,
און איז מִתפַּלֵל געווען, אַזוי צו זאָגן: פאָטער מיינער, אויב דער
דאָזיקער כּוס קאָן ניט פאַרמיטן ווערן, סיידן איך טרינק אים,

43 זאָל דיין רָצון געשען. אוּן ער איז געקומען אוּן האָט זיי ווידער
44 געפּונען שלאָפנדיק, וואָרים זייערע אויגן זענען געווען שווער. אוּן
ער האָט זיי געלאָזן אוּן איז אַוועקגעגאַנגען, אוּן איז אַ דריט מאָל
45 מִתפַּלֵל געווען, אוּן איבערגעחַזרט די זעלבע ווערטער. דערנאָך
איז ער געקומען צוּ די תַּלמידים, אוּן האָט צוּ זיי געזאָגט:
שלאָפט איר נאָך אלץ אוּן רוּעט? זעט, די שָׁעה איז געקומען,
אוּן דער בֶּן־אָדָם ווערט איבערגעענטפערט אין די הענט פּוּן די
46 זינדיקע. שטייט אויף, לאָמיר גיין; אָט קוּמט מיין מָסור אָן.
47 אוּן ווי ער האָט נאָך גערעדט, איז אָנגעקומען יהוּדה, איינער
פּוּן די צוועלף, אוּן מיט אים אַ גרויסער הַמון מיט שווערדן אוּן
48 שטעקנס, פּוּן די ראָשי־כֹּהַנים אוּן זקֵנים פּוּן דעם פאָלק. אוּן דער
מָסור האָט זיי געגעבן אַ סִימן, אוּן געזאָגט: ווען איך וועל
49 קוּשן, דער איז עס; נעמט אים. אוּן ער איז גלייך צוּגעגאַנגען
צוּ ישוּעַ אוּן האָט געזאָגט: שָׁלום, רֶבִּי! אוּן האָט אים געקוּשט.
50 אוּן ישוּע האָט צוּ אים געזאָגט: פריינט, צוליב וואָס ביסטוּ
געקומען? דעמאָלט האָבן זיי געגעענט אוּן אַרויפגעלייגט זייערע
51 הענט אויף ישוּעַן, אוּן האָבן אים געגומען. ערשט איינער פּוּן
די, וואָס זענען געווען מיט ישוּעַן, האָט אויסגעשטרעקט זיין
האַנט אוּן אַרויסגעצויגן זיין שווערד, אוּן האָט געשלאָגן דעם
52 כֹּהן־גָּדוֹלס קנעכט, אוּן אים אָפּגעהאַקט אַן אויער. דעמאָלט
האָט ישוּע צוּ אים געזאָגט: שטעק צוריק אַריין דיין שווערד אין
דער שייד; וואָרים אַלע, וואָס נעמען די שווערד, וועלן אומקומען
53 דורך דער שווערד. צי מיינסטוּ, אַז איך וואָלט ניט געקאָנט בעטן
מיין פאָטער, ער זאָל מיר טאַקע איצט שיקן מער ווי צוועלף
54 לעגיונען מַלאָכים? אָבער וויאַזוי וואָלטן די כִּתבֵי־הַקוֹדֶש מקוים
55 געווארן, וועג סע מוּז אַזוי זיין? אין יענער שָׁעה האָט ישוּע געזאָגט
צום הַמון: זענט איר אַרויסגעקומען ווי קעגן אַ גַזלן, מיט צוּ
נעמען מיט שווערד אוּן שטעקנס? טאָג־טעגלעך בין איך געזעסן
אין בֵּית־הַמִקדש אוּן האָב געלערנט, אוּן איר האָט מיך ניט
56 געגומען. אָבער דאָס אַלץ איז געשען, כדי די ווערטער פּוּן די
נביאים

נבֿיאים זאָלן מקוים ווערן. דעמאָלט האָבן אים אַלע תַּלמידים
57 פֿאַרלאָזט, אוּן זענען אַנטרונען. אוּן די, וואָס האָבן געגומען
יֵשוּעַן, האָבן אים אַוועקגעפֿירט צוּ קַיפָֿא דעם כֹּהן־גָּדול, וואוּ די
58 סופֿרים אוּן זקֵנים זענען פֿאַרזאַמלט. אוּן פֿעטרוס איז אים
נאָכגעגאַנגען פֿון דער ווייַטנס, ביזן הויף פֿון כֹּהן־גָּדול, אוּן ער
איז אַריַינגעגאַנגען אוּן האָט זיך געזעצט מיט די באַדינער, צוּ זען
59 וואָס דער סוף וועט זיין. אוּן די ראָשי־כֹּהַנים אוּן דער גאַנצער
סַנהֶדרין האָבן געזוכט פֿאַלשע עֵדות קעגן יֵשוּעַן, כדי אים צוּ
60 קענען טייטן: אוּן זיי האָבן ניט געפֿונען, כאָטש אַ סַך פֿאַלשע
61 עֵדות זענען געקומען צוּ גיין. צום סוף זענען געקומען צוויי, אוּן
האָבן געזאָגט: דער דאָזיקער האָט געזאָגט: איך בין בִּיכולת
אַיינצוואוואַרפֿן דעם הֵיכל פֿון גאָט, אוּן אים אויפֿבויען אין דריי
62 טעג. אוּן דער כֹּהן־גָּדול איז אויפֿגעשטאַנען אוּן האָט צוּ אים
געזאָגט: דוּ ענטפֿערסט גאָרניט? וואָס באַטייט זייער עֵדות זאָגן
63 קעגן דיר? אָבער יֵשוּעַ האָט געשוויגן. אוּן דער כֹּהן־גָּדול האָט
צוּ אים געזאָגט: איך באַשווער דיך ביי דעם לעבעדיקן גאָט, אַז
דוּ זאָלסט אונדז זאָגן, צי דוּ ביסט דער מָשִׁיחַ, דער בֶּן־אֱלֹהִים.
64 האָט יֵשוּעַ צוּ אים געזאָגט: דוּ האָסט עס געזאָגט. אוּן איך
זאָג אייך, אַז פֿון איצט אָן וועט איר זען דעם בֶּן־אָדָם זיצן ביי
דער רעכטער האַנט פֿון דער גבורה, אוּן קומען אויף די וואָלקנס
65 פֿון הימל. דעמאָלט האָט דער כֹּהן־גָּדול צעריסן זיינע בגָדים,
אוּן געזאָגט: ער האָט געלעסטערט; צוּ וואָס דאַרפֿן מיר נאָך
66 עֵדות? אָט האָט איר אַליין געהערט די לעסטערונג. וואָס איז
אייער דֵעה? אוּן זיי האָבן געענטפֿערט: ער איז חַייב מִיתה,
67 דעמאָלט האָבן זיי אים אָנגעשפּיגן אין פָּנים, אוּן אים געשלאָגן
68 מיט די פויסטן, אוּן אַנדערע האָבן אים געפֿאַטשט, אוּן געזאָגט:
זאָג נבֿיאות. דוּ מָשִׁיחַ, ווער איז עס, וואָס האָט דיך געשלאָגן?
69 אוּן פֿעטרוס איז געזעסן דרויסן אין הויף. אוּן אַ דינסטמיידל
איז צוּ אים צוגעגאַנגען, אוּן האָט געזאָגט: אויך דוּ ביסט געווען
70 מיט יֵשוּעַן, דעם גָּלִילעער. אָבער ער האָט געלייקנט פֿאַר זיי

71 אַלע, אוּן געזאָגט: איך פּאַרשטיי ניט, וואָס דו זאָגסט. אוּן בעת
ער איז אַרויסגעגאַנגען אין דעם פֿאָרהויף, האָט אים אַן אַנדערע
געזען, און זי האָט געזאָגט צו די, וואָס זענען דאָרטן געווען:
72 דער דאָזיקער איז אויך געווען מיט ישוע הַנוצרי. אוּן ער האָט
וויידער געלייקנט מיט אַ שבועה: איך קען ניט דעם מענטשן.
73 אוּן שפּעטער אַביסל זענען צוגעגאַנגען די, וואָס זענען דאָרטן
געשטאַנען, אוּן האָבן געזאָגט צו פּעטרוסן: באמת דו ביסט אויך
74 איינער פּון זיי; וואָרים דיין לָשון גיט דיך אַרויס. דעמאָלט האָט
ער אָנגעהויבן צו שעלטן אוּן זיך צו שווערן: איך קען ניט דעם
75 מענטשן. אוּן תֵּיכף האָט דער האָן געקרייט. אוּן פּעטרוס האָט
זיך דערמאָנט דאָס וואָרט, וואָס ישוע האָט געזאָגט: נאָך איידער
דער האָן וועט קרייען, וועסטו מיך דריי מאָל פֿאַרלייקענען. אוּן
ער איז אַרויסגעגאַנגען, אוּן האָט זיך ביטער צעווויינט.
כז אוּן אַז סע איז געוואָרן טאָג, האָבן אַלע ראָשי־כֹּהַנים אוּן די
זקֵנים פּון דעם פֿאָלק זיך אַן עֵצה געהאַלטן קעגן ישוע, אים צו
2 טייטן. אוּן זיי האָבן אים געבונדן, אוּן האָבן אים אַוועקגעפירט
3 אוּן איבערגעענטפערט צו פּילאַטוסן, דעם פּראָקוראַטאָר. אוּן אַז
יהודה, דער מָסור, האָט געזען אַז ער איז פֿאַרמִשפּט געוואָרן,
האָט ער חָרטה באַקומען, אוּן ער האָט צוריק געבראַכט די
4 דריסיק זילבערשטיק צו די ראָשי־כֹּהַנים אוּן די זקֵנים, אוּן
האָט געזאָגט: איך האָב געזינדיקט, מַחמת איך האָב פֿאַרראָטן
אומשולדיק בלוט. אָבער זיי האָבן געזאָגט: וואָס גייט דאָס
5 אונדז אָן? דאָס איז דיין עֵסק. אוּן ער האָט אַ שלייַדער געטאָן די
זילבערשטיק אין הֵיכל אַריין, אוּן האָט אָפּגעקערט; אוּן ער איז
6 אַוועקגעגאַנגען אוּן האָט זיך אויפגעהאָנגען. אוּן די ראָשי־כֹּהַנים
האָבן גענומען די זילבערשטיק, אוּן געזאָגט: מע טאָר זיי ניט
אַריינלייגן אין דער שאַצקאַמער, מַחמת דאָס איז בלוט־געלט.
7 אוּן זיי האָבן זיך אַן עֵצה געהאַלטן, אוּן האָבן דערמיט געקויפט
8 דעם טעפּערס פעלד, דאָרט מקַבר צו זיין גֵרים. דעריבער
וועלט דאָס פעלד געוויפן דאָס פעלד פון בלוט ביזן היינטיקן

9 טאָט. דעמאָלט איז מקוים געווארן, וואָס סע איז געזאָגט
געוואָרן דורך ירמיָה הַנָּבִיא: אוּן זיי האָבן געגומען דרייסיק
זילבערשטיק, דעם פרייז פון דעם, וואָס איז געשאַצט געוואָרן,
10 וועמען די בני־ישׂראל האָבן געשאַצט, אוּן זיי האָבן זיי געגעבן
11 פאַר דעם טעפּערם פעלד, ווי גאָט האָט מיר געבאָטן. אוּן יֵשׁוּעַ
איז געשטאַנען פאַר דעם פּראָקוראַטאָר, אוּן דער פּראָקוראַטאָר
האָט אים געפרעגט: בּיסטוּ דער מֶלֶך פון די יִידן? האָט יֵשׁוּעַ
12 צו אים געזאָגט: דוּ זאָגסט עס. אוּן אַז ער איז פון די ראָשׁי־
כֹּהַנים אוּן די זקֵנים אָנגעקלאָגט געוואָרן, האָט ער גאָרניט
13 געענטפערט. דעמאָלט האָט פּילאַטוס צו אים געזאָגט: הערסטוּ
14 ניט, וואָס זיי זאָגן אַלץ קעגן דיר? אוּן ער האָט ניט געענטפערט
אַפילוּ אַ וואָרט, אַזוי, אַז דער פּראָקוראַטאָר האָט זיך זייער
15 געוּחידושט. אוּן אויף יום־טוב איז בּיים פּראָקוראַטאָר געווען
אַ מִנהג פריי צו לאָזן פאַר דעם פאָלק אַ געפאַנגענעם, וועמען
16 זיי האָבן נאָר געוואָלט. אוּן גראָד דעמאָלט האָבן זיי געהאַט
17 אַ באַקענטן געפאַנגענעם, וואָס האָט געהיסן בַּר־אַבָּא. אוּן ווי
זיי זענען אַזוי געווען פאַרזאַמלט, האָט פּילאַטוס צו זיי געזאָגט:
וועמען ווילט איר, אַז איך זאָל אייך באַפרייען, בַּר־אַבָּאן, אָדער
18 יֵשׁוּעַן, וועמען מען רופט מָשִׁיחַ? וואָרים ער האָט געוואוסט,
19 אַז אִיבער קִנאה האָבן זיי אים איבערגעענטפערט. אוּן בשַׁעת
ער איז געזעסן אויף דעם כִּסֵּא־הַמִשׁפּט, האַט זיין ווייב אים
געלאָזט זאָגן: האָב גאָרניט צו טאָן מיט דעם דאָזיקן צַדִּיק,
וואָרים איך האָב היינט אַ סַך געליטן אין אַ חֲלום פון זיינעטוועגן.
20 אָבער די ראָשׁי־כֹּהַנים אוּן די זקֵנים האָבן איבערגערעדט דעם
הָמוֹן, אַז זיי זאָלן פאַרלאַנגען בַּר־אַבָּאן, אוּן לאָזן אומבּרענגען
21 יֵשׁוּעַן. אוּן דער פּראָקוראַטאָר האָט זיך אָנגערופן, אוּן צו זיי
גזאָגט: וועמען פון די בּיידע ווילט איר, אַז איך זאָל אייך
22 באַפרייען? האָבן זיי געזאָגט: בַּר־אַבָּאן. האָט פּילאַטוס צו
זיי געזאָגט: וואָס זאָל איך אָבער טאָן מיט יֵשׁוּעַן, וועמען מען
רופט מָשִׁיחַ? האָבן זיי אַלע געזאָגט: זאָל ער געקרייציקט

23 ווערן. אוּן ער האָט געזאָגט: פֿאַרוואָס, וואָס פֿאַראַ שלעכטס
האָט ער געטאָן? אָבער זיי האָבן נאָך העכער געשריגן: זאָל
24 ער געקרייציקט ווערן. אוּן בעת פּילַאַטוס האָט געזען, אַז ער
קאָן גאָרנישט פֿועלן, נייערט אַז די מהומה ווערט נאָך גרעסער,
האָט ער גענומען וואַסער אוּן האָט זיך געוואַשן די הענט פֿאַר
דעם פֿאָלק, אוּן געזאָגט: איך בין ריין פֿון דעם דאזיקענם בלוּט;
25 איר זעט. אוּן דאָס גאַנצע פֿאָלק האָט געענטפֿערט: זיין בלוּט
26 זאָל קומען אויף אוּנדז אוּן אוּנדזערע קינדער׳ דעמאָלט האָט ער
זיי באַפֿרייט בַּר־אַבָּאן, אוּן ישוּעַן האָט ער געלאָזט שמיינ, אוּן
27 אים איבערגעענטפֿערט געקרייציקט צוּ ווערן. דערנאָך האָבן די
זעלנער פֿון דעם פּראָקוראַטאָר גענומען ישוּעַן אין פּרעטוריום
28 אַריין, אוּן האָבן פֿאַרזאַמלט אַרום אים די גאַנצע קוהורטע. אוּן
זיי האָבן אים אויסגעטאָן, אוּן אַרויפֿגעלייגט אויף אים אַ פֿורפֿור
29 מאַנטל, אוּן האָבן אויסגעפלאָכטן אַ קרוין פֿון דערנער, אוּן זי
אַרויפֿגעזעצט אויף זיין קאָפּ, אוּן האָבן אים געגעבן אַ רוט אין
זיין רעכטער האַנט. אוּן זיי האָבן פֿאַר אים געקניט, אוּן פֿון אים
30 אָפּגעשפּעט, אוּן געזאָגט: שָׁלוֹם דיר, יִידישער מֶלֶך׳ אוּן זיי האָבן
אויף אים געשפּיגן, אוּן גענומען די רוט אוּן האָבן אים געשלאָגן
31 איבערן קאָפּ. אוּן נאָכדעם ווי זיי האָבן פֿון אים אָפּגעשפּעט,
האָבן זיי פֿון אים אַראָפּגענומען דעם מאַנטל, אוּן אים אָנגעטאָן
זיינע מַלבושים, אוּן האָבן אים אַוועקגעפֿירט געקרייציקט צוּ
32 ווערן. אוּן ווי זיי זענען אַרויסגעקומען, האָבן זיי אָנגעטראָפֿן אַ
מאַן פֿון קורינ, מיטן נאָמען שמעון; אים האָבן זיי געניט צוּ
33 טראָגן זיין קרייץ. אוּן אַז זיי זענען געקומען צוּ דעם פּלאַץ,
וואָס האָט געהיסן גָּלְגָּלְתָּא, דאָס מיינט: דער שאַרבן־פּלאַץ,
34 האָבן זיי אים געגעבן צוּ טרינקען ווייַן געמישט מיט גאַל; אוּן
אַז ער האָט דאָס פֿאַרזוכט, האָט ער עס ניט געוואָלט טרינקן.
אוּן נאָכדעם ווי זיי האָבן אים געקרייציקט, האָבן זיי צווישן
35 זיך צעטיילט זיינע מַלבושים, וואָרפֿנדיק גורל; דערנאָך האָבן
36 זיי זיך אַנידערגעזעצט אוּן האָבן אים געהיטן. אוּן איבער זיין
37 קאָפּ

קאָפּ האָבן זיי געזעצט די געשריבענע באַשולדיקונג קעגן אים:
38 דאָם איז ישוע, דער מלך פון די יידן. דעמאָלט זענען מיט אים
געקרייציקט געוואָרן צוויי גזלנים, איינער ביי דער רעכטער און
39 איינער ביי דער לינקער האַנט. און די פאַרביגייער האָבן אים
40 געלעסטערט, און געשאָקלט מיט זייערע קעפּ, און געזאָגט: דו,
וואָס צעשטערסט דעם היכל, און בויסט אים אויף אין דריי טעג,
זיי דיך אַליין מציל! אויב דו ביסט דער בן־אלהים, קום אַראָפּ פון
41 דעם קרייץ. און אַזוי האָבן אויך די ראָשי־כֹהנים מיט די סופרים
42 און זקנים פון אים אָפּגשפּעט, און געזאָגט: אַנדערע האָט ער
מציל געווען, זיך אַליין קאָן ער ניט מציל זיין. דער מלך פון
ישׂראל איז ער! זאָל ער נאָר אַראָפּקומען פון דעם קרייץ, און מיר
43 וועלן גלויבן אין אים. ער האָט זיך פאַרלאָזט אויף גאָט; זאָל ער
אים איצט מציל זיין, אויב ער באַגערט אים; וואָרים ער האָט
44 געזאָגט: איך בין דער בן־אלהים. און די גזלנים, וואָס זענען מיט
אים געקרייציקט געוואָרן, האָבן אים אויך געלעסטערט אויף
45 דעם זעלביקען אופן. און פון דער זעקסטער שעה אָן איז געווען
אַ פינצטערניש איבער דעם גאַנצן לאַנד, ביז דער ניינטער שעה.
46 און אַרום דער ניינטער שעה האָט ישוע געשריגן מיט אַ הויך
קול: אלי, אלי, למה שבקתני? דאָם מיינט: מיין גאָט, מיין גאָט,
47 פאַרוואָס האָסטו מיך פאַרלאָזן? און עטלעכע פון די, וואָס זענען
דערביי געשטאַנען, און האָבן עס געהערט, האָבן געזאָגט: ער
48 רופט אליהו. און איינער פון זיי איז תּיכף געלאָפן און האָט
געמומען אַ שוואָם, און האָט אים אָנגעפילט מיט עסיק, און אים
אַרויפגעטאָן אויף אַ שטעקן, און האָט אים געגעבן צו טרינקען.
49 אָבער די איבעריקע האָבן געזאָגט: וואַרט, לאָמיר זען, צי אליהו
50 וועט קומען אים מציל זיין. און ישוע האָט נאָכאַמאָל געשריגן
51 מיט אַ הויך קול, און האָט אויסגעהויכט זיין נשמה. און אָט האָט
זיך דאָם פּרוכת פון דעם היכל צעריסן אין צווייען, פון אויבן ביז
אַראָפּ; און די ערד האָט געציטערט, און די פעלזן האָבן זיך
52 געשפּאָלטן; און די קבֿרים האָבן זיך געעפנט, און אַ סך גופים

פּון די קדושים, וואָם זענען אײַנגעשלאָפֿן, זענען אויפגעשטאַנען,
53 אוּן אַרויסקומענדיק פּון די קבֿרים נאָך זײַן תּחַית־המֵתים, זענען
זיי אַרײַנגעגאַנגען אין דער הײליקער שטאָט אַריין, אוּן האָבן זיך
54 באַווײַזן צוּ אַ סַך. אוּן דער קֶנטוּריוֹן, אוּן די, וואָס האָבן מיט
אים געהיטן ײשוּעַן, בעת זיי האָבן געזען די ערד־ציטערניש, אוּן
וואָס עס איז געשען, האָבן זיי שטאַרק מורא באַקומען, אוּן האָבן
55 געזאָגט: באמת, ער איז געווען דער בֶּן־אֱלֹהִים׳ אוּן דאָרט זענען
אויך געווען אַ סַך פרויען, וואָס האָבן זיך צוגעקוקט פּון דער
ווייטנס, וואָס זענען ײשוּעַן נאָכגעפאָלגט פּון גָּלִיל, אוּן האָבן אים
56 באַדינט. צווישן זיי איז געווען מִרְיָם פּון מַגְדָּלָה, אוּן מִרְיָם די
57 מוטער פּון יַעֲקֹב אוּן יוֹסִי, אוּן די מוטער פּון זַבדים קינדער. אוּן
אַז סע איז געוואָרן אָוונט, איז געקומען אַן עושר פּון רָמָתַיִם, וואָס
האָט געהיסן יוֹסֵף, וואָס איז אויך געווען אַ תַּלמיד פּון ײשוּעַן.
58 אוּן ער איז געגאַנגען צוּ פּילאַטוסן, אוּן האָט געבעטן דעם גוּף
פּון ײשוּעַן. אוּן פּילאַטוס האָט באַפוילן, מען זאָל אים אים געבן.
59 אוּן יוֹסֵף האָט גענומען דעם גוּף, אוּן האָט אים אײַנגעוויקלט אין
60 ליַוונטע תַּכְרִיכִים, אוּן האָט אים אַרײַנגעלייגט אין זיין אייגענעם
נייעם קֶבר, וואָס ער האָט געלאָזט אויסהאַקן אין אַ פעלזן; אוּן
ער האָט צוגעקײַקלט אַ גרויסן שטיין צוּ דער טיר פּון דעם
61 קֶבר, אוּן איז אַוועקגעגאַנגען. אוּן מִרְיָם פּון מַגְדָּלָה, אוּן די
אַנדערע מִרְיָם, זענען דאָרטן געזעסן, קעגנאיבער דעם קֶבר.
62 אוּן אויף מאָרגן, נאָך עֶרֶב־שַׁבת, האָבן זיך די ראָשי־כֹּהֲנים
63 אוּן די פרושים פאַרזאַמלט ביי פּילאַטוסן, אוּן האָבן געזאָגט:
אונדזער האַר, מיר געדענקען, אַז יענער באַטריגער האָט
געזאָגט, בעת ער האָט נאָך געלעבט: נאָך דריי טעג וועל
64 איך אויפשטיין תּחַית־המֵתים. באַפּעל דעריבער, אַז דער קֶבר
זאָל באַוואָרנט ווערן ביז דעם דריטן טאָג, טאָמער וועלן זיינע
תַּלמידים קומען אוּן אים אַרויסגַנבענען, אוּן זאָגן דעם פאָלק, אַז
ער איז אויפגעשטאַנען תּחַית־המֵתים, אוּן דעמאָלט וועט דער
לעצטער באטרוג זיין ערגער ווי דער ערשטער. האָט פּילאַטוס
65 צו

צוּ זיי געזאָגט: אָט האָט איר אַ וואָך; גייט, אוּן באַוואָרנט עם
66 ווי נאָר איר קענט. זענען זיי געגאַנגען אוּן האָבן באַוואָרנט דעם
קֶבר, אוּן פֿאַרחַתמעט דעם שטיין, אוּן סטאַציאָנירט אַ וואַך.
כח אוּן נאָך מוצאֵי־שַׁבת, בעת עם האָט אָנגעהויבן צוּ טאָגן אויף
דעם ערשטן טאָג נאָך דעם שַׁבת, איז מִרְיָם פּוּן מַגדָלָה,
2 אוּן די אַנדערע מִרְיָם, געקוּמען זען דעם קֶבר. אוּן אָט איז
געשען אַ גרוים ערדציטערניש; ווארים אַ מַלאָך פּוּן גאָט
האָט אַראָפּגענידערט פּוּן הימל, אוּן ער האָט געגעגנט אוּן
3 אַוועקגעקיַקלט דעם שטיין, אוּן האָט זיך אויף אים געזעצט. זיין
אויסזען איז געווען ווי אַ בליץ, אוּן זיין געוואַנט וויים ווי שניי.
4 אוּן פּוּן פַּחד פֿאַר אים האָבן די שומרים געציטערט, אוּן זענען
5 געוואָרן ווי מֵתים. אוּן דער מַלאָך האָט זיך אָנגערופֿן צוּ די
פֿרויען: האָט ניט קיין מורא; ווארים איך וויים, אַז איר זוכט
6 יֵשוּעַן, וואָס איז געקרייציקט געוואָרן. ער איז דאָ ניטאָ; ווארים
ער איז אויפגעשטאַנען תחַית־הַמֵתים, אַזוי ווי ער האָט געזאָגט.
7 קוּמט, זעט דאָס אָרט, וואוּ דער האַר איז געלעגן. אוּן גייט
געשווינד אוּן זאָגט זיינע תַלמידים, אַז ער איז אויפגעשטאַנען
תחַית־הַמֵתים. אוּן אָט גייט ער אייך פֿאָרויס קיין גָלִיל; דאָרט
8 וועט איר אים זען. זעט, איך האָב עם אייך אָנגעזאָגט. אוּן זיי
זענען געשווינד אַוועק פּוּן דעם קֶבר מיט מורא אוּן גרוים שִׂמחה,
9 אוּן זענען געלאָפֿן מודיע זיין זיינע תַלמידים. ערשט יֵשוּעַ האָט
זיי באַגעגנט, אוּן געזאָגט: שָׁלוֹם־עֲלֵיכֶם׳ אוּן זיי האָבן געגעגנט
אוּן אים אַרומגענומען ביי זיינע פיס, אוּן האָבן זיך געבוקט צוּ
10 אים. דעמאָלט האָט יֵשוּעַ צוּ זיי געזאָגט: האָט ניט קיין מורא;
גייט אוּן זאָגט צוּ מיינע ברידער, אַז זיי זאָלן גיין קיין גָלִיל, אוּן
11 דאָרט וועלן זיי מיך זען. אוּן בעת זיי זענען אַוועקגעגאַנגען,
ערשט עטלעכע פּוּן דער וואַך זענען געקוּמען אין דער שטאָט
אַריין, אוּן האָבן דערציילט די ראָשי־כֹּהַנים אַלצדינג, וואָס
12 סאאיז געשען. אוּן נאָכדעם וו ו זיי האָבן זיך פֿאַרזאַמלט מיט די
זקֵנים, האָבן זיי זיך אַן עֵצה געהאַלטן, אוּן געגעבן אַ סַך געלט

13 די זעלנער, און געזאָגט: איר זאָלט זאָגן, אַז זיינע תַּלמידים זענען
געקומען ביינאַכט און האָבן אים אַוועקגענבעט, בעת מיר זענען
14 געשלאָפן. און אויב דאָס וועט דערגיין צום פּראָקוראַטאָרס
אויערן, וועלן מיר אים איבערערדן, און איר וועט ניט האָבן וואָס
15 זיך צו זאָרגן. און זיי האָבן געטומען דאָס געלט, און האָבן געטאָן
ווי מע האָט מיט זיי אינגעחזרט; און די דאָזיקע שמועה האָט
16 זיך פאַרשפּרייט צווישן יידן ביזן היינטיקן טאָג. און די עלף
תַּלמידים זענען געגאַנגען קיין גָּלִיל, צום בארג, וואו יֵשׁוּעַ האָט
17 זיי באַפוילן. און אַז זיי האָבן אים דערזען, האָבן זיי זיך געבוקט
18 פאַר אים; אָבער עטלעכע זענען געווען מסופק. און יֵשׁוּעַ
האָט גענעענט און האָט צו זיי גערעדט, אַזוי צו זאָגן: מיר איז
געגעבן געוואָרן די גאַנצע מאַכט אין הימל און אויף דער ערד.
19 גייט דעריבער און שטעלט אויף תַּלמידים פון אַלע אומות, און
טובלט זיי אין דעם נאָמען פון דעם פאָטער, און פון דעם זון, און
20 פון דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, און לערנט זיי אָפּצוהיטן אַלצדינג, וואָס
איך האָב אייך געבאָטן. און אָט בין איך מיט אייך אַלע טעג, ביז
צום סוף פון דער וועלט.

די בשׂורה טובה לויט
מאַרקום

א דער אָנהייב פון דער בשׂורה פון ישׂוע המָשיחַ, דעם בֶּן־אֱלֹהִים.
2 אַזוי ווי סע שטייט געשריבן אין די נביאים: זע, איך שיק
3 מיין שלִיח פאַר דיין פָּנים, וואָס וועט אָנבריטן דיין וועג; אַ
קול רופט אין דער מִדבר: מאַכט גרייט דעם וועג פון גאָט,
4 גלַייכט אויס זיינע שטעגן. יוחָנן המַטבּיל איז געקומען אין
דער מִדבר, און האָט אָנגעזאָגט די טבִילה פון תשׁובה פאַר
5 דער פאַרגעבונג פון זינד. און דאָס גאַנצע לאַנד יהודה, און
אַלע באַוואוינער פון ירושָלַיִם זענען צו אים אַרויסגעגאַנגען; און
זיי זענען פון אים געטוֹבלט געוואָרן אין דעם טייך יַרדן, און
6 האָבן זיך מתוַודה געווען אויף זייערע זינד. און יוחָנן האָט
געטראָגן אַ מַלבוש פון קעמל־האָר, און אַ לעדערנעם גאַרטל
אַרום זיינע לענדן, און געגעסן האָט ער היישעריקן און ווילדן
7 האָניק. און ער האָט גערופן, אַזוי צו זאָגן: נאָך מיר קומט
דער, וואָס איז מעכטיקער פון מיר, און איך בין ניט ראָוי זיך
איינצוביגן פאַר אים און אויפבינדן די רימענדלעך פון זיינע
8 שיך. איך האָב אייך געטוֹבעלט מיט וואַסער, אָבער ער וועט
9 אייך טובלען מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדש. און עס איז געווען אין יענע
טעג, אַז ישׂוע איז געקומען פון נצֶרת אין גָלִיל, און איז געטוֹבלט
10 געוואָרן פון יוחָנן אין יַרדן. און ווי נאָר ער איז אַרויסגעקומען
פון דעם וואַסער, האָט ער געזען דעם הימל זיך שפּאַלטן, און
11 דעם גייסט אַראָפּשוועבן ווי אַ טויב אויף אים; און אַ קול איז
אַרויס פון הימל: דו ביסט מיין געליבטער זון; אין דיר איז מיין
12 וואוילגעפעלן. און תֵּיכף האָט אים דער גייסט געטריבן אין
13 דער מִדבר אַריין. און ער איז געווען אין דער מִדבר פערציק
טעג, געפּרואוט פון דעם שָטן; און ער איז געווען מיט ווילדע
14 חַיות, און מַלאָכים האָבן אים באַדינט. און נאָכדעם ווי יוחָנן איז

איבערגעענטפערט געווארן, איז ישוע געקומען קיין גָלִיל, און
האָט אָנגעזאָגט די בשׂורה פון גאָט, אַזוי צו זאָגן: די צייט איז
מקוים געווארן, און דאָס מַלכות פון גאָט האָט זיך דערנענטערט;
טוט תשובה, און גלויבט אין דער בשׂורה. און גייענדיק ביים
ים פון גָלִיל, האָט ער געזען שמעונען און אַנדריַען, שמעונס
ברודער, פאַרוואַרפן אַ נעץ אין ים אַריין; ווארים זיי זענען געווען
פישערס. און ישוע האָט צו זיי געזאָגט: גייט מיר נאָך, און
איך וועל אייך מאַכן פאַר פישערס פון מענטשן. און זיי האָבן
תיכף פאַרלאָזט די נעצן, און זענען אים נאָכגעגאַנגען. און אַז
ער איז אַביסל ווייטער געגאַנגען, האָט ער געזען יַעקֹב בֶּן־זַבדי,
און יוחָנָן זיין ברודער, וואָס זענען געווען אין דער שיף, און האָבן
פאַרראָכטן די נעצן. און ער האָט זיי תיכף געופן; און זיי
האָבן איבערגעלאָזט זייער פאָטער זַבדי אין דער שיף מיט די
געדונגענע אַרבעטער, און זענען אים נאָכגעגאַנגען. און זיי זענען
געקומען קיין כפַר־נַחום; און שַבת איז ער תיכף אַריַינגעגאַנגען
אין דער שול אַריין, און האָט געלערנט. און זיי זענען נשתומם
געווארן איבער זיין תורה, ווארים ער האָט זיי געלערנט ווי
איינער וואָס האָט רשות, און ניט ווי די סופרים. און גראָד איז
אין זייער שול געווען אַ מענטש מיט אַן אומריינעם גייסט; און
ער האָט אויסגעשריגן: וואָס ווילסטו פון אונדז, ישוע הַנוצרי?
ביסטו געקומען אונדז צו פאַרטיליקן? איך וויים ווער דו ביסט:
דער הייליקער פון גאָט. אָבער ישוע האָט אויף אים אָנגעשריגן,
און געזאָגט: שווייג, און גיי אַרויס פון אים! און דער אומריינער
גייסט האָט אים געריסן, און געשריגן מיט אַ הויך קול, און איז
אַרויס פון אים. און זיי זענען אַלע נשתומם געווארן, אין איינער
האָט דעם אַנדערן געפרעגט: וואָס איז דאָס? אַ נייע תורה!
מיט מאַכט באַפעלט ער אַפילו די אומריינע גייסטער, און זיי
געהאָרכן אים. און זיין שֵם האָט זיך תיכף פאַרשפרייט אין דער
גאַנצער געגנט פון גָלִיל. און בעת זיי זענען אַרויסגעגאַנגען
פון דער שול, זענען זיי אַריַינגעגאַנגען אין דעם הויז פון שמעון

30 אוּן אַנדרייַ, מיט יַעקֹבן אוּן יוֹחָנָן. אוּן שִׁמעוֹנס שוויגער איז
געלעגן קראַנק אויף פיבער, אוּן זיי האָבן אים תֵּיכף דערציילט
31 וועגן איר. אוּן ער איז צוגעגאַנגען אוּן האָט זי אָנגענומען
ביי דער האַנט, אוּן זי אויפגעהויבן; אוּן דאָס פיבער האָט זי
32 אָפּגעלאָזט, אוּן זי האָט זיי באַדינט. אוּן קעגן אָוונט, בעת
די זון איז אונטערגעגאַנגען, האָבן זיי צו אים געבראַכט אַלע,
33 וואָס זענען געווען קראַנק אוּן באַזעסן פּוּן בייזע גייסטער. אוּן
34 די גאַנצע שטאָט האָט זיך פאַרזאַמלט ביי דער טיר. אוּן ער
האָט געהיילט אַ סַך, וואָס האָבן געליטן פּוּן אַלערלייַ חולאַתן,
אוּן האָט אַרויסגעטריבן אַ סַך בייזע גייסטער; אוּן ער האָט
די בייזע גייסטער ניט געלאָזט רעדן, מַחמת זיי האָבן אים
35 געקענט. אוּן אין דער פרי, אַ היפּשע צייט נאָך פאַרטאָג, איז
ער אויפגעשטאַנען אוּן איז אַרויסגעגאַנגען אין אַ ווּסטן אָרט,
36 אוּן האָט דאָרטן מִתפַּלֵל געווען. אוּן שִׁמעוֹן אוּן די, וואָס זענען
37 מיט אים געווען, האָבן אים אַרומגעזוכט; אוּן אַז זיי האָבן אים
38 געפּונען, האָבן זיי צו אים געזאָגט: אַלע זוכן דיך. אוּן ער האָט צו
זיי געזאָגט: לאָמיר גיין ערגעץ־אַנדערש, אין די שכֵנישע שטעט
אָריין, כּדי איך זאָל אויך דאָרטן דַרשענען; וואָרים צוליב דעם
39 בין איך אַרויסגעגאַנגען. אוּן ער האָט געדַרשנט אין זייערע שולן
40 אין גאַנץ גָלִיל, אוּן האָט אַרויסגעטריבן בייזע גייסטער. אוּן עס
איז צו אים געקומען אַ מצורע, וואָס איז פאַר אים געפאַלן אויף די
קני, אוּן האָט אים געבעטן, אַזוי צו זאָגן: אויב דו ווילסט, קאָנסטו
41 מיך מאַכן ריין. אוּן יֵשוּעַ האָט אויף אים רַחמָנות באַקומען, אוּן
האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנט, אוּן האָט אים אָנגעירט, אוּן
42 געזאָגט: איך ווילּ; זיי ריין. אוּן תֵּיכף האָט זיך דאָס צָרַעת
43 אָפּגעטאָן פּוּן אים, אוּן ער איז געוואָרן ריין. אוּן ער האָט אים
44 שטרענג באַפוילן, אוּן אים געהייסן גלייך גיין, אוּן האָט צו אים
געזאָגט: זע, זאָלסט עם קיינעם ניט דערציילן; נייערט גיי אוּן ווייז
דיך פאַרן כֹּהן, אוּן זיי מַקריב פאַר דיין ריניקונג וואָס מֹשה האָט
45 געבאָטן, פאַר אַן עֵדות צו זיי. אָבער ער איז אַרויסגעגאַנגען, אוּן

האָט עם געזומען שטאַרק באַקאַנט מאַכן, און די זאַך אומעטום
צו פאַרשפרייטן, אַזוי, אַז ישוע האָט מער ניט געקאָנט פריי
אַריינקומען אין אַ שטאָט אַריין, נייערט איז געבליבן דרויסן אין
ווייסטע ערטער; און זיי זענען צו אים געקומען פון אומעטום.
ב און נאָך עטלעכע טעג איז ער ווידער געקומען קיין כפר־נחום,
2 און מען האָט זיך דערוואוסט, אַז ער איז אין דער היים. און אַ
סַך האָבן זיך פאַרזאַמלט, ביז סע איז מער ניט געווען קיין פּלאַץ,
ניט צומאָל פאַר דער טיר; און ער האָר געערעדט צו זיי דאָם
3 וואָרט. און זיי זענען געקומען, און האָבן צו אים געבראַכט אַ
4 געליימטן, וועמען פיר מענטשן האָבן געטראגן. און אַזויווי זיי
האָבן ניט געקאָנט צוקומען צו אים צוליב דעם עולם, האָבן זיי
אויפגעדעקט דעם דאַך איבער אים; און נאָכדעם ווי זיי האָבן
געמאַכט אַן עפענונג, האָבן זיי אַראָפּגעלאָזט דאָם געלעגער,
5 אויף וועלכן דער געליימטער איז געלעגן. און אַז ישוע האָט
געזען זייער אֱמונה, האָט ער געזאָגט צום געליימטן: מיין זון,
6 דיינע זינד זענען דיר פאַרגעבן געוואָרן. און דאָרטן זענען געזעסן
עטלעכע סופרים, וואָס האָבן געטראַכט אין זייערע הערצער:
7 פאַרוואָס רעדט ער אַזוינס? ער לעסטערט; ווער קאָן מוחל זיין
8 זינד, אַחוץ גאָט אַליין? און ישוע האָט תּיכף פאַרשטאַנען אין
זיין גייסט וועגן וואָס זיי טראַכטן, און ער האָט צו זיי געזאָגט:
9 פאַרוואָס טראַכט איר אַזוינס אין אייערע הערצער? וואָס איז
גרינגער, צו זאָגן צום געליימטן: דיינע זינד זענען דיר פאַרגעבן
געוואָרן; אָדער צו זאָגן: שטיי אויף, נעם דיין געלעגער און גיי?
10 אָבער כדי איר זאָלט וויסן, אַז דער בֶּן־אָדָם האָט רשות אויף
דער ערד מוחל צו זיין זינד־ האָט ער געזאָגט צום געליימטן
11 ־ איך זאָג דיר, שטיי אויף, און נעם דיין געלעגער, און גיי
12 אַהיים. און ער איז אויפגעשטאַנען, און האָט תּיכף גענומען
זיין געלעגער, און איז אַרויסגעגאַנגען פון פאַר זיי אַלע; אַזוי,
אַז אַלע זענען נשתּומם געוואָרן, און האָבן געלויבט גאָט, און
13 געזאָגט: אַזוינס האָבן מיר נאָך קיינמאָל ניט געזען. און ער

איז ווידער אַרויסגעגאַנגען צום יַם; און דאָס גאַנצע פֿאָלק איז
14 צו אים געקומען, און ער האָט זיי געלערנט. און בעת ער
איז פֿאַרביַגעגאַנגען, האָט ער געזען לֵוִי בֶּן־חַלפַי זיצן אויפן
צאָל־אַמט, און ער האָט צו אים געזאָגט: גיי מיר נאָך. און ער
15 איז אויפגעשטאַנען און איז אים נאָכגעגאַנגען. און עס איז געווען,
בעת ער איז געזעסן ביים טיש אין זיין הויז, האָבן אַ סַך מוכסים
און זינדיקע זיך אַנידערגעזעצט מיט ישׁוּעַ און זיינע תַּלמידים;
16 וואָרים אַ סַך פון זיי זענען אים נאָכגעגאַנגען. און וען די סופֿרים
פון די פֿרושים האָבן געזען, אַז ער עסט מיט זינדיקע און מית
מוכסים, האָבן זיי געזאָגט צו זיינע תַּלמידים: פֿאַרוואָס עסט ער
17 און טרינקט מיט מוכסים און זינדיקע? און אַז ישׁוּעַ האָט דאָס
געהערט, האָט ער צו זיי געזאָגט: די, וואָס זענען געזונט, נייטיקן
זיך ניט אין קיין רופֿא, נייערט די, וואָס זענען קראַנק; איך בין ניט
18 געקומען צו רופן די צַדיקים, נייערט די זינדיקע. און די תַּלמידים
פון יוֹחָנָן און פון די פֿרושים פלעגן פאַסטן; און זיי זענען געקומען
און האָבן צו אים געזאָגט: פֿאַרוואָס טוען יוֹחָנָנס תַּלמידים און די
תַּלמידים פון די פֿרושים פאַסטן, און דיינע תַּלמידים פאַסטן ניט?
19 האָט ישׁוּעַ צו זיי געזאָגט: קענען די מחותָנים פאַסטן, בשַׁעת
דער חָתן איז מיט זיי? כָּל־זמַן דער חָתן איז צווישן זיי, קענען
20 זיי ניט פאַסטן. סע וועלן אָבער קומען טעג, וען דער חָתן וועט
אַוועקגענומען ווערן פון זיי, און דעמאָלט וועלן זיי פאַסטן אין
21 יענע טעג. און קיינער נייט ניט אַ לאַטע פון ניט־איַנגעלאָפענעם
טוך אויף אַן אַלט מַלבוש; אויב יאָ, רייסט זיך די לאַטע אָף, די
22 נייע פון דעם אַלטן, און סע ווערט נאָך אַן ערגערער ריס. און
קיינער גיסט ניט אַריין קיין נייעם וויין אין אַלטע לאָגלעך; ווייל
דער וויין צעפלאַצט די לאָגלעך, און דער וויין גייט פאַרלוירן,
און אויך די לאָגלעך; נייערט נייעם וויין גיסט מען אַריין אין נייע
23 לאָגלעך. און עס איז געווען, אַז ער איז אין אַ שַׁבת געגאַנגען
דורך תבואה־פעלדער, און זיינע תַּלמידים האָבן אָנגעהויבן צו
24 רייסן זאַנגען אויף דעם וועג. און די פֿרושים האָבן צו אים

געזאָגט: זע, הַלמַאי טוען זיי אום שַבת, וואָם מען טאָר ניט?
האָט ער צו זיי געזאָגט: האָט איר קיינמאָל ניט געלייענט וואָם
25 דָוִד האָט געטאָן, בעת ער איז געווען אין נויט אוּן האָט געליטן
הונגער, ער אוּן די מענטשן וואָם זענען געווען מיט אים? ווי ער
26 איז אַריַינגעגאַנגען אין דעם הויז פוּן גאָט, בעת אֶבְיָתָר איז געווען
כֹּהן־גָדול, אוּן האָט געגעסן דאָם לֶחֶם־הַפָּנים, וואָם קיינער טאָר
ניט עסן, אָחוץ די כֹּהַנים, אוּן ער האָט אויך געגעבן צו די, וואָם
27 זענען געווען מיט אים? אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: דער שַבת
איז געשאַפֿן געוואָרן פאַר דעם מענטשן, אוּן ניט דער מענטש
28 פאַר דעם שַבת. דעריבער איז דער בֶּן־אָדָם אויך האָר איבער
דעם שַבת.

ג אוּן ער איז ווידער אַריַינגעגאַנגען אין שול, אוּן דאָרט איז געווובן
2 אַ מענטש, וואָם האָט געהאַט אַ פאַרדאַרטע האַנט. אוּן זיי
האָבן אים נאָכגעקוקט, צי וועט ער אים היילן אים שַבת, כדי
3 צו קענען מאַכן אויף אים אַ מסירה. אוּן ער האָט געזאָגט
צו דעם מענטשן מיט דער פאַרדאַרטער האַנט: שטעל דיך
4 אין דיר מיט. אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: מעג מען שַבת
טאָן גוטס, אָדער שלעכטס, מַציל זיין אַ נֶפֶש, אָדער טייטן?
5 אָבער זיי האָבן געשוויגן. אוּן ער האָט זיך אַרומגעקוקט
אויף זיי מיט צאָרן, אוּן האָט זיך מצַער געווען איבער זייער
האַרטהאַרציקייט, אוּן געזאָגט צו דעם מענטשן: שטרעק אוים
דיין האַנט. אוּן ער האָט זי אויסגעשטרעקט, אוּן זיין האַנט איז
6 געזונט געוואָרן. אוּן די פְּרושים זענען אַרויסגעגאַנגען, אוּן האָבן
זיך תֵּיכף אַן עֵצה געהאַלטן מיט די הוּרדוס־לַיִט קעגן אים, ווי
7 אים אומצובריענגען. אוּן יֵשוּע איז אַוועק מיט זיינע תַלמידים צום
ַם, אוּן אַ גרויסער עולם איז אים נאָכגעגאַנגען פוּן גָלִיל, אוּן פוּן
8 יהודה, אוּן פוּן ירושָלַיִם, אוּן פוּן אֱדום, אוּן פוּן עֵבר־הַיַרדן, אוּן פוּן
אַרום צור אוּן צִידון איז אַ גרויסער עולם צו אים געקומען, בעת
זיי האָבן געהערט וואָם ער האָט געטאָן. אוּן ער האָט געזאָגט
9 צו זיינע תַלמידים, מען זאָל אים אָנגרייטן אַ שיפל צוליב דעם

10 פאָלק, כדי מען זאָל אים ניט דריקן. וואָרים ער האָט געהיילט אַ
סַך, אוּן אַלע, וואָס האָבן געליטן, האָבן זיך געשפּאַרט צוּ אים,
11 כדי אים אָנצורירן. אוּן ווי נאָר די אוּמריינע גייסטער האָבן אים
דערזען, זענען זיי פאַר אים אַנידערגעפאַלן, אוּן האָבן געשריגן:
12 דוּ ביסט דער בֶּן־אֱלֹהִים׳ אוּן ער האָט זיי שטרענג באַפוילן, אַז
13 זיי זאָלן אים ניט מגלה זיין. אוּן ער איז אַרויפגעגאַנגען אויף
דעם באַרג, אוּן האָט גערופן צוּ זיך וועמען ער האָט געוואָלט;
14 אוּן זיי זענען צוּ אים געקומען. אוּן ער האָט באַשטימט צוועלף,
אַז זיי זאָלן זיין מיט אים, כדי זיי זאָלן אָנזאָגן די בשׂורה וואוּ
15 ער וועט זיי שיקן, אוּן זאָלן האָבן שלִיטה אַרויסצוטרײַבן בייזע
16, 17 גייסטער. אוּן שִׁמעוֹנען האָט ער אַ נאָמען געגעבן כֵּיפָא, אוּן
יַעקֹב בֶּן־זַבדי, אוּן יוֹחָנָן, יַעקֹבס ברודער, האָט ער אַ נאָמען
18 געגעבן בְּנֵי־רָגוּש, וואָס מיינט, זין פוּן דונער. אוּן אַנדרײַען,
אוּן פיליפּוסן, אוּן בַּר־תַּלמַי, אוּן מַתָּא, אוּן תוֹמָא; אוּן יַעקֹב
19 בֶּן־חַלפַי, אוּן תַּדַי, אוּן שִׁמעוֹן דעם קַנָאי, אוּן יהוּדה אִישׁ־קְריוֹת,
20 וואָס האָט אים פאַררָאטן. אוּן ער איז אַהיימגעקומען. אוּן דאָס
פאָלק איז זיך ווידער צוזאַמענגעקומען, אַזוי, אַז זיי האָבן צומאָל
21 ניט געקאָנט עסן קיין בריט. אוּן וועַן זיינע קרובים האָבן דאָס
געהערט, זענען זיי אַרויסגעגאַנגען, כדי אים צוּ כאַפן, וואָרים
22 זיי האָבן געזאָגט: ער איז ניט ביי זיך. אוּן די סוֹפרים, וואָס
זענען אַראָפּגעקומען פוּן ירוּשָׁלַיִם, האָבן געזאָגט: בַּעל־זבוּב איז
אין אים, אוּן, דוּרך דעם שַׂר פוּן די בייזע גייסטער טרייבט ער
23 אַרויס בייזע גייסטער. אוּן ער האָט זיי גערופן צוּ זיך, אוּן האָט
געריידט צוּ זיי מיט משָׁלים: וויאַזוי קאָן דער שָׂטן אַרויסטרײַבן
24 דעם שָׂטן? אוּן אויב אַ מלוכה איז צעטיילט קעגן זיך אַליין, קאָן
25 יענע מלוכה ניט האָבן קיין קִיום. אוּן אויב אַ הויז איז צעטיילט
26 קעגן זיך אַליין, וועט דאָס דאָזיקע הויז ניט האָבן קיין קִיום; אוּן
אויב שָׂטן שטייט אויף קעגן זיך אַליין, אוּן איז צעטיילט, קאָן ער
27 ניט האָבן קיין קִיום, נייערט האָט אַ סוֹף. אוּן קיינער קאָן ניט
אַרײַנקומען אין הויז אַריין פוּן דעם גיבור אוּן רויבן זיינע זאַכן,

סיידן ער בינדט קודם דעם גיבור, און ארשט דעמאָלט קאָן ער
28 באַרויבן זיין הויז. באָמת, איך זאָג אייך: אַלע זינד וועט מען
מוחל זיין די מענטשנקינדער, און אויך די לעסטערונגען, מיט
29 וועלכע זיי וועלן לעסטערן. אָבער וער סע וועט לעסטערן קעגן
דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, פאַר אים איז מער ניטאָ קיין מחילה, ווייל ער
30 האָט זיך אויף אייביק פאַרזינדיקט; וואַרים זיי האָבן געזאָגט:
31 ער האָט אָן אומריינעם גייסט. און זיין מוטער און זיינע ברידער
זענען געקומען, און שטייענדיק אין דרויסן האָבן זיי אים געשיקט
32 רופן. און אַן עולם איז געזעסן אַרום אים; און מע האָט צו אים
געזאָגט: דיין מוטער און דיינע ברידער זענען אין דרויסן, און זוכן
33 דיך. האָט ער געענטפערט, און צו זיי געזאָגט: וער איז מיין
34 מוטער און מיינע ברידער? און אַרומקוקנדיק זיך אויף די, וואָס
זענען אַרום אים געזעסן, האָט ער געזאָגט: אָט איז מיין מוטער
35 און מיינע ברידער׳ וואָרים וער סע וועט טאָן דעם רָצון פון גאָט,
דער דאָזיקער איז מיין ברודער, און שוועסטער, און מוטער.

ד 1 און ער האָט ווידער אָנגעהויבן צו לערנען ביים ים. און סע
האָט זיך פאַרזאַמלט אַרום אים אַ גרויסער עולם, אַזוי, אַז ער
איז אַריַינגעגאַנגען אין אַ שיף, און האָט זיך געזעצט אויפן ים;
2 און דאָס גאַנצע פאָלק איז געשטאַנען אויף דער יַבָּשה ביים
ים. און ער האָט זיי געלערנט אַ סַך זאַכן דורך משָלים, און
3 האָט צו זיי געזאָגט אין זיין לערנונג: הערט אויף פאַרנעמט:
4 דער זייַער איז אַרויסגעגאַנגען זייַען; און בעת ער האָט געזייַט,
איז טייל זריעה געפאַלן ביים וועג, און די פייגל זענען געקומען
5 און האָבן זי פאַרצערט. און אַנדערע איז געפאַלן אויף פעלזיק
לאַנד, וואו זי האָט ניט געהאַט קיין סַך erde; און זי האָט
תֵּיכף אויפגעשפראָצט, ווייל זי האָט ניט געהאַט קיין טיפקייט
6 פון erde; און אַז די זון איז אויפגעגאַנגען, איז זי פאַרטריקנט
געוואָרן, און מַחמת זי האָט ניט געהאַט קיין וואָרצלען, איז זי
7 פאַרוועלקט געוואָרן. און אַנדערע איז געפאַלן צווישן דערנער,
און די דערנער זענען אויפגעוואַקסן און האָבן זי דערשטיקט, און

8 קיין תּנואה איז ניט אַרויסגעקומען. און אַנדערע איז געפאַלן
אויף גוטער ערד, און האָט אַרויסגעגעבן תּבואה, איז געוואַקסן
און האָט זיך פאַרמערט, און האָט אַרויסגעבראַכט דרייַסיקפאַך,
9 און זעכציקפאַך, און הונדערטפאַך. און ער האָט געזאָגט: דער,
10 וואָס האָט אויערן צו הערן, זאָל הערן. און בעת ער איז געווען
אַליין, האָבן די, וואָס זענען מיט אים געווען, צוזאַמען מית די
11 צוועלף, אים געפרעגט פונוועגן די משלים. און ער האָט צו זיי
געזאָגט: אייך איז געגעבן געווארן צו פאַרשטיין דעם סוד פון
דעם מלכות פון גאָט, אָבער פאַר די, וואָס זענען אין דרויסן,
12 איז אַלץ דורך משלים, כדי זען זאָלן זיי זען, און דאָך ניט זען;
און הערן זאָלן זיי הערן, און ניט פאַרשטיין; טאָמער וועלן זיי
13 זיך אומקערן, און סע וועט זיי פאַרגעבן ווערן. און ער האָט צו
זיי געזאָגט: אזוי איר פאַרשטייט ניט דאָס דאָזיקע משל, טאָ
14 וויאַזוי וועט איר פאַרשטיין אַלע משלים? דער זייַער טוט זייַען
15 דאָס וואָרט. און דאָס זענען די ביים וועג, וואו דאָס וואָרט איז
פאַרזייט געוואָטן; און בעת זיי הערן עס, קומט תּיכף דער שָׂטן,
16 און נעמט צו דאָס וואָרט, וואָס איז אין זיי פאַרזייט געוואָרן. און
אַזוי אויך די, וואָס זענען געזייט אויף פעלזיק לאַנד, בעת זיי הערן
17 דאָס וואָרט, נעמען זיי עס תּיכף אויף מיט שִׂמחה; און אַזוי ווי
זיי האָבן ניט קיין וואָרצלען אין זיך, געווארן זיי נאָר אַ וויַיל;
דערנאָך, אַז סע קומען ליידן, אָדער רדיפות צוליב דעם וואָרט,
18 ווערן זיי תּיכף געשטרויכלט. און דאָס, וואָס איז פאַרזייט צווישן
19 דערנער, דאָס זענען די, וואָס האָבן געהערט דאָס וואָרט, נאָר די
דאגות פון דער וועלט, און די אָפּנאַרעריי פון עשירות, און די
תּאוות צו אַנדערע זאַכן קומען אַריין, און דערשטיקן דאָס וואָרט,
20 און עס בליַיבט אומפרוכטבאַר. און דאָס, וואָס איז פאַרזייט
געוואָרן אויף גומער ערד, דאָס זענען די, וואָס הערן דאָס וואָרט,
און זענען עס מקבל, און גיבן אַרויס תּבואה, דרייַסיקפאַך, און
21 זעכציקפאַך, און הונדערטפאַך. און ער האָט צו זיי געזאָגט:
ברענגט מע דען אַריין אַ ליכט, כדי עס צו שטעלן אונטער א

22 מעסטל, אָדער אונטערן בעט, אוּן ניט אין אַ לײַכטער? וואָרים
עם איז גאָרניט פאַרהוילן, וואָס וועט ניט אַנטפּלעקט ווערן;
אוּן עם איז גאָרניט פאַרבאָרגן, וואָס וועט ניט באָקאַנט ווערן.
23, 24 דער, וואָס האָט אויערן צו הערן, זאָל הערן׳ אוּן ער האָט צו
זיי געזאָגט: פאַרנעמט וואָס איר הערט; מיט דער מאָס, וואָס
איר טוט מעסטן, וועט אייך געמאָסטן ווערן, אוּן מע וועט אייך
25 נאָך עפּעס צולייגן. וואָרים דער, וואָס האָט, דעם וועט געגעבן
ווערן; אוּן דער, וואָס האָט ניט פּוּן אים וועט אַוועקגענומען ווערן
26 אַפילו דאָס, וואָס ער האָט. אוּן ער האָט געזאָגט: דאָס מַלכות
פּוּן גאָט איז געגליכן צו אַ מענטשן, וואָס טוט וואַרפן זרֿיעה
27 אויפֿ דער ערד, אוּן ער גייט שלאָפן אוּן אויפֿשטיין ביינאַכט
אוּן ביטאָג, אוּן די זרֿיעה שפּראָצט אוים אוּן וואַקסט אויפֿ, אָן
28 זיין וויסן. וואָרים די ערד ברענגט אַרויס תּבואה פּוּן זיך אַליין;
קוֹדם דאָס בלעטל, דערנאָך די זאָנג, דערנאָך דעם פּולן קערן
29 אין דער זאָנג. אוּן ווען די תּבואה ווערט צייַטיק, נעמט ער
30 גלייך דאָס שניַידמעסער, וואָרים געקומען איז די שניט־צייט. אוּן
ער האָט געזאָגט: מיט וואָס זאָלן מיר פאַרגלייַכן דאָס מַלכות
פּוּן גאָט? אָדער מיט וואָסער מָשל זאָלן מיר עס דערקלערן?
31 עס איז ווי זענעפט־זרֿיעה, וואָס בשַעת סע ווערט פאַרזייט אין
32 דער ערד, איז עס די קלענסטע פּוּן אַלע ערד־זרֿיעות; אָבער
אַז עס איז שוין פאַרזייט, וואַקסט עס אוים אוּן ווערט גרעסער
פּוּן אַלע קריַטעכצער, אוּן גיט אַרויס גרויסע צווייגן, אַזוי, אַז
33 די פייגל פּוּן הימל קאָנען רוען אין זיין שאָטן. אוּן מיט אַ סַך
אַזוינע משָלים האָט ער געריידט צו זיי דאָס וואָרט, אויפֿ ווי
34 וויט זיי זענען געווען בּיכולת צו פאַרנעמען; אוּן אָן אַ מָשל
האָט ער צו זיי ניט גערעדט; אָבער וען ער איז געווען אַליין
35 מיט זיינע תַּלמידים, האָט ער זיי אַלץ פאַרטיַטשט. אין יענעם
טאָג, בעת עס איז געוואָרן אָוונט, האָט ער צו זיי געזאָגט:
36 לאָמיר אַריבערפאָרן אויפֿ דער אַנדערער זייט. אוּן אַז ער האָט
אָפּגעלאָזט דעם עולם, האָבן זיי אים מיטגענומען אין דער שיפֿ,

אַזויוויי ער איז געווען; אוּן מיט אים זענען געווען נאָך אַנדערע
שיפֿן. אוּן אַ גרויסער שטורעמווינט האָט זיך אויפגעהויבן, אוּן די 37
כוואַליעם האָבן אָנגעשלאָגן אָן דער שיפֿ, אַזוי, אַז די שיפֿ האָט
גענומען ווערן פּוֹל. אוּן ער איז געווען אין הינטערשטן טייל, אוּן 38
איז געשלאָפֿן אויפֿ דעם קישן; אוּן זיי האָבן אים אויפגעוועקט,
אוּן האָבן צו אים געזאָגט: רֶבִּי, אַרט דיך ניט וואָם מיר גייען
אונטער? אוּן ער איז אויפגעשטאַנען, אוּן האָט אָנגעשריגן אויפֿ 39
דעם ווינט, אוּן געזאָגט צום יַם: שווײַג, זיי שטיל! אוּן דער ווינט
האָט אויפגעהערט, אוּן עס איז געוואָרן אַ גרויסע שטילקייט. אוּן 40
ער האָט צו זיי געזאָגט: פֿאַרוואָם זענט איר אַזוי שרעקעוודיק?
האָט איר ניט קיין אֱמוּנה? אוּן זיי האָבן שטאַרק מורא באַקומען, 41
אוּן האָבן געזאָגט איינער צום אַנדערן: ווער אייגנטלעך איז ער,
וואָם אַפֿילו דער ווינט אוּן דער יַם געהאָרכן אים?

ה אוּן זיי זענען געקומען אויפֿ דער אַנדערער זייט יַם, אין דעם לאַנד
2 פֿוּן די גַּדְרִיִּים. אוּן בעת ער איז אַרויסגעקומען פֿון דער שיפֿ,
איז אים תֵּיכֶף פֿון צווישן די קבָרים אַנטקעגנגעקומען אַ מענטש
3 מיט אַן אומריינעם גייסט, וואָם האָט געוואוינט צווישן די קבָרים;
אוּן קיינער האָט אים מער ניט געקענט בינדן, ניט צומאָל מיט אַ
4 קייט; ווייל מע האָט אים אָפֿט געבונדן מיט אייַזנס אוּן מיט קייטן,
אָבער ער האָט די קייטן פֿונאַנדערגעריסן, אוּן די אייַזנס האָט ער
צעבראָכן אויפֿ שטיקער; אוּן קיינער איז ניט געווען בכּוח אים
5 צו צאַמען. אוּן טאָג אוּן נאַכט איז ער כּסדר געווען צווישן די
קבָרים אוּן אויפֿ די בערג, אוּן האָט געשריגן אוּן זיך געניזוקט
6 מיט שטיינער. אוּן ווען ער האָט פֿון דערווייַטנס געזען יֵשׁוּעַ,
7 איז ער צוגעלאָפֿן אוּן זיך געבוקט פֿאַר אים, אוּן אויסשרייַענדיק
מיט אַ הויך קול, האָט ער געזאָגט: וואָם ווילסטו פֿון מיר, יֵשׁוּעַ,
דו בֶּן־אֵל עֶלְיוֹן? איך באַשוער דיך בייַ גאָט, זאָלסט מיך ניט
8 פּייַניקן. ווָאַרים ער האָט צו אים געזאָגט: גיי אַרויס פֿון דעם
9 מענטשן, דו אומריינער גייסט! אוּן ער האָט אים געפֿרעגט: וואָם
איז דיין נאָמען? האָט ער צו אים געזאָגט: מיין נאָמען איז מַחֲנֶה;

10 וואָרים מיר זענען אַ סַך. און ער האָט אים שטאַרק געבעטן, אַז
11 ער זאָל זיי ניט אַרויסשיקן פון דעם לאַנד. און דאָרטן בײַם בארג
12 האָט זיך געפֿאַשעט אַ גרויסע סטאַדע חַזִירים; און זיי האָבן אים
געבעטן: שיק אונדז צו די חַזִירים, כדי מיר זאָלן אין זיי אַריין.
און ער האָט זיי געגעבן דערלויבעניש. און די אומריינע גייסטער
13 זענען אַרויס, און זענען אַריין אין די חַזִירים; און די סטאַדע, אַן
עֶרך פון צוויי טויזנט, האָט זיך אַראָפּגעלאָזט פון דעם שיפֿוע
14 אין ַים אַריין, און זענען דערטרונקען געוואָרן אין דעם ַים. און
די פֿאַסטעכער זענען געלאָפֿן און האָבן עם דערציילט אין דער
שטאָט און אין דאָרף. און זיי זענען אַרויסגעגאַנגען זען וואָס דאָ
15 איז געשען. און זיי זענען געקומען צו ֵישוען, און האָבן געזען
דעם באַזעסענעם זיצן דאָרט, אָנגעטאָן און בײַם קלאָרן שֵׂכל,
טאַקע דער, וואָס האָט געהאַט די מַחנה; און זיי האָבן מורא
16 באַקומען און די, וואָס האָבן עם געזען, האָבן דערציילט וואָס עם
17 איז געשען מיט דעם באַזעסענעם, און מיט די חַזִירים. און זיי
18 האָבן אים געבעטן, אַז ער זאָל פֿאַרלאָזן זייערע גרעניצן. און
בעת ער איז אַריַנגעגאַנגען אין דער שיף, האָט אים דער, וואָס
19 איז געווען באַזעסן, געבעטן, אַז ער זאָל מעגן זיין מיט אים. און
ער האָט אים ניט געלאָזט, נייערט האָט צו אים געזאָגט: גיי
אַהיים צו דיינע פריינט, און דערציל זיי, וואָס גאָט האָט מיט דיר
20 געטאָן, און ווי ער האָט זיך דערבאַרעמט איבער דיר. און ער איז
אַרויסגעגאַנגען, און האָט געגומען פאַרשפֿרייטן אין דעקאַפּאָלים
אַלץ, וואָס ֵישוע האָט פאַר אים געטאָן; און זיי האָבן זיך אַלע
21 געחידושט. און בעת ֵישוע האָט זיך ווידער אַריבערגעשיפט
אויף דער אַנדערער זייט, האָט זיך צו אים פאַרזאַמלט אַ סַך
22 פאָלק; און ער איז געווען בײַם ַים. און איינער פון די גַבָּאים
פון דער שול, וואָס האָט געהיסן ָיאיר, איז צו אים געקומען.
23 און אַז ער האָט אים געזען, איז ער געפאַלן צו זיינע פֿיס, און
ער האָט אים שטאַרק געבעטן, און געזאָגט: מיין טעכטערל
האַלט בײַם שטאַרבן; קום, און לייג אַרויף דיינע הענט אויף איר,

24 כדי זי זאָל געראַטעוועט ווערן, און לעבן. און ער איז מיט אים
געגאַנגען; און אַ גרויסער עולם איז אים נאָכגעגאַנגען, און האָט
25 אים געדרענגט. און אַ פרוי, וואָס האָט צוועלף יאָר געהאַט אַ
26 בלוטפלוס, און וואָס האָט זיך פיל אַנגעליטן פון אַ סַך רופאים,
און האָט אויסגעגעבן אַלץ וואָס זי האָט פאַרמאָגט, און האָט זיך
דאָך ניט געבעסערט, נייערט עם איז איר נאָך ערגער געוואָרן;
27 בעת זי האָט געהערט פונוועגן ישוען, איז זי געקומען צווישן דעם
28 פאָלק פון הינטן, און האָט אָנגעריבן זיין מלבוש. וואָרים זי
האָט געזאָגט: אויב איך וועל נאָר אָנרירן זיינע מלבושים, וועל
29 איך געהאָלפן ווערן. און תֵּיכף איז דער קוואַל פון איר בלוט
פאַרטריקנט געוואָרן; און זי האָט דערפילט אין איר לייַב, אַז
30 זי איז געהיילט געוואָרן פון איר פלאָג. און באותו־רֶגע האָט
ישוע דערפילט אין זיך, אַז גבורה איז פון אים אַרויסגעגאַנגען,
און ער האָט זיך אויסגעדרייט צווישן דעם פאָלק, און געזאָגט:
31 ווער האָט באַרירט מיינע מלבושים? און זיינע תַּלמידים האָבן
צו אים געזאָגט: דו זעסט ווי דאָס פאָלק דריקט דיך, זאָגסטו
32 נאָר: ווער האָט מיך באַרירט? און ער האָט זיך אַרומגעקוקט,
33 כדי צו זען ווער סע האָט דאָס געטאָן. אָבער די פרוי האָט
מורא באַקומען און האָט געציטערט, מַחמת זי האָט געוואוסט
וואָס סע איז מיט איר געשען, און זי האָט געענעט און איז פאַר
אים אַנידערגעפאַלן, און האָט אים דערציילט דעם גאַנצן אֱמת.
34 און ער האָט צו איר געזאָגט: טאָכטער, דיין אֱמונה האָט דיר
35 געהאָלפן; גיי בשָלום, און ווער געהיילט פון דיין פלאָג. און
בשַעת ער האָט נאָך גערעדט, איז מען געקומען פון דעם גבאי
פון דער שול, און געזאָגט: דיין טאָכטער איז געשטאָרבן; צו
36 וואָס ביסטו נאָך מַטריחַ דעם רֶבין? און אַז ישוע האָט געהערט,
וואָס זיי האָבן געזאָגט, האָט ער זיך אָפּגערופן צום גבאי פון
37 דער שול: האָב ניט קיין מורא; האָב נאָר בטָחון, און ער
האָט קיינעם ניט געלאָזט מיטגיין, אַחוץ כֵּיפָא, יַעקבן, און יוחָנָן,
38 יַעקבָס ברודער. און ווי זיי זענען צוגעקומען צום הויז פון דעם

גַבאי פון דער שול, האָט ער געזען די מהומה, און די פיל ווײַנער
און קלאָגער. 39 און ער איז אַרײַנגעגאַנגען, און האָט צו זיי געזאָגט:
וואָס לײַרעמט איר און ווײַנט? דאָס קינד איז ניט געשטאָרבן,
נײַערט טוט שלאָפן. 40 און זיי האָבן אים גוט אויסגעלאַכט. און
ער האָט זיי אַלעמען אַרויסגעטריבן, און האָט גענומען מיט זיך
דעם פאָטער און די מוטער, וואָס זענען געווען מיט אים
און איז אַרײַנגעגאַנגען וואו דאָס קינד איז געווען. 41 און ער האָט
אָנגענומען דאָס קינד ביי דער האַנט, און האָט צו איר געזאָגט:
טַלִיתָא קומי; וואָס איז טײַטש: מיידל, שטיי אויף. 42 און דאָס
מיידל איז תֵּיכף אויפגעשטאַנען, און האָט גענומען גיין; און זי איז
אַלט געווען צוועלף יאָר. און זיי זענען פאַרחידושט געוואָרן מיט
אַ גרויס חידוש. 43 און ער האָט זיי שטרענג באַפוילן, אַז קיינער
זאָל ניט וויסן דערפון; און ער האָט געהיסן, מע זאָל איר געבן
עפּעס צו עסן.

ו 1 און ער איז אַוועקגעגאַנגען פון דאָרטן, און איז געקומען אין זיין
אייגן לאַנד אַריין; און זיינע תַלמידים זענען אים נאָכגעגאַנגען.
2 און שַבת האָט ער אָנגעהויבן צו לערנען אין דער שול, און אַ
סַך וואָס האָבן אים געהערט, האָבן זיך געחידושט, און געזאָגט:
פונוואַנען נעמט זיך דאָס צו אים? און וואָס איז דאָס פאַר אַ
חָכמה, וואָס איז אים געגעבן געוואָרן, אַז אַזעלכע וואונדער
3 זאָלן געשען דורך זיינע הענט? איז דאָס ניט דער סטאָליער,
דער זון פון מִרְיָם, און דער ברודער פון יַעקֹב, און יוסי, און
יהודה, און שִמעון? און זענען ניט זיינע שוועסטער דאָ מיט
4 אונדז? און זיי זענען געשטרויכלט געוואָרן אין אים. 5 און יֵשוּע
האָט צו זיי געזאָגט: אַ נָבִיא איז ניט אָן כָּבוד, סיידן אין זיין
אייגן לאַנד, אין צווישן זיינע קרובים, און אין זיין אייגן הויז.
5 און ער האָט דאָרט ניט געקאָנט טאָן קיין וואונדער, אַחוץ וואָס
ער האָט אַרויפגעלייגט זיינע הענט אויף עטלעכע קראַנקע, און
6 האָט זיי געהיילט. 6 און ער האָט זיך געחידושט איבער זייער
אומגלויבן. און ער איז אַרומגעגאַנגען אין די דערפער און האָט

7 געלעגנט. און ער האָט געפֿונען צוּ זיך די צוועלף, און האָט זיי
געגעבן אַרויסצוגיין זאַלבעצוייגט, און האָט זיי געגעבן שלִיטה
8 איבער אומרייניע גייסטער; און ער האָט זיי געבאָטן, אַז זיי
זאָלן גאָרניט מיטנעמען אויפן וועג, אַחוץ אַ שטעקן; ניט קיין
9 ברויט, ניט קיין רייזעזאַק, ניט קיין געלט אין גאַרטל; נייברט
צוּ טראָגן סאַנדאַלן, און ניט צוּ צוויי אָנגעטאָן אין צוויי רעק.
10 און ער האָט צוּ זיי געזאָגט: אין וואָס פֿאַר אַ הויז איר וועט
11 אַריינקומען, דאָרט פֿאַרבלַיבט, ביז איר גייט וויטער. און דאָס
אָרט, וואָס וועט אייך ניט אויפנעמען, און זיך ניט צוהערן צוּ אייך,
זאָלט איר פון דאָרטן אַרויסגיין און אָפּטרייסלען דעם שטויב פון
12 אייערע פֿים, פֿאַר אַן עדות צוּ זיי. און זיי זענען אַרויסגעגאַנגען
13 און האָבן גערופֿן צוּ תשובה; און האָבן אַרויסגעטריבן אַ סַך
בייזע גייסטער, און געזאַלבט אַ סַך קראַנקע מיט אייל, און זיי
14 געהיילט. און דער מֶלך הורדום האָט דערפון געהערט, וויל זיין
שֵׁם איז געוואָרן באַקאַנט. און ער האָט געזאָגט: יוחָנָן הַמַּטבִּיל
איז אויפגעשטאַנען תחַיַת־הַמֵּתים, און דעריבער אַרבעטן אין
15 אים די דאָזיקע כּוחות. אָבער אַנדערע האָבן געזאָגט: עס איז
אֵלִיָהוּ. און ווידער אַנדערע האָבן געזאָגט: סאַמיז אַ נָביא,
16 פֿונקט ווי איינער פון די נביאים. און אַז הורדום האָט עס
געהערט, האָט ער געזאָגט: יוחָנָן, וועמען איך האָב געקעפּט, איז
17 אויפגעשטאַנען. וואָרים הורדום האָט געשיקט און געלאָזט כאַפֿן
יוחָנָן, און האָט אים געבונדן אין דער תפִיסה צוליב הורודיָה,
דאָס ווייב פון זיין ברודער פיליפוס, וויל ער האָט מיט איר
18 חַתונט געהאַט. וואָרים יוחָנָן האָט געזאָגט צוּ הורדומן: עס איז
19 דיר ניט דערלויבט צוּ האָבן דיין ברודערס ווייב. און הורודיָה
האָט אים פיינט באַקומען, און אים געוואָלט טייטן, אָבער זי האָט
20 עס ניט געקענט טאָן. וואָרים הורדום האָט מורא געהאַט פֿאַר
יוחָנָן, וויל ער האָט געוואוסט, אַז ער איז אַ צַדיק און אַ הייליקער
מאַן, און ער האָט אים אָפּגעהיט. און בעת ער פלעגט אים הערן,
איז ער שטאַרק צעמישט געוואָרן; פונדעסטוועגן האָט ער אים

21 גערן געהערט. אוּן אַז עם איז געקומען אַ פּאַסיקער טאָג, בעת
הורדום האָט צו זיין געבוירנטאָג געמאַכט אַ סעודה פאַר זיינע
22 האַרן, אוּן קריגפירער, אוּן די חֲשׁובֿסטע מענטשן פון גָּלִיל, איז
הורודָיהם טאָכטער אַריַינגעקומען אוּן האָט געטאַנצט, אוּן זי איז
הורדוסן געפעלן געוואָרן, אוּן אויך זיינע געסט. אוּן דער מֶלֶך
האָט געזאָגט צום מיידל: פאַרלאַנג פון מיר, וואָס דו ווילסט, אוּן
23 איך וועל עס דיר געבן. אוּן ער האָט איר געשוואוירן: וואָס נאָר
דו וועסט פון מיר פאַרלאַנגען, וועל איך דיר געבן, ביז אַ האַלב
24 פון מיין מלוכה. אוּן זי איז אַרויסגעגאַנגען, אוּן האָט געזאָגט צו
איר מוטער: וואַס זאָל איך פאַרלאַנגרן? האָם זי געזאַגט: דעם
25 קאָפּ פון יוֹחָנָן הַמַּטבִּיל. אוּן זי איז תֵּיכֶף אַריַינגעגאַנגען צום
מֶלֶך, אוּן האָט געזאָגט: איך פאַרלאַנג, דו זאָלסט מיר גלַיך
26 געבן אויף אַ שיסל דעם קאָפּ פון יוֹחָנָן הַמַּטבִּיל. אוּן דער מֶלֶך
האָט זיך שטאַרק מצַער געווען, אָבער צוליב די שבועות אוּן
27 די געסט, האָט ער איר ניט געוואָלט אָפּזאָגן. אוּן דער מֶלֶך
האָט תֵּיכֶף געשיקט אַ לַייב־ווּעכטער, אוּן האָט אים באַפוילן צו
ברענגען זיין קאָפּ; אוּן ער איז געגאַנגען אוּן האָט אים געקעפּט
28 אין דער תּפִיסה, אוּן געבראַכט זיין קאָפּ אויף אַ שיסל אוּן האָט
אים געגעבן דעם מיידל, אוּן דאָם מיידל האָט אים געגעבן צו
29 איר מוטער. אוּן אַז זיינע תַּלמידים האָבן דאָם געהערט, זענען זיי
געקומען אוּן האָבן גענומען זיין גוּף, אוּן האָבן אים אַריַינגעלייגט
30 אין אַ קֶבר. אוּן די שלִיחים האָבן זיך פאַרזאַמלט ביי יֵשׁוּעַ, אוּן
האָבן אים דערציילט אַלצדינג, וואָס זיי האָבן געטאָן, אוּן וואָס זיי
31 האָבן געלערנט. אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: קומט אוּן ציט אייך
צוריק אין אַ ווּיסט אָרט, אוּן רוט אייך אויס אַביסל. וואָרים אַ סַך
האָבן געהאַלטן אין קומען אוּן גיין, אַזוי, אַז זיי האָבן צומאָל ניט
32 געהאַט קיין צייט צו עסן. אוּן זיי האָבן זיך אַוועקגעלאָזט מיט אַ
33 שיף איז אַ ווּיסט אָרט אַליין. אוּן מען האָט זיי געזען אַוועקגיין,
אוּן אַ סַך האָבן זיי דערקענט, אוּן זיי זענען זיך צונויפגעלאָפן
צופוּם פון אַלע שטעט, אוּן זענען דאָרטן אָנגעקומען פריער פאַר
זיי

34 זיי. און בעת ער איז אַרויסגעקומען און געזען דעם גרויסן עולם,
האָט אים אָנגענומען אַ רַחמָנות אויף זיי, ווייל זיי זענען געווען ווי
35 שאָף אָן אַ פֿאַסטעך; און ער האָט מיט זיי אַ סַך געלערנט. און
אַזוי ווי סע איז שוין געוואָרן שפּעט, זענען צו אים גענקומען זיינע
תַלמידים, און האָבן געזאָגט: דאָס אָרט איז וויסט, און עס איז
36 שוין שפּעט; לאָז זיי אָף כדי זיי זאָלן קענען גיין אין די אַרומיקע
37 דערפער און מקומות, און זיך קויפן עפּעס צו עסן. אָבער ער
האָט געענטפערט, און צו זיי געזאָגט: גיט איר זיי צו עסן.
האָבן זיי צו אים געזאָגט: זאָלן מיר גיין קויפן ברויט פאַר צוויי
38 הונדערט דינָרים, און זיי געבן צו עסן? אָבער ער האָט צו זיי
געזאָגט: וויפל ברויט האָט איר? נו, גייט און זעט. און אַז זיי
זענען עס דערגאַנגען, האָבן זיי געזאָגט: פינף, און צוויי פיש.
39 און ער האָט זיי אַלע געהיסן זיך אַנידערזעצן כִיתות־כִיתות אויפן
40 גרינעם גראָז. און זיי האָבן זיך אַנידערגעזעצט אין שורות, צו
41 הונדערט, און צו פופציק. און ער האָט גענומען די פינף ברויט
און די צוויי פיש, און האָט אויפגעהויבן זיינע אויגן צום הימל
און האָט אַ בְּרָכה געמאַכט, און ער האָט אַפּגעברָאכן פון דעם
ברויט און עם דערלאַנגט די תַלמידים, צו גרייטן פאַר זיי; און
42 אויך די צוויי פיש האָט ער צעטיילט צווישן זיי. און זיי האָבן
43 אַלע געגעסן צו דער זאַט, און זיי האָבן צונויפגענומען פון די
איבערגעבליבענע ברעקלעך, צוועלף פולע קערב, און אויך פון
44 די פיש. און די, וואָס האָבן געגעסן פון דעם ברויט, זענען געווען
45 פינף טויזנט מאָן. און ער האָט תֵּיכף געהייסן זיינע תַלמידים
אַריינצוגיין אין דער שיף, און אַריבערצופֿאָרן פריער פאַר אים
אויף דער אַנדערער זייט, קיין בֵּית־צַיְדָה, ביז ער וועט אָפּלאָזן
46 דאָס פֿאָלק. און נאָכדעם ווי ער האָט זיך מיט זיי אַפּגעזעגנט,
47 איז ער אַרויפגעגאַנגען אויפן באַרג מִתפַּלֵל צו זיין. און אַז
סע איז געוואָרן אָוונט, איז די שיף געווען אין מיטן יַם, און ער
48 גופֿא אויף דער יַבָּשה. און זעענדיק ווי זיי מאַטערן זיך ביים
רודערן – וואָרים דער ווינט איז געווען אַנטקעגן זיי – איז ער
צו

צו זיי געקומען אַרום דער פערטער נאַכטוואַך, גייענדיק אויפן
ים. 49 און ער האָט זיי געוואָלט פאַרביַיגיין, און ווי זיי האָבן אים
געזען גיין אויפן ים, האָבן זיי געמיינט, אַז דאָס איז אַ גייסט, און
האָבן זיך צעשריגן; 50 וואָרים זיי האָבן אים אַלע געזען, און האָבן
זיך דערשראָקן. און תֵּיכף האָט ער גערעדט מיט זיי, און צו זיי
געזאָגט: זייט געטריייסט, דאָס בין איך; האָט ניט קיין מורא. 51 און
ער איז צו זיי אין דער שיף אַרַיינגעגאַנגען, און דער ווינט האָט
אויפגעהערט. 52 און זיי האָבן זיך שטאַרק געחַידושט; וואָרים זיי
האָבן ניט פאַרשטאַנען בנוֹגע דעם ברויט, מַחמת זייער האַרץ
איז געווען פאַרהאַרטעוועט. 53 און בעת זיי זענען אַריבערגעפאָרן,
זענען זיי געקומען צום לאַנד גנֵיסַר, און האָבן זיך דערנענטערט
צום ברעג. 54 און אַז זיי זענען אַרוים־געקומען פון דער שיף, האָט
מען אים תֵּיכף דערקענט, 55 און זיי זענען אַרומגעלאָפן אין דער
גאַנצער געגנט, און האָבן גענומען ברענגען די קראַנקע אויף
זייערו געלעגערם, וואוהין זיי האָבן געהערט, אַז ער געפינט זיך.
56 און אומעטום וואו ער איז געקומען, אין די דערפער, שטעט אָדער
מקומות, האָט מען די קראַנקע אַוועקגעלייגט אויפן מאַרק, און
אים געבעטן, צו מעגן כאָטש אָנרירן די כנפות פון זיין בֶּגֶד. און
אַלע, וואָס האָבן אים אָנגערירט, זענען גענאָלפן געוואָרן.

7 1 און סע האָבן זיך ביי אים פאַרזאַמלט די פרושים, און עטלעכע
2 פון די סופֿרים, וואָס זענען געקומען פון ירושָלַיִם, 3 און זיי האָבן
געזען, אַז עטלעכע פון זיינע תַּלמידים עסן ברויט מיט טָמא, דאָס
הייסט, מיט אומגעוואַשענע הענט. (וואָרים די פרושים, און אַלע
יידן עסן ניט, סיידן זיי וואַשן זיך די הענט, וואָרים זיי האַלטן די
4 מסורה פון די זקֵנים; 5 און וען זיי קומען פון מאַרקפּלאַץ, עסן זיי
ניט, כָּל־זמַן זיי וואַשן זיך ניט; און אַ סַך אַנדערע זאַכן האָבן
זיי איבערגענומען מקַיים צו זיין: דאָס טובלען פון בעכערס,
און טעפּ, און קופּערנע כֵּלים.) 5 און די פרושים און די סופֿרים
האָבן אים געפרעגט: פאַרוואָס זענען זיך דיינע תַּלמידים ניט
נוהג לויט דער מסורה פון די זקֵנים, נייערט זיי עסן ברויט מיט

6 טָמא הענט? אוּן ער האָט צוּ זיי געזאָגט: גוט האָט ישַעיָה
אויף אייך חונפים נבִיאות געזאָגט, ווי סע שטייט געשריבן: דאָס
דאָזיקע פאָלק גיט מיר אָף כָּבוד מיט זיינע ליפּן, אָבער זיין
7 האַרץ איז ווייט פּוּן מיר. אוּן אומזיסט טוּען זיי מיך דינען, מיט
8 לערנען איַנגעהַזרטע מִצוות פּוּן מענטשן. איר פאַרלאָזט דאָס
געבאָט פּוּן גאָט, אוּן האַלט זיך ביי דער מסורה פּוּן מענטשן.
9 אוּן ער האָט צוּ זיי געזאָגט: אַיי האָט איר מבַטל געווען גאָטס
10 געבאָט, זיך צוּ קענען האַלטן ביי אייער מסורה׳ וואָרים משֶה
האָט געזאָגט: גיב אָף כָּבוד דיין פאָטער אוּן דיין מוטער; אוּן
דער, וואָס שעלט פאָטער, אָדער מוטער, זאָל טייטן געטייט
11 ווערן; אָבער איר זאָגט: אויב איינער וועט זאָגן צוּ זיין פאָטער,
אָדער מוטער: אַ קָרבן איז דאָס, וואָס דוּ וואַלטסט געקענט
הַנָאה האָבן פּוּן מיר, דאָס הייסט, עם איז אַ נֶדר צוּ גאָט;
12 דעמאָלט לאָזט איר אים שוין מער גאָרניט טאָן פאַר זיין פאָטער,
13 אָדער מוטער; אוּן דערמיט מאַכט איר בָּטל גאָטס וואָרט צוּליב
אייער אָנגענומענער מסורה. אוּן אַזוי אַשטייגער זענט איר
14 זיך פיל מאָל נוהג. אוּן ער האָט צוּ זיך ווידער גערופן דאָס
פאָלק, אוּן האָט צוּ זיי געזאָגט: הערט מיך אויס, איר אַלע,
15 אוּן פאַרשטייט: ניט דאָס, וואָס קומט אַריין אין אַ מענטשן פּוּן
דרויסן, קאָן אים מטַמא זיין; נייערט דאָס, וואָס קומט אַרוים
16 פּוּן אים, אָט דאָס איז מטַמא דעם מענטשן. דער, וואָס האָט
17 אויערן צוּ הערן, זאָל הערן. אוּן בשַעת ער האָט פאַרלאָזט
דאָס פאָלק, אוּן איז אַריַינגעגאַנגען אין הויז אַריין, האָבן זיינע
18 תַלמידים אים געפרעגט וועגן דעם מָשל. אוּן ער האָט צוּ זיי
געזאָגט: זענט איר אויך אָן שֵכל? פאַרשטייט איר ניט, אַז
אַלץ, וואָס קומט אַריין אין דעם מענטשן פּוּן דרויסן, קאָן אים ניט
19 מטַמא זיין? וואָרים סע גייט ניט אין זיין האַרץ אַריין, נייערט אין
מאָגן, אוּן פּוּן דאָרטן אין בֵּית־הַכִּיסא אַריין. (אָט אַזוי האָט ער
20 אַלע שפּייזן ריין געמאַכט.) אוּן ער האָט געזאָגט: דאָס, וואָס
קומט אַרוים פּוּן דעם מענטשן, דאָס איז מטַמא דעם מענטשן.
וואָרים

21 וואָרים פּון אינעווייניק, פּון דעם מענטשנס האַרץ, קומען אַרויס
22 בייזע מַחשָבות, זנות, גנֵבה, רצִיחה, נִיאוף, זשעדנעקייט, רשעות,
23 באַטרוג, תַאווה, עַין־הָרע, לעסטערונג, גַאווה, שטות. אָט דאָס
גאַנצע שלעכטס קומט אַרויס פּון אינעווייניק, און איז מטַמא
24 דעם מענטשן. און ער איז אויפגעשטאַנען פּון דאָרטן און איז
אַוועקגעגאַנגען אין די קאַנטן פּון צור און צִידון. און ער איז
אַריַינגעגאַנגען אין אַ הויז, און האָט ניט געוואָלט, סאזאָל וועד
וויסן פּון דעם; אָבער ער האָט ניט געקאָנט בלייבן פאַרבאָרגן.
25 וואָרים תֵיכף האָט אַ פרוי, וועמעס טעכטערל האָט געהאַט אַן
אומריינעם גייסט, געהערט וועגן אים, און זי איז געקומען און איז
26 אים געפאַלן צו די פֿיס. און די פרוי איז געווען אַ יָוונית, פּון
סיריש־פענִיקישן אָפּשטאַם. און זי האָט אים געבעטן, אַז ער
27 זאָל אַרויסטרִיבן דעם בייזן גייסט פּון איר טאָכטער. און ער
האָט צו איר געזאָגט: זאָלן קוֹרם די קינדער זאַט ווערן, וואָרים
עס איז ניט רעכט צו נעמען דאָס ברויט פּון די קינדער, און עם
28 וואַרפן פאַר די הינט. אָבער זי האָט אים געענטפערט: יָא, האַר;
אויך די הינט אונטערן טיש עסן די ברעקלעך פּון די קינדער.
29 און ער האָט צו איר געזאָגט: צולִיב דעם דאָזיקן וואָרט, גיי
30 דיין וועג; דער בייזער גייסט איז אַרויס פּון דיין טאָכטער. און
זי איז אַהיימגעגאַנגען, און האָט דאָס קינד געפונטן ליגן אויפן
בעט, און דער בייזער גייסט איז פּון איר געווען אַרויסגעגאַנגען.
31 און ער איז ווידער אַרויסגעגאַנגען פּון די געמאַרקן פּון צור, און
איז געגאַנגען דורך צִידון צום יַם פּון גָלִיל, דורך די געמאַרקן
32 פּון דעקאַפּאָלִים. און מען האָט צו אים געבראַכט אַ טויבן,
וואָס האָט געשטאַמלט; און זיי האָבן אים געבעטן, אַז ער זאָל
33 אַרויפלייגן אויף אים זיין האַנט. און ער האָט אים אַוועקגענומען
אָן אַ זייט פּון דעם פאָלק, און האָט אַריַינגעלייגט זיינע פינגער
אין זיינע אויערן, און האָט אַ שפּיי געטאָן און אָנגעירט זיין צונג;
34 און אויפהיבנדיק זיינט אויגן צום הימל, האָט ער אַ זיפֿץ געטאָן,
און צו אים געזאָגט: אֶפַתַח, וואָס איז טַיטש: עפּן דיך אויף,

35 און זיינע אויערן האָבן זיך געעפנט, און דער באַנד פון זיין צונג
36 איז געוואָרן לויז, און ער האָט געריידט גלאַט. און ער האָט
זיי באַפוילן, אַז זיי זאָלן עם קיינעם ניט דערציילן; אָבער וואָס
מער ער האָט זיי פאַרוואָרט, אַלץ מער האָבן זיי עם באַקאַנט
37 געמאַכט. און זיי האָבן זיך שטאַרק געחידושט, און געזאָגט:
אַלצדינג האָט ער גוט געטאָן; ער מאַכט אַפילו די טויבע הערן,
און די שטומע רעדן.

ח אין יענע טעג, בעת סע האָט זיך ווידער פאַרזאַמלט אַ גרויסער
עולם, און זיי האָבן ניט געהאַט וואָס צו עסן, האָט ער געריפן
2 צו זיך זיינע תַלמידים, און האָט צו זיי געזאָגט: עם איז מיר אַ
רַחמָנות אויפן פאָלק, ווארים זיי זענען מיט מיר שוין דריי טעג,
3 און האָבן ניט וואָס צו עסן. און אויב איך זאָל זיי אַהיימשיקן
אומגעגעסן, וועלן זיי נאָך חַלָשן אויפן וועג; און טייל פון זיי
4 קומען אויך פון וויט. און זיינע תַלמידים האָבן אים געענטפערט:
פון וואַנען קאָן מען זיי דאָ אין דער מִדבר זעטיקן מיט ברויט?
5 האָט ער זיי געפרעגט: וויפל לאַבן ברויט האָט איר? האָבן זיי
6 געזאָגט: זיבן. און ער האָט געהיסן דעם עולם זיך אַנידערזעצן
אויף דער ערד; און ער האָט גענומען די זיבן ברויט און האָט אַ
בָרכה געמאַכט, און ער האָט זיי איבערגעבראָכן, און געגעבן
זיינע תַלמידים, צו גרייטן פאַר זיי. און זיי האָבן עם דערלאַנגט
7 דעם עולם. און זיי האָבן אויך געהאַט עטלעכע קליינע פישלעך;
אין נאָכדעם ווי ער האָט איבער זיי אַ בָרכה געמאַכט, האָט ער
8 געהיסן, מע זאָל אויך זיי דערלאַנגען. און זיי האָבן געגעסן,
און זענען זאַט געוואָרן; און זיי האָבן צונויפגעקליבן פון די
9 איבערגעבליבענע ברעקלעך, זיבן קערב. און זיי זענען געווען אַן
עֶרך פון פיר טויזנט מענטשן. און ער האָט זיי אַוועקגעשיקט;
10 און תֵיכף איז ער אַריין אין אַ שיף מית זיינע תַלמידים, און
11 איז אָנגעקומען אין די קאַנטן פון דַלמָנוּתָא. און די פרושים
זענען אַרויסגעקומען, און האָבן אָנגעהויבן מיט אים אַ וויכוח, און
12 פאַרלאַנגט פון אים אַ צייכן פון הימל, כדי אים צו פרואוון. און

ער האָט טיף אָפּגעזיפצט אין זיין געמיט, און געזאָגט: פאַרוואָס
זוכט דער דאָזיקער דור אַ צייכן? באָמת, איך זאָג אייך, דעם
דאָזיקן דור וועט ניט געגעבן ווערן קיין שום צייכן. און ער
האָט זיי פאַרלאָזט, און איז ווידער אַרײַנגעגאַנגען אין דער שיף,
און איז אַריבערגעפאָרן אויף דער אַנדערער זייט. און זיי האָבן
פאַרגעסן מיטצונעמען ברויט, און האָבן ניט געהאַט מער ווי איין
ברויט אין דער שיף. און ער האָט זיי געוואָרנט: גיט אַכטונג,
און היט אייך פאַר דעם זויערטייג פון די פרושים און פאַר דעם
זויערטייג פון הורדוסן. און זיי האָבן זיך געאַמפּערט איינער מיטן
אַנדערן, און געזאָגט: מיר האָבן ניט קיין ברויט. און ישוע
האַט עס באַמערקט, און צו זיי געזאָגט: וואָס אַמפּערט איר
אייך, וואָס איר האָט ניט קיין ברויט? צי קאָנט איר נאָך אַלץ
ניט מערקן און פאַרשטיין? איז אייער האַרץ פאַרהאַרטעוועט?
איר האָט אויגן און זעט ניט, און איר האָט אויערן, און הערט
ניט? און געדענקט איר ניט, בעת איך האָב צעבראָכן די פינף
ברויט פאַר די פינף טויזנט, וויפל פולע קערב מיט ברעקלעך
האָט איר צונויפגעקליבן? זאָגן זיי צו אים: צוועלף. און בעת
איך האָב צעבראָכן די זיבן פאַר די פיר טויזנט, וויפל פולע
קערב מיט ברעקלעך האָט איר צונויפגעקליבן? זאָגן זיי צו אים:
זיבן. האָט ער צו זיי געזאָגט: טאָ פאַרוואָס פאַרשטייט איר
ניט? און זיי זענען געקומען קיין בֵּית־צַיְדָה. און מען האָט צו אים
געבראַכט אַ בלינדן, און אים געבעטן, אַז ער זאָל אים אָנרירן.
און ער האָט אָנגענומען דעם בלינדן ביי דער האַנט, און האָט
אים אַרויסגעפירט פון דאָרף; און אַז ער האָט אַ שפּיי געטאָן
אויף זיינע אויגן, האָט ער אַרויפגעלייגט זיינע הענט אויף אים,
און אים געפרעגט: זעסטו עפּעס? און ער האָט אַ קוק געגעבן,
און געזאָגט: איך זע מענטשן, ווי ביימער זע איך זיי אַרומגיין.
דערנאָך האָט ער ווידער אַרויפגעלייגט די הענט אויף זיינע
אויגן; און ער האָט שאַרף געקוקט, און איז געהיילט געוואָרן,
און האָט אַלץ געזען קלאָר. און ער האָט אים אַהיימגעשיקט,

27 און געזאָגט: גיי אַפילו אין דאָרף ניט אַריין. און ישׂוע איז
אַרויסגעגאַנגען מיט זיינע תַּלמידים אין די דערפער פון קֵיסַריה
פון פיליפּוס; און אויפן וועג האָט ער געפרעגט זיינע תַּלמידים:
28 ווער, זאָגן די מענטשן, בין איך? האָבן זיי אים געענטפערט: יוֹחָנָן
הַמַּטבּיל; און אַנדערן, אֵלִיָהוּ; און אַנדערע, וויידער, איינער פון די
29 נביאים. האָט ער זיי געפרעגט: איר אָבער, ווער זאָגט איר, בין
איך? און פּעטרוס האָט געענטפערט, און צו אים געזאָגט: דו
30 ביסט דער מָשִׁיחַ׳ און ער האָט זיי אָנגעזאָגט, אַז זיי זאָלן קיינעם
31 ניט דערציילן וועגן אים. און ער האָט מיט זיי אָנגעהויבן צו
לערנען, אַז דער בֶּן־אָדָם מוז ליידן אַ סַך, און פֿאַרוואָרפן וועלן
פון די זקֵנים, און די ראָשׁי־כֹּהֲנים, און די סוֹפרים, און געטייט
32 ווערן, און נאָך דריי טעג וועט ער ווידער אויפשטיין. און ער האָט
דערפון אָפן גערעדט. און פּעטרוס האָט אים גענומען, און האָט
33 אים אָנגעהויבן צו מוסרן. אָבער ער האָט זיך אויסגעדרייט, און
קוקנדיק אויף זיינע תַּלמידים, האָט ער אויסגעמוסרט פּעטרוסן,
און גענאָגט: קער אָף פון מיר שָׂטָן׳ וואָרים דיך אַרט ניט, וואָם
34 איז שַׂייך גאָט, נייערט וואָם איז שַׂייך מענטשן. און ער האָט
צו זיך גערופן דאָם פֿאַלק אינאיינעם מיט זיינע תַּלמידים, און
האָט צו זיי העזאָגט: ווער מיר וועט נאָכגיין, זאָל ער זיך אַליין
פֿאַרלייקענען, און נעמען אויף זיך זיין צלָב, און מיר נאָכגיין.
35 וואָרים ווער סע וויל מַציל זיין זיין לעבן, וועט עם פֿאַרלירן; און
ווער סע וועט פֿאַרלירן זיין לעבן פון מיינעטוועגן און צוליב דער
36 בשׂוֹרה, וועט עם מַציל זיין. וואָרים וואָם נוצט עם דעם מענטשן,
ווען ער זאָל געווינען די גאַנצע וועלט, און פֿאַרלירן זיין לעבן?
37 אָדער וואָם פֿאַר אַן אויסלייז קאָן אַ מענטש געבן פֿאַר זיין לעבן?
38 וואָרים ווער עם וועט זיך שעמען מיט מיר און מיט מיינע רייד אין
דעם דאָזיקן נואַפֿדיקן און זינדיקן דור, וועט דער בֶּן־אָדָם זיך אויך
שעמען מיט אים, בעת ער וועט קומען אין דער הערלעכקייט פון
זיין פאָטער מיט די הייליקע מַלאָכים.

ט 1 און ער האָט צו זיי געזאָגט: באָמת, איך זאָג אייך, פֿאַראַן

עטלעכע פון די, וואָס שטייען דאָ, וואָס וועלן ניט פאַרזוכן
דעם טאָם פון טויט, ביז זיי וועלן זען דאָם מלכות פון גאָט
2 אַנקומען מיט מאַכט. און זעקס טעג שפּעטער האָט ישוע
גענומען מיט זיך פעטרוסן, און יעקבן, און יוחנן, און האָט זיי
אַרויפגעבראַכט אַליין מיט זיך אויף אַ הויכן באַרג; און ער איז
3 פאַר זיי פאַרענדערט געוואָרן. און זיינע מלבושים זענען געוואָרן
שטראַלנדיק, אַזוי ווייס, אַז קיין פאַרבער אויף דער ערד וואָלט
4 זיי ניט געקאָנט וייסער מאַכן. און אֵלִיָהוּ מיט משהן האָבן זיך
5 אַנטפלעקט צו זיי, און האָבן גערעדט מיט ישוען. און פעטרוס
האָט זיך אָפּגערופן צו ישוען רבי, עס איז גוט פאַר אונדז דאָ צו
זיין; לאָמיר מאַכן דריי בוידלעך, איינס פאַר דיר, און איינס פאַר
6 משהן, און איינס פאַר אֵלִיָהוּן. וואָרים ער האָט ניט געוואוסט,
7 וואָס צו זאָגן, אַזוי דערשראָקן זענען זיי געווען. און געקומען איז
אַ וואָלקן, און האָט זיי פאַרשאָטנט, און אַ קול איז אַרויס פון
דעם וואָלקן: דאָם איז מיין געליבטער זון; אים זאָלט איר הערן.
8 און אַז זיי האָבן זיך פלוצים אַרומגעקוקט, האָבן זיי קיינעם ניט
9 געזען, אַחוץ ישוען אַליין. און בעת זיי האָבן אַראָפּגענידערט
פון דעם באַרג, האָט ער זיי באַפוילן, אַז זיי זאָלן קיינעם ניט
דערציילן, וואָם זיי האָבן געזען, ביז דער בן־אָדם וועט אויפשטיין
10 תּחיית־המתים. און זיי האָבן אויפגעכאַפּט דאָם וואָרט, און האָבן
11 זיך געישובט צווישן זיך, וואָם תּחיית־המתים זאָל באַטייטן. און
זיי האָבן אים געפרעגט: פאַרוואָם זאָגן די סופרים, אַז קודם
12 דאַרף קומען אֵלִיָהוּ? האָט ער צו זיי געזאָגט: אַוודאי קומט קודם
אֵלִיָהוּ, און טוט אַלץ אויפריכטן; און ווי סע שטייט געשריבן
וועגן דעם בן־אָדם, אַז ער מוז אַ סך ליידן, און ווערן פאַרשטויסן.
13 אָבער איך זאָג אייך, אַז אֵלִיָהוּ איז שוין געקומען, און זיי האָבן
מיט אים געטאָן וואָם זיי האָבן געוואָלט, אַזוי ווי סע שטייט
14 געשריבן וועגן אים. און בעת זיי זענען געקומען צו די תּלמידים,
האָבן זיי געזען אַ גרויסן עולם אַרום זיי, און סופרים האָבן זיך
15 מיט זיי מתוכּח געווען. און אַז די מענטשן האָבן אים דערזען,

זענען זיי נִשתּומם געוואָרן, אוּן האָבן זיך אַ לאָז געטאָן צוּ אים,
16 אוּן אים אָפּגענעבן שָׁלום. אוּן ער האָט זיי געפֿרעגט: וועגן
17 וואָם זענט איר זיך מִתוַכֵּחַ מיט זיי? אוּן איינער פוּן דעם פֿאָלק
האָט אים געענטפֿערט: רַבִּי, איך האָב געבראַכט צוּ דיר מיין
18 זון, וואָם האָט אַ שטומען גייסט; אוּן וואוּ נאָר ער כאַפּט אים
אָן, וואַרפט ער אים אַהין אוּן אַהער; אוּן ער שוימט אוּן קריצט
מיט די ציין, אוּן וועלט פֿאַרשטאַרט; אוּן איך האָב געזאָגט צוּ
דיינע תַּלמידים, אַז זיי זאָלן אים אַרויסטרײַבן, אָבער זיי זענען ניט
19 געווען בִּיכולת. אוּן ער האָט זיי געענטפֿערט: אָ אומגלויביקער
דור, ווי לאַנג נאָך זאָל איך זיין מיט אייך? ווי לאַנג נאָך זאָל איך
20 אייך פֿאַרטראָגן? ברענגט אים אַהער צוּ מיר. אוּן זיי האָבן אים
געבראַכט צוּ אים; אוּן ווי ער האָט אים דערזען, האָט דער גייסט
פֿלוצים געוומען אים ריסן; אוּן ער איז אַנידערגעפֿאַלן אויף
21 דער ערד, אוּן האָט זיך שוימענדיק געוואַלגערט. אוּן ער האָט
געפֿרעגט זיין פֿאָטער: ווי לאַנג איז עס, זינט דאָס איז צוּ אים
22 געקומען? האָט ער געזאָגט: פוּן קינדווײַז אָן. אוּן אָפּט וואַרפט
ער אים אין פֿייער אוּן אין וואַסער אַריין, כדי אים אומצוּברענגען.
אָבער אויב דוּ קענסט עפּעם טאָן, האָב אויף אונדז רַחמָנות, אוּן
23 העלף אונדז. אוּן יֵשוּעַ האָט צוּ אים געזאָגט: אויב דוּ קענסט?
24 ־אַלץ איז מעגלעך פֿאַר דעם, וואָם גלויבט. אוּן תֵּיכף האָט דער
פֿאָטער פוּן דעם יינגל אויסגעשריגן, אוּן געזאָגט: איך גלויב;
25 העלף מיין אומגלויבן! אוּן וען יֵשוּעַ האָט געזען, אַז דאָס פֿאָלק
לויפֿט זיך צוּנויף, האָט ער אָנגעשריגן אויף דעם אומריינעם
גייסט, אוּן צוּ אים געזאָגט: דוּ שטומער אוּן טויבער גייסט, איך
באַפֿעל דיר, זאָלסט אַרוים פוּן אים, אוּן מער קיינמאָל אין אים
26 ניט אַריַינגיין. אוּן נאָך אַ סַך שריַענישׁ, אוּן גרוים ריַסענישׁ, איז
ער פוּן אים אַרוים; אוּן דאָס יינגל איז געוואָרן ווי אַ מֵת, אַזוי,
27 אַז אַ סַך האָבן געזאָגט: ער איז געשטאָרבן. אָבער יֵשוּעַ האָט
אים אָנגענומען בּיי דער האַנט, אוּן האָט אים אויפֿגעהויבן, אוּן
28 ער איז אויפֿגעשטאַנען. אוּן וען ער איז אַריַינגעגאַנגען אין הויז

אַריין, האָבן אים זיינע תַּלמידים געפרעגט בעת זיי זענען געווען
אַליין: פאַרוואָס האָבן מיר אים ניט געקענט אַרויסטרײַבן? האָט
29 ער צו זיי געזאָגט: דער דאָזיקער מין גייט ניט אַרויס, סיידן
דורך תּפילה און תּעניתים. און זיי זענען פון דאָרטן אַוועק, און
30 זענען דורכגעגאַנגען דורך גָּלִיל; און ער האָט ניט געוואָלט, אַז
עמיצער זאָל עם ווייסן. וואָרים ער האָט געלערנט זיינע תַּלמידים,
31 און צו זיי געזאָגט: דער בֶּן־אָדָם וועט איבערגעענטפערט ווערן
אין די הענט פון מענטשן, און זיי וועלן אים טייטן; און דריי טעג
32 נאָכן טויט וועט ער ווידער אויפשטיין. אָבער זיי האָבן ניט
פאַרשטאַנען, וואָם ער האָט געזאָגט, און האָבן מורא געהאַט אים
33 צו פרעגן. און זיי זענען געקומען קיין כּפַר־נַחום; און בעת ער
איז נעווען אין הויז, האָט ער זיי געפרעגט: וועגן וואָם איר
34 אייך געאַמפּערט אויפן וועג? אָבער זיי האָבן געשוויגן; ווייל
אויפן וועג האָט איינער מיטן אַנדערן זיך געאַמפּערט, ווער עם
35 איז דער גרעסטער צווישן זיי. און ער האָט זיך אַנידערגעזעצט,
און גערופן די צוועלף, און האָט צו זיי געזאָגט: דער, וואָם
וויל זיין דער ערשטער, זאָל זיין דער לעצטער פון אַלע, און אַן
36 באַדינער פון אַלע. און ער האָט גענומען אַ קינד, און האָט
עם אַוועקגעשטעלט אין זייער מיט; און נעמענדיק עם אין זיינע
37 אָרעמס, האָט ער צו זיי געזאָגט: ווער סע וועט אויפנעמען אַזאַ
קינד אין מיין נאָמען, טוט מיך אויפנעמען; און ווער סע נעמט
מיך אויף, נעמט אויף ניט מיך, נייערט אים, וואָם האָט מיך
38 געשיקט. האָט יוֹחָנָן צו אים געזאָגט: רֶבִּי, מיר האָבן געזען
איינעם אַרויסטרײַבן בייזע גייסטער אין דיין נאָמען; און מיר
האָבן אים פאַרווערט, וואָרים ער איז אונדז ניט נאָכגעגאַנגען.
39 און ישׁוּע האָט געזאָגט: פאַרווערט אים ניט; וואָרים קיינער
קאָן ניט טאָן קיין וואונדער אין מיין נאָמען, און באַלד רעדן
40 שלעכטס אויף מיר. וואָרים דער, וואָם איז ניט קעגן אונדז,
41 איז פאַר אונדז. וואָרים ווער סע וועט אייך געבן צו טרינקען
אַ בעכער וואַסער, מַחמת איר געהערט צום מָשִׁיחַ, באָמת,

42 איך זאָג אייך, ער וועט ניט אָנווערן זיין שׂכר. און ווער סע
וועט מאַכן שטרויכלען איינעם פון די דאָזיקע קלייניע, וואָס
גלויבן אין מיר, פאַר דעם וואָלט בעסער געווען, אַז אַ גרויסער
מילשטיין וואָלט אָנגעהאָנגען געוואָרן אויף זיין האַלדז, און ער
43 וואָלט אַרײַנגעוואָרפן געוואָרן אין ים אַריין. און אויב דיין האַנט
מאַכט דיך שטרויכלען, האַק זי אָף; עס איז בעסער פאַר דיר
אַרײַנצוקומען אין לעבן גענומט, אידער מיט דיינע בײדע הענט
אַרײַנגעוואָרפן צו ווערן אין גיהֶנום, אין דעם אומפאַרלעשלעכן
44 פייער, וואו זייער וואָרעם שטאַרבט ניט און דאָס פייער ווערט
45 ניט פאַרלאָשן. און אויב דיין פוס מאַכט דיך שטרויכלען,
האַק אים אָף; עס איז בעסער פאַר דיר אַרײַנצוקומען אין לעבן
לאָמ, אידער מיט בײדע פים אַרײַנגעוואָרפן צו ווערן אין גיהֶנום,
46 וואו זייער וואָרעם שטאַרבט ניט, און דאָס פייער ווערט ניט
47 פאַרלאָשן. און אויב דיין אויג מאַכט דיך שטרויכלען, ריים עם
אַרויס; עס איז בעסער פאַר דיר אַרײַנצוקומען אין דעם מַלכות
פון גאָט מיט איין אויג, אידער מיט בײדע אויגן אַרײַנגעוואָרפן
48 צו ווערן אין גהֶינום, וואו זייער וואָרעם שטאַרבט ניט, און דאָס
49 פייער ווערט ניט פאַרלאָשן. וואָרים יעדער איינער וועט געזאַלצן
50 ווערן מיט פייער. זאַלץ איז גוט; אויב אָבער זאָלץ פאַרלירט
דעם טַעם, מיט וואָס וועט איר עס ווירצן? האָט זאַלץ אין זיך, און
לעבט בשָלום איינער מיטן אַנדערן.

י און ער איז אויפגעשטאַנען פון דאָרטן, און איז געקומען אין
די גענאַרקן פון יהודה און עֵבר־הַירדן, און אַ גרויסער המון
מענטשן האָט זיך ווידער אַרום אים פאַרזאַמלט. און ווי זיין
2 שטייגער, האָט ער ווידער מיט זיי געלערנט. און פרושים האָבן
געגעענט, און כדי אים צו פרואווּן, האָבן זיי אים געפרעגט: צי
3 מעג אַ מאַן זיך גֶטן מיט זיין ווייב? האָט ער זיי געענטפערט:
4 וואָס האָט אייך משה געבאָטן? האָבן זיי געזאָגט: משה האָט
5 אונדז דערלויבט צו שרייבן אַ גֶט, און זי אַוועקשיקן. אָבער
ישוע האָט צו זיי געזאָגט: צוליב אייער האַרטהאַרציקייט האָט
ער

ער אייך פאָרגעשריבן דאָס דאָזיקע געבאָט. אָבער אין אָנהויב
פון דער באַשאַפונג האָט זיי גאָט באַשאַפן זָכר און נקֵבה.
דעריבער זאָל אַ מאַן פאַרלאָזן זיין פאָטער און מוטער, און זיך
באַהעפטן אָן זיין ווייב, און ביידע זאָלן ווערן אין לַיִב. אַזוי זענען
זיי שוין מער ניט צוויי, נייערט אין לַיִב. דעריבער, וואָס גאָט
האָט באַהאָפטן, זאָל אַ מענטש ניט פּונאַנדערשיידן. און אין הויז
האָבן אים די תַּלמידים ווידער געפרעגט וועגן דעם דאָזיקן ענין.
און ער האָט צו זיי געזאָגט: ווער סע גֶט זיך מיט זיין ווייב, און
האָט חַתונה מיט אַן אַנדערער, איז אַ נואף. און אויב זי גופא
גֶט זיך מיט איר מאַן, און האָט חַתונה מיט אַן אַנדערן, איז זי אַ
נואֶפטע. און זיי האָבן צו אים געבראַכט קינדער, כדי ער זאָל זיי
אָנרירן; אָבער די תַּלמידים האָבן זיך אויף זיי אָנגעבייזערט. און
אַז ישוּע האָט דאָס געזען, האָט עס אים פאַרדראָסן, און ער האָט
צו זיי געזאָגט: לאָזט די קינדער קומען צו מיר, און פאַרווערט זיי
ניט; ווייל צו אַזעלכע געהערט דאָס מַלכות פון גאָט. באֶמת, איך
זאָג אייך, ווער סע וועט ניט מקַבל זיין דאָס מַלכות פון גאָט ווי אַ
קינד, דער וועט דערין ניט אַריינקומען. און ער האָט זיי געזונעמען
אין זיינע אָרעמס, און האָט זיי געבענטשט, און אַרויפגעלייגט
זיינע הענט אויף זיי. און בעת ער האָט זיך געלאָזט אין וועג
אַריין, איז צו אים צוגעלאָפן איינער, וואָס איז פאַר אים געפאַלן
אויפן פָּנים, און האָט אים געפרעגט: רֶבי גוטער, וואָס זאָל איך
טאָן, כדי צו ירשענען אייביק לעבן? און ישוּע האָט צו אים
געזאָגט: פאַרוואָס רופסטו מיך גוטער? קיינער איז ניט גוט, הוץ
גאָט אַליין. דו קענסט די מִצוות: דו זאָלסט ניט טייטן, דו זאָלסט
ניט מנַה זיין, דו זאָלסט ניט גַנבענען, דו זאָלסט ניט פאַלש עֵדות
זאָגן, דו זאָלסט ניט באַרויבן, גיב אָף כָּבוד דיין פאָטער און
מוטער. און ער האָט צו אים געזאָגט: רֶבי דאָס אַלץ האָב איך
אָפּגעהיט פון מיין יוגנט אַן. און ישוּע האָט אים אָנגעקוקט, און
אים ליב באַקומען, און האָט צו אים געזאָגט: איין זאַך פעלט דיר
נאָך; גיי, פאַרקויף וואָס דו פאַרמאָגסט, און גיב עס די אָרעמע,

22 וועסטו האָבן אַן אוצר אין הימל. און קום, און גיי מיר נאָך. ביי די
רייד האָט זיך זייַן פָּנים פאַרכמאַרעט, און ער איז אַוועקגעגאַנגען
23 אַ דערשלאָגענער, מחמת ער האָט געהאַט אַ סַך גיטער. און
יֵשוּעַ האָט זיך אַרומגעקוקט, און געזאָגט צו זיינע תַּלמידים: ווי
שווער איז פאַר די, וואָס האָבן עשירות, אַריַינצוקומען אין דעם
24 מַלכות פון גאָט! און די תַּלמידים האָבן זיך געחידושט איבער
זיינע רייד. און יֵשוּעַ האָט זיך ווידער אָפּגערופן, און צו זיי
געזאָגט: קינדער, ווי שווער איז פאַר די, וואָס פאַרזיכערן זיך
25 אין עשירות, אַריַינצוקומען אין דעם מַלכות פון גאָט! עס איז
לַייכטער פאַר אַ קעמל דורכצוגיין דורך אַ לעכל פון אַ נאָדל,
26 ווי פאַר אַן עושר אַריַינצוקומען אין דעם מַלכות פון גאָט. און
זיי זענען שטאַרק נִשתּומם געוואָרן, און האָבן צו אים געזאָגט:
27 טאָ ווער קאָן ניצול ווערן? און יֵשוּעַ האָט אויף זיי געקוקט,
און געזאָגט: ביי מענטשן איז עס אוממעגלעך, אָבער ניט
28 ביי גאָט; וואָרים אַלץ איז מעגלעך ביי גאָט. האָט פעטרוס
גענומען צו אים זאָגן: זע, מיר האָבן אַלץ פאַרלאָזט, און זענען
29 דיר נאָכגעגאַנגען, האָט יֵשוּעַ געזאָגט: באָמת, איך זאָג אייך,
ניטאָ קיינער, וואָס האָט פאַרלאָזט הויז, אָדער ברידער, אָדער
שוועסטער, אָדער מוטער, אָדער פאָטער, אָדער קינדער, אָדער
30 פעלדער, פון מַיינעטוועגן און צוליב דער בשׂורה טובה, וואָס
וועט ניט באַקומען הונדערט מאָל מער אין דער איצטקער צייט,
הייזער, און ברידער, און שוועסטער, און מוטערס, און קינדער,
און פעלדער, אינאיינעם מיט רִדיפות, און אויף יענער וועלט,
31 אייביק לעבן. אָבער אַ סַך, וואָס זענען ערשטע, וועלן זיין לעצטע,
32 און די לעצטע – ערשטע. און זיי זענען געווען אין וועג, און זענען
אַרויפגעגאַנגען קיין ירושָלַיִם, און יֵשוּעַ איז געגאַנגען פאָרויִם
פאַר זיי; און זיי זענען געווען פאַרחידושט, און די, וואָס זענען אים
נאָכגעגאַנגען, האָבן מורא געהאַט. און ער האָט ווידער גענומען
די צוועלף, און האָט זיי אָנגעהויבן צו דערציילן, וואָס מיט אים
33 וועט זיך טרעפן; און ער האָט געזאָגט: זע, מיר גייען אַרויף

קיין ירושָלַיִם; אוּן דער בֶּן־אָדָם וועט איבערגעענטפערט ווערן
צוּ די ראָשי־כֹּהַנים אוּן די סוֹפרים, אוּן זיי וועלן אים פאַרמְשפּטן
צום טויט, אוּן אים איבערענטפערן צוּ די גוֹיים. אוּן זיי וועלן אים 34
פאַרשפּאָטן, אוּן שפּייען אויף אים, אוּן אים שמיסן, אוּן טייטן;
אוּן אויפן דריטן טאָג וועט ער ווידער אויפשטיין. אוּן יַעקֹב אוּן 35
יוֹחָנָן, זַבדים זין, זענען צוּגעגאַנגען צוּ אים, אוּן האָבן געזאָגט:
רֶבִּי, מיר ווילן, אַז דוּ זאָלסט פאַר אוּנדז טאָן, וואָס מיר וועלן דיך
בעטן. האָסט ער צוּ זיי געזאָגט: וואָס ווילט איר, אַז איך זאָל טאָן 36
פאַר אייך? האָבן זיי צוּ אים געזאָגט: באַוויליק אוּנדז צוּ זיצן, 37
איינער צוּ דיין רעכטער, אוּן איינער צוּ דיין לינקער האַנט, אין
דיין הערלעכקייט. אָבער ישוּע האָט צוּ זיי געזאָגט: איר וויסט 38
ניט וואָס איר ווילט. צי קאָנט איר טרינקען דעם כּוס, וואָס איך
טרינק אָדער געטוֹבלט צוּ ווערן מיט דער טבילה, וואָס איך וועל
געטוֹבלט? האָבן זיי צוּ אים געזאָגט: מיר קענען. אוּן ישוּע האָט 39
צוּ זיי געזאָגט: דעם כּוס, וואָס איך טרינק, וועט איר טרינקען;
אוּן מיט דער טבילה, וואָס איך וועל געטוֹבלט, וועט איר אויך
געטוֹבלט ווערן; אָבער זיצן צוּ מיין רעכטער אָדער לינקער 40
האַנט, איז ניט מיינם צוּ געבן, דאָס איז פאַר די, פאַר וועמען
עס איז אָנגעבריט געוואָרן; אוּן אַז די צען האָבן דאָס געהערט, 41
האָט עס זיי פאַרדראָסן אויף יַעקֹבן אוּן יוֹחָנָן. אוּן ישוּע האָט זיי 42
צוּגערופן צוּ זיך, אוּן געזאָגט: וויסן וויסט איר, אַז די שָׂרים פוּן
די גוֹיים הערשן איבער זיי, אוּן זייערע גדוֹלים געוועלטיקן איבער
זיי. ניט אַזוי זאָל עס אָבער זיין צווישן אייך; נייערט ווער סע 43
וויל וועלן גרוֹים צווישן אייך, זאָל זיין אייער באַדינער, אוּן ווער 44
סע וויל זיין ערשט צווישן אייך, זאָל זיין אייער אַלעמענס קנעכט.
וואָרים דער בֶּן־אָדָם איז אויך ניט געקוֹמען באַדינט צוּ ווערן, 45
נייערט צוּ באַדינען, אוּן צוּ געבן זיין לעבן אַן אויסלייז פאַר אַ סַך.
אוּן זיי זענען געקוֹמען קיין יְרִיחוֹ; אוּן בעת ער האָט פאַרלאָזט 46
יְרִיחוֹ מיט זיינע תַּלמידים אוּן מיט אַ גרוֹיסן הַמוֹן מענטשן, איז
טִימַיס זוּן, בַּרטִימַי, אַ בלינדער בעטלער, געזעסן בּיים וועג.

47 און ווען ער האָט געהערט, אַז עס איז ישוע הַנוצרי, וואָס גייט
פאַרבי, האָט ער אנגעהויבן צו שרייען: ישוע, בֶּן־דָּוִד, האָב
48 רַחמָנות אויף מיר! און אַ סַך האָבן זיך אויף אים אָנגעבייזערט,
ער זאָל שווייגן. אָבער ער האָט נאָך העכער געשריגן: בֶּן־דָּוִד,
49 האָב רַחמָנות אויף מיר! און ישוע האָט זיך אַפּגעשטעלט, און
געזאָגט: רופט אים צו; און זיי האָבן גערופן דעם בלינדן, און צו
50 אים געזאָגט: זיי געטרייסט; שטיי אויף, ער רופט דיך. און ער
האָט אַראָפּגעוואָרפן זיין מאַנטל, און איז אויפגעשפרונגען, און
51 האָט גענעענט צו ישוען. און ישוע האָט צו אים געזאָגט: וואָס
ווילסטו, אַז איך זאָל טאָן פאַר דיר? און דער בלינדער האָט צו
52 אים געזאָגט: רַבּוני, כאַוויל מיין ראיה! און ישוע האָט צו אים
געזאָגט: גיי, דיין אֱמונה האָט דיר געהאָלפן. און באָתו־רֶגע
האָט ער צוריק באַקומען זיין ראיה, און איז אים נאָכגעגאַנגען
אויפן וועג.

יא 1 און בעת זיי האָבן גענעענט קיין ירושָלַיִם, קיין בֵּית־פַּגֵי און בֵּית־
הַינִי, בים הַר־הַזֵּיתים, האָט ער געשיקט צוויי פון זיינע תַּלמידים,
2 און צו זיי געזאָגט: גייט אין דאָרף אַריין אָנטקעגנאיבער אייך.
און תֵּיכף ווי איר וועט אַריינקומען, וועט איר געפינען צוגעבונדן
אַ יונג אייזל, אויף וועלכן קיינער איז נאָך ניט געזעסן; בינדט
3 עם אָף, און ברענגט עם אַהער. און אויב עמיצער וועט צו אייך
זאָגן: פאַרוואָס טוט איר דאָס? זאָלט איר זאָגן: דער האַר
4 דאַרף עם האָבן, און ער וועט עם תֵּיכוף צוריקשיקן. און זיי זענען
געגאַנגען, און האָבן געפונען אַ יונג אייזל צוגעבונדן ביי אַ טיר
5 אין דרויסן ביים וועג; און זיי האָבן עם אָפּגעבונדן. און עטלעכע
פון די, וואָס זענען דאָרט געשטאַנען, האָבן צו זיי געזאָגט: וואָס
6 טוט איר, וואָס איר בינדט אָף דאָס אייזעלע? און זיי האָבן צו זיי
געזאָגט, וואָס ישוע האָט זיי געהייסן; און זיי האָבן זיי געלאָזט
7 גיין. און זיי האָבן געברַאכט דאָס אייזל צו ישוען, און האָבן
דערויף אַרויפגעלייגט זייערע מַלבושים, און ער האָט זיך אויף זיי
8 אַרויפגעזעצט. און אַ סַך האָבן אויסגעשפרייט זייערע מַלבושים

אויפֿן וועג, אוּן אַנדערע צווייגן, וואָס זיי האָבן אָפּגעשניטן אויפֿ
די פּעלדער. אוּן די, וואָס זענען געגאַנגען פאָרויס, אוּן די, וואָס
זענען נאָכגעגאַנגען, האָבן געשריגן: הושַׁע־נָא׳ בַּרוּך הַבָּא אין
דעם נאָמען פוּן גאָט׳ געבענטשט איז דאָס מַלכות פוּן אונדזער
פאָטער דָוִד, וואָס טוט קוּמען׳ הושַׁע־נָא אין דער הייך׳ אוּן ער איז
אַריַינגעקוּמען קיין ירוּשַׁלַיִם, אוּן איז געגאַנגען אין בֵּית־הַמִקדש
אַריין, אוּן נאָכדעם ווי ער האָט זיך אויפֿ אַלץ אַרומגעקוּקט,
אוּן מַחמת עס איז שוין געווען שפּעט, איז ער אַרויסגעגאַנגען
קיין בֵּית־הִינִי מיט די צוועלף. אוּן אויפֿ מאָרגן, בעת זיי זענען
אַרויסגעקוּמען פוּן בֵּית־הִינִי, איז ער געווען הונגעריק. אוּן
זעענדיק פוּן דערווייַטנס אַ פיַיגנבוים מיט בלעטער, איז ער
צוגעגאַנגען זען, אֶפשר וועט ער אויפֿ אים עפּעס געפינען. אוּן
אַז ער האָט זיך דערנענטערט צוּ אים, האָט ער גאָרניט געפוּנען,
אַחוּץ בלעטער; וואָרים עס איז נאָך ניט געווען די צייט פוּן פייגן.
אוּן ער האָט צוּ אים געזאָגט: זאָל שוין קיינער מער קיינמאָל ניט
עסן קיין פֵּירות פוּן דיר. אוּן זיינע תַלמידים האָבן עס געהערט.
אוּן זיי זענען געקוּמען קיין ירוּשָׁלַיִם. אוּן ער איז אַריַינגעגאַנגען
אין דעם בֵּית־הַמִקדש אַריין, אוּן האָט געוואָמען אַרויסטריַבן
די, וואָס האָבן פאַרקויפט אוּן געקויפט אין בֵּית־הַמִקדש, אוּן
האָט איבערגעקערט די טישן פוּן די חַלפָנים, אוּן די בענק
פוּן די טויבן־פאַרקויפער. אוּן ער האָט קיינעם ניט געלאָזט
דורכטראָגן קיין כֶּלי דורך דעם בֵּית־הַמִקדש. אוּן ער האָט
געלערנט, אוּן צוּ זיי געזאָגט: שטייט דען ניט געשריבן: מיין
הויז זאָל גערופֿן ווערן אַ הויז פוּן תִפילָה פאַר אַלע אומות? איר
אַבער האָט עס געמאַכט אַ הייל פוּן גַזלָנים. אוּן די ראָשי־כֹהַנים
אוּן די סוֹפרים האָבן דאָס געהערט, אוּן זיי האָבן געזוכט וויאַזוי
אים אומצוּבערענגען; וואָרים זיי האָבן פאַר אים מורא געהאַט,
מַחמת דאָס גאַנצע פאָלק האָט זיך געחִידושט איבער זיין
לערנונג. אוּן יעדן אָוונט איז ער אַרויסגעגאַנגען פוּן דער שטאָט.
אוּן וועַן זיי זענען פאַרביַיגעגאַנגען אין דער פרי, האָבן זיי געזען,

21 אַז דער פּיַגנבוים איז פאַרוועלקט געוואָרן ביז די וואָרצלען. און
פּעטרוס האָט זיך דערמאָנט, און צו אים געזאָגט: ר֯בי, זע, דער
פּיַגנבוים, וואָס דו האָסט פאַרשאָלטן, איז פאַרוועלקט געוואָרן.
22 און ישוע האָט געענטפערט, און צו זיי געזאָגט: האָט אֱמונה אין
23 גאָט. באָמת, איך זאָג אייך, ווער סע וועט זאָגן צו דעם דאָזיקן
בארג: הייב דיך אויף און ווארף דיך אין ים ארײן, און ער וועט
ניט צווייפלען אין זיין האַרצן, נייערט וועט גלויבן אין דעם, וואָס
24 ער זאָגט, וועט עס געשען פאַר אים. דעריבער זאָג איך אייך,
אַלץ, וואָס איר וועט בעטן און פאַרלאַנגען, גלויבט אַז איר האָט
25 עס שוין, און איר וועט עס האָבן. און ווען איר שטעלט זיך
מתפלל צו זיין, זייט מוחל, אויב איר האָט עפּעס קעגן עמיצן,
כדי אייער פאָטער אין הימל זאָל אויך אייך מוחל זיין אייערע
26 חטאים. אָבער אויב איר וועט ניט מוחל זיין, וועט אייער פאָטער
27 אין הימל אויך אייערע חטאים ניט מוחל זיין. און זיי זענען ווידער
געקומען קיין ירושלים. און בעת ער איז אַרומגעגאַנגען אין דעם
בֵּית־הַמִקדש, זענען צו אים צוגעגאַנגען די ראָשי־כֹּהַנים, און די
28 סופרים, און די זקנים, און זיי האָבן צו אים געזאָגט: מיט וועמעס
רשות טוסטו דאָס אַלץ? און ווער האָט דיר געגעבן רשות, דאָס
29 דאָזיקע צו טאָן? און ישוע האָט צו זיי געזאַגט: איך ווייל אייך
אויך פרעגן אַ קשיא; נו, ענטפערט מיר, און איך וועל אייך זאָגן
30 מיט וועמעס רשות איך טו דאָס אַלץ. איז די טבילה פון יוחנן
31 געווען פון הימל, אָדער פון מענטשן? נו, ענטפערט מיר. און
זיי האָבן זיך געשלאָגן מיט דער דעה, און געזאָגט: אויב מיר
וועלן זאָגן: פון הימל, וועט ער זאָגן: פאַרוואָס האָט איר אים ניט
32 געגלויבט? וועלן מיר אָבער זאָגן: פון מענטשן – האָבן זיי מורא
געהאַט פאַרן פאָלק, ווארים אַלע האָבן געהאַלטן יוחנן פאַר אַן
33 אֱמתן נביא. און זיי האָבן געענטפערט ישוען: מיר ווייסן ניט.
האָט ישוע צו זיי געזאָגט: אויב אַזוי, זאָג איך אייך אויך ניט מיט
וועמעס רשות איך טו דאָס.

יב 1 און ער האָט אָנגעהויבן צו רעדן צו זיי מיט משלים. אַ מענטש

האָט געפלאַנצט אַ ווײַנגאָרטן, און האָט אים אַרומגעצאַמט, און
אויסגעגראָבן אַ קעלטער, און געבויט אַ טורעם, און ער האָט
אים פאַרדונגען צו ווײַנגערטנער, און איז אַוועק אין אַן אַנדער
לאַנד אַריין. און צו דער רעכטער צייט, האָט ער געשיקט צו 2
די ווײַנגערטנער אַ קנעכט, כדי אָפּצונעמען ביי די ווײַנגערטנער
די פֿירות פון דעם ווײַנגאָרטן. און זיי האָבן אים גענומען, און 3
האָבן אים געשלאָגן, און אים אַוועקגעשיקט לײדיק. און ער האָט 4
נאָכאַמאָל צו זיי געשיקט אַן אַנדערן קנעכט; און דעם האָבן זיי
צעניזוקט דעם קאָפּ, און אים געמיין באַהאַנדלט. און ער האָט 5
געשיקט אַן אַנדערן, און דעם האָבן זיי געהרגעט; און אַזוי אויך
מיט אַ סך אַנדערע, עטלעכע האָבן זיי צעשלאָגן, און עטלעכע
געהרגעט. און ער האָט נאָך געהאַט אַ באַליבטן בֶּן־יָחיד; 6
אים האָט ער צום סוף צו זיי געשיקט, און גטוזאָגט: זיי וועלן
דֶּרֶך־אֶרֶץ האָבן פאַר מיין זון. אָבער יענע ווײַנגערטנער האָבן 7
צווישן זיך געזאָגט: דאָס איז דער יוֹרש; קומט, לאָמיר אים
הרגענען, און די ירושה וועט זיין אונדזערע, און זיי האָבן אים 8
געהרגעט, און אים געהרגעט, און האָבן אים אַרויסגעוואָרפן פון
דעם ווײַנגאָרטן. בכֵּן, וואָס וועט דער האַר פון דעם ווײַנגאָרטן 9
טאָן? ער וועט קומען און אומברענגען די ווײַנגרטנער, און געבן
דעם ווײַנגאָרטן צו אַנדערע. האָט איר ניט געלייענט דעם דאָזיקן 10
פּסוק: דער שטיין, וואָס די בוימײַסטער האָבן פאַרוואָרפן, איז
געוואָרן צום ווינקלשטיין; פון גאָט איז דאָס געשען, און עס איז 11
וואונדערלעך אין אונדזערע אויגן? און זיי האָבן געזוכט אים 12
צו כאַפּן, אָבער זיי האָבן מורא געהאַט פאַרן פאָלק, וואָרים
זיי האָבן זיך משער געווען, אַז דאָס מָשל האָט ער געזאָגט
קעגן זיי; און זיי האָבן אים פאַרלאָזט און זענען אַוועקגעגאַנגען.
און זיי האָבן צו אים געשיקט עטלעכע פון די פּרושים מיט 13
די הוֹרדוס־לײַט, כדי אים צו כאַפּן ביים רעדן. און זיי זענען 14
געקומען, און האָבן צו אים געזאָגט: רֶבִּי, מיר וויסן, אַז דו
ביסט וואָרהאַפטיק, און דיך אַרט ניט קיינער; וואָרים דו ביסט
קיינעם

קיינעם ניט נושׂא־פּנים, נייערט לערנסט באָמת דעם וועג פון
15 גאָט. דאַרף מען געבן שטייער דעם קיסר, אָדער ניט? זאָלן
מיר געבן, אָדער ניט געבן? ער אָבער האָט דערקענט זייער
חניפה, און האָט צו זיי געזאָגט: פאַרוואָס פּרואווט איר מיך
16 אויס? ברענגט מיר א דינר, כדי איך זאָל אים זען. און אַז
זיי האָבן אים געברַאַכט, האָט ער צו זיי געזאָגט: וועמעס איז
דאָס דאָזיקע בילד און די אויפשריפט? און זיי האָבן צו אים
17 געזאָגט: דעם קיסרס. האָט ישׁוע צו זיי געזאָגט: גיט דעם
קיסר דאָס, וואָס איז דעם קיסרס, און צו גאָט דאָס, וואָס איז
18 גאָטס. און זיי האָבן זיך איבער אים שטאַרק געחידושט. און
עס זענען צו אים געקומען צדוקים, וואָס זאָגן, אַז סאַאיז ניטאָ
קיין תּחית־המתים; און זיי האָבן אים געפרעגט, אַזוי צו זאָגן:
19 רבי, משׁה האָט אונדז פאָרגעשריבן, אַז אויב סע שטאָרבט
איינעמס אַ ברודער, און לאָזט איבער נאָך זיך אַ ווייב, אָבער
קיין קינד לאָזט ער ניט, אַזוי זאָל זיין ברודער נעמען זיין ווייב
20 און אויפשטעלן זאָמען פאַר זיין ברודער. עס זענען געווען זיבן
ברידער; און דער ערשטער האָט גענומען אַ ווייב, און אַז ער
21 איז געשטאָרבן, האָט ער ניט געלאָזט קיין זאָמען. און דער
צווייטער האָט זי גענומען, און איז געשטאָרבן, און האָט ניט
22 געלאָזט נאָך זיך קיין זאָמען; און אַזוי אויך דער דריטער. און די
זיבן האָבן ניט געלאָזט קיין זאָמען. און צום סוף, נאָך אַלע, איז
23 אויך די פרוי געשטאָרבן. בכּן, ביי תּחית־המתים, וועמעס ווייב
וועט זי זיין? וואָרים אַלע זיבן האָבן זי געהאַט פאַר אַ ווייב.
24 און ישׁוע האָט צו זיי געזאָגט: מאַכט איר ניט אָפשר אַ טעות
צוליב דעם, וואָס איר קענט ניט די תּורה, און ניט די מאַכט פון
25 גאָט? וואָרים ביי תּחית־המתים האָט מען ניט חתונה, און מע
טוט אויך ניט חתונה מאַכן, נייערט זיי זענען ווי די מלאָכים אין
26 הימל. און וואָס איז שייך תּכית־המתים, האָט איר ניט געלייענט
אין תּורת־משׁה, אין דעם אַרט בנוגע דעם סנה, ווי גאָט האָט צו
אים געזאָגט, אַזוי צו זאָגן: איך בין דער גאָט פון אַברָהם, און

27 דער גאָט פון יִצחָק, און דער גאָט פון יַעקֹב. ער איז ניט דער
גאָט פון טויטע, נייערט פון לעבעדיקע; איר זענט זיך שטאַרק
28 טועה. און איינער פון די סופרים, וואָס האָט זיך צוגעהערט
צו זייער וויכוח, האָט גענעענט, אַז ווייל ער האָט געוואוסט, אַז
ער האָט זיי גוט געענטפערט, האָט ער אים געפרעגט: וואָס
29 איז די ערשטע פון אַלע מִצוות? האָט יֵשוּע געענטפערט: די
30 ערשטע מִצווה איז: שְׁמַע יִשׂרָאֵל, יהוָה אֱלֹהֵינוּ, יהוָה אֶחָד; און
דו זאָלסט ליב האָבן גאָט דיין האַר מיט דיין גאַנצן האַרצן, און
מיט דיין גאַנצער נשָמה, און מיט דיין גאַנצן פאַרשטאַנד, און
31 מיט דיין גאַנצן כוח. און די צווייטע איז די: דו זאָלסט ליב
האָבן דיין חַבר ווי דיך אַליין. ניטאָ קיין גרעסערע מִצווה ווי
32 די דאָזיקע. און דער סופר האָט צו אים געזאָגט: אֱמת, רֶבִּי,
דו האָסט ריכטיק געזאָגט, גאָט איז איינער, און אַז עס איז ניטאָ
33 קיין אַנדערער אַחוץ אים; און אים ליב האָבן מיטן גאַנצן האַרצן,
און מיטן גאַנצן פאַרשטאַנד, און מיטן גאַנצן כוח, און ליב האָבן
דעם חַבר ווי זיך אַליין, איז אַ סַך מער ווי אַלע עולות און זבָחים.
34 און בעת יֵשוּע האָט געזען, אַז ער האָט שֵׂכֶלדיק געענטפערט,
האָט ער צו אים געזאָגט: דו ביסט ניט ווייט פון דעם מַלכות
פון גאָט. און מער האָט זיך שוין קיינער ניט דערלויבט אים
35 צו שטעלן קיין קַשיא. און בעת יֵשוּע האָט געלערנט אין דעם
בֵּית־הַמקדש, האָט ער זיך אָפגערופן, און געזאָגט: ווי קומט
36 עס, וואָס די סופרים זאָגן, אַז דער מָשִׁיחַ איז דער בֶּן־דָּוִד? דָּוִד
אַליין האָט געזאָגט דורך דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ: גאָט האָט געזאָגט
צו מיין האַר: זעץ דיך ביי מיין רעכטער האַנט, ביז איך וועל
37 מאַכן דיינע פיינט פאַר דיין פוסבענקל. בכֵן, אויב דָּוִד אַליין
רופט אים אָן האַר, וויאַזוי איז ער זיין זון? און דאָס רוב פון
38 דעם פאָלק האָט זיך צו אים צוגעהערט מיט חֵשֶׁק. און אין זיין
לערנונג האָט ער געזאָגט: היט אייך פאַר די סופרים, וואָס האָבן
ליב צו גיין אין לאַנגע טַלִיתים, און מע זאָל זיי אָפגעבן שָׁלום
39 אין די מאַרקפּלעצער, און די חָשובסטע שטאָט אין די שולן, און
דעם

40 דעם אויבן־אָן אויף סעודות; זיי, וואָס שלינגען איין די הייזער
פון אַלמָנות, אוּן טוען כלומרשט דאַוענען לאַנג ־ זיי וועלן
41 שוין קריגן אַ האַרבערן פּסַק. אוּן ער האָט זיך אַנידערגעזעצט
קעגנאיבער דער שאַצקאַמער, אוּן האָט געזען ווי דאָס פּאָלק
וואַרפט אַריין געלט אין דעם שאַצקאַסטן. אוּן אַ סַך רייכע האָבן
42 פיל אַריינגעוואָרפן. אוּן עס איז געקומען אַן אָרעמע אַלמָנה, אוּן
זי האָט אָריינגעוואָרפן צוויי מַטבּעות, וואָס באַטרעפן אַ פּרוטה.
43 אוּן ער האָט גערופן צו זיך זיינע תַלמידים, אוּן האָט צו זיי
געזאָגט: באָמת, איך זאָג אייך, די דאָזיקע אָרעמע אַלמָנה האָט
מער אַריינגעוואָרפן ווי די אַלע, וואָס האָבן אין דעם שאַצקאַסטן
44 אַריינגעוואָרפן. ווארים זיי אַלע האָבן געטאָן אַריינוואַרפן פון
דעם, וואָס זיי האָבן גענאַט איבעריק, אָבער זי האָט געהאַט, איר
גאַנצע מְחיָה.

יג אוּן בית ער איז אַרויסגעגאַנגען פון דעם בֵּית־הַמקדש, האָט
איינער פון זיינע תַלמידים צו אים געזאָגט: רֶבי, זע, וואָסערע
2 מינים שטיינער, אוּן וואָסערע מינים בנְינים, אוּן יֵשוּע האָט צו
אים געזאָגט: דו זעסט די דאָזיקע גרויסע בנְינים? סע וועט
דאָ ניט איבערבליבן אַ שטיין אויף אַן אַנדערן, וואָס וועט
3 ניט אַראָפּגעוואָרפן ווערן. אוּן בעת ער איז געזעסן אויף דעם
הַר־הַזֵיתים, אַנטקעגנאיבער דעם בֵּית־הַמקדש, האָבן פּעטרוס
אוּן יַעקֹב אוּן יוחָנן אוּן אַנדריי אים געפרעגט, בעת זיי זענען
4 געווען אַליין: זאָג אונדז, ווען וועט דאָס געשען, אוּן וואָס איז
5 דער סימן, אַז דאָס אַלץ וועט מקוים ווערן? אוּן יֵשוּע האָט זיך
אָפּגערופן, אוּן צו זיי געזאָגט: גיט אַכטונג, אַז קיינער זאָל אייך
6 ניט פאַרפירן. אַ סַך וועלן קומען אין מיין נאָמען, אוּן זאָגן: איך
7 בין עס, אוּן וועלן אַ סַך פאַרפירן. אוּן בעת איר וועט הערן פון
מלחָמות אוּן שמועות פון מלחָמות, איז שרעקט אייך ניט; וואָרים
8 דאָס אַלץ מוז געשען, אָבער דער קֵץ איז דאָס נאָך ניט. וואָרים
אומה וועט אויפשטיין קעגן אומה, אוּן מלוכה קעגן מלוכה;
אוּן אין פאַרשידענע ערטער וועלן זיין ערדציטערנישן, אוּן

הונגערנויט; אָבער דאָס אַלץ איז בלויז דער אָנהויב פון וויי‌ען.
9 גיט אָבער אַכטונג אויף זיך; ווייל זיי וועלן אייך איבערענטפערן
צום סַנהֶדרין; און אייך שמייסן אין די שולן, און פאַר מושלים און
10 מלָכים וועט איר שטיין פון מיַינעטוועגן, פאַר אַן עדות צו זיי. און
11 די בשׂורה מוז קודם געדרשנט ווערן פאַר אַלע אומות. און בעת
זיי וועלן אייך פירן צום מִשפט, און אייך איבערענטפערן, זאָלט
איר פריער ניט דאַגהן וואָס איר זאָלט רעדן; נייערט וואָס סע
וועט אייך געגעבן ווערן אין יענער שָעה, דאָס רעדט; וואָרים ניט
12 איר זענט עס, וואָס רעדן, נייערט דער רוּחַ־הַקוֹדֶש. און ברודער
וועט ברודער איבערענטפערן צום טויט, און פאָטער זיין קינד,
און קינדער וועלן אויפשטיין קעגן עלטערן, און גורם זיין, זיי זאָלן
13 געטייט ווערן. און איר וועט זיין פאַרהאַסט פון אַלעמען פון
מיין נאָמען־וועגן; אָבער דער, וואָס וועט אויסהאַלטן ביזן סוף,
14 וועט ניצול ווערן. און בּיַי איר וועט זען די אומווערדיקייט פון
דער פאַרוויסטונג שטיין, וואו זי באַדאַרף ניט שטיין (זאָל דער,
לייענער פאַרשטין), דעמאָלט זאָלן די, וואָס זענען אין יהודה,
15 אַנטרינען אין די בערג. זאָל דער, וואָס איז אויפן דאַך, ניט
16 אַראָפגיין, און אַרײַנגיין עפּעס אַרויסצונעמען פון זיין הויז; און
זאָל דער, וואָס איז אין פעלד, זיך ניט אומקערן צו נעמען זיין
17 מאַנטל. אָבער וויי איז צו די וואָס זענען מעוּבֶּרֶת, און וואָס
18 גיבן צו זייגן אין יענע טעג! און זייט מִתפַּלֵל, אַז דאָס זאָל ניט
19 זיין איןווינטער. וואָרים יענע טעג וועלן זיין אַ צָרה, אַזאַ, וואָס
איר גלייכן איז ניט געווען זינט דעם אָנהויב פון באַשאַף, וואָס
20 גאָט האָט באַשאַפן, ביז איצט, און וועט אויך מער ניט זיין. און
וואָלט גאָט ניט פאַרקירצט די טעג, וואָלט קיין שום בָּשׂר־וָדָם
ניט ניצול געווואָרן; נייערט צוליב די אויסדערוויילטע, וועמען ער
21 האָט אויסדערוויילט, האָט ער פאַרקירצט די טעג. אויב סע
וועט דעמאָלט עמיצער צו אייך זאָגן: אָט איז דער מָשִׁיחַ אָדער:
22 דאָרטן איז ער! זאָלט איר עם ניט גלויבן. וואָרים סע וועלן
אויפשטיין פאַלשע משיחים, און פאַלשע נביאים, און זיי וועלן
באווייזן

באַוויַזן צייכנס אוּן וואוּנדער, כדי צוּ פאַרפירן, אויב מעגלעך,
23 אַפילו די סאַמע אויסדערוויילטע. איר אָבער גיט אַכטונג; זעט,
24 איך האָב אייך אַלץ פאָרויסגעזאָגט. אָבער אין יענע טעג, נאָך
יענער צָרה, וועט די זון פינצטער ווערן, אוּן די לְבָנה וועט ניט
25 געבן איר ליכט, אוּן די שטערן וועלן פאַלן פוּן הימל, אוּן די
26 חֲיָלות פוּן הימל וועלן אויפגעשטערַיסלט ווערן. אוּן דעמאָלט וועלן
זיי זען דעם בֶּן־אָדָם קומען אויף די וואָלקנס מיט גבורה אוּן
27 גרויס כָּבוד. אוּן דעמאָלט וועט ער אַרויסשיקן זיינע מַלאָכים,
אוּן צונויפזאַמלען זיינע אויסדערוויילטע פוּן די פיר ווינטן, פוּן עק
28 ערד ביז עק הימל. אוּן לערנט פוּן דעם פיַגנבוים זיין מָשל:
בעת זיין צווייג ווערט זאָפטיק, אוּן גיט אַרויס בלעטער, דעמאָלט
29 וויסט איר, אַז זומער איז נאָענט. אַזוי אויך איר, ווען איר וועט זען
אַז דאָס האַלט בייַם קומען, טאָ וויסט, אַז ער איז נאָענט ביי דער
30 טיר. באָמת, איך זאָג אייך, דער דאָזיקער דור וועט ניט פאַרגיין,
31 ביז דאָס אַלץ וועט געשען. הימל אוּן ערד וועלן פאַרגיין, אָבער
32 מיינע רייד וועלן ניט פאַרגיין. נאָר פאַן יענעם טאָג, אָדער יענער
שָׁעה וויסט קיינער ניט, ניט אַפילו די מַלאָכים אין הימל, אויך
33 ניט דער זון, נייערט נאָר דער פאָטער. גיט אַכטונג, וואַכט אוּן
זייט מִתפַּלֵל; וואָרים איר וויסט ניט, ווען די צייט קומט אָן.
34 עם איז געגליכן צוּ אַ מענטשן, וואָס איז אַוועק אין אַן אַנדער
לאַנד אַריין, אוּן וואָס האָט איבערגעלאָזט זיין הויז אין רשות פוּן
זיינע קנעכט, יעדן איינעם זיין אַרבעט, אוּן האָט באַפוילן דעם
35 שומר צוּ שטיין אויף דער וואַך. דעריבער וואַכט, וואָרים איר
וויסט ניט, ווען דער בַּעל־הַבַּיִת וועט קומען, צי אין אָוונט, אָדער
ביינאַכט, אָדער ווען דער האָן וועט קריַען, אָדער אין דער פרי;
36 טאָמער וועט ער פלוצים אָנקומען אוּן אייך געפינען שלאָפנדיק.
37 אוּן וואָס איך זאָג אייך, זאָג איך צוּ אַלעמען: וואַכט׳
יד אוּן עם איז געווען צוויי טעג פאַר פֶּסח אוּן חַג־הַמַצות. אוּן די
ראָשי־כֹּהֲנים אוּן די סוֹפרים האָבן געזוכט וויאַזוי אים צוּ כאַפן
2 מיט כיטרעקייט, אוּן אים טייטן. אָבער זיי האָבן געזאָגט: ניט

אום יום־טוב, כדי סע זאָל ניט אַרויסרופן אַ מהומה צווישן דעם
3 פאָלק. און בשעת ער איז געווען אין בֵּית־הִינִי, און איז געזעסן
ביים טיש אין דעם הויז פון שִׁמעון דעם מצורע, איז געקומען
אַ פרוי, וואָס האָט געהאַט אַן אַלאַבאַסטער קריגל מיט זייער
טייערן זאַלבאייל פון ריינער נאַרד; און זי האָט צעבראָכן דאָס
4 קריגל, און עס אויסגעגאָסן אויף זיין קאָפּ. אוּן דאָרטן זענען
געווען עטלעכע, וואָס האָבן געזאָגט מיט פאַרדראָס: הַלמַאי
5 די דאָזיקע אויסברענגונג פון דעם זאַלבאייל? מע האָט דאָך
דעם זאַלבאייל געקענט פאַרקויפן פאַר מער ווי דריי הונדערט
דינָרים, און עס געבן צו די אָרעמעלייט; און זיי האָבן געמורמלט
6 קעגן איר. אָבער ישׁוּע האָט געזאָגט: לאָזט זי געמאַך; פאַרוואָס
7 זענט איר זי מצַער? זי האָט מיט מיר געטאָן אַ חֶסֶד. וואָרים די
אָרעמעלייט האָט איר תָּמיד מיט זיך, און ווען נאָר איר ווילט,
קאָנט איר זיי טאָן גוטס; מיך אָבער וועט איר תָּמיד ניט האָבן.
8 זי האָט געטאָן וואָס זי האָט געקאָנט; זי האָט געזאַלבט מיין
9 לייַב פאָרויס צו קבורה. און באָמת, איך זאָג אייך, וואו נאָר
די בשׂורה־טובה וועט געדרשנט ווערן אין דער גאַנצער וועלט,
וועט אויך דאָס, וואָס זי האָט געטאָן, דערציילט ווערן איר צום
10 אָנדענק. און יהודה אִישׁ־קְריות, איינער פון די צוועלף, איז
אַוועקגעגאַנגען צו די ראָשׁי־כֹּהַנים, כדי אים צו פאַררָאטן צו זיי.
11 און אַז זיי האָבן דאָס געהערט, זענען זיי געוואָרן מָלא־שִׂמחה,
און האָבן אים צוגעזאָגט צו געבן געלט. אוּן ער האָט געזוכט
12 אַ פאַסיקע געלעגנהייט אים צו פאַררָאטן. אוּן אין דעם ערשטן
טאָג פון חַג־הַמַצות, בעת מע שעכט דעם קָרבן־פֶּסַח, האָבן
זיינע תַּלמידים צו אים געזאָגט: וואו ווילסטו, אַז מיר זאָלן גיין און
13 אָנבריטן, כדי דו זאָלסט קענען עסן דעם קָרבן־פֶּסַח? אוּן ער
האָט געשיקט צוויי פון זיינע תַּלמידים, און האָט צו זיי געזאָגט:
גייט אין דער שטאָט אַריין, און דאָרט וועט אייך באַגעגענען אַ
14 מענטש, וואָס טראָגט אַ קרוג מיט וואַסער; גייט אים נאָך. אוּן
וואו ער וועט אַריינגיין, זאָלט איר זאָגן צום בַּעל־הַבַּית: דער

רֶבִּי לאָזט דיר זאָגן: וואו איז מיין גאַסט־צימער, וואו איך זאָל
15 עסן דעם קָרבן־פֶּסַח מיט מיינע תַּלמידים? און ער וועט אייך
וויזן אַ גרויסע אויבערשטע שטוב, אַ פאַרטיק אָנגעבריטע; און
16 דאָרטן גרייט צו פאַר אונדז. און די תַּלמידים זענען געגאַנגען, און
זענען אָנגעקומען אין דער שטאָט אַריין, און האָבן געפונען אַזוי
ווי ער האָט געזאָגט; און זיי האָבן אָנגעבריט דעם קָרבן־פֶּסַח.
17 און אַז עס איז געוואָרן אָוונט, איז ער געקומען צוגיין מיט די
18 צוועלף. און בעת זיי זענען געזעסן און האָבן געגעסן, האָט ישוע
געזאָגט: איך זאָג אייך, איינער פון אייך וועט מיך פאַרראָטן,
19 טאַקע דער, וואָס עסט מיט מיר. און זיי האָבן זיך שטאַרק
מצַער געווען, און איינער נאָכן אַנדערן האָט געזומען צו אים
20 זאָגן: בין איך דאָס? און ער האָט צו זיי געזאָגט: איינער פון
21 די צוועלף, דער, וואָס טונקט איין מיט מיר אין דער שיסל. יאָ,
דער בֶּן־אָדָם גייט אַוועק, אַזוי ווי סע שטייט געשריבן וועגן אים;
אָבער וויי צו יענעם מענטשן דורך וועמען דער בֶּן־אָדָם ווערט
פאַררָאטן. בעסער וואָלט פאַר יענעם מענטשן געווען, אויב ער
22 וואָלט ניט געבוירן געוואָרן. און בשַעת זיי האָבן געגעסן, האָט
ער גענומען מַצה, און האָט אַ בְּרָכה געמאַכט, און זי צעברָאכן
23 און זיי געגעבן, און געזאָגט: נעמט; דאָס איז מיין לִיַב. און ער
האָט גענומען אַ כּוס, און האָט אַ בְּרָכה געמאַכט, און אים זיי
24 געגעבן, און זיי האָבן אַלע פון אים געטרונקען. און ער האָט צו
זיי געזאָגט: דאָס איז מיין בלוט פון דעם נייעם בונד, וואָס ווערט
25 פאַרגאָסן פאַר אַ סַך. באָמת, איך זאָג אייך: איך וועל מער
ניט טרינקען פון דער פרוכט פון דעם ווַינשטאָק, ביז יענעם
טאָג, ווען איך וועל אים טרינקען אויפסניַ אין דעם מַלכות פון
26 גאָט. און אַז זיי האָבן אָפּגעזונגען הַלֵל, זענען זיי אַרויסגעגאַנגען
27 צו דעם הַר־הַזֵּיתים. און ישוע האָט צו זיי געזאָגט: איר אַלע
וועט געשטרויכלט ווערן, וואָרים סע שטייט געשריבן: איך וועל
28 שלאָגן דעם פאַסטוך, און די שאָף וועלן צעשפרייט ווערן. אַבער
29 נאָך מיין אויפשטיין, וועל איך אייך פאָרויסגיין קיין גָלִיל. האָט

פּעטרוס צו אים געזאָגט: אויב אַפילו אַלע זאָלן געשטרויכלט
30 ווערן, וועל איך דאָך ניט. און ישוע האָט צו אים געזאָגט: באָמת,
איך זאָג דיר, אַז היינטיקע נאַכט נאָך, איידער דער האָן וועט צוויי
31 מאָל קרייַען, וועסטו מיך דריי מאָל פאַרלייקענען. אַבער ער
האָט גערעדט אַ צעפלאַמטער: אויב אַפילו איך מוז שטאַרבן
מיט דיר, וועל איך דיך דאָך ניט פאַרלייקענען. און אַזוי האָבן
32 זיי אַלע געזאָגט. און זיי זענען געקומען אויף אַ פּלאַץ, וואָס
האָט געהייסן גַת־שמָנִי; און ער האָט געזאָגט צו זיינע תַלמידים:
33 זעצט אייך דאָ אַנידער, בעת איך בין מִתפַלֵל. און ער האָט
מיט זיך גענומען פּעטרוסן, און יַעקֹבן, און יוחָנָן, און ער האָט
אָנגעהויבן זיך מצַער צו זיין, און איז געווען שטאַרק טרויעריק.
34 און ער האָט צו זיי געזאָגט: אויף מיין נשָמה איז מיר זייער
35 ביטער, אַזש צום טויט; בלייבט דאָ, און וואַכט. און ער איז
אַפּגעגאַנגען אָביסל ווייטער, און איז געפאַלן אויף דער ערד,
און האָט מִתפַלֵל געווען, אַז אויב מעגלעך, זאָל די שָעה אים
36 פאַראיבערגיין. און ער האָט געזאָגט: אַבָּא, פאָטער, אַלץ איז
מעגלעך ביי דיר; נעם צו דעם דאָזיקן כּוס פון מיר; דאָך ניט
37 וי איך ווייל, נייערט ווי דו ווילסט. און ער איז געקומען און
האָט זיי געפונען שלאָפנדיק, און ער האָט געזאָגט צו פּעטרוסן:
שמעון, דו שלאָפסט? האָסטו ניט געקאָנט וואַכן איין שָעה?
38 וואַכט און זייט מִתפַלֵל, כדי איר זאָלט ניט קומען צו קיין נסָיון.
דער גייסט איז טאַקע וויליק, אָבער דאָס פלייש איז שוואַך.
39 און ער איז ווידער אַוועקגעגאַנגען און האָט מִתפַלֵל געווען, און
40 האָט איבערגעחַזרט די זעלבע ווערטער. און ער איז ווידער
געקומען, און האָט זיי געפונען שלאָפנדיק, וואָרים זייערע אויגן
זענען געווען שווער; און זיי האָבן ניט געוואוסט וואָס אים צו
41 ענטפערן. און ער איז געקומען צום דריטן מאָל, און האָט צו זיי
גזאָגט: טוט איר נאָך אַלץ שלאָפן און רוען? עס איז גענוג; די
שָעה איז געקומען; זעט, דער בֶּן־אָדָם ווערט איבערגענטפערט
42 אין די הענט פון די זינדיקע. שטייט אויף, לאָמיר גיין; אָט קומט
מיין

43 מיין מָסור אָן. אוּן תֵּיכף, בשַׁעת ער האָט נאָך גערעדט, איז
אָנגעקומען יהודה, איינער פון די צווילף, אוּן מיט אים אַ גרויסער
המון מיט שווערדן אוּן מיט שטעקנס, פון די ראָשי־כֹהַנים, אוּן די
44 סופֿרים, אוּן די זקֵנים. אוּן דער מָסור האָט זיי געגעבן אַ סימן,
אוּן געזאָגט: וועמען איך וועל אַ קוש טאָן, דער איז עס; נעמט
45 אים, אוּן פירט אים אַ זיכערן אַוועק. אוּן אַז ער איז געקומען, איז
ער גלייך צו אים צוגעגאַנגען, אוּן געזאָגט: רֶבי׳ אוּן האָט אים
46 געקושט. אוּן זיי האָבן אַרויפגעלייגט זייערע הענט אויף אים, אוּן
47 האָבן אים גענומען. אָבער איינער פון די, וואָס זענען דערביי
געשטאַנען, האָט אַרויסגעצויגן זיין שווערד, אוּן האָט געשלאָגן
48 דעם כֹהן־גָדולס קנעכט, אוּן אים אָפּגעהאַקט אַן אויער. אוּן
ישוּע האָט צו זיי געזאָגט: זענט איר אַרויסגעקומען ווי קעגן אַ
49 גַזלן, מיט שווערדן אוּן שטעקנס מיך צו כאַפּן? טאָג־טעגלעך
בין איך געווען מיט אייך אין בֵּית־הַמִקדש אוּן האָב געלערנט,
אוּן איר האָט מיך ניט גענומען. אָבער די כִּתבֵי־הַקוֹדש מוזן
50 אויף אַזאַ אופֿן מקוים ווערן. אוּן זיי האָבן אים אַלע פאַרלאָזט אוּן
51 זענען אַנטרונען. אוּן איינער אַ יונגערמאַן איז אים נאָכגעגאַנגען,
וואָס האָט געטראָגן אַ ליינווענט געוואַנט איבערן נאַקעטן לייב,
52 אוּן אים האָבן זיי געכאַפּט; אָבער ער האָט געלאָזן דאָס
53 ליינווענט, אוּן געוואַנט איז אַנטרונען אַ נאַקעטער. אוּן זיי האָבן
ישוּען אַוועקגעפירט צום כֹהן־גָדול; אוּן סע האָבן זיך ביי אים
פאַרזאַמלט אַלע ראָשי־כֹהַנים, אוּן די זקֵנים, אוּן די סופֿרים.
54 אוּן פעטרוס איז אים נאָכגעגאַנגען פון דערווייטן, ביז אינעווייניק
אין הויף אַריין פון דעם כֹהן־גָדול; אוּן ער האָט זיך געזעצט
55 מיט די באַדינער, אוּן האָט זיך געוואַרעמט ביים פייער. אוּן
די ראָשי־כֹהַנים אוּן דער גאַנצער סַנהֶדרין האָבן געזוכט עדות
56 קעגן ישוּען, כדי אים צו טייטן; אוּן האָבן ניט געפונען. וואָרים אַ
סַך האָבן קעגן אים פאַלש עדות געזאָגט, אָבער זייער עדות־זאָגן
57 האָט ניט געשטימט. אוּן עטלעכע זענען אויפגעשטאַנען, וואָס
האָבן אָפּגעלייגט פאַלש עדות קעגן אים, אוּן האָבן געזאָגט:

58 מיר האָבן אים געהערט זאָגן: איך וועל חָרוב מאַכן דעם דאָזיקן
היכל, וואָס איז געמאַכט מיט הענט, און אין דריי טעג וועל איך
אויפבויען אַן אַנדערן, וואָס איז ניט געמאַכט מיט קיין הענט.
59, 60 און אַפילו אין דעם האָט זייער עדות־זאָגן ניט געשטימט. און
דער כֹּהן־גָּדול איז אויפגעשטאַנען צווישן זיי, און האָט געפרעגט
ישוע: דו ענטפערסט גאָרניט? וואָס מיינט דאָס, וואָס די דאָזיקע
61 זאָגן עדות קעגן דיר? אָבער ער האָט געשוויגן, און האָט גאָרניט
געענטפערט. און דער כֹּהן־גָּדול האָט אים ווידער געפרעגט:
62 ביסטו דער מָשִׁיחַ, דער זון פון דעם געבענטשטן? און ישוע
האָט געזאָגט: איך בין; און זען וועט איר דעם בֶּן־אָדָם זיצן
ביי דער רעכטער האַנט פון דער גבורה, און קומען מיט די
וואָלקנס פון הימל. און דער כֹּהן־גָּדול האָט צעריסן זיינע בגדים,
63 און געזאָגט: צו וואָס דאַרפן מיר נאָך עדות? אָט האָט איר
64 געהערט די לעסטערונג; וואָס איז אייער דעה? און זיי האָבן
אים אַלע פאַרמשפט: ער איז חַייב־מִיתה. און עטלעכע האָבן
65 גענומען אויף אים שפייען, און אים פאַרהילט דאָס פָּנים, און אים
געשלאָגן מיט די פויסטן, און צו זאָגן צו אים: זאָג נביאות, און די
באַדינער האָבן אים באַגעגנט מיט קלעפ. און בשַׁעת פּעטרוס
66 איז געווען אונטן אין הויף, איז צוגעגאַנגען איינע פון די דינסטן
67 פון דעם כֹּהן־גָּדול; און אַז זי האָט געזען פּעטרוסן וואַרעמען זיך,
האָט זי געקוקט אויף אים, און געזאָגט: דו ביסט אויך געווען
68 מיט ישוע הַנוצרי. אָבער ער האָט געלייקנט, און געזאָגט:
ניט איך ווייס, ניט איך פאַרשטיי, וואָס דו זאָגסט. און ער איז
אַרויסגעגאַנגען אין דעם פאָרהויף, און דער האָן האָט געקרייט.
69 און די דינסט האָט אים געזען, און האָט ווידער אָנגעהויבן זאָגן
צו די, וואָס זענען געשטאַנען דערביי: ער איז אויך איינער פון
70 זיי. אָבער ער האָט עס ווידער געלייקנט. און אין אַ ווילע
אַרום האָבן די, וואָס זענען דאָרט געשטאַנען, ווידער געזאָגט צו
פּעטרוסן: באָמת, דו ביסט איינער פון זיי; וואָרים דו ביסט אַ
71 גָלִילער. און ער האָט אָנגעהויבן זיך צו שעלטן און צו שווערן:

72 איך קען ניט דעם מענטשן פון וועמען איר רעדט. און תּיכף
האָט דער האָן געקרייט צום צווייטן מאָל. און פּעטרוס האָט
זיך דערמאָנט דאָס וואָרט, וואָס ישׁוּע האָט צו אים געזאָגט:
איידער דער האָן וועט צוויי מאָל קריען, וועסטו מיך דריי מאָל
פאַרלייקענען. און אַז ער האָט זיך דערין דערמאָנט, האָט ער זיך
צעווויינט.

טו 1 און תּיכף אין דער פרי האָבן די ראָשׁי־כֹּהֲנים, מיט די זקנים
און סופרים, און דער גאַנצער סַנהֶדרין זיך אַן עֵצה געהאַלטן,
און זיי האָבן געבונדן ישׁוּעַן, און האָבן אים אַוועקגעפירט און
2 אים איבערגעענטפערט צו פּילאַטוסן. און פּילאַטוס האָט אים
געפרעגט: ביסטו דער מֶלך פון די יִידן? האָט ער אים
3 געענטפערט: דו זאָגסט עס. און די ראָשׁי־כֹּהֲנים האָבן אים
4 באַשולדיקט אין אַ סַך זאַכן. און פּילאַטוס האָט אים נאָכאַמאָל
געפרעגט: דו ענטפערסט גאָרניט? זע וואָס זיי טוען דיר
5 פירוואַרפן. אָבער ישׁוּע האָט מער גאָרניט געענטפערט, אַזוי,
6 אַז פּילאַטוס האָט זיך געוווּנדערט. און אויף יום־טוב פלעגט ער
7 זיי פריילאָזן אַ געפאַנגענעם, וועמען זיי האָבן נאָר געוואָלט. און
דאָ איז געווען איינער, וואָס האָט געהיסן בַּר־אַבָּא, וואָס איז
געווען געפאַנגען מיט מורדים, וואָס זענען באַגאַנגען אַ רציחה
8 בעת דעם אויפשטאַנד. און דער הָמון איז אַרויפגעגאַנגען און
האָט אים געבעטן בעטן, אַז ער זאָל טאָן וויי ער איז געווען
9 געוואוינט פאַר זיי צו טאָן. און פּילאַטוס האָט זיי געענטפערט:
ווילט איר, אַז איך זאָל אייך באַפרייען דעם מֶלך פון די יִידן?
10 וואָרים ער האָט דערקענט, אַז די ראָשׁי־כֹּהֲנים האָבן אים
11 איבערגעענטפערט צוליב קִנאה. אָבער די ראָשׁי־כֹּהֲנים האָבן
אויפגערייצט דעם הָמון, אַז ער זאָל זיי ליבערשט באַפרייען
12 בַּר־אַבָּאן. און פּילאַטוס האָט נאָכאַמאָל צו זיי געזאָגט: און
וואָס זאָל איך טאָן מיט אים, וועמען איר רופט: מֶלך פון
13, 14 די יִידן? האָבן זיי ווידער אויסגעשריגן: קרייציק אים. און
פּילאַטוס האָט צו זיי געזאָגט: פאַרוואָס, וואָסער שלעכטס

האָט ער געטאָן? אָבער זיי האָבן נאָך שטאַרקער געשריגן:
קרייציק אים. 15 און אַזוי ווי פּילאַטוס האָט געוואָלט צוליב טאָן
דעם המון, האָט ער זיי באַפרייט בַּר־אַבָּאן, און ישוען האָט
ער געלאָזט שמיַסן, און אים איבערגעענטפערט געקרייציקט צו
ווירן. 16 און די זעלנער האָבן אים אַוועקגעפירט אין דעם הויף
אַריין פון דעם פּרעטאָריום, און האָבן צונויפגערופן דאָס גאַנצע
חַיל. 17 און זיי האָבן אים אָנגעטאָן אַ פּורפּור מאַנטל און האָבן
אויסגעפלאָכטן אַ קרוין פון דערנער, און האָבן זי אים אָנגעטאָן.
18, 19 און זיי האָבן אים געגרוסט באַגריסן: שָׁלוֹם, מֶלֶך פון די יִידן, און
זיי האָבן אים געשלאָגן איבערן קאָפּ מיט אַ רויר, און געשפּיגן
אויף אים, און זענען געפאַלן כּורעים, און האָבן זיך געבוקט
20 צו אים. און נאָכדעם ווי זיי האָבן אים אָפּגעשפּעט, האָבן זיי
פון אים אַראָפּגענומען דעם פּורפּור מאַנטל, און אים אָנגעטאָן
זיינע מַלבושים. און זיי האָבן אים אָרויסגעפירט געקרייציקט
21 צו ווערן. און זיי האָבן געצוואונגען איינעם אַ פאַרביַגייער,
שמעון פון קוריני, וואָס איז געקומען פון פעלד, דעם פאָטער פון
22 אַלֶקסַנדר און רופוס, צו טראָגן זיין צלָב. און זיי האָבן אים
געבראַכט צו אַ פּלאַץ, וואָס האָט געהיסן גָּלְגָּתָא, דאָס הייסט:
23 דער שאַרבן־פּלאַץ. און זיי האָבן אים געגעבן ווייַן געמישט
24 מיט מירע; אָבער ער האָט אים ניט גענומען. און זיי האָבן
אים געקרייציקט, און האָבן צווישן זיך צעטיילט זיינע מַלבושים,
25 וואַרפנדיק גורל אויף זיי, וואָס יעדער זאָל נעמען. און עס איז
26 געווען די דריטע שָׁעה, בית זיי האָבן אים געקרייציקט. און אויף
דער אויפשריפט פון זיין באַשולדיקונג איז געווען געשריבן:
דער מֶלֶך פון די יִידן. 27 און צוזַמען מיט אים האָבן זיי געקרייציקט
צוויי גַּזלָנים, איינעם צו זיין רעכטער, און איינעם צו זיין לינקער
28 האַנט. און עס איז מקוים געוואָרן דער פָּסוק, וואָס זאָגט: ער
29 איז פאַררעכנט געוואָרן מיט פאַרברעכער. און די פאַרביַגייער
האָבן אים געלעסטערט, און האָבן געשאָקלט מיט זייערע קעפּ,
און געזאָגט: אָ, דו, וואָס צעשטערסט דעם היכל, און טוסט

30 אים אויפבויען אין דריי טעג, זיי דיך אַליין מציל, אוּן קום אַראָפּ
31 פּון דעם צלבֿ. אוּן אַזוי האָבן אויך די ראָשי־כֹּהנים מיט די
סופרים פּון אים אָפּגעשפּעט, אוּן געזאָגט: אַנדערע האָט ער
32 מציל געווען, זיך אַליין קאָן ער ניט מציל זיין. דער משיחַ, דער
מלך פּון ישׂראל איז ער׳ זאָל ער איצט אַראָפּקומען פּון דעם
צלבֿ, אַז מיר זאָלן זען אוּן גלויבן. אוּן אויך די, וואָס זענען מיט
33 אים געקרייציקט געווארן, האָבן אים מבזה געווען. אוּן בעת
עם איז געקומען די זעקסטע שׁעה, איז געווארן אַ פינצטערניש
34 איבער דעם גאַנצן לאַנד, ביז דער ניינטער שׁעה. אוּן אין דער
ניינטער שׁעה האָט ישׁוּעַ געשריגן מיט אַ הויך קול: אֱלֹהִי,
אֱלֹהִי, לְמָה שְׁבַקְתָּנִי? וואָס באַטײַט: מיין גאָט, מיין גאָט,
35 פאַרוואָס האָסטו מיך פֿאַרלאָזן? אוּן עטלעכע פּון די, וואָס זענען
דערביי געשטאַנען, אוּן האָבן עס געהערט, האָבן געזאָגט: זע,
36 ער רופט אֵלִיָּהוּ. אוּן איינער איז געלאָפֿן, אוּן האָט אָנגעפילט
אַ שוואָם מיט עסיק, אוּן האָט אים אַרויפגעטאָן אויף אַ שטעקן,
אוּן אים געגעבן צו טרינקען, אוּן געזאָגט: לאָזט נאָר, לאָמיר
37 זען, צו אֵלִיָּהוּ וועט קומען אים אַראָפּנעמען. אוּן ישׁוּעַ האָט
38 אַרויסגעלאָזט אַ הויך קול, אוּן האָט אויסגעהויכט די נשׁמה. אוּן
דאָס פּרוכֶת פּון דעם הֵיכל איז צעריסן געווארן אין צווייען, פּון
39 אויבן ביז אַראָפּ. אוּן אַז דער הויפּטמאַן, וואָס איז געשטאַנען
קעגנאיבער אים, האָט געזען, אַז ער האָט אויסגעהויכט די
נשׁמה, האָט ער געזאָגט: דער דאָזיקער מענטש איז באֱמת
40 געווען דער בֶּן־אֱלֹהִים׳ אוּן דאָרט זענען אויך געווען פּרויען,
וואָס האָבן זיך צוגעקוקט פּון דער ווײַטנס; צווישן זיי מִרים פּון
מַגדָלָה, אוּן מִרים די מוטער פּון יַעקֹב הַקָטן, אוּן פּון יוֹסי, אוּן
41 שלומית, וואָס זענען אים נאָכגעגאַנגען, בעת ער איז געווען אין
גָלִיל, אוּן האָבן אים באַדינט; אוּן אויך אַ סַך אַנדערע פּרויען,
42 וואָס האָבן מיט אים עולה־רֶגל געווען קיין ירושָלַיִם. אוּן אַז עס
איז שוין געווארן אָוונט, אוּן ווייל עס איז געווען דער טאָג פּון
43 צובריישונג, דאָס הייסט, עֶרֶב־שַׁבת, האָט יוסף פּון רָמָתַיִם, אַ

חָשובער בַּעל־יוּעץ, וואָס האָט אַלײן אויך געוואַרט אויף דעם
מַלכות פון גאָט, זיך אָנגעטאָן אַ כּוח און איז אַריַינגעגאַנגען צו
44 פּילאַטוסן, און האָט געבעטן דעם גוף פון ישוען. און פּילאַטוס
האָט זיך געחידושט, וואָס ער איז שוין טויט, און ער האָט געלאָזט
רופן דעם הויפּטמאַן, און האָט אים געפרעגט, צי ער איז שוין
45 לאַנג טויט. און אַז ער איז דאָס געוואָר געוואָרן פון דעם
46 הויפּטמאַן האָט ער באַוויליקט דעם גוף פאַר יוספן. און ער
האָט געקויפט ליִנוונטע תַּכריכים, און האָט אים אַראָפּגענומען
און איַנגעוויקלט אין די תַּכריכים, און אים אַריַינגעלייגט אין אַ
קֶבר, וואָס איז געווען אויסגעהאַקט אין אַ פעלזן; און ער האָט
47 צוגעקיַקלט אַ שטיין צו דער טיר פון קֶבר. און מִרים פון
מַגדָלָה, און מִרים, די מוּתער פון יוסין, האָבן געזען, וואו מע האָט
אים געלייגט.

טז און אַז דער שַבת איז אַריבער, האָבן מִרים פון מַגדָלָה, און
מִרים, די מוּטער פון יַעקֹבן און שלומית, געקויפט בשָמים, כדי
2 זיי זאָלן קענען קומען און אים זאַלבן. און זער פרי אין דעם
ערשטן טאָג נאָך דעם שַבָּת, זענען זיי געקומען צום קֶבר, בעת
3 די זון איז אויפגעגאַנגען. און זיי האָבן איינע צו דער אַנדערער
געזאָגט: ווער וועט אונדז אַוועקקיַקלען דעם שטיין פאַר דער
4 טיר פון קֶבר? און בעת זיי האָבן אויפגעהויבן זייערע אויגן,
האָבן זיי געזען, אַז דער שטיין איז אַוועקגעקיַקלט, הַגם ער
5 איז געווען זייער גרויס. און אַז זיי זענען אַריַינגעגאַנגען אין
דעם קֶבר, האָבן זיי געזען אַ יונגנמאַן זיצן ביי דער רעכטער
זייט, אָנגעקלײדט אין אַ וויים געוואַנט; און זיי האָבן זיך
6 דערשראָקן. אָבער ער האָט צו זיי געזאָגט: שרעקט אייך
ניט; איר זוכט ישוע הַנָצרי, וואָס איז געקרייציקט געוואָרן. ער
איז אויפגעשטאַנען, ער איז דאָ ניטאָ; זעט דאָס אָרט, וואו זיי
7 האָבן אים געלייגט. אָבער גייט, און זאָגט זיינע תַּלמידים און
כֵּיפאָן, אַז ער גייט אייך פאָרויס קיין גָלִיל; דאָרט וועט איר
8 אים זען, ווי ער האָט אייך געזאָגט. און זיי זענען אַרויסגעגאַנגען
און

אוּן האָבן געזומען לויפן פוּן קֵבר; וואָרים אַ ציטערניש אוּן אַ
פַּחד איז זיי באַפאַלן; אוּן פוּן מורא האָבן זיי קיינעם גאָרניט
דערציילט. אוּן אַז ער איז אויפגעשטאַנען אין דער פרי נאָך
דעם ערשטן טאָג נאָך דעם שַׁבָּת, האָט ער זיך קודם באַוויזן
צוּ מִרְיָם פוּן מַגדָלָה, פוּן וועמען ער האָט אַרויסגעטריבן זיבן
בייזע גייסטער. אוּן זי איז געגאַנגען אוּן האָט עם דערציילט
צוּ די, וואָס זענען מיט אים געווען, אוּן וואָס האָבן פאַראָבלט
געוויינט. אוּן הַגַם זיי האָבן געהערט, אַז ער לעבט, אוּן אַר
ער איז פוּן איר געזען געוואָרן, האָבן זיי עם ניט געגלויבט.
נאָכדעם האָט ער זיך באַוויזן אין אַן אַנדער געשטאַלט צוּ צוויי
פוּן זיי, בעת זיי זענען געגאַנגען אין פעלד אַריין. אוּן זיי זענען
געגאַנגען אוּן האָבן עם דערציילט צוּ די איבעריקע; אוּן אויך
זיי האָבן זיי ניט געגלויבט. אוּן דערנאָך האָט ער זיך באַוויזן
צוּ די עלף גופא, בעת זיי זענען געזעסן ביים טיש; אוּן ער
האָט זיי פאָרגהאַלטן זייער אומגלויביקייט אוּן האַרטקייט פוּן
האָרצן, וואָרים זיי האָבן ניט געגלויבט די, וואָס האָבן אים
געזען נאָכדעם ווי ער איז אויפגעשטאַנען. אוּן ער האָט צוּ זיי
געזאָגט: גייט אין דער גאַנצער וועלט, אוּן זאָגט אָן די בשׂורה
צוּ דער גאָנצער באַשאַפונג. דער, וואָס גלויבט אוּן ווערט
געטוּבלט, וועט נִיצול ווערן; דער אָבער, וואָס גלויבט ניט, וועט
פאַרמִשפט ווערן. אוּן די דאָזיקע סִימָנים וועלן באַגלייטן די, וואָס
גלויבן: אין מיין נאָמען וועלן זיי אַרויסטרַיבן בייזע גייסטער;
זיי וועלן רעדן מיט נייע לשונות; זיי וועלן אויפהייבן שלאַנגען,
אוּן אויב זיי וועלן טרינקען סַם־הַמָוֶת, וועט עס זיי ניט שאַטן; זיי
וועלן אַרויפלייגן זייערע הענט אויף קראַנקע, אוּן זיי וועלן ווערן
געזונט. אוּן נאָכדעם ווי דער האָר יֵשוּעַ האָט צוּ זיי גערעדט,
איז ער אַרויפגענומען געוואָרן אין הימל אַריין, אוּן האָט זיך
אַנידערגעזעצט צוּ דער רעכטער האַנט פוּן גאָט. אוּן זיי זענען
אַרויסגעגאַנגען, אוּן האָבן אומעטום געדרשנט, אוּן דער האָר
האָט געווירקט מיט זיי, אוּן האָט באַשטעטיקט דאָם וואָרט דורך
די

די צייכנס, וואָס האָבן זיי באַגלייט. אָמֵן.

די בשׂורה טובה לויט לוקאַס

א אַזוי ווי אַ סַך האָבן זיך אונטערגענומען צו באַשרײַבן די
געשיכטע פון יענע געשעענישן, וואָס זענען צווישן אונדז
2 באַגלויבט פֿונקט ווי זיי זענען אונדז איבערגעענטפערט געוואָרן
פון די, וואָס זענען פון אָנהייב אָן געווען אויגן־עֵדות און
3 באַדינער פון דעם וואָרט, האָב איך עס אויך געהאַלטן פאַר
רעכט, נאָכדעם ווי איך האָב פון אָנהייב אָן אַלצדינג גענוי
נאָכגעפאָרשט, צו שרײַבן אין אַ סֵדר דיר, אָ איידלסטער
4 טעאָפֿילוס, כדי דו זאָלסט וויסן דעם אֱמת פון דעם, אין וואָס דו
5 ביסט געלערנט געוואָרן. עם איז געווען אין די טעג פון הורדוסן,
דעם מֶלך פון יהודה, איינער אַ כֹּהן מיטן נאָמען זכַריָה, פון דעם
מִשמר פון אַבִיָה; און ער האָט געהאַט אַ וויב פון די טעכטער
6 פון אַהרֹן, וואָס האָט געהייסן אֱלִישֶׁבע. און ביידע זענען געווען
צדיקים פאַר גאָט, און זענען געגאַנגען ערלעך אין אַלע מִצוות
7 און חוקים פון גאָט. אָבער זיי האָבן ניט געהאַט קיין קינד,
וואָרים אֱלִישֶׁבע איז געווען אַן עַקָרה, און ביידע זענען געווען שוין
8 גוט באַיאָרנט. און עס איז געווען, בעת ער האָט אויסגעפירט די
9 עֲבוֹדה פאַר גאָט אין דעם סֵדר פון זיין מִשמר, לויט דעם מִנהג
פון דער כהונה, איז געווען זיין גורל אַרײַנצוגיין אין דעם הֵיכל
10 פון גאָט און רייכערן קטוֶרת. און די גאַנצע עֲדה פון דעם פאָלק
11 האָט מִתפַּלֵל געווען דרויסן אין דער שָׁעה פון קטוֶרת. ערשט אַ
מַלאָך פון גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים, וואָס איז געשטאַנען אויף
12 דער רעכטער זייט פון דעם קטוֶרת־מִזבֵּיחַ. און אַז זכַריָה האָט
אים דערזען, האָט ער זיך דערשראָקן, און אַ פַּחד איז געפאַלן
13 אויף אים. אָבער דער מַלאָך האָט צו אים געזאָגט: האָב ניט
קיין מורא, זכַריָה; וואָרים דיין תִּפִלה איז דערהערט געוואָרן, און
דיין וויב אֱלִישֶׁבע וועט דיר געבערן אַ זון, און דו זאָלסט רופן

זיין נאָמען יוחָנן. פרייד און נַחת וועסטו פון אים האָבן; אוּן אַ 14
סַך וועלן זיך פרייען איבער זיין געבורט. וואָרים ער וועט זיין 15
גרוים פאַר גאָט, אוּן וויין אוּן שטאַרקן געטראַנק וועט ער ניט
טרינקען; און ער וועט זיין פול מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש, גלייך פון
זיין מוטערס טראַכט. אוּן אַ סַך פון די קינדער פון יִשְׂרָאֵל וועט 16
ער אומקערן צו גאָט, זייער האַר. און ער וועט גיין פאַר אים 17
אין דעם גייסט און אין דער גבורה פון אֵלִיָהוּ, אומצוקערן די
הערצער פון די פאָטערס צו די קינדער, און די ווידערשפעניקע
צו דער פאַרשטענדיקייט פון די צַדיקים, כדי אויפצושטעלן אַ
צוגעגרייט פאָלק פאַר גאָט. און זכַרְיָה האָט געזאָגט צו דעם 18
מַלאָך: ווי אַזוי וועל איך דאָס דערקענען? וואָרים איך בין אַ זָקֵן,
און מיין ווייב גוט באַיאָרנט. און דער מַלאָך האָט געענטפערט, 19
אוּן צו אים געזאָגט: איך בין גַבְרִיאֵל, וואָס שטייט פאַר גאָט,
און איך בין געשיקט געוואָרן צו רעדן צו דיר, און צו ברענגען
דיר די דאָזיקע גוטע בשׂוֹרה. און אָט וועסטו זיין שטום און ניט 20
קענען רעדן, ביז דעם טאָג, וועו דאָס וועט געשען, וואָרים דו
האָסט נית געגלויבט מיינע ווערטער, וואָס וועלן מקוים ווערן אין
זייער צייט. און דאָס פאָלק האָט געוואַרט אויף זכַרְיָהן, און זיי 21
האָבן זיך געחידושט, וואָס ער זאָמט זיך אין דעם הֵיכָל. און אַז 22
ער איז אַרויסגעקומען, האָט ער ניט געקענט רעדן צו זיי; אוּן
זיי האָבן זיך משַׁער געווען, אַז ער האָט געזען אַ חֲזָיוֹן אין דעם
הֵיכָל; און ער האָט געמאַכט צייכנס צו זיי, און איז פאַרבליבן
שטום. און עס איז געווען, אַז די טעג פון זיין עַבוֹדה האָבן 23
זיך געענדיקט, האָט ער זיך אומגעקערט אַהיים. און נאָך די 24
דאָזיקע טעג איז אֱלִישֶׁבַע זיין ווייב פאַרגאַנגען אין טראָגן, אוּן
זי האָט זיך פאַרבאָרגן פינף חֳדָשים, און האָט געזאָגט: אַזוי
האָט גאָט געטאָן צו מיר אין די טעג, בעת ער האָט אויף מיר
געקוקט, אַוועקצונעמען מיין חֲרפה פון צווישן מענטשן. און אין 26
דעם זעקסטן חודש איז דער מַלאָך גַבְרִיאֵל געשיקט געוואָרן
פון גאָט אין אָ שטאָט פון גָלִיל, וואָס האָט געהיסן נצֶרֶת, צו אַ 27

יונגפרוי, וואָס איז געווען פאַרקנסט צו אַ מאַן מיטן נאָמען יוסף,
28 פון בֵּית־דָּוִד; אוּן די יונגפרוי האָט געהייסן מִרְיָם. אוּן ער איז צו
איר אַריַינגעקומען, אוּן האָט געזאָגט: שָׁלוֹם דִיר, דוּ לִיַיטזעליקע,
29 גנאָט איז מיט דיר. אָבער זי האָט זיך זייער דערשראָקן איבער
דעם וואָרט, אוּן האָט ביי זיך געטראַכט, וואָסער מִין גרוּס קאָן
30 דאָס זיין? אוּן דער מַלְאָך האָט צו איר געזאָגט: האָב ניט קיין
31 מוֹרא, מִרְיָם, וואָרים דוּ האָסט געפוּנען חֵן ביי גנאָט. אוּן זע, דוּ
וועסט מעוּבֶּרֶת ווערן, אוּן געבערן אַ זון, אוּן דוּ זאָלסט רופן זיין
32 נאָמען יֵשׁוּעַ. ער וועט זיין גרוים, אוּן וועט גערופן ווערן דער
זון פוּן דעם אייבערשטן; אוּן גנאָט, דער האַר, וועט אים געבן
33 דעם טראָן פוּן זיין פאָטער דָּוִד; אוּן ער וועט קיניגן איבער דעם
הויז פוּן יַעֲקֹב אויף אייביק; אוּן צו זיין מלוכה וועט ניט זיין קיין
34 סוֹף. אוּן מִרְיָם האָט געזאָגט צום מַלְאָך: וויאַזוי וועט דאָס זיין,
35 אַז איך קען ניט קיין מאַן? אוּן דער מַלְאָך האָט צו איר געזאָגט:
דער רוּחַ־הַקּוֹדֶשׁ וועט קומען אויף דיר, אוּן די קראַפט פוּן דעם
אייבערשטן וועט דיך באַדעקן; דעריבער וועט אויך דאָס, וואָס
36 וועט געבוירן, אָנגערופן ווערן הייליק, דער בֶּן־אֱלֹהִים. אוּן זע,
אֱלִישֶׁבַע דיין קרובה, אויך זי איז טראָגנדיק מיט אַ זון אויף
איר עלטער; אוּן דאָס איז דער זעקסטער חוֹדש ביי איר, וואָס
37 איז גערופן געווָארן עֲקָרָה. וואָרים ביי גנאָט איז קיין זאַך ניט
38 אוממעגלעך. אוּן מִרְיָם האָט געזאָגט: אָט בין איך, די דינסט
פוּן גנאָט; זאָל מיט מיר געשען לויט דיין וואָרט. אוּן דער מַלְאָך
39 איז פוּן איר אַוועקגעגאַנגען. אוּן מִרְיָם איז אויפגעשטאַנען אין
יענע טעג, אוּן איז געשווינד געגאַנגען אין דעם באַרגיקן לאַנד, צו
40 אַ שטאָט אין יהוּדה; אוּן זי איז אַריַינגעגאַנגען אין דעם הויז פוּן
41 זכַרְיָהוּ, אוּן האָט באַגריסט אֱלִישֶׁבַען. אוּן עס איז געווען, בעת
אֱלִישֶׁבַע האָט געהערט די גריסונג פוּן מִרְיָמען, איז דאָס קינד
געשפּרונגען אין איר לַיִב; אוּן אֱלִישֶׁבַע איז געווָארן פוּל מיט
42 דעם רוּחַ־הַקּוֹדֶשׁ; אוּן זי האָט אויפגעהויבן איר קול מיט אַ הויך
געשריי, אוּן געזאָגט: גענבענטשט בִּיסְטוּ צווישן ווַיבער, אוּן

43 געבענטשט איז די פרוכט פון דיין ליַב׳ און פאַרוואָס איז דאָס
מיר באַשערט, אַז די מוטער פון מיין האַר זאָל קומען צו מיר?
44 וואָרים זע, ווי נאָר דאָס קול פון דיין באַגריסונג האָט דערגרייכט
מיינע אויערן, איז דאָס קינד געשפרונגען פון שִׂמחה אין מיין
45 ליַב. און געבענטשט איז זי, וואָס האָט געגלויבט, וואָרים סע
וועט מקוים ווערן דאָס, וואָס איז צו איר גערעדט געוואָרן פון
46 גאָט. און מִרְיָם האָט געזאָגט: מיינע נְשָׁמה דערהייכט דעם
47, 48 האַר, און סע פרייט זיך מיין גייסט אין גאָט, מיין גואֵל, וואָרים
ער האָט געקוקט אויף דער נידעריקייט פון זיין דינסט, וואָרים
49 זע, פון איצט אָן וועלן מיך אַלע דורות רופן געבענטשטע. וויל
גרויסע זאַכן האָט מעכטיקער אָן מיר געטאָן; און הייליק
50 איז זיין נאָמען. און זיין באַרעמהאַרציקייט איז אויף דור־דורות
51 צו די, וואָס פאָרכטן זיך פאַר אים. ער האָט געוויזן גבורות
מיט זיין אָרעם, און צעשפרייט די האָפערדיקע אין די מַחשָׁבות
52 פון זייער האַרץ. ער האָט אַראָפגעוואָרפן די מעכטיקע פון
53 זייערע טראָנען, און האָט דערהויבן די פון נידעריקן שטאַנד. די
הונגעריקע האָט ער אָנגעפילט מיט גוטס, און די רייכע האָט ער
54 אַוועקגעשיקט ליידיק. געהאָלפן האָט ער זיין קנעכט יִשׂרָאל,
55 און זיך געטאָן דערמאָנען זיין באַרעמהאַרציקייט, ווי ער האָט
געזאָגט צו אונדזערע אָבות, צו אַבְרָהם און צו זיין זאָמען אויף
56 אייביק. און מִרְיָם איז געבליבן מיט איר אַרום דריי חֳדָשים, און
57 האָט זיך אומגעקערט אַהיים. און אֱלִישֶׁבעם צייט איז געוואָרן
פול, אַז זי זאָל ליגן אין קינדבעט; און זי האָט געבוירן אַ זון.
58 און אירע שכֵנים און קרובים האָבן געהערט, אַז גאָט האָט מיט
59 איר געטאָן גרויס חֶסֶד, און זיי האָבן זיך געפרייט מיט איר. און
עס איז געווען אויפן אַכטן טאָג, איז מען געקומען מַל זיין דאָס
קינד; און זיי האָבן אים געוואָלט אַ נאָמען געבן זכַרְיָה, נאָך
60 זיין פאָטערס נאָמען. און זיין מוטער האָט זיך אַפגערופן: ניין,
61 נייערט יוֹחָנָן זאָל מען אים רופן. און זיי האָבן צו איר געזאָגט:
62 קיינער ניט פון דיין מִשפָּחה הייסט אַזוי. און זיי האָבן געמאַכט

63 צייכנס צו זיין פאָטער, ווי ער האָט בדעה אים צו רופן. און
ער האָט פאַרלאַנגט אַ שרייב־טאָוול, און האָט אויפגעשריבן:
64 זיין נאָמען איז יוֹחָנָן. און זיי האָבן זיך אַלע געחידושט. און
זיין מויל און זיין צונג האָבן זיך מיטאַמאָל אויפגעמאַכט, און ער
65 האָט געזומען רעדן און לויבן גאָט. און אַ פֿחד איז געפאַלן
אויף אַלע זייערע שכֵנים; און אין גאַנצן בארג־לאַנד פון יהודה
66 האָט מען גערעדט וועגן די דאָזיקע זאַכן. און אַלע, וואָס האָבן
דאָס געהערט, האָבן עס זיך געזומען צום האַרצן, און געזאָגט:
וואָס וועט דאָס זיין פאַר אַ קינד? וואָרים די האַנט פון גאָט איז
67 געווען מיט אים. און זיין פאָטער זכַריָה איז געוואָרן פול מיט דעם
68 רוּחַ־הַקוֹדֶש, און האָט נבֿיאות געזאָגט, אַזוי צו זאָגן: געלויבט
איז גאָט, דער גאָט פון יִשְׂרָאֵל, וואָרים ער האָט געדענקט און
69 געשיקט אַ ישועה פאַר זיין פאָלק, און האָט אויפגעשטעלט פאַר
70 אונדז אַ האָרן פון ישועה אין דעם הויז פון זיין קנעכט דָוִד, ווי
ער האָט גערעדט דורך דעם מויל פון זיינע הילִיקע נבֿיאים פון
71 פאַרעיטן, רעטונג פון אונדזערע שׂונאים, און פון דער האַנט פון
72 אַלע, וואָס האָבן אונדז פיינט. צו טאָן חֶסֶד מיט אונדזערע אָבות,
73 און צו געדענקען זיין הילִיקן בונד; די שבועה, וואָס ער האָט
74 געשוואוירן צו אַבְרָהם אָבינו, אונדז מַציל צו זיין פון דער האַנט
75 פון אונדזערע שׂונאים, און דינען אים אָן פֿחד, אין קדושה און
76 גערעכטיקייט פאַר אים אַלע אונדזערע טעג. און דו, קינד, וועסט
גערופן ווערן: נָבִיא פון דעם אייבערשטן; וואָרים דו וועסט גיין
77 פאַר גאָט אָנצופּרייטן זיינע וועגן, צו געבן פאַרשטענדיקייט פון
ישועה פאַר זיין פאָלק דורך דער פאַרגעבונג פון זייערע זינד,
78 צוליב דער באַרעמהאַרציקייט פון אונדזער גאָט, מיט וואָס דער
79 פרימאָרגן וועט אויפגיין אויף אונדז פון דער הייך, צו לייכטן
אויף די, וואָס זיצן אין חושך און אין שאָטן פון טויט; צו פירן
80 אונדזערע טריט אין דעם וועג פון שָׁלום. און דאָס קינד איז
געוואַקסן, און איז געוואָרן שטאַרק אין דעם גייסט, און איז געווען
אין מִדבָּרִיות ביז דעם טאָג, וועו ער האָט זיך אַנטפלעקט צו
ישראל

ישׂראל׃

ב אוּן עס איז געווען אין יענע טעג, אַז אַ באַפֿעל איז אַרויסגעגאַנגען
פּון קֵיסר אויגוסטוס, אַז די גאַנצע וועלט זאָל געציילט ווערן.
2 דאָס איז געווען די ערשטע ציילונג, בעת קוּרינִוס איז געווען
3 העֶגמון פּון סיריע. אוּן אַלע זענען געגאַנגען זיך איינשרייבן,
4 יעדער איינער אין זיין אייגענער שטאָט. אוּן יוֹסף איז אויך
אַרויפגעגאַנגען פּון גָלִיל, פּון דער שטאָט נצֶרֶת, קיין יהוּדה,
צוּ דער שטאָט פּון דָוִדן, וואָס היסט בֵּית־לֶחֶם, וואָרים ער
5 איז געווען פּון דָוִדס הויז אוּן מִשפּחה; צוּ פאַרשרייבן זיך מיט
מִרְיָמען, וואָס איז געווען פאַרקנַסט צוּ אים, בעת זי איז געווען
6 מעוּבֶּרֶת. אוּן עס איז געווען, בעת זיי זענען דאָרט געווען, זענען
7 געוואָרן פּוֹל די טעג פּון איר קימפּעט אוּן זי האָט געבוירן איר זון
דעם בכור, אוּן האָט אים איינגעוויקלט אין ווינדעלעך, אוּן אים
אַריינגעלייגט אין אַ קאָריטע, וואָרים עס איז פאַר זיי ניט געווען
8 קיין פּלאַץ אין דער אַכסַניא. אוּן עס זענען געווען פּאַסטעכער
אין יענער געגנט אין פעלד, וואָס האָבן אַכטונג געגעבן ביינאַכט
9 אויף זייער סטאַדע. אוּן אַ מַלאָך פּון גאָט האָט זיך צוּ זיי
באַוויזן, אוּן די הערלעכקייט פּון גאָט האָט געלויכטן אַרום זיי;
10 אוּן זיי האָבן זיך שטאַרק דערשראָקן; אוּן דער מַלאָך האָט צוּ
זיי געזאָגט: האָט ניט קיין מוֹרא; וואָרים אָט ברענג איך אייך
אַ גוטע בשׂוֹרה פּון אַ גרויסער שִׂמחה, וואָס וועט זיין פאַר דעם
11 גאַנצן פאָלק; וואָרים היינט איז אייך געבוירן געוואָרן אין דער
12 שטאָט פּון דָוִדן אַ גואֵל, וואָס איז דער מָשִׁיחַ, דער האַר. אוּן דאָס
איז אַ צייכן פאַר אייך: איר וועט געפינען אַ קינד אײַנגעוויקלט
13 אין ווינדעלעך, אוּן ליגן אין אַ קאָריטע. אוּן פּלוֹצים איז מיט דעם
מַלאָך געווען אַ מַחנה פּון הימלישן חַיִל, וואָס האָבן געלויבט
14 גאָט, אוּן געזאָגט: כָּבוֹד צוּ גאָט אין דער הייך, אוּן אויף דער
ערד שָׁלוֹם צווישן מענטשן, וואָס זיי זיין וואויל־געפעלן.
15 אוּן עס איז געווען, ווי די מַלאָכים זענען פּון זיי אַוועק אין הימל
אַריין, האָבן די פּאַסטעכער געזאָגט איינער צום אַנדערן: לאָמיר

איצט גיין קיין בֵּית־לֶחֶם, און זען די זאַך, וואָס איז געשען, פון וואָס
16 גאָט האָט אונדז צו ווִיסן געטאָן. און זיי זענען געקומען געשווינד,
און האָבן געפונען מִרְיָמען און יוספֿן, און דאָס קינד ליגן אין דער
17 קְריפּטע. און אַז זיי האָבן עס געזען, האָבן זיי באַקאַנט געמאַכט
דאָס וואָרט, וואָס איז צו זיי געריידט געוואָרן וועגן דעם דאָזיקן
18 קינד. און אַלע, וואָס האָבן דאָס געהערט, האָבן זיך געוואונדערט
19 וועגן דעם, וואָס די פּאַסטעכער האָבן דערציילט. אָבער מִרְיָם
האָט אָפּגעהיט די דאָזיקע אַלע רייד, און האָט געטראַכט וועגן
20 זיי אין איר האַרץ. און די פּאַסטעכער האָבן זיך אומגעקערט,
און האָבן אָפּגעגעבן כָּבוד און געלויבט גאָט פּאַר אַלץ, וואָס זיי
האָבן געהערט און געזען, אַזוי ווי עס איז צו זיי געריידט געוואָרן.
21 און אַז עס זענען געוואָרן פֿול אַכט טעג אים מַל צו זיין, האָט מען
אים אַ נאָמען געגעבן יֵשׁוּעַ, ווי דער מַלאָך האָט אים גערופֿן,
איידער ער איז אויפגענומען געוואָרן אין דער מוטערטראַכט.
22 און בעת עס זענען געוואָרן פֿול די טעג פון איר רייניקונג, לויט
תּורת מֹשֶׁה, האָבן זיי אים אַרויפגעבראַכט קיין ירוּשָׁלַיִם, אים
23 צו שטעלן פּאַר גאָט ־ ווי סע שטייט געשריבן אין דער תּורה
פון גאָט: יערער זָכר, וואָס עפנט די מוטערטראַכט, זאָל גערופֿן
24 ווערן הייליק צו גאָט ־ און צו געבעטן אַ קָרבן, לויט ווי סע איז
געזאָגט געוואָרן אין דער תּורה פון גאָט: אַ פּאָר טורטלטויבן,
25 אָדער צוויי יונגע טויבן. און זע, עס איז געווען אַ מענטש אין
ירוּשָׁלַיִם, וואָס האָט געהיסן שִׁמְעוֹן, און דער דאָזיקער מענטש
איז געווען א צדיק און פרום, און ער האָט געוואַרט אויף דער
נֶחָמה פון יִשְׂרָאֵל; און דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ האָט געווּט אויף אים.
26 און אים איז אַנטפּלעקט געוואָרן דורך דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, אַז
ער וועט ניט זען דעם טויט, איידער ער וועט האָבן געזען דעם
27 מָשִׁיחַ פון גאָט. און ער איז געקומען דורך דעם רוח־הקודש אין
בֵּית־הַמִּקדש אַריין; און בעת די עלטערן האָבן אַריינגעבראַכט
דאָס קינד יֵשׁוּעַ, צו טאָן מיט אים לויט דעם דין פון דער תּורה,
28 האָט ער אים גענומען אין זיינע אָרעמס, און געלויבט גאָט, און

29 געזאָגט: אַצינד טוסטו אָפּלאָזן דיין קנעכט, אָ גאָט, לויט דיין
30, 31 וואָרט, בשָׁלום; וואָרים מיינע אויגן האָבן געזען דיין ישועה, וואָס
32 דו האָסט אָנגעבריט פאַר אַלע פעלקער; אַ ליכט צו באַליכטן
33 די אומות, און דער כָּבוד פון דיין פאָלק ישׂרָאל. און זיין פאָטער
און זיין מוטער האָבן זיך געוואונדערט איבער דעם, וואָס איז
34 געזאָגט געוואָרן וועגן אים; און שמעון האָט זיי געבענטשט, און
האָט געזאָגט צו מִרְיָמען, זיין מוטער: זע, ער איז באָשטימט
פאַר דעם פאַלן און דעם אויפשטיין פאַר אַ סַך אין ישׂרָאל; און
35 פאַר אַ צייכן, וואָס מע וועט רעדן אַנטקעגן ־ און אַ שוערד
וועט דורכשטעכן דיין אייגענע זעל ־ כדי סע זאָלן אַנטפלעקט
36 וועדן די מַחשָׁבות פון אַ סַך הערצער. און עס איז געווען איינע
אַ נביאה, חַנָה בַּת־פנואֵל, פון שֵׁבֶט אָשֵׁר; זי איז בעווען אין
הויכן עלטער, און האָט געלעבט מיט איר מאַן זיבן יאָר פון איר
37 מיידלשאַפט, און איז געווען אַן אַלְמָנה פיר און אַכציק יאָר. און
זי האָט ניט אָפגעטרעטן פון דעם בֵּית־הַמִקדש, און האָט געדינט
38 גאָט מיט תַעֲנִיתים און תפילות טאָג און נאַכט. און גראָד אין
יענער שָׁעה איז זי אָנגעקומען, און האָט געניומען לויבן גאָט, און
רעדן וועגן אים פאַר אַלע, וואָס האָבן געוואַרט אויף דער גאולה
39 פון ירוּשָׁלַיִם. און נאָכדעם ווי זיי האָבן מקַיים געווען אַלצדינג,
לויט דער תורה פון גאָט, האָבן זיי זיך אומגעקערט קיין גָלִיל,
40 צו זייער אייגענער שטאָט נצֶרֶת. און דאָס קינד איז געוואקסן
און איז געוואָרן שטאַרק, פול מיט חָכמה, און דער חֵן פון גאָט
41 האָט געהויט אויף אים. און זיינע עלטערן פלעגן עולה־רֶגל זיין
42 יעדעם יאָר קיין ירוּשָׁלַיִם אויף דעם יום־טוב פֶּסַח. און ווען ער
איז אַלט געווען צוועלף יאָר, האָבן זיי עולה־רֶגל געווען לויט
43 דעם דִין. און אַז דער יום־טוב האָט זיך געענדיקט, און זיי האָבן
זיך אומגעקערט אַהיים, איז דאָס ינגל ישוע איבערגעבליבן אין
44 ירוּשָׁלַיִם; און זיינע עלטערן האָבן עס ניט געוואוסט. און אַזוי
ווי זיי האָבן געמיינט, אַז ער איז מיט די עולי־רֶגל, זענען זיי
אָפּגעגאַנגען אַ טאָג גאַנג, און האָבן אים געזוכט צווישן זייערע
קרובים

45 קרובים און באַקאַנטע. און אַז זיי האָבן אים ניט געפונען, האָבן
46 זיי זיך אומגעקערט קיין ירושלַים, און האָבן אים געזוכט. און
עס איז געווען, אין דריי טעג אַרום, האָבן זיי אים געפונען אין
בֵּית־הַמִקדש זיצן צווישן די תלמידֵי־חַכָמים, ווי ער האָט זיך
47 צוגעהערט און זיי געפרעגט קַשיות. און אַלע, וואָס האָבן אים
געהערט, האָבן זיך שטאַרק געחִידושט איבער זיין שֵׂכל און
48 זיינע תשובות. און בעת זיי האָבן אים געזען, זענען זיי נִשתּומם
געוואָרן; און זיין מוטער האָט צו אים געזאָגט: זון, פאַרוואָס
האָסטו אויפגעדז אַזוינס געטאָן? זע, דיין פאָטער און איך האָבן דיך
49 געזוכט מיט צַער. און ער האָט צו זיי געזאָגט: הַלמַאי האָט איר
מיך געזוכט? צי האָט איר ניט געוואוסט, אַז איך מוז זיין אין מיין
50 פאָטערס הויז? און זיי האָבן נית פאַרשטאַנען דאָס וואָרט, וואָס
51 ער האָט צו זיי געredט. און ער האָט מיט זיי אַראָפגענידערט,
און איז געקומען קיין נצֶרת; און ער איז זיי געווען אונטערטעניק;
און זיין מוטער האָט אָפּגעהיט די דאָזיקע אַלע רייד אין איר
52 האַרץ. און ישוע איז געוואַקסן אין חָכמה און אין געשטאַלט, און
אין חֵן ביי גאָט און ביי מענטשן.

ג 1 און אין דעם פופצנטן יאָר פון קֵיסר טיבעריום מלוכה, בעת
פאָנטיוס פילאַטוס איז געווען פראָקוראַטאָר פון יהודה, און
הורדום איז געווען טעטראַרך פון גָלִיל, און זיין ברודער פיליפוס
טעטראַרך פון דער גענט איטוריע און טַרכוֹנָא, און לוסאַניוס
2 טעטראַרך פון אַבילין, בעת חָנָן און קַיפָא זענען געווען כֹּהַנים־
גדולים, איז געקומען דאָס וואָרט פון גאָט צו יוחָנָן בֶּן־זכַריָה
3 אין ער איז געקומען אין דער גאַנצער געגנט פון יַרדן, און האָט
געדרשנט די טבילה פון תשובה פאַר דער פאַרגעבונג פון זינד.
4 ווי סע שטייט געשריבן אין דעם סֵפר פון די רייד פון ישַעיָה
הַנָביא: אַ קול רופט אין דער מִדבר, מאַכט גרייט דעם וועג
5 פון גאָט, גלַייכט אוים זיינע שטעגן. יעדער טאָל זאָל דערהויבן
ווערן, און יעדער באַרג און הייך זאָלן דערנידעריקט ווערן; און
6 דאָס קרומע זאָל ווערן גלַייך, און די באַרגקייטן אַ פלוין. און

7 אַלע לײַבער זאָלן זען די ישועה פון גאָט. און ער האָט דעריבער
געזאָגט צום פאָלק, וואָס איז אַרויסגעגאַנגען פון אים געטובלט
צו ווערן: איר שפּראָץ פון שלאַנגען, ווער האָט אייך געוואָרנט
8 צו אַנטרינען פון דעם אָנקומענדיקן צאָרן? ברענגט דעריבער
פֿירות, וואָס זענען ראָוי פאַר תשובה, און רעדט אייך ניט אין;
אַברהם איז אונדזער פאָטער; וואָרים איך זאָג אייך, גאָט קאָן פון
9 די דאָזיקע שטיינער אויפשטעלן קינדער פאַר אַברהמען. און
אָט ליגט שוין די האַק בײַם ווורצל פון די בײַמער; דעריבער,
יעדער בוים, וואָס ברענגט ניט אַרוים קיין גוטע פֿירות, ווערט
10 אָפּגעהאַקט און אַרײַנגעוואָרפן אין פּייער אַריין. און דאָס פאָלק
האָט אים געפרעגט זאָגנדיק: וואָס אייגנטלעך זאָלן מיר טאָן?
11 האָט ער געענטפערט, און צו זיי געזאָגט: דער, וואָס האָט צוויי
רעק, זאָל זיך טיילן מיט דעם, וואָס האָט גאָרניט; און דער, וואָס
12 האָט שפּײַז, זאָל אויך אַזוי טאָן. און עם זענען אויך געקומען
מוכסים געטובלט צו ווערן, און זיי האָבן צו אים געזאָגט: רבי,
13 וואָס זאָלן מיר טאָן? האָט ער צו זיי געזאָגט: פאָדערט ניט
14 מער ווי סע איז פאַר אייך באַשטימט. און אויך זעלנער האָבן
אים געפרעגט, אַזוי צו זאָגן: און מיר, וואָס זאָלן מיר טאָן?
האָט ער צו זיי געזאָגט: איר זאָלט קיינעם ניט פּלאָגן און
15 באַרויבן, און זייט צופֿרידן מיט אייער לוין. און בעת דאָס
פאָלק איז געווען אין אַ שטימונג פון דערוואַרטונג, און אַלע
האָבן געטראַכט אין זייערע הערצער וועגן יוחָנן, צי איז ער ניט
16 אָפשר דער מָשִׁיחַ, האָט יוחָנן זיי געענטפערט, און געזאָגט:
איך טובל אייך מיט וואַסער; סע קומט אָבער אַ שטאַרקערער
פון מיר, וועמען איך בין ניט ראָוי אויפצובינדן די רימענדלעך
פון זיינע שיך, ער וועט אייך טובלען מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ און
מיט פייער. זיין ווינטשויפל איז אין זיין האַנט, און ער וועט
17 גוט אויסריניקן זיין שיַער, און אײַנזאַמלען דעם ווייץ אין זיין
שפּײַכלער אַריין, אָבער די פּליעווע וועט ער פאַרברענען מיט
18 אַן אומפאַרלעשלעכן פייער. און אויף אַזאַ אופן, און מיט אַ סַך

אַנדערע וואָרענונגען האָט ער אָנגעזאָגט די גוטע בשׂורה פאַר
19 דעם פאָלק. אָבער דער טעטראַרך הורדוס, ווייל ער איז פון
אים געמוסרט געוואָרן צוליב הורודיָה, זיין ברודערס ווייב, און
20 פאַר דעם גאַנצן רשעות, וואָס הורדוס האָט געטאָן, האָט צו דעם
נאָך צוגעגעבן דאָס, וואָס ער האָט פאַרשפאַרט יוחנן אין דער
21 תּפיסה. און עס איז געווען, בעת דאָס גאַנצע פאָלק איז געטוּבלט
געוואָרן, און ישוּע איז אויך געטוּבלט געוואָרן, און האָט מתּפלל
22 געווען, האָט דער הימל זיך געשפאָלטן, און דער רוּחַ־הקוֹדש
האָט אַראָפּגענידערט אויף אים אין אַ לייַבלעכער געשטאַלט, ווי
אַ טויב, און אַ קול איז אַרויס פון הימל: דו ביסט מיין געליבטער
23 זון; אין דיר איז מיין וואוילגעפעלן. און ישוּע, בעת ער האָט
אָנגעהויבן זיין שליחות, איז אַלט געווען אַרום דרייסיק יאָר, און
ער איז געווען, ווי מען האָט געמיינט, דער זון פון יוסף בן־עלי,
24 דער זון פון מַתּתן, דער זון פון לֵוִין, דער זון פון מַלכִּין, דער זון פון
25 יַנַי, דער זון פון יוסף, דער זון פון מַתּתיָהו, דער זון פון אָמוצן,
26 דער זון פון נָחומען, דער זון פון חֶסלִין, דער זון פון נַגָּי, דער זון
פון מַחַת, דער זון פון מַתּתיָהו, דער זון פון שִמעִין, דער זון פון
27 יוספן, דער זון פון יוֹדָה, דער זון פון יוחָנָן, דער זון פון רֵישָׂאן,
דער זון פון זרוּבָּבלען, דער זון פון שְׁאַלתִּיאֵל, דער זון פון נֵרי,
28 דער זון פון מַלכִּי, דער זון פון אַדִי, דער זון פון קוֹסָמען, דער
29 זון פון אַלמוֹדָמען, דער זון פון עֵר, דער זון פון ישוּעַ, דער זון
פון אֶליעֶזֶר, דער זון פון יוֹרימען, דער זון פון מַתָּת, דער זון פון
30 לֵוִי, דער זון פון שִמעונען, דער זון פון יהודה, דער זון פון יוספן,
31 דער זון פון יוֹנָמען, דער זון פון אֶלְיָקימען, דער זון פון מַלֵאָ, דער
זון פון מִינָאן, דער זון פון מַתַּתָהּ, דער זון פון נָתָנען, דער זון
32 פון דָוִד, דער זון פון יִשַי, דער זון פון עוֹבֵד, דער זון פון בועַז,
33 דער זון פון שַלמונען, דער זון פון נַחשונען, דער זון פון עַמִינָדָבן,
דער זון פון אַרָמען, דער זון פון חֶצרונען, דער זון פון פֶּרֶץ, דער
34 זון פון יהודה, דער זון פון יַעקֹבן, דער זון פון יִצחָקן, דער זון
35 פון אַבְרָהמען, דער זון פון תֶּרַח, דער זון פון נָחורן, דער זון פון

שְׂרוּגן, דער זון פון רְעוּן, דער זון פון פֶּלֶגן, דער זון פון עֵבֶר,
דער זון פון שָׁלַחן, דער זון פון קֵינָנען, דער זון פון אַרפַּכשַׁדן, 36
דער זון פון שֵׁמען, דער זון פון נֹחַן, דער זון פון לֶמֶכן, דער זון 37
פון מְתוּשֶׁלַחן, דער זון פון חֲנוֹכן, דער זון פון יֶרֶדן, דער זון פון
מַחֲלַלְאֵלן, דער זון פון קֵינָנען, דער זון פון אֱנוֹשן, דער זון פון 38
שֵׁתן, דער זון פון אָדָמען, דער זון פון גאָט.

און יֵשׁוּעַ, פול מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, האָט זיך אומגעקערט פון ד
דעם יַרדן, און איז געפירט געוואָרן דורך דעם גייסט פערציק 2
טעג אין דער מִדבר, געפּרוּאווט פון דעם שָׂטן. און ער האָט
גאָרניט געגעסן אין יענע טעג; און בעת זיי האָבן זיך געענדיקט,
איז ער געווען הונגעריק. און דער שָׂטן האָט צו אים געזאָגט: 3
אויב דו ביסט דער בֶּן־אֱלֹהִים, באַפעל דעם דאָזיקן שטיין, אַז
ער זאָל ווערן ברויט. און יֵשׁוּעַ האָט אים געענטפערט: סע 4
שטייט געשריבן: ניט פון ברויט אַליין לעבט דער מענטש.
און דער שָׂטן האָט אים אַרויפגעפירט, און האָט אים געוויזן 5
אין אַ רֶגע אַלע מלוכות פון דער וועלט, און האָט צו אים 6
געזאָגט: דיר וועל איך געבן די דאָזיקע גאַנצע מֶמשָׁלה און
איר פּראַכט, וואָרים מיר איז זי איבערגעגעבן געוואָרן, און איך
גיב זי וועמען איך ווייל. דעריבער, אויב דו וועסט דיך בוקן 7
פאַר מיר, וועט דאָס אינגאַנצן זיין דיינס. און יֵשׁוּעַ האָט אים 8
געענטפערט: סע שטייט געשריבן: זאָלסט דיך בוקן צו גאָט
דיין האַר, און אים אַליין זאָלסטו דינען. און ער האָט אים 9
געפירט קיין ירוּשָׁלַיִם, און האָט אים אַוועקגעשטעלט אויף דעם
טורעם פון דעם בֵּית־הַמִקדש, און האָט צו אים געזאָגט: אויב
דו ביסט דער בֶּן־אֱלֹהִים, וואַרף דיך אַראָפ פון דאַנען; וואָרים 10
סע שטייט געשריבן: זיינע מַלאָכים וועט ער באַפעלן וועגן דיר,
דיך צו היטן; און אויף די הענט וועלן זיי דיך טראָגן, טאָמער 11
וועסטו דיר אָנשלאָגן אָן אַ שטיין דיין פוס. און יֵשׁוּעַ האָט אים 12
געענטפערט: עס איז געזאָגט געוואָרן: זאָלסט ניט פּרוּאוון גאָט
דיין האַר. און אַז דער שָׂטן האָט געענדיקט יעדן נסָיון, האָט ער 13

14 אים אָפּגעלאָזט אויף אַ צייט. און ײשוע האָט זיך אומגעקערט
אין דער מאַכט פון דעם גייסט קיין גָלִיל; און די ידיעה וועגן
15 אים האָט זיך פאַרשפרייט אין דער גאַנצער געגנט. און ער
האָט געלערנט אין זייערע שולן, און אַלע האָבן אים אָפּגעגעבן
16 כָּבוד. און ער איז געקומען קיין נצֶרת, וואו ער איז אויפגעצויגן
געוואָרן; און ווי זיין מִנהג, איז ער שַבת אַריינגעגאַנגען אין דער
17 שול אַריין, און ער איז אויפגעשטאַנען צום לייענען, און מען
האָט אים דערלאַנגט דאָס סֵפר פון ישַעְיָה הַנָבִיא. און ער
האָט געעפנט דאָס סֵפר, און האָט געפונען דאָס אָרט, וואו עס
18 איז געשטאַנען געשריבן: דער גייסט פון גאָט איז אויף מיר,
וואָרים ער האָט מיך געזאָלבט מבַשֵר צו זיין גוטס בשׂורות
פאַר די אָרעמע. ער האָט מיך געשיקט אויסצורופן פריַיהייט
פאַר די געפאַנגענע, מאַכן זעענדיק די בלינדע, און צו באַפרייען
19 די, וואָס זענען צעשטויסן, און אויסצורופן דאָס באַווילקטע יאָר
20 פון גאָט. און ער האָט צונויפגעוויקלט דאָס סֵפר, און האָט עס
צוריקגעגעבן דעם חַזן, און האָט זיך אַנידערגעזעצט; און די אויגן
21 פון אַלעמען אין דער שול זענען געווען באַהעפט אָן אים. און
ער האָט אָנגעהויבן צו זיי צו זאָגן: היינט איז דער דאָזיקער
22 פָּסוק מקוים געוואָרן אין אייערע אויערן. און אַלע זענען אים
געווען עֵדות, און האָבן באַוואונדערט די לַיטזעליקע רייד, וואָס
זענען אַרויסגעגאַנגען פון זיין מויל; און זיי האָבן געזאָגט: איז
23 דאָס נית יוֹסֵפס זון? און ער האָט צו זיי געזאָגט: אַוַדאי וועט
איר מיר זאָגן דאָס דאָזיקע מָשל: רופא, הויל דיך אַליין; וואָס
מיר האָבן געהערט סאאיז געטאָן געוואָרן אין כפַר־נַחוּם, טו
24 אויך אין דיין שטאָט. און ער האָט געזאָגט: באמת, איך זאָג
25 אייך, קיין נָביא איז ניט אָנגענומען אין זיין אייגן לאַנד. אויף
אַן אֱמת, זאָג איך אייך, אַ סַך אַלמָנות זענען געווען אין ישְׂרָאֵל
אין די טעג פון אֵלִיָהוּ, בעת דער הימל איז געווען פאַרשלאָסן
דריי יאָר און זעקס חֳדָשים, און עס איז געקומען אַ גרויסער
26 הונגער איבערן גאַנצן לאַנד; און צו קיינער פון זיי איז אֵלִיָהוּ
ניט

ניט געשיקט געוואָרן, אַחוץ קיין צָרפַּת, וואָס איז אין צִידון, צו אַ
27 פרוי אַן אַלְמָנה. און אַ סַך מצורָעים זענען געווען אין יִשְׂרָאל
אין דער צייט פון אֱלִישָׁע הַנָבִיא; און קיינער פון זיי איז ניט
28 גערייניקט געוואָרן, אַחוץ נַעֲמָן דער אֲרַמִי. און אַלע אין דער
שול זענען געוואָרן פול מיט צאָרן, בעת זיי האָבן דאָס געהערט.
29 און זיי זענען אויפגעשטאַנען, און האָבן אים אַרויסגעוואָרפן פון
דער שטאָט, און אים געפירט צום ראַנד פון דעם בארג, אויף
וואָס זייער שטאָט איז געווען געבויט, כדי אים אַראָפצוואַרפן.
30 אָבער ער איז דורכגעגאַנגען אין דער מיט צווישן זיי, און איז
31 אַוועקגעגאַנגען. און ער האָט אַראָפגענידערט קיין כפַר־נַחוּם, אַ
שטאָט אין גָלִיל. און ער האָט מיט זיי געלערנט אַלע שַבתים;
32 און זיי זענען נִשתּוֹמם געוואָרן פון זיין תּורה, וואָרים זיין וואָרט
33 האָט געהאַט מאַכט. און אין דער שול איז געווען אַ מענטש,
וואָס האָט געהאַט אַ גייסט פון אַן אומריינעם רוּחַ, און ער האָט
34 אויסגעשריגן אויף אַ הויך קול: וויי, וואָס האָבן מיר צו טאָן מיט
דיר, יֵשוּעַ הַנוצרי? ביסטו געקומען אונדז צו פאַרטילקן? איך
35 ווייס ווער דו ביסט: דער הייליקער פון גאָט. אָבער יֵשוּעַ האָט
אויף אים אָנגעשריגן, און געזאָגט: שווייג, און גיי אַרויס פון אים׳
און דער בייזער גייסט האָט אים אַנידערגעוואָרפן אין זייער מיט,
36 און איז פון אים אַרויס, ניט טועַנדיק אים קיין בייז. און אַ מורָא
איז געפאַלן אויף אַלעמען, און איינער האָט צום אַנדערן געזאָגט:
וואָס איז דאָס פאַר אַ וואָרט, וואָס ער געבִיט מיט רשות און כּוח
37 די אומריינע גייסטער, און זיי גייען אַרויס? און די יְדִיעה וועגן אים
38 האָט זיך פאַרשפרייט אין דער גאַנצער אַרומיקער געגנט. און
ער האָט זיך אויפגעהויבן און איז אַרויס פון דער שול, און איז
אַריַינגעגאַנגען אין דעם הויז פון שִמעונען. און שִמעונס שוויגער
האָט געליטן פון אַ גרויס פיבער, און זיי האָבן אים געבעטן פאַר
39 אירעטוועגן. און ער איז צוגעגאַנגען, און האָט זיך איַינגעבויגן
איבער איר, און האָט אָנגעשריגן דאָס פיבער, און עס האָט
זי אָפגעלאָזט; און זי איז תֵיכף אויפגעשטאַנען און האָט זיי

40 באַדינט. אוּן בעת די זון איז אונטערגעגאַנגען, האָבן אַלע, וואָס
האָבן געהאַט קראַנקע מיט פאַרשידענע חולאַתן, זיי געבראַכט
צו אים; אוּן ער האָט אַרויפגעלייגט זיינע הענט אויף יעדן איינעם
41 פון זיי, אוּן האָט זיי געהיילט. אוּן אויך בייזע גייסטער זענען
אַרויס פון אַ סַך, וואָס האָבן אויסגעשריגן, אוּן געזאָגט: דו ביסט
דער בֶּן־אֱלֹהִים. אוּן ער האָט אויף זיי אָנגעשריגן, אוּן זיי ניט
געלאָזט רעדן, ווייל זיי האָבן געוואוסט, אַז ער איז דער מָשִׁיחַ.
42 אוּן אַז סאאיז געוואָרן טאָג, איז ער אויפגעשטאַנען אוּן איז אַוועק
אין אַ ווּסט אָרט. אוּן דאָס פאָלק האָט אים געזוכט, אוּן איז
געקומען צו אים, אוּן אים געוואָלט פאַרהאַלטן, אַז ער זאָל ניט
43 אַוועקגיין פון זיי; אָבער ער האָט צו זיי געזאָגט: איך מוז אָנזאָגן
די גוטע בשׂורה פון גאָטס מַלכות אויך אין די אַנדערע שטעט,
44 וואָרים צוליב דעם בין איך געשיקט געוואָרן. אוּן ער האָט
געדַרשנט אין די שולן פון יהודה.

ה אוּן עס איז געווען, בעת דאָס פאָלק האָט זיך געדרענגט אַרום
אים, כדי צו הערן דאָס וואָרט פון גאָט, איז ער געשטאַנען
2 בייַם יַם גִּנֵּסָר. אוּן ער האָט געזען צוויי שיפלעך שטיין בייַם
יַם, אוּן די פישערס זענען פון זיי אַרויסגעגאַנגען, אוּן האָבן
3 געוואַשן זייערע נעצן. אוּן ער איז אַרײַנגעגאַנגען אין איינעם
פון די שיפלעך, וואָס האָט געהערט צו שִׁמעונען, אוּן האָט אים
געבעטן, אָפּצורוקן זיך אַבּיסל פון דער יַבָּשה. אוּן ער האָט זיך
אַנידערגעזעצט, אוּן האָט געלערנט דאָס פאָלק פון דעם שיפל
4 אַרויס. אוּן אַז ער האָט אויפגעהערט רעדן, האָט ער געזאָגט צו
שִׁמעונען: פאָר אָף, וואו עס איז טיף, אוּן לאָזט אַראָף אייערע
5 נעצן צום פאַנג. אוּן שִׁמעון האָט געענטפערט: האַר, מיר
האָבן זיך געמיט אַ גאַנצע נאַכט, אוּן האָבן גאָרניט געכאַפּט;
6 אָבער אויף דיין וואָרט וועל איך אַראָפּלאָזן די נעצן. אוּן אַז
זיי האָבן דאָס געטאָן, האָבן זיי געכאַפּט זייער אַ סַך פיש; אוּן
7 זייערע נעצן האָבן זיך געגומען ריסן; אוּן זיי האָבן געוואוּנקען
צו זייערע חַבֵּרים אין דעם אַנדערן שיפל, אַז זיי זאָלן קומען אוּן
זיי

זיי העלפן. אוּן זיי זענען געקומען אוּן האָבן אָנגעפילט די ביידע
שיפלעך, אַזוי, אַז זיי האָבן אָנגעהויבן צוּ זינקען. אוּן אַז שִׁמעון
8 פּעטרוס האָט דאָס געזען, איז ער געפאַלן ייִשוּעַן צוּ די פּיס, אוּן
געזאָגט: האַר, גיי אַוועק פוּן מיר, וואָרים איך בין אַ זינדיקער
מענטש. וואָרים אַ שרעק איז אים באַפאַלן, אוּן אַלע, וואָס
9 זענען געווען מיט אים ביים פישפאַנג, וואָס זיי האָבן געפאַנגען;
אוּן אַזוי זענען אויך געווען יַעקֹב אוּן יוֹחָנָן, זַבדַים זין, וואָס זענען
10 געווען שִׁמעונס חַבֵּרים. אוּן ייִשוּעַ האָט געזאָגט צוּ שִׁמעונען:
האָב ניט קיין מורא; פוּן איצט אָן וועסטוּ פאַנגען מענטשן. אוּן
11 אַז זיי האָבן געבראַכט זייערע שיפלעך צוּ דער יַבָּשה, האָבן
זיי אַלץ איבערגעלאָזט, אוּן זענען אים נאָכגעגאַנגען. אוּן בעת
12 ער איז געווען אין איינער פוּן די שטעט, איז דאָרטן געווען אַ
מענטש לויטער צָרַעת; אוּן אַז ער האָט דערזען ייִשוּעַן, איז ער
געפאַלן אויף זיין פָּנים, אוּן האָט אים געבעטן: האַר, אויב דוּ
13 ווילסט, קאָנסטוּ מיך מאַכן ריין. אוּן ער האָט אויסגעשטרעקט
זיין האַנט, אוּן האָט אים אָנגעריבן, אוּן געזאָגט: איך ווילּ; זיי
14 ריין. אוּן תֵּיכף האָט זיך דאָס צָרַעת אָפּגעטאָן פוּן אים. אוּן ער
האָט אים באַפוילן, ער זאָל עם קיינעם ניט דערציילן; נייערט
גיי אוּן ווייז דיך פאַרן כֹּהן; אוּן זיי מַקריב פאַר דיין רייניקונג,
15 אַזוי ווי מֹשה האָט געבאָטן, פאַר אַן עֵדות צוּ זיי. אוּן די יְדִיעה
וועגן אים האָט זיך נאָך מער פאַרשפּרייט, אוּן אַ גרויסער עולם
איז זיך צונויפגעקומען, אים צוּ הערן, אוּן געהיילט צוּ ווערן
16 פוּן זייערע קראַנקהייטן. ער אָבער האָט זיך צוריקגעצויגן אין
17 די מִדבָּריות, אוּן איז מִתפַּלֵל געווען. אוּן עס איז געווען אין
איינעם פוּן יענע טעג, בעת ער האָט געלערנט, אַז עס זענען
דאָרטן געזעסן פּרושים אוּן לומדי־תּורה, וואָס זענען געקומען פוּן
אַלע שטעט פוּן גָּלִיל, אוּן יהוּדה, אוּן ירוּשָׁלַיִם, אוּן די גבורה
18 פוּן גאָט איז געווען מיט אים, צוּ קענען היילן. אוּן אָט האָבן
מענטשן געבראַכט אויף אַ געלעגער אַ מאַן, וואָס איז געווען
געליימט, אוּן זיי האָבן געזוכט אים אַרײַנצוּברענגען אוּן אים

19 אַוועקצוליגן פאַר אים. און אַזוי ווי זיי האָבן ניט געקענט געפינען
קיין וועג ווי אים אַרײַנצוברענגען, צוליב דעם עולם, זענען זיי
אַרויפגעגאַנגען אויפן דאַך, און האָבן אים אַראָפּגעלאָזט מיט זיין
20 געלעגער דורך די דאַכציגל אין דער מיט פאַר ײשוען. און אַז
ער האָט געזען זייער אֱמונה, האָט ער געזאָגט: מענטש, דיינע
21 זינד זענען דיר פאַרגעבן געוואָרן. און די סופֿרים און די פּרושים
האָבן אָנגעהויבן נאָכצוטראַכטן, און האָבן געזאָגט: ווער איז
דער דאָזיקער, וואָס רעדט לעסטערונגען? ווער קאָן מוחל זיין
22 זינד, אַחוץ גאָט אַליין? אָבער ײשוע האָט פאַרשטאַנען זייערע
מַחשָבות, און האָט צו זיי געזאָגט: וואָס טראַכט איר אין אייערע
23 הערצער? וואָס איז גרינגער, צו זאָגן: דיינע זינד זענען דיר
24 פאַרגעבן געוואָרן, אָדער צו זאָגן: שטיי אויף און גיי? נאָר כדי
איר זאָלט וויסן, אַז דער בֶּן־אָדָם האָט רשות אויף דער ערד
מוחל צו זיין זינד (האָט ער געזאָגט צום געליימטן): איך זאָג
25 דיר, שטיי אויף, און נעם דיין געלעגער, און גיי אַהיים. און
ער איז תֵּיכף פאַר זיי אויפגעשטאַנען, און האָט גענומען דאָס
גענלעגער, אויף וועלכן ער איז געלעגן, און איז אַוועק אַהיים,
26 לויבנדיק גאָט. און זיי זענען אַלע נִבהל און נִשתּומם געוואָרן,
און האָבן געלויבט גאָט, און זיך זייער געפאָרכטן, און געזאָגט:
27 וואונדערלעכע זאַכן האָבן מיר היינט געזען. און נאָכדעם איז
ער אַרויסגעגאַנגען, און האָט געזען אַ מוכס, וואָס האָט געהיסן
לֵוִי, זיצן אויפן צאָל־אַמט, און ער האָט צו אים געזאָגט: גיי מיר
28 נאָך. און ער האָט אַלץ איבערגעלאָזט, און איז אויפגעשטאַנען
29 און איז אים נאָכגעגאַנגען. און לֵוִי האָט אים געמאַכט אַ גרויסע
סעודה אין זיין הויז; און אַ גרויסער עולם פון מוכסים און אויך
30 אַנדערע זענען מיט זיי געזעסן בײַם טיש. און די פּרושים
און זייערע סופֿרים האָבן געמורמלט קעגן זיינע תַּלמידים, און
האָבן געזאָגט: פאַרוואָס עסט איר און טרינקט מיט מוכסים און
31 זינדיקע? און ײשוע האָט געענטפערט, און צו זיי געזאָגט: די,
וואָס זענען גענזונט, נייטיקן זיך ניט אין קיין רופֿא, נייערט די, וואָס

32 זענען קראַנק. איך בין ניט געקומען רופן די צַדיקים, נייערט די
33 זינדיקע צו תשובה. און זיי האָבן צו אים געזאָגט: די תַלמידים
פון יוחָנן פאַסטן אָפט און טוען תפילה, און אַזוי טוען אויך די
34 תַלמידים פון די פרושים, אָבער דיינע עסן און טרינקען. און יֵשוּעַ
האָט צו זיי געזאָגט: קאָנט איר לאָזן די מחותָנים פאַסטן, בשַעת
35 דער חָתן איז מיט זיי? סע וועלן אָבער קומען טעג, ווען דער חָתן
וועט אַוועקגענומען ווערן פון זיי, און דעמאָלט וועלן זיי פאַסטן
36 אין יענע טעג. און ער האָט זיי אויך דערציילט אַ מָשל: קיינער
ריסט ניט אָפּ אַ שטיק פון אַ נייעם מַלבוש, און טוט עס אַרויף
אויף אַן אַלטן מַלבוש; אויב יאָ, וועט ער צעריסן דאָס נייע, און
אויך דאָס שטיק פון דעם נייעם וועט זיך ניט פאַסן צום אַלטן.
37 און קיינער טוט ניט אַריין קיין נייעם ווין אין אַלטע לאָגלען;
אַנדערש וועט דער נייער ווין צעפלאַצן די לאָגלען, און וועט
38 זיך צעגיסן, און די לאָגלען וועלן גיין פאַרלוירן. נייערט נייעם
39 ווין מוז מען אַרײַנגיסן אין נייע לאָגלען. און קיינער, וואָס האָט
געטרונקען אַלטן ווין, ווייל נייעם; וואָרים ער זאָגט: דער אַלטער
איז גוט.

ו און עס איז געווען אויפן צווייטן שַבת פון סְפִירַת־הָעֹמֶר, אַז ער
איז געגאַנגען דורך תבואה־פעלדער; און זיינע תַלמידים האָבן
אָפּגעריסן זאַנגען, און זיי צוריבן מיט זייערע הענט און געגעסן.
2 און עטלעכע פון די פרושים האָבן געזאָגט: פאַרוואָס עוֹט איר
3 דאָס, וואָס מען טאָר ניט טאָן אום שַבת? און יֵשוּעַ האָט
געענטפערט, און צו זיי געזאָגט: האָט איר ניט געלייענט, וואָס
דָוִד האָט געטאָן, בעת ער איז געווען הונגעריק, ער, און די, וואָס
4 זענען געווען מיט אים; ווי ער איז אַרײַנגעגאַנגען אין דעם הויז
פון גאָט, און האָט גענומען און געגעסן דאָס לֶחֶם־הַפָּנים, וואָס
קיינער ניט נאָר די כֹּהֲנים האָבן געמעגט עסן, און האָט אויך
5 געגעבן צו די, וואָס זענען געווען מיט אים? און ער האָט צו זיי
6 געזאָגט: דער בֶּן־אָדָם איז האַר איבער דעם שַבת. און עס
איז געווען אין אַן אַנדערן שַבת, אַז ער איז אַרײַנגעגאַנגען אין

אַ שוּל, אוּן האָט געלערנט; אוּן דאָרטן איז געווען אַ מענטש,
7 וואָס זיין רעכטע האַנט איז געווען פאַרדאַרט. אוּן די סופֿרים
אוּן די פּרושים האָבן אים נאָכגעקוקט, צוּ זען אויב ער וועט
8 אים הילן אום שַׁבת, כדי אים צוּ קענען פאַרמַסרן. אָבער ער
האָט פאַרשטאַנען זייערע מַחשָׁבות, אוּן האָט געזאָגט צוּ דעם
מענטשן, וואָס זיין האַנט איז געווען פאַרדאַרט: שטיי אויף, אוּן
שטעל דיך אין דער מיט. אוּן ער איז אויפגעשטאַנען אוּן האָט
9 זיך אַוועקגעשטעלט. אוּן ישׁוּע האָט צוּ זיי געזאָגט: איך פרעג
אייך: מעג מען שַׁבת טאָן גוטס, אָדער שלעכטס? ראַטעווען אַ
10 נֶפֶשׁ, אָדער אומברענגען? אוּן ער האָט זיך אַרומגעקוקט אויף זיי
אַלע, אוּן האָט צוּ אים געזאָגט: שטרעק אוים דיין האַנט. אוּן
11 ער האָט אַזוי געטאָן, אוּן זיין האַנט איז געזונט געוואָרן. אוּן זיי
זענען געוואָרן פוּל מית גרימצאָרן, אוּן האָבן זיך באַראָטן איינער
12 מיטן אַנדערן, וואָס זיי זאָלן טאָן צוּ ישׁוּען. אוּן עס איז געווען
אין די דאָזיקע טעג, אַז ער איז אַרויסגעגאַנגען אין די בערג
מִתפַּלֵל צוּ זיין; אוּן ער האָט פאַרברענגט די גאַנצע נאַכט אין
13 תּפילה טאָן צוּ גאָט. אוּן בשַׁעת עס איז געוואָרן טאָג, האָט ער
געריפֿן זיינע תַּלמידים, אוּן האָט פוּן זיי אויסדערוויילט צוועלף,
14 וועמען ער האָט אָנגערופֿן שלִיחים: שִׁמעונען, וועמען ער האָט
אַ נאָמען געגעבן כֵּיפָא, אוּן אַנדריי זיין ברודער, אוּן יַעקֹבן אוּן
15 יוחָנָן, אוּן פיליפּוּם אוּן בַּר־תַּלמָין, אוּן מַתיָאן אוּן תוֹמָאן, אוּן יַעקֹב
16 בֶּן־חַלפַי, אוּן שִׁמעונען, וועמען מען האָט געריפֿן קַנָאי, אוּן יהוּדה
בֶּן־יַעקֹב, אוּן יהוּדה אִיש־קריות, וואָס איז געוואָרן דער מָסור.
17 אוּן ער האָט מיט זיי אַראָפּגענידערט, אוּן איז געשטאַנען אויף אַ
פלאַצן פלאַץ, אוּן אַ גרויסער עולם פוּן זיינע תַּלמידים, אוּן אַ סַך
פאָלק פוּן גאַנץ יהוּדה אוּן ירושָׁלַיִם, אוּן דעם יַם־באָרטן פוּן צור
אוּן צִידון, זענען געקומען אים הערן, אוּן געהיילט צוּ ווערן פוּן
18 זייערע חולאַתן. אוּן די, וואָס זענען געווען געפּלאָגט פוּן אומריינע
19 גייסטער, זענען געהיילט געוואָרן. אוּן דאָס גאַנצע פאָלק האָט
געזוכט אים אָנצורירן, וואָרים פוּן אים איז אַרויסגעגאַנגען אַ כּוח,

20 און האָט זיי אַלעמען געהיילט. און ער האָט אויפגעהויבן זיינע
אויגן אויף זיינע תַּלמידים, און האָט געזאָגט: וואויל איז אייך
21 אָרעמע, וואָרים דאָס מַלכות פון גאָט איז אייערס. וואויל איז
אייך, וואָס טוט איצט הונגערן, וואָרים איר וועט ווערן געזעטיקט.
וואויל איז אייך, וואָס טוט איצט ווײנען, וואָרים איר וועט לאַכן.
22 וואויל איז אייך, ווען מענטשן וועלן אייך פיינט האָבן, און אייך
פאַרשטויסן און מבַייש זיין, און פאַרוואַרפן אייער נאָמען ווי
23 עפּעס שלעכטס פונוועגן דעם בֶּן־אָדָם. פרייט אייך אין יענעם
טאָג, און שפּרינגט פאַר שִׂמחה; וואָרים זעט, אייער שׂכַר איז
גרויס אין הימל, וואָרים פונקט אַזוי האָבן זייערע עלטערן געטאָן
24 מיט די נביאים. אָבער ווי צו אייך, וואָס זענט ריַיך, וואָרים איר
25 האָט שוין געקריגן אייער נחמה. ווי צו אייך, וואָס זענט איצט
זאַט, וואָרים איר וועט הונגערן. ווי צו אייך, וואָס טוט איצט
26 לאַכן, וואָרים איר וועט טרויערן און ווײנען. ווי צו אייך, ווען אַלע
מענטשן וועלן רעדן גוטס פונוועגן אייך, וואָרים אַזוי האָבן זייערע
27 עלטערן געטאָן מיט די פאַלשע נביאים. אָבער אייך, וואָס טוט
זיך צוהערן, זאָג איך: האָט ליב אייערע שׂונאים, טוט גוטס צו
28 די, וואָס האָבן אייך פיינט, בענטשט די, וואָס שעלטן אייך, און
29 זייט מִתפַּלֵל פאַר די, וואָס זענען אייך מבַזֶה. דער, וואָס שלאָגט
דיך אויף דער באַק, גיב אים אויך די אַנדערע; און פון דעם,
וואָס נעמט צו דיין מאַנטל, זאָלסטו אויך דיין ראָק פון אים ניט
30 צוריקהאַלטן. גיב יעדן, וואָס בעט ביי דיר, און פון אים, וואָס
31 נעמט צו דאָס דיניקע, פאָדער עס ניט צוריק. און אַזוי ווי איר
ווילט, אַז מענטשן זאָלן טאָן צו אייך, זאָלט איר אויך טאָן צו זיי.
32 און אויב איר האָט ליב די, וואָס האָבן אייך ליב, וואָסער דאַנק
קומט אייך? וואָרים אַפילו זינדיקע האָבן ליב די, וואָס האָבן זיי
33 ליב. און אויב איר טוט גוטס צו די, וואָס טוען אייך גוטס, וואָסער
34 דאַנק קומט אייך? אַפילו די זינדיקע טוען אויך דאָס זעלבע. און
אויב איר לייט די, פון וועמען איר האָפט צוריק צו באַקומען,
וואָסער דאַנק קומט אייך? אַפילו זינדיקע לייען אויס צו זינדיקע,

35 כדי צוריק צו באַקומען ווידער אַזויפיל. האָט אָבער ליב אייערע
שׂונאים, אוּן טוט גוטס, אוּן לייט, אוּן דערוואַרט ניט עפּעס צוריק;
אוּן אייער שׂכר וועט זיין גרוים, אוּן איר וועט זיין קינדער פוּן
דעם איבערשטן; וואָרים ער איז גוט צו די אומדאַנקבאַרע
36 אוּן שלעכטע. זייט באַרעמהאַרציק, אַזוי ווי אייער פאָטער איז
37 באַרעמהאַרציק. מִשפּט ניט, אוּן איר וועט ניט געמִשפּט ווערן;
פאַרמִשפּט ניט, אוּן איר וועט ניט פאַרמִשפּט ווערן; זייט מוחל,
38 אוּן מע וועט אייך מוחל זיין; גיט, אוּן סע וועם אייך געגעבן ווערן;
אַ גוטע, איַנגעדריקטע, צוגויפגעטרעסלטע, אוּן איבערגיסעדיקע
מאָס וועט מען אייך געבן אין אייער שוים אַריין. וואָרים מיט דער
מאָס, וואָס איר טוט מעסטן, וועט אייך צוריק געמאָסטן ווערן.
39 אוּן ער האָט זיי אויך דערציילט אַ מָשל: קאָן אַ בלינדער פירן
אַ בלינדן? וועלן זיי דען ניט ביידע אַריינפאַלן אין אַ גרוב?
40 אַ תַלמיד שטייט ניט העכער פוּן זיין רֶבין, אָבער איטלעכער,
41 וואָס דערגרייכט שלֵימות, וועט זיין ווי זיין רֶבי. אוּן פאַרוואָס
זעסטו דאָס שפּענדל אין דיין ברודערס אויג, אָבער דעם קלאָץ
42 אין דיין אייגן אויג זעסטו ניט? אָדער ווי קענסטו זאָגן צו דיין
ברודער: ברודער, לאָמיך אַרויסנעמען דאָס שפּענדל פוּן דיין
אויג, אוּן אַליין זעסטו ניט דעם קלאָץ אין דיין אייגן אויג? דו חונף,
נעם קודם אַרוים דעם קלאָץ פוּן דיין אייגן אויג, אוּן דערנאָך
ווערסטו זען קלאָר אַרויסצונעמען דאָס שפּענדל, וואָס איז אין
43 דיין ברודערס אויג. וואָרים אַ גוטער בוים טראָגט ניט קיין
שלעכטע פֵּירות, אוּן אַ פאַרדאָרבענער בוים טראָגט ניט קיין
44 גוטע פֵּירות; איטלעכן בוים דערקענט מען לויט זיינע אייגענע
פֵּירות; וואָרים פוּן דערנער קלייבט מען ניט קיין פייגן, אויך
45 קלייבט מען ניט קיין טרויבן פוּן אַ דאָרנקוסט. דער גוטער
מענטש ברענגט אַרוים פוּן דעם גוטן אוֹצר פוּן זיין האַרץ גוטס,
אוּן דער שלעכטער מענטש ברענגט אַרוים פוּן זיין שלעכטן
אוֹצר שלעכטס; וואָרים פוּן וואָס דאָס האַרץ איז פול, דערפוּן
46 רעדט דאָס מויל. אוּן פאַרוואָס רופט איר מיך: האַר, האַר, אוּן

47 טוט ניט וואָם איך זאָג? איטלעכער, וואָם קומט צו מיר, און
הערט מיינע רייד און טוט זיי, וועל איך אייך ווייזן צו וועמען ער
48 איז געגליכן: ער איז געגליכן צו אַ מענטשן, וואָם בויט אַ הויז,
און וואָם האָט געלאָזט טיף גראָבן, און ליגן דעם פונדאַמענט
אויף אַ פעלזן; און בשַעת עס איז געקומען אַ פארפלייצונג,
האָט דער שטראָם געשלאָגן קעגן יענעם הויז, און האָט עס ניט
49 געקאָנט צעטרעסלען, וואָרים עס איז געווען גוט געבויט. אָבער
דער, וואָם הערט און טוט ניט, איז ווי אַ מענטש, וואָם האָט
געבויט אַ הויז אויף דער ערד, אָן אַ פונדאַמענט; וואָם קעגן אים
האָט געשלאָגן דער שטראָם, און עס איז תֵּיכף איינגעפאַלן, און
דער חורבן פון יענעם הויז איז געווען גרויס.

7 1 נאָכדעם ווי ער האָט געענדיקט אַלע זיינע רייד אין די אויערן פון
2 דעם פאָלק, איז ער אַריינגעגאַנגען קיין כּפר־נַחום. און איינער
אַ הויפטמאַן האָט געהאַט אַ קנעכט, וואָם איז אים געווען טייער,
און וואָם איז געווען קראַנק און האָט געהאַלטן ביים שטאַרבן.
3 און אַז ער האָט געהערט וועגן ישוּעַן, האָט ער צו אים געשיקט
זקֵנים פון די יִידן, און האָט אים געבעטן, אַז ער זאָל קומען און
4 היילן זיין קנעכט. און אַז זיי זענען געקומען צו ישוּעַן, האָבן זיי
אים זייער געבעטן, און געזאָגט: ער איז ווערט, אַז דו זאָלסט
5 דאָס טאָן פאַר אים. וואָרים ער האָט ליב אונדזער פאָלק, און
6 האָט אַפילו אַליין אונדז אויפגעבויט אונדזער שול. און ישוּע איז
מיט זיי געגאַנגען. און בעת ער איז געווען שוין ניט וויט פון
דעם הויז, האָט דער הויפטמאַן געשיקט צו אים פריינט, אים אַזוי
צו זאָגן: האַר, זיי דיך ניט מַטרִיחַ; וואָרים איך בין ניט ווערט,
7 אַז דו זאָלסט קומען אונטער מיין דאַך. דעריבער האָב איך מיך
אַליין אויך ניט געהאַלטן פאַר ָראוי צו דיר צו קומען. נייערט זאָג
8 נאָר דאָם וואָרט, און מיין קנעכט וועט געהיילט ווערן. וואָרים
אויך איך בין אַ מענטש, געשטעלט אונטער באַפעל־מאַכט, און
האָב אונטער מיר חַיִל; און איך זאָג צו דעם: גיי׳ און ער גייט,
און צו אַן אַנדערן: קום׳ און ער קומט. און צו מיין קנעכט: טו

9 דאָס׳ אוּן ער טוט עס. אוּן אַז יֵשוּע האָט דאָס געהערט, האָט
ער זיך געוואונדערט איבער אים, אוּן האָט זיך אויסגעדרייט אוּן
געזאָגט צום פאָלק, וואָס איז אים נאָכגעגאַנגען: איך זאָג אייך,
10 אַפילו אין ישׂראל האָב איך ניט געפונען אַזאַ אֱמוּנה. אוּן וועלן
די שלוחים האָבן זיך אומגעקערט אַהיים, האָבן זיי געפונען דעם
11 קנעכט געזונט. אוּן עס איז געווען גלייך נאָכדעם, אַז ער איז
געגאַנגען אין אַ שטאָט אַריין מיטן נאָמען נָעין, אוּן זיינע תַלמידים
12 זענען געגאַנגען מיט אים, אוּן אַ סַך פאָלק. אוּן ווי ער האָט
זיך דערנענטערט צום טויער פוּן דער שטאָט, ערשט מען האָט
אַרויסגעטראָגן אַ טויטן, אַ בֶּן־יָחיד ביי זיין מוטער, אוּן זי איז
געווען אַן אַלמָנה; אוּן אַ סַך מענטשן פוּן דער שטאָט זענען
13 געווען מיט איר. אוּן אַז דער האַר האָט זי געזען, האָט ער אויף
14 איר רַחמָנות געהאַט, אוּן צו איר געזאָגט: ווייַן ניט. אוּן ער איז
צוגעגאַנגען אוּן האָט אָנגערירט די מיטה; אוּן די נושׂאים זענען
געבליבן שטיין. אוּן ער האָט געזאָגט: יונגערמאַן, איך זאָג דיר,
15 שטיי אויף. אוּן דער טויטער האָט זיך אויפגעזעצט, אוּן האָט
אָנגעהויבן צו רעדן. אוּן ער האָט אים געגעבן צו זיין מוטער.
16 אוּן אַ פַּחד האָט זיי אַלע אָנגענומען; אוּן זיי האָבן געלויבט גאָט,
אוּן געזאָגט: אַ גרויסער נָביא איז אויפגעשטאַנען צווישן אונדז׳
17 אוּן, גאָט האָט געדענקט אָן זיין פאָלק׳ אוּן די דאָזיקע יְדיעה וועגן
אים איז אַרויסגעגאַנגען אין גאַנץ יהודה, אוּן אין דער גאַנצער
18 געגנט. אוּן די תַלמידים האָבן דערציילט יוֹחָנָן פוּן די דאָזיקע
19 אַלע זאַכן. אוּן יוֹחָנָן האָט גערופן צו זיך צוויי פוּן זיינע תַלמידים,
אוּן האָט זיי געשיקט צו דעם האַר, אַזוי צו זאָגן: ביסטו דער,
20 וואָס דאַרף קומען, אָדער זאָלן מיר וואַרטן אויף אַן אַנדערן? אוּן
אַז די מענטשן זענען געקומען צו אים, האָבן זיי געזאָגט: יוֹחָנָן
הַמַטביל האָט אונדז געשיקט צו דיר, אַזוי צו זאָגן: ביסטו דער,
וואָס דאַרף קומען, אָדער זאָלן מיר וואַרטן אויף אַן אַנדערן?
21 אין יענער שָעה האָט ער געהיילט אַ סַך פוּן חולאַתן אוּן פוּן
פּלאָגן אוּן פוּן בייזע גייסטער, אוּן אַ סַך, וואָס זענען געווען בלינד,

22 האָט ער געשאָנקען די ראִיה. אוּן ער האָט זיי געענטפערט:
גייט אוּן דערציילט יוחָנָן, וואָס איר האָט געזען אוּן געהערט:
די בלינדע קריגן זייער ראִיה, די לאָמע גייען, די מצורָעים ווערן
גערייניקט, די טויבע הערן, די טויטע שטייען אויף, אוּן פאַר די
23 אָרעמע ווערט געדרשנט די בשׂורה־טובה. אוּן וואויל איז דעם,
24 וואָס וועט זיך ניט שטרויכלען אין מיר. אוּן אַז די שלִיחים פוּן
יוחָנָן זענען אַוועקגעגאַנגען, האָט ער אָנגעהויבן צו רעדן צום
פאָלק וועגן יוחָנָן: וואָס זענט איר אַרויסגעגאַנגען זען אין דער
25 מִדבר? אַ רורקע שאָקלען זיך מיטן ווינט? וואָס דען זענט איר
אַרויסגעגאַנגען זען? אַ מענטשן אָנגעטאָן אין פיינע מַלבושים?
זעט, די וואָס זענען הערלעך געקלַיידט, אוּן לעבן פיין, זענען אין
26 פאַלאַצן פוּן מלָכים. אָבער וואָס דען זענט איר אַרויסגעגאַנגען
27 זען? אַ נָביא? יאָ, איך זאָג אייך, אַ סַך מער ווי אַ נָביא. דאָס
איז ער, פוּן וועמען סע שטייט געשריבן: זע, איך שיק מיין שלִיח
28 פאַר דיין פָּנים, וואָס וועט אָנגרייטן דיין וועג פאַר דיר. איך
זאָג אייך, צווישן די, וואָס זענען געבוירן געוואָרן פוּן ווייבער, איז
ניטאָ קיין גרעסערער ווי יוחָנָן, דאָך איז דער קלַענסטער אין דעם
29 מַלכות פוּן גאָט גרעסער פוּן אים. (אוּן דאָס גאַנצע פאָלק, בעת
זיי האָבן דאָס געהערט, אוּן די מוכסים, האָבן גערעכטפאַרטיקט
גאָט, וואָרים זיי האָבן זיך געלאָזט טובלען מיט דער טבילה
30 פוּן יוחָנָן; אָבער די פרושים אוּן די חַכָמים האָבן אָפּגעוואָרפן
די עֵצה פוּן גאָט, וואָרים זיי האָבן זיך פוּן אים ניט געלאָזט
31 טובלען.) צו וועמען אָבער זאָל איך גלייכן די מענטשן פוּן דעם
32 דאָזיקן דור? צו וועמען זענען זיי ענלעך? זיי זענען גלייך ווי
קינדער, וואָס זיצן אויף דעם מאַרקפּלאַץ, אוּן רופן איינער צום
אַנדערן: מיר האָבן געשפּילט פאַר אייך, אוּן איר האָט ניט
געטאַנצט; מיר האָבן געקלאָגט, אוּן איר האָט ניט געווויינט.
33 וואָרים יוחָנָן הַמַטביל איז געקומען, אוּן האָט ניט געגעסן קיין
ברויט, אוּן ניט געטרונקען קיין ווין, אוּן איר זאָגט: ער האָט אַ
34 בייזן גייסט. דער בֶּן־אָדָם איז געקומען, ער עסט אוּן טרינקט, אוּן

איר זאָגט: זעט, אַ מענטש אַ זוֹלל וסובא, אַ פריינט פון מוכסים
35 און חוטאים, און די חָכמה איז געערעכטפֿאַרטיקט פון אַלע אירע
36 קינדער. און איינער פון די פרושים האָט אים געבעטן, אַז ער
זאָל עסן מיט אים, און ער איז אַרײַנגעגאַנגען אין דעם פרושים
37 הויז, און האָט זיך געזעצט צום טיש. און זע, דאָרט איז געווען
אַ זינדיקע אִשה אין דער שטאָט, און אַז זי איז געווָאָר געוואָרן,
אַז ער זיצט בײם טיש אין דעם פרושים הויז, האָט זי געבראַכט
38 אַן אַלאַבאַסטער קריגל מיט זאַלבאייל, און האָט זיך געשטעלט
הינטן בײַ זײַנע פֿיס אַ ווײַנענדיקע, אִון האָט אָנגעהויבן באַנעצן
זײַנע פֿיס מיט אירע טרערן, און האָט זיי אָפּגעווישט מיט די
האָר פון איר קָאָפּ, און געקושט זײַנע פֿיס, און זיי געזאַלבט מיט
39 דעם זאַלבאייל. און בעת דער פרושי, וואָס האָט אים פאַרבעטן,
האָט דאָס געזען, האָט ער צו זיך געזאָגט: וואָלט ער געווען
אַ נָביא, וואָלט ער דערקענט ווער און וואָס פאַר אַ מין נקֵיבה
40 דאָס איז, וואָס רירט אים אָן, אַז זי איז אַ זינדיקע. און ײשוּע
האָט געענטפערט, און צו אים געזאָגט: שִמעון, איך האָב דיר
41 עפּעס צו זאָגן. און ער האָט געענטפערט: וואָס, רֶבי. איינער אַ
מַלווֶה האָט געהאַט צוויי בַּעלי־חובות; איינער איז אים שולדיק
42 געווען פינף הונדערט דינָרים, און דער אַנדערער פופציק. און
אזוי ווי זיי האָבן ניט געהאַט מיט וואָס צו באַצאָלן, האָט ער זיי
ביידן מוחל געווען. וווער פון זיי וועט אים דערִיבער מער ליב
43 האָבן? האָט שִמעון געענטפערט: דער, דענק איך, וועמען ער
האָט מוחל געווען צום מיינסטן. און ער האָט צו אים געזאָגט: דו
44 האָסט ריכטיק געמִשפּט. און ער האָט זיך אויסגעדרייט צו דער
אִשה, און געזאָגט צו שִמעונען: דו זעסט די דאָזיקע אִשה? איך
בין אַרײַנגעקומען אין דיין הויז, אִון קיין וואַסער פאַר מיינע פֿיס
האָסטו מיר ניט געגעבן, זי אָבער האָט באַנעצט מיינע פֿיס מיט
45 אירע טרערן, און האָט זיי אָפּגעווישט מיט אירע האָר. דו האָסט
מיר ניט געגעבן קיין קוש; זי אָבער, זינט איך בין אַרײַנגעקומען,
46 האָט ניט אויפֿגעהערט צו קושן מיינע פֿיס. דו האָסט ניט

געזאַלבט מין קאָפּ מיט אייל; אַבער זי האָט געזאַלבט מיינע
פים מיט זאַלבאייל. דעריבער זאָג איך דיר: אירע זינד, וואָס 47
זענען אַ סך, זענען פאַרגעבן געוואָרן, וואָרים זי האָט אַ סך ליב
געהאַט; אָבער ווער ווייניק ווערט פאַרגעבן, דער דאָזיקער
האָט ליב ווייניק. און ער האָט צו איר געזאָגט: דיינע זינד זענען 48
דיר פאַרגעבן געוואָרן. און די, וואָס זענען געזעסן מיט אים ביים 49
טיש, האָבן גענומען זאָגן צווישן זיך: ווער איז ער, וואָס ער
פאַרגיט אַפילו זינד? און ער האָט געזאָגט צו דער אִשה: דיין 50
אֱמונה האָט דיך מַציל געווען; גיי בשָלום.

ח און עס איז געווען תֵּיכף נאָכדעם, אַז ער איז געגאַנגען דורך
שטעט און דערפער, און האָט געדרשנט און אָנגעזאָגט די
גוטע בשׂורה פון דעם מַלכות פון גאָט, און די צוועלף זענען
מיט אים געווען, און אויך עטלעכע פרויען, וואָס זענען געהיילט 2
געוואָרן פון בייזע גייסטער און קראַנקהייטן: מִרְיָם, וועמען
מען האָט גערופן מַגדָלית, פון וועמען זיבן בייזע גייסטער
זענען אַרויס, און יוֹחָנָה, דאָס וויב פון כוּזָאן, אַ פאַרוואַלטער 3
ביי הוֹרדוסן, און שוֹשַנָה, און אַ סך אַנדערע, וואָס האָבן זיי
געדינט מיט זייער האָב און גוטס. און בעת אַ סך פאָלק 4
איז זיך צוזאַמענגעקומען, און זיי זענען געקומען צו אים פון
יעדער שטאָט, האָט ער גערעדט מיט אַ מָשל: דער זייַער 5
איז אַרויסגעגאַנגען צו פאַרזייַען זיין זְריעה; און בעת ער האָט
געזייט, איז טייל געפאַלן ביים וועג, און איז צעטרעטן געוואָרן,
און די פייגל פון הימל האָבן זי פאַרצערט. און אַנדערע איז 6
געפאַלן אויף דעם פעלזן; און תֵּיכף ווי זי איז אויפגעגאַנגען,
איז זי פאַרוועלקט געוואָרן, מַחמת זי האָט ניט געהאַט קיין
פייכטקייט. און אַנדערע איז געפאַלן צווישן דערנער, און די 7
דערנער זענען געוואַקסן מיט איר, און האָבן זי דערשטיקט. און 8
אַנדערע איז געפאַלן אויף גוטער ערד, און איז געוואַקסן, און
האָט אַרויסגעבראַכט פרוכט הונדערטפאַך. בעת ער האָט
דאָס געזאָגט, האָט ער אויסגערופן: דער, וואָס האָט אויערן צו
הערן

9 הערן, זאָל הערן. און אַז זיינע תַּלמידים האָבן אים געפרעגט,
10 וואָם דאָם דאָזיקע מָשל קאָן מיינען, האָט ער געזאָגט: אייך
איז געגעבן געוואָרן צו פאַרשטיין די סודות פון דעם מַלכות
פון גאָט, אָבער פאַר די איבעריקע ־ אין משָלים, כדי זיי זאָלן
11 זען און דאָך ניט זען, און הערן און דאָך ניט פאַרשטיין. און
דאָם מיינט דאָם מָשל: די זריעה איז דאָם וואָרט פון גאָט.
12 און יענע ביים וועג זענען די, וואָם האָבן עם געהערט, דערנאָך
קומט דער שָטן, און נעמט אַוועק דאָם וואָרט פון זייער האָרץ,
13 כדי זיי זאָלן ניט גלויבן און גערַאַטעוועט ווערן. און יענע אויף
דעם פעלזן, זענען די, וואָם בשַעת זיי הערן, נעמען זיי אָן דאָם
וואָרט מיט שִמחה; זיי האָבן אָבער ניט קיין וואָרצל, און גלויבן
14 אַ ווייַלע, און פאַלן אָף אין צייט פון נסָיון. און דאָס, וואָם איז
געפאַלן צווישן דערנער, דאָם זענען די, וואָם האָבן געהערט,
און בשַעת זיי גייען אַוועק, ווערן זיי דערשטיקט פון די דאַגות
און עשִירות און תַּענוגים פון לעבן, און זייער פרוכט ווערט ניט
15 צַייטיק. און דאָם אויף דער גוטער ערד, דאָם זענען די, וואָם
האַלטן פעסט דאָם וואָרט, וואָם זיי האָבן געהערט, אין אַן ערלעך
און גוט האַרץ, און ברענגען אַרויס פרוכט מיט געדולדיקייט.
16 און קיינער, וואָם האָט אָנגעצונדן אַ ליכט, פאַרדעקט עס מיט
אַ כֵּלי, אָדער שטעלט עס אויטער אַ בעט; נייערט ער שטעלט
עס אין אַ ליַכטער, כדי די, וואָם קומען אַריין, זאָלן קענען זען
17 דאָם ליכט. וואָרים עס איז גאָרניט פאַרהוילן, וואָם וועט ניט
ווערן אַנטפלעקט, און סע איז גאָרניט פאַרבאָרגן, וואָם וועט ניט
18 ווערן באַקאַנט און דערזען דאָם ליכט. דעריבער גיט אַכטונג
וויאַזוי איר הערט; וואָרים ווער סע האָט, דעם וועט געגעבן ווערן,
און ווער סע האָט ניט, פון אים וועט אַוועקגענומען ווערן אַפילו
19 דאָס, וואָם ער מיינט ער האָט. און עס זענען צו אים געקומען
זיין מוטער און זיינע ברידער, און זיי האָבן ניט געקאָנט צוקומען
20 צו אים צוליב דעם עולם. און מען האָט אים געזאָגט: דיין
מוטער און דיינע ברידער שטייען אין דרויסן און ווילן דיך זען.

21 אָבער ער האָט געענטפערט, און צו זיי געזאָגט: מיין מוטער
און מיינע ברידער זענען די דאָזיקע, וואָס הערן דאָס וואָרט פון
22 גאָט, און טוען עס. און עס איז געווען אין איינעם פון יענע
טעג, אַז ער און זיינע תַּלמידים זענען אַרײַנגעגאַנגען אין אַ שיף,
און ער האָט צו זיי געזאָגט: לאָמיר אַריבערפאָרן אויף דער
אַנדערער זײַט ים, און זיי זענען אַרויסגעפאָרן. און בעת זיי זענען
23 געפאָרן, איז ער אײַנגעשלאָפן. און אַ שטורעמווינט האָט זיך
אַראָפּגעלאָזט אויפן ים; און זיי זענען פאַרפלייצט געווארן, און
24 זענען געווען אין סַכָּנה. און איי זענען צוגעגאַנגען, און האָבן
אים אויפגעוועקט, און געזאָגט: האַר, האַר מיר גייען אונטער!
און ער איז אויפגעשטאַנען, און האָט אָנגעשריגן אויף דעם ווינט
און די שטורעמדיקע כוואַליעס; און זיי האָבן זיך געלייגט, און
25 עס איז געווארן שטיל. און ער האָט צו זיי געזאָגט: וואו איז
אייער אֱמונה? און זיי האָבן מורא געהאַט און זיך געחידושט,
און האָבן געזאָגט איינער צום אַנדערן: ווער אייגנטלעך איז ער,
וואָס ער באַפעלט אַפילו ווינט און וואַסער, און זיי געהאָרכן אים?
26 און זיי זענען אָנגעקומען אין דעם לאַנד פון די גַדרִיים, וואָס איז
27 קעגנאיבער גָלִיל. און בעת ער איז אַרויסגעקומען אויף דער
יַבָּשה, איז אים אַנטקעגן געקומען אַ מענטש פון דער שטאָט,
וואָס האָט געהאַט בייזע גייסטער; פאַר אַ לאַנגע צייט האָט ער
ניט געטראָגן קיין קלײדער, און האָט זיך ניט אויפגעהאַלטן אין
28 קיין הויז, נײַערט צווישן די קבָרים. און אַז ער האָט דערזען
ישוּעַ, האָט ער אויסגעשריגן, און איז פאַר אים אַנידערגעפאַלן,
און האָט מיט אַ הויך קול געזאָגט: וואָס האָסטו צו מיר, ישוּעַ, דו
29 זון פון דעם אייבערשטן? איך בעט דיך, פיניק מיך ניט. וואָרים
ער האָט באַפוילן דעם אומריינעם גייסט אַרויסצוקומען פון דעם
מענטשן. (וואָרים אַ סַך מאָל האָט ער אים אָנגעכאַפּט; און מען
האָט אים געהאַלטן אונטער שמִירה, און אים געבונדן מיט קייטן
און מיט שטריק, אָבער ער האָט פונאַנדערגעריסן די שטריק,
און איז געטריבן געווארן פון דעם בייזן גייסט אין די מִדבָּריות

30 אַריין.) און ישוע האָט אים געפרעגט: וואָס איז דיין נאָמען? האָט
ער געזאָגט: מחנה; וואָרים אַ סך בייזע גייסטער זענען אַריין אין
31 אים. און זיי האָבן אים געבעטן, אַז ער זאָל זיי ניט באַפעלן צו
32 נידערן אין דעם תהום אַריין. און דאָרטן אויפן באַרג האָט זיך
געפֿאַשעט אַ גרויסע סטאַדע חזירים; און זיי האָבן אים געבעטן,
אַז ער זאָל זיי געבן דערלויבעניש אין זיי אַריינצוגיין. און ער
33 האָט זיי געגעבן דערלויבעניש. און די בייזע גייסטער זענען
אַרויסגעקומען פון דעם מענטשן, און זענען אַריין אין די חזירים;
און די סטאַדע האָט זיך אַראָפּגעלאָזט פון דעם שיפּוע אין ים
34 אַריין, און זענען דערטרונקען געוואָרן. און אַז די פֿאַסטוכער
האָבן געזען, וואָס עס איז געשען, זענען זיי אַנטלאָפן, און האָבן
35 עס דערציילט אין דער שטאָט און אין די דערפער. און זיי זענען
אַרויסגעגאַנגען זען וואָס עס איז געשען; און זיי זענען געקומען
צו ישוען, און האָבן געפונען דעם מענטשן, פון וועמען די בייזע
גייסטער זענען אַרויס, זיצן ביי די פֿים פון ישוען, אָנגעטאָן און
36 בײַם קלאָרן שֵׂכל, און זיי האָבן מורא באַקומען. און די, וואָס
האָבן עס געזען, האָבן דערציילט וויאַזוי דער באַזעסענער איז
37 געהיילט געוואָרן. און דאָס גאַנצע פֿאָלק רונדאַרום פון דעם
לאַנד פון די גַדרִיים האָט אים געבעטן, אַז ער זאָל פון זיי
אַוועקציען; וואָרים עס איז זיי באַפֿאַלן אַ גרויסע מורא. און ער
38 איז אַריַינגעגאַנגען אין אַ שיף, און האָט זיך אומגעקערט. און
דער מענטש, פון וועמען די בייזע גייסטער זענען אַרויס, האָט
אים געבעטן, אַז ער זאָל מעגן פֿאַרבלַיבן מיט אים; אָבער ער
39 האָט אים אַוועקגעשיקט, און גענאָגט: קער דיך אום אַהיים, און
דערציל וואָס גאָט האָט מיט דיר געטאָן. און ער איז געגאַנגען,
און האָט דערציילט אין דער גאַנצער שטאָט, וואָס ישוע האָט
40 מיט אים געטאָן. און אַז ישוע האָט זיך אומגעקערט, האָט דאָס
פֿאָלק אים מקבל־פּנים געווען; וואָרים זיי האָבן אַלע געוואַרט
41 אויף אים. און אָט איז געקומען אַ מענטש מיטן נאָמען יָאִיר, וואָס
איז געווען אַ גבאי פון דער שול; און ער איז אַנידערגעפֿאַלן צו

יֵשוּעַס פֿים, אוּן האָט אים געבעטן, צוּ קוּמען אין זײן הויז אַרײן;
42 וואָרים ער האָט געהאַט אַ בַּת־יחידה, אין עלטער פּוּן אַרוּם צוועלף יאָר, אוּן זי האָט געהאַלטן בײם שטאַרבן. אוּן בעת ער איז אַהינגעגאַנגען, האָט זיך דאָס פֿאָלק געדרענגט אַרוּם אים.
43 אוּן אַ פֿרוי, וואָס האָט צוועלף יאָר געהאַט אַ בלוטפֿלוּס, אוּן וואָס האָט אויסגעגעבן איר גאַנץ פֿאַרמעגן אויף רופֿאים, אוּן
44 קיינער האָט זי ניט געקענט היילן, האָט געגעענט הינטער אים, אוּן האָט אָנגעריבט די כַּנפֿות פּוּן זײן מַלבוש, אוּן תֵּיכף האָט
45 איר בלוטפֿלוּס זיך אַפֿגעשטעלט. אוּן יֵשוּעַ האָט געזאָגט: ווער האָט מיך אָנגעריבט? אוּן אַז אַלע האָבן געלייקנט, האָט פּעטרוּס
46 געזאָגט: האַר, דאָס פֿאָלק דריקט אוּן דרענגט דיך׳ אָבער יֵשוּעַ האָט געזאָגט: עמיצער האָט מיך אָנגעריבט; וואָרים איך האָב
47 דערפֿילט, אַז אַ גבורה איז פּוּן מיר אַרוּיסגעגאַנגען. אוּן בעת די פֿרוי האָט געזען, אַז זי איז ניט געבליבן פֿאַרבאָרגן, איז זי געקוּמען אַ ציטערדיקע אוּן איז פֿאַר אים אַנידערגעפֿאַלן, אוּן האָט דערציילט פֿאַר דעם גאַנצן פֿאָלק, פֿאַרוואָס זי האָט אים
48 אָנגעריבט, אוּן ווי זי איז תֵּיכף געהיילט געוואָרן. אוּן ער האָט צוּ איר געזאָגט: מאָכטער, דיין אֱמוּנג האָט דיר געהאָלפֿן; גיי בשָׁלוֹם. בשַׁעת ער האָט נאָך גערעדט, איז געקוּמען איינער
49 פּוּן דעם גַבאִים הויז, אוּן האָט געזאָגט: דיין טאָכטער איז
50 געשטאָרבן; זיי ניט מַטרִיחַ דעם רַבִּין. אוּן אַז יֵשוּעַ האָט דאָס געהערט, האָט ער צוּ אים געזאָגט: האָב ניט קיין מוֹרא;
51 האָב נאָר אֱמוּנה, אוּן זי וועט גערַאטעוועט ווערן. אוּן אַז ער איז צוגעקוּמען צום הויז, האָט ער קיינעם ניט געלאָזט אַרײַנגיין
מיט אים, אַחוץ פּעטרוּסן, אוּן יוֹחָנָן, אוּן יַעקֹבן, אוּן דעם פֿאָטער
52 אוּן די מוטער פּוּן דעם מיידל. אוּן אַלע האָבן זי באַווײנט אוּן באַקלאָגט; אָבער ער האָט געזאָגט: ווײנט ניט; וואָרים זי איז
53 ניט געשטאָרבן, נייערט זי שלאָפֿט. אוּן זיי האָבן אים גוט
54 אויסגעלאַכט, וויסל זיי האָבן געוואוּסט, אַז זי איז טויט. אָבער ער האָט זי אָנגענומען ביי דער האַנט, אוּן געזאָגט: קינד, שטיי

55 אויף. און אירע נשמה האָט זיך צוריקגעקערט, און ז׳ איז תּיכף
אויפגעשטאַנען; און ער האָט געהייסן, מע זאָל איר געבן עפּעס
56 צו עסן. און אירע עלטערן זענען נשתּומם געוואָרן; אָבער ער
האָט זיי באַפוילן, אַז זיי זאָלן קיינעם ניט דערציילן, וואָס עס איז
געשען.

ט און ער האָט צוזאַמענגערופן די צוועלף, און האָט זיי געגעבן
מאַכט און שלִיטה איבער אַלע בייזע גייסטער, און צו היילן
2 קראַנקהייטן. און ער האָט זיי אַרויסגעשיקט אָנצוזאָגן דאָס
3 מַלכות פון גאָט, און צו היילן. און ער האָט צו זיי געזאָגט: נעמט
גאָרניט מיט אויפן וועג, ניט קיין שטעקן, ניט קיין רייזעטאַש, ניט
קיין ברויט, ניט קיין געלט; און האָט אויך ניט קיין צוויי רעק.
4 און אין וואָסער הויז איר וועט אַריינקומען, דאָרטן פאַרבלײַבט,
5 און פון דאָרטן גייט ווייטער. און וואו מען וועט אייך ניט
אויפנעמען, זאָלט איר פאַרלאָזן יענע שטאָט, און אָפּטרעסלען
6 דעם שטויב פון אייערע פים פאַר אַן עדות קעגן זיי. און זיי
האָבן אָפּגעקערט, און זענען געגאַנגען איבער די דערפער, און
7 האָבן מבשר׳ גערוען די גוטע בשורה און אומעטום גהיילט. און
הורדום, דער טעטראַרך, האָט געהערט פון אַלץ, וואָס עס איז
געטאָן געוואָרן, און ער איז שטאַרק באַזאָרגט געווען, וואָרים
טייל האָבן געזאָגט, אַז יוחנן איז אויפגעשטאַנען תּחית־המתים,
8 און אַנדערע, אַז אֵליָהו האָט זיך באַוויזן; און ווידער אַנדערע, אַז
9 איינער פון די אַלטע נבִיאים איז אויפגעשטאַנען. און הורדום
האָט געזאָגט: יוחָנן האָב איך געלאָזט אָפּהאַקן דעם קאָפּ;
אָבער ווער איז דער דאָזיקער, פון וועמען איך הער אַזויניע זאַכן?
10 און ער האָט אים באַגערט צו זען. און די שלִיחים האָבן זיך
אומגעקערט, און האָבן אים דערציילט, וואָס זיי האָבן געטאָן.
און ער האָט זיי גענומען מיט זיך און האָט אָפּגעקערט צו אַ
11 שטאָט, וואָס האָט געהייסן בֵּית־צַידָה. און אַז דאָס פאָלק
האָט דאָס באַמערקט, זענען זיי אים נאָכגעגאַנגען; און ער האָט
זיי אויפגענומען, און האָט צו זיי גערעדט פון דעם מַלכות פון

גאָט, אוּן דו, וואָס האָבן זיך געגייטיקט אין אַ רפואה, האָט ער
12 געהיילט. אוּן דער טאָג האָט זיך אָנגעהויבן צו נייגן; אוּן די
צוועלף האָבן געגעבענט, אוּן צו אים געזאָגט: לאָז אָף דאָס פאָלק,
כדי זיי זאָלן קענען גיין אין די אַרומיקע דערפער אוּן פעלדער
איבערצונעכטיקן אוּן צו קריגן שפייז; וואָרים מיר זענען דאָ אין
13 אַ ווייסטן אָרט. אָבער ער האָט צו זיי געזאָגט: גיט איר זיי צו
עסן. האָבן זיי געזאָגט: מיר האָבן ניט מער ווי פינף לאָבנם
אוּן צוויי פיש ־ סיידן מיר זאָלן גיין אוּן קויפן שפייז פאַר דעם
14 דאָזיקן גאַנצן פאָלק. (וואָרים זיי זענען געווען אַרום פינף טויזנט
מאַן.) אוּן ער האָט געזאָגט צו זיינע תַלמידים: זעצט זיי אוים
15 אין כִיתות, אַרום פופציק אין יעדער. אוּן זיי האָבן אַזוי געטאָן,
16 אוּן האָבן אַלעמען אויסגעזעצט. אוּן ער האָט גענומען די פינף
לאָבנם אוּן די צוויי פיש, אוּן האָט אויפגעהויבן זיינע אויגן צום
הימל, אוּן האָט אַ בְרָכה געמאַכט אוּן פון זיי אָפּגעבראָכן, אוּן
17 זיי געגעבן די תַלמידים, צו גרייטן פאַר דעם פאָלק. אוּן זיי
האָבן אַלע געגעסן צו דער זאַט; אוּן זיי האָבן צונויפגענומען פון
18 די איבערגעבליבענע ברעקלעך צוועלף קערב. אוּן עם איז
געווען, בעת ער האָט אַליין מִתפַלֵל געווען, זענען די תַלמידים
געווען מיט אים; אוּן ער האָט זיי געפרעגט: ווער, זאָגט דאָס
19 פאָלק בין איך? אוּן זיי האָבן געענטפערט, אוּן געזאָגט: יוחָנן
הַמַטבִיל. אָבער אַנדערע זאָגן: אֵלִיָהוּ; אוּן אַנדערע, אַז אייניער
20 פון די אַלטע נבִיאים איז אויפגעשטאַנען. האָט ער צו זיי
געזאָגט: איר אָבער, ווער זאָגט איר, בין איך? אוּן פּעטרוס האָט
21 געענטפערט: דער מָשִיחַ פון גאָט. אוּן ער האָט זיי באַפוילן
22 אוּן געבאָטן, אַז זיי זאָלן עם קיינעם ניט דערציילן, אוּן געזאָגט:
דער בֶּן־אָדָם מוז ליידן אַ סַך, אוּן פאַראָרפן ווערן פון די זקֵנים
אוּן ראָשי־כֹהַנים אוּן סופרים, אוּן געטייט ווערן, אוּן אויף דעם
23 דריטן טאָג ווידער אויפשטיין. אוּן ער האָט געזאָגט צו אַלעמען:
וויל מיר ווער נאָכגיין, זאָל ער זיך אַליין פאַרלייקענען, אוּן נעמען
24 אויף זיך פון טאָג צו טאָג זיין צלָב, אוּן מיר נאָכגיין. וואָרים

וועד סע וויל מַציל זיין זיין לעבן, וועט עס פאַרלירן; אוּן וועד
סע וועט פאַרלירן זיין לעבן פוּן מיינעטוועגן, וועט עס מַציל זיין.
25 וואָרים וואָס נוצט עס דעם מענטשן, וען ער זאָל געווינען די
26 גאַנצע וועלט, אוּן פאַרלירן אַדער פאַרדאַרבן זיך אַליין? וואָרים
וועד סע וועט זיך שעמען מיט מיר אוּן מיט מיינע רייד, וועט
דער בֶּן־אָדָם זיך שעמען מיט אים, בעת ער וועט קוּמען אין
זיין כָּבוד, אוּן אין דעם כָּבוד פוּן זיין פאָטער אוּן די הייליקע
27 מַלאָכים. באמת, איך זאָג אייך, פאַראַן עטלעכע פוּן די, וואָס
שטייען דאָ, וואָס וועלן ניט פאַרזוכן דעם טָעם פוּן טויט, ביז
28 זיי וועלן זען דאָס מַלכות פוּן גאָט. אוּן עס איז געווען אַרוּם
אַכט טעג נאָך די דאָזיקע רייד, אַז ער האָט גענוּמען מיט זיך
פּעטרוסן, אוּן יוחָנָן, אוּן יַעקבן, אוּן איז אַרויפגעגאַנגען אויף דעם
29 בארג מִתפַּלֵל צוּ זיין. אוּן בעת ער האָט מִתפַּלֵל געווען, האָט
זיך דאָס אויסזען פוּן זיין פָּנים פאַרענדערט, אוּן זיינע מַלבושים
30 זענען געוואָרן שטראַלנדיק וויים. אוּן אָט האָבן צוויי מענטשן
31 געערעדט מיט אים, מֹשה אוּן אֵלִיָהוּ, וואָס האָבן זיך אַנטפּלעקט
אין הערלעכקייט, אוּן האָבן געערעדט פוּן זיין פּטירה, וואָס ער
32 האָט געדאַרפט מַמלא זיין אין ירוּשָלַיִם. אוּן פּעטרוס אוּן די,
וואָס זענען געווען מיט אים, זענען באַפאַלן געוואָרן פוּן אַ שווערן
שלאָף; אוּן בעת זיי האָבן זיך אויפגעכאַפּט, האָבן זיי געזען זיין
הערלעכקייט אוּן די צוויי מענטשן, וואָס זענען געשטאַנען לעבן
33 אים. אוּן עס איז געווען, בעת זיי האָבן זיך גענוּמען פוּן אים שיידן,
האָט פּעטרוס געזאָגט צוּ יֵשוּעַן: רֶבִי, עס איז גוּט פאַר אוּנדז
דאָ צוּ זיין; לאָמיר מאַכן דריי סֻכּוֹת, איינס פאַר דיר, איינס פאַר
מֹשהן, אוּן איינס פאַר אֵלִיָהוּן; אָבער ער האָט ניט געווּאוּסט,
34 וואָס ער רעדט. אוּן בשַעת ער האָט דאָס געזאָגט, איז געקוּמען
אַ ווָאלקן אוּן האָט זיי פאַרשאָטנט; אוּן זיי האָבן זיך געפאָרכטן,
35 בעת זיי זענען אַריַינגעקוּמען אין דעם ווָאלקן. אוּן אַ קוֹל איז
אַרויס פוּן דעם ווָאלקן, אַזוי צוּ זאָגן: דאָס איז מיין זוּן, מיין
36 אויסדערוויילטער, אים זאָלט איר הערן. אוּן בעת דאָס קוֹל האָט

זיך געהערט, האָט זיך ישוע׳ן געפונען אַליין. און זיי האָבן האָבן
געשוויגן, און האָבן קיינעם ניט אין יענע טעג דערצווילט דאָס,
37 וואָס זיי האָבן געזען. און עס איז געווען אויפן אַנדערן טאָג, בעת
זיי האָבן אַראָפּגענידערט פון דעם בארג, האָט אים באַגעגנט
38 אַ גרויסער עולם. און אָט האָט איינער פון פאָלק געשריגן, און
געזאָגט: רבי, איך בעט דיך אַ קוק צו טאָן אויף מיין זון, וואָרים
39 ער איז מיין אייניציק קינד; און זע, אַ רוח כאַפּט אים אָן, און ער
שרייט פלוצים אוים; און ער ריסט אים, ביז ער שוימט, און ער
40 ווייכט פון אים שוער, און טוט אים שטאַרק צעשלאָגן. און איך
האָב געבעטן דיינע תלמידים, אַז זיי זאָלן אים אַרויסטרייבן, און
41 זיי האָבן ניט געקענט; און ישוע׳ן האָט געענטפערט, און געזאָגט:
אָ, אומגלויביקער און פאַרקרומטער דור, ווי לאַנג נאָך זאָל איך
42 זיין מיט אייך, און אייך פאַרטראָגן? ברענג אַהער דיין זון. און
ווי נאָר ער האָט געטאָן גענעענען, האָט אים דער בייזער גיסט
אָנידערגעוואָרפן, און אים מזרֶאדיק גערימען. אָבער ישוע׳ן האָט
אַנגעשריגן אויף דעם אומריינעם גיסט, און גהיילט דאָס ינגל,
43 און אים צוריקגעגעבן זיין פאָטער. און זיי זענען אַלע נשתומם
געווואָרן פון דער גרויסקייט פון גאָט. און בשעת אַלע האָבן
זיך געוואונדערט אויף אַלץ, וואָס ער האָט געטאָן, האָט ער
44 געזאָגט צו זיינע תלמידים: טוט די דאָזיקע רייד אַריין אין אייערע
אויערן: וואָרים דער בן־אָדם וועט איבערגעענטפערט ווערן אין
45 די הענט פון מענטשן. אָבער זיי האָבן ניט פאַרשטאַנען דאָס
דאָזיקע וואָרט, און עס איז געווען פאַרהוילן פון זיי, כדי זיי זאָלן
עס ניט באַנעמען; און זיי האָבן מורא געהאָט אים צו פרעגן
46 וועגן דעם דאָזיקן וואָרט. און עס איז אויפגעאַנגען אַ מחשָבה
47 צווישן זיי, ווער פון זיי עס איז דער גרעסטער. און בעת ישוע׳ן
האָט דערקענט די מחשָבה פון זייער האָרץ, האָט ער גענומען
48 אַ קינד, און עס אַוועקגעשטעלט לעבן זיך, און האָט צו זיי
געזאָגט: ווער סע וועט אויפנעמען דאָס דאָזיקע קינד אין מיין
נאָמען, נעמט מיך אויף; און ווער סע וועט מיך אויפנעמען, נעמט

אויף דעם, וואָם האָט מיך געשיקט; וואָרים דער, וואָם איז דער
קלענסטער צווישן אייך אַלע, דער דאָזיקער איז גרוים. 49 אוּן יוֹחָנָן
האָט געענטפערט: רֶבִּי, מיר האָבן געזען איינעם אַרוים־טרייַבן
בייזע גייסטער אין דיין נאָמען, אוּן מיר האָבן אים פאַרווערט,
מַחמת ער גייט אונדז ניט נאָך. 50 אָבער יֵשׁוּעַ האָט צו אים
געזאָגט: פאַרווערט אים ניט; וואָרים דער, וואָם איז ניט קעגן
אייך, איז פאַר אייך. 51 אוּן עס איז געווען, בעת די טעג האָבן
זיך שוין דערנענטערט, אַז ער זאָל אַרויפגענומען ווערן, האָט
ער אַנטשלאָסן געווענדט זיין פָּנים צו גיין קיין ירוּשָׁלַיִם, 52 אוּן ער
האָט געשיקט שלִיחים פאַרויס אים, וואָס זענען געגאַנגען
אוּן זענען אַריַינגעקומען אין אַ דאָרף פוּן די שומרונים, כדי פאַר
אים אָנצוגרייטן. 53 אוּן זיי האָבן אים ניט אויפגענומען, מַחמת זיין
פָּנים איז געווען געווענדט צו גיין קיין ירוּשָׁלַיִם. 54 אוּן בעת זיינע
תַּלמידים יַעקֹב אוּן יוֹחָנָן האָבן דאָס געזען, האָבן זיי געזאָגט:
האַר, ווילסטו, מיר זאָלן באַפעלן אַ פייער זאָל אַראָפנידערן פוּן
הימל, אוּן זיי פאַרצערן? 55 אָבער ער האָט זיך אויסגעדרייט, אוּן
האָט זיי פירגעהאַלטן. 56 אוּן זיי זענען געגאַנגען אין אַן אַנדער
דאָרף אַריין. 57 אוּן בעת זיי זענען געגאַנגען אויפן וועג, האָט איינער
צו אים געזאָגט: איך וויל דיר נאָכגיין וואוהין נאָר דו וועסט גיין.
58 האָט יֵשׁוּעַ צו אים געזאָגט: די פוקסן האָבן היֵלן, אוּן די פייגל
פוּן הימל האָבן נעסטן, אָבער דער בֶּן־אָדָם האָט ניט ווו זיין
קאָפּ אַנידערצולייגן; 59 אוּן צו אַן אַנדערן האָט ער געזאָגט: גיי
מיר נאָך. אָבער יענער האָט געזאָגט: האַר, דערלויב מיר קודם
60 צו גיין אוּן מקַבר זיין מיין פאָטער. אָבער ער האָט צו אים
געזאָגט: לאָז די מֵתים מקַבר זיין זייערע אייגענע מֵתים; אוּן דו
61 גיי אוּן זאָג אומעטום אָן דאָס מַלכות פוּן גאָט. אוּן אַן אַנדערער
האָט געזאגט: איך וועל דיר נאָכגיין, האַר; נאָר דערלויב מיר
62 קודם זיך צו געזעגענען מיט מיינע בני־בַּיִת. אָבער יֵשׁוּעַ האָט צו
אים געזאָגט: דער, וואָס לייגט צו אַ האַנט צום אַקער, אוּן קוקט
אויף צוריק, טויג ניט פאַר דעם מַלכות פוּן גאָט.

אוּן נאָכדעם האָט דער האַר באַשטימט זיבעציק אַנדערע אוּן
י האָט זיי געשיקט זאַלבעצוויײַט פאָרויס פאַר אים אין יעדער
שטאָט אוּן אָרט, וואוהין ער האָט בדַעה געהאַט צוּ קומען.
אוּן ער האָט צוּ זיי געזאָגט: דער שניט איז גרויס, אָבער די
2 אַרבעטער זענען ווינציק; בעט דעריבער דעם האַר פוּן דעם
שניט, אז ער זאָל אַרויסשיקן אַרבעטער צוּ זיין שניט. גייט;
3 אָט שיק איך אייך אַרויס ווי לעמער צווישן וועלף. טראָגט ניט
4 קיין בייטל, ניט קיין רייזעטאַש, ניט קיין שיך; גריסט קיינעם
ניט אוּנטערוועגנס. אוּן אין וואָסער הויז איר וועט אַריַינקומען,
5 זאָגט קודם: זאָל זיין שָלום צוּ דעם דאָזיקן הויז. אוּן אויב
6 דאָרטן וועט זיין אַ בֶּן־שָלום, וועט אייער שָלום רוען אויף אים;
נאָר אויב ניט, וועט ער זיך ווידער אומקערן צוּ אייך. אוּן
7 פאַרבליַיבט אין יענעם הויז, עסט אוּן טרינקט וואָס זיי גיבן,
וואָרים דער אַרבערטער איז ווערט זיין לוין; גייט ניט פוּן הויז
8 צוּ הויז. אוּן אין וואָסער שטאָט איר קומט אַריין, אוּן זיי
9 נעמען אייך אויף, עסט וואָס מע גרייט פאַר אייך, אוּן הילט
די קראַנקע, וואָס געפינען זיך אין איר, אוּן זאָגט צוּ זיי: דאָס
10 מַלכות פוּן גאָט האָט צוּ אייך געגעענט. אוּן אין וואָסער שטאָט
איר וועט אַריַינקומען, אוּן זיי וועלן אייך ניט אויפנעמען, טאָ
11 גייט אַרויס אויף אירע גאַסן, אוּן זאָגט: אַפילו דעם שטויב פוּן
אייער שטאָט, וואָס קלעפט אויף אוּנדזערע פיס, ווישן מיר אָף
קעגן אייך; דאָך ווייסן זאָלט איר ווייסן, אַז דאָס מַלכות פוּן גאָט
12 האָט געגעענט. איך זאָג אייך: סע וועט אין יענעם טאָג אַ סַך
13 גרינגער זיין פאַר סדום, ווי פאַר יענער שטאָט. וויי צוּ דיר,
כוֹרזין! וויי צוּ דיר, בֵּית־צַיְדָה! וואָרים אויב די וואוּנדער, וואָס
זענען געטאָן געוואָרן אין אייך, וואָלטן געטאָן געוואָרן אין צור
אוּן אין צידון, וואָלטן זיי שוין לאַנג געזעסן אין זאַק אוּן אַש, אוּן
14 תשובה געטאָן. אין יום־הַדין וועט זיין גרינגער פאַר צור אוּן
15 צידון ווי פאַר אייך. אוּן דוּ, כּפַר־נַחוּם, אַזש צום הימל וועסטוּ
16 דיך דערהויבן? אין שאול־תַּחתִּיה וועסטוּ אַראָפנידערן. דער,

וואס

וואָם הערט אייך, טוט מיך הערן; און דער, וואָם פאַרוואַרפט
אייך, טוט מיך פאַרוואַרפן; און דער, וואָם פאַרוואַרפט מיך, טוט
17 פאַרוואַרפן אים, וואָם האָט מיך געשיקט. און די זיבנציק האָבן
זיך אומגעקערט מיט שִׂמחה, און געזאָגט: האַר, אַפילו די בייזע
18 גייסטער זענען אונדז אונטערטעניק אין דיין נאָמען! און ער האָט
צו זיי געזאָגט: איך האָב געזען דעם שָׂטן פאַלן ווי אַ בליץ
19 פון הימל. זעט, איך האָב אייך געגעבן שלִיטה צו טרעטן אויף
שלאַנגען און עקדישן, און איבער דער גאַנצער גבורה פון דעם
20 שׂונא; און קיין שום זאַך וועט אייך ניט שאַטן. אָבער פרייט
אייך ניט איבער דעם, וואָם די גייסטער זענען אייך אונטערטעניק,
נייערט פרייט אייך, וואָם אייערע נעמען זענען פאַרשריבן אין
21 הימל. און גראָד אין יענער שָׁעה האָט ער זיך געפרייט אין דעם
רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, און האָט געזאָגט: איך דאָנק דיר, פאָטער, האַר פון
הימל און ערד, וואָם דו האָסט דאָס פאַרהוילן פון די חַכָמים און
פאַרשטענדיקע, און עס אַנטפלעקט פאַר עופעלעך; יאָ, פאָטער,
22 אַזוי איז געווען דיין רָצון. אַלצדינג איז מיר איבערגעענטפערט
געוואָרן פון מיין פאָטער; און קיינער וויסט ניט, ווער דער זון
איז, אַחוץ דער פאָטער; און ווער דער פאָטער איז, אַחוץ דער
23 זון, און דער, צו וועמען דער זון ווִיל אים אַנטפלעקן. און ער
האָט זיך געוואַנדט צו די תַלמידים אַליין, און געזאָגט: וואויל
24 איז די אויגן, וואָם זען, וואָם איר זעט! וואָרים איך זאָג אייך, אַז
אַ סַך נביאים און מלָכים האָבן באָגערט צו זען, וואָם איר זעט,
אין האָבן עס ניט געזען, און צו הערן, וואָם איר הערט, אין האָבן
25 עס ניט געהערט. און איינער אַ תַלמיד־חָכם איז אויפגעשטאַנען,
כדי אים צו פרואוון, און האָט געזאָגט: רֶבִּי, וואָם זאָל איך טאָן,
26 צו ירשענען אייביק לעבן? האָט ער צו אים געזאָגט: וואָם
27 שטייט געשריבן אין דער תּורה? וויאַזוי לייענסטו? און ער האָט
געענטפערט, און געזאָגט: דו זאָלסט ליב האָבן גאָט דיין האַר
מיט דיין גאַנצן האַרצן, און מיט דיין גאַנצער נשָׁמה, און מיט
דיין גאַנצן כּוח, און מיט דיין גאַנצן פאַרשטאַנד; און דיין חַבר

28 ווי דיך אַליין. אוּן ער האָט צו אים געזאָגט: דו האָסט ריכטיק
29 געענטפערט; דאָס טו, אוּן דו ווערסט לעבן. אָבער אַזוי ווי ער
האָט זיך געוואָלט אַליין רעכטפאַרטיקן, האָט ער געזאָגט צו
30 ישׁוּעַן: אוּן ווער איז מיין חבר? אוּן ישׁוּעַ האָט געענטפערט:
איינער אַ מענטש איז אַראָפּגעניידערט פוּן ירוּשָׁלַים קיין יריחו,
אוּן איז אַריינגעפאַלן צוויישן גַזלָנים, וואָס האָבן אים אויסגעטאָן
אוּן צעשלאָגן, אוּן זענען אַוועקגעגאַנגען, אוּן אים געלאָזט אַ
31 האַלב טויטן, אוּן עם האָט זיך גראָד געטראָפן, אַז אַ כֹּהן איז
אַראָפּגענידערט יענעם וועג; אוּן אַז ער האָט אים געזען, איז ער
32 אַריבערגעגאַנגען אויף דער אַנדערער זייט; אוּן אַזוי אויך אַ לֵוִי,
בעת ער איז פאַרבייגעגאַנגען יענעם אָרט אוּן אים געזען, איז
33 ער אַריבערגעגאַנגען אויף דער אַנדערער זייט. אָבער איינער
אַ שומרוני, בעת ער האָט געריזט, איז געקומער וואו ער איז
געווען; אוּן אַז ער האָט אים געזען, האָט אים אָנגענומען אַ
34 רַחמָנות, אוּן ער איז צוגעגאַנגען צו אים, אוּן האָט פאַרבונדן
זיינע וואונדן, אוּן אַרויפגעגאָסן אויף זיי אייל אוּן ווין, אוּן ער
האָט אים אַרויפגעזעצט אויף זיין אייגענער בהֵמה, אוּן האָט אים
געבראַכט אין אַן אַכסַניא אַריין, אוּן האָט פאַר אים געזאָרגט.
אוּן אויף מאָרגן האָט ער אַרויסגענומען צוויי דינָרים, אוּן האָט
35 זיי געגבן דעם בַּעל־אַכסַניא, אוּן געזאָגט: גיב אַכטונג אויף
אים, אוּן וויפל מער דו ווערסט אויסגעבן, וועל איך דיר באַצאָלן,
36 וען איך וועל צוריקקומען. וועלכער פוּן די דאָזיקע דריי, מיינסטו,
האָט זיך אַרויסגעוויזן פאַר אַ חבר צו אים, וואָס איז אַריינגעפאַלן
37 צווישן די גַזלָנים? האָט ער געזאָגט: דער, וואָס האָט אויף אים
רַחמָנות געהאַט. אוּן ישׁוּעַ האָט צו אים געזאָגט: גיי, אוּן טו דו
38 אויך אַזוי. אוּן עם איז געווען, בעת זיי זענען געגאַנגען אין וועג, איז
ער געקומען אין איינעם אַ דאָרף אַריין; אוּן אַ פרוי מיטן נאָמען
39 מַרתָא האָט אים אויפגענומען אין איר הויז. אוּן זי האָט געהאַט אַ
שוועסטער, וואָס האָט געהייסן מִרים, וואָס האָט זיך געזעצט צו
40 דעם האַרם פים, אוּן האָט זיך צוגעהערט צו זיין תּורה. מַרתָא

איז אָבער געווען פֿאַרנומען מיט דעם פיל באַדינען; און זי איז
צוגעגאַנגען, און האָט געזאָגט: האַר, טוט דיך ניט אַרן, וואָס
מיין שוועסטער האָט מיך איבערגעלאָזן צו דינען אַליין? זאָג
41 איר דעריבער, אַז זי זאָל מיר העלפֿן. און דער האַר האָט
געענטפֿערט, און צו איר געזאָגט: מַרתָא, מַרתָא, דו זאָרגסט און
42 דאָגהסט זיך איבער אַ סַך זאַכן; איין זאַך איז אָבער נייטיק, און
מִרים האָט זיך אויסדערווילט דעם גוטן חֵלֶק, וואָס וועט פון איר
ניט אַוועקגענומען ווערן.

יא און עס איז געווען, בעת ער האָט אין איינעם אַן אַרט מִתפַּלֵל
געווען, האָט איינער פון זיינע תַּלמידים צו אים געזאָגט, בשַׁעת
ער האָט פֿאַרענדיקט: האַר, לערן אונדז מִתפַּלֵל צו זיין, אַזוי
2 ווי יוחָנָן האָט געלערנט זיינע תַּלמידים. און ער האָט צו זיי
געזאָגט: בעת איר זענט מִתפַּלֵל, זאָלט איר זאָגן: פאָטער,
3 געהייליקט זאָל ווערן דיין נאָמען. זאָל קומען דיין מַלכות. גיב
4 אונדז יעדן טאָג אונדזער טעגלעך ברויט; און זיי אונדז מוחל
אונדזערע זינד, וואָרים מיר אַליין זענען אויך מוחל יעדן איינעם,
וואָס האָט זיך קעגן אונדז פֿאַרשולדיקט: און ברענג אונדז ניט
5 צו קיין נסָיון. און ער האָט צו זיי געזאָגט: ווער פון אייך, וואָס
האָט אַ פריינט, און ער זאָל קומען צו אים אין האַלבער נאַכט,
6 און זאָגן: פריינט, אַנטלַי מיר דריי לאַבן ברויט, וואָרים מיינער
אַ פריינט איז צו מיר געקומען פון וועג, און איך האָב ניט וואָס
7 צו גרייטן פאַר אים; און יענער וועט ענטפֿערן פון אינעווייניק:
זיי מיך ניט מַטרִיחַ; די טיר איז שוין פאַרשלאָסן, און מיינע
קינדער זענען מיט מיר אין בעט; איך קאָן ניט אויפשטיין און דיר
8 געבן. איך זאָג אייך, כאָטש ער וועט ניט אויפשטיין און אים
געבן, ווייל ער איז זיין פריינט, וועט ער אָבער אויפשטיין צוליב
9 זיין צודרינגלעכקייט, און אים געבן וואָס ער נייטיקט זיך. און
איך זאָג אייך: בעט, און סע וועט אייך געגעבן ווערן; זוכט, און
איר וועט געפינען; קלאַפּט אָן, און סע וועט פאַר אייך געעפנט
10 ווערן. וואָרים יעדער איינער, וואָס בעט, וועט באַקומען; און

דער, וואָם זוכט, וועט געפינען; אוּן פַאַר דעם, וואָם קלאַפּט
אָן, פַאַר אים וועט געעפנט ווערן. אוּן ווער פון אייך, וואָם איז
11 אַ פאָטער, אוּן זיין זון זאָל אים בעטן אַ ברויט, וועט ער אים
געבן אַ שטיין? אָדער אַ פיש, אוּן אַנשטאָט אַ פיש, וועט ער
12 אים געבן אַ שלאַנג? אָדער אויב ער זאָל בעטן אַן איי, וועט
13 ער אים געבן אַן עקדיש? מַה־דאָך איר, וואָם זענט שלעכט,
פאַרשטייט ווי צו געבן גוטע מַתָּנות אייערע קינדער, וויפל־זשע
מער וועט דער פאָטער פון הימל געבן דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש צו די,
14 וואָם בעטן אים? אוּן ער האָט אַרויסגעטריבן אַ בייזן גייסט, וואָם
איז געווען שטום; אוּן עס איז געווען, בעת דער בייזער גייסט איז
אַרויסגעגאַנגען, האָט דער שטומער גערעדט; אוּן דאָם פאָלק
15 איז נשתּוֹמם געוואָרן. אָבער עטלעכע צווישן זיי האָבן געזאָגט:
ער טרייבט אַרוים בייזע גייסטער דורך בַּעַל־זבוּב, דעם שַׂר
16 פון די בייזע גייסטער. אוּן אַנדערע האָבן אים געפּרוּאווט, אוּן
17 באַגערט פון אים אַ נֵס פון הימל. אוּן פאַרשטייענדיק זייערע
מַחשָׁבות, האָט ער צו זיי געזאָגט: יעדע מלוכה, וואָס איז
צעטיילט קעגן זיך אַליין, ווערט חָרוב; אוּן אַ הויז פאַלט אויף אַ
18 הויז. אוּן אויב שָׂטָן איז אויך צעטיילט קעגן זיך אַליין וויאַזוי קאָן
זיין מלוכה האָבן א קיום? מַחמת איר זאָגט, אַז איך טרייַב אַרוים
19 בייזע גייסטער דורך בַּעַל־זבוּב. אוּן אויב איך טרייַב אַרוים
בייזע גייסטער דורך בַּעַל־זבוּב, דורך וועמען טוען אייערע זין זיי
20 אַרויסטרייַבן? דעריבער זאָלן זיי זיין אייערע שופטים. טרייַב
איך אָבער אַרוים בייזע גייסטער דורך דעם פינגער פון גאָט, אַזוי
21 האָט ענעמענט צו אייך דאָס מַלכוּת פון גאָט. וועז דער גיבור,
אינגאַנצן באַוואָפנט, באַוואַכט זיין אייגן הויף, איז זיין האָב־
22 און־גוטס אין פרידן; נאָר אויב אַ שטאַרקערער פון אים קומט
איבער אים אוּן איז אים מנַצֵּחַ, אַזוי נעמט ער פון אים אַוועק
זיין גאַנצע באַוואָפענונג, אויף וואָס ער האָט זיך פאַרזיכערט,
23 אוּן צעטיילט זיין זאַקרויב. ווער סע איז ניט מיט מיר, איז קעגן
24 מיר; אוּן ווער סע זאַמלט ניט איין מיט מיר, צעשפּרייט. וועז
דער

דער אומריינער גייסט גייט אַרויס פון אַ מענטשן, וואַנדערט
ער אַרום אין טרוקענע ערטער, אוין זוכט אַ מָקום־מנוחה; אוין
אַז ער געפינט אים ניט, זאָגט ער: איך וויל מיך אומקערן אין
25 מיין הויז אַריין, פונוואַנען איך בין אַרויסגעגאַנגען. אוין בעת ער
26 קומט, געפינט ער עם אויסגעקערט אוין אויסגעפּוצט. דעמאָלט
גייט ער, אוין נעמט זיבן אַנדערע גייסטער, נאָך ערגערע פון אים
אַליין, אוין זיי גייען אַריין אוין וואוינען דאָרט; אוין דער סוף פון
27 יענעם מענטשן ווערט ערגער ווי דער אָנהויב. אוין בעת ער האָט
דאָס געזאָגט, האָט איינע אַ פרוי פון דעם פאָלק אויפגעהויבן
איר קול, אוין האָט צו אים געזאָגט: וואויל איז דים לייב, וואָס
28 האָט דיך געטראָגן, אוין די בריסט, וואָס דו האָסט געזויגן! אָבער
ער האָט געזאָגט: וואוילער איז די, וואָס הערן דאָס וואָרט פון
29 גאָט, אוין היטן עס. אוין בעת דאָס פאָלק האָט זיך פאַרזאַמלט
אַרום אים, האָט ער אָנגעהויבן צו זאָגן: דער דאָזיקער דור איז
אַ שלעכטער דור; ער פאַרלאַנגט אַ צייכן, אוין סע וועט אים
30 קיין צייכן ניט געגעבן ווערן, סיידן דעם צייכן פון יונָהן. ווייל
אַזוי ווי יונָה איז געווָארן אַ צייכן פאַר די מענטשן פון נינוֶה, אַזוי
31 וועט אויך דער בֶּן־אָדָם זיין פאַר דעם דאָזיקן דור. די מַלכּה
פון תֵּימָן וועט אויפשטיין צום מִשפּט מיט די מענטשן פון דעם
דאָזיקן דור, אוין וועט זיי פאַרמִשפּטן; וואָרים זי איז געקומען פון
עק וועלט צו הערן די חָכמה פון שלמֹהן, אוין אָט איז פאַראַן
32 אַ גרעסערער ווי שלמה. די מענטשן פון נינוֶה וועלן אויפשטיין
צום מִשפּט מיט דעם דאָזיקן דור, אוין וועלן אים פאַרמִשפּטן;
וואָרים זיי האָבן תשובה געטאָן אויף דעם רופן פון יונָהן, אוין
33 אָט איז פאַראַן אַ גרעסערער ווי יונָה. קיינער צינדט ניט אָן
אַ ליכט אוין שטעלט עס אין אַ ווינקל, אוין אויך ניט אונטער
אַ מעסטל, נייערט אין אַ לייכטער, כדי די, וואָס קומען אַריין,
34 זאָלן קענען זען דאָס ליכט. דאָס ליכט פון דעם גוף איז דיין
אויג; אויב דיין אויג איז גאַנץ, איז אויך דיין גאַנצער גוף לויטער
ליכטיקויט; נאָר אויב עס איז שלעכט, איז אויך דיין גאַנצער

35 גוף לויטער פינצטערניש. דעריבער גיב אַכטונג, אַז דאָס
36 ליכט, וואָס איז אין דיר, זאָל ניט זיין פינצטערניש. אויב דיין
גאַנצער גוף איז לויטער ליכטיקייט, און האָט ניט קיין פינצטערן
טייל, וועט ער זיין אינגאַנצן פול מיט ליכטיקייט, ווי בעת דאָס
37 ליכט מיט זיין שטראַל טוט דיך באַליַכטן. און בעת ער האָט
געררעדט, האָט אַ פרושי אים פאַרבעטן צו עסן מיט אים; און
38 ער איז אַריַנגעגאַנגען, און האָט זיך געזעצט צום טיש. און
דער פרושי האָט זיך געחידושט, ווען ער האָט געזען, אַז ער
39 האָט זיך קודם ניט געוואַשן פאַרן עסן. און דער האַר האָט צו
אים געזאָגט: איר פרושים רייניקט דעם בעכער און די שיסל
פון אויסנווייניק, אָבער אינעווייניק זענען זיי פול מיט גזֵילה און
רשעות. איר נאַראָנים! האָט ניט דער, וואָס האָט געמאַכט דאָס
40 41 אויסנווייניקע, אויך געמאַכט דאָס אינעווייניקע? גיט בעסער
צדָקה פון דעם וואָס איז דרינען, און אָט וועט אַלצדינג זיין ריין
42 פאַר אייך. אָבער וויי צו אייך, פרושים! וואָרים איר גיט מַעשר
פון מיענטע און רוטע און אַלערלַיי קריַטעכצער, און זענט עובר
אויף געראַכטיקייט און דער ליבשאַפט צו גאָט; די דאָזיקע האָט
43 איר באַדאַרפט טאָן, און די אַנדערע אויך ניט אויסלאָזן. וויי צו
אייך, פרושים! וואָרים איר האָט ליב דעם אויבן־אָן אין די שולן,
44 און אַז מע זאָל אייך אָפּגעבן שָלום אין די מאַרקפּלעצער. וויי
צו אייך! וואָרים איר זענט ווי קבָרים, וואָס מע דערקענט ניט, און
45 די מענטשן, וואָס גייען איבער זיי, וויסן עס ניט. און איינער אַ
בַעל־תּורה האָט געענטפערט, און צו אים געזאָגט: רֶבי, מיט
46 דיינע רייד ביסטו אויך אונדז מבַייש. האָט ער געזאָגט: וויי
אויך צו אייך, בַעלי־תּורה! וואָרים איר לאָדט אָן מענטשן מיט
מַשאות, וואָס זענען שווער צו דערטראָגן, און איר אַליין רירט זיך
ניט צו מיט קיין איינעם פון אייערע פינגער צו די מַשאות. וויי
47 צו אייך! וואָרים איר בויט די קבָרים פון די נבִיאים, און אייערע
48 אָבות האָבן זיי דערהַרגעט. מיט דעם זענט איר עֵדות און אויך
מַסכים אויף די מַעשׂים פון אייערע אָבות; וואָרים זיי האָבן זיי

49 געהַרגעט, און איר בויט זייערע קבָרים. דעריבער האָט אויך
די חָכמה פון גאָט געזאָגט: איך וועל שיקן צו זיי נביאים און
50 שלִיחים; עטלעכע פון זיי וועלן זיי הַרגענען און רודָפן, כדי דאָס
בלוט פון אַלע נביאים, וואָס איז פאַרגאָסן געוואָרן זינט די וועלט
איז געגרונטפעסטיקט געוואָרן, זאָל געפאָדערט ווערן פון דעם
51 דאָזיקן דור, פון דעם בלוט פון הֶבל, ביז דעם בלוט פון זכַריה,
וואָס איז אומגעקומען צווישן דעם מזבֵּחַ און דעם קָדשי־קָדשים.
באָמת, איך זאָג אייך, סע וועט געפאָדערט ווערן פון דעם דאָזיקן
52 דור. ווייַ צו אייך, בַּעלי־תּורה, וואָרים איר האָט אַוועקגענומען
דעם שליסל פון ווִיסן; איר אַליין זענט ניט אַרײַנגעקומען, און
53 די, וואָס האָבן געוואָלט אַרײַנקומען, האָט איר געשטערט. און
בעת ער איז פון דאָרטן אַרויסגעגאַנגען, האָבן די סופרים און די
פרושים אָנגעהויבן צו אים שטאַרק צושטיין, און אים דערצערנט
54 צו רעדן וועגן אַ סַך זאַכן; און זיי האָבן געלאָקערט אויף אים, כדי
עפּעס צו כאָפּן פון זיין מויל.

יב בשַעת־מַעשׂה האָבן זיך אַ סַך טויזנטער פון דעם פאָלק
פאַרזאַמלט אינאיינעם, אַזוי, אַז זיי האָבן געטראָטן איינער
אויפן אַנדערן, און ער האָט קודם־כָּל אָנגעהויבן צו זאָגן צו
זיינע תַּלמידים: היט אייך פאַר דעם זויערטייג פון די פרושים,
2 וואָס איז חַנִיפה. עס איז גאָרניט פאַרהוילן, וואָס וועט ניט
אַנטפּלעקט ווערן, און פאַרבאָרגן, וואָס וועט ניט באַקאַנט ווערן,
3 דעריבער, אַלץ, וואָס איר האָט געזאָגט אין דער פינצטערניש,
וועט געהערט ווערן אין דער ליכטיקייט, און וואָס איר האָט
געריידט אויפן אויער אין די אינעווייניקסטע קאַמערן, וועט
4 באַקאַנט געמאַכט ווערן פון די דעכער. און איך זאָג אייך,
מיינע פריינט: האָט ניט קיין מורא פאַר די, וואָס טייטן דעם
5 גוף, און נאָכדעם זענען זיי ניט בכוח עפּעס מער צו טאָן. איך
וועל אייך אָבער וואָרענען פאַר וועמען איר זאָלט מורא האָבן:
האָט מורא פאַר אים, וואָס נאָכדעם וווי ער האָט געטייט, האָט
מאַכט אַרײַנצוואַרפן אין גיהֶנום אַריין; באָמת, איך זאָג אייך,

6 פּאַר אים זאָלט איר מורא האָבן׳ פּאַרקויפט מע דען ניט פינף
פייגעלעך פּאַר צוויי פּרוטות? אוּן קיין איינם פּון זיי ווערט ניט
7 פּאַרגעסן פּאַר גאָט. יאָ, אַפילו די האָר פּון אייער קאָפּ זענען
אַלע געציילט. האָט ניט קיין מורא; איר זענט מער ווערט
8 ווי אַ סַך פייגעלעך. אוּן איך זאָג אייך׳ יעדער איינער׳ וואָס
ווען מיך באַקענען פּאַר מענטשן׳ אים וועט אויך דער בֶּן־אָדָם
9 באַקענען פּאַר די מַלאָכים פּון גאָט. אָבער דער׳ וואָס ווען
מיך פּאַרלייקענען פּאַר מענטשן׳ וועט פּאַרלייקנט ווערן פּאַר די
10 מַלאָכים פּון גאָט. אוּן יעדער איינער׳ וואָס ווען רעדן אַ וואָרט
קעגן דעם בֶּן־אָדָם׳ וועט מען עס אים מוחל זיין; אָבער דער׳ וואָס
ווען לעסטערן קעגן דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ׳ דעם וועט מען עס ניט
11 מוחל זיין. אוּן בעת זיי ברענגען איך אין די שוּל אָדער פּאַר
די פּאָרשטייער אוּן געוועלטיקער׳ זאָלט איר ניט דַאגֶהן וויאַזוי׳
אָדער ווָאס איר זאָלט ענטפערן׳ אָדער ווָאס איר זאָלט זאָגן;
12 ווָאָרים דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ וועט אייך לערנען פּונקט אין יענער
13 שָׁעה״ ווָאס איר דאַרפט זאָגן. אוּן איינער פּון דעם פּאָלק האָט צו
אים געזאָגט: רַבִּי׳ באַפּיל מיין ברודער׳ אַז ער זאָל זיך טיילן
14 מיט מיר מיט דער ירושה. אָבער ער האָט צו אים געזאָגט:
מענטש איינער׳ ווער האָט מיך געמאַכט פּאַר אַ שופט׳ אָדער אַ
15 צוטיילער איבער אייך? אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: גיט אַכטונג׳
אוּן היט אייך פּון יעדער זשעדנעקייט; ווָאָרים אַ מענטשנס לעבן
16 העננט ניט אָפּ אין דער שֶׁפע פּון דעם׳ ווָאס ער פּאַרמאָגט. אוּן
ער האָט אויפגעהויבן פּאַר זיי אַ מָשל׳ אַזוי צו זאָגן: דאָס לאַנד
17 פּון איינעם אַן עושר האָט אַרויסגעבראַכט בשֶׁפע; אוּן ער האָט
געטראַכט ביי זיך: ווָאס זאָל איך טאָן? ווָאָרים איך האָב ניט
18 וואו מיינע פֵּירות איינצוזאַמלען. אוּן ער האָט געזאָגט: אָט דאָס
ווועל איך טאָן: איך ווועל אַרונטערריסן מיינע שיַינרן אוּן בויען
גרעסערע; אוּן דאָרטן ווועל איך איינזאַמלען מיין גאַנצע תבואה
19 אוּן מיין האָב־אוּן־גוטס. אוּן איך ווועל זאָגן צו מיין נשָׁמה:
נשָׁמה מיינע׳ דו האָסט אַ סַך האָב־אוּן־גוטס איינגעזאַמלט אויף

פיל יאָרן; נעם זיך צייט, עס טרינק, אוּן לאָז דיר וואוילגיין.
20 אָבער גאָט האָט צו אים געזאָגט: דו נאַר׳ היינט נאַכט ווערט
געפאָדערט פון דיר דיין נשָמה; אוּן די זאַכן, וואָס דו האָסט
21 אָנגעגרייט, וועמעס וועלן זיי זיין? אַזוי איז דער׳, וואָס זאַמלט זיך
22 אָן אוֹצרות, אוּן איז ניט רייך אין גאָט. אוּן ער האָט געזאָגט צו
זיינע תַלמידים: דעריבער זאָג איך אייך, זאָרגט ניט פאַר אייער
לעבן, וואָס איר זאָלט עסן; אויך ניט פאַר אייער גוף, וואָס איר
23 זאָלט אָנטאָן. וואָרים דאָס לעבן איז מער ווי די שפּייז, אוּן דער
24 גוף ־ מער ווי דאָס מַלבוש. באַטראַכט די ראָבן: ניט זיי זייען,
ניט זיי שניידן, זיי האָבן אויך ניט קיין שפּייכלערס, אָדער שיַערן,
אוּן גאָט טוט זיי שפּייזן. וויפל מער זענט איר ווערט פון די פייגל׳
25 אוּן וער פון אייך קאָן דורך דאַגהן צוגעבן אַן אייל צו דער מאָס
26 פון זיין לעבן? בכֵן, אויב איר זענט ניט מסוגל צו טאָן אַפילו
דאָס מינדסטע, פאַרוואָס דאַגהט איר אייך וועגן דעם איבעריקן?
27 באַטראַכט די לילִיעס, ווי זיי וואַקסן; ניט זיי האָרעווען, ניט זיי
שפּינען. אוּן אויך זאָג אייך, אַז אַפילו שלֹמה אין זיין גאַנצער
28 פּראַכט איז ניט געווען באַקלַיידט ווי איינע פון זיי. בכֵן, אויב
גאָט טוט אַזוי באַקלַיידן דאָס גראָז פון דעם פעלד, וואָס היינט
איז עס דאָ, אוּן מאָרגן ווערט עס אַריַינגעוואָרפן אין אויוון, אַ
29 פשִיטא שוין אייך, אָ איר קלַיין־גלויביקע? אוּן זוכט אויך ניט
וואָס איר זאָלט עסן, אוּן וואָס איר זאָלט טרינקען, אוּן זייט אויך
30 ניט באַאומרויקט אין געמִיט. וואָרים אָט־דאָס אַלץ באַגערן די
אומות־הָעוֹלם; אייער פאָטער וויסט, אַז איר נייטיקט זיך אין די
31 דאָזיקע זאַכן. דעריבער זוכט זיין מַלכות, אוּן דאָס אַלץ וועט אייך
32 צוגעגעבן ווערן. האָב ניט קיין מוֹרא, קלַיינע סטאַדע; וואָרים
עס איז אייער פאָטערס גוסער רָצון, אייך צו געבן דאָס מַלכות.
33 פאַרקויפט וואָס איר האָט, אוּן גיט צדָקה; מאַכט פאַר זיך
בייטלען, וואָס ווערן ניט אַלט, אוּן אַן אוֹצר אין הימל, וואָס ווערט
ניט געמינערט, וואוֹ קיין גַנב קאָן ניט צוקומען, אוּן אַ מילב קאָן
34 ניט פאַרדאָרבן. וואָרים וואוֹ סאאיז אייער אוֹצר, דאָרט וועט אויך
זיין

35 זיין אייער האַרץ. זאָלן אייערע לענדן זיין אָנגעגורט, און אייערע
36 ליכט זאָלן ברענען. און זייט גלייך צו מענטשן, וואָס וואַרטן
אויף זייער האַר, וען ער וועט זיך אומקערן פון דער חתונה,
כדי וען ער וועט קומען און אָנקלאַפן, זאָלן זיי אים קענען תּיכף
37 עפענען. וואויל איז יענע קנעכט, וועמען דער האַר וועט געפינען
וואַכנדיק בעת ער קומט; באמת, איך זאָג אייך, ער וועט זיך
38 אָנגורטן, און זיי זעצן צום טיש, און צוגיין און זיי באַדינען. און
אויב ער וועט קומען אין דער צווייטער נאַכטוואַך, אָדער אין דער
39 דריטער, און זיי טרעפן אַזוי, וואויל איז יענע קנעכט. דאָס אָבער
זאָלט איר וויסן, אַז אויב דער בַּעל־הַבַּיִת וואָלט געוואוסט, אין
וואָסער שָׁעה דער גנב וועט קומען, וואָלט ער געוואַכט און ניט
40 דערלאָזט, אַז זיין הויז זאָל אײַנגעבראָכן ווערן. איר מוזט אויך
זיין גרייט, וואָרים דער בֶּן־אָדָם וועט קומען אין אַ שָׁעה, אויף
41 וועלכער איר ריכט זיך ניט. און פעטרוס האָט געזאָגט: האַר,
זאָגסטו דאָס דאָזיקע מָשל פאַר אונדז, אָדער אויך פאַר אַלעמען?
42 און דער האַר האָט געזאָגט: ווער איז אָבער דער געטרייער
און קלוגער אויפזיעער, וועמען זיין האַר וועט זעצן איבער זיין
הויזגעזינד, צו געבן זיי זייער חֵלֶק שפּייז אין דער רעכטער צייט?
43 וואויל איז יענעם קנעכט, וואָם וען זיין האַר וועט קומען, וועט ער
44 אים טרעפן טאָן אַזוי. באמת, איך זאָג אייך, ער וועט אים זעצן
45 איבער אַלע זיינע גיטער. נאָר אויב יענער קנעכט וועט זאָגן אין
זיין האַרץ: מיין האַר פאַרזאַמט צו קומען, און ער וועט אָנהייבן
צו שלאָגן די קנעכט און די דינסטן, און צו עסן און טרינקען און
46 שיכורן, דעמאָלט וועט דער האַר פון יענעם קנעכט קומען אין אַ
טאָג, אויף וועלכן ער ריכט זיך ניט, און אין אַ שָׁעה, פון וואָם ער
וויסט ניט, און וועט אים צעמַמיתן, און באַשטימען זיין חֵלֶק מיט
47 די אומגעטרייע. און יענער קנעכט, וואָם האָט פאַרשטאַנען זיין
האַרם רָצון, און האָט ניט צוגעגרייט, און אויך ניט געטאָן לויט
48 זיין רָצון, וועט קריגן אַ סַך שמיץ. דער אָבער, וואָם האָט ניט
פאַרשטאַנען, און האָט געטאָן דאָס, פאַר וועלכן ער איז ווערט

שמיץ, וועט געשלאָגן ווערן מיט ווינציק שמיץ. אוּן וועמען אַ
סַך ווערט געגעבן, פּון אים וועט מען פאָדערן אַ סַך; אוּן וועמען
מען האָט אַ סַך אָנפאַרטרויט, פּון דעם וועט מען פאַרלאַנגען
49 נאָך מער. איך בין געקומען צוּ ווַארפן אַ פּייער איבער דער
ערד; אוּן ווי וואָלט איך וועלן, אַז עס זאָל שוין זיין אָנגעצונדן
50 איך דאַרף אָבער געטובלט ווערן מיט אַ תּבילה; אוּן ווי ענג איז
51 מיר, ביז זי וועט מקַלא ווערן׳ צי מיינט איר, אַז איך בין געקומען
בּרענגען שָׁלום אויף דער ערד? ניין, זאָג איך אייך, נייערט אַ סַך
52 מער צעטיילונג. וואָרים פּון איצט אָן וועלן פינף אין איין הויז זיין
53 צעטיילט: דריי קעגן צוויי, אוּן צוויי קעגן דריי. פאָטער וועט זיין
צעטיילט קעגן זון, אוּן זון קעגן פאָטער, מוטער קעגן טאָכטער,
אוּן טאָכטער קעגן מוטער, שוויגער קעגן שנור, אוּן שנור קעגן
54 שוויגער. אוּן ער האָט אויך געזאָגט צום פאָלק: בעת איר זעט
אַ וואָלקן אויפגיין אין מַערב, זאָגט איר תֵּיכף: סע קומט אָן אַ
55 רעגן; אוּן אַזוי געשעט עס. אוּן בעת איר זעט אַ דָרום־ווינט
56 בלאָזן, זאָגט איר: סע וועט זיין אַ היץ; אוּן סע געשעט. איר
חוֹנפים׳ איר וויסט וו צוּ פאַרטיִטשן דאָס פָּנים פּון דער ערד
אוּן פּון דימל; אָבער פאַרוואָס פאַרשטייט איר ניט וו צוּ טיִטשן
57 די היינטיקע צייט? אוּן פאַרוואָס טוט איר אַליין ניט מִשפּטן, וואָס
58 עס איז רעכט? וואָרים בעת דוּ גייסט מיט דיין קעגנער פאַר
דעם שופט, באַמי דיך מיט אים דורכצוקומען, בעת דוּ ביסט נאָך
מיט אים אין וועג, טאָמער וועט ער דיך שלעפּן צום שופט, אוּן
דער שופט וועט דיך איבערענטפערן צום שוטר, אוּן דער שוטר
59 וועט דיך אַריַינווַארפן אין דער תּפִיסה אַריין. איך זאָג דיר, דוּ
וועסט פּון דאָרטן ניט ארויסקומען, ביז דוּ וועסט האָבן באַצאָלט
די סאַמע לעצטע פרוטה.

יג אוּן גראָד דעמאָלט זענען דאָרטן געווען עטלעכע, וואָס האָבן
אים דערציילט פּון די גָלִילער, וועמעס בלוט פּילאַטוס האָט
2 אויסגעמישט מיט זייערע קָרבָנות. אוּן ער האָט געענטפערט,
אוּן צוּ זיי געזאָגט: צי מיינט איר, אַז יענע גָלִילער זענען געווען

גרעסערע חוטאים פון אַלע גָּלִילער, מַחמת זיי האָבן אַזוינס
געליטן? ניין, זאָג איך אייך; אוּן אויב איר וועט ניט תשובה טאָן,
וועט איר אַלע אַזוי אומקומען. אָדער יענע אַכצן, אויף וועמען
דער טורעם פון שִׁילוֹחַ איז געפאַלן אוּן האָט זיי דערהַרגעט, צי
מיינט איר, אַז זיי זענען געווען שולדיקער פון אַלע מענטשן, וואָס
וואוינען אין ירוּשָׁלַיִם? ניין, זאָג איך אייך; אוּן אויב איר וועט
ניט תשובה טאָן, וועט איר אַלע אַזוי אומקומען. אוּן ער האָט
דערציילט דאָס דאָזיקע מָשל: אַ מענטש האָט פאַרפלאַנצט
אַ פיַגנבוים אין זיין ווייַנגאָרטן; אוּן ער איז געקומען זוכן אויף
אים פֵּירות, אוּן האָט ניט געפונען קיין איינע. אוּן ער האָט
געזאָגט צום ווייַנגערטנער: זע, שוין דריי יאָר ווי איך קום זוכן
פֵּירות אויף דעם דאָזיקן פיַגנבוים, אוּן געפין ניט קיין איינע.
האָק אים אָף; צו וואָס זאָל ער נאָך פאַרדאַרבן די ערד? אוּן
ער האָט אים געענטפערט: האַר, לָאָז אים נאָך היינטיקם יאָר,
ביז איך וועל אים אַרומגראָבן אוּן באַמיסטיקן. אֶפשר וועט
ער איבער־אַיאָר טראָגן פֵּירות; אויב ניט, וועסטו אים לָאָזן
אָפּהאַקן. אוּן ער האָט אין אַ שַׁבת געלערנט אין איינעם פון
די שולן. אוּן דאָרטן איז געווען אַ פרוי, וואָס האָט אַכצן יאָר
געהאַט אַ קרענקלעכן גייסט; אוּן זי איז געווען צוזאַמענגעבויגן,
אוּן האָט זיך בכּלל־אופן ניט געקאָנט אויסגלייַכן. אוּן אַז יֵשׁוּע
האָט זי געזען, האָט ער זי צוגערופן, אוּן צו איר געזאָגט: אִשָׁה,
דו ביסט פריי פון דיין קראַנקהייט. אוּן ער האָט אַרויפגעלייגט
אויף איר זיינע הענט, אוּן זי איז תֵּיכף געווָארן גלַיִך, אוּן האָט
געלויבט גאָט. אוּן דער גַּבאַי פון דער שול איז אין כַּעס געווָארן,
מַחמת יֵשׁוּע האָט געהיילט אום שַׁבת, אוּן ער האָט געזאָגט צום
פאָלק: זעקס טעג זענען פאַראַן אין וועלכע מע מעג אַרבעטן;
קומט דעריבער אין זיי אוּן לָאָזט זיך היילן, אָבער ניט אום
שַׁבת. אוּן דער האַר האָט אים געענטפערט: איר חונפים, טוט
ניט יעדער איינער פון אייך אָפּבינדן שַׁבת זיין אָקס, אָדער זיין
אייזל פון דער קריפּע, אוּן פירט אים אָנצוטרינקען? אוּן צי

דאַרף ניט די דאָזיקע אשה, וואָס איז אַ בַּת־אַבְרָהָם, אוּן וועמען
דער שָׂטָן האָט געבונדן שוין אַכצן יאָר, אָפּגעבונדן ווערן פּוּן
17 דעם דאָזיקן באַנד אום שַׁבָּת? אוּן בעת ער האָט דאָס געזאָגט,
זענען אַלע זיינע קעגנער פאַרשעמט געוואָרן; אוּן דאָס גאַנצע
פאָלק האָט זיך געפרייט איבער די אַלע וואונדערלעכע מַעֲשִׂים,
18 וואָס זענען דורך אים געטאָן געוואָרן. אוּן ער האָט דעריבער
געזאָגט: צו וואָס איז דאָס מַלכות פּוּן גאָט ענלעך? אוּן מיט
19 וואָס זאָל איך עס פאַרגלייכן? עס איז געגליכן צו אַ קערנדל
פּוּן זענעפט־זָרִיעָה, וואָס אַ מענטש האָט גענומען אוּן געזייט אין
זיין גאָרטן; אוּן עס איז געוואַקסן אוּן איז געוואָרן אַ בוים, אוּן די
20 פייגל פּוּן הימל האָבן זיך געמאַכט נעסטן אין זיינע צווייגן. אוּן
ער האָט ווידער אַמאָל געזאָגט: צו וואָס זאָל איך פאַרגלייכן
21 דאָס מַלכות פּוּן גאָט? עס איז געגליכן צו זויערטייג, וואָס אַ
פרוי האָט גענומען אוּן אַריינגעטאָן אין דריי מאָס מעל, ביז עס
22 איז אינגאַנצן פאַרזיַערט געוואָרן. אוּן ער איז געגאַנגען איבער
שטעט אוּן דערפער, אוּן האָט געלערנט, אוּן האָט עולה־רֶגֶל
23 געווען קיין ירוּשָׁלַיִם. אוּן איינער האָט צו אים געזאָגט: האַר,
זענען עס נאָר עטלעכע, וואָס וועלן נִיצול ווערן? אָבער ער האָט
24 צו זיי געזאָגט: באַמיט אייך אַריינצוקומען דורך דעם ענגן טויער,
וואָרים איך זאָג אייך, אַ סַך וועלן זוכן אַריינצוקומען, אוּן וועלן
25 ניט קאָנען. האָט זיך דער בַּעַל־הַבַּיִת איינמאָל אויפגעהויבן אוּן
פאַרשלאָסן די טיר, אוּן איר וועט אָנהייבן צו שטיין אין דרויסן,
אוּן קלאַפּן אין דער טיר, אוּן זאָגן: האַר, עפּן אונדז אויף, אוּן ער
26 וועט אייך ענטפערן: איך ווייס ניט פּונוואַנען איר זענט. דעמאָלט
וועט איר אָנהייבן צו זאָגן: מיר האָבן געגעסן אוּן געטרונקען
27 פאַר דיר, אוּן דו האָסט געלערנט אין אונדזערע גאַסן. אוּן ער
וועט ענטפערן: איך זאָג אייך, איך ווייס ניט פּונוואַנען איר זענט;
28 אוועק פּוּן מיר, איר טוער פּוּן אומרעכט, דאָרט וועט זיין געווויין
אוּן קריצן פּוּן צייַן, בעת איר וועט זען אַבְרָהָם, אוּן יִצְחָק, אוּן
יַעֲקֹב, אוּן אַלע נביאים אין דעם מַלכות פּוּן גאָט, אוּן איר אַליין

29 אַרויסגעווארפענע אין דרויסן. 29 און זיי וועלן קומען פון מזרח און
מַערב, און צפון און דרום, און וועלן זיך אַנידערזעצן אין דעם
30 מַלכות פון גאָט. 30 און זע, עם זענען פאַראַן לעצטע, וואָס וועלן
זיין ערשטע, און פאַראַן זענען ערשטע, וואָס וועלן זיין לעצטע.
31 31 פונקט אין יענער שָׁעה זענען געקומען עטלעכע פרושים, און
האָבן צו אים געזאָגט: גיי און דערווייַטער דיך פונדאַנען, וואָרים
32 הורדום וויל דיך הַרגענען. 32 און ער האָט צו זיי געזאָגט: גייט
און זאָגט יענעם פוקס: אָט טרייב איך אַרויס בייזע גייסטער
און טו רפואות היינט און מאָרגן, און דעם דריטן טאָג קום איך
33 צום סוף. 33 איך מוז אָבער גיין מיין וועג היינט און מאָרגן און
איבערמאָרגן; וואָרים עם קאָן ניט זיין, אַז אַ נָביא זאָל אומקומען
34 מחוץ ירושָׁלַים. 34 אָ ירושָׁלַים, ירושָׁלַים, וואָס הַרגעסט די נביאים,
און פאַרשטיינסט די, וואָם זענען געשיקט צו דיר, וויפל מאָל
האָב איך געוואָלט איַינזאַמלען דיינע קינדער, ווי אַ הון זאַמלט
איין אירע הינדלעך אונטער אירע פליגל, און איר האָט ניט
35 געוואָלט' זעט, אייער הויז וועט אייך בליבן חָרוב' און איך זאָג
אייך, באמת, איר וועט מיך מער ניט זען, ביז איר וועט זאָגן:
בָּרוּך הַבָּא אין דעם נאָמען פון גאָט'
יד און עם איז געווען, בעת ער איז אין אַ שַׁבת אַריַינגעגאַנגען אין
דעם הויז פון איינעם פון די ראָשי־הַפרושים צו עסן ברויט, האָבן
2 זיי גענויערט אויף אים. 2 און אָט איז פאַר אים געשטאַנען א
3 מענטש, וואָם האָט געהאַט אַ וואַסער־געשווילעכץ. 3 און יֵשוּע
האָט געערדט צו די חַכָמים און פרושים, אַזוי צו זאָגן: מעג מען
4 היילן אום שַׁבת, אָדער ניט? 4 אָבער זיי האָבן געשוויגן. און ער
האָט אים גענומען און אים געהיילט, און האָט אים אָפּגעלאָזט.
5 5 און ער האָט צו זיי געזאָגט: וועלכער פון אייך זאָל טרעפן,
אַז אַן אייזל אָדער אַן אָקס זאָל אַריַינפאַלן אין אַ ברונעם, צי
6 וועט ער אים ניט תֵּיכף אַרויסציען אום שַׁבת? 6 און זיי האָבן
7 אים ניט געקאָנט ענטפערן דערויף. 7 און ער האָט געזאָגט אַ
מָשל צו יענע, וואָם זענען געווען פאַרבעטן, בעת ער האָט געזען,

ווי זיי האָבן זיך אויסגעקליבן די בעכבודיקע פלעצער; אוּן ער
8 האָט צו זיי געזאָגט: ווען עמיצער וועט דיך פאַרבעטן אויף אַ
חתונה, זאָלסטו דיך ניט זעצן אויבן־אָן, ווייל טאָמער וועט אַ מער
9 חשובער ווי דו פון אים פאַרבעטן ווערן; אוּן דער, וואָס האָט דיך
אוּן אים פאַרבעטן, וועט קומען אוּן זאָגן צו דיר: מאַך פלאַץ פאַר
דעם דאָזיקן מענטשן, אוּן דעמאָלט וועסטו מיט בושה פאַרנעמען
10 דעם לעצטן פלאַץ. נייערט ווען דו ווערסט פאַרבעטן, גיי אוּן
זעץ דיך אויף דעם לעצטן פלאַץ; כדי ווען דער, וואָס האָט דיך
פאַרבעטן, וועט קומען, זאָל ער קענען זאָגן צו דיר: פריינט, גיי
אַרויף העכער; דעמאָלט וועסטו האָבן כָּבוד פאַר אַלע, וואָס
11 זיצן ביים טיש מיט דיר. וואָרים יעדער איינער, וואָס וועט זיך
אַליין דערהייכן, וועט דערנידעריקט ווערן; אוּן ווער סע וועט זיך
12 אַליין דערנידעריקן, וועט ווערן דערהייכט. אוּן ער האָט אויך
געזאָגט צו דעם, וואָס האָט אים פאַרבעטן: בעת דו מאַכסט
אַ מיטאָג אָדער אַן אָוונט־סעודה, זאָלסטו ניט פאַרבעטן דיינע
פריינט, אָדער דיינע ברידער, אָדער דיינע קרובים, אָדער רייכע
שכֵנים, ווייל טאָמער וועלן זיי דיך פאַרבעטן צוריק, אוּן דאָס
13 וועט דיר זיין אַ פאַרגעלטונג. נייערט בעת דו מאַכסט אַ סעודה,
פאַרבעט די אָרעמעלייט, די געמומטע, די לאָמע, אוּן די בלינדע.
14 אוּן דו וועסט זיין געבענטשט, מחמת זיי האָבן ניט מיט וואָס
דיר צו פאַרגעלטן; וואָרים דו וועסט ווערן פאַרגעלטן, בעת
15 די צַדיקים וועלן אויפשטיין תחַית־המֵתים. אוּן וועט איינער פון
די, וואָס זענען מיט אים געזעסן בײַם טיש, האָט דאָס געהערט,
האָט ער געזאָגט: וואויל איז דעם, וואָס וועט עסן ברויט אין
16 דעם מַלכות פון גאָט׳ אָבער ער האָט צו אים געזאָגט: איינער
אַ מענטש האָט געמאַכט אַ גרויסע סעודה, אוּן האָט פאַרבעטן
17 אַ סַך; אוּן ער האָט אַרויסגעשיקט זיין קנעכט אין דער צייט
פון דער סעודה, צו זאָגן די, וואָס זענען פאַרבעטן געווָארן:
18 קומט, ווייל אַלצדינג איז שוין אָנגעגרייט. אוּן זיי האָבן זיך
אַלע מיטאַמאָל אָנגעהויבן צו אַנטשולדיקן. דער ערשטער האָט

צו אים געזאָגט: איך האָב געקויפט אַ פעלד, און איך מוז עס
19 גיין זען; איך בעט דיך, זיי מיר מוחל. און אַן אַנדערער האָט
געזאָגט: איך האָב געקויפט פינף יאָך אָקסן, און איך גיי זיי
20 אויספּרוּאווּן; איך בעט דיך, זיי מיר מוחל. און אַן אַנדערער האָט
געזאָגט: איך האָב געהײַראט אַ ווײַב. און איך קאָן דערייבער
21 ניט קומען. און דער קנעכט איז געקומען, און האָט דאָס אַלץ
דערציילט דעם האר זיינעם. דעמאָלט איז דער בַּעל־חַבַּית אין
כַּעס געוואָרן, און האָט געזאָגט צו זיין קנעכט: גיי גיך אַרויס
אויף די גאַסן און שטעגן פון דער שטאָט, און ברענג אַהער די
22 אָרעמע און געמומטע און די בלינדע און לאָמע. און דער קנעכט
האָט געזאָגט: האַר, וואָס דו האַסט באַפוילן, איז געטאָן געוואָרן,
23 און דאָך איז נאָך פאַראַן פּלאַץ. און דער האַר האָט געזאָגט
צו דעם קנעכט: גיי אַרויס אויף די וועגן און צוימען, און נייט
24 זיי אַריַינצוקומען, כּדי מיין הויז זאָל ווערן פול. וואָרים איך זאָג
אייך, אַז קיינער פון יענע לײַט, וואָס זענען פאַרבעטן געוואָרן,
25 וועט פאַרזוכן פון מיין סעודה. און אַ גרויסער עולם איז מיט
אים געגאַנגען; און ער האָט זיך אויסגעדרייט, און האָט צו זיי
26 געזאָגט: דער, וואָס קומט צו מיר, און האַסט ניט זיין פאָטער, און
מוטער, און ווײַב, און קינדער, און ברידער, און שוועסטער, און
27 דערצו אויך זיין אייגן לעבן, קאָן ער ניט זיין מיין תַּלמיד. און ווער
סע טראָגט ניט זיין אייגענעם צלב, און גייט מיר נאָך, קאָן ניט
28 זיין מיין תַּלמיד. וואָרים ווער פון אייך, וואָס ווייל בויען אַ טורעם,
וועט זיך ניט קודם אַנידערזעצן און אויסרעכענען די הוצאות,
29 צי ער האָט גענוג צו פאַרענדיקן אים? ווייל טאָמער, ווען ער
וועט האָבן גענליגט דעם פונדאַמענט, און קאָן ניט פאַרענדיקן,
30 און אַלע, וואָס וועלן עס זען, וועלן אים אויסלאַכן, און זאָגן:
דער דאָזיקער מענטש האָט אָנגעהויבן צו בויען, און האָט ניט
31 געקאָנט פאַרענדיקן. אָדער וועלכער מֶלך, וואָס גייט אַרויס פירן
מלחמה מיט אַן אַנדערן מֶלך, וועט זיך ניט קודם אַנידערזעצן און
זיך מיעץ זיין, צי קאָן ער מיט צען טויזנט באַגעגענען דעם, וואָס

32 קומט אים אַנטקעגן מיט צוואַנציק טויזנט? אויב ניט, שיקט ער
שלוחים, בעת יענער איז נאָך וויַיט, און בעט שָלום־באַדינגונגען.
33 אַזוי אויך איטלעכער פון אייך, וואָס זאָגט זיך ניט אָף פון אַלץ,
34 וואָס ער האָט, קאָן ער ניט זיין מיין תַלמיד. זאַלץ איז טאַקע
גוט, נאָר אויב זאַלץ פאַרלירט דעם טַעם, מיט וואָס זאָל מען עס
35 ווירצן? סע טויג ניט פאַר דער ערד, און אויך ניט פאַר דעם
מיסט; מען וואַרפט עס אַרויס. דער, וואָס האָט אויערן צו הערן,
זאָל הערן.

טו 1 און אַלע מוכסים און זינדיקע האָבן געניענט צו אים, כדי אים
2 צו הערן. און די פרושים און די סופרים האָבן געמורמלט, און
געזאָגט: דער דאָזיקער נעמט אויף זינדיקע, און עסט מיט זיי.
3, 4 און ער האָט גערעדט צו זיי דאָם דאָזיקע מָשל: וואָסער מענטש
צווישן אייך, וואָס האָט הונדערט שאָף, און ער פאַרלירט איינע
פון זיי, וועט ניט איבערלאָזן די ניין־און־ניינציק אין דער מִדבר,
און נאָכגיין נאָך דער, וואָס איז פאַרלוירן, ביז ער געפינט זי?
5 און אַז ער געפינט זי, לייגט ער זי אַרויף אויף זיינע שולטער,
6 און פרייט זיך. און בעת ער קומט אַהיים, רופט ער צונויף
זיינע פריינט, און די שכֵנים, און זאָגט צו זיי: פרייט אייך מיט
מיר, וואָרים איך האָב געפונען מיין שאָף, וואָס איז פאַרלוירן
7 געגאַנגען. פונקט אַזוי, זאָג איך אייך, וועט זיין אַ שִמחה אין
הימל איבער איין חוטא, וואָס טוט תשובה, מער ווי איבער
8 ניין־און־ניינציק צַדיקים, וואָס דאַרפן ניט תשובה טאָן. אָדער
וועלכע פרוי, וואָס האָט צען זילבערשטיק, און זי פאַרלירט איין
שטיק, טוט ניט אָנצינדן אַ ליכט, און אויסקערן דאָם הויז און
9 זוכט גוט, ביז זי געפינט עס? און אַז זי געפינט עס, רופט זי
צונויף אירע פריינט און שכֵנים, און זאָגט: פרייט אייך מיט
מיר, וויַיל איך האָב געפונען דאָם שטיק זילבער, וואָס איך האָב
10 פאַרלוירן. פונקט אַזוי, זאָג איך אייך, איז אַ שִמחה פאַר די
11 מַלאָכים פון גאָט איבער איין חוטא, וואָס טוט תשובה. און ער
12 האָט געזאָגט: איינער אַ מענטש האָט געהאַט צוויי זין; און דער

יִנגערער פון זיי האָט געזאָגט צום פאָטער: פאָטער, גיב מיר
דעם חֵלֶק פאַרמעגן, וואָס פאַלט אוים אויף מיר. און ער האָט
13 צעטיילט צווישן זיי די נַחלה. און אין עטלעכע טעג אַרום, האָט
דער יִנגערער זון אַלץ צונויפגענומען, און איז אַוועקגעפאָרן אין
אַ וויטער מדִינה, און דאָרט האָט ער געפֿטרט זיין פאַרמעגן
14 דורך אַ פאַרשוִיט לעבן. און אַז ער האָט אַלץ פאַרשוועדט,
איז געקומען אַ שטאַרקער הונגער אין יענער מדִינה, און ער
15 האָט אָנגעהויבן צו ליידן נויט. און ער איז געגאַנגען און האָט
זיך באַהעפט אָן איינעם פון די תּושבים אין יענער מדִינה, און
ער האָט אים געשיקט אין זיינע פעלדער אַריין פאַשען חֲזִירים.
16 און ער וואָלט גערן געוואָלט זיין מאָגן מיט די שוויטן,
וואָס די חֲזִירים האָבן געגעסן, אָבער קיינער האָט זיי אים ניט
17 געגעבן. און אַז ער איז געקומען צו זיך, האָט ער געזאָגט: וויפל
לוין־אַרבעטער האָבן ביי מיין פאָטער ברויט בשֶׂפע, און איך
18 גיי דאָ אוים פאַר הונגער! איך וועל אויפשטיין און גיין צו מיין
פאָטער, און וועל צו אים זאָגן: פאָטער, איך האָב געזינדיקט
19 קעגן הימל און פאַר דיר; איך בין מער ניט ווערט גערופן צו
20 ווערן דיין זון; מאַך מיך ווי איינעם פון דיינע לוין־אַרבעטער. און
ער איז אויפגעשטאַנען, און האָט געמומען גיין צו זיין פאָטער.
און בעת ער איז נאָך געווען גאַנץ ווַיט, האָט אים זיין פאָטער
געזען, און ער האָט זיך דערבאַרעמט, און ער איז געלאָפן, און איז
21 אים געפאַלן אויפן האַלדז, און האָט אים געקושט. און דער זון
האָט צו אים געזאָגט: פאָטער, איך האָב געזינדיקט קעגן הימל
און פאַר דיר; איך בין מער ניט ווערט גערופן צו ווערן דיין זון.
22 אָבער דער פאָטער האָט געזאָגט צו זיינע קנעכט: ברענגט גיך
אַרויס דאָם בעסטע מַלבוש, און טוט עס אים אָן. און טוט אָן
23 אַ רינג אויף זיין האַנט, און שיך אויף זיינע פים; און ברענגט
דאָם פעטע קאַלבֿ, און שעכט עס, און לאָמיר עסן און זיך משַׂמֵחַ
24 זיין. וואָרים דער דאָזיקער זון מיינער איז געווען טויט, און איז
ווידער לעבעדיק; ער איז געווען פאַרלוירן, און איז געפונען

25 געוואָרן. אוּן זיי האָבן זיך אָנגעהויבן משַׂמֵחַ צוּ זיין. אוּן זיין
עלטערער זוֹן איז געווען אין פעלד, אוּן בעת ער איז געקוֹמען אוּן
זיך דערנענטערט צום הויז, האָט ער געהערט שפּילן אוּן טאַנצן.
26 אוּן ער האָט צוּגערופֿן איינעם פוּן די קנעכט, אוּן האָט אים
27 געפֿרעגט, וואָס דאָס קאָן באַטייַטן. האָט ער צוּ אים געזאָגט:
דיין ברוֹדער איז געקוֹמען, אוּן דיין פֿאָטער האָט געשאָכטן דאָס
פעטע קאַלבֿ, מַחמת ער האָט זיך אוֹמגעקערט צוּ אים בשָׁלוֹם.
28 אָבער דאָס האָט אים שטאַרק פֿאַרדראָסן, אוּן ער האָט ניט
געוואָלט אַריַינגיין. אוּן זיין פֿאָטער איז אַרוֹיסגעקוֹמען, אוּן האָט
29 אים געבעטן, אָבער ער האָט געענטפֿערט זיין פֿאָטער: זע, שוין
אַזויפֿיל יאָרן טוּ איך דיר דינען, אוּן איך האָב קיינמאָל ניט עוֹבר
געווען דיינם אַ געבאָט; אוּן דאָך האָסטוּ מיר נאָך קיינמאָל ניט
געגעבן אַ ציקעלע, כדי איך זאָל מיך משַׂמֵחַ זיין מיט מיינע
30 פריינט. אָבער ווי נאָר דער דאָזיקער זוֹן דיינער איז געקוֹמען,
וואָס האָט פֿאַרצערט דיין נַהלה מיט זונות, האָסטוּ געשאָכטן
31 פֿאַר אים דאָס פעטע קאַלבֿ. אוּן ער האָט צוּ אים געזאָגט: זוֹן,
דוּ ביסט תַּמיד מיט מיר, אוּן אַלץ, וואָס איז מייַנס, איז דיינס.
32 עס איז געווען רעכט זיך משַׂמֵחַ צוּ זיין אוּן זיך צוּ פריַען, ווייל
דער דאָזיקער ברוֹדער דיינער איז געווען טויט, אוּן איז ווידער
לעבעדיק; ער איז געווען פֿאַרלוירן, אוּן איז געפֿונען געוואָרן.

טז אוּן ער האָט אויך געזאָגט צוּ זיינע תַּלמידים: עם איז געווען
איינער אַן עושר, וואָס האָט געהאַט אַ פֿאַרוואַלטער, אוּן מען
2 האָט אים געמַסרט, אַז ער פֿאַרתַּכלעוועט זיין פֿאַרמעגן. אוּן
ער האָט אים גערופֿן, אוּן צוּ אים געזאָגט: וואָס איז דאָס, וואָס
איך הער וועגן דיר? גיב אָת חֶשבון איבער דיין פֿאַרוואַלטונג,
3 וואָרים דוּ קאָנסט לענגער ניט זיין קיין פֿאַרוואַלטער. אוּן דער
פֿאַרוואַלטער האָט צוּ זיך געזאָגט: וואָס זאָל איך טאָן, וואָרים
מיין האַר נעמט צוּ ביי מיר די פֿאַרוואַלטשאַפֿט? גראָבן קאָן
4 איך ניט, אוּן בעטלען שעם איך מיך. איך ווייס שוין וואָס צוּ
טאָן, כדי זיי זאָלן מיך אויפֿנעמען אין זייערע הייזער, וועז איך

וועל אַראָפגעזעצט ווערן פון דער פאַרוואַלטשאפט. און ער האָט געריפן צו זיך יעדן איינעם פון זיין האַרם בַּעלי־חובות, און האָט געזאָגט צו דעם ערשטן: וויפל ביסטו שולדיק דעם האַר מיינעם? האָט ער געזאָגט: הונדערט מאָס אייל. און ער האָט צו אים געזאָגט: נעם דיין שטַר־חוב, און זעץ דיך שנעל אַנידער, און שרייב אָן פופציק. דערנאָך האָט ער געזאָגט צו אַן אַנדערן: און וויפל ביסטו שולדיק? האָט ער געזאָגט: הונדערט מאָס ווייץ. זאָגט ער צו אים: נעם דיין שטַר־חוב, און שרייב אָן אַכציק. און דער האַר האָט געלויבט דעם שווינדלערשן פאַרוואַלטער, ווייל ער האָט קלוג געהאַנדלט; וואָרים די קינדער פון דער דאָזיקער וועלט זענען קלוגער אין זייער דור, ווי די קינדער פון ליכט. און איך זאָג אייך: מאַכט אייך פריינט מיט דעם ממון פון אומגערעכטיקייט, כדי, וען סע וועט זיך אויסלאָזן, זאָלן זיי אייך אויפנעמען אין די אייביקע וואוינונגען אריין. דער, וואָס איז געטרויי אין דעם מינדסטן, איז אויך געטרויי אין אַ סַך; און דער, וואָס איז אומגערעכט אין דעם מינדסטן, איז אויך אומגערעכט אין אַ סַך. דעריבער, אויב איר זענט ניט געווען געטרויי אין דעם אומגערעכטן ממון, ווער וועט אייך אָנפאַרטרויען דאָס אֶמֶתע עשירות? און אויב איר זענט ניט געווען געטרויי מיט אַן אַנדערנס האָב־און־גוטס, ווער וועט אייך געבן דאָס אייריקע? אַ קנעכט קאָן ניט דינען קיין צוויי האַרן; וואָרים אָדער ער וועט איינעם פיינט האָבן, און ליב האָבן דעם אַנדערן, אָדער ער וועט זיך האַלטן אָן איינעם, און פאַראַכטן דעם אַנדערן. איר קאָנט ניט דינען גאָט און ממון. און די פרושים, וואָס זענען געווען ליבהאָבער פון געלט, האָבן דאָס אַלץ געהערט, און זיי האָבן אים אויסגעלאַכט. און ער האָט צו זיי געזאָגט: איר זענט עס, וואָס טוען זיך אַליין רעכטפאַרטיקן פאַר מענטשן, אָבער גאָט קען אייערע הערצער; וואָרים דאָס, וואָס איז דערהויבן צווישן מענטשן, איז אַן אומוועדיקייט פאַר גאָט. די תורה און די נביאים זענען געווען ביז יוחָנן; פון דעמאָלט

אָן וועלט געדַרשנט די גוטע בשׂורה פון דעם מַלכות פון גאָט,
17 און יעדער איינער דרינגט אַריין דערין מיט געוואַלט. אָבער
עס איז לייכטער פאַר הימל און ערד צו פאַרגיין, איידער פאַר
18 איין שטריכל פון דער תּורה בַּטל צו ווערן. יעדער איינער,
וואָס גֶט זיך מיט זיין וויב און האָט חַתונה מיט אַן אַנדערער,
איז מזַנה; און ווער סע האָט חַתונה מיט אַ גרושה, איז אַ נואַף.
19 און עס איז געווען איינער אַן עושר, וואָס האָט זיך געקלַיידט אין
פּורפּור און פיינע ליַיוונט, און האָט געלעבט אין תַּענוג און אין
20 וואויל־טאָג אַלע טעג. און איינער אַן אָרעמאַן, וואָס האָט געהייסן
21 אֶלעָזָר, איז געלעגן בּיי זיין טויער, פול מיט געשווירן, און ער
האָט געגאַרט זיך צו זעטיקן מיט דעם, וואָס איז אַראָפּגעפאַלן
פון דעם עושרם טיש; יאָ, אַפילו די הינט זענען געקומען און
22 האָבן געלעקט זיינע געשווירן. און עס איז געווען, אַז דער
אָרעמאַן איז געשטאָרבן, און ער איז אַוועקגעטראָגן געוואָרן פון
די מַלאָכים אין אַברָהמס שוים אַריין. און דער עושר איז אויך
23 געשטאָרבן, און מען האָט אים באַגראָבן. און אין שאול, זייענדיק
אין יסורים, האָט ער אויפגעהויבן זיינע אויגן, און ער האָט געזען
24 אַברָהמען פונדערווייַטנס, און אֶלעָזָרן אין זיין שוים. און ער האָט
געשריגן: פאָטער אַברָהם, דערבאַרעם דיך אויף מיר, און שיק
אֶלעָזָרן, אַז ער זאָל אײַנטונקען דעם שפּיץ פון זיין פינגער אין
וואַסער, און קילן מיין צונג; וואָרים איך לייד יסורים אין דעם
25 דאָזיקן פלאַם. און אַברָהם האָט געזאָגט: זון, דערמאָן דיך, אַז
דו האָסט באַקומען דיין גוטס בּיי דיין לעבן, און אֶלעָזָר בלויז
שלעכטס; אָבער איצטערט ווערט ער דאָ געטרייסט, און דו
26 ווערסט געפּיניקט. און חוץ דעם אַלעמען, שטייט צווישן אונדז
און אייך אַ גרויסער תּהום, כדי די, וואָס וואָלטן וועלן אַריבערגיין
פונדאַנען צו אייך, זאָלן ניט קענען, און כדי קיינער זאָל ניט
27 אַריבערגיין פון דאָרטן צו אונדז. און ער האָט געזאָגט: איך בעט
דיך דעריבער, פאָטער, אַז דו זאָלסט אים שיקן צו מיין פאָטערס
28 הויז, וואָרים איך האָב פינף ברידער, כדי ער זאָל זיי ווארענען,

טאָמער וועלן זיי אויך קומען אין דעם דאָזיקן פלאַץ פון יסורים.
29 אָבער אַבֿרהם האָט געזאָגט: זיי האָבן משהן און די נביאים;
30 זאָלן זיי הערן. און ער האָט געזאָגט: ניין, פאָטער אַבֿרהם;
נייערט אויב איינער פון די טויטע זאָל קומען צו זיי, וועלן זיי
31 תשובה טאָן. האָט ער צו אים געזאָגט: אויב זיי הערן זיך ניט צו
צו משהן און די נביאים, וועלן זיי אויך ניט גלויבן, אויב איינער
זאָל אויפשטיין פון די טויטע.

יז און ער האָט געזאָגט צו זיינע תַלמידים: עס איז אוממעגלעך,
אַז עס זאָלן ניט קומען קיין שטרויכלונגען; אָבער וויי צו יענעם,
2 דורך וועמען זיי קומען! סע וואָלט פאַר אים בעסער געווען, אַז
אַ מיל־שטיין וואָלט אָנגעהאָנגען געוואָרן אַרום זיין האַלדז, און
ער וואָלט אַריַינגעוואָרפן געוואָרן אין ַים אַריין, אידער צו מאַכן
3 שטרויכלען איינעם פון די דאָזיקע קליינע. גיט אַכטונג אויף
זיך; אויב דיין ברודער זינדיקט, שטראָף אים; און אויב ער האָט
4 חַרטה, זי אים מוחל. און אויב ער זינדיקט קעגן דיר זיבן
מאָל אין טאָג, און ער וועגדט זיך צו דיר זיבן מאָל, און זאָגט:
5 איך האָב חַרטה, זאָלסטו אים מוחל זיין. און די שלִיחים האָבן
6 געזאָגט צו דעם האַר: פאַרמער אונדזער אֶמונה. און דער האַר
האָט געזאָגט: אויב איר וואָלט געהאַט אֶמונה אַזוי גרוים וויַ אַ
קערנדל פון זענעפט־זריעה, וואָלט איר געקאָנט זאָגן צו דעם
דאָזיקן מוילבערבוים: ווער אויסגעוואָרצלט, און פאַרפלאַנץ דיך
7 אין ַים, און ער וואָלט אייך געפאַלגט. ווער פון אייך, וואָס האָט אַ
קנעכט צום אַקערן, אָדער צו היטן שאָף, וועט צו אים זאָגן ווען
8 ער קומט פון פעלד: קום תֵיכף אַהער, און זעץ דיך צום טיש? צי
וועט ער ניט גיכער זאָגן צו אים: גרייט מיר אָן עפעם צו עסן,
און גורט דיך אָן, און באַדין מיך, ביז איך וועל האָבן געגעסן און
געטרונקען; און דערנאָך וועסטו עסן און טרינקען? צי טוט ער
9 דאַנקען דעם קנעכט, ווייל ער האָט געטאָן, וואָס איז אים געבאָטן
10 געוואָרן? פונקט אַזוי אויך מיט אייך, אַז איר וועט האָבן געטאָן די
אַלע זאַכן, וואָס זענען אייך געבאָטן געוואָרן, זאָגט: מיר זענען
אומנוצלעכע

אומנוצלעבע קנעבט: מיר האָבן בלויז געטאָן אונדזער חוב.
11 און בעת ער איז געווען אויף דעם וועג קיין ירושָלַיִם, איז ער
12 דורכגעגאַנגען דורך די געמאַרקן פון שומרון און גָלִיל. און אַז
ער איז אַריַינגעקומען אין איינעם אַ דאָרף, האָבן אים באַגעגנט
13 צען מצורָעים, וואָס זענען געשטאַנען פונדערוויַיטנס, און זיי האָבן
אויפגעהויבן זייערע קולות, און האָבן געזאָגט: רבי ײשוּעַ, האָב
14 רחמנות אויף אונדז. און אַז ער האָט זיי געזען, האָט ער צו זיי
געזאָגט: גייט און ווייזט זיך פאַר די כֹּהַנים. און עס איז געווען,
15 בעת זיי זענען געגאַנגען, זענען זיי גערייניקט געוואָרן. און איינער
פון זיי, בעת ער האָט געזען, אַז ער איז געהיילט געוואָרן, האָט
16 זיך אומגעקערט, און מיט אַ הויך קול געלויבט גאָט; און ער איז
געפאַלן אויף זיין פָּנים צו זיינע פיס, און האָט אים געדאַנקט. און
17 ער איז געווען אַ שומרוני. און ײשוּעַ האָט געענטפערט: זענען
18 ניט צען גערייניקט געוואָרן. אָבער וואו זענען די ניין? צי האָט
זיך ניט געפונען קיינער, וואָס האָט זיך אומגעקערט אָפּצוגעבן
19 כָּבוד צו גאָט, אַחוץ דער דאָזיקער נָכרי? און ער האָט צו אים
20 געזאָגט: שטיי אויף און גיי; דיין אֱמונה האָט דיר געהאָלפן. און
אַז די פְּרושים האָבן אים געפרעגט, ווען דאָס מַלכות פון גאָט
וועט קומען, האָט ער זיי געענטפערט: דאָס מַלכות פון גאָט
21 קומט ניט אויף אַ זעוודיקן אופן; מע וועט אויך ניט זאָגן: אָט
איז עס׳ אָדער: דאָרטן׳ וואָרים זע, דאָס מַלכות פון גאָט איז אין
22 אייך. און ער האָט געזאָגט צו די תַּלמידים: סע וועלן קומען
טעג, ווען איר וועט באַגערן צו זען איינעם פון די טעג פון דעם
23 בֶּן־אָדָם, און איר וועט אים ניט זען. און מע וועט צו אייך זאָגן:
24 אָט דאָרט׳ אָט דאָ׳ גייט ניט אַהין, און לויפט זיי ניט נאָך. וואָרים
אַזוי ווי דער בליץ שיַינט אויף אין איין עק הימל און באַליַיכט
דעם אַנדערן עק הימל, אַזוי וועט דער בֶּן־אָדָם זיין אין זיין טאָג.
25 אָבער קודם מוז ער אַ סַך ליידן, און פאַרוואָרפן ווערן פון דעם
26 דאָזיקן דור. און ווי עס איז געווען אין די טעג פון נֹחַ, אַזוי וועט
27 עס אויך זיין אין די טעג פון דעם בֶּן־אָדָם. זיי האָבן געגעסן, און

געטרונקען, חתונה געהאט און חתונה געמאכט, ביז טאג ווען
נח איז אריינגעגאנגען אין דער תיבה אריין, און דער מבול איז
געקומען, און האט זיי אלע פארטילקט. פונקט אזוי ווי עס איז 28
געווען אין די טעג פון לוטן: זיי האבן געגעסן, און געטרונקען,
זיי האבן געקויפט, און פארקויפט, זיי האבן געפלאנצט, און
געבויט; אבער אין דעם טאג, ווען לוט איז ארויסגעגאנגען פון 29
סדום, האט עס גערעגנט מיט פייער און שוועבל פון הימל, און
האט זיי אלע פארטילקט; פונקט אזוי ווערט עס זיין אין דעם 30
טאג, ווען דער בן־אדם ווערט אנטפלעקט ווערן. אין יענעם טאג 31
זאל דער, וואס איז אויפן דאך און זיינע כלים זענען אין הויז, ניט
אראפגיין זיי אוועקצונעמען; און זאל דער, וואס איז אין פעלד,
זיך ניט אומקערן צוריק. געדענקט לוטס וויב. דער, וואס ויל 32, 33
מציל זיין זיין לעבן, ווערט עס פארלירן; און ווער סע ווערט עס
פארלירן, ווערט עס דערהאלטן. איך זאג אייך, אין יענער נאכט 34
וועלן צוויי זיין אויף איין בעט; איינער ווערט אוועקגענומען ווערן,
און דער אנדערער ווערט איבערגעלאזט ווערן. צוויי ווייבער וועלן 35
מאלן צוזאמען; איינע ווערט אוועקגענומען ווערן, און די אנדערע
ווערט איבערגעלאזט ווערן. צוויי וועלן זיין אין פעלד; איינער ווערט 36
אוועקגענומען ווערן, און דער אנדערער ווערט איבערגעלאזט
ווערן. און זיי האבן צו אים געזאגט: וואו, האר? און ער האט צו 37
זיי געזאגט: אוואו סאאיז די נבלה, דארט וועלן זיך די אדלערס
פארזאמלען.

יח און ער האט זיי דעריבער דערציילט א משל, אז זיי זאלן תמיד
מתפלל זיין, און ניט מיד ווערן. און ער האט געזאגט: אין איינער 2
א שטאט איז געווען א שופט, וואס האט ניט מורא געהאט פאר
גאט, און ניט נושא פנים געווען קיין מענטשן. און אין יענער 3
שטאט איז געווען אן אלמנה, וואס איז אפט געקומען צו אים,
און האט געזאגט: נעם זיך אן פאר מיר קעגן מיין שונא. און 4
ער האט א צייטלאנג ניט געוואלט; נאר דערנאך האט ער זיך
באטראכטנט: כאטש איך האב ניט קיין מורא פאר גאט, און בין

ניט נושׂא־פָּנים קיין מענטשן, דאָך, ווייל די דאָזיקע אַלמָנה איז
מיך מַטרִיחַ, וועל איך מיך אַננעמען פאַר איר, וואָרים זי וועט
מיך פאַרמאַטערן מיט איר שטענדיקן קומען. און דער האַר
האָט געזאָגט: הערט וואָס דער אומגערעכטער שופט זאָגט.
און צי וועט גאָט זיך ניט אָננעמען פאַר זיינע אויסדערוויילטע,
וואָס רופן צו אים טאָג און נאַכט, און ער איז געדולדיק מיט זיי?
איך זאָג אייך, אַז ער וועט זיך גיך אַננעמען פאַר זיי. און בעת
דער בֶּן־אָדָם וועט קומען, צי וועט ער דען געפינען אֱמונה אויף
דער ערד? און ער האָט אויך געזאָגט דאָם דאָזיקע מָשל צו
עטלעכע, וואָס זענען געווען זיכער ביי זיך, אַז זיי זענען צַדיקים,
און אַלע אַנדערע האָבן זיי געמאַכט צו גאָרנישט: צוויי מענטשן
זענען אַרויפגעגאַנגען אין דעם בֵּית־הַמִקדש אַריין מִתפַּלֵל צו
זיין; איינער אַ פּרושי און דער אַנדערער אַ מוכס. דער פּרושי
איז געשטאַנען און האָט אַזוי אין זיך מִתפַּלֵל געווען: גאָט, איך
דאָנק דיר, וואָס איך בין ניט ווי די אידעריקע מענטשן: רויבער,
רשעים, נואַפים, אַדער אַפילו ווי דער דאָזיקער מוכס. איך פאַסט
צוויי מאָל אין דער וואָך, און גיב מַעשׂר פון אַלץ, וואָס איך קריג.
אָבער דער מוכס איז געשטאַנען פונדערווייַטנס, און האָט צומאָל
ניט געוואָלט אויפהייבן זיינע אויגן צום הימל, נייערט האָט זיך
געשלאָגן אין האַרצן, און געזאָגט: גאָט, האַב רַחמנות אויף
מיר, אַ חוטא׳ איך זאָג אייך, דער דאָזיקער האָט אַראָפגעגידערט
צו זיין הויז מער גערעכטפאַרטיקט ווי יענער; וואָרים יעדער
איינער, וואָס דערהייבט זיך אַליין, וועט דערנידעריקט ווערן; און
ווער סע דערנידעריקט זיך אַליין, וועט דערהייבט ווערן. און
זיי האָבן אויך געבראַכט צו אים קינדערלעך, כדי ער זאָל זיי
בענטשן; און אַז די תַלמידים האָבן דאָס געזען, האָבן זיי זיך
אויף זיי אָנגעבּרוגזט. אָבער יֵשוּע האָט זיי צוגערופן צו זיך, און
געזאָגט: לאָזט די קינדערלעך קומען צו מיר, און פאַרווערט זיי
ניט; ווייל צו אַזעלכע געהערט דאָס מַלכות פון גאָט. באמת,
איך זאָג אייך, ווער סע וועט ניט מקַבל זיין דאָס מַלכות פון

18 גאָט ווי אַ קינד, דער וועט באיין־אופן ניט אַריינקומען אַהין. און
איינער אַ שַׂר האָט אים געפרעגט, אַזוי צו זאָגן: רֶבי גוטער,
19 וואָם זאָל איך טאָן, כדי צו ירשענען אייביק לעבן? און ישוע
האָט צו אים געזאָגט: פאַרוואָם רופסטו מיך גוטער? קיינער
20 איז ניט גוט, אַחוץ גאָט אַליין. דו קענסט די מִצוות: דו זאָלסט
ניט מנַה זיין, דו זאָלסט ניט הַרגענען, דו זאָלסט ניט גַנבענען,
דו זאָלסט ניט פאַלש עֵדות־זאָגן, האַלט בכָבוד דיין פאָטער און
21 מוטער. און ער האָט געזאָגט: דאָם אַלץ האָב איך אָפּגעהיט
22 פון מיין יוגנט אָן. און אַז ישוע האָט דאָם געהערט, האָט ער צו
אים געזאָגט: נאָך איין זאַך פעלט דיר: פאַרקויף אַלץ, וואָם דו
האָסט, און טייל עם פונאַנדער צו די אָרעמע, און דו וועסט האָבן
אַן אוצר אין הימל; און קום, און גיי מיר נאָך. און אַז ער האָט
23 דאָם געהערט, איז ער געוואָרן שטאַרק טרויעריק; וואָרים ער
24 איז געווען זער רייך. און ישוע האָט אים אָנגעקוקט, און געזאָגט:
וי שווער איז עם פאַר די, וואָם האָבן עשירות, אַריינצוקומען אין
25 דעם מַלכות פון גאָט! עם איז ליכטער פאַר אַ קעמל דורכצוגיין
דורך אַ לעכל פון אַ נאַדל, ווי פאַר אַן עושר אַריינצוקומען אין
26 דעם מַלכות פון גאָט. און די, וואָם האָבן דאָם געהערט, האָבן
27 געזאָגט: טאָ ווער קאָן ניצול ווערן? און ער האָט געזאָגט: דאָס,
28 וואָם איז ביי מענטשן ניט מעגלעך, איז מעגלעך ביי גאָט. און
פעטרום האָט געזאָגט: זע, מיר האָבן געלאָזן אונדזער אייגנס,
29 און זענען דיר נאָכגעגאַנגען. האָט ער צו זיי געזאָגט: באמת,
איך זאָג אייך, ניטאָ קיינער, וואָם האָט פאַרלאָזן הויז, אָדער
וויב, אָדער ברידער, אָדער עלטערן, אָדער קינדער צוליב דעם
30 מַלכות פון גאָט, אַז ער זאָל ניט באָקומען כֶּפל־כְּפלַים אין דעם
31 עולם הזה, און אין דעם עולם הבא, אייביק לעבן. און ער
האָט גענומען צו זיך די צוועלף, און האָט צו זיי געזאָגט: זעט,
מיר גייען אַרויף קיין ירושָלַים, און אַלצדינג, וואָם איז געשריבן
געוואָרן דורך די נביאים וועגן דעם בֶּן־אָדָם, וועט מקוים ווערן.
32 וואָרים ער וועט איבערגעענטפערט ווערן צו די גויים, און וועט

33 אויסגעשפּעט, און פּאַרשעמט, און פּאַרשפּיגן וועלן. און זיי ווילן
אים געבן מַלקות, און אים טייטן; און דעם דריטן טאָג וועט ער
34 ווידער אויפשטיין. און זיי האָבן גאָרניט פּאַרשטאַנען פון די
דאָזיקע זאַכן; און דאָס דאָזיקע וואָרט איז געווען פאַרהוילן פון זיי,
און זיי האָבן ניט באַנומען, וואָס עס איז צו זיי געזאָגט געוואָרן.
35 און עס איז געווען, בעת ער האָט זיך דערנענטערט צו יְריחו,
איז איינער אַ בלינדער געזעסן בײַם וועג, און האָט געבעטלט.
36 און אַז ער האָט געהערט דאָס פאָלק פאַרבײַגיין, האָט ער זיך
37 נאָכגעפרעגט, וואָס דאָס באַטײַט. און מען האָט אים געזאָגט,
38 אַז ײֵשוּעַ הָנוצרי גייט פאַרבי. און ער האָט געשריגן: ײֵשוּעַ,
39 בֶּן־דָּוִד, האָב רַחמָנות אויף מיר׳ און די, וואָס זענען געגאַנגען
פאָרויס, האָבן אויף אים אָנגעשריגן, אַז ער זאָל שווייגן. אָבער
ער האָט נאָך העכער געשריגן: בֶּן־דָּוִד, האָב רַחמָנות אויף
40 מיר׳ און ײֵשוּעַ האָט זיך אָפּגעשטעלט, און האָט באַפוילן, מען
זאָל אים ברענגען צו אים; און אַז ער האָט זיך דערנענטערט,
41 האָט ער אים געפרעגט: וואָס ווילסטו, אַז איך זאָל טאָן פאַר
דיר? האָט ער געזאָגט: האַר, אַז איך זאָל קענען קריגן מיין
42 ראִיה. און ײֵשוּעַ האָט צו אים געזאָגט: באַקום דיין ראִיה. דיין
43 אֱמונה האָט דיר געהאָלפן. און ער האָט תֵּיכף באַקומען זיין
ראִיה, און איז אים נאָכגעגאַנגען, און האָט געלויבט גאָט, און
דאָס גאַנצע פאָלק, אַז זיי האָבן דאָס געזען, האָבן אָפּגעגעבן
גאָט אַ לויב.

יט 1 און ער איז אַריַינגעקומען און איז דורכגעגאַנגען דורך יְריחו.
2 און אָט איז דאָרטן געווען אַ מענטש מיטן נאָמען זַכַּי, וואָס איז
3 געווען פון די ראָשי־הַמוכסים, און ער איז געווען אַן עושר. און
ער האָט באַגערט צו זען ײֵשוּעַן, ווער ער איז, און האָט עס
ניט געקאָנט צוליב דעם עולם, מַחמת ער איז געווען קלײן אין
4 וואוקס. און ער איז געלאָפן פאָרויס, און האָט אַרויפגעקלעטערט
אויף אַ פיַיגנבוים, כדי אים צו זען; וואָרים ער האָט באַדאַרפט
5 פאַרבײַגיין יענעם וועג. און אַז ײֵשוּעַ איז געקומען צו דום פלאַץ,

האָט ער אַרויפגעקוקט, און צו אים געזאָגט: זַכַּי, אייל דיך, און
קום אַראָפּ, ווייל היינט מוז איך אײַנשטיין אין דיין הויז. 6 און
ער איז שנעל אַרונטערגעקומען, און האָט אים אויפגענומען מיט
שִׂמחה. 7 און אַז זיי האָבן דאָס געזען, האָבן זיי אַלע געמורמלט:
צו אַ חוטא איז ער אַרײַנגעגאַנגען איבערצוּנעכטיקן. 8 און זַכַּי
האָט זיך אויפגעשטעלט, און געזאָגט צו דעם האַר: זע, האַר,
די העלפט פון מיין פאַרמעגן גיב איך די אָרעמע; און אויב
איך האָב פון עמיצן עפּעס באַגַזלט, וועל איך אים אומקערן
פיר־פאַך. 9 און ישׁוּע האָט צו אים געזאָגט: היינט איז געקומען אַ
ישׁועה אויף דעם דאָזיקן הויז, ווייל ער איז אויך אַ בֶּן־אַבְרָהם.
10 וואָרים דער בֶּן־אָדָם איז געקומען זוכן און מַציל צו זיין דאָס,
11 וואָס איז געווען פאַרלוירן. און בעת זיי האָבן דאָס געהערט,
האָט ער זיי ווידער דערציילט אַ מָשָׁל, מַחמת ער איז געווען
נאָענט פון ירוּשָׁלַיִם, און זיי האָבן געמיינט, אַז דאָס מַלכות
12 פון גאָט דאָרף אינגיכן אַנטפּלעקט ווערן. ער האָט דעריבער
געזאָגט: איינער אַן אײַדלמאַן איז אָוועק אין אַ וויטן לאַנד
13 אַריין, צו קריגן פאַר זיך אַ מלוכה, און זיך אומצוקערן. און
ער האָט גערופן צען פון זיינע קנעכט, און האָט זיי געגעבן
צען מָנִים, און צו זיי געזאָגט: האַנדלט מיט דעם ביז איך וועל
14 צוריקקומען. אָבער זיינע שטאָטלייט האָבן אים פיינט געהאַט,
און האָבן נאָכגעשיקט נאָך אים שלוחים, אַזוי צו זאָגן: מיר
15 ווילן ניט, אַז דער דאָזיקער זאָל הערשן איבער אונדז. און עס
איז געווען, נאָכדעם ווי ער האָט איבערגענומען די מלוכה, און
האָט זיך צוריק־געקערט, האָט ער באַפוילן צוּ רופן די קנעכט,
וועמען ער האָט געגעבן דאָס געלט, כדי אויסצוגעפינען וואָס
16 איטלעכער האָט פאַרדינט אין זיין מִסחר. און דער ערשטער
איז געקומען פאַר אים, און האָט געזאָגט: האַר, דיין מָנה האָט
17 אַרײַנגעבראַכט נאָך צען מָנִים. און ער האָט צו אים געזאָגט:
האָסט גוט געטאָן, דו גוטער קנעכט, ווייל דו ביסט געווען
געטרויי איבער ווייניק, זאָלסטו האָבן רשות איבער צען שטעט.

18 און דער צווייטער איז געקומען, און האָט געזאָגט: דיין מָנה,
19 האַר, האָט אַריַינגעבראַכט פינף מָנים. און ער האָט אויך צו
20 אים געזאָגט: זיי דו אויך איבער פינף שטעט. און אַן אַנדערער
איז געקומען, און האָט געזאָגט: האַר, אָט איז דיין מָנה, וואָס
21 איך האָב געהאַט באַהאַלטן אין אַ טיכל; וואָרים איך האָב מורא
געהאַט פאַר דיר, מַחמת דו ביסט אַ שטרענגער מענטש; דו
נעמסט, וואָס דו האָסט ניט אַנידערגעלייגט, און שניידסט דאָס,
22 וואָס דו האָסט ניט געזייט. האָט ער צו אים געזאָגט: לויט
דיין אייגן מויל וועל איך דיך מִשפטן, דו שלעכטער קנעכט;
דו האָסט געוואוסט, אַז איך בין אַ שטרענגער מענטש, אַז איך
נעם, וואָס איך האָב ניט אַנידערגעלייגט, און שניידע, וואָס איך
23 האָב ניט געזייט. טאָ פאַרוואָס האָסטו ניט אַריַינגעגעבן מיין
געלט אין דער באַנק, און ביי מיין צוריקקומען, וואָלט איך עס
24 באַקומען מיט פּראָצענט? און ער האָט געזאָגט צו די, וואָס זענען
געשטאַנען דערביי: נעמט צו ביי אים די מָנה, און גיט עם דעם,
25 וואָס האָט די צען מָנים. און זיי האָבן עו אים געזאָגט: האַר, ער
26 האָט שון צען מָנים׳ איך זאָג אייך, דער, וואָס האָט, דעם וועט
געגעבן ווערן; פון דעם אָבער, וואָס האָט ניט, פון אים וועט
27 אַוועקגענומען ווערן אַפילו דאָס, וואָס ער האָט. און יענע, מיינע
שׂונאים, וואָס האָבן ניט געוואָלט, אַז איך זאָל הערשן איבער
28 זיי, ברענגט זיי אַהער און הַרגעט זיי פאַר מיינע אויגן. און
נאָכדעם ווי ער האָט דאָס געזאָגט, איז ער געגאַנגען פאַרויס, און
29 האָט עולה־רֶגל געווען קיין ירושָלַים. און עס איז געווען, בעת
ער האָט זיך דערנענטערט קיין בֵּית־פַּגֵי און בֵּית־הִינִי, ביים
בארג וואָס הייסט הַר־הַזֵּיתים, האָט ער געשיקט צוויי פון זיינע
30 תַּלמידים, און געזאָגט: גייט אין דאָרף אַריין אַנטקעגנאיבער
אייך, און בעת איר וועט אַריַינקומען, וועט איר געפינען אַן אייזל
צוגעבונדן, אויף ווילכן קיינער איז נאָך ניט געזעסן; בינדט עם
31 אָף, און ברענגט עם אַהער. און אויב עמיצער וועט אייך פרעגן:
פאַרוואָס בינדט איר עם אָף? זאָלט איר אַזוי זאָגן: דער האַר

32 דאָרף עם האָבן. און די שלִיחים זענען געגאַנגען, און האָבן
33 געפונען פונקט ווי ער האָט צו זיי געזאָגט. און בעת זיי האָבן
אָפּגעבונדן דאָם אייזל, האָבן זיינע בַּעלי־בַּתים צו זיי געזאָגט:
34 פאַרוואָם בינדט איר אָף דאָם אייזל? און זיי האָבן געזאָגט: דער
35 האַר דאַרף עם האָבן. און זיי האָבן עם געבראַכט צו ישוען,
און האָבן אַרויפגעוואָרפן זייערע מַלבושים אויף דעם אייזל, און
36 האָבן ישוען אַרויפגעזעצט דערויף. און בעת ער איז געגאַנגען,
37 האָבן זיי אויסגעשפרייט זייערע מַלבושים אויפן וועג. און ווי
ער האָט זיך דערנענטערט צום אַראָפגאַנג פון דעם הַר־הַזֵּיתים,
האָט דער גאַנצער עולם תַּלמידים אָנגעהויבן צו פרייען זיך און
לויבן גאָט מיט אַ הויך קול פאַר אַלע וואונדערלעכע מַעשִׂים,
38 וואָס זיי האָבן געזען, און האָבן געזאָגט: געבענטשט איז דער
מֶלך, וואָס קומט אין דעם נאָמען פון גאָט׳ שָׁלום אין הימל, און
39 כָּבוד אין דער הייך׳ און עטלעכע פון די פרושים פון צווישן
דעם פאָלק האָבן צו אים געזאָגט: רֶבִּי, שריי אָן אויף דיינע
40 תַּלמידים. און ער האָט געענטפערט: איך זאָג אייך, אַז אויב די
41 דאָזיקע וועלן שווייגן, וועלן די שטיינער שרייען. און בעת ער
האָט זיך דערנענטערט, האָט ער געזען די שטאָט, און האָט זיך
42 צעווויינט איבער איר, און געזאָגט: הַלוואַי וואָלטסטו געוואוסט
אין דעם היינטיקן טאָג דאָס, וואָס קער זיך אָן צו דיין שָׁלום׳ איצט
43 איז דאָס אָבער פאַרהוילן פון דיינע אויגן. ווארים סע וועלן קומען
אויף דיר טעג, וען דיינע שׂונאים וועלן אויפשטעלן אַ וואַל אַרום
דיר, און דיך אַרומרינגלען, און דיך באַלאַגערן פון אַלע זייטן;
44 און וועלן דיך שמעטערן צו דער ערד, און דיינע קינדער צווישן
דיר, און ניט לאָזן אין דיר אין שטיין אויפן אַנדערן; מַחמת דו
האָסט ניט דערקענט די צייט, וען דו ביסט געדענקט געוואָרן.
45 און ער איז אַריַינגעגאַנגען אין דעם בֵּית־הַמִּקדש אַריין, און האָט
46 געגומען אַרויסטריַבן די, וואָס האָבן פאַרקויפט, און האָט צו זיי
געזאָגט: סע שטייט געשריבן: מיין הויז זאָל זיין אַ הויז פון
47 תְּפִילה, אָבער איר האָט עם געמאַכט אַ הייל פון גַזלָנים. און
ער

ער האָט טאָג־טעגלעך געלערנט אין דעם בֵּית־הַמִּקדש. אוּן
די ראָשי־כֹהַנים, אוּן די סוֹפרים, אוּן די עלטסטע פוּן פאָלק האָבן
48 געזוכט אים אומצוּבּרענגען. אוּן זיי האָבן ניט געוואוּסט וואָס צוּ
טאָן, ווָארים דאָס גאַנצע פאָלק האָט זיך באַהעפט אָן אים, אוּן
זיך צוּ אים צוּגעהערט.

כ אוּן עס איז געווען אין איינעם פוּן די טעג, בעת ער האָט
געלערנט דאָס פאָלק אין דעם בֵּית־הַמִּקדש, אוּן האָט מבַשֵּׂר
געווען די גוטע בשׂוֹרה, האָבן צוּ אים גענעענט די ראָשי־כֹהַנים
2 אוּן די סוֹפרים מיט די זקֵנים, אוּן זיי האָבן צוּ אים געזאָגט: זאָג
אוּנדז, מיט וועמעס רשוּת טוּסטוּ דאָס אַלץ, אָדער ווער האָט דיר
3 געגעבּן דאָס דאָזיקע רשוּת? אוּן ער האָט געענטפערט, אוּן צוּ זיי
4 געזאָגט: איך וויל אייך אויך פרעגן אַ קַשיא; נוּ, זאָגט מיר: די
5 טבִּילה פוּן יוֹחָנָן, איז זי געווען פוּן הימל, אָדער פוּן מענטשן? אוּן
זיי האָבן זיך געשלאָגן מיט דער דֵעה, אוּן געזאָגט: אויב מיר
וועלן זאָגן: פוּן הימל, וועט ער זאָגן: פאַרוואָס האָט איר אים
6 ניט געגלויבט? וועלן מיר אָבער זאָגן: פוּן מענטשן, וועט אוּנדז
דאָס גאַנצע פאָלק פאַרשטיינען; ווָארים זיי זענען איבערציגט,
7 אַז יוֹחָנָן איז געווען אַ נָביא. אוּן זיי האָבן געענטפערט, אַז זיי
8 וויסן ניט פוּנוואַנען. האָט ישוּע צוּ זיי געזאָגט: אויב אַזוי, וועל
9 איך אייך ניט זאָגן מיט וועמעס רשוּת איך טוּ דאָס. אוּן
ער האָט אָנגעהויבן רעדן צוּם פאָלק דאָס דאָזיקע מָשל: אַ
מענטש האָט געפלאַנצט אַ ווַינגאָרטן, אוּן האָט אים פאַרדונגען
צוּ ווַינגערטנער, אוּן איז אַוועק אין אַן אַנדער לאַנד אַריין אויף
10 אַ לאַנגער צייט. אוּן צוּ דער באַשטימטער צייט, האָט ער
געשיקט צוּ די ווַינגערטנער אַ קנעכט, אַז זיי זאָלן אים געבן
פוּן די פֵּירות פוּן דעם ווַינגאָרטן; אָבער די ווַינגערטנער האָבן
11 אים געשלאָגן, אוּן אים אַוועקגעשיקט לֵידיק. אוּן ער האָט
געשיקט אַן אַנדערן קנעכט; אוּן אויך אים האָבן זיי געשלאָגן,
12 אוּן האָבן אים מבַזה געווען, אוּן אים אַוועקגעשיקט לֵידיק. אוּן
ער האָט געשיקט נאָך אַ דריטן; אוּן אים האָבן זיי צעניזוקט,

13 און אַרויסגעוואָרפן. און דער האַר פון דעם ווײַנגאָרטן האָט
געזאָגט: וואָס זאָל איך טאָן? איך וועל שיקן מיין באַליבטן
14 זון; אֶפשר וועלן זיי דֶרך־אֶרֶץ האָבן פאַר אים. אָבער וען
די ווײַנגערטנער האָבן אים דערזען, האָבן זיי זיך מַיעץ געווען
איינער מיט דעם אַנדערן, און געזאָגט: דאָס איז דער ירֶש;
15 לאָמיר אים הַרגענען, כדי די ירושה זאָל זיין אונדזערע. און
זיי האָבן אים אַרויסגעוואָרפן פון דעם ווײַנגאָרטן, און האָבן אים
געהַרגעט. בכֵּן, וואָס וועט דער האַר פון דעם ווײַנגאָרטן, טאָן
16 צו זיי? ער וועט קומען און אומברענגען יענע ווײַנגערטנער, און
דעם ווײַנגאָרטן געבן צו אַנדערע. און אַז זיי האָבן דאָס געהערט,
17 האָבן זיי געזאָגט: חַס־וחָלִילה! אָבער ער האָט אויף זיי געקוקט,
און געזאָגט: וואָס דען מיינט דאָס, וואָס סע שטייט געשריבן:
דער שטיין, וואָס די בוימײַנדטער האָבן פאַרוואָרפן, איז געוואָרן
18 צוםווינקלשטיין? יעדער איינער, וואָס וועט פאַלן אויף יענעם
שטיין, וועט זיך צעשלאָגן; אָבער אויף וועמען ער וועט פאַלן,
19 דעם וועט ער צעמאָלן. און די סופֿרים און די ראָשי־כֹּהֲנים
האָבן גראָד אין יענער שָעה געזוכט צו לייגן אויף אים אַ האַנט,
אָבער זיי האָבן מורא געהאַט פאַר דעם פאָלק; וואָרים זיי האָבן
פאַרשטאַנען, אַז דאָס דאָזיקע מָשל האָט ער געזאָגט אויף זיי.
20 און זיי האָבן אים נאָכגעקוקט, און האָבן געשיקט שפּיאָנען, וואָס
האָבן זיך פאַרשטעלט פאַר צדיקים, כדי אים צו כאַפּן ביי זיינע
רייד, און אים איבערענטפערן צו דער מאַכט און אין רשות
21 פון דעם פּראָקוראַטאָר. און זיי האָבן אים געפרעגט: רֶבִּי,
מיר וויסן, אַז דו רעדסט און לערנסט רעכטפאַרטיק, און ביסט
קיינעם ניט נושֵׂא־פָּנים, נייערט לערנסט באֶמת דעם וועג פון
22, 23 גאָט. דאַרפן מיר געבן שטייער דעם קֵיסר, אָדער ניט. אָבער
ער האָט דערקענט זייער כיטרעקייט, און האָט צו זיי געזאָגט:
24 וויזט מיר אַ דינָר. וועמען בילד און אויפשריפט איז דאָס? און
25 זיי האָבן געזאָגט: דעם קֵיסרס. האָט ער צו זיי געזאָגט: גיט
דעריבער דעם קֵיסר דאָס, וואָס איז דעם קֵיסרס, און צו גאָט

26 דאָס, וואָס איז גאָטס. אוּן זיי האָבן אים ניט געקענט כאַפּן
מיט קיין וואָרט פאַר דעם פאָלק; אוּן זיי זענען פאַרחידושט
27 געוואָרן פּוּן זייַן ענטפער, אוּן האָבן געשוויגן. אוּן סע האָבן
גענעענט עטלעכע פּוּן די צדוקים, וואָס זאָגן, אַז סאַאיז ניטאָ קיין
28 תּחַית־הַמֵּתים, אוּן זיי האָבן אים געפרעגט, אַזוי צו אָנגן: רֶבִּי,
מֹשה האָט אונדז פיר־געשריבן, אַז אויב איינעמס אַ ברודער וועט
שטאַרבן, וואָס האָט אַ וויב, אוּן קיין קינדער האָט ער ניט, זאָל
זיין ברודער נעמען דאָס וויב, אוּן אויפשטעלן זאָמען פאַר זיין
29 ברודער. אוּן אָט זענען געווען זיבן ברידער; אוּן דער ערשטער
האָט גענומען אַ וויב, אוּן איז געשטאָרבן, אוּן קיין קינדער האָט
30, 31 ער ניט געהאַט; אוּן דער צווייטער אוּן דער דריטער האָבן זי
גענומען, אוּן אַזוי האָבן אויך די זיבן ניט געלאָזט קיין קינדער,
32 אוּן זענען געשטאָרבן. צולעצט איז אויך די פרוי געשטאָרבן.
33 היינט, ביי תּחַית־הַמֵּתים, וועמעס וויב וועט זי דערייבער זיין?
34 וואָרים די זיבן האָבן זי געהאַט פאַר אַ וויב. אוּן יֵשוּע האָט
צו זיי געזאָגט: די קינדער פּוּן דער דאָזיקער וועלט האָבן
35 חַתונה, אוּן מע מאַכט זיי חַתונה; אָבער די, וואָס זענען זוכה צו
עולם־הַבּא אוּן תּחַית־הַמֵּתים, האָבן ניט חַתונה, אוּן מע מאַכט
36 זיי ניט חַתונה; וואָרים זיי קענען מער ניט שטאַרבן, מַחמת זיי
זענען גלייך צו מַלאָכים, אוּן זענען קינדער פּוּן גאָט, וויל זיי זענען
37 קינדער פּוּן תּחַית־הַמֵּתים. אוּן אַז די טויטע וועלן אויפשטיין,
האָט אַפילו מֹשה מרַמֵז געווען ביים סנֶה, בעת ער רופט גאָט
דעם גאָט פּוּן אַברָהם, אוּן דעם גאָט פּוּן יִצחַק, אוּן דעם גאָט
38 פּוּן יַעקֹב. אוּן גאָט איז ניט דער גאָט פּוּן טויטע, נייערט פּוּן
39 לעבעדיקע, וואָרים אַלע לעבן פאַר אים. אוּן עטלעכע פּוּן די
סופרים האָבן געענטפערט: רֶבִּי, דו האָסט וואויל גערעדט.
40 וואָרים זיי האָבן זיך מער ניט דערלויבט אים עפּעס צו פרעגן.
41 אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: ווי קומט עס, וואָס מען זאָגט, אַז
42 דער מָשִׁיחַ איז דָוִדס זון? וואָרים דָוִד אַליין האָט געזאָגט אין
דעם סֵפֶר תְּהִלִּים: גאָט האָט געזאגט צו מיין האַר: זעץ דיך

43 ביי מיין רעכטער האַנט, ביז איך וועל מאַכן דיינע פיינט פאַר
44 דיין פוסבענקל. אוֹן אויב דָוִד רופט אים אָן האַר, ווי‌אַזוי איז ער
45 זיין זון? אוֹן בעת דאָס גאַנצע פאָלק האָט זיך צוגעהערט, האָט
46 ער געזאָגט צו זיינע תַלמידים: היט אייך פאַר די סופֿרים, וואָס
האָבן ליב צו גיין אין לאַנגע טַלִיתים, אוֹן האָבן ליב מע זאָל זיי
אָפּגרוסן אין די מאַרקפּלעצער, אוֹן די חָשובסטע שטאָט
אין די שול, אוֹן דעם אויבן־אָן אויף סעודות; זיי, וואָס שלינגען
47 איין די הייזער פון אַלמָנות, אוֹן טוען כלומרשט דאַוונען לאַנג.
זיי וועלן שווין קריגן אַ האַרבערן פּסַק.

כא אוֹן ער האָט זיך אַרומגעקוקט, אוֹן האָט געזען ווי די רייכע
2 וואָרפן אַריין זייערע נדָבות אין דעם שאַצקאַסטן; אוֹן ער האָט
אויך געזען ווי אַן אָרעמע אַלמָנה האָט אַהין אַריַינגעוואָרפן צוויי
3 פּרוטות. אוֹן ער האָט געזאָגט: באמת, איך זאָג אייך, די דאָזיקע
4 אָרעמע אַלמָנה האָט מער אַריַינגעוואָרפן ווי זיי אַלע; וואָרים
זיי אַלע האָבן מַנדב געווען פון דעם, וואָס זיי האָבן געהאַט
איבעריק, אָבער זי האָט פון איר נויט אַריַינגעוואָרפן אַלץ, וואָס
5 זי האָט געהאַט צום לעבן. אוֹן בעת עטלעכע האָבן געערדט
פון בֵּית־הַמִקדש, אַז ער איז באַשַיינט מיט טייערע שטיינער אוֹן
6 מיט מַתָנות, האָט ער געזאָגט: וואָס שַייך די דאָזיקע זאַכן, וואָס
איר זעט, וועלן קומען טעג, וואָס אין זיי וועט דאָ ניט בליַיבן אַ
7 שטיין אויף אַ שטיין, וואָס וועט ניט אַראָפּגעוואָרפן ווערן. אוֹן זיי
האָבן אים געפרעגט: רֶבִי, ווען וועט דאָס זיין? אוֹן וואָס וועט
8 זיין דער סִימן, ווען דאָס וועט געשען? אוֹן ער האָט געזאָגט:
זעט, אַז מע זאָל אייך ניט פאַרפירן, וואָרים אַ סַך וועלן קומען אין
מיין נאָמען, אוֹן זאָגן: איך בין עס, אוֹן: די צייט האָט גענעענט,
גייט זיי ניט נאָך. אוֹן בעת איר וועט הערן פון מִלחָמות אוֹן
9 מהומות, זאָלט איר זיך ניט שרעקן; וואָרים דאָס אַלץ מוז קודם
10 געשען; אָבער דער קֵץ איז דאָס נאָך ניט. דערנאָך האָט ער
צו זיי געזאָגט: אומה וועט אויפשטיין קעגן אומה, אוֹן מלוכה
11 קעגן מלוכה; אוֹן סע וועלן זיין גרויסע ערדציטערנישן, אוֹן אין

פאַרשידענע ערטער הונגער אוּן מַגֵּפות, אוּן סע וועלן זיין שרעקן
אוּן גרויסע מפתים פוּן הימל. 12 אָבער קודם־כּל וועלן זיי לייגן
זייערע הענט אויף אייך, אוּן אייך רודפן, אוּן אייך איבערגעטפערן
צו די שולן אוּן תּפיסות, אוּן אייך ברענגען פאַר מלכים אוּן
מושלים פוּן מיין נאָמענוועגן. 13 אוּן דאָס וועט אייך זיין פאַר אַן
עדות. 14 בכּן, נעמט דאָס אייך צום האַרצן, ניט צו דאָגהן פאָרויס
15 ווי‌אַזוי צו ענטפערן; וואָרים איך וועל אייך געבן אַ מויל אוּן
חכמה, וואָס אַלע אייערע קעגנער וועלן ניט קענען בייַשטיין,
16 אָדער פאַרלייקענען. איר וועט אַפילו איבערגעענטפערט ווערן
פוּן עלטערן, אוּן ברידער, אוּן קרובים, אוּן פריינט; אוּן טייל פוּן
17 אייך וועלן זיי טייטן. 18 אוּן איר וועט זיין פאַרהאַסט פוּן אַלעמען
פוּן מיין נאָמענוועגן. 19 עם וועט אייך אַבער אַ האָר פוּן אייער קאָפּ
ניט פאַרלירן גיין. דורך אייער געדולדיקייט וועט איר געווינען
20 אייערע נשמות. 21 אוּן בעת איר וועט זען ירושלַים אַרומגערינגלט
מיט חַיָלות, זאָלט איר וויסן, אַז איר חורבן איז נאָענט. דעמאָלט
זאָלן די, וואָס זענען אין יהודה, אַנטרינען אין די בערג; אוּן
די, וואָס זענען אין איר מיט, זאָלן אַרויסגיין, אוּן די, וואָס זענען
22 אויפן לאַנד, זאָלן ניט אַריַינגיין אין איר. 23 וואָרים דאָס זענען
טעג פוּן נקמה, כּדי אַלצדינג, וואָס סע שטייט געשריבן, זאָל
מתּמלא ווערן. 24 ווי איז צו די, וואָס זענען מעוּבֶּרת, אוּן וואָס גיבן
צו זייגן אין יענע טעג! וואָרים סע וועט זיין אַ גרויסע צרה אין
דעם לאַנד אוּן אַ צאָרן אויף דעם דאָזיקן פאָלק. 25 אוּן זיי וועלן
פאַלן דורך דער שארפּ פוּן דער שוערד, אוּן וועלן געפירט ווערן
געפאַנגען צווישן אַלע אומות; אוּן ירושלַים וועט צעטרעטן ווערן
פוּן די גויים, אוּן די צייטן פוּן די גויים וועלן דערפילט ווערן.
26 אוּן סע וועלן זיין מפתים אין דער זון, אוּן לבנה, אוּן שטערן,
אוּן אויף דער ערד צרות אויף פעלקער, אין שרעק פאַר דעם
רוישן פוּן ים אוּן די כוואַליעס; מענטשן וועלן חַלָשן פאַר מורא
אוּן דערוואַרטונג פוּן דעם, וואָס דאַרף קומען אויף דער וועלט;
27 וואָרים די כוחות פוּן הימל וועלן אויפגעטריסלט ווערן. אוּן

דעמאלט וועלן זיי זען דעם בֶּן־אָדָם קומען אויף אַ וואלקן מיט
גבורה און גרויס כָּבוד. 28 און בעת די דאָזיקע זאַכן וועלן אָנהייבן
מקוים צו ווערן, גלייכט אייך אויס, און הייבט אויף אייערע
קעפ, מַחמת אייער גאולה דערנענטערט זיך. 29 און ער האָט זיי
דערציילט אַ מָשל: קוקט אויף דעם פיגנבוים, און אויף אַלע
ביימער; 30 בעת זיי טוען שוין אַרויסשפראָצן, זעט איר עס און איר
וויסט פון זיך אַליין, אַז דער זומער איז שוין נאָענט. 31 אַזוי אויך
איר, ווען איר וועט דאָס אַלץ זען געשען, זאָלט איר ווישן, אַז דאָס
מַלכות פון גאָט איז נאָענט. 32 באמת, איך זאָג אייך, דער דאָזיקער
דור וועט ניט פאַרגיין, ביז דאָס אַלץ וועט געשען. 33 הימל און
ערד וונלן פאַרגיין, אָבער מיינע ווערטער וועלן קיינמאָל ניט
פאַרגיין. 34 גיט אָבער אַכטונג אויף זיך, טאָמער וועלן אייערע
הערצער באַשוועכט ווערן מיט איבערעסן זיך, און שִׁכּרות, און
מיט דאגות פון דעם דאָזיקן לעבן, און יענער טאָג וועט פלוצים
קומען אויף אייך ווי אַ נעץ; 35 וואָרים אַזוי וועט ער קומען אויף אַלע,
וואָס וואוינען אויף דעם פָּנים פון דער גאַנצער ערד. 36 דעריבער
זייט וואַך אין יעדער צייט, און זייט מִתפַּלֵל, אַז איר זאָלט זיך
קענען שטאַרקן צו אַנטרינען פון אַלצדינג, וואָס דאַרף געשען,
און צו שטיין פאַר דעם בֶּן־אָדָם. 37 און בייטאָג האָט ער געלערנט
אין דעם בֵּית־הַמִקדש, און ביינאַכט איז ער אַרויסגעגאַנגען, און
האָט אויבערגענעכטיקט אויפן באַרג, 38 וואָס היסט הַר־הַזֵיתים.
און דאָס גאַנצע פאָלק האָט זיך געפעדערט צו אים אין דער פרי
אין דעם בֵּית־הַמִקדש, כדי אים צו הערן.

כב און סע האָט געניעזנט דער חַג־הַמַצות, וואָס ווערט גערופן פֶּסח. 2
און די ראָשי־כֹּהַנים און די סופרים האָבן געזוכט וויאַזוי אים
אומצובראַנגען; וואָרים זיי האָבן מורא געהאַט פאַר דעם פאָלק.
3 און דער שָׂטן איז אַריין אין יהודהן, וואָס איז גערופן געוואָרן איש
קריות, וואָס איז געווען פון דער צאָל פון די צוועלף; 4 און ער
איז אַוועקגעגאַנגען, און האָט זיך צונויפגערעדט מיט די ראָשי־
כֹּפהַנים און שָׂרים, וויאַזוי ער זאָל אים קענען איבערנטפערן צו

זיי. און זיי האָבן זיך געפרייט, און האָבן אָפּגעמאַכט צו געבן
אים געלט. און ער האָט מַסכּים געווען, און האָט געזוכט אַ
געלעגנהייט אים איבערצוגעטפערן צו זיי, ניט אין די אויגן פון
דעם פֿאָלק. און סע איז געקומען דער טאָג פון חַג־הַמַצות, וואָס
אין אים מוז מען מַקריב זיין דעם קָרבן־פֶּסַח. און ער האָט
געשיקט פּעטרוסן און יוחָנָן, און האָט געזאָגט: גייט און גרייט אָן
פּאַר אונדז דעם סֵדר, כדי מיר זאָלן עסן. און זיי האָבן צו אים
געזאָגט: וואָו ווילסטו, אַז מיר זאָלן אים אָנגרייטן? האָט ער צו זיי
געזאָגט: זעט, בעת איר וועט אַריַינקומען אין דער שטאָט אַריין,
וועט אייך באַגעגענען אַ מאַן, וואָס טראָגט אַ קרוג מיט וואַסער;
גייט אים נאָך אין דעם הויז אַריין, וואו ער וועט אַריַינגיין. און
איר זאָלט זאָגן צו דעם בַּעל־הַבַּיִת: דער רֶבי לאָזט דיר זאָגן:
וואו איז דאָס גאַסט־צימער, וואו איך וועל האַלטן דעם סֵדר מיט
מיינע תַּלמידים? און ער וועט אייך וויזן אַ גרויסע אויבערשטע
שטוב, אַ פּאַרטיק אָנגעגרייטע, דאָרטן זאָלט איר אָנגרייטן. און
זיי זענען געגאַנגען, און האָבן געפּונען אַזוי ווי ער האָט צו זיי
געזאָגט; און זיי האָבן אָנגעגרייט דעם סֵדר. און אַז די שָׁעה האָט
געענעט, האָט ער זיך אַנידערגעזעצט, און די שלִיחים מיט אים.
און ער האָט צו זיי געזאָגט: מיט באַגער האָב איך באַגערט צו
האַלטן מיט אייך דעם דאָזיקן סֵדר, איידער איך טו ליידן; וואָרים
איך זאָג אייך, איך וועל אים מער ניט האַלטן, ביז ער וועט ממַלא
ווערן אין דעם מַלכות פון גאָט. און ער האָט גענומען אַ כּוס,
און אַז ער האָט אַ ברכה געמאַכט, האָט ער געזאָגט: נעמט
אים, און צעטיילט אים צווישן זיך; וואָרים איך זאָג אייך, איך וועל
מער ניט טרינקען פון דער פּרי־הגפן, ביז סע וועט קומען דאָס
מַלכות פון גאָט. און ער האָט גענומען מַצה, און האָט אַ בּרָכה
געמאַכט, און זי צעבראָכן און געגעבן צו זיי, און געזאָגט: דאָס
איז מיין לייַב, וואָס ווערט געגעבן פאַר אייך; טוט דאָס אין מיין
אָנדענק. און אויף אַזאַ אופן דעם כּוס נאָך דער סעודה, אַזוי צו
זאָגן: דער דאָזיקער כּוס איז דער נייער בונד אין מיין בלוט, וואָס

21 וועלט פֿאַרגאָסן פֿאַר אייך. דאָך זע, די האַנט פֿון מיין מסור
22 איז מיט מיר אויפֿן טיש. באמת, דער בן־אָדם גייט, ווי סע איז
באַשטימט געוואָרן; אָבער ווי צו יענעם מענטשן, דורך וועמען
23 ער וועלט פֿאַרראָטן׳ און זיי האָבן אָנגעהויבן צו פֿאָרשן צווישן
24 זיך, ווער קאָן עס זיין דער, וואָס וועט טאָן די דאָזיקע זאַך. און
סע האָט זיך אויך אויפֿגעהויבן אַ מחלוקה צווישן זיי, ווער פון
25 זיי דאַרף פֿאַרעכנט ווערן פֿאַר דעם גרעסטן. און ער האָט צו
זיי געזאָגט: די מלכים פון די גויים הערשן איבער זיי, און די,
26 וואָס האָבן שלִיטה איבער זיי, ווערן גערופֿן בַּעלי־חֶסֶד. איר
אָבער זאָלט ניט זיין אַזוי; נייערט דער גרעסטער צווישן אייך,
זאָל ווערן ווי דער יינגערער, און דער עלטסטער, ווי דער, וואָס
טוט דינען. וואָרים ווער איז גרעסער, דער וואָס זיצט ביים טיש,
27 אָדער דער, וואָס באַדינט? צי איז ניט דער, וואָס זיצט ביים
28 טיש? אָבער איך בין אין אייער מיט ווי דער, וואָס באַדינט. און
איר זענט די, וואָס זענען געשטאַנען מיט מיר אין מיינע נסיונות;
29 און איך באַשטים פֿאַר אייך אַ מלוכה, פֿונקט ווי מיין פֿאָטער
30 האָט באַשטימט פֿאַר מיר, כדי איר זאָלט עסן און טרינקען ביי
מיין טיש אין מיין מַלכות, און זיצן אויף טראָנען און מִשפּטן די
31 צוועלף שבָּטים פון יִשׂרָאל. שִׁמעון, שִׁמעון, זע, דער שָׂטן האָט
32 אייך באַגערט צו קריגן, כדי אייך צו קענען זיפֿן ווי ווייץ; אָבער
איך האָב מִתפַּלֵל געווען, אַז דיין אֱמונה זאָל זיך ניט אויסלאָזן;
און דו, בעת דו וועסט תשובה טאָן, זאָלסטו שטאַרקן דיינע
33 ברידער. און ער האָט צו אים געזאָגט: האַר, איך בין גרייט צו
34 גיין מיט דיר אין תפיסה, און אַפילו צום טויט. האָט ער געזאָגט:
איך זאָג דיר, כֵּיפָא, דער האָן וועט היינט ניט קריִען, איידער
35 דו וועסט דריי מאָל לייקענען, אַז דו קענסט מיך. און ער האָט
צו זיי געזאָגט: בעת איך האָב אייך אַרויסגעשיקט אָן אַ בייטל,
און ריִיזעזאַק, און שיך, האָט אייך עפּעס געפֿעלט? האָבן זיי
36 געזאָגט: גאָרניט. און ער האָט צו זיי געזאָגט: איצט אָבער,
דער, וואָס האָט אַ בייטל, לאָז ער אים נעמען, און אַזוי אויך דעם

רײַזעזאַק. אוּן דער, וואָס האָט ניט קײן שוואַרד, זאָל פֿאַרקויפֿן
37 זײַן מאַנטל, אוּן זיך אים קויפֿן. וואָרים איך זאָג אײַך, אַז דאָס,
וואָס סע שטייט געשריבן, מוז אין מיר מקוים ווערן: אוּן ער איז
געצײלט געוואָרן מיט פֿאַרברעכער; וואָרים דאָס, וואָס איז נוגע
38 מיר, קומט צו אַ סוף. אוּן זיי האָבן געזאָגט: האַר, זע, דאָ זענען
39 צוויי שוואַרדן; אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: דאָס איז גענוג. אוּן
ער איז אַרויסגעקומען, אוּן איז געגאַנגען, ווי זײַן מנהג איז געווען,
צום הַר־הַזֵּיתים; אוּן די תַּלמידים זענען אים אויך נאָכגעגאַנגען.
40 אוּן אַז ער איז געקומען אויפֿן פֿלאַץ, האָט ער צו זיי געזאָגט: זייט
41 מתפַּלֵל, אַז איר זאָלט ניט קומען צו קײן נסָיון. אוּן ער האָט זיך
אָפּגעשיידט פֿון זיי אַרום אַ וואַרף פֿון אַ שטײן, אוּן איז געפֿאַלן
42 כּורעים, אוּן ער האָט מתפַּלֵל געווען, אַזוי צו זאָגן: פֿאָטער, אויב
דו ווילסט, טו אָפּ פֿון מיר דעם דאָזיקן כּוס; דאָך ניט מײַן רָצון,
43 נײַערט דיינער זאָל געשען. אוּן אַ מַלאָך פֿון הימל האָט זיך צו
44 אים באַוויזן, אוּן האָט אים געשטאַרקט. אוּן בעת ער האָט זיך
געראַנגלט מיטן טויט, האָט ער מיט מער כַּוָונה מתפַּלֵל געווען;
אוּן זײַן שוויים איז געוואָרן ווי גרויסע טראָפּנס בלוט, וואָס זענען
45 אַראָפּגעפֿאַלן אויף דער ערד. אוּן אַז ער איז אויפֿגעשטאַנען פֿון
זײַן תּפִילה־טאָן, איז ער געקומען צו די תַּלמידים, אוּן האָט זיי
46 געפֿונען שלאָפֿן פֿון צַער, אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: פֿאַרוואָס
שלאָפֿט איר? שטייט אויף אוּן זייט מתפַּלֵל, אַז איר זאָלט
47 ניט קומען צו קײן נסָיון. בשָׁעת ער האָט נאָך גערעדט, איז
אָנגעקומען אַ הָמון, אוּן יענער פֿון די צוועלף, וואָס האָט געהייסן
יהוּדה, איז געגאָנגען פֿאַרויס זיי. אוּן ער האָט געענענט צו
48 יֵשוּעַ, אים צו קושן; אָבער יֵשוּעַ האָט צו אים געזאָגט: יהוּדה,
49 ענטפֿערסטו איבער דעם בֶּן־אָדָם מיט אַ קוש? אוּן בעת די,
וואָס זענען געווען אַרום אים, האָבן געזען וואָס דאָ וועט ווערן,
האָבן זיי געזאָגט: האַר, זאָלן מיר שלאָגן מיט דער שוואַרד?
50 אוּן איינער פֿון זיי האָט געשלאָגן דעם כֹּהן־גָּדולס קנעכט, אוּן
51 האָט אים אָפּגעהאַקט זײַן רעכטן אויער. אָבער יֵשוּעַ האָט

געזאָגט: געגוג, לאָזט אָף אוּן ער האָט באַרירט זיין אויער, אוּן
52 האָט אים געהיילט. אוּן ישוע האָט געזאָגט צו די ראָשי־כֹהנים
אוּן שָׂרים פוּן דעם בֵּית־המִקדש, אוּן צו די זקֵנים, וואָס זענען
געקומען קעגן אים: זענט איר אַרויסגעקומען ווי קעגן אַ גַזלן,
53 מיט שווערדן אוּן שטעקנס? בעת איך בין מיט אייך געווען
טאָג־טעגלעך אין בֵּית־הַמִקדש, האָט איר ניט אויסגעשטרעקט
קיין האַנט קעגן מיר. אָבער דאָס איז אייער שָׁעה, אוּן די מאַכט
54 פוּן דער פינצטערניש. אוּן זיי האָבן אים גענומען, אוּן האָבן
אים אַוועקגעפירט, אוּן אים געבראַכט אין דעם כֹהן־גָדוֹלס הויז
55 אַריין. אוּן פעטרוס איז נאָכגעגאַנגען פוּן דער ווייטנס; אוּן אַז זיי
האָבן אָנגעצונדן אַ פייער אינמיטן הויף, אוּן זיך אַנידערגעזעצט
56 צוזאַמען, האָט זיך פעטרוס אַנידערגעזעצט צווישן זיי. אוּן איינע
אַ דינסט האָט אים געזען זיצן ביים פייער, אוּן האָט אויף אים
שאַרף געקוקט, אוּן גענאָגט: אויך דער מאַן איז געווען מיט
57 אים. אָבער ער האָט געלייקנט, אוּן גענאָגט: אִשה, איך קען
58 אים ניט. אוּן אַ ביסל שפּעטער האָט אים אַן אַנדערער געזען,
אוּן גענאָגט: דוּ ביסט אויך איינער פוּן זיי. אָבער פעטרוס האָט
59 גענאָגט: מענטש, איך בין עם ניט. אוּן עפּעס אין אַ שָׁעה אַרום
האָט אַן אַנדערער פאַרזיכערט, אוּן גענאָגט: באמת, אויך ער
60 איז געווען מיט אים, ווָארים ער איז אַ גָלִלער. אָבער פעטרוס
האָט גענאָגט: מענטש, איך ווייס ניט וואָס דוּ זאָגסט. אוּן תֵּיכף,
61 בשָׁעת ער האָט נאָך גערעדט, האָט דער האָן געקרייט. אוּן דער
האַר האָט זיך אויסגעדרייט, אוּן האָט געקוקט אויף פעטרוסן.
אוּן פעטרוס האָט זיך דערמאָנט דאָס וואָרט פוּן דעם האַר, ווי
ער האָט צו אים גענאָגט: אידער דער האָן וועט היינט קרייען,
62 וועסטוּ מיך דריי מאָל פאַרלייקענען. אוּן ער איז אַרויסגעגאַנגען,
63 אוּן האָט זיך ביטער צעווויינט. אוּן די מענטשן, וואָס האָבן
געהאַלטן ישוען, האָבן פוּן אים אָפּגעשפּעט אוּן אים געשלאָגן.
64 אוּן זיי האָבן אים פאַרדעקט די אויגן, אוּן אים געפרעגט: זאָג
65 נביאות, ווער איז דער, וואָס האָט דיך געשלאָגן? אוּן נאָך אַ סַך

אַנדערע זאַכן האָבן זיי געריידט קעגן אים, אוּן אים געלעסטערט.
66 אוּן ווי נאָר עס איז געוואָרן טאָג, האָבן זיך פאַרזאַמלט די זקֵנים
פוּן פאָלק, אינאיינעם מיט די ראָשי־כֹהַנים אוּן סופרים; אוּן זיי
האָבן אים אַוועקגעפירט אין זייער סַנהֶדרין, אוּן האָבן געזאָגט:
67 אויב דוּ ביסט דער מָשִׁיחַ, זאָג עס אונדז. אָבער ער האָט צו זיי
68 געזאָגט: אויב איך וועל אייך זאָגן, וועט איר ניט גלויבן; אוּן אויב
69 איך וועל אייך פרעגן, וועט איר ניט ענטפערן. אָבער פוּן איצט
אָן וועט דער בֶּן־אָדָם זיצן ביי דער רעכטער האַנט פוּן גאָטס
70 גבורה. אוּן זיי האָבן אַלע געזאָגט: ביסטוּ דען דער בֶּן־אֱלֹהִים?
71 האָט ער צו זיי געזאָגט: איר זאָגט, אַז איך בין. אוּן זיי האָבן
געזאָגט: וואָס דאַרפן מיר נאָך מער עֵדות? וואָרים מיר האָבן עס
אַליין געהערט פוּן זיין אייגן מויל.

כג אוּן זייער גאַנץ קָהָל איז אויפגעשטאַנען, אוּן האָבן אים
2 געבראַכט פאַר פִּילַאַטוסן. אוּן זיי האָבן אים אָנגעהויבן צו
באַשולדיקן, אַזוי צו זאָגן: מיר האָבן געפונען, אַז דער דאָזיקער
מענטש פאַרפירט אונדזער פאָלק, אוּן פאַרווערט צו געבן מַס
3 דעם קֵיסר, אוּן זאָגט, אַז ער איז דער מֶלֶך־הַמָשִׁיחַ. אוּן פִּילַאַטוּס
האָט אים געפרעגט: ביסטוּ דער מֶלֶך פוּן די יִידן? אוּן ער האָט
4 אים געענטפערט: דוּ זאָגסט עס. אוּן פִּילַאַטוּס האָט געזאָגט צו
די ראָשי־כֹהַנים אוּן דעם פאָלק: איך געפין ניט קיין שולד אין
5 דעם דאָזיקן מענטשן. אָבער זיי זענען נאָך מער צוגעשטאַנען, אוּן
האָבן געזאָגט: ער העצט אויף דאָס פאָלק, מיט זיין לערנען אין
6 גאָנץ יהודה, אָנהויבנדיק פוּן גָלִיל ביז דאָנען. אוּן אָז פִּילַאַטוּס
7 האָט דאָס געהערט, האָט ער געפרעגט, צי דער אַ גָלִילער. אוּן
וועט ער איז געוואָר געוואָרן, אַז ער איז פוּן הוֹרדוסעם מֶמשָלה,
האָט ער אים געשיקט צוּ הוֹרדוסן, וואָס איז גראָד אין יענע
8 טעג געווען אין ירוּשָלַיִם. אוּן וועט הוֹרדוּס האָט געזען יֵשוּעַן,
האָט ער זיך זייער געפרייט, וואָרים שוין אַ לאַנגע צייט, אַז
ער האָט אים באַגערט צוּ זען, מַחמת ער האָט געהערט וועגן
9 אים, אוּן ער האָט געהאָפט צוּ זען עפּעס אַ נֵס דוּרך אים. אוּן

ער האָט אים געזומען אַ סַך אויספרעגן; אָבער ער האָט אים
10 גאָרניט געענטפערט. און די ראָשי־כּהַנים אוּן די סוֹפרים זענען
11 געשטאַנען, אוּן האָבן אים שווער באַשולדיקט. אוּן הורדום
מיט זיינע זעלנער האָבן אים געמאַכט צו גאָרנישט, אוּן אים
אויסגעלאַכט, אוּן אָנטוּענדיק אים אין פּרעכטיקע קלייַדער, האָט
12 ער אים צוריקגעשיקט צו פּילאַטוסן. אוּן הורדום אוּן פּילאַטוס
זענען יענעם טאָג געוואָרן פריַינט אויינער מיטן אַנדערן, וואָרים
13 פריער זענען זיי געווען פאַרפיַינט צווישן זיך. אוּן פּילאַטוס
האָט צוזאַמענגערופן די ראָשי־כּהַנים, אוּן די שָׂרים, אוּן דאָס
14 פאָלק, אוּן האָט צו זיי געזאָגט: איר האָט צו מיר געבראַכט
דעם דאָזיקן מענטשן, ווי אויגעס, וואָס פאַרפירט דאָס פאָלק;
אוּן נאָכדעם ווי איך האָב אים אויסגעפאָרשט פאַר אייך, ערשט,
איך האָב ניט געפונען קיין שולד אין דעם מענטשן בנוגע יענע
15 זאַכן, אין וואָס איר באַשולדיקט אים. ניין, אויך ניט הורדום,
וואָרים ער האָט אים צוריקגעשיקט צו אונדז; אוּן אָט האָט ער
16 גאָרניט געטאָן, ער זאָל ווערט זיין דעם טויט. איך ווייל אים
17 דעריבער אויספּאַטשן, אוּן אים לאָזן פריי. אוּן ער האָט פאַר
18 זיי געמוזט באַפרייַען אויינעם אויף יום־טוב. אוּן זיי האָבן אַלע
אינאויינעם אויסגעשריגן: אַוועק מיט דעם דאָזיקן, אוּן באַפרייַ
19 אונדז בַּר־אַבָּאן. אוּן יענער איז צוליב עפּעס אַ מְרִידה אין
דער שטאָט, אוּן פאַר אַ רציחה, אַריַינגעוואָרפן געוואָרן אין דער
20 תּפיסה אַריין. אוּן פּילאַטוס האָט צו זיי ווידער גערעדט, אוּן האָט
21 באַגערט צו באַפרייַען יֵשׁוּעַן; נאָר זיי האָבן געשריגן: קרייציק,
22 קרייציק אים! אוּן ער האָט צום דריטן מאָל צו זיי געזאָגט:
פאַרוואָס, וואָסער שלעכטס האָט ער געטאָן? איך האָב אין
אים ניט געפונען קיין חֵטא, וואָם זאָל ווערט זיין דעם טויט; איך
וועל אים דעריבער אויספּאַטשן אוּן אים לאָזן פריי. אָבער זיי
23 זענען צו אים צוגעשטאַנען, אוּן מיט הויכע געשריייַען האָבן זיי
פאַרלאַנגט, אַז ער זאָל געקרייציקט ווערן. אוּן זייערע קולות
24 האָבן גובר געווען. אוּן פּילאַטוס האָט אַרויסגעגעבן אַ פּסַק, אַז
זייער

25 זייער פאַרלאַנג זאָל געטאָן ווערן. אוּן ער האָט באַפרייט דעם,
וואָס איז אַריינגעוואָרפן געוואָרן אין דער תּפיסה אַריין פאַר
מרידה אוּן רציחה, וועמען זיי האָבן פאַרלאַנגט; אוּן יֵשוּעַן האָט
26 ער איבערגעענטפערט לויט זייער ווילן. אוּן בעת זיי האָבן אים
אַוועקגעפירט, האָבן זיי געכאַפּט איינעם, שמעון פון קוריני, וואָס
איז געקומען פון דעם פעלד, אוּן האָבן אויף אים אַרויפגעלייגט
27 דעם צלב, אים נאָכצוטראָגן יֵשוּעַן. אוּן עס איז אים נאָכגענאַנגען
אַ גרויסער המון פון דעם פאָלק, אוּן פון פרויען, וואָס האָבן אים
28 באַווינט אוּן באַקלאָגט. אוּן יֵשוּעַ האָט זיך געוועندט צו זיי, אוּן
געזאָגט: טעכטער פון ירושָלַיִם, ווייניט ניט איבער מיר, נייערט
29 ווייניט אויף זיך אַליין, אוּן פאַר אייערע קינדער. וואָרים אָט קומען
טעג, אין וועלכע מע וועט זאָגן: וואויל איז די עקָרות, אוּן די
לַיבער, וואָס האָבן קיינמאָל ניט געטראָגן, אוּן די בריסט, וואָס
30 האָבן קיינמאָל ניט געגעבן צו זויגן' דעמאָלט וועלן זיי זאָגן צו
די בערג: פאַלט אויף אונדז, אוּן צו די בערגלעך: דעקט אונדז
31 צו. ווייל אויב מען טוט אַזוינט דעם גרינעם בוים, וואָס וועט
32 מען שוין טאָן צום טרוקענעם? אוּן אויך צוויי אַנדערע, וואָס
זענען געווען רשָעים, זענען געפירט געוואָרן מיט אים געטייט צו
33 ווערן. אוּן אַז זיי זענען געקומען צו דעם פלאַץ, וואָס איז גערופן
געוואָרן גָלגָלתָא, האָבן זיי אים דאָרט געקרייציקט, אוּן די
רשָעים, איינעם צו דער רעכטער האַנט אוּן דעם אַנדערן צו דער
34 לינקער. אוּן יֵשוּעַ האָט געזאָגט: פאָטער, זיי זיי מוחל; וואָרים זיי
וויסן ניט וואָס זיי טוען' אוּן ביים צעטיילן זיינע קליידער צווישן
35 זיך, האָבן זיי געוואָרפן גורל. אוּן דאָס פאָלק איז געשטאַנען אוּן
האָט צוגעקוקט; אוּן די שָרים האָבן פון אים אָפּגעשפּעט, אוּן
געזאָגט: אַנדערע האָט ער מַציל געווען; זאָל ער זיך אַליין מַציל
36 זיין, אויב ער איז דער מָשִׁיחַ־אֱלֹהִים, זיין אויסדערווילטער' אוּן
אויך די זעלנער האָבן אים אויסגעלאַכט, אוּן האָבן גענעמט אוּן
37 אים געגעבן עסיק, אוּן געזאָגט: אויב דו ביסט דער מֶלך פון
38 די יִדן, זיי דיך אַליין מַציל. אוּן איבער אים איז אויך געווען אַן

39 אויפשריפט: דאָס איז דער מלך פון די יִדן. און איינער פון די
רשָעים, וואָס איז געהאָנגען געוואָרן, האָט אים געלעסטערט, אַזוי
צו זאָגן: צי ביסטו ניט דער מָשִיחַ? זיי מציל דיך און אונדז.
40 און דער אַנדערער האָט אים אויסגעמוסרט, און געזאָגט: צי
האָסטו אַפילו ניט מורא פאַר גאָט, וואָס דו טוסט ליידן דיזעלבע
41 שטראָף? און מיר אַוודאי לויטן מִשפט; וואָרים מיר קריגן
דעם שׂכַר, וואָס אונדזערע מַעשִים זענען ווערט געווען; דער
42 דאָזיקער אָבער האָט ניט געטאָן קיין שום שלעכטס. און ער
האָט געזאָגט: ֵישוּעַ, געדענק מיך, ווען דו וועסט קומען אין דיין
43 מַלכות אַריין. און ער האָט צו אים געזאָגט: באמת, איך זאָג דיר,
44 היינט וועסטו זיין מיט מיר אין גַן־עֵדן. און עס איז שוין געווען
אַרום דער זעקסטער שָעה, און אַ פינצטערניש איז געקומען
45 איבער דעם גאַנצן לאַנד, ביז דער ניינטער שָעה. און די זון איז
פינצטער געוואָרן; און דאָס פָּרוכֶת פון דעם הֵיכל איז צעריסן
46 געוואָרן אין צווייען. און ֵישוּעַ האָט געשריגן מיט אַ הויך קול,
און האָט געזאָגט: פאָטער, אין דיינע הענט גיב איך איבער מיין
גייסט; און בעת ער האָט דאָס געזאָגט, האָט ער אויסגעהויכט
47 זיין נשָמה. און אַז דער הויפטמאַן האָט געזען וואָס עס איז
געשען, האָט ער אָפּגעגעבן כָּבוד צו גאָט, און האָט געזאָגט:
48 באמת, דער דאָזיקער מענטש איז געווען אַ צַדיק. און בעת
דאָס גאַנצע פאָלק, וואָס איז זיך צונויפגעקומען, האָט געזען וואָס
סאָאיז געשען, האָבן זיי זיך אומגעקערט און זיך געשלאָגן חָטאתי
49 אין האַרצן. און אַלע זיינע באַקאַנטע, און די פרויען, וואָס זענען
מיטגעגאַנגען מיט אים פון גָלִיל, זענען געשטאַנען פון דערווַיטנס
50 און האָבן דאָס צוגעזען. און אָם איז געווען אַ מענטש, וואָס האָט
געהייסן יוסף, פון דער יִדישער שטאָט רָמָתַים. ער איז געווען אַ
51 בַּעל־יועץ, אַ גוטער מענטש און אַ צַדיק, וואָס האָט ניט מסכים
געווען מיט זייער עֵצה, אָדער מיט זייערע מַעשִים, און וואָס
52 האָט געוואַרט אויף דעם מַלכות פון גאָט. דער דאָזיקער איז
געגאַנגען צו פילאַטוסן, און האָט געבעטן דעם גוף פון ֵישוּעַן.

53 און ער דאָט אים אַראָפגענומען, און האָט אים איינגעוויקלט אין
לַיוונטע תַּכריכים, און האָט אים אַריינגעלייגט אין אַ קֶבר, וואָס
איז געווען אויסגעהאַקט אין אַ פעלזן, און אין וועלכן קיינער איז
54 נאָך קיינמאָל ניט געלעגן. און עס איז געווען עֶרֶב־שַׁבת, און
55 דער שַׁבת האָט גענעענט. און די פרויען, וואָס זענען געקומען
מיט אים פון גַלִיל, זענען נאָכגעגאַנגען, און האָבן באַקוקט דעם
56 קֶבר, און ווי‌אַזוי זיין גוף איז געלייגט געוואָרן; און זיי האָבן זיך
אומגעקערט, און האָבן אַנגעבּרייט בשָׂמים און זאַלבאייל. און
שַׁבת האָבן זיי גערוט לויט דעם דין.

כד און באַגינען פון דעם ערשטן טאָג נאָך דעם שַׁבת, זענען זיי
געקומען צום קֶבר, און האָבן געבראַכט די בשָׂמים, וואָס
2 זיי האָבן אָנגעבּרייט. און זיי האָבן געפונען דעם שטיין
3 אַוועקגעוַיקלט פון דעם קֶבר, און ווען זיי זענען אַריַינגעגאַנגען,
4 האָבן זיי ניט געפונען דעם גוף פון דעם האַר יֵשוּע. און
עס איז געווען, בשַׁעת זיי זענען אַזוי געווען צעטומלט פונוועגן
דעם, ערשט צוויי מענער זענען געשטאַנען נעבן זיי אין
5 שטראַלנדיקע קלַיידער; און אַ שרעק איז זיי באַפאַלן, און
זיי האָבן אַראָפּגענייגט זייערע פָּנימער צו דער ערד, און די
מענער האָבן צו זיי געזאָגט: פאַרוואָס זוכט איר דעם לעבעדיקן
6 צווישן די טויטע? ער איז דאָ ניטאָ, נייערט איז אויפגעשטאַנען.
דערמאָנט זיך וויִ ער האָט געredט צו אייך, בעת ער איז נאָך
געווען אין דערמאָנט זיך וויִ ער האָט געredט צו אייך, בעת ער
7 איז נאָך געווען אין גָלִיל, און האָט געזאָגט, אַז דער בֶּן־אָדָם מוז
איבערגעענטפערט ווערן אין די הענט פון זינדיקע מענטשן, און
8 געקרייצט ווערן, און דעם דריטן טאָג ווידער אויפשטיין. און
9 זיי האָבן זיך דערמאָנט זייַנע רייד, און האָבן זיך אומגעקערט פון
דעם קֶבר, און האָבן דאָס אַלץ דערציילט צו די עלף, און צו
10 אַלע איבעריקע. און דאָס זענען עס די, וואָס האָבן דערציילט
די שלִיחים די דאָזיקע זאַכן: מִרים פון מַגדָלָה, און יוחָנָה, און
מִרים, די מוטער פון יַעקֹבן, און די אַנדערע פרויען מיט זיי.

און

11 און די דאָזיקע רייד האָבן אויסגעזען אין זייערע אויגן ווי פּוסטע
12 מעשׂיות, און זיי האָבן זיי ניט געגלויבט. און פּעטרוס איז
אויפּגעשטאַנען, און איז געלאָפֿן צום קֶבר; און אַז ער האָט זיך
אײַנגעבויגן און אַרײַנגעקוקט, האָט ער געזען די תַּכריכים אַליין;
און ער האָט זיך אומגעקערט אַהיים, און האָט זיך געוואונדערט
13 איבער דעם, וואָס עס איז געשען. און זע, צוויי פון זיי זענען גראָד
יענעם טאָג געגאַנגען צו אַ דאָרף וואָס האָט געהייסן עמָאוס,
14 וואָס איז געווען זעכציק פֿעלד־אַקער פון ירושָלַים. און זיי האָבן
געשמועסט אײנער מיט דעם אַנדערן וועגן דעם, וואָס האָט זיך
15 געטראָפֿן. און עס איז געווען, בשַעת זיי האָבן געשמועסט און זיך
אויפֿגעוויגלט, אַז ישוע אַליין האָט געגאַנגען, און איז
16 מיט זיי געגאַנגען. אָבער זייערע אויגן זענען געווען פאַרשטעלט,
17 כּדי זיי זאָלן אים ניט דערקענען. און ער האָט צו זיי געזאָגט:
וואָס־ערע גערעדעריין זענען דאָס, וואָס איר פירט אײנער מיט
דעם אַנדערן בעת איר גייט? און זיי זענען שטיין געבליבן,
18 און האָבן אויסגעזען אומעטיק. און אײנער פון זיי, מיטן נאָמען
קלעאָפאַס, האָט אים געענטפֿערט: בישטו דער אײנציקער, וואָס
טוט זיך אויפֿהאַלטן אין ירושָלַים, און וויסט ניט די געשעענישן,
19 וואָס זענען דאָרטן געשען אין די דאָזיקע טעג? און ער האָט צו
זיי געזאָגט: וואָס־ערע געשעענישן? האָבן זיי צו אים געזאָגט:
פֿונועגן ישוע הַנוצרי, וואָס איז געווען אַ נָביא, מעכטיק אין
20 מַעשׂים און אין וואָרט, פֿאַר גאָט און דעם גאַנצן פֿאָלק, און וויאַזוי
אונדזערע ראָשי־כֹּהַנים און שָׂרים האָבן אים איבערגעענטפֿערט
21 פאַרמשפּט צו ווערן צום טויט, און אים געקרייציקט. אָבער מיר
האָבן געהאָפֿט, אַז ער איז דער, וואָס האָט געזאָלט אויסלייזן
ישׂראל. און חוצדעם אַלעמען, איז היינט שוין דער דריטער טאָג,
22 פון זינט דאָס איז געשען. דערצו נאָך האָבן עטלעכע פרויען
פון אונדזער חֶברה אונדז איבערראַשט; זיי זענען אין דער פרי
23 געווען בײַם קֶבר, און ווען זיי האָבן ניט געפֿונען זיין גוף, זענען
זיי געקומען און האָבן געזאָגט, אַז זיי האָבן אויך געזען אַ זעאונג

24 פון מַלאָכים, וואָס האָבן געזאָגט, אַז ער לעבט. און עטלעכע
פון די אונדזעריקע זענען געגאַנגען צום קֶבר, און האָבן אים
געפונען פונקט אַזוי ווי די פרויען האָבן געזאָגט; אָבער אים
25 האָבן זיי ניט געזען. און ער האָט צו זיי געזאָגט: אָ נאַרישע
מענטשן, און שוועריקע צו גלויבן אין אַלץ, וואָס די נביאים
26 האָבן געריידט, צי האָט ניט דער משיח געדאַרפט לייַדן די
27 דאָזיקע זאַכן, און אַריינקומען אין זיין הערלעכקייט? און ער האָט
אָנגעהויבן פון משהן און אַלע נביאים, און האָט זיי פאַרטייטשט
28 אין אַלע כְּתָבֵי־הַקֹּדֶשׁ די זאַכן ווענען אים גופא. און זיי האָבן זיך
דערנענטערט צו דעם דאָרף, וואוהין זיי זענען געגאַנגען; און ער
29 האָט זיך געמאַכט, ווי ער וואָלט ווען גיין ווייטער. און זיי האָבן
אים געבעטן, אַזוי צו זאָגן: פאַרבליַיב מיט אונדז, וואָרים עס איז
קעגן אָוונט, און דער טאָג האָט זיך שוין געניגט. און ער איז
30 אַריַינגעגאַנגען צו פאַרבליַיבן מיט זיי. און עס איז געווען, בעת
ער איז מיט זיי געזעסן ביים טיש, האָט ער גענומען מַצה און אַ
31 בְּרָכה געמאַכט, און ער האָט זי צעבראָכן און זיי געגעבן. און
זייערע אויגן זענען געעפנט געוואָרן, און זיי האָבן אים דערקענט;
32 און ער איז פאַרשוואונדן פאַר זייערע אויגן. און זיי האָבן איינער
צום אַנדערן געזאָגט: האָט אונדזער האַרץ ניט געברענט אין
אונדז, בשַׁעת ער האָט צו אונדז גערעדט אויפן וועג, און פאַר
33 אונדז געעפנט די כְּתָבֵי־הַקֹּדֶשׁ? און זיי זענען אויפגעשטאַנען
גלייך אין יענער שָׁעה, און האָבן זיך אומגעקערט קיין ירוּשָׁלַיִם;
און האָבן געפונען די עלף פאַרזאַמלט אינאיינעם, און די וואָס
34 זענען מיט זיי געווען, וואָס האָבן געזאַגט: דער האַר איז באָמת
35 אויפגעשטאַנען, און האָט זיך באַוויזן צו שִׁמעוֹנען; און זיי האָבן
איבערגעחַזרט, וואָס סע האָט זיך געטראָפן אויפן וועג, און ווי אַזוי
36 ער איז פון זיי דערקענט געוואָרן ביים צעברעכן די מַצה. און
בעת זיי האָבן געריידט וועגן די דאָזיקע זאַכן, איז ער אַליין
געשטאַנען אין דער מיט צווישן זיי, און האָט צו זיי געזאָגט:
37 שָׁלוֹם־עֲלֵיכֶם, אָבער זיי האָבן זיך דערשראָקן און מורא געהאַט,
און

38 און געמיינט, אַז זיי זעען אַ גייסט. און ער האָט צו זיי געזאָגט:
וואָס זענט איר דערשראָקן, און פֿאַרוואָס דערוועקן זיך מַחשָבות
39 אין אייער האַרצן? זעט מיינע הענט און מיינע פֿיס, אַז דאָס בין
איך אַליין; רירט מיך אָן און זעט; וואָרים אַ גייסט האָט ניט קיין
40 פֿלייש און ביינער, ווי איר זעט, איך האָב. און בעת ער האָט דאָס
41 געזאָגט, האָט ער זיי געוויזן זיינע הענט און זיינע פֿיס. און בשַעת
זיי האָבן נאָך אַלץ ניט געגלויבט פֿאַר שִמחה, און האָבן זיך
געוואונדערט, האָט ער צו זיי געזאָגט: האָט איר דאָ עפּעס צו עסן?
42, 43 און זיי האָבן אים געגעבן אַ שטיקל געבראָטן פֿיש. און ער האָט
44 עס גענומען, און האָט עס געגעסן פֿאַר זייערע אויגן. און ער האָט
צו זיי געזאָגט: דאָס זענען מיינע רייד, וואָס איך האָב צו אייך
געזאָגט, בשַעת איך בין נאָך געווען מיט אייך, אַז אַלץ מוז מקוים
ווערן, וואָס סע שטייט געשריבן וועגן מיט אין תּוֹרת־מֹשה,
45 און די נבִיאים, און תּהִלים. דערנאָך האָט ער געעפנט זייער
46 פֿאַרשטאַנד, כדי זיי זאָלן פֿאַרשטיין די כִּתבֵי־הַקוֹדֶש, און ער
האָט צו זיי געזאָגט: אַזוי שטייט געשריבן, אַז דער מָשִיחַ זאָל
47 ליידן, און דעם דריטן טאָג ווידער אויפֿשטיין תּחַית־הַמֵתים; און
אַז תּשובה און סְלִיחַת־עונות זאָלן געדרשנט ווערן אין זיין נאָמען
48 צו אַלע אומות, אָנהייבנדיק פֿון ירוּשָלַים. איר זענט עֵדות פֿון
49 די דאָזיקע זאַכן. און אָט שיק איך אַרויס אויף אייך די הַבטָחה
פֿון מיין פֿאָטער; און איר זאָלט פֿאַרבלַיבן אין דער שטאָט, ביז
50 איר וועט באַקלַיידט ווערן מיט מאַכט פֿון אויבן. און ער האָט
זיי אַרויסגעפֿירט ביז אַנטקעגנאיבער בֵּית־הַינִי, און ער האָט
51 אויפֿגעהויבן זיינע הענט, און האָט זיי געבענטשט. און עס איז
געווען, בשַעת ער האָט זיי געבענטשט, האָט ער זיך אָפּגעשיידט
52 פֿון זיי, און איז אַרויפֿגענומען געוואָרן אין הימל אַריין. און
זיי האָבן זיך געבוקט צו אים, און גאָבן זיך אומגעקערט קיין
53 ירוּשָלַים מיט גרויס שִמחה, און זיי זענען שטענדיק געווען אין
דעם בֵּית־הַמקדש, און האָבן געלויבט גאָט.

די בשׂורה טובה לויט
יוֹחָנָן

א אין אָנהייב איז געווען דאָס וואָרט, און דאָס וואָרט איז געווען ביי
2 גאָט, און דאָס וואָרט איז געווען גאָט. דאָס דאָזיקע איז געווען אין
3 אָנהייב ביי גאָט. אַלצדינג איז דורך אים געוואָרן, און אָן אים איז
4 גאָרניט געוואָרן, וואָס סאאיז געוואָרן. אין אים איז געווען לעבן,
5 און דאָס לעבן איז געווען דאָס ליכט פון די מענטשן. און דאָס
ליכט שיינט אין דער פינצטערניש; און די פינצטערניש האָט עס
6 ניט גובר געווען. עס איז געווען אַ מענטש, געשיקט פון גאָט,
7 וואָס האָט געהייסן יוֹחָנן. דער דאָזיקער איז געקומען פאַר אַן
עֵדות, אַז ער זאָל עֵדות־זאָגן פונוועגן דעם ליכט, כדי אַלע זאָלן
8 דורך אים גלויבן. ער איז ניט געווען דאָס ליכט, נייערט איז
9 געקומען, אַז ער זאָל עֵדות־זאָגן פונוועגן דעם ליכט. דאָס אֱמֶת
ליכט, וואָס באַלַיכט איטלעכן מענטשן, איז געקומען אין דער
10 וועלט אַריין. ער איז געווען אין דער וועלט, און די וועלט איז
11 דורך אים געוואָרן, אָבער די וועלט האָט אים ניט געקענט. ער
איז געקומען צו דעם זיַניקן, און זיינע אייגענע האָבן אים ניט
12 אויפגענומען. אָבער וויפל סע האָבן אים יאָ אויפגענומען, זיי
האָט ער געגעבן מאַכט צו ווערן קינדער פון גאָט, טאַקע די,
13 וואָס האָבן געגלויבט אין זיין נאָמען; וואָס זענען געבוירן געוואָרן
ניט פון בלוט, אויך ניט פון דעם ווילן פון פלייש, אויך ניט פון
14 דעם ווילן פון אַ מאַן, נייערט פון גאָט. און דאָס וואָרט איז
געוואָרן פלייש, און האָט געוואוינט צווישן אונדז, און מיר האָבן
געזען זיין כָּבוד, אַ כָּבוד פון אַ בֶּן־יָחִיד ביי זיין פאָטער, פול
15 מיט חֶסֶד און אֱמת. יוֹחָנן האָט פונוועגן אים עדות געזאָגט, און
גערופן: דאָס איז געווען דער, פון וועמען איך האָב געזאָגט:
דער, וואָס קומט נאָך מיר, איז געווען פאַר מיר; וואָרים ער איז
16 געווען פריער פון מיר. און פון זיין פולקייט האָבן מיר אַלע

17 מקַבל געווען, חֶסֶד אויף חֶסֶד. וואָרים די תּורה איז געגעבן
געווָארן דורך משׂהן; חֶסֶד און אֱמת זענען געקומען דורך יֵשוּעַ
18 הַמָּשִׁיחַ. קיינער האָט קיינמאָל ניט געזען גאָט; דער בֶּן־יָחִיד,
וואָס איז אין דעם שוים פון דעם פאָטער, ער האָט אים באַקאַנט
19 געמאַכט. און דאָס איז דאָס עֵדות פון יוֹחָנָן, בעת די יידן האָבן צו
אים געשיקט כֹּהֲנים און לְוִיִּים פון ירוּשָׁלַיִם, אים צו פרעגן: ווער
20 ביסטו? און ער האָט מודה געווען, און האָט ניט פאַרלייקנט, נאָר
21 האָט מודה געווען: איך בין ניט דער מָשִׁיחַ. און זיי האָבן אים
געפרעגט: וואָס דען? ביסטו אֵלִיָּהוּ? האָט ער געזאָגט: איך בין
עס ניט. ביסטו דער נָבִיא? און ער האָט געענטפערט: ניין.
22 דעמאָלט האָבן זיי צו אים געזאָגט: ווער־זשע ביסטו? כדי מיר
זאָלן קענען געבן אַן ענטפער צו די, וואָס האָבן אונדז געשיקט.
23 וואָס זאָגסטו פון דיר אַליין? האָט ער געזאָגט: איך בין אַ קול פון
איינעם, וואָס רופט אין דער מִדבר: מאַכט גלַיִך דעם וועג פון
24 גאָט, אַזוי ווי ישַׁעְיָה הַנָּבִיא האָט געזאָגט. און די שליחים זענען
25 געווען פון די פְּרוּשִׁים, און זיי האָבן אים געפרעגט: טאָ פאַרוואָס
טובלסטו, אויב דו ביסט ניט דער מָשִׁיחַ, און ניט אֵלִיָּהוּ, און ניט
26 דער נָבִיא? האָט יוֹחָנָן זיי געענטפערט: איך טובל מיט וואַסער;
אין דער מיט פון אייך שטייט אָבער איינער, וועמען איר קענט
27 ניט, טאַקע דער, וואָס קומט נאָך מיר, און וועמעס רימענדל
28 פון זיין שוך איך בין ניט ָראוי אויפצובינדן. דאָס דאָזיקע איז
געשען אין בֵּית־עַנְיָה, אין עֵבר־הַיַרדן, וואו יוֹחָנָן האָט געטובלט.
29 אויף מאָרגן האָט ער געזען יֵשוּעַן קומען צו אים, און ער האָט
געזאָגט: זע, דאָס לאַם פון גאָט, וואָס נעמט אַוועק די זינד פון
30 דער וועלט׳ דאָס איז דער, פון וועמען איך האָב געזאָגט: נאָך
מיר קומט איינער, וואָס איז געווען פאַר מיר, וואָרים ער איז
31 געווען פריער פון מיר. און איך האָב אים ניט געקענט; אָבער
כדי ער זאָל נִתגַלֶה ווערן צו יִשׂרָאֵל, דערפאַר בין איך געקומען
32 טובלען מיט וואַסער. און יוֹחָנָן האָט עֵדות געזאָגט: איך האָב
געזען דעם גייסט אַראָפנידערן ווי אַ טויב פון הימל, און ער האָט

33 געריט אויף אים. און איך האָב אים ניט געקענט; אָבער דער,
וואָס האָט מיך געשיקט צו טובלען מיט וואַסער, האָט צו מיר
געזאָגט: אויף וועמען דו וועסט זען אַראָפנידערן דעם גייסט, און
רוען אויף אים, דער דאָזיקער איז עס, וואָס טוט טובלען מיט דעם
34 רוחַ־הַקוֹדֶש. און איך האָב געזען, און האָב עדות געזאָגט, אַז
35 דער דאָזיקער איז דער בֶּן־אֱלֹהִים. אויף מאָרגן איז יוֹחָנָן ווידער
36 געשטאַנען מיט צוויי פון זיינע תַּלמידים; און אַז ער האָט געזען
יֵשׁוּעַ פֿאַרבײַגיין, האָט ער געזאגט: זע, דאָס לאַם פון גאָט׳
37 און די צוויי תַּלמידים האָבן אים געהערט רעדן, און זיי זענען
38 נאָכגעגאַנגען יֵשׁוּעַ. און יֵשׁוּעַ האָט זיך אויסגעדרייט, און האָט
זיי געזען נאָכגיין, און צו זיי געזאָגט: וואָס זוכט איר? האָבן
זיי צו אים געזאָגט: רֶבִּי ־ וואָס מיינט צו זאָגן, לערער ־ וואו
39 וואוינסטו? זאָגט ער צו זיי: קומט, און איר וועט זען. זענען זיי
געגאַנגען און האָבן געזען, וואו ער איז אײַנגעשטאַנען. און זיי
זענען געבליבן מיט אים יענעם טאָג, וואָרים עס איז געווען אַרום
40 דער צענטער שָׁעה. איינער פון די צוויי, וואָס האָט געהערט
יוֹחָנָן רעדן, און איז אים נאָכגעגאַנגען, איז געווען אַנדריי, דער
41 ברודער פון שִׁמעון פעטרוס. ער האָט צוערשט געפונען זיין
אייגענעם ברודער שִׁמעון, און האָט צו אים געזאָגט: מיר האָבן
42 געפונען דעם מָשִׁיחַ, וואָס איז טײַטש: געזאַלבטער. און ער
האָט אים געבראַכט צו יֵשׁוּעַ. און יֵשׁוּעַ האָט אים אָנגעקוקט,
און געזאָגט: דו ביסט שִׁמעון בֶּן־יונה; דו זאָלסט גערופן ווערן
43 כֵּיפָא, וואָס איז טײַטש: פעלזנשטיין. אויף מאָרגן האָט יֵשׁוּעַ
בדֵּעה געהאַט צו גיין קיין גָּלִיל, און ער האָט געפונען פיליפוסן,
44 און צו אים געזאָגט: גיי מיר נאָך. און פיליפוס איז געווען פון
45 בֵּית־צַיָדָה, פון דער שטאָט פון אַנדרייַען און פעטרוסן. און
פיליפוס טרעפט אָן נתַנאֵל, און זאָגט צו אים: מיר האָבן
געפונען דעם, פון וועמען משה האָט געשריבן אין דער תּורה,
46 און די נביאים, יֵשׁוּעַ בֶּן־יוסף, פון נצֶרֶת. און נתַנאֵל האָט צו
אים געזאָגט: צי קען עפעס גוטס אַרויסקומען פון נצֶרֶת? זאָגט

צו אים פּיליפּוס: קום אוך זע. אוך אַז יֵשוּע האָט געזען נתנאלן
47 קומען צו אים, האָט ער וועגן אים געזאָגט: אָט איז אַן אֶמתער
בֶּן־ישׂראל, אין וועמען סאאיז ניטאָ קיין פאַלשקייט. זאָגט צו אים
48 נתנאל: פונוואַנען קענסטו מיך? אוך יֵשוּע האָט געענטפערט,
אוך צו אים געזאָגט: אידער פיליפּוס האָט דיך גערופן, בעת דו
ביסט נאָך געווען אונטער דעם פיַגנבוים, האָב איך דיך געזען.
האָט נתנאל אים געענטפערט: רֶבי, דו ביסט דער בֶּן־אֱלֹהים;
49 דו ביסט דער מֶלך פון ישׂראל, אוך יֵשוּע האָט געענטפערט,
50 אוך צו אים געזאָגט: דו גלויבסט, ווייל איך האָב דיר געזאָגט,
איך האָב דיך געזען אונטער דעם פיַגנבוים? זען וועסטו זען
51 גרעסערע זאָכן אידער די דאָזיקע. אוך ער האָט צו אים געזאָגט:
באָמת, באמת, איך זאָג אייך, איר וועט זען דעם הימל אָפן, אוך די
מַלאָכים פון גאָט אַרויפגיין אוך אַראָפנידערן אויף דעם בֶּן־אָדם.
אוך דעם דריטן טאָג איז געווען אַ חתונה אין קָנָה פון גָלִיל, ב
2 אוך יֵשוּעס מוטער איז דאָרט געווען; אוך אויך יֵשוּע איז געווען
3 פאַרבעטן צו דער חתונה, מיט זיינע תַלמידים. אוך בעת דער ווין
האָט זיך אויסגעלאָזט, האָט יֵשוּעס מוטער צו אים געזאָגט: זיי
4 האָבן ניט קיין ווין. אוך יֵשוּע האָט צו איר געזאָגט: אִשה, וואָס
האָב איך מיט דיר צו טאָן? מיין שָעה איז נאָך ניט געקומען.
5 זאָגט זיין מוטער צו די באַדינער: וואָס נאָר ער וועט אייך
6 זאָגן, דאָס טוט. אוך דאָרטן זענען געשטאַנען זעקס שטיינערנע
וואַסער־קרוגן, לויט דעם יִדישן מִנהג פון רייניקן, אוך וואָס
7 יעדער איינער האָט געהאַלטן צוויי אָדער דריי עמער. אוך יֵשוּע
האָט צו זיי געזאָגט: פילט אָן די וואַסער־קרוגן מיט וואַסער. אוך
זיי האָבן זיי אָנגעפילט ביז ראַנד. אוך ער האָט צו זיי געזאָגט:
8 איצט שעפט אָן, אוך טראָגט עס צו דעם בעל־שִׂמחה. אוך זיי
9 האָבן עס צוגעטראגן. אוך אַז דער בעל־שִׂמחה האָט פאַרזוכט
דאָס וואַסער, וואָס איז געוואָרן ווין, אוך ניט געוואוסט פונוואַנען
עס איז געקומען ־ די באַדינער אָבער האָבן געוואוסט, מַחמת
זיי האָבן אָנגעשעפט דאָס וואַסער ־ האָט דער בעל־שִׂמחה

10 געריפן דעם חָתן, אוּן צוּ אים געזָאגט: יעדער איינער שטעלט
קודם דעם גוטן ווײַן, אוּן בעת מע האָט זיך גוט אָנגעטרונקען,
ערשט דעמאָלט דעם ערגערן; דוּ אָבער האָסט דעם גוטן
11 ווײַן געהאַלטן ביז אַצינד. דעם דאָזיקן אָנהיוב פוּן זײַנע נְסים
האָט ײֵשוּעַ געטאָן אין קָנָה פוּן גָלִיל, אוּן האָט אַנטפּלעקט
12 זײַן כָּבוד; אוּן זײַנע תַלמידים האָבן געגלויבט אין אים. נאָך
דעם האָט ער אַראָפּגענידערט קיין כְּפַר־נַחוּם, מיט זײַן מוטער,
אוּן זײַנע ברידער, אוּן זײַנע תַלמידים; אוּן זיי זענען דאָרטן
13 פאַרבליבן עטלעכע טעג. אוּן דער יְהוּדישער יוֹם־טוֹב פֶּסַח
האָט געהאַלטן, אוּן ײֵשוּעַ איז עוֹלֶה־רֶגֶל געווען קיין יְרוּשָׁלַיִם.
14 אוּן אין דעם בֵּית־הַמִקדש האָט ער געפּונען יענע, וואָס האָבן
15 פאַרקויפט אָקסן אוּן שאָף אוּן טויבן, אוּן די חַלפָנים זיצן. אוּן
ער האָט געמאַכט אַ קאַנטשיק פוּן שטריק, אוּן האָט אַלעמען
אַרויסגעטריבן פוּן דעם בֵּית־הַמִקדש, צוזאַמען מיט די שאָף אוּן
די אָקסן; אוּן ער האָט אויסגעשיט דאָס געלט פוּן די חַלפָנים, אוּן
16 איבערגעקערט זייערע טישן. אוּן צוּ די, וואָס האָבן פאַרקויפט
טויבן, האָט ער געזָאגט: נעמט דאָס צוּ פוּן דאַנען; מאַכט ניט
17 מיין פאָטערס הויז אַ הויז פוּן מִסחָר. זײַנע תַלמידים האָבן זיך
דערמאָנט, אַז סע שטייט געשריבן: די קְנאָה פוּן דיין הויז האָט
18 מיך פאַרצערט. אוּן די יְהוּדן האָבן אים געענטפערט, אוּן געזָאגט:
וואָס צייכן טוסטו אונדז ווייזן, אַז דוּ טוסט די דאָזיקע זאַכן?
19 האָט ײֵשוּעַ געענטפערט, אוּן צוּ זיי געזָאגט: צעשטערט דעם
20 דאָזיקן הֵיכל, אוּן אין דריי טעג וועל איך אים אויפשטעלן. די
יְהוּדן האָבן דעריבער געזָאגט: זעקס־אוּן־פערציק יאָר איז דער
דאָזיקער הֵיכל געבויט געוואָרן, אוּן דוּ וועסט אים אויפשטעלן
21 אין דריי טעג? ער אָבער האָט געערעדט פוּן דעם הֵיכל פוּן זײַן
22 גוּף. בכֵן, ווען ער איז אויפגעשטאַנען תְחַית־הַמֵתים, האָבן זיך
זײַנע תַלמידים דערמאָנט, אַז ער האָט דאָס דאָזיקע געזָאגט, אוּן
זיי האָבן געגלויבט די כְּתבֵי־הַקוֹדֶש, אוּן אין די רייד, וואָס ײֵשוּעַ
23 האָט געערעדט. אוּן בעת ער איז געווען אין יְרוּשָׁלַיִם איבער דעם

יום־טוב פֶּסח, האָבן אַ סַך געגלויבט אין זיין נאָמען, זעענדיק
24 זיינע נסים, וואָס ער האָט געטאָן. אָבער ישׂוע האָט זיך ניט
25 אָנגעַרטרויט אין זיי, וואָרים ער האָט געקענט אַלע מענטשן, אוּן
מַחמת ער האָט זיך ניט געדאַרפט, אַז עמיצער זאָל עדות זאָגן
פּונוועגן דעם מענטשן; וואָרים ער אַליין האָט געוואוסט, וואָס
סאאיז געווען אין דעם מענטשן.
ג אוּן עס איז געווען אַ מענטש פון די פּרושים, וואָס האָט געהייסן
2 נַקדימון, אַ שַׂר פון די יידן. דער דאָזיקער איז צו אים געקומען
ביינאַכט, אוּן האָט צו אים געזאָגט: רבי, מיר וויסן, אַז דו ביסט
אַ לערער, וואָס איז געקומען פון גאָט: וואָרים קיינער קאָן ניט
טאָן די דאָזיקע נסים, וואָס דו טוסט, סיידן גאָט איז מיט אים.
3 האָט ישׁוע געענטפערט, אוּן צו אים געזאָגט: באמת, באמת,
איך זאָג דיר, סיידן איינער ווערט געבוירן אויפסניַ, קאָן ער
4 ניט זען דאָס מַלכות פון גאָט. זאָגט צו אים נַקדימון: וויאַזוי
קאָן אַ מענטש געבוירן ווערן, ווען ער איז אַ זָקן? קאָן ער
אַריַינקומען אַ צווייט מאָל אין זיין מוטערס טראַכט, אוּן געבוירן
5 ווערן? האָט ישׁוע געענטפערט: באמת, באמת, איך זאָג דיר,
סיידן איינער ווערט געבוירן פון וואַסער אוּן דעם גייסט, קאָן
6 ער ניט אַריַינקומען אין דעם מַלכות פון גאָט. דאָס, וואָס איז
געבוירן פון דעם פלייש, איז פלייש; אוּן דאָס, וואָס איז געבוירן
7 פון דעם גייסט, איז גייסט. חידוש דיך ניט, וואָס איך האָב
8 דיר געזאָגט: איר מוזט געבוירן ווערן אויפסניַ. דער ווינט
בלאָזט וואוּ ער וויל, אוּן דו הערסט זיין קול, אָבער דו ווייסט
ניט פונוואַנען ער קומט, אוּן וואוהין ער גייט; אַזוי איז יעדער
9 איינער, וואָס איז געבוירן פון דעם גייסט. האָט נַקדימון צו אים
10 געזאָגט: וויאַזוי קאָן דאָס זיין? אוּן ישׁוע האָט געענטפערט,
אוּן צו אים געזאָגט: דו ביסט אַ לערער פון ישׂראל, אוּן דאָס
11 פאַרשטייסטו ניט? באמת, באמת, איך זאָג דיר: מיר רעדן דאָס,
וואָס מיר וויסן, אוּן זאָגן עדות פּונוועגן דעם, וואָס מיר האָבן
12 געזען; אוּן איר נעמט ניט אָן אונדזער עדות. אויב איך האָב צו

אייך געראדט פונוועגן ערדישע זאַכן, אוּן איר גלויבט ניט, ווייאַזוי
וועט איר גלויבן, אויב אִיך זאָל צו אייך רעדן פונוועגן הימלישע
13 זאַכן? אוּן קיינער איז ניט אַרויפגעגאַנגען אין הימל אַריין, נייערט
דער, וואָס האָט אַראָפּגעניידערט פון הימל, דער בֶּן־אָדָם, וואָס
14 איז אין הימל. אוּן אַזוי ווי משה האָט אויפגעהויבן די שלאַנג
אין דער מִדבר, פונקט אַזוי מוז דער בֶּן־אָדָם אויפגעהויבן ווערן,
15 כדי יעדער איינער, וואָס גלויבט אין אים, זאָל האָבן אייביק
16 לעבן. וואָרים גאָט האָט אַזוי ליב געהאַט די וועלט, אַז ער האָט
געגעבן זיין בֶּן־יָחִיד, כדי יעדער איינער, וואָס גלויבט אין אים,
17 זאָל ניט פאַרלוירן ווערן, נייערט האָבן אייביק לעבן. וואָרים
גאָט האָט ניט געשיקט דעם זון אין דער וועלט אַריין צו מִשפטן
די וועלט, נייערט אַז די וועלט זאָל געראַטעוועט ווערן דורך אים.
18 דער, וואָס גלויבט אין אים, ווערט ניט געמִשפט; דער, וואָס
גלויבט ניט, איז שוין געמִשפט געוואָרן, מַחמת ער האָט ניט
19 געגלויבט אין דעם נאָמען פון דעם בֶּן־יָחִיד פון גאָט. אוּן דאָס
איז דער מִשפט, וואָס דאָס ליכט איז געקומען אין דער וועלט
אַריין, אוּן מענטשן האָבן ליב געהאַט די פינצטערניש ליבערשט
וויי דאָס ליכט; וואָרים זייערע מַעשׂים זענען געווען שלעכט.
20 וואָרים יעדער איינער, וואָס טוט שלעכטס, האָט פיינט דאָס
ליכט, אוּן קומט ניט צו דעם ליכט, כדי זיינע מַעשׂים זאָלן ניט
21 אויסגעפונען ווערן. נייערט דער, וואָס טוט דעם אֱמת, קומט צו
דעם ליכט, כדי זיינע מַעשׂים זאָלן אַנטפליקט ווערן, אַז זיי זענען
22 געטאָן געוואָרן אין גאָט. נאָך דעם איז יֵשׁוּעַ געקומען מיט זיינע
תַּלמידים אין דעם לאַנד יהודה; אוּן ער איז דאָרט פאַרבליבן
23 מיט זיי, אוּן האָט געטוּבלט. אוּן אויך יוֹחָנָן האָט געטוּבלט געוועזן
אין עֵינוֹן, נאָענט פון שָׁלֵם, מַחמת עס איז דאָרטן געווען אַ סַך
וואַסער; אוּן זיי זענען געקומען אוּן האָבן זיך געלאָזט טוּבלען.
24 וואָרים יוֹחָנָן איז נאָך ניט געווען אַריינגעוואָרפן אין דער תּפִיסה.
25 אוּן עס האָט זיך אויפגעהויבן אַ מַחלוֹקה צווישן די תַּלמידים
26 פון יוֹחָנָן אוּן אַ יִידן וועגן רייניקונג. אוּן זיי זענען געקומען צו

יוֹחָנָן, אוֹן הָאָבֶן צוּ אִים גְעוָאָגְט: רַבִּי, דֶער, וואָס אִיז בִּיי דִיר
גְעוּוען אִין עֵבֶר־הַיַרדֶן, אוֹן אוֹיף וועמֶען דוּ הָאָסְט עֵדוּת גְעוָאָגְט,
27 זֶע, דֶער דָאָזִיקֶער טוּבלְט, אוֹן אַלֶע קוּמֶען צוּ אִים. הָאָט יוֹחָנָן
גְעֶענְטפֶערְט, אוֹן גְעוָאָגְט: אַ מֶענְטש קָאָן זִיךְ גָאָרְנִיט נֶעמֶען,
28 סִיידֶן עֶם אִיז אִים גְעגֶעבֶן גְעוּוָארֶן פּוּן הִימֶל. אִיר אַלֶיין זֶענְט
מִיינֶע עֵדוּת, אַז אִיךְ הָאָבּ גְעוָאָגְט: אִיךְ בִּין נִיט דֶער מָשִׁיחַ,
29 נִייעֶרְט אַז אִיךְ בִּין גְעשִׁיקְט גְעוָוארֶן פָאַר אִים. דֶער,
וואָס הָאָט דִי כַּלָה, אִיז דֶער חָתָן; אוֹן דֶער פְרֵיינְט פּוּן דֶעם חָתָן,
וואָס שְׁטֵייט אוֹן הֶערְט זִיךְ צוּ צוּ אִים, אִיז זִיךְ שְׁטַארְק מְשַׂמֵחַ
אִיבֶּער דֶעם חָתָנְס קוֹל; דִי דָאָזִיקְע שִׂמְחָה מִיינֶע אִיז אִיצְט פּוֹל.
30, 31 עֶר מוּז וואָקְסֶן, אִיךְ אָבֶּער מוּז וועֶרֶן קְלֶענֶער. דֶער, וואָס קוּמְט
פּוּן אוֹיבֶן, אִיז אִיבֶּער אַלֶעמֶען; דֶער, וואָס אִיז פּוּן דֶער עֶרְד,
אִיז פּוּן דֶער עֶרְד, אוֹן פּוּן דֶער עֶרְד טוּט עֶר רֶעדֶן; דֶער, וואָס
32 קוּמְט פּוּן הִימֶל, אִיז אִיבֶּער אַלֶעמֶען. וואָס עֶר הָאָט גְעזֶען אוֹן
גְעהֶערְט, וועֶגֶן דֶעם זָאָגְט עֶר עֵדוּת, אוֹן קֵיינֶער נֶעמְט נִיט אָן
33 זַיין עֵדוּת; דֶער, וואָס הָאָט אָנגֶענוּמֶען זַיין עֵדוּת, הָאָט צוּגֶעלֵייגְט
34 זַיין חֲתִימָה, אַז גָאָט אִיז אֱמֶת. וואָרִים דֶער, וועֶמֶען גָאָט הָאָט
גְעשִׁיקְט, טוּט רֶעדֶן דִי רֵייד פּוּן גָאָט; וואָרִים עֶר גִיט נִיט דֶעם
35 גֵייסְט מִיט אַ מָאָס. דֶער פָאָטֶער הָאָט לִיב דֶעם זוֹן, אוֹן הָאָט
36 אַלֶצְדִינְג גֶעגֶעבֶן אִין זַיין הָאַנְט אַרַיין. דֶער, וואָס גְלוֹיבְט אִין דֶעם
זוֹן, הָאָט אֵייבִּיק לֶעבֶן; דֶער אָבֶּער, וואָס גֶעהָאָרְכְט נִיט דֶעם זוֹן,
וועט נִיט זֶען קַיין לֶעבֶן, נִייעֶרְט דֶער צָארְן פּוּן גָאָט טוּט רוֹעֶן
אוֹיף אִים.

ד אוֹן בְּעת דֶער הָאַר הָאָט זִיךְ דֶערוואוּסְט, אַז דִי פְרוּשִׁים הָאָבֶּן
גְעהֶערְט, אַז יֵשׁוּעַ מַאַכְט אוֹן טוֹבלְט מֶער תַּלְמִידִים ווִי יוֹחָנָן
2 חַגם יֵשׁוּעַ אַלַיין הָאָט נִיט גְעטוֹבלְט, נִייעֶרְט זִיינֶע תַּלְמִידִים
3 הָאָט עֶר פַאַרלָאָזְט יְהוּדָה, אוֹן אִיז ווִידֶער אַוועקְגֶעגַאַנְגֶען קַיין
4, 5 גָלִיל. אוֹן עֶר הָאָט גֶעמוּזְט דוּרכְגֵיין דוּרְךְ שׁוֹמְרוֹן. אוֹן עֶר אִיז
גְעקוֹמֶען אִין אַ שְׁטָאָט פּוּן שׁוֹמְרוֹן, וואָס הָאָט גֶעהֵיסְן סוּכַר,
נָאָענְט צוּ דֶעם שְׁטִיק פֶעלְד, וואָס יַעֲקֹב הָאָט גְעגֶעבֶן צוּ זַיין זוֹן

6 יוסף. אוּן יַעקֹבס ברוּנעם איז דאָרט געווען. אוּן אַזוי ווי יֵשוּעַ
איז געווען מיד פּוּן וועג, האָט ער זיך אַנידערגעזעצט ביי דעם
7 ברוּנעם; עס איז געווען אַרוּם דער זעקסטער שָׁעה. אוּן געקוּמען
איז אַ פרוי פּוּן שומרוֹן צוּ שעפּן וואַסער. זאָגט יֵשוּעַ צוּ איר: גיב
8 מיר צוּ גרינקען. וואָרים זיינע תַּלמידים זענען אַוועקגעגאַנגען
9 אין דער שטאָט אַריין צוּ קויפן שפּייז. אוּן די שומרוֹנישע פרוי
האָט צוּ אים געזאָגט: ווי קוּמט עס, וואָס דוּ, וואָס ביסט אַ יִד,
בעטסט צוּ טרינקען ביי מיר, אַ שומרוֹנית? וואָרים יִדן האָבן
10 ניט געהאַט קיין מַגע־וּמַשׂא מיט שומרוֹנים. האָט יֵשוּעַ איר
געענטפערט: אויב דוּ וואָלטסט געוואוּסט די מַתָּנה פּוּן גאָט,
אוּן ווער דאָס איז, וואָס זאָגט צוּ דיר: גיב מיר צוּ טרינקען,
וואָלטסטוּ געוועוּן געבעטן ביי אים, אוּן ער וואָלט דיר געוועוּן
11 געגעבן לעבעדיק וואַסער. זאָגט צוּ אים די פרוי: האַר, דוּ האָסט
ניט מיט וואָס אַנצושעפּן, אוּן דער ברוּנעם איז טיף; פוּנוואַנען
12 האָסטוּ דאָס לעבעדיקע וואַסער? צי ביסטוּ גרעסער פּוּן יַעקֹב
אָבינוּ, וואָס האָט אוּנדז געגעבן דעם ברוּנעם, אוּן האָט פּוּן אים
13 אַליין געטרוּנקען, אוּן זיינע זין, אוּן זיינע בהֵמות? האָט יֵשוּעַ
געענטפערט, אוּן צוּ איר געזאָגט: יעדער איינער, וואָס טרינקט
14 פּוּן דעם דאָזיקן וואַסער, וועט ווידער זיין דאָרשטיק. אָבער דער,
וואָס טוט טרינקען פּוּן דעם וואַסער, וואָס איך וועל אים געבן,
וועט קיינמאָל מער ניט דאָרשטיק זיין; נייערט דאָס וואַסער,
וואָס איך וועל אים געבן, וועט ווערן אין אים אַ וואַסער־קוואַל,
15 וואָס קוואַלט אַרויף צוּם אייביקן לעבן. זאָגט צוּ אים די פרוי:
האַר, גיב מיר דאָס דאָזיקע וואַסער, כדי איך זאָל ניט דאָרשטן,
16 אוּן ניט דאַרפן קוּמען אַהער צוּ שעפּן. זאָגט יֵשוּעַ צוּ איר:
17 גיי, רוּף דיין מאַן, אוּן קוּם אַהער. האָט די פרוי געענטפערט,
אוּן געזאָגט: איך האָב ניט קיין מאַן. זאָגט יֵשוּעַ צוּ איר:
18 דוּ האָסט ריכטיק געזאָגט: איך האָב ניט קיין מאַן; וואָרים דוּ
האָסט געהאַט פינף מענער; אוּן דער, וועמען דוּ דאָסט איצט,
19 איז ניט דיין מאַן; דאָס האָסטוּ אֱמת געזאָגט. זאָגט צוּ אים די

20 פרוי: האַר, איך זע, אַז דו ביסט אַ נביא. אונדזערע אָבות
האָבן תּפִילה געטאָן אויף דעם דאָזיקן באַרג; און איר זאָגט, אַז
21 אין ירושלַים איז דער מָקום, וואו מע דאַרף תּפִילה טאָן. זאָגט
יֵשוּע צו איר: אִשה, גלויב מיר, סע קומט די שָעה, וואָס ניט
אויף דעם דאָזיקן באַרג, אויך ניט אין ירושלַים וועט איר תּפִילה
22 טאָן צום פאָטער. איר טוט תּפִילה צו דעם, וועמען איר קענט
ניט; מיר טוען תּפִילה צו דעם, וועמען מיר קענען; וואָרים די
23 ישועה איז פון די יִידן. אָבער סע קומט די שָעה, און אָט איז
זי, וועַן די אֱמֶתע מִתפַּלְלִים וועלן מִתפּלל זיין צום פאָטער אין
גייסט און אֱמת; וואָרים אַזוינע טוט דער פאָטער באַגערן זאָלן
זיין זיינע מִתפַּלְלִים. גאָט איז גייסט; און די, וואָס טוען תּפִילה
24 צו אים, מוזן תּפִילה טאָן אין גייסט און אֱמת. זאָגט די פרוי
25 צו אים: איך וויים, אַז מָשִיחַ (וואָס הייסט געזאַלבטער) וועט
קומען; וועַן ער וועט קומען, וועט ער אונדז באַשיידן אַלצדינג.
זאָגט יֵשוּע צו איר: איך, וואָס רעד מיט דיר, בין עס טאַקע.
26 אינצווישן זענען אָנגעקומען זיינע תַּלמידים; און זיי האָבן זיך
27 געוואונדערשט, וואָס ער רעדט מיט אַ נקֵיבה. דאָך האָט קיינער
ניט געזאָגט: וואָס ווילסטו? אָדער: פאַרוואָס רעדסטו מיט
28 איר? און די פרוי האָט איבערגעלאָזט דעם וואַסער־קרוג, און
29 איז אַוועק אין שטאָט אַריין, און גענאָגט צו די מענטשן: קומט,
זעט אַ מענטשן, וואָס האָט מיר געזאָגט אַלצדינג, וואָס איך האָב
30 געטאָן; זאָל דאָס זיין דער מָשִיחַ? זענען זיי אַרויסגעגאַנגען פון
31 דער שטאָט, און זענען געקומען צו אים. בשַעת־מַעשה האָבן
32 אים די תַּלמידים געבעטן, אַזוי צו זאָגן: רֶבִי, עס. אָבער ער
האָט צו זיי געזאגט: איך האָב אַ שפייז צו עסן, פון וואָס איר
33 וויסט ניט. די תַּלמידים האָבן דעריבער געזאָגט איינער צום
34 אַנדערן: צי האָט אים עמיצער געבראַכט עפּעס צו עסן? זאָגט
יֵשוּע צו זיי: מיין שפייז איז צו טאָן דעם רָצון פון אים, וואָס האָט
35 מיך געשיקט, און צו פאַרענדיקן זיין ווערק. זאָגט איר ניט: עס
זענען נאָך פיר חֳדָשים, און דערנאָך קומט דער שניט? איך זאָג

אייך, הייבט אויף אייערע אויגן, אוּן קוקט אויף די פעלדער, ווָאס
36 זענען שוין ווייס צוּם שניט. דער, ווָאס שניידט, איז מקַבל שׂכַר,
אוּן זאַמלט איין פֵּירות צוּם אייביקן לעבן, כדי דער, ווָאס זייט,
37 אוּן דער, ווָאס שניידט, זאָלן זיך אינאיינעם משַׂמֵח זיין. ווָארים
דָּא פּאַסט זיך דָּאס מָשל: איינער זייט, אוּן אַן אַנדערער שניידט.
38 איך האָב אייך געשיקט צוּ שניידן דָּאס, איוּף ווָאס איר האָט זיך
ניט געמִיט; אַנדערע האָבן זיך געמִיט, אוּן איר זענט אין זייער
39 מִי אַרייַנגעקוּמען. אוּן פוּן יענער שטאָט האָבן אַ סַך פוּן די
שומרוֹנים געגלויבט אין אים, צוליב דעם ווָארט פוּן דער פרוי,
ווָאס האָט עֵדות געזאָגט: ער האָט מיר געזאָגט אַלצדינג, ווָאס
40 איך האָב געטָאָן. אוּן אַז די שומרוֹנים זענען צוּ אים געקוּמען,
האָבן זיי אים געבעטן צוּ פאַרבלַייבן מיט זיי; אוּן ער איז דָּארט
41 פאַרבליבן צוויי טעג. אוּן נאָך אַ סַך האָבן געגלויבט צוליב
42 זיין ווָארט; אוּן זיי האָבן געזאָגט צוּ דער פרוי: איצט גלויבן
מיר, ניט צוליב דיינע רייד, ווָארים מיר אַליין האָבן געהערט, אוּן
43 ווייסן, אַז דָּאס איז באֶמת דער גואַל פוּן דער וועלט. אוּן נאָך די
44 צוויי טעג איז ער פוּן דָּארטן אַוועקגעגאַנגען קיין גָּלִיל. ווָארים
ישוּע אַליין האָט עֵדות געזאָגט, אַז אַ נָביא האָט ניט קיין כָּבוד
45 אין זיין אייגן לאַנד. אוּן אַז ער איז געקוּמען קיין גָּלִיל, האָבן
אים די גָּלִילער מקַבל־פָּנים געווען, ווייל זיי האָבן געזען אַלץ,
ווָאס ער האָט געטָאָן אין ירוּשָׁלַיִם אויף יום־טוב; ווָארים אויך זיי
46 האָבן עולה־רֶגל געווען אויף יום־טוב. אוּן ער איז ווידער אַמאָל
געקוּמען קיין קָנָה אין גָּלִיל, וואוּ ער האָט געמאַכט דָּאס וואַסער
צוּ ווייַן. אוּן דָּארט איז געווען איינער אַן איידלמאַן, וועמעס זון
47 איז געווען קראַנק אין כפַר־נַחוּם. בעת ער האָט געהערט, אַז
ישוּע איז אַרויסגעקוּמען פוּן יהוּדה קיין גָּלִיל, איז ער געגאַנגען
אוּן האָט אים געבעטן, אַז ער זאָל אַראָפּגיידערן אוּן היילן זיין
48 זון; ווָארים ער האָט געהאַלטן בּיים שטאַרבן. אוּן ישוּע האָט
צוּ אים געזאָגט: סיידן איר זעט נסים וְנִפלָאוֹת, וועט איר ניט
49 גלויבן׳ זאָגט צוּ אים דער איידלמאַן: האַר, קוּם אַראָפּ, איידער

50 מיין קינד שטאַרבט. זאָגט יֵשׁוּעַ צוּ אים: גיי; דיין זון לעבט׳
אוּן דער מענטש האָט געגלויבט דאָם וואָרט, וואָם יֵשׁוּעַ האָט
51 צוּ אים געזאגט, אוּן ער איז געגאַנגען זיין וועג. אוּן בעת ער
האָט אַראָפּגעניידערט, האָבן אים באַגעגנט זיינע קנעכט, אוּן
52 געזאָגט, אַז זיין זון לעבט. אוּן ער האָט געפֿאָרשט ביי זיי די
שָׁעה, ווען ער האָט זיך אָנגעהויבן צוּ בעסערן. האָבן זיי צוּ אים
געזאָגט: נעכטן אין דער זיבעטער שָׁעה האָט דאָם פיבער אים
53 אָפּגעלאָזט. אוּן דער פֿאָטער האָט פֿאַרשטאַנען, אַז דאָם איז
געווען אין יענער שָׁעה, אין וועלכער יֵשׁוּעַ האָט צוּ אים געזאָגט:
דיין זון לעבט׳ אוּן ער האָט אַליין געגלויבט, אוּן זיין גאַנץ הויז.
54 דאָם דאָזיקע איז שוין דאָם צווייטע וואונדער, וואָם יֵשׁוּעַ האָט
געטאָן ביי זיין אַרויסקומען פוּן יהוּדה קיין גָלִיל.

ה אוּן נאָך דעם איז געווען יוֹם־טוֹב ביי יִידן; אוּן יֵשׁוּעַ האָט עולה־
2 רֶגל געווען קיין ירוּשָׁלַיִם. אוּן אין ירוּשָׁלַיִם ביים שַׁער־הַצֹאן
איז פֿאַראַן אַ טייך, וואָם היימט אויף לָשׁוֹן־קוֹדֶשׁ בֵּית־חַסְדָא,
3 אוּן וואָם האָט פֿינף פּאָלישן, אין די דאָזיקע איז געלעגן אַן
עוֹלם פוּן קראַנקע, בלינדע, הינקענדיקע, אויסגעצערטע, וואָם
4 האָבן געוואַרט, אַז דאָם וואַסער זאָל זיך באַוועגן. וואָרים
אַ מַלאָך פוּן גאָט פלעגט פוּן צייט־צוּ־צייט אַראָפּנידערן אין
דעם טייך אַריין, אוּן באַוועגן דאָם וואַסער; אוּן דער, וואָם איז
צוערשט אַריַינגעגאַנגען, נאָכדעם ווי דאָם וואַסער איז באַוואויגן
געוואָרן, איז געוואָרן געזונט, פוּן וואָס קראַנקהייט ער האָט
5 נאָר געליטן. אוּן דאָרט איז געווען אַ מענטש, וואָם איז קראַנק
6 געווען אַכט־אוּן־דרייסיק יאָר. אוּן אַז יֵשׁוּעַ האָט אים געזען,
אוּן האָט פֿאַרשטאַנען, אַז ער ליגט שוין אַזוי אַ לאַנגע צייט,
7 האָט ער צוּ אים געזאָגט: דוּ ווילסט געזונט ווערן? האָט אים
דער חוֹלֶה געענטפֿערט: האַר, איך האָב ניט קיינעם, וואָם זאָל
מיך אַריַינטאָן אין טייך אַריין, בעת דאָם וואַסער באַוועגט זיך;
8 אַיידער איך קוּם אָן, גייט אַן אַנדערער אַראָפּ פֿאַר מיר. זאָגט
9 צוּ אים יֵשׁוּעַ: שטיי אויף, נעם דיין געלעגער, אוּן גיי. אוּן תֵּיכֶף

איז דער מענטש געזונט געוואָרן, אוּן האָט געגעמען זיין געלעגער
10 אוּן איז געגאַנגען. אוּן יענער טאָג איז געווען שַׁבת. אוּן די יִידן
האָבן געזאָגט צוּ דעם, וואָס איז געהיילט געוואָרן: עס איז שַׁבת,
11 אוּן עס איז דיר ניט דערלויבט צוּ טראָגן דיין געלעגער. אָבער
ער האָט זיי געענטפערט: דער, וואָס האָט מיך געזונט געמאַכט,
האָט צוּ מיר געזאָגט: נעם דיין געלעגער, אוּן גיי. האָבן זיי אים
12 געפרעגט: ווער איז דער מענטש, וואָס האָט צוּ דיר געזאָגט:
13 נעם דיין געלעגער, אוּן גיי? אָבער דער, וואָס איז געהיילט
געוואָרן, האָט ניט געוואוּסט, ווער דאָס איז געווען; וואָרים יֵשוּעַ
האָט אָפּגעקערט, וויל אַן עולם איז געווען אויף יענעם אָרט.
14 דערנאָך האָט אים יֵשוּעַ געפונען אין דעם בֵּית־הַמִקדש, אוּן
האָט צוּ אים געזאָגט: זע, דוּ ביסט געוואָרן געזונט; זינדיק ניט
15 מער, וויל טאָמער וועט דיך באַפאַלן אַן ערגערע זאַך. אוּן דער
מענטש איז אַוועקגעגאַנגען, אוּן האָט געציילט די יִידן, אַז דאָס
16 איז געווען יֵשוּעַ, וואָס האָט אים געזונט געמאַכט. אוּן צוליב דעם
האָבן די יִידן גערוֶדפט יֵשוּעַן, מַחמת ער האָט אַזוינס געטאָן
17 אוּם שַׁבת. אָבער יֵשוּעַ האָט זיי געענטפערט: מיין פאָטער
18 אַרבעט ביז איצט, אוּן איך אַרבער אויך. אוּן טאַקע צוליב דעם
האָבן די יִידן נאָך מער געזוכט אים צוּ טייטן, מַחמת ער האָט
ניט נאָר מחַלֵל־שַׁבת געווען, נייערט האָט אויך אָנגערופן גאָט
19 זיין פאָטער, אוּן זיך געמאַכט גלייך מיט גאָט. יֵשוּעַ האָט זיי
דעריבער געענטפערט, אוּן געזאָגט: באמת, באמת, איך זאָג
אייך, דער זון קאָן פוּן זיך אַליין גאָרניט טאָן, סיידן דאָס, וואָס
ער זעט דעם פאָטער טאָן; וואָרים דאָס, וואָס ער טוט, דאָס
20 טוט אויך אויף דעם זעלבן אופן דער זון. וואָרים דער פאָטער
האָט ליב דעם זון, אוּן ווייזט אים אַלצדינג, וואָס ער טוט אַליין;
אוּן גרעסערע מַעשׂים ווי די דאָזיקע וועט ער אים ווייזן, כּדי
21 איר זאָלט נשתּוממ ווערן. וואָרים אַזוי ווי דער פאָטער איז
מחַיֶה־מֵתים אוּן גיט זיי לעבן, פונקט אַזוי מאַכט אויך דער זון
22 לעבעדיק, וועמען ער ווייל. וואָרים דער פאָטער מִשפּט קיינעם

ניט, נייערט האָט דעם גאַנצן מִשפּט איבערגעגעבן דעם זון, כדי
23 אַלע זאָלן אָפּגעבן כָּבוד דעם זון, פּונקט ווי זיי גיבן אָף כָּבוד
דעם פאָטער. דער, וואָס גיט ניט אָף קיין כָּבוד דעם זון, גיט ניט
24 אָף קיין כָּבוד דעם פאָטער, וואָס האָט אים געשיקט. באמת,
באמת, איך זאָג אייך: דער, וואָס הערט מיין וואָרט, און גלויבט
דעם, וואָס האָט מיך געשיקט, האָט אייביק לעבן, און קומט
ניט צום מִשפּט, נייערט איז אַריבערגעגאַנגען פון דעם טויט
25 אין לעבן אַריין. באמת, באמת, איך זאָג אייך: סע גענעענט
די שָׁעה, און אָט איז זי, ווען די מֵתים וועלן הערן דאָם קול
26 פון דעם בֶּן־אֱלֹהִים, און די, וואָס הערן, וועלן לעבן. וואָרים
ווי דער פאָטער האָט לעבן אין זיך אַליין, פּונקט אַזוי האָט ער
27 אויך געגעבן דעם זון צו האָבן לעבן אין זיך אַליין; און ער האָט
אים געגעבן רשות צו טאָן מִשפּט, מַחמת ער איז דער בֶּן־אָדָם.
28 וואונדערט אייך ניט אויף דעם; וואָרים סע גענעענט די שָׁעה,
אין וועלכער אַלע, וואָס זענען אין די קבָרים, וועלן הערן זיין
29 קול, און וועלן אַרויסקומען; די, וואָס האָבן געטאָן גוטס, צו דער
אויפשטייאונג פון לעבן, און די, וואָס האָבן געטאָן שלעכטס,
30 צו דער אויפשטייאונג פון מִשפּט. איך קאָן גאָרניט טאָן פון
מיר אַליין; ווי איך הער, אַזוי מִשפּט איך; און מיין מִשפּט איז
געראַכט, מַחמת איך זוך ניט מיין אייגענעם רָצון, נייערט דעם
31 רָצון פון דעם, וואָס האָט מיך געשיקט. אויב איך זאָג עֵדות אויף
32 מיר אַליין, איז מיין עֵדות ניט אֱמת. פאַראַן אַן אַנדערער, וואָס
זאָגט עֵדות וועגן מיר; און איך ווייס, אַז דאָס עֵדות, וואָס ער איז
33 מֵעיד אויף מיר, איז אֱמת. איר האָט געשיקט צו יוחָנָן, און ער
34 האָט עֵדות געזאָגט פאַר דעם אֱמת. איך אָבער נעם ניט אָן דאָס
עֵדות זאָגן פון אַ מענטשן; נייערט איך זאָג דאָס, כדי איר זאָלט
35 געראַטעוועט ווערן. ער איז געווען אַ ליכט, וואָס האָט געברענט
און געשיינט, און איר זענט געווען גרייט זיך משַׂמֵחַ צו זיין אַ
36 צייט אין זיין ליכט. אָבער איך האָב אַן עֵדות, וואָס איז גרעסער
איידער יוחָנָנס, וואָרים די מַעשׂים, וואָס דער פאָטער האָט מיר
געגעבן

געגעבן ממַלא צוּ זיין, טאַקע די מַעשׂים, וואָם איך טוּ, זאָגן עדות
37 אויף מיר, אַז דער פאָטער האָט מיך געשיקט. אוּן דער פאָטער,
וואָם האָט מיך געשיקט, האָט עדות געזאָגט אויף מיר. איר
האָט אויך צומאָל ניט געהערט זיין קול, אוּן אויך ניט געזען
38 זיין געשטאַלט. אוּן זיין וואָרט טוט ניט רוען אין אייך, וואָרים
39 וועמען ער האָט געשיקט, דעם גלויבט איר ניט. איר פאָרשט
די כּתבי־הקוֹדש, מַחמת איר מיינט, אַז אין זיי האָט איר אייביק
40 לעבן; אוּן זיי זענען עם, וואָם זאָגן עדות אויף מיר; אוּן איר ווילט
41 ניט קומען צוּ מיר, כּדי איר זאָלט האָבן לעבן. איך נעם ניט אָן
42 קיין כּבוד פוּן מענטשן; איך קען אייך, איר וואָם האָט ניט אין
43 זיך די ליבשאַפט פוּן גאָט. איך בין געקומען אין מיין פאָטערס
נאָמען, אוּן איר זענט מיך ניט מקַבל; אויב אַן אַנדערער וועט
44 קומען אין זיין אייגענעם נאָמען, אים וועט איר מקַבל זיין. וויאַזוי
קאָנט איר גלויבן, וואָם נעמט אָן כּבוד איינער פוּן דעם אַנדערן,
אוּן דעם כּבוד, וואָם קומט פוּן דעם איינציקן גאָט, זוכט איר
45 ניט? מיינט ניט, אַז איך וועל אייך פאַרקלאָגן פאַר דעם פאָטער;
פאַראַן איז איינער, וואָם טוט אייך פאַרקלאָגן, משה, אויף וועמען
46 איר פאַרלאָזט אייך. וואָרים וואָלט איר געגלויבט משהן, וואָלט
איר אויך מיר געגלויבט, מַחמת ער האָט געשריבן פוּנוועגן
47 מיר. אויב אָבער איר גלויבט ניט זיינע כּתובים, וויאַזוי וועט איר
גלויבן מיינע רייד?

ו דערנאָך איז ישוּע אַריבער אויף דער אַנדערער זייט פוּן
2 דעם ים־הגָלילי, ביי טבֶריָה. אוּן אַ גרויסער עולם איז אים
נאָכגעגאַנגען, מַחמת זיי האָבן געזען די וואונדער, וואָם ער האָט
3 געטאָן מיט די קראַנקע. אוּן ישוּע איז אַרויפגעגאַנגען אויף דעם
באַרג, אוּן האָט זיך דאָרטן אַנידערגעזעצט מיט זיינע תַלמידים.
4, 5 אוּן ער איז געווען נאָענט צוּם יידישן יום־טוב פסח. אוּן בעת
ישוּע האָט אויפגעהויבן זיינע אויגן, אוּן געזען, אַז אַ גרויסער
עולם דערנענטערט זיך צוּ אים, האָט ער געזאָגט צוּ פיליפוסן:
פוּנוואַנען זאָלן מיר קויפן ברויט, כּדי די דאָזיקע זאָלן האָבן וואָם

6 צו עסן? און דאָס האָט ער געזאָגט, אים צו פרואוון; וואָרים ער
7 אַליין האָט געוואוסט, וואָס ער וועט טאָן. האָט אים פיליפּוס
געענטפערט: פאַר צוויי הונדערט דינָרים ברויט וועט פאַר זיי
8 ניט זיין גענוג, אַז יעדער איינער זאָל כאָטש קריגן אַביסל. זאָגט
צו אים איינער פון זיינע תַלמידים, אַנדריי, דער ברודער פון
9 שמעון פעטרוס: פאַראַן דאָ אַ יינגל, וואָס האָט פינף גערשטן־
10 ברויטן און צוויי פישׂ; אָבער וואָס איז דאָס פאַר אַזויפיל? האָט
ישׂוע געזאָגט: הייסט די מענטשן זיך אַנידערזעצן. און עס איז
געווען אַ סַך גרָז אויף יענעם פלאַץ. און די מענטשן האָבן
11 זיך אַנידערגעזעצט, אַרום פינף טויזנט אין צאָל. און ישׂוע האָט
גענומען די ברויטן, און אַז ער האָט אַ ברָכה געמאַכט, האָט ער
זיי פונאַנדערגעטיילט צו די, וואָס זענען געווען אנידערגעזעצט;
12 און אַזוי איוך פון די פישׂ, וויפל זיי האָבן געוואָלט. און אַז זיי זענען
געווָארן זאַט, האָט ער געזאָגט צו זיינע תַלמידים: זאַמלט צוזויף
די איבערגעבליבענע ברעקלעך, אַז סאָזאָל גאָרנישט פאַרלוירן
13 גיין. און זיי האָבן זיי צוזויפגענומען און האָבן אָנגעפילט צוועלף
קערב מיט ברעקלעך פון די פינף גערשטן־ברויטן, וואָס זענען
14 איבערגעבליבן פון די, וואָס האָבן געגעסן. און בעת די מענטשן
האָבן געזען דעם נס, וואָס ער האָט געטאָן, האָבן זיי געזאָגט:
דאָס איז באָמת דער נָביא, וואָס דאַרף קומען אויף דער וועלט.
15 און בעת ישׂוע האָט באַמערקט, אַז זיי האָבן בדֵעה צו קומען
און אים נעמען מיט געוואַלט, כדי אים צו מאַכן פאַר אַ מֶלך,
16 האָט ער זיך ווידער צוריקגעצויגן אַליין אויף דעם באַרג. און
אַז עס איז געווָארן אָוונט, האָבן זיינע תַלמידים אַראָפגענידערט
17 צום יַם, און זיי זענען אַריַינגעגאַנגען אין אַ שיף אַריין, און זענען
אַריבערגעפאָרן דעם יַם קיין כפַר־נַחום. און עס איז שוין געווען
18 פינצטער, און ישׂוע איז נאָך ניט געקומען צו זיי. און דער יַם
19 האָט זיך אויפגעהויבן, ווייל אַ גרויסער ווינט האָט געבלאָזן. און
נאָכדעם ווי זיי זענען אָפגעפאָרן אַן עֶרך פון פינף־און צוואַנציק,
אָדער דרייסיק סטאַדיעס, האָבן זיי געזען ישׂוען גיין אויפן יַם,

אוּן זיך דערנענטערן צוּ דער שיף. אוּן זיי האָבן מוֹרא געהאַט.
20 אָבער ער האָט צוּ זיי געזאָגט: דאָס בין איך; האָט ניט קיין
21 מוֹרא. אוּן זיי האָבן אים געוואָלט אַרײַננעמען אין דער שיף
אַריין; אוּן די שיף האָט זיך תֵּכף דערנענטערט צוּם לאַנד,
22 וואוהין זיי זענען געפאָרן. אוּיף מאָרגן האָט דאָס פאָלק, וואָס
איז געשטאַנען אוּיף דער אַנדערער זייט יַם, געזען, אַז דאָרטן
איז ניט געווען קיין אַנדערע שיף אוֹיסער איינער, אוּן אַז ישוּעַ
איז ניט אַרײַנגעגאַנגען מיט זיינע תַּלמידים אין דער שיף אַריין,
23 נייערט, אַז זיינע תַּלמידים זענען אַוועקגעפאָרן אַליין. עם זענען
אָבער אָנגעקוֹמען אַנדערע שיפן פוּן טִבֶרְיָה, נאָענט צוּ דעם
פלאַץ, וואוֹ זיי האָבן געגעסן דאָס ברויט, נאָכדעם ווי דער האַר
24 האָט אַ בְּרָכה געמאַכט; אוּן וועז דאָס פאָלק האָט געזען, אַז
ישוּעַ איז דאָרט ניטאָ, אוּן אויך ניט זיינע תַּלמידים, זענען זיי
אַריין אין די שיפן, אוּן זענען געפאָרן קיין כְּפַר־נַחוּם, אוּן האָבן
25 געזוּכט ישוּעַן. אוּן אַז זיי האָבן אים געפוּנען אוּיף יענער זייט
יַם, האָבן זיי צוּ אים געזאָגט: רַבִּי, ווען ביסטוּ אַהערגעקוֹמען?
26 האָט ישוּעַ זיי געענטפערט, אוּן גזאָגט: באמת, באמת, איך
זאָג אייך, איר זוכט מיך, ניט מַחמת איר האָט געזען די נְסים,
נייערט ווייל איר האָט געגעסן פוּן די ברויטן, אוּן זענט זאַט
27 געוואָרן. מִיט אייך ניט פאַר דער שפּייז, וואָס גייט פאַרלוירן,
נייערט פאַר דער שפּייז, וואָס פאַרבלײַבט פאַר דעם אייביקן
לעבן, וואָס דער בֶּן־אָדָם וועט אייך געבן; וואָרים אוּיף אים האָט
28 גאָט, דער פאָטער, אַרויפגעלייגט זיין חֲתִימה. אוּן זיי האָבן צוּ
אים געזאָגט: וואָס זאָלן מיר טאָן, כדי צוּ טאָן די מַעשׂים פוּן
29 גאָט? האָט ישוּעַ געענטפערט, אוּן צוּ זיי געזאָגט: דאָס איז
דאָס ווערק פוּן גאָט, אַז איר זאָלט גלויבן אין אים, וועמען ער
30 האָט געשיקט. אוּן זיי האָבּ צוּ אים געזאָגט: וואָס טוסטוּ דען
פאַר אַ נס, אַז מיר זאָלן זען, אוּן דיר גלויבן? וואָס טוסטוּ אוּיף?
31 אוּנדזערע אָבות האָבן געגעסן מַן אין דער מִדבר; ווי סע שטייט
32 געשריבן: ער האָט זיי געגעבן צוּ עסן ברויט פוּן הימל. האָט

ישוע צו זיי געזאגט: באמת, באמת איך זאג אייך, ניט משה
האט אייך געגעבן ברויט פון הימל, נייערט מיין פאטער גיט
אייך דאס אמתע ברויט פון הימל. וואָרים דאס ברויט פון גאט 33
איז דאס, וואס קומט ארא פון הימל, און גיט לעבן צו דער
וועלט. האבן זיי צו אים געזאגט: האר, גיב אונדז תמיד דאס 34
דאזיקע ברויט. און ישוע האט צו זיי געזאגט: איך בין דאס 35
ברויט פון לעבן; דער, וואס קומט צו מיר, וועט קיינמאל ניט
הונגעריק זיין, און דער, וואס גלויבט אין מיר, וועט קיינמאל ניט
זיין דארשטיק. אבער איך האב אייך געזאגט, אז איר האט מיך 36
געזען, און דאך האט איר ניט געגלויבט. אלצדינג, וואס דער 37
פאטער גיט מיר, וועט קומען צו מיר; און דעם, וואס קומט צו
מיר, אים וועל איך באיין־אופן ניט ארויסווארפן. וואָרים איך בין 38
ארא פגעקומען פון הימל, ניט צו טאן מיין אייגענעם רצון, נייערט
דעם רצון פון אים, וואס האט מיך געשיקט. און דאס איז דער 39
רצון פון אים, וואס האט מיך געשיקט, אז פון דעם אלעמען,
וואס ער האט מיר געגעבן, זאל איך גארניט פארלירן, נייערט
איך זאל עם אויפשטעלן אין דעם לעצטן טאג. וואָרים דאס איז 40
דער רצון פון מיין פאטער, אז יעדער איינער, וואס זעט דעם
זון, און גלויבט אין אים, זאל האבן אייביק לעבן; און איך וועל
אים אויפשטעלן אין דעם לעצטן טאג. די יידן האבן דעריבער 41
געמורמלט קעגן אים, מחמת ער האט געזאגט: איך בין דאס
ברויט, וואס איז ארא פגעקומען פון הימל. און זיי האבן געזאגט: 42
איז ניט דער דאזיקער ישוע בן־יוסף, וועמעם פאטער און מוטער
מיר קענען? וויאזוי טוט ער איצט זאגן: איך בין ארא פגעקומען
פון הימל? האט ישוע געענטפערט, און צו זיי געזאגט: מורמלט 43
ניט צווישן זיך. קיינער קאן ניט קומען צו מיר, סיידן דער 44
פאטער, וואס האט מיך געשיקט, ציט אים; און איך וועל אים
אויפשטעלן אין דעם לעצטן טאג. סע שטייט געשריבן אין די 45
נביאים: און זיי וועלן אלע זיין געלערנט פון גאט. יעדער איינער,
וואס האט געהערט און געלערנט פון דעם פאטער, קומט צו

46 מיר. ניט, אַז עמיצער האָט געזען דעם פאָטער, אַחוץ דער,
47 וואָס איז פון גאָט, ער האָט געזען דעם פאָטער. באמת, באמת,
איך זאָג אייך, דער, וואָס גלויבט אין מיר, האָט אייביק לעבן.
48, 49 איך בין דאָס ברויט פון לעבן. אייערע אָבות האָבן געגעסן מַן
50 אין דער מִדבר, און זענען געשטאָרבן. דאָס דאָזיקע איז דאָס
ברויט, וואָס קומט אַראָפּ פון הימל, כדי מע זאָל עסן דערפון,
51 און ניט שטאַרבן. איך בין דאָס לעבעדיקע ברויט, וואָס איז
אַראָפּגעקומען פון הימל; אויב עמיצער וועט עסן פון דעם דאָזיקן
ברויט, וועט ער לעבן אויף אייביק; און דאָס ברויט, וואָס איך
52 וועל געבן פאַר דעם לעבן פון דער וועלט, איז מיין פלייש. די
יִידן האָבן זיך דעריבער געאַמפּערט אויינער מיט דעם אַנדערן,
אַזוי צו זאָגן: וויאַזוי קען ער אונדז געבן זיין קלייש צו עסן?
53 יֵשוּעַ האָט דעריבער צו זיי געזאָגט: באמת, באמת, איך זאָג
אייך, אויב איר וועט ניט עסן דאָס פלייש פון דעם בֶּן־אָדָם, און
54 טרינקען זיין בלוט, האָט איר ניט קיין לעבן אין זיך. דער, וואָס
עסט מיין פלייש, און טרינקט מיין בלוט, האָט אייביק לעבן; און
55 איך וועל אים אויפשטעלן אין דעם לעצטן טאָג. וואָרים מיין
פלייש איז אֱמֶת שפּייז, און מיין בלוט איז אֱמֶת געטראַנק.
56 דער, וואָס עסט מיין פלייש, און טרינקט מיין בלוט, רוט אין
57 מיר, און איך אין אים. אַזוויוו דער לעבעדיקער פאָטער האָט
מיך געשיקט, און איך לעב פונוועגן דעם פאָטער, אַזוי וועט דער,
58 וואָס עסט מיך, אויך לעבן פון מיינעטוועגן. דאָס דאָזיקע איז
דאָס ברויט, וואָס איז אַראָפּגעקומען פון הימל: ניט ווי אייערע
אָבות האָבן געגעסן, און זענען געשטאָרבן; דער, וואָס עסט דאָס
59 דאָזיקע ברויט, וועט לעבן אויף אייביק. דאָס דאָזיקע האָט ער
געזאָגט אין דער שול, בעת ער האָט געלערנט אין כּפר־נַחוּם.
60 און אַ סַך פון זיינע תַּלמידים, בעת זיי האָבן דאָס געהערט,
האָבן געזאָגט: דאָס איז אַ האַרב וואָרט; ווער קאָן דאָס הערן?
61 יֵשוּעַ האָט אָבער פאַרשטאַנען אין זיך, אַז זיינע תַּלמידים האָבן
געמורמלט דערבי, האָט ער צו זיי געזאָגט: טוט דאָס אייך גורם
זיין

זיין צו שטרויכלעז? אוּן וואָס, אויב איר זאָלט זען דעם בֶּן־אָדָם
62 אַרויפגיין, וואוּ ער איז פריער געווען? דער גייסט איז דאָס, וואָס
63 גיט לעבן; דאָס פלייש נוצט צו גאָרניט; די רייד, וואָס איך האָב
גערעדט צו אייך, זענען גייסט אוּן לעבן. אָבער פאַראַן עטלעכע
64 צווישן אייך, וואָס גלויבן ניט. וואָרים ישוּעַ האָט געוואוסט פוּן
אָנהייב אָן, ווער עס זענען די, וואָס האָבן ניט געגלויבט, אוּן ווער
עס וועט אים איבערענטפערן. אוּן ער האָט געזאָגט: דערפאַר
65 האָב איך צו אייך געזאָגט, אַז קיינער קאָן ניט קומען צו מיר,
סיידן דאָס איז אים באַשערט געוואָרן פוּן דעם פאָטער. פוּן
66 דעמאָלט אָן האָבן זיך אַ סַך פוּן זיינע תַּלמידים צוריקגעצויגן, אוּן
זענען מער מיט אים ניט געגאַנגען. ישוּעַ האָט דעריבער געזאָגט
67 צו די צוועלף: ווילט איר אויך אַוועקגיין? אוּן שִׁמעון פעטרוס
68 האָט אים געענטפערט: האַר, צו ווען זאָלן מיר גיין? דו
האָסט די ווערטער פוּן אייביקן לעבן. אוּן מיר האָבן געגלויבט,
69 אוּן וויסן, אַז דו ביסט דער הייליקער פוּן גאָט. האָט ישוּעַ זיי
70 געענטפערט: האָב איך ניט אייך, די צוועלף, אויסדערוויילט, אוּן
71 איינער פוּן אייך איז אַ שָׂטָן? אוּן ער האָט געערעדט פוּן יהוּדה
בֶּן־שִׁמעון אִישׁ־קְרִיוֹת, וואָרים ער איז געווען דער, וואָס האָט אים
געזאָלט איבערענטפערן, הַגַם איינער פוּן די צוועלף.

ז אוּן נאָכדעם איז ישוּעַ אַרומגעגאַנגען אין גָלִיל; וואָרים ער האָט
ניט געוואָלט אַרומגיין אין יהוּדה, מַחמת די יִידן האָבן געזוכט
2 אים צו טייטן. אוּן דער יִידישער יום־טוב סוכות האָט זיך
3 דערנענטערט. זיינע בריידער האָבן דעריבער צו אים געזאָגט:
קער אָף פוּנדאַנען אוּן גיי קיין יהוּדה, כדי דיינע תַּלמידים זאָלן
4 אויך זען די מַעשׂים, וואָס דו טוסט. וואָרים קיינער טוט ניט
קיין שום זאַך בסֵתר, אויב ער באַגערט אָפן באַקאַנט צו זיין.
אויב דו טוסט די דאָזיקע זאַכן, אַנטפלעק דיך פאַר דער וועלט.
5, 6 וואָרים אַפילו זיינע בריידער האָבן ניט געגלויבט אין אים. ישוּעַ
האָט דעריבער צו זיי געזאָגט: מיין צייט איז נאָך ניט געקומען,
7 אָבער אייער צייט איז אַלעמאָל גרייט. די וועלט קאָן אייך
ניט

ניט פיינט האָבן; מיך אָבער האָט זי פיינט, מַחמת איך זאָג
8 עֲדות אויף איר, אַז אירע מַעשׂים זענען שלעכט. גייט, זייט
עולה־רֶגל אויף יום־טוב; איך בין ניט עולה־רֶגל אויף דעם
דאָזיקן יום־טוב, מַחמת מיין צייט איז נאָך ניט ממַלא געוואָרן.
9, 10 און בעת ער האָט דאָס געזאָגט, איז ער געבליבן אין גָלִיל. און
נאָכדעם ווי זיינע ברידער זענען עולה־רֶגל געווען אויף יום־טוב,
11 איז ער אויך עולה־רֶגל געווען, ניט אָפֿן, נייערט בסֵתר. און
יום־טוב האָבן אים די יִידן געזוכט, און געזאָגט: וואו איז ער?
12 און עס איז געווען וועגן אים אַ סַך געמורמל צווישן דעם פאָלק;
טייל האָבן געזאָגט: ער איז אַ גוטער מענטש; אַנדערע האָבן
13 געזאָגט: ניין, ער פאַרפירט דאָס פאָלק. דאָך האָט קיינער ניט
14 געריידט אָפֿן וועגן אים, אויס מורא פאַר די יִידן. און בעת עס איז
שוין געווען אין מיטן פון דעם יום־טוב, איז יֵשׁוּעַ אַרויפגעגאַנגען
15 אין בֵּית־הַמקדש אַריין, און האָט געלערנט. און די יִידן האָבן
זיך געחִידושט, און געזאָגט: וויאַזוי קאָן דער דאָזיקער מענטש
16 אַ סֵפֶר, אַז ער האָט קיינמאָל ניט געלערנט? יֵשׁוּעַ האָט זיי
דעריבער געענטפערט, און געזאָגט: מיין תּוֹרה איז ניט מיינע,
17 נייערט דעמס, וואָס האָט מיך געשיקט. אויב עמיצער איז וויליק
צו טאָן זיין רָצון, וועט ער וויסן פון דער לערנונג, צי זי איז
18 פון גאָט, אָדער צי איך רעד פון מיר אַליין. דער, וואָס רעדט
פון זיך אַליין, זוכט זיין אייגענעם כָּבוד; דער אָבער, וואָס זוכט
דעם כָּבוד פון דעם, וואָס האָט אים געשיקט, דער דאָזיקער איז
19 וואָרהאַפטיק, און קיין אומגערעכטיקייט איז אין אים ניטאָ. האָט
אייך מֹשה ניט געגעבן די תּוֹרה? און דאָך האַלט קיינער ניט פון
20 אייך די תּוֹרה. פאַרוואָס זוכט איר מיך צו טייטן? און דער הָמון
האָט אים געענטפערט: דו האָסט אַ בייזן גייסט; ווער זוכט דיך
21 צו טייטן? האָט יֵשׁוּעַ געענטפערט, און צו זיי גזאָגט: איך האָב
22 געטאָן איין זאַך, און איר אַלע חִידושט זיך דעריבער. מֹשה האָט
אייך געגעבן מִצוַת־מִילה (ניט, אַז עס איז פון מֹשהן, נייערט פון
23 די אָבות), און איר זענט שַבת מַל אַ מענטשן. בכֵּן, אויב מען איז

מַל אַ מענטשן אום שַבת, כדי ניט עובר צו זיין אויף תורת־משה,
פֿאַרוואָס צערנט איר אויף מיר, וואָס איך האָב שַבת אַ גאַנצן
24 מענטצן געזונט געמאַכט? משפט ניט לפֿנים, נייערט משפט אַ
25 גערעכט משפט. און עטלעכע ירושלַימער האָבן געזאָגט: איז
26 דאָס ניט דער, וועמען זיי זוכן צו טייטן? אָט רעדט ער אָפֿן, און
זיי זאָגן אים גאָרניט. זאָל עס זיין, אַז די שָרים וויסן באָמת,
27 אַז דאָס איז דער מָשיחַ? מיר וויסן פֿונוואַנען ער איז; אָבער
וען מָשיחַ וועט קומען, וועט קיינער ניט ווסן פֿונוואַנען ער איז.
28 ישוע האָט דעריבער אויסגערופֿן אין דעם בֵּית־המקדש, בעת
ער האָט געלערנט, און געזאָגט: איר קענט מיך, און איר ווייסט
פֿונוואַנען איך בין? איך בין אָבער ניט געקומען פֿון מיר אַליין,
נייערט דער, וואָס האָט מיך געשיקט, איז וואָרהאַפֿטיק, און אים
29 קענט איר ניט. איך קען אים, מַחמת איך בין פֿון אים, און ער
30 האָט מיך געשיקט. זיי האָבן דעריבער געזוכט אים צו כאַפֿן;
נאָר קיינער האָט ניט געלייגט קיין האַנט אויף אים, מַחמת זיין
31 שָעה איז נאָך ניט געקומען. אָבער אַ סַך פֿון דעם פֿאָלק האָבן
געגלויבט אין אים, און זיי האָבן געזאָגט: וען משיחַ וועט קומען,
32 וועט ער דען טאָן מער נסים, ווי דער דאָזיקער האָט געטאָן? און
די פֿרושים האָבן געהערט, ווי דאָס פֿאָלק רעדט אַזוינס וועגן
אים, און די ראָשי־כֹהַנים און די פֿרושים האָבן אַרויסגעשיקט
33 באַדינער אים צו כאַפֿן. ישוע האָט דעריבער געזאָגט: נאָך
אַ קלַיינע ווייַלע בין איך מיט אייך, דערנאָך גיי איך צו אים,
34 וואָס האָט מיך געשיקט; איר וועט מיך זוכן, און וועט מיך ניט
35 געפֿינען; און וואו איך בין, קאָנט איר ניט קומען. האָבן די יִדן
געזאָגט איינער צום אַנדערן: וואוהין טראַכט ער צו גיין, וואָס
מיר וועלן אים ניט געפֿינען? וועט ער אָפשר גיין צו די אין גָלות
36 צווישן די גריכן, און לערנען די גריכן? וואָס מיינט דאָס וואָרט,
וואָס ער האָט געזאָגט: איר וועט מיך זוכן און ניט געפֿינען; און
37 וואו איך בין, קאָנט איר ניט קומען? און אין דעם לעצטן טאָג,
דעם גרויסן טאָג פֿונעם יום־טוב, איז ישוע געשטאַנען, און האָט

אויסגערופֿן

אויסגערופֿן: אויב עמיצער איז דאָרשטיק, זאָל ער קומען צו מיר
38 און טרינקען. דער, וואָס גלויבט אין מיר, ווען לעלן פון זיין לײַב, לויט
39 ווי דער פּסוק זאָגט, פליסן טייכן פון לעבעדיק וואַסער. און דאָס
האָט ער דערעדט פון דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, וואָס די, וואָס גלויבן אין
אים, האָבן באַדאַרפט מקבל זיין; וואָרים דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ איז
נאָך ניט געווען געגעבן געוואָרן, מַחמת ישוע איז נאך ניט געווען
40 פֿאַרהערלעכט. און טייל פון דעם פֿאָלק, בעת זיי האָבן געהערט
די דאָזיקע רייד, האָבן געזאָגט: דער דאָזיקער איז באָמת דער
41 נָביא. אַנדערע האָבן געזאָגט: דאָס איז דער מָשִׁיחַ. אַנדערע
זוידער האָבן געזאָגט: וואָס, צי טוט דער מָשִׁיחַ אַרויסקומען
42 פון גָלִיל? האָבן ניט די כְּתבֵי־הַקוֹדֶשׁ געזאָגט, אַז דער מָשִׁיחַ
קומט פון דעם זאָמען פון דָוִד, און פון בֵּית־לֶחֶם, די שטאָט, פון
43 וואַנען דָוִד איז געווען? און עם האָט זיך אויפגעהויבן וועגן אים
44 אַ מַחלוֹקה ביים פֿאָלק. און טייל פון זיי האָבן אים געוואָלט
45 כאַפּן; נאָר קיינער האָט אויף אים ניט געלייגט אַ האַנט. און
די באַדינער זענען דעריבער געקומען צו די ראָשׁי־כֹּהֲנים און
די פרושים; און יענע האָבן צו זיי געזאָגט: פֿאַרוואָס האָט איר
46 אים ניט געבראַכט? האָבן די באַדינער געענטפֿערט: סאהאָט
נאָך קיינמאָל אַ מענטש אַזוי גערעדט, ווי דער דאָזיקער מענטש,
47 האָבן די פרושים זיי געענטפֿערט: זענט איר אויך פֿאַרפירט
48 געוואָרן? צי האָט עמיצער פון די שָׂרים, אָדער פון די פרושים,
49 געגלויבט אין אים? אָבער דער דאָזיקער המון, וואָס קען ניט די
50 תורה, איז פֿאַרשאָלטן. זאָגט צו זיי נַקדימון, דער, וואָס איז צו
51 אים פריער געקומען, הַגַם ער איז געווען איינער פון זיי: משפט
דען אונדזער תורה אַ מענטשן, איידער זי הערט קודם פון אים
52 אַליין, און מע ווייסט וואָס ער טוט? האָבן זיי געענטפֿערט, און
צו אים געזאָגט: ביסטו אויך פון גָלִיל? פֿאָרש, און זע, אַז
53 פון גָלִיל שטייט ניט אויף קיין נָביא. און איטלעצער איז זיך
אַהיימגעגאַנגען.

ח, 2 (און ישוע איז געגאַנגען צו דעם הַר־הַזֵּיתים. אָבער אין דער
פרי

פרי איז ער ווידער געקומען אין דעם בֵּית־הַמִּקדש אַריין, אוּן
דאָם גאַנצע פאָלק איז געקומען צוּ אים; אוּן ער האָט זיך
אַנידערגעזעצט, אוּן האָט זיי געלערנט. אוּן די סופרים אוּן די 3
פרושים האָבן געבראַכט אַ פרוי, וואָס מען האָט געכאַפּט ביי
זנוּת; אוּן זיי האָבן זי אַוועקגעשטעלט אין דער מיט, אוּן האָבן 4
צוּ אים געזאָגט: רַבִּי, די דאָזיקע אִשה איז געכאַפּט געוואָרן ביי
זנוּת, טאַקע בשַׁעת מַעשׂה. אין דער תּוֹרה האָט אוּנדז מֹשה 5
געבאָטן אַזוינע צוּ פאַרשטיינען; וואָס זאָגסטוּ דערצוּ? אוּן דאָם 6
האָבן זיי געזאָגט, אים צוּ פּרוּאוון, כדי זיי זאָלן עפּעס האָבן וועגן
וואָס אים צוּ פאַרקלאָגן. אָבער יֵשׁוּע האָט זיך אַיינגעבוּיגן, אוּן
געשריבן מיטן פינגער אויף דער ערד. אוּן אַזוּיווי זיי האָבן 7
געהאַלטן אין פרעגן וווּיטער, האָט ער זיך אויפגעהויבן, אוּן האָט
צוּ זיי געזאָגט: דער צווישן אייך, וואָס איז אָן אַ זינד, זאָל זיין
דער ערשטער צוּ וואַריפן אויף איר אַ שטיין. אוּן ער האָט 8
זיך ווידער אַיינגעבוּיגן, אוּן געשריבן אויף דער ערד. אוּן אַז 9
זיי האָבן דאָם געהערט, זענען זיי אַרויסגעגאַנגען איינער נאָכן
אַנדערן, אָנהייבנדיק פּוּן דעם עלטסטן, ביז לעצטן; אוּן יֵשׁוּע איז
געבליבן אַליין, אוּן די פרוי איז געשטאַנען אין דער מיט. אוּן 10
יֵשׁוּע האָט זיך אויפגעהויבן, אוּן האָט צוּ איר געזאָגט: אִשה,
וואוּ זענען זיי? האָט דיך קיינער ניט פאַרמִשפּט? אוּן זי האָט 11
געזאָגט: קיינער ניט, האַר. האָט יֵשׁוּע צוּ איר געזאָגט: אוּך איך
פאַרמִשפּט דיך ניט; גיי, אוּן פּוּן איצט אָן זינדיק ניט מער.) אוּן 12
יֵשׁוּע האָט צוּ זיי ווידער גערעדט, אַזוי צוּ זאָגטן: איך בין דאָם
ליכט פּוּן דער וועלט; דער, וואָס גייט מיר נאָך, וועט קיינמאָל
ניט גיין אין דער פינצטערניש, נייערט וועט האָבן דאָם ליכט
פּוּן לעבן. די פרושים האָבן דעריבער צוּ אים געזאָגט: דוּ 13
זאָגסט עֵדות פּוּנוועגן דיר אַליין; דיין עֵדות איז ניט אֱמת. אוּן 14
יֵשׁוּע האָט געענטפערט, אוּן צוּ זיי געזאָגט: אויב אַפילוּ איך זאָג
עֵדות פּוּנועגן מיר אַליין, איז מיין עֵדות אֱמת, וואָרים איך וויים
פּוּנוואַנען איך בין געקומען, אוּן וואוּהין איך גיי; איר אָבער וויסט

15 ניט פּונוואַנען איך קום, אָדער וואוהין איך גיי. איר טוט מִשפּטן
16 לויט דעם פלייש; איך מִשפּט קיינעם ניט. אוּן אויב אַפילו איך
טו מִשפּטן, איז מיין מִשפּט אֱמת; ווָאָרים איך בין ניט אַליין,
17 נייערט איך אוּן דער פָאטער, ווָאָם האָט מיך געשיקט. אוּן אויך
אין דער תּורה שטייט געשריבן, אַז דָאָם עֵדות פּוּן צוויי מענטשן
18 איז אֱמת. איך זָאג עֵדות פּונוועגן מיר אַליין, אוּן דער פָאטער,
19 ווָאָם האָט מיך געשיקט, זָאגט אויך עֵדות פּונוועגן מיר. זיי האָבן
דעריבער צו אים געזָאגט: ווואו איז דיין פָאטער? אוּן יֵשוּע האָט
געענטפערט: איר קענט ניט מיך, אוּן ניט מיין פָאטער; אויב
איר וואָלט מיך געקענט, וואָלט איר אויך געקענט מיין פָאטער.
20 די דָאזיקע רייד האָט ער געזָאגט אין דער שאַצקאַמער, בעת ער
האָט געלערנט אין דעם בֵּית־הַמִקדש; אוּן קיינער האָט אים ניט
21 געגרומען, מַחמת זיין שָעה איז נָאך ניט געווען געקומען. ער האָט
דעריבער ווידער צו זיי געזָאגט: איך גיי אַוועק, אוּן איר וועט
מיך זוכן; אָבער איר וועט שטאַרבן אין אייערע זינד; וואוהין איך
22 גיי, קענט איר ניט קומען. האָבן די יִידן דעריבער געזָאגט: וויל
ער זיך אָפשר טייטן, מַחמת ער זָאגט: וואוהין איך גיי, קענט
23 איר ניט קומען? אוּן ער האָט צו זיי געזָאגט: איר זענט פּוּן
אונטן, איך בין פּוּן אויבן; איר זענט פּוּן דער וועלט; איך בין ניט
24 פּוּן דער וועלט. דערפַאר האָב איך צו אייך געזָאגט, אַז איר
וועט שטאַרבן אין אייערע זינד. ווָאָרים סיידן איר וועט גלויבן,
25 אַז איך בין עס, וועט איר שטאַרבן אין אייערע זינד. האָבן זיי
צו אים געזָאגט: ווער ביסטו? אוּן יֵשוּע האָט צו זיי געזָאגט:
26 טאַקע דער, ווָאָם איך האָב אייך געזָאגט פּוּן אָנהויב אָן. איך
האָב אַ סַך צו רעדן פּונוועגן אייך, אוּן צו מִשפּטן; אָבער דער,
ווָאָם האָט מיך געשיקט, איז אֱמת. אוּן דָאָם, ווָאָם איך האָב
27 פּוּן אים גֶהערט, דָאָם רעד איך צו דער וועלט. נָאר זיי האָבן
ניט פַאַרשטַאנען, אַז ער האָט צו זיי געזעדט פּוּן דעם פָאטער.
28 יֵשוּע האָט דעריבער געזָאגט: בעת איר וועט האָבן דערהויבן
דעם בֶּן־אָדָם, דעמָאלט וועט איר ווִיסן, אַז איך בין ער, אוּן אַז

איך טו גאָרניט פון מיר אַליין, נייערט ווי דער פאָטער האָט מיך
29 געלערנט, אַזוי רעד איך. און דער, וואָס האָט מיך געשיקט, איז
מיט מיר; ער האָט מיך ניט געלאָזן אַליין; וואָרים איך טו תָּמיד
30 דאָס, וואָס אים איז וואויל־געפעלן. בעת ער האָט דאָס געזאָגט,
31 האָבן אַ סַך געגלויבט אין אים. ישוּע האָט דעריבער געזאָגט צו
יענע יידן, וואָס האָבן אין אים געגלויבט: אויב איר וועט בלײַבן
32 בײַ מײַן וואָרט, זענט איר באָמת מײַנע תַּלמידים, און איר וועט
33 קענען דעם אָמת, און דער אָמת וועט אײַך מאַכן פריי. האָבן
זיי אים געענטפערט: מיר זענען אַברָהמס זאָמען, און זענען נאָך
קיינמאָל ניט געווען פאַרקנעכט צו קײן מענטשן; וויאַזוי זאָגסטו:
34 איר וועט ווערן פריי? און ישוּע האָט זיי געענטפערט: באמת,
באמת, איך זאָג אײַך: יעדער איינער, וואָס באַגייט אַ זינד, איז
35 דער קנעכט פון זינד. און דער קנעכט פאַרבלײַבט ניט אין דעם
36 הויז אויף אײביק; דער זון פאַרבלײַבט אויף אײביק. דעריבער,
אויב דער זון וועט אײַך מאַכן פריי, וועט איר באָמת זײַן פריי.
37 איך ווייס, אַז איר זענט אַברָהמס זאָמען; אָבער איר זוכט מיך
צו טייטן, מַחמת מײַן וואָרט געפינט ניט קײן פּלאַץ בײַ אײַך.
38 איך רעד דאָס, וואָס איך האָב געזען בײַ מײַן פאָטער, און איר
טוט אויך דאָס, וואָס איר האָט געהערט פון אייער פאָטער.
39 און זיי האָבן געענטפערט, און צו אים געזאָגט: אַברָהם איז
אונדזער פאָטער. זאָגט ישוּע צו זיי: ווען איר וואָלט געווען
אַברָהמס קינדער, וואָלט איר געטאָן די מַעשׂים פון אַברָהמען.
40 אָבער איר זוכט מיך איצט צו טייטן, אַ מענטשן, וואָס האָט
אײַך געזאָגט דעם אָמת, וועלכן איך האָב געהערט פון גאָט;
41 דאָס האָט אַברָהם ניט געטאָן. איר טוט די מַעשׂים פון אייער
פאָטער. האָבן זיי צו אים געזאָגט: מיר זענען ניט געבוירן
42 געווָארן דורך זנות; מיר האָבן אין פאָטער, גאָט. האָט ישוּע
צו זיי געזאָגט: ווען גאָט וואָלט געווען אייער פאָטער, וואָלט
איר מיך ליב געהאַט, וואָרים איך בין אַרויסגעגאַנגען און בין
געקומען פון גאָט; וואָרים ניט פון מיר אַליין בין איך געקומען,

43 נייערט ער האָט מיך געשיקט. פֿאַרוואָס פֿאַרשטייט איר ניט
מיין לָשון? דערפֿאַר ווייל איר קאָנט ניט הערן מיין וואָרט.
44 איר זענט פון אייער פֿאָטער, דעם שָׂטן, און די תַּאוות פון אייער
פֿאָטער ־ דאָס איז אייער רָצון צו טאָן. ער איז געווען אַ רוצֵחַ פון
אָנהויב אָן, און איז ניט געשטאַנען אין דעם אֱמת, מַחמת עס איז
אין אים ניטאָ קיין אֱמת. בשַׁעת ער רעדט אַ ליגן, רעדט ער לויט
זיין אייגענער טֶבע, וואָרים ער איז אַ שַׁקרן, און דער פֿאָטער פון
45 שֶׁקר. אָבער ווייל איך זאָג דעם אֱמת, גלויבט איר מיר ניט.
46 ווער פון אייך טוט מיך באַשולדיקן אין אַ זינד? אויב איך זאָג
47 אֱמת, פֿאַרוואָס גלויבט איר מיר ניט? דער, וואָס איז פון גאָט,
טוט הערן די רייד פון גאָט; דעריבער הערט איר זיי ניט, מַחמת
48 איר זענט ניט פון גאָט. האָבן די יִדן געענטפֿערט, און צו אים
געזאָגט: צי זָאגן מיר ניט מיט רעכט, אַז דו ביסט אַ שומרוני, און
49 האָסט אַ בייזן גייסט? און ישוע האָט געענטפֿערט: איך האָב
ניט קיין בייזן גייסט, נייערט איך גיב אָף כָּבוד מיין פֿאָטער, און
50 איר זענט מיך מבַזה. אָבער איך זוך ניט מיין אייגענעם כָּבוד;
51 פֿאַראַן איינער, וואָס טוט אים זוכן און מִשפּטן. באמת, באמת,
איך זָאג אייך, אויב איינער היט אָף מיין וואָרט, וועט ער קיינמאָל
52 ניט זען קיין טויט. האָבן די יִדן צו אים געזאָגט: איצט וויסן
מיר, אַז דו האָסט אַ בייזן גייסט. אַבְרָהם איז געשטאָרבן, און די
נביאים; און דו זאָגסט: אויב איינער היט אָף מיין וואָרט, וועט
53 ער קיינמאָל ניט פֿאַרזוכן פון טויט. ביסטו גרעסער פון אַבְרָהם
אָבינו, וואָס איז געשטאָרבן? און די נביאים זענען געשטאָרבן;
54 פֿאַר וועמען מאַכסטו דיך אַליין? און ישוע האָט געענטפֿערט:
אויב איך גיב מיר אַליין אָף כָּבוד, איז מיין כָּבוד גאָרניט; עס
איז מיין פֿאָטער, וואָס גיט מיר אָף כָּבוד, פון וועמען איר זאָגט,
55 אַז ער איז אייער גאָט. און איר האָט אים ניט געקענט; אָבער
איך קען אים. און אויב איך וואָלט זאָגן: איך קען אים ניט,
וואָלט איך זיין אַ ליגנער גלייך צו אייך; אָבער איך קען אים, און
56 היט אָב זיין וואָרט. אייער פֿאָטער אַבְרָהם האָט זיך געפֿרייט

צו זען מיין טאָג; אוּן ער האָט אים געזען, אוּן זיך משׂמֵחַ געווען.
57 די יִידן האָבן דעריבער געזאָגט צו אים דו ביסט נאָך ניט אַלט
58 קיין פופציק יאָר, אוּן דו האָסט געזען אַבְרָהמען? אוּן יֵשׁוּעַ האָט
צו זיי געזאָגט: באמת, באמת, איך זאָג אייך, איידער אַבְרָהם
איז געווען, בין איך. זיי האָבן דעריבער אויפגעהויבן שטיינער
59 צו ווַארפן אויף אים; אָבער יֵשׁוּעַ האָט זיך פאַרבאָרגן, אוּן איז
אַרויסגעגאַנגען פוּן דעם בֵּית־הַמִקדש.
אוּן בעת ער איז פאַרביַיגעגאַנגען, האָט ער געזען אַ מענטשן, ט
2 וואָס איז געווען בלינד פוּן זיין געבורט אָן. אוּן זיינע תַלמידים
האָבן אים געפרעגט: רֶבִי, ווער האָט געזינדיקט, דער דאָזיקער
מענטש, אָדער זיינע עלטערן, וואָס ער איז געבוירן געוואָרן
3 בלינד? האָט יֵשׁוּעַ געענטפערט: ניט ער האָט געזינדיקט, אוּן
ניט זיינע עלטערן, נייערט כדי די מַעשׂים פוּן גאָט זאָלן אין אים
4 אַנטפּלעקט ווערן. מיר מוזן טאָן די מַעשׂים פוּן אים, וואָס האָט
מיך געשיקט, כָּל־זמַן עס איז טאָג; סע קומט אָן די נאָכט, ווען
5 קיינער קאָן ניט אַרבעטן. כָּל־זמַן איך בין אין דער וועלט, בין
6 איך דאָס ליכט פוּן דער וועלט. בעת ער האָט דאָס געזאָגט,
האָט ער אויסגעשפּיגן אויף דער ערד, אוּן געמאַכט אַ ליים פוּן
דעם שפּייַכץ, אוּן האָט אים באַשמירט די אויגן מיט דעם ליים,
7 אוּן צו אים געזאָגט: גיי, וואַש דיך אין דעם טייך שִילוֹחַ, וואָס
איז טיַיטש: געשיקטער. ער איז דעריבער געגאַנגען, אוּן האָט
8 זיך געוואַשן, אוּן איז צוריקגעקומען זעענדיק. די שכֵנים, אוּן די,
וואָס האָבן אים פריער געזען, בעת ער איז געווען אַ בעטלער,
האָבן געזאָגט: איז דאָס ניט דער, וואָס איז געזעסן אוּן האָט
געבעטלט? אַנדערע האָבן געזאָגט: ער איז עס; אַנדערע ווידער
9 האָבן געזאָגט: ניין, נאָר ער איז ענלעך צו אים. אוּן ער האָט
10 געזאָגט: איך בין עס. האָבן זיי צו אים געזאָגט: וויאַזוי זענען
11 דיינע אויגן געעפנט געוואָרן? אוּן ער האָט געענטפערט: דער
מענטש, וואָס ווערט גערופן יֵשׁוּעַ, האָט געמאַכט אַ ליים, אוּן
האָט באַשמירט מיינע אויגן, אוּן האָט צו מיר געזאָגט: גיי

צום שִׁילוֹחַ, אוּן וואַש דיך; אוּן איך בין געגאַנגען אוּן האָב מיך
12 געוואַשן, אוּן איך האָב געקריגן מיין ראִיה. אוּן זיי האָבן צו
אים געזאָגט: וואוּ איז ער? האָט ער געזאָגט: איך וויים ניט.
13 אוּן זיי האָבן געבראַכט צו די פּרושים דעם, וואָס איז פריער
14 געווען בלינד. אוּן עס איז געווען שַׁבת אין יענעם טאָג, וועז
15 יֶשׁוּעַ האָט געמאַכט דאָם לוּם, אוּן געעפנט זיינע אויגן. אוּן די
פּרושים האָבן אים ווידער געפרעגט, וויאַזוי ער האָט געקריגן
זיין ראִיה. אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: ער האָט אַרויפגעלייגט
16 לוּם אויף די אויגן, אוּן איך האָב מיך געוואַשן, אוּן איך זע. אוּן
עטלעכע פוּן די פּרושים האָבן געזאָגט: דער דאָזיקער מענטש
איז ניט פוּן גאָט, מַחמת ער היט ניט אָף שַׁבת. נאָר אַנדערע
האָבן געזאָגט: וויאַזוי קאָן אַ מענטש, וואָס איז אַ זינדיקער, טאָן
17 אַזעלכע נְסים? אוּן סע זענען געווען צווישן זיי הילוקי־דֵעות. אוּן
זיי האָבן נאָכאַמאָל געזאָגט צום בלינדן: וואָס זאָגסטוּ פוּנוועגן
אים מַחמת ער האָט דיר געעפנט דיינע אויגן? האָט ער געזאָגט:
18 ער איז אַ נָביא. אָבער די יִדן האָבן ניט געוואָלט גלויבן, אַז
ער איז געווען בלינד, אוּן האָט געקריגן זיין ראִיה, ביז זיי האָבן
19 גערופן די עלטערן פוּן דעם, וואָס האָט געקריגן זיין ראִיה, אוּן
האָבן זיי געפרעגט: איז דאָס אייער זון, פוּן וועמען איר זאָגט, אַז
20 ער איז געבוירן געוואָרן בלינד? וויאַזוי זעט ער איצט? אוּן זיינע
עלטערן האָבן געענטפערט: מיר וויסן, אַז דאָס איז אונדזער
21 זון, אוּן אַז ער איז געבוירן געוואָרן בלינד; נאָר וויאַזוי ער זעט
איצטער, וויסן מיר ניט; אָדער ווער סע האָט אים געעפנט די
אויגן, וויסן מיר ניט. פרעגט אים; ער איז שוין אַ בַּר־דַעת,
22 זאָל ער רעדן פאַר זיך אַליין. דאָס האָבן זיינע עלטערן געזאָגט,
מַחמת זיי האָבן מורא געהאַט פאַר די יִדן, וואָרים די יִדן האָבן
שוין געהאַט אָפּגעמאַכט, אַז אויב עמיצער וועט אים אָנערקענען
23 פאַר דעם מָשִׁיחַ, זאָל מען אים אויסשליסן פוּן קָהל. דעריבער
האָבן זיינע עלטערן געזאָגט: ער איז אַ בַּר־דַעת, פרעגט אים.
24 אוּן זיי האָבן גערופן אַ צווייט מאָל דעם מענטשן, וואָס איז געווען

בלינד, אוּן האָבן צוּ אים געזאָגט: גיב אָף כָּבוד צוּ גאָט; מיר
וויסן, אַז דער דאָזיקער מענטש איז אַ זינדיקער. האָט ער
25 געענטפערט: צי ער איז אַ זינדיקער, וויים איך ניט; איין זאַך
וויים איך, אַז איך בין געווען בלינד, אוּן איצט זע איך. האָבן זיי
26 דעריבער צוּ אים געזאגט: וואָם האָט ער דיר געטאָן? וויאַזוי
האָט ער געעפנט דיינע אויגן? האָט ער זיי געענטפערט: איך
27 האָב עם אייך שוין געזאָגט, אוּן איר האָט ניט געוואָלט הערן; צוּ
וואָם ווילט איר דאָם נאָכאַמאָל הערן? צי ווילט איר אויך ווערן
28 זיינע תַּלמידים? אוּן זיי האָבן אים געזידלט, אוּן געזאָגט: דוּ
29 ביסט זיין תַּלמיד; מיר אָבער זענען משֶׁהם תַּלמידים. מיר וויסן,
אַז גאָט האָט געריידט צוּ משֶׁהן; נאָר וואָם שַׁייך דעם דאָזיקן
30 מענטשן, וויסן מיר ניט פוּנוואַנען ער איז. אוּן דער מענטש האָט
געענטפערט: אין דעם איז דאָם חידוש, וואָם איר וויסט ניט
31 פוּנוואַנען ער איז, אוּן מיר האָט ער געעפנט מיינע אויגן. מיר
וויסן, אַז גאָט טוט ניט הערן קיין זינדיקע; נייערט אויב איינער
32 איז אַ יָרא־שמַים, אוּן טוט זיין רָצון, דעם דאָזיקן הערט ער. זינט
די וועלט שטייט, איז נאָך ניט געהערט געוואָרן, אַז עמיצער זאָל
האָבן געעפנט די אויגן פוּן אַ מענטשן, וואָם איז געבוירן געוואָרן
33 בלינד. ווען דער דאָזיקער וואָלט ניט געווען פוּן גאָט, וואָלט ער
34 גאָרניט געקאָנט טאָן. אוּן זיי האָבן געענטפערט, אוּן צוּ אים
געזאָגט: דוּ ביסט אינגאַנצן געבוירן געוואָרן אין זינד, אוּן אונדז
35 טוסטו לערנען? אוּן זיי האָבן אים אַרויסגעוואָרפן. אוּן יֵשוּע
האָט געהערט, אַז זיי האָבן אים אַרויסגעוואָרפן; אוּן ער האָט
36 אים געפוּנען, אוּן געזאָגט: גלויבסטו אין דעם בֶּן־אָדָם? האָט ער
געענטפערט, אוּן געזאָגט: אוּן ווער איז ער, האַר, אַז איך זאָל
37 קענען גלויבן אין אים. האָט יֵשוּע צוּ אים געזאָגט: דוּ האָסט
38 אים געזען, אוּן דאָם איז ער, וואָם טוט רעדן מיט דיר. האָט ער
געזאָגט: האַר, איך גלויב; אוּן ער האָט זיך געבוקט פאַר אים.
39 אוּן יֵשוּע האָט געזאָגט: פוּנוועגן משפט בין איך געקוּמען אין
דער דאָזיקער וועלט אַריין, כדי די, וואָם זעען ניט, זאָלן קענען

40 זען, אוּן כדי די, וואָם זעען, זאָלן וועלן בלינד. אוּן עטלעכע פוּן די
פרושים, וואָם זענען געווען מיט אים, האָבן דאָם געהערט, אוּן זיי
41 האָבן צוּ אים געזאָגט: זענען מיר אויך בלינד? האָט ישוּעַ צוּ זיי
געזאָגט: וועלט איר וואָלט געווען בלינד, וואָלט איר ניט געהאַט
קיין זינד; אָבער איצט זאָגט איר: מיר זעען; דערפאַר בלייבט
אייער זינד.

י באמת, באמת, איך זאָג אייך, דער, וואָם גייט ניט אַריין דורך
דער טיר אין דעם שאָפגעהעפט, נייערט קלעטערט אַריין אויף
2 אַן אַנדערן אופן, יענער איז אַ גנב אוּן אַ גזלן. אָבער דער,
וואָם גייט אַריין דורך דער טיר, איז דער פאַסטוך פוּן די שאָף.
3 פאַר אים טוט עפענען דער טיר־היטער, אוּן די שאָף הערן זיין
קול, אוּן ער רופט זיינע אייגענע שאָף ביים נאָמען, אוּן פירט זיי
4 אַרוים. אוּן אַז ער האָט אַרויסגעלאָזן אַלע זיינע אייגענע, גייט
ער פאָרויס פאַר זיי, אוּן די שאָף גייען אים נאָך, ווייל זיי קענען
5 זיין קול. אוּן אַ פרעמדן וועלן זיי ניט נאָכגיין, נייערט וועלן פוּן
6 אים אַנטרינען, ווייל זיי קענען ניט דאָם קול פוּן פרעמדע. דאָם
דאָזיקע משל האָט ישוּעַ געזאָגט צוּ זיי, אָבער זיי האָבן ניט
7 פאַרשטאַנען, וואָם ער האָט צוּ זיי געזאָגט. ישוּעַ האָט דעריבער
נאָכאַמאָל צוּ זיי געזאָגט: באמת, באמת, איך זאָג אייך, איך
8 בין די טיר פוּן די שאָף. אַלע, וואָס זענען געקומען פאַר מיר,
זענען גנבים אוּן גזלנים; אָבער די שאָף האָבן זיך צוּ זיי ניט
9 צוגעהערט. איך בין די טיר; אויב עמיצער וועט דורך מיר
אַריינגיין, וועט ער ניצול ווערן, אוּן וועט אַריינגיין אוּן אַרויסגיין,
10 אוּן געפינען פיטערונג. דער גנב קומט נאָר, כדי ער זאָל
גנבענען, אוּן הרגענען, אוּן אומברענגען. איך בין געקומען, כדי
11 זיי זאָלן האָבן לעבן, אוּן עם האָבן בשפע. איך בין דער גוטער
פאַסטוך. דער גוטער פאַסטוך איז מקריב זיין לעבן פאַר די
12 שאָף. דער, וואָם איז אַ געדונגענער, וואָם איז ניט קיין פאַסטוך,
אוּן צוּ וועמען די שאָף געהערן ניט, זעט קומען דעם וואָלף,
אוּן ער לאָזט איבער די שאָף אוּן אַנטלויפט; אוּן דער וואָלף

13 כאַפּט זיי, און צעטריבט זיי. ער אַנטלויפט, מַחמת ער איז אַ
14 געדונגענער, און דאָגהט ניט פאַר די שאָף. איך בין דער גוטער
פּאַסטוך: און איך קען מיינע אייגענע, און מיינע אייגענע קענען
15 מיך, פּונקט ווי דער פאַטער קענט מיך, און איך קען דעם פאָטער,
16 און איך בין מַקריב מיין לעבן פאַר די שאָף. און איך האָב נאָך
אַנדערע שאָף, וואָס זענען ניט פון דעם דאָזיקן געהעפט; אויך זיי
מוז איך ברענגען, און זיי וועלן הערן מיין קול; און סע וועט ווערן
17 איין סטאַדע, און איין פּאַסטוך. דעריבער האָט דער פאָטער
מיך ליב מַחמת איך בין מַקריב מיין לעבן, כדי איך זאָל עס
18 נעמען נאָכאַמאָל. קיינער נעמט עס ביי מיר ניט אַוועק, נייערט
איך בין עס מַקריב אַליין. איך האָב מאַכט עס אַנידערצולייגן,
און איך האָב מאַכט עס ווידעראַמאָל צו נעמען. דאָס דאָזיקע
19 געבאָט האָב איך מקבל געווען פון מיין פאָטער. און סע האָבן
זיך ווידער אויפגעהויבן חילוקי־דֵעות צווישן די יִידן איבער די
20 דאָזיקע רייד. און אַ סַך פון זיי האָבן געזאָגט: ער האָט אַ בייזן
21 גייסט, און איז משוגע; פאַרוואָס הערט איר אים? אַנדערע האָבן
געזאָגט: דאָס זענען ניט די רייד פון איינעם, וואָס האָט אַ בייזן
22 גייסט; קאָן אַ בייזער גייסט עפענען די אויגן פון בלינדע? און עס
23 איז געווען חַנוכּה אין ירושָלַיִם. און עס איז געווען ווינטער; און
יֵשוּע איז אַרומגעגאַנגען אין בֵּית־הַמִקדש, אין שלמה פאָליש.
24 און די יִידן האָבן אים אַרומגערינגלט, און האָבן צו אים געזאָגט:
ווילאַנג וועסטו אונדז האַלטן אין שפּאַנונג? אויב דו ביסט דער
25 מָשִׁיחַ, זאָג עס אונדז בפֵּירוש. האָט יֵשוּע זיי געענטפערט: איך
האָב אייך געזאָגט, און איר גלויבט ניט. די מַעשׂים, וואָס איך
26 טו אין מיין פאָטערס נאָמען, זיי זאָגן עֵדות אויף מיר. אָבער
איר גלויבט ניט, מַחמת איר זענט ניט פון מיינע שאָף. מיינע
27 שאָף הערן מיין קול, און איך קען זיי, און זיי גייען מיר נאָך. און
איך גיב זיי אייביק לעבן, און זיי וועלן קיינמאָל ניט אומקומען,
28 און קיינער וועט זיי ניט אַרויסרייסן פון מיין האַנט. מיין פאָטער,
29 וואָס האָט זיי מיר געגעבן, איז גרעסער פון אַלע, און קיינער קאָן
זיי

30 זיי ניט אַרויסריִסן פון מיין פאָטערס האַנט. איך און דער פאָטער
31 זענען איינס. די יִידן האָבן ווידער אויפגעהויבן שטיינער אים צו
32 שטיניקן. און ײשוּע האָט צו זיי געזאָגט: אַ סַך מַעשִׂים־טובִים
האָב איך אייך געוויזן פון דעם פאָטער; פאַר וועלכע פון זיי
33 שטיניקט איר מיך? האָבן די יִידן אים געענטפערט: פאַר
קיין מַעשִׂים־טובִים שטיניקן מיר דיך ניט, נייערט פונוועגן
הַילול־הַשֵׁם; און מַחמת דו, וואָס ביסט אַ מענטש, מַכסט דיך
34 פאַר גאָט. האָט ײשוּע זיי געענטפערט: שטייט דען ניט געשריבן
35 אין אייער תּוֹרה: איך האָב געזאָגט: איר זענט געטער? בכֵּן,
אויב ער האָט זיי אָנגערופן געטער, צו וועמען דאָס וואָרט פון
גאָט איז געקומען (און דאָס, וואָס שטייט געשריבן, קאָן ניט בָּטל
36 ווערן), זאָגט איר אויף אים, וועמען דער פאָטער האָט געהיילִיקט
און געשיקט אין דער וועלט אַריין: דו לעסטערסט, מַחמת איך
37 האָב געזאָגט: איך בין דער בֶּן־אֱלֹהִים? אויב איך טו ניט די
38 מַעשִׂים פון מיין פאָטער, טאָ גלויבט מיר ניט; נאָר אויב איך
טו זיי, הַגַם איר גלויבט מיר ניט, גלויבט די מַעשִׂים, כדי איר
זאָלט וויסן און פאַרשטיין, אַז דער פאָטער איז אין מיר, און
39 איך אין דעם פאָטער. און זיי האָבן אים גאָכאַמאָל געזוכט צו
40 כאַפן, נאָר ער איז אַנטרונען פון זייער האַנד. און ער איז ווידער
אַוועקגעגאַנגען אין עֵבר־הַיַרדן, אין דעם אָרט, וואו יוֹחָנָן האָט
41 אין אָנהייב געטובעלט, און ער איז דאָרטן פאַרבליבן. און אַ סַך
זענען צו אים געקומען, און האָבן געזאָגט: יוֹחָנָן האָט ניט געטאָן
קיין שום נס, אָבער אַלצדינג, וואָס יוֹחָנָן האָט געזאָגט פון דעם
42 דאָזיקן מענטשן, איז געווען אֱמת. און אַ סַך האָבן אין אים דאָרט
געגלויבט.

יא 1 און איינער אַ מענטש איז געווען קראַנק, אֶלעָזָר פון בֵּית־הַיני,
2 פון דעם דאָרף פון מִרְיָמען און איר שוועסטער מַרתָּא. און געווען
איז דאָס מִרְיָם, וואָס האָט געזאַלבט דעם האַר מיט זאַלבאייל,
און האָט געווישט זיינע פיס מיט אירע האָר, וועמעס ברודער
3 אֶלעָזָר איז געווען קראַנק. די שוועסטער האָבן דעריבער

געשיקט צו אים, אַזוי צו זאָגן: האַר, זע, דער, וועמען דו
האָסט ליב, איז קראַנק. און ווען ישוע האָט דאָס געהערט,
האָט ער געזאָגט: די דאָזיקע קראַנקהייט איז ניט צום טויט,
נייערט צום כּבוד פון גאָט, כדי דער בן־אלהים זאָל דורכדעם
פאַרהערלעכט ווערן. און ישוע האָט ליב געהאַט מַרתָּאן און
איר שוועסטער און אלעזר. און בשעת ער האָט געהערט,
אַז ער איז קראַנק, איז ער פאַרבליבן נאָך צוויי טעג אין דעם
אָרט, וואו ער איז געווען. דערנאָך ערשט האָט ער געזאָגט צו
די תַּלמידים: לאָמיר ווידער גיין קיין יהודה. זאָגן צו אים די
תַּלמידים: רבי, אָט ערשט האָבן די יִידן דיך גוזוכט צו שטיניקן,
און דו גייסט ווידער אַהין? האָט ישוע געענטפערט: צי האָט ניט
דער טאָג צוועלף שָׁעה? אויב מע גייט בייטאָג, שטרויכלט מע
ניט, מַחמת מע זעט דאָס ליכט פון דער דאָזיקער וועלט. נאָר
אויב מע גייט ביינאַכט, שטרויכלט מע, מַחמת דאָס ליכט איז
ניטאָ. אַזוי האָט ער גערעדט, און דערנאכדעם האָט ער צו זיי
געזאָגט: אונדזער פריינט אלעזר איז איינגעשלאָפן; אָבער איך
גיי, כדי איך זאָל אים אויפוועקן פון שלאָף. האָבן די תַּלמידים צו
אים געזאָגט: האַר, אויב ער איז איינגעשלאָפן, וועט ער געזונט
ווערן. און ישוע האָט גערעדט פון זיין טויט, אָבער זיי האָבן
געמיינט, אַז ער רעדט פון אָפּרוען זיך אין שלאָף. דעמאָלט
האָט ישוע זיי בפֵּירוש געזאָגט: אלעזר איז געשטאָרבן; און איך
פריי מיך פון איַערטוועגן, וואָס איך בין דאָרטן ניט געווען, כדי
איר זאָלט גלויבן; אָבער לאָמיר גיין צו אים. דעמאָלט האָט
תומא, (וועמען מען האָט גערופן: דִידומוס), געזאָגט צו זיינע
חַבֵּרים־תַּלמידים: לאָמיר אויך גיין, כדי מיר זאָלן שטאַרבן מיט
אים. און אַז ישוע איז געקומען, האָט ער געפונען, אַז ער איז
שוין געווען אין קֶבר פיר טעג. און בֵּית־הִיני איז געווען נאָענט
פון ירושָׁלַים, אַרום פופצן סטאַדיעם ווייט. און אַ סַך יִידן זענען
געקומען צו מַרתָּאן און מִרְיָמען, זיי מנַחֵם־אָבל זיין פונוועגן זייער
ברודער. און בעת מַרתָּא האָט געהערט, אַז ישוע קומט אָן,

איז זי אים אַנטקעגנגעגאַנגען; אָבער מִרְיָם איז געבליבן זיצן אין
21 הויז. אוּן מַרְתָּא האָט געזאָגט צוּ יֵשׁוּעַן: דאַר, וואָלטסט
22 דאָ געווען, וואָלט מיין ברודער ניט געשטאָרבן. אוּן אַפילוּ איצט
וויים איך, אַז וואָס נאָר דוּ וועסט בעטן בּיי גאָט, וועט דיר גאָט
23 געבן. זאָגט יֵשׁוּעַ צוּ איר: דיין ברודער וועט צוריק אויפשטיין.
24 זאָגט צוּ אים מַרְתָּא: איך וויים, אַז ער וועט ווידער אויפשטיין בּיי
25 תְּחִיַת־הַמֵּתִים אין דעם לעצטן טאָג. האָט יֵשׁוּעַ צוּ איר געזאָגט:
איך בין די אויפשטייאונג, אוּן דאָס לעבן. דער, וואָס גלויבט אין
26 מיר, הַגַּם ער שטאַרבט, וועט לעבן. אוּן ווער סע טוט לעבן
אוּן גלויבן אין מיר, וועט קיינמאָל ניט שטאַרבן. צי גלויבסטוּ
27 דאָס? זאָגט זי צוּ אים: יָא האַר; איך גלויב, אַז דוּ בּיסט דער
מָשִׁיחַ, דער בֶּן־אֱלֹהִים, דער, וואָס דאַרף קוּמען אין דער וועלט
28 אַריין. אוּן אַז זי האָט דאָס געזאָגט, איז זי געגאַנגען אוּן האָט
גערופן מִרְיָמען איר שוועסטער, אוּן האָט צוּ איר שטילערהייט
29 געזאָגט: דער רֶבִּי איז דאָ, אוּן טוט דיך רופן. אוּן ווי זי האָט דאָס
געהערט, האָט זי זיך גיך אויפגעהויבן, אוּן איז צוּ אים געגאַנגען.
30 אוּן יֵשׁוּעַ איז נאָך ניט געקוּמען אין דאָרף אַריין, נייערט איז נאָך
31 געווען אין דעם אָרט, וואוּ מַרְתָּא האָט אים באַגעגנט. אוּן די יְהוּדִן,
וואָס זענען געווען מיט איר אין דעם הויז, אוּן האָבן זי מנַחֵם־אָבֵל
געווען, האָבן געזען אַז מִרְיָם האָט זיך גיך אויפגעהויבן אוּן
איז אַרויסגעגאַנגען, זענען זיי איר נאָכגעגאַנגען, ווייל זיי האָבן
32 געמיינט, אַז זי גייט צוּם קֶבר, כּדי דאָרטן צוּ ווינען. אוּן בּעת
מִרְיָם איז אָנגעקוּמען וואוּ יֵשׁוּעַ איז געווען, אוּן האָט אים געזען,
איז זי אַנידערגעפאַלן צוּ זיינע פּיס, אוּן האָט צוּ אים געזאָגט:
האַר, אויב דוּ וואָלטסט דאָ געווען, וואָלט מיין ברודער ניט
33 געשטאָרבן. אוּן בּעת יֵשׁוּעַ האָט זי געזען ווינען, אוּן די יְהוּדִן,
וואָס זענען מיט איר געקוּמען, האָבן אויך געטאָן ווינען, האָט ער
34 געזיפצט אין זיין גייסט, אוּן האָט זיך מצַעַר געווען, אוּן געזאָגט:
וואוּ האָט איר אים ועלייגט? זאָגן זיי צוּ אים:האַר, קוּם אוּן זע.
35, 36 אוּן יֵשׁוּעַ האָט געווויינט. די יְהוּדן האָבן דעריבּער געזאָגט: זעט

37 ווי ער האָט אים ליב געהאַט׳ אָבער טייל פּון זיי האָבן געזאָגט:
וואָלט ער׳ וואָס האָט געעפנט די אויגן פּון דעם בלינדן׳ ניט
38 געקאָנט מאַכן׳ אַז אויך ער זאָל ניט שטאַרבן? און ישוע האָט
ווידער אַמאָל געזיפצט אין זיך׳ און איז געקומען צום קבר׳ און
39 עס איז געווען אַ הייל׳ און אַ שטיין איז געלעגן אויף אים. און
ישוע האָט געזאָגט: נעמט אַוועק דעם שטיין. זאָגט צו אים
מַרתָא׳ די שוועסטער פּון דעם בַּר־מִינָן: האַר׳ ער שטינקט שוין׳
40 וואָרים ער איז שוין טויט פיר טעג. זאָגט צו איר ישוע: האָב
איך דיר ניט געזאָגט׳ אַז אויב דו וועסט גלויבן׳ וועסטו זען דעם
41 כָּבוד פּון גאָט? און זיי האָבן אַוועקגענומען דעם שטיין. און ישוע
האָט אויפגעהויבן זיינע אויגן׳ און האָט געזאָגט: פאָטער׳ איך
42 דאַנק דיר׳ וואָס דו האָסט מיך געהערט. איך האָב געוואוסט׳
אַז דו הערסט מיך תָּמיד; דאָך צוליב דעם פאָלק׳ וואָס שטייט
אַרום׳ האָב איך דאָס געזאָגט׳ כדי זיי זאָלן גלויבן׳ אַז דו האָסט
43 מיך געשיקט. און אַז ער האָט דאָס געזאָגט׳ האָט ער גערופן
44 מיט אַ הויך קול: אֶלעָזָר׳ קום אַרויס. און דער טויטער איז
אַרויסגעקומען׳ אַרומגעוויקלט הענט און פים מיט תַּכריכים׳ און
זיין פָּנים איז געווען פאַרבונדן מיט אַ טיכל. און ישוע האָט צו
45 זיי געזאָגט: בינדט אים אויף׳ און לאָזט אים גיין. און אַ סַך פון
די יידן׳ וואָס זענען געקומען צו מִריָמען און האָבן געזען וואָס
46 ער האָט געטאָן׳ האָבן געגלויבט אין אים. אָבער עטלעכע פון
זיי זענען אַוועקגעגאַנגען צו די פרושים׳ און האָבן זיי דערציילט׳
47 וואָס ישוע האָט געטאָן. די ראָשי־כֹּהַנים און די פרושים האָבן
דעריבער פאַרזאַמלט דעם סַנהֶדרין׳ און האָבן געזאָגט: וואָס
זאָלן מיר טאָן? וואָרים דער דאָזיקער מענטש טוט אַ סַך נִסים.
48 אויב מיר לאָזן אים אַזוי׳ וועלן אַלע גלויבן אין אים׳ און די
רוימער וועלן קומען און אַוועקנעמען אונדזער לאַנד און פאָלק.
49 אָבער איינער פון זיי׳ קַיָפָא׳ דער כֹּהן־גָּדול אין יענעם יאָר׳ האָט
50 צו זיי געזאָגט: איר ווייסט בחֶרם גאָרניט׳ און איר טוט אויך ניט
באַרעכענען׳ אַז עס איז גליַיכער׳ אַז איין מענטש זאָל שטאַרבן

51 פּאַר דעם פּאָלק, איידער דאָס גאַנצע פּאָלק זאָל אומקומען. און
דאָס האָט ער געזאָגט ניט פון זיך אַליין, נייערט ווייל ער איז אין
יענעם יאָר געווען כֹּהן־גָּדול, האָט ער נבֿיאות געזאָגט, אַז ישוּעַ
52 וועט שטאַרבן פאַר דעם פּאָלק, און ניט נאָר פאַר דעם פּאָלק
אַליין, נייערט כדי ער זאָל צוזויפּזאַמלען אינאיינעם די קינדער
53 פון גאָט, וואָס זענען צעזייט און צעשפרייט. און פון יענעם
54 טאָג אָן האָבן זיי זיך עֵצות געהאַלטן, ווי אים צו טייטן. ישוּעַ
איז דעריבער מער ניט אַרומגעגאַנגען עפּנטלעך צווישן די יִידן,
נייערט האָט אָפּגעקערט פון דאָרטן אין אַ געגנט נאָענט צו דער
מִדבר, אין אַ שטאָט, וואָס האָט געהייסן עֶפרַים; און דאָרט איז
55 ער פאַרבליבן מיט די תַּלמידים. און עס איז געווען נאָענט פון
דעם יִידישן יום־טוב פֶּסח, און אַ סַך פון דעם לאַנד האָבן אויף
56 פֶּסח עולה־רֶגל געווען קיין ירוּשָלַיִם, כדי זיך צו הייליקן. און זיי
האָבן געזוכט ישוּעַן, און האָבן געזאָגט איינער צום אַנדערן, בעת
זיי זענען געשטאַנען אין דעם בֵּית־הַמִקדש: ווי רעכנט איר?
57 ער וועט ניט קומען אויף יום־טוב? און די ראָשי־כֹּהַנים און די
פרושים האָבן אַרויסגעגעבן אַ באַפעל, אַז אויב עמיצער וויסט
וואו ער איז, זאָל ער עס צו ווִסן געבן, כדי זיי זאָלן אים קענען
כאַפּן.

יב 1 און זעקס טעג פאַר פֶּסח איז ישוּעַ געקומען קיין בֵּית־הִינִי, וואו
2 אֶלעָזָר איז געווען, וועמען ישוּעַ האָט מחַיֶה־מֵתים געווען. און
זיי האָבן פאַר אים דאָרטן געמאַכט אַ סעוּדה; און מַרתָא האָט
באַדינט, און אֶלעָזָר איז געווען איינער פון די, וואָס זענען געזעסן
3 מיט אים בײַם טיש. און מִריָם האָט גענומען אַ פונט זייער
טייערן זאַלבאייל פון לויטערן נאַרד, און האָט געזאַלבט די פים
פון ישוּעַ, און אָפּגעווישט זיינע פים מיט אירע האָר; און דאָס
4 הויז איז געוואָרן פול מיט דעם ריחַ פון דעם זאַלבאייל. אָבער
יהוּדה אִיש־קְריות, איינער פון זיינע תַּלמידים, וואָס האָט אים
5 געזאָלט איבערענטפערן, האָט געזאָגט: פאַרוואָס האָט מען דעם
דאָזיקן זאַלבאייל ניט פאַרקויפט פאַר דריי הונדערט דינָרים, און

דאָם געגעבן צו די אָרימעלייט? אוּן דאָם האָט ער געזאָגט, ניט
6 מַחמת ער האָט געזַאגהט פאַר די אָרעמעלייט, נייערט ווייל
ער איז געווען אַ גַנב, אוּן אַזוויוו ער האָט געהאַט דעם בייטל,
פלעגט ער אַרויסנעמען וואָם מען האָט דרינען אַריַנגעלייגט.
ישוּע האָט דעריבער געזאָגט: לאָזט זי געמאַך, זאָל זי עם
7 האַלטן פאַר דעם טאָג פוּן מיין קבורה. וואָרים די אָרעמעלייט
8 האָט איר תָּמיד מיט זיך, אָבער מיך האָט איר ניט תָּמיד. אוּן
9 אַ גרויסער עוֹלם יידן האָט זיך דערוואוסט, אַז ער איז דאָרטן;
אוּן זיי זענען געקומען, ניט נאָר פוּן ישוּע וועגן, נייערט אויך
10 כדי צו זען אֶלעָזָרן, וועמען ער האָט מחַיה־מֵתים געווען. אוּן
די ראָשי־כֹהַנים האָבן זיך מיַעץ געווען, אַפילו אֶלעָזָרן אויך צו
11 טייטן, מַחמת אַ סַך יידן זענען פוּן זיַנעטוועגן אַוועקגעגאַנגען, אוּן
12 האָבן געגלויבט אין ישוּעַן. אויף מאָרגן, בעת אַ סַך פאָלק, וואָם
איז געקומען אויף יום־תוֹב, האָט געהערט, אַז ישוּע קומט אָן קיין
13 ירוּשָלַים, האָבן זיי גענומען צווייגן פוּן פאַלמענבוימער, אוּן זענען
אַרויסגעגאַנגען אים מקַבל־פָּנים זיין, אוּן האָבן אויסגעשריגן:
הוֹשַע־נָא׳ בָּרוּך הַבָּא אין דעם נאָמען פוּן גאָט, מֶלך ישְׂרָאֵל׳
14 אוּן ישוּע האָט געפונען אַ יונג אייזל, אוּן האָט זיך אויף אים
15 אַרויפגעזעצט, ווי סע שטייט געשריבן: האָב ניט קיין מוֹרא,
טאָכטער פוּן צִיוֹן׳ זע, דיין מֶלך קומט, רייטנדיק אויף אַ יונגן
16 אייזל. זיינע תַּלמידים האָבן דאָם לכַתחילה ניט פאַרשטאַנען;
אָבער נאָכדעם ווי ישוּע איז פאַרהערלעכט געוואָרן, אהָבן זיי זיך
דערמאָנט, אַז אַזוי איז וועגן אים געשריבן געוואָרן, אוּן אַזוי האָבן
17 זיי אויך צו אים געטאָן. אוּן דאָם פאָלק, וואָם איז געווען מיט
אים, בעת ער האָט אֶלעָזָרן אַרויסגערופן פוּן דעם קֶבר, אוּן אים
18 מחַיה־מֵתים געווען, האָט דערויף עֵדות געזאָגט. אוּן דעריבער
איז אים אויך דאָם פאָלק אַנטקעגנגעגאַנגען, ווייל זיי האָבן
19 געהערט, אַז ער האָט געטאָן דאָם דאָזיקע נס. די פרושים האָבן
דעריבער געזאָגט אייַנער צום אַנדערן: איר זעט, אַז איר קאָנט
20 גאָרניט פועלן, וואָרים אָט גייט אים די גאַנצע וועלט נאָך. אוּן

צווישן יענע, וואָם האָבן עולה־רֶגל געווען אויף יום־טוב תּפֿילה
צו טאָן, זענען אויך געווען עטלעכע גריכן. אוּן די דאָזיקע זענען
21 דעריבער געקומען צו פֿיליפּוסן, וואָס איז געווען פּון בֵּית־צַיְדָה
אין גָּלִיל, אוּן האָבן אים געבעטן, אַזוי צו זאָגן: האַר, מיר
22 וואָלטן וועלן זען ישוען. אוּן פֿיליפּוס איז געגאַנגען אוּן האָט עס
דערציילט אַנדרייַען, אוּן אַנדריי אוּן פֿיליפּוס זענען געגאַנגען, אוּן
23 האָבן עס דערציילט ישוען. אוּן ישוע האָט זיי געענטפֿערט: די
שָׁעה האָט געענעמט, אַז דער בֶּן־אָדָם זאָל פֿאַרהערלעכט ווערן.
24 באמת, באמת, איך זאָג אייך, סיידן דער קערן וויץ פֿאַלט אין
דער ערד אַריין אוּן שטאַרבט, פֿאַרבלַיבט ער פּאַר זיך אַליין:
25 נאָר אויב ער שטאַרבט, טראָגט ער אַ סַך פֵּירות. דער, וואָס
האָט ליב זיין לעבן, פֿאַרלירט עס; אוּן דער, וואָס האָט פיינט זיין
לעבן אין דער דאָזיקער ועלט, ועט עס באַוואָרענען צום אייביקן
26 לעבן. אויב עמיצער דינט מיר, לאָז ער מיר נאָכגיין; אוּן וואוּ
איך בין, דאָרט ועט אויך זיין מיין באַדינער. אויב עמיצער דינט
27 מיר, ועט אים דער פֿאָטער אָנטאָן כָּבוד. איצט איז מיין נשָׁמה
זיך מצַער; אוּן וואָס זאָל איך זאָגן? פֿאַטער, זיי מיך מַציל פּון
דער דאָזיקער שָׁעה? נייַן, צוליב דער דאָזיקער סִיבה בין איך
28 געקומען צו אָט־דער שָׁעה. פֿאָטער, אַכפּער דיין נאָמען. אוּן עס
איז געקומען אַ קול פּון הימל אַרויס: איך האָב אים געאַכפּערט,
29 אוּן וועל אים ווידער אַמאָל אַכפּערן. אוּן דאָס פֿאָלק, וואָס
איז דערבּיי געשטאַנען אוּן האָט עס געהערט, האָט געזאָגט, אַז
עס האָט געדונערט; אַנדערע האָבן געזאָגט: אַ מַלאָך האָט
30 גערעדט צו אים. אוּן ישוע האָט געענטפֿערט, אוּן געזאָגט: דאָס
דאָזיקע קול איז ניט געקומען צוליב מיר, נייערט צוליב אייך.
31 איצט איז דער מִשפּט איבער דער דאָזיקער ועלט; איצט ועט
32 דער שַׂר פּון דער דאָזיקער ועלט אַרויסגעוואָרפן ווערן. אוּן איך,
בעת איך וועל אויפגעהויבן ווערן פּון דער ערד, וועל איך צויציען
33 צו מיר אַלע מענטשן. דאָס האָט ער געזאָגט, כדי מרַמז צו
34 זיין, מיט וואָסער מִין טויט ער ועט שטאַרבן. דאָס פֿאָלק האָט

אים דעריבער געענטפערט: מיר האָבן געהערט פון דער תּורה,
אַז דער מָשִׁיחַ באַשטייט אויף אייביק; און וויאַזוי זאָגסטוּ: דער
בֶּן־אָדָם מוז אויפגעהויבן ווערן? ווער איז דאָס דער דאָזיקער
בֶּן־אָדָם? האָט ישוּע צו זיי געזאָגט: נאָך אַ קלייַנע וויילע איז 35
דאָס ליכט צווישן אייך. גייט, כָּל־זמַן איר האָט דאָס ליכט, כדי
די פינצטערניש זאָל אייך ניט באַפאַלן; און דער, ווָאס גייט אין
דער פינצטערניש, וויסט ניט וואוהין ער גייט. כָּל־זמַן איר האָט 36
דאָס ליכט, גלויבט אין דעם ליכט, כדי איר זאָלט ווערן קינדער
פון ליכט. בעת ישוּע האָט דאָס געזאָגט, איז ער אַוועקגעאַנגען,
און האָט זיך פאַרבאָרגן פון זיי. אָבער כאָטש ער האָט געטאָן 37
אַזויפיל נסים פאַר זייערע אויגן, האָבן זיי דאָך ניט געגלויבט אין
אים, כדי דאָס וואָרט פון ישַׁעְיָה הַנָּבִיא זאָל מקוים ווערן, ווָאס 38
ער האָט געזאָגט: האַר, ווער האָט געגלויבט אונדזער הערונג?
און פאַר וועמען איז דער אָרעם פון גאָט אַנטפּלעקט געוואָרן?
צוליב דעם האָבן זיי ניט געקאָנט גלויבן, וואָרים ישַׁעְיָה האָט 39
ווידער געזאָגט: ער האָט געמאַכט בלינד זייערע אויגן, און 40
פאַרהאַרטעוועט זייער האַרץ, טאָמער וועלן זיי זען מיט זייערע
אויגן, און באַנעמען מיט זייער האַרץ, און תּשׁובה טאָן, און איך
זאָל זיי היילן. אָט־דאָס האָט ישַׁעְיָה געזאָגט, מַחמת ער האָט 41
געזען זיין כָּבוד, און ער האָט גערעדט וועגן אים. פונדעסטוועגן 42
האָבן אַ סַך פון די שָׂרים געגלויבט אין אים, אָבער צוליב
די פּרושים האָבן זיי דאָס ניט מודה געווען, כדי זיי זאָלן ניט
אריינגעלייגט ווערן אין חֵרם; וואָרים זיי האָבן ליב געהאַט דעם 43
כָּבוד פון מענטשן מערער, ווי דעם כָּבוד פון גאָט. און ישוּע 44
האָט אויסגערופן, און געזאָגט: דער, ווָאס גלויבט אין מיר,
גלויבט ניט אין מיר, נייערט אין דעם, ווָאס האָט מיך געשיקט.
און דער, ווָאס זעט מיך, זעט דעם, ווָאס האָט מיך געשיקט. איך 45, 46
בין געקומען פאַר אַ ליכט אין דער וועלט אַריין, כדי דער, ווָאס
גלויבט אין מיר, זאָל ניט בלייַבן אין דער פינצטערניש. און אויב 47
עמיצער הערט מיינע רייד, און היט זיי ניט, מִשפּט איך אים ניט;

וואָרים

וואָרים איך בין געקומען ניט צו מִשפטן די וועלט, נייערט מַציל
צו איין די וועלט. דער, וואָם פאַרוואַרפט מיך אוּן איז ניט מקַבל
48 מיינע רייד, האָט איינעם, וואָם טוט אים מִשפטן; דאָם וואָרט,
וואָם איך האָב גערעדט, דאָם דאָזיקע וועט אים מִשפטן אין דעם
לעצטן טאָג. וואָרים איך האָב גערעדט ניט פוּן מיר אַליין,
49 נייערט דער פאָטער, וואָם האָט מיך געשיקט, האָט מיר געגעבן
50 אַ געבאָט, וואָם איך זאָל זאָגן, אוּן וואָם איך זאָל רעדן. אוּן איך
וויים, אַז זיין געבאָט איז אייביק לעבן. דעריבער, די רייד, וואָם
איך רעד, רעד איך אַזוויוי דער פאָטער האָט מיר געבאָטן.

יג אוּן פאַר דעם יום־טוב פֶּסח האָט יֵשוּע געוואוסט, אַז זיין שָׁעה
איז געקומען, אַז ער זאָל אַוועקגיין פוּן דעם עולם־הזה צום
פאָטער; אוּן ער, וואָם האָט ליב געהאַט זיינע אייגענע אין דער
2 וועלט, האָט זיי ליב געהאַט ביז צום סוֹף. אוּן בשַׁעת דער
סעוּדה, וועו דער שָׂטן האָט שוין אַריַינגעגעבן אין האַרצן אַריין
3 פוּן יהוּדה בֶּן־שִׁמעון אִישׁ־קְריות, אים איבערצוּענטפערן, הַגַם
יֵשוּע האָט געוואוסט, אַז דער פאָטער האָט אים איבערגעגעבן
אַלצדינג אין זיינע הענט אַריין, אוּן אַז ער איז געקומען פוּן גאָט,
4 אוּן גייט צו גאָט, איז ער אויפגעשטאַנען פוּן טיש, אוּן האָט
אויסגעטאָן זיינע מַלבושים, אוּן האָט גענומען אַ האַנטוך אוּן האָט
5 זיך אַרומגעגאַרטלט. דערנאָך האָט ער אַריַינגעגאָסן וואַסער אין
דעם בעקן, אוּן האָט אָנגעהויבן צו וואַשן די פים פוּן די תַלמידים,
אוּן זיי אָפּצוואווישן מיט דעם האַנטוך, מיט וועלכן ער איז געווען
6 אַרומגעגאַרטלט. אוּן ער איז געקומען צו שִׁמעון פעטרוסן; זאָגט
7 ער צו אים: האַר, דו טוסט וואַשן מיינע פים? אוּן יֵשוּע האָט
געענטפערט: וואָם איך טו, פאַרשטייסטו ניט אַצינדערט, אָבער
8 שפעטער וועסטו פאַרשטיין. אוּן פעטרוס האָט צו אים געזאָגט:
דו זאָלסט מיר קיינמאָל ניט וואַשן מיינע פים. האָט יֵשוּע אים
געענטפערט: אויב איך וואַש דיך ניט, האָסטו ניט מיט מיר
9 קיין חֵלק. זאָגט צו אים שִׁמעון פעטרוס: האַר, ניט נאָר מיינע
10 פים, נייערט אויך מיינע הענט אוּן מיין קאָפּ! אוּן יֵשוּע האָט צו

אים

אים געזאָגט: דער, וואָם האָט זיך געבאָדן, נייטיקט זיך ניט צו
וואַשן, אַחוץ זיינע פֿיס, מַחמת ער איז אינגאַנצן ריין. און איר
זענט ריין, אָבער ניט אַלע. וואָרים ער האָט געוואוסט, וער סע 11
האָט אים געזאָלט איבערענטפֿערן; דעריבער האָט ער געזאָגט:
איר זענט ניט אַלע ריין. און נאָכדעם ווי ער האָט געוואַשן 12
זייערע פֿיס, און אָנגעטאָן זיינע מַלבושים, האָט ער זיך ווידער
אַנידערגעזעצט, און צו זיי געזאָגט: פֿאַרשטייט איר, וואָם איך
האָב צו אייך געטאָן? איר רופֿט מיך רֶבי און האַר; און איר 13
האָט רעכט, וואָרים איך בין דאָם. בכֵּן, אויב איך, אייער האַר
און רֶבי, האָב געוואַשן אייערע פֿיס, זענט איר אויך מחויב צו
וואַשן איינער דעם אַנדערנס פֿיס. וואָרים איך האָב אייך געגעבן 15
אַ בײַשפּיל, כדי איר זאָלט טאָן, ווי איך האָב צו אייך געטאָן.
באמת, באמת, איך זאָג אייך, אַ קנעכט איז ניט גרעסער פֿון 16
זיין האַר; אויך איז אַ שלִיחַ ניט גרעסער פֿון דעם, וואָם האָט
אים געשיקט. אויב איר ווייסט די דאָזיקע זאַכן, איז וואויל אייך, 17
אויב איר טוט זיי. איך רעד ניט פֿון אייך אַלע; איך ווייס וועמען 18
איך האָב אויסדערוויילט; נאָר כדי דער פָּסוק זאָל מקוים ווערן:
דער, וואָם עסט מיין ברויט, האָט אויפגעהויבן קעגן מיר זיין
טריט. איך זאָג עם אייך איצט, איידער סע געשעט, כדי ווען סע 19
וועט געשען, זאָלט איר גלויבן, אַז איך בין עם. באמת, באמת, 20
איך זאָג אייך, דער, וואָם איז מקַבל וועמען איך שיק, איז מיך
מקַבל: און דער, וואָם איז מיך מקַבל, איז מקַבל דעם, וואָם
האָט מיך געשיקט. בעת ײשוע האָט דאָם געזאָגט: האָט ער זיך 21
מצַער געווען אין דעם גייסט, און האָט עדות געזאָגט: באמת,
באמת, איך זאָג אייך, אַז איינער פֿון אייך וועט מיך פֿאַרראָטן.
די תַלמידים האָבן געקוקט איינער אויף דעם אַנדערן, און זענען 22
געווען ניט זיכער פֿון וועמען ער האָט גערעדט. און ביים טיש 23
האָט זיך איינער פֿון זיינע תַלמידים, וועמען ײשוע האָט ליב
געהאַט, אָנגעלענט אויף ײשועס ברוסט. און שמעון פּעטרוס 24
האָט צו אים אַ וואונק געטאָן, און געזאָגט: זאָג אונדז, וער איז

25 עס׳ פון וועמען ער רעדט דאָס. און בעת ער איז אַזוי געלי׳גן
אָנגעלענט אויף ־ישועס ברוסט׳ האָט ער צו אים געאָגט: האַר׳
26 ווער איז עס? האָט ־ישוע געענטפערט: דאָס איז דער׳ פאַר
וועמען איך וועל איַינטונקען דעם ביסן׳ און דאָס אים געבן. און
אַז ער האָט איַינגעטונקען דעם ביסן׳ האָט ער אים גענומען און
27 געגעבן צו יהודה בֶּן־שִׁמעון איש־קריות. און נאָך דעם ביסן׳ איז
דער שָׂטן אין אים אַריין׳ און ־ישוע האָט צו אים געזאָגט: וואָס דו
28 טוסט׳ טו געשווינד. און קיינער ביים טיש האָט ניט פאַרשטאַנען׳
29 פאַרוואָס ער האָט דאָס צו אים געזאָגט. וואָרים עטלעכע האָבן
געמיינט׳ אַז אַזוי ווי יהודה האָט געהאַט דעם בייטל׳ האָט ־ישוע
צו אים געזאָגט: קויף איין וואָס מיר האָבן ניטיק אויף יום־טוב;
30 אָדער׳ אַז ער זאָל עפּעס געבן די אָרעמעלייט. און נאָכדעם ווי
ער האָט געגומען דעם ביסן׳ איז ער תֵּיכף אַרויסגעגאַנגען; און
31 עס איז געווען נאַכט. און בעת ער איז אַרויסגעגאַנגען׳ האָט
־ישוע געאָגט: איצט איז דער בֶּן־אָדָם געאַכפּערט׳ און גאָט איז
32 געאַכפּערט אין אים. און אויב גאָט איז געאַכפּערט אין אים׳ וועט
אים אויך גאָט אַכפּערן אין זיך׳ און טאַקע תֵּיכף וועט ער אים
33 אַכפּערן. קינדער מיינע׳ נאָך אַביסל בין איך מיט אייך. איר
וועט מיך זוכן; און ווי איך האָב געזאָגט צו די יִידן׳ אַזוי זאָג איך
34 אייך איצט: וואוהין איך גיי׳ קענט איר ניט קומען. אַ נייע מצווה
גיב איך אייך׳ אַז איר זאָלט ליב האָבן איינער דעם אַנדערן;
אַזויווי איך האָב אייך ליב געהאַט׳ אַזוי זאָלט איר אויך ליב האָבן
35 איינער דעם אַנדערן. דורך דעם וועלן אַלע דערקענען׳ אַז איר
זענט מיינע תַּלמידים׳ אויב איר וועט האָבן ליבע איינער צו דעם
36 אַנדערן. זאָגט צו אים שִׁמעון פּעטרוס: האַר׳ וואוהין גייסטו?
און ־ישוע האָט געענטפערט: וואוהין איך גיי׳ קענסטו מיר ניט
37 נאָכגיין אַצינד; אָבער שפּעטער־צו וועסטו נאָכגיין. זאָגט צו אים
פּעטרוס: האַר׳ פאַרוואָס קאָן איך דיר איצט ניט נאָכגיין? איך
38 וועל מיין לעבן פאַר דיר אַוועקלייגן. האָט ־ישוע געענטפערט:
דיין לעבן ווילסטו פאַר מיר אַוועקלייגן? באמת׳ באמת׳ איך זאָג

דיר: נאָך איידער דער האָן וועט קריײַען, וועסטו מיך דריי מאָל
פאַרלייקענען.
יד זאָל זיך אייער האַרץ ניט מצטער זיין; גלאויבט אין גאָט, און
2 גלויבט אויך אין מיר. אין מיין פאָטערס הויז זענען פאַראַן אַ
סַך וואוינונגען; אויב סע וואָלט אַזוי ניט געווען, וואָלט איך עם
אייך געזאָגט; וואָרים איך גיי אָנצובריייטן פאַר אייך אַן
אָרט. און בעת איך וועל גיין און אָנצובריייטן אַן אָרט פאַר אייך,
3 וועל איך ווידער קומען, און אייך נעמען צו מיר, כדי וואו איך
4 בין, זאָלט איר אויך זיין. און וואוהין איך גיי, וויסט איר, און
5 איר קענט דעם וועג. זאָגט צו אים תומא: האַר, מיר וויסן ניט
6 וואוהין דו גייסט; וויאַזוי זאָלן מיר וויסן דעם וועג? זאָגט צו אים
ישוע: איך בין דער וועג, און דער אֱמת, און דאָס לעבן; קיינער
7 קומט ניט צו דעם פאָטער, סיידן דורך מיר. אויב איר וואָלט
מיך געקענט, וואָלט איר אויך געקענט מיין פאַטער; פון איצט
8 אָן קענט איר אים, און האָט אים געזען. זאָגט צו אים פיליפוס:
האַר, וויי אונדז דעם פאַטער, און עס וועט זיין פאַר אונדז גענוג.
9 זאָגט צו אים ישוע: אַזאַ לאַנגע צייט בין איך געווען מיט אייך,
און דו, פיליפוס, קענסט מיך ניט? דער, וואָס האָט מיך געזען,
האָט געזען דעם פאָטער; וויאַזוי קענסטו זאָגן: וויי אונדז דעם
10 פאָטער? צי גלויבסטו ניט, אַז איך בין אין דעם פאָטער, און דער
פאָטער איז אין מיר? די רייד, וואָס איך זאָג אייך, רעד איך ניט
פון מיר אַליין; נייערט דער פאָטער, וואָס וואוינט אין מיר, טוט
11 זיינע מַעשׂים. גלויבט מיר, אַז איך בין אין דעם פאָטער, און דער
פאָטער איז אין מיר; אויב ניט סאָ גלויבט מיר צוליב די מַעשׂים
12 אַליין. באמת, באמת, איך זאָג אייך, דער, וואָס גלויבט אין מיר,
וועט אויך טאָן די מַעשׂים, וואָס איך טו. און גרעסערע מַעשׂים
13 ווי די דאָזיקע וועט ער טאָן, מַחמת איך גיי צו דעם פאָטער. און
וואָס איר וועט בעטן אין מיין נאָמען, דאָס וועל איך טאָן, כדי דער
14 פאָטער זאָל געאַכפערט ווערן אין דעם זון. אויב איר וועט מיך
15 עפּעס בעטן אין מיין נאָמען, וועל איך עס טאָן. אויב איר האָט
מיך

16 מיך ליב וועט איר אָפהיטן מיינע מִצוות. און איך וועל בעטן
דעם פאָטער, און ער וועט אייך געבן אַן אַנדערן טרייסטער, כדי
17 ער זאָל זיין מיט אייך אויף אייביק, טאַקע דעם גייסט פון אֱמת,
וועמען די וועלט קען ניט מַשִּׂיג זיין, וואָרים זי זעט אים ניט, און
קען אים אויך ניט. איר קענט אים; וואָרים ער רוט ביי אייך, און
18 וועט זיין אין אייך. איך וועל אייך ניט לאָזן יתומים; איך וועל
19 קומען צו אייך. נאָך אַ קלייניע ווייל, און די וועלט וועט מיך
מער ניט זען, איר אָבער וועט מיך זען; מַחמת איך לעב, וועט
20 איר אויך לעבן. אין יענעם טאָג וועט איר ווִיסן, אַז איך בין אין
21 מיין פאָטער, און איר זענט אין מיר, און איך בין אין אייך. דער,
וואָם האָט מיינע מִצוות, און האַלט זיי, דער איז עם, וואָם האָט
מיך ליב; און דער, וואָם האָט מיך ליב, וועט זיין געליבט פון
מיין פאָטער, און איך וועל אים ליב האָבן און וועל מיך צו אים
22 אַנטפלעקן. זאָגט צו אים יהוּדה (ניט אִישׁ־קְרִיוֹת): האַר, ווי
קומט עס, וואָם דו וועסט דיך אַנטפלעקן צו אונדז, און ניט צו
23 דער וועלט? האָט ישׁוּע געענטפערט, און צו אים געזאָגט: אויב
עמיצער האָט מיך ליב, וועט ער האַלטן מיין וואָרט, און מיין
פאָטער וועט אים ליב האָבן, און מיר וועלן קומען צו אים, און
24 מאַכן ביי אים אונדזער וואוינונג. דער, וואָם האָט מיך ניט ליב,
האלט ניט מיינע וועדטער; און דאָם וואָרט, וואָם איר הערט,
איז ניט מינס, נייערט דעם פאָטערס, וואָם האָט מיך געשיקט.
25 דאָם האָב איך אייך געזאָגט, כָּל־זמַן איך בין נאָך מיט אייך.
26 אָבער דער טרייסטער, דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, וועמען דער פאָטער
וועט שיקן אין מיין נאָמען, ער וועט אייך לערנען אַלצדינג, און
27 אייך דערמאָנען אין אַלץ, וואָם איך האָב אייך געזאָגט. שָׁלום לאָז
איך אייבער מיט אייך; מיין שָׁלום גיב איך אייך; ניט ווי סע גיט
די וועלט, גיב איך אייך. זאָל זיך אייער האַרץ ניט מצַער זיין, און
28 זאָל עם אויך ניט מורא האָבן איר האָט געהערט, ווי איך האָב
אייך געזאָגט: איך גיי אַוועק, און איך וועל קומען צו אייך. אויב
איר וואָלט מיך ליב געהאַט, וואָלט איר אייך געפרייט, מַחמת

איך גיי צו דעם פאָטער; וואָרים דער פאָטער איז גרעסער פון
29 מיר. און איצט האָב איך עם אייך געזאָגט, איידער סע געשעט,
כדי, ווען סע וועט געשען, זאָלט איר גלויבן. איך וועל מער ניט
30 רעדן מיט אייך קיין סַך: וואָרים דער שַׂר פון דער וועלט קומט
אָן. און ער האָט גאָרניט אין מיר; נאָר כדי די וועלט זאָל וויסן,
31 אַז איך האָב ליב דעם פאָטער, און ווי דער פאָטער האָט מיר
געבאָטן, אַזוי טו איך. שטייט אויף, און לאָמיר גיין פונדאַנען.

טו איך בין דער אֱמֶתער ווײַנשטאָק, און מיין פאָטער איז דער
ווײַנגערטנער. יעדן צווייג אין מיר, וואָס טראָגט ניט קיין פֵּירות,
2 נעמט ער אַוועק; און יעדן, וואָס טראָגט פֵּירות, רייניקט ער, כדי
3 ער זאָל טראָגן מער פֵּירות. איר זענט שוין ריין, דורך דעם
4 וואָרט, וואָס איך האָב צו אייך גערעדט. בלייבט אין מיר, און
איך אין אייך. אַזוויוו דער צווייג קאָן ניט טראָגן קיין פֵּירות פון
זיך אַליין, סיידן ער בלייבט אין דעם ווײַנשטאָק, אַזוי קענט איר
5 אויך ניט, סיידן איר בלייבט אין מיר. איך בין דער ווײַנשטאָק,
איר זענט די צווייגן. דער, וואָס בלייבט אין מיר, און איך אין אים,
טראָגט אַ סַך פֵּירות; וואָרים אָן מיר קאָנט איר גאָרניט טאָן.
6 אויב עמיצער בלייבט ניט אין מיר, ווערט ער אַרויסגעוואָרפן ווי
אַ צווייג, און פאַרדאַרט; און מען זאַמלט זיי איין און מען וואַרפט
7 זיי אין פייער אַריין, און זיי ווערן פאַרברענט. אויב איר בלייבט
אין מיר, און מיינע רייד בלייבן אין אייך, מעגט איר בעטן וואָס
8 איר ווילט, און סע וועט אייך געטאָן ווערן. אין דעם איז מיין
פאָטער געאַכפּערט, אַז איר זאָלט טראָגן אַ סַך פֵּירות, און זיין
9 מיינע תַּלמידים. אַזוויוו דער פאָטער האָט מיך ליב געהאַט, אַזוי
10 האָב איך אייך ליב געהאַט; בלייבט אין מיין ליבע. אויב איר
וועט האַלטן מיינע מִצוות, וועט איר בלייבן אין מיין ליבע, פונקט
ווי איך האָב געהאַלטן מין פאָטערס מִצוות, און בלייב אין זיין
11 ליבע. דאָס האָב איך צו אייך גערעדט, כדי מיין שִׂמחה זאָל
12 זיין אין אייך, און אייער שִׂמחה זאָל ווערן פול. דאָס דאָזיקע
איז מיין געבאָט, אַז איר זאָלט ליב האָבן איינער דעם אַנדערן,

13 אַזויוי איך האָב אייך ליב געהאַט. קיין גרעסערע ליבע האָט
ניט קיין מענטש ווי די דאָזיקע, וואָס אַ מענטש איז מַקריב זיין
14 לעבן פֿאַר זיינע פרײַנט. איר זענט מיינע פרײַנט, אויב איר
15 טוט דאָס, וואָס איך באַפֿעל אייך. איך טו אייך מער ניט רופֿן
קיין קנעכט; וואָרים דער קנעכט וויסט ניט וואָס זיין האַר טוט;
נייערט איך האָב אייך גערופֿן פרײַנט, וואָרים אַלצדינג, וואָס
איך האָב געהערט פון מיין פאַטער, האָב איך אייך געגעבן צו
16 וויסן. ניט איר האָט מיך אויסדערווײלט, נייערט איך האָב אייך
אויסדערווײלט, און האָב אייך באַשטימט, אַז איר זאָלט גיין און
טראָגן פֵּירות, און אַז אייערע פֵּירות זאָלן פאַרבלײַבן; כדי וואָס
איר וועט בעטן דעם פאָטער אין מיין נאָמען, זאָל ער אייך געבן.
17 דאָס באַפֿעל איך אייך, כדי איר זאָלט ליב האָבן איינער דעם
18 אַנדערן. אויב די וועלט האָט אייך פיינט, טאָ וויסט, אַז זי האָט
19 מיך פיינט געהאַט, איידער זי האָט אייך פיינט געהאַט. וואָלט איר
וואָלט געווען פון דער וועלט, וואָלט די וועלט ליב געהאַט דאָס
איריקע; נאָר אַזוי ווי איר זענט ניט פון דער וועלט, נייערט איך
האָב אייך אויסדערווײלט פון דער וועלט, דערפאַר האָט אייך
20 די וועלט פיינט. געדענקט דאָס וואָרט, וואָס איך האָב אייך
געזאָגט: אַ קנעכט איז ניט גרעסער פון זיין האַר. אויב זיי
האָבן מיך גערודפט, וועלן זיי אייך אויך רודפֿן; אויב זיי האָבן
21 געהאַלטן מיין וואָרט, וועלן זיי אויך אייערס האַלטן. אָבער דאָס
אַלץ וועלן זיי אייך טאָן פון מיין נאָמענוועגן, מַחמת זיי קענען ניט
22 דעם, וואָס האָט מיך געשיקט. אויב איך וואָלט ניט געקומען און
געריידט צו זיי, וואָלטן זיי ניט געווען געהאַט קיין זינד; איצט
אָבער האָבן זיי ניט קיין שום אַנטשולדיגונג פאַר זייער זינד.
23, 24 דער, וואָס האָט מיך פיינט, האָט אויך פיינט מיין פאָטער. וועלן
איך וואָלט ניט געווען געטאָן צווישן זיי די מַעשׂים, וואָס קיין שום
אַנדערער האָט ניט געטאָן, וואָלטן זיי ניט געווען געהאַט קיין
זינד; אָבער איצט האָבן זיי געזען, און האָבן פיינט געהאַט סיי
25 מיך און סיי מיין פאָטער. נאָר סע זאָל מקוים ווערן דאָס וואָרט,

וואָם שטייט געשריבן אין זייער תּורה: זיי האָבן מיך אומזיסט
געהאַסט. 26 אָבער בעת דער טרייסטער וועט קומען, וועמען איך
וועל שיקן צו אייך פון דעם פאָטער, דעם גייסט פון אֱמת, וואָם
קומט פון דעם פאָטער, וועט ער עֵדות זאָגן פונוועגן מיר. 27 און
אויך איר זענט עֵדות, מַחמת איר זענט געווען מיט מיר פון
אָנהייב אָן.

דאָם האָב איך צו אייך גערעדט, כדי איר זאָלט ניט געבראַכט טז
ווערן צו קיין מִכשול. 2 זיי וועלן אייך אויסשלִיסן פון קָהל: יאָ, סע
קומט אָן די שָעה, וועָן יעדער אינער, וואָם וועט אייך הַרגענען,
וועט מיינען, אַז ער דינט גאָט דערמיט. 3 און דאָם וועלן זיי טאָן,
מַחמת זיי האָבן ניט געקענט דעם פאָטער, און ניט מיך. 4 אוּן דאָם
האָב איך גערעדט צו אייך, כדי, וועָן זייער שָעה וועט קומען,
זאָלט איר געדענקען, אַז איך האָב אייך דאָם געזאָגט. אין אָנהייב
האָב איך עם אייך ניט געזאָגט, מַחמת איך בין געווען מיט אייך.
אָבער איצט גיי איך צו אים, וואָם האָט מיך געשיקט; 5 אוּן קיינער
פון אייך פרעגט מיך ניט: וואוהין גייסטו? 6 אָבער ווייל איך האָב
דאָם געדעדט צו אייך, האָט צַער אָנגעפילט אייער האַרץ. 7 איך
זאָג אייך אָבער דעם אֱמת, עס איז גוט פַאר אייך, אַז איך גיי
אַוויק; וואָרים אויב איך גיי ניט אַוועק, וועט דער טרייסטער ניט
קומען צו אייך; נאָר אויב איך גיי, וועל איך אים שיקן צו אייך.
8 אוּן אַז ער וועט קומען, וועט ער איבערצייגן די וועלט וועגן זינד,
9 אוּן וועגן צדקה, אוּן וועגן מִשפט: וועגן זינד, מַחמת זיי גלויבן
10 ניט אין מיר; וועגן צדקה, מַחמת איך גיי צו דעם פאָטער, אוּן
11 איר וועט מיך מער ניט זען; וועגן מִשפט, מַחמת דער שַר פון
12 דער דאָזיקער וועלט איז געמִשפט געוואָרן. איך האָב אייך נאָך
אַ סַך זאַכן צו זאָגן, נאָר איר קענט זיי איצט ניט פאַרטראָגן.
13 אָבער בעת דער גייסט פון אֱמת וועט קומען, וועט ער אייך
אַרײַנפירן אין דעם גאַנצן אֱמת; וואָרים ער וועט ניט רעדן פון
זיך אַליין, נייערט וואָם ער וועט הערן, וועט ער רעדן; אוּן ער
14 וועט אייך אָנזאָגן דאָם, וואָם דאַרף ערשט קומען. ער וועט מיך

פּאַרהערלעכן, ווייל ער וועט נעמען פּון מיינעם, אוּן וועט עס
15 אייך דערקלערן. אַלצדינג, וואָס דער פּאָטער האָט, איז מיינס;
דעריבער האָב איך גענאָגט, אַז ער וועט נעמען פּון דעם, וואָס
16 איז מיין, אוּן וועט עס אייך דערקלערן. נאָך אַ קלייניע ווייל,
איר זעט מיך ניט מער; אוּן ווידער אַ קלייניע ווייל, אוּן איר וועט
17 מיך זען. האָבן עטלעכע פּון זיינע תַּלמידים גענאָגט איינער צוּם
אַנדערן: וואָס איז דאָס, וואָס ער זאָגט צוּ אוּנדז: נאָך אַ קלייניע
ווייל, אוּן איר זעט מיך ניט; אוּן ווידער אַ קלייניע ווייל, אוּן איר
18 וועט מיך זען? אוּן: איך גיי צוּ דעם פּאָטער? זיי האָבן דעריבער
גענאָגט: וואָס איז דאָס, וואָס ער זאָגט: אַ קלייניע ווייל? מיר
19 פּאַרשטייען ניט, וואָס ער זאָגט. ישוּע האָט באַמערקט, אַז זיי
ווילן אים עפּעס פרעגן, אוּן ער האָט צוּ זיי גענאָגט: פּאָרשט איר
צווישן זיך וועגן דעם, וואָס איך האָב גענאָגט: נאָך אַ קלייניע
ווייל, אוּן איר זעט מיך ניט, אוּן ווידער אַ קלייניע ווייל, אוּן
20 איר וועט מיך זען? באמת, באמת, איך זאָג אייך: איר וועט
ווייַנען אוּן קלאָגן, אָבער די וועלט וועט זיך פרייען; איר וועט
זיין טרויעריק, אָבער אייער טרויער וועט פאַרקערט ווערן צוּ
21 פרייד. אַ פרוי, בעת זי גייט צוּ קינד, איז אומעטיק, מַחמת איר
שָׁעה האָט גענעענט; אָבער נאָכדעם ווי זי האָט געבוירן דאָס
קינד, געדענקט זי ניט מער די יסוּרים פּונוועגן דער שִׂמחה, וואָס
22 אַ מענטש איז געבוירן געוואָרן אוּיף דער וועלט. אוּן אַזוי האָט
איר אויך איצטער צַער, אָבער איך וועל אייך ווידער זען, אוּן
אייער האַרץ וועט זיך פרייען, אוּן אייער שִׂמחה וועט קיינער ניט
23 אַוועקנעמען ביי אייך. אוּן אין יענעם טאָג וועט איר מיך ניט
פרעגן קיין קַשיות. באמת, באמת, איך זאָג אייך, אויב איר וועט
עפּעס בעטן ביי דעם פּאָטער, וועט ער עס אייך געבן אין מיין
24 נאָמען. לַעֲת־עַתּה האָט איר גאָרניט געבעטן אין מיין נאָמען;
25 בעט, אוּן איר וועט באַקומען, כדי אייער שִׂמחה זאָל זיין פוֹל. די
דאָזיקע זאַכן האָב איך גערעדט צוּ אייך אין משָׁלים; עס קוּמט אָן
די שָׁעה, ווען איך וועל מער ניט רעדן צוּ אייך אין משָׁלים, נייערט

26 איך וועל אייך זאָגן אָפֿן וועגן דעם פאָטער. אין יענעם טאָג וועט
איר בעטן אין מיין נאָמען; אוּן איך זאָג אייך ניט, אַז איך וועל
27 בעטן דעם פאָטער פאַר אייך, וואָרים דער פאָטער אַליין האָט
אייך ליב, מַחמת איר האָט מיך ליב געהאַט, אוּן האָט געגלויבט,
28 אַז איך בין געקומען פוּן דעם פאָטער. איך בין געקומען פוּן
דעם פאָטער, אוּן בין געקומען אין דער וועלט אַריין; אוּן ווידער
29 פאַרלאָז איך די וועלט, אוּן גיי צוּ דעם פאָטער. אוּן זיינע
תַּלמידים האָבן געזאָגט: זע, איצט רעדסטוּ אָפֿן, אוּן געברויכסט
30 ניט קיין מָשל. איצט וויסן מיר, אַז דוּ ווייסט אַלצדינג, אוּן
דאַרפסט ניט, אַז עמיצער זאָל דיך פרעגן; דוּרכדעם גלויבן מיר,
31 אַז דוּ ביסט געקומען פוּן גאָט. האָט ישוּע זיי געענטפערט:
32 איצט גלויבט איר? סע טוט קוּמען די שָׁעה, יאָ, זי האָט געענטט,
אוּן איר וועט ווערן צעשפּרייט, איטלעכער צוּ זיינע אייגענע,
אוּן מיך וועט איר איבערלאָזן אַליין: אָבער איך בין ניט אַליין,
33 מַחמת דער פאָטער איז מיט מיר. דאָם האָב איך געredט צוּ
אייך, כּדי אין מיר זאָלט איר האָבן שָׁלום. אין דער וועלט האָט
איר צָרות; אָבער זייט געטרייסט, איך האָב מנַצֵּחַ געווען די
וועלט.

יז 1 דאָם האָט ישוּע גערעדט, אוּן ער האָט אויפגעהויבן זיינע אויגן
צוּם הימל, אוּן געזאָגט: פאָטער, די שָׁעה האָט געענטט, אַכפּער
2 דיין זון, כּדי דער זון זאָל דיך אַכפּערן; אַזוויוו דוּ האָסט אים
געגעבן רשוּת איבער יעדן באַשעפענישׁ, כּדי ער זאָל געבן
3 אייביק לעבן צוּ אַלע, וועמען דוּ האָסט אים געגעבן. אוּן דאָם
איז דאָם אייביקע לעבן, אַז זיי זאָלן קענען דיך, דעם איינציק
אֱמֶת גאָט, אוּן ישוּע המָשִׁיחַן וועמען דוּ האָסט געשיקט. איך
4 האָב דיך געאַכפּערט אויף דער ערד, מיט דעם וואָם איך האָב
5 פאַרענדיקט דאָם וועלק, וואָם דוּ האָסט מיר געגעבן צוּ טאָן. אוּן
איצט, פאָטער, אַכפּער דוּ מיך ביי דיר, מיט דעם כָּבוד, וואָם
6 איך האָב געהאַט ביי דיר, איידער די וועלט איז געוואָרן. איך
האָב אַנטפּלעקט דיין נאָמען צוּ די מענטשן, וואָם דוּ האָסט מיר

געגעבן פון דער וועלט; זיי זענען געווען דיינע, און דו האָסט זיי
מיר געגעבן; און זיי האָבן געהיט דיין וואָרט. איצט וויסן זיי, אַז
אַלצדינג, וואָס דו האָסט מיר געגעבן, איז פון דיר; וואָרים די
רייד, וואָס דו האָסט מיר געגעבן, האָב איך זיי געגעבן; און זיי
האָבן זיי מקַבל געווען, און האָבן דערקענט אויף אַן אֱמת, אַז איך
קום פון דיר, און זיי האָבן געגלויבט, אַז דו האָסט מיך געשיקט.
איך בעט פאַר זיי; איך בעט ניט פאַר דער וועלט, נייערט פאַר
יענע, וואָס דו האָסט מיר געגעבן, וואָרים זיי זענען דיינע; און
אַלצדינג, וואָס איז מיינס, איז דיינס, און דיינס איז מיינס, און איך
בין גאַכפּערט אין זיי. און איך בין ניט מער אין דער וועלט,
אָבער זיי זענען אין דער וועלט, און איך קום צו דיר. הייליקער
פאָטער, באַהיט זיי אין דיין נאָמען, יענע, וואָס דו האָסט מיר
געגעבן, כדי זיי זאָלן זיין איינס, אַזויווי מיר זענען איינס. כָּל־זמַן
איך בין געווען מיט זיי, האָב איך זיי אָפּגעהיט אין דיין נאָמען,
יענע, וואָס דו האָסט מיר געגעבן; און איך האָב זיי אָפּגעהיט, און
קיין איינציקער פון זיי איז ניט פאַרלוירן געגאַנגען, אויסער דער
זון פון פאַרדאַרבונג, כדי דער פָּסוק זאָל מקוים ווערן. אָבער
איצט קום איך צו דיר; און דאָס רעד איך אין דער וועלט, כדי
זיי זאָלן האָבן אין זיך מיין פולע שִׂמחה. איך האָב זיי געגעבן
דיין וואָרט; און די וועלט האָט זיי פיינט געהאַט, מַחמת זיי זענען
ניט פון דער וועלט, פונקט ווי איך בין ניט פון דער וועלט. איך
בעט ניט, אַז דו זאָלסט זיי אַרויסנעמען פון דער וועלט, נייערט
אַז דו זאָלסט זיי אָפּהיטן פון דעם בייזן. זיי זענען ניט פון דער
וועלט, פונקט ווי איך בין ניט פון דער וועלט. הייליק זיי אין
דעם אֱמת; דיין וואָרט איז אֱמת. אַזויווי דו האָסט מיך געשיקט
אין דער וועלט אַריין, פונקט אַזוי האָב איך זיי געשיקט אין דער
וועלט אַריין. און פון זייערטוועגן הייליק איך מיך, כדי זיי זאָלן
אויך געהיילט זיין אין דעם אֱמת. און ניט נאָר פאַר די דאָזיקע
אַליין בעט איך, נייערט אויך פאַר יענע, וואָס וועלן גלויבן אין
מיר דורך זייער וואָרט, כדי זיי זאָלן אַלע זיין איינס; אַזויווי דו,

פאַטער, ביסט אין מיר, אוּן איך אין דיר, אַז זיי זאָלן אויך זיין אין
22 אונדז, כדי די וועלט זאָל גלויבן, אַז דוּ האָסט מיך געשיקט. אוּן
דעם כָּבוד, וואָס דוּ האָסט מיר געגעבן, האָב איך זיי געגעבן,
23 כדי זיי זאָלן זיין איינס, אַזויווי מיר זענען איינס, איך אין זיי, אוּן דוּ
אין מיר, כדי זיי זאָלן וועלן שלֵימותדיק איינס, כדי די וועלט זאָל
ווִיסן, אַז דוּ האָסט מיך געשיקט, אוּן האָסט זיי ליב געהאַט, אַזויווי
24 דוּ האָסט מיך ליב געהאַט. פאָטער, איך ווִיל, אַז אויך די, וועמען
דוּ האָסט מיר געגעבן, זאָלן זיין מיט מיר, וואוּ איך בין, כדי זיי
זאָלן קענען זען מיין כָּבוד, וואָס דוּ האָסט מיר געגעבן, וואָרים דוּ
האָסט מיך ליב געהאַט, נאָך פאַר דער גרינדוּנג פוּן דער וועלט.
25 אָ, גערעכטער פאָטער, די וועלט האָט דיך ניט געקענט, אָבער
איך האָב דיך געקענט; אוּן די דאָזיקע וויסן, אַז דוּ האָסט מיך
26 געשיקט. אוּן איך האָב פאַר זיי באַקאַנט געמאַכט דיין נאָמען,
אוּן איך וועל אים באַקאַנט מאַכן, כדי די ליבע, מיט וועלכער דוּ
האָסט מיך ליב געהאַט, זאָל זיין אין זיי, אוּן איך אין זיי.

יח אוּן בעת ישוּע האָט פאַרענדיקט די דאָזיקע רייד, איז ער
אַרויסגעגאַנגען מיט זיינע תַּלמידים אַריבער דעם טייך קִדרוֹן,
וואוּ עס איז געווען אַ גאָרטן, אין וועלכן ער איז אַריַינגעגאַנגען
2 מיט זיינע תַּלמידים. אוּן אויך יהוּדה, וואָס האָט אים פאַררָאטן,
האָט געקענט דאָס אָרט; וואָרים ישוּע איז זיך דאָרט פילמאָל
3 צונויפגעקומען מיט זיינע תַּלמידים. אוּן יהוּדה, בעת ער הָאט
באַקומען דאָס חַיל אוּן די באַדינער פוּן די ראָשי־כֹּהַנים אוּן די
פְּרושים, איז אָנגעקומען אַהין מיט פאַקלעך אוּן לאַנטערנס אוּן
4 כְּלֵי־זַין. אוּן ישוּע האָט געוואוּסט אַלצדינג, וואָס האָט געדאַרפט
קומען איבער אים, אוּן ער איז אַרויסגעגאַנגען, אוּן האָט צוּ
5 זיי געזאָגט: וועמען זוכט איר? האָבן זיי אים געענטפערט:
ישוּע הַנוצרי. זאָגט ישוּע צוּ זיי: איך בין עס. אוּן יהוּדה,
6 וואָס האָט אים פאַררָאטן, איז מיט זיי געשטאַנען. אוּן בעת
ער האָט צוּ זיי געזאָגט: איך בין עס, זענען זיי אָבגעטרעטן
7 הינטערווַיַלעכץ, אוּן זענען געפאַלן צוּ דער ערד. אוּן ער האָט

זיי ווידער געפרעגט: וועמען זוכט איר? האָבן זיי געזאָגט:
8 ישוע הַנוצרי. האָט ישוע געענטפערט: איך האָב אייך דאָך
געזאָגט, אַז איך בין דאָס; בכּן, אויב איר זוכט מיך, לאָזט די
9 דאָזיקע גיין. כדי סע זאָל מקוים ווערן דאָס ווארט, וואָס ער
האָט גערעדט: פון יענע, וואָס דו האָסט מיר געגעבן, האָב איך
10 ניט פאַרלוירן קיין איינציקן. און שמעון פעטרוס, וואָס האָט
געהאַט אַ שוועדד, האָט זי געצויגן, און האָט אַ זעץ געטאָן דעם
כֹהן־גָדולס קנעכט, און אים אָפּגעהאַקט זיין רעכטן אויער. און
11 דעם קנעכטס נאָמען איז געווען מַלכוס. און ישוע האָט געזאָגט
צו פעטרוסן: טו אַריין די שוועדד אין דער שיידע; דעם כוס,
וואָס דער פאָטער האָט מיר געגעבן, זאָל איך אים ניט טרינקן?
12 און דאָס חַיל און דער הויפּטמאַן, און די באַדינער פון די יִדן,
13 האָבן געכאַפּט ישוען און האָבן אים געבונדן, און האָבן אים
קודם געפירט צו חָנָן, וואָרים ער איז געווען דער שווער פון
14 קַיָפֿאָן, וואָס איז אין יענעם יאָר געווען כֹהן־גָדול. און דאָס איז
געווען קַיָפֿאָ, וואָס האָט געגעבן די יִדן אַן עֵצה, אַז עס איז
15 גלַיכער, אַז אַיין מענטש זאָל שטאַרבן פאַר דעם פאָלק. און
שמעון פעטרוס איז נאָכגעגאַנגען ישוען, און אַזוי האָט געטאָן
אַן אַנדערער תַלמיד. און דער דאָזיקער תַלמיד איז געווען
באַקאַנט מיט דעם כֹהן־גָדולס, און איז אַריַינגעגאַנגען מיט ישוען
16 אין דעם הויף פון דעם כֹהן־גָדולס, בעת פעטרוס איז געשטאַנען
אין דרויסן ביי דער טיר. און דער אַנדערער תַלמיד, וואָס
איז געווען באַקאַנט מיט דעם כֹהן־גָדולס, איז אַרויסגעגאַנגען און
האָט גערעדט מיט דער טיר־היטערין, און האָט אַריַינגעבראַכט
17 פעטרוסן. און די שיפחה, די טיר־היטערין, האָט געזאָגט צו
פעטרוסן: ביסטו ניט אויך איינער פון דעם מאַנס תַלמידים?
18 זאָגט ער: איך בין עס ניט. און די קנעכט און זי באַדינער זענען
דאָרט געשטאַנען, און האָבן געמאַכט אַ פייער פון קוילן, וואָרים
עס איז געווען קאַלט, און זיי האָבן זיך געוואַרעמט; און פעטרוס
19 איז אויך געשטאַנען מיט זיי, און האָט זיך געוואַרעמט. און דער

כהן־גדול

כֹּהן־גָּדוֹל האָט געפֿרעגט ישוּעַן וועגן זיינע תַּלמידים, אוּן וועגן
זיין לערנונג. האָט ישוּעַ אים געענטפֿערט: איך האָב געריידט
20 אָפֿן פֿאַר דער וועלט; איך האָב תַּמיד געלערנט אין די שוּלן, אוּן
אין דעם בֵּית־הַמִקדש, וואוּ אַלע יידן קוּמען זיך צוזאַמען, אוּן אין
21 פֿאַרבאָרגעניש האָב איך גאָרנִיט געריידט. פֿאַרוואָס פֿרעגסטוּ
מיך? פֿרעג די, וואָס האָבן מיך געהערט, וואָס איך האָב געריידט
22 צוּ זיי; זע זיי וויסן וואָס אַזוינס איך האָב געזאָגט. אוּן אַז
ער האָט דאָס געזאָגט, האָט איינער פוּן די באַדינער, וואָס איז
געשטאַנען דערבִּי, אַ פּאַטש געגעבן ישוּעַן, אוּן געזאָגט: אַזוי
23 ענטפֿערסטוּ דעם כֹּהן־גָּדוֹל? האָט אים ישוּעַ געענטפֿערט: אויב
איך האָב געריידט שלעכטס, זאָג עֵדות פּוּנוועגן דעם שלעכטס;
24 נאָר אויב רעכט, פֿאַרוואָס שלאָגסטוּ מיך? אוּן חָנָן האָט אים
25 געשיקט געבוּנדן צוּ קַיָפֿאָן, דעם כֹּהן־גָּדוֹל. אוּן שִמעוֹן פּעטרוֹס
איז געשטאַנען אוּן האָט זיך געוואַרעמט. אוּן זיי האָבן צוּ אים
גענאָגט: בִּיסטוּ ניט אויך איינער פוּן זיינע תַּלמידים? אוּן ער
26 האָט געלייקנט, אוּן געזאָגט: איך בין עם ניט. זאָגט איינער
פוּן דעם כֹּהן־גָּדוֹלס קנעכט, וואָס איז געווען אַ קָרוֹב פוּן דעם,
וועמען פּעטרוֹס האָט אָפּגעהאַקט דאָס אויער: האָב איך דיך
27 ניט געזען מיט אים אין גאָרטן? אוּן פּעטרוֹס האָט ווידער
28 געלייקנט; אוּן תֵּיכֶף האָט דער האָן געקרייט. אוּן זיי האָבן
ישוּעַן געפֿירט פוּן קַיָפֿאָן אין דעם גערִיכטהויף אַריין; אוּן עס
איז געווען באַגינען. אוּן זיי אַליין זענען ניט אַריינגעגאַנגען אין
דעם פּרעטאָריוֹם, כּדי זיי זאָלן זיך ניט מטַמא זיין, נייערט זאָלן
29 קענען עסן דעם קָרבן־פֶּסַח. אוּן פּילאַטוֹס איז אַרוֹיסגעגאַנגען
צוּ זיי, אוּן האָט געזאָגט: וואָסערע באַשולדיקונג ברענגט איר
30 קעגן דעם דאָזיקן מאַן? האָבן זיי געענטפֿערט, אוּן צוּ אים
געזאָגט: ווען דער דאָזיקער וואָלט ניט געטאָן קיין שלעכטס,
31 וואָלטן מיר אים ניט געווען געברענגט צוּ דיר. פּילאַטוֹס האָט
דעריבער צוּ זיי געזאָגט: נעמט איר אים, אוּן מִשפּח אים לויט
אייער תּוֹרה. אוּן די יידן האָבן צוּ אים געזאָגט: מיר האָבן

32 ניט קיין רשות צו טייטן אַ מענטשן; (כדי סע זאָל מקוים ווערן
דאָס ווָארט פון ישוען, וואָס ער האָט געזאגט, בעת ער האָט
33 מרמז געווען מיט וואָסער מין טויט ער וועט שטאַרבן). פילאַטוס
איז דעריבער ווידער אַריינגעגאַנגען אין דעם פרעטאָריום אַריין,
און האָט גערופן ישוען, און צו אים געזאָגט: ביסטו דער מלך
34 פון די יִדן? און ישוע האָט געענטפערט: טוסטו דאָס זאָגן
פון דיר אַליין, אָדער האָבן דיר דאָס אַנדערע געזאָגט פונוועגן
35 מיר? האָט פילאַטוס געענטפערט: בין איך אַ יִד? דיין אייגן
פאָלק און די ראָשי־כּהַנים האָבן דיך געברענגט צו מיר; וואָס
36 האָסטו געטאָן? האָט ישוע געענטפערט: מיין מַלכות איז ניט פון
דער דאָזיקער וועלט; אויב מיין מַלכות וואָלט געווען פון דער
דאָזיקער וועלט, וואָלטן מיינע באַדינער געקעמפט, אַז איך זאָל
ניט איבערגעענטפערט ווערן צו די יִדן; איצט אָבער איז מיין
37 מַלכות ניט פונדאַנען. פילאַטוס האָט דעריבער צו אים געזאָגט:
היסט עס, דו ביסט טאַקע אַ מֶלך? און ישוע האָט געענטפערט:
דו זאָגסט, אַז איך בין אַ מֶלך. צוליב דעם בין איך געבוירן
געוואָרן, און צוליב דעם בין איך געקומען אין דער וועלט אַריין,
כדי איך זאָל עדות זאָגן פאַר דעם אֱמת. יעדער איינער, וואָס איז
38 פון דעם אֱמת, הערט מיין קול. זאָגט צו אים פילאַטוס: וואָס
איז דער אֱמת? און נאָכדעם ווי ער האָט דאָס געזאָגט, איז ער
ווידער אַרויסגעגאַנגען צו די יִדן, און האָט צו זיי געזאָגט: איך
39 געפין ניט אין אים קיין שום שולד. אָבער ביי אייך איז פאַראַן
אַ מִנהג, אַז איך זאָל אייך פריי לאָזן איינעם אויף פֶּסח; ווילט
איר דעריבער, אַז איך זאָל אייך פריי לאָזן דעם מֶלך פון די יִדן?
40 זיי האָבן דעריבער ווידער אויסגעשריגן, אַזוי צו זאָגן: ניט דעם
דאָזיקן, נייערט בַּר־אַבָּאן׳ און בַּר־אַבָּא איז געווען אַ גַזלן.

יט 1 דעמאָלט האָט פילאַטוס גענומען ישוען, און האָט אים געלאָזט
2 אויספּייטשן. און די זעלנער האָבן אויסגעפלאָכטן אַ קרוין
פון דערנער, און זי אַרויפגעזעצט אויף זיין קאָפּ, און אים
3 באַקליידט אין אַ פורפור מאַנטל. און זיי האָבן געזאָגט צו
אים

אים, אוּן געזאָגט: שָׁלוֹם דיר, מֶלֶך פּוּן די יִידן׳ אוּן זיי האָבן
אים געפּאַטשט מיט זייערע הענט. אוּן פּילאַטוּס איז ווידער
4 אַרויסגעגאַנגען, אוּן האָט צוּ זיי געזאָגט: אָט פיר איך אים
אַרויס צוּ אייך, כּדי איר זאָלט ווּיסן, אַז איך געפּין ניט אין
אים קיין שוּם שולד. אוּן יֵשׁוּעַ איז אַרויסגעקוּמען, אוּן האָט
5 געטראָגן די קרוּן פּוּן דערנער אוּן דעם פּוּרפּוּר מאַנטל. אוּן
6 פּילאַטוּס האָט צוּ זיי געזאָגט: אָט איז דער מענטש׳ אוּן אַז
די ראָשׁי־כֹּהֲנים אוּן די באַדינער האָבן אים געזען, האָבן זיי
אויסגעשריגן: קרייציק אים, קרייציק אים׳ זאָגט צוּ זיי פּילאַטוּס:
נעמט איר אים אוּן קרייציקט אים, ווָאָרים איך געפּין ניט אין אים
7 קיין שוּם שולד. האָבן אים די יִידן געענטפערט: מיר האָבן
אַ תּוֹרה, אוּן לויט דער תּוֹרה איז ער חַייב־מִתה, מַחמת ער
8 האָט זיך אַליין געמאַכט פּאַר דעם בֶּן־אֱלֹהִים. אוּן ווען פּילאַטוּס
9 האָט דאָס געהערט, האָט ער נאָך מער מוֹרא באַקוּמען, אוּן
ער איז ווידער אַרײַנגעגאַנגען אין דעם פּרעטאָריוּם אַריין, אוּן
האָט געזאָגט צוּ יֵשׁוּעַן: פוּנוואַנען ביסטוּ? אָבער ישׁוּעַ האָט
10 אים ניט געגעבן קיין תּשׁוּבה. פּילאַטוּס האָט דעריבער צוּ
אים געזאָגט: צוּ מיר טוּסטוּ ניט רעדן? ווייסטוּ ניט, אַז איך
11 האָב רשׁוּת דיך פריי צוּ לאָזן, אוּן רשׁוּת דיך צוּ קרייציקן? אוּן
יֵשׁוּעַ האָט אים געענטפערט: דוּ וואָלטסט ניט געהאַט קיין
מאַכט איבער מיר, אויב זי וואָלט דיר ניט געגעבן געוואָרן פּוּן
אויבן; דעריבער האָט דער, וואָס האָט מיך איבערגעענטפערט
12 צוּ דיר, אַ גרעסערע זינד. פּוּן דעמאָלט אָן האָט פּילאַטוּס
געזוכט אים פריי צוּ לאָזן; אָבער די יִידן האָבן אויסגעשריגן,
אַזוי צוּ זאָגן: אויב דוּ לאָזסט פריי דעם דאָזיקן מאַן, ביסטוּ ניט
דעם קֵיסרס פריינט; יעדער איינער, וואָס מאַכט זיך אַליין פּאַר
13 אַ מֶלך, איז מוֹרֵד־במַלכוּת. אוּן ווען פּילאַטוּס האָט געהערט
די דאָזיקע רייד, האָט ער אַרויסגעבראַכט יֵשׁוּעַן, אוּן האָט זיך
אַנידערגעזעצט אויף דעם כִּסֵּא־הַמִשׁפּט, אויף דעם פּלאַץ, וואָס
14 הייסט לִיתאָסטרוֹטאָן, אוּן אויף לָשׁוֹן־קוֹדֶשׁ, גַבּתָא. אוּן עס
איז

איז געווען עֶרֶב־פֶּסַח, אַרום דער זעקסטער שָׁעה. און ער האָט
15 געזאָגט צו די יִידן: אָט איז אייער מֶלֶך! און זיי האָבן געשריגן:
אַוועק מיט אים, אַוועק מיט אים, קרייציק אים! זאָגט צו זיי
פִּילַאַטוס: זאָל איך קרייציקן אייער מֶלֶך? אוּן די ראָשי־כֹּהַנים
האָבן געענטפערט: מיר האָבן ניט קיין מֶלֶך, אַחוץ דעם קֵיסר.
16 דעמאָלט האָט ער אים איבערגעגעבן צו זיי, געקרייציקט צו
17 ווערן. זיי האָבן דעריבער גענומען יֵשוּעַן. און ער האָט אַליין
געטראָגן זיין קרייץ, און ער איז אַרויסגעגאַנגען צו דעם פְּלַאַץ,
וואָס האָט געהייסן דער שׂיידל־פְּלַאַץ, און אויף לָשׁוֹן־קוֹדֶש
18 היסט ער גָּלְגָּלְתָּא. דאָרטן האָבן זיי אים געקרייציקט, און מיט
אים צוויי אַנדערע, אויף יעדער זייט איינעם, און יֵשוּעַן אין דער
19 מיט. און פִּילַאַטוס האָט אויך אָנגעשריבן אַן אויפשריפט, און
האָט זי אַרויפגעטאָן אויף דעם קרייץ; און דאָרט איז געשטאַנען:
20 יֵשוּעַ הַנּוֹצְרִי, דער מֶלֶך פון די יִידן. די דאָזיקע אויפשריפט
האָבן געלייענט אַ סַך יִידן, וואָרים דער פְּלַאַץ, וואוּ יֵשוּעַ איז
געקרייציקט געוואָרן, איז געווען נאָענט פון דער שטאָט; און
דאָס איז געווען געשריבן אויף לָשׁוֹן־קוֹדֶש, לַאַטַיִנִיש, און אין
21 גריכיש. אוּן די ראָשי־כֹּהַנים פון די יִידן האָבן געזאָגט צו
פִּילַאַטוסן: שרייב ניט: דער מֶלֶך פון די יִידן, נייערט אַז ער
22 האָט געזאָגט: איך בין דער מֶלֶך פון די יִידן. אוּן פִּילַאַטוס האָט
23 געענטפערט: וואָס איך האָב געשריבן, האָב איך געשריבן. אוּן
די זעלנער, בעת זיי האָבן יֵשוּעַן געקרייציקט, האָבן גענומען
זיינע מַלְבּוּשִׁים און געמאַכט פיר חֲלָקים, פַּאַר יעדן זעלנער אַ
חֵלֶק, און אויך זיין רָאק. אוּן דער רָאק איז געווען אָן אַ נאָט,
24 געוועבט פון אויבן דורך אוּן דורך. זיי האָבן דעריבער געזאָגט
איינער צום אַנדערן: לאָמיר אים ניט צעריסן, נייערט וואַרפן
גורל אויף אים, וועמעס ער זאָל זיין; כדי דער פָּסוק זאָל מקוים
ווערן: זיי האָבן צעטיילט מיינע בגָדים צווישן זיך; אוּן איבער
25 מיין געוואַנט האָבן זיי געוואָרפן גורל. אוּן אַזוי האָבן די זעלנער
געטאָן; אוּן ביי דעם צלָב פון יֵשוּעַן זענען געשטאַנען זיין מוטער,

אוּן זיין מוּטערס שוועסטער, מִרְיָם דאָס ווייב פוּן קלוֹפָּסן, אוּן
מִרְיָם פוּן מַגדָלָה. אוּן בעת יֵשוּעַ האָט געזען זיין מוּטער, אוּן 26
דעם תַּלמיד, ווען ער האָט ליב געהאַט, שטיין דערבייַ, האָט
ער געזאָגט צוּ זיין מוּטער: אִשה, אָט איז דיין זון! דערנאָך האָט 27
ער געזאָגט צוּ דעם תַּלמיד: אָט איז דיין מוּטער! אוּן פוּן יענער
שָׁעה אָן האָט דער תַּלמיד זי גענומען צוּ זיך. אוּן נאָכדעם האָט 28
יֵשוּעַ, ווייל ער האָט געוואוּסט, אַז אַלצדינג איז שוין פאַרענדיקט,
אוּן כדי דער פָּסוק זאָל מקוּים ווערן, האָט ער געזאָגט: איך בין
דאָרשטיק. אוּן דאָרט איז געשטאַנען אַ כֶּלי פוּל מיט עסיק; 29
אוּן זיי האָבן אַרויפגעטאָן אַ שוואָם פוּל מיט עסיק אוּיף אַן
אֵזוֹב־שטענגל, אוּן עס דערלאַנגט צוּ זיין מויל. אוּן אַז יֵשוּעַ 30
האָט גענומען דעם עסיק, האָט ער געזאָגט: עס איז געענדיקט;
אוּן ער האָט געניגט זיין קאָפּ, אוּן אויסגעהויכט די נשָׁמה. אוּן 31
מַחמת עס איז געווען עֶרֶב־שַׁבת, אוּן כדי די גופים זאָלן ניט
פאַרבלַיבן אויפן קרייץ אינעם שַׁבת (וואָרים יענער שַׁבת איז
געווען אַ גרויסער טאָג), האָבן די יִידן געבעטן ביי פִּילאַטוסן, אַז
מען זאָל צעברעכן זייערע פים, אוּן אוועקנעמען. אוּן די זעלנער 32
זענען געקוּמען, אוּן האָבן צעברָאכן די פים פוּן דעם ערשטן, אוּן
פוּן דעם אַנדערן, וואָס איז מיט אים געקרייציקט געוואָרן; אָבער 33
וען זיי זענען געקוּמען צוּ יֵשוּעַן, אוּן האָבן געזען, אַז ער איז שוין
טויט, האָבן זיי ניט צעברָאכן זיינע פים. אָבער איינער פוּן די 34
זעלנער האָט מיט אַ שפּיז געשטאָכן זיין זייט, אוּן עס איז תֵּיכף
אַרויסגעקוּמען בלוּט אוּן וואַסער. אוּן דער, וואָס האָט עס געזען, 35
האָט עֵדות געזאָגט – אוּן זיין עֵדות איז אֱמת, אוּן ער ווייסט, אַז
ער זאָגט אֱמת – כדי אויך איר זאָלט גלויבן. וואָרים דאָס איז 36
געשען, כדי דער פָּסוק זאָל מקוּים ווערן: קיין בוין פוּן אים זאָל
ניט ווערן צעברָאכן. אוּן ווידער זאָגט אַן אַנדערער פָּסוק: זיי 37
וועלן קוקן אויף אים, וועמען זיי האָבן געשטאָכן. אוּן נאָכדעם
האָט יוֹסף פוּן רָמָתַיִם, וואָס איז געווען אַ פאַרבאָרגענער תַּלמיד 38
פוּן יֵשוּעַן, אויס מורא פאַר די יִידן, געבעטן ביי פִּילאַטוסן, אַז
ער

ער זָאל מעגן אַוועקנעמען ייֵשוּעַם גוּף, אוּן פִּילאַטוּס האָט אים
געגעבּן דערלויבעניש. ער איז דעריבּער געקוּמען, אוּן האָט
39 אַוועקגענומען זיין גוּף. אוּן אויך נַקדימוֹן, וואָס איז קוֹדם צוּ אים
געקוּמען ביינאַכט, איז געקוּמען אוּן האָט געבּראַכט אַ מישוּנג
40 פוּן מירע אוּן אַלאָעֶ, אַן עֶרֶך פוּן הונדערט פוּנט. אוּן זיי האָבּן
גענוּמען דעם גוּף פוּן ייֵשוּעַן אוּן האָבּן אים אײַנגעוויקלט אין
תַּכרִיכים צוּזאַמען מיט די בּשָׂמים, ווי עס איז דער מִנהג ביי
41 יִידן מקַבּר צוּ זיין. אוּן אין דעם אָרט, וואוּ ער איז געקרייצִיקט
געוואָרן, איז געווען אַ גאָרטן, אוּן אין דעם גאָרטן אַ נייער קֶבר,
42 וואָס אין אים איז נאָך קיינער ניט געלייגט געוואָרן. אוּן מַחמת
עם איז שוין געווען עֶרֶב־שַׁבּת ביי יִידן, אוּן דער קֶבר איז געווען
נאָענט, האָבּן זיי דאָרטן אַריינגעלייגט ייֵשוּעַן.

כ אוּן אויף דעם ערשטן טאָג נאָך דעם שַׁבָּת, בּשַׁעת עס איז נָקָך
גענוּג טונקל, איז מִרְיָם פוּן מַגדָלָה געקוּמען צוּם קֶבר, אוּן
האָט געזען, אַז דער שטיין איז אַוועקגענומען געוואָרן פוּן דעם
2 קיבר. אוּן זי איז געלאָפֿן, אוּן איז געקוּמען צוּ שִׁמעוֹן פּעטרוֹסן
אוּן צוּ דעם אַנדערן תַּלמיד, וועמען ייֵשוּעַ האָט ליב געהאַט,
אוּן האָט צוּ זיי געזאָגט: זיי האָבּן אַוועקגענומען דעם האַר פוּן
3 דעם קֶבר, אוּן מיר וויסן ניט וואוּ זיי האָבּן אים געלייגט. אוּן
פּעטרוֹס איז אַרויסגעגאַנגען, אוּן דער אַנדערער תַּלמיד, אוּן זיי
4 זענען געגאַנגען צוּם קֶבר. אוּן זיי זענען ביידע געלאָפֿן צוּזאַמען,
אוּן דער אַנדערער תַּלמיד איז איבערגעלאָפֿן פּעטרוֹסן, אוּן איז
5 אָנגעקוּמען פריער צוּם קֶבר. אוּן אַז ער האָט זיך אײַנגעבּויגן אוּן
אַריינגעקוּקט, האָט ער געזען די תַּכרִיכים ליגן; אָבּער ער איז
6 ניט אַריינגעגאַנגען. דערנאָך איז שִׁמעוֹן פּעטרוֹס אָנגעקוּמען נאָך
אים, אוּן ער איז אַריינגעגאַנגען אין דעם קֶבר אַריין; אוּן ער האָט
7 געזען די תַּכרִיכים ליגן, אוּן דאָס טיכל, וואָס איז געווען אויף זיין
קאָפּ, איז ניט געלעגן מיט די תַּכרִיכים, נייערט צונויפגעוויקלט
8 אין אַ פלאַץ באַזונדער. אוּן דערנאָך איז אַריינגעגאַנגען אויך
דער אַנדערער תַּלמיד, וואָס איז פריער געקוּמען צוּם קֶבר,

9 אוּן עֶר הָאט געזאגט, אוּן געגלויבט. וואָרים זיי האָבן נאָך ניט
10 פֿאַרשטאַנען דעם פָּסוק, אַז ער מוז אויפשטיין תְּחִיַּת־הַמֵּתִים. אוּן
11 די תַּלְמִידִים זענען דעריבער ווידער אַוועק צוּ זיך אַהיים. אָבער
מִרְיָם איז געשטאַנען אין דרויסן בײַם קֶבר אוּן האָט געווויינט.
אוּן, ווי זי האָט געווויינט, האָט זי זיך אײַנגעבויגן אוּן האָט
12 אַרײַנגעקוקט אין דעם קֶבר; אוּן זי האָט געזען צוויי מַלְאָכִים אין
וויַסן זיצן, וואוּ דער גוּף פוּן יֵשׁוּעַ איז געלעגן, איינער צוקאָפּנס,
13 אוּן איינער צופֿוסנס. אוּן זיי האָבן צוּ איר געזאָגט: אִשָּׁה,
פֿאַרוואָס ווויינסטוּ? זאָגט זי צוּ זיי: מַחְמַת זיי האָבן אַוועקגענומען
14 מײַן האַר, אוּן איך ווייס ניט, וואוּ זיי האָבן אים געלייגט. אוּן בעת
זי האָט דאָס געזאָגט, האָט זי זיך אויסגעדרייט, אוּן געזען יֵשׁוּעַ
15 שטיין, אָבער זי האָט ניט געוואוּסט, אַז דאָס איז יֵשׁוּעַ. זאָגט
צוּ איר יֵשׁוּעַ: אִשָּׁה, פֿאַרוואָס ווויינסטוּ? וועמען זוכסטוּ? אוּן
מַחְמַת זי האָט אים אָנגענומען פֿאַר דעם גערטנער, האָט זי צוּ
אים געזאָגט: האַר, אויב דוּ האָסט אים אַוועקגעטראָגן, זאָג מיר,
16 וואוּ דוּ האָסט אים געלייגט, אוּן איך וועל אים אַוועקנעמען. זאָגט
צוּ איר יֵשׁוּעַ: מִרְיָם׳ אוּן זי האָט זיך אויסגעדרייט, אוּן צוּ אים
געזאָגט אויף לָשׁוֹן־קוֹדֶשׁ: רַבּוֹנִי, וואָס מיינט צוּ זאָגן: לערער.
17 זאָגט יֵשׁוּעַ צוּ איר: ריר מיך ניט אָן, וואָרים איך בין נאָך ניט
אַרויפגעגאַנגען צוּ דעם פָּאטער; נייערט גיי צוּ מיינע ברידער,
אוּן זאָג זיי: איך גיי אַרויף צוּ מײַן פָּאטער אוּן אייער פָּאטער,
18 אוּן צוּ מײַן גאָט אוּן אייער גאָט. אוּן מִרְיָם פוּן מַגְדָּלָה איז
געגאַנגען אוּן האָט דערציילט די תַּלְמִידִים: איך האָב געזען דעם
19 האַר; אוּן אַז ער האָט צוּ איר געזאָגט די דאָזיקע זאַכן. אוּן אין
אָוונט פוּן יענעם טאָג, דעם ערשטן טאָג נאָך דעם שַׁבָּת, בעת
די טירן זענען געווען פֿאַרשלאָסן, וואוּ די תַּלְמִידִים זענען געווען,
אויס מורא פֿאַר די יְהוּדִים, איז יֵשׁוּעַ געקומען אוּן איז געשטאַנען
20 צווישן זיי, אוּן האָט צוּ זיי געזאָגט: שָׁלוֹם־עֲלֵיכֶם׳ אוּן בעת ער
האָט דאָס געזאָגט, האָט ער זיי געוויזן זיינע הענט אוּן זיין זייט.
אוּן די תַּלְמִידִים האָבן זיך געפרייט, בעת זיי האָבן געזען דעם

21 האַר. און ישוע האָט נאָכאַמאָל צו זיי געזאָגט: שָׁלוֹם־עַלֵיכֶם׳
אַזוויוו דער פאָטער האָט מיך געשיקט, פונקט אַזוי שיק איך
22 אייך. און אַז ער האָט דאָס געזאָגט, האָט ער אַ הויך געטאָן אויף
23 זיי, און צו זיי געזאָגט: זייט מקבל דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש. וועמעם
זינד איר זענט מוחל, פאַר די זענען זיי פאַרגעבן; וועמעם זינד
24 איר פאַרהאַלט, זענען זיי פאַרהאַלטן. און תומא, איינער פון
די צוועלף, וועמען מען האָט גערופן: דער צווילינג, איז ניט
25 געווען מיט זיי, בעת ישוע איז געקומען. די אַנדערע תַלמידים
האָבן דעריבער געזאָגט צו אים: מיר האָבן געזען דעם האַר.
ער אָבער האָט צו זיי געזאָגט: סיידן איך וועל זען דעם סִימן
פון די נעגל אין זיינע הענט, און אַריינטאָן מיין פינגער אין דעם
סִימן פון די נעגל, און אַריינטאָן מיין האַנט אין זיין זייט, וועל
26 איך ניט גלויבן. און אין אַכט טעג אַרום זענען זיינע תַלמידים
ווידער געווען אין דעם הויז, און תומא איז געווען מיט זיי. און
בעת די טירן זענען געווען פאַרשלאָסן, איז ישוע געקומען און איז
27 געשטאַנען צווישן זיי, און האָט געזאָגט: שָׁלוֹם־עַלֵיכֶם׳ דערנאָך
האָט ער געזאָגט צו תומא: שטרעק אויס אַהער דיין פינגער,
און זע מיינע הענט; און שטרעק אויס דיין האַנט, און טו זי אַריין
28 אין מיין זייט; און זיי ניט אומגלויביק, נייערט גלויביק. האָט
תומא געענטפערט, און צו אים געזאָגט: מיין האַר און מיין גאָט׳
29 זאָגט צו אים ישוע: ווייל דו האָסט מיך געזען, האָסטו געגלויבט?
וואויל איז די, וואָס האָבן ניט געזען, און דאָך האָבן זיי געגלויבט.
30 און נאָך אַ סַך אַנדערע נסים האָט ישוע געטאָן פאַר די תַלמידים,
31 וואָס זענען ניט פאַרשריבן אין דעם דאָזיקן סֵפר. אָבער די
דאָזיקע זענען פאַרשריבן, כדי איר זאָלט גלויבן, אַז ישוע איז
דער מָשִׁיחַ, דער בֶּן־אֱלֹהִים, און אַז גלויבנדיק זאָלט איר האָבן
לעבן אין זיין נאָמען.

כא 1 און נאָכדעם האָט זיך ישוע ווידער אַנטפלעקט צו די תַלמידים
ביי דעם יַם פון טִבֶרְיָה; און ער האָט זיך אַנטפלעקט אויף דעם
2 דאָזיקן אופן: עס זענען געווען צוזאַמען שמעון פעטרוס און תומא,
וועמען

וועמען מען האָט געריפן דידומוס, אוּן נתנאל פון קָנָה אין גָלִיל,
אוּן זבדים זין, אוּן נאָך צוויי אַנדערע פון זיינע תַלמידים. זאָגט 3
שמעון פעטרוס צו זיי: איך גיי כאַפן פיש. זאָגן זיי צו אים: מיר
גייען אויך מיט דיר. אוּן זיי זענען אַרויסגעגאַנגען אוּן זענען אַריין
אינם שיפל; אוּן יענע נאַכט האָבן זיי גאָרניט געכאַפט. אוּן בעת 4
סע האָט שוין געגומען טאָגן, איז ישוע געשטאַנען ביים בריג;
אָבער די תַלמידים האָבן ניט געוואוסט, אַז דאָס איז ישוע. אוּן 5
ישוע האָט צו זיי געזאָגט: קינדער, האָט איר עפעס צו עסן?
האָבן זיי אים געענטפערט: ניין. אוּן ער האָט צו זיי געזאָגט: 6
וואַרפט די נעץ אויף דער רעכטער זייט פונם שיפל, אוּן איר
וועט געפינען. זיי האָבן אריינגעוואָרפן, אוּן האָבן זי ניט געקענט
אַרויסציען צוליב די פיל פיש. אוּן יענער תַלמיד, וועמען ישוע 7
האָט ליב געהאַט, האָט געזאָגט צו פעטרוסן: דאָס איז דער
האַר׳ אוּן אַז שמעון פעטרוס האָט געהערט, אַז דאָס איז דער
האַר, האָט ער איינגעוויקלט זיין איינהיל אַרום זיך ־ וואָרים ער
איז געווען נאַקעט ־ אוּן האָט זיך אַריינגעוואָרפן אין ים אַריין.
אָבער די אַנדערע תַלמידים זענען געקומען אינם שיפל, וואָרים 8
זיי זענען געווען ניט וויית פון דער יַבָּשה, נייערט אַן עֶרֶך פון
צוויי הונדערט איילן וויית, אוּן האָבן געשלעפט די נעץ פול מיט
פיש. אוּן אַז זיי זענען אַרום אויף דער יַבָּשה, האָבן זיי געזען אַ 9
פייער פון קוילן, אוּן פיש ליגן אויף אים, אוּן מַצה. זאָגט צו זיי 10
ישוע: ברענט אַהער פון די פיש, וואָס איר האָט איצט געכאַפט.
אוּן שמעון פעתרוס איז אַרויפגעגאַנגען, אוּן האָט אַרויסגעציגן 11
די נעץ אויף דער יַבָּשה, פול מיט גרויסע פיש, הונדערט דריי
אוּן פופציק; אוּן חַגם עם זענען געווען אַזויפיל, איז די נעץ ניט
צעריסן געוואָרן. זאָגט צו זיי ישוע: קומט אוּן בייסט איבער. 12
אוּן קיינער פון די תַלמידים תאָט זיך ניט דערוועגט צו פרעגן
ביי אים: ווער ביסטו? וואָרים זיי האָבן געוואוסט, אַז דאָס איז
דער האַר. אוּן ישוע האָט געגעבענט אוּן גענומען די מַצה, אוּן 13
זי זיי געגעבן, אוּן אַזוי אויך די פיש. דאָס איז שוין דאָס דריטע 14
מאל

מאל, וואם יישוע האט זיך אנטפלעקט צו די תלמידים, נאכדעם
15 ווי ער איז אויפגעשטאנען תחית־המתים. און אז זיי האבן געהאט
איבערגעבימן, זאגט יישוע צו שמעון פעטרוסן: שמעון בר־יונה,
האסטו מיך מער ליב ווי די דאזיקע? זאגט ער צו אים יא, האר;
דו ווייסט, אז איך האב דיך ליב. זאגט ער צו אים: פיטער
16 מיינע לעמער. זאגט ער ווידער צו אים אַ צווייט מאל: שמעון
בר־יונה, האסטו מיך ליב? זאגט ער צו אים: יא, האר; דו
ווייסט, אז איך האב דיך ליב. זאגט ער צו אים: היט מיינע
17 שאפ. זאגט ער צו אים דאם דריטע מאל: שמעון בר־יונה,
האסטו מיך ליב? פעטרוס האט זיך מצער געווען, מחמת ער
האט צו אים געזאגט דאם דריטע מאל: האסטו מיך ליב? און
ער האט צו אים געזאגט: האר, דו ווייסט אלצדינג; דו ווייסט,
אז איך האב דיך ליב. זאגט צו אים יישוע: פיטער מיינע שאפ.
18 באמת, באמת, איך זאג דיר, בעת דו ביסט געווען יונג, האסטו
דיך אנגעגורט, און ביסט געגאנגען וואוהין דו האסט געוואלט;
אבער בעת דו וועסט זיין אלט, וועסטו אויסשטרעקן דיינע הענט,
און אן אנדערער וועט דיך אנגורטן און פירן, וואוהין דו ווילסט
19 ניט. און דאם האט ער גערעדט, כדי מרמז צו זיין מיט וואסער
מין טויט ער וועט אכפערן גאט. און נאך די דאזיקע רייד,
20 האט ער צו אים געזאגט: גיי מיר נאך. און פעטרוס האט זיך
אויסגעדרייט, און געזען דעם תלמיד נאכגיין, וועמען יישוע האט
ליב געהאט, וואם האט זיך אויך ביי דער סעודה אנגעלענט אויף
זיין ברוסט, און ער האט געזאגט: האר, ווער איז דער, וואם טוט
21 דיך איבערענטפערן? און אז פעטרוס האט אים געזען, האט ער
22 געזאגט צו יישוען: האר, און וואם איז מכוח אים? זאגט צו אים
יישוע: אויב איך ווייל, אז ער זאל פארבליבן, biז איך קום, וואם
23 גייט דאם דיך אן? דו גיי מיר נאך. און דאם דאזיקע וואָרט האט
זיך פארשפרייט צווישן די ברידער, אז יענער תלמיד וועט ניט
שטארבן; אבער יישוע האט ניט געזאגט צו אים, אז ער וועט ניט
שטארבן, נייערט: אויב איך ווייל, אז ער זאל פארבליבן biז איך

24 קום, וואָם גייט דאָס דיך אָן? דאָס איז דער תַּלמיד, וואָס זאָגט
עדות אויף די דאָזיקע זאַכן, און וואָס האָט דאָס פאַרשריבן; און
25 מיר וויסן, אַז זיין עדות איז אֱמת. און עס זענען אויך פאַראַן אַ סַך
אַנדערע זאַכן, וואָס ישׁוע האָט געטאָן; און וואָלט מען זיי אַלע
באַזונדער פאַרשריבן, מיין איך, אַז אַפילו די גאַנצע וועלט וואָלט
ניט געקענט אַריננעמען די ספָרים, וואָס וואָלטן אָנגעשריבן
געווארן.

די מַעשׂים פון די שלִיחים

א אין דעם ערשטן סֵפר, אָ טעאָפילוס, האָב איך געשריבן פונוועגן
2 אַלץ, וואָס ־ישוּע האָט אָנגעהויבן צו טאָן און צו לערנען, ביז
דעם טאָג, אין וועלכן ער איז אַרויפגענומען געוואָרן, נאָכדעם ווי
ער האָט דורך דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש געגעבן געבאָט צו די שלִיחים,
3 וועמען ער האָט אויסדערוויילט; צו וועמען ער האָט זיך אויך
אַנטפלעקט אַ לעבדיקער נאָך זיינע יסורים דורך אַ סַך באווייזן,
בעת ער האָט זיך צו זיי באַווּיזן אין מֶשך פון פערציק טעג,
4 און האָט גערעדט צו זיי פונוועגן דעם מַלכות פון גאָט. און
בעת ער איז מיט זיי געווען פאַרזאַמלט אינאיינעם, האָט ער זיי
באַפוילן ניט אָפצוקערן פון ירוּשָלַיִם, נייערט צו וואַרטן אויף
דער הַבטָחה פון דעם פאָטער, פון וואָס, האָט ער געזאָגט,
5 איר האָט געהערט פון מיר; וואָרים יוֹחָנָן האָט געטובלט מיט
וואַסער, אָבער איר וועט געטובלט ווערן מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש
6 בקָרוב, נאָך די דאָזיקע טעג. דעריבער, בעת זיי זענען זיך
צוזאַמענגעקומען, האָבן זיי אים געפרעגט, אַזוי צו זאָגן: האַר,
וועסטו אין דער איצטיקער צייט ווידער אויפריכטן דאָס מַלכות
7 צו ישְׂרָאֵל? און ער האָט צו זיי געזאָגט: עס איז ניט פאַר אייך צו
ווִיסן די צייטן, אָדער זמַנים, וואָס דער פאָטער האָט באַשטימט
8 אין זיין אייגענעם רשות. אָבער איר וועט קריגן גבורה, ווען
דער רוּחַ־האַקוֹדֶש וועט קומען אויף אייך; און איר וועט זיין מיינע
עֵדות אין ירוּשָלַיִם, און אין גאַנץ יהודה, און אין שומרון, און ביז
9 צום סוף פון דער ערד. און בעת ער האָט דאָס געזאָגט, איז ער
פאַר זייערע אויגן אַרויפגענומען געוואָרן; און אַ וואָלקן האָט אים
10 צוגענומען פון זייערע אויגן. און בשַעת זיי האָבן געקוקט גלייך
צום הימל ווי ער איז אַרויפגעגאַנגען, ערשט צוויי מענטשן זענען
11 געשטאַנען לעבן זיי אין וויסע קלַיידער, און האָבן געזאָגט: איר
מענטשן פון גָלִיל, פאַרוואָס שטייט איר און קוקט צום הימל?

דער דאָזיקער יֵשוּעַ, וואָס איז אַרויפגענומען געוואָרן פּוּן אייך
אין הימל אַריין, וועט קומען אויף אַזאַ אופּן, ווי איר האָט אים
12 געזען גיין אין הימל אַריין. דעמאָלט האָבן זיי זיך אומגעקערט
קיין ירושָלַיִם פּוּן דעם באַרג, וואָס הייסט הַר־הַזֵּיתִים, וואָס
13 איז נאָענט פּוּן ירושָלַיִם, אַ גאַנג פּוּן אַ תחום־שַׁבת. אוּן
בעת זיי זענען אַריינגעקומען, זענען זיי אַרויפגעגאַנגען אין דעם
אויבערשטן חֶדר אַריין, וואו זיי זענען איינגעשטאַנען: פּעטרוס
אוּן יוֹחָנָן, אוּן יַעֲקֹב אוּן אַנדריי, פּיליפּוס אוּן תּוֹמָא, בַּר־תַּלמַי
אוּן מַתִּיָא, יַעֲקֹב בֶּן־חַלפַי, אוּן שִׁמעוֹן דער קַנָּאִי, אוּן יהוּדה
14 בֶּן־יַעֲקֹב. די אַלע האָבן אינאיינעם כּסדר פאַרבראַכט אין
תּפִילה טאָן, מיט די ווייבער, אוּן מִרְיָם, די מוטער פּוּן יֵשוּעַ,
15 אוּן מיט זיינע ברידער. אוּן אין די דאָזיקע טעג איז פּעטרוס
אויפגעשטאַנען אין דער מיט פּוּן די ברידער (אוּן די צאָל פּוּן
די פאַרזאַמלטע איז געווען אַן עֶרֶך פּוּן הונדערט אוּן צוואַנציק
מענטשן), אוּן האָט געזאָגט: ברידער, עס איז געווען נייטיק אַז
16 דער פָּסוּק זאָל מקוים ווערן, פּוּן וואָס דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ האָט
פאָרויסגעזאָגט דורך דעם מויל פּוּן דָּוִד וועגן יהוּדהן, וואָס איז
געווען דער אָנפירער פּוּן די, וואָס האָבן געפאַנגען גענומען
17 יֵשוּעַ; וואָרים ער איז געווען געציילט צווישן אונדז, אוּן האָט
18 מקַבּל געווען זיין חֵלֶק אין דער דאָזיקער עֲבוֹדה. אוּן ער האָט
זיך געקויפט אַ פעלד מיט דעם שׂכַר פּוּן זיין רִשעות; אוּן ער
איז געפאַלן אויפן קאָפּ, אוּן האָט געפּלאַצט אין צווייען, אוּן
19 אַלע זיינע אינגעווייַדן זענען אויסגעגאָסן געוואָרן. אוּן דאָס איז
באַקאַנט געוואָרן פאַר אַלע באַוואוינער פּוּן ירושָלַיִם, אַזוי, אַז אין
זייער לָשׁון איז דאָס פעלד גערופן געוואָרן חֲקַל־דְּמָא, וואָס איז
20 טײַטש: דאָס פעלד פּוּן בלוט. וואָרים סע שטייט געשריבן אין
דעם סֵפר תְּהִלִּים: זאָל זיין יִשוב ווערן פאַרוויסט, אוּן זאָל קיינער
דערין ניט וואוינער, אוּן זיין אָרט זאָל אַן אַנדערער פאַרנעמען.
21 דעריבער מוז איינער פּוּן די מענטשן, וואָס זענען געגאַנגען מיט
אונדז די גאַנצע צייט, בעת דער האַר יֵשוּעַ איז אַריינגעגאַנגען

22 אוּן אַרויסגעגאַנגען צווישן אוּנדז, אָנהייבנדיק פּוּן יוֹחָנָם טבִילה,
בִיז דעם טאָג, וועָן ער איז פּוּן אוּנדז אַרויפגענומען געוואָרן,
־פּוּן די דאָזיקע מוּז אייַנער ווערן מיט אוּנדז אַן עֵדות פּוּן זיין
23 תְחַיַת־הַמֵתִים. אוּן זיי האָבן אויפגעשטעלט צוויי: יוֹסֵפן, וועמען
מען האָט גערופן בַּר־שַבָּא, אוּן וואָם האָט געהאַט דעם צונאָמען
24 יוּסטוּס, אוּן מַתִיָא. אוּן זיי האָבן מִתפַּלֵל געווען אוּן געזאָגט: דוּ,
האַר, וואָם וויסט די הערצער פּוּן אַלע מענטשן, וויז אָן פּוּן די
25 דאָזיקע צוויי דעם, וועמען דוּ האָסט אויסדערוויילט צוּ פּאַרנעמען
דעם פּלאַץ פּוּן דער דאָזיקער עַבוֹדה אוּן שלִיחוּת, פּוּן וועלכער
26 יהוּדה איז אָפּגעפאַלן, כדי ער זאָל גיין צוּ זיין אייגענעם אָרט. אוּן
זיי האָבן געוואָרפן גורל פּונוועגן זיי, אוּן דער גורל איז געפאַלן
אויף מַתִיָאן; אוּן ער איז געציילט געוואָרן מיט די עלף שלִיחים.

ב אוּן בעת די זיבן שַבָּתים זענען דערפילט געוואָרן אין דעם טאָג
2 פּוּן שבוּעות, זענען זיי געווען אַלע צוזאַמען אין איין אָרט. אוּן
פּלötzים איז געקוּמען פּוּן הימל אַ רַעש ווי דאָם יאָגן פּוּן אַ
שטאַרקן ווינט, אוּן ער האָט אָנגעפילט דאָם גאַנצע הויז, וואוּ
3 זיי זענען געזעסן. אוּן עם האָבן זיך באַוויזן צוּ זיי צונגען אַזוַיווי
פּוּן פייער, וואָם האָבן זיך פּוּנאַנדערגעטיילט, אוּן זיי האָבן זיך
4 געזעצט אויף יעדען איינעם פּוּן זיי. אוּן זיי זענען אַלע געוואָרן
אָנגעפילט מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש, אוּן האָבן אָנגעהויבן צוּ רעדן
מיט אַנדערע לשונות, ווי דער גייסט האָט זיי געגעבן צוּ רעדן.
5 אוּן עם האָבן געוואוינט אין ירוּשלַיִם יִידן, יִראֵי־שָׁמַיִם, פּוּן יעדער
6 אוּמה אונטערן הימל. אוּן וועָן דער דאָזיקער רַעש איז געהערט
געוואָרן, איז דאָם פאָלק זיך צוזאַמענגעלאָפן, אוּן איז פאַרטוּמלט
געוואָרן, מַחמת יעדער האָט זיי געהערט רעדן אין זיין אייגענעם
7 לָשון. אוּן זיי זענען אַלע נִבהל אוּן נִשתּוֹמם געוואָרן, אוּן האָבן
8 געזאָגט: זענען ניט אָט־די אַלע, וואָם רעדן, גָלִילעֵער? אוּן
וויאַזוי הערן מיר זיי, איטלעכן אין אוּנדזער אייגענעם לָשון, אין
9 וועלכן מיר זענען געבוירן געוואָרן? די פּוּן פָּרס אוּן מָדַי, אוּן
עֵילָמער, אוּן די באַוואוינער פּוּן אֲרַם־נַהֲרַיִם, פּוּן יהוּדה אוּן

10 קאַפּאַדאָקיע, פּוּן פּאָנטוס אוּן אַזיע, פּוּן פריגיע אוּן פּאַמפּיליע, פּוּן
מִצרַיִם אוּן דִי קאַנטן פּוּן ליביע אַרוּם קוּרינִי, אוּן דִי בּאַזוּכער,
11 פּוּן רוים, יִידן אוּן גֵּרים, קרעטער אוּן אַראַבער, מיר הערן זיי
12 רעדן אין אוּנדזערע לשונות דִי גרויסע מַעשִׂים פּוּן גאָט. אוּן
זיי זענען אַלע נִבהל אוּן נִשתּוֹמם געוואָרן, אוּן האָבן געזאָגט
אייניער צוּם אַנדערן: וואָס בּאַטייט דאָס דאָזיקע? נאָר אַנדערע
13 האָבן געשפּעט, אוּן געזאָגט: זיי זענען פול מיט זיסן וויין.
14 אָבּער פעטרוס האָט זיך אויפגעשטעלט מיט די עלף, אוּן האָט
אויפגעהויבן זיין קול, אוּן צו זיי געזאָגט: מענטשן פּוּן יהוּדה,
אוּן איר אַלע, וואָס וואוינט אין ירוּשָׁלַיִם, זייט וויסן אָט־וואָס, אוּן
15 פאַרנעמט מיינע רייד. וואָרים די דאָזיקע זענען ניט שִׁכּוֹר, ווי
16 איר מיינט, מַחמת עס איז ערשט די דריטע שָׁעה פּוּן טאָג; נאָר
דאָס דאָזיקע איז דאָס, וואָס עס איז געזאָגט געוואָרן דוּרך יואֵל
17 הַנָּביא: אוּן עס וועט זיין אין די לעצטע טעג, זאָגט גאָט, וועל
איך אויסגיסן מיין גייסט אויף אִיטלעכן בָּשָׂר, אוּן אייערע זין אוּן
אייערע טעכטער וועלן נבּיאות זאָגן, אוּן אייערע בָּחוּרים וועלן
18 זען חִזיונות, אוּן אייערע זקֵנים וועלן חָלוֹמען חַלוֹמות; אוּן אויך
אויף מיינע קנעכט אוּן אויף מיינע דינסטן וועל איך אויסגיסן מיין
19 גייסט אין יענע טעג; אוּן זיי וועלן נבּיאות זאָגן. אוּן איך וועל
וווּנדער מוֹפתים אויבן אין הימל, אוּן צייכנס אונטן אויף דער ערד,
20 בלוט, אוּן פייער, אוּן זיַלן רויך. די זון וועט פאַרקערט ווערן
אין פינצטערניש, אוּן די לבָנה אין בלוט, איידער עס קומט אָן
21 דער טאָג פּוּן גאָט, דער גרויסער אוּן מוֹרָאדיקער טאָג. אוּן
עס וועט זיין, אַז ווער סע וועט רופן דעם נאָמען פּוּן גאָט, וועט
22 נִיצול ווערן. מענטשן פּוּן ישׂרָאל, הערט אויס די דאָזיקע רייד:
יֵשוּעַ הַנוֹצרי, אַ מענטש, באַווילקט פּוּן גאָט פאַר אייך דוּרך
גבוּרות, אוּן נִסים וְנִפלָאוֹת, וואָס גאָט האָט געטאָן דוּרך אים אין
23 אייער מיט, ווי איר וויסט אַליין. דעם דאָזיקן יֵשוּעַ, וואָס איז
איבערגעגעבּן געוואָרן דוּרך דער באַשלאָסענער עֵצה אוּן
פריערדיק וויסן פּוּן גאָט, האָט איר, דוּרך דער האַנט פּוּן רשָׁעים,

24 געקרייצִיקט אוֹן געהַרגעט. אָבער גאָט האָט אים אויפגעוועקט,
נאָכדעם ווי ער האָט אויפגעלייזט די יסורים פון טויט, מַחמת
עס איז ניט געווען מעגלעך, אַז ער זאָל פון אים געהאַלטן ווערן.
25 וואָרים דָוִד זאָגט פונוועגן אים: איך האָב תָּמיד גערזען גאָט פאַר
מיר, וואָרים ער איז ביי מיין רעכטער האַנט, כדי איך זאָל ניט
26 פאַלן; דעריבער איז מיין האַרץ געווען פריילעך, אוֹן מיין צונג
האָט זיך געפרייט; אוֹן מיין לֵיב וועט אויך רוען אין זיכערקייט;
27 וואָרים דו וועסט ניט לאָזן מיין נֶפֶש אין שאול, דו וועסט אויך ניט
28 געבן דיין הַיליקן צו זען פאַרדאַרבונג. דו האָסט מיר באקאַנט
געמאַכט די ווענען פון לעבן, דו וועסט מיך זאַט מאַכן מיט פרייד
29 פאַר דיין פָּנים. ברידער, איך קאָן אייך זאָגן אָפן פונוועגן דעם
רֹאש־הָאָבות דָוִד, אַז ער איז געשטאָרבן, אוֹן מע האָט אים
באַגראָבן, אוֹן זיין קֶבר איז מיט אונדז ביז אויף היינטיקן טאָג.
30 אָבער אַזוי ווי ער איז געווען אַ נָביא, אוֹן האָט געוואוסט, אַז
גאָט האָט אים צוגעשוואוירן מיט אַ שבועה, אַז פון דער פרוכט
31 פון זיינע לענדן וועט ער זעצן איינעם אויף זיין טראָן, האָט
ער פאָרויסגעזען אוֹן גערעדט פון דעם מָשִׁיחַס תְּחַית־הַמֵּתִים,
אַז ער וועט ניט איבערגעלאָזט ווערן אין שאול, אוֹן אויך וועט
32 זיין פלייש ניט זען קיין פאַרדאַרבונג. דעם דאָזיקן יֵשׁוּעַ האָט
33 גאָט אויפגעוועקט, פון וואָם מיר אַלע זענען עֵדות. דעריבער,
ווייל ער איז דערהויבן צו דער רעכטער האַנט פון גאָט, אוֹן
ווייל ער האָט מקַבל געווען פון דעם פאָטער די הַבטָחה פון
דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש, האָט ער אויסגעגאָסן דאָס, וואָס איר זעט אוֹן
34 הערט. וואָרים דָוִד איז ניט אַרויף אין הימל אַריין, נייערט ער
זאָגט אַליין: גאָט האָט געזאָגט צו מיין האַר: זעץ דיך ביי מיין
35 רעכטער האַנט, ביז איך וועל מאַכן דיינע פיינט אַ פוסבענקל
36 פאַר דיינע פים. זאָל דעריבער דאָס גאַנצע הויז פון יִשׂרָאל
ווִיסן אויף זיכער, אַז גאָט האָט געמאַכט דעם דאָזיקן יֵשׁוּעַ,
וועמען איר האָט איבערגענטפערט געקרייצִיקט צו ווערן, פאַר
37 אַ האַר אוֹן מָשִׁיחַ. אוֹן ווי זיי האָבן דאָס געהערט, האָט עם זיי

געשטאָכן אין האַרצן, אוּן זיי האָבן געזאָגט צוּ פּעטרוסן אוּן דִּי
38 איבעריקע פּוּן דִּי שלִיחִים: ברידער, וואָס זאָלן מיר טאָן? אוּן
פּעטרוס האָט צוּ זיי געזאָגט: טוּט תשוּבה, אוּן זאָל יעדער פּוּן
אייך געטוֹבלט ווערן אין דעם נאָמען פּוּן יֵשוּע הַמָּשִׁיחַ פַּאַר דער
פַּאַרגעבונג פּוּן אייערע זינד; אוּן איר וועט באַקוֹמען דִּי מַתָּנה
פּוּן דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ. וואָרים פַּאַר אייך איז דִּי הַבטָחה, אוּן פַּאַר
39 אייערע קינדער, אוּן פַּאַר אַלע, וואָס זענען פּוּן ווייטן, וואָס גאָט,
אוּנדזער גאָט, וועט רוּפן צוּ זיך. אוּן מיט אַ סַך אַנדערע רייד
40 האָט ער עֵדוּת געזאָגט אוּן זיי מַזהיר געווען, אַזוי צוּ זאָגן: זייט
אייך מַציל פּוּן דעם דאָזיקן פַּארקרוּמטן דוֹר. אוּן דִּי, וואָס האָבן
41 אָנגענוּמען זיין וואָרט, זענען געטוֹבלט געוואָרן, אוּן עם זענען
צוּגעקוּמען יענעם טאָג אַרוּם דריי טויזנט נשָׁמוֹת. אוּן זיי האָבן
42 זיך געהאַלטן פעסט אין דער לערנונג פּוּן דִּי שלִיחִים אוּן אין
43 זייער חַברוּתא, אין דעם ברעכן פּוּן ברויט אוּן אין תּפִילוֹת. אוּן
אַן אֵימה איז געפאַלן אויף יעדער נשָׁמָה, אוּן אַ סַך נִסִּים וְנִפלָאוֹת
44 זענען געשען דוּרך דִּי שלִיחִים. אוּן אַלע, וואָס האָבן געגלויבט,
45 זענען געווען צוזאַמען, אוּן האָבן אַלצדינג געהאַט בשוּתפוּת; אוּן
זיי האָבן פאַרקויפט זייער האָב אוּן גוּטס, אוּן האָבן עס צעטיילט
46 צוּ אַלעמען, לוֹיט איטלעכנס באַדערפענישׂ. אוּן פּוּן טאָג צוּ
טאָג זענען זיי געווען באַשטענדיק מיט איין געמיט אין דעם
בֵּית־הַמִּקדָשׁ, אוּן זיי האָבן געברָאכן ברויט אין דִּי הייזער, אוּן
האָבן געגעסן זייער שפּייז מיט פרייליעכקייט אוּן מיט אַן ערלעך
47 האַרץ. אוּן זיי האָבן געלויבט גאָט, אוּן האָבן געפוּנען חֵן ביים
גאַנצן פאָלק. אוּן דער האַר האָט פאַרמערט פּוּן טאָג צוּ טאָג
יענע, וואָס זענען נִיצוֹל געוואָרן.

ג אוּן פּעטרוס אוּן יוֹחָנָן זענען צוזאַמען אַרויפגעגאַנגען אין דעם
בֵּית־הַמִּקדָשׁ אַריין צוּ תּפִילת־מִנחה, אין דער ניינטער שָׁעה.
2 אוּן איינער אַ מענטש, וואָס איז געווען לאָם פּוּן זיין מוּטערס
טרַאכט אָן, איז געטראָגן געוואָרן, אוּן מע האָט אים יעדן
טאָג געלייגט ביים טויער פּוּן דעם בֵּית־הַמִּקדָשׁ, וואָס האָט

געהייסן דער שיינער טויער, צוּ בעטן נְדָבות ביי דִי, וואָס זענען
3 אַרײַנגעגאַנגען אין דעם בֵּית־הַמִקדש. אוּן אַז ער האָט געזען
פֶּעטרוֹסן אוּן יוֹחָנָן האַלטן אין אַרײַנגיין אין דעם בֵּית־הַמִקדש,
4 האָט ער געבעטן אַ נְדָבה. אוּן פֶּעטרוֹס אוּן יוֹחָנָן האָבן אים
5 שאַרף אָנגעקוקט, אוּן געזאָגט: קוֹק אוּיף אוּנדז. אוּן ער האָט
6 זיי באַטראַכט, אוּן גערַאפֶּט עפּעס צוּ באַקוֹמען פּוּן זיי. אָבער
פֶּעטרוֹס האָט געזאָגט: זילבער אוּן גאָלד האָב איך ניט, נאָר
וואָס איך האָב, גיב איך דיר: אין דעם נאָמען פּוּן יֵשוּעַ הַמָשִׂיחַ
7 פּוּן נצֶרֶת, שטיי אוּיף אוּן גיי. אוּן ער האָט אים אָנגענומען ביי
דער רעכטער האַנט, אוּן האָט אים אויפגעשטעלט; אוּן תֵּיכף
8 זענען זיינע פּיס אוּן קנעכלעך געשטאַרקט געוואָרן. אוּן ער
איז אויפגעשפּרונגען אוּן איז געשטאַנען, אוּן האָט אָנגעהויבן צוּ
גיין; אוּן ער איז אַרײַנגעגאַנגען מיט זיי אין דעם בֵּית־הַמִקדש,
9 איז געגאַנגען אוּן געשפּרונגען, אוּן האָט געלויבט גאָט. אוּן
10 דאָס גאַנצע פֶּאָלק האָט אים געזען גיין אוּן לויבן גאָט. אוּן זיי
האָבן דערקענט אוּן אים, אַז דאָס איז דער, וואָס איז געזעסן אוּן
געבעטן נְדָבות בּיים שיינעם טויער פּוּן דעם בֵּית־הַמִקדש; אוּן
זיי זענען געוואָרן פוֹל מיט שטוינען אוּן פאַרוואוּנדערונג איבער
11 דעם, וואָס איז מיט אים געשען. אוּן בעת ער האָט זיך געהאַלטן
צוּ פֶּעטרוֹסן אוּן יוֹחָנָן, איז זיך דאָס גאַנצע פֶּאָלק צוזאַמענגעלאָפּן
צוּ זיי אין דעם פּאָליש, וואָס האָט געהייסן שלֹמהם פּאָליש,
12 אוּן זיי האָבן זיך שטאַרק געחִידושט. אוּן אַז פֶּעטרוֹס האָט
דאָס געזען, האָט ער זיך אָפּגערופֶּן צוּם פֶּאָלק: איר מענטשן
פּוּן יִשׂרָאֵל, וואָס חִידושט איר זיך איבער דעם דאָזיקן, אָדער
וואָס קוקט איר אוּנדז אַזוי אָן, גלייך ווי מיר וואָלטן דוּרך
13 אוּנדזער אייגענעם כּוח אָדער פרוּמקייט אים געמאַכט גיין? דער
גאָט פּוּן אַבְרָהם, אוּן פּוּן יִצחָק, אוּן פּוּן יַעקֹב, דער גאָט פּוּן
אוּנדזערע אָבות האָט געאַכּפערט זיין קנעכט יֵשוּעַ, וועמען איר
האָט איבערגעענטפערט, אוּן פאַרלייקנט פאַר פּילַאַטוֹסן, וועז
14 ער האָט בדֵעה געהאַט אים צוּ לאָזן פריי. איר אָבער האָט

פּאַרלייקנט דעם קָדוש אוּן צַדיק, אוּן האָט געבעטן, מע זאָל
אייך באַווילִיקן אַ רוֹצֵחַ, אוּן האָט לאָזן טייטן דעם שַׂר פּון לעבן,
וועמען גאָט האָט מחַיֶה־מֵתים געווען; פּון וואָם מיר זענען עֵדות.
אוּן דורך דער אֱמונה אין זיין נאָמען, האָט זיין נאָמען דעם דאָזיקן
מענטשן, וועמען איר זעט אוּן קענט, שטאַרק געמאַכט; אוּן די
אֱמונה, וואָם קומט דורך אים, האָט אים געגעבן די דאָזיקע
רפואה־שלֵימה פּאַר אייער אַלעמענם אויגן. אוּן איצט, ברידער,
איך וויים, אַז איר האָט דאָם געטאָן אומווִיסנדיק, פּונקט ווי
אייערע שָׂרים. אָבער וואָם גאָט האָט פּאָרויסגעזאָגט דורך דעם
מויל פּון אַלע נבִיאים, אַז זיין מָשִׁיחַ וועט ליידן, האָט ער אַזוי
אַרוים מְמַלֵא געווען. דעריבער טוט תשוּבה, אוּן קערט אייך אום
פּון אייערע וועגן, כדי אייערע זינד זאָלן אויסגעמעקט ווערן, אוּן
סע זאָלן קומען צייטן פּון דערקווִיקונג פּון פּאַר גאָט, אוּן כדי ער
זאָל שיקן דעם מָשִׁיחַ, וואָם איז פּאַר אייך באַשטימט געווָארן,
יֵשוּעַ, וועמען דער הימל מוּז מקַבל זיין, ביז די צייטן, וועלן סע
וועט אויפגעריכט ווערן אַלצדינג, פּון וואָם גאָט האָט געredt
דורך דעם מויל פּון זיינע הייליקע נבִיאים פּון אַמאָל. מֹשה האָט
אויך געזאָגט: אַ נָבִיא וועט גאָט דיין האַר אויפשטעלן פּאַר אייך
פּון צווישן אייערע ברידער, גלייך צו מיר; צו אים זאָלט איר זיך
צוהערן אין אַלצדינג, וואָם ער וועט צו אייך רעדן. אוּן סע וועט
זיין, אַז יעדע נֶשָׁמה, וואָם וועט זיך ניט צוהערן צו דעם דאָזיקן
נָבִיא, וועט פּאַרשניטן ווערן פּון צווישן דעם פָּאָלק. אוּן אַלע
נבִיאים פּון שמוּאֵל אָן, אוּן די, וואָם זענען געווען נאָך אים, זיי
האָבן אַלע גערעדט פּון די דאָזיקע טעג, איר זענט די קינדער
פּון די נבִיאים, אוּן פּון דעם בונד, וואָם גאָט האָט געמאַכט מיט
אייערע אָבות, בעת ער האָט געזאָגט צו אַברָהמען: אוּן אין
דיין זָאמען וועלן זיין געבענטשט אַלע מִשפָּחות פּון דער ערד.
פּאַר אייך קודם האָט גאָט אויפגעשטעלט זיין קנעכט, אוּן אים
געשיקט אייך צו בענטשן, אוּן אָפּקערן יעדן איינעם פּון אייך פּון
אייערע שלעכטע מַעשִׂים.

ד אוּן בעת זיי האָבן גערעדט צום פאָלק, זענען אויפגעשטאַנען
אויף זיי די כֹּהַנים אוּן דער הויפטמאַן פון דעם בֵּית־הַמִקדש
2 אוּן די צדוקים, וואָרים סע האָט זיי שטאַרק פאַרדראָסן, וואָס
זיי האָבן געלערנט דאָם פאָלק, אוּן געטאָן אָנזאָגן דורך יֵשוּעַן
3 תחַיַת־הַמֵתים. אוּן זיי האָבן אויסגעשטרעקט אויף זיי זייערע
הענט, אוּן האָבן זיי אַריַינגעזעצט אין תפיסה ביז מאָרגן, וואָרים
4 עם איז שוין געווען אָוונט. אָבער אַ סַך פון די, וואָס האָבן
געהערט דאָם וואָרט, האָבן געגלויבט; אוּן די צאָל פון די
5 מענטשן האָט געגרייכט ביז אַרום פינף טויזנט. אוּן עם איז
געווען אויף מאָרגן, אַז זייערע שָׂרים, אוּן זקֵנים, אוּן סוֹפרים,
6 האָבן זיך פאַרזאַמלט אין ירוּשָׁלַיִם, אוּן חָנָן, דער כֹּהן־גָדוֹל,
איז דאָרט געווען, אוּן קַיָפָא אוּן יוֹחָנָן אוּן אלֶקסַנדער, אוּן אַלע,
7 וואָס זענען געווען פון כֹּהן־גָדוֹלס מִשפָּחה. אוּן אַז זיי האָבן
זיי אַוועקגעשטעלט אין דער מיט, האָבן זיי זיי געפרעגט: מיט
וואָס כּוח, אָדער אין וואָס נאָמען, האָט איר דאָם געטאָן?
8 דעמאָלט האָט פעטרוס, פול מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש, צו זיי
געזאָגט: הערט מיך אוים, איר שָׂרים פון דעם פאָלק, אוּן איר
9 זקֵנים; אויב מיר ווערן הײַנט אויסגעפאָרשט וועגן דער טובֿה,
וואָס מיר האָבן געטאָן דעם חוֹלה, דורך וואָס ער איז געהיילט
10 געוואָרן, זאָל דאָם זיין באַקאַנט פאַר אייך אַלע, אוּן פאַר דעם
גאַנצן פאָלק יִשׂרָאֵל, אַז אין דעם נאָמען פון יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ פון
נצֶרֶת, וועמען איר האָט לאָזן קרייציקן, אוּן וועמען גאָט האָט
מחַיֶה־מֵתים געווען, אַז דורך אים טוט דער דאָזיקער מענטש דאָ
11 שטיין פאַר אייך געזונט. דאָם איז דער שטיין, וואָס איז פון אייך
בוימײַנסטערם פאַרוואָרפן געוואָרן, אוּן וואָס איז געוואָרן צום
12 ווינקל־שטיין. אוּן עם איז ניטאָ אין קיין שום אַנדערן קיין ישועה,
וואָרים עם איז אויך ניטאָ אונטער דעם הימל קיין אַנדערער
נאָמען, וואָס איז געגעבן געוואָרן צווישן מענטשן, וואָס אין אים
13 זאָלן מיר גערַאַטעוועט ווערן. אוּן אַז זיי האָבן געזען די מוטיקייט
פון פעטרוסן אוּן יוֹחָנָן, אוּן האָבן פאַרשטאַנען, אַז זיי זענען
געווען

געווען ניט קיין געלערנטע, נייערט פּראָסטע מענטשן, זענען זיי
נִשתּומם געווָארן; און זיי האָבן דערקענט, אַז זיי זענען געווען מיט
14 ייֵשוּעַן. און בעת זיי האָבן געזען דעם מענטשן, וואָס איז געהיילט
געווָארן, שטיין מיט זיי, האָבן זיי גאָרניט געקאָנט זאָגן אַנטקעגן
15 דעם. זיי האָבן זיי אָבער באַפוילן אַרויסצוגיין מחוץ דעם
16 סַנהֶדרין, און האָבן זיך מַיעץ געווען צווישן זיך, און געזאָגט: וואָס
זאָלן מיר טאָן מיט די דאָזיקע מענטשן? וואָרים אַז אַ גרויסער נֵם
איז דורך זיי געטאָן געווָארן, איז קלאָר פאַר אַלע, וואָס וואוינען
17 אין ירושָלַיִם, און מיר קענען דאָס ניט פאַרלייקענען. אָבער
כדי דאָס זאָל זיך ניט וויטער פאַרשפּרייטן צווישן דעם פאָלק,
לאָמיר זיי וואָרענען, פון איצט־אָן מער ניט צו רעדן צו קיינעם
18 אין דעם דאָזיקן נאָמען. און זיי האָבן זיי גערופן, און באַפוילן,
בִּכלַל ניט צו רעדן, אָדער צו לערנען אין דעם נאָמען פון ייֵשוּעַן.
19 אָבער פּעטרוס און יוֹחָנָן האָבן זיי געענטפערט: צי עם איז
רעכט אין די אויגן פון גאָט, מיר זאָלן אייך מער געהאָרכן ווי
20 גאָט, מִשפּט איר אַליין; וואָרים מיר קענען ניט אַנדערש, נייערט
21 נאָר רעדן פון דעם, וואָס מיר האָבן געזען און געהערט. און
זיי האָבן זיי וויטער געוואָרנט, און האָבן זיי אָפּגעלאָזט, ווייל
זיי האָבן גאָרניט געפונען וויאַזוי זיי צו באַשטראָפן, צוליב דעם
פאָלק; וואָרים אַלע האָבן געלויבט גאָט פאַר דעם, וואָס איז
22 געשען. וואָרים דער מענטש, וואָס מיט אים איז געטאָן געוואָרן
23 דער נֵם פון היילן, איז געווען עלטער ווי פערציק יאָר. און אַז
מען האָט זיי אָפּגעלאָזט, זענען זיי געגאַנגען צו זייערע פריינט,
און האָבן דערציילט אַלצדינג, וואָס די ראָשי־כֹּהַנים און די
24 זקֵנים האָבן צו זיי געזאָגט. און בעת זיי האָבן דאָס געהערט,
האָבן זיי אַלע צוזאַמען אויפגעהויבן זייער קול צו גאָט, און האָבן
געזאָגט: אָ גאָט, וואָס האָסט געמאַכט דעם הימל און די ערד
און דעם יַם, און אַלצדינג, וואָס סע געפינט זיך אין זיי; און וואָס
25 דורך דעם מויל פון אונדזער פאָטער דָוִד, דיין קנעכט, האָסטו
געזאָגט דורך דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש: פאַרוואָס לִיאַרעמען די גוֹיִם,

26 און די אומות טראַכטן לייִדיקייטן? די מלָכים פון דער ערד
שטעלן זיך אויף, און די פירשטן עֲצהן זיך אינאיינעם קעגן גאָט
27 און קעגן זיין מָשיחַ. וואָרים באָמָת, אין דער דאָזיקער שטאָט
האָבן זיך פאַרזאַמלט קעגן דיין הייליקן קנעכט ישוּעַ, וועמען דו
האָסט געזאַלבט, הורדום און פּאָנטיוּס פּילאַטוּס מיט די גויים און
28 דיין פאָלק ישְׂרָאל, צו טאָן וואָס דיין האַנט און דיין עֲצה האָבן
29 פאָרוים גוזר געווען, סע זאָל געשען. און איצט, האַר, קוק אויף
זייערע דראָהונגען, און באַווילליק פאַר דיינע קנעכט צו רעדן דיין
30 וואָרט מיט דער גאַנצער מוטיקייט, בעת דו טוסט אויסשטרעקן
דיין האַנט צו הילן, און כדי נסים וְנִפלָאות זאָלן געטאָן ווערן
31 דורך דעם נאָמען פון דיין הייליקן קנעכט ישוּעַ. און נאָכדעם
ווי זיי האָבן מִתפַּלֵל געווען, האָט אויפגעצִיטערט דאָס אָרט, אין
וועלכן זיי זענען פאַרזאַמלט; און זיי זענען אַלע געוואָרן
פול מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש, און זיי האָבן גערעדט דאָס וואָרט פון
32 גאָט מיט מוטיקייט. און די עֲדה פון די מַאמִינים זענען געווען
ווי פון איין האַרץ און נשָׁמה; און קיין איינציקער פון זיי האָט
ניט געזאָגט, אַז עפּעס פון די זאַכן, וואָס ער האָט פאַרמאָגט, איז
33 זיין אייגנס, נייערט זיי האָבן געהאַט אַלצדינג בשותּפות. און
מיט גרוים גבורה האָבן די שלִיחים עֵדות געזאָגט אויף דעם
תחית־המתים פון דעם האַר ישוּעַ; און גרוים חֶסֶד איז געווען
34 אויף זיי אַלע. און עס איז אויך ניט געווען צווישן זיי קיינער,
וואָס איז געווען נויטבאַדערפטיק; וואָרים אַלע וואָס זענען געווען
באַזיצערס פון לאַנד און הייזער, האָבן דאָס פאַרקויפט, און האָבן
35 געברַאַכט די הַכנָסה פון דעם, וואָס איז פאַרקויפט געוואָרן, און
האָבן דאָס אַוועקגעלייגט צו די פים פון די שלִיחים: און יעדן
איינעם איז פונאַנדערגעטיילט געוואָרן, לויט ווי יעטווידער האָט
36 נייטיק געהאַט. און יוסף, וואָס איז פון די שלִיחים גערופן געוואָרן
מיט דעם צונאָמען בַּר־נַבָּא (וואָס איז טײַטש: זון פון טרייסט),
37 אַ לוִי, וואָס האָט געשטאַמט פון קיפּרוס, האָט פאַרקויפט אַ
פעלד, וואָס האָט אים געהערט, און האָט געברַאַכט דאָס געלט,
און

אוּן עם געלַייגט צוּ דִי פִים פּוּן דִי שלִיחים.

ה אָבער איינער אַ מאַן מִיט דעם נאָמען חַנַנְיָה, מִיט זיין ווייב
2 שַפִּירָה, האָבן פֿאַרקויפט אַן אַרבטייל, אוּן מִיט זיין ווייבם וויסן
האָט ער באַהאַלטן אַ טייל פּוּן דער הַכנָסה, אוּן ער האָט
געבראַכט בלוֹיז אַ חֵלֶק, אוּן האָט אים געלייגט צוּ דִי פִים
3 פּוּן דִי שלִיחים. אוּן פּעטרוֹס האָט געזאָגט: חַנַנְיָה, פֿאַרוואָס
האָט דער שָטן אָנגעפילט דיין האַרץ צוּ לייקענען פֿאַר דעם
רוּחַ־חַקוֹדֶש, אוּן צוּ באַהאַלטן אַ חֵלֶק פּוּן דער הַכנָסה פּוּן דעם
4 פעלד? בעת עם איז געבליבן ניט פֿאַרקויפט, איז עם דען ניט
געווען דיין אייגנם? אוּן נאָכדעם ווי עם איז פֿאַרקויפט געוואָרן,
איז עם דען ניט געווען אין דיין רשות? ווי קוּמט עס, וואָס דוּ
האָסט פֿאַרטראַכט די דאָזיקע זאַך אין דיין האַרצן? ניט פֿאַר
5 מענטשן האָסטוּ געלייקנט, נייערט פֿאַר גאָט. אוּן אַז חַנַנְיָה
האָט געהערט די דאָזיקע רייד, איז ער אַנידערגעפֿאַלן, אוּן איז
אויסגעאַנגעגן. אוּן אַ גרויסע אֵימה איז געפֿאַלן אויף אַלע, וואָס
6 האָבן דאָס געהערט. אוּן די יונגעלייט זענען אויפֿגעשטאַנען
אוּן האָבן אים אַרומגעוויקלט, אוּן זיי האָבן אים אַרויסגעטראָגן,
7 אוּן אים מקַבר געווען. אוּן אין דריי שָעה אַרום איז זיין ווייב
אַריַינגעקומען, אוּן זי האָט ניט געוואוּסט, וואָס דאָ איז געשען.
8 אוּן פּעטרוֹס האָט צוּ איר געזאָגט: זאָג מיר, צי האָט איר
פֿאַרקויפט דאָס פעלד פֿאַר אַזויפיל אוּן אַזויפיל? אוּן זי האָט
9 געזאָגט: יאָ, פֿאַר אַזויפיל אוּן אַזויפיל. האָט פּעטרוֹס צוּ איר
געזאָגט: ווי קוּמט עס, וואָס איר האָט אָפּגעמאַכט אינאיינעם
צוּ פֿרוּאוון דעם גייסט פּוּן גאָט? זע, די פִים פּוּן דִי, וואָס האָבן
מקַבר געווען דיין מאַן, זענען ביי דער טיר, אוּן זיי וועלן דיך
10 אַרויסטראָגן. אוּן זי איז פּלוצים אַנידערגעפֿאַלן צוּ זיינע פִים,
אוּן איז אויסגעאַנגעגן. אוּן די יונגעלייט זענען אַריַינגעקומען, אוּן
האָבן זי געפּונען אַ טויטע, אוּן זיי האָבן זי אַרויסגעטראָגן, אוּן זי
11 מקַבר געווען לעבן איר מאַן. אוּן אַ גרויסע אֵימה איז געפֿאַלן
אויף דער גאַנצער קהילה, אוּן אויף אַלע, וואָס האָבן דאָס

12 געהערט. אוּן דוּרך דִי הענט פּוּן דִי שלִיחִים זענען אַ סַך נְסִים
וְנִפלָאוֹת געטאָן געוואָרן צווישן דעם פּאָלק. אוּן זיי זענען אַלע
13 געווען צוזאַמען אין שלֹמהס פּאָליש. אָבער פּוּן דִי איבעריקע
האָט זיך קיינער ניט דערוועגט צוּ באַהעפטן אין זיי; נאָר דאָס
14 פּאָלק האָט זיי שטאַרק געשאַצט. אוּן אַ סַך מַאמִינים זענען
צוגעשטאַנען צוּ דעם האַר, אַ גרויסער עוֹלָם פּוּן מענער אוּן פּוּן
15 פרויען; אַזוי, אַז זיי האָבן אַפילוּ די קראַנקע אַרויסגעטראָגן אין
דִי גאַסן אַרוים, אוּן האָבן זיי געלייגט אויף בעטן אוּן געלעגערם,
כדי, ווען פעטרוס וועט פאַרבייגיין, זאָל כאָטש זיין שאָטן פאַלן
16 אויף עמיצן פּוּן זיי. אוּן עם איז זיך אויך צוזאַמענגעקומען דאָס
פּאָלק פּוּן דִי שטעט אַרום ירוּשָלַיִם, אוּן זיי האָבן געבראַכט
דִי קראַנקע, אוּן דִי, וואָס זענען געווען געפּלאָגט מיט אומריינע
17 גייסטער, אוּן זיי זענען אַלע געהיילט געוואָרן. אוּן דער כֹּהן־גָּדוֹל
איז אויפגעשטאַנען, אוּן דִי אַלע, וואָס זענען געווען מיט אים,
דאָס איז, דִי כִּיתּה פּוּן דִי צדוקים, אוּן זיי זענען געוואָרן מָלֵא
18 קִנאה, אוּן זיי האָבן געלייגט הענט אויף דִי שלִיחִים, אוּן האָבן
19 זיי אַריינגעזעצט אין דער שטאָטישער תּפִיסה. אָבער אַ מַלאָך
פּוּן גאָט האָט ביינאַכט געעפנט דִי טירן פּוּן דער תּפִיסה, אוּן
20 האָט זיי אַרויסגעבראַכט, אוּן געזאָגט: גייט אוּן שטעלט זיך
אַוועק אין דעם בֵּית־הַמִקדש, אוּן רעדט פאַר דעם פּאָלק דִי אַלע
21 רייד פּוּן דעם דאָזיקן לעבן. אוּן אַז זיי האָבן דאָס געהערט,
זענען זיי אין דער פרי אַריינגעגאַנגען אין דעם בֵּית־הַמִקדש,
אוּן האָבן געלערנט. אוּן אַז דער כֹּהן־גַּדוֹל איז געקומען, אוּן
דִי, וואָס זענען געווען מיט אים, האָבן זיי צונויפגערופן דעם
סַנהֶדרין, אוּן אַלע זקֵנים פּוּן דִי בנֵי־יִשׂרָאל, אוּן האָבן געשיקט
22 אין דער תּפִיסה, מען זאָל זיי ברענגען. אוּן אַז דִי באַדינער
זענען געקומען, האָבן זיי זיי ניט געפּונען אין דער תּפִיסה, אוּן
23 זיי האָבן זיך אומגעקערט, אוּן האָבן דערציילט, אַזוי צוּ זאָגן:
מיר האָבן געפּונען דִי תּפִיסה פעסט פאַרשלאָסן, אוּן דִי שומרים
שטיין ביי דִי טירן; אָבער ווען מיר האָבן זִי אויפגעעפנט, האָבן

24 מִיר קיינעם ניט געפּוּנען דרינען. אוּן אַז דער קאָמאַנדיר פּוּן דעם
בֵּית־הַמִקדש אוּן די ראָשי־כֹּהַנים האָבן געהערט די דאָזיקע
רייד, האָבן זיי זיך שטאַרק דערשראָקן איבער זיי, אוּן האָבן זיך
25 געוואונדערט, וואָם פּוּן דעם קען ווערן. אוּן אָט איז געקוּמען
איינער, אוּן האָט זיי דערציילט: די מענטשן, וועמען איר האָט
אַרײַנגעזעצט אין דער תּפיסה, שטייען אין דעם בֵּית־הַמִקדש אוּן
26 לערנען דאָם פאָלק. דעמאָלט איז געגאַנגען דער הויפּטמאָן
מיט די באַדינער אוּן האָט זיי געבראַכט, אָבער אָן געוואַלט,
וואָרים זיי האָבן מורא געהאַט פאַר דעם פאָלק, טאָמער וועלן זיי
27 פאַרשטיינט ווערן. אוּן אַז זיי האָבן זיי געבראַכט, האָבן זיי זיי
אַוועקגעשטעלט פאַר דעם סַנהֶדרין. אוּן דער כֹּהן־גָּדול האָט זיי
28 געפרעגט, אַזוי צוּ זאָגן: מיר האָבן אייך בכֵּירוש באַפוילן, ניט
צוּ לערנען אין דעם דאָזיקן נאָמען; אוּן אָט האָט איר אָנגעפילט
ירוּשָלַיִם מיט אייער לערנונג, אוּן איר ווילט אויף אוּנדז ברענגען
29 דאָם בלוט פּוּן דעם דאָזיקן מאַן. אָבער פּעטרוס אוּן די
שלִיחים האָבן געענטפערט, אוּן געזאָגט: מיר מוזן ליבערשט
30 געהאָרכן גאָט, איידער מענטשן. דער גאָט פּוּן אוּנדזערע אָבות
האָט אויפגעוועקט יֵשוּעַן, וועמען איר האָט אומגעבראַכט, אוּן
31 אויפגעהאָנגען אויף אַ בוים. אים האָט גאָט דערהויכט מיט זיין
רעכטער האַנט, צוּ זיין אַ שַר אוּן אַ גוֹאֵל, צוּ געבן צוּ יִשְׂרָאֵל
32 תּשוּבה אוּן סליחַת־עוֹנות. אוּן מיר זענען עֵדות פּוּן די דאָזיקע
זאַכן, אוּן אויכט דער רוּחַ־הַקוֹדֶש, וועמען גאָט האָט געגעבן צוּ
33 די, וואָם געהאָרכן אים. אוּן אַז זיי האָבן דאָם געהערט, האָט
עם זיי געשניטן בּיים האַרצן, אוּן זיי האָבן בּדַעה געהאַט זיי צוּ
34 הַרגענען. דעמאָלט איז אויפגעשטאַנען איינער אין דעם סַנהֶדרין,
אַ פּרושי, וואָם האָט געהיסן גַמליאֵל, אַ תַלמיד־חָכם, וועמען
דאָם גאַנצע פאָלק האָט געהאַלטן בכָּבוד, אוּן האָט באַפוילן
35 אַרויסצוּפירן אויף אַ ווייל די דאָזיקע לייט. אוּן ער האָט צוּ
זיי געזאָגט: מענטשן פוּן יִשְׂרָאֵל, גיט אַכטונג וויאַזוי איר זענט
36 זיך נוהג מיט די דאָזיקע מענטשן. וואָרים פאַר די דאָזיקע טעג

איז אויפגעשטאַנען תּודָס, און האָט זיך אַרויסגעגעבן פאַר עפּעם
וויכטיק, אין וועמען סע האָבן זיך באַהעפט אַ צאָל מענטשן, אַן
עֶרך פון פיר הונדערט; אָבער ער איז געהַרגעט געוואָרן, און
אַלע, וואָס זענען אים נאָכגעגאַנגען, זענען צעשפּרייט און צוגישט
37 געוואָרן. און נאָך אים איז אויפגעשטאַנען יהודה הַגלִילִי, אין די
טעג פון דער פאַרשרײַבונג, און האָט פאַרפירט אַ סַך פאָלק
נאָך זיך; אויך ער איז אומגעקומען, און אַלע, וואָס זענען אים
38 נאָכגעגאַנגען, זענען צושפּרייט געוואָרן. און איצט זאָג איך אייך,
האַלט זיך אָפּ פון די דאָזיקע מענטשן, און לאָזט זיי געמאַך;
וואָרים אויב די דאָזיקע עֵצה, אָדער די זאַך, איז פון מענטשן,
39 וועט עס צוגישט ווערן; נאָר אויב עס איז פון גאָט, וועט איר
זיי ניט קענען אומברענגען. איר קאָנט זיך נאָך געפּונען אין אַ
40 מִלחָמה קעגן גאָט׳ און זיי האָבן אים געפּאָלגט, און געלאָזט רופן
די שלִיחים, און האָבן זיי לאָזן געבן מַלקות, און זיי באַפוילן ניט
41 צו רעדן אין דעם נאָמען פון ײשוּעַ, און האָבן זיי אָפּגעלאָזט. און
זיי זענען אַרויסגעגאַנגען פון פאַר דעם סַנהֶדרין, און האָבן זיך
געפרייט, וואָס זיי האָבן זוכה געווען צו ליידן אומכָבוד צוליב
42 דעם נאָמען. און זיי האָבן ניט אויפגעהערט אַלע טאָג אין דעם
בֵּית־הַמִקדש, און אין די הייזער, צו לערנען און אָנצוזאָגן די
בשורה טובה פון ײשוּעַ הַמָשִיחַ.

ו און אין די דאָזיקע טעג, בעת די צאָל פון די תַלמידים האָט
זיך געטאָן פאַרמערן, האָט זיך אויפגעהויבן אַ געמורמל מצַד
די העלעניסטן אַנטקעגן די עִבְרִים, מַחמת זייערע אַלמָנות זענען
2 פאַרוואָרלאָזט געוואָרן אין דער טעגלעכער באַדערפענישׂ. און
די צוועלף האָבן צו זיך גערופן די עֵדה פון די תַלמידים, און
האָבן געזאָגט: עס איז ניט רעכט, אַז מיר זאָלן פאַרלאָזן דאָס
3 וואָרט פון גאָט, און דינען ביי טישן. בכֵן, ברידער, זוכט
אוים פון צווישן אייך זיבן מענטשן, וואָס האָבן אַ גוטן שֵם,
פול מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש און מיט חָכמה, וועמען מיר זאָלן
4 זעצן איבער דעם דאָזיקן ענין. און מיר וועלן זיך עוסק זיין אין

תְּפִילָה אוּן אין דער עַבוֹדה פּוּן דעם וואָרט. אוּן דִי דאָזיקע רייד זענען וואוילגעפעלן געווָארן דער גאַנצער עֲדה, אוּן זיי האָבן אויסדערוויילט סטעפאַנוסן, אַ מענטשן פוּל מיט אֱמוּנה אוּן מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, אוּן פילִיפּוסן, אוּן פּראָכאָרוסן, אוּן ניקאַנאָרן, אוּן טימאָנען, אוּן פּאַרמענאַסן, אוּן ניקאָלאַוסן, אַ גֵּר פּוּן אַנטיאָכיע. דִי דאָזיקע האָבן זיי געשטעלט פאַר דִי שלִיחִים, אוּן האָבן מִתפַּלֵל געווען, אוּן האָבן אויף זיי אַרויפגעלייגט זייערע הענט. אוּן דאָס וואָרט פּוּן גאָט איז געוואַקסן, אוּן דִי צאָל פּוּן דִי תַּלמִידים האָט זיך שטאַרק פאַרמערט אין ירוּשָׁלַיִם, אוּן אַ סַך פּוּן דִי כֹּהֲנים זענען געווען געהאָרכזאַם דער אֱמוּנה. אוּן סטעפאַנוס, פוּל מיט חֶסֶד אוּן גבוּרה, האָט געטאָן גרויסע נִסים וְנִפלָאוֹת צווישן דעם פאָלק. אָבער עם זענען אויפגעשטאַנען עטלעכע מענטשן פּוּן דער שוּל, וואָס האָט געהיסן דִי שוּל פּוּן דִי לִיבערטינער, אוּן אויך פּוּן דִי קירענִיער, אוּן אַלעקסאַנדריער, קִילִיקיער אוּן אַזיער, אוּן האָבן זיך מִתוַכֵּחַ געווען מיט סטעפאַנוסן. אוּן זיי האָבן ניט געקענט אַקעגנשטיין דִי חָכמה אוּן דעם גייסט דוּרך וועלכן ער האָט גערעדט. דערנאָך האָבן זיי באַשטאָכן מענטשן, וואָס האָבן געזאָגט: מיר האָבן אים געהערט רעדן לעסטערנדיקע רייד אַנטקעגן משֶׁה אוּן אַנטקעגן גאָט. אוּן זיי האָבן אויפגעהעצט דאָס פאָלק, אוּן דִי זקֵנים, אוּן דִי סוֹפרים, אוּן זענען געקומען אויף אים, אוּן האָבן אים געכאַפּט, אוּן אים געבראַכט פאַר דעם סַנהֶדרין; אוּן זיי האָבן אויפגעשטעלט פאַלשע עֵדות, וואָס האָבן געזאָגט: דער דאָזיקער מענטש הערט ניט אויף צו רעדן קעגן דעם דאָזיקן מַקוֹם־קָדוֹש אוּן דער תּוֹרה. וואָרים מיר האָבן אים געהערט זאָגן, אַז דער דאָזיקער יֵשוּעַ הַנוֹצרי וועט חָרוֹב מאַכן דאָס דאָזיקע אָרט, אוּן וועט ענדערן דִי חוּקים, וואָס משֶׁה האָט אונדז איבערגעגעבן. אוּן אַלע, וואָס זענען געזעסן אין דעם סַנהֶדרין, האָבן באַהעפט זייערע אויגן אָן אים, אוּן האָבן געזען זיין פָּנים ווי סע וואָלט געווען דאָס פָּנים פּוּן אַ מַלאָך.

1, 2 אוּן דער כֹהן־גָדוֹל האָט געזאָגט: איז דאָס טאַקע אַזוי? אוּן ער
האָט געזאָגט: ברידער אוּן פאָטערס, הערט מיך אוים. דער
גאָט פון כָבוֹד האָט זיך אַנטפלעקט צו אַבְרָהם אָבינוּ, בעת ער
איז געווען אין אַרַם־נַהֲרַיִם, אידער ער האָט געווואוינט אין חָרָן,
3 אוּן האָט צו אים געזאָגט: גיי דיר אַרוים פון דיין לאַנד, אוּן פון
דיין מִשפָּחה, אוּן קום אין דעם לאַנד אַריין, וואָס איך וועל דיר
4 ווייזן. אוּן ער איז אַרוֹיסגעגאַנגען פון דעם לאַנד פון די כַשׂדִים,
אוּן האָט זיך באַזעצט אין חָרָן, אוּן נאָכדעם ווי זיין פאָטער איז
געשטאָרבן, האָט ער אים אַריבערגעפירט אין דעם דאָזיקן לאַנד
5 אַריין, אין וועלכן איר וואוינט אַצינדער; אוּן ער האָט אים ניט
געגעבן אין אים קיין ירושה, ניט אַפילו אַ שפּאַן פון אַ פוסטריס,
אוּן ער האָט מַבטִיחַ געווען, אַז ער וועט עם אים געבן פאַר אַ
באַזיץ, אוּן צו זיין זאָמען נאָך אים הַגַם ער האָט ניט געהאַט קיין
6 קינד. אוּן גאָט האָט אַזוי געredt, אַז זיין זאָמען וועט וואוינען
אין אַ פרעמד לאַנד, אוּן מע וועט זיי פאַרקנעכטן, אוּן זיי פיניקן
7 פיר הוּנדערט יאָר. אוּן דאָס פאָלק, וואָס זיי וועלן דינען, וועל
איך מִשפטן, זאָגט גאָט; אוּן דערנאָך וועלן זיי אַרוֹיסגיין אוּן מיך
8 דינען אין דעם דאָזיקן אָרט. אוּן ער האָט אים געגעבן דעם ברית
מִילה. אוּן אַזוי האָט אַבְרָהם געבוירן יִצחָקן, אוּן האָט אים מַל
געווען דעם אַכטן טאָג; אוּן יִצחָק האָט געבוירן יַעקֹבן, אוּן יַעקֹב
9 די צוועלף אָבות. אוּן די אָבות האָבן מקַנא געווען יוֹספֿן, אוּן
האָבן אים פאַרקויפט קיין מִצרַיִם; אָבער גאָט איז געווען מיט
10 אים, אוּן האָט אים מַציל געווען פון אַלע זיינע צָרות, אוּן האָט
אים געגעבן חֵן אוּן חָכמה פאַר פַּרעהן, דעם מֶלֶך פון מִצרַיִם,
וואָס האָט אים געמאַכט פאַר אַ געוועלטיקער איבער מִצרַיִם אוּן
11 איבער זיין גאַנצן הויז. אוּן עס איז געקומען אַ הוּנגער איבער
גאַנץ מִצרַיִם אוּן כנַעַן, אוּן אַ גרויסע צָרה; אוּן אונדזערע אָבות
12 האָבן ניט געפונען קיין שפייז. אָבער אַז יַעקֹב האָט געהערט, אַז
עס איז דאָ תבוּאה אין מִצרַיִם, האָט ער אַרוֹיסגעשיקט אונדזערע
13 אָבות דאָס ערשטע מאָל. אוּן ביים צווייטן מאָל האָט זיך יוֹסף

געלאָזט דערקענען צוּ זיינע ברידער, אוּן יוֹספּס מִשפָּחה איז
14 באַקענט געוואָרן פַּאַר פַּרעהן. אוּן יוֹסף האָט געשיקט אוּן
האָט צוּ זיך גערופֿן יַעקֹבן זיין פָאטער, אוּן זיין גאַנצע מִשפָּחה,
15 פינף אוּן זיבעציק נפָשות. אוּן יַעקֹב האָט אַראָפּגעניִדערט קיין
16 מִצרַים, אוּן ער איז געשטאָרבן, ער אוּן אוּנדזערע אָבוֹת. אוּן זיי
זענען אַריבערגעטראָגן געוואָרן קיין שכֶם, אוּן געלייגט געוואָרן
אין דעם קֶבר, וואָס אַברָהם האָט געקויפט פּאַר אַ מֶקח אין
17 זילבער פּוּן די זין פּוּן חַמוֹר אין שכֶם. אָבער בעת עם האָט
געגענט די צייט פּוּן דער הַבטָחה, וואָס גאָט האָט געשוואוירן
צוּ אַברָהמען, איז דאָס פָאלק געוואַקסן אוּן האָט זיך געמערט
18 אין מִצרַים, ביז עס איז אויפגעשטאַנען אַן אַנדערער מֶלך איבער
19 מִצרַים, וואָס האָט ניט געקענט יוֹספּן. אוּן דער דאָזיקער האָט
זיך געקליגט קעגן אוּנדזער שטאַם, אוּן האָט שלעכטס געטאָן
אוּנדזערע אָבוֹת, אוּן זיי געניט אַרויס־צוואוואַרפן זייערע קלייַנע
20 קינדער, כדי זיי זאָלן ניט בלייבן לעבן. אין יענער צייט איז
געבוירן געוואָרן מֹשה, אוּן ער איז געווען שיין אין די אויגן פּוּן
גאָט; אוּן ער איז געגערט געוואָרן דריי חֳדָשים אין זיין פָאטערס
21 הויז. אוּן בעת ער איז אַרויסגעוואָרפן געוואָרן, האָט אים פַּרעהס
טאָכטער גענומען, אוּן האָט אים דערצויגן פּאַר איר אייגענעם
22 זוּן. אוּן מֹשה איז געווען געלערנט אין דער גאַנצער חָכמה פּוּן די
23 מִצרִים; אוּן ער איז געווען מעכטיק אין זיינע רייד אוּן מַעשִׂים. אוּן
ווען ער איז אַלט געוואָרן פערציק יאָר, איז אויפגעגאַנגען אין זיין
24 האַרצן צוּ געדענקען זיינע ברידער, די בנֵי־ישׂרָאל. אוּן אַז ער
האָט געזען איינעם פּוּן זיי ליידן אוּמרעכט, האָט ער זיך פּאַר אים
אָנגענומען, אוּן זיך נוֹקם געווען פּאַר דעם געליטענעם, אוּן האָט
25 דערשלאָגן דעם מִצרי. אוּן ער האָט געמיינט, אַז זיינע ברידער
וועלן פאַרשטיין, אַז גאָט האָט זיי געגעבן רעטונג דוּרך זיין
26 האַנט; אָבער זיי האָבן ניט פאַרשטאַנען. אוּן אויף דעם אַנדערן
טאָג האָט ער זיך באַוויזן פּאַר זיי, בעת זיי האָבן זיך געקריגט,
אוּן האָט געוואָלט שָלוֹם מאַכן צווישן זיי, אַזוי צוּ זאָגן: מענטשן,

איר זענט בריידער; פֿאַרוואָס טוט איר אומרעכט איינער דעם
27 אַנדערן? אָבער דער, וואָס האָט זיין חַבר אומרעכט געטאָן, האָט
אים אַוועקגעשטויסן, אוּן געזאָגט: ווער האָט דיך געמאַכט פֿאַר
28 אַ שַׂר אוּן אַ שופֿט איבער אונדז? צי ווילסטו מיך הַרגענען, ווי
29 דו האָסט נעכטן געהַרגעט דעם מִצרי? אוּן מֹשה איז אַנטלאָפֿן
איבער דעם דאָזיקן וואָרט, אוּן איז געוואָרן אַ פֿרעמדער אין דעם
30 לַאַנד מִדְיָן, וואו ער האָט געבוירן צוויי זין. אוּן אַז עס זענען
אַריבער פערציק יאָר, האָט זיך צו אים אַנטפֿלעקט אַ מַלאָך פוּן
גאָט אין דער מִדבר פוּן דעם באַרג סִינַי, אין אַ פלאַם פייער
31 אין דעם סנֶה. אוּן אַז מֹשה האָט דאָס געזען, איז ער נִשתּוֹמם
געוואָרן פוּן דער זעאונג; אוּן בעת ער האָט געגעענט צו זען, איז
32 געקומען דאָס קוֹל פוּן גאָט: איך בין דער גאָט פוּן דיינע אָבות,
דער גאָט פוּן אַבְרָהם, אוּן פוּן יִצחַק, אוּן פוּן יַעקֹב. אוּן מֹשה
33 האָט געציטערט, אוּן האָט זיך ניט דערוועגט צו קוקן. אוּן גאָט
האָט צו אים געזאָגט: טו אויס די שיך פוּן דיינע פֿיס, וואָרים
34 דאָס אָרט, אויף וואָס דו שטייסט, איז הייליקע ערד. זען האָב
איך געזען די פֿיינִיקונג פוּן מיין פאָלק, וואָס איז אין מִצרַיִם, אוּן
האָב געהערט זייער זיפצן, אוּן איך האָב אַראָפּגעניידערט, זיי
35 אויסצולייזן; אוּן אַצינד קום, איך וועל דיך שיקן קיין מִצרַיִם. דעם
דאָזיקן מֹשה, וועמען זיי האָבן פאַרלייקנט, אַזוי צו זאָגן: ווער
האָט דיך געמאַכט פאַר אַ שַׂר אוּן אַ שופֿט? אים האָט גאָט
געשיקט צו זיין אַ שַׂר אוּן אַ גואֵל דורך דער האַנט פוּן דעם
36 מַלאָך, וואָס האָט זיך צו אים אַנטפֿלעקט אין דעם סנֶה. ער האָט
זיי אַרויסגעפירט, אוּן האָט געטאָן נִסים וְנִפלָאות אין מִצרַיִם, אוּן
37 בַיים יַם סוּף, אוּן אין דער מִדבר פערציק יאָר. דאָס איז דער
מֹשה, וואָס האָט געזאָגט צו די בנֵי־יִשׂרָאֵל: אַ נָביא וועט גאָט
אויפשטעלן פאַר אייך פוּן צווישן אייערע בריידער, גלַייך צו מיר.
38 דאָס איז דער, וואָס איז געווען אין דער עֵדה אין דער מִדבר מיט
דעם מַלאָך, וואָס האָט מיט אים גערעדט אויף דעם באַרג סִינַי,
אוּן מיט אונדזערע אָבות; אוּן ער האָט מקַבל געווען לעבעדיקע

39 וועלטער, כּדי זיי אונדז צוּ געבן; צוּ וועמען אונדזערע אָבות
האָבן זיך ניט געוואָלט צוּהערן, נייערט זיי האָבן אים פאַרשטויסן
40 פּוּן זיך, אוּן געקערט זייערע הערצער צוּריק קיין מִצרַיִם, אוּן
געזאָגט צוּ אַהרֹנען; מאַך אונדז געטער, וואָס זאָלן גיין פאָרויס
פאַר אונדז; וואָרים מיט דעם דאָזיקן מֹשה, וואָס האָט אונדז
אַרויסגעפירט פּוּן דעם לאַנד מִצרַיִם, וויסן מיר ניט וואָס מיט
41 אים איז געוואָרן. אוּן זיי האָבן געמאַכט אין יענע טעג אַן עֵגֶל, אוּן
האָבן מַקריב געווען אַ קָרבן צוּם אָפּגאָט, אוּן האָבן זיך געפרייט
42 מיט די מַעשׂים פּוּן זייערע הענט. אוּן גאָט האָט זיך אָפּגעקערט,
אוּן האָט זיי איבערגעגעבן צוּ דינען דִי הימלישע חַיָלות, ווי סע
שטייט געשריבן אין דעם סֵפר פּוּן די נביאים: האָט איר געטאָן
מַקריב זיין צוּ מיר זבָחים אוּן מִנחוֹת פערציק יאָר אין דער
43 מִדבר, הויז פּוּן יִשׂרָאל? אוּן איר האָט געטראָגן דאָס געצעלט
פּוּן מוֹלֶך, אוּן דעם שטערן פּוּן דעם גאָט רֶמפָן, די געצוּבילדער,
וואָס איר האָט זיך געמאַכט, צוּ בוקן זיך פאַר זיי. אוּן איך
44 וועל אייך פאַרטרייבן אויף יענער זייט בָּבֶל. אונדזערע אָבות
האָבן געהאַט אין דער מִדבר דאָס מִשכּן־הָעֵדות, אַזוויוי ער,
וואָס האָט גערעדט צוּ מֹשהן, האָט באַפוילן אַז ער זאָל עס מאַכן
45 לויט דער געשטאַלט, וואָס ער האָט געזען. דאָס האָבן אויך
אונדזערע אָבות אַריינגעבראַכט מיט יהוֹשען אין דעם אייגנטום
פּוּן די פעלקער, וואָס גאָט האָט אַרויסגעטריבן פּוּן פאַר דעם
46 פָּנים פּוּן אונדזערע אָבות, ביז צוּ די טעג פּוּן דָוִדן, וואָס האָט
געפּונען חֵן אין די אויגן פּוּן גאָט, אוּן האָט געבעטן צוּ געפינען
47 אַ וואוינאָרט פאַר דעם גאָט פּוּן יַעקֹב. אוּן שלֹמה האָט אים
48 געבויט אַ הויז. אָבער דער אייבערשטער וואוינט ניט אין קיין
הֵיכָלות, וואָס זענען געמאַכט מיט הענט, ווי דער נָביא זאָגט:
49 דער הימל איז מיין טראָן, אוּן די ערד איז מיין פוסבענקל. וואָס
פאַר אַ הויז וועט איר מיר בויען, זאָגט גאָט, אָדער וואוּ איז דאָס
50 אָרט פּוּן מיין רו? האָט ניט מיין האַנט געמאַכט די דאָזיקע אַלע
51 זאַכן? איר האַרטנעקיקע, אומגעמַלטע אין האַרץ אוּן אויערן,
איר

איר טוט תָמיד ווידערשפּעניקן אָן דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש; ווי אייערע
52 אָבות האָבן געטאָן, אַזוי טוט איר. וועמען פון די נביאים האָבן
אייערע אָבות ניט געדרוֶפט? אוּן זיי האָבן געטייט די, וואָס האָבן
פאָרויס אָנגעזאָגט דאָס קומען פון דעם צַדיק, פון וועמען איר
53 זענט אַצינד געוואָרן מוסרים אוּן רוצחים; איר, וואָס האָט מקַבל
געווען די תורה, ווי זי איז געגעבן געוואָרן דורך מַלאָכים, אוּן
54 האָט זי ניט אָפּגעהיט. אוּן אַז זיי האָבן דאָס געהערט, האָט עם
זיי געשניטן ביים האַרצן, אוּן זיי האָבן געקריצט אויף אים מיט די
55 ציין. אוּן ער, וויל ער איז געווען פול מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש, האָט
ער אַרויפגעקוקט צום הימל, אוּן האָט געזען די פּראַכט פון גאַט,
56 אוּן ישוּעַ שטיין ביי דער רעכטער האַנט פון גאָט, אוּן ער האָט
געזאָגט: אָט זע איך די הימלען אָפן, אוּן דעם בֶּן־אָדָם שטיין
57 ביי דער רעכטער האַנט פון גאָט. אָבער זיי האָבן אויסגעשריגן
מיט אַ הויך קול, אוּן האָבן פאַרשטאָפּט זייערע אויערן, אוּן זיך
58 אַ לאָז געטאָן אויף אים: אוּן זיי האָבן אים אַרויסגעוואָרפן פון
דער שטאָט, אוּן האָבן אים פאַרשטיינט. אוּן די עֵדות האָבן
אַנידערגעלייגט זייערע מַלבושים צו די פיס פון אַ בָּחור, וואָס
59 האָט געהיסן שָאוּל. אוּן זיי האָבן פאַרשטיינט סטעפאַנוסן, בעת
ער האָט אויסגערופן, אוּן געזאָגט: האַר ישוּעַ, זיי מקַבל מיינע
60 נְשָמה. אוּן ער איז געפאַלן אויף די קני, אוּן האָט געשריגן מיט אַ
הויך קול: גאָט, רעכן זיי ניט צו די דאָזיקע זינד. אוּן אַז ער האָט
דאָס געזאָגט, איז ער אַנטשלאָפן געוואָרן.

ח אוּן שָאוּל האָט מַסכים געווען צו זיין טויט. אוּן יענעם טאָג
האָט זיך אויפגעהויבן אַ גרויסע רדִיפה קעגן דער קהִילה
אין ירוּשָלַיִם; אוּן זיי זענען אַלע צעשפּרייט געוואָרן איבער
דער גאַנצער געגנט פון יהודה אוּן שומרון, אַחוץ די שלִיחים.
2 אוּן פרומע לייט האָבן מקַבר געווען סטעפאַנוסן, אוּן האָבן
3 געהאַלטן אַ גרויסן הֶספֵּד איבער אים. שָאוּל אָבער האָט חָרוב
געמאַכט די קהִילה, אוּן איז געגאַנגען פון הויז צו הויז, אוּן האָט
געשלעפּט מענער אוּן פרויען, אוּן האָט זיי איבערגעענטפערט

אִין דער תּפִּיסה. אוּן דִי, וואָם זענען צעשפּרייט געוואָרן,
זענען אַרומגעגאַנגען אוּן האָבן מבַשֵּׂר געווען דאָם וואָרט. אוּן
פִּילִיפּוּס האָט אַראָפּגענידערט צוּ דער שטאָט שומרוֹן, אוּן האָט
אָנגעזאָגט פאַר זיי דעם מָשִׁיחַ. אוּן דאָם פאָלק האָט מיט איין
האַרץ פאַרנומען, וואָם פִּילִיפּוּס האָט געזאָגט, בעת זיי האָבן
געהערט אוּן געזען די נִסים, וואָם ער האָט געטאָן. וואָרים ביי
אַ סַך פּוּן יענע, וואָם האָבן געהאַט אוּמריינע גייסטער, זענען זיי
אַרויס פּוּן זיי, בעת זיי האָבן געשריגן מיט אַ הויך קוֹל; אוּן אַ סַך
געלייִמטע אוּן לאָמע זענען געהיילט געוואָרן. אוּן עס איז געווען
גרויס שִׂמחה אִין יענער שטאָט. אוּן עס איז געווען איינער אַ
מענטש מיטן נאָמען שִׁמעוֹן, וואָם האָט פריער געטריבן כִּישוּף
אִין שטאָט, אוּן האָט אִיבערראַשט דאָם פאָלק פּוּן שומרוֹן, אוּן
זיך אַרויסגעגעבן, אַז ער איז עפּעס אַ גָּדוֹל. אוּן אַלע האָבן
זיך צוּ אים צוּגעהאָרכט, פּוּן קלַיין ביז גרויס, אוּן געזאָגט: דער
דאָזיקער איז די קראַפט פּוּן גאָט, וואָם ווערט גערופן גרויס. אוּן
זיי האָבן זיך צוּ אים צוּגעהאָרכט, מַחמת וואָם אַ לאַנגע צייט
האָט ער זיי אִיבערראַשט מיט זיין כִּישוּף. בעת זיי האָבן אָבער
געגלויבט פִּילִיפּוּסן, וואָם האָט פאַר זיי אָנגעזאָגט גוטע בשׂורות
פּוּנוועגן דעם מַלכוּת פּוּן גאָט אוּן דעם נאָמען פּוּן יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ,
זענען זיי געטוּבלט געוואָרן, סיי מענער אוּן פרויען. אוּן שִׁמעוֹן
אַליין האָט אויך געגלויבט; אוּן אַז ער איז געטוּבלט געוואָרן,
האָט ער זיך באַהעפט אָן פִּילִיפּוּסן. אוּן בעת ער האָט געזען
נִסים אוּן גרויסע נִפלָאוֹת געשען, איז ער נִשתּוֹמם געוואָרן. אוּן
וועַן די שלִיחים אִין ירוּשָׁלַיִם האָבן געהערט, אַז שומרוֹן האָט
מקַבל געווען דאָם וואָרט פּוּן גאָט, האָבן זיי געשיקט צוּ זיי
פּעטרוֹסן אוּן יוֹחָנָן. אוּן זיי האָבן אַהין אַראָפּגענידערט, אוּן האָבן
מִתפַּלֵל געווען פאַר זיי, אַז זיי זאָלן מקַבל זיין דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ;
וואָרים ביז איצט איז ער נאָך ניט געווען געפאַלן אויף קיינעם
פּוּן זיי, נייערט זיי זענען נאָר געטוּבלט געוואָרן אִין דעם נאָמען
פּוּן דעם האַר יֵשׁוּעַ. דערנאָך האָבן זיי געלייגט אויף זיי זייערע

18 הענט, און זיי האָבן מקַבל געווען דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש. און אַז
שׁמעון האָט געזען, אַז דער רוּחַ־הַקוֹדֶש איז געגעבן געוואָרן
דורך דעם אַרויפלייגן די הענט פון די שלִיחים, האָט ער זיי
19 אָנגעבאָטן געלט, און געזאָגט: גיט אויך מיר די דאָזיקע מאַכט,
אַז אויף וועמען איך וועל אַרויפלייגן מיינע הענט, זאָל ער מקַבל
20 זיין דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש. אָבער פּעטרוס האָט צו אים געזאָגט:
זאָל אומקומען דיין זילבער מיט דיר, מַחמת דו האָסט געטראַכט
21 צו באַקומען מיט געלט די מַתָּנה פון גאָט. דו האָסט ניט קיין
חֵלֶק און קיין נַחלה אין דער דאָזיקער זאַך, וואָרים דיין האַרץ
22 איז ניט רעכטפאַרטיק פאַר גאָט. טו דעריבער תּשׁובה אויף
דער דאָזיקער רִשׁעות דיינער, און בעט גאָט, אֶפשר וועט די
23 מַחשָׁבה פון דיין האַרץ דיר פאַרגעבן ווערן. וואָרים איך זע, אַז
דו ביסט אין דער גאַל פון ביטערניש, און אין דעם באַנד פון
24 אומרעכט. און שׁמעון האָט געענטפערט, און געזאָגט: זייט איר
מִתפַּלֵל פאַר מיר צו גאָט, אַז סאָזאָל ניט קומען אויף מיר קיין
25 איינציקע פון די זאַכן, וואָס איר האָט גערעדט. און נאָכדעם
ווי זיי האָבן עֵדות געזאָגט און גערעדט דאָס וואָרט פון גאָט,
האָבן זיי זיך אומגעקערט קיין ירושׁלַים, און האָבן אָנגעזאָגט
26 די גוטע בשׂורה אין אַ סַך דערפער פון די שומרונים. און אַ
מַלאָך פון גאָט האָט גערעדט צו פיליפוסן, אַזוי צו זאָגן: שטיי
אויף, און גיי קעגן דָרום אויף דעם וועג, וואָס נידערט אַראָפּ
27 פון ירושָׁלַים קיין עַזָה; דאָס איז אַ מִדבר וועג. און ער איז
אויפגעשטאַנען און איז געגאַנגען. און זע, אַ מאַן פון כוש, אַ סָרִים
פון גרוים מאַכט ביי קאַנדאַקע, די מַלכּה פון די כושים, וואָס
איז געווען געזעצט איבער אַלע אירע אוצרות, איז געקומען קיין
28 ירושָׁלַים צו בוקן זיך. און ער האָט זיך שוין אומגעקערט, און איז
29 געזעסן אין זיין רייַטוואָגן, און געלייענט ישַׁעיָה הַנָּבִיא. און דער
רוּחַ־הקוֹדש האָט געזאָגט צו פיליפוסן: גענעען, און באַהעפט
30 דיך אָן זיין רייַטוואָגן. און פיליפוס איז צו אים צוגעלאָפן, און
האָט אים געהערט לייענען ישַׁעיָה הַנָּבִיא, און האָט געזאָגט:

31 פאַרשטייסטו וואָס דו לייענסט? האָט ער געזאָגט: וויאַזוי קאָן
איך פאַרשטיין, סיידן עמיצער זאָל מיר אָנווייַזן. און ער האָט
32 געבעטן פיליפוסן אַרויפצוקומען און זיך זעצן מיט אים. און דאָס
איז געווען דער פּסוק, וואָס ער האָט געלייענט אין דעם ספֶר: ער
איז געפירט געוואָרן ווי אַ שאָף צום שעכטן; און ווי אַ לאַם פאַר
זיינע שערער איז שטום, אַזוי האָט ער ניט געעפענט זיין מויל.
33 אין זיין דערנידעריקונג איז אַוועקגענומען געוואָרן זיין מִשפּט;
און ווער קאָן אויסדערציילן זיין דור? וואָרים זיין לעבן איז
34 פאַרשניטן געוואָרן פון דער ערד. און דער סָרים האָט געזאָגט
צו פילִיפוסן: איך בעט דיך, פון וועמען רעדט דאָס דער נָביא?
35 פון זיך אַליין, אַדער פון עמיצן אַנדערש? און פילִיפוס האָט
געעפנט זיין מויל, און האָט אָנגעהויבן פון דעם דאָזיקן פּסוק, און
36 האָט פאַר אים מבַשר געווען די גוטע בשׂורה פון יֵשוּעַ. און
ווי זיי זענען אַזוי געפאָרן אויף דעם וועג, זענען זיי געקומען צו
אַ וואַסער, און דער סָרים האָט געזאָגט: זע, דאָ איז וואַסער;
37 וואָס טוט מיך אָפהאַלטן געטובלט צו ווערן? און פילִיפוס האָט
געזאָגט: אויב דו גלויבסט מיט דיין גאַנצן האַרצן, מעגסטו.
און ער האָט געענטפערט: איך גלויב, אַז יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ איז
38 דער בֶּן־אֱלֹהִים. און ער האָט באַפוילן דעם רייַטוואָגן צו בלייבן
שטיין, און זיי האָבן ביידע אַראָפגעידערט אין דעם וואַסער
39 אַריין, פילִיפוס און דער סָרים, און ער האָט אים געטובלט. און
בעת זיי זענען אַרויסגעקומען פון דעם וואַסער, האָט דער גייסט
פון גאָט אַוועקגענומען פילִיפוסן; און דער סָרים האָט אים מער
ניט געזען, און ער איז געגאַנגען אויף זיין וועג און האָט זיך
40 געפרייט. אָבער פילִיפוס האָט זיך אָפגעפונען אין אַשדוד; און
ער איז אַרומגעגאַנגען און האָט מבַשר געווען די גוטע בשׂורה
אין אַלע שטעט, ביז ער איז געקומען קיין קֵיסַריה.

ט 1 און שָאוּל האָט נאָך ווייטער געאָטעמט מיט כַּעס און רציחה
קעגן די תַלמידים פון דעם האַר, און ער איז געגאַנגען צום
2 כֹהן־גָדול, און האָט געבעטן ביי אים בריוו צו די שולן אין

דַמֶשֶק, כדי אויב ער וועט געפינען עטלעכע, וואָס זענען פון
דעם וֶדֶרְך, סיי מענער, סיי פרויען, זאָל ער זיי קענען ברענגען
3 געבונדן קיין ירושָלַיִם. און בעת ער איז געגאַנגען, האָט ער זיך
דערנענטערט צו דַמֶשֶק, און פלוצים האָט אַרום אים געשיינט
4 אַ ליכט פון הימל אַרוים. און ער איז געפאַלן אויף דער ערד,
און האָט געהערט אַ קול זאָגן צו אים: שָאוּל, שָאוּל, פאַרוואָס
5 רודֶפסט די מיך ? האָט ער געזאָגט: ווער ביסטו, האַר? און
6 ער האָט געזאָגט: איך בין יֵשוּע, וועמען דו רודֶפסט. אָבער
שטיי אויף, און גיי אַריין אין דער שטאָט, און סע וועט דיר
7 געזאָגט ווערן וואָס דו זאָלסט טאָן. און די מענטשן, וואָס
זענען מיט אים געווייזט, זענען געבליבן אָן לָשון, בעת זיי האָבן
8 געהערט דאָס קול, אָבער האָבן קיינעם ניט געזען. און שָאוּל
איז אויפגעשטאַנען פון דער ערד; און בעת זיינע אויגן זענען
געעפנט געוואָרן, האָט ער גאָרניט געזען. און זיי האָבן אים
געפירט ביי דער האַנט, און האָבן אים געבראַכט קיין דַמֶשֶק.
9 און ער איז געווען דריי טעג אָן ראִיה, און האָט ניט געגעסן, און
10 ניט געטרונקען. און עס איז געווען אין דַמֶשֶק איינער אַ תַלמיד,
וואָס האָט געהייסן חַנַניָה. און דער האַר האָט צו אים געזאָגט
אין אַ זיאָונג: חַנַניָה! און ער האָט געזאָגט: אָט בין איך, האַר.
11 און דער האַר האָט צו אים געזאָגט: שטיי אויף, און גיי צו דער
גאַס, וואָס מען רופט די גלַיכע גאַס, און פרעג אין דעם הויז
פון יהודהן אויף איינעם מיטן נאָמען שָאוּל פון טאַרסוס. וואָרים
12 זע, ער טוט מִתפַלֵל זיין; און ער האָט געזען אין דער זיאָונג ווי
אַ מאַן, מיטן נאָמען חַנַניָה, טוט אַריַינקומען און אַרויפלייגן אויף
13 אים זיינע הענט, כדי ער זאָל קריגן זיין ראִיה. אָבער חַנַניָה
האָט געענטפערט: האַר, איך האָב געהערט אַ סַך וועגן דעם
דאָזיקן מענטשן, וויפל רשעות ער האָט געטאָן דיינע הייליקע
14 אין ירושָלַיִם; און אויך דאָ האָט ער רשות פון די ראָשי־כֹהַנים
15 צו בינדן אַלע, וואָס רופן אָן דיין נאָמען. און דער האַר האָט צו
אים געזאָגט: גיי, וואָרים ער איז פאַר מיר אַן אויסדערוויילטע

כֶּלִי, צוּ טראָגן מִיין נאָמען פַּאַר דִּי אוּמות אוּן מלָכִים, אוּן פַּאַר
דִּי קִינדער פּוּן יִשׂרָאֵל; וואָרִים אִיך וועל אִים ווייזן וויפֿל ער מוּז
16 לִיידן פּוּן מִיין נאָמען. אוּן חַנַנְיָה האָט אָפּגעקערט, אוּן ער
17 איז אַרַיינגעגאַנגען אִין דעם הויז אַריין, אוּן האָט אַרויפּגעלייגט
אויף אִים זיינע הענט, אוּן געזאָגט: ברוּדער שָׁאוּל, דער האַר
יֵשוּעַ, וואָס האָט זיך אַנטפּלעקט צוּ דִיר אויף דעם וועג, אויף
וועלכן דוּ בִּיסט געקוּמען, האָט מִיך געשיקט, אַז דוּ זאָלסט
18 קריגן דיין ראִיה, אוּן ווערן פֿוּל מִיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ. אוּן סע
זענען תֵּיכף אַראָפּגעפֿאַלן פּוּן זיינע אויגן עפּעס ווי שופּן, אוּן ער
האָט באַקוּמען זיין ראִיה. אוּן ער איז אויפּגעשטאַנען אוּן איז
19 געטוּבלט געוואָרן, אוּן האָט גענוּמען שפּייז אוּן איז געשטאַרקט
געוואָרן. אוּן ער איז געווען עטלעכע טעג מִיט דִי תַּלמִידִים אִין
20 דַּמֶשֶׂק. אוּן ער האָט תֵּיכף אִין דִי שוּל גענוּמען דַּרשענען וועגן
21 יֵשוּעַ, אַז ער איז דער בֶּן־אֱלֹהִים. אוּן אַלע, וואָס האָבן אִים
געהערט, זענען נִשתּוֹמם געוואָרן, אוּן האָבן געזאָגט: איז דאָס
ניט דער, וואָס האָט אִין ירוּשָׁלַיִם פּאַרטילִיקט דִי, וואָס האָבן
געפוּפן צוּ דעם דאָזיקן נאָמען, אוּן איז אויך דאָ אַהערגעקוּמען
מִיט דער אייגענער דֵעה, כּדי ער זאָל זיי ברענגען געבוּנדן פּאַר
22 דִי רָאשֵׁי־כֹּהֲנִים. אָבער שָׁאוּל האָט זיך אַלץ מער געשטאַרקט,
אוּן האָט געמאַכט אַ בּהָלה צווישן דִי יִידן פּוּן דַּמֶשֶׂק, אוּן האָט
23 באַוויזן, אַז יֵשוּעַ איז דער מָשִׁיחַ. אוּן אַז עס זענען פֿאַרבִּיי אַ
סַך טעג, האָבן דִי יִידן זיך אַן עֵצה געהאַלטען, אִים צוּ טייטן,
24 אָבער זייער פֿאַרשוווּרונג איז שָׁאוּלן באַקאַנט געוואָרן. אוּן
זיי האָבן אויך געהיט דִי טוִיערן טאָג אוּן נאַכט, כּדי אִים צוּ
25 טייטן. אָבער זיינע תַּלמִידִים האָבן אִים גענוּמען ביינאַכט, אוּן
26 האָבן אִים אַראָפּגעלאָזט פּוּן דער מוִיער אִין אַ קאָרב. אוּן אַז
ער איז געקוּמען קיין ירוּשָׁלַיִם, האָט ער געוואָלט צושטיין צוּ
דִי תַּלמִידִים; אוּן זיי האָבן אַלע מוֹרא געהאַט פַּאַר אִים, ווייל
27 זיי האָבן ניט געגלויבט, אַז ער איז אַ תַּלמִיד. אָבער בַּר־נַבָּא
האָט אִים גענוּמען אוּן האָט אִים געבראַכט צוּ דִי שלִיחִים, אוּן

האָט זיי דערצײלט, וויאַזוי ער האָט געזען דעם האַר אויף דעם
וועג, אוּן אַז ער האָט צו אים גערעדט, אוּן וויאַזוי ער האָט
28 אין דַמֶשֶׂק מוּטיק גערעדט אין דעם נאָמען פּון ײשוּעַן. אוּן ער
29 איז מיט זיי אַרײַנגעגאַנגען אוּן אַרויסגעגאַנגען אין ירוּשָׁלַיִם, אוּן
האָט מוּטיק געדַרשנט אין דעם נאָמען פּון דעם האַר, אוּן ער
האָט גערעדט אוּן זיך מִתוַכֵּחַ געווען מיט די העלעניסטישע יִידן;
30 אָבער זיי האָבן געטראַכט, אים צו טייטן, אוּן אַז די ברידער
זענען דאָס געוואָר געוואָרן, האָבן זיי אים אַראָפּגעבראַכט קיין
31 קֵיסַריה, אוּן האָבן אים אַוועקגעשיקט קיין טאַרסוּס. אוּן די
קְהִילה איבער גאַנץ יהוּדה, אוּן גָלִיל, אוּן שומרון, האָט געהאַט
שָׁלוֹם, אוּן האָט זיך געבויט, אוּן איז געגאַנגען אין דער מוֹרא פּון
דעם האַר, אוּן דורך דער נחָמה פּון דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש האָט זי
32 זיך געמערט. אוּן עס איז געווען, בעת פּעטרוס איז געגאַנגען
פּון אָרט צו אָרט, האָט ער אויך אַראָפּגעניידערט צו די היילִיקע,
33 וואָס האָבן געוואוינט אין לוֹד. אוּן ער האָט דאָרטן געפּונען
איינעם אַ מענטש מיטן נאָמען ענעאַס, וואָס איז זייט אַכט יאָר
34 געלעגן אויף זיין געלעגער; וואָרים ער איז געווען געלײמט. אוּן
פּעטרוס האָט צו אים געזאָגט: ענעאַס, ײשוּעַ הַמָשִׁיחַ היילט
דיך; שטיי אויף, אוּן פּאַרבעט דיין געלעגער. אוּן ער איז תֵּיכף
35 אויפּגעשטאַנען. אוּן אַלע, וואָס האָבן געוואוינט אין לוֹד אוּן אין
36 שָׁרון האָבן אים געזען, אוּן האָבן זיך געקערט צו דעם האַר. אוּן
עס איז געווען אין יָפּו איינע אַ תַלמידה מיטן נאָמען טָבִיתָא, וואָס
איז טײַטש: צבִיָה. זי איז געווען פּול מיט מַעשׂים־טובים אוּן
37 צדָקה, וואָס זי האָט געטאָן. אוּן עס איז געווען אין יענע טעג, אַז
זי איז קראַנק געוואָרן אוּן איז געשטאָרבן. אוּן אַז זיי האָבן זי
מטַהר געווען, האָבן זיי זי געלייגט אין אַן אויבערשטער שטוב.
38 אוּן הֱיות ווי לוֹד איז געווען נאָענט פּון יָפּו, אוּן די תַלמידים האָבן
געהערט, אַז פּעטרוס איז דאָרטן, האָבן זיי געשיקט צו אים צוויי
39 מענטשן אוּן אים געבעטן: פּאַרזאָם ניט צו קומען צו אונדז. אוּן וועג
פּעטרוס איז אויפּגעשטאַנען אוּן איז מיט זיי געגאַנגען. אוּן ווען
ער

ער איז געקומען, האָבן זיי אים געבראַכט אין דער אויבערשטער שטוב. אוּן אַלע אַלְמָנות זענען געשטאַנען אַרום אים אוּן האָבן געווויינט, אוּן אים געוויזן דִּי רעק אוּן מַלְבושים, וואָס צִבְיָה האָט געמאַכט, בעת זי איז מיט זיי געווען. אָבער פעטרום האָט 40
זיי אַלע אַרויסגעשיקט, אוּן האָט געניגט זיינע קני אוּן מִתפַּלֵל געווען; אוּן ער האָט זיך געקערט צום מֵת, אוּן געזאָגט: טָבִיתָא, שטיי אויף׳ אוּן זי האָט געעפנט אירע אויגן; אוּן אַז זי האָט געזען פעטרוסן, האָט זי זיך אויפגעזעצט. אוּן ער האָט איר געגעבן זיין 41
האַנט, אוּן האָט זי אויפגעהויבן; אוּן ער האָט גערופן דִּי היילִיקע אוּן דִּי אַלְמָנות, אוּן האָט זי אַנידערגעשטעלט אַ לעבעדיקע. אוּן 42
דאָס איז באַקאַנט געוואָרן איבער גאַנץ יָפו; אוּן אַ סַך האָבן געגלויבט אין דעם האַר. אוּן ער איז פאַרבליבן אַ לענגערע 43
צייט אין יָפו מיט איינעם אַ גארבער, שִמעוֹן.

י אוּן עס איז געווען אין קֵיסַריה איינער אַ מענטש מיטן נאָמען קאָרנעליוס, אַ קֶנטוריון פּוּן דעם חַיל, וואָס איז גערופן געוואָרן דִּי 2
איטאַליענישע קאָהורטע, אַ פרומער מענטש, אוּן אַ יָרֵא־שָמַיִם מיט זיין גאַנצן הויזגעזינד, וואָס האָט געגעבן אַ סַך צְדָקה דעם פאָלק, אוּן האָט תָמיד מִתפַּלֵל געווען צו גאָט. ער האָט אין 3
אַ זעאונג קלָאָר געזען, אַרום דער ניינטער שָעה פּוּן טאָג, ווי אַ מַלאָך פּוּן גאָט איז צו אים אַריַינגעקומען, אוּן האָט צו אים געזאָגט: קאָרנעליוס׳ אוּן בעת ער האָט באַהעפט אָן אים זיינע 4
אויגן, האָט ער זיך דערשראָקן, אוּן געזאָגט: וואָס איז עס, האַר? אוּן ער האָט צו אים געזאָגט: דיינע תִפִילות אוּן דיין צְדָקה זענען אויפגעגאַנגען פאַר אַ געדעכטניש פאַר גאָט. אוּן איצט שיק 5
מענטשן קיין יָפו, אוּן לאָז ברענגען שִמעוֹנען, וועמען מען רופט פעטרוס; ער שטייט איין מיט איינעם אַ גאַרבער, וועמעס הויז 6
איז ביים יַם. אוּן אַז דער מַלאָך, וואָס האָט גערעדט צו אים, האָט אָפגעקערט, האָט ער גערופן צוויי פּוּן זיינע הויז־קנעכט, אוּן אַ 7
פרומען זעלנער פּוּן דִי, וואָס האָבן אים שטענדיק באַדינט, אוּן אַז 8
ער האָט זיי אַלצדינג דערציילט, האָט ער זיי געשיקט קיין יָפו.

9 אויף מאָרגן, בעת זיי זענען געווען אויף זייער וועג, און האָבן זיך
דערנענטערט צו דער שטאָט, איז פּעטרוס אַרויפגעגאַנגען אויף
10 דעם דאַך מִתפַּלֵל צו זיין, אַרום דער זעקסטער שָׁעה. און ער
איז הונגעריק געוואָרן, און האָט געוואָלט עסן. און בשַׁעת מע
11 האָט צוגעגרייט, איז ער אַריַנגעפאַלן אין אַ טיפן שלאָף. און
ער האָט געזען דעם הימל אויפגעעפנט, און אַראָפּנידערן עפּעם
אַ כֶּלי, ווי סע וואָלט געווען אַ גרויס לײַלעך, אַראָפּגעלאָזט ביי
12 די פיר עקן אויף דער ערד; אין אים זענען געווען אַלערלייַ מינים
פירפיסיקע חַיות און שרָצים פון דער ערד און פייגל פון הימל.
13 און אַ קול איז געקומען צו אים: שטיי אויף, כֵּיפָא, שעכט און
14 עס. אָבער פּעטרוס האָט געזאָגט: חָלִילָה, האַר; וואָרים איך
15 האָב קיינמאָל ניט געגעסן, וואָס איז טרייף און פָּסוּל. און אַ
קול איז צו אים ווידער געקומען אַ צווייט מאָל: וואָס גאָט האָט
16 געמאַכט ריין, מאַך דו ניט אומריין. און דאָס איז געשען דריי
מאָל; און די כֵּלי איז תֵּיכף אַרויפגענומען געוואָרן אין הימל
17 אַריין. און בעת פּעטרוס איז אין זיך שטאַרק מבולבל געווען,
וואָס די זעאונג, וואָס ער האָט געזען, קאָן באַטײַטן, ערשט די
מענטשן, וואָס זענען געשיקט געוואָרן פון קאָרנעליוסן, האָבן
זיך נאָכגעפרעגט אויף שִׁמעונס הויז, און זענען געשטאַנען פאַר
18 דעם טויער, און האָבן גערופן און געפרעגט, צי שִׁמעון, וועמען
19 מען רופט פּעטרוס, שטייט דאָרטן אַין. און בעֶת פּעטרוס
האָט נאָכגעטראַכט וועגן דער זעאונג, האָט דער גייסט צו אים
20 געזאָגט: זע, דריי מענטשן זוכן דיך. שטיי אויף און נידער אַראָפּ,
21 און גיי מיט זיי, און צווייפל ניט; וואָרים איך האָב זיי געשיקט. און
פּעטרוס האָט אַראָפּגענידערט צו די מענטשן, און האָט געזאָגט:
אָט בין איך דער, וועמען איר זוכט; וואָס איז די סִיבּה וועגן וואָס
22 איר זענט געקומען? האָבן זיי געזאָגט: קאָרנעליוס, אַ קָנטוריון,
אַ רעכטפאַרטיקער מענטש און אַ יָרא־שָׁמַיִם, און וואָס האָט אַ
גוטן שֵׁם ביים גאַנצן יידישן פאָלק, איז באַפוילן געוואָרן דורך אַ
הייליקן מַלאָך, דיך צו לאָזן ברענגען אין זיין הויז אַריין, כדי צו

23 הערן פּון דיינע רייד. אוּן ער האָט זיי אַרײַנגעפֿירט אוּן האָט זיי
מַכנים־אורח געווען. אוּן אויף מאָרגן איז ער אויפֿגעשטאַנען אוּן
איז מיט זיי געגאַנגען, אוּן עטלעכע פּון די ברידער פּון יָפֿו האָבן
24 אים באַגלייט. אוּן אויפֿן אַנדערן טאָג זענען זיי אַרײַנגעקומען
קיין קֵיסַריה. אוּן קאָרנעליוס האָט אויף זיי געוואַרט, נאָכדעם ווי
ער האָט צונויפֿגערופֿן זיינע קרובים אוּן זיינע נאָענטע פריינט.
25 אוּן עס איז געווען, בעת פּעטרוס איז אַרײַנגעקומען, האָט אים
קאָרנעליוס באַגעגנט, אוּן איז אַנידערגעפֿאַלן צו זיינע פֿיס, אוּן
26 האָט זיך געבוקט פֿאַר אים. אוּן פּעטרוס האָט אים אויפֿגעהויבן,
27 אוּן געזאָגט: שטיי אויף; איך אַליין בין אויך אַ מענטש. אוּן
בעת ער האָט מיט אים גערעדט, איז ער אַרײַנגעגאַנגען, אוּן
28 האָט געפֿונען אַ סַך, וואָס זענען זיך צוזאַמענגעקומען; אוּן ער
האָט צו זיי געזאָגט: איר אַליין ווייסט, אַז עס איז אָסור פֿאַר
אַ יִד, זיך צו באַהעפטן, אָדער אַרײַנצוקומען צו איינעם פּון אַן
אַנדער פֿאָלק, אָבער גאָט האָט מיר אַנטפּלעקט, אַז איך זאָל
29 קיינעם ניט רופֿן טרייף, אָדער פָּסול. דעריבער בין איך אויך
געקומען אוּן האָב ניט פֿאַרמיטן, וועַן מען האָט געשיקט נאָך
מיר. איך פֿרעג דעריבער, מיט וואָסער כַּוָונה האָט איר געשיקט
30 נאָך מיר? אוּן קאָרנעליוס האָט געזאָגט: שוין פֿיר טעג אַז
איך זיץ אוּן פֿאַסט ביז דער איצטיקער שָׁעה, אוּן בעת איך האָב
תּפִילה געטאָן אין דער נייַנטער שָׁעה אין מיין הויז, ערשט אַ
מענטש איז געשטאַנען פֿאַר מיר אין אַ שטראַלנדיק געוואַנט,
31 אוּן האָט געזאָגט: קאָרנעליוס, דיין תּפִילה איז דערהערט
32 געוואָרן, אוּן דיין צדָקה איז געדענקט געוואָרן פֿאַר גאָט. שיק
דעריבער קיין יָפֿו, אוּן רוף צו דיר שִׁמעונען, וועמען מען רופֿט
פּעטרוס; ער שטייט איין אין דעם הויז פּון שִׁמעונען, אַ גאַרבער,
33 ביים יַם. איך האָב דעריבער תֵּיכף געשיקט צו דיר; אוּן דו
האָסט גוט געטאָן, וואָס דו ביסט געקומען; אוּן איצט זענען מיר
אַלע דאָ פֿאַר גאָט, צו הערן אַלצדינג, וואָס דיר איז געבאָטן
34 געוואָרן פּון גאָט. אוּן פּעטרוס האָט געעפֿנט זיין מויל, אוּן האָט

געזאָגט: איך זע באָמת איין, אַז גאָט איז ניט קיין נושׂא־פָּנים,
35 נייערט אין יעדן פאָלק איז דער, וואָס האָט מורא פאַר אים, און
36 טוט רעכטפאַרטיקייט, באַווילקט ביי אים. דאָס וואָרט האָט
ער געשיקט צו די בנֵי־ישׂרָאל, און האָט מבַשׂר געווען גוטע
בשׂורות פון שָׁלום דורך יֵשוּע הַמָּשִׁיחַ (ער איז האַר פון אַלע),
37 און איר אַליין וויסט דאָס דאָזיקע וואָרט, וואָס איז אָנגעזאָגט
געוואָרן איבער גאַנץ יהודה, אָנהייבנדיק אין גָּלִיל נאָך דער
38 טבִילה, וואָס יוֹחָנָן האָט אָנגעזאָגט: ווי גאָט האָט געזאַלבט
יֵשוּע הַנוֹצרי מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ און מיט גבורה; וואָס איז
אַרומגעגאַנגען און האָט געטאָן גוטס, און האָט געהיילט אַלע,
וואָס זענען געווען אין דער מאַכט פון דעם שָׂטָן, וואָרים גאָט איז
39 מיט אים געווען. און מיר זענען עֵדות פון אַלצדינג, וואָס ער
האָט געטאָן אין דעם יִידישן לאַנד, און אין ירוּשָׁלַיִם; וועמען זיי
40 האָבן אויך געטייט, דורך אויפהענגען אים אויף אַ בוים. אים
האָט גאָט אויפגעוועקט דעם דריטן טאָג, און האָט אים געלאָזט
41 אַנטפלעקט ווערן; ניט פאַר דעם גאַנצן פָּאלק, נייערט פאַר
עֵדות, וואָס זענען פאַרוים אויסדערווילט געוואָרן פון גאָט, פאַר
אונדז, וואָס האָבן מיט אים געגעסן און געטרונקען, נאָכדעם
42 ווי ער איז אויפגעשטאַנען תְּחִית־הַמֵּתים. און ער האָט אונדז
באַפוילן מבַשׂר צו זיין פאַר דעם פָּאלק, און צו זאָגן עֵדות, אַז
דאָס איז ער, וואָס איז באַשטימט געוואָרן פון גאָט פאַר אַ שופט
43 פון די לעבעדיקע און די טויטע. אויף אים זאָגן עֵדות אַלע
נבִיאים, אַז דורך זיין נאָמען וועט יעדער אייַנער, וואָס גלויבט
44 אין אים, קריגן פאַרגעבונג פון די זינד. בשַׁעת פּעטרוס האָט
נאָך געהאַלטן אין רעדן די דאָזיקע רייד, איז דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ
45 געפאַלן אויף אַלע, וואָס האָבן געהערט דאָס וואָרט. און די
פון די געמַלטע, וואָס האָבן געגלויבט, און וואָס זענען געקומען
מיט פּעטרוסן, זענען נִשתּוממ געוואָרן, מַחמת וואָס אויך אויף די
גויִים איז אויסגעגאָסן געוואָרן די מַתָּנה פון דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ;
46 וואָרים זיי האָבן זיי געהערט רעדן מיט לשונות, און לויבן גאָט.

47 דעמאָלט האָט פּעטרוס געענטפערט, אוּן גענאָגט: קאָן עמיצער
פּאַרווערן דאָס וואַסער, אַז די דאָזיקע זאָלן ניט געטובלט ווערן,
וואָס האָבן מקַבל געווען דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, פּונקט אַזוי ווי מיר?
48 אוּן ער האָט זיי באַפוילן געטובלט צו ווערן אין דעם נאָמען פּון
יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ. דערנאָך האָבן זיי אים געבעטן צו פּאַרבלַיבן
עטלעכע טעג.

יא אוּן די שלִיחים אוּן די ברידער, וואָס זענען געווען אין יהוּדה,
האָבן געהערט, אַז אויך די גויים האָבן מקַבל געווען דאָס וואָרט
2 פּון גאָט. אוּן בעת פּעטרוס איז אַרויפגעגאַנגען קיין ירוּשָׁלַיִם,
3 האָבן זיך די געמַלטע געקריגט מיט אים, אוּן גענאָגט: דוּ
4 ביסט אַריַינגעגאַנגען צו עֲרֵלים, אוּן האָסט געגעסן מיט זיי. אוּן
פּעטרוס האָט אָנגעהויבן, אוּן האָט פֿאַר זיי דערקלערט דעם
5 ענין, אַזוי צוּ זאָגן: איך בין געווען אין דער שטאָט יָפו אוּן בין
מִתפַּלֵל געווען; אוּן אין אַ דרימל האָב איך געזען אַ זאַונג:
עפּעס אַ כְּלי האָט אַראָפּגעניידערט, ווי אַ גרוים לײַלעך, אוּן עס
איז אַראָפּגעלאָזט געוואָרן פּון הימל ביי די פּיר עקן, אוּן סע האָט
6 געגרייכט ביז צוּ מיר; אוּן אַז איך האָב דערין אַריַינגעקוקט,
האָב איך דאָרטן באַמערקט בהֵמות פּון דער ערד, אוּן ווילדע
7 חַיות אוּן שרָצים אוּן פֿייגל פּון הימל. אוּן איך האָב אויך געהערט
8 אַ קול זאָגן צוּ מיר: שטיי אויף, כֵּיפָא, שעכט אוּן עס. אָבער
איך האָב געזאָגט: חָלִילָה, האַר; וואָרים קיין טרייף אָדער פָּסוּל
9 זאַך איז קיינמאָל ניט אַריַינגעקומען אין מיין מויל אַריין. אוּן
דאָס קול פּון הימל האָט אַ צווייט מאָל געענטפערט: וואָס
10 גאָט האָט געמאַכט ריין, זאָלסטוּ ניט מאָכן אומריין. אוּן דאָס
איז געשען דריי מאָל, אוּן אַלצדינג איז ווידער אַרויפגענומען
11 געוואָרן אין הימל אַריין. אוּן באָמתו ֶרגע זענען דריי מענטשן
געשטאַנען פֿאַר דעם הויז, אין וועלכן מיר זענען געווען, וואָס
12 זענען צוּ מיר געשיקט געוואָרן פּון קֵיסַריה. אוּן דער גייסט
האָט מיר באַפוילן צוּ גיין מיט זיי, אוּן ניט צוּ זיין אין סָפֵק. אוּן
די דאָזיקע זעקס ברידער האָבן מיך אויך באַגלייט, אוּן מיר

13 זענען אַריַינגעקומען אין דעם מענטשנס הויז אַריין. און ער האָט
אונדז דערציילט, ווי אַזוי ער האָט געזען דעם מַלאָך שטיין אין זיין
הויז, און זאָגן: שיק קיין יָפו, און לאָז ברענגען שִמעון, ווען
14 מען רופט פעטרוס, וואָס וועט רעדן צו דיר רייד, דורך וועלכע
15 דו וועסט געהאָלפן ווערן, דו און דיין גאַנץ הויז. און אַז איך
האָב אָנגעהויבן צו רעדן, איז געפאַלן אויף זיי דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ,
16 פונקט ווי לכַתְּחִילָה אויף אונדז. און איך האָב מיך דערמאָנט
אָן דעם וואָרט פון דעם האַר, וואָס ער האָט געזאָגט: יוֹחָנָן האָט
געטוּבלט מיט וואַסער, אָבער איר וועט געטוּבלט ווערן מיט
17 דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ. בכֵּן, אויב גאָט האָט זיי געגעבן די זעלבע
מַתָּנה ווי אונדז, בעת מיר האָבן געגלויבט אין דעם האַר יֵשׁוּעַ
18 הַמָּשִׁיחַ, ווער בין איך, איך זאָל שטערן גאָט? און אַז זיי האָבן
דאָס געהערט, האָבן זיי שטילגעשוויגן, און האָבן געלויבט גאָט,
אַזוי צו זאָגן: באָמת, אויך פאַר די גויִים האָט גאָט באַווילקט
19 תשובה צום לעבן. און די, וואָס זענען צעשפרייט געוואָרן צוליב
דער רדיפה, וואָס האָט זיך אויפגעהויבן פונוועגן סטעפאַנוסן,
זענען אנטרינען אַזוי ווייט ווי פעניקיע, און קיפרוס, און אַנטיאָכיע,
און האָבן צו קיינעם ניט גערעדט דאָס וואָרט, אַחוץ נאָר צו יִידן.
20 און צווישן זיי זענען געווען מענטשן פון קיפרוס און קורינע, וואָס
בעת זיי זענען געקומען קיין אַנטיאָכיע, האָבן זיי אויך גערעדט
21 צו די גריכן, און מבַשֵּׂר געווען דעם האַר יֵשׁוּעַ. און די האַנט
פון גאָט איז געווען מיט זיי; און אַ גרויסע צאָל, וואָס האָט
22 געגלויבט, האָט זיך געקערט צו דעם האַר. און די יִדיעה וועגן
זיי איז דערגאַנגען אין די אויערן פון דער קְהִלָּה אין ירוּשָׁלַיִם,
23 און זיי האָבן געשיקט בַּר־נַבָּאן קיין אַנטיאָכיע. און ווען ער
איז אָנגעקומען, און האָט געזען דעם חֶסֶד פון גאָט, האָט ער זיך
געפרייט; און ער האָט זיי אַלע אָנגעזאָגט, זיך צו באַהעפטן צום
24 האַר מיט דעם גאַנצן האַרצן; וואָרים ער איז געווען אַ גוטער
מענטש, און פול מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ און מיט אֱמוּנה. און אַ סַך
25 פאָלק איז צוגעקומען צו דעם האַר. און ער איז אַוועקגעגאַנגען

26 קיין טאַרסוּם צוּ זוּכן שָׁאוּלן; אוּן אַז ער האָט אים געפּוּנען,
האָט ער אים געבראַכט קיין אַנטיאָכיע. אוּן דאָרטן זענען זיי
זיך צוזאַמענגעקוּמען אַ גאַנץ יאָר אין דער קהִילה, אוּן האָבן
געלעדנט אַ סַך מענטשן; אוּן עס איז געווען אין אַנטיאָכיע, אַז די
27 תַלמידים זענען צוּם ערשטן מאָל גערופן געוואָרן קריסטן. אוּן
אין די דאָזיקע טעג האָבן נביאים פּוּן ירוּשָׁלַים אַראָפּגעניידערט
28 קיין אַנטיאָכיע. אוּן עס איז אויפגעשטאַנען איינער פּוּן זיי מיטן
נאָמען אַגאַבוּס, אוּן האָט אָנגעוויזן דוּרך דעם רוּח־הקוֹדש, אַז
סע וועט זיין אַ גרויסער הוּנגער איבער דער גאַנצער וועלט; אוּן
29 דאָס איז געשען אין די טעג פּוּן קלאַודיוּסן. אוּן די תַלמידים האָבן
באַשלאָסן, יעטוועדער לוּיט זיין מעגלעכקייט, צוּ שיקן הילף צוּ
30 די ברידער, וואָס האָבן געלעבט אין יהוּדה; אוּן דאָס האָבן זיי
אויך געטאָן, אוּן האָבן עס געשיקט צוּ די זקֵנים דוּרך דער האַנט
פּוּן בַּר־נַבָּאן אוּן שָׁאוּלן.

יב אוּן אַרוּם יענער צייט האָט דער מֶלך הורדוס אויסגעשטרעקט
2 זיינע הענט צוּ פּיִניקן עטלעכע פּוּן דער עֵדה. אוּן ער האָט
3 געטייט יַעקֹבן, דעם ברוּדער פּוּן יוֹחָנָן, מיט דער שווערד. אוּן
אַז ער האָט געזען, אַז דאָס איז וואויל־געפעלן געוואָרן די יִידן, איז
ער ווייטער געגאַנגען צוּ כאַפּן אויך פּעטרוּסן. אוּן דאָס זענען
4 געווען די טעג פּוּן חַג־הַמַצות. אוּן אַז ער האָט אים געכאַפּט,
האָט ער אים אַריינגעזעצט אין דער תּפִיסה, אוּן האָט אים
איבערגעגעבן צוּ פיר אָפּטיילונגען זעלנער, יעדע פּוּן פיר
מאָן אים צוּ היטן, מיט דער דַעה, נאָך פֶּסַח אים אַרויסצוּברענגען
5 פאַר דעם פאָלק. פּעטרוּס איז דעריבער געהאַלטן געוואָרן
אין דער תּפִיסה; אָבער די עֵדה האָט פאַר אים כּסֵדר מִתפַּלֵל
6 געווען צוּ גאָט. אוּן בעת הורדום איז געווען גרייט אים
אַרויסצוּברענגען, איז פּעטרוּס יענע נאַכט געשלאָפן צווישן צוויי
זעלנער, געבוּנדן מיט צוויי קייטן; אוּן שומרים פאַר דער טיר
7 האָבן געהיט די תּפִיסה. אוּן אָט איז אַ מַלאָך פּוּן גאָט געשטאַנען
לעבן אים, אוּן אַ ליכט האָט געשיינט אין דער קאַמער; אוּן

ער האָט אַ קלאַפּ געטאָן פּעטרוסן אין דער זייט, און האָט אים
אויפגעוועקט, און געזאָגט: שטיי אויף געשווינד. און די קייטן
8 זענען אַראָפּגעפאַלן פון זיינע הענט. און דער מַלאָך האָט צו אים
געזאָגט: גורט דיך אָן, און בינד צו דיינע סאַנדאַלן. און ער האָט
אַזוי געטאָן. און ער האָט צו אים געזאָגט: היל דיך אין אין דיין
9 מאַנטל, און גיי מיר נאָך. און ער איז אַרויסגעגאַנגען, און איז אים
נאָכגעגאַנגען; און ער האָט ניט געוואוסט, אַז סאאיז געווען אֱמת,
דאָס, וואָס סאאיז געטאָן געוואָרן דורך דעם מַלאָך, נייערט האָט
10 געמיינט, אַז ער האָט געזען אַ זעאונג. און נאָכדעם ווי זיי זענען
דורכגעגאַנגען די ערשטע און די צווייטע וואַך, זענען זיי געקומען
צו דעם אייַזערנעם טויער, וואָס פירט אין דער שטאָט אַריין; און
דער טויער האָט זיך געעפנט פאַר זיי פון זיך אַליין. און זיי
זענען אַרויסגעגאַנגען, און זענען דורכגעגאַנגען דורך אַ גאַס; און
11 פּלוצים האָט דער מַלאָך אָפּגעקערט פון אים. און אַז פּעטרוס
איז געקומען צו זיך, האָט ער געזאָגט: איצט וויים איך אויף אַן
אֱמת, אַז גאָט האָט אַרויסגעשיקט זיין מַלאָך און האָט מיך מַציל
געווען פון דער האַנט פון הורדוסן, און פון אַלע דערוואַרטונגען
12 פון דִי דאָזיקע יידישע לייט. און בעת ער האָט איבערגעטראַכט
די זאַך, איז ער געגאַנגען צו דעם הויז פון מִרְיָמען, די מוטער
פון יוֹחָנָן, וועמען מען האָט גערופן מאַרקוס, וואוּ אַ סַך זענען
13 געווען פאַרזאַמלט און זענען מִתפַּלֵל געווען. און אַז ער האָט
אָנגעקלאַפּט אין דער טיר פון טויער, איז אַ דינסטמיידל, וואָס
14 האָט געהייסן ראָדאַ, געקומען ענטפערן. און אַז זי האָט
דערקענט פּעטרוסעס קול, האָט זי פאַר שִׂמחה ניט געעפנט
דעם טויער, נייערט איז אַריינגעלאָפן, און האָט דערציילט, אַז
15 פּעטרוס שטייט פאַר דעם טויער. און זיי האָבן צו איר געזאָגט:
דו ביסט משוגע. נאָר זי האָט פאַרזיכערט, אַז אַזוי איז דאָס
16 טאַקע. האָבן זיי געזאָגט: עס איז זיין מַלאָך׳ אָבער פּעטרוס
האָט וויטער געקלאַפּט; און אַז זיי האָבן געעפנט, האָבן זיי אים
17 געזען, און זענען פאַרחידושט געוואָרן. און ער האָט צו זיי אַ מאַך

געטאָן מיט דער האַנט שטילצוישוויגן, און האָט זיי דערציילט ווי
אַזוי דער האַר האָט אים אַרויסגעפירט פון דער תּפיסה אַרויס,
און ער האָט געזאָגט: דערציילט דאָס יעקבן און די ברידער. און
18 ער האָט אָפּגעקערט און איז געגאַנגען צו אַן אַנדער אָרט. און ווי
נאָר עס איז געוואָרן טאָג, איז געוואָרן אַ שטיקל בֶּהָלה צווישן
19 די זעלנער: וואָס איז געוואָרן פּון פּעטרוסן? און בעת הורדום
האָט אים געזוכט און האָט אים ניט געפונען, האָט ער געלאָזט
פאַרהערן די שומרים, און האָט באַפוילן, אַז זיי זאָלן געטויט
ווערן. און ער האָט אַראָפּגענידערט פון יהודה קיין קֵיסַריה, און
20 איז דאָרטן פאַרבליבן. און ער איז געווען שטאַרק אין כַּעס אויף
די מענטשן פון צור און צידון; און זיי זענען אַלע צוזאַמען צו אים
געקומען, און אַז זיי האָבן איבערגערעדט בלאַסטוסן, דעם מֶלֶכס
קאַמערהאַר, האָבן זיי געבעטן שָׁלום, מַחמת זייער לאַנד איז
21 געשפּייזט געוואָרן פון דעם מֶלֶכס לאַנד. און אין אַ באַשטימטן
טאָג האָט זיך הורדום אָנגעטאָן זיינע קיניגלעכע מַלבושים, און
האָט זיך געזעצט אויף דעם כִּסֵּא־הַמלוכה, און האָט געהאַלטן
22 פאַר זיי אַ רעדע. און דאָס פאָלק האָט געשריגן: דאָס קול
23 פון אַ גאָט איז דאָס, און ניט פון קיין מענטשן׳ און תֵּיכף האָט
אַ מַלאָך פון גאָט אים געשלאָגן, מַחמת ער האָט ניט געגעבן
גאָט דעם כָּבוד; און ער איז צעפרעסן געוואָרן פון ווערים, און
24 איז געשטאָרבן. אָבער דאָס וואָרט פון גאָט איז געוואַקסן און
25 האָט זיך געמערט. און בַּר־נַבָּא און שָׁאוּל האָבן זיך אומגעקערט
פון ירושָׁלַיִם, נאָכדעם ווי זיי האָבן אויסגעפירט זייער שלִיחות,
און האָבן מיטגענומען מיט זיך יוֹחָנָן, ווועמעס צונאָמען איז געווען
מאַרקוס.

יג אין עם זענען געווען אין אַנטיאָכיע ביי דער דאָרטיקער קְהִילה
נביאים און לערער: בַּר־נַבָּא, און שִׁמעון, וואָס איז גערופן
געוואָרן ניגער, און לוקיוס פון קוריני, און מַנַחֵם, דער יוגנט־
2 חַבר פון הורדוסן, דעם טעטראַרך, און שָׁאוּל. און בעת זיי
האָבן געדינט גאָט, און האָבן געפאַסט, האָט דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ

געזאָגט: שיידט אָף פֿאַר מיר בַּר־נַבָּאן אוּן שָׁאוּל צוּ דער
3 אַרבעט, צוּ וועלכער איך האָב זיי גערופֿן. אוּן נאָכדעם
ווי זיי האָבן געפֿאַסט אוּן מִתפַּלֵל געווען, האָבן זיי אויף זיי
4 אַרויפגעלייגט זייערע הענט, אוּן האָבן זיי אַוועקגעשיקט. אוּן
בעת זיי זענען אַרויסגעשיקט געוואָרן דורך דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ,
האָבן זיי אַראָפּגענידערט קיין סעלוקיע, אוּן פוּנדאַנען זענען זיי
5 אָפּגעגאָרן קיין קיפּרוס. אוּן בעת זיי זענען אָנגעקוּמען קיין
סאַלאַמיס, האָבן זיי מבַשֵּׂר געווען דאָס ווָארט פוּן גאָט אין די
שוּלן פוּן די יִידן. אוּן זיי האָבן אויך געהאַט יוֹחָנָן פֿאַר זייער
6 באַדינער. אוּן אַז זיי זענען דורכגעגאַנגען דעם גאַנצן אינזל
ביז פּאַפֿאָס, האָבן זיי געפֿונען איינעם אַ יִידן אַ כִּישוּף־מאַכער,
7 אַ פאַלשן נָבִיא, וואָס האָט געהיסן בַּר־יֵשׁוּעַ; ער איז געווען
מיט דעם פּראָקאָנסוּל סערגיוס פּאָולוּס, אַ פֿאַרשטענדיקער
מענטש, וואָס האָט געפֿוּפן צוּ זיך בַּר־נַבָּאן אוּן שָׁאוּל, אוּן האָט
8 באַגערט צוּ הערן דאָס ווָארט פוּן גאָט. אָבער עלימאַס, דער
כִּישוּף־מאַכער – וואָרים דאָס איז דער טיטש פוּן זיין נאָמען –
האָט זיך זיי אַנטקעגנגעשטעלט, אוּן האָט געזוּכט אָפּצוּנייגן דעם
9 פּראָקאָנסוּל פוּן דער אֱמוּנה. אָבער שָׁאוּל, וואָס איז אויך געפֿוּפן
געוואָרן פּאָולוּס, פוּל מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, האָט באַהעפט
10 זיינע אויגן אָן אים, אוּן האָט געזאָגט: דוּ זון פוּן שָׂטָן, שׂונא
פוּן יעדער רעכטפֿאַרטיקייט, אוּן פוּל מיט יעדער פאַלשקייט אוּן
פאַרדאָרבנקייט, וועסטוּ ניט אויפהערן צוּ פֿאַרדרייען די גלייכע
11 וועגן פוּן גאָט? אוּן איצט, זע, די האַנט פוּן גאָט איז אויף
דיר, אוּן דוּ וועסט זיין בלינד, אוּן ניט זען אַ צייט די זון. אוּן
תֵּיכף איז אויף אים געפֿאַלן אַ נעפּל אוּן אַ פינצטערניש; אוּן
ער איז אַרומגעגאַנגען זוכן, עמיץ זאָל אים פירן ביי דער האַנט.
12 דעמאָלט האָט דער פּראָקאָנסוּל געגלויבט, בעת ער האָט געזען
וואָס עס איז געשען, וואָרים ער איז נִשתּוֹמם געוואָרן פוּן דער
13 לערנונג פוּן דעם האַר. אוּן פּאָולוּס אוּן זיינע באַגלייטער האָבן
זיך אַוועקגעלאָזט מיט אַ שיף פוּן פּאַפֿאָס, אוּן זענען געקוּמען קיין

פּערגַא אין פּאַמפּיליע. און יוֹחָנָן האָט זיך אָפּגעשיידט פון זיי, אוּן
14 האָט זיך אומגעקערט קיין ירוּשָׁלַיִם. זיי אָבער האָבן פאַרלאָזט
פּערגַא, און זענען געקומען קיין אַנטיאָכיע פון פּיסידיע. אוּן
שַׁבת זענען זיי אַרײַנגעגאַנגען אין דער שול, אוּן האָבן זיך
15 אַנידערגעזעצט. אוּן נאָך דעם לייענען די תּורה אוּן די נבִיאים,
האָבן די גַבָּאים צו זיי געשיקט, אַזוי צו זאָגן: ברידער, אויב
איר האָט עפּעס אַ מוסר־ווערט פאַר דעם עולם, טאָ זאָגטם.
16 אוּן פּאָולוּס איז אויפגעשטאַנען, אוּן האָט אַ מאַך געטאָן מיט
דער האַנט, אוּן געזאָגט: מענטשן פון יִשׂרָאֵל, אוּן איר, וואָם
17 האָט מורא פאַר גאָט, הערט: דער גאָט פון דעם דאָזיקן פאָלק
יִשׂרָאֵל האָט אויסדערוויילט אונדזערע אָבות, אוּן האָט דערהויבן
דאָם פאָלק, בעת זיי האָבען געוווינט אין דעם לאַנד מִצרַים, אוּן
מיט אַן אויסגעשטרעקטן אָרעם האָט ער זיי אַרויסגעצויגן פון
18 דאָרטן. אוּן אַרום פערציק יאָר האָט ער זיי געטראָגן אין דער
19 מִדבר. אוּן אַז ער האָט פאַרטילקט זיבן אומות אין דעם לאַנד
כנַעַן, האָט ער זיי געגעבן זייער לאַנד פאַר אַן ירושה, אויף
20 אַרום פיר הונדערט אוּן פופציק יאָר. אוּן דערנאָך האָט ער זיי
21 געגעבן שופטים ביז דעם נָביא שמואֵל. אוּן דערנאָכדעם האָבן
זיי פאַרלאַנגט אַ מֶלֶך; אוּן גאָט האָט זיי געגעבן שָׁאוּל בֶּן־קִישׁ,
22 אַ מאַן פון דעם שֵׁבֶט בִּנְיָמִין, אויף אַ צייט פון פערציק יאָר אוּן אַז
ער האָט אים אַראָפּגעזעצט, האָט ער אויפגעשטעלט דָּוִדן צו זיין
זייער מֶלֶך, פון וועמען ער האָט עדות געזאָגט: איך האָב געפונען
דָּוִד בֶּן־יִשַׁי, אַ מאַן נאָך מיין האַרץ, וואָם וועט טאָן מיין גאַנצן
23 רָצון. פון דעם דאָזיקן מענטשנס זאָמען האָט גאָט, לויט זיין
24 הַבטָחה, געבראַכט צו יִשׂרָאֵל אַ גואֵל, יֵשׁוּעַן, נאָכדעם ווי יוֹחָנָן
האָט פאַר זיין קומען קודם מבַשֵּׂר געווען די טבִילה פון תּשובה
25 צו דעם גאַנצן פאָלק יִשׂרָאֵל. אוּן בעת יוֹחָנָן האָט געהאַלטן אין
מַלא זיין זיין גאַנג, האָט ער געזאָגט: וואָם מיינט איר בין איך?
איך בין ניט ער. אָבער אָט קומט נאָך מיר איינער, וועמעם שיך
26 איך בין ניט ראוי אויפצובינדן פון זיינע פים. ברידער, קינדער

פּוּן דעם שטאַם פּוּן אַבְרָהמען, אוּן דִי צווישׁן אייך, וואָם האָבן
מוֹרא פאַר גאָט, צוּ אוּנדז איז געשיקט געוואָרן דאָם וואָרט פּוּן
27 דער דאָזיקער ישׁועה. וואָרים דִי, וואָם וואוינען אין ירוּשָׁלַיִם,
אוּן זייערע עלטסטע, האָבן אים ניט דערקענט, אוּן האָבן מַמָּלא
געוועזן דִי רייד פּוּן דִי נְבִיאִים, וואָם ווערן געלייענט יעדן שַׁבָּת,
28 מיט דעם וואָם זיי האָבן אים פאַרמִשפּט. אוּן הַגַּם זיי האָבן ניט
געפּוּנען אין אים קיין סִיבָּה פאַר מִיתָה, האָבן זיי דאָך פאַרלאַנגט
29 פּוּן פִּילַאטוֹסן, אַז ער זאָל געטייט ווערן. אוּן אַז זיי האָבן אַלץ
מַמָּלא געווען, וואָם סע שטייט געשריבן וועגן אים, האָבן זיי אים
אַראָפּגענומען פּוּן דעם בוים, אוּן האָבן אים אַריַינגעלייגט אין אַ
30, 31 קֶבֶר. אָבער גאָט האָט אים מְחַיֶּה־מֵתים געווען, אוּן ער האָט זיך
אַ סַך טעג באַוויזן צוּ דִי, וואָם האָבן מיט אים עוֹלֶה־רֶגֶל געווען
פּוּן גָּלִיל קיין ירוּשָׁלַיִם, אוּן וואָס זענען איצט זיינע עֵדוּת פאַר
32 דעם פָּאָלק. אוּן מיר ברענגען אייך דִי גוּטע בְּשׂוֹרָה פּוּנוועגן
33 דער הַבְטָחָה, וואָס איז צוּגעזאָגט געוואָרן אוּנדזערע אָבוֹת, אוּן
וואָס גאָט האָט מְקַיֵּים געווען פאַר אוּנדז, זייערע קינדער, מיט
דעם וואָס ער האָט אויפגעוועקט יֵשׁוּעַ, ווי סע שטייט אויך
געשריבן אין דעם צווייטן קאַפּיטל תְּהִלִּים: דוּ ביסט מיין זוּן,
34 היינט האָב איך דיך געבוירן. אוּן בנוֹגֵעַ דעם, וואָס ער האָט
אים מְחַיֶּה־מֵתים געווען, מער קיינמאָל ניט אומצוּקערן זיך צוּ
פאַרדאַרבונג, האָט ער גערעדט אויף אַזאַ אופן: איך וועל אייך
35 געבן די היליקע אוּן געטרייע חֲסָדִים פּוּן דָּוִד. דעריבער זאָגט
ער אויך אין אַן אַנדער קאַפּיטל תְּהִלִּים: דוּ וועסט ניט לאָזן דיין
36 הייליקן זען פאַרדאַרבונג. וואָרים נאָכדעם ווי דָּוִד האָט געדינט
זיין אייגענעם דור, איז ער פאַרגאַנגען, לויט נאָך דער עֵצָה פּוּן
גאָט, אוּן איז אַיַינגעזאַמלט געוואָרן צוּ זיינע אבות, אוּן האָט געזען
37 פאַרדאַרבונג. אָבער דער, וועמען גאָט האָט אויפגעוועקט, האָט
38 ניט געזען קיין פאַרדאַרבונג. דעריבער זאָלט איר ווִיסן, בריידער,
אַז דורך דעם דָּאָזיקן מענטשן ווערט אייך אָנגעזאָגט פאַרגעבונג
39 פּוּן זינד; אוּן דורך אים ווערט יעדער אייניער, וואָם גלויבט,

געראַטפֿאַרטיקט פּון אַלצדינג, פּון וואָם איר וואָלט ניט
געקאָנט גערעטפֿאַרטיקט ווערן דורך תּורַת־מֹשה. היט אייך
40 דעריבער, אַז סע זאָל אויף אייך ניט קומען, וואָם עס איז געזאָגט
41 געוואָרן אין די נבִיאים: זעט, איר פֿאַראַכטער, וואונדערט אייך,
און קומט אים; וואָרים איך טו אַ ווערק אין אייערע טעג, אַ
ווערק, וואָם איר וועט ניט גלויבן, אויב עמיצער וועט עס אייך
דערציילן. און בעת זיי זענען אַרויסגעגאַנגען, האָבן זיי געבעטן,
42 אַז די דאָזיקע רייד זאָלן פֿאַר זיי גערעדט ווערן דעם אַנדערן
43 שַבת. און אַז די עֲדה איז זיך צעגאַנגען, זענען אַ סַך פּון די
יִידן און פּון די פרומע גֵרים נאָכגעגאַנגען פּאָולוסן און בַּר־נַבָּאן,
וואָם האָבן צו זיי גערעדט, און זיי אָנגעזאָגט צו פֿאַרבלַיבן אין
44 דעם חֶסֶד פּון גאָט. און אויף דעם אַנדערן שַבת איז זיך כּמעט
די גאַנצע שטאָט צוזאַמענגעקומען הערן דאָם וואָרט פּון גאָט.
45 אָבער וען די יִידן האָבן געזען דעם הַמון, זענען זיי געוואָרן פֿול
מיט קִנאה, און האָבן אַנטקעגנגערעדט דאָם, וואָם איז גערעדט
46 געוואָרן דורך פּאָולוסן, און האָבן געלעסטערט. און פּאָולוס
און בַּר־נַבָּא האָבן גערעדט מוטיק, און האָבן געזאָגט: עס איז
געווען נייטיק, אַז דאָם וואָרט פּון גאָט זאָל קודם צו אייך גערעדט
ווערן; נאָר אַזוי ווי איר פֿאַרשטויסט עס פּון אייך, און האַלט זיך
פֿאַר ניט ָראוי אויף דעם אייביקן לעבן, קערן מיר זיך דעריבער
47 צו די גויִים. וואָרים אַזוי האָט אונדז גאָט געבאָטן: איך האָב
דיך געשטעלט פֿאַר אַ ליכט פּון די גויִים, כדי דו זאָלסט זיין
48 אַ ישועה ביז צום עק פּון דער ערד. און אַז די גויים האָבן
דאָם געהערט, האָבן זיי זיך געפֿרייט, און האָבן געלויבט דאָם
וואָרט פּון גאָט; און וויפֿל עם זענען געווען אָנגעבּרייט פֿאַר דעם
49 אייביקן לעבן, האָבן געגלויבט. און דאָם וואָרט פּון גאָט איז
50 פֿאַרשפּרייט געוואָרן איבער דער גאַנצער געגנט. אָבער די יִידן
האָבן אָנגערייצט די פרומע וויבער פּון חָשובן שטאַנד, און די
עלטסטע פּון דער שטאָט, און האָבן דערוועקט אַ רדִיפֿה קעגן
פּאָולוסן און בַּר־נַבָּאן, און זיי האָבן זיי אַרויסגעטריבן פּון זייער

51 געגנט. און זיי האָבן אָפּגעטרעסלט קעגן זיי דעם שטויב פון
52 זייערע פיס, און זענען געקומען קיין איקאָניום. און די תַּלמידים
זענען געווען פול מיט שִׂמחה און מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ.
יד און עס איז געווען אין איקאָניום, אַז זיי זענען אינאיינעם
אַריַינגעגאַנגען אין דער שול צו די יִידן, און האָבן גערעדט אויף
אַזאַ אופן, אַז אַ גרויסער המון, סיי פון יִידן און סיי פון גריכן,
2 האָט געגלויבט. אָבער די יִידן, וואָס האָבן ניט געגלויבט, האָבן
אויפגעריצט די געמיטער פון די גויִים, און האָבן זיי דערצאָרנט
3 קעגן די ברידער. זיי זענען דעריבער פאַרבליבן אַ לאַנגע צייט,
און האָבן גערעדט מוטיק אין דעם נאָמען פון גאָט, וואָס האָט
מֵעיד געווען פאַר דעם וואָרט פון זיין חֶסֶד, מיט דעם באַווילקן
אַז צייכנס און וואונדער זאָלן געטאָן ווערן דורך זייערע הענט.
4 און דאָס פאָלק פון דער שטאָט איז געווען צעטיילט; טייל האָבן
5 געהאַלטן מיט די יִידן, און טייל מיט די שלִיחים. און בעת עס
איז געמאַכט געוואָרן אַן אָנפאַל מצַד די גויִים און די יִידן, מיט
6 זייערע עלטסטע, זיי בייז צו טאָן און זיי צו פאַרשטיינען, זענען זיי
פון דעם געוואָר געוואָרן, און זענען אַנטרונען צו די שטעט פון
7 לוקָאָניע: ליסטרַא און דערבע, און זייער סביבה; און דאָרטן
8 האָבן זיי געדאַרשענט די גוטע בשׂורה. און אין ליסטרע איז
געזעסן איינער אַ מענטש, וואָס איז געווען שוואַך אויף זיינע פיס,
אַ קאַליקע, וואָס איז קיינמאָל ניט געגאַנגען פון זיין מוטערס
9 טראַכט אָן. דער דאָזיקער האָט זיך צוגעהערט צו פאָולוסן, בעת
ער האָט גערעדט; און פאָולוס האָט באַהעפט אָן אים זיינע אויגן,
10 און געזען, אַז ער האָט אֱמונה צו ווערן געזונט, האָט ער געזאָגט
מיט אַ הויך קול: שטעל דיך גלייך אויף דיינע פיס. און ער איז
11 אויפגעשפרונגען און איז געגאַנגען. און בעת דאָס פאָלק האָט
געזען, וואָס פאָולוס האָט געטאָן, האָבן זיי אויפגעהויבן זייער
קול, און געזאָגט אין דעם לוקָאַנישן לָשון: די געטער האָבן
12 אַראָפּגענידערט צו אונדז אין דער געשטאַלט פון מענטשן. און
זיי האָבן גערופן בַּר־נַבָּא זעאוס, און פאָולוסן הערמעס, מַחמת
ער

13 ער איז געווען דער הויפּט־רעדנער. און דער פּריסטער פון
זעאוס, וואָס זיין טעמפּל איז געווען פאַר דער שטאָט, האָט
געבראַכט אָקסן און קראַנצן צו די טויערן, און האָט געוואָלט
14 מַקריב זיין אינאיינעם מיט דעם פאָלק. אָבער וען די שלִיחים
בַּר־נַבָּא און פּאָולוס האָבן פון דעם געהערט, האָבן זיי צעריסן
זייערע קלײדער, און זענען אַריַינגעלאָפן צווישן דעם פאָלק, און
15 האָבן אויסגערופן: מענטשן, פאַרוואָס טוט איר דאָס? אויך מיר
זענען מענטשן, מיט די זעלבע שוואַכקייטן ווי ביי אייך, און מיר
ברענגען אייך גוטע בשׂורות, כדי איר זאָלט זיך אָפּקערן פון די
דאָזיקע פּוסטע מעשׂיות צום לעבעדיקן גאָט, וואָס האָט געמאַכט
דעם הימל און די ערד און דעם ים, און אַלץ, וואָס עס איז אין
16 זיי; וואָס האָט אין די פריערדיקע דורות געלאָזט אַלע אומות גיין
17 אין זייערע אייגענע דרָכים. און דאָך האָט ער זיך ניט געלאָזט
אָן עֵדות, מיט דעם, וואָס ער האָט געטאָן גוטס און האָט אייך
געגעבן רעגן פון הימל און זעטיקע צייטן, און אָנגעפילט אייערע
18 הערצער מיט שפּייז און שִׂמחה. און בעת זיי האָבן אַזוי גערעדט,
איז זיי קוים געלונגען אָפּצוהאַלטן דאָם פאָלק פון מַקריב זיין
19 צו זיי. אָבער סע זענען אַהין אָנגעקומען יִידן פון אַנטיאָכיע און
איקאָניע; און אַז זיי האָבן איבערגערעדט דאָם פאָלק, האָבן זיי
פאַרשטיינט פּאָולוסן, און האָבן אים אַרויסגעשלעפּט פון דער
20 שטאָט, וויל זיי האָבן געמיינט, אַז ער איז טויט. אָבער וען
די תַּלמידים זענען געשטאַנען אַרום אים, איז ער אויפגעשטאַנען,
און איז אַריַינגעגאַנגען אין דער שטאָט; און אויף מאָרגן איז ער
21 אַוועקגעגאַנגען מיט בַּר־נַבָּאן קיין דערבע. און בעת זיי האָבן
אין יענער שטאָט געדאַרשענט די גוטע בשׂורה, און געמאַכט אַ
סַך תַּלמידים, האָבן זיי זיך אומגעקערט קיין ליסטרע, און קיין
22 איקאָניום, און קיין אַנטיאָכיע, און האָבן געשטאַרקט די געמיטער
פון די תַּלמידים, און זיי מַזהיר געווען צו האַלטן זיך אין דער
אֱמונה, און אַז דורך אַ סַך צרות מוזן מיר אַריַינקומען אין דעם
23 מַלכות פון גאָט. און בעת זיי האָבן פאַר זיי געזעצט עלטסטע

אין יעדער קהִילה, האָבן זיי מִתפַּלֵל געווען און געפאַסטעט, און
האָבן זיי איבערגעענטפערט צו דעם האַר, אין וועמען זיי האָבן
24 געגלויבט. און זיי זענען דורכגעגאַנגען דורך פיסידיע, און זענען
25 געקומען קיין פאַמפיליע. און נאָכדעם ווי זיי האָבן גערעדט
דאָם וואָרט אין פערגאַ, האָבן זיי אַראָפּגענידערט קיין אַטאַליע.
26 און פונדאַנען זענען זיי געקומען מיט אַ שיף קיין אַנטיאָכיע,
פונוואַנען זיי זענען איבערגעענטפערט געווָארן צו דעם חֶסד פון
27 גאָט פונוועגן דעם ווערק, וואָם זיי האָבן מקַלא געווען. און אַז
זיי זענען אָנגעקומען, האָבן זיי פאַרזאַמלט די קהִילה, און האָבן
איבערגעחַזרט אַלצדינג, וואָם גאָט האָט מיט זיי געטאָן, און אַז
28 ער האָט געעפנט אַ טיר פון אֱמונה פאַר די גויים. און זיי זענען
געבליבן מיט די תַּלמידים אַ לענגערע צייט.
טו און עטלעכע מענטשן האָבן אַראָפּגענידערט פון יהודה און
האָבן געלערנט די ברידער: אויב איר וועט ניט געמַלט ווערן
2 כדַת מֹשה, וועט איר ניט נִיצול ווערן. און בעת פאָולוס
און בַּר־נַבָּא האָבן מיט זיי געהאַט גרויסע חִילוקי־דֵעות און
אַ וויכוּח, האָט מען באַשלאָסן, אַז פאָולוס און בַּר־נַבָּא און
עטלעכע אַנדערע פון זיי, זאָלן אַרויפגיין קיין ירוּשָלַיִם צו די
3 שלִיחים און זקֵנים פונוועגן דער דאָזיקער שַאלה. און נאָכדעם
ווי זיי זענען באַגלייט געווָארן אויף זייער וועג פון דער קהִילה,
זענען זיי דורכגעגאַנגען דורך פעניקיע און דורך שומרון, און
האָבן דערציילט פון דעם מגַייר זיַן זיך פון די גויים, און
4 האָבן פאַרשאַפט אַלע ברידער גרוים פרייד. און וען זיי
זענען געקומען קיין ירוּשָלַיִם, זענען זיי אויפגענומען געווָארן פון
דער קהִילה און פון די שלִיחים און די זקֵנים, און זיי האָבן
5 דערציילט אַלצדינג, וואָם גאָט האָט מיט זיי געטאָן. אָבער
עם זענען אויפגעשטאַנען עטלעכע מַאמִינים פון דער כִיתה פון
די פרושים, און האָבן געזאָגט: מע מוז זיי מַל זיין, און זיי
6 באַפעלן צו האַלטן תּוֹרַת־מֹשה. און די שלִיחים און די זקֵנים
7 זענען זיך צוזאַמענגעקומען צו באַטראַכטן דעם דאָזיקן ענין. און
עם

עם איז געווען, בעת די מַחלוקה האָט זיך געשטאַרקט, איז
אויפגעשטאַנען פּעטרוס, און האָט צו זיי געזאָגט: ברידער, איר
וויסט, אַז מיט אַ לענגערער צייט צוריק האָט גאָט פּון צווישן
אייך אויסדערוויילט, אַז דורך מיין מויל זאָלן די גויים הערן
8 דאָס וואָרט פּון דער בשׂורה טובה, און גלויבן. און גאָט, וואָס
פאַרשטייט דאָס האַרץ, האָט זיי מֵעיד געווען, מיט געבן זיי דעם
9 רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, אַזויווי ער האָט עס געטאָן צו אונדז. און ער האָט
ניט געמאַכט קיין חִילוק צווישן אונדז און זיי, נייערט האָט דורך
10 דער אֱמוּנה געריניקט זייערע הערצער. און איצט, פאַרוואָס
פּרוּאווט איר גאָט, און לעגט אריף אַ יאָך אויף דעם נאַקן פּון די
תַּלמידים, וואָס ניט אונדזערע אָבות און ניט מיר האָבן געקענט
11 דערטראָגן? מיר גלויבן אָבער, אַז מיר וועלן נִיצול ווערן דורך
12 דעם חֶסֶד פּון דעם האַר יֵשוּע אויף דעם זעלבן אופן ווי זיי. און די
גאַנצע עֵדה האָט שטילגעשוויגן; און זיי האָבן זיך צוגעהאָרכט
צו בַּר־נַבָּאן און פּאָולוסן, בעת זיי האָבן דערציילט וואָסערע
13 נסים וְנִפלָאוֹת גאָט האָט דורך זיי געטאָן צווישן די גויים. און
נאָכדעם ווי זיי האָבן שטילגעשוויגן, האָט יַעקֹב געענטפערט,
14 אַזוי צו זאָגן: ברידער, הערט זיך צו צו מיר: שִׁמעון האָט
דערציילט, וויאַזוי גאָט האָט זיך צוערשט באַוויזן צו די אומות,
15 אַרויסצונעמען פּון צווישן זיי אַ פאָלק פּון זיין נאָמען וועגן. און
דערמיט שטימען איין די רייד פּון די נְבִיאים, ווי סע שטייט
16 געשריבן: נאָכדעם וועל איך מיך אומקערן, און ווידער אויפבויען
דאָס איינגעפאַלענע געצעלט פּון דָּוִדן, און נאָכאַמאָל אויפבויען
17 זיינע חורבות, און עס אויפשטעלן, כדי די איבערבליבונג פּון
די מענטשן זאָל פאָרשטן גאָט, און אַלע אומות, אויף וועמען
18 מיין נאָמען ווערט גערופן, זאָגט גאָט, וואָס טוט דאָס באַקאַנט
19 מאַכן פּון פאַרצייטן אָן. דעריבער איז מיין מִשפּט, אַז מיר
זאָלן ניט באַלעסטיקן די, וואָס קערן זיך צו גאָט פּון צווישן די
20 אומות, נייערט צו שרייבן צו זיי, אַז זיי זאָלן זיך צוריקהאַלטן
פּון די אומווערדיקייטן פּון די אָפּגעטער, און פּון זנות, און פּון
דעם

21 דעם, וואָם סע איז דערוואָרגן געוואָרן, אוּן פּון בלוט. וואָרים
מֹשה האָט פּון אַמאָליקע דורות אָן אין יעדער שטאָט די, וואָם
דַרשענען אים בעת ער ווערט געלייענט אין די שולן יעדן שַבת.
22 דעמאָלט איז עם וואויל־געפעלן געוואָרן די שלִיחים אוּן די זקֵנים,
מיט דער גאַנצער עֵדה, אויסצוּדערווייַלן מענטשן פּון צווישן
זיי, אוּן זיי צו שיקן מיט פּאָולוֹסן אוּן בַּר־נַבָּאן קיין אַנטיאָכיע,
הַיינוּ, יהוּדהן, וואָם איז געוּפּן געוואָרן בַּר־שַבָּא, אוּן סילאַן,
23 אָנגעזעענע מענטשן צווישן די ברידער. אוּן זיי האָבן דורך זיי
אַזוי געשריבן: די שלִיחים אוּן די זקֵנים, ווי ברידער צוּ ברידער,
וואָם זענען פּון די אוּמות העולם אין אַנטיאָכיע אוּן סוריע אוּן
24 קיליקיע, שָלום־עליכם! אַזוי ווי מיר האָבן געהערט, אַז עטלעכע
פּון אוּנדז, וועמען מיר האָבן ניט געגעבן קיין באַפעל, האָבן
25 אייך מצַער געווען מיט רייד, אוּן האָבן אייך אָנגעטאָן יסוּרים, איז
עם אוּנדז וואויל־געפעלן געוואָרן, נאָכדעם ווי מיר זענען געקוּמען
צוּ אַ באַשלוּס, צוּ שיקן צוּ אייך אויסדערווייַלטע מענטשן, מיט
26 אוּנדזער באַליבטן בַּר־נַבָּאן אוּן פּאָולוֹסן, מענטשן, וואָם האָבן
זיך מוסר־נֶפש געווען פאַר דעם נאָמען פּון אוּנדזער האַר יֵשוּע
27 הַמָשיחַ. מיר האָבן דעריבער געשיקט יהוּדהן אוּן סילאַן,
28 וואָם וועלן אייך דאָס אייגענע איבערגעבן פֶּה־אֶל־פֶּה. וואָרים
עם איז וואויל־געפעלן געוואָרן דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש, אוּן אוּנדז, ניט
אַרויפצוּלייגן אויף אייך קיין גרעסערע מַשָא, אַחוץ די דאָזיקע
29 נייטיקע זאַכן: אַז איר זאָלט אייך צוריקהאַלטן פּון קָרבַּנות,
וואָם מע האָט מַקריב געווען פאַר אָפּגעטער, אוּן פּון בלוט,
אוּן פּון זאַכן דערוואָרגענע, אוּן פּון זנוּת. אויב איר וועט
30 אייך פּון דעם אָפּהיטן, וועט אייך זיין גוט. זייַט געזוּנט. אוּן
אַז מע האָט זיי אַוועקגעשיקט, האָבן זיי אַראָפּגענידערט קיין
אַנטיאָכיע; אוּן נאָכדעם ווי זיי האָבן פאַרזאַמלט די עֵדה, האָבן
31 זיי זיי איבערגעגעבן דעם בריוו אוּן בעת זיי האָבן אים געלייענט,
32 האָבן זיי זיך געפרייט פּונוועגן דער נחָמה. אוּן יהוּדה אוּן
סילאַ, וואָם זענען אַליין אויך געווען נביאים, האָבן געטרייסט די

33 ברידער מיט אַ סַך רייד, און זיי געשטאַרקט. און נאָכדעם ווי
זיי האָבן דאָרטן פֿאַרבראַכט אַ קורצע צייט, האָבן די ברידער
זיי אַוועקגעשיקט בשָלום צו יענע, וואָס האָבן זיי אַרויסגעשיקט.
34, 35 און סילאַ האָט באַשלאָסן דאָרט צו בלייבן. און פּאָולוס און
בַּר־נַבָּא זענען פֿאַרבליבן אין אַנטיאָכיע, און האָבן געלערנט און
אָנגעזאָגט אינאיינעם מיט אַ סַך אַנדערע דאָס וואָרט פון גאָט.
36 און עטלעכע טעג אַרום האָט פּאָולוס געזאָגט צו בַּר־נַבָּאן:
לאָמיר זיך אומקערן און באַזוכן די ברידער אין יעדער שטאָט,
וואו מיר האָבן אָנגעזאָגט דאָס וואָרט פון גאָט, און זען וויאַזוי
37 סע גייט זיי. און בַּר־נַבָּא האָט בדַעה געהאַט מיטצונעמען אויך
38 יוחָנן, וועמען מען האָט גערופֿן מאַרקוס. אָבער פּאָולוס האָט
געמיינט, אַז עס איז ניט רעכט מיטצונעמען מיט זיך דעם, וואָס
האָט זיי פֿאַרלאָזט אין פּאַמפּיליע, און איז ניט צוגעשטאַנען מיט
39 זיי צו דעם ווערק. און עס האָט זיך אויפגעהויבן אַ שאַרפער רוגז,
אַזוי, אַז זיי האָבן זיך אָפּגעשיידט איינער פון דעם אַנדערן, און
בַּר־נַבָּא האָט געזומען מיט זיך מאַרקוסן, און איז אָפּגעפֿאָרן קיין
40 קיפּרוס. אָבער פּאָולוס האָט זיך אויסדערווילט סילאַן, און איז
אַוועקגעגאַנגען, און די ברידער האָבן אים איבערגעענטפֿערט
41 צו דעם חֶסֶד פון גאָט. און ער איז געגאַנגען דורך סיריע און
קילִיקיע, און האָט געשטאַרקט די קהִילות.

טז 1 און ער איז אויך געקומען קיין דערבע און קיין ליסטרע. און
אָט איז דאָרט געווען איינער אַ תַּלמיד מיטן נאָמען טימאָטעאוס,
דער זון פון אַ יִידישער פרוי, וואָס האָט געגלויבט, אָבער זיין
2 פאָטער איז געווען אַ גריך. דער דאָזיקער האָט געהאַט אַ גוטן
3 שֵם ביי די ברידער אין ליסטרע און איקאָניע. און פּאָולוס האָט
געוואָלט, אַז ער זאָל מיט אים מיטגיין; און ער האָט אים גענומען
און האָט אים מַל געווען צוליב די יִידן, וואָס זענען געווען אין
יענע מקומות, וואָרים זיי האָבן אַלע געוואוסט, אַז זיין פאָטער איז
4 געווען אַ גריך. און ווי זיי זענען דורכגעגאַנגען דורך די שטעט,
האָבן זיי זיי אָנגעזאָגט צו היטן די חוקים, וואָס זענען באַשלאָסן

5 געוואָרן פון די שלִיחים אוּן זקֵנים אין ירושָלַיִם. אוּן אַזוי זענען
די קהִילות געשטאַרקט געוואָרן אין דער אֱמוּנה, אוּן האָבן זיך
6 פאַרמערט אין צאָל פון טאָג צו טאָג. אוּן זיי זענען דורכגעגאַנגען
דורך דער געגנט פון פריגיע אוּן גאַלאַטיע, ווייל זיי זענען פון
דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש פאַרוועהרט געוואָרן צו רעדן דאָם וואָרט אין
7 אַזיע. אוּן אַז זיי זענען געקומען קיין מוסיע, האָבן זיי געוואָלט
גיין קיין ביטוניע, נאָר דער גייסט פון ישוּעַ האָט זיי ניט געלאָזן.
8 אוּן זיי זענען פאַרביגעגאַנגען מוסיע, אוּן זענען אַראָפּגעקומען
9 קיין טראָאַס. אוּן אַ זעאוּנג האָט זיך אַנטפּלעקט צו פּאָולוסן
בייַנאַכט: אַ מענטש פון מאַקעדאָניע איז געשטאַנען אוּן האָט
אים געבעטן, אַזוי צו זאָגן: קוּם אַריבער קיין מאַקעדאָניע, אוּן
10 העלף אוּנדז. אוּן אַז ער האָט געזען די זעאוּנג, האָבן מיר
תֵּיכף געזוכט אַוועקצוגיין קיין מאַקעדאָניע, וואָרים מיר האָבן
געדרונגען, אַז גאָט האָט אוּנדז גערופן מבַשֵּׂר צו זיין פאַר זיי
11 די בשׂוֹרה טובה. אוּן בעת מיר זענען אָפּגעפאָרן פון טראָאַס,
זענען מיר געקומען מיט אַ גלַייכן וועג קיין סאַמאָטראַקיע, אוּן
12 אויפן אַנדערן טאָג קיין נעאַפּאָלים, אוּן פוּנדאַנען קיין פילִיפּי,
וואָס איז די הויפּט־שטאָט פון דעם געביט פון מאַקעדאָניע, אוּן אַ
רוימישע קאָלאָניע. אוּן מיר זענען געבליבן אין דער דאָזיקער
13 שטאָט עטלעכע טעג. אוּן שַבת זענען מיר אַרויסגעגאַנגען דורך
דעם טויער צו אַ טייך, וואוּ מיר האָבן געמיינט עס איז געווען אַ
מָקוֹם־תִּפִלה; אוּן מיר האָבן זיך אַנידערגעזעצט, אוּן גערעדט
14 צו די פרויען, וואָס זענען זיך צונויפגעקומען. אוּן איינע אַ פרוי,
מיטן נאָמען לידיע, אַ קרעמערין פון פוּרפוּר פון דער שטאָט
תִיאַטירע, וואָס האָט געדינט גאָט, האָט זיך צו אוּנדז צוגעהערט.
אוּן גאָט האָט געעפנט איר האַרץ צו פאַרנעמען די רייד, וואָס
15 זענען דורך פּאָולוסן גערעדט געוואָרן. אוּן אַז זי איז געטוּבלט
געוואָרן, מיט איר בנֵי־בַּית, האָט זי אוּנדז געבעטן, אַזוי צו זאָגן:
אויב איר האַלט מיך פאַר אַ מַאמֶנת אין דעם האַר, טאָ קומט אוּן
16 בלייבט אין מיין הויז. אוּן זי האָט אוּנדז שטאַרק געבעטן. אוּן עס
איז

איז געווען, בעת מיר זענען געגאַנגען צוּ דעם מָקום־תּפִילה, אַז
אונדז האָט באַגעגנט אַ דינסטמיידל, וואָס האָט געהאַט אַ גייסט
פּוּן וואָרזאָגן, אוּן וואָס האָט מיט איר וואָרזאָגן אַריַינגעבראַכט
אירע האַרן אַ גרויסן פאַרדינסט. אוּן זי איז נאָכגעגאַנגען 17
פּאָולוֹסן אוּן אונדז, אוּן האָט געשריגן: אָט־די מענטשן זענען
קנעכט פּוּן דעם אֵל־עֶליון, וואָס זאָגן אָן פאַר אייך דעם וועג פּוּן
ישוּעה. אוּן דאָס האָט זי געטאָן אַ סַך טעג. אָבער פּאָולוֹס 18
האָט זיך מצַער געווען, אוּן האָט זיך אויסגעדרייט אוּן געזאָגט צוּ
דעם גייסט: איך באַפעל דיר אין דעם נאָמען פּוּן יֵשוּע הַמָשיחַ
אַרויסצוגיין פּוּן איר. אוּן ער איז אַרוים די זעלבע שָעה. אוּן וועַן 19
אירע האַרן האָבן געזען, אַז די האָפענונג אויף זייער פאַרדינסט
איז פאַרלוירן געגאַנגען, האָבן זיי געכאַפּט פּאָולוֹסן אוּן סילאַן,
אוּן האָבן זיי אַוועקגעשלעפּט אין מאַרק אַריין פאַר די שָרים. אוּן 20
אַז זיי האָבן זיי געבראַכט פאַר די ריכטער, האָבן זיי געזאָגט: די
דאָזיקע מענטשן, וואָס זענען יִידן, טוּען אָן גרויסע צָרות אוּנדזער
שטאָט, אוּן פירן איין מִנהָגים, וואָס מיר טאָרן ניט אָננעמען, 21
אָדער אָפּהיטן, וויַיל מיר זענען רוימער. אוּן דאָס פאָלק איז 22
אינאיינעם אויפגעשטאַנען קעגן זיי; אוּן די ריכטער האָבן פּוּן
זיי אַראָפּגעריסן די מַלבושים, אוּן באַפוילן זיי צוּ שמייסן מיט
ריטער. אוּן נאָכדעם ווי זיי האָבן זיי געגעבן אַ סַך שמיץ, 23
האָבן זיי זיי אַריַינגעוואָרפן אין דער תּפִיסה, אוּן באַפוילן דעם
שומר זיי גוט צוּ היטן; אוּן אַז ער האָט געקריגן אַזאַ באַפעל, 24
האָט ער זיי אַריַינגעוואָרפן אין דער אינעווייניקסטער תּפִיסה, אוּן
איַינגעשלאָסן זייערע פים אין קלעצער. אָבער קעגן האַלבער 25
נאַכט האָבן פּאָולוֹס אוּן סילאַ מִתפַלֵל געווען אוּן געזונגען
לויבלידער צוּ גאָט, אוּן די געפאַנגענע האָבן זיך צוּגעהערט צוּ
זיי. אוּן פלוצום איז געוואָרן אַ גרוים ערדציטערניש, אַזוי, אַז די 26
יסודות פּוּן דער תּפִיסה האָבן זיך געטרייסלט; אוּן אַלע טירן
זענען תֵיכף געעפנט געוואָרן, אוּן אַלעמענס קייטן זענען לויז
געוואָרן. אוּן ווי דער שומר האָט זיך אויפגעכאַפּט פּוּן שלאָף, אוּן 27

געזען די תּפִיסה־טירן אָפֿן, האָט ער געצויגן זיין שוערד און איז
געווען גרייט זיך אַליין צו טייטן, ווייל ער האָט געמיינט, אַז די
28 געפֿאַנגענע זענען אַנטלאָפֿן. אָבער פּאָולוס האָט געשריגן מיט
אַ הויך קול, אַזוי צו זאָגן: טו דיר ניט קיין שום שלעכטס, ווארים
29 מיר זענען אַלע דאָ. און ער האָט פֿאַרלאַנגט אַ ליכט, און איז
אַריַינגעשפּרונגען, און אַ ציטערנדיקער איז ער אַנידערגעפֿאַלן
30 פֿאַר פּאָולוסן און סילאַן, און ער האָט זיי אַרויסגעפֿירט, און
געזאָגט: האַרן, וואָס מוז איך טאָן, כדי געראַטעוועט צו ווערן?
31 און זיי האָבן געזאָגט: גלויב אין דעם האַר ישוע, און דו וועסט
32 גערַאַטעוועט ווערן, דו און דיין הויז. און זיי האָבן גערעדט צו
אים דאָס וואָרט פון גאָט, און צו אַלע, וואָס זענען געווען אין זיין
33 הויז. און ער האָט זיי גענומען אין יענער שָׁעה פון דער נאַכט, און
האָט אָפּגעוואַשן זייערע שראַמען, און ער איז תֵּיכף געטובלט
34 געוואָרן, ער און אַלע זיַניקע. און ער האָט זיי אַרויפגעבראַכט
צו זיך אין הויז אַריין, און האָט געגרייט פּאַר זיי שפּייז, און האָט
זיך שטאַרק געפֿרייט מיט זיין גאַנצן הויז, ווייל ער איז געוואָרן אַ
35 מאַמין אין גאָט. און בעת עס איז געוואָרן טאָג, האבן די ריכטער
36 געשיקט די שוטרים, אַזוי צו זאָגן: לאָז גיין יענע מענטשן. און
דער שומר פון דער תּפִיסה האָט געמאָלדן פּאָולוסן די רייד,
אַזוי צו זאָגן: די ריכטער האָבן געשיקט, אַז מע זאָל איך לאָזן
37 גיין; דעריבער, קומט אַרויס, און גייט בשָׁלום. אָבער פּאָולוס
האָט צו זיי געזאָגט: זיי האָבן אונדז עפֿנטלעך געשלאָגן, אָן
דין און מִשפּט, מענטשן, וואָס זענען רוימער, און האָבן אונדז
אַריַינגעוואָרפן אין דער תּפִיסה; און איצט וואָרפן זיי אונדז אַרויס
38 בסֵתר? ניין! זאָלן זיי אַליין קומען און אונדז אַרויספירן. און
די שוטרים האָבן געמאָלדן די ריכטער די דאָזיקער רייד. און
זיי האָבן זיך דערשראָקן, ווען זיי האָבן געהערט, אַז זיי זענען
39 רוימער; און זיי זענען געקומען און האָבן זיי איבערגעבעטן. און
זיי האָבן זיי אַרויסגעפֿירט, און האָבן זיי געבעטן צו פֿאַרלאָזן די
40 שטאָט. און זיי זענען אַרויסגעגאַנגען פון דער תּפִיסה, און זענען

אַרײַנגעגאַנגען צוּ לידיען; אוּן אַז זיי האָבן געזען די בּרידער,
האָבן זיי זיי געטרייסט, אוּן זענען אַוועקגעגאַנגען.
יז אוּן נאָכדעם ווי זיי זענען דורכגעגאַנגען אַמפיפאָלים אוּן
אַפּאָלאָניע, זענען זיי געקומען קיין תּעסאַלאָניקע, וואוּ עס איז
2 געווען אַ יִידיש שוּל. אוּן ווי זיין מִנהג איז געווען, איז פּאָולוּס
צוּ זיי אַרײַנגעגאַנגען, אוּן האָט דריי שַׁבּתים זיך מיט זיי מְטוַכֵּחַ
3 געווען פּון די כְּתבֵי־הַקוֹדֶשׁ, האָט זיי געעפּנט אוּן באַווײַזן, אַז דער
מָשִׁיחַ האָט געמוּזט ליידן, אוּן ווידער אויפֿשטיין פּון די טויטע, אוּן
אַז דער דאָזיקער יֵשוּעַ, ווען איך בין מבַשֵּׂר פּאַר אייך, איז
4 דער מָשִׁיחַ. אוּן עטלעכע פּון זיי האָבן זיך איבערצייגט, אוּן זענען
צוּגעשטאַנען צוּ פּאָולוּסן אוּן סילאַן; אוּן אויך אַ סַך פּון די פרוּמע
גריכן, אוּן פּון די חֲשׁוּבע פרויען אויך ניט קיין קלײינע צאָל.
5 אָבער די יִידן האָבן זיי מקַנא געווען, אוּן האָבן געזוּמען מיט זיך
עטלעכע פֿאַרדאָרבענע מאַרק־יוּנגען, אוּן האָבן פאַרזאַמלט אַן
עוֹלם, אוּן געמאַכט אַ גערוּדער אין דער שטאָט; אוּן זיי האָבן
אַרומגערינגלט דאָם הויז פּון יאָזאָנען, אוּן האָבן זיי געוואָלט
6 אַרויסבּרענגען פאַר דעם פאָלק. אוּן אַז זיי האָבן זיי ניט געפּונען,
האָבן זיי געשלעפּט יאָזאָנען אוּן עטלעכע ברידער פאַר די
עלטסטע פּון דער שטאָט, אוּן האָבן געשריגן: די דאָזיקע לייט,
וואָס האָבן איבערגעקערט די וועלט, זענען אויך געקומען אַהער,
7 אוּן יאָזאָן האָט זיי אויפֿגענומען; אוּן זיי אַלע ווידערשפּעניקן קעגן
די געזעצן פּון דעם קֵיסר, מַחמת זיי זאָגן, אַז סאַאיז פאַראַן אַן
8 אַנדערער מֶלֶך, יֵשוּעַ. אוּן זיי האָבן דערצערנט דאָם פאָלק
אוּן די עלטסטע פּון דער שטאָט, בעת זיי האָבן דאָם געהערט.
9 אוּן נאָכדעם ווי זיי האָבן געזוּמען אַ גוטזאָגעריי פּון יאָזאָנען אוּן
10 די איבעריקע, האָבן זיי זיי אָפּגעלאָזט. אוּן די ברידער האָבן
תֵּיכֶף ביינאַכט אַוועקגעשיקט פּאָולוּסן אוּן סילאַן קיין בעראָיע;
אוּן ווען זיי זענען אָנגעקומען אַהין, זענען זיי אַרײַנגעגאַנגען אין
11 די יִידישן שוּל. אוּן די דאָזיקע זענען געווען אַיידעלער פּון יענע
אין תּעסאַלאָניקע, ווָאַרים זיי האָבן מקַבל געווען דאָם ווָארט

מיט כַּוָונה, און האָבן טאָג־טעגלעך געפֿאָרשט די כּתבי־הַקוֹדש,
12 צי די זאָכן זענען טאַקע אַזוי. אַ סַך פון זיי האָבן דעריבער
געגלויבט, און אויך אַ סַך פון די גריכישע פרויען פון חָשובן
13 שטאַנד, און פון מענער איז די צאָל געווען גרוים. אָבער ווען
די יידן פון תּעסאַלאָניקע זענען געוואָר געוואָרן, אַז אויך אין
בעראָיע האָט פּאָולוס אָנגעזאָגט דאָס וואָרט פון גאָט, זענען זיי
אויך געקומען אַהין, און האָבן באַאומרויקט און אויפגעהעצט
14 דאָס פּאָלק. און דעמאָלט האָבן די ברידער תֵּיכף אַוועקגעשיקט
פּאָולוסן צו גיין קיין יַם; און סילַא און טימאָטעאוס זענען נאָך
15 פאַרבליבן דאָרטן. און די, וואָס האָבן באַגלייט פּאָולוסן, האָבן
אים געבראַכט קיין אַטען; און נאָכדעם ווי זיי האָבן באַקומען אַ
באַפֿעל פאַר סילַאן און טימאָטעאוסן, אַז זיי זאָלן קומען צו אים
16 וואָס גיכער, זענען זיי אַוועקגעגאַנגען. און בשַעת פּאָולוס האָט
אויף זיי געוואַרט אין אַטען, איז זיין געמִיט אין אים פאַרביטערט
געוואָרן; בעת ער האָט געזען די שטאָט פול מיט אָפּגעטער.
17 און ער פלעגט רעדן אין דער שול מיט די יִידן און מיט די
יִראי־שָׁמַיִם, און אין דעם מאַרק יעדן טאָג מיט די, וואָס ער האָט
18 באַגעגנט. און אויך עטלעכע פון די אַפּיקוֹרסִים און סטאָיִשע
פילאָסאָפֿן האָבן זיך מיט אים מִתווַכּחַ געווען און טייל האָבן
געזאָגט: וואָס מיינט דער דאָזיקער פלאַפלער צו זאָגן? אַנדערע
האָבן געזאָגט: ער וויזט אויס צו זיין אַ מבַשֵּׂר פון פרעמדע
אָפּגעטער, ־ מַחמת ער האָט געדרשנט וועגן יֵשוּעַ און תּחַית־
19 הַמֵּתים. און זיי האָבן אים גענומען, און האָבן אים געבראַכט צו
דעם אַרעאָפּאַגוס, און געזאָגט: קענען מיר אָפשר ווִיסן, וואָס
עם איז אַזוינס די נייע לערנונג, וואָס ווערט פון דיר געלערנט?
20 וואָרים דו ברענגסט עפּעם מאָדנע זאַכן צו אונדזערע אויערן;
מיר וואָלטן דעריבער וועלן ווִיסן, וואָס די דאָזיקע זאַכן באַטייַטן.
21 און אַלע אַטענער און די פרעמדע, וואָס האָבן דאָרט געוואוינט,
האָבן זייער צייט פאַרבראַכט ניט אַנדערש, ווי אין דערציילן,
22 אָדער אין הערן עפּעם אַ נייע זאַך. און פּאָולוס איז געשטאַנען
אין

אין דער מיט פּוּן דעם אַרעאָפֿאַגוּס, אוּן האָט געזאָגט: מענטשן
פּוּן אַטען, אין אַלצדינג זע איך, אַז איר האָט שטאַרק מורא
פֿאַר די געטער. וואָרים ווען איך בין פֿאַרביַגעגאַנגען, אוּן
האָב באַטראַכט אייערע הייליקטימער, האָב איך אויך געפֿינען
אַ מִזבֵּחַ מיט דער דאָזיקער אויפֿשריפֿט: צוּ אַן אוּמבאַקאַנטן
גאָט. בכֵּן, דאָס וואָס איר דינט אוּמווִיסנדיקערהייט, דאָס דאָזיקע
פֿראָקלאַמיר איך אייך. גאָט, וואָס האָט געמאַכט די וועלט אוּן
אַלצדינג דערינען, ער, וואָס איז האַר פּוּן הימל אוּן ערד, טוּט
ניט וואוינען אין קיין טעמפּלען, געמאַכט דוּרך מענטשן; ער
ווערט אויך ניט באַדינט דוּרך מענטשן־הענט, גלייך ער וואָלט
עפּעס נייטיק געהאַט, מַחמת ער אַליין גיט אַלעמען לעבן, אוּן
אָטעם, אוּן אַלצדינג. אוּן ער האָט געמאַכט פּוּן איין בלוט יעדע
מענטשלעכע אומה צוּ וואוינען אויף דעם גאַנצן פּנים פּוּן דער
ערד, בעת ער האָט פּעסטגעזעצט זייערע באַשטימטע צייטן,
אוּן די גרעניצן פּוּן זייער באַוואוינָרט, כדי זיי זאָלן זוכן גאָט,
אָפשר וועלן זיי אים פֿילן אוּן געפֿינען, הגַם ער איז ניט ווייט
פּוּן יעדן איינעם פּוּן אוּנדז. וואָרים אין אים לעבן מיר, אוּן
באַוועגן זיך, אוּן האָבן אוּנדזער קִיום; ווי אַפֿילו עטלעכע פּוּן
אייערע אייגענע דיכטער האָבן געזאָגט: וואָרים מיר זענען אויך
זיין אָפֿשטאַם. בכֵּן, ווייל מיר זענען דער אָפֿשטאַם פּוּן גאָט,
דאַרפֿן מיר ניט מיינען, אַז די גאָטהייט איז געגליכן צוּ גאָלד,
אָדער זילבער, אָדער שטיין, וואָס איז אויסגעקריצט דוּרך דעם
ווערק אוּן הַשָּׂגה פּוּן מענטשן. דעריבער האָט גאָט פֿאַרזען
די צייטן פּוּן אוּמווִיסנדיקייט, אָבער איצטער טוּט ער באַפֿעלן
אַלע מענטשן, אַז זיי זאָלן אוּמעטוּם תשוּבה טאָן; ווייל ער האָט
באַשטימט אַ טאָג, אין וועלכן ער וועט מִשפּטן די וועלט מיט
גערעכטיקייט דוּרך דעם מענטשן, וועמען ער האָט באַשטימט,
אוּן ער האָט מַבטִיחַ געווען אַלע מענטשן, מיט דעם וואָס ער
האָט אים מחַיֵּה־מֵתים געווען. אוּן וועז זיי האָבן געהערט פּוּן
תְּחִית־הַמֵּתים, האָבן טייל חוזק געמאַכט; אָבער אַנדערע האָבן

33 געזאָגט: מיר וועלן דיך בנוגֵע דעם ווידער אַמאָל הערן. אַזוי איז
34 פאָולוס אַרויסגעגאַנגען פון צווישן זיי. אָבער עטלעכע מענטשן
האָבן זיך באַהעפט אָן אים, און האָבן געגלויבט; צווישן זיי איז
אויך געווען דיאָניזיוס דער אַרעאָפאַגיט, און אַ פרוי מיטן נאָמען
דאַמאַרים, און אַנדערע מיט זיי.

יח און נאָכדעם האָט ער אָפּגעקערט פון אַטען, און איז געקומען
2 קיין קאָרינט. און ער האָט געפונען איינעם אַ יִידן מיטן נאָמען
עַקילַס, וואָס האָט געשטאַמט פון פּאָנטוס, און וואָס איז ניט לאַנג
געקומען פון איטאַליע מיט זיין ווייב פּריסקילע, מַחמת קלאָודיוס
האָט באַפוילן אַלע יִידן צו פאַרלאָזן רוים. און ער איז געקומען
3 צו זיי, און מַחמת ער איז געווען פון דער זעלבער מלָאכה, איז
ער געבליבן מיט זיי, און זיי האָבן געאַרבעט צוזאַמען, וואָרים
4 ביי זייער מלָאכה זענען זיי געווען געצעלטנמאַכער. און ער
האָט זיך מִתווַכֵּחַ געווען אין דער שול יעדן שַבת, און האָט
5 איבערצייגט יידן און גריכן. און וועז סילַא און טימאָטעאוס זענען
אַראָפּגעקומען פון מאַקעדאָניע, האָט זיך פאָולוס שטאַרק געמיט
פאַר דעם וואָרט, און האָט עדות געזאָגט פאַר די יִידן, אַז יֵשוּעַ
6 איז דער מָשִיחַ. און אַז זיי האָבן זיך אַנטקעגן געשטעלט און
געלעסטערט, האָט ער אָפּגעטרעסלט זיין מַלבוש, און האָט צו
זיי געזאָגט: אייער בלוט זאָל זיין אויף אייערע אייגענע קעפּ;
איך בין אומשולדיק; פון איצט אָן וועל איך גיין צו די גויים.
7 און ער האָט אָפּגעקערט פון דאָרטן, און איז אַריַינגעגאַנגען אין
דעם הויז פון איינעם אַ מענטשן מיטן נאָמען טיטוס יוסטוס, וואָס
האָט געדינט גאָט, און וועמעס הויז איז געשטאַנען נאָענט צו דער
8 שול. און קריספוס, דער גַבאי פון דער שול, מיט זיין גאַנצן
הויז, האָבן געגלויבט אין דעם האַר; און אַ סַך פון די קאָרינטער,
בעת זיי האָבן געהערט פאָולוסן, האָבן געגלויבט, און זענען
9 געטאָובלט געוואָרן. און דער האַר האָט געזאָגט צו פאָולוסן
דורך אַ זעאונג ביינאַכט: האָב ניט קיין מוֹרא, נייערט רעד, און
10 שווייג ניט; וואָרים איך בין מיט דיר, און קיינער וועט דיך ניט

אָנרירן דיר שלעכטם צוּ טאָן; וואָרים איך האָב אַ סַך פּאָלק
11 אין דער דאָזיקער שטאָט. אוּן ער האָט דאָרטן געוווּנט אַ יאָר
מיט זעקס חֳדשים, אוּן האָט געלערנט צווישן זיי דאָם וואָריט פּוּן
12 גאָט. אוּן בעת גאַליאָ איז געווען פּראָקאָנסוּל פּוּן אַכאַיאַ, זענען
די יִידן אויפגעשטאַנען אינאיינעם קעגן פּאָולוסן אוּן האָבן אים
13 געבראַכט פאַר דעם כִּסֵּא־הַמִשפּט, אוּן גענאָגט: דער דאָזיקער
מאַן טוט איבערredן מענטשן צוּ דינען גאָט לחֵיפּך דער תּוֹרה.
14 אוּן בעת פּאָולוס האָט געוואָלט עפענען זיין מויל, האָט גאַליאָ
געזאָגט צוּ די יִידן: אויב דאָם וואָלט געווען אַן ענין פּוּן
אומרעכט, אָדער פּוּן שענדלעכער רִשעות, וואָלט געווען רעכט,
איך זאָל האַלטן מיט אייך, יידישע מענטשען, אָבער אַזוי ווי דאָם
15 זענען שַאלות איבער וואָרטער אוּן נעמען אין אייער דַת, איז דאָם
אייער אייגענער עֶסק; איך וויל ניט זיין קיין שופט איבער די
16 דאָזיקע זאַכן. אוּן ער האָט זיי פאַרטריבן פּוּן דעם כִּסֵּא־הַמִשפּט.
17 אוּן זיי האָבן אַלע געכאַפּט סאָסטענעס, דעם גַבאי פּוּן דער שוּל,
אוּן האָבן אים געשלאָגן פאַר דעם כִּסֵּא־הַמִשפּט. אוּן גאַליאָנען
18 האָט דאָם ווייניק וואָם געאַרט. אוּן פּאָולוס איז נאָך דאָרטן
פאַרבליבן אַ סַך טעג, אוּן דערנאָך האָט ער זיך געזעגנט מיט
די ברידער, אוּן איז אַוועקגעפאָרן פּוּן דאָרטן מיט אַ שיף קיין
סיריע, אוּן מיט אים פּריסקילע אוּן עַקילַס, נאָכדעם ווי ער האָט
זיך אָפּגעגאַלט זיין קאָפּ אין קענכרעיע; וואָרים ער האָט געגומען
19 אויף זיך אַ נֵדר. אוּן זיי זענען געקומען קיין עפעזוס, אוּן ער האָט
זיי דאָרטן איבערgelאָזט; אָבער ער אַליין איז אַריינגעאַנגען
20 אין דער שוּל, אוּן האָט גערעדט מיט די יִידן. אוּן זיי האָבן
אים געבעטן, ער זאָל בּיי זיי בלייבן אַ לענגערע צייט, נאָר ער
21 האָט ניט איינגעוויליקט; אוּן בעת ער האָט זיך מיט זיי געזעגנט,
האָט ער געזאָגט: איך וועל מיך ווידער צוּ אייך אומקערן, אִם
22 יִרצֶה הַשֵּם, אוּן ער איז אָפּגעפאָרן מיט אַ שיף פּוּן עפעזוס. אוּן
אַז ער איז געקומען קיין קֵיסַריה, איז ער אַרויפגעגאַנגען אוּן
האָט באַגריסט די קְהִילה, אוּן דערנאָך האָט ער אַראָפּגעניידערט

23 קיין אַנטיאָכיע. און נאָכדעם ווי ער האָט דאָרטן פאַרבראַכט
אַ שטיקל צייט, האָט ער אָפּגעקערט, און איז דורכגעגאַנגען
אין אַ סֵדר דורך דער געגנט פון גאַלאַטיע, און פריגיע, און
24 האָט געטאָן שטאַרקן אַלע תַלמידים. און איינער אַ יִד מיטן
נאָמען אַפּאָלאָס, וואָס האָט געשטאַמט פון אַלעקסאַנדריע, איז
געקומען קיין עפעזום. ער איז געווען אַ געלערנטער מענטש, און
25 גוט באַהאַוונט אין די כִּתבֵי־הַקוֹדֶש. דער דאָזיקער איז געווען
געלערנט אין דעם וועג פון דעם האַר, און מַחמת ער איז געווען
פייעריק אין גיסט, האָט ער גערעדט און געלערנט פינקטלעך
בנוגֵע ישוּעַן, הַגַם ער האָט נאָר געקענט די טבילה פון יוֹחָנָן.
26 און ער האָט אָנגעהויבן צו רעדן מוטיק אין דער שול. און אַז
פּריסקילע און עַקילַס האָבן אים געהערט, האָבן זיי אים גענומען
צו זיך, און האָבן אים דערקלערט נאָך פינקטלעכער דעם וועג
27 פון גאָט. און ווען ער האָט געוואָלט גיין קיין אַכאַיאַ, האָבן אים
די ברידער דערמוטיקט, און האָבן געשריבן די תַלמידים, אים
מקַבל־פָּנים צו זיין. און אַז ער איז אָנגעקומען, האָט ער אַ סַך
28 געהאָלפן די, וואָס האָבן געגלויבט דורך דעם חֶסֶד, וואָרים ער
האָט שטאַרק בייַגעקומען די יִידן, און דאָס עפנטלעך, בעת ער
האָט באַוויזן דורך די כִּתבֵי־הַקוֹדֶש, אַז ישוּע איז דער מָשִׁיחַ.

יט און עס איז געווען, בעת אַפּאָלאָס איז געווען אין קאָרינט, איז
פּאָולוס דורכגעגאַנגען דורך דעם אויבערשטן לאַנד, און איז
געקומען קיין עפעזום, און האָט געפונען עטלעכע תַלמידים.
2 און ער האָט צו זיי געזאָגט: האָט איר מקַבל געווען דעם
רוּחַ־הַקוֹדֶש, ווען איר זענט געוואָרן מַאמִינים? האָבן זיי צו אים
געזאָגט: מיר האָבן אַפילו ניט געהערט, צי סע איז פאַראַן אַ
3 רוּחַ־הַקוֹדֶש. און ער האָט געזאָגט: אויף וואָס דען זענט איר
4 געטוֹבלט געוואָרן? האָבן זיי געזאָגט: אויף יוֹחָנָנס טבילה. און
פּאָולוס האָט געזאָגט: יוֹחָנָן האָט געטוֹבלט מיט דער טבילה
פון תשובה, און האָט געזאָגט צום פאָלק, אַז זיי זאָלן גלויבן
אין אים, וואָס דאַרף קומען נאָך אים, דאָס הייסט, אין ישוּעַן.

5 און אַז זיי האָבן דאָס געהערט, האָבן זיי זיך געלאָזט טובלען
6 אין דעם נאָמען פון דעם האַר יֵשוּע. און בעת פּאָולוס האָט
אַרויפגעלייגט אויף זיי זיינע הענט, איז אויף זיי געקומען דער
רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ; און זיי האָבן גערעדט מיט אַנדערע לשונות, און
7 האָבן נבִיאות געזאָגט. און זיי זענען געווען אַן עֶרֶך פון צוועלף
8 מענטשן. און ער איז אַריַינגעגאַנגען אין דער שול און האָט
מוטיק גערעדט אין מֶשֶׁך פון דריי חֳדָשים, און האָט זיך מִתווַכֵּחַ
9 געווען און איבערצייגט בנוגֵע דעם מַלכות פון גאָט. אָבער ווען
עטלעכע זענען געווען פאַרהאַרטעוועט און האָבן ניט געגלויבט,
און גערעדט שלעכטס פאַר דעם פּאָלק פונוועגן דעם וועג,
האָט ער אָפּגעקערט פון זיי, און אָפּגעשיידט די תַּלמידים, און
האָט זיך יעדן טאָג מִתווַכֵּחַ געווען אין דעם בֵּית־הַמִּדרש פון
10 טיראַנוס. און דאָס האָט זיך געצויגן אַ מֶשֶׁך פון צוויי יאָר, אַזוי,
אַז אַלע, וואָס האָבן געוואוינט אין אַזיע, האָבן געהערט דאָס
11 וואָרט פון דעם האַר, סיי יִידן און סיי גריכן. און גאָט האָט
געטאָן אויסערגעווייַנלעכע וואונדער דורך די הענט פון פּאָולוסן,
12 אַזוי, אַז מען האָט פון זיין לַייב אַוועקגעטראָגן טיכלעך, אָדער
פאַרטיכער פאַר די שוואַכע, און די חולאַתן האָבן זיך אָפּגעטאָן
13 פון זיי, און די בייזע גייסטער זענען אַרויסגעגאַנגען. און עטלעכע
פון די וואַנדערנדיקע יִידישע אָפּשפּרעכערס, האָבן געניטמען
אויף זיך אָנצורופן דעם נאָמען פון דעם האַר יֵשוּע איבער די,
וואָס האָבן געהאַט די בייזע גייסטער, און האָבן געזאָגט: איך
14 באַשוואר אייך ביי יֵשוּעַן, וועמען פּאָולוס איז מבַשֵּׂר. און עס
זענען געווען זיבן זין פון איינעם סכֵּוָה, אַ יִידישער כֹּהֵן־גָּדול, וואָס
15 האָבן דאָס געטאָן. און דער בייזער גייסט האָט געענטפערט,
און צו זיי געזאָגט: יֵשוּעַן קען איך, און פּאָולוסן קען איך, ווער
16 אָבער זענט איר? און דער מענטש, אין וועמען עס איז געווען
דער בייזער גייסט, איז אויף זיי אַרויפגעשפרונגען, און האָט
זיי אַלע גוואַלד געווען, אַזוי אַז זיי זענען אַרויסגעלאָפן פון יענעם
17 הויז נאַקעט און צעשלאָגן. און דאָס איז באַקאַנט געוואָרן צו

אַלע יִידן אוּן גריכן, וואָם האָבן געוואוינט אין עפעזוס; אוּן אַ
פַּחד איז אויף זיי אַלע געפאַלן, אוּן דער נאָמען פּוּן דעם האַר
18 יֵשוּעַ איז געוואָרן געגרויסט. אוּן אַ סַך פּוּן דִי, וואָם האָבן
געגלויבט, זענען געקומען אוּן האָבן זיך מְתוַדה געווען, אוּן האָבן
19 באַקאַנט געמאַכט זייערע מַעשִׂים. אוּן אַ סַך, וואָם האָבן זיך
אָפּגעגעבן מיט כִּישׁוּף, האָבן צוזויפגעבראַכט זייערע ביכער,
אוּן האָבן זיי פאַרברענט פאַר אַלעמען אין די אויגן; אוּן זיי האָבן
באַרעכנט דעם ווערט דערפוּן, אוּן האָבן געפוּנען, אַז עס האָט
20 באַטראָפן פּופציק טויזנט זילבערשטיק. אָט אַזוי איז דאָס ווָארט
21 פּוּן גאָט מעכטיק געוואַקסן אוּן איז באַשטאַנען. אוּן נאָכדעם
ווי די דאָזיקע זאַכן זענען פאַרענדיקט געוואָרן, האָט פּאָולוּס
זיך פירגענומען אין זיין גייסט, דורכצוגיין דורך מאַקעדאָניע אוּן
אַכאַיאַ, אוּן צו גיין קיין ירוּשָׁלַיִם, אוּן ער האָט געזאָגט: נאָכדעם
22 ווי איך וועל דאָרטן זיין, מוז איך אויך זען רוים. אוּן ער האָט
געשיקט קיין מאַקעדאָניע צוויי פּוּן דִי, וואָם האָבן אים געהאָלפן,
טימאָטעוס אוּן ערַאסטוס, אוּן ער אַליין איז נאָך פאַרבליבן אַ
23 צייט אין אַזיע. אוּן אַרום יענער צייט האָט זיך אויפגעהויבן
24 אַ שטיקל מהוּמה בנוֹגֵע דעם דֶּרֶך. וואָרים איינער אַ מאַן
מיטן נאָמען דעמעטריוס, אַ זילבערשמיד, וואָס האָט געמאַכט
זילבערנע טעמפּלען פּוּן אַרטעמיס, האָט אַריַנגעבראַכט גוטע
25 הַכנָסות פאַר די בַּעלי־מלָאכות. זיי האָט ער צוזויפגענומען מיט
די אַרבעטער פּוּן דעם זעלבן פאַך, אוּן האָט געזאָגט: מענער,
איר ווייסט, אַז פּוּן דער דאָזיקער מלָאכה הענגט אָך אונדזער
26 פַּרנָסה. אוּן איר זעט אוּן הערט, אַז ניט נאָר אין עפעזוס אַליין,
נייערט כּמעט איבער גאַנץ אַזיע האָט דער דאָזיקער פּאָולוּס
איבערגערעדט אוּן אָפּגעקערט אַ סַך מענטשן, ווייל ער זאָגט, אַז
דאָס זענען ניט קיין געטער, וואָס ווערן געמאַכט מיט די הענט.
27 אוּן ניט נאָר איז פאַראַן אַ סַכָּנה, אַז די דאָזיקע מלָאכה אונדזערע
זאָל קריגן אַ שלעכטן שֵׁם, נייערט אַז אויך דער טעמפּל פּוּן
דער גרויסער געטין אַרטעמיס זאָל בָּטל ווערן, אוּן אַז זי זאָל

אַפילו אַראָפּגעזעצט ווערן פון איר הערלעכקייט, זו, וואָס גאַנץ
28 אַזיע און די וועלט דינען איר. און אַז זיי האָבן דאָס געהערט,
זענען זיי געוואָרן פול מיט צאָרן, און האָבן אויסגעשריגן: גרוים
איז אַרטעמים פון די עפעזער! און די שטאָט איז געוואָרן פול
29 מיט געטומל: און זיי האָבן אַריינגעשטורעמט אין טעאַטער, און
האָבן מיטגעשלעפּט גאַיוסן און אַריסטאַרכוסן, מאַקעדאָניער,
30 וואָס זענען געווען פּאָולוסעס חַבֿרים אין דער נסיעה. און
בעת פּאָולוס האָט בדֵעה געהאַט אַריינצוגיין צווישן דעם פּאָלק,
31 האָבן די תַּלמידים אים ניט געלאָזן. און אויך עטלעכע פון די
עלטסטע פון אַזיע, וואָס זענען געווען זיינע פריינט, האָבן צו אים
געשיקט, און אים געבעטן, ניט צו דערוועגן זיך צו קומען אין
32 טעאַטער אַריין. און טייל האָבן געשריגן איין זאַך, און אַנדערע
עפּעס אַנדערש; וואָרים די פאַרזאַמלטע זענען געווען אין אַ
מהומה, און דער גרעסטער טייל האָט ניט געוואוסט, צוליב וואָס
33 זיי זענען זיך צוזאַמענגעקומען. און זיי האָבן אַרויסגעבראַכט
אַלֶקסַנדרן פון דעם המון, וועמען די יִידן האָבן אַרויסגעשטעלט
פאָרויס. און אַלֶקסַנדר האָט געבעטן מיט דער האַנט, און
האָט באַגערט צו האַלטן אַ פאַרטיידיקונג פאַר דעם פּאָלק.
34 אָבער ווען זיי האָבן באַמערקט, אַז ער איז אַ יִד, האָבן זיי
אַלע אין מֶשֶׁך פון צוויי שָׁעה געשריגן ווי מיט איין קול: גרוים
35 איז אַרטעמים פון די עפעזער! און אַז דער שטאָט־שרײַבער
האָט איינגעשטילט דאָס פּאָלק, האָט ער געזאָגט: מענער
פון עפעזוס, וועלכער מענטש וויים ניט, אַז די שטאָט פון די
עפעזער איז די טעמפּל־היטערין פון דער גרויסער אַרטעמים,
36 און פון איר איקאָנע, וואָס איז אַראָפּגעפאַלן פון הימל? און
הֶיות ווי די דאָזיקע זאַכן קאָנען ניט אָפּגעלייקנט ווערן, וואָלט
איר באַדאַרפט צו זיין שטיל, און גאָרניט טאָן איבערגעאיילט.
37 וואָרים איר האָט אַהערגעבראַכט די דאָזיקע מענטשן, וואָס
זענען ניט קיין רויבערס פון קיין טעמפּלען, אויך ניט קיין
38 לעסטערער פון אונדזער געטין. דעריבער, אויב דעמעטריוס און
די

דִי קִינסטלֶער, וואָם זענען מִיט אִים, הָאבן אַ טַענה קעגן עמיצן,
זענען דִי גערִיכטן אָפֿן, אוּן סע זענען פֿאַראַן פּראָקאָנסוּלן, לאָזן
39 זיי פֿאַרקלאָגן איינער דעם אַנדערן. אוּן הָאט איר עפּעס אַנדערע
ענְינִים, וועט דאָס אוֹיסגעגלִיכט ווערן אין דער געזעצלעכער
40 פֿאַרזאַמלוּנג. וואָרִים מִיר זענען אין סַכָּנה פֿאַרקלאָגט צוּ ווערן
פֿאַר דער הִינטיקער מהוּמה, ווייל עס איז ניטאָ קיין סִיבּה פֿאַר
איר; אוּן מִיר וועלן ניט קענען אָפּגעבּן קיין רעכנשאַפֿט פֿאַר
41 דער דאָזיקער מהוּמה. אוּן נאָכדעם ווי ער הָאט אַזוי געַרעדט,
הָאט ער דִי פֿאַרזאַמלוּנג פּוּנאַנדערגעלאָזט.

כ אוּן נאָכדעם ווי דִי מהוּמה הָאט זיך אִינגעשטִילט, הָאט פּאָולוֹס
געשיקט נאָך דִי תַּלמִידִים, אוּן אַז ער הָאט זיי מַזהִיר געווען
אוּן זיך מִיט זיי געזעגנט, הָאט ער אָפּגעקערט צוּ פֿאָרן קיין
2 מאַקעדאָניע. אוּן בעת ער איז דוּרכגעצויגען דוּרך יענע געגנטן,
אוּן הָאט זיי געטרייסט מִיט אַ סַך רייד, איז ער געקוֹמען קיין
3 גריכנלאַנד. אוּן נאָכדעם ווי ער הָאט דאָרטן פֿאַרבראַכט דריי
חֳדָשִׁים, אוּן אַ פֿאַרשוועָרונג איז קעגן אִים געמאַכט געוואָרן מצַד
דִי יִידן, בעת ער איז געווען גרייט אָפּצופֿאָרן מִיט אַ שִׁיף קיין
סִיריע, הָאט ער באַשלאָסן זיך אוּמצוקערן דוּרך מאַקעדאָניע.
4 אוּן עם הָאבן אִים באַגלייט סאָפּאַטרוֹס פּוּן בעראָיע, דער זוֹן פּוּן
פִּירוֹסן; אוּן פּוּן דִי טעסאַלאָניקער, אַריסטאַרכוֹס אוּן סעקוּנדוֹס;
אוּן גאַיוֹס פּוּן דערבּע, אוּן טִימאָטעאוֹס; אוּן פּוּן אַזיע, טִיכִיקוֹס
5 אוּן טראָפֿימוֹס. אוּן דִי דאָזיקע זענען געגאַנגען פֿאָרויס, אוּן
6 הָאבן געוואַרט אויף אוּנדז אין טראָאַס. אוּן נאָך פֶּסַח זענען
מִיר אָפּגעפֿאָרן פּוּן פִּילִיפּי, אוּן אין פִּינף טעג אַרוֹם זענען מִיר
געקוֹמען צוּ זיי קיין טראָאַס, וואוּ מִיר זענען פֿאַרבלִיבן זִיבן טעג.
7 אוּן אויף דעם ערשטן טאָג נאָך דעם שַׁבָּת, בעת מִיר זענען זיך
צוּנויפֿגעקוֹמען צוּ ברעכן ברוֹיט, הָאט פּאָולוֹס געַרעדט מִיט זיי,
ווייל ער הָאט בדֵּעה געהאַט אויף מאָרגן אַוועקצופֿאָרן; אוּן ער
8 הָאט פֿאַרצויגן זיין דרָשה ביז האַלבער נאַכט. אוּן עם זענען
געווען אַ סַך ליכט אין דעם אויבערשטן חֶדר, וואוּ מִיר זענען

9 געווען פּאַרזאַמלט אינאיינעם. און איינער אַ בָּחור מיטן נאָמען
עוטיכוס איז געזעסן אין דעם פענצטער, און איז אַריַינגעפאַלן
אין אַ טיפן שלאָף; און בעת פּאָולוס האָט נאָך לאַנג גערעדט,
איז אים שלאָף ביַיגעקומען, און ער איז אַראָפּגעפאַלן פּון דעם
10 דריטן שטאָק, און מען האָט אים אויפגעהויבן אַ טויטן. און
פּאָולוס איז אַראָפּגעגאַנגען, און האָט זיך פּאַרבויגן איבער
אים, און האָט אים אַרומגענומען, און געזאָגט: שרעקט אייך
11 ניט, וואָרים זיין נשָמה איז אין אים. און נאָכדעם ווי ער איז
אַרויפגעגאַנגען, און האָט געברָאכן ברויט, און געגעסן, האָט ער
מיט זיי גערעדט אַ לאַנגע צייט, ביז עס איז געוואָרן טאָג, און
12 דערנאָך איז ער אַוועקגעגאַנגען. און זיי האָבן אָפּגעפירט דאָס
13 יינגל אַ לבֿעדיקן, און האָבן זיך שטאַרק געטרייסט. און מיר
זענען געגאַנגען פּאָרויס צו דער שיף, און זענען אָפּגעפאָרן קיין
אַסאָס, און האָבן בדֵעה געהאַט דאָרט אַריַינצונעמען פּאָולוסן;
וואָרים אַזוי האָט ער באַשלאָסן, ווייל ער האָט געוואָלט גיין
14 צופֿיס. און אַז ער האָט אונדז באַגעגנט אין אַסאָס, האָבן מיר
15 אים אַריַינגענומען, און זענען געקומען קיין מיטולענע. און פּון
דאָרטן זענען מיר אָפּגעפאָרן, און זענען אויף דעם אַנדערן טאָג
געקומען קעגנאיבער קיאָס; און דעם אַנדערן טאָג האָבן מיר
געלאַנדט אין סאַמאָס; און אַ טאָג שפּעטער זענען מיר געקומען
16 קיין מילעטוס. וואָרים פּאָולוס האָט באַשלאָסן פאַרבייצופּאָרן
עפעזוס, כדי ער זאָל ניט דאַרפן פאַרברענגען קיין צייט אין
אַזיע; מַחמת ער האָט זיך געאיילט, אויף ווי ווייט מעגלעך, צו
17 זיין אין ירושָלַים אויף שבועות. און פּון מילעטוס האָט ער
געשיקט קיין עפעזוס, און האָט געלאָזט רופן צו זיך די זקֵנים פּון
18 דער קהִילה. און אַז זיי זענען צו אים געקומען, האָט ער צו זיי
געזאָגט: איר אַליין וויסט, פּון דעם ערשטן טאָג אָן, וואָס איך
בין געקומען קיין אַזיע, וויאַזוי איך האָב מיט אייך פאַרבראַכט
19 די גאַנצע צייט, בעת איך האָב געדינט דעם האַר מיט דעם
גאַנצער ענָווה, און מיט טרערן, און מיט נסיונות, וואָס זענען מיך

20 באַפאַלן דורך די פאַרשוועריקייטן פון די יִידן; ווי איך האָב מיך
ניט אָפּגעהאַלטן פון אָנזאָגן אייך עפּעס, וואָס איז ניצלעך, און
21 אייך געלערנט עפנטלעך, און פון הויז צו הויז, און האָב מֵעיד
געווען סיי פאַר יִידן, סיי פאַר גריכן, פונוועגן תּשובה צו גאָט,
22 און אָמונה צו אונדזער האַר יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ. און איצט, זעט, איך
גיי געבונדן אין דעם גייסט קיין ירוּשָׁלַיִם, און איך ווייס ניט, וואָס
23 מיך וועט דאָרטן טרעפן; אַחוץ, וואָס דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ טוט מיר
עֵדות־זאָגן אין יעדער שטאָט, אַז קייטן און צָרות וואַרטן אויף
24 מיר. אָבער איך האַלט ניט מיין לעבן אַזוי טייער פאַר מיר אַליין,
ווי דאָס אַז איך זאָל קענען פאַרענדיקן מיין גאַנג, און די עוּבדא,
וואָס איך האָב מקַבל געווען פון דעם האַר יֵשוּעַ, מֵעיד צו זיין
25 די גוטע בשׂורה פונוועגן דעם חֶסֶד פון גאָט. און איצט, זעט,
איך ווייס, אַז איר אַלע, צווישן וועמען איך בין אַרומגעגאַנגען
און האָב אָנגעזאָגט דאָס מַלכות, וועט מיין פָּנים מער ניט זען.
26 דעריבער בין איך מֵעיד פאַר אייך הײַנטיקן טאָג, אַז איך בין
27 ריין פון אייער אַלעמענס בלוט. וואָרים איך האָב ניט פאַרמיטן
28 פאַר אייך אָנצוזאָגן די גאַנצע עֵצה פון גאָט. גיט אַכטונג אויף
זיך אַליין, און אויף דער גאַנצער סטאַדע, איבער וועלכער דער
רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ האָט אייך געמאַכט פאַר אויפזעער, צו פּיטערן די
עֵדה פון גאָט, וואָס ער האָט זיך געקויפט מיט זיין אייגן בלוט.
29 איך ווייס, אַז נאָך מיין אַוועקגיין, וועלן בייזע וועלף אַריין צווישן
30 אייך, און ניט שוינען די סטאַדע; און פון צווישן אייך אַליין וועלן
אויפשטיין מענטשן, וועם וועלן רעדן פאַרקערטע זאַכן, אָפּצויציען
31 די תַלמידים נאָך זיך. דעריבער, גיט אַכטונג און געדענקט, אַז
אין מֶשֶך פון דריי יאָר האָב איך ניט אויפגעהערט צו וואָרענען
32 יעדן איינעם מיט טרערן טאָג און גאַכט. און איצט לאָז איך
אייך אויף גאָטס באַראָטן, און צו דעם וואָרט פון זיין חֶסֶד, וואָס
איז בכּוח אייך אויפצובויען, און צו געבן אייך די ירושה צווישן
33 אַלע די, וואָס זענען געהיילט. איך האָב ניט געגלוסט קיין
34 שום מענטשנס זילבער, אָדער גאָלד, אָדער קלײדונג. איר

אַליין וויסט, אַז די דאָזיקע הענט האָבן געדינט פאַר מיינע
35 באַדערפענישן, און פאַר די, וואָס זענען געווען מיט מיר. אין
אַלצדינג האָב איך אייך געוויזן אַ ביישפיל, אַז מיט אַרבעט אויף
אַזאַ מין אופן, דאַרפט איר העלפן די שוואַכע, און צו געדענקען
די רייד פון דעם האַר יֵשוּע, וואָס ער האָט געזאָגט: סאאיז
36 בעסער צו געבן, ווי צו נעמען. און נאָכדעם ווי ער האָט דאָס
געזאָגט, האָט ער גענייגט זיינע קני און מיט זיי אַלע מִתפַלֵל
37 געווען. און זיי האָבן אַלע ביטער געוויינט, און זענען געפאַלן
38 פאָולוסן אויפן האַלדז און האָבן אים געקושט, און מער פון אַלץ
האָבן זיי זיך מצַער געווען פונווענען דעם וואָרט, וואָס ער האָט
געזאָגט, אַז זיי וועלן זיין פָּנים מער ניט זען. און זיי האָבן אים
באַגלייט אויף זיין וועג צו דער שיף.

כא און עס איז געווען, אַז נאָכדעם ווי מיר האָבן זיך אָפּגעשיידט
פון זיי און זענען אַוועקגעפאָרן מיט אַ שיף, זענען מיר מיט
אַ גלַייכן וועג געקומען קיין קאָס, און דעם אַנדערן טאָג קיין
2 ראָדאָס, און פון דאָרטן קיין פאַטאַראַ. און אַזוויי מיר האָבן
געפונען אַ שיף, וואָס איז געגאַנגען קיין פעניקיע, זענען מיר
3 אַריַינגעגאַנגען און זענען אָפּגעפאָרן. און נאָכדעם ווי מיר האָבן
געזעענט און געזען קיפּרוס, און עס געלאָזן צו דער לינקער
זייט, זענען מיר געפאָרן קיין סיריע, און זענען אָנגעקומען קיין
צור, וואָרים דאָריטן האָט די שיף געדאַרפט אויסלאָדן איר
4 מַשׂא. און אַז מיר האָבן געפונען די תַלמידים, זענען מיר דאָרטן
פאַרבליבן זיבן טעג. און זיי האָבן געזאָגט צו פאָולוסן דורך דעם
5 רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, אַז ער זאָל ניט אַרויפגיין קיין ירוּשָלַיִם. און עס
איז געווען, אַז נאָכדעם ווי מיר האָבן פאַרפילט די טעג, האָבן
מיר אַוועקגעצויגן און זענען געגאַנגען אויף אונדזער וועג; און זיי
אַלע האָבן אונדז באַגלייט מיט זייערע וויבער און קינדער, ביז
מיר זענען אַרויס פון דער שטאָט. און מיר האָבן געקניט ביים
ים־ברעג און מִתפַלֵל געווען, און האָבן זיך געזעגנט איינער מיטן
6 אַנדערן. דערנאָך זענען מיר אַריַינגעגאַנגען אין דער שיף, און

7 זיי האָבן זיך אומגעקערט אַהיים. און אַז מיר האָבן פאַרענדיקט
די נסִיעה פון צור, זענען מיר אָנגעקומען קיין עַכּו, און האָבן
אָפּגעגעבן שָלום די ברידער, און זענען פאַרבליבן מיט זיי
8 אַ טאָג. און אויף מאָרגן האָבן מיר אַוועקגעצויגן, און זענען
געקומען קיין קֵיסַריה, און מיר זענען אַריַינגעגאַנגען אין דעם הויז
פון פיליפּוסן, דעם בַּעל־מבַשֵר, וואָס איז געווען איינער פון די
9 זיבן, און זענען פאַרבליבן מיט אים. און ער האָט געהאַט פיר
10 טעכטער, בתולות, וואָס האָבן נביאות געזאָגט. און בעת מיר
זענען דאָרטן געווען עטלעכע טעג, איז אַראָפּגעקומען פון יהודה
11 איינער אַ נָביא מיטן נאָמען אַגאַבוס. און ער איז געקומען צו
אונדז, און האָט גענומען פּאָולוסעס גאַרטל, און האָט זיך געבונדן
זיינע אייגענע פים און הענט, און האָט געזאָגט: דאָס זאָגט דער
רוּחַ־הַקוֹדֶש: אַזוי וועלן די יִידן אין ירושָלַיִם בינדן דעם מענטשן,
וואָס האָט דעם דאָזיקן גאַרטל, און וועלן אים איבערענטפערן אין
12 די הענט פון די גויים. און אַז מיר האָבן דאָס געהערט, האָבן מיר
און די מענטשן פון יענעם אָרט אים געבעטן, ניט אַרויפצוגיין קיין
13 ירושָלַיִם. דעמאָלט האָט פּאָולוס געענטפערט: וואָס טוט איר,
וואָס וויינט איר און צעברעכט מיר מיין האַרץ? וואָרים איך בין
אָנגעבריט ניט נאָר געבונדן צו ווערן, נייערט אויך צו שטאַרבן
14 אין ירושָלַיִם פונוועגן דעם נאָמען פון דעם האַר יֵשוּע. און אַז ער
האָט זיך ניט גלאָזט איבערערעדן, האָבן מיר אויפגעהערט, און
15 געזאָגט: דער רָצון פון גאָט זאָל געשען. און נאָך די דאָזיקע טעג
האָבן מיר געענדיקט אונדזערע זאַכן, און זענען אַרויפגעגאַנגען
16 קיין ירושָלַיִם. און סע זענען מיט אונדז אויך געגאַנגען עטלעכע
תַלמידים פון קֵיסַריה, וואָס האָבן אונדז געפירט צו מנאַסאָנען
פון קיפּרוס, אַן אַלטער תַלמיד, ביי וועמען מיר האָבן געזאָלט
17 איַינשטיין. און אַז מיר זענען געקומען קיין ירושָלַיִם, האָבן די
18 ברידער אונדז מקַבל־פָּנים געווען מיט שִמחה. און אויף דעם
אַנדערן טאָג איז פּאָולוס מיט אונדז אַריַינגעגאַנגען צו יַעקֹבן;
19 און אַלע זקֵנים זענען אַהין געקומען. און נאָכדעם וויו ער האָט
זיי

זיי געגעבן שָׁלום־עליכם, האָט ער דערציילט בַּאריכות, וואָם
20 גאָט האָט דורך זיין עובדא געטאָן צווישן די אומות־הָעולם. און
בעת זיי האָבן דאָם געהערט, האָבן זיי געלויבט גאָט; און זיי
האָבן צוּ אים געזאָגט: דו זעסט, ברודער, וויפל טויזנטער יידן
עם זענען פאַראַן, וואָם גלויבן, און זיי זענען אַלע קַנאים פאַר דער
21 תּורה; און מע האָט זיי מוֹדיע געווען וועגן דיר, אַז דו לערנסט
אַלע יידן, וואָם זענען צווישן די אומות־הָעולם, אָפּצוקערן זיך פּון
משׁהן, מיט דעם, וואָם דו זאָגסט זיי, אַז זיי זאָלן ניט מַל זיין
זייערע קינדער, און אויך ניט לעבן נאָך די חוקים פּון דער תּורה.
בכֵּן, וואָם זאָלן מיר טאָן? זיי וועלן אַוודאי הערן, אַז דו ביסט
22 געקומען. טו דעריבער דאָס, וואָם מיר זאָגן דיר: מיר האָבן
23 פּיר מענטשן, וואָם האָבן אַ נֵדר אויף זיך; נעם די דאָזיקע און
24 רייניק דיך מיט זיי, און נעם אויף זיך די הוֹצאות פאַר זיי, אַז
זיי זאָלן זיך קענען אָפּגאָלן זייערע קעפּ; און אַלע וועלן ווִיסן, אַז
דאָס, וואָם זיי האָבן געהערט וועגן דיר, איז ניט אֱמת, נייערט
אַז אויך דו אַליין גייסט אויפן דֶּרֶך צַדיקים, און היטסט אָף די
תּורה. און וואָם שַׁייך די גלייביקע גויים, האָבן מיר געשריבן,
25 און גוזר געווען, אַז זיי זאָלן זיך אָפּהאַלטן פּון דעם, וואָם מע האָט
מַקריב געווען צוּ אָפּגעטער, און פּון בלוּט, און פּון וואָם סאָאיז
26 דערוואָרגן געוואָרן, און פּון זנוּת. דעמאָלט האָט פּאָולוס געזומען
די מענטשן, און אויף דעם אַנדערן טאָג האָט ער זיך גערייניקט
מיט זיי, און איז געגאַנגען אין דעם בֵּית־הַמקדש אַריין, כדי צוּ
געבן צוּ וויסן, ווען סע וועלן דערפילט ווערן די טעג פּון זייער
רייניקונג, און דער קָרבן וועט געבראַכט ווערן פאַר יעדן איינעם
27 פּון זיי. און נאָכדעם ווי די זיבן טעג האָבן זיך שוין געהאַט כּמעט
פאַרענדיקט, האָבן די יידן פּון אַזיע אויפגעהעצט דאָס גאַנצע
פּאָלק, בעת זיי האָבן אים געזען אין בֵּית־הַמקדש, און האָבן
28 אויסגעשטרעקט זייערע הענט אויף אים, און האָבן געשריגן:
מענטשן פּון יִשׂרָאל, העלפט! דאָס איז דער מאַן, וואָם לערנט
אַלע מענטשן אומעטום אַנטקעגן דעם פּאָלק ישׂראל און דער

תּורה אוּן דעם דאָזיקן הײליקן אָרט; אוּן חּוצדעם האָט ער אויך
געבראַכט גריכן אין בֵּית־הַמִקדש אַריין, אוּן האָט מחַלֵל געווען
29 דעם דאָזיקן מָקום־קָדוש. ווָאָרים זיי האָבן פריער געזען מיט
אים אין שטאָט טראָפימוסן, דעם עפעזער, אוּן האָבן געמיינט,
30 אַז פָאוּלוס האָט אים אַריַינגעבראַכט אין בֵּית־הַמִקדש. אוּן
די גאַנצע שטאָט האָט געטומלט, אוּן דאָס פאָלק איז זיך
צוּנויפגעלאָפן; אוּן זיי האָבן אָנגענומען פָאוּלוסן, אוּן האָבן אים
אַרויסגעשלעפט פון דעם בֵּית־הַמִקדש; אוּן די טויערן זענען
31 תֵּיכף געשלאָסן געוואָרן. אוּן בעת זיי האָבן אים געוואָלט טייטן,
איז אָנגעקומען אַ יְדיעה צום טריבון פון דער קאָהורטע, אַז גאַנץ
32 ירושָלַים איז אין גערודער. אוּן ער האָט תֵּיכף גענומען זעלנער
אוּן קֶנטוריונים, אוּן איז אַראָפגעלאָפן צו זיי. אוּן אַז זיי האָבן
דערזען דעם טריבון אוּן די זעלנער, האָבן זיי אויפגעהערט צו
33 שלאָגן פָאוּלוסן. אוּן דער טריבון איז צוגעגאַנגען, אוּן האָט אים
אָנגענומען, אוּן באַפוילן מען זאָל אים בינדן מיט צוויי קייטן, אוּן
34 געפרעגט, ווער ער איז, אוּן וואָס ער האָט געטאָן. אוּן טייל פון
דעם פאָלק האָבן געשריגן איין זאַך, אוּן טייל עפעס אַנדערש;
אוּן אַזויווי ער האָט צוליב דעם געטומל ניט געקענט דערניין קיין
טאָלק, האָט ער באַפוילן, אים צו ברענגען אין דער פעסטונג
35 אַריין. אוּן בעת ער איז צוגעקומען צו די טרעפ, האָבן די
36 זעלנער אים געטראָגן צוליב דעם צאָרן פון דעם עולָם; ווָאָרים
די מאַסע איז נאָכגעגאַנגען, אוּן האָט געשריגן: אַוועק מיט אים!
37 אוּן בעת פָאוּלוס האָט געזאָלט אַריַינגעבראַכט ווערן אין דער
פעסטונג, האָט ער געזאָגט צום טריבון: מעג איך דיר עפעס
38 זאָגן? אוּן ער האָט געזאָגט: קענסטו גריכיש? ביסטו דען ניט
דער מִצרי, וואָס האָט ניט לאַנג צוריק געמאַכט אַ מרידה, אוּן
האָט אַרויסגעפירט אין דער מִדבר אַריין די פיר טויזנט ליַט פון
39 די רוצחים? אָבער פָאוּלוס האָט געזאָגט: איך בין אַ יִד פון
טאַרסוס אין קיליקיע, אַ תּושב פון אַן אָנגעזעענער שטאָט; אוּן
40 איך בעט דיך, גיב מיר דערלויבעניש צו רעדן צום פאָלק. אוּן

אַז ער האָט אים געגעבן דערלויבעניש, האָט פּאָולוס, ווי ער איז
אַזוי געשטאַנען אויף די טרעפּ, אַ מאַך געטאָן מיט דער האַנט
צום פּאָלק. און נאָכדעם ווי עס איז געוואָרן זייער שטיל, האָט ער
געערעדט צו זיי אויף לָשון־קוֹדֶש, אַזוי צו זאָגן:
כב ברידער און פּאָטערס, הערט אויס די פּאַרטיידיקונג, וואָס איך
2 מאך איצט פאַר אייך. און בעת זיי האָבן געהערט, אַז ער
רעדט צו זיי אויף לָשון־קוֹדֶש, זענען זיי געוואָרן נאָך שטילער.
3 און ער האָט געזאָגט: איך בין אַ יִד, געבוירן אין טאַרסוס פּון
קיליקיע, אָבער דערצויגן אין דער דאָזיקער שטאָט, ביי די פּיס
פּון גַמליאֵל, געלערנט לויט די דִקדוּקֵי־עַניות פּון דער תּורה
פּון אונדזערע אָבות, און בין געווען אַ קַנאי פּון גאָטס־וועגן,
4 פּונקט ווי איר אַלע זענט אין דעם היינטיקן טאָג. איך האָב
גערוֶדפט דעם דאָזיקן דֶרך ביז צום טויט, און האָב געבונדן און
5 איבערגעענטפערט צו תּפִיסה סיי מענער און סיי פרויען, אַזוויוי
דער כֹהן־גָדול און דער גאַנצער שטאַנד פּון די זקֵנים קענען
אויף מיר עֵדות־זאָגן, פּון וועמען איך האָב באַקומען בריוו צו
די ברידער, און האָב געצויגן קיין דַמֶשֶׂק צו ברענגען אויך די,
וואָס זענען דאָרטן געווען, געבונדן קיין ירושָלַים, כדי זיי זאָלן
6 באַשטראָפט ווערן. און עס איז געווען, בעת איך בין געווען
אויף מיין נסִיעה, און האָב מיך דערנענטערט צו דַמֶשֶׂק, האָט
אין מיטן טאָג פּלוצים געשיינט אַרום מיר אַ גרויס ליכט פּון
7 הימל. און איך בין געפאַלן צו דער ערד, און האָב געהערט אַ
8 קול זאָגן צו מיר: שָׁאוּל שָׁאוּל, פאַרוואָס רוֹדֶפסטו מיך? און
איך האָב געענטפערט: ווער ביסטו, האַר? און ער האָט צו
מיר געזאָגט: איך בין יֵשוּע הַנוצרי, וועמען דו רוֹדֶפסט. און
9 די, וואָס זענען מיט מיר געווען, האָבן געזען דאָס ליכט, נאָר זיי
האָבן ניט געהערט דאָס קול, וואָס האָט צו מיר געערעדט. און
10 איך האָב געזאָגט: וואָס זאָל איך טאָן, האַר? און דער האַר
האָט צו מיר געזאָגט: שטיי אויף, און גיי קיין דַמֶשֶׂק, און דאָרט
וועט דיר געזאָגט ווערן פּונווענען אַלצדינג, וואָס איז באַשטימט

11 פאַר דיר צו טאָן. און אַזויווי איך האָב ניט געקאָנט זען צוליב
דעם גלאַנץ פון יענעם ליכט, בין איך געפירט געוואָרן ביי דער
האַנט פון די, וואָס זענען מיט מיר געווען, און בין געקומען קיין
12 דַמֶשֶׂק. און איינער חַנַנְיָה, אַ פרומער מענטש לויט דער תורה,
מיט אַ גוטן שֵם צווישן אַלע יידן, וואָס האָבן דאָרטן געוואוינט,
13 אוז געקומען צו מיר, און בעת ער איז געשטאַנען לעבן מיר,
האָט ער צו מיר געזאָגט: ברודער שָאוּל, באַקום דיין ראִיה! און
אין יענער סאַמע שָעה האָב איך באַקומען מיין ראִיה און אים
14 געזען. און ער האָט געזאָגט: דער גאָט פון אונדזערע אָבות
האָט דיך אויסדערוויילט צו וויסן זיין רָצון, און צו זען דעם צַדיק,
15 און צו הערן אַ קול פון זיין מויל; וואָרים דו וועסט זיין פאַר
אים אַן עֵדות פאַר אַלע מענטשן פונוועגן דעם, וואָס דו האָסט
16 געזען און געהערט. און איצט, פאַרוואָס זאַמסטו דיך? שטיי
אויף, און ווער געטובלט, און וואַש אָף דיינע חַטָאים, און רוף
17 אָן זיין נאָמען. און עס איז געווען, אַז נאָכדעם ווי איך האָב מיך
אומגעקערט קיין ירוּשָלַיִם, און בשַעת איך האָב מִתפַלֵל געווען
אין דעם בֵּית־הַמִקדש, בין איך אַריַינגעפאַלן אין אַ דרימל,
18 און האָב אים געזען זאָגן צו מיר: אייל דיך, און גיי געשווינד
אַרויס פון ירוּשָלַיִם, וואָרים זיי וועלן ניט אָננעמען דיין עֵדות
19 וועגן מיר. און איך האָב געזאָגט: האַר, זיי אַליין ווייסן, אַז
איך האָב אַיַנגעזעצט אין תְפִיסה, און אין יעדער שול געגעבן
20 מַלקות די, וואָס האָבן געגלויבט אין דיר. און בעת עס איז
פאַרגאָסן געוואָרן דאָס בלוט פון סטעפאַנוסן, דיין עֵדות, בין
איך אויך געשטאַנען דערביי, און האָב מַסכים געווען, און געטאָן
21 היטן די מַלבושים פון די, וואָס האָבן אים געהַרגעט. און ער
האָט צו מיר געזאָגט: גיי; וואָרים איך וועל דיך אַוועקשיקן ווייט
22 פונדאַנען צו די גויים. און זיי האָבן אים אויסגעהערט ביז צו דעם
דאָזיקן וואָרט; און זיי האָבן אויפגעהויבן זייער קול, און געזאָגט:
פאַרטילקן זאָל מען אַזאַ מענטשן פון דער ערד, וואָרים עס
23 איז ניט כדַאי, אַז ער זאָל לעבן. און בעת זיי האָבן געשריגן,
און

און האָבן אַראָפּגעוואָרפן זייערע מַלבושים, און געשליִדערט
שטויב אין דער לופטן, האָט דער טריבון באַפוילן, אַז ער זאָל
24 געבראַכט ווערן אין דער פעסטונג אַריין, און געהויסן, אַז ער זאָל
אויסגעפּאָרשט ווערן דורך מַלקות, כדי ער זאָל וויסן די סיבה,
פאַרוואָס זיי האָבן אַזוי געשריגן קעגן אים. און נאָכדעם ווי זיי
25 האָבן אים געבונדן מיט די רימענס, האָט פּאָולוס געזאָגט צו
דעם קֶנטוריון, וואָס איז דערביי געשטאַנען: צי איז עס רעכט
פאַר אייך צו שמייסן אַ מענטשן, וואָס איז אַ רוימער, און ניט קיין
26 פאַרמשפּטער? און אַז דער קֶנטוריון האָט דאָס געהערט, איז ער
געגאַנגען צום טריבון, און האָט צו אים געזאָגט: וואָס וועסטו
27 טאָן? וואָרים דער דאָזיקער מאַן איז אַ רוימער. און דער טריבון
איז געקומען צו גיין, און האָט צו אים געזאָגט: זאָג מיר, ביסטו
28 אַ רוימישער בירגער? האָט ער געזאָגט: יאָ. און דער טריבון
האָט געענטפערט: מיט אַ סַך געלט האָב איך מיר איינגעקויפט
דאָס דאָזיקע בירגער־רעכט. און פּאָולוס האָט געזאָגט: אָבער
איך בין דערין געבוירן געוואָרן. דעמאָלט האָבן די, וואָס זענען
29 געווען גרייט אים אויסצופאַרשטן, אים תֵּיכף אָפּגעלאָזט; און
אויך דער טריבון האָט מורא באַקומען, ווען ער איז געוואָר
געוואָרן, אַז ער איז אַ רוימער, און מַחמת ער האָט אים געבונדן.
30 און אויף מאָרגן, ווייל ער האָט געוואָלט דערגיין אויף זיכער
פאַרוואָס ער איז פון די יִדן אָנגעקלאָגט געוואָרן, האָט ער אים
באַפרייט, און האָט באַפוילן די ראָשי־כֹּהַנים און דעם גאַנצן
סַנהֶדרין זיך צונויפצוקומען, און האָט אַראָפּגעבראַכט פּאָולוסן
און אים אַוועקגעשטעלט פאַר זיי.
כג 1 און פּאָולוס האָט באַהעפט זיינע אויגן אויף דעם סַנהֶדרין, און
געזאָגט: ברידער, איך האָב ביז דעם היינטיקן טאָג געלעבט
2 פאַר גאָט מיט אַ ריין געוויסן. און דער כֹּהן־גָּדול חַנַניָה האָט
באַפוילן די, וואָס זענען לעבן אים געשטאַנען, אים צו שלאָגן
3 איבערן מויל. דעמאָלט האָט פּאָולוס צו אים געזאָגט: גאָט זאָל
דיך שלאָגן, דו געקאַלכטע וואַנט! און דו זיצסט, מיך צו משפּטן

לויט דער תּורה, אוּן באַפעלסט, מיך צוּ שלאָגן לֶהָיפֿך דער
תּורה? אוּן די, וואָס זענען געשטאַנען דערבּיי, האָבן געזאָגט:
4 דוּ לעסטערסט גאָטם כֹּהן־גָּדול? אוּן פֿאָלוֹם האָט געזאָגט:
5 איך האָב ניט געוואוסט, ברידער, אַז ער איז דער כֹּהן־גָּדול;
וואָרים סע שטייט געשריבן: דוּ זאָלסט ניט רעדן שלעכטס
6 אויף אַ נָשׂיא פון דיין פֿאָלק. אוּן וועַן פֿאָלוֹם האָט באַמערקט,
אַז איין צַד זענען צדוקים, אוּן דער אַנדערער פֿרושים, האָט
ער אויסגערופֿן צוּ דעם סַנהֶדרין: ברידער, איך בין אַ פֿרושי,
אַ בֶּן־פֿרושי; איך וועל געמִשפּט פֿונוועגן דער האָפֿענונג פון
7 תּחַית־הַמֵּתים. אוּן בעת ער האָט דאָס געזאָגט, האָט זיך
אויפֿגעהויבן אַ מַחלוֹקה צווישן די פֿרושים אוּן די צדוקים; אוּן
8 די פֿאַרזאַמלונג איז געוואָרן צעטיילט. וואָרים די צדוקים זאָגן, אַז
סאאיז ניטאָ קיין תּחַית־הַמֵּתים, ניט קיין מַלאָך, ניט קיין גייסט;
9 די פֿרושים אָבער זענען מודה אין ביידע. אוּן סע האָט זיך
אויפֿגעהויבן אַ גרויס געשריי; אוּן טייל פון די סוֹפֿרים פון דער
פֿרושים־כּיתה האָבן זיך אויפֿגעשטעלט, אוּן האָבן זיך מִתווַכֵּחַ
געוואָגן, אַזוי צוּ זאָגן: מיר געפֿינען ניט קיין שום שלעכטס אין
דעם מאָזיקן מענטשן; אוּן וואָס אויב אַ גייסט האָט גערעדט
10 צוּ אים, אָדער אַ מַלאָך? אוּן אַז סע האָט זיך אויפֿגעהויבן
אַ גרויסע מַחלוֹקה, האָט דער טריבּון מורא געהאַט, טאָמער
וועלן זיי פֿאָלוֹסן צעריסן אויף שטיקער, אוּן ער האָט באַפֿוילן
די זעלנער אַראָפּצוגיין אוּן אים נעמען מיט געוואַלט פון צווישן
11 זיי, אוּן אים ברענגען אין דער פעסטונג אַריין. אוּן אין יענער
נאַכט איז דער האַר געשטאַנען לעבן אים, אוּן האָט געזאָגט:
זיי געשטאַרקט; אוואָרים אַזויווי דוּ האָסט עֵדות געזאָגט פונוועגן
12 מיר אין ירוּשָׁלַיִם, אַזוי מוזסטו אויך עֵדות זאָגן אין רוים. אוּן
אַז עס איז טאָג געוואָרן, האָבן זיך די יִידן צוזאַמענגענומען
אינאיינעם, אוּן האָבן זיך געבונדן מיט אַ שבועה, אַז זיי וועלן ניט
13 עסן אָדער טרינקען, ביז זיי וועלן ניט הַרגענען פֿאָלוֹסן. אוּן מער
פון פערציק זענען עם געווען, וואָס האָבן געמאַכט די דאָזיקע

14 פּאַרשוועדונג. און זיי זענען געקומען צו די ראָשי־כּהַנים און די
זקֵנים, און האָבן געזאָגט: מיר האָבן זיך געבונדן מיט אַ שבועה
15 גאָרניט טועם צו זיין, ביז מיר וועלן ניט הַרגענען פּאָולוסן. און
דעריבער טוט איר מיט דעם סַנהֶדרין מודיע זיין דעם טריבון,
אַז ער זאָל אים אַראָפּברענגען צו אייך, גלייך איר וואָלט וועלן
אויספּאָרשטן זיין מִשפּט אַ סַך גענויער; און מיר זענען גרייט אים
16 צו הַרגענען, נאָך איידער ער וועט זיך דערנענטערן צו אייך. און
פּאָולוסעס שוועסטערן־זון האָט געהערט פון זייער לאָיערונג, און
ער האָט גענעענט, און איז אַריַינגעגאַנגען אין דער פעסטונג, און
17 האָט עס דערציילט פּאָולוסן. און פּאָולוס האָט גערופן צו זיך
איינעם פון די קֶנטוריונים, און האָט געזאָגט: ברענג דעם דאָזיקן
18 בָּחור צום טריבון, וואָרים ער האָט אים עפּעס צו דערציילן. און
ער האָט אים גענומען, און האָט אים געבראַכט צום טריבון,
און געזאָגט: פּאָולוס, דער געפאַנגענער, האָט מיך גערופן צו
זיך, און האָט מיך געבעטן צו ברענגען דעם דאָזיקן בָּחור צו
19 דיר, מַחמת ער האָט דיר עפּעס צו דערציילן. און דער טריבון
האָט אים אָנגענומען ביי דער האַנט, און אַז ער איז מיט אים
אָפּגעגאַנגען אָן אַ זייט, האָט ער אים געפרעגט: וואָס איז עס,
20 וואָס דו האָסט מיר צו דערציילן? און ער האָט געזאָגט: די
יִדן האָבן אָפּגערעדט דיך צו בעטן, אַראָפּצובראענגען מאָרגן
פּאָולוסן צו דעם סַנהֶדרין, גלייך ווי זיי וואָלטן וועלן עפּעס
21 פּאָרשטן פּונוועגן אים אַ סַך גענויער. דו טו זיי דעריבער ניט
נאָכגעבן; וואָרים עס לאָיערן אויף אים מער ווי פערציק מענטשן
פון זיי, וואָס האָבן זיך געבונדן מיט אַ שבועה ניט צו עסן און
ניט צו טרינקען, ביז זיי וועלן אים ניט האָבן געהַרגעט; און
זיי זענען איצט גרייט, בעת זיי וואַרטן אויף דער הַבטָחה פון
22 דיר. און דער טריבון האָט געלאָזט גיין דעם בָּחור, און אים
באַפוילן: דערציל ניט קיינעם, אַז דו האָסט מיר דאָס געגעבן
23 צו ווִיסן. און ער האָט גערופן צו זיך צוויי פון די קֶנטוריונים, און
האָט געזאָגט: האַלט אָנגעגרייט אין דער דריטער שָעה דער

נאַכט צוויי הונדערט זעלנער צו גיין קיין קֵיסַריה, און זיבעציק
24 רייטער, און שפּיזנטרעגער צוויי הונדערט. און ער האָט באַפוילן
צו באַזאָרגן לאַסט בהֵמות, כדי אַרויפצוזעצן פּאָלוסן אויף זיי,
און אים ברענגען אין זיכערהייט צו פּעליקסן, דעם פּראָקוראָר.
25, 26 און ער האָט געשריבן אַ בריוו, לויט דעם שטייגער: קלאַודיוס
27 ליזיאַס צו דעם חשובסטן פּראָקוראָר פּעליקס, אַ גרים. דער
דאָזיקער מאַן איז געכאַפּט געוואָרן דורך די יידן, און האָט שוין
געזאָלט פּון זיי געטייט ווערן, ווען איך בין געקומען אויף זיי מיט
די זעלנער און האָב אים אָפּגעראַטעוועט, ווייל איך בין געוואָר
28 געוואָרן, אַז ער איז אַ רוימער. און אַזויווי איך האָב געוואָלט
וויסן די סיבה, פֿאַרוואָס זיי האָבן אים באַשולדיקט, האָב איך
29 אים אַראָפּגעבראַכט צו זייער סַנהֶדרין; און איך האָב געפונען,
אַז ער ווערט באַשולדיקט ווענן פּראַגעם פּון זייער רעליגיע, און
אַז עס איז ניטאָ קיין באַשולדיקונג קעגן אים, וואָס איז ווערט
30 דעם טויט, אָדער קייטן. און נאָכדעם ווי עס איז מיר אָנגעווויזן
געוואָרן, אַז אַ פֿאַרשוווערונג ווערט געמאַכט קעגן דעם מאַן,
האָב איך אים גלייך געשיקט צו דיר, און האָב באַפוילן זיינע
31 באַשולדיקער צו רעדן קעגן אים פֿאַר דיר. און די זעלנער
האָבן ענומען פּאָלוסן, לויט ווי עס איז זיי באַפוילן געוואָרן,
32 און האָבן אים געבראַכט ביינאַכט קיין אַנטיפּאַטריס. און אויף
מאָרגן האָבן זיי געלאָזט די רייטער גיין מיט אים, און האָבן זיך
33 אומגעקערט צו דער פעסטונג. און אַז זיי זענען געקומען קיין
קֵיסַריה, האָבן זיי איבערגעגעבן דעם פּראָקוראָר דעם בריוו,
34 און אויך פּירגעשטעלט פֿאַר אים פּאָלוסן. און נאָכדעם ווי ער
האָט אים געלייענט, האָט ער געפרעגט פּון וואָסער מדינה ער
35 איז; און אַז ער האָט געהערט, אַז ער איז פּון קיליקיע, האָט ער
געזאָגט: איך וועל דיך אויסהערן וועז דיינע באַשולדיקער וועלן
אויך אַהער קומען; און ער האָט באַפוילן, אים צו האַלטן אין
הוֹרדוסעס בֵּית־הַמִשפּט.
כד און אין פינף טעג אַרום האָט אַראָפּגענידערט חַנַניָה דער כֹּהן־

גָדול מיט עטלעכע זקֵנים, און אַ רעדנער, איינער טערטוּלוס; אוּן
2 זיי האָבן גערעדט צום פּראָקאָנסוּל קעגן פּאָולוסן. אוּן נאָכדעם
וויי ער איז גערופן געוואָרן, האָט טערטוּלוס אים אָנגעהויבן צו
באַשולדיקן, אַזוי צו זאָגן: פּאַר דעם גרויסן שָלום וואָס מיר
טוען געניסן, האָבן מיר דיר צו פּאַרדאַנקען, אוּן דורך דיין
השגָחה זענען אַ סַך אויסבעסערונגען געמאַכט געוואָרן פּאַר
3 דעם דאָזיקן פּאָלק, אוּן מיר נעמען דאָס אָן אויף אַלע אופֿנים
אוּן אין אַלע מקומות, חָשוּבסטער פעליקס, מיט דער גאַנצער
4 דאַנקבאַרקייט. אוּן כדי איך זאָל דיך ניט וויטער באַלעמטיקן,
בעת אין דיך, אין דיין גרויס באַגנעדיקונג אונדז אויסצוהערן
5 בקִיצור. וואָרים מיר האָבן געפונען דעם דאָזיקן מענטשן פּאַר
אַ שעדלעכן יונג, אַן אויפרייצער פון מרידות צווישן אַלע יידן
איבער דער גאָנצער וועלט, אוּן אַן אָנפירער פון דער כִיתה פון
6 די נוצרים; ער האָט אַפילו געפרואווט מחַלֵל זיין דאָס בֵּית־
המִקדש, נאָר מיר האָבן אים געכאַפּט, אוּן האָבן אים געוואָלט
7 מִשפּטן לויט אונדזער תורה. אָבער דער טריבון ליזיאַס
איז געקומען, אוּן האָט אים מיט גרויס געוואַלט אַרויסגענומען
פון אונדזערע הענט, אוּן האָט באַפוילן זיינע באַשולדיקער צו
8 קומען פּאַר דיר. פון אים וועסטו קענען געוואָר ווערן, דורך
אויספּארשטן אים אַליין, פונוועגן די דאָזיקע אַלע זאַכן, וועגן
9 וואָס מיר באַשולדיקן אים. אוּן די יידן זענען אויך צוגעשטאַנען,
10 אוּן האָבן פאַרזיכערט, אַז אַזוי איז עס טאַקע. אוּן נאָכדעם ווי
דער פּראָקאָנסוּל האָט צו אים אַ וואונק געטאָן צו רעדן, האָט
פּאָולוס געענטפערט: ווייל איך ווייס, אַז דו ביסט שוין אַ סַך
יאָרן אַ שופט ביי דעם דאָזיקן פאָלק, טו איך מיך דעריבער גערן
11 פאַרטיידיקן. וואָרים דו קענסט אויסגעפינען, אַז סאאיז ניט מער
ווי צוועלף טעג, זינט איך האָב עולה־רֶגל געווען, תפִילה צו טאָן
12 אין ירושָלַים. אוּן זיי האָבן מיך ניט געפונען זיך מִתווַכֵּחַ זיין מיט
עמיצן, אָדער אויפרייצן אַ המון, ניט אין דעם בֵּית־המִקדש, ניט
13 אין די שולן, אויך ניט אין דער שטאָט. זיי קענען דיר אויך ניט

ברענגען קיין ראַיה וועגן די זאַכן פּון וועלכע זיי באַשולדיקן מיך
14 אַצינד. נאָר דאָס דאָזיקע בין איך מיך מודה פאַר דיר, אַז לויט
דעם וועג, וואָס זיי רופן אָן אַ כּיתה, טו איך דינען דעם גאָט פּון
אונדזערע אָבות, און טו גלויבן אין אַלצדינג, וואָס סע שטייט
15 געשריבן אין דער תּורה און אין די נביאים; און איך האָב בטָחון
צו גאָט, אַז סע וועט זיין תּחַית־הַמֵּתים, סיי פּון די צַדיקים און
16 סיי פּון די רשָׁעים, וואָס זיי אַליין טוען אויך אָננעמען. דערביי
באַמי איך מיך תָּמיד צו האָבן אַ ריין געווישן פאַר גאָט און פאַר
17 מענטשן. און נאָך עטלעכע יאָר בין איך געקומען צו ברענגען
18 פאַר מיין פאָלק נדָבות און קָרבָנות; און ביי דעם האָבן זיי מיך
געפונען גערייניקט אין דעם בֵּית־הַמִקדש, ניט מיט קיין הַמון,
אויך ניט מיט קיין געטומל; אָבער דאָרט זענען געווען עטלעכע
19 יִידן פּון אַזיע, וואָס וואָלטן באַדאַרפט צו זיין דאָ פאַר דיר, און
20 מאַכן די באַשולדיקונג, אויב זיי האָבן עפּעס קעגן מיר. אָדער
זאָלן די דאָזיקע מענטשן אַליין זאָגן, וואָסער עַוולה זיי האָבן
21 געפונען, וועו איך בין געשטאַנען פאַר דעם סַנהֶדרין, סיידן עס
זאָל זיין פאַר דעם איינעם וואָרט, וואָס איך האָב אויסגערופן,
בעת איך בין געשטאַנען צווישן זיי: פּונועגן תּחַית־הַמֵּתים ווער
22 אין היינט פּון אייך געמִשפּט. און פּעליקס, וויל ער האָט געהאַט
מער פּינקטלעכע ידיעות פּונועגן דעם דֶרֶך, האָט זיי אָפּגעלייגט,
און געזאָגט: בעת ליזיאַס, דער טריבּון, וועט אַראָפּקומען וועל
23 איך אַנטשיידן אייער ענין. און ער האָט באַפוילן דעם קֶנטוריון,
אַז ער זאָל געהאַלטן וועלן אונטער שמִירה, נאָר האָבן פריַיהייט,
און ניט צו פאַרווערן קיינעם פּון זיינע פריינט אים צו באַדינען.
24 און אין עטלעכע טעג אַרום, איז פּעליקס געקומען מיט דרוסילען,
זיין ווייב, וואָס איז געווען אַ בַּת־יִשׂרָאל, און ער האָט געשיקט
נאָך פּאָולוסן, און האָט אים אויסגעהערט וועגן דער אֱמונה אין
25 יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ. און בעת ער האָט גערעדט וועגן צדקות, און
פּרישות, און דעם יום־הַדין, וואָס דאַרף קומען, האָט זיך פּעליקס
דערשראָקן, און געזאָגט: דו מעגסט דאָסמאָל גיין; און אַז איך

וועל האָבן אַ באַקוועמערע צייט, וועל איך דיך רופן צו מיר.
26 צוגלַיך האָט ער אויך געהאָפט צו קריגן געלט פון פּאָולוסן, 26
און צוליב דעם האָט ער אויך אָפט געשיקט נאָך אים, און האָט
מיט אים גערעדט. און נאָכדעם ווי צוויי יאָר זענען אַריבער, 27
27 האָט פּאָרציוס פעסטוס פאַרנומען דאָס אָרט פון פעליקסן; און
וויל פעליקס האָט געוואָלט נושׂא־חֵן זיין בּיי די יִידן, האָט ער
איבערגעלאָזט פּאָולוסן אין קייטן.
כה און בּעת פעסטוס איז געקומען אין לאַנד אַריין, איז ער איז דריי
2 טעג אַרום אַרויפגעגאַנגען פון קֵיסַריה קיין ירושָלַים. און די
ראָשי־כֹּהַנים און די עלטסטע פון די יִידן האָבן אים מוֹדיע געווען
3 וועגן פּאָולוסן: און זיי האָבן אים געבעטן, און פאַרלאַנגט, אַז
ער זאָל מיט זיי טאָן אַ חֶסֶד, און לאָזן דעם מאַן ברענגען קיין
ירושָלַים, וויל זיי האָבן געמאַכט אַ פאַרשוווערונג אים צו טייטן
4 אויפן וועג. און פעסטוס האָט געענטפערט, אַז פּאָולוס וועט
געהאַלטן געפאַנגען אין קֵיסַריה, און אַז ער אַליין איז גרייט צו
5 גיין אַהין בּקרוב. דעריבער זאָלן די, האָט ער געזאָגט, וואָס
האָבן צווישן אייך די מאַכט, אַראָפנידערן מיט מיר, און אויב
עס איז פאַראַן עפּעס אַן אומרעכט אין דעם מאַן, זאָלן זיי אים
6 אָנקלאָגן. און נאָכדעם ווי ער איז געבליבן צווישן זיי ניט מער
ווי אַכט אָדער צען טעג, האָט ער אַראָפּגעניידערט קיין קֵיסַריה;
און אויף דעם אַנדערן טאָג האָט ער זיך געזעצט אויף דעם
כִּסֵא־הַמִשׁפּט, און האָט באַפוילן, מע זאָל ברענגען פּאָולוסן. און 7
אַז ער איז געקומען, האָבן די יִידן, וואָס האָבן אַראָפּגעניידערט
פון ירושָלַים, אים אַרומגערינגלט, און האָבן געבראכט קעגן
אים אַ סַך און שווערע קלאָגעס, וואָס זיי האָבן ניט געקענט
8 באַווייזן, מַחמת פּאָולוס האָט אין זיין פאַרטיידיקונג געזאָגט:
ניט קעגן דער יִידישן רעליגיע, ניט קעגן דעם בֵּית־הַמקדש,
9 אויך ניט קעגן דעם קֵיסר האָב איך מיט עפּעס געזינדיקט. און
אַזויווי פעסטוס האָט געוואָלט נושׂא־חֵן זיין בּיי די יִידן, האָט
ער געזאָגט צו פּאָולוסן: ווילסטו אַרויפגיין קיין ירושָלַים, און

10 דאָרטן געמְשפּט ווערן פַאר מיר פונוועגן די דאָזיקע זאַכן? אוּן
פּאָולוּס האָט געזאָגט: איך שטיי פַאַרן קֵיסרס בֵּסא־הַמִשפּט,
וואוּ איך באַדאַרף געמְשפּט ווערן; די יִידן האָב איך ניט געטאָן
11 קיין שום רָעה, ווי אויך דו ווייסט עם זייער גוּט. אויב איך בין
טאָקע אַ רָשע, אוּן האָב באַגאַנגען עפּעס, וואָס פאַרדינט מִיתה,
זאָג איך מיך ניט אָף פּוּן דעם טויט; אויב אָבער סאַאיז גאָרניט
אֱמת פּוּן יענע זאַכן, אין וואָס די דאָזיקן באַשולדיקן מיך, קאָן
קיינער מיך ניט איבערענטפערן צוּ זיי. איך וועל מיך צוּם
12 קֵיסר׳ דעמאָלט האָט זיך פעסטוּס באַראָטן מיט די יוֹעצים, אוּן
האָט געענטפערט: דוּ האָסט דיך געוועלדט צוּם קֵיסר; צוּם
13 קֵיסר זאָלסטוּ גיין. אוּן ווען סע זענען אַריבער עטלעכע טעג,
איז געקוֹמען דער מֶלך אַגריפַּּא אוּן בערניקע קיין קֵיסַריה, אוּן
14 האָבן אָפּגעגעבן פעסטוּסן גריסע. אוּן אַזוויוו זיי זענען דאָרטן
פאַרבליבן אַ סַך טעג, האָט פעסטוּס פאָרגעלייגט פאַר דעם
מֶלך פּאָולוּסעס מִשפּט, אַזוי צוּ זאָגן: עס איז פאַראַן דאָ איינער
15 אַ מאַן, וועמען פעליקס האָט איבערגעלאָזט אַ געפאַנגענעם; אוּן
בעת איך בין געווען אין ירוּשָלַיִם, האָבן די ראָשי־כֹּהַנים אוּן די
זקֵנים פּוּן די יִידן מיר מוֹדיע געווען פונוועגן אים, אוּן געבעטן אַן
16 אוּרטייל קעגן אים. אוּן איך האָב זיי געענטפערט, אַז עס איז ניט
דער מִנהג פּוּן די רוימער עמיצן איבערצוּענטפערן, איידער דער
באַשולדיקטער שטייט פאַר די באַשולדיקער פָּנים־אֶל־פָּנים,
אוּן האָט אַ געלעגנהייט צוּ פאַרטיידיקן זיך בנוֹגֵע דעם ענין,
17 וואָס וועלט געבראַכט קעגן אים. דעריבער, וען זיי זענען זיך
דאָ צוזאַמענגעקוֹמען, האָב איך מיך ניט געזאַמט, נייערט האָב
אויף דעם אַנדערן טאָג זיך געזעצט אויף דעם בֵּסא־הַמִשפּט,
18 אוּן האָב באַפוילן, אַז דער מאַן זאָל געבראַכט ווערן. בעת די
באַשולדיקער זענען אויפגעשטאַנען, האָבן זיי פונוועגן אים ניט
19 געבראַכט אַזוינע זאַכן, ווי איך האָב געמיינט; נייערט זיי האָבן
געהאַט קעגן אים טַענות פונוועגן זייער אייגענער אֱמוּנה, אוּן
וועגן איינעם יֵשוּע, וואָס איז געשטאָרבן, אוּן אויף וועמען פּאָולוּס
זאגט

זאָגט, אַז ער לעבט. און ווייל איך בין געווען אין סָפֿק וויאַזוי
20 דאָס אויסצופֿאָרשטן, האָב איך געפֿרעגט, צי וואָלט ער וועלן
גיין קיין ירושָלַיִם, און דאָרטן געמִשפּט ווערן בנוגֵע די דאָזיקע
זאָכן. נאָר אַזוייוויי פֿאָולוס האָט פֿאַרלאַנגט, געהאַלטן צו ווערן
21 ביז דעם פּסַק־דִין פון דעם מֶלך, האָב איך באַפֿוילן, אים צו
22 האַלטן ביז איך וועל אים שיקן צום קֵיסר. און אַגריפַּּא האָט
געזאָגט צו פעסטוסן: איך אַליין וואָלט אויך וועלן הערן דעם
23 מאַן. מאָרגן, האָט ער געזאָגט, וועסטו אים הערן. און אויף
מאָרגן, בעֵת אַגריפַּּא און בערניקע זענען געקומען מיט גרויס
פּאַראַד, און זענען אַריַינגעגאַנגען אין די אוידיטאָריע, מיט די
טריבונען און מיט די חָשובע מענטשן פון דער שטאָט. און אויף
דעם באַפֿעל פון פעסטוסן, איז פֿאָולוס אַריַינגעבראַכט געוואָרן.
24 און פעסטוס האָט געזאָגט: מֶלך אַגריפַּּא, און אַלע מענטשן, וואָס
זענען דאָ מיט אונדז, איר זעט דעם דאָזיקן מאַן, פונוועגן וועמען
דער גאַנצער המון יידן האָט מיך געבעטן, סיי אין ירושָלַיִם און
25 סיי דאָ, און געטאָן שרייען, אַז ער טאָר לענגער ניט לעבן. איך
האָב אָבער געפֿונען, אַז ער איז ניט באַגאַנגען גאָרניט, וואָס
פאַרדינט דעם טויט; און אַזוייוויי ער אַליין האָט זיך געוועגדט צום
26 קֵיסר, האָב איך באַשלאָסן, אים צו שיקן. און הֶיות ווי איך האָב
ניט קיין באַשטימטע זאַך צו שרייבן וועגן אים צו מיין האַר, האָב
איך אים אַרויסגעבראַכט פאַר אייך, און באַזונדער פאַר דיר,
מֶלך אַגריפַּּא, כדי נאָך דער אויספֿאָרשונג, זאָל איך האָבן וואָס
27 צו שרייבן. וואָרים עס זעט מיר אויס ניט שֵׂכֶל־דיק צו שיקן אַ
געפֿאַנגענעם, און צוגלַיך ניט אַנווייזן די באַשולדיקונגען קעגן
אים.

כו און אַגריפַּּא האָט געזאָגט צו פֿאָולוסן: סע ווערט דיר
דערלויבט אַליין פאַר דיר צו רעדן. דעמאָלט האָט
פֿאָולוס אויסגעשטרעקט זיין האַנט, און האָט אָנגעהויבן זיין
2 פֿאַרטיידיקונג: איך האַלט מיך פאַר גליקלעך, מֶלך אַגריפַּּא,
וואָס איך קאָן מיך פאַר דיר היינט פֿאַרטיידיקן בנוגֵע די אַלע

3 זאַכן, אין וועלכע איך ווער באַשולדיקט פון די יִידן; בִּפרַט,
וויִיל דו ביסט אַ קענער פון אַלע מִנהָגים אוּן שַׁאלות ביי
4 יִידן: עַל־כֵּן, בעט איך דיך, מיך געדולדיק אויסצוהערן. מיין
דֶּרֶך אין לעבן, פון מיין יוגנט אָן, וואָס איז געווען פון אָנהייב
אָן צווישן מיין אייגענעם פאָלק אוּן אין ירוּשָׁלַיִם, קענען אַלע
5 יִידן, אוּן זיי וויִיסן וועגן מיר פון פריער, אויב זיי וואָלטן נאָר
וועלן עֵדות זאָגן, אַז איך האָבּ לויט דער שטרענגער כִּיתה פון
6 אונדזער אֱמונה געלעבט ווי אַ פרוּשי. אוּן איצט שטיי איך דאָ
געמִשפּט צוּ ווערן פונוועגן דער האָפנונג אין דער הַבטָחה, וואָס
7 גאָט האָט מַבטִיחַ געווען אונדזערע אָבות, צוּ וועלכער אונדזערע
צוועלף שבָּטים האָפן צוּ דערגרייכן, אין דינען גאָט מיט כַּוָּנה
טאָג אוּן נאַכט. אוּן פונוועגן דער דאָזיקער האָפנונג בין איך
8 באַשולדיקט געוואָרן פון די יִידן, אָ מֶלך׳ פאַרוואָס ווערט עס
ביי אייך געהאַלטן פאַר אומגלויבלעך, אַז גאָט טוט מחַיֶּה־מֵתים
9 זיין? איך אַליין האָבּ געטראַכט ביי מיר, אַז איך דאַרף אַ סַך זאַכן
10 טאָן קעגן דעם נאָמען פון יֵשוּע הַנוצרי. אוּן דאָס דאָזיקע האָבּ
איך אויך געטאָן אין ירוּשָׁלַיִם; אוּן איך האָבּ אויך פאַרשפּאַרט אַ
סַך הייליקע אין תּפִיסות, נאָכדעם ווי איך האָבּ באַקומען רשות
פון די ראָשי־כֹּהַנים; אוּן בעת מע האָט זיי געהַרגעט, האָבּ איך
11 מַסכּים געווען צוּ דעם. אוּן אין אַלע שולן האָבּ איך זיי אָפט
באַשטראָפט, אוּן האָבּ זיי געצוואונגען צוּ לעסטערן; אוּן וויִיל
איך בין געווען אויף זיי שטאַרק אין כַּעס, האָבּ איך זיי אַפילו
12 נאָכגעיאָגט אין די שטעט פון חוּץ־לָאָרץ. אוּן בעת מיין נסִיעה
קיין דַּמֶּשֶׂק מיט דעם רשות אוּן באַפעל פון די ראָשי־כֹּהַנים,
13 האָבּ איך אין מיטן טאָג, אָ מֶלך, געזען אויף מיין וועג אַ ליכט
פון הימל, ליכטיקער ווי די זון, שיינען אַרום מיר אוּן די, וואָס
14 האָבּן געמאַכט די נסִיעה מיט מיר. אוּן בעת מיר זענען אַלע
געפאַלן צוּ דער ערד, האָבּ איך געהערט אַ קול זאָגן צוּ מיר
אויף לָשון־קוֹדֶש: שָׁאוּל, שָׁאוּל, פאַרוואָס רודֶפסטו מיך? עס איז
15 שווער פאַר דיר זיך צוּ שטויסן קעגן די שטעכערס. אוּן איך האָבּ

געזָאגט: וועט בּיסטוּ האַר? אוּן דער האַר האָט געזָאגט: איך
16 בין ישוּע, וועמען דוּ רוֹדפסט. אָבער שטיי אויף אוּן שטעל דיך
אויף דיינע פּיס; וואָרים צוליב דעם האָב איך מיך אַנטפּלעקט
צוּ דיר, כּדי דיך אויסצוּוועלן פּאַר אַ דינער אוּן אַן עדות, סיי
פּון דעם וואָס דוּ האָסט געזען, אוּן סיי פּון דעם, וואָס איך וועל
17 דיך מאַכן זען פּונוועגן מיר, בּעת איך וועל דיך מַציל זיין פּון דעם
18 פאָלק אוּן פּון די גוֹיים, ־ צוּ וועמען איך דיך שיק, צוּ עפענען
זייערע אויגן, אַז זיי זאָלן זיך אומקערן פּון דער פינצטערניש
צום ליכט, אוּן פּון דער מאַכט פּון דעם שָׂטן צוּ גאָט, כּדי זיי
זאָלן קריגן סלִיחת־עוונות, אוּן א ירושה צווישן די וואָס זענען
19 געהיילט דורך אֱמונה אין מיר. עַל־כֵּן, אָ מֶלך אַגריפּאַ, האָב
20 איך ניטווידערשפּעניקט קעגן דער הימלישער זאַונג, נייערט
האָב אָנגעזאָגט קוֹדם אין דַמֶשֶׂק, דערנאָך אין ירוּשָׁלַים, אוּן
איבער דעם גאַנצן לאַנד יהוּדה, אוּן אויך צוּ די גוֹיים, אַז זיי זאָלן
תּשוּבה טאָן אוּן זיך אומקערן צוּ גאָט, אוּן טאָן מַעשׂים טוֹבים,
21 וואָס זענען ָראוּי פּאַר תּשוּבה. צוליב דער דאָזיקער סיבּה
האָבן מיך די יִדן געכאַפּט אין דעם בֵּית־הַמקדש, אוּן האָבן מיך
22 געזוכט צוּ טייטן. בּכֵּן, ווייל איך האָב באַקומען די הילף, וואָס
איז פּון גאָט, ביז היינט, שטיי איך דאָ אוּן זאָג עדות פּאַר קליין
אוּן פּאַר גרוים, אוּן זאָג גאָרנישט, נייערט נאָר וואָס די נבִיאים
אוּן מֹשה האָבן געזאָגט, אַז סע וועט געשען: אַז דער מָשִׁיחַ
23 דאַרף ליידן, אוּן אַזוי ער וועט זיין דער ערשטער אויפצושטיין
תּחַית־הַמֵּתים, וועט ער אָנזאָגן ליכט, סיי פאַר דעם פאָלק, אוּן
24 סיי פאַר די פעלקער. אוּן בעת ער האָט אַזוי געהאַלטן זיין
פאַרטיידיקונג, האָט פעסטוס געזָאגט אויף אַ הויך קוֹל: דוּ
ביסט משוגע, פּאָולוֹס; דיין גרוים געלערנטקייט טרייַבט דיך צוּ
משוגַעת. אָבער פּאָולוֹס האָט געזָאגט: איך בין ניט משוגע,
25 זייער חָשובער פעסטוס, נייערט איך רעד דעם ניכטערן אֱמת.
26 וואָרים דער מֶלך וויסט פונוועגן די דאָזיקע זאַכן, אוּן צוּ אים רעד
איך פרייַ; וואָרים איך בין איבערצייגט, אַז קיינע פון די דאָזיקע

זאַכן זענען פאַרהוילן פּוּן אים; וואָרים דאָס איז ניט געטאָן
27 געווָארן אין אַ ווינקל. מֶלֶך אַגריפּאַ, גלויבסטו די נבִיאים? איך
28 וויים, אַז דו גלויבסט. אוּן אַגריפּאַ האָט געזאָגט צוּ פּאָולוֹסן:
סע פעלט ניט קיין סַך, אוּן דו איבערערדסט מיך צוּ ווערן אַ
29 משִיחִ' אוּן פּאָולוֹס האָט געזאָגט: הַלוואַי, גאָט זאָל העלפֿן, צי
מיט אַ בִיסל, אָדער מיט אַ סַך, ניט נאָר דו אַלִיין, נייערט אויך
אַלע, וואָס הערן מיך היינט, זאָלן ווערן אַזוינע ווי איך בין, ־ הוּץ
30 די קָאזיקע קייטן. אוּן דער מֶלֶך איז אויפגעשטאַנען, אוּן דער
פּראָקָאנסוּל, אוּן בערניקע, אוּן די, וואָס זענען מיט זיי געזעסן;
31 אוּן נָאכדעם ווי זיי האָבן זיך צוריקגעצויגן, האָבן זיי געזָאגט
איינער צום אַנדערן: דער קָאזיקער מאַן האָט גָארניט געטאָן,
32 וואָס פאַרדינט מִיתה, אָדער קייטן. אוּן אַגריפּאַ האָט געזָאגט
צוּ פעסטוסן: דער קָאזיקער מאַן וואָלט געקענט באַפרייט ווערן,
ווען ער וואָלט זיך ניט געוואָנדט צום קֵיסר.

כז אוּן נָאכדעם ווי עס איז באַשלאָסן געוואָרן, אַז מיר זאָלן
אָפּפאָרן קיין איטאַליע, האָבן זיי איבערגעגעבן פּאָולוסן
אוּן עטלעכע אַנדערע געפאַנגענע צוּ אַ הויפּטמאַן מיטן נאָמען
2 יוליוס, פוּן דער אָוגוסטישן קאָהורטע. אוּן בעת מיר האָבן
זיך אַריינגעזעצט אין אַ שיף פּוּן אַדראַמיטיע, וואָס איז געווען
גרייט צוּ פאָרן צוּ די מקוֹמות אויף דעם ברעג פּוּן אַזויע,
זענען מיר אַרויסגעפאָרן אין יַם אַריין, אוּן מיט אונדז איז געווען
3 אַריסטאַרכוס, אַ מאַקעדאָניער פּוּן טעסאַלאָניקע. אוּן דעם
אַנדערן טאָג זענען מיר אָנגעקומען קיין צִידוֹן; אוּן יוליוס האָט
באַהאַנדלט פּאָולוסן פריינטלעך, אוּן האָט אים דערלויבט צוּ
4 גיין צוּ זיינע פריינט אוּן זיך דערקווִיקן. אוּן אַז מיר זענען
אַרויסגעפאָרן פּוּן דאָרטן אין יַם אַריין, זענען מיר געפאָרן אין די
5 סְביבות פּוּן קיפּרוס, מַחמת די ווינטן זענען געווען אַנטקעגן. אוּן
נָאכדעם ווי מיר זענען אַריבערגעפאָרן דעם יַם ביי קִילִיקיע אוּן
6 פּאַמפִּיליע, זענען מיר געקומען קיין מירע אין ליקיע. אוּן דאָרטן
האָט דער קָנטוריון געפונען אַ שיף פּוּן אַלעקסאַנדריע, וואָס איז

געפֿאָרן קיין איטאַליע; אוּן ער האָט אונדז אַריַינגעזעצט אין איר.
אוּן נאָכדעם ווי מיר זענען אַ סַך טעג פֿאַמעלעך געפֿאָרן, זענען 7
מיר אָנגעקומען מיט שוועריקייט קעגנאיבער קנידוס, אוּן ווייל
דער ווינט האָט אונדז ווייטער ניט געלאָזט, זענען מיר געפֿאָרן
אין דער סבִיבה פּון קרעטאַ, קעגנאיבער סאַלמאָנע. אוּן אַז מיר 8
זענען עס מיט שוועריקייט פֿאַרבַיגעפֿאָרן, זענען מיר געקומען
צו אַ פּלאַץ, וואָס האָט געהיסן: שיינער האַפֿן, אוּן נאָענט
דערביי איז געווען די שטאָט לאַסאַיאַ. אוּן נאָכדעם ווי אַ הִיפֿשע 9
צייט איז אַריבער, אוּן די נסִיעה איז איצט געווען געפֿערלעך,
מַחמת יום כִּיפּוּר איז אויך שוין געווען פֿאַרבי, האָט פּאָולוס זיי
געוואָרנט, אוּן געזאָגט: מענער, איך זע, אַז די נסִיעה וועט זיין 10
מיט נִיזוק אוּן אַ סַך שאַדן, ניט נאָר פֿאַר דער מַשׂא אוּן דער שיף,
נייערט אויך פֿאַר אונדזער לעבן. אָבער דער קָנטוריון האָט זיך 11
צוגעהאָרכט מער צום שטיַערמאַן אוּן צו דעם בַּעל־הַבַּית פּון
דער שיף, איידער צו דעם, וואָס פּאָולוס האָט געזאָגט. אוּן ווייל 12
דער האַפֿן איז ניט געווען צוגעפּאַסט דאָרטן איבערצוואָווינטערן,
האָבן די מערסטע גערָאטן, פּון דאָרטן אָפּצופֿאָרן אין יַם אַריין,
אָפּשר וועט זיי געלינגען צו קומען קיין פּעניקס, אַ האַפֿן אין
קרעטאַ, וואָס איז קעגן צָפּון־מִזרח אוּן דָרום־מִזרח, אוּן דאָרטן
איבערצוואָווינטערן. אוּן בעת דער דָרום־ווינט האָט מילד 13
געבלאָזן, אוּן זיי האָבן געמיינט, אַז זיי האָבן דערגרייכט זייער
צוועק, האָבן זיי אויפגעהויבן דעם אַנקער אוּן זענען געפֿאָרן
לעבן קרעטאַ, נאָענט ביים בערג. ניט לאַנג נאָכדעם אָבער 14
האָט אויסגעבראָכן דאָרטן אַ שטורעמווינט, וואָס ווערט גערופֿן
עֻוראַקילון; אוּן אַז די שיף איז געכאַפּט געוואָרן, אוּן האָט ניט 15
געקענט בַּיישטיין דעם ווינט, האָבן מיר זיך אים אונטערגעגעבן
אוּן זענען געטריבן געוואָרן. אוּן בעת מיר זענען געפֿאָרן אין 16
דער סבִיבה פּון אַ קליינעם אינזל מיטן נאָמען קלאָודאַ, האָבן
מיר קוים מיט שוועריקייט געקענט איַנהאַלטן די שיף. אוּן 17
נאָכדעם ווי זיי האָבן זי אַרויפגעצויגן, האָבן זיי גענוצט מיטלען
כדי

כְּדִי אוּנְטֶערְצוּגֶאבְּרֶטְלָעְן דִי שִׁיף; אוּן וויֵיל זִיי הָאבֶּן מוֹרֶא גֶעהַאט
טָאמֶער וועלֶן זִיי אַרוֹיף אוֹיף דֶעם זַאמֶד, הָאבֶּן זִיי אַראָפְּגֶעלָאזְט
18 דִי זֶעגֶלְעָן, אוּן זֶענֶען אַזוֹי גֶעטְרִיבֶּן גֶעוואָרֶן. אוּן בְּעת מִיר הָאבֶּן
שְׁוֶוער גֶעקְעמְפְּט מִיט דֶעם שְׁטוּרֶעם, הָאבֶּן זִיי אוֹיף דֶעם אַנְדֶערֶן
19 טָאג אָנְגֶעהוֹיבֶּן אַרוֹיסְצוּוואוֹאבְּרֶפֶן דִי מַשׂא פּוּן דֶער שִׁיף; אוּן דֶעם
דְּרִיטֶן טָאג הָאבֶּן זִיי מִיט זֵייעֶרע אֵיגֶענֶע הֶענְט אַרוֹיסְגֶעוואָרְפֶן
20 דִי כֵּלִים פּוּן דֶער שִׁיף. אוּן נָאך אַ סַך טָעג, וועֶן נִיט דִי זוֹן, אוּן
נִיט דִי שְׁטֶערֶן הָאבֶּן זִיך בֶּאוויזֶן, אוּן אַ שְׁטאַרְקֶער שְׁטוּרְעמְווִינְט
הָאט זִיך פַּאַרְלֵייגְט אוֹיף אוּנְדז, הָאט זִיך בֵּיי אוּנְדז אָפְּגֶעלָאזְט
21 יְעדֶע הָאפְנוּנג נִיצוֹל צוּ ווֶערֶן. אוּן אַזוֹי ווִי מֶע הָאט שׁוִין לַאַנְג נִיט
גֶעהַאט גֶעגֶעסֶן, הָאט זִיך פָּאוְלוֹס גֶעשְׁטֶעלְט צְווִישֶׁן זִיי, אוּן הָאט
גֶעזָאגְט: מֶענְטשֶׁן, הַלְוַואי ווָאלְט אִיר זִיך גֶעווֶען צוּגֶעהָארְכְט
צוּ מִיר, אוּן נִיט גֶעווֶען אַרוֹיסְפָּאַרְן פּוּן קְרֶעטָא, ווָאלְט אוּנְדז
22 נִיט גֶעטְרָאפֶן דֶער דָאזִיקֶער נֶיזוֹק אוּן הֶיזֶק. אוּן אִיצְט רָאט
אִיךְ אֶייךְ צוּ זִיין פְּרֶעכְט אוּן גֶעשְׁטַאַרְקְט; ווָאָרִים סְע וועט נִיט
פַּאַרְלוִירֶן ווֶערֶן קֵיין נֶפֶשׁ פּוּן צְווִישֶׁן אֶייךְ, נִיעֶרְט נָאר דִי שִׁיף
23 אַלֵיין. ווָאָרִים הַיינְטִיקְע נַאכְט אִיז בִּיי מִיר גֶעשְׁטַאנֶען אַ מַלְאךְ
24 פּוּן גָאט, ווֶעמֶע אִיךְ בִּין, אוּן ווֶעמֶען אִיךְ דִין; אוּן עֶר הָאט
גֶעזָאגְט: הָאב נִיט קֵיין מוֹרֶא, פָּאוְלוֹס, דוּ מוּזְסְט שְׁטֵיין פַּאַר
דֶעם קֵיסֶר; אוּן זֶע, גָאט הָאט דִיר בַּאַווִילִיקְט דִי אַלֶע, ווָאס
25 פָּאָרֶן מִיט דִיר. דֶעְרִיבֶּער, מֶענְטשֶׁן, זֵייט פְּרֶעכְט אוּן גֶעשְׁטַאַרְקְט;
ווָאָרִים אִיךְ בִּין בְּטוּחַ אִין גָאט, אַז סְע וועט זִיין טַאַקְע אַזוֹי, ווִי
26 עֶם אִיז צוּ מִיר גֶערֶעדְט גֶעוואָרֶן. מִיר מוּזְן אָבֶּער פַּאַרוואָרְפֶן
27 ווֶערֶן אוֹיף עֶרְגֶעץ אַן אִינְזֶל. אוּן בְּעת סַאהָאט גֶענֶעעְנְט דִי
פֶּערְצְנְטע נַאכְט, אוּן מִיר זֶענֶען גֶעטְרִיבֶּן גֶעוואָרֶן אַהֶער אוּן אַהִין
אִין דֶעם יָם פּוּן אַדְרִיאַ, הָאבֶּן דִי שִׁיפְסלֵייט דֶערְפִילְט אִין מִיטֶן
28 פּוּן דֶער נַאכְט, אַז זִיי דֶערְנֶענְטֶערְן זִיךְ צוּ עִפֶּעם אַ לַאנְד. אוּן זִיי
הָאבֶּן אַראָפְּגֶעלָאזְט דָאם זִינְקְבְּלִיַ, אוּן הָאבֶּן גֶעפּוּנֶען צְווַאנְציק
קְלַאפְטֶער טִיף; אוּן אַ שְׁטִיקֶל וועג ווַייטֶער הָאבֶּן זִיי ווִידֶער
אַמָאל אַראָפְּגֶעלָאזְט דָאם זִינְקְבְּלִיַ, אוּן הָאבֶּן גֶעפּוּנֶען פִּופְצִן
קְלַאפְטֶער

29 קלאַפּטער טיף. און ווייל זיי האָבן מורא געהאַט, טאָמער וועלן
מיר זיך אָנשלאָגן אָן פּעלזן, האָבן זיי אַראָפּגעלאָזט פיר אַנקערס
30 פון הינטער דער שיף, און האָבן געהאָפּט אויף טאָג. און בעת
די שיפסלייט האָבן געוואָלט אַנטלויפן פון דער שיף, און האָבן
שוין געהאַט אַראָפּגעלאָזט דאָס שיפל אין ַים אַריין, גלייד ווי זיי
וואָלטן וועלן אַראָפּלאָזן אַנקערס פון דעם פאָדערטייל פון דער
31 שיף, האָט פּאָולוס געזאָגט צום קָנטוריון און צו די זעלנער: אויר
וועט זיך ניט מַציל זיין, סיידן די דאָזיקע וועלן פאַרבלִיבן אויף
32 דער שיף. דעמאָלט האָבן די זעלנער אָפּגעשניטן די שטריק
33 פון דעם שיפל, און האָבן עס גענאָזט אַראָפּפאַלן. און בשַעת
סע האָט אָנגעהויבן צו טאָגן, האָט פּאָולוס זיי אַלע געבעטן צו
נעמען עפּעם עסן, און געזאָגט: עס איז היינט דער פערצנטער
טאָג, אַז אויר וואַרט און פאַסט, און האָט גאָרניט פאַרזוכט.
34 עַל־כֵּן, בעט איך אייך, אויר זאָלט עפּעם נעמען צו עסן; ווייל
דאָס איז פאַר אייער רעטונג; וואָרים קיינעם פון אייך וועט ניט
35 פאַרלוירן גיין קיין האָר פון זיין קאָפּ. און נאָכדעם ווי ער האָט
דאָס געזאָגט, האָט ער גענומען ברויט, און האָט געדאַנקט גאָט
פאַר זיי אַלע, און ער האָט עס צעבראָכן און אָנגעהויבן צו עסן.
36 דעמאָלט האָבן זיי זיך אַלע געשטאַרקט, און האָבן אַליין אויך
37 גענומען עסן. (און מיר זענען געווען בסַך־הַכּל אין דער שיף
38 צוויי הונדערט זעקס און זיבעציק נפָשות.) און אַז זיי האָבן זיך
אָנגעגעסן צו דער זעט, האָבן זיי לייכטער געמאַכט די שיף,
39 און האָבן אַרויסגעוואָרפן דעם ווייץ אין ַים אַריין. און אַז סאאיז
געוואָרן טאָג, האָבן זיי ניט דערקענט דאָס לאַנד, זיי האָבן אָבער
באַמערקט אַ בוכטע מיט אַ ברעג, און זיי האָבן באַשלאָסן, אויב
40 מעגלעך, דאָרטן צוצופירן די שיף. און אַז זיי האָבן אָפּגעשניטן
די אַנקערס, האָבן זיי געלאָזט זיי אין ַים, און אין דער זעלבער
צייט האָבן זיי אָפּגעבונדן די שטריק פון די רודערס, און אַז
זיי האָבן אַרויפגעצויגן דעם פאָדערזעגל פאַרן ווינט, האָבן זיי
41 זיך פאַרנומען צום ברעג צו. און אַז זיי האָבן זיך אָנגעשלאָגן

אויף אַן אָרט, וואו צוויי ימען באַגעגענען זיך, זענען זיי פאַרפאָרן
מיט דער שיף אויף דעם באָדן; און דער פאָדערטייל פון דער
שיף האָט זיך אָנגעשטויסן און איז געבליבן אומבאַוועגלעך,
דער הינטערשטער טייל אָבער האָט זיך אָנגעהויבן ברעכן
42 דורך דעם שלאָגן פון די כוואַליעם. און די זעלנער האָבן
בדֵעה געהאַט צו טייטן די געפאַנגענע, טאָמער וועט עמיצער
43 פון זיי אַוועקשווימען און אַנטלויפן. אָבער דער קָנטוריון וויל
ער האָט געוואָלט מַציל זיין פּאָולוסן, האָט זיי אָפּגעהאַלטן פון
זייער דֵעה, און האָט באַפוילן, אַז די, וואָס קענען שווימען, זאָלן
אַראָפּשפרינגען פון דער שיף, און קודם צוקומען צו דער יַבָּשה,
44 און די איבעריקע, טייל אויף ברעטער, און טייל אויף אַנדערע
זאַכן פון דער שיף. און אַזוי האָבן זיך אַלע גערַאטעוועט אויף
דער יַבָּשה.

כח און נאָכדעם ווי מיר זענען ניצול געוואָרן, זענען מיר געוואָר
2 געוואָרן, אַז דער איזנל היסט מעליטע. און די נָכרים האָבן אונדז
אַרויסגעוויזן ניט קיין פָּשוטן חֶסֶד; וואָרים זיי האָבן אָנגעצונדן
אַ פּייער, און האָבן אונדז אַלע אויפגענומען צוליב דעם רעגן,
וואָס האָט געהאַלטן אין אַראָפּקומען, און צוליב דער קעלט.
3 און בעת פּאָולוס האָט צונויפגעזאַמלט אַ בינטל ריטלעך און
האָט זיי אַרויפגעלייגט אויף דעם פּייער, איז אַרוים אַ שלאַנג
4 צוליב דער היץ, און האָט זיך אָנגעכאַפּט אָן זיין האַנט. און
אַז די נָכרים האָבן דערזען דעם שֶׂרץ הענגען אויף זיין האַנט,
האָבן זיי אויינער צום אַנדערן געזאָגט: דער דאָזיקער מאַן איז
אַוודאי אַ רוֹצֵחַ, און חַגם ער האָט זיך מַציל געווען פון דעם
5 יַם, טוט אים אָבער די גערעכטיקייט ניט לאָזן לעבן. נאָר ער
האָט אָפּגעטרעסלט דעם שֶׂרץ אין פּייער אַריין, און סאהאָט אים
6 גאָרניט געשאַדט. און זיי האָבן דערוואַרט, אַז ער זאָל געשוואָלן
ווערן, אָדער פלוצים אַנידערפאַלן טויט; נאָר ווען זיי האָבן לאַנג
געוואַרט און געזען, אַז אים איז קיין שום שלעכטס ניט געשען,
האָבן זיי געענדערט זייער מיינונג, און געזאָגט, אַז ער איז אַ גאָט.

7 און אין דער שכֶּנות פּון יענעם אָרט זענען געווען לְענדעריַיען,
וואָס האָבן געהערט צוּ דעם עלטסטן פּון דעם אינזל, וואָס האָט
געהיסן פּובלִיוס; ער האָט אונדז אויפגענומען, און האָט אונדז
8 פרייַנטלעך אונטערהאַלטן דריי טעג. און פּובלִיוסנס פאָטער
איז גראָד געלעגן קראַנק אויף פיבער און לאַקסיר; און פּאָולוס
איז צוּ אים אַריַינגעגאַנגען, און איז מִתפַּלֵל געווען, און בעת
ער האָט אַרויפגעלייגט אויף אים זיינע הענט, האָט ער אים
9 אויסגעהיילט. און נאָכדעם וווּ דאָס איז געשען, זענען געקומען
אויך די איבעריקע, וואָס האָבן אויף דעם אינזל געהאַט חולאַתן,
10 און זענען גענעהיילט געוואָרן. זיי האָבן אונדז אויך אָנגעטאָן אַ סַך
כָּבוד, און ווען מיר זענען אָפּגעפאָרן, האָבן זיי אונדז פאַרזאָרגט
11 מיט וואָס מיר האָבן זיך געניטיקט. און אין דריי חֳדָשים
אַרום זענען מיר אָפּגעפאָרן אין אַ שיף פּון אַלעקסאַנדריע, וואָס
האָט איבערגעווינטערט ביי דע אינזל; איר צייכן איז געווען די
12 צווילינג־ברידער. און אַז מיר האָבן געגרייכט סיראַקוס, זענען
13 מיר דאָרטן פאַרבליבן דריי טעג. און פּון דאָרטן האָבן מיר
געמאַכט אַ קריַיז און זענען אָנגעקומען קיין רעגיום; און אין אַ
טאָג אַרום האָט זיך אויפגעהויבן אַ דָרום־ווינט, און אויף דעם
14 אַנדערן טאָג זענען מיר אָנגעקומען קיין פּוטעאָלי. דאָרטן האָבן
מיר געפּונען ברידער, און זענען געבעטן געוואָרן, צוּ בלייבן מיט
15 זיי זיבן טעג; און נאָכדעם זענען מיר געקומען קיין רוים. און
פּון דאָרטן זענען די ברידער, בעת זיי האָבן געהערט פּונוועגן
אונדז, אונדז געקומען באַגעגענען ביי דעם מאַרק אַפּיוס און די
דריי אַכסַניות. ווען פּאָולוס האָט זיי דערזען, האָט ער געדאַנקט
16 גאָט, און האָט זיך געשטאַרקט. און ווען מיר זענען אַריַינגעקומען
קיין רוים, האָט פּאָולוס באַקומען דערלויבעניש צוּ וואוינען פאַר
17 זיך, מיט דעם זעלנער, וואָס האָט אים באַוואַכט. און עס איז
געווען, אַז אין דריי טעג אַרום האָט ער צונויפגערופן די עלטסטע
פּון די יִידן; און אַז זיי זענען זיך צוזאַמענגעקומען, האָט ער צוּ
זיי געזאָגט: ברידער, הגַם איך האָב גאָרניט געטאָן קעגן דעם

פאָלק, אָדער די מִנהָגים פון אונדזערע אָבות, בין איך דאָך
איבערגעענטפערט געוואָרן פון ירושָלַיִם אַ געפאַנגענער אין די
18 הענט פון די רוימער. און נאָכדעם ווי זיי האָבן מיך חוקר־ודורש
געווען, האָבן זיי מיך געוואָלט פריי לאָזן, מַחמת עס איז ניט
19 געווען קיין סיבה מיר קיין שום גרונט פאַר מִיתה. און ווען די יִידן
האָבן אײַנגעוועדט קעגן דעם, בין איך געצוואונגען געווען צו
וועלן זיך צום קַיסר; ניט, וייל איך האָב געוואָלט אין עפּעס
20 באַשולדיקן מיין פאָלק. פונדעסטוועגן דער דאָזיקער סִיבה האָב איך
אייך דעריבער געבעטן צו זען, און מיט אייך צו רעדן; וואָרים
פונדעסטוועגן דער האָפענונג פון יִשׂרָאל בין איך געבונדן מיט דער
21 דאָזיקער קייט. און זיי האָבן צו אים געזאָגט: מיר האָבן ניט
באַקומען פון יהודה קיין בריוו פונדעסטוועגן דיר, אויך איז קיינער
ניט פון די בריידער געקומען אַהער און האָט דערציילט, אָדער
22 געזאָגט עפּעס שלעכטס פונדעסטוועגן דיר. מיר ווילן אָבער הערן פון
דיר, וואָס דו דענקסט; וואָרים בנוגֵע דער דאָזיקער כִּיתה, איז
23 עס אונדז באַקאַנט, אַז אומעטום ווערט געredעט קעגן איר. און
נאָכדעם ווי זיי האָבן אים באַשטימט אַ טאָג, זענען זיי געקומען
צו אים אין זייַן אַכסַניא אין אַ גרויסער צאָל; און ער האָט פאַר זיי
דערקלערט דעם ענין פון אין דער פרי ביז נאַכט, און האָט עֵדות
געזאָגט וועגן דעם מַלכות־אֱלֹהִים, און זיי איבערצייגט בנוגֵע
24 יֵשוּעַן, סיי פון תּוֹרַת־מֹשה און סיי פון די נְבִיאים. און טייל האָבן
געגלויבט די רייד, וואָס זענען געredעט געוואָרן, און די אַנדערע
25 האָבן ניט געגלויבט. און אַזויווי זיי זענען צווישן זיך ניט איניק
געווען, זענען זיי אַוועקגעגאַנגען, נאָכדעם ווי פּאָולוס האָט נאָך
געזאָגט איין וואָרט: גוט האָט דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ גערעדט דורך
26 ישַׁעְיָה הַנָּבִיא צו אייערע אָבות: גיי צו דעם דאָזיקן פאָלק און
זאָג: הערן וועט איר הערן, אָבער ניט פאַרשטיין, און זען וועט
27 איר זען, אָבער ניט באַנעמען. וואָרים דאָס האַרץ פון דעם דאָזיקן
פאָלק איז געוואָרן פעט, און זייערע אויערן זענען שווער פון צו
הערן, און זייערע אויגן האָבן זיי פאַרמאַכט, טאָמער וועלן זיי

זען מיט זייערע אויגן, און פּאַרשטיין מיט זייער האָרץ, און הערן
מיט זייערע אויערן, און תְּשׁובֿה־טון, און איך וועל זיי היילן. בכֵּן,
28 זייט ווִיסן, אַז די דאָזיקע ישׂועה פּון גאָט ווערט געשיקט צו די
אומות־הָעולָם; און זיי וועלן הערן. און נאָכדעם ווי ער האָט
29 דאָס געזאָגט, זענען זיך די יִידן פּונאַנדערגעגאַנגען, און האָבן
זיך אַ סַך מִתווַכֵּחַ געווען צווישן זיך. און ער איז פּאַרבליבן
30 צוויי גאַנצע יאָר אין זיין אייגענער געדונגענער דִירה, און האָט
אויפגענומען אַלע, וואָס זענען אַריינגעגאַנגען צו אים, און האָט
31 אָנגעזאָגט דאָס מַלכות פּון גאָט, און געלערנט בנוגֵע דעם האַר
ֵישוּעַ הַמָשִׁיחַ מיט דער גאַנצער מוטיקייט, און קיינער האָט אים
ניט פּאַרווערט.

דער בריוו צו די רוימער

א פּאָולוס, אַ קנעכט פון ישוּעַ המָשִׁיחַ, באַרופן צו זיין אַ שליח,
2 אויסגעשיידט פאַר דער בשׂורה טובה פון גאָט. וואָס ער
האָט מַבטיחַ געווען פון פריער דורך זיינע נביאים אין די
3 כּתבי־הקוֹדש, פונוועגן זיין זון, וואָס איז געבוירן געוואָרן פון דעם
4 זאָמען פון דָוִדן, לויט דעם פלייש, און וואָס איז באַוויזן צו זיין
דער בֶּן־אֱלֹהִים מיט שטאַרקייט, לויט דעם גייסט פון קדושה,
דורך זיין אויפשטיין תּחַית־המֵתים; פון ישוּעַ המָשִׁיחַ, אונדזער
5 האַר, דורך וועמען מיר האָבן מקַבל געווען חֶסֶד און שליחות,
אויפצושטעלן געהאָרכזאַמקייט פון אֱמונה צווישן אַלע אומות,
6 פון זיין נאָמענוועגן, צווישן וועמען אויך איר זענט באַרופן צו
7 זיין ישוּעַ המָשִׁיחַס: צו אַלע, וואָס זענען אין רוים, געליבטע
פון גאָט, באַרופן צו זיין הייליקע; חֶסֶד צו אייך און שָׁלום פון
8 גאָט, אונדזער פאָטער, און דעם האַר ישוּעַ המָשִׁיחַ. קודם
כל דאַנק איך מיין גאָט דורך ישוּעַ המָשִׁיחַ פאַר אייך אַלע,
מַחמת מע רעדט פונוועגן אייער אֱמונה אין דער גאַנצער וועלט.
9 וואָרים גאָט איז מיין עדות, וועמען איך דין אין מיין גייסט דורך
דער בשׂורה טובה פון זיין זון, אַז איך דערמאָן אייך כּסדר,
10 און תָּמיד אין מיינע תּפִילות טו איך בעטן, אֶפשר וועט מיר
סוף־כָּל־סוף באַשערט זיין צו קומען צו אייך דורך דעם רָצון
11 פון גאָט. וואָרים איך באַגער אייך צו זען, כדי איך זאָל אייך
קענען צוטיילן עפּעס אַ גייסטיקע מַתָּנה, כדי אייך צו שטאַרקן,
12 דאָס הייסט, אַז איך זאָל מיט אייך אינאיינעם געטרייסט ווערן,
יעדער איינער פון אונדז דורך דעם אַנדערנס אֱמונה, אייערע
13 און מיינע. און איך ווייל אַז איר זאָלט וויסן, ברידער, אַז אַ
סַך מאָל האָב איך בדַעה געהאַט צו קומען צו אייך (און בין
לעֵת־עַתה געשטערט געוואָרן), בכדי איך זאָל אויך צווישן אייך
האָבן וואָסערע פרוכט, אַזוי ווי צווישן די איבעריקע אומות.

14 איך בין אַ בַּעל־חוֹב צוּ די גריכן אוּן צוּ די אִיבעריקע נָכרים׃
15 צוּ די חַכָמים אוּן צוּ די נאַראָנים׃ אַזוי׃ אַז אויך וויפל סאַיז
געוועגדט אין מיר׃ בין איך גרייט צוּ פּראָקלאַמירן די בשׂורה
16 טובה אויך צוּ אייך׃ וואָם געפינט זיך אין רוים׃ וואָרים איך
שעם מיך ניט מיט דער בשׂורה טובה׃ מַחמת זי אִיז די גבורה
פוּן גאָט פּאַר אַ דערלייזונג פוּן יעדן איינעם׃ וואָם גלויבט׃
קודם־כּל פּאַר דעם יִד׃ אוּן אויך פּאַר דעם גוי׃ וואָרים אין
17 איר ווערט אַנטפּלעקט צדקות פוּן גאָט פוּן אֱמונה צוּ אֱמונה׃
ווי סע שטייט געשריבן׃ דער צַדיק וועט לעבן דורך זיין
אֱמונה׃ וואָרים דער גרימצאָרן פוּן גאָט ווערט אַנטפּלעקט פוּן
18 הימל אַנטקעגן דער גאַנצער רשעות אוּן אומגערעכטיקייט פוּן
מענטשן׃ וואָם שטערן דעם אֱמת מיט זייער אומגערעכטיקייט׃
מַחמת דאָס׃ וואָם מע קען ווִסן וועגן גאָט׃ איז אַנטפּלעקט
19 אין זיי׃ וואָרים גאָט האָט עם אַנטפּלעקט צוּ זיי׃ וואָרים
20 די פאַרהוילענע זאַכן פוּן אים׃ ווערן קלאָר געזען׃ זינט דער
באַשאַפונג פוּן דער וועלט וויל זיי ווערן באַנומען דורך די זאַכן׃
וואָם זענען געמאַכט געוואָרן׃ דהיינא׃ זיין אייביקע שטאַרקייט
21 אוּן געטלעכקייט׃ כדי זיי זאָלן זיין אָן אַ פאַרענטפערונג׃ מַחמת
דעם׃ הגַם זיי האָבן געקענט גאָט׃ האָבן זיי אים ניט געאַכפּערט
וי גאָט אָדער אים געדאַנקט׃ נייערט זענען געוואָרן נאַריש
אין זייערע מַחשָבות׃ אוּן זייער אומפאַרשטענדיק האַרץ איז
22 פאַרפינצטערט געוואָרן׃ בעת זיי האָבן זיך אַרויסגעגעבן פּאַר
23 חַכָמים׃ זענען זיי געוואָרן נאַראָנים׃ אוּן האָבן פאַרביטן דעם
כָבוד פוּן דעם אומשטאַרבלעכן גאָט אויף דער געשטאַלט
פוּן אַן אָפּבילד פוּן אַ שטאַרבלעכן מענטשן׃ אוּן פוּן פייגל׃
24 אוּן פירפיסיקע חַיות׃ אוּן רעפּטיליעם׃ דעריבער האָט זיי
גאָט איבערגעגעבן אין די תַאוות פוּן זייערע הערצער צוּ
טומאה׃ צוּ פאַראומווערדיקן זייערע לַיבער צווישן זיך אַליין׃
25 מַחמת זיי האָבן פאַרביטן דעם אֱמת פוּן גאָט אויף אַ ליגן׃
אוּן האָבן געאַכפּערט אוּן געדינט ליבערשט דעם באַשאַף׃

איידער דעם באַשעפער, וואָס איז געלויבט אויף אייביק. אָמֵן.
26 דעריבער האָט זיי גאָט איבערגעגעבערט צו אומווערדיקע
תַּאוות; וואָרים זייערע וויבער האָבן פאַרביטן דעם נאַטירלעכן
27 באַדאַרף אויף דעם, וואָס איז קעגן דער טֶבע. און אַזוי אויך
האָבן די מענער פאַרלאָזט דעם נאַטירלעכן באַדאַרף פון דעם
וויב, און האָבן געברענט אין זייערע תַּאוות איינער צום אַנדערן;
זכָרים מיט זכָרים האָבן געטאָן אומווערדיקייט, און האָבן אין
28 זיך אַליין באַקומען דעם פולן שׂכַר פון זייער טָעות. און אַזוי
ווי זיי האָבן פאַראַכט גאָט אין זייער דערקענטעניש, האָט
זיי גאָט איבערגעגעבערט דעם פאַרדאָרבענעם פאַרשטאַנד,
29 צו טאָן דאָס, וואָס מע טאָר ניט. וואָרים זיי זענען פול
מיט יעדער אומגערעכטיקייט, רשעות, גיצקייט, בייזוויליקייט,
פול מיט קנאה, רציחה, קריג, שֶׁקר, רַמָאות, פליאָטקעם,
30 רכילות־טרייבער, שׂונאים פון גאָט, הוצפֶּהדיק, גאַוֶהדיק,
באַרימעריש, פאַרטראַכטער פון רשעותדיקייטן, ווידערשפעניק
31 קעגן עלטערן, אָן פאַרשטענדעניש, בונד־ברעכער, ליבלאָזע,
32 אומרַחמנותדיקע; וואָס הַגם זיי וויסן דעם משפט פון גאָט, אַז די,
וואָס טוען אַזעלכע זאַכן, זענען חַייב־מִיתה, טוען ניט נאָר דאָס
זעלבע, נייערט זענען אויך מַסכים מיט די, וואָס טוען דאָס.
ב דעריבער ביסטו אָן אַ פאַרענטפערונג, אָ מענטש, ווער דו
זאָלסט ניט זיין, וואָס טוסט משפטן; וואָרים מיט דעם, וואָס דו
משפּטסט אַן אַנדערן, פאַרמשפּטסטו דיך אַליין, וואָרים דו, וואָס
2 משפּטסט, טוסט די זעלבע זאַכן. און מיר וויסן, אַז דער משפט
פון גאָט טוט באָמָת קומען איבער די, וואָס טוען אַזעלכע זאַכן.
3 און מיינסטו טאַקע, אָ מענטש, וואָס טוסט משפטן די, וואָס טוען
אַזעלכע זאַכן, און טוסט דאָס זעלבע, אַז דו וועסט אַנטרינען דעם
4 משפט פון גאָט? אָדער טוסטו מבַזה זיין די עַשירות פון זיין
גוטסקייט, און סַבלָנות, און צוריקגעהאַלטנקייט, און וויסט ניט,
5 אַז די גוטסקייט פון גאָט פירט דיך צו תשובה? אָבער מיט
דיין האַרטנעקיק און פאַרעקשנט האַרץ זאַמלסטו אָן פאַר דיר

גרימצאָרן אויף דעם טאָג פּון גרימצאָרן, און די אַנטפּלעקונג
פּון דעם געראָטן משפּט פּון גאָט, וואָס וועט פּאַרגעלטן
יעדן איינעם לויט זיינע מַעשׂים: פּאַר די, וואָס דורך געדולד
אין מַעשׂים־טובֿים וואַרטן אויף הערלעכקייט, און כּבֿוד, און
אומשטאַרבלעכקייט, אייביק לעבן; פּאַר די אָבער, וואָס זענען
ווידערשפּעניק און געהאָרכן ניט דעם אֱמת, נייערט געהאָרכן
אומגערעכטיקייט, וועט זיין צאָרן און גרימצאָרן, יסורים און
באַדרענגעניש אויף יעדער מענטשליעכער נשָמה, וואָס טוט
שלעכטס, קודם־כָּל אויף דעם יִד, און אויך אויף דעם גוי; אָבער
הערלעכקייט און כָּבוד און שָלום פּאַר יעדן איינעם, וואָס טוט
גוטס, קודם־כָּל פּאַר דעם יִד, און אויך פּאַר דעם גוי; וואָרים
גאָט איז ניט קיין נושׂא־פָּנים. וואָרים אַלע, וואָס האָבן געזינדיקט
אָן דער תּורה, וועלן אויך פאַרלוירן ווערן אָן דער תּורה, און אַלע,
וואָס האָבן געזינדיקט מיט דער תּורה, וועלן געמִשפּט ווערן
דורך דער תּורה. וואָרים ניט די, וואָס הערן די תּורה, זענען
געראָטן פּאַר גאָט, נייערט די, וואָס זענען מקַיים די תּורה, וועלן
זיין געראָטפּאַרטיקט. בעת די אומות־הָעולם, וואָס האָבן ניט
קיין תּורה, טוען בטֶבע וואָס די תּורה היסטּ, זענען זיי, הגַם זיי
האָבן ניט קיין תּורה, אַ תּורה פּאַר זיך אַליין, מיט דעם, וואָס זיי
ווייזן די טוּאונג פּון דער תּורה פאַרשריבן אין זייערע הערצער,
און זייער געוויסן איז אויסערדעם מֵעיד, און זייערע מַחשָבות
זענען איינס מיטן אַנדערן זיי מחַייב, אָדער אויך מזַכּה, אין דעם
טאָג, ווען גאָט וועט מִשפּטן די פאַרהוילענישן פּון די מענטשן,
לויט מיין בשׂורה טובֿה, דורך יֵשוּע הַמָשיחַ. אויב אָבער דו
טראָגסט דעם נאָמען פּון אַ יִד, און בּיסט דיך סומך אויף דער
תּורה, און רימסט דיך אין גאָט, און פאַרשטיסט זיין רָצון, און
וויסט דעם חִילוק צווישן גוטס און שלעכטס, מַחמת דו בּיסט
געלערנט אין דער תּורה, און בּיסט בטוּחַ, אַז דו אַליין בּיסט
אַ פירער פּון די בלינדע, אַ ליכט פּון די, וואָס זענען אין דער
פינצטערניש, אַן אויסבּעסערער פּון די נאַראָנים, אַ לערער פּון

קלייַנע קינדער, וואָם האָסט די פּאָרם פּון וויסן אויַן פּון דעם אֱמת
21 אין דער תּורה; בכֵּן, דו, וואָם לערנסט אַן אַנדערן, לערנסט ניט
דיך אַליין? דו, וואָם דערשנסט, זאָלסט ניט גַנבענען, אויַן אַליין
22 גַנבעסטו? דו, וואָם זאָגסט, זאָלסט ניט מזַנה זיין, אויַן אַליין ביסטו
מזַנה? דו, וואָם דיך עקלען אָפּגעטער, אויַן באַרויבסט טעמפּלען?
23 דו, וואָם רימסט דיך מיט דער תּורה, ביסטו מחַלֵּל־שֵׁם, דורך
24 דעם עובר זיין די תּורה? וואָרים דער נאָמען פּון גאָט ווערט
איבער אייך געלעסטערט צווישן די גויים, אַזויווי סע שטייט
25 געשריבן. וואָרים מִילה ברענגט נוצן, אויב דו ביסט מקַיים
די תּורה; אויב אָבער דו ביסט עובר אויף דער תּורה, איז דיין
26 מִילה געוואָרן ערלה. בכֵּן, אויב דער ניט־געמַלטער טוט היטן
די מִצוות פּון דער תּורה, צי וועט ניט זיין ערלה פאַררעכנט
27 ווערן פאַר מִילה? יאָ, דער וואָם איז בּטֶבע ניט־געמַלט, נאָר
וואָם איז מקַיים די תּורה, וועט מִשפּטן דיך, וואָם מיט דעם אות
28 אוּן מִילה ביסטו עובר אויף דער תּורה. וואָרים ניט דער איז אַ
יִד, וואָם איז עם לפָּנים, אוּן ניט דאָם איז מִילה, וואָם איז דרויסן
29 פּון דעם פלייש, נייערט דער איז אַ יִד, וואָם איז עם אינעווייניק,
אוּן מִילה איז דאָם פּון דעם האַרץ, אין דעם גייסט, אוּן ניט אין
דעם אות. זיין לויב איז ניט פּון מענטשן, נייערט פּון גאָט.
ג אויב אַזוי, וואָסער מַעלה האָט דער יִד, אָדער וואָם איז דער נוצן
2 פּון מִילה? אַ סַך, אויף יעדן אופּן. קודם־כּל, וואָם זיי זענען
3 אָנפאַרטרויט געוואָרן מיט די נבואות פּון גאָט. וואָרים וואָם איז,
אויב אַ טייל פּון זיי זענען ניט געווען געטרייַ? צי זאָל זייער
4 אומגעטרייַשאַפט מבַטל זיין די געטרייַשאַפט פּון גאָט? חָלִילה;
גיכער זאָל גאָט זיין וואָרהאַפטיק, אוּן יעדער מענטש אַ לי־גנער,
ווי סע שטייט געשריבן: כדי דו זאָלסט זיין גערעכטפאַרטיקט
אין דיינע רייד, אוּן זאָלסט בייַשטיין, בעת דו וועסט געמִשפּט
5 ווערן. אויב אָבער אונדזער אומגערעכטיקייט ברענגט אַרויס
גאָטס גערעכטיקייט, וואָם זאָלן מיר זאָגן? איז גאָט אומגערעכט,
וואָם ער מִשפּט מיט גרימצאָרן? (איך רעד לויט דעם שטייגער

6 פּון מענטשן.) חָלִילה׳ וואָרים אויב אַזוי׳ וווי זאָל גאָט מִשפּטן די
7 וועלט? אויב אָבער די וואָרהאַפּטיקייט פּון גאָט האָט זיך דורך
מיין ליגן פּאַרמערט פּאַר זיין כָּבוד׳ פּאַרוואָס ווער איך נאָך
8 אַלץ געמִשפּט ווי אַ זינדיקער? אוּן פּאַרוואָס ניט טאָן שלעכטס׳
בִּכדֵי עס זאָל קומען גוטס? ־ ווי מיר ווערן פּאַרלוימדעריש
באַרעדט׳ אוּן ווי אַ טייל באַהויפּטן׳ אַז מיר זאָגן. זייער פּסַק
9 איז גערעכט. וואָס איז דער סיום? צי זענען מיר בעסער
ווי זיי? ניין׳ בשום אופן ניט; וואָרים מיר האָבן שוין פריער
באַשולדיקט סיי יִדן אוּן סיי גויים׳ אַז זיי זענען אַלע אונטער
10 דער זינד׳ ווי סע שטייט געשריבן: ניטאָ קיין גערעכטער׳ אַפילו
11 ניט איינער; ניטאָ קיין פּאַרשטענדיקער׳ ניטאָ איינער וואָס זוכט
12 גאָט; איטלעכער האָט אָפּגעקערט׳ אַלע זענען זיי פּאַרדאָרבן?
13 ניטאָ קיינער׳ וואָס טוט גוטס׳ ניט אַפילו איינער. אַן אָפענער
קֶבר איז זייער קעלְ׳ זייער צונג מאַכן זיי גלאַט דער סַם פּון
14 אַן אָטערשלאַנג איז אונטער זייערע ליפּן׳ זייער מויל איז פול
15 מיט קלָלה אוּן ביטערניש זייערע פים זענען פלינק צו פּאַרגיסן
16, 17 בלוט; פּאַרוויסטונג אוּן בראָך זענען אין זייערע שליאַכן׳ אוּן דעם
18 וועג פּון שָלום ווייסן זיי ניט. ניטאָ גאָטס מורא פּאַר זייערע
19 אויגן. אוּן מיר ווייסן׳ אַז וואָס נאָר די תּורה זאָגט׳ טוט זי רעדן צו
די׳ וואָס זענען מקבל געווען די תּורה׳ כדי איטלעכס מויל זאָל
וועלן פּאַרשטומט׳ אוּן די גאַנצע וועלט זאָל זיין חַייב פּאַר גאָט.
20 מַחמת דורך די מַעשׂים פּון דער תּורה וועט קיין שום בשר־וָדָם
ניט גערעכטפּאַרטיקט וועלן פּאַר אים; וואָרים דורך דער תּורה
21 קומט דאָס וויסן פּון זינד. אַצינד אָבער איז אַנטפּלעקט
געווָארן אַ צדקות פּון גאָט אָן דער תּורה׳ וואָס אויף איר וועלט
22 עֵדות געזאָגט דורך דער תּורה אוּן די נבִיאים׳ דהיינו: די צדקות
פּון גאָט דורך אֱמונה אין יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ׳ פּאַר אַלע׳ וואָס גלויבן.
23 וואָרים עס איז ניטאָ קיין חִילוק; מַחמת אַלע האָבן געזינדיקט׳
24 אוּן זענען געמאַנגלעט דעם כָּבוד פּון גאָט׳ אָבער זיי וועלן
אומזיסט געערעכטפּאַרטיקט פּון זיין חֶסֶד דורך דער אויסלייזונג

25 פּון ישוע המשיחַ, וועמען גאָט האָט אַרויסגעשטעלט צו זיין
אַ פּאַרגעבונג דורך אֱמונה אין זיין בלוט, צו ווייזן זיין צדקות,
דורך סליחת־עֲונות פּאַר די פריער באַגאַנגענע זינד, צוליב דער
26 לייַטזעליקייט פּון גאָט, צו ווייזן זיין צדקות אין דער איצטיקער
צייט; כדי ער אַליין זאָל זיין גערעכט און דער רעכטפאַרטיקער
27 פּון דעם, וואָס האָט אֱמונה אין ישוע. בכֵן, וואו איז דאָס רימען?
עס איז אויסגעשלאָסן. דורך וואָסער מין חוק? פּון מַעשׂים? ניין,
28 נייערט דורך דעם חוק פּון אֱמונה. מיר רעכענען דעריגבער, אַז
אַ מענטש ווערט גערעכטפאַרטיקט דורך אֱמונה, אָן די מַעשׂים
29 פּון דער תורה. אָדער איז גאָט דער גאָט נאָר פּון די יידן? איז ער
30 ניט דער גאָט אויך פּון די גויים? יאָ, אויך פּון די גויים, זינט גאָט
איז איינער, און ער וועט רעכטפאַרטיקן די געמַלטע פּון אֱמונה,
31 און די ניט־געמַלטע דורך אֱמונה. צי טוען מיר דען מבטל זיין
דורך אֱמונה די תורה? חָלִילה; נייערט מיר זענען מקַיים די
תורה.

ד וואָס זשע זאָלן מיר זאָגן, אַז אַבְרָהם אָבינו האָט דערגרייכט
2 לויט דעם פלייש? וואָרים אויב אַבְרָהם איז געערעכטפאַרטיקט
געוואָרן דורך מַעשׂים טובים, האָט ער געהאַט מיט וואָס זיך צו
3 רימען, אָבער ניט פאַר גאָט. וואָרים וואָס זאָגט דער פָּסוק?
און אַבְרָהם האָט געגלויבט גאָט, און עס איז אים אַ דין־וחשבון
4 געוואָרין פאַר געערעכטיקייט. אָבער פאַר דעם, וואָס טוט זיך
מיען, ווערט דער שׂכַר ניט פאַררעכנט ווי אַ חֶסֶד, נייערט ווי אַ
5 חוב. און דער, וואָס טוט זיך ניט מיען, נייערט גלויבט אין אים,
וואָס רעכטפאַרטיקט דעם רָשע, ווערט זיין אֱמונה פאַררעכנט
6 פאַר געערעכטיקייט. אַזוי לויבט אויך דָוִד דעם מענטשן, וועמען
7 גאָט טוט צוערעכענען געערעכטיקייט אָן מַעשׂים טובים: וואויל
איז די, וועמעס פאַרברעכנס זענען פאַרגעבן, און וועמעס חַטָּאים
8 זענען פאַרדעקט. וואויל איז דעם מענטשן, וועמען גאָט רעכענט
9 ניט אָן קיין זינד. צי באַציט זיך די דאָזיקע ברָכה אויף דעם
געמַלטן, אָדער אויך אויף דעם ניט־געמַלטן? וואָרים מיר

זאָגן: אַבְרָהמען איז זיין אֱמוּנה פאַרְרעכנט געוואָרן פאַר אַ
10 געְרעכטיקייט. וויאַזוי זשע איז עס אים געְרעכנט געוואָרן? איז
עס געווען איידער, אָדער נאָכדעם וווי ער איז געמַלט געוואָרן?
עס איז ניט געווען נאָכדעם, נייערט איידער ער איז געמַלט
11 געוואָרן. און ער האָט מקַבל געווען דעם צייכן פון מִילה, אַ
חוֹתם פון דער צְדקות, וואָס ער האָט געהאַט פון דער אֱמוּנה,
בעת ער איז געווען אין ערְלה, בְּכדֵי ער זאָל זיין דער פאָטער
פון אַלע, וואָס גלויבן, חַגם זיי בלייבן אין ערְלה, כדי עס זאָל
12 זיי צוגערעכנט ווערן צְדקות, און דער פאָטער פון געמַלטע פאַר
די, וואָס זענען ניט נאָר געמַלט, נייערט וואָס גייען אויך אין
די טריט פון דער אֱמוּנה פון אַבְרָהם אָבינו, וואָס ער האָט
13 געהאַט בעת ער איז נאָך ניט געווען געמַלט. וואָרים ניט דורך
דער תּוֹרה איז געקומען די הַבטָחה צו אַבְרָהמען, אָדער צו
זיין זאָמען, אַז ער זאָל זיין יוֹרש פון דער וועלט, נייערט דורך
14 צְדקות פון אֱמוּנה. וואָרים אויב די, וואָס זענען פון דער תּוֹרה,
זענען יורשים, ווערט די אֱמוּנה נישטיק, און די הַבטָחה בָּטל.
15 וואָרים די תּוֹרה ברענגט גרימצאָרן; אָבער וואו עס איז ניטאָ
16 קיין תּוֹרה, דאָרט איז אויך ניטאָ קיין עַבֵירה. דעריבער איז
עס אויך פון אֱמוּנה, כדי עס זאָל זיין דורך חֶסֶד, אַזוי, אַז די
הַבטָחה זאָל באַשטיין פאַר דעם גאַנצן זאָמען; ניט נאָר פאַר
יענעם, וואָס איז פון דער תּוֹרה, נייערט אויך פאַר יענעם, וואָס
איז פון דער אֱמוּנה פון אַבְרָהמען. ער איז דער פאָטער פון
17 אונדז אַלע, ווי סע שטייט געשריבן: פאַר אַ פאָטער פון אַ
סַך פעלקער האָב איך דיך געמאַכט ־ פאַר גאָט, ווען ער
האָט געגלויבט, און וואָס איז מחַיֶה־מֵתים, און רופט דאָס, וואָס
18 איז נאָך ניטאָ, גלייך ווי עס וואָלט שוין געווען. וואָס הַגם
ער האָט ניט געהאַט קיין האָפענונג, האָט ער געגלויבט אין
האָפענונג, אַז ער וועט ווערן אַ פאָטער פון אַ סַך פעלקער, לויט
ווי עס איז צו אים געזאָגט געוואָרן: אַזוי זאָל זיין דיין זאָמען.
19 און הַגם ער איז ניט געווען אָפגעשוואַכט אין אֱמוּנה, האָט ער

באַטראַכט זיין אייגן ליַיב שוין אַזוי גוט ווי טויט, ווייל ער איז
אַלט געווען אַרום הונדערט יאָר, און די טויטקייט פון שָׂרהם
20 מוטערטראַכט; און איז ניט מסופֿק געווען אין דער הַבטָחה פון
גאָט דורך אומגלויבן, נייערט האָט זיך געשטאַרקט אין אֱמונה,
21 און האָט אָפּגעגעבן כָּבוד צו גאָט, און איז געווען בטוּחַ אַז וואָס
22 ער האָט מַבטיחַ געווען, איז ער אויך בִּיכולת צו טאָן. בכֵּן,
23 איז דאָס אים אויך פאַרעכנט געוואָרן פאַר געראַכטיקייט. און
ניט פון זיַינעטוועגן אַליין איז עס געשריבן געוואָרן, אַז עס איז
24 אים פאַרעכנט געוואָרן, נייערט אויך פון אונדזערטוועגן, פאַר
וועמען סע וועט פאַרעכנט ווערן, ווייל מיר גלויבן אין אים,
25 וואָס האָט מחַיֵּה־מֵתים געווען יֵשוּעַ, אונדזער האַר, וואָס איז
איבערגעענטפערט געוואָרן פאַר אונדזערע פאַרברעכנס, און
איז אויפגעוועקט געוואָרן פאַר אונדזער רעכטפאַרטיקונג.

ה בכֵּן, ווייל מיר זענען געראַכטפאַרטיקט דורך אֱמונה, האָבן
2 מיר שָׁלום מיט גאָט דורך אונדזער האַר יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, דורך
וועמען מיר האָבן אויך באַקומען אונדזער צוגאַנג פון אֱמונה
אין דעם דאָזיקן חֶסֶד, אין וועלכן מיר שטייען, און מיר פרייען
3 זיך אין דער האָפֿנונג פון דער הערלעכקייט פון גאָט. און ניט
נאָר דאָס, נייערט מיר פרייען זיך אויך אין אונדזערע צָרות,
4 ווייל מיר וויסן, אַז די צָרה ברענגט געדולד, און געדולד,
5 דערפאַרונג, און דערפאַרונג, האָפענונג, און האָפענונג ברענגט
ניט צו שאַנד, מַחמת די לִיבשאַפט פון גאָט איז אויסגעגאָסן
געוואָרן אין אונדזערע הערצער דורך דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, וואָס
6 איז אונדז געגעבן געוואָרן. וואָרים בעת מיר זענען נאָך געווען
שוואַך, איז מָשִׁיחַ אין דער געהעריקער צייט געשטאָרבן פאַר
7 די רשָׁעים. וואָרים עמיצער וועט קוים שטאַרבן פאַר אַ צַדיק;
פאַר דעם גוטן וואָלט זיך דאָך אֶפשר עמיצער אונטערגענומען
8 צו שטאַרבן. גאָט האָט אָבער באַוויזן זיין לִיבשאַפט צו אונדז
מיט דעם, וואָס בעת מיר זענען נאָך געווען זינדיקע, איז מָשִׁיחַ
9 פאַר אונדז געשטאָרבן. אַ פּשיטא שוין וועלן מיר איצט, בעת

מיר זענען געראטעוואָרן דורך זיין בלוט, ניצול
10 ווערן דורך אים פון דעם צאָרן פון גאָט. וואָרים אויב מיר,
בעת מיר זענען נעווען שׂונאים, זענען באַוויליקט געוואָרן פאַר
גאָט דורך דעם טויט פון זיין זון, אַ פֿשיטא שוין, בעת מיר
זענען שוין באַוויליקט געוואָרן, וועלן מיר ניצול ווערן דורך זיין
לעבן; אוּן ניט נאָר דאָס, נייערט מיר פרייען זיך אויך אין גאָט
11 דורך אונדזער האַר ישׁוּעַ המָשׁיחַ, דורך וועמען מיר האָבן איצט
12 מקַבל געווען די באַוויליקונג. בכֵן, אַזויווי דורך איין מענטשן
איז די זינד געקומען אין דער וועלט אַריין, אוּן טויט דורך זינד,
אַזוי איז דער טויט אַריבער צו אַלע מענטשן, ווייל אַלע האָבן
געזינדיקט. וואָרים פאַר תּורה־מתּן איז זינד שוין געווען אויף
13 דער וועלט, אָבער זינד ווערט ניט צוגערעכנט, בעת עס איז
14 ניטאָ קיין תּורה. דאָך האָט דער טויט געהערשט פון אָדמען
ביז משׁהן אַפילו איבער די, וואָס האָבן ניט געזינדיקט אויף
דעם אופן פון אָדם, וואָס איז ענלעך צו אים, וואָס האָט געזאָלט
קומען. אָבער ניט אַזוי איז עס מיט דער מתּנה, ווי מיט דער
15 עבֿירה. וואָרים אויב דורך דער עבֿירה פון דעם איינעם זענען
אַ סך געשטאָרבן, אַ סך מער האָט דער חסד פון גאָט, אוּן די
מתּנה דורך דעם חסד פון דעם איינעם מענטשן ישׁוּעַ המָשׁיחַ
16 זיך פאַרמערט איבער דעם רבים׳ אוּן ניט ווי דורך איינעם, וואָס
האָט געזינדיקט, איז די מתּנה; וואָרים דער משׁפט איז געקומען
צו דער פאַראורטיילונג פון איינעם, אָבער די מתּנה איז געקומען
17 פון אַ סך עבֿירות צו רעכטפאַרטיקונג. וואָרים אויב דורך דער
עבֿירה פון דעם איינעם האָט דער טויט געהערשט דורך דעם
איינעם, אַ סך מער וועלן די, וואָס זענען מקַבל די שׁפע פון
חסד, אוּן פון דער מתּנה פון רעכטפאַרטיקייט, הערשן אין לעבן
18 דורך דעם איינעם מענטשן, ישׁוּעַ המָשׁיחַ. בכֵן, אַזויווי דורך איין
עבֿירה איז דער משׁפט געקומען איבער אַלע מענטשן, פונקט
אַזוי איז די רעכטפאַרטיקייט איבערגעגאַנגען פון דעם איינעם
19 צו דער רעכטפאַרטיקונג אוּן לעבן פון אַלע מענטשן. וואָרים

אַזוי ווי דורך דער ווידערשפּעניקייט פון דעם איינעם מענטשן איז
דער רַבים געמאַכט געוואָרן זינדיק, פּונקט אַזוי וועט דער רַבים
20 דורך געהאָרכזאַמקייט פון דעם איינעם ווערן געראַטעוועט. און די
תּורה איז דערביי אַריינגעקומען, כדי דאָס פאַרברעכן זאָל זיך
פאַרמערן; אָבער וואו די זינד האָט זיך געמערט, האָט זיך דער
21 חֶסֶד נאָך מער פאַרמערט, כדי אַזוי ווי די זינד האָט געהערשט
אין טויט, פּונקט אַזוי זאָל דער חֶסֶד הערשן דורך גערעכטיקייט
צום אייביקן לעבן דורך יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, אונדזער האַר.

ו בכֵן, וואָס זאָלן מיר זאָגן? זאָלן מיר פאַרבלייבן אין דער
2 זינד, כדי דער חֶסֶד זאָל זיך פאַרמערן? חָלִילָה! מיר, וואָס
זענען אָפּגעשטאָרבן פאַר דער זינד, וויאַזוי קענען מיר נאָך אין
3 איר לעבן? אָדער ווייסט איר ניט, אַז מיר אַלע, וואָס זענען
געטויפט געוואָרן אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, זענען געטויפט געוואָרן
4 אין זיין טויט? מיר זענען דעריבער באַגראָבן געוואָרן מיט
אים דורך דער טְבִילָה אין דעם טויט, בְּכדֵי, פּונקט ווי מָשִׁיחַ
איז אויפגעוועקט געוואָרן פון די טויטע דורך דעם כָּבוד פון
דעם פאָטער, אַזוי זאָלן מיר אויך גיין אין דעם ניַעַן לעבן.
5 וואָרים אויב מיר זענען באַהעפט געוואָרן מיט אים אין דער
ענלעכקייט פון זיין טויט, וועלן מיר אויך זיין באַהעפט אין
6 דער ענלעכקייט פון זיין תְּחַית־הַמֵּתים. וואָרים מיר וויסן, אַז
אונדזער אַלטער מענטש איז מיט אים געקרייציקט געוואָרן, כדי
סע זאָל אָפּגעטאָן ווערן דער גוף פון זינד, אוּן מיר זאָלן מער
7 ניט זיין אין קנעכטשאַפט צו דער זינד. וואָרים דער, וואָס איז
8 געשטאָרבן, איז גערעכטפאַרטיקט פון דער זינד. אויב אָבער
מיר זענען געשטאָרבן מיט מָשִׁיחַן, גלויבן מיר, אַז מיר וועלן
9 אויך לעבן מיט אים. וואָרים מיר וויסן, אַז נאָכדעם ווי מָשִׁיחַ איז
אויפגעשטאַנען תְּחַית־הַמֵּתים, טוט ער מער ניט שטאַרבן; טויט
10 האָט מער ניט קיין שלִיטה איבער אים. וואָרים דעם טויט, וואָס
ער איז געשטאָרבן, איז ער פאַר דער זינד געשטאָרבן איין מאָל;
11 אָבער דאָס לעבן, וואָס ער לעבט, לעבט ער פאַר גאָט. פּונקט

אַזוי זאָלט איר זיך אויך רעכענען צו זיין טויט פֿאַר דער זינד,
12 אָבער לעבעדיק פֿאַר גאָט אין ײשוּעַ הַמָּשִׁיחַ. זאָל דעריבער די
זינד ניט הערשן אין אייער שטאַרבלעכן לײַב, כדי צו געהאָרכן
13 אירע תַּאוות; גיט אויך ניט אָף אייערע אֵברים פֿאַר דער זינד ווי
כּלי־זַין פֿון אומגערעכטיקייט, נייערט גיט זיך איבער צו גאָט, ווי
לעבעדיק געוואָרענע פֿון די טויטע, און אייערע אֵברים ווי כּלי־זַין
14 פֿון גערעכטיקייט פֿאַר גאָט. וואָרים די זינד וועט ניט האָבן קיין
שלִיטה איבער אייך, מַחמת איר זענט ניט אונטער דער תּורה,
15 נייערט אונטער דעם חֶסֶד. וואָס זשע דען? זאָלן מיר זינדיקן,
ווייל מיר זענען ניט אונטער דער תּורה, נייערט אונטער דעם
16 חֶסֶד? חָלִילה׳ צי ווייסט איר ניט, אַז צו וועמען איר גיט זיך
איבער ווי קנעכט צו געהאָרכזאַמקייט, זענט איר די קנעכט פֿון
אים, וועמען איר טוט געהאָרכן, סיי דער זינד צום טויט, אָדער
17 געהאָרכזאַמקייט צו גערעכטיקייט? אָבער בָּרוּך השֵׁם, אַז אַזויוויי
איר זענט געווען קנעכט פֿון דער זינד, זענט איר אָבער געוואָרן
געהאָרכזאַם פֿון האַרצן צו יענער פֿאָרם פֿון תּורה צו וועלכער
18 איר זענט איבערגעענטפערט געוואָרן. און ווייל איר זענט
באַפֿרייט געוואָרן פֿון דער זינד, זענט איר געוואָרן קנעכט פֿון
19 גערעכטיקייט. איך רעד לויט דעם שטייגער פֿון מענטשן, צוליב
דער שוואכקייט פֿון אייער פלייש. וואָרים אַזויוויי איר האָט
איבערגעגעבן אייערע אֵברים פֿאַר קנעכט צו דער טומאה און
פֿון רִשעות צו רִשעות, פֿונקט אַזוי זאָלט איר איצט איבערגעבן
20 אייערע אֵברים צו גערעכטיקייט פֿאַר קדושה. וואָרים בעת איר
זענט געווען קנעכט פֿון דער זינד, זענט איר געווען פֿריי פֿון
21 גערעכטיקייט. בכֵּן, וואָסער פֿרוכט האָט איר דעמאָלט געהאַט
פֿון יענע זאַכן, מיט וועלכע איר שעמט זיך איצט? וואָרים דער
22 סוֹף פֿון יענע זאַכן איז טויט. אָבער איצט, בעת איר זענט
באַפֿרייט געוואָרן פֿון דער זינד און זענט געוואָרן קנעכט פֿון
גאָט, האָט איר אייער פֵּירות פֿון קדושה, און צום סוֹף ־ אייביק
23 לעבן. וואָרים דער שׂכַר פֿון זינד איז דער טויט; אבער די מַתָּנה

פּון גאָט איז אייביק לעבן אין ישועַ הַמָשִׁיחַ, אונדזער האַר.

ז אָדער וויסט איר ניט, ברידער – וואָרים איך רעד צו מענטשן, וואָם קענען די תורה – אַז די תורה האָט שלִיטה איבער אַ
2 מענטשן, כָּל־זמַן ער לעבט? וואָרים די פאַרהיראַטע פרוי איז געבונדן מן־התורה צו דעם מאַן, כָּל־זמַן ער לעבט; אויב אָבער דער מאַן שטאַרבט, איז זי פְּטור פּון דעם דין צו דעם
3 מאַן. דעריבער, אויב זי באַהעפט זיך מיט אַן אַנדערן מאַן, כָּל־זמַן איר מאַן לעבט, וועט זי אָנגערופן ווערן אַ זונה; אָבער אויב דער מאַן שטאַרבט, איז זי פריי פּון דעם דין, אַזוי, אַז זי איז ניט קיין זונה, הַגַם זי באַהעפט זיך מיט אַן אַנדערן מאַן.
4 דעריבער, מיינע ברידער, אויך איר זענט געוואָרן טויט פאַר דער תורה דורך דעם גוף פּון מָשִׁיחַ, כדי באַהעפט צו ווערן מיט אַן אַנדערן, צו אים, וואָם איז אויפגעשטאַנען תחַית־הַמֵתים, בִּכדֵי
5 מיר זאָלן קאָנען אַרויסברענגען פֵּירות פאַר גאָט. וואָרים בעת מיר זענען געווען אין דעם פלייש, האָבן די זינדיקע תַאוות, וואָם זענען געווען דורך דער תורה, געווירקט אין אונדזערע אֵברים
6 אַרויסצובראַנגען פֵּירות פאַר דעם טויט. אָבער איצט זענען מיר פריי פּון דער תורה, ווייל מיר זענען געשטאָרבן פּון דעם, צו וואָם מיר זענען געווען געבונדען, אַזוי, אַז מיר דינען אין דער ניַקייט פּון דעם גייסט, אוּן ניט אין דער אַלטקייט פּון דעם אות.
7 דעריבער, וואָם זשע זאָלן מיר זאָגן? אַז די תורה איז זינד? חָלִילה! דאָך איך וואָלט ניט געקענט קיין זינד, סיידן דורך דער תורה; וואָרים איך וואָלט ניט געוואוסט פּון קיין גלוסטקייט, ווען
8 די תורה וואָלט ניט געזאָגט: דו זאָלסט ניט גלוסטן. אָבער די זינד, ווייל זי האָט געפונען אַ סִיבה, האָט געווירקט אין מיר דורך דעם געבאָט אַלערליי גלוסטקייטן; וואָרים אָן דער תורה איז די
9 זינד טויט. אוּן איך האָב אַמאָל געלעבט אָן דער תורה, אָבער בעת דאָם געבאָט איז געקומען, האָט די זינד אויפגעלעבט, אוּן
10 איך בין געשטאָרבן; אוּן דאָם געבאָט, וואָם האָט געזאָלט זיין
11 צום לעבן, האָב איך געפונען, איז פאַר מיר דער טויט. וואָרים די

זינד, בעת זי האָט געפונען אַ סיבה, האָט מיך דורך דעם געבאָט
אָפּגענאַרט, און מיך געטייט דורך אים. די תורה איז הייליק,
12 און דאָס געבאָט איז הייליק, און רעכטפאַרטיק, און גוט. צי איז
13 דען דאָס, וואָס איז גוט, געוואָרן פאַר מיר צום טויט? חָלִילָה׳
נייערט די זינד, כדי זי זאָל קענען אַנטפּלעקט ווערן פאַר אַ זינד,
האָט אין מיר געווירקט דעם טויט דורך דעם גוטן, בִּכדֵי דורך
דעם געבאָט זאָל די זינד זייער זינדיק ווערן. וואָרים מיר ווייסן,
14 אַז די תורה איז רוחניות, אָבער איך בין גלוסטיקייט, פאַרקויפט
15 אונטער דער זינד. וואָרים דאָס, וואָס איך טו, פאַרשטיי איך ניט,
וואָרים ניט וואָס איך וויל, דאָס טו איך, נייערט וואָס איך האָב
16 פיינט, דאָס טו איך. אויב אָבער וואָס איך וויל ניט, דאָס טו איך,
17 בין איך מודה, אַז די תורה איז גוט. און אַצינד, ניט איך בין דאָס
18 מער, וואָס טו דאָס, נייערט די זינד, וואָס וואוינט אין מיר. וואָרים
איך ווייס, אַז אין מיר, דאָס הייסט, אין מיין פלייש, וואוינט ניט
קיין גוטס. וואָרים דער באַגער איז אין מיר פאַראַן, אָבער צו
19 טאָן, וואָס איז גוט, איז ניטאָ וואָרים דאָס גוטע, וואָס איך וויל, טו
20 איך ניט; נייערט דאָס בייזע, וואָס איך וויל ניט, דאָס טו איך. בכֵּן,
אויב איך טו דאָס, וואָס איך וויל ניט, איז דאָס מער ניט איך, וואָס
21 טו עס, נייערט די זינד, וואָס וואוינט אין מיר. איך געפין דעריבער
דעם חוק, אַז אין מיר, וואָס וויל טאָן דאָס גוטע, איז פאַראַן
22 דאָס בייזע. וואָרים איך פריי מיך אין דער תורה פון גאָט לויט
23 דעם אינעווייניקסטן מענטשן; איך זע אָבער אין מיינע אֵברים אַן
אַנדער חוק מִלחָמה האַלטן קעגן דעם חוק פון מיין שֵׂכל, און
וואָס טוט מיך ברענגען אין געפאַנגענשאַפט אונטער דעם חוק
24 פון דער זינד, וואָס איז אין מיינע אֵברים. אָ אומגליקלעכער
מענטש וואָס איך בין׳ ווער וועט מיך מַציל זיין פון דעם גוף פון
25 דעם דאָזיקן טויט? איך דאַנק גאָט דורך יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ, אונדזער
האַר׳ און דעריבער, טו איך פון מיר אַליין דינען די תורה פון גאָט
מיט מיין גיסט, אָבער מיט דעם פלייש, דאָס געזעץ פון זינד.
עם איז דעריבער ניטאָ אַצינד קיין פאַרמְשפָּטונג פאַר די, וואָס ח

2 זענען אין ײשוּע הַמָּשִׁיחַ. וואָרים די תּורה פּון דעם רוּחַ־הַחַיים אין
ײשוּע הַמָּשִׁיחַ האָט מיך באַפרייט פּון דעם געזעץ פּון זינד און
3 פּון טויט. וואָרים וואָם די תּורה האָט ניט געקענט טאָן, ווייל זי
איז געווען שוואַך דורך דעם פלייש, האָט גאָט געטאָן, מיט דעם
שיקן זיין אייגענעם זון אין דער געשטאַלט פּון זינדיקן פלייש און
פּונוועגן דער זינד, האָט ער פאַרמְשפּט די זינד אין דעם פלייש,
4 כדי די רעכטפאַרטיקייט פּון דער תּורה זאָל מקוים ווערן אין
אונדז, וואָם לעבן ניט לויט דעם פלייש, נייערט לויט דעם גייסט.
5 וואָרים די, וואָם לעבן לויט דעם פלייש, טראַכטן וועגן די זאַכן
פּון דעם פלייש; אָבער די, וואָם לעבן לויט דעם גייסט, טראכטן
6 וועגן די זאַכן פּון דעם גייסט. וואָרים דאָם טראַכטן פּון דעם
פלייש איז טויט, אָבער דאָם טראַכטן פּון דעם גייסט איז לעבן
7 און שָׁלום, מַחמת דאָם טראַכטן פּון דעם פלייש איז שִׂנאה קעגן
גאָט, ווייל עם איז ניט אונטערטעניק דער תּורה פּון גאָט, און קען
8 עם אויך ניט זיין. און די, וואָם לעבן לויט דעם פלייש, קענען גאָט
9 ניט וואויל־געפעלן ווערן. אָבער איר לעבט ניט לויט דעם פלייש,
נייערט לויט דעם גייסט, אויב דער גייסט פּון גאָט וואונט באמת
אין אייך. אָבער אויב עמיצער האָט ניט דעם גייסט פּון מָשִׁיחַן,
10 דער געהערט ניט צו אים. און אויב מָשִׁיחַ איז אין אייך, איז
דער גוף טויט צוליב דער זינד, אָבער דער גייסט לעבט פּונוועגן
11 דער גערעכטיקייט. אויב אָבער דער גייסט פּון אים, וואָם האָט
ײשוּעַן מחַיֵּה־מֵתים געווען, וואוינט אין אייך, וועט דער, וואָם
האָט מחַיֵּה־מֵתים געווען ײשוּעַ הַמָּשִׁיחַן, אויך לעבעדיק מאַכן
אייערע שטאַרבלעכע לייַבער דורך זיין גייסט, וואָם וואוינט אין
12 אייך. דעריבער, בריידער, מיר זענען ניט שולדיקע דעם פלייש,
13 צו לעבן לויט דעם פלייש ־ וואָרים אויב איר לעבט לויט
דעם פלייש, מוזט איר שטאַרבן, אויב אָבער איר וועט דורך
דעם גייסט אָפּטייטן די מַעשׂים פּון דעם גוף, וועט איר לעבן.
14 וואָרים אַלע, וואָם ווערן געפירט דורך דעם רוח אלהים, זענען
15 קינדער פּון גאָט. וואָרים איר האָט ניט מקבל געווען דעם גייסט

פּון קנעכטשאפט נאָך אַמאָל מורא צו האָבן, נייער איר האָט
מקבל געווען דעם גייסט פּון אָנגענומענע קינדער, וואָם דורך
אים רופן מיר: אַבָּא, פאָטער! דער גייסט אַליין זאָגט עדות מיט
אונדזער גייסט, אַז מיר זענען קינדער פּון גאָט. און אויב קינדער,
זענען מיר אויך יורשים, יורשים פּון גאָט, און בשותפותדיקע
יורשים מיט משיחַן, אויב מיר ליידן מיט אים, כדי מיר זאָלן
אויך מיט אים פאַרהערלעכט ווערן. וואָרים איך רעכן, אַז די
ליידן פּון דער היינטיקער צייט זענען ניט ווערט פאַרגלייכט
צו ווערן מיט דעם כּבוד, וואָם וועט אונדז אַנטפּלעקט ווערן.
וואָרים די ערנסטע דערוואַרטונג פּון דעם באַשאַף וואַרטעט
אויף דער אַנטפּלעקונג פּון די קינדער פּון גאָט. וואָרים דער
באַשאַף איז אונטערטעניק געוואָרן דער נישטיקייט, ניט פּון זיין
אייגענעם וויל, נייערט דורך אים, וואָם האָט אים אונטערטעניק
געמאַכט אין דער האָפענונג, אַז דער באַשאַף אַליין וועט אויך
אויסגעלייזט ווערן פּון דער קנעכט־שאַפט פּון פאַרדאַרבונג צו
דער פריַהייט פּון דעם כּבוד פּון גאָטס קינדער. וואָרים מיר
וויסן, אַז דער גאַנצער באַשאַף אינאיינעם זיפצט און וווייטיקן
אין פּיין ביז אַצינד. און ניט נאָר דאָס, נייערט אויך מיר אַליין,
וואָם האָבן די ביכּורים פּון דעם גייסט, אויך מיר זיפצן אין זיך
אַליין, בעת מיר וואַרטן אויף אונדזער קינדער־רעכט, אויף דער
אויסלייזונג פּון אונדזער גוף. וואָרים אין דער דאָזיקער האָפענונג
זענען מיר ניצול געוואָרן. אָבער אַ האָפענונג, וואָם מען זעט, איז
ניט קיין האָפענונג; וואָרים ווער האָפט אויף דעם, וואָם ער זעט?
אויב אָבער מיר האָפן אויף דעם, וואָם מיר זעען ניט, דעמאָלט
וואַרטן מיר דערויף מיט געדולדיקייט. און אויף דעם זעלבן
אופן העלפט אונדז אויך דער גייסט אין אונדזער שוואַכקייט;
וואָרים מיר וויסן ניט ווי אַזוי מיר דאַרפן מתפּלל זיין, אָבער
דער גייסט אַליין טוט פאַר אונדז פירשפּרעכן מיט זיפצן, וואָם
קענען ניט אַרויסגערעדט ווערן. און דער, וואָם פאָרשט די
הערצער, וויסט וואָם עם איז די מחשבה פּון דעם גייסט, מחמת

ער טוט פירשפּרעכן פּאַר די הייליקע, לויט דעם ווָרט פון גאָט.
28 און מיר ווייסן, אַז אַלצדינג טוט ווירקן צום גוטן פּאַר די, וואָס
האָבן ליב גאָט, טאַקע פּאַר די, וואָס זענען באַרופן לויט זייַן
29 כַּוָונה. וואָרים וועמען ער האָט פון פריער געקענט, האָט ער אויך
פּאָרויסבאַשטימט צו זיין ענלעך צו דעם בילד פון זיין זון, כדי
30 ער זאָל זיין דער בכור צווישן אַ סַך ברידער. און וועמען ער
האָט פּאָרויסבאַשטימט, די האָט ער אויך באַרופן; און וועמען
ער האָט באַרופן, די האָט ער גערעכטפֿאַרטיקט; און וועמען ער
האָט גערעכטפֿאַרטיקט, די האָט ער אויך פּאַרהערלעכט.
31 וואָס זשע זאָלן מיר זאָגן צו דעם? אויב גאָט איז פּאַר אונדז,
32 ווער קאָן זיין קעגן אונדז? ער, וואָס האָט ניט געשוינט זיין
אייגענעם זון, נייערט האָט אים איבערגעענטפערט פּאַר אונדז
33 אַלע, ווי‌אַזוי זאָל ער אונדז מיט אים ניט אַלצדינג שענקען? ווער
וועט מיט עפּעם פּאַרקלאָגן גאָטס אויסדערוויילטע? עם איז
34 גאָט, וואָס רעכטפֿאַרטיקט; ווער איז דער, וואָס פּאַרמשפּט?
עם איז ישוע המָשִׁיחַ, וואָס איז געשטאָרבן, יאָ, ליבערשט, וואָס
איז אויפגעשטאַנען תּחַית־המֵתים, וואָס איז ביי דער רעכטער
35 האַנט פון גאָט, און וואָס אויך פירשפּרעכט פּאַר אונדז. ווער
וועט אונדז אָפּשיידן פון דער ליבשאַפט פון מָשִׁיחַן? זאָלן צָרות,
אָדער דַחקות, אָדער רדִיפה, אָדער הונגער, אָדער נאַקעטקייט,
36 אָדער סַכָּנה, אָדער שוערד? אַזויווי סע שטייט געשריבן: וואָרים
פון דיינעטוועגן ווערן מיר געהרגעט דעם גאַנצן טאָג, מיר זענען
37 פּאַררעכנט געוואָרן ווי שאָף צו דער שחִיטה. אָבער אין דעם
אַלעמען זענען מיר מער ווי בעלי־נִצחון דורך אים, וואָס האָט
38 אונדז ליב געהאַט. וואָרים איך בין בטוּחַ, אַז ניט דער טויט, און
ניט דאָס לעבן, ניט מַלאָכים, און ניט מֶמשָלות, ניט פאַראַנענע
39 זאַכן, ניט זאַכן, וואָס וועלן זיין, ניט גבורות, ניט הייך, ניט טיף,
אויך ניט קיין אַנדער באַשאַף, וועט אונדז קענען אָפּשיידן פון
דער ליבשאַפט פון גאָט, וואָס אין ישוע המָשִׁיחַ, אונדזער
האַר.

ט איך זאָג דעם אֱמת אין מָשִׁיחַן, איך זאָג קיין ליגן ניט; מײַן געווִיסן
2 איז מיר אויך מֵעיד דורך דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, אַז איך האָב גרויס
3 צַער אוּן אַ בֵּאַשטענדיקן ווייטיק אין מײַן האַרצן. וואָלט איך
וואָלט לִיבערשט ווען, אַז איך אַליין זאָל זײַן אין חֵרם פּוּן מָשִׁיחַן
4 פּוּנוועגן מײַנע ברידער, מײַנע קרובים, לויט דעם פלייש, וואָס
זענען בני־ישׂראל, וואָס זיי געהערט דאָס רעכט פּוּן קינדער,
אוּן דער כָּבוד, אוּן די בונדן, אוּן מַתּן־תּוֹרה, אוּן די עֲבוֹדה, אוּן
5 די הַבטָחות; וואָס צוּ זיי געהערן די אָבות, אוּן פּוּן וועמען סע
שטאַמט מָשִׁיחַ, לויט דעם פלייש, וואָס איז איבער אַלצדינג,
6 בָּרוּך־הַשֵּׁם אויף אייביק. אָמֵן. אָבער דאָס מיינט ניט, אַז דאָס
וואָרט פּוּן גאָט איז בָּטל געוואָרן. וואָרים זיי זענען ניט אַלע
7 יִשׂרָאל, וואָס זענען פּוּן יִשׂרָאל, זיי זענען אויך ניט אַלע קינדער,
מַחמת זיי זענען אַבְרָהמס זאָמען; נייערט: אין יִצחָק זאָל געפּוּפן
8 ווערן דיין זאָמען. דאָס הייסט: ניט די קינדער פּוּן דעם פלייש
זענען קינדער פּוּן גאָט, נייערט די קינדער פּוּן דער חַבטָחה
9 ווערן פאַרעכנט פאַר דעם זאָמען. וואָרים דאָס איז דאָס וואָרט
פּוּן דער הַבטָחה: צוּ דער דאָזיקער צייט וועל איך קומען, אוּן
10 שָׂרה וועט האָבן אַ זון. אוּן ניט נאָר דאָס אַליין, נייערט אויך
רִבקָה, בעת זי איז פאַרגאַנגען אין טראָגן פּוּן איינעם, פּוּן יִצחָק
11 אָבינו, אוּן איידער די קינדער זענען נאָך געבוירן געוואָרן, אוּן
האָבן ניט געטאָן קיין גוטס אָדער בייז ־ כדי די כַּוָּנה פּוּן גאָט
לויט דער בחירה זאָל באַשטיין, ניט פּוּן מַעשׂים, נייערט דורך
12 אים, וואָס טוט באַרופן, אוּן עס איז צוּ איר געזאָגט געוואָרן:
13 דער עלטערער וועט דינען דאָם יינגערן. אַזוויוי סע שטייט
געשריבן: יַעקֹבן האָב איך ליב געהאַט, אוּן עֵשָׂון האָב איך
14 פיינט געהאַט. וואָס זשע זאָלן מיר זאָגן? איז פאַראַן אומרעכט
15 ביי גאָט? חָלִילה׳ וואָרים ער זאָגט צוּ משׁהן: איך וועל מיך
דערבאַרעמען אויף וועמען איך דערבאַרעם מיך, אוּן איך וועל
16 רַחמָנות האָבן אויף וועמען איך האָב רַחמָנות. דעריבער איז
עס ניט געוועגדט אין דעם, וואָס וויל, אויך ניט אין דעם, וואָס

17 לויפט, נייערט אין גאָט, וואָם האָט רַחמָנות. וואָרים דער פַּסוק
זאָגט צו פַּרעהן: פונוועגן אָט דער דאָזיקער סיבה האָב איך דיך
אויפשטעלט, כדי איך זאָל אין דיר באַווייזן מיין כֹּחַ, און כדי מיין
18 נאָמען זאָל באַקאַנט ווערן אויף דער גאַנצער ערד. דעריבער
האָט ער רַחמָנות אויף וועמען ער וויל, און וועמען ער וויל ־
19 פאַרהאַרטעוועט ער. דו וועסט דעריבער זאָגן צו מיר: פאַרוואָם
טוט ער נאָך געפינען פעלער? וואָרים ווער קאָן אנטקעגנשטעלן
20 קעגן זיין רָצון? דערפאַר, ווער ביסטו, אָ מענטש, וואָם רעדסט
גאָר קעגן גאָט? זאָל די גענשאַפענע זאַך זאָגן צו דעם, וואָם
21 האָט זי געשאַפן: פאַרוואָם האָסטו מיך אַזוי געמאַכט? אָדער,
צי האָט ניט דער טעפער קיין רעכט איבער דעם ליים, צו מאַכן
פון דעם זעלבן שטיק איין כֶּלי צו כָּבוד, און אַן אנדערע צו
22 אומכָּבוד? און וואָם, אויב גאָט, בעת ער האָט געוואָלט ווייזן
זיין גרימצאָרן, און באַקאַנט מאַכן זיין מאַכט, האָט מיט אַ סַך
געדולדיקייט פאַרטראָגן כֵּלים פון גרימצאָרן, וואָם זענען געווען
23 אָנגעבריים אויף פאַרדאַרבונג; און כדי ער זאָל באַקאַנט מאַכן
די עַשירות פון זיין כָּבוד איבער כֵּלים פון רַחמָנות, וואָם ער
24 האָט פון פריער אָנגעבריים צו כָּבוד, טאַקע אונדז, וועמען ער
האָט באַרופן, ניט נאָר פון די יִדן אַליין, נייערט אויך פון די
25 גויים? ווי ער טוט אויך זאָגן אין הושע: איך וועל רופן דאָם מיין
פאָלק, וואָם איז ניט געווען מיין פאָלק, און געליבטע, וואָם איז
26 ניט געווען געליבט. און סע וועט זיין, אַז אין דעם אָרט, וואו
עם איז צו זיי געזאָגט געווָארן: איר זענט ניט מיין פאָלק, וועלן
27 זיי גערופן ווערן קינדער פון דעם לעבעדיקן גאָט. און ישַעיָה
רופט פונוועגן יִשׂרָאל: אויב די צאָל פון די בנֵי־יִשׂרָאל זאָל זיין
ווי דאָם זאַמד פון יַם, וועט נאָר אַן איבערבליבונג ניצול ווערן.
28 וואָרים אַ פאַרלענדעניש און אַ גזַר וועט גאָט מאַכן איבער דער
29 ערד. און ווי ישַעיָה האָט פריער געזאָגט: וואָלט יְהוָה צבָאוֹת
אונדז ניט איבערגעלאָזט קיין זאָמען, וואָלטן מיר געוואָרן ווי
30 סדום, און צו עַמוֹרָה וואָלטן מיר געווען געגליכן. וואָם זשע זאָלן
מיר

מיר זאָגן? אַז די אומות־הָעוֹלָם, וואָס זענען ניט נאָכגעגאַנגען
נאָך קיין גערעכטיקייט, האָבן דערגרייכט גערעכטיקייט, דאָס
31 היסט, די גערעכטיקייט, וואָס קומט פון אֱמונה; און יִשְׂרָאֵל,
וואָס איז נאָכגעגאַנגען נאָך דער גערעכטיקייט פון דער תּורה,
32 האָט ניט דערגרייכט יענע תּורה. פֿאַרוואָס? מַחמת זיי האָבן
זי ניט געפֿאָרשט דורך אֱמונה, נייערט דורך מַעשׂים טובים. זיי
33 האָבן זיך געשטרויכלט אין דעם אֶבֶן־נֶגֶף, אַזוי ווי סע שטייט
געשריבן: זע, איך לייג אין צִיון אַ שטיין פון שטרויכל, און אַ
פעלז פון ערגערונג; און דער, וואָס גלויבט אין אים, וועט ניט
פֿאַרשעמט ווערן.

י 1 ברידער, דער באַגער פון מיין האַרצן, און מיין תּפילה צו
2 גאָט פאַר יִשְׂרָאֵל איז, אַז זיי זאָלן געראַטעוועט ווערן. וואָרים
איך זאָג זיי עֵדות, אַז זיי זענען קַנָאִים פאַר גאָט, אָבער
3 אָן פאַרשטענדעניש. וואָרים ווייל זיי קענען ניט גאָטס
גערעכטיקייט, און זוכן אויפצוריכטן זייער אייגענע, האָבן זיי זיך
4 ניט אונטערטעניק געמאַכט דער גערעכטיקייט פון גאָט. וואָרים
מָשִׁיחַ איז דער תַּכלית פון דער תּורה צו רעכטפאַרטיקייט
5 פאַר יעדן איינעם, וואָס גלויבט. וואָרים מֹשה שרייבט, אַז
דער מענטש, וואָס טוט די רעכטפאַרטיקייט פון דער תּורה,
6 וועט לעבן דורך איר. אָבער די רעכטפאַרטיקייט פון אֱמונה,
זאָגט אַזוי: זאָג ניט אין דיין האַצן: ווער וועט אַרויף אין הימל
7 אַריין? דאָס היסט, אַראָפּצובערענגען מָשִׁיחַ, אָדער: ווער וועט
אַראָפּנידערן אין תְּהום אַריין? דאָס היסט, אַרויפצובערענגען
8 מָשִׁיחַ פון די טויטע. נייערט וואָס זאָגט זי? דאָס וואָרט איז
דיר נאָענט, אין דיין מויל, און אין דיין האַרצן; דאָס היסט,
9 דאָס וואָרט פון אֱמוניה, וואָס מיר זענען מבַשֵּׂר; וואָרים אויב
דו וועסט מודה זיין מיט דיין מויל, אַז יֵשׁוּעַ איז דער האַר, און
גלויבן אין דיין האַרצן, אַז גאָט האָט אים מחַיֶּה־מֵתים געווען,
10 וועסטו ניצול ווערן. וואָרים מיט דעם האַרצן גלויבט מען,
כדי גערעכטפאַרטיקט צו ווערן, און מיט דעם מויל איז מען
מודה

11 מודה, כדי ניצול צו ווערן. וואָרים דער פֿסוק זאָגט: וועד סע
12 גלויבט אין אים, וועט ניט פארשעמט ווערן. וואָרים סאאיז
ניטאָ קיין חילוק צווישן יוד אוּן גוי; וואָרים דער זעלבער האַר
איז האַר פון אַלע, אוּן איז רייך פאַר אַלע, וואָס רופן צו אים;
13 וואָרים איטלעכער, וואָס וועט רופן דעם נאָמען פון גאָט, וועט
14 ניצול ווערן. אָבער וויאַזוי זאָלן זיי רופן צו אים, אין וועמען
זיי האָבן ניט געגלויבט? אוּן וויאַזוי זאָלן זיי גלויבן אין אים,
פון וועמען זיי האָבן ניט געהערט? אוּן וויאַזוי זאָלן זיי הערן
15 אָן אַ מבשר? אוּן וויאַזוי זאָלן זיי מבשר זיין, סיידן זיי וועלן
געשיקט? אַזוי ווי סע שטייט געשריבן: ווי שיין זענען די פים
16 פון די, וואָס זענען מבשר שלום, וואָס זאָגן אָן גוטס. אָבער
ניט אַלע האָבן זיך צוגעהערט צו דער בשורה; וואָרים ישעיה
17 זאָגט: האַר, ווער האָט געגלויבט אונדזער ידיעה? בכן, אמונה
טוט קומען פון הערן, אוּן הערן דורך דעם וואָרט פון משיחַן.
18 אָבער איך זאָג: האָבן זיי דען ניט געהערט? יאָ, אַוודאי: זייער
קלאַנג איז אַרויסגעגאַנגען איבער דער גאַנצער ערד, אוּן ביז עק
19 וועלט זייערע רייד. אוּן ווידער פרעג איך: האָט ישׂראל ניט
פאַרשטאַנען? שוין משה זאָגט: איך וועל אייך דערצערענען מיט
קנאה אויף אַן אומפאָלק, אוּן מיט אַן אומה אָן פאַרשטענדעניש
20 וועל איך אייך דערבייזערן. אוּן ישעיה שטאַרקט זיך, אוּן זאָגט:
איך בין געפונען געוואָרן פון די, וואָס האָבן מיך ניט געזוכט;
אוּן איך האָב מיך אַנטפלעקט צו די, וואָס האָבן ניט געפרעגט
21 אויף מיר. אָבער אויף ישׂראל זאָגט ער: דעם גאַנצן טאָג
האָב איך אויסגעשפרייט מיינע הענט צו אַן אומגעהאָרכזאַם אוּן
ווידערשפעניק פאָלק.

יא איך זאָג דעריבער: האָט גאָט פאַרוואָרפן זיין פאָלק? חלילה,
ווָאָרים איך בין אויך אַ ישׂראֵלי, פון אַברָאָהמס זאָמען, פון
2 דעם שֵבֶט בִנְימִין. גאָט האָט ניט פאַרוואָרפן זיין פאָלק, וואָס
ער האָט געקענט פון פריער. צי ווייסט איר ניט, וואָס דער
פֿסוק זאָגט וועגן אֵלִיָהוּ? וויאַזוי ער טענהט מיט גאָט קעגן
ישׂראל

3 יִשְׂרָאלן: גאָט, זיי האָבן געהַרגעט דיינע נבֿיאים, זיי האָבן
צעשטערט דיינע מִזבֿחות, און איך בין געבליבן אַליין, און זיי
4 באַגערן מיין לעבן. אָבער וואָס זאָגט צו אים דער ענטפער
פון גאָט: איך האָב מיר איבערגעלאָזט זיבן טויזנט מענטשן,
5 וואָס האָבן ניט געקניט צו בַּעַלן. פונקט אַזוי איז אויך אַצינד
6 פֿאַראַן אַן איבערבליִבונג לויט דער בחִירה פון חֶסֶד. און
אויב עס איז דורך חֶסֶד, איז עס ניט מער דורך מַעשׂים טובים;
7 אַנדערש איז חֶסֶד ניט מער קיין חֶסֶד. וואָס זשע דען? דאָס,
וואָס יִשׂרָאל זוכט, דאָס האָט ער ניט דערגרייכט; נייערט די
אויסדערווײלטע האָבן עס יאָ דערגרייכט, און די איבעריקע
8 זענען פאַרהאַרטעוועט געוואָרן, ווי סע שטייט געשריבן: גאָט
האָט זיי געגעבן אַ גייסט פון באַטויבונג, אויגן, וואָס זאָלן ניט
זען, און אויערן, וואָס זאָלן ניט הערן, ביז אויף דעם היינטיקן
9 טאָג. און דָוִד זאָגט: זאָל זייער טיש ווערן פאַר זיי אַ פאַסטקע
און אַ נעץ, און אַ שטרויכלשטיין, און אַ פאַרגעלטונג פאַר זיי,
10 זאָלן זייערע אויגן זיין פינצטער, אַז זיי זאָלן ניט זען, און בייג
11 שטענדיק אַראָפּ זייער רוקן. איך פרעג דעריבער: האָבן זיי
געטאָן שטרויכלען, כדי זיי זאָלן פאַלן? חָלִילה׳ נייערט דורך
זייער פאַלן איז די ישועה געקומען פאַר די אומות־הָעולם, כדי
12 זיי אייפעריק צו מאַכן. און אויב זייער פאַלן איז די עשִׁירות
פון דער וועלט, און זייער הֶיזק די עשִׁירות פון די אומות־הָעולם,
13 אַ פשִׁיטא שוין זייער פולקויט׳ איך רעד טאַקע צו אייך, וואָס
זענט פון די אומות־הָעולם. בכֵּן, אויף אַזוי וויט ווי איך בין אַ
14 שליִח פון די אומות־הָעולם, פאַרהערלעך איך מיין עובֿדא, כדי
איך זאָל בכל־אופן אויפוועקן צו אייפעריקייט די, וואָס זענען מיין
15 פלייש, און מַציל זיין טייל פון זיי. וואָרים אויב דאָס פאַרוואַרפן
פון זיי האָט געפירט צו דער איבערבעטונג פון דער וועלט, וואָס
וועט שוין זייערווידער־אויפנעמונג זיין, אויב ניט לעבן פון די
16 טויטע? און אויב די תרומה איז הייליק, אַזוי איז אויך דאָס טייג;
און אויב דער וואָרצל איז הייליק, אַזוי זענען אויך די צווייגן.

17 אוּן אויב טייל פּוּן די צווייגן זענען אָפּגעברָאכן געוואָרן, אוּן
דוּ, וואָס ביסט אַ ווילדער אייֶלבערטבוים, ביסט אַריַינגעזעצט
געוואָרן צווישן זיי, אוּן ביסט געוואָרן אַ טיילנעמער מיט זיי פּוּן
18 דעם וואָרצל אוּן פּוּן דער פעטקייט פּוּן דעם אייֶלבערטבוים, טאָ
רים דיך ניט קעגן די צווייגן; אויב אָבער דוּ רימסט דיך, זיי
ווייסן, אַז ניט דוּ טראָגסט דעם וואָרצל, נייערט דער וואָרצל
19 טראָגט דיך. דוּ וועסט דעריבער זאָגן: צווייגן זענען אָפּגעברָאכן
20 געוואָרן, כּדי איך זאָל אַריַינגעזעצט ווערן. גוט; דורך זייער
אוּמגלויבן זענען זיי אָפּגעברָאכן געוואָרן, אוּן דוּ שטייסט דורך
21 דער אֱמוּנה. זיי ניט אַ גַּדלן, נייערט האָב מורא. וואָרים אויב
גאָט האָט ניט געשוינט די נאַטירלעכע צווייגן, וועט ער אויך
22 דיך ניט שוינען. זע דעריבער די גוטסקייט אוּן שטרענגקייט פּוּן
גאָט: קעגן די, וואָס זענען געפאַלן, שטרענגקייט, אָבער קעגן
דיר, גאָטס גוטסקייט, אויב דוּ וועסט בלייבן אין זיין גוטסקייט;
23 אויב ניט, וועסטו אויך אָפּגעשניטן ווערן. אוּן אויך זיי, אויב זיי
וועלן ניט בלייבן אין זייער אוּמגלויבן, וועלן אַריַינגעזעצט ווערן;
24 וואָרים גאָט איז בִּיכולת זיי ווידער אַמאָל אַריַינצוזעצן. וואָרים
אויב דוּ ביסט אָפּגעשניטן געוואָרן פּוּן אַן אייֶלבערטבוים, וואָס
איז בטֶבע ווילד, אוּן ביסט אַריַינגעזעצט געוואָרן קעגן דער
נאַטוּר אין אַ גוטן אייֶלבערטבוים, אַ פּשִׁיטא שוין ווי וועלן די
דאָזיקע, וואָס זענען די נאַטירלעכע צווייגן, אַריַינגעזעצט ווערן
25 אין זייער אייגענעם אייֶלבערטבוים? וואָרים איך וויל ניט,
ברידער, פאַרהוילן פּוּן אייך דעם דאָזיקן סוֹד, כּדי איר זאָלט
זיך ניט האַלטן פאַר קלוּג חַכָמים אין אייערע אייגענע אויגן,
אַז אַ פאַרהאַרטונג איז געקוּמען אויף אַ טייל פּוּן יִשׂרָאל, ביז
26 די פוּלקייט פּוּן די גויים וועט זיין איַנגעזאַמלט; אוּן אַזוי וועט
גאַנץ יִשׂרָאל נִיצול ווערן, ווי סע שטייט געשריבן: סע וועט
אַרויסקוּמען פּוּן צִיון דער גואֵל, וואָס וועט אָפּטאָן די פּשָׁעים
27 פּוּן יַעקֹבן; אוּן דאָס וועט זיין מיין בּונד מיט זיי, ווען איך וועל
28 אַוועקנעמען זייערע זינד. וואָס שַׁייך דער בשׂוֹרה, זענען זיי

שׂונאים פון אײַערטוועגן, אָבער וואָס שַׂייך דער בחִירה, זענען
29 זיי באַלִיבט פונוועגן די אָבות. וואָרים אויף די מַתָּנות און דער
30 באַרופונג פון גאָט איז ניטאָ קיין חֲרָטה. וואָרים אַזויווי איר זענט
אַמאָל געווען אומגעהָארכזאַם צו גאָט, אָבער איצט האָט איר
באַקומען דערבאַרעמדיקייט דורך זייער אומגעהָארכזאַמקייט,
31 פונקט אַזוי זענען אויך די דאָזיקע אַצינד אומגעהָארכזאַם, כדי
דורך דער דערבאַרעמדיקייט, וואָס איז אויך געווײַזן געווָארן, זאָלן
32 זיי אַצינד אויך באַקומען דערבאַרעמונג. וואָרים גאָט האָט
אַלעמען איינגעשלאָסן אין אומגעהָארכזאַמקייט, כדי ער זאָל זיך
33 דערבאַרעמען איבער אַלע. אָ, די טיפקייט פון דער עַשִׁירות,
און חָכמה, און ווִיסן פון גאָט! ווי אומדערפָארשטבאַר זענען
34 זיינע מִשׁפָּטים, און זיינע וועגן, ניט אויסצוגעפינען! וואָרים ווער
האָט פַאַרשטאַנען דעם רוּחַ־יְהוָה? אָדער ווער איז געווען זיין
35 בַּעל־יוֹעץ? אָדער ווער האָט אים עפּעס פריער געגעבן, און עס
36 זאָל אים צוריק פאַרגאָלטן ווערן? וואָרים פון אים, און דורך אים,
און פַאַר אים איז אַלצדינג. פַאַר אים איז דער כָּבוד אויף אייביק.
אָמֵן.

יב איך בעט אייך דעריבער, ברידער, דורך דעם רַחמנות פון
גאָט, צו אָנבאָטן אייערע לִיבער אַ לעבעדיקן קָרבן, הייליק,
2 באַווילקט צו גאָט, וואָס איז אייער גיסטיקע עַבוֹדה. און
זייט ניט געגליכן צו דער דאָזיקער וועלט, נייערט ווערט
איבערגעאַנדערשט דורך דער באַנייאונג פון אייער געמִיט, כדי
איר זאָלט פּרוּוון וואָס עס איז דער גוטער, און באַווילקטער,
3 און שלֵימותדיקער רָצון פון גאָט. וואָרים דורך דעם חֶסֶד, וואָס
איז מיר געגעבן געווָארן, זאָג איך צו יעדן איינעם צווישן אייך,
ניט צו טראַכטן פון זיך אַ סַך מער, ווי ער באַדאַרף צו טראַכטן,
נייערט צו טראַכטן איינגעהאַלטן, לויט ווי גאָט האָט צוגעטיילט
4 יעדן איינעם אַ מאָס פון אֱמוּנה. וואָרים פונקט ווי מיר האָבן אַ
סַך אֵברים אין אײַן גוף, און אַלע אֵברים האָבן ניט די זעלבע
5 עובדא, אַזוי זענען מיר, וואָס זענען אַ סַך, איין גוף אין מָשִׁיחַן,

6 אוּן באַזונדערע אֵברים איינער פּוּן דעם אַנדערן. אוּן ווייל מיר
הָאבּן מַתָּנות, פֿאַרשידן לויט דעם חֶסֶד, ווָאס איז אוּנדז געגעבּן
געוואָרן: אויב נבואה, לאָמיר נבֿיאות זאָגן לויט דעם חֵלֶק
7 פּוּן אוּנדזער אֱמוּנה; אויב עַבודה, לאָמיר זיך איבערגעבּן צוּ
8 אוּנדזער עַבודה; דער, ווָאס טוּט לערנען, צוּ זיין לערנונג; דער,
ווָאס טוּט מוֹסרן, צוּ זיין מוֹסר; דער, ווָאס איז מנַדב, לאַז ער עס
טאָן מיט אַ בריייטער האַנט; דער פֿאָרשטייער, מיט פֿלייסיקייט;
דער, ווָאס וויזט אַרוים דערבּאַרעמדיקייט, מיט פֿרייליעכקייט.
9 לאָז זיין ליבשאַפֿט אָן חֲנִיפה. האָט פיינט דאָס, ואָס איז שלעכט,
10 אוּן באַהעפֿט זיך אָן דעם, ווָאס איז גוט. האָט ליב איינער
דעם אַנדערן מיט ברידערלעכער ליבשאַפֿט, אין כָּבוד האַלט
11 פֿאַר בילכער איינער דעם אַנדערן; אין פֿלייסיקייט, ניט פויל,
12 גלִיאיק אין גייסט, דינענדיק גאָט; זייט פֿרייליעך אין האָפֿענונג;
13 געדולדיק אין אַ צָרה; האַלט כּסֵדר אין מִתפַּלֵל זיין. זייט מנַדב
פֿאַר די באַדערפֿענישן פּוּן די הייליקע, אוּן איבערגעגעבּן צוּ
14 הַכנָסַת־אוֹרחים. בענטשט די, ווָאס רוֹדפֿן אייך; בענטשט, אוּן
15 שעלט ניט. פֿרייט אייך מיט די, ווָאס פֿרייען זיך, ווויינט מיט
16 די, ווָאס ווויינען. לעבט אין אַחדות איינער מיט דעם אַנדערן;
טראַכט ניט פּוּן הויכע זאַכן, נייערט לאָזט אייך אַראָפּ צוּ דעם,
ווָאס איז שָפּל. האַלט אייך ניט פֿאַר חַכָמים אין אייערע אייגענע
17 אויגן. פֿאַרגעלט קיינעם ניט שלעכטס פֿאַר שלעכטס, נייערט
גיט אַכטונג אויף דעם, ווָאס איז בכָבוד אין די אויגן פּוּן אַלע
18 מענטשן. אויב עס איז מעגלעך, אוּן אויף ווייפל איר זענט
19 בִיכולת, לעבט בשָלום מיט אַלע מענטשן. זייט אייך ניט נוקם,
געליבטע, נייערט מאַכט פּלאַץ פֿאַר דעם גרימצאָרן פּוּן גאָט;
ווָאָרים סע שטייט געשריבּן: נקָמה געהערט מיר, איך וועל
20 פֿאַרגעלטן, זאָגט גאָט. אויב אָבער דיין שׂונא איז הונגעריק,
שפּייז אים; אויב ער איז דָרשטיק, גיב אים צוּ טרינקען; ווָאָרים
מיט דעם טאָן אַזוי, וועסטוּ אָנהויפֿן פֿייעריקע קוילן אויף זיין
21 קָאָפּ. לאָז דיך ניט גובר זיין פּוּן דעם שלעכטן, נייערט זיי גובר

דאָם שלעכטע מיט גוטן.

יג זאָל יעדע נשָמה זיין אונטערטעניק צו דער העכער
אויטאָריטעט. ווארים עס איז ניטאָ קיין אויטאָריטעט, אַחוץ פון
2 גאָט; און וואו זי איז פאַראַן, איז זי באַשטימט פון גאָט. בכֵן, דער,
וואָס שטעלט זיך קעגן דער אויטאָריטעט, ווידערשפעניקט דעם
באַפעל פון גאָט; און די, וואָס ווידערשפּעניקן, וועלן ברענגען
3 אויף זיך שטראָף. ווארים הערשערם זענען ניט קיין פַּחד פאַר די
גוטע מַעשים, נייערט פאַר די שלעכטע. און ווילסטו ניט מורא
האָבן פאַר דער אויטאָריטעט? טו דאָם, וואָם איז גוט, און דו
4 ווסט קריגן אַ שבַח פון איר; ווארים זי איז דיר אַ באַדינערין
פון גאָט צום גוטן. נאָר אויב דו טוסט דאָם, וואָם איז שלעכט,
זאָלסטו מורא האָבן, ווארים זי טראָגט ניט אומזיסט די שוווערד.
ווארים זי איז אַ באַדינערין פון גאָט, וואָם טוט זיך נוקם זיין
5 מיט צארן אָן דעם, וואָם טוט שלעכטס. איבערדעם מוז מען
אונטערטעניק זיין, ניט נאָר פונוועגן דעם צארן אַליין, נייערט
6 אויך פונוועגן דעם געווִיסן. ווארים צוליב דעם צאָלט איר אויך
מַס; ווארים זיי זענען באַדינערם פון גאָט, און גיבן זיך כּסדר
7 אָפּ מיט דעם דאָזיקן ענין. דעריבער גיט יעדעמען, וואָם איר
זענט שולדיק: מַס, צו וועמען מַס; צאָל, צו וועמען צאָל; מורא,
8 צו וועמען מורא; כָּבוד, צו וועמען כָּבוד. זייט קיינעם גאָרניט
שולדיק, אַחוץ ליב צו האָבן איינער דעם אַנדערן; ווארים דער,
9 וואָס האָט ליב זיין חַבר, האָט מקַיים געווען די תורה. ווארים
דו זאָלסט ניט מנַה זיין, דו זאָלסט ניט טייטן, דו זאָלסט ניט
גַנבענען, דו זאָלסט ניט גלוסטן, און אַלע אַנדערער מצוות, זענען
צוזאַמענגענומען אין דעם דאָזיקן ווארט, דהיַינו: דו זאָלסט ליב
10 האָבן דיין חַבר ווי דיך אַליין. ליבשאַפט טוט ניט קיין שום
שלעכטס דעם חַבר; ליבשאַפט איז דעריבער דער קִום פון
11 דער תורה. און דאָם טוט, וייל איר וויסט די שָעה, אַז עס איז
שוין צייט אויפצוואַכן פון שלאָף; ווארים אַצינד איז די ישועה
12 נעענטער צו אונדז, ווי ווען מיר האָבן לכַתּחִלה געגלויבט. די

נאַכט איז ווייט פֿאַרגאַנגען, אוּן דער טאָג האָט געגעענט. לאָמיר
דעריבער אָפּטאָן די מַעשׂים פוּן פינצטערניש, אוּן לאָמיר אָנטאָן
13 די כּלי־זַין פוּן ליכט. לאָמיר גיין אָנשטענדיק ווי בייטאָג, ניט
אין פרעסן אוּן שׂיכּרות, ניט אין צעלאָזנקייט אוּן זנוּת, ניט אין
14 מַחלוֹקת אוּן קִנאה. נייערט טוט אייך אָן דעם האַר יֵשׁוּע הַמָשִׁיחַ,
אוּן דאָגהט ניט פאַר דעם פלייש, ממלא צוּ זיין זיינע תּאַוות.

יד נעמט אויף דעם, וואָס איז שוואַך אין דער אֱמוּנה, אָבער ניט כּדי
2 צוּ פירן וויכּוּחים איבער חִילוּקי־דֵעות. איינער גלויבט, אַז ער
מעג עסן אַלצדינג; אָבער דער, וואָס איז שוואַך, טוט בלויז עסן
3 גרינוואַרג. זאָל דער, וואָס עסט, ניט מבַטל זיין דעם, וואָס עסט
ניט; אוּן זאָל דער, וואָס עסט ניט, ניט מִשפּטן דעם, וואָס עסט;
4 וואָרים גאָט האָט אים אויפגענומען. ווער ביסטוּ, וואָס מִשפּטסט
דעם קנעכט פוּן אַן אַנדערן? פאַר זיין אייגענעם האַר שטייט
ער, אָדער פאַלטער. אוּן ער וועט בלייבן שטיין; וואָרים גאָט
5 איז בִיכוֹלת אים אויפצושטעלן. איינער שאַצט איין טאָג העכער
פוּן דעם אַנדערן; אַן אַנדערער שאַצט יעדן טאָג גלייך. זאָל
6 יעדער איינער זיין זיכער אין זיין אייגענער דֵעה. דער, וואָס היט
דעם טאָג, היט אים פוּן גאָטס־וועגן; אוּן דער, וואָס עסט, עסט
פוּן גאָטס־וועגן, אוּן גיט גאָט אַ לויב; אוּן דער, וואָס עסט ניט,
7 פוּנוועגן גאָט עסט ער ניט, אוּן גיט גאָט אַ לויב. וואָרים קיינער
פוּן אוּנדז לעבט ניט פאַר זיך אַליין, אוּן קיינער שטאַרבט ניט
8 פאַר זיך אַליין. וואָרים סיי מיר לעבן, לעבן מיר פוּן גאָטס־וועגן;
אוּן סיי מיר שטאַרבן, שטאַרבן מיר פוּן גאָטס־וועגן; בכֵן, צי
9 מיר לעבן אָדער שטאַרבן, געהערן מיר צוּ גאָט. וואָרים צוליב
דעם איז מָשִׁיחַ געשטאָרבן אוּן ווידער לעבעדיק געוואָרן, כּדי
ער זאָל זיין האַר, סיי איבער טויטע אוּן סיי איבער לעבעדיקע.
10 אָבער דו, פאַרוואָס משפּטסטוּ דיין ברודער? אָדער פאַרוואָס
ביסטוּ מבַטל דיין ברודער? וואָרים מיר וועלן אַלע שטיין פאַר
11 דעם כִּסֵא־הַמִשׁפּט פוּן גאָט; וואָרים סע שטייט געשריבן: אַזוי
וואָר ווי איך לעב, זאָגט גאָט, צוּ מיר וועט זיך בייגן אלע קני,

12 אוֹן אלע צינגער וועלן לויבן גאָט. אָט אַזוי וועט יעדער איינער
13 פּוּן אוּנדז אָפּגעבן פּוּן זיך חֶשבון פאַר גאָט. לאָמיר דעריבער
מער ניט מִשפּטן איינער דעם אַנדערן, נייערט מִשפּט לִיבערשט
דאָס, אַז קיינער זאָל ניט לייגן קיין מִיכשול אין זיין ברודערס
14 וועג, אָדער אים מאַכן פאַלן. איך וויים, אוּן בין זיכער אין דעם
האַר יֵשוּע, אַז קיין זאַך איז ניט טָמא פּוּן זיך אַליין; אַהוּץ פאַר
15 דעם, וואָס האַלט עס פאַר טָמא, פאַר דעם איז עס טָמא. וואָרים
אויב פּוּנוועגן שפּייז איז זיך דיין ברודער מצַער, גייסטו ניט מער
אין לִיבשאַפט. ברענג ניט אוּם מיט דיין שפּייז דעם, פאַר
16 וועמען מָשִׁיחַ איז געשטאָרבן. זאָל ניט דעריבער פּוּנוועגן אייער
17 גוּטס שלעכטס געריידט ווערן; וואָרים דאָס מַלכות פּוּן גאָט
מיינט ניט עסן אוּן טרינקען, נייערט גערעכטיקייט, אוּן שָׁלוֹם,
18 אוּן פרייד אין דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש. וואָרים דער, וואָס דינט מיט
דעם מָשִׁיחַ, ווערט וואויל־געפעלן פאַר גאָט, אוּן באַווילקט ביי
19 מענטשן. איבערדעם לאָמיר נאָכגיין נאָך זאַכן, וואָס דינען פאַר
שָׁלוֹם, אוּן זאַכן מיט וועלכע מיר קענען אויפבויען איינער דעם
20 אַנדערן. מאַך ניט חָרוב דאָס ווערק פּוּן גאָט פּוּנוועגן שפּייז.
אַלצדינג איז ריין, דאָך איז עס שלעכט פאַר יענעם מענטשן,
21 וואָס עסט מיט ערגערניש. עס איז גוּט, ניט צוּ עסן קיין פלייש,
ניט צוּ טרינקען קיין וויין, אויך ניט צוּ טאָן עפּעס, דורך וואָס
22 דיין ברודער שטרויכלט. די אֱמוּנה, וואָס דוּ האָסט, זאָלסטוּ
האָבן צווישן דיר אוּן גאָט. וואויל איז דעם, וואָס מִשפּט זיך ניט
23 אַליין אין דעם, וואָס ער טוּט באַווילקן. אָבער דער, וואָס איז
מסוּפק, איז פאַרמִשפּט, אויב ער עסט, מַחמת ער טוּט עס ניט
פּוּן אֱמוּנה; אוּן וואָס עס איז ניט פּוּן אֱמוּנה, איז אַ זינד.

טו 15 מיר, וואָס זענען שטאַרק, דאַרפן טראָגן די שלאַפקייטן פּוּן די
2 שוואַכע, אוּן ניט צוּ וואויל־געפעלן ווערן זיך אַליין. זאָל יעדער
איינער פּוּן אוּנדז פאַרשאַפן הַנָאה זיין חַבר פאַר זיין וואויל,
3 אוּן פאַר זיין פאַרבעסערונג. וואָרים מָשִׁיחַ איז זיך אַליין אויך
ניט וואויל־געפעלן געווען, נייערט, ווי סע שטייט געשריבן: די

חַרפּות פּון דיִ, וואָם האָבן דיך געלעסטערט, זענען געפאַלן אויף
מיר. וואָרים אַלצדינג, וואָם איז פריער געשריבן געוואָרן, איז
געשריבן געוואָרן פאַר אונדזער באַלערנונג, כדי דורך געדולד,
און נֶחָמָה פון די כּתבי־הקודש זאָלן מיר האָבן האָפנונג. און
דער גאָט פון געדולד און פון נֶחָמָה זאָל איך באַווילקן צו זיין
פון דער זעלבער דעה איינער צום אַנדערן, לויט ישוע המשיחַ;
כדי איר זאָלט מיט איין האַרץ און מיט איין מויל אָפּגעבן
כּבוד דעם גאָט און פאָטער פון אונדזער האַר ישוע המשיחַ.
איבערדעם, זייט מקבל איינער דעם אַנדערן, אַזוי ווי משיחַ האָט
אייך מקבל געווען, פאַר דעם כּבוד פון גאָט. וואָרים איך זאָג, אַז
משיחַ איז געמאַכט געוואָרן אַ באַדינער פון די געמלטע פונוועגן
דעם אמת פון גאָט, כדי ער זאָל מקיים זיין די הבטחות צו די
אָבות, און כדי די גויים זאָלן אויך אָפּגעבן כּבוד צו גאָט פאַר
זיין דערבאַרעמדיקייט, ווי סע שטייט געשריבן: דעריבער וועל
איך דיך לויבן צווישן די גויים, און זינגען צו דיין נאָמען. און
ווידער ווערט געזאָגט: פרייט אייך, איר גויים, מיט זיין פאָלק.
און ווידער: לויבט גאָט, אַלע גויים, גיט אַ שבח צו אים, אַלע
אומות. און ווידער זאָגט ישעיה: און עס וועט זיין דער שורש פון
ישַי, און דער, וואָם שטייט אויף צו הערשן איבער די פעלקער;
צו אים וועלן די גויים האָפן. און דער גאָט פון האָפענונג זאָל
אייך אָנפילן מיט יעדער שִמחה און שָלום דורך אייער אמונה,
כדי איר זאָלט געדייַען אין האָפענונג, דורך דער גבורה פון דעם
רוחַ־הקודש. איך אַליין בין זיכער אין אייך, מיינע ברידער, אַז
איר זענט פול מיט גוטסקייט, אָנגעפילט מיט יעדן וויסן, און
פעאיק איינער דעם אַנדערן מזהיר צו זיין. איך האָב אייך אָבער
טיילווייז געשריבן אַ סך פריייער, כדי אייך ווידער צו דערמאָנען,
דורך דעם חֶסד, וואָם איז מיר געגעבן געוואָרן פון גאָט, אַז איך
זאָל זיין אַ באַדינער פון ישוע המשיחַ פאַר די אומות־העולָם, און
צו דינען אין דער היליקער עבודה פון דער בשורה פון גאָט,
כדי דער קרבן פון די אומות־העולָם זאָל ווערן באַווילקט און

17 געהיליקט דורך דעם רוּחַ־הַקֹדֶשׁ. איך האָב דעריבער מיין
18 רום אין יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ אין זאַכן וואָס זענען שַייך גאָט. וואָרים
איך וועל מיך ניט דערוועגן צו רעדן פּון עפּעס, סיידן פּון דעם,
וואָס מָשִׁיחַ האָט געטאָן דורך מיר, דורך וואָרט און טוּאונג,
19 פּונוועגן דער געהאָרכזאַמקייט פּון די אוֹמות־הָעוֹלָם, אין דער
גבורה פּון נִסים וְנִפלָאוֹת, אין דער גבורה פּון דעם רוּחַ־הַקֹדֶשׁ,
אַזוי, אַז פּון ירוּשָׁלַיִם, אוּן רונד אַרום ביז צו אילירִיע, האָב
20 איך אינגאַנצן אָנגעזאָגט די בשׂורה פּון מָשִׁיחַן; יאָ, איך האָב
מיר געמאַכט פּאַר מיין ציל אָנצוזאָגן די בשׂורה טובה ניט
דאָרטן, וואוּ מָשִׁיחַ איז שוין אָנגערופן געוואָרן, כדי איך זאָל ניט
21 בויען אויף אַן אַנדערן מענטשנס יסוֹד, נייערט, ווי סע שטייט
געשריבן: וואָס זיי איז ניט דערציילט געוואָרן, וועלן זיי זען, אוּן
22 וואָס זיי האָבן ניט געהערט, וועלן זיי פֿאַרשטיין. איבערדעם בין
איך אויך געהינדערט געוואָרן אַזויפיל מאָל פּון קומען צו אייך.
23 אָבער אַצינד, וויל איך האָב ניט מער קיין אָרט אין די דאָזיקע
מקוֹמות, אוּן וויל איך האָב שוין כַּמה יאָרן געבענקט צו קומען
24 צו אייך, האָף איך אייך צו זען בעת מיין נסיעה קיין שפּאַניע, אוּן
געבראַכט צו ווערן דורך אייך אויף מיין וועג אַהינצו, נאָכדעם
ווי איך וועל מיך קודם האָבן אַבּיסל געזעטיקט מיט אייער
25 חַברוּתא. אַצינד אָבער גיי איך קיין ירוּשָׁלַיִם, צו באַדינער די
26 הייליקע. וואָרים עס איז געווען דער גוטער רָצון פּון מאַקעדאָניע
אוּן אַכאַיַא צו מאַכן אַ נָדָבה פּאַר די אָרעמע צווישן די הייליקע
27 אין ירוּשָׁלַיִם. יאָ, דאָס איז געווען זייער גוטער רָצון, אוּן זייערע
בַּעלי־חוֹבות זענען זיי. וואָרים אויב די אוֹמות־הָעוֹלָם זענען
געוואָרן שוּתּפים פּון זייערע גייַסטיקע זאַכן, אַזוי זענען זיי מחוּיב
28 זיי צו באַדינען אין גַשמִיוּתדיקע זאַכן. דעריבער, בעת איך וועל
דאָס האָבן פֿאַרענדיקט, אוּן פֿאַרחַתמעט פּאַר זיי די דאָזיקע
29 פרוכט, אַזוי וועל איך דורך אייך גיין קיין שפּאַניע. אוּן איך וויים,
אַז ווען איך וועל קומען צו אייך, וועל איך קומען אין דער פוּלקייט
30 פּון דער בְּרָכה פּון מָשִׁיחַן. אוּן איצט בעט איך אייך, ברידער,

דורך אונדזער האַר ייִשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, אוּן דורך דער ליבשאַפט פּוּן
דעם רוּחַ־הקודש, אַז איר זאָלט זיך שטאַרקן אינאיינעם מיט מיר
31 אין אייערע תּפִילות צוּ גאָט פאַר מיַינעטוועגן, אַז איך זאָל נִיצול
ווערן פּוּן די, וואָס זענען ווידערשפּעניק אין יהוּדה, אוּן אַז מיין
32 באַדינונג פאַר ירוּשָׁלַיִם זאָל זיין אָנגענומען ביי די הייליקע, כדי
איך זאָל קענען קוּמען צוּ אייך אין פרייד דורך דעם רָצון פּוּן
33 גאָט, אוּן מיך מיט אייך דערקוויקן. אוּן דער גאָט פּוּן שָׁלוֹם זאָל
זיין מיט אייך אַלע. אָמֵן.

טז איך שטעל אייך פאָר אונדזער שוועסטער פעבע, וואָס איז אַ
2 באַדינערין פּוּן דער קהִילה אין קענכרייע, אַז איר זאָלט זי
מקַבל זיין אין דעם האַר, ווי סע פאַסט זיך פאַר הייליקע, אוּן
אַז איר זאָלט איר העלפן אין וואָס נאָר זי וועט זיך באַנייטיקן
אין אייך; וואָרים זי אַליין איז געווען אַ העלפערין פּוּן אַ סַך,
3 אוּן אויך פּוּן מיר אַליין. גרוסט פּריסקאַן אוּן אַקווילַס, מיינע
4 מיטאַרבעטער אין ייִשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, זיי, וואָס האָבן פאַר מיין
לעבן אַנידערגעלייגט זייערע אייגענע העלדזער, וועמען ניט נאָר
איך אַליין בין דאַנקבאַר, נייערט אויך אַלע קהִילות פּוּן די
5 אוּמות־הָעוֹלָם; אוּן גרוסט די קהִילה, וואָס איז אין זייער הויז.
גרוסט מיין באַליבטן עפֵּיינעטוּסן, וואָס איז די ערשטע פרוכט
6 אין אַזיע פאַר מָשִׁיחַן. גרוסט מִרְיָמען, וואָס האָט געשאָנקען
7 אַ סַך מי אויף אייך. גרוסט אַנדראָניקוּסן אוּן יוניוּסן, מיינע
קרוֹבים, אוּן מיינע מיט־געפאַנגענע, וואָס זענען פּוּן חַשִׁיבות
צווישן די שלִיחים, אוּן וואָס זענען אויך געווען פאַר מיר אין
8 מָשִׁיחַן. גרוסט אַמפּליאַטוּסן, מיין באַליבטן אין דעם האַר.
9 גרוסט אורבאַנוּסן, אונדזער מיטאַרבעטער אין מָשִׁיחַן, אוּן
10 סטאַכיסן, מיין באַליבטן. גרוסט אַפּעלעסן, דעם באַוויליקטן
אין מָשִׁיחַן. גרוסט די, וואָס זענען פּוּן דעם הויזגעזינד פּוּן
11 אַריסטאָבוּלוסן. גרוסט הערָדיאָנען, מיין קָרוב. גרוסט די, פּוּן
12 דעם הויזגעזינד פּוּן נאַרציסוּסן, וואָס זענען אין דעם האַר. גרוסט
טריפֵּיינען אוּן טריפֵּאָסן, וואָס מיַען זיך אין דעם האַר. גרוסט

פֿערזיס, די באַליבטע, וואָם האָט זיך אַ סַך געמיט אין דעם
13 האַר. גריסט רופֿוסן, דעם אויסדערווייל־טן אין דעם האַר, אוּן זיין
14 מוטער אוּן מיינע. גריסט אַסינקריטוסן, פֿלעגאָנען, הערמעסן,
פּאַטראָבאַסן, הערמאַסן, אוּן די ברידער, וואָם זענען מיט זיי.
15 גריסט פֿילאָלאָגוסן אוּן יוליען, נערעאוסן אוּן זיין שוועסטער, אוּן
16 אָלימפּאַסן, אוּן אַלע היליקע, וואָם זענען מיט זיי. גריסט איינער
דעם אַנדערן מיט אַ היליקן קוש. אַלע קהילות פֿון מָשִׁיחַן
17 גריסן אייך. אוּן איך בעת אייך, ברידער, אַז איר זאָלט אַכטונג
געבן אויף די, וואָם מאַכן מַחלוקות אוּן סקאַנדאַלן, לְהֵיפֿוך צו
דער לערנונג, וואָם איר האָט געלערנט, אוּן קערט אייך אָף פֿון
18 זיי. וואָרים אַזעלכע מענטשן דינען ניט מָשִׁיחַן, אונדזער האַר,
נייערט זייער אייגענעם בויך, אוּן דורך גלאַטע אוּן שיינע רייד,
19 פֿאַרפירן זיי דאָם האַרץ פֿון די אומשולדיקע. וואָרים אייער
געהאָרזאַמקייט איז באַקאַנט צו אַלעמען, אוּן איך פֿריי מיך
דעריבער איבער אייך; איך וואָלט אָבער וועלן, אַז איר זאָלט
זיין קלוג וואָם שַׁייך דעם גוטן, אוּן תמימותדיק וואָם שַׁייך דעם
20 שלעכטן. אוּן דער גאָט פֿון שָׁלוֹם וועט אין גיכן צעטרעטן דעם
שָׂטָן אונטער אייערע פֿיס. דער חֶסֶד פֿון אונדזער האַר יֵשׁוּעַ
21 האַמָשִׁיחַ זאָל זיין מיט אייך. טימאָטעאוס, מיין מיטאַרבעטער,
גריסט אייך, אוּן לוקיוס אוּן אויך יאַזאָן אוּן סאָסיפּאַטער, מייַן
22 קרובים. איך, טערציוס, וואָם שרייב דעם בריוו, גריס איך אין
23 דעם האַר. גאַיוס, וואָם איז מיין בַּעל־אַכסַניא, אוּן אויך פֿון דער
גאַנצער קהילה, גריסט אייך. עראַסטוס, דער שאַצמייסטער
פֿון דער שטאָט, אוּן אונדזער ברודער קוואַרטוס, גריסן אייך.
24 דער חֶסֶד פֿון אונדזער האַר יֵשׁוּעַ הַמָשִׁיח זאָל זיין מיט אייך
25 אַלע. אָמֵן. אוּן צו אים, וואָם איז בִּיכולת אייך צו שטאַרקן לויט
מיין בשורה טובה אוּן דאָם דַרשענען פֿון יֵשׁוּעַ הַמָשִׁיחַ, לויט
דער אַנטפּלעקונג פֿון דעם סוד, וואָם איז געווען פֿאַרבאָרגן פֿון
26 אייביקע צייטן, נאָר איז איצט אַנטפּלעקט געוואָרן, אוּן דורך די
שריפטן פֿון די נביאים איז ער געוואָרן באַקאַנט צו אַלע אומות,

לויט דעם באַפעל פון דעם אייביקן גאָט פאַר געהאָרכזאַמקייט
27 פון אֱמונה, ־ צו דעם אינציקן גאָט פון חכמה זאָל זיין כָּבוד אויף
אייביק, דורך יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ. אָמֵן.

דער ערשטער בריוו צו די קאָרינטער

א פּאָולוס, באַרופֿן צו זיין אַ שליח פון ישוע המשיחַ, דורך דעם
2 רָצון פון גאָט, און סאָסטענעס, אונדזער ברודער, צו דער קהילה
פון גאָט, וואָס איז אין קאָרינט, צו די, וואָס זענען געהיילט אין
ישוע המשיחַ, באַרופֿן צו זיין הייליקע, אינאיינעם מיט אַלע, וואָס
רופֿן אָן דעם נאָמען פון אונדזער האַר ישוע המשיחַ אין יעדן
3 אָרט, סיי זייער האַר און אונדזערער. חֶסֶד צו אייך און שָלום פון
4 גאָט, אונדזער פאָטער, און דעם האַר ישוע המשיחַ. איך דאַנק
מיין גאָט תמיד פאַר אייך, פאַר דעם חֶסֶד פון גאָט, וואָס איז אייך
5 געגעבן געוואָרן אין ישוע המשיחַ, וויל איר זענט אין אַלצדינג
נתעשר געוואָרן אין אים, אין יעדן וואָרט און אין יעדן ויסן,
6 אַזוי‌ווי דאָס עדות פונוועגן דעם משיחַ איז אין אייך באַפעסטיקט
7 געוואָרן; אַזוי, אַז אייך פעלט ניט אין קיין שום מַתָּנה, בעת איר
וואַרט אויף דער אַנטפלעקונג פון אונדזער האַר ישוע המשיחַ,
8 וואָס וועט אייך אויך שטאַרקן ביז צום סוף, כדי איר זאָלט זיין
9 אומשולדיק אין דעם טאָג פון אונדזער האַר ישוע המשיחַ. גאָט
איז געטרייַ, וואָס דורך אים זענט איר באַרופֿן געוואָרן צו דער
10 חַברותָאשאַפט פון זיין זון ישוע המשיחַ, אונדזער האַר. איך
בעט אייך, ברידער, דורך דעם נאָמען פון אונדזער האַר ישוע
המשיחַ, אַז איר אַלע זאָלט רעדן דאָס זעלבע, און אַז עס זאָלן
ניט זיין צווישן אייך קיין שפּאַלטונגען, נייערט אַז איר זאָלט זיין
11 אינגאַנצן פון איין זִן און פון איין מיינונג. וואָרים מע האָט מיר
מוֹדיע געווען דורך דעם הויזגעזינד פון קלָאָען וועגן אייך, אַז סע
12 גייען אָן צווישן אייך מַחלוקות, מיינע ברידער. און איך מיין דאָס,
וואָס יעדער איינער פון אייך זאָגט: איך געהער צו פאָולוסן, און
13 איך צו אַפּאָלאָסן, און איך צו כֵיפאָן, און איך צו משיחַן. איז משיחַ
צעטיילט? איז פאָולוס געקרייציקט געוואָרן פון אייַערטוועגן?

אָדער זעט איר געטובלט געוואָרן אין דעם נאָמען פון פּאָולוסן?
14 איך דאַנק גאָט, וואָס איך האָב קיינעם פון אייך ניט געטובלט,
15 אַחוץ קריספוסן און גאַיוסן; כדי קיינער זאָל ניט זאָגן, אַז איר
16 זענט געטובלט געוואָרן אין מיין נאָמען. (און איך האָב אויך
געטובלט דאָם הויזגעזינד פון סטעפאַנוסן; אויסערדעם, ווייס איך
17 ניט, צי איך האָב נאָך עמיצן אַנדערש געטובלט.) וואָרים משיחַ
האָט מיך ניט געשיקט צו טובלען, נייערט אוסצורופן די בשורה
טובה, ניט אין חָכמה פון רייד, כדי דער צלָב פון משיחַן זאָל ניט
18 געמאַכט ווערן צוניש. וואָרים דאָם וואָרט פון דעם צלָב איז
פאַר די, וואָס ווערן פאַרלוירן, נאַרישקייט; פאַר אונדז אָבער,
19 וואָס ווערן ניצול, איז עס די גבורה פון גאָט. וואָרים סע שטייט
געשריבן: איך וועל צעשטערן די חָכמה פון די חַכָמים, און דעם
20 פאַרשטאַנד פון די פאַרשטענדיקע וועל איך בָּטל מאַכן. וואו איז
דער חָכם? וואו איז דער סופר? וואו איז דער בַּעל־וויכוּח פון
דער דאָזיקער וועלט? האָט גאָט ניט נאַריש געמאַכט די חָכמה
21 פון דער וועלט? וואָרים אַזויווי די וועלט, דורך איר חָכמה, האָט
ניט דערקענט גאָט אין זיין חָכמה, איז עס גאָט וואויל‌געפעלן
געוואָרן, דורך דער נאַרישקייט פון דַרשענען מַציל צו זיין די,
22 וואָס גלויבן. בעת יידן פאַרלאַנגען צייכנס, און גריכן זוכן
23 חָכמה, טוען מיר דַרשענען מָשיחַ דעם געקרייציקטן, פאַר יידן אַ
24 שטרויכלשטיין, און פאַר גויים נאַרישקייט; אָבער פאַר די, וואָס
זענען באַרופן, סיי יידן און סיי גויים, איז מָשיחַ די גבורה פון
25 גאָט, און די חָכמה פון גאָט. מַחמת די נאַרישקייט פון גאָט איז
קלוגער פון מענטשן, און די שוואַכקייט פון גאָט איז שטאַרקער
26 פון מענטשן. וואָרים באַטראַכט אייער באַרופונג, בריידער,
אַז ניט אַ סַך חַכָמים לויט דעם פלייש, ניט אַ סַך שטאַרקע,
27 ניט אַ סַך איידעלע זענען באַרופן געוואָרן; נייערט גאָט האָט
אויסדערוויילט די נאַרישע זאַכן פון דער וועלט, כדי מבייש צו
זיין די חַכָמים; און גאָט האָט אויסדערוויילט די שוואַכע זאַכן
28 פון דער וועלט, כדי מבייש צו זיין די שטאַרקע; און די שָפּלע

זאַכן פּון דער וועלט, אוּן דאָס, וואָס איז פאַראַכטיקט האָט גאָט
אויסדערוויילט, אוּן דאָס, וואָס סאָאיז ניטאָ, כדי ער זאָל בָּטל
מאַכן די זאַכן, וואָס זענען פאַראַן, אַזוי, אַז קיין שום בָּשָׂר־וָדָם 29
זאָל זיך ניט רימען פאַר גאָט. איר אָבער זענט דורך אים אין 30
יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, וואָס איז פאַר אונדז פּון גאָט געמאַכט געוואָרן
פאַר חָכמה, אוּן רעכטפאַרטיקייט, אוּן קדושה, אוּן גאולה, כדי, 31
ווי סע שטייט געשריבן: דער, וואָס טוט זיך רימען, זאָל זיך
רימען אין גאָט.

אוּן בעת איך בין געקומען צו אייך, בריידער, בין איך ניט ב
געקומען מיט מלִיצָהדיקע רייד, אָדער חָכמה, אייך אויסצורופן
דאָס עֵדות פּון גאָט. וואָרים איך האָב מיר פירגענומען 2
ניט צו ווסן קיין שום זאַך צווישן אייך, אַחוץ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ,
אוּן אים אַ געקרייציקטן. אוּן איך בין געווען ביי אייך אין 3
שוואַכקייט, אוּן אין מוֹרא, אוּן אין גרויס ציטערניש; אוּן מיין 4
רעדן אוּן מיין דַּרשענען זענען ניט געווען אין איבערredנדיקע
וועלטער פּון חָכמה, נייערט אין באַווייזונג פּון דעם גייסט אוּן
גבורה, כדי אייער אֱמונה זאָל ניט באַשטיין אין דער חָכמה 5
פּון מענטשן, נייערט אין דער גבורה פּון גאָט. מיר אָבער 6
רעדן חָכמה צווישן די, וואָס זענען דערוואַקסן, דאָך ניט אַ
חָכמה פּון דער דאָזיקער וועלט, אויך ניט פּון די הערשער פּון
דער דאָזיקער וועלט, וואָס גיין פאַרלוירן. נייערט מיר רעדן 7
גאָטס חָכמה בסוֹד, די פאַרבאָרגענע חָכמה, וואָס גאָט האָט
פאָרויסבאַשטימט נאָך פּון פאַרצייטן פאַר אונדזער כָּבוד־וועגן,
וואָס קיינער פּון די הערשער פּון דער דאָזיקער וועלט האָט ניט 8
פאַרשטאַנען; וואָרים וואָלטן זיי זי פאַרשטאַנען, וואָלטן זיי ניט
געווען געקרייציקט דעם האַר פּון הערלעכקייט. נייערט, ווי סע 9
שטייט געשריבן: וואָס קיין אויג האָט ניט געזען, אוּן קיין אויער
ניט געהערט, אוּן וואָס איז ניט אויפגעגאַנגען אין האַרצן פּון דעם
מענטשן, אָט דאָס האָט גאָט אָנגעבּרייט פאַר די, וואָס האָבן
אים ליב. אָבער צו אונדז האָט זיי גאָט אַנטפלעקט דורך דעם 10

רוח־הקודש. וואָרים דער גייסט טוט פאָרשטן אַלצדינג, אַפילו
11 די טיפקייטן פון גאָט. וואָרים ווער מענטש ווייסט וואָס סע
טוט זיך אין דעם מענטשן, אַחוץ דער גייסט פון דעם מענטשן,
וואָס איז אין אים? אַזוי אויך ווייסט קיינער ניט וואָס סע איז אין
12 גאָט, אַחוץ דער גייסט פון גאָט. מיר אָבער האָבן מקַבל געווען,
ניט דעם גייסט פון דער וועלט, נייערט דעם גייסט פון גאָט,
כדי מיר זאָלן פאַרשטיין די מַתָּנות, וואָס זענען אונדז געשאָנקען
13 געווארן פון גאָט. אוּן מיר רעדן דערפון אין ווערטער, וואָס ניט
מענטשלעכע חָכמה לערנט, נייערט אַזוויוו דער גייסט לערנט
14 זיי, בעת מיר באַשיידן גייסטיקע זאַכן מיט גייַסטיקע רייד. דער
נאַטירלעכער מענטש איז ניט מקַבל די מַתָּנות פון דעם גייסט
פון גאָט, וואָרים זיי זענען פאַר אים נאַרישקייט, אוּן ער קען
15 זיי ניט פאַרשטיין, מַחמת זיי ווערן געמְשפט גייסטיק. אָבער
דער, וואָס איז גייסטיק, מְשפט אַלצדינג, אוּן ער אַליין ווערט
16 פון קיינעם ניט געמְשפט. וואָרים ווער האָט פאַרשטאַנען די
מַחשָׁבה פון גאָט, אַז ער זאָל אים לערנען? מיר אָבער האָבן די
מַחשָׁבה פון מָשִׁיחַן.

ג אוּן איך, ברידער, האָב ניט געקענט רעדן צו אייך ווי צו
גייַסטיקע, נייערט ווי צו ערדישע, ווי צו עוֹפעלעך אין מָשִׁיחַ.
2 איך האָב אייך געגערט מיט מילך, ניט מיט קיין פעסטע שפּייז;
וואָרים איר זענט נאָך ניט מסוגל געווען צו פאַרטראָגן עס,
3 אוּן קענט עס אַפילו איצט אויך ניט, וואָרים איר זענט נאָך
ערדיש. וואָרים כָּל־זמַן סאאיז פאַראַן צווישן אייך קנאה אוּן
מחלוקת, צי זענט איר ניט ערדיש, אוּן לעבט איר ניט לויט
4 דעם שטייגער פון מענטשן? וואָרים בעת איינער זאָגט: איך
געהער פָּאוֹלוסן; אוּן אַן אַנדערער: איך געהער אַפּאָלאָסן; צי
5 זענט איר ניט פָּשוטע מענטשן? וואָס איז דען אַפּאָלאָס? אוּן
וואָס איז פָּאוֹלוס? באַדינער, דורך וועמען איר זענט געקומען צו
6 דער אֱמוּנה, אוּן יעדער ווי דער האַר האָט אים געגעבן. איך
האָב געפלאַנצט, אַפּאָלאָס האָט באַוואַסערט, אָבער גאָט האָט

7 געלאָזט וואַקסן. אַזוי, אַז ניט דער, וואָס טוט פלאַנצן, איז עפּעס,
אויך ניט דער, וואָס באַוואַסערט, נייערט גאָט, וואָס לאָזט עם
8 וואַקסן. אוּן דער, וואָס פלאַנצט, אוּן דער, וואָס באַוואַסערט,
זענען אייַנס, אוּן יעדער וועט באַקומען זיין באַזונדערן שׂכר לויט
9 זיין אייגענער אַרבעט. וואָרים מיר זענען גאָטס מיטאַרבעטער,
10 גאָטס ווירטשאַפט, גאָטס בנין זענט איר. לויט דעם חֶסֶד פּוּן
גאָט, וואָס איז מיר געגעבן געוואָרן, האָב איך געלייגט אַ יסוד ווי
אַ קלוגער בוימײַנסטער, אוּן אַן אַנדערער בויט אויף אים. זאָל
11 אָבער יעדער אַכטונג געבן וויאַזוי ער בויט אויף אים. וואָרים
קיין אַנדערן יסוד קאָן קיינער ניט לייגן ווי דער, וואָס איז געלייגט
12 געוואָרן, אוּן וואָס איז יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ. אָבער אויב עמיצער
בויט אויף דעם דאָזיקן יסוד גאָלד, זילבער, טייערע שטיינער,
13 האָלץ, היי, שטרוי, אַזוי וועט יעדן מענטשנס אַרבעט אַנטפּלעקט
ווערן; וואָרים דער טאָג וועט עס קלאָר מאַכן, מחמת סע ווערט
אַנטפּלעקט דורך פּייער, אוּן דאָס פּייער אַליין וועט באַווײַזן
די אַרבעט פּוּן יעדן מענטשנס ווערק, פּוּן וואָסער מין עס איז.
14 אויב עמיצנס ווערק, וואָס ער האָט אויף דעם געבויט, וועט
15 פאַרבלײַבן, וועט ער באַקומען אַ שׂכר. אויב עמיצנס ווערק
וועט פאַרברענט ווערן, וועט ער ליידן שאָדן, אָבער ער אַליין
16 וועט ניצול ווערן, דאָך אַזוי ווי דורך פּייער. צי ווייסט איר ניט, אַז
איר זענט דער מִקדש פּוּן גאָט, אוּן אַז דער רוּחַ־אֱלֹהִים ווינט
17 אין אייך? אויב עמיצער צעשטערט דעם מִקדש פּוּן גאָט, דעם
וועט גאָט צעשטערן, וואָרים דער מִקדש פּוּן גאָט איז הייליק,
18 אוּן אָט דער מִקדש זענט איר. לאָז זיך קיינער ניט נאַרן. אויב
עמיצער צווישן אייך מיינט, אַז ער איז קלוג אין דער דאָזיקער
19 וועלט, זאָל ער ווערן אַ נאַר, כדי ער זאָל ווערן קלוג. וואָרים
די חָכמה פּוּן דער דאָזיקער וועלט איז נאַרישקייט ביי גאָט.
וואָרים סע שטייט געשריבן: ער כאַפּט די חַכָמים אין זייער
20 ליסטיקייט. אוּן ווידער: גאָט ווייסט די מַחשָבות פּוּן די חַכָמים,
21 אַז זיי זענען נישטיק. דעריבער זאָל קיינער זיך ניט רימען מיט

22 מענטשן. וואָרים אַלצדינג איז אײַערס, צי דאָס איז פּאָולוס,
אָדער אַפּאָלאָס, אָדער כֵּיפָא, אָדער די וועלט, אָדער לעבן,
אָדער טויט, אָדער דאָס, וואָס איז פאָראַן, אָדער דאָס, וואָס דאָרף
23 קומען; אַלץ איז אײַערס, אוּן איר זענט משיחַס, אוּן משיחַ איז
גאָטס.

ד זאָל אַ מענטש אַזוי טראַכטן פונוועגן אונדז, ווי פון באַדינער פון
2 משיחַן, אוּן פאָרוואַלטער פון די סודות פון גאָט. איבריקנס,
פון פאָרוואַלטער ווערט געפאָדערט, אַז זיי זאָלן געפונען ווערן
3 געטרייַ. פאָר מיר אָבער איז דאָס אַ קלייניקייט, אַז איך זאָל
געמִשפּט ווערן פון אײַך, אָדער פון אַ מענטשנס מִשפּט. איך
4 טו מיך אַפילו אַליין אויך ניט מִשפּטן. וואָרים איך וויים גאָרניט
קעגן מיר אַליין, דאָך בין איך מיט דעם ניט גערעכטפאָרטיקט;
5 דער אָבער, וואָס מִשפּט מיך, איז דער האַר. דעריבער
מִשפּט גאָרניט פאָר דער צייט, ביז דער האַר וועט קומען, וואָס
וועט אויך ברענגען צום ליכט די פאַרבאָרגענע זאַכן פון דער
פינצטערניש, אוּן אַנטפּלעקן די טראַכטענישן פון די הערצער;
אוּן דעמאָלט וועט יעדער אייַנער באַקומען זיין לויב פון גאָט.
6 אוּן דאָס, ברידער, האָב איך איבערגעטראָגן אויף מיר אוּן
אַפּאָלאָסן פון אײַערטוועגן, אַז איר זאָלט אָפּלערנען פון אונדז,
ניט איבערצוטרעטן, וואָס סע שטייט געשריבן: כדי קיינער
פון אײַך זאָל זיך ניט אַנבלאָזן איינער אַנטקעגן דעם אַנדערן.
7 וואָרים ווער וּנטערשיידט זיך? אוּן וואָס האָסטו, וואָס דו האָסט
ניט באַקומען? אוּן אויב דו האָסט עס באַקומען, פאַרוואָס
8 רימסטו דיך, גלייך ווי דו וואָלסט עס ניט געווען באַקומען? שוין
זענט איר זאַט געוואָרן? שוין זענט איר רייך געוואָרן? איר
האָט דערגרייכט צו הערשאַפט אָן אונדז? הַלוואַי וואָלט איר
9 געהערשט, כדי מיר זאָלן אויך קענען הערשן מיט אײַך׳ וואָרים
איך מיין, אַז גאָט האָט אונדז, די שלִיחים, אַוועקגעשטעלט פאַר
די מינדסטע פון אַלע, ווי פאַרמִשפּטע צום טויט; וואָרים מיר
זענען געמאַכט געוואָרן ווי אַ שפּיל פאַר דער וועלט, פאַר

10 מַלאָכים אוּן מענטשן. נאַראָנים זענען מיר פּוּן מָשִׁיחַס־וועגן,
אָבער איר זענט קלוג אין מָשִׁיחַן; מיר זענען שוואַך, אָבער איר
זענט שטאַרק; איר האָט כּבוד, אָבער מיר האָבן אַ שם־רע.
11 אָט ביז צוּ דער איצטיקער שָׁעה הונגערן מיר, אוּן דאָרשטן, אוּן
12 זענען נאַקעט, אוּן ווערן געשלאָגן, אוּן זענען נַע־וּנַד; אוּן מיר
מִיען זיך, אוּן אַרבעטן מיט אונדזערע אייגענע הענט. בעת מיר
ווערן באַלַיידיקט, בענטשן מיר; בעת געראָדפט, דולדן מיר;
13 בעת באַשולדיקט, בעטן מיר; מיר זענען געמאַכט גערוּפן, אוּן
זענען איצט, ווי דער אָפּפאַל פּוּן דער וועלט, דער אָפּשוים פּוּן
14 אַלצדינג. ניט כּדי אייך צוּ פאַרשעמען, שרייב איך דאָס, נייערט
15 אייך מַזהיר צוּ זיין ווי מיינע באַליבטע קינדער. וואָרים הַגַם איר
האָט צען טויזנט דערציערס אין מָשִׁיחַן, האָט איר אָבער ניט קיין
סַך פאָטערס; וואָרים אין ישוּעַ הַמָשִׁיחַ האָב איך אייך געוואונען
16 דוּרך דער בשׂוֹרה טובה. איך בעט אייך דעריבער, זייט מיינע
17 נאַכמאַכערס. טאַקע צוליב דער סיבּה האָב איך געשיקט צוּ
אייך טימאָטעאוסן, וואָס איז מיין באַליבטע אוּן געטרייַ קינד אין
דעם האַר, אַז ער זאָל אייך דערמאָנען אין מיינע דרָכים אין
18 מָשִׁיחַן, אַזוויוי איך לערן זיי אומעטום אין יעדער קהילה. אָבער
טייל זענען אָנגעבלאָזן, גלייך איך וואָלט ניט וועלן קומען צוּ
19 אייך. איך וועל אָבער צוּ אייך בקָרוב קומען, אִם יִרצֶה הַשֵׁם, אוּן
איך וועל ווִיסן, ניט די רייד פּוּן די, וואָס זענען אָנגעבלאָזן, נייערט
20 זייער גבורה. וואָרים דאָס מַלכוּת פּוּן גאָט באַשטייט ניט אין
21 רייד, נייערט אין גבורה. וואָס ווילט איר? זאָל איך קומען צוּ אייך
מיט אַ שטעקן, אָדער מיט ליבשאַפט אוּן אַן עַניוֻתדיקן גייסט?

ה מע הערט אומעטום, אַז סאַאיז פאַראַן זנוּת צווישן אייך, אוּן אַזאַ
זנוּת, ווי עס איז אַפילוּ ניטאָ צווישן די געצענדינער, אַז איינער
2 זאָל האָבן זיין פאָטערס ווייב. אוּן איר זענט אָנגעבלאָזן! האָט
איר ניט געדאַרפט ליבער טרויערן, אַז דער, וואָס איז באַגאַנגען
3 די דאָזיקע מַעשׂה, זאָל אָפּגעטאָן ווערן פּוּן צווישן אייך? וואָרים
הַגַם איך בין ניט ביַי אייך אין גוּף, בין איך אָבער אָנוועזנד אין

גייסט, און האָב שוין געמשפט דעם, גלייך ווי איך וואָלט געווען
אָנוועזנד, וואָם האָט אַזוינס געטאָן. בעת איר זענט פאַרזאַמלט
4 אין דעם נאָמען פון אונדזער האַר ישוע, און מיין גייסט איז צווישן
5 אייך, מיט דער גבורה פון אונדזער האַר ישוע, זאָלט איר אַזאַ
איינעם איבערגעטפערן צום שָטן פאַר דער פאַרדאַרבונג פון
דעם פלייש, כדי דער גייסט זאָל ניצול ווערן אין דעם טאָג פון
6 דעם האַר ישוע. אייער רימען זיך איז ניט גוט. וויסט איר ניט,
7 אַז אַביסל חָמץ מאַכט זויער דאָם גאַנצע טייג? ראַמט זשע אויס
דעם אַלטן חָמץ, כדי איר זאָלט זיין אַ ניי טייג, אַזויווי איר זענט
ניט געזויערט. וואָרים מָשיחַ, אונדזער קָרבן־פֶּסַח, איז געשאָכטן
8 געוואָרן. לאָמיר דעריבער האַלטן יום־טוב, ניט מיט דעם אַלטן
חָמץ, אויך ניט מיט דעם חָמץ פון שלעכטסקייט און רשעות,
9 נייערט מיט די מַצות פון לויטערקייט און אֱמת. איך האָב אייך
געשריבן אין מיין בריוו, ניט צו חַברן זיך מיט קיין נואפים;
10 בְּכלַל ניט מיט די נואפים פון דער וועלט, אָדער מיט די גייציקע
און גַזלָנים, אָדער מיט געצנדינער; וואָרים דעמאָלט וואָלט איר
11 געמוזט אַרויסגיין פון דער וועלט. אָבער איך האָב אייך גיכער
געשריבן, ניט צו חַברן זיך מיט עמיצן, וואָם ווערט אָנגערופן אַ
ברודער, און וואָם איז אַ נואף, אָדער גייציק, אָדער אַ געצנדינער,
אָדער אַ לעסטערער, אָדער אַ שיכור, אָדער אַ גַזלן ־ מיט אַזאַ
12 איינעם זאָלט איר אַפילו ניט עסן. וואָרים וואָם האָב איך צו טאָן
מיט מְשפּטן די, וואָם זענען אין דרימן? זאָלט איר ניט מְשפּטן די,
13 וואָם זענען דרינען? די דרויסנדיקע וועט גאָט מְשפּטן. ראַמט
אויס דעם רָשע פון צווישן אייך.

ו ווי דערוועגט זיך עמיצער פון אייך, בעת ער האָט אַן עֵסק קעגן
זיין חַבר, צו גיין מְשפּטן זיך פאַר רשָעים, און ניט פאַר די
2 הייליקע? צי וויסט איר ניט, אַז די הייליקע וועלן מְשפּטן די
וועלט? און אויב די וועלט וועט געמְשפּט ווערן דורך אייך, זענט
3 איר ניט ראַוי צו מְשפּטן די מינדסטע זאַכן? צי וויסט איר
ניט, אַז מיר וועלן מְשפּטן מַלאָכים? אַ פּשיטא שוין זאַכן, וואָם

זענען שַׂיך דעם דאָזיקן לעבן׳ בכלל׳ אויב איר דאַרפט מְשפּטן
זאַכן אין שייכות צו דעם לעבן׳ זעצט איר אַוועק מענטשן צו
מְשפּטן וואָם זענען פאַראַכטעט אין דער קהילה? איך זאָג דאָם
צו אייער שאַנד. שוין־זשע׳ צי געפינט זיך ניט צווישן אייך
איינער אַ חָכם׳ ואָם זאָל קאָנען אַנטשיידן צווישן זיינע ברידער׳
נייערט ברודער גייט זיך לאָדן מיט ברודער׳ אוּן דערצו נאָך
פאַר אומגלויביקע? עם איז שוין בִּכלַל אַן עַוולה פון אייך׳ וואָם
איר פירט מְשפָּטים איינער מיטן אַנדערן. פאַרוואָם ניט ליבער
זיין באַעוולטע? פאַרוואָם ניט ליבערשט זיין באַרויבטע? יאָ׳
איר אַליין טוט אומרעכט׳ אוּן באַרויבט׳ אוּן דערצו נאָך אייערע
אייגענע ברידער. צי וויסט איר ניט׳ אַז די רשָׁעים וועלן ניט
ירשענען דאָם מַלכות פון גאָט? זיט ניט גענאַרט: ניט קיין
נואפים׳ ניט קיין געצנדינער׳ ניט קיין אויסגעלאַסענע׳ ניט קיין
בַּעלי־תַּאוות׳ אויך ניט די׳ וואָם ליגן מיט זכָרים׳ ניט קיין גַנָבים׳
ניט קיין גייציקע׳ ניט קיין שיכּורים׳ ניט קיין לעסטערערס׳ ניט
קיין גזלָנים׳ וועלן ירשענען דאָם מַלכות פון גאָט. אוּן אַזוינע
זענען געווען טייל פון אייך; איר אָבער זענט געוואַשן געוואָרן׳
איר זענט געהיילט גע‌וואָרן׳ איר זענט גערעכטפאַרטיקט
געוואָרן דורך דעם נאָמען פון דעם האַר ישוּעַ הַמָשִׁיחַ׳ אוּן דורך
דעם גייסט פון אונדזער גאָט. אַלצדינג איז מיר דערלויבט׳ דאָך
ניט אַלצדינג איז נוצלעך. אַלצדינג איז מיר דערלויבט׳ דאָך
וועל איך מיך ניט אונטערוואַרפן אונטער דער מאַכט פון עפעס.
מַאכלים פאַרן בויך׳ אוּן דער בויך פאַר מַאכלים׳ ־ אוּן גאָט
וועט פאַרלעגן סיי דאָס׳ אוּן סיי די אַנדערע. דער גוף איז ניט
פאַר זנות׳ נייערט פאַר דעם האַר׳ אוּן דער האַר פאַר דעם גוף.
אוּן גאָט האָט אויפגעוועקט דעם האַר תחית־המתים׳ אוּן אויך
אונדז וועט ער אויפוועקן דורך זיין גבורה. צי וויסט איר ניט׳
אַז אייערע גופים זענען אֵברים פון מָשִׁיחַן? צי זאָל איך איצט
נעמען די אֵברים פון מָשִׁיחַ׳ אוּן זיי מאַכן פאַר אֵברים פון אַ
זונה? חָלִילה׳ אָדער צי וויסט איר ניט׳ אַז דער׳ וואָם באַהעפט
זיך

זיך מיט אַ זונה, איז איין לַיִב מיט איר? וואָרים סע שטייט
17 געשריבן: ביידע וועלן ווערן איין לַיִב. אָבער דער, וואָס איז
18 באַהעפט מיט דעם האַר, איז איין גייסט מיט אים. אַנטרינט זשע
פון זנות. יעדע זינד, וואָס אַ מענטש באַגייט, איז אויסער דעם
גוף; דער אָבער, וואָס איז מזַנה, זינדיקט קעגן זיין אייגענעם גוף.
19 אָדער צי ווייסט איר ניט, אַז אייער גוף איז אַ מִקדש פון דעם
רוּחַ־הַקוֹדֶש, וואָס איז אין אייך, וואָס איר האָט פון גאָט? אוּן איר
20 זענט ניט אייערע אייגענע; וואָרים איר זענט געקויפט געוואָרן
מיט אַ פּריַיז. עַל־כֵּן, זאָלט איר אָפּגעבן כָּבוד צוּ גאָט אין אייער
לַיִב.

ז אוּן בנוֹגֵע די זאַכן, וועגן וואָס איר האָט געשריבן: עם איז
2 גוט פאַר אַ מאַן ניט צוּ באַרירן קיין אִשה. דאָך מַחמת פון
זנות־וועגן, זאָל יעדער מאַן האָבן זיין אייגן ווייב, אוּן זאָל יעדע
3 אִשה האָבן איר אייגענעם מאַן. זאָל דער מאַן אָפּגעבן דעם
4 ווייב איר חוֹב; אוּן אַזוי אויך דאָס ווייב דעם מאַן. דאָס
האָט ניט קיין רשׁוּת איבער איר אייגענעם לַיִב, נייערט דער
מאַן; אוּן אַזוי האָט אויך דער מאַן ניט קיין רשׁוּת איבער זיין
5 אייגענעם לַיִב, נייערט דאָס ווייב. שיידט זיך ניט אָף איינער
פון דעם אַנדערן, סיידן עם ווערט אָפּגערעדט אויף אַ צייט, כדי
איר זאָלט זיך קענען אָפּגעבן מיט תּפִילה טאָן, אוּן זייט צוריק
צוזאַמען, כדי דער שָׂטן זאָל אייך ניט ברענגען צוּ קיין נסָיון
6 פּונוועגן אייער ניט־צוריקגעהאַלטנקייט. אוּן דאָס זאָג איך בדֶּרֶך
7 רשׁוּת, אוּן ניט בדֶּרֶך געבאָט. דאָך הַלוואַי זאָלן אַלע מענטשן
זיין אַזוויוויו איך אַליין. אָבער יעדער איינער האָט זיין אייגענע
מַתָּנה פון גאָט, איינער אויף דעם אופן, אוּן אַן אַנדערער אויף
8 יענעם. צוּ די אומפאַרהיראַטע, אוּן צוּ די אַלמָנות זאָג איך: עם
9 איז גוט פאַר זיי, אויב זיי פאַרבלַיבן אַזוויוויו איך. אָבער אויב זיי
קענען זיך ניט צוריקהאַלטן, זאָלן זיי חַתונה האָבן; וואָרים עם איז
10 בעסער חַתונה צוּ האָבן, אידער צוּ ברענען. צוּ די פאַרהיראַטע
אָבער געביט איך, יאָ, ניט איך, נייערט דער האַר, אַז דאָס ווייב

11 זאָל זיך ניט אָפּשיידן פון איר מאַן, (טוט זי זיך אָבער אָפּשיידן,
זאָל זי פֿאַרבליַבן אומפֿאַרהיראַט, אָדער זיך איבערבעטן מיט
12 דעם מאַן), און אַז דער מאַן זאָל ניט פֿאַרלאָזן זיין ווייב. צוּ די
איבעריקע אָבער זאָג איך, ניט דער האַר: אויב אַ ברודער האָט
אַן אומגלויביק ווייב, און זי איז מסכים צוּ וואוינען מיט אים, זאָל
13 ער זי ניט פֿאַרלאָזן. און דאָס ווייב, וואָס האָט אַן אומגלויביקן
מאַן, און דער איז מסכים צוּ וואוינען מיט איר, זאָל זי איר מאַן
14 ניט פֿאַרלאָזן. וואָרים דער אומגלויביקער מאַן ווערט געהיילט
דורך דעם ווייב, און דאָס אומגלויביקע ווייב ווערט געהיילט
דורך דעם ברודער; אַז ניט, וואָלטן אייערע קינדער געווען טמא,
15 נאָר אַצינד זענען זיי הייליק. אויב אָבער דער אומגלויביקער
וויל זיך אָפּשיידן, לאָז ער זיך אָפּשיידן; דער ברודער, אָדער
די שוועסטער, איז ניט געבונדן אין אַזוינע פאַלן; און גאָט האָט
16 אונדז באַרופֿן צוּ שָׁלום. וואָרים וויאַזוי וויסטוּ, אָ אישה, צי דוּ
וועסט מַציל זיין דיין מאַן? אָדער וויאַזוי וויסטוּ, אָ מאַן, צי דוּ
17 וועסט מַציל זיין דיין ווייב? נייערט ווי דער האַר האָט צוגעטיילט
יעדן מענטשן, ווי גאָט האָט יעדן באַרופֿן, אַזוי זאָל ער לעבן.
18 און אַזוי בין איך מתקן אין אַלע קהילות. איז עמיצער באַרופֿן
בעת אַ געמַלטער, זאָל ער ניט ווערן אומגעמַלט. איז עמיצער
19 באַרופֿן געוואָרן אין ערלה, זאָל ער ניט געמַלט ווערן. מילה
איז גאָרניט, און ערלה איז גאָרניט, נייערט דאָס היטן פון די
20 מצוות פון גאָט. לאָז יעדער פֿאַרבליַבן אין יענער באַרופֿונג,
21 אין וועלכער ער איז באַרופֿן געוואָרן. ביסטוּ באַרופֿן געוואָרן
אַלס קנעכט, זאָל עם דיך ניט אַרן. אויב אָבער דוּ קענסט ווערן
22 פריי, באַנוץ די געלעגנהייט. וואָרים דער, וואָס איז באַרופֿן אין
דעם האַר אַלס אַ קנעכט, איז דעם האַרס באַפרייטער; אַזוי אויך
דער, וואָס איז געווען פריי, בעת ער איז באַרופֿן געוואָרן, איז
23 משיחַס קנעכט. איר זענט געקויפט געוואָרן מיט אַ פרייַז; ווערט
24 ניט קיין קנעכט פון קיין מענטשן. בריידער, לאָז יעדער איינער,
אין וואָס פאַר אַ מַצב ער איז באַרופֿן געוואָרן, פאַרבליַבן אין

25 דעם מיט גאָט. אוּן בנוגֵע בתולות, האָב איך ניט קיין געבאָט
פּוּן דעם האַר; איך גיב אָבער מיין מיינונג ווי איינער, וואָס האָט
26 געפּוּנען רחמָנות ביי דעם האַר, צוּ זיין באַגלויבט. איך מיין
דעריבער, אַז פּוּנוועגן דער איצטיקער צָרה, איז עס גוּט פאַר אַ
27 מענטשן צוּ זיין ווי ער איז. ביסטוּ צוּגעבּוּנדן צוּ אַ ווייב? זוך
ניט צוּ ווערן פריי. ביסטוּ פריי פּוּן אַ ווייב? זוך ניט קיין ווייב.
28 האָסטוּ אָבער חַתוּנה געהאַט, האָסטוּ ניט געזינדיקט; אוּן אויב
אַ בתולה האָט חַתוּנה, האָט זי ניט געזינדיקט. אָבער אַזוינע
וועלן האָבן צָרות אין דעם פלייש; אוּן איך וואָלט אייך ווען
29 פּאַרשוינען. דאָס אָבער זאָג איך, ברידער, די צייט איז קוּרץ.
אוּן פּוּן איצט־אָן זאָלן יענע, וואָס האָבן וויבער, זיין גלייך ווי זיי
30 וואָלטן זיי ניט געהאַט; אוּן יענע, וואָס ווינען, גלייך ווי זיי וואָלטן
ניט געווינט; אוּן יענע, וואָס פרייען זיך, גלייך ווי זיי וואָלטן זיך
ניט געפרייט; אוּן יענע, וואָס קויפן, גלייך ווי זיי וואָלטן עם ניט
31 פאַרמאָגט; אוּן יענע, וואָס האָבן הַנָאה פּוּן דער וועלט, גלייך
ווי זיי וואָלטן זי ניט באַנוצט; וואָרים די געשטאַלט פּוּן דער
32 דאָזיקער וועלט פאַרגייט. איך וואָלט ווען איר זאָלט זיין פריי
פּוּן דַאגות. דער, וואָס איז ניט פאַרהיראַט, זאָרגט פּוּנוועגן די
זאַכן פּוּן דעם האַר, וויאַזוי ער זאָל וואויל־געפעלן ווערן דעם האַר;
33 דער אָבער, וואָס איז פאַרהיראַט, זאָרגט פּוּנוועגן די זאַכן פּוּן
34 דער וועלט, וויאַזוי ער זאָל וואויל־געפעלן ווערן זיין ווייב, אוּן איז
צעטיילט. אַזוי אויך די אשה, וואָס איז ניט פאַרהיראַט, אוּן די
בתולה, זאָרגט פּוּנוועגן די זאַכן פּוּן דעם האַר, כדי זי זאָל זיין
הייליק, סיי אין דעם גוף אוּן סיי אין דעם גייסט; אָבער די, וואָס
איז פאַרהיראַט, זאָרגט פּוּנוועגן די זאַכן פּוּן דער וועלט, וויאַזוי
35 זי זאָל וואויל־געפעלן ווערן איר מאַן. אוּן דאָס זאָג איך פאַר
אייער אייגענער טובה וועגן, אוּן ניט צוּ ווארפן אַ נעץ איבער
אייך, נייערט איר זאָלט זיך פּירן ווי געהעריק, אוּן כדי איר זאָלט
36 קענען דינען דעם האַר אומגעשטערט. אויב עמיצער מיינט,
אַז ער באַנעמט זיך ניט פאַסיק קעגן זיין יונגפרוי, בעת זי איז

אַריבער איר בלִיאוּנג־צייט, אוּן אויב סע באַדאַרף אַזוי צוּ זיין,
זאָל ער טאָן וואָס ער ווילְ; ער זינדיקט ניט; לאָזן זיי הַתּונה
האָבן. דער אָבער, וואָס איז פעסט אין זיין האַרצן, אוּן האָט 37
עם ניט נייטיק, נייערט האָט שלִיטה איבער זיין אייגענעם ווילן,
אוּן האָט באַשלאָסן אין זיין האַרצן צוּ פאַרשוינען זיין אייגענע
יוּנגפרוי, אַזוי טוט ער רעכט. בכֵּן, דער, וואָס מאַכט הַתּונה זיין 38
יוּנגפרוי, טוט גוּט; אוּן דער, וואָס מאַכט זי ניט הַתּונה, וועט טאָן
נאָך בעסער. אַ ווייב איז געבונדן צוּ איר מאַן כָּל־זמַן ער לעבט; 39
אויב אָבער דער מאַן שטאַרבט, איז זי פרִיי הַתּונה צוּ האָבן מיט
וועמען זי ווילְ, נייערט נאָר אין דעם האַר. לויט מיין מיינונג, איז 40
זי אָבער גלִיקלעכער, אויב זי פאַרבלִיבט אַזוויי זי איז; אוּן איך
מיין, אַז איך פאַרמאָג אויך דעם גייסט פוּן גאָט.

ח אוּן בנוֹגֵע די זאַכן, וואָס מען איז מַקריב צוּ אָפּגעטער: מיר
וויסן, אַז מיר אַלע האָבן פאַרשטענדעניש. וויסן בלאָזט
2 אויף, אָבער ליבשאַפט בויט אויף. אויב עמיצער מיינט, אַז
ער פאַרשטייט עפּעס, פאַרשטייט ער נאָך ניט, ווי ער וואָלט
3 באַדאַרפט פאַרשטיין. נאָר אויב עמיצער האָט ליב גאָט, דער
4 דאָזיקער ווערט דערקענט פוּן אים. אוּן וואָס שַייך דעם עסן פוּן
זאַכן, וואָס מען איז מַקריב צוּ אָפּגעטער, וויסן מיר, אַז קיין שום
אָפּגאָט איז עפּעס אין דער וועלט, אוּן אַז סאאיז ניטאָ קיין גאָט,
5 אַחוּץ איינער. וואָרים חַגַם סע זענען פאַראַן אַזעלכע, וואָס ווערן
אָנגערופן געטער, סיי אין הימל, סיי אויף דראערד, ־ ווי עס זענען
6 פאַראַן געטער אַ סַך, אוּן האַרן אַ סַך, ־ דאָך פאַר אוּנדז איז
פאַראַן איין גאָט, דער פאָטער, פוּן וועמען עס איז אַלצדינג, אוּן
מיר פאַר אים אוּן איין האַר, יֵשוּע הַמָּשִׁיחַ, דוּרך וועמען סע זענען
7 אַלע זאַכן, אוּן מיר דוּרך אים. דאָך ניט אין אַלע מענטשן איז
דאָ די פאַרשטענדעניש; נייערט טייל, וואָס זענען געוואוינט ביז
איצט צוּ דעם אָפּגאָט, עסן ווי פוּן אַ זאַך, וואָס מען האָט מַקריב
געווען צוּ אַן אָפּגאָט; אוּן זייער געוויסן, וואָס איז שוואַך, ווערט
8 באַפלעקט. אָבער שפּייז וועט אוּנדז ניט באַווילִיקן צוּ גאָט;

אויך זענען מיר ניט ערגער, אויב מיר עסן ניט, אויך ניט בעסער,
9 אויב מיר עסן יאָ. גיט אָבער אַכטונג, אַז די דאָזיקע פריַיהייט
אייערע זאָל ניט דורך עפּעס ווערן אַ מיכשול פאַר די שוואַכע.
10 וואָרים אויב עמיצער זעט דיך, וואָס האָסט פאַרשטענדעניש,
זיצן ביי אַ מאָלצייט אין דעם טעמפּל פון אַן אָפּגאָט, וועט ניט
זיין געווישן, אויב ער איז שוואַך, דערמוטיקט ווערן צו עסן זאַכן,
11 וואָס מען האָט מַקריב געווען צו אָפּגעטער? אוּן דורך דיין
פאַרשטענדעניש גייט דער שוואַכער ברודער פאַרלוירן, פאַר
12 וועמען מָשִׁיחַ איז געשטאָרבן. אוּן אַזוי, בעת איר זינדיקט קעגן
די ברידער, אוּן פאַרלעצט זייער שוואַך געווישן, זינדיקט איר
13 קעגן מָשִׁיחַן. איבערדעם, אויב אַ שפּייז איז גורֶם מיין ברודער
צו שטרויכלען, וועל איך קיינמאָל ניט עסן קיין פלייש, כדי איך
זאָל ניט גורֶם זיין מיין ברודער צו שטרויכלען.

ט בין איך ניט פריי? בין איך ניט קיין שלִיחַ? האָב איך ניט געזען
ישוּעַן, אוּנדזער האַר? זענט איר ניט מיין ווערק אין דעם האַר?
2 אויב פאַר אַנדערע בין איך ניט קיין שלִיחַ, צום ווינציקסטן בין
איך עם דאָך פאַר אייך; וואָרים דער חותם פון מיין שלִיחות
3 זענט איר אין דעם האַר. דאָס איז מיין רעכטפאַרטיקונג פאַר
4 די, וואָס פאָרשן מיך אוים. צי האָבן מיר ניט קיין רשות צו עסן
5 אוּן צו טרינקען? צי האָבן מיר ניט קיין רשות אַרומצופירן אַ
שוועסטער פאַר אַ וויב, אַזוי ווי די איבעריקע שלִיחים, אוּן די
6 ברידער פון דעם האַר, אוּן כֵיפָא? אָדער איך נאָר אוּן בַּר־נַבָּא,
7 האָבן מיר ניט קיין רשות ניט צו אַרבעטן? וואָסער זעלנער
טוט גאָר דינען אויף זיינע אייגענע הוֹצָאות? ווער פלאַנצט
אַ ווַיינגאָרטן, אוּן עסט ניט פון אים קיין פֵּירות? אָדער ווער
פיטערט אַ סטאַדע, אוּן גענים ניט פון דער מילך פון דער
8 סטאַדע? צי טו איך רעדן די דאָזיקע זאַכן לויט דעם שטייגער פון
9 מענטשן? אָדער צי זאָגט ניט די תּורה אויך דאָס זעלבע? וואָרים
סע שטייט געשריבן אין תּוֹרַת־מֹשֶׁה: זאָלסט ניט פאַרבינדן אַן
אָקס דאָס מויל, בעת ער דרעשט. צי זאָרגט דען גאָט פאַר

10 אָקמן? אָדער זאָגט ער דאָס פּוּן אונדזערטוועגן בְּכלַל? יאָ, פּוּן אונדזערטוועגן איז עס געשריבן געוואָרן, וואָרים דער, וואָס אַקערט, דאַרף אַקערן מיט האָפנונג, און דער, וואָס דרעשט, אין דער האָפנונג צוּ באַקומען אַ חֵלֶק. 11 אויב מיר האָבן געזייט אין אייך ג יַסטיקע זאַכן, איז עס אַזאַ גרויסער ענין, אויב מיר וועלן שניידן אייערע ערדישע זאַכן? 12 אויב אַנדערע האָבן אַ חֵלֶק אין דעם רעכט איבער אייך, האָבן מיר ניט אַ סַך מער? דאָך האָבן מיר ניט אויסגענוצט דאָס דאָזיקע רעכט, נייערט מיר טראָגן איבער אַלצדינג, כדי מיר זאָלן ניט מאַכן קיין שטערונג פאַר דער בשׂורה פּוּן מָשִׁיחַ. 13 וויסט איר ניט, אַז די, וואָס טוען די הייליקע עבודה, עסן פּוּן די זאַכן פּוּן דעם מִקדש, און די, וואָס דינען פאַר דעם מִזבֵּחַ, נעמען זייער חֵלֶק אין דעם מִזבֵּחַ? 14 פּונקט אַזוי האָט אויך דער האַר מתּקן געווען, אַז די, וואָס זאָגן אָן די בשׂורה טובה, זאָלן לעבן פּוּן דער בשׂורה טובה. 15 איך האָב אָבער ניט אויסגענוצט קיין איינציקע פּוּן די דאָזיקע זאַכן; און איך האָב דאָס ניט געשריבן, כדי סע זאָל אַזוי געטאָן ווערן אין מיין פאַל; וואָרים איך וואָלט ליבער שטאַרבן, איידער עמיצער זאָל צוּנישט מאַכן מיין רימען זיך. 16 וואָרים אויב איך זאָג אָן די בשׂורה טובה, דאַרף איך מיך ניט רימען מיט דעם, וואָרים איך בין מחוּיב דאָס צוּ טאָן; און וויי איז מיר, אויב איך טו ניט אָנזאָגן 17 די בשׂורה טובה! וואָרים אויב איך טו דאָס פּוּן מיין אייגענעם וויל, קריג איך אַ שׂכַר; נאָר אויב ניט פּוּן מיין אייגענעם וויל, האָב איך אַ שליחוּת, 18 וואָס איז מיר אָנפאַרטרויט געוואָרן. וואָס זשע איז מיין שׂכַר? דאָס: וואָס בעת איך טו אָנזאָגן די בשׂורה טובה, זאָל איך קענען ברענגען די בשׂורה טובה אָן געצאָלטס, כדי ניט אויסצונוצן מיין רעכט אין דער בשׂורה טובה. 19 וואָרים הַגַם איך בין פרַיי פּוּן אַלע מענטשן, האָב איך מיך געמאַכט פאַר אַ באַדינער צוּ אַלע, כדי איך זאָל געווינען וואָס מערער. 20 פאַר די יִדן בין איך געוואָרן ווי אַ יִד, כדי איך זאָל געווינען די יִדן; פאַר די, וואָס זענען אונטער דער תּורה, ווי אונטער דער

תּורה, בעת אַליין בין איך ניט אונטער דער תּורה, כדי איך זאָל
21 געווינען די, וואָס זענען אונטער דער תּורה; פאַר די, וואָס זענען
אָן אַ תּורה, ווי אָן אַ תּורה, בעת איך בין ניט אָן גאָטס תּורה,
נייערט אונטער משׂיחַס תּורה, כדי איך זאָל געווינען די, וואָס
22 זענען אָן אַ תּורה. פאַר די שוואַכע בין איך געוואָרן שוואַך, כדי
איך זאָל געווינען די שוואַכע. איך בין געוואָרן אַלצדינג פאַר
23 אַלע מענטשן, כדי בכָל־אופן מַציל צו זיי טייל פון זיי. און איך
טו אַלצדינג פאַר דער בשׂורה־וועגן, כדי איך זאָל האָבן אַ חֵלֶק
24 אין איר. צי ווייסט איר ניט, אַז די, וואָס לויפן אין אַ וועט־לויף,
לויפן אַלע, אָבער נאָר איינער באַקומט דעם פּריַז? פּונקט
25 אַזוי לויפט, כדי איר זאָלט אים באַקומען. און יעדער אַטלעט,
וואָס קעמפט אין די שפּילן, באַהערשט זיך אין אַלצדינג. און
זיי טוען עס כדי צו באַקומען אַ פאַרדאַרבלעכטן קראַנץ, מיר
26 אָבער ־ אַן אומפאַרדאַרבלעכטן. איך לויף דעריבער אַזוי, ניט
ווי אומזיכער; איך באָקס ניט אַזוי ווי איינער, וואָס שלאָגט די
27 לופט; נייערט איך דיסציפּליניר מיין לַיב, און צווינג אים אַז ער
זאָל זיין געהאָרכיק, טאָמער וועל איך דורך עפּעס, נאָכדעם ווי
איך האָב געדרשנט פאַר אַנדערע, אַליין פאַרוואָרפן ווערן.

י איך וויל אַז איר זאָלט ווּיסן, ברידער, אַז אונדזערע אָבות
זענען אַלע געווען אונטער דעם וואָלקן, און אַלע זענען
2 אַריבערגעגאַנגען איבער דעם יַם; און אַלע זענען געטויבלט
3 געוואָרן אויף משׁהן אין דעם וואָלקן און אין דעם יַם, און
4 האָבן אַלע געגעסן די זעלבע גייַסטיקע שפּייז, און האָבן אַלע
געטרונקען דעם זעלבן גייַסטיקן טרונק; וואָרים זיי האָבן
געטרונקען פון אַ גייַסטיקן פעלזן, וואָס האָט זיי באַגלייט און
5 דער פעלז איז געווען משׁיחַ. דאָך זענען די מיינסטע פון זיי ניט
וואויל־געפעלן געוואָרן גאָט; וואָרים זיי זענען אומגעקומען אין
6 דער מדבר. און די דאָזיקע זאַכן זענען געווען ביישפילן פאַר
אונדז, כדי מיר זאָלן ניט גלוסטן נאָך קיין שלעכטיקייטן, אַזוויי
7 זיי האָבן געגלוסט. זייט אויך ניט קיין געצנדינער, ווי טייל פון
זיי

זיי זענען געווען; ווי סע שטייט געשריבן: דאָס פאָלק האָט זיך
אַנידערגעזעצט צו עסן און טרינקען, און זיי זענען אויפגעשטאַנען
צו שפּילן זיך. לאָמיר אויך ניט באַגיין קיין נִיאוּף, ווי טייל פון
זיי זענען באַגאַנגען, און זענען געפאַלן אין איין טאָג דריי און
צוואַנציק טויזנט. לאָמיר אויך ניט אויספּרואוון גאָט, ווי טייל
פון זיי האָבן אים אויסגעפּרואווט, און זענען אומגעקומען דורך די
שלאַנגען. איר זאָלט אויך ניט מורמלען, ווי טייל פון זיי האָבן
געמורמלט, און זענען אומגעקומען דורך דעם מַשחית. און די
דאָזיקע זאַכן זענען געשען צו זיי פאַר אַ בײַשפּיל; און זיי זענען
פאַרשריבן געוואָרן צו זײַן אַ וואָרענונג פאַר אונדז, אויף וועמען
דער סוף פון די צייטן האָט געקומען. בכֵּן, לאָז דער, וואָס
מיינט, אַז ער שטייט, אַכטונג געבן, אַז ער זאָל ניט פאַלן. סע
האָט אייך קיין שום נסָיון ניט געטראָפן, סיידן אַזאַ ווי אַ מענטש
קען פאַרטראָגן. אָבער גאָט איז געטרײַ, וואָס וועט ניט לאָזן,
אַז איר זאָלט געפּרואווט ווערן איבער אייער כּוחות; נײַערט
ער וועט מיט דעם נסָיון אויך מאַכן אַן אויסוועג, כדי איר זאָלט
אים קאָנען דערטראָגן. איבערדעם, מיינע באַליבטע, אנטלויפט
פון געצנדינערײַ. איך רעד ווי צו פאַרשטענדיקע; מְשפּט איר
אַליין, וואָס איך זאָג. דער כּוס פון בְּרכה, איבער וועלכן מיר
מאַכן אַ בְּרכה, איז דאָס ניט קיין באַהעפטונג מיט דעם בלוט
פון מָשׁיחַן? די מַצה, וואָס מיר בראָכן אָף, איז דאָס ניט קיין
באַהעפטונג מיט דעם לײַב פון מָשׁיחַן? און מַחמת עס איז
איין מַצה, זענען מיר, וואָס זענען אַ סַך, אין לײַב, וואָרים מיר
אַלע האָבן אַ חֵלֶק אין דער איינער מַצה. זעט די נאַטירלעכע
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל: צי זענען זיי, וואָס עסן די קָרבָּנות, ניט באַהעפט
מיט דעם מִזבֵּחַ? דעריבער, וואָס זאָל איך זאָגן? אַז אַ זאַך, וואָס
מען האָט מַקריב געווען צו אָפּגעטער האָט אַ מַמָּשות, אָדער
אַז אַן אָפּגאָט האָט אַ מַמָּשות? איך זאָג גיכער, אַז דאָס, וואָס
די געצנדינער זענען מַקריב, זענען זיי מַקריב צו רוחות, און ניט
צו גאָט. און איך ווייל ניט, אַז איר זאָלט פירן חַברותָּאשאַפט

21 מיט רוחות. איר קענט ניט טרינקען דעם כּוס פון דעם האַר,
אוּן דעם כּוס פון רוחות; איר קענט ניט האָבן אַ חֵלֶק אין דעם
22 טיש פון דעם האַר, אוּן אין דעם טיש פון רוחות. אָדער זאָלן
מיר דערצערענען דעם האַר צו קנאה? זענען מיר שטאַרקער
23 פון אים? אַלצדינג איז דערלויבט, אָבער ניט אַלצדינג איז
נוצלעך. אַלצדינג איז דערלויבט, אָבער ניט אַלצדינג בויט
24 אויף. זאָל קיינער ניט זוכן זיין אייגענע טובה, נייערט יעדער
25 זיין חַברס. אַלץ, וואָס סע ווערט פאַרקויפט אין די יאַטקעס,
26 עסט, אוּן פרעגט ניט קיין שאַלה פון געוויסנווענגן; וואָרים די ערד
27 געהערט גאָט, אוּן די פולקייט פון איר. אוּן אויב איינער פון די,
וואָס גלויבן ניט, בעט אייך אויף אַ סעודה, אוּן איר האָט בדֵעה
צו גיין, זאָלט איר עסן אַלץ, וואָס סע ווערט געשטעלט פאַר אייך,
28 אוּן פרעגט ניט קיין שאַלה פון געוויסנווענגן. נאָר אויב עמיצער
זאָגט צו אייך: דאָס האָט מען מַקריב געווען פאַר אַ קָרבן, טאָ
עסט עס ניט, פון זײַנעטוועגן, וואָס האָט עס אָנגעוויזן, אוּן פון
29 געוויסנווענגן. איך מיין ניט דאָס אייגענע געוויסן, נייערט דעם
אַנדערנס. וואָרים פאַרוואָס זאָל מיין פרייַהייט געמִשפּט ווערן
30 פון אַן אַנדערנס געוויסן? אוּן אויב איך גענים מיט אַ בָּרכה,
פאַרוואָס זאָל איך באַרעדט ווערן פונוועגן דעם, פאַר וועלכן איך
31 מאַך אַ בָּרכה? בכֵּן, צי איר עסט, אָדער טרינקט, אָדער וואָס
32 נאָר איר טוט, טוט אַלץ פאַר דעם כָּבוד פון גאָט. גיט ניט קיין
געלעגנהייט פון שטרויכלונג די ייִדן, אָדער די גויים, אָדער דער
33 קהִילה פון גאָט; פונקט ווי איך איך באַוויליק אַלע מענטשן אין
אַלצדינג, אוּן זוך ניט מיין אייגענעם נוצן, נייערט דעם נוצן פון
דעם רַבים, כדי זיי זאָלן געראַטעוועט ווערן.

11 2 אימיטירט מיך, אַזוויוי איך מָשׁיחַן. אוּן איך לויב אייך, וואָס איר
גערעמקט מיך אין אַלצדינג, אוּן היט אָף די טראַדיציעס, אַזויוי
3 איך האָב זיי אייך איבערגעגעבן. איך וויל אָבער, אַז איר
זאָלט וויסן, אַז דער קאָף פון יעדן מאַן איז מָשׁיחַ, אוּן דער
קאָף פון יעדן ווייַב איז דער מאַן, אוּן דער קאָף פון מָשׁיחַן איז

4 גאָט. יעדער מאַן, וואָס איז מִתפַּלֵל, אָדער זאָגט נבֿיאות, אוּן ער
5 האַלט פֿאַרדעקט זיין קאָפּ, פֿאַרשעמט ער זיין קאָפּ. אוּן יעדע
אִשה, וואָס איז מִתפַּלֶלֶ, אָדער זאָגט נבֿיאות, אוּן איר קאָפּ איז
אָפֿגעדעקט, פֿאַרשעמט זי איר קאָפּ; וואָרים עס איז איינס אוּן
6 דאָס זעלבע וווי זי וואָלט געווען גענאָלט. וואָרים אויב אַ וויב
איז ניט פֿאַרהילט, זאָל זי זיך אויך לאָזן אָפּשערן; נאָר אויב עס
איז אַ בזיון פֿאַר אַ וויב צו זיין אָפּגעשוירן, אָדער גענאָלט, זאָל
7 זי זיין פֿאַרהילט. וואָרים אַ מאַן איז ניט מחויב צו האַלטן זיין
קאָפּ פֿאַרדעקט, מַחמת ער איז דאָס אָפּבילד אוּן כָּבוד פּוּן גאָט;
8 דאָס וויב אָבער איז דער כָּבוד פּוּן דעם מאַן. (וואָרים דער מאַן
9 שטאַמט ניט פּוּן דער אִשה, נייערט די אִשה פּוּן דעם מאַן; אויך
איז דער מאַן ניט באַשאַפֿן געוואָרן פּוּן דעם וויבסוועגן, נייערט
10 דאָס וויב פּוּן דעם מאַנסוועגן.) עַל־כֵּן, דאַרף אַ וויב האָבן אַ
11 שלייער אויף איר קאָפּ, צוליב די מַלאָכים. אָבער אין דעם האַר
איז דאָס וויב ניט אָן דעם מאַן, אויך ניט דער מאַן אָן דעם וויב.
12 וואָרים אַזוויוו דאָס וויב שטאַמט פּוּן דעם מאַן, אַזוי שטאַמט
אויך דער מאַן דורך דעם וויב; אַלצדינג אָבער שטאַמט פּוּן
13 גאָט. מְשפּט איר בּיי זיך אַליין; צי איז עס שיין, אַז אַ וויב זאָל
14 מִתפַּלֵל זיין צו גאָט ניט פֿאַרהילט? צי טוט אַפֿילו די טֶבע אַליין
אייך ניט לערנען, אַז אויב אַ מאַן טראָגט לאַנגע האָר, איז עס אַ
15 חַרפֿה פֿאַר אים, נאָר אויב אַ וויב טראָגט לאַנגע האָר, איז עס
אַ כָּבוד פֿאַר איר? וואָרים די האָר זענען איר געגעבן געוואָרן
16 פֿאַר אַ צודעק. נאָר אויב עמיצער מיינט צו זיין קריגעריש, האָבן
17 מיר ניט אַזאַ מִנהג, אוּן אויך ניט די קהִילות פּוּן גאָט. בעת
אָבער איך גיב אייך דעם דאָזיקן באַפֿעל, לויב איך אייך ניט,
וואָס איר קומט זיך צוזאַמען ניט פּונוועגן דעם בעסערן, נייערט
18 פּונוועגן דעם ערגערן. וואָרים קודם־כָּל, בעת איר קומט זיך
צוזאַמען אין דער קהִילה, הער איך, אַז מַחלוקת זענען פֿאַראַן
19 צווישן אייך; אוּן טײַלווייז גלויב איך עס. וואָרים סע מוזן אויך
זיין כִּיתות צווישן אייך, כדי די, וואָס זענען באַגליבט צווישן אייך,

20 זאָלן קענען אַנטפּלעקט ווערן. בכּלל, בעת איר קומט זיך צוזאַמען,
21 איז עס ניט מעגלעך צו עסן דעם האַרם סעודה; וואָרים בעת
אייער עסן נעמט יעדער אייגער פריער פאַר אַנדערע זיין אייגענע
מאָלצייט; און איינער איז הונגעריק, און אַן אַנדערער איז שיכור.
22 וואָס? צי האָט איר ניט קיין הייזער, צו עסן און צו טרינקען
אין זיי? אָדער צי זענט איר מבזה די עדה פון גאָט, און זענט
מבייש די, וואָס האָבן גאָרניט? וואָס זאָל איך אייך זאָגן? זאָל
23 איך אייך לויבן? פאַר דעם לויב איך אייך ניט. ווארים איך האָב
מקבל געווען פון דעם האַר דאָס, וואָס איך האָב אויך צו אייך
איבערגעענטפערט, אַז דער האַר ישוע האָט אין דער נאַכט,
24 אין וועלכער ער איז פאַרראָטן געווארן, גענומען אַ מצה, און
נאָכדעם ווי ער האָט אַ ברכה געמאַכט, האָט ער זי צעבראָכן,
און געזאָגט: דאָס איז מיין ליב, וואָס ווערט צעבראָכן פון
25 אייערטוועגן; טוט דאָס אין מיין אָנדענק. און אויף אַזאַ אופן אויך
דעם כוס, נאָך דער סעודה, אַזוי צו זאָגן: דער דאָזיקער כוס איז
דער נייער בונד אין מיין בלוט; טוט דאָס, כָּל־זמַן איר טרינקט
26 אים, אין מיין אָנדענק. ווארים כָּל־זמַן איר עסט די מצה, און
טרינקט דעם כוס, טוט איר אָנזאָגן דעם האַרם טויט, ביז ער
27 קומט. בכּלל, ווער סע וועט עסן די מצה, און טרינקען דעם כוס
פון דעם האַר אויף אַן אומווערדיקן אופן, וועט זיך פאַרשולדיקן
28 קעגן דעם ליב און דעם בלוט פון דעם האַר. נאָר לאָז אַ מענטש
זיך אַליין אויספּרואוון, און דערנאָך זאָל ער עסן פון דער מצה און
29 טרינקען פון דעם כוס. ווארים דער, וואָס טוט עסן און טרינקען,
עסט און טרינקט אַ פּסק אויף זיך אַליין, אויב ער מאַכט ניט
30 קיין חילוק צווישן דעם ליב פון דעם האַר. איבערדעם זענען
אַ סך פון אייך שוואַך און קראַנק, און ניט ווינציק שלאָפן איין.
31 אויב אָבער מיר טוען זיך אַליין פרואוון, וועלן מיר ניט געמשפט
32 ווערן; אין ווערן מיר שוין געמשפט, ווערן מיר געשטראָפט פון
דעם האַר, כדי מיר זאָלן ניט פאַרמשפט ווערן מיט דער וועלט.
33 בכּלל, מיינע ברידער, בעת איר קומט זיך צוזאַמען צו עסן, ווארט
איינער

34 איינער אויף דעם אַנדערן. און אויב עמיצער איז הונגעריק, זאָל
ער עסן אין דער היים, כדי אייער צונויפקומען זאָל ניט ווערן קיין
פאַרשולדיקונג. און דאָס איבעריקע וועל איך מתקן זיין, ווען איך
וועל קומען.

יב 1 און בנוגע גייַסטיקע מַתָּנות, ברידער, וואָלט איך ניט וועלן
2 פאַרהוילן פון אייך קיין שום זאַך. איר ווייסט, אַז בעת איר
זענט געווען גויים, האָט איר זיך געלאָזט פירן צו יענע שטומע
3 אָפּגעטער, וויאַזוי נאָר מע האָט אייך געפירט. בכֵן, בין איך
אייך מודיע, אַז קיינער, וואָס רעדט דורך דעם גייסט פון גאָט,
זאָגט: ישוע זאָל זיין פאַרשאָלטן, און קיינער קאָן ניט זאָגן:
4 ישוע איז האַר, סיידן דורך דעם רוח־הקודש. און סע זענען
5 פאַראַן פאַרשידענע מַתָּנות, אָבער דער זעלבער גייסט; און סע
זענען פאַראַן פאַרשידענע עבודות, אָבער דער זעלבער האַר;
6 און סע זענען פאַראַן פאַרשידענע אַרבעטן, אָבער דער זעלבער
7 גאָט, וואָס ווירקט אין אַלצדינג אין אַלעמען. נאָר יעדן איינעם
איז געגעבן געוואָרן די אַנטפּלעקונג פון דעם גייסט צום נוצן.
8 וואָרים איינעם איז געגעבן געוואָרן דורך דעם גייסט דאָס וואָרט
פון חכמה, און אַן אַנדערן דאָס וואָרט פון ווissן, לויט דעם
9 זעלבן גייסט; אַן אַנדערן אֱמונה, דורך דעם זעלבן גייסט, און אַן
10 אַנדערן מַתָּנות פון היילן דורך דעם איינעם גייסט, אַן אַנדערן
צו טאָן וואונדער, און צו אַן אַנדערן נבואה, און אַן אַנדערן צו
אונטערשיידן גייַסטער, אַן אַנדערן פאַרשידענע מינים לשונות,
11 און אַן אַנדערן דאָס פאַרטייטשן פון לשונות. אָבער דאָס אַלץ
טוט ווירקן דער איינער און דער זעלבער גייסט, וואָס פאַרטיילט
12 יעדן איינעם באַזונדער אַזויווי ער ווייל. וואָרים אַזויווי דער גוף
איז איינער, און האָט אַ סַך אֵברים, און די אַלע אֵברים פון דעם
גוף, הגם זיי זענען אַ סַך, זענען אין גוף, אַזוי איז אויך מָשִׁיחַ.
13 וואָרים דורך איין גייסט זענען מיר אַלע געטובלט געוואָרן אין
איין גוף, סיי יִד אָדער גוי, סיי קנעכט אָדער פריי; און זענען אַלע
14 אָנגעטרונקען געוואָרן מיט איין גייסט. וואָרים דער גוף איז ניט

15 איין אֵבר, נייערט אַ סַך. אויב דער פוס זאָל זאָגן: ווייל איך בין
ניט די האַנט, געהער איך ניט צום גוף, געהערט ער דעריבער
16 ניט צום גוף? און אויב דאָס אויער זאָל זאָגן: ווייל איך בין
ניט דאָס אויג, געהער איך ניט צום גוף, געהערט עס דעריבער
17 ניט צום גוף? אויב דער גאַנצער גוף וואָלט געווען אַן אויג,
וואו וואָלט געווען דאָס געהער? און אויב ער וואָלט אינגאַנצן
18 געווען געהער, וואו וואָלט געווען דער חוש־הָרֵיחַ? איצט אָבער
האָט גאָט געשטעלט די אֵברים, יעדן איינעם פון זיי אין דעם גוף,
19 אַזויווי אים איז וואויל־געפעלן געווען. און אויב זיי וואָלטן אַלע
20 געווען איין אֵבר, וואו וואָלט געווען דער גוף? אַזוי אָבער זענען זיי
21 אַ סַך אֵברים, נאָר איין גוף. און דאָס אויג קען ניט זאָגן צו דער
האַנט: איך נייטיק מיך ניט אין דיר, אָדער דער קאָפּ צו די פים:
22 איך נייטיק מיך ניט אין אייך. נייערט לַהֵיפּוך, יענע אֵברים פון
23 דעם גוף, וואָס זענען אוים צו זיין שוואַכער, זענען נייטיק. און יענע
טיילן פון דעם גוף, וואָס מיר מיינען, זיי זענען ווייניקער חָשוב,
די דאָזיקע באַשענקען מיר מיט אַ סַך מער כָּבוד; און אונדזערע
24 מיאוסע טיילן האָבן אַ סַך מער ליבלעכקייט, בעת אונדזערע
ליבלעכע טיילן נייטיקן זיך ניט דערין. אָבער גאָט האָט דעם גוף
אַזוי צונויפגעשטעלט, און געגעבן מער כָּבוד יענעם טייל, וואָס
25 איז געווען געמינערט, כדי סע זאָל ניט זיין קיין מַחלוקה אין דעם
גוף, נייערט, אַז די אֵברים זאָלן טראָגן די זעלבע זאָרג איינער
26 פאַר דעם אַנדערן. און אויב איין אֵבר טוט ליידן, ליידן מיט אים
אַלע אֵברים; אָדער ווערט איין אֵבר געאַכפערט, אַזוי פרייען זיך
27 מיט אים אַלע אֵברים. אָבער איר זענט דער גוף פון מָשִׁיחַ, און
28 באַזונדערע אֵברים פון אים. און גאָט האָט טייל אויפגעשטעלט
אין דער קְהִילה, ערשטנס שלִיחים, צווייטנס נְבִיאים, דריטנס
לערער, דערנאָך פאַר מופתים, דערנאָך מַתָּנות פון רפואות,
29 העלפערס, פאַרוואַלטונגען, פאַרשידענע מינים פון לשונות. צי
זענען אַלע שלִיחים? זענען אַלע נְבִיאים? זענען אַלע לערער?
30 באַווייזן אַלע מופתים? האָבן אַלע מַתָּנות פון רפואות? צי רעדן

31 אַלע מיט לשונות? טוען אַלע פּאַרטיִטשן? באַגערט אָבער
פּלייסיק די גרעסערע מַתָּנות. אוּן אויסערדעם ווייז איך אייך אָן אַ
זייער אויסגעצייכנטן וועג.

יג אויב איך זאָל רעדן מיט לשונות פּוּן מענטשן אוּן פּוּן מַלאָכים,
אוּן האָב ניט קיין ליבע, בין איך געוואָרן ווי קלינגענדיק מעש,
2 אָדער אַ שאַלנדיקער צימבל. אוּן אויב איך האָב די מַתָּנה פּוּן
נבואה, אוּן וויים אַלע סודות אוּן אַלע חָכמות, אוּן אויב איך זאָל
האָבן די גאַנצע אֱמוּנה, אַזוי, אַז איך זאָל קענען איבערשטעלן
בערג, אוּן האָב ניט קיין ליבע, בין איך גאָרנישט. אוּן אויב איך
3 שענק אַוועק מיין גאַנץ פאַרמעגן, אוּן גיב מיין לַיִב פאַרברענט
4 צו ווערן, אוּן האָב ניט קיין ליבע נוצט עס מיר גאָרניט. ליבע
טראָגט איבער אַ סַך, אוּן איז גוט; ליבע איז ניט מקַנא; ליבע
5 רימט זיך ניט אַליין, אוּן איז ניט אויפגעבלאָזן. זי באַנעמט זיך ניט
געמיין, זי זוכט ניט דאָס אירינקע, זי דערצערנט זיך ניט, טראַכט
6 ניט קיין בייז, זי פרייט זיך ניט אין קיין עַוולה, נייערט פרייט זיך
7 מיט דעם אֱמת. אַלצדינג פאַרטראָגט זי, אַלצדינג גלויבט זי,
8 אַלצדינג האָפּט זי, אַלצדינג פאַרטראָגט זי. ליבע וועט קיינמאָל
ניט אויפהערן. אויב אָבער סע זענען פאַראַן נבואות, וועלן זיי
אָפּגעטאָן ווערן; אויב לשונות, וועלן זיי בָּטל ווערן; אויב חָכמה,
9 וועט זי אָפּגעטאָן ווערן. וואָרים מיר וויסן טיילווייז, אוּן מיר זאָגן
10 נבֿיאות טיילווייז; אָבער וען דאָס שלֵימותדיקע וועט קומען, וועט
11 דאָס, וואָס איז טיילווייז, אָפּגעטאָן ווערן. וען איך בין געווען אַ
קינד, האָב איך גערעדט ווי אַ קינד, האָב געפילט ווי אַ קינד,
האָב געטראַכט ווי אַ קינד; איצט, אַז איך בין געוואָרן אַ מאַן,
12 האָב איך אַוועקגעלייגט די קינדישע זאַכן. וואָרים אַצינד זעען
מיר אין אַ שפּיגל, אַ רעטעניש; דעמאָלט אָבער פָּנים אֶל־פָּנים,
אַצינד פאַרשטיי איך טיילווייז, דעמאָלט וועל איך פאַרשטיין
אינגאַנצן, אַזוויי איך בין איך אינגאַנצן פאַרשטאַנען געוואָרן.
13 אוּן אַצינד פאַרבלִיבט אֱמוּנה, האָפענונג, ליבע, די דאָזיקע דריי;
אוּן דאָס גרעסטע פּוּן זיי איז ליבע.

יד יאָגט זשע נאָך ליבע, אוּן באַגערט פּליִסיק גיִסטיקע מַתָּנות;
2 בעסער אָבער, אַז איר זאָלט קענען נבִיאות זאָגן. וואָרים דער,
וואָס רעדט אין אַ לָשון, טוט ניט רעדן צוּ מענטשן, נייערט צוּ
גאָט; וואָרים קיינער פאַרשטייט אים ניט, אוּן ער טוט רעדן
3 שודות אין דעם גייסט, אָבער דער, וואָס זאָגט נבִיאות, טוט רעדן
4 צוּ מענטשן פאַר זייער אויפבויאונג, אוּן מוסר, אוּן טרייסט. דער,
וואָס רעדט אין אַ לָשון, בויט זיך אַליין אויף; אָבער דער, וואָס
5 זאָגט נבִיאות, בויט אויף די קהִילה. אוּן איך וואָלט וועלן, אַז
איר זאָלט אַלע רעדן אין לשונות; בעסער אָבער, אַז איר זאָלט
נבִיאות זאָגן. אוּן גרעסער איז דער, וואָס זאָגט נבִיאות, איידער
דער, וואָס טוט רעדן אין לשונות, סיידן ער פאַרטײַטשט, כדי
6 אויפצובויען די קהִילה. אוּן אַצינד, ברידער, אויב איך זאָל צוּ
אייך קומען אוּן רעדן אין לשונות, וואָס וועל איך אייך נוצן, אויב
איך וועל ניט רעדן צוּ אייך דורך דעם אופן פוּן אַנטפּלעקונג,
7 אָדער פוּן חָכמה, אָדער פוּן נבואה, אָדער פוּן לערנונג? אַפילו
ניט־לעבעדיקע זאָכן, וואָס גיבן אַרויס אַ קלאַנג, צי אַ פלייט,
אָדער אַ האַרפֿ, אויב זיי גיבן ניט אַרויס קיין חילוק אין די
קלאַנגען, ווי‌אַזוי וועט מען ווִסן וואָס סע ווערט געשפּילט אויף
8 דער פלייט, אָדער אויף דער האַרפֿ? וואָרים אויב דער טרומייט
גיט אַרויס אַן אומבאַשטימטן קלאַנג, ווער וועט זיך גרייטן צוּ
9 מלחָמה? אַזוי אויך מיט אייך, אויב איר וועט ניט מיט דער צונג
אַרויסרעדן פאַרשטענדיקע רייד, ווי‌אַזוי וועט מען ווִסן, וואָס סע
ווערט גערעדט? וואָרים איר וועט רעדן אין דער לופט אַריין.
10 עס זענען אַוודאי פאַראַן אַ סַך מינים לשונות אין דער וועלט, אוּן
11 קיין איינע פוּן זיי איז ניט אָן אַ זִן. בכֵּן, אויב איך פאַרשטיי
ניט די באַדייטונג פוּן דעם לָשון, וועל איך זיין פאַר דעם, וואָס
רעדט, אַ פרעמדער; אוּן דער, וואָס רעדט, וועט זיין פאַר מיר
12 אַ פרעמדער. אַזוי אויך מיט אייך; הֱיוֹת איר זענט אייפעריק
אין גיסטיקע מַתָּנות, זוכט אַז איר זאָלט מַצלִיחַ זיין אין דעם
13 אויפבויען פוּן דער קהִלה. דעריבער, זאָל דער, וואָס רעדט אין

14 אַ לָשון, מִתפַּלֵל זיין, אַז ער זאָל קענען פּאַרטיַטשן. וואָרים
אויב איך בין מִתפַּלֵל אין אַ לָשון, איז מיין גייסט מִתפַּלֵל; מיין
15 פּאַרשטאַנד אָבער איז אומפרוכטיק. בכֵּן, וואָס מיינט עס? איך
וועל מִתפַּלֵל זיין מיט דעם גייסט, אוּן איך וועל אויך מִתפַּלֵל זיין
מיט דעם פּאַרשטאַנד; איך וועל זינגען מיט דעם גייסט, אוּן איך
16 וועל אויך זינגען מיט דעם פּאַרשטאַנד. וואָרים אויב דוּ מאַכסט
אַ בְּרָכה מיט דעם גייסט, וויאַזוי וועט דער, וואָס פאַרנעמט
דעם פּלאַץ פוּן דעם עַם־הָאָרץ, נאָכזאָגן אָמֵן ביי דיין מאַכן די
17 בְּרָכה, וועַן ער פאַרשטייט ניט וואָס דוּ זאָגסט? וואָרים דוּ
מאַכסט טאַקע די בְּרָכה ריכטיק, אָבער דער אַנדערער איז ניט
18 באַלערנט. איך דאַנק גאָט, וואָס איך רעד אין לשונות מער ווי
19 איר אַלע. דאָך אין דער קְהִילה וואָלט איך ליבער וועלן רעדן
פינף וועָרטער מיט מיין פאַרשטאַנד, כדי איך זאָל אויך אַנדערע
20 לערנען, איידער צען טויזנט וועָרטער אין אַ לָשון. בריידער,
זייט ניט קיין קינדער אין פאַרשטאַנד; דאָך אין שלעכטס זייט
21 עופּעלעך, אָבער אין פאַרשטאַנד זייט מענטשן. אין דער תּורה
שטייט געשריבן: דוּרך מענטשן מיט פרעמדע לשונות אוּן דוּרך
פרעמדע לעפּצן וועל איך רעדן צוּ דעם דאָזיקן פאָלק; אוּן אַפילו
22 אַזוי וועלן זיי מיך ניט הערן, זאָגט גאָט. בכֵּן, זענען לשונות פאַר
אַ צייכן, ניט פאַר די, וואָס גלויבן, נייערט פאַר די אומגלויביקע;
בעת נביאות־זאָגן איז ניט פאַר די אומגלויביקע, נייערט פאַר די,
23 וואָס גלויבן. בכֵּן, אויב די גאַנצע קְהִילה זאָל זיך צונויפקומען
אינאיינעם, אוּן אַלע זאָלן רעדן אין לשונות, אוּן סע קומען אַריין
מענטשן עַמי־הָאָרצים, אָדער אומגלויביקע, צי וועלן זיי ניט זאָגן,
24 אַז איר זענט משוגע? אויב אָבער אַלע זאָלן נבִיאות־זאָגן, אוּן
סע קומט אַריין אַן אומגלויביקער, אָדער אַן עַם־הָאָרץ, וועט ער
25 געמוסרט ווערן פוּן אַלע, אוּן געמִשפּט ווערן פוּן אַלע; אוּן די
פאַרבאָרגענישן פוּן זיין האַרץ וועלן אַנטפּלעקט ווערן; אוּן ער
וועט פאַלן אויף זיין פָּנים אוּן דינען גאָט, אוּן מודה זיין, אַז גאָט
26 איז באֱמת צווישן אייך. וואָס זשע מיינט עס, בריידער? בעת

איר קומט צוזאַמען, האָט יעדער איינער אַ מזמור, אַ לערנונג,
אַן אַנטפּלעקונג, אַ לשון, אַ פּאַרטייטשונג. זאָל אַלצדינג געטאָן
27 ווערן פּאַר אַ באַלערנונג. אויב עמיצער רעדט אין אַ לשון, זאָל
עס זיין דורך צוויי, אָדער העכסטנס דריי, און איינער נאָך דעם
28 אַנדערן, און איינער זאָל פּאַרטייטשן. אויב אָבער עס איז ניטאָ
קיין פּאַרטייטשער, זאָל מען שווייגן אין דער קהילה, און רעדן
29 פּאַר זיך אַליין און צו גאָט. זאָלן צוויי אָדער דריי נבֿיאים רעדן,
30 און לאָזן די אַנדערע משפּטן. אויב אָבער אַן אַנטפּלעקונג וועט
קומען אויף אַן אַנדערן, וואָס זיצט דערבי, זאָל דער ערשטער
31 שווייגן. וואָרים איר אַלע קענט נבֿיאות־זאָגן איינער נאָך דעם
32 אַנדערן, כדי אַלע זאָלן לערנען, און אַלע זאָלן זיין געטרייסט. און
די גייסטער פון די נבֿיאים זענען אונטערטעניק צו די נבֿיאים.
33 וואָרים גאָט איז ניט קיין גאָט פון אומאָרדענונג, נייערט פון
34 שָׁלום. ווי אין אַלע קהילות פון די הייליקע זאָלן די וויבער
אויך שווייגן אין די קהילות; וואָרים זיי האָבן ניט קיין רשות צו
רעדן, נייערט צו זיין אונגעברטענעק, ווי סע זאָגט אויך די תורה.
35 און אויב זיי ווילן עפּעס לערנען, זאָלן זיי פרעגן אין דער היים
זייערע אייגענע מענער. וואָרים עס איז אַ חרפּה פאַר אַ וויב צו
36 רעדן צווישן קָהָל. וואָס? צי איז דאָס וואָרט פון גאָט פון אייך
37 אַרויסגעגאַנגען, אָדער איז עס פאַר אייך אַליין געקומען? אויב
עמיצער מיינט, ער איז אַ נָבִיא, אָדער אַ באַגייסטערטער, זאָל
ער פאַרשטיין, אַז דאָס, וואָס איך שרייב צו אייך, איז אַ געבאָט
38 פון דעם האַר. אויב עמיצער ווייל עס ניט ווייסן, זאָל ער עס
39 ניט ווייסן. בכֵן, מיינע ברידער, באַגערט נבֿיאות צו זאָגן, און
40 פאַרווערט ניט צו רעדן אין לשונות. נאָר זאָל אַלצדינג געטאָן
ווערן אָנשטענדיק און מיט אַ סֵדר.
טו און איך דערמאָן אייך, ברידער, די בשׂורה טובה, וואָס איך
האָב אייך אָנגעזאָגט, און וואָס איר האָט אויך מקבל געווען,
2 און אין וועלכער איר שטייט, דורך וועלכער איר ווערט אויך
גערעטעוועט, אויב איר וועט האַלטן דאָס וואָרט, וואָס איך

האָב אייך געדרשענט ־ סיידן איר האָט געגלויבט אומזיסט.
3 וואָרים איך האָב אייך קודם־כּל איבערגעענטפערט דאָס, וואָס
אויך איך האָב מקבל געווען: אַז משיחַ איז געשטאָרבן פאַר
4 אונדזערע זינד, לויט ווי סע שטייט געשריבן, און אַז ער איז
באַגראָבן געוואָרן, און אַז ער איז אויפגעשטאַנען תחַית־המתים
5 דעם דריטן טאָג, לויט ווי סע שטייט געשריבן, און אַז ער האָט
6 זיך אַנטפלעקט צו כֵּיפאָן, דערנאָך צו די צוועלף. דערנאָך
האָט ער זיך אַנטפלעקט צו איבער פינף הונדערט ברידער
מיטאַמאָל, און די מיינסטע פון זיי לעבן נאָך, נאָר טייל זענען
7 אַנטשלאָפן געוואָרן. דערנאָך האָט ער זיך אַנטפלעקט צו יעקבֹן,
8 דערנאָך צו אַלע שלִיחים. און צום סוף פון אַלע, ווי צו דעם
9 מפּיל, האָט ער זיך אויך אַנטפלעקט צו מיר. וואָרים איך בין
דער מינדסטער פון די שלִיחים, וואָס בין ניט ראוי גערופן צו
וועלן אַ שלִיח, מחמת איך האָב גערודפט די קהִילה פון גאָט.
10 אָבער דורך דעם חֶסד פון גאָט בין איך, וואָס איך בין; און זיין
חֶסד לגַבי מיר איז ניט געווען אומזיסט, נייערט איך האָב מיך
געמיט אַ סַך מער ווי זיי אַלע; דאָך ניט איך, נייערט דער חֶסד פון
11 גאָט, וואָס איז געווען מיט מיר. בכֵּן, צי דאָס איז איך, אָדער זיי,
12 אַזוי דרשענען מיר, און אַזוי האָט איר געגלויבט. דעריבער, אויב
פונוועגן דעם משיחַ ווערט געדרשנט, אַז ער איז אויפגעשטאַנען
תחַית־המתים, וויאַזוי זאָגן טייל פון אייך, אַז סאאיז גאָר ניטאָ
13 קיין תחַית־המתים? און אויב עס איז ניטאָ קיין תחַית־המתים,
14 איז אויך משיחַ ניט אויפגעשטאַנען. און אויב משיחַ איז ניט
אויפגעשטאַנען, דעמאָלט איז אונדזער דרשענען אומזיסט, און
15 אייער אֱמונה איז אויך אומזיסט. און אויך מיר זענען פאַלשע
עדות פון גאָט, מחמת מיר האָבן עדות געזאָגט פונוועגן גאָט, אַז
ער האָט אויפגעוועקט משיחַ, וועמען ער האָט ניט אויפגעוועקט,
16 אויב סאאיז אֱמת, אַז די טויטע וועלן ניט אויפשטיין. וואָרים אויב
די טויטע וועלן ניט אויפגעוועקט, איז משיחַ ניט אויפגעשטאַנען;
17 און אויב משיחַ איז ניט אויפגעשטאַנען, איז אייער אֱמונה

18 אומזיסט, אוֹן איר זענט נאָך אין אייערע זינד. אויב אַזוי זענען
אויך די, וואָס זענען אַנטשלאָפן געוואָרן אין מָשִׁיחַ, פאַרלוירענע.
19 אויב מיר האָבן נאָר אין דעם דאָזיקן לעבן געהאָפט אויף
20 מָשִׁיחַ, זענען מיר מער צום באַדויערן פון אַלע מענטשן. איצט
אָבער איז מָשִׁיחַ אויפגעשטאַנען פון די טויטע, דער ערשטער
21 פון די אַנטשלאָפענע. וואָרים אַזוֿיווי דורך אַ מענטשן איז
געקומען דער טויט, אַזוי איז אויך דורך אַ מענטשן געקומען
22 תְּחִיַּת־הַמֵּתִים. וואָרים ווי אין אָדָמען שטאַרבן אַלע, אַזוי אויך
23 אין מָשִׁיחַן וועלן אַלע לעבעריק ווערן. נאָר יעדער אין זיין
אייגענעם סֵדר: קודם־כָּל מָשִׁיחַ, דער ערדשטער, דערנאָך
24 די, וואָס געהערן מָשִׁיחַן ביי זיין קומען. דערנאָך קומט דער
קֵץ, בעת ער וועט איבערענטפערן דאָס מַלכות צו גאָט, דעם
פאָטער, נאָכדעם ווי ער וועט האָבן אָפּגעשאַפט יעדע מֶמשָׁלה
25 אוֹן יעדע געוועלטיקונג אוֹן מאַכט. וואָרים ער מוז הערשן,
ביז ער וועט האָבן געלייגט אַלע זיינע פיינט אונטער זיינע
26 פים. דעם לעצטן שׂונא, וואָס ער וועט אומברענגען, איז דער
27 טויט. וואָרים אַלצדינג האָט ער אונטערטעניק געמאַכט אונטער
זיינע פים. אוֹן ווען ער זאָגט: אַלצדינג איז אונטערטעניק
אונטער אים, איז קלאָר, אַז אַחוץ דעם, וואָס האָט אַלצדינג
28 אונטערטעניק געמאַכט אונטער אים. אוֹן ווען אַלצדינג וועט
זיין אים אונטערטעניק, דעמאָלט וועט אויך דער זון אַליין ווערן
אונטערטעניק אונטער אים, וואָס האָט אונטערטעניק געמאַכט
29 אַלצדינג אונטער אים, כדי גאָט זאָל זיין אַלץ אין אַלעמען. אויב
ניט, וואָס זאָלן טאָן די, וואָס ווערן געטאָבלט פונוועגן די טויטע?
אויב די טויטע וועלן בִּכלָל ניט אויפשטיין, צו וואָס זאָל מען
30 זיך נאָך טובלען פונוועגן זיי? פאַרוואָס שטעלן מיר זיך אויך
31 אין סַכָּנה יעדע שָׁעה? טעגלעך שטאַרב איך, איך פאַרזיכער
אייך דורך מיין רימען זיך אין אייך, ברידער, וואָס איך האָב
32 אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, אונדזער האַר. אויב איך האָב געקעמפט
מיט ווילדע חַיות אין עפעזוס לויט דעם שטייגער פון מענטשן,

וואָסער נוצן האָב איך דערפון? אויב די טויטע שטיין ניט אויף
לאָמיר עסן און טרינקען, וואָרים מאָרגן שטאַרבן מיר. זייט ניט
33 געגאָרט; שלעכטע חַברותא פאַרדאַרבן גוטע מִידות. ווערט
34 ווידער ניכטערן, ווי סע באַדאַרף צו זיין, און זינדיקט ניט; וואָרים
טייל האָבן ניט קיין קענטעניש פון גאָט. צו אייער שאַנד מוז
איך דאָס זאָגן. אָבער עמיצער וועט זאָגן: וויאַזוי וועלן די
35 טויטע אויפשטיין? און מיט וואָסער מִין ליַיב קומען זיי? דו
36 נאַר איינער׳ דאָס, וואָס דו אַליין זייסט, ווערט ניט לעבעדיק,
סיידן סע שטאַרבט. און דאָס, וואָס דו זייסט, זייסטו ניט דעם
37 ליַיב, וואָס דאַרף זיין, נייערט אַ פְּשוט קערנדל, סע קאָן זיין
פון ווייץ, אָדער פון עפעם אַן אַנדער מִין. גאָט אָבער גיט אים
38 אַ גוף אַזויווי אים ווערט וואויל־געפעלן, און פאַר יעדן קערן אַ
39 ליַיב פון זיין מִין. ניט יעדעס פלייש איז דאָס זעלבע פלייש;
נייערט אַנדערש איז דאָס פלייש פון מענטשן, און אַנדערש דאָס
פלייש פון בהֵמות, און אַנדערש דאָס פלייש פון פיגל, און
40 אַנדערש פון פיש. עס זענען אויך פאַראַן הימלישע קערפערס,
און קערפערס ערדישע; אָבער די הערלעכקייט פון די הימלישע
איז איינס, און די הערלעכקייט פון די ערדישע איז אַן אַנדערע.
41 עס איז פאַראַן אַ הערלעכקייט פון דער זון, און אַן אַנדער
הערלעכקייט פון דער לבָנה, און אַן אַנדער הערלעכקייט פון
די שטערן; וואָרים איין שטערן אונטערשיידט זיך פון אַן אַנדער
42 שטערן אין הערלעכקייט. אַזוי איז אויך מיט תּחַית־הַמֵּתים.
עס ווערט געזייט אין פאַרדאַרבלעכקייט, עס שטייט אויף אין
43 אומפאַרדאַרבלעכקייט; עס ווערט געזייט אין אומכּבוד, עס
שטייט אויף אין כָּבוד; עס ווערט געזייט אין שוואַכקייט, עס
44 שטייט אויף אין שטאַרקייט; עס ווערט געזייט אַ נאַטירלעכער
ליַיב, עס שטייט אויף אַ גייַסטיקער ליַיב. אויב עס איז פאַראַן אַ
45 נאַטירלעכער ליַיב, איז אויך פאַראַן אַ גייַסטיקער ליַיב. און אַזוי
שטייט אויך געשריבן: דער ערשטער מענטש, אָדָם־הָראשון,
איז געוואָרן אַ לעבעדיקע נשָמה, דער לעצטער אָדָם איז געוואָרן

46 אַ גייסט, וואָס גיט לעבן. דאָך דאָס איז ניט ערשט, וואָס איז
גיַיסטיק, נייערט דאָס, וואָס איז נאַטירלעך, דערנאָך דאָס, וואָס
47 איז גייסטיק. אָדָם־הָרִאשון איז פון דער ערד, ערדיש; דער
48 צווייטער מענטש איז פון הימל. ווי עס איז דער ערדישער, אַזוינע
זענען אויך די, וואָס זענען ערדיש; און ווי עס איז דער הימלישער,
49 אַזוינע זענען אויך די, וואָס זענען הימליש. און אַזויווי מיר האָבן
געטראָגן דאָס בילד פון דעם ערדישן, וועלן מיר אויך טראָגן
50 דאָס בילד פון דעם הימלישן. און דאָס זאָג איך, בריידער, אַז
בָּשָׂר־וָדָם קאָן ניט יַרשענען דאָס מַלכות פון גאָט; אויך ירשענט
51 פאַרדאַרבלעכקייט ניט אומפאַרדאַרבלעכקייט. זעט, איך בין
אייך מגלה אַ סוד: מיר אַלע וועלן ניט אַנטשלאָפן ווערן, נייערט
52 מיר וועלן אַלע פאַרענדערט ווערן, אין אַ רֶגע, אין אַ הֶרֶף־עַיִן,
ביי דעם לעצטן שופר־בלאָז; וואָרים דער שופר וועט שאַלן,
און די טויטע וועלן אויפשטיין אומפאַרדאַרבלעך, און מיר וועלן
53 פאַרענדערט ווערן. וואָרים דאָס דאָזיקע פאַרדאַרבלעכע מוז זיך
אָנטאָן אומפאַרדאַרבלעכקייט, און דאָס דאָזיקע שטאַרבלעכע
54 מוז זיך אָנטאָן אין אומשטאַרבלעכקייט. בעת אָבער
דאָס דאָזיקע פאַרדאַרבלעכע וועט זיך האָבן אָנגעטאָן אין
אומפאַרדאַרבלעכקייט, און דאָס דאָזיקע שטאַרבלעכע וועט זיך
האָבן אָנגעטאָן אין אומשטאַרבלעכקייט, דעמאָלט וועט מקוים
ווערן דאָס וואָרט, וואָס סע שטייט געשריבן: דער טויט איז
55 פאַרשלונגען געוואָרן אין נצחון׳ אָ טויט, וואו איז דיין נצחון? אָ
56 טויט, וואו איז דיין שטאָך? דער שטאָך פון טויט איז זינד, און דער
57 כוח פון זינד איז די תורה. אָבער געלויבט איז גאָט, וואָס גיט
58 אונדז דעם נצחון דורך אונדזער האַר ישוע המשיחַ. בכֵן, מיינע
באַליבטע בריידער, זייט געשטאַרקט, אומבאַוועגלעך, און זייט
זיך תמיד עוסק אין דעם ווערק פון דעם האַר, וואָרים איר וויסט,
אַז אייער מי איז ניט אומזיסט אין דעם האַר.

ט 1 און בנוגע דער זאַמלונג פאַר די הייליקע, אַזויווי איך האָב מתקן
געווען פאַר די קהילות פון גאַלאַטיע, אַזוי זאָלט איר אויך טאָן.

2 אין דעם ערשטן טאָג נאָך דעם שַׁבָּת זאָל יעדער איינער פון אייך
אַוועקלייגן, לויט זיין מעגלעכקייט, כדי קיין שום זאַמלונגען זאָלן
3 ניט געמאַכט ווערן בעת איך קום. און אַז איך וועל אָנקומען,
וועמען איר וועט געבן הַסכָּמה, די וועל איך שיקן מיט בריוו,
4 אַוועקצופירן אייער נדָבָה קיין ירושָׁלַיִם. און אויב סע וועט
5 זיין ווערט אויך צו גיין, וועלן זיי גיין מיט מיר. און איך וועל
קומען צו אייך, נאָכדעם ווי איך וועל האָבן דורכגעאַנגען דורך
6 מאַקעדאָניע. וואָרים איך גיי דורך מאַקעדאָניע; סע קאָן אָבער
זיין, אַז איך וועל ביי אייך פאַרבלַיבן, אָדער אַפילו ווינטערן,
כדי איר זאָלט מיך אַרויסבאַגלייטן אויף מיין נסִיעה, וואוהין נאָר
7 איך וועל גיין. וואָרים איך וואָלט ניט וועלן אייך זען אַצינד אין
פאַרביַגיין; וואָרים איך פאַרהאָף צו פאַרבלַיבן אַביסל מיט
8 אייך, אִם יִרצה השם. איך וועל אָבער פאַרבלַיבן אין עפעזוס
9 ביז שבועות; וואָרים אַ גרויסע טיר און אַ סַך אַרבעט איז
געעפנט געוואָרן פאַר מיר, און סע זענען פאַראַן אַ סַך קעגנער.
10 און אויב טימאָטעאוס וועט קומען, זעט, אַז ער זאָל זיין מיט אייך
11 אָן מורא; וואָרים ער טוט די אַרבעט פון גאָט, אַזוי ווי איך. זאָל
אים דעריבער קיינער ניט מבַזה זיין, נייערט באַגלייט אים אַרויס
אויף זיין נסִיעה בשָׁלום, כדי ער זאָל צו מיר קומען, וואָרים איך
12 ווארט אויף אים מיט די ברידער. און בנוגֵע אונדזער ברודער
אַפאָלאָס, האָב איך אים זייער געבעטן צו קומען צו אייך מיט
די ברידער; נאָר ער האָט בכלַל ניט געוואָלט קומען אַצינד;
13 אָבער ער וועט קומען ווען ער וועט האָבן אַ געלעגנהייט. וואַכט,
14 שטייט פעסט אין דער אֱמונה, זייט מענער, זייט שטאַרק; זאָל
15 אַלץ, וואָס איר טוט, געטאָן ווערן אין ליבע. און איך בעט אייך,
ברידער, – איר קענט דאָס הויז פון סטעפאַנאַסן, אַז סאאיז געווען
די ערשטע פרוכט פון אַכאַיאַ, און אַז זיי האָבן זיך געשטעלט
16 צו באַדינען די הייליקע, – אַז אויך איר זאָלט אונטערטעניק
זיין צו אַזעלכע, און צו יעדן איינעם, וואָס העלפט אין דער
17 אַרבעט און באַמיט זיך. און איך פריי מיך אויף דעם קומען פון
סטעפאנאסן

סטעפאַנאַסן אוּן פאָרטוּנאַטוּסן אוּן אַכאַיקוּסן, וואָרים דאָס, וואָס
18 האָט געפעלט פוּן אייער צַד, האָבן זיי מַלא געווען. וואָרים זיי
האָבן דערקוויקט מיין גייסט אוּן אייערן. גיט אָף אָנערקענונג צוּ
19 אַזעלכע מענטשן. די קהִילות פוּן אַזיע גרוּסן אייך. עַקילַס אוּן
פּריסקאַ גרוּסן אייך זייער אין דעם האַר, אוּן אויך די קהִילה, וואָס
20 איז אין זייער הויז. אַלע ברידער גרוּסן אייך. גרוּסט איינער דעם
21 אַנדערן מיט אַ הייליקן קוּש. פוּן מיר, פּאָולוּס, אַ גרוּס מיט מיין
22 אייגענער האַנט. אויב עמיצער ליבט ניט דעם האַר, זאָל ער זיין
23 אין חֵרם. מָרַן אָתָא׳ דער חֶסֶד פוּן דעם האַר יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ זאָל
24 זיין מיט אייך. מיין ליבע זאָל זיין מיט אייך אַלעמען אין יֵשוּעַ
הַמָשִׁיחַ. אָמֵן.

דער צווייטער בריוו צו די קאָרינטער

א פּאָולוס, אַ שליח פון ישוע המשיחַ דורך דעם רָצון פון גאָט, און
טימאָטעאוס, אונדזער ברודער, צו גאָטס קהילה, וואָס איז אין
קאָרינט, און מיט אַלע הייליקע, וואָס זענען אין גאַנץ אַכאַיאַ:
2 חסד צו אייך און שָלום פון גאָט, אונדזער פאָטער, און דעם
3 האַר ישוע המשיחַ. געלויבט זאָל זיין דער גאָט און פאָטער
פון אונדזער האַר ישוע המשיחַ, דער פאָטער פון רַחמים און
4 גאָט פון יעדער נחמה, וואָס טרייסט אונדז אין אַלע אונדזערע
צָרות, כדי מיר זאָלן קענען טרייסטן די, וואָס זענען אין עפּעס
אַ צָרה, דורך דער טרייסט, מיט וועלכער מיר אַליין ווערן
5 געטרייסט פון גאָט. וואָרים אזוי ווי די יסורים פון מָשיחַן
פאַרמערן זיך אויף אונדז, אַזוי אויך טוט זיך פאַרמערן אונדזער
6 טרייסט דורך מָשיחַן. און ליידן מיר צָרות, איז עס פאַר אייער
טרייסט און ישועה; און ווערן מיר געטרייסט, איז עס פאַר אייער
טרייסט, וואָס ווירקט אין אייך, בעת איר דערטראָגט געדולדיק
7 דיזעלבע יסורים, וואָס מיר אויך ליידן. און אונדזער האָפענונג
פונוועגן אייך איז שטאַרק; ווייל מיר ווייסן, אַז אַזוויוי איר זענט
טיילנעמער אין די ליידן, אַזוי וועט איר אויך זיין אין דער טרייסט.
8 וואָרים מיר ווילן ניט, אַז איר זאָלט ניט ווִיסן, ברידער, פונוועגן
דער צָרה, וואָס איז אונדז באַפאַלן אין אַזיע, אַז מיר האָבן שווער
געליטן איבער אונדזערע כוחות, אַזוי, אַז מיר האָבן זיך אַפילו
9 מיאַש געווען אין לעבן. יאָ, מיר אַליין האָבן געמוזט אויף זיך
דעם פּסַק פון טויט, כדי מיר זאָלן זיך ניט פאַרלאָזן אויף זיך
10 אַליין, נייערט אויף גאָט, וואָס איז מחַיֶה־מֵתים; וואָס האָט אונדז
מַציל געווען פון אַזאַ גרויסן טויט, און וועט אונדז מַציל זיין; אין
וועמען מיר האָפן, אַז ער וועט אונדז אויך וויטער מַציל זיין.
11 און אויך איר קענט מיטהעלפן דורך אייער תּפִילה טאָן, כדי
פאַר דער מַתָּנה, וואָס איז אונדז צוגעטיילט געוואָרן דורך אַ

סַך, זאָל דורך אַ סַך אָפּגעגעבן ווערן אַ לויב פּון אונדזערטוועגן.
12 וואָרים דאָס איז אונדזער רימען זיך: די באַצייגעניש פּון אונדזער
געווִיסן, אַז מיר האָבן זיך געפירט אין דער וועלט אין הייליקייט
און ערנסטקייט פּאַר גאָט, ניט אין פלייִשלעכער חָכמה, נייערט
13 אין דעם חֶסֶד פּון גאָט, און בִּפרַט קעגן אייך. וואָרים מיר
שרייבן אייך ניט עפּעס אַנדערש, ווי נאָר וואָס איר לייענט, אָדער
פאַרשטייט; און איך פאַרהאָף, אַז איר וועט עס פאַרשטיין ביז
14 צום סוף, אַזוִיווי איר האָט אונדז אויך טיילווַיז פאַרשטאַנען, אַז
מיר זענען אייער רוִם, אַזוִיווי איר זענט אויך אונדזערער, אין דעם
15 טאָג פּון אונדזער האַר יֵשוּעַ. און אין דער אָפענונג האָב איך
בדֵעה געהאַט צו קומען קודם צו אייך, כדי איר זאָלט האבן אַ
16 טאָפּלטע פרייד, און דורכצוגיין דורך אייך קיין מאַקעדאָניע, און
פּון מאַקעדאָניע ווידער אַמאָל צו קומען צו אייך, און פּון אייך
17 צו ווערן אַרויסבאַגלייט אויף מיין וועג קיין יהודה. דעריבער,
בעת איך האָב דאָס בדֵעה געהאַט, צי האָב איך אַרויסגעוויזן
לַיכטזיניקייט? אָדער די זאַכן, וואָס איך פלאַן, טו איך פלאַנען
לויט דעם פלייש, כדי ביי מיר זאָל זיין דער יאָ, יאָ, און דער
18 ניין, ניין? נאָר ווי גאָט איז געטרִי, אונדזער וואָרט צו אייך איז
19 ניט יאָ און ניין. וואָרים דער בֶּן־אֱלֹהִים, יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, וואָס
איז צווישן אייך אָנגעזאָגט געוואָרן דורך אונדז, דורך מיר און
סילוואַנוסן און טימאָטעאוסן, איז ניט געווען יאָ און ניין, נייערט
20 אין אים איז תָּמיד יאָ. וואָרים אַלע הַבטָחות פּון גאָט זענען אין
אים יאָ; דעריבער איז אויך דורך אים דער אָמֵן צו דעם כָּבוד
21 פּון גאָט דורך אונדז. און דער, וואָס גרונטפעסטיקט אונדז מיט
22 אייך אין מָשִׁיחַ, און האָט אונדז געזאַלבט, איז גאָט, וואָס האָט
אונדז פאַרחַתמעט, און אונדז געגעבן די עֲרבות פּון דעם גייסט
23 אין אונדזערע הערצער. און איך רוף גאָט צום עֵדות פאַר מיין
נשמה, אַז איך האָב פאַרמיטן צו קומען קיין קאָרינט, כדי אייך
24 צו שוינען. ניט, ווייל מיר האָבן מֶמשָלה איבער אייער אֱמונה,
נייערט מיר זענען מיטהעלפערס פּון אייער שִׂמחה, וואָרים אין

אָמונה שטייט איר פעסט.

ב אוּן איך האָב ביי מיר אַליין געטראַכט, אַז איך וועל ווידער ניט
קומען צו אייך מיט עַצבות. וואָרים אויב איך בין אייך מצַער,
2 ווער איז דאָס דער, וואָס דערפרייט מיך, אויב ניט דער, וואָס איז
3 דורך מיר געקומען צו צַער? אוּן איך האָב טאַקע געשריבן דאָס
דאָזיקע, כדי ווען איך וועל קומען, זאָל איך ניט האָבן צַער פוּן
די, מיט וועמען איך דאַרף מיך פרייען, ווייל איך בין זיכער אין
אייך אַלע, אַז מיין פרייד איז די פרייד פוּן אייך אַלע. וואָרים
4 פוּן אַ סַך צָרות אוּן הַארץ־קלעמעניש האָב איך אייך געשריבן
מיט אַ סַך טרערן, ניט אייך מצַער צו זיין, נייערט כדי איר
זאָלט פאַרשטיין די ליבע, וואָס איך האָב אַ סַך מער פאַר אייך.
5 נאָר אויב עמיצער האָט פאַרשאַפט צַער, האָט ער ניט מיר
פאַרשאַפט צַער, נייערט טיילווייז אייך אַלע ־ כדי איך זאָל אייך
6 ניט צו שווער דריקן. פאַר אַזאַ איינעם איז געניג די שטראָף פוּן
7 דעם רַבים; אַזוי, אַז איר זאָלט אים, אַדרַבה, ליבער מוחל זיין
אוּן טרייסטן, כדי ער זאָל ניט פאַרשלונגען ווערן אין זיין גרויסן
8 צַער. בכֵּן, בעט איך אייך, אַז איר זאָלט באַווייזן אייער ליבע צו
9 אים. וואָרים צוליב דעם האָב איך טאַקע געשריבן, כדי אייך צו
10 פרואוון, צי איר זענט געהאָרכזאַם אין אַלצדינג. אוּן וועמען איר
זענט מוחל, בין איך אויך מוחל. וואָרים וואָס איך האָב מוחל
געווען, אויב איך האָב עפעס מוחל געווען, האָב איך עס מוחל
11 געווען פוּן אייַרטוועגן אין דעם אַנגעזיכט פוּן מָשִׁיחַן, כדי דער
שָׂטן זאָל ניט קריגן די אויבערהאַנט איבער אונדז; וואָרים זיינע
12 אינטריגעס זענען ניט פאַרהוילן פוּן אונדז. אוּן בעת איך בין
געקומען קיין טראָאַס פונוועגן דער בשׂורה טובה פוּן מָשִׁיחַן, אוּן
13 אַ טיר איז פאַר מיר געעפנט געוואָרן אין דעם האַר, האָב איך
ניט געהאַט קיין מנוחה אין מיין געמיט, מַחמת איך האָב ניט
געפוּנען טיטוסן, מיין ברודער; אוּן ווען איך האָב מיך געזעגנט
14 מיט זיי, בין איך אַרויסגעפאָרן קיין מאַקעדאָניע. אָבער געלויבט
איז גאָט, וואָס גיט אונדז תָּמיד דעם נצָחון אין מָשִׁיחַן, אוּן וואָס

טוט דורך אונדז אַנטפּלעקן דעם ריחַ פון זיין חָכמה אין יעדן
15 אָרט. וואָרים מיר זענען אַ ריחַ נחוֹחַ פון מָשיחַן פאַר גאָט ביי די,
16 וואָס ווערן ניצול, און ביי די, וואָס ווערן פאַרלוירן: פאַר טייל אַ
ריחַ פון טויט צום טויט, פאַר די אַנדערע אַ ריחַ פון לעבן צום
17 לעבן. און ווער איז רָאוי פאַר די דאָזיקע זאַכן? וואָרים מיר זענען
ניט ווי דער רַבים, וואָס מאַכן אַ מִסחר פון גאָטס וואָרט; נייערט
מיט ריינע כַּוָונות פאַר גאָט רעדן מיר פון גאָט אין מָשיחַן.

ג צי הייבן מיר שוין ווידער אַמאָל־אָן צו לויבן זיך אַליין? אָדער
צי באַדאַרפן מיר, ווי סע טוען אַנדערע, לויב־בריוו צו אייך,
2 אָדער פון אייך? איר זענט אונדזער בריוו, פאַרשריבן אין
אונדזערע הערצער, באַקענט און געלייענט פון אַלע מענטשן;
3 וואָרים עס איז קלאָר צו זען, אַז איר זענט אַ בריוו פון מָשיחַן,
צוגעגרייט דורך אונדז, געשריבן ניט מיט קיין טינט, נייערט
מיט דעם גייסט פון דעם לעבעדיקן גאָט, ניט אין לוחות פון
4 שטיין, נייערט אין לוחות, וואָס זענען הערצער פון פלייש. און
5 אַזאַ בטָחון האָבן מיר דורך מָשיחַן צו גאָט; ניט מַחמת מיר
זענען פעאיק פון זיך אַליין צו באַטראַכטן עפּעס פון אונדז אַליין,
6 נייערט אונדזער פעאיקייט איז פון גאָט, וואָס האָט אונדז אויך
געמאַכט פאַר פעאיקע משָרתים פון אַ ברית־חדשה, ניט פון
דעם אות, נייערט פון דעם גייסט; וואָרים דער אות טייט, אָבער
7 דער גייסט מאַכט לעבעדיק. נאָר אויב די באַדינונג פון טויט,
געשריבן און אויסגעקריצט אויף שטיינער, איז געקומען מיט
הערלעכקייט, אַזוי, אַז די בנֵי־ישׂראל האָבן ניט געקענט קוקן
אויף משֶהס פָּנים פּונדעסטוועגן דער הערלעכקייט פון זיין פָּנים,
8 וואָס זיין הערלעכקייט איז געווען א צייטווייליקע, וויפל מער
דאַרף שוין זיין די הערלעכקייט פון דער באַדינונג פון דעם
9 גייסט? וואָרים אויב די באַדינונג פון פאַרמשפּטונג האָט געהאַט
הערלעכקייט, אַ סַך מער שטייגט איבער אין הערלעכקייט די
10 באַדינונג פון רעכטפאַרטיקייט. וואָרים דאָס, וואָס איז געמאַכט
געווָארן הערלעך, איז געמינערט געווָארן אין הערלעכקייט,

11 צוליב דער ערלעכקייט, וואָם שטייגט זי אַריבער. וואָרים
אויב דאָס, וואָם פאַרגייט, איז געווען מיט ערלעכקייט, וויפל
מער איז אין ערלעכקייט דאָס, וואָם פאַרבלײַבט. דעריבער,
12 וויל מיר האָבן אַזאַ האָפענונג, רעדן מיר מיט אַזאַ מוטיקייט,
13 און ניט אַזויווי משה, וואָם האָט אַרויפגעטאָן אַ מַסוֶה אויף זיין
פָּנים, אַז די בנֵי־ישׂראל זאָלן ניט קענען קוקן גלייך אויף דעם
14 סוף פון דעם, וואָם איז פאַרגאַנגען. זייערע מַחשָבות זענען
פאַרהאַטעוועט געוואָרן; וואָרים ביז אויף דעם היינטיקן טאָג איז
דיזעלבע מַסוֶה פאַרבליבן ביים לייענען די תּורה, און ער ווערט
15 ניט אַוועקגענומען, ביז ער ווערט אָפּגעטאָן אין מָשִׁיחַן. יאָ, ביז
אויף היינטיקן טאָג, בשַעת סע ווערט געלייענט תּורַת־משה,
16 ליגט אַ מַסוֶה אויף זייער האַרץ. אָבער וען זיי וועלן זיך
אומקערן צו דעם האַר, וועט דער צודעק אַוועקגענומען ווערן.
17 און דער האַר איז דער גייסט; און וואו סע איז דער גייסט פון
18 דעם האַר, דאָרט איז פריַיהייט. און מיר אַלע, וואָם זעען מיט
ניט קיין צוגעדעקט פָּנים ווי אין אַ שפּיגל די ערלעכקייט פון
דעם האַר, ווערן פאַרענדערט אין דער זעלבער ענלעכקייט פון
ערלעכקייט צו ערלעכקייט, אַזוי ווי דורך דעם גייסט פון דעם
האַר.

ד דעריבער, וויל מיר האָבן מקַבל געווען די דאָזיקע עבודה
2 פון רַחמנות, ווערן מיר ניט אָפּגעשוואַכט. מיר האָבן זיך
אָפּגעזאָגט פון די פאַרבאָרגענע זאַכן פון בושה, וויל מיר
לעבן ניט אין כיטרעקייט, אויך פעלשן מיר ניט דאָס וואָרט
פון גאָט, נייערט דורך דער אַנטפּלעקונג פון דעם אֱמת
פאַרלויבן מיר זיך פאַר דעם געוויסן פון יעדן מענטשן פאַר
3 גאָט. און אויב אַפילו אונדזער בשׂורה טובה איז פאַרהוילן,
4 איז זי פאַרהוילן ביי יענע, וואָם ווערן פאַרלוירן, ביי וועמען
דער אָפּגאָט פון דער וועלט האָט פאַרבלענדט די מוחות פון
די אומגלויביקע, כדי דאָס ליכט פון דער בשׂורה טובה פון
מָשִׁיחַם ערלעכקייט, וואָם איז דאָס אָפּבילד פון גאָט, זאָל

5 ניט אויפגיין איבער זיי. וואָרים מיר דַרשענען ניט זיך אַליין,
נייערט ישוע המשיח פאַר דעם האַר, און אונדז אַליין פאַר
6 אייערע קנעכט פון ישועס־וועגן. וואָרים עס איז גאָט, וואָס
האָט געזאָגט: זאָל אַרויסשיינען ליכט פון פינצטערניש, וואָס
האָט אַריינגעלויכטן אין אונדזערע הערצער, כדי צו געבן ליכט
פון דער דערקענטעניש פון גאָטס הערלעכקייט אין דעם פָּנים
7 פון מָשיחַן. מיר אָבער האָבן דעם דאָזיקן אוצר אין ערדענע
כֵּלים, כדי די אויסערגעווייַנלעכע גרויסקייט פון דער מאַכט
8 זאָל זיין פון גאָט און ניט פון אונדז אַליין. מיר ווערן געדריקט
אויף יעדער זייט, דאָך ניט דערדריקט; צעמישט, דאָך ניט ביז
9 יאוש; גערודפט, דאָך ניט פאַרלאָזט; אַנידערגעווארפן, דאָך ניט
10 אומגעבראַכט; מיר טראָגן באַשטענדיק אַרום אין דעם לייַב
דאָס שטאַרבן פון ישוען, כדי אויך דאָס לעבן פון ישוען זאָל
11 אַנטפלעקט ווערן אין אונדזער לייַב. וואָרים מיר, וואָס לעבן,
זענען תָּמיד איבערגעענטפערט צום טויט פון ישועס־וועגן, כדי
אויך דאָס לעבן פון ישוען זאָל אַנטפלעקט ווערן אין אונדזער
12 שטאַרבלעכן לייַב. אזוי דעריבער ווירקט דער טויט אין אונדז,
13 אָבער דאָס לעבן אין אייך. און ווייל מיר האָבן דעם זעלבן
גייסט פון אֱמונה, לויט ווי סע שטייט געשריבן: איך האָב
געגלויבט, דערפאַר האָב איך גערעדט, אזוי דעריבער גלויבן
14 מיר אויך, אזוי רעדן אַזוי, ווייל מיר וויסן, אַז דער, וואָס האָט
אויפגעוועקט דעם האַר ישוע, וועט אויך אונדז אויפוועקן מיט
ישוען, און וועט אונדז אינאיינעם מיט אייך פירשטעלן פאַר אים.
15 וואָרים אַלצדינג איז פון אייַערטוועגן, כדי דער חֶסֶד, וואָס ווערט
פארגרעסערט דורך דעם רַבים, זאָל פאַרמערן דעם שבַח צום
16 כָּבוד פון גאָט. דעריבער ווערן מיר ניט אַנטמוטיקט; און הַגַם
אונדזער אויסערלעכער מענטש ווערט פאַרלענדט, ווערט אָבער
אונדזער אינעווייניקסטער מענטש באַנייַט פון טאָג צו טאָג.
17 וואָרים אונדזער גרינגע פיין, וואָס איז נאָר אויף אַ ֶרגע, ווירקט
פאַר אונדז אַ מער אויסערגעווייַנלעכע געוויכטיקייט פון אייביקן

18 כָּבוד, ווייל מיר קוקן ניט אויף די זאַכן, וואָס ווערן געזען, נייערט
אויף די זאַכן, וואָס ווערן ניט געזען; וואָרים די זאַכן, וואָס ווערן
געזען, זענען צייַטווייליק; אָבער די זאַכן, וואָס ווערן ניט געזען,
זענען אייביק.

ה וואָרים מיר ווייסן, אַז אויב דאָס ערדישע הויז פון אונדזער
געצעלט ווערט צעשטערט, האָבן מיר אַ בנין פון גאָט, אַ
2 הויז, ניט געמאַכט מיט הענט, אַן אייביקם אין הימל. וואָרים
דעריבער זיפצן מיר, און בענקען באַקליידט צו ווערן מיט
3 אונדזער וואוינאָרט, וואָס איז פון הימל; און אויב מיר וועלן אַזוי
4 זיין באַקליידט, וועלן מיר ניט געפונען ווערן נאַקעט. וואָרים
מיר, וואָס זענען אין דעם דאָזיקן געצעלט, זיפצן צוליב דער
משׂא, ווייל מיר וואָלטן ניט וועלן זיין אויסגעטאָן, נייערט צו
זיין באַקליידט, כדי וואָס עם איז שטאַרבלעך זאָל פאַרשלונגען
5 ווערן פון דעם לעבן. און דער, וואָס האָט אונדז צוגעגרייט
דערצו, איז גאָט, וואָס האָט אונדז געגעבן די ערבות פון דעם
6 גייסט. מיר זענען דעריבער תָּמיד גוט אויפגעלייגט און ווייסן,
אַז כָּל־זמַן מיר זענען אין דער היים אין דעם לייַב, זענען מיר
7 דערווייטערט פון דעם האַר; וואָרים מיר לעבן דורך אֱמונה, ניט
8 דורך ראִיה. מיר זענען גוט אויפגעלייגט, און ווילן ליבער זיין
דערווייטערט פון דעם לייַב, און אין דער היים מיט דעם האַר.
9 דעריבער מאַכן מיר דאָס אויך פאַר אונדזער ציל, צי מיר זענען
אין דער היים, אָדער דערווייטערט, אים וואוילגעפעלן צו זיין.
10 וואָרים מיר מוזן אַלע אַנטפלעקט ווערן פאַר דעם כִּסֵּא־הַמִּשפט
פון מָשִׁיחַן, כדי יעדער איינער זאָל מקַבל זיין דאָס, וואָס ער האָט
11 געטאָן אין דעם לייַב, סיי גוטס, אָדער שלעכטס. דעריבער, ווייל
מיר קענען די יִרַת־השם, איבערצייגן מיר מענטשן; פאַר גאָט
אָבער זענען מיר אַנטפלעקט; און איך האָף, אַז מיר ווערן אויך
12 אַנטפלעקט אין אייער געוויסן. מיר לויבן זיך ניט ווידער אַמאָל
פאַר אייך, נייערט געבן אייך אַ געלעגנהייט פון רימען זיך אין
אונדז, כדי איר זאָלט האָבן מיט וואָס אָפּצוענטפערן די, וואָס

13 רימען זיך לפֿנים־וועגן, אוּן ניט אין האַרצן. וואָרים אויב מיר
זענען משוגע, איז דאָס פאַר גאָט; זענען מיר אָבער ביים קלאָרן
14 שֶׂכל, איז דאָס פאַר אייך. וואָרים די ליבשאַפֿט פון מָשִׁיחַן
האַלט אונדז צוריק, מַחמת מיר מְשפֿטן אַזוי, אַז אויב איינער איז
15 געשטאָרבן פאַר אַלע, זענען דעריבער אַלע געשטאָרבן. אוּן
ער איז געשטאָרבן פאַר אַלע, כדי די, וואָס לעבן, זאָלן מער
ניט לעבן פאַר זיך אַליין, נייערט פאַר אים, וואָס איז געשטאָרבן
16 פון זייערטוועגן אוּן איז אויפֿגעשטאַנען. דעריבער קענען מיר
פון איצטמאָל־אָן קיינעם ניט לויט דעם פלייש. אוּן הַגַם מיר
האָבן אויך געקענט מָשִׁיחַן לויט דעם פלייש, טוען מיר עס פון
17 איצטמאָל־אָן ניט מער. דעריבער, אויב עמיצער איז אין מָשִׁיחַן,
איז ער אַ ניַי באַשאַפֿן; די אַלטע זאַכן זענען פאַרגאַנגען; זע, זיי
18 זענען געוואָרן ניַי. אוּן אַלצדינג איז פון גאָט, וואָס האָט אונדז
מיט זיך דורך מָשִׁיחַן איבערגעבעטן, אוּן האָט אונדז געגעבן
19 די עֲבוֹדה פון איבערבעטונג; דאָס הייסט, גאָט איז געווען אין
מָשִׁיחַן אוּן האָט איבערגעבעטן די וועלט מיט זיך, אוּן זיי ניט
צוגערעכנט זייערע עֲבֵירות, אוּן האָט אונדז איבערגעגעבן
20 דאָס שלִיחות פון איבערבעטונג. מיר זענען דעריבער די
שלִיחים פון מָשִׁיחַן, גלייך ווי גאָט וואָלט זיך געבעטן דורך
אונדז; מיר בעטן אייך פונוועגן מָשִׁיחַן, בעט אייך איבער מיט
21 גאָט. וואָרים דעם, וואָס האָט ניט געקענט קיין זינד, האָט ער
געמאַכט צו זיין אַ זינד פון אונדזערטוועגן, כדי מיר זאָלן ווערן די
רעכטפֿאַרטיקייט פון גאָט אין אים.

ו 1 אוּן ווייל מיר מיַען זיך אינאיינעם מיט אים, בעטן מיר אייך,
אַז איר זאָלט ניט מקַבל זיין דעם חֶסֶד פון גאָט אומזיסט.
2 וואָרים ער זאָגט: אין אַ באַווילקטער צייט האָב איך דיך
דערהערט, אוּן אין אַ טאָג פון ישועה האָב איך דיר געהאָלפן.
אָט איצט איז די באַווילקטע צייט; אָט איצט איז דער טאָג
3 פון ישועה. ווייל מיר גיבן ניט קיין מִכשול אין עפּעס, כדי
4 אונדזער עֲבוֹדה זאָל ניט ווערן צו שאַנד; נייערט אין אַלצדינג

ווייזן מיר זיך אַרויס ווי באַדינער פּון גאָט: אין אַ סַך געדולד,
אין צָרות, אין נויטן, אין דַחקות, אין מַלקות, אין זיצן אין
תּפֿיסות, אין מהומות, אין מיאונגען, אין וואַכן, אין תַּעניתים;
אין ריינקייט, אין קענטעניש, אין פּיל ליידן, אין גוטסקייט, אין
דעם רוּחַ־הַקוֹדש, אין ניט קיין צביעותדיקער ליבע, אין דעם
וואָרט פּון אֱמת, אין דער גבורה פּון גאָט; דורך די כּלי־זַיִן
פּון רעכטפֿאַרטיקייט אין דער רעכטער האַנט און אין דער
לינקער; דורך כָּבוד און בושה, דורך אַ שלעכטן שֵׁם און אַ
גוטן שֵׁם; ווי אָפּנאַרער, און דאָך וואָרהאַפטיק; ווי אומבאַקענטע,
און דאָך אַנערקענט, ווי שטאַרבנדיקע, און זע, מיר לעבן; ווי
געשטראָפטע, און ניט געטייטע; ווי פֿאַרטרויערטע, דאָך תָּמיד
זיך פֿרייענדיק; ווי אָרעמע, דאָך מאַכן מיר רייך אַ סַך; ווי מיר
וואָלטן גאָרניט פֿאַרמאָגט, און דאָך ווי מיר וואָלטן פֿאַרמאָגט
אַלצדינג. אונדזער מויל איז געעפֿנט פֿאַר אייך, אָ קאָרינטער;
אונדזער האַרץ איז אויסגעבריטערט. איר זענט ניט באַגרענצט
פּון אונדז, נייערט איר זענט באַגרענצט פּון אייערע אייגענע
עמאָציעס. און פֿאַר אַ פֿאַרגעלטונג אויף אַן ענלעכן אופן ־
איך רעד ווי צו קינדער ־ ווערט אַליין אויך אויסגעבריטערט.
זייט ניט אומגלײַך פֿאַריאָכט מיט אומגלויביקע; וואָרים וואָסער
חַברשאַפֿט האָט רעכטפֿאַרטיקייט מיט אומרעכט? אָדער
וואָסער שותּפות האָט ליכט מיט פינצטערניש? און וואָסער
הַסכָּמה האָט מָשיחַ מיר בלַיעלן? אָדער וואָסער חֵלֶק האָט
אַ מַאמין מיט אַן אומגלויביקן? און וואָסער אָפּמאַך האָט דער
הֵיכל פּון גאָט מיט אָפּגעטער? וואָרים מיר זענען דער הֵיכל
פּון דעם לעבעדיקן גאָט, אַזוי ווי גאָט האָט געזאָגט: איך וועל
וואוינען צווישן זיי, און אומגיין צווישן זיי, און איך וועל זיין זייער
גאָט, און זיי וועלן זיין מיין פֿאָלק. דעריבער קומט אַרויס פּון
צווישן זיי, און שיידט אייך אָפּ, זאָגט גאָט, און באַירט ניט קיין
טָמא זאַך; און איך וועל אייך אויפנעמען, און וועל זיין פֿאַר אייך
אַ פֿאָטער, און איר וועט מיר זיין זין און טעכטער, זאָגט יְהוָה
צבאות

צבָאות.

7 1 דעריבער, ווייל מיר האָבן די דאָזיקע הַבטָחות, באַליבטע,
לאָמיר זיך ריניקן פון יעדער באַפלעקונג פון פלייש און גייסט,
2 מַשלים צו זיין הייליגקייט מִיט יִרְאַת־השֵם. עפנט אייערע
הערצער פאַר אונדז; מיר האָבן קיינעם ניט געטאָן קיין עַוולה,
מיר האָבן קיינעם ניט פאַרדאָרבן, מיר האָבן קיינעם ניט
3 אויסגענוצט. איך זאָג עס, ניט צו פאַרמִשפּטן אייך, ווָאָרים איך
האָב פריער געזאָגט, אַז איר זענט אין אונדזערע הערצער, צו
4 שטאַרבן צוזאַמען און צו לעבן צוזאַמען. גרויס איז מיין בטָחון
אין אייך, גרויס איז מיין רימען זיך פון אייַערטוועגן; איך בין פול
מיט טרייסט, איך גיי איבער מיט שִמחה אין אַלע אונדזערע
5 צָרות. ווָאָרים אַפילו ווען מיר זענען געקומען קיין מאַקעדאָניע,
האָט אונדזער לייַב ניט געהאַט קיין מנוּחה, נייערט מיר האָבן
גענליטן פון אַלע זייטן ־ פון דרויסן מִלחָמות, און אינעווייניק
6 מוֹרא. אָבער גאָט, ווָאָם טוט טרייסטן די שַפּלדיקע, האָט אונדז
7 געטרייסט דורך דעם קומען פון טיטוסן. און ניט בלויז דורך זיין
קומען, נייערט אויך דורך דער טרייסט, מיט וועלכער ער איז
געטרייסט געוואָרן אין אייך, בשַעת ער האָט אונדז דערציילט
פון אייער גאַרן, אייער צַער, אייער איפעריקייט נאָך מיר, אַזוי,
8 אַז איך האָב מיך נאָך מער געפרייט. ווָאָרים אויב אַפילו איך
האָב אייך מצַער געווען מיט מיין בריוו, האָב איך דערויף קיין
חַרטה ניט געהאַט (הַגַם איך האָב יָא חַרטה געהאַט), ווָאָרים
איך זע, אַז יענער בריוו האָט אייך מצַער געווען, הַגַם נאָר
9 אויף אַ צייט. אָבער איצט פרייַ איך מיך, ניט ווייל איר האָט
זיך מצַער געווען, נייערט ווייל איר האָט זיך מצַער געווען צו
תשוּבה. ווָאָרים איר האָט זיך מצַער געווען אויף אַ געטלעכן
אופן, כדי איר זאָלט דורך אונדז ניט ליידן קיין הֶיזק אין קיין
10 שום זאַך. ווָאָרים געטלעכער צַער איז גורם תשוּבה צו ישועה,
וואָם ברענגט ניט קיין חַרטה; אָבער דער צַער פון דער וועלט
11 איז גורם מִיתה. ווָאָרים זעט, גראָד דאָס, וואָם איר האָט זיך

מצַער געווען אויף אַ געטלעכן אופן, וואָסער אייפעריקייט זי
האָט געווירקט אין אייך, וואָסער רעכטפאַרטיקונג פון זיך אַליין,
וואָסער צאָרן, וואָסער מורא, וואָסער בענקשאַפט, וואָסער קנאה,
וואָסער באַשטראָפונג. אין אַלצדינג האָט איר זיך אַרויסגעוויזן
צו זיין ריין אין דעם ענין. 12 דעריבער, הגַם אויך האָב אייך
געשריבן, האָב איך ניט געשריבן פונוועגן דעם, וואָס האָט
געטאָן דאָס אומרעכט, אויך ניט פונוועגן דעם, וואָס האָט
געליטן דאָס אומרעכט, נייערט כדי אייער אייפעריקייט פאַר
אונדז זאָל אַנטפלעקט ווערן פאַר אייך אין דעם אָנגעזיכט פון
גאָט. 13 דעריבער זענען מיר געטרייסט געוואָרן. און אין אונדזער
טרייסט האָבן מיר זיך נאָך מער געפרייט פונוועגן דער פרייד
פון טיטוסן, מַחמת זיין גייסט איז דערקוויקט געוואָרן דורך אייך
אַלע. 14 וואָרים אויב איך האָב מיך אין עפעס גערימט פאַר אים
פונוועגן אייך, בין איך ניט פאַרשעמט געוואָרן; נייערט אַזוי־ווי
מיר האָבן אַלץ צו אייך געריידט אין וואָרהאַפטיקייט, אַזוי האָט
זיך אויך אונדזער רימען זיך פאַר טיטוסן אַרויסגעוויזן צו זיין
אֱמת. 15 און זיין האַרץ גייט שטאַרק אוים צו אייך, בשַעת ער
דערמאָנט זיך אין אייער אַלעמענס געהאָרכזאַמקייט, ווי־אַזוי איר
האָט אים אויפגענומען מיט פאַרכטיקייט און ציטערניש. 16 איך
פריי מיך, וואָס איך קאָן מיך אין אַלצדינג אויף אייך פאַרלאָזן.

ח 1 און מיר לאָזן אייך וויסן, ברידער, דעם חֶסֶד פון גאָט, וואָס
2 איז געגעבן געוואָרן צו די קהִילות פון מאַקעדאָניע, ווי־אַזוי
אין נְסיונות פון צָרות האָט זיך די שֶפע פון זייער פרייד און
זייער טיפער אָרעמקייט פאַרמערט אין דער עשִירות פון זייער
3 גוטסקייט. וואָרים זיי האָבן געגעבן לויט זייער כוח, ווי איך קאָן
4 עדות־זאָגן, און אַפילו איבער זייערע כוחות, פריַווילִיק, און האָבן
אונדז שטאַרק געבעטן פונוועגן דעם חֶסֶד און די שותפות־דיקייט
5 אין דער הילף פאַר די הייליקע, און דאָס, ניט ווי מיר האָבן
געהאָפט, נייערט קודם־כָּל האָבן זיי זיך אַליין געגעבן צו דעם
6 האַר, און צו אונדז דורך דעם רָצון פון גאָט. אויף אַזויפיל, אַז

מיר האָבן געראָטן טיטוסן, אַז אַזוי ווי ער האָט פריער געמאַכט
אַן אָנהייב, אַזוי זאָל ער אויך פאַרענדיקן ביי אייך דעם דאָזיקן
7 חֶסֶד. אָבער אַזוי ווי איר האָט געמערט אין אַלצדינג, אין אֱמוּנה,
אוּן תּוֹרה, אוּן קענטעניש, אוּן אין יעדער אייפעריקייט, אוּן אין
אייער ליבע צו אונדז, אַזוי זאָלט איר אויך מערן אין דעם דאָזיקן
8 חֶסֶד. איך רעד ניט בדֶרֶך געבאָט, נייערט כדי צו פּרוּאוון דורך
דער אייפעריקייט פוּן אַנדערע אויך די ערלעכקייט פוּן אייער
9 ליבע. וואָרים איר קענט דעם חֶסֶד פוּן אונדזער האַר יֵשׁוּעַ
הַמָּשִׁיחַ, וואָס הַגַּם ער איז געווען רייך, דאָך פוּן אײַערטוועגן איז
ער געוואָרן אָרעם, כדי איר זאָלט דורך זיין אָרעמקייט ווערן
10 רייך. אוּן דערין גיב איך מיין מיינונג; וואָרים דאָס איז נוצלעך
פאַר אייך, וואָס זענט געווען פוּן די ערשטע צו מאַכן אַן אָנהייב
11 מיט אַ יאָר צוריק, ניט נאָר צו טאָן, נייערט אויך צו ווילן. אַצינד
אָבער פאַרענדיקט אויך די טוּאונג, כדי ווי עס איז געווען די
ווילקייט צו ווילן, אַזוי זאָל אויך זיין די פאַרענדיקונג לויט אייער
12 מעגלעכקייט. וואָרים אויב די ווילקייט איז פאַראַן, ווערט זי
אָנגענומען לויט דעם, וואָס מע פאַרמאָגט, אוּן ניט לויט דעם,
13 וואָס מע פאַרמאָגט ניט. וואָרים איך זאָג דאָס ניט, כדי אַנדערע
זאָל פאַרלייכטערט ווערן אוּן איר זאָלט באַדרענגט ווערן;
14 נייערט דורך גלייכקייט זאָל אייער שֶׁפע אין דער איצטיקער
צייט זיין אַ הילף פאַר זייער מאַנגל, כדי זייער שֶׁפע זאָל אויך
ווערן אַ הילף פאַר אייער מאַנגל, כדי עס זאָל זיין אַ גלייכקייט;
15 ווי סע שטייט געשריבן: דער, וואָס האָט געקליבן פיל, האָט
ניט געהאַט איבעריק; אוּן דער, וואָס האָט געקליבן ווינציק,
16 האָט ניט געהאַט קיין מאַנגל. אָבער בָּרוּךְ־השם, וואָס האָט
אַריַנגעגעבן די זעלבע ערנסטע זאָרג פוּנווענען אייך אין דעם
17 האַרצן פוּן טיטוסן. וואָרים ער האָט ניט נאָר אָנגענומען אונדזער
בַּקָשה, נייערט וויל ער איז געווען זייער אייפעריק, איז ער אַוועק
18 צו אייך לויט זיין אייגענעם ווילן. אוּן מיר האָבן צוזאַמען מיט
אים געשיקט דעם ברודער, וואָס זיין לויב אין דער בשׂורה טובה

19 גייט איבער אַלע קהִילות; אוּן ניט נאָר דאָס, נייערט ער איז
אויך אויסדערוויילט פּוּן די קהִילות צוּ ציען מיט אונדז אין דעם
ענין פּוּן דעם דאָזיקן חֶסֶד, וואָס וועלט גענאָמען דורך אונדז פאַר
20 דעם כָּבוד פּוּן דעם האַר, אוּן צוּ אונדזער דערמוטיקונג. אוּן
מיר היטן זיך, אַז קיינער זאָל אונדז ניט באַשולדיקן אין דעם
ענין פּוּן דער דאָזיקער רייכער מַתָּנה, וואָס וועלט אויסגעפירט
דורך אונדז. וואָרים מיר זוכן ניט נאָר וואָס איז רעכט אין די
21 אויגן פּוּן דעם האַר, נייערט אויך אין די אויגן פּוּן מענטשן.
22 אוּן מיר האָבן מיט זיי געשיקט אונדזער ברודער, וועמען מיר
האָבן אַ סַך מאָל אויסגעפרואווט אוּן געפונען אייפעריק אין אַ
סַך זאַכן, אוּן וואָס איז אַצינד נאָך אַ סַך אייפעריקער, דורך זיין
23 גרויסן בטָחון אין אייך. אוּן וואָס שַייך טיטוסן, איז ער מיין שותּף
אוּן מיטאַרבעטער פאַר אייַערטוועגן; אוּן וואָס שַייך אונדזערע
ברידער, זענען זיי שלִיחים פּוּן די קהִילות, אוּן אַ כָּבוד פאַר
24 מָשִׁיחַן. בכֵן, וויזט זיי פאַר די קהִילות דעם סִימן פּוּן אייער
ליבע, אוּן פּוּן אונדזער רימען זיך פּוּן אייַערטוועגן.

ט אוּן בנוֹגֵע דער הילף פאַר די הייליקע, איז פאַר מיר איבעריק
2 אייך צוּ שרייבן; וואָרים איך קען אייער ווילליקייט, מיט וועלכער
איך רים מיך פּוּן אייַערטוועגן פאַר די מענטשן פּוּן מאַקעדאָניע,
אַז אַכאַיַא איז שוין געווען אָנגעבריט מיט אַ יאָר צוריק; אוּן
אייער אייפעריקייט האָט אויפגעמאונטערט גאָר אַ סַך פּוּן זיי.
3 אָבער איך האָב געשיקט די ברידער, כדי אונדזער רימען זיך
פּונוועגן אייך זאָל בנוֹגֵע דעם ניט זיין אומזיסט, כדי, אַזויווי איך
4 האָב געזאָגט, איר זאָלט זיין אָנגעבריט. וויל טאָמער וועט
וער פּוּן די מאַקעדאָניער מיט מיר קומען, אוּן אייך געפינען ניט
אָנגעבריט, זאָלן מיר ־ איך וויל ניט זאָגן איר ־ פאַרשעמט
5 ווערן אין דעם דאָזיקן בטָחון. איך האָב דעריבער געהאַלטן
פאַר נייטיק צוּ בעטן די ברידער, אַז זיי זאָלן קודם גיין צוּ
אייך, אוּן זאָלן צוגרייטן אייער פריער־צוגעזאָגטע נדָבה, כדי
זי זאָל זיין אָנגעבריט ווי אַ ברָכה, אוּן ניט ווי אַ געצוואונגענע

6 זאַך. דאָס זאָלט איר וויסן: דער, וואָס זייט קאַרגלעך, וועט
אויך שנייטדן קאַרגלעך, אוּן דער, וואָס זייַעט בשֶׂפע, וועט אויך
7 שניידן בשֶׂפע. זאָל יעדער טאָן ווי ער האָט בדַעה אין זיין
האַרצן; ניט פאַרדראָסיק, אָדער געצוואונגען; וואָרים גאָט האָט
8 ליב אַ פריילעכן נדבן. אוּן גאָט איז בּיכולת צו פאַרמערן
אייך יעדן חֶסֶד, אַזוי, אַז איר זאָלט תָּמיד האָבן אין אַלץ גענוג,
9 אוּן זאָלט זיך מערן אין אלערלייַ מעשׂים טובים, ווי סע שטייט
געשריבן: ער האָט צעשפרייט אומעטום, ער האָט געגעבן
10 די אָרעמע, זיין רעכטפאַרטיקייט בּאַשטייט אויף אייביק. אוּן
דער, וואָס גיט זריעה דעם זייַער, אוּן ברויט פאַר שפּייז, וועט
פאַרמערן אייער זריעה, אוּן לאָזן וואַקסן די פרוכט פוּן אייער
11 רעכטפאַרטיקייט. איר וועט נתעשר ווערן אין אַלצדינג פאַר
יעדער בּרייטהאַרציקייט, וואָס ווירקט דורך אונדז צום לויב פוּן
12 גאָט; וואָרים די אַרבעט פוּן דער דאָזיקער עבֿודה איז ניט נאָר
ממַלא די בּאַדערפענישן פוּן די הייליקע, נייערט פאַרמערט זיך
13 אויך דורך פיל לויב צו גאָט. אוּן דורך אייער פּאַסיקייט אין דער
דאָזיקער אַרבעט, לויבן זיי גאָט פאַר דער געהאָרכזאַמקייט פוּן
אייער מודה זיין זיך אין דער בשׂורה טובה פוּן מָשִׁיחַן, אוּן פאַר
דער בּרייטהאַרציקער בּייַשטייערונג פאַר זיי אוּן פאַר אַלעמען;
14 אוּן מיט תּפילה פאַר אייך בּענקען זיי נאָך אייך, צוליב דעם
15 גרויסן חֶסֶד פוּן גאָט אין אייך. אַ לויב צו גאָט פאַר זיין מַתָּנה,
וואָס איז ניט צום אויסדערציילן.

י אוּן איך אַליין, פּאָולוס, בּין אייך מַזהיר דורך דער עַנְוות אוּן
איידלקייט פוּן מָשִׁיחַן, איך, וואָס אין אייער קעגנוואַרט בּין איך
קלייַן צווישן אייך, אָבער פוּן דערוויַיטנס בּין איך טוטיק לגַבי
2 אייך. איך בעט אייך, אַז ווען איך וועל זיין בּיי אייך, זאָל איך
ניט דאַרפן אַרויסווייַזן קיין תַּקִיפות מיט דער זיכערקייט, מיט
וועלכער איך רעכן צו זיין שטרענג קעגן טייל, וואָס טראַכטן
3 וועגן אונדז ווי מיר וואָלטן געלעבט לויט דעם פלייש. וואָרים
חַגם מיר לעבן אין דעם פלייש, פירן מיר ניט קיין מִלחָמה

4 לויט דעם פלייש, וואָרים די כּלי־זַין פון אונדזער מִלחָמה־פירונג
זענען ניט לויט דעם פלייש, נייערט זענען מעכטיק פאַר גאָט
5 אַראָפּצוואַרפן פעסטונגען. מיר צעוואַרפן געדאַנקען, אוּן יעדע
הויכע זאַך, וואָס איז דערהויבן קעגן דער דערקענטעניש פון
גאָט, אוּן נעמען יעדע מַחשָבה אין געפאַנגענשאַפט צו דער
6 געהאָרזאַמקייט פון מָשיחַן, אוּן זענען אָנגעבערייט צו שטראָפן
פאַר יעדער אומגעהאָרזאַמקייט, בעת אייער געהאָרזאַמקייט
7 וועט זיין דערפילט. קוקט אויף דעם, וואָס איז פאַר אייערע
אויגן. אויב עמיצער איז ביי זיך זיכער, אַז ער געהערט מָשיחַן,
זאָל ער דאָס נאָכאַמאָל איבערטראַכטן אין זיך אַליין, אַז אַזוויוי
8 ער געהערט מָשיחַן, אַזוי געהערן אויך מיר. וואָרים אויב אַפילו
איך זאָל מיך רימען אַביסל צופיל פונוועגן אונדזער רשות, וואָס
דער האַר האָט אונדז געגעבן פאַר אייער אויפבויאונג, אוּן ניט
9 פאַר אייער צעשטערונג, וועל איך ניט פאַרשעמט ווערן, כדי איך
זאָל ניט אויסזען ווי איך וואָלט אייך וועלן דערשרעקן מיט מיינע
10 בריוו. וואָרים זיינע בריוו, זאָגן זיי, זענען חָשוב אוּן שטאַרק,
אָבער וועַן ער גופּא איז ביי אונדז, איז ער שוואַך, אוּן זיין רעדן
11 איז אָן מַמָשות. זאָל אַזאַ איינער דאָס באַרעכענען, אַז וואָס מיר
זענען אין וואָרט דורך בריוו, וועַן מיר זענען אָפּוועזנד, זענען מיר
12 אויך אין מַעשים, וועַן מיר זענען אָנוועזנד. וואָרים מיר נעמען זיך
ניט אונטער צו רעכענען, אָדער צו פאַרגלײַכן זיך מיט די, וואָס
לויבן זיך אַליין. שוין מיט דעם, וואָס זיי מעסטן זיך מיט זיך אַליין,
אוּן פאַרגלײַכן זיך מיט זיך אַליין, זענען זיי אָן פאַרשטענדעניש.
13 מיר אָבער וועלן זיך ניט רימען איבער אונדזער מאָס, נייערט
לויט דער מאָס פון דעם גבול, וואָס גאָט האָט אונדז צוגעטיילט
14 ווי אַ מאָס, אייך אַפילו צו דערגרייכן. וואָרים מיר שטרעקן זיך
ניט אוים צופיל, גלייך ווי מיר וואָלטן ניט דערגרייכט ביז צו
אייך, וואָרים מיר זענען אַפילו דערגאַנגען ביז צו אייך אין דער
15 בשׂורה טובה פון מָשיחַן. מיר רימען זיך ניט איבער אונדזער
מאָס אין אַנדערע מענטשנס מיאונגען; מיר האָפן אָבער, אַז

וואָם מער אייער אָמונה וועט וואַקסן, וועלן מיר גרעסער ווערן
16 ביי אייך לויט אונדזער גרעניץ צו וווּיטערער שפּע, כדי צו
פּראָקלאַמירן די בשׂורה טובה אַפילו אין די געגנטן וווּיטער פון
אייך, און ניט צו רימען זיך מיט דעם, וואָם איז אָנגעברייט אין
17 דעם גבול פון אַנדערע. דער אָבער, וואָם רימעט זיך, לאָז ער
18 זיך רימען אין גאָט. וואָרים ניט דער, וואָם לויבט זיך אַליין איז
באַווילקט, נייערט דער, וועמען גאָט לויבט.

יא 1 הַלוואי וואָלט איר מיך געקענט פאַרטראָגן אין אַביסל
2 נאַרישקייט. יאָ איר פאַרטראָגט מיך אויך! איך בין אייך מקנא
מיט אַ געטלעכער קנאה; וואָרים איך האָב אייך פאַרקנסט צו
אַ מאַן, כדי איך זאָל אייך פירשטעלן ווי אַ ריינע בתולה פאַר
3 משׂיחן. איך האָב אָבער מורא, טאָמער, ווי די שלאַנג האָט
מיט איר לִיסטיקייט אָפּגעגאַרט חַוָה, אַזוי וועלן אויך אייערע
מַחשָׁבות פאַרפירט ווערן פון דער תּמימות און לויטערקייט, אין
4 שייכות צום משׂיחַ. וואָרים אויב סע זאָל ווער קומען, און אייך
אַנזאָגן אַן אַנדערן ישׁוּעַ, וועמען מיר האָבן ניט פּראָקלאַמירט,
אָדער אויב איר וועט מקבל זיין אַן אַנדערן גייסט, וואָם איר
האָט ניט מקבל געווען, אָדער אַן אַנדערע בשׂורה, וואָם איר
5 האָט ניט אָנגענומען, פאַרטראָגט איר אים גוט. וואָרים איך מיין,
אַז איך בין ניט הינטערשטעליק די סאַמע גרעסטע שליחים.
6 און הגם איך בין פּראָסט אין רעדן, בין איך עם אָבער ניט אין
קענטעניש; נייַן, אויף יעדן אופן האָבן מיר דאָם אַנטפּלעקט
7 צו אייך אין אַלצדינג. אָדער האָב איך באַגאַנגען אַ זינד אין
דערנידעריקן זיך אַליין, כדי איר זאָלט דערהויבן ווערן, מחמת
איך האָב פאַר אייך אָנגעזאָגט אומזיסט די בשׂורה טובה פון
8 גאָט? איך האָב גערויבט אַנדערע קהילות, בעת איך האָב
9 געמוסט ביי זיי שׂכירות, כדי איך זאָל אייך דינען. און בעת
איך בין געווען ביי אייך, און בין געווען נויטבאַדערפטיק, בין
איך קיינעם ניט געווען קיין לאַסט; וואָרים די ברידער, בעת זיי
זענען געקומען פון מאַקעדאָניע, האָבן געגעבן וויפל איך האָב

באַדאַרפט. און איך האָב מיך אין אַלצדינג צוריקגעהאַלטן
צו ווערן אַ לאַסט פאַר אייך, און אַזוי ווען איך מיך האַלטן.
ווי דער אֱמת פון מָשִׁיחַן איז אין מיר, וועט מיר קיינער ניט
פאַרווערן דאָס דאָזיקע רימען זיך אין די געגנטן פון אַכאַיאַ.
פאַרוואָס? מַחמת איך האָב ניט ליב? גאָט וויסט׳
אָבער וואָס איך טו, דאָס וועל איך אויך טאָן, כדי איך זאָל
אָפּשניידן אַ געלעגנהייט פאַר די, וואָס זוכן אַ געלעגנהייט;
כדי אין דעם, אין וואָס זיי רימען זיך, זאָלן זיי געפונען ווערן
אַזוויי מיר. וואָרים אַזעלכע מענטשן זענען פאַלשע שלִיחים,
פאַרפירערישע אַרבעטער, וואָס פאַרשטעלן זיך פאַר שלִיחים
פון מָשִׁיחַן. און ניט קיין וואונדער, וואָרים אַפילו דער שָׂטן אַליין
טוט זיך פאַרשטעלן פאַר אַ מַלאָך פון ליכט. עס איז דעריבער
ניט קיין גרויסע זאַך, אויב זיינע באַדינער פאַרשטעלן זיך אויך
פאַר באַדינער פון רעכטפאַרטיקייט. אָבער זייער סוף וועט זיין
לויט זייערע מַעשׂים. איך זאָג נאָכאַמאָל: זָל מיך קיינער ניט
האַלטן פאַר אַ נאַר; נאָר אויב יאָ, טאָ נעמט מיך אויף ווי אַ
נאַר, כדי איך זאָל מיך אויך רימען אַביסל. דאָס, וואָס איך
רעד, רעד איך ניט לויט דעם האַר, נייערט ווי אין נאַרישקייט,
אין דער דאָזיקער זיכערקייט פון רימען זיך; ווייל אַזוי ווי אַ סַך
רימען זיך לויט דעם פלייש, וועל איך מיך אויך רימען. וואָרים
איר פאַרטראָגט גערן די נאַראָנים, מַחמת איר זענט אַליין קלוג.
וואָרים איר פאַרטראָגט דאָך אַ מענטשן, אויב ער נעמט אייך
אין קנעכטשאַפט, אויב ער פאַרצערט אייך, אויב ער נעמט אייך
געפאַנגען, אויב ער דערהויבט זיך אַליין, אויב ער שלאָגט אייך
אין פָּנים. איך רעד דאָס פון בושה, גלייך ווי מיר וואָלטן געווען
שוואַך. דאָך אין וואָס נאָר עמיצער איז מוטיק ־ איך רעד אין
נאַרישקייט ־ בין איך אויך מוטיק. זענען זיי עִבֿרים? איך בין
אויך. זענען זיי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל? איך בין אויך. זענען זיי דער זאָמען
פון אַבְרָהמען? איך בין אויך. זענען זיי באַדינער פון מָשִׁיחַן? איך
נאָך מער ־ איך רעד ווי אַ משוגענער ־ אין מיאונגען אַ סַך מער,

אין תּפֿיסות אַ סַך מער, אין מַלקות איבער דער מאָס, אין מיתות
24 אַ סַך. פֿון די יידן האָב איך פינף מאָל באַקומען פערציק מַלקות
25 אָן איינעם. דרײַ מאָל בין איך געשלאָגן געוואָרן מיט ריטער,
איינמאָל בין איך פֿאַרשטיינט געוואָרן, דרײַ מאָל האָב איך
גערליטן שיפבראָך, אַ נאַכט און אַ טאָג בין איך געווען אין דער
26 טיפענישׂ; אין נסיעות אַ סַך, אין סַכָּנות פֿון וואַסער, אין סַכָּנות פֿון
רויבער, אין סַכָּנות פֿון מיינע לאַנדסלײַט, אין סַכָּנות פֿון די גויים,
אין סַכָּנות אין דער שטאָט, אין סַכָּנות אין דער מִדבר, אין סַכָּנות
27 אויף דעם ים, אין סַכָּנות צווישן פאַלשע ברידער; אין מי און נויט,
אין שלאָפֿלאָזע נעכט, אין הונגער און דאָרשט, אין תַּעֲנִיתים אַ
28 סַך, אין קעלט און נאַקעטקייט. און אַחוץ יענע זאַכן, וואָס זענען
אויסערלעך, איז פאַראַן דאָס וואָס דריקט אויף מיר טעגלעך,
29 די זאָרג פאַר אַלע קהילות. ווער איז שלאַף, און איך בין ניט
30 שלאָף? ווער ווערט געשטרויכלט, און איך ברען ניט? אויב איך
מוז מיך דווקא רימען, וועל איך מיך רימען פֿונווענען דעם, וואָס
31 האָט אַ שייכות צו מיין שוואַכקייט. דער גאָט און פאַטער פֿון
דעם האַר ישׁוּעַ, וואָס איז געלויבט אויף אייביק, וויסט, אַז איך
32 זאַג ניט קיין ליגן. אין דַּמֶּשֶׂק האָט דער פּראָקאָנסול אונטער
דעם מֶלֶך אַרעטאַס באַוואַכט די שטאָט פון דַּמֶּשֶׂק, כדי מיך צו
33 כאַפן; און דורך אַ פענצטער בין איך אַראָפּגעלאָזט געוואָרן אין
אַ קאָרב פון דער וואַנט, און איך בין אַנטרונען פון זיינע הענט.

יב איך מוז מיך רימען, הגַּם עס איז ניט פּאַסיק; איך וועל אָבער
2 קומען אויף זעאונגען און אַנטפּלעקונגען פון דעם האַר. איך קען
אַ מענטש אין מָשִׁיחַ: מיט פערצן יאָר צוריק איז אַזאַ איינער
– צי אין דעם גוף, ווייס איך ניט, צי אויסער דעם גוף, וויים
איך ניט, גאָט וויסט – איז אַזאַ איינער אַרויפגענומען געוואָרן
3 ביז צום דריטן הימל. און איך קען אַזאַ מענטש – צי אין דעם
4 גוף, צי אויסער דעם גוף, וויים איך ניט; גאָט וויסט – וואָס איז
אַרויפגענומען געוואָרן אין גַּן־עֵדן אַריין, און ער האָט געהערט
רייד, וואָס קענען ניט אַרויסגערעדט ווערן, וואָס אַ מענטש טאָר

זיי ניט איבערחַזרן. פּונוועגן אַזאַ איינעם וויל איך מיך רימען,
אָבער פּונוועגן מיר אַליין וויל איך מיך ניט רימען, אַחוץ אין מיין
שוואַכקייט. וואָרים אויב איך וואָלט מיך וועלן רימען, וואָלט
איך ניט זיין קיין נאַר; וואָרים איך וועל רעדן דעם אֱמת. איך
האַלט מיך אָבער אָפּ, טאָמער וועט מיך עמיצער פאַררעכענען
פאַר מער איידער דאָס, וואָס ער זעט אין מיר, אָדער הערט
פון מיר. און כדי איך זאָל ניט צופיל דערהויבן וועלן דורך
דער אויסערגעווייַנלעכער גרויסקייט פון די אַנטפּלעקונגען, איז
מיר געגעבן געוואָרן אַ דאָרן אין דעם פלייש, אַ שלִיח פון דעם
שָׂטן מיך צו שלאָגן, כדי איך זאָל ניט צופיל דערהויבן וועלן.
פּונוועגן דעם האָב איך דריי מאָל געבעטן דעם האַר, אַז דאָס
זאָל אָפּקערן פון מיר. און ער האָט צו מיר געזאָגט: מיין
חֶסֶד איז גענוג פאַר דיר, וואָרים מיין מאַכט וועלט שלִימות
אין שוואַכקייט. דעריבער וועל איך מיך צום ליבסטן ליבער
רימען אין מיינע שוואַכקייטן, כדי די מאַכט פון מָשִׁיחַן זאָל רוען
אויף מיר. איבערדעם בין איך מיך משַׂמֵח אין שוואַכקייטן, אין
באַליידיקונגען, אין נויטבאַדערפטיקייטן, אין רדִיפות, אין סַכָּנות
פון מָשִׁיחַס־וועגן; וואָרים וען איך בין שוואַך, אָט דעמאָלט בין
איך שטאַרק. איך בין געוואָרן נאַריש; איר האָט מיך דערצוּ
געניטיקט, וואָרים איך וואָלט באַדאַרפט געלויבט צו ווערן פון
אייך; וואָרים אין קיין שום זאַך בין איך ניט הינטערשטעליק די
סאַמע גרעסטע שלִיחים, הַגַם איך בין גאָרניט. יאָ, די צייכנס
פון אַ שלִיח זענען געטאָן געוואָרן צוויישן אייך מיט דער גאַנצער
געדולדיקייט, מיט צייכנס און וואונדער און גבורות. וואָרים מיט
וואָס זענט איר הינטערשטעליק אין פאַרגלַיך מיט די איבעריקע
קהִילות, אַחוץ וואָס איך בין ניט געוואָרן קיין לאַסט פאַר אייך?
זייט מיר מוחל די דאָזיקע עַוולה׳ זעט, דאָס איז דאָס דריטע
מאָל, וואָס איך בין גרייט צו קומען צו אייך; און איך וועל ניט
זיין קיין לאַסט פאַר אייך, וואָרים איך זוך ניט דאָס אייַעריקע,
נייערט אייך. וואָרים ניט די קינדער דאַרפן זאַמלען אוצרות

15 פּאַר די עלטערן, נייערט די עלטערן פּאַר די קינדער. און
איך וויל זייער גערן אויסבאַרעגען און אויסגעבראַכט ווערן פּאַר
אייערע נשמות. אויב איך האָב אייך ליב אַ סך מער, דאַרף איך
16 דערפּאַר געליבט ווערן ווינציקער? נאָר זאָל עס זיין אַזוי, איך בין
פּאַר אייך ניט געווען קיין לאַסט; נייערט, ווייל איך בין כיטרע,
17 האָב איך אייך געפּאַנגען מיט כיטרעקייט. האָב איך אייך
געטאָן אויסנוצן דורך עמיצן פון די, וועמען איך האָב געשיקט
18 צו אייך? איך האָב געבעטן טיטוסן, און האָב מיטגעשיקט מיט
אים דעם ברודער. צי האָט טיטוס אייך אויסגענוצט? צי זענען
מיר ניט געהאנדלט אין דם זעלבן גייסט? צי זענען מיר ניט
19 געגאַנגען אין די זעלבע טריט? איר מיינט די גאַנצע צייט,
אַז מיר פּאַרענטפערן זיך פּאַר אייך? מיר רעדן פּאַר גאָט
אין מָשִׁיחַן. אַלצדינג אָבער, באַליבטע, איז פּונווענען אייער
20 אויפבויאונג. ווָאַרים איך האָב מורא, טאָמער וועל איך חָלִילה,
ווען איך וועל קומען, אייך געפינען ניט אַזעלכע ווי איך וואָלט
ווען, און איר וועט מיך געפינען ניט אַזוינעם ווי איר וואָלט וועלן;
טאָמער חָלִילה וועט דאָרט זיין קריג, קנאה, רוגז, מַחלוקות,
21 לָשון־הָרע, מורמלעררייען, גַאווה, מהומות. טאָמער, בעת איך
וועל קומען, וועט מיך גאָט ווידער אַמאָל דערניידעריקן פּאַר אייך
און איך וועל דאַרפן טרויערן אויף אַ סך פון די, וואָס האָבן
געזינדיקט שוין פון פריער, און האָבן ניט תשובה געטאָן אויף
דער אומריינקייט און זנות און תַאווה, וואָס זיי זענען באַגאַנגען.

יג דאָס איז דאָס דריטע מאָל, וואָס איך קום צו אייך. דורך דעם
מויל פון צוויי, אָדער דריי עֵדות, זאָל יעדע זאַך באַשטעטיקט
2 ווערן. איך האָב שוין פריער געזאָגט, און זאָג עס פּאָרויס, ווי
בעת איך בין געווען ביי אייך דאָס צווייטע מאָל, אַזוי איצט,
בעת איך בין אָפּוועזנד, אַז די, וואָס האָבן פריער געזינדיקט,
און אַלע איבעריקע, אַז אויב איך וועל ווידער קומען, וועל איך
3 קיינעם ניט שוינען, ווייל איר זוכט אַ באַוויז, אַז מָשִׁיחַ רעדט אין
מיר, וואָס איז לגַבי אייך ניט שוואַך, נייערט איז מעכטיק צווישן

איך. וואָרים הַגַם ער איז געקרייציקט געוואָרן אין שוואַכקייט, 4
לעבט ער אָבער דורך דער גבורה פון גאָט. וואָרים אויך מיר
זענען שוואַך אין אים, נאָר מיר וועלן לעבן מיט אים דורך דער
גבורה פון גאָט פאַר אייך. פּראָווט אייך אויס אַליין, צי איר 5
זענט אין דער אֱמונה; זייט אייך אליין חוקר־ודורש. אָדער צי
וויסט איר ניט וועגן זיך אַליין, אַז יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ איז אין אייך?
־ סיידן איר זענט פאַרוואָרפן. איך האָף אָבער, אַז איר וועט 6
פאַרשטיין, אַז מיר זענען ניט קיין פאַרוואָרפענע. אוּן מיר זענען 7
מִתפַלֵל צוּ גאָט, אַז איר זאָלט ניט טאָן קיין שלעכטס; ניט
כדי מיר זאָלן אויסזען באַווילקטע, נייערט כדי איר זאָלט טאָן
דאָס, וואָס איז גוט, אויב אַפילו מיר זאָלן זיין ווי פאַרוואָרפענע.
וואָרים מיר קענען גאָרניט טאָן קעגן דעם אֱמת, נייערט פאַר 8
דעם אֱמת. וואָרים מיר פרייען זיך בעת מיר זענען שוואַך, אוּן 9
איר זענט שטאַרק. אוּן מיר זענען אויך מִתפַלֵל, אַז איר זאָלט
אויפגעריכט ווערן. דעריבער שרייב איך אייך דאָס, בעת איך 10
בין אָפוועזנד, כדי ווען איך וועל זיין ביי אייך, זאָל איך ניט דאַרפן
האַנדלען שטרענג לויט דעם רשות, וואָס דער האַר האָט מיר
געגעבן אויף אויפצובויען, אוּן ניט אַרונטערצוריסן. צוּם סוף, 11
ברידער, זייט געזונט, פאַרבעסערט אייך, זייט געטריסט, זייט
פון איין מַחשָבה, לעבט בשָלום; אוּן דער גאָט פון ליבע אוּן
שָלום וועט זיין מיט אייך. גרוסט איינער דעם אַנדערן מיט אַ 12
הייליקן קוש. אַלע הייליקע גרוסן אייך. דער חֶסֶד פון דעם האַר 13, 14
יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ, אוּן די ליבע פון גאָט, אוּן די חַברוּתָאשאַפט פון
דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש, זאָל זיין מיט אייך אלעמען.

דער בריוו צו די גאַלאַטער

א פּאָולוס, אַ שליח, ניט פּון מענטשן, אויך ניט דורך אַ מענטשן,
נייערט דורך ישוע המשיחַ, און גאָט דעם פאָטער, וואָס האָט
2 אים מחַיה־מתים געווען, און אַלע ברידער, וואָס זענען מיט מיר,
3 צו די קהילות פון גאַלאַטיע. חסד צו אייך און שלום פון גאָט,
4 דעם פאָטער און אונדזער האַר ישוע המשיחַ, וואָס האָט זיך
מקריב געווען פאַר אונדזערע זינד, כדי ער זאָל אונדז מציל
זיין פון דער איצטיקער שלעכטער תקופה, לויט נאָך דעם רצון
5 פון אונדזער גאָט און פאָטער; וועמען סע געהערט דער כבוד
6 לעולם ועד. אמן. איך וואונדער מיך, וואָס איר ווערט אַזוי
גיך אָפּגעקערט פון אים, וואָס האָט אייך באַרופן אין דעם חסד
7 פון משיחַן, צו אַן אַנדערער בשורה טובה, וואָס איז ניט קיין
אַנדערע, נייערט עס זענען פאַראַן טיילן, וואָס באַאומרואיקן אייך,
און וואָס וואָלטן ווען פאַרדרייען די בשורה טובה פון משיחַן.
8 נאָר הגם מיר, אָדער אַ מלאך פון הימל, זאָלן אייך אָנזאָגן אַ
בשורה טובה, אַנדערש ווי יענע, וואָס מיר האָבן אייך אָנגעזאָגט,
9 זאָל ער זיין אין חרם. ווי מיר האָבן פריער געזאָגט, אַזוי זאָג
איך אַצינד ווידער אַמאָל: אויב עמיצער זאָגט אייך אָן אַ בשורה
טובה, אנדערש ווי יענע, וואָס איר האָט מקבל געווען, זאָל
10 ער זיין אין חרם. וואָרים צי זוך איך אַצינד די הסכמה פון
מענטשן, אָדער פון גאָט? אָדער זוך איך וואויל צו גענעפלן ווערן
מענטשן? אויב איך וואָלט נאָך ווען גענפלן ווערן מענטשן,
11 וואָלט איך ניט געווען קיין קנעכט פון משיחַן. וואָרים איך בין
אייך מודיע, ברידער, אַז די בשורה טובה, וואָס איז דורך מיר
12 אָנגעזאָגט געוואָרן, איז ניט לויט אַ מענטשן. וואָרים ניט איך
האָב זי מקבל געווען פון אַ מענטשן, אויך האָט מען מיך זי ניט
געלערנט, נייערט געקומען איז זי צו מיר דורך אַן אנטפלעקונג
13 פון ישוע המשיחַ. וואָרים איר האָט געהערט פון מיין פריערדיקן

לעבנסשטייגער אין דעם יידישן דַת, וויאַזוי איך האָב שטאַרק
14 געוָאָרפט די קהילה פון גאָט, און זי חָרוב געמאַכט; און איך
בין געשטיגן אין דעם יידישן דַת העכער פון אַ סַך פון מיין
דור צווישן מיינע לאַנדסלײַט, ווייל איך בין געווען אַ סַך מער
15 קַנאִי פאַר די מָסוֹרה פון מיינע אָבות. בעת אָבער עס איז
וואוילגעפעלן געוואָרן גאָט, וואָס האָט מיך אויסגעשיידט פון
16 מיין מוטערטראַכט, און האָט מיך דורך זיין חֶסֶד באַרופן צו
אַנטפּלעקן אין מיר זיין זון, כדי איך זאָל דרשענען די בשׂורה
טובה פון אים צווישן די פעלקער, האָב איך תֵּיכף מיך ניט
17 באַראָטן מיט קיין בָּשָׂר־וָדָם; אויך בין איך ניט אַרויפגעגאַנגען
קיין ירושָלַיִם צו די, וואָס זענען געווען שלִיחים פאַר מיר, נייערט
איך בין אַוועקגעגאַנגען קיין אַראַבִיע, און ווידער אַמאָל האָב איך
18 מיך אומגעקערט קיין דַמֶּשֶׂק. דערנאָכדעם, אין דריי יאָר אַרום,
בין איך אַרויפגעגאַנגען קיין ירושָלַיִם, כדי זיך צו זען מיט כֵּיפָאן,
19 און בין פאַרבליבן מיט אים פופצן טעג. און קיין אַנדערן פון די
שלִיחים האָב איך ניט געזען, אַחוּץ יַעקֹבן, דעם האַרם ברודער.
20 און בנוגֵע דעם, וואָס איך שרַייב אייך ־ פאַר גאָט זאָג איך ניט
21 קיין ליגן. דערנאָך בין איך געקומען אין די מקוֹמות פון סיריע
22 און קיליקיע. און איך בין נאָך געווען אומבאַקאַנט פָּנים־אֶל־פָּנים
23 צו די קהִילות פון יהוּדה, וואָס זענען געווען אין מָשִׁיחַן. זיי האָבן
נאָר געהערט זאָגן: דער, וואָס האָט אונדז פריער פֿערפֿאָלגט,
24 דַרשענט אצינד די אֱמוּנה, וואָס ער האָט פריער צעשטערט; און
זיי האָבן געלויבט גאָט פון מיַינעטוועגן.

ב דערנאָכדעם, נאָך פערצן יאָר בין איך ווידער אַמאָל
אַרויפגעגאַנגען קיין ירושָלַיִם מיט בַּר־נַבָּאן, און האָב אויך
2 מיטגענומען טיטוסן מיט מיר. און איך בין אַרויפגעגאַנגען דורך
אַן אַנטפּלעקונג, און האָב זיי פירגעלייגט די בשׂורה טובה,
וואָס איך דַרשען צווישן די אומות־הָעוֹלָם, באַזונדער אָבער פאַר
די, וואָס זענען געווען פון חַשיבות, כדי איך זאָל חָלִילה ניט
3 לויפן, אָדער האָבן געלאָפן, אומזיסט. און אַפילו טיטוס, וואָס

איז געווען מיט מיר, הַגַם אַ גוי, איז ניט געצוואונגען געווָארן
געמַלט צו ווערן. אָבער צוליב די אַריינגעבראַכטע פאַלשע
4 בריידער, וואָס זענען בסוד אַריינגעקומען אויסצושפּירן אונדזער
פריַהייט, וואָס מיר האָבן אין ישוע הַמָשיחַ, כדי זיי זאָלן אונדז
5 ברענגען צו קנעכטשאַפט. ־ צו ווען מיר האָבן זיך אויך ניט
אונטערטעניק געמאַכט, אַפילו ניט אויף אַ שָעה, כדי דער אֱמת
6 פון דער בשׂורה טובה זאָל פאַרבליַיבן מיט אייך. פון יענע
אָבער, וואָס זענען געווען אָנגעזען (וואָס זיי זענען געווען, איז ניט
מיין עֵסק; גאָט איז קיינעם ניט נושׂא־פָּנים) ־ די, זאָג איך, וואָס
7 זענען געווען פון חַשיבות, האָבן מיר גאָרניט צוגעטיילט; נייערט
פאַרקערט, בעת זיי האָבן געזען, אַז איך בין אָנפאַרטרויט
געוואָרן מיט דער בשׂורה טובה פאַר די עָרלים, אַזויווי כֵיפָא
8 פאַר די געמאַלטע (וואָרים דער, וואָס האָט געווירקט אין כֵיפָאן
פאַר דער שליחות פון די געמַלטע, האָט אויך געווירקט אין מיר
9 פאַר די גויים), און בעת זיי האָבן באַמערקט דעם חֶסד, וואָס
איז מיר געגעבן געוואָרן, האָבן יַעקֹב און כֵיפָא און יוחָנָן, וואָס
זענען געווען פאַררעכנט פאַר זייַלן, מיר און בַּר־נַבָּאן געגעבן
די רעכטע האַנט פון ברודערשאַפט, כדי מיר זאָלן גיין צו די
10 גויים, און זיי צו די געמַלטע; נאָר זיי האָבן געוואָלט, אַז מיר
זאָלן געדענקען די אָרעמע, וואָס איך האָב מיך אויך באַמיט צו
11 טאָן. בעת אָבער כֵיפָא איז געקומען קיין אַנטיאָכיע, האָב איך
מיך אים אין פָּנים אַנטקעגנגעשטעלט, מַחמת ער איז געשטאַנען
12 פאַרמִשפט. וואָרים איידער עטלעכע זענען געקומען פון יַעקֹבן,
האָט ער געגעסן מיט די גויים; אָבער ווי נאָר זיי זענען געקומען,
האָט ער זיך צוריקגעצויגן און האָט זיך אָפּגעשיידט, ווייל ער
13 האָט מורא געהאַט פאַר די געמַלטע. און די איבעריקע פון
די יידן האָבן זיך אויך פאַרשטעלט מיט אים, אַזוי, אַז אַפילו
14 בַּר־נַבָּא איז פאַרפירט געוואָרן פון זייער צביעות. בעת אָבער
איך האָב געזען, אַז זיי האַנדלען ניט רעכטפאַרטיק לויט דעם
אֱמת פון דער בשׂורה טובה, האָב איך געזאָגט צו כֵיפָאן פאַר

זיי אַלעמען: אויב דו, וואָם ביסט אַ יוד, לעבסט ווי סע זענען
זיך נוהג די גויים, אוּן ניט ווי די יִדן, וויאַזוי צווינגסטו די גויים
צו לעבן, אַזויווי יִדן זענען זיך נוהג? מיר, וואָם זענען יִדן פּוּן
דער נאַטור, אוּן ניט קיין זינדיקע פּוּן די גויים, וויסן, אַז אַ מענטש
ווערט ניט גערעכטפאַרטיקט דורך די מַעשׂים פּוּן דער תּוֹרה,
נייערט דורך דער אֱמוּנה אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, אַזוי האָבן אויך מיר
געגלויבט אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, כדי מיר זאָלן גערעכטפאַרטיקט
ווערן דורך אֱמוּנה אין מָשִׁיחַן, אוּן ניט דורך די מַעשׂים פּוּן דער
תּוֹרה, מַחמת דורך די מַעשׂים פּוּן דער תּוֹרה וועט קיינער ניט
גערעכטפאַרטיקט ווערן. אויב אָבער מיר, בעת מיר האָבן
געזוכט גערעכטפאַרטיקט צו ווערן אין מָשִׁיחַן, זענען אַליין אויך
געפּונען געוואָרן זינדיקע, איז דען מָשִׁיחַ אַ דינער פּוּן זינד?
חָלִילה׳ וואָרים אויב איך בּוי ווידער אויף דאָס, וואָם איך האָב
צעשטערט, שטעל איך מיך אַרויס פאַר אַ בַּעל־עֲבֵירה. וואָרים
איך בין דורך דער תּוֹרה געשטאָרבן פאַר דער תּוֹרה, כדי איך
זאָל לעבן פאַר גאָט. איך בין געקרייציקט געוואָרן מיט מָשִׁיחַן;
אוּן דאָס איז ניט מער איך, וואָם לעבּ, נייערט מָשִׁיחַ לעבט אין
מיר, אוּן דאָס לעבן, וואָם איך לעבּ אַצינד אין דעם ליַבּ, לעבּ
איך באֱמוּנה פּוּן דעם בֶּן־אֱלֹהִים, וואָם האָט מיך ליבּ געהאַט, אוּן
האָט זיך מַקריב געווען פאַר מיר. איך בין ניט מבַטל דעם חֶסֶד
פּוּן גאָט; וואָרים אויב גערעכטיקייט איז דורך דער תּוֹרה, דאַן
איז מָשִׁיחַ געשטאָרבן אומזיסט.

ג אָ נאַרישע גאַלאַטער׳ ווער האָט אייך פאַרכּישופּט, פאַר
וועמעס אויגן יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ איז אָפּן געצייכנט געוואָרן אַ
2 געקרייציקטער? נייערט דאָס וואָלט איך וועלן לערנען פּוּן
אייך: האָט איר מקַבּל געווען דעם גייסט דורך די מַעשׂים פּוּן
3 דער תּוֹרה, אָדער דורך דער שמועה פּוּן אֱמוּנה? צי זענט איר
אַזוי נאַריש? אָנגעהויבן האָט איר אין דעם גייסט, פאַרענדיקט
4 איר אַצינד אין דעם פלייש? צי האָט איר אומזיסט אַזויפיל
5 געליטן? אויב באָמת אומזיסט׳ וואָרים דער, וואָם גיט אייך

דעם גייסט, אוּן טוּט גבורות צווישן אייך, צי טוּט ער דאָס
דורך די מַעשׂים פון דער תּורה, אָדער דורך דער שמועה פון
6 אֱמונה? אַזוייוי אַבְרָהם האָט געגלויבט אין גאָט, אוּן עס איז
7 אים פאַררעכנט געוואָרן פאַר גערעכטיקייט. אַזוי זעט איר, אַז
די, וואָס זענען פון דער אֱמונה, די דאָזיקע זענען קינדער פון
8 אַבְרָהמען. אוּן די תּורה, ווייל זי האָט פאַרויסגעזען, אַז גאָט
וועט רעכטפאַרטיקן די גויים דורך אֱמונה, האָט פאָרויסגעזאָגט
די בשׂורה טובה צו אַבְרָהמען: אין דיר וועלן אַלע אומות זיין
9 געבענטשט. היינט עם דעריבער, אַז די, וואָס זענען פון דער
10 אֱמונה, זענען געבענטשט מיט דעם מַאמין אַבְרָהם. וואָרים
אַלע, וואָס פאַרלאָזן זיך אויף די מַעשׂים פון דער תּורה, זענען
אונטער אַ קלָלה; וואָרים סע שטייט געשריבן: פאַרשאָלטן איז
יעדער איינער, וואָס באַשטייט ניט אין אַלצדינג, וואָס סע שטייט
11 געשריבן אין דעם סֵפר תּורה, צו טאָן עס. היינט, אַז קיינער
וועט ניט גערעכטפאַרטיקט פאַר גאָט דורך דער תּורה, איז
12 קלָאָר; וואָרים: דער צַדיק וועט לעבן דורך אֱמונה. אוּן די תּורה
איז ניט פון אֱמונה, נייערט: דער, וואָס איז זי מקַיים, וועט לעבן
13 אין איר. מָשִׁיחַ האָט אונדז אויסגעלייזט פון דער קלָלה פון דער
תּורה, בעת ער איז געוואָרן אַ קלָלה פאַר אונדז. וואָרים סע
שטייט געשריבן: פאַרשאָלטן איז יעדער איינער, וואָס הענגט
14 אויף אַ בוים, – כדי אויף די אומות־הָעולָם זאָל קומען די בְּרָכה
פון אַבְרָהמען אין ישׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, אוּן כדי מיר זאָלן מקַבל זיין די
15 הַבטָחה פון דעם רוּחַ־הקודש דורך אֱמונה. בריידער, איך רעד
לויט דעם שטייגער פון מענטשן: הַגַם עם איז נאָר אַ מענטשנס
צַוָואה, אויב זי איז באַשטעטיקט געוואָרן, קאָן קיינער זי ניט
16 מבַטל זיין, אָדער עפּעס צוזעצן צו איר. אוּן צו אַבְרָהמען זענען
די הַבטָחות געגעבן געוואָרן, אוּן צו זיין זאָמען. ער זאָגט ניט:
אוּן צו זאָמען, ווי פון אַ סַך, נייערט ווי פון איינעם: אוּן צו דיין
17 זאָמען, וואָס איז מָשִׁיחַ. אוּן דאָס זאָג איך: אַ בונד, וואָס איז
פריער באַשטעטיקט געוואָרן דורך גאָט, קאָן די תּורה, וואָס איז

געקומען פֿיר הונדערט און דרייסיק יאָר שפּעטער, ניט בָּטל
מאַכן, אַזוי, אַז די הַבטָחה זאָל קיין קִיום ניט האָבן. וואָרים אויב 18
די ירושה איז פון דער תורה, איז זי ניט מער פון דער הַבטָחה;
אָבער גאָט האָט זי געשענקט אַבְרָהמען דורך דער הַבטָחה.
בכּן, וואָס איז די תורה? זי איז צוגעגעבן געוואָרן פונוועגן די 19
עֲבֵירות, ביז דער זָאמען וועט קומען, פאַר וועמען די הַבטָחה איז
געגעבן געוואָרן: און זי איז אָנגעבריט געוואָרן דורך מַלְאָכים
פון דער האַנט פון אַ פאַרמיטלער. און אַ פאַרמיטלער איז 20
ניט פון איינעם; גאָט אָבער איז איינער. צי איז דען די תורה 21
קעגן די הַבטָחות פון גאָט? חָלִילה׳ וואָרים אויב סע וואָלט
געגעבן געוואָרן אַ תורה, וואָס וואָלט געקענט מאַכן לעבעדיק,
דעמאָלט וואָלט רעכטפֿאַרטיקייט באָמת געווען פון דער תורה.
דער פָּסוק האָט אָבער אַלצדינג פאַרשלאָסן אונטער זינד, כדי 22
די הַבטָחה דורך אֱמונה אין יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ זאָל געגעבן ווערן צו
די, וואָס גלויבן. אָבער איידער אֱמונה איז געקומען, זענען מיר 23
געהאַלטן געוואָרן אין שוץ אונטער דער תורה, איינגעשלאָסן
פאַר דער אֱמונה, וואָס האָט געדאַרפט אַנטפּלעקט ווערן. אַזוי, 24
אַז די תורה איז געוואָרן אונדזער דערציער צום מָשִׁיחַ, כדי מיר
זאָלן גערעכטפֿאַרטיקט ווערן דורך אֱמונה. אַצינד אָבער, אַז 25
אֱמונה איז געקומען, זענען מיר ניט מער אונטער אַ דערציער.
וואָרים איר אַלע זענט קינדער פון גאָט דורך אֱמונה אין יֵשוּעַ 26
הַמָשִׁיחַ. וואָרים וויפל פון אייך סע זענען געטויבלט געוואָרן אין 27
מָשִׁיחַן, האָבן זיך אָנגעטאָן מָשִׁיחַן. ניטאָ קיין יִד אָדער גוי, ניטאָ 28
קיין קנעכט אָדער פריַער, ניטאָ קיין זָכר אָדער נקֵבה; וואָרים
איר אַלע זענט איינס אין יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ. און אויב איר געהערט 29
מָשִׁיחַן, זענט איר דערפאַר אַבְרָהמס זאָמען, יורשים לויט דער
הַבטָחה.

איך זאָג אָבער, אַז כָּל־זמַן דער יורש איז אַ קינד, אונטערשיידט ד
ער זיך מיט גאָרניט פון אַ קנעכט, הגַם ער איז האַר פון אַלץ;
נייערט ער איז אונטער אַפּוטרופּסים און אויפזעערם ביז צו דער 2

3 צייט, וואָס איז באַשטימט פּון דעם פּאָטער. אַזוי אויך מיר,
בעת מיר זענען געווען קינדער, זענען מיר געהאַלטן געווארן אין
4 קנעכטשאַפט אונטער די ערשטע יסודות פון דער וועלט. בעת
אָבער די צייט איז געווארן דערפילט, האָט גאָט אַרויסגעשיקט
5 זיין זון, געבוירן פון אַ פרוי, געבוירן אונטער דער תורה, אַז ער
זאָל אויסלייזן די, וואָס זענען געווען אונטער דער תורה, כדי מיר
6 זאָלן מקבל זיין דאָס רעכט פון קינדער. און ווייל איר זענט
קינדער, האָט גאָט אַרויסגעשיקט דעם גייסט פון זיין זון אין
7 אונדזערע הערצער אַריין, וואָס רופט: אַבָּא, פאָטער׳ אַזוי, אַז דו
ביסט ניט מער קיין קנעכט, נייערט אַ זון; און אויב אַ זון, טאָ
8 אַ יורש דורך גאָט. אָבער דעמאָלט, בעת איר האָט גאָט ניט
פּעקענט, זענט איר געווען אין קנעכטשאַפט ביי די, וואָס זענען
9 אין זייער עָצֶם ניט קיין גאָטער. אַצינד אָבער, בעת איר קענט
גאָט, אָדער ליבער, איר זענט דערקענט פון גאָט, וויאַזוי קערט
איר אייך אום צוריק צו די שוואַכע און אָרעמע יסודות, צו וועלכע
10 איר באַגערט צו זיין אין קנעכטשאַפט אויפסניי? איר היט אָף
11 טעג, און חֳדָשים, און זמַנים, און יאָרן. איך האָב מורא פונוועגן
אייך, טאָמער חֲלִילָה האָב איך אומזיסט אַוועקגעשאַנקען מיִ
12 אויף אייך. איך בעט אייך, ברידער, ווערט ווי איך בין, וואָרים
אויך איך בין געווארן ווי איר זענט. איר האָט מיר ניט געטאָן
13 קיין שום שלעכטס; איר וויסט, אַז מַחמת אַ שוואַכקייט אין
דעם לייַב האָב איך געדרשענט פאַר אייך די בשׂורה טובה
14 דאָס ערשטע מאָל; און דאָס, וואָס איז ביי אייך געווען אַ
שוועריקייט אין מיין לייַב, האָט איר ניט פאַראַכט און ניט
פאַרוואָרפן, נייערט איר האָט מיך מקבל געווען ווי אַ מַלאָך פון
15 גאָט, ווי ישוע הַמָּשִׁיחַ. דעריבער, וואו איז יענע געבענטשטקייט
אייערע? וואָרים איך זאָג אייך עדות, אַז אויב מעגלעך, וואָלט
16 איר אַרויסגעריסן אייערע אויגן און זיי מיר געגעבן. צי בין
איך דעריבער געווארן אייער שונא מיט דעם זאָגן אייך דעם
17 אֱמת? זיי באַגערן אייך אייפעריק אויף ניט קיין גוטן אופן; יאָ,

זיי

18 זיי ווילן אייך אויסשלִיסן, כדי איר זאָלט זיי באַגערן. עם איז
תָּמיד גוט אייפעריק געזוכט צו ווערן אין אַ גוטער זאַך, אוּן ניט
19 נאָר בעת איך בין מיט אייך. קינדער מיינע, צוליב וועמען איך
בין ווידער אַמאָל אין ווייַען, ביז מָשִׁיחַ וועט געפוּרעמט ווערן
20 אין אייך׳ איך וואָלט אָבער וועלן זיין אָנוועזנד מיט אייך אַצינד,
אוּן צו בייטן מיין קוֹל; ווָאָרים איך בין באַזאָרגט פונוועגן אייך.
21 זאָגט מיר, איר, וואָס באַגערט צו זיין אונטער דער תּוֹרה, צי
22 טוט איר ניט הערן די תּוֹרה? ווָאָרים סע שטייט געשריבן,
אַז אַבְרָהם האָט געהאַט צוויי זין, איינעם פוּן דער דינסט, אוּן
23 איינעם פוּן דעם פרייען ווייב. אָבער דער זון פוּן דער דינסט איז
געבוירן געווָאָרן לויט דעם פלייש, אוּן דער זון פוּן דעם פרייען
24 ווייב דורך דער הַבטָחה. די דאָזיקע זאַכן האָבן אין זיך אַ
מָשָׁל: ווָאָרים די דאָזיקע וויבער זענען גלַיִך צוויי בונדן; איינעם
פוּן דעם באַרג סִינַי, וואָס געבערט קינדער פאַר קנעכטשאַפט,
25 דאָס איז הָגָר. אוּן די דאָזיקע הָגָר איז דער באַרג סִינַי אין
אַראַביע, אוּן איז געגליכן דער איצטיקער ירוּשָׁלַיִם, ווָאָרים זי
26 איז אין קנעכטשאַפט מיט אירע קינדער. אָבער די ירוּשָׁלַיִם
27 שֶׁל־מַעלה, איז פריי, אוּן זי איז אונדזער מוטער. ווָאָרים סע
שטייט געשריבן: פריי דיך, דו עָקָרה, וואָס האָסט ניט געבוירן,
שריי אוים אוּן זינג, דו, וואָס האָסט ניט קיין ווייַען; ווָאָרים מערער
זענען די קינדער פוּן דער פַאַרלָאָזטער, ווי פוּן איר, וואָס איז
28 באַמאַנט. אוּן מיר, ברידער, ווי יִצחָק, זענען קינדער פוּן דער
29 הַבטָחה. אָבער אַזוי־ווי דעמאָלט, האָט דער, וואָס איז געבוירן
געווָאָרן לויט דעם פלייש, גערוֹדפט דעם, וואָס איז געבוירן
30 געווָאָרן לויט דעם גייסט; אַזוי איז עס אויך אַצינד. אָבער וואָס
זאָגט דער פָּסוק? טרייב אַרויס די דינסט אוּן איר זון; ווָאָרים
דער זון פוּן דער דינסט וועט ניט ירשענען מיט דעם זון פוּן דעם
31 פרייען ווייב. דעריבער, ברידער, מיר זענען ניט קיין קינדער פוּן
אַ דינסט, נייערט פוּן דעם פרייען ווייב.

צו דער פריַיהייט האָט אונדז מָשִׁיחַ פריי געמאַכט; שטייט ה

דעריבער פעסט, אוּן טוט אייך ניט נאָכאַמאָל אונטערווואַרפן
2 אונטער אַן עול פוּן קנעכטשאַפט. אָט איך, פּאָולוּס, זאָג אייך,
אַז אויב איר וועט זיך מַל זיין, וועט אייך מָשִׁיחַ גאָרניט נוצן.
3 יאָ, איך זאָג ווידער אַמאָל עֵדות יעדן מענטשן, וואָס לאָזט זיך
4 מַל זיין, אַז ער איז מחויב מקַיים צו זיין די גאַנצע תּוֹרה. איר
זענט אָפּגעשניטן פוּן מָשִׁיחַן, איר, וואָס ווילט גערעכטפאַרטיקט
ווערן דורך דער תּוֹרה; איר זענט אָפּגעפאַלן פוּן חֶסֶד.
5 וואָרים דורך דעם גייסט, אוּן דורך אֱמוּנה, ווארטן מיר אויף דער
6 האָפענונג פוּן רעכטפאַרטיקייט. וואָרים אין ישׁוּע הַמָשִׁיחַ מיינט
מִילה גאָרניט, אויך ניט עָרלה, נייערט אֱמוּנה, וואָס טוט ווירקן
7 דורך ליבע. איר זענט גוט געלאָפן. ווער האָט אייך געשטערט,
8 אַז איר זאָלט פאָלגן דעם אֱמת? די דאָזיקע איבערredונג איז
9 ניט פוּן אים, וואָס האָט אייך באַרופן. אַביסל חָמֵץ מאַכט זויער
10 דאָס גאַנצע טייג. איך בין בטוּחַ פונוועגן אייך אין דעם האַר,
אַז איר וועט ניט האָבן קיין אַנדערע דֵעה; דער אָבער, וואָס
פאַרשאַפט אייַך צָרות, וועט קריגן זיין פּסַק, ווער דאָס זאָל ניט
11 זיין. איך אָבער, בריידער, אויב איך זאָג נאָך אַן מִילה, פאַרוואָס
ווער איך נאָך גערוֶדפט? דעמאָלט איז דער אֶבֶן־נֶגֶף פוּן דעם
12 צלָב בָּטל געוואָרן. הַלוואַי זאָלן די, וואָס צערודערן אייך, זיך
13 אליין צעשנייַדן/ וואָרים איר, בריידער, זענט באַרופן געוואָרן צו
פרייַהייט; נוצט אָבער ניט אייער פרייַהייט פאַר אַ געלעגנהייט
פוּן דעם פלייש; נייערט דורך ליבע דינט איינער דעם אַנדערן.
14 וואָרים די גאַנצע תּוֹרה ווערט מקוּים אין איין וואָרט, דהַיינו: דו
15 זאָלסט ליב האָבן דיין חַבר ווי זיך אַליין. אויב אָבער איר ביסט
אוּן פרעסט אויף איינער דעם אַנדערן, גיט אַכטונג, אַז איר זאָלט
16 ניט פאַרשלינגען ווערן איינער פוּן דעם אַנדערן. איך זאָג אָבער:
לעבט אין דעם גייסט, אוּן איר וועט ניט ממַלא זיין די תַּאווה פוּן
17 דעם פלייש. וואָרים דאָס פלייש גלוסט להֵיפוּך דעם גייסט, אוּן
דער גייסט להֵיפוּך דעם פלייש; וואָרים די דאָזיקע זענען להֵיפוּך
איינער דעם אַנדערן, כדי איר זאָלט ניט קענען טאָן די זאַכן,

18 וואָם איר וואָלט וועלן. אויב אָבער איר ווערט געפירט פון דעם
19 גייסט, זענט איר ניט אונטער דער תורה. און די מַעשׂים פון
דעם פלייש זענען אַנטפלעקט, און זיי זענען: זנות, טומאה, תַּאווה,
20 עבודה־זָרה, כִּישוף, שִׂנאה, קריג, אייפערזוכט, כַּעס, אייגן־ליבע,
21 מַחלוֹקוֹת, כִּיתות, קנאה, שיכרות, פרעסעריַען, און כדומה.
פונועגן דעם ווָארן איך אייך פאָרויס, אַזויווי איך האָב אייך
שוין פריער געוואָרנט, אַז די, וואָם טוען אַזוינע זאַכן, וועלן ניט
ירשענען דאָם מַלכות פון גאָט. אָבער די פרוכט פון דעם גייסט
22 איז ליבע, פרייד, שָׁלום, סַבלָנות, פריַינטלעכקייט, גוטסקייט,
23 געטריישאפט, עַנווות, צוריקגעהאַלטנקייט, קעגן אַזעלכע איז
24 ניטָא קיין תורה. און די, וואָם געהערן צוּ ישוּע הַמָּשִׁיחַ, האָבן
געקרייציקט דאָם פלייש מיט זייערע גלוסטקייטן און תַּאוות.
25 אויב מיר לעבן דורך דעם גייסט, לאָמיר אויך זיך אויפפירן לויט
26 דעם גייסט. לאָמיר ניט לויפן נאָך פּוסטן כָּבוד, צוּ דערצערנען
איינער דעם אַנדערן, און מקַנא זיין איינער דעם אַנדערן.

ו 1 ברידער, אויב אַפילוּ אַ מענטש וועט געכאַפט ווערן אין
עפּעם אַן עַבֵירה, זאָלט איר, וואָם זענט גייַסטיקע, אַזאַ איינעם
צוריקשטעלן אין אַ גייסט פון איידלקייט. גיב אַכטונג אויף דער
2 אַליין, טאָמער וועסטו אויך געבראַכט ווערן צוּ אַ נסָיון. טראָגט
איינער דעם אַנדערנס לאַסטן, און אַזוי אַרום זייט מקַיים די תורה
3 פון מָשִׁיחַן. וואָרים אויב עמיצער רעכנט זיך צוּ זיין עפּעס, בעת
4 ער איז גאָרניט, נאַרט ער זיך אַליין אָף. זאָל אָבער יעדער
מענטש אויספּרואון זיין אייגען ווערק, און דערנאָך זאָל ער קריגן
זיין לויב אין שייַכות מיט זיך אַליין, און ניט פון אַן אַנדערן.
5, 6 וואָרים יעדער איינער וועט טראָגן זיין אייגענע משׂא. זאָל דער,
וואָם ווערט געלערנט אין דעם וואָרט, זיך טיילן פון אַלעמגוטן
7 מיט דעם, וואָם לערנט אים. זייט ניט גענאַרט; גאָט לאָזט זיך ניט
אויסשפּעטן. וואָרים וואָם נאָר אַ מענטש זייט, דאָם וועט ער אויך
8 שניידן. וואָרים דער, וואָם זייט פאַר זיין אייגענעם פלייש, וועט
שניידן פון דעם פלייש פאַרדאַרבונג; דער אָבער, וואָם זייט פאַר

9 דעם גייסט, וועט שניידן פון דעם גייסט אייביק לעבן. און לאָמיר
ניט ווערן מיד אין טאָן גוטס; וואָרים אין דער געהעריקער צייט
10 וועלן מיר שניידן, אויב מיר וועלן ניט אָפּגעשוואַכט ווערן. און
דעריבער, כָּל־זמַן מיר האָבן אַ געלעגנהייט, לאָמיר טאָן גוטס
צו אַלע מענטשן, און בפֿרַט צו די, וואָס זענען פון דעם הויזגעזינד
11 פון דער אֱמונה. זעט מיט וואָסערע גרויסע אותיות איך שרייב:
12 אייך מיט מיין אייגענער האַנט. אַלע, וואָס באַגערן צו באַשיינען
זיך אין דעם פלייש, צווינגען אייך געמַלט צו ווערן, כדי נאָר זיי
13 זאָלן ניט גערודפט ווערן צוליב דעם צלָב פון מָשיחַן. וואָרים
אַפילו די געמַלטע אַליין היטן ניט אָף די תורה; זיי ווילן נאָר,
אַז איר זאָלט זיך מַל זיין, כדי זיי זאָלן זיך רימען אין אייער
14 פלייש. אָבער איך חָלִילה וויל מיך ניט רימען, אַחוץ אין דעם
צלָב פון אונדזער האַר ישוע הַמָשיחַ, דורך וועמען די וועלט איז
15 געקרייציקט געוואָרן פאַר מיר, און איך פאַר דער וועלט. וואָרים
ניט מִילה מיינט עפּעס, אויך ניט עָרלה, נייערט אַ נייע בריאה.
16 און וויפל סע וועלן לעבן מיט דעם כלַל, זאָל אויף זיי זיין שָלום,
17 און חֶסֶד, און אויף דעם יִשׂרָאל פון גאָט. פון איצטמאָל־אָן זאָל
מיך קיינער ניט מַטרִיחַ זיין; וואָרים איך טראָג אין מיין לַיב די
18 סִימָנים פון ישוע. דער חֶסֶד פון אונדזער האַר ישוע הַמָשיחַ זאָל
זיין מיט אייער גייסט, בריידער. אָמֵן.

דער בריוו צו די עפעזער

א פֿאָלוֹם, אַ שלִיח פון ישוּעַ הַמָשִׁיחַ דורך דעם רָצון פון גאָט, צו
די הייליקע, וואָס זענען אין עפעזוס, און די גלויביקע אין ישוּעַ
2 הַמָשִׁיחַ. חֶסֶד צו אייך און שָׁלום פון גאָט, אונדזער פאָטער,
3 און דעם האַר ישוּעַ הַמָשִׁיחַ. געלויבט זאָל זיין דער גאָט
און פאָטער פון אונדזער האַר ישוּעַ הַמָשִׁיחַ, וואָס האָט אונדז
געבענטשט מיט יעדער גייַסטיקער ברָכה אין די הימלישע
4 מקוֹמות אין מָשִׁיחַן. אַזויווי ער האָט אונדז אויסדערוויילט אין
אים, איידער די וועלט איז געגרונטפעסטיקט געוואָרן, אַז מיר
5 זאָלן זיין הייליק און אָן אַ מום פאַר אים אין ליבע; בעת ער
האָט אונדז פאַרויסבאַשטימט צו זיין קינדער פאַר אים דורך
6 ישוּע הַמָשִׁיחַ, לויט דעם וואוילגעפעלן פון זיין רָצון, צום לויב
פון דעם כָּבוד פון זיין חֶסֶד, מיט וואָס ער האָט אונדז פריי
7 באַשאָנקען אין דעם באַליבטן. אין אים האָבן מיר די ישועה
דורך זיין בלוט, די פאַרגעבונג פון אונדזערע זינד, לויט דער
8 עַשירות פון זיין חֶסֶד, וואָס ער האָט פאַרמערט פאַר אונדז אין
9 יעדער חָכמה און פאַרשטענדיקייט, און האָט אַנטפּלעקט פאַר
אונדז דעם סוד פון זיין רָצון, לויט זיין וואוילגעפעלן, וואָס ער
10 האָט אין אים באַשלאָסן פאַר אַ דורכפירונג אין דער פולקייט
פון די צייטן, אַיינצוזאַמלען אין מָשִׁיחַן אַלצדינג, וואָס איז אין די
11 הימלען, און וואָס איז אויף דער ערד. אין אים, אין וועמען אויך
מיר זענען געוואָרן יורשים, וויל מיר זענען פאָרויס באַשטימט
געוואָרן לויט דער בַּוָנה פון אים, וואָס טוט אַלצדינג לויט דער
12 עֵצה פון זיין רָצון; כדי מיר זאָלן זיין צום לויב פון זיין כָּבוד,
13 מיר, וואָס האָבן פריער געהאָפט אין מָשִׁיחַן. אין וועמען אויך
איר, בעת איר האָט געהערט דאָס וואָרט פון דעם אֱמת, די
בשׂורה טובה פון אייער ישועה, און מַחמת איר האָט געגלויבט
אין אים, זענט איר פאַרחָתמעט געוואָרן מיט דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש

14 פּון דער הַבטָחה, וואָם איז אַן עָרבות פּון אונדזער ירושה, פאַר
דער אויסלייזונג פּון זיין אייגענעם האָבּ, צום לויב פּון זיין כָּבוד.
15 צוליב דער דאָזיקער סיבּה, בעת איך האָבּ געהערט פּון אייער
אֱמונה אין דעם האַר יֵשוּעַ, און פּון דער ליבע צו אַלע הייליקע,
16 הער איך ניט אויף אָפּצוגעבן אַ שבַח פאַר אייך, בעת איך
17 דערמאָן אייך אין מיינע תּפילות, אַז דער גאָט פּון אונדזער האַר
יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, דער פאָטער פּון הערלעכקייט, זאָל אייך געבן אַ
גייסט פּון חָכמה און אַנטפּלעקונג אין דער דערקענטעניש פּון
18 אים, און אַז ער זאָל ליכטיק מאַכן די אויגן פּון אייער האַרץ, כדי
איר זאָלט פאַרשטיין וואָם איז די האָפענונג פּון זיין רופן, וואָם איז
די עַשירות פּון דער הערלעכקייט פּון זיין נַחלה אין די הייליקע,
19 און וואָם איז די אומפאַרגלייכלעכע גרויסקייט פּון זיין מאַכט
לַגבי אונדז, וואָם גלויבן, לויט יענער ווירקונג פּון דער קראַפט
20 פּון זיין שטאַרקייט, וואָם ער האָט געווירקט אין מָשִׁיחַן, בעת
ער האָט אים מחַיֵּה־מתים געווען, און האָט אים געזעצט צו זיין
21 רעכטער האַנט אין די הימלישע מקומות, העכער איבער יעדער
מֶמשָלה, און שלִיטה, און מאַכט, און מלוכה, און יעדן נאָמען,
וואָם ווערט אָנגערופן, ניט נאָר אין דער דאָזיקער וועלט, נייערט
22 אויך אויף דער עולָם־הבּא. און אַלצדינג האָט ער אונטערטעניק
געמאַכט אונטער זיינע פיס, און האָט אים געמאַכט פאַר דעם
23 ראָש איבער אַלצדינג אין דער קהִילה, וואָם איז זיין לייַב, די
פולקייט פּון אים, וואָם פילט אָן אַלץ אין אַלעמען.
ב און אייך האָט ער לעבעדיק געמאַכט, בעת איר זענט געווען
2 טויט דורך אייערע עַבֵירות און זינד, אין וועלכע איר זענט
אַמאָל געווען לויט דעם סֵדר פּון דער דאָזיקער וועלט, לויט
דעם שַר פּון די כּוחות פּון דער לופט, פּון דעם גייסט, וואָם
3 ווירקט אַצינד אין די קינדער פּון ווידערשפּעניקייט. צווישן
וועמען אויך מיר אַלע האָבן אַמאָל געלעבט אין די תַאוות
פּון אונדזער פלייש, בעת מיר האָבן געטאָן די באַגערן פּון
דעם לייַב און פּון דעם פאַרשטאַנד, און זענען געווען בטֶבע

4 קינדער פון גרימצאָרן, אַזוויוי די איבעריקע. נאָר גאָט, וואָס
איז רייך אין דערבאַרעמדיקייט, האָט צוליב זיין גרויסער ליבע,
5 מיט וועלכער ער האָט אונדז ליב גענומען, אַפילו בעת מיר
זענען געווען טויט דורך אונדזערע עֲבֵירות, האָט אונדז לעבעדיק
געמאַכט אינאיינעם מיט מָשִׁיחַן (דורך חֶסֶד זענט איר ניצול
6 געוואָרן), און האָט אונדז אויפגעוועקט מיט אים, און אונדז
7 געטאָן זעצן אין די הימלישע מקומות, אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, כדי אין
די דורות, וואָס קומען, זאָל ער באַווייזן די אומפאַרגלייכלעכע
עֲשִׁירוּת פון זיין חֶסֶד אין גוטסקייט לַגבי אונדז אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ.
8 וואָרים מיט חֶסֶד זענט איר ניצול געוואָרן דורך דער אֱמוּנה;
9 און דאָס ניט פון אייך אַליין, עס איז די מַתָּנה פון גאָט ־ ניט
10 פון מַעשׂים, כדי קיינער זאָל זיך ניט רימען. וואָרים מיר זענען
זיין ווערק, געשאַפן אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ פון מַעשׂים־שוֹבים וועגן,
וואָס גאָט האָט פון פריער אָנגעבריט, כדי מיר זאָלן לעבן
11 אין זיי. געדענקט דעריבער, אַז איר, גויים אין דעם פלייש,
זענט אַמאָל גערופן געוואָרן עֲרֵלים פון יענע, וואָס וועלן גערופן
12 געמַלטע אין דעם פלייש, דורכגעפירט מיט העטט, אַז איר זענט
אין יענער צייט געווען אָפּגעשיידט פון מָשִׁיחַן, פאַרפרעמדט פון
דעם בירגערשאַפט פון יִשְׂרָאֵל, און פרעמדע פון די בונדן פון
13 דער הַבטָחה, אָן אַ האָפענונג און אָן גאָט אין דער וועלט. איצט
אָבער, אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, זענט איר, וואָס זענט אַמאָל געווען
ווייט, געבראַכט געוואָרן נאָענט דורך דעם בלוט פון מָשִׁיחַן.
14 וואָרים ער איז אונדזער שָׁלוֹם, וואָס האָט פון ביידע געמאַכט
איינס, און האָט איינגעוואָרפן די צווישנוואַנט פון דער מחיצה,
15 און האָט בָּטל געמאַכט אין זיין פלייש די שִׂנאה, די תורה פון
מִצוות און חוקים, כדי ער זאָל באַשאַפן אין זיך פון די צוויי
16 איין נייעם מענטשן, און אויף אַזאַ אופן מאַכן שָׁלוֹם; און זאָל
באַווילקן ביידע צו גאָט אין איין ליבֿ דורך דעם צלָב, מיט וואָס
17 ער האָט געטייט די שִׂנאה. און ער איז געקומען און האָט מבשר
געווען שָׁלוֹם צו אייך, וואָס זענט געווען ווייט, און שָׁלוֹם צו די,

18 וואָם זענען געווען נאָענט. וואָרים דורך אים האָבן מיר ביידע
19 אונדזער צוטריט אין איין גייסט צו דעם פאָטער. דעריבער זענט
איר ניט מער קיין גֵרים אוּן נָכְרים, נייערט איר זענט תּושבים
20 מיט די הייליקע, אוּן פון דעם הויזגעזינד פון גאָט, געבויט אויף
דעם יסוד פון די שלִיחים אוּן נבִיאים, פון וואָם יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ
21 אַליין איז דער ווינקלשטיין; אין וועמען דער גאַנצער בִנין איז
צוזאַמענגעבויט, אוּן וואַקסט אוים אין אַ הייליקן מִקדש אין דעם
22 האַר; אין וועמען אויך איר זענט אויפגעבויט פאַר אַ וואוינאָרט
פון גאָט אין דעם גייסט.

ג צוליב דעם בין איך, פאָולוס, דער געפאַנגענער פון יֵשוּעַ
2 הַמָשִׁיחַ פאַר אייך, וואָם זענט פון די אומות־הָעולָם ־ אויב
איר האָט געהערט פון דער אויסטיילונג פון דעם חֶסֶד פון
3 גאָט, וואָם איז מיר געגעבן געוואָרן פון אייַערטוועגן, וויאַזוי
דורך הִתגַלות איז מיר באַקענט געוואָרן דער סוד, ווי איך
4 האָב אייך שוין פריער געשריבן בקִיצור. בעת איר וועט
דאָם לייענען, וועט איר קענען דערשאַצן מיין פאַרשטענדעניש
5 אין דעם סוד פון מָשִׁיחַן, וואָם איז אין אַנדערע דורות ניט
באַקענט געוואָרן פאַר די מענטשנקינדער, ווי דאָם איז אַצינד
אַנטפלעקט געוואָרן פאַר זיינע הייליקע שלִיחים אוּן נבִיאים אין
6 דעם גייסט; דאָם הייסט, אַז די גויים זענען מיט־יורשים, גלִידער
פון דעם אייגענעם לַייַב, אוּן טיילנעמער פון דער הַבטָחה אין
7 יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ דורך דער בשׂורה טובה, פון וועלכער איך בין
געמאַכט געוואָרן אַ מְשָׁרֵת, לויט דער מַתָנה פון דעם חֶסֶד,
וואָם איז מיר געגעבן געוואָרן פון גאָט, לויט דער ווירקונג פון
8 זיין גבורה. צו מיר, וואָם כאטש דער מינדסטער פון אַלע
הייליקע, איז דער דאָזיקער חֶסֶד געגעבן געוואָרן, אָנצוזאָגן פאַר
די אומות־הָעולָם די אומדערפאָרשטבאַרע עֲשִׁירות פון מָשִׁיחַן,
9 אוּן צו מאַכן אַלעמען זען וואָם איז דער רַעיון פון דעם סוד, וואָם
איז פון אייביקייט געווען פאַרהוילן אין גאָט, וואָם האָט באַשאַפן
10 אַלצדינג; כדי דורך דער קְהִילה זאָל אַצינד באַקענט געמאַכט

וועלן צוּ די הערשער אוּן מֶמשָלות אין די הימלישע מקוֹמות
די פילפאַכע חָכמה פוּן גאָט, לויט דער אייביקער כַּוָונה, וואָס
ער האָט באַשלאָסן אין יֵשוּעַ הַמָשִיחַ אונדזער האַר, אין וועמען
מיר האָבן מוטיקייט אוּן צוטריט מיט זיכערקייט דורך אונדזער
אֱמוּנה אין אים. דעריבער בעט איך אייך, אַז איר זאָלט ניט
אָפּגעשוואַכט ווערן איבער מיינע צָרות פוּנוועגן אייך, וואָס זענען
אייער לויב. צוליב דעם בייג איך מיינע קני פאַר דעם פאָטער,
פוּן וועמען אַלע מִשפָּחות אין הימל אוּן אויף דער ערד ווערן
אָנגערופן, אַז ער זאָל אייך באַווילקן, לויט דער עַשירות פוּן
זיין כָּבוד, אַז איר זאָלט געשטאַרקט ווערן מיט גבורה דורך
זיין גייסט אין דעם אינעווייניקסטן מענטשן, אוּן אַז מָשִיחַ זאָל
וואוינען אין אייערע הערצער דורך אֱמוּנה, כדי אַז איר, וואָס
זענט איינגעוואָרצלט אוּן געגרונטפעסטיקט אין ליבע, זאָלט
קענען פאַרשטיין מיט אַלע הייליקע וואָס איז די בריים, אוּן לענג,
אוּן הייך, אוּן טיפקייט, אוּן צוּ פאַרשטיין די ליבע פוּן מָשִיחַן,
וואָס שטייגט איבער קענטעניש, כדי איר זאָלט ווערן פוּל מיט
דער גאַנצער פוּלקייט פוּן גאָט. אוּן פאַר אים, וואָס איז בִיכוֹלת
צוּ טאָן אַ סַך מער ווי אַלץ, וואָס מיר בעטן, אָדער טראַכטן,
לויט דעם כּוֹחַ, וואָס ווירקט אין אונדז, פאַר אים זאָל זיין דער
כָּבוד אין דער קְהִילה, אוּן אין יֵשוּעַ הַמָשִיחַ, ביז צוּ אַלע דורות
לעולמֵי־עולמים אָמֵן.

ד דעריבער בעט איך אייך, דער געפאַנגענער אין דעם האַר, צוּ
לעבן ווערדיק אין דעם באַרוּף, מיט וועלכן איר זענט באַרופן
2 געוואָרן, מיט יעדער הַכנָעה אוּן עַנְווות, מיט געדולדיקייט צוּ
3 פאַרטראָגן איינער דעם אַנדערן אין ליבע, אוּן פלייסט אייך
אָפּצוהיטן די אַחדות פוּן דעם גייסט אין דעם בונד פוּן שָלום.
4 עם איז פאַראַן איין גוּף, אוּן איין גייסט, אַזוויי איר זענט אויך
5 באַרופן געוואָרן אין איין האָפענונג פוּן אייער באַרוּף, איין האַר,
6 איין אֱמוּנה, איין טבִילה, איין גאָט אוּן פאָטער פוּן אַלצדינג,
7 וואָס איז איבער אַלץ, אוּן דורך אַלץ, אוּן אין אַלץ. נאָר יעדן

איינעם פּון אונדז איז דער חֶסֶד געגעבן געוואָרן לויט דער מאָם
8 פּון דער מַתָּנה פּון מָשִׁיחַן. דעריבער זאָגט ער: בעת ער איז
אַרויפגעגאַנגען אין דער הייך, האָט ער געפֿאַנגען געפֿענקעניש,
9 און געגעבן מַתָּנות צו מענטשן. בכֵּן, דאָס דאָזיקע: ער איז
אַרויפגעגאַנגען, וואָס מיינט עס דען אַנדערש, ווי אַז ער האָט
אויך אַראָפּגענידערט אין די אונטערשטע טיילן פּון דער ערד?
10 דער, וואָס האָט אַראָפּגענידערט, איז אויך דער דאָזיקער, וואָס
איז אַרויפגעשטיגן הויך איבער אַלע הימלען, כדי ער זאָל מַמלא
11 זיין אַלצדינג. און ער האָט טייל געמאַכט פֿאַר שלִיחים, און
טייל ־ נבִיאים, און טייל ־ מבַשרים, און טייל ־ פֿאַר פֿאַסטוכער
12 און לערער, פֿונוועגן דער שלֵימות פּון די הייליקע, פֿאַר דעם
ווערק פּון דער עַבודה, פֿאַר דער אויפבויאונג פּון דעם לַיִב פּון
13 מָשִׁיחַן, ביז מיר אַלע וועלן דערגרייכן די אַחדות פּון דער אֱמונה,
און די דערקענטעניש פּון דעם בֶּן־אֱלֹהִים, צו אַ פּולקאָמענעם
מענטשן, צו דער מאָם פּון דעם וואוקס פּון מָשִׁיחַס פּולקייט;
14 כדי מיר זאָלן מער ניט זיין קיין קינדער, געשלַיִדערט אַהין און
אַהער און אַרומגעטראָגן מיט יעדן ווינט פּון לערנונג, דורך דער
אָפּנאַרעריַ פּון מענטשן, אין כיטרעקייט, לויט דער געמאַרעריי
15 פּון טָעות, נייערט צו רעדן דעם אֱמת אין ליבע, און וואַקסן אין
16 אַלצדינג צו אים, וואָס איז דער ראָש, מָשִׁיחַ, פּון וועמען דער
גאַנצער לַיִב, צונויפגעשטעלט און צוזאַמענגעפלאָכטן, דורך
דעם, וואָס יעדער אֵבר טראָגט ביַי, לויט דער ווירקונג אין דער
גענעבענער מאָם פּון יעדן באַזונדערן טייל, וואָס מאַכט דאָס
וואַקסן פּון דעם לַיִב צו דער אויפבויאונג פּון זיך אַליין אין
17 ליבע. דאָס דאָזיקע זאָג איך דעריבער, און זאָג עֵדות אין דעם
האַר, אַז איר זאָלט מער ניט לעבן ווי סע לעבן די גויִים; אין
18 דער נישטיקייט פּון זייער זין, וואָס איז פֿאַרפינצטערט אין זייער
פֿאַרשטענדעניש, פֿאַרפֿרעמדט פּון דעם לעבן פּון גאָט, צוליב
דער אומוויסן, וואָס איז אין זיי, צוליב דער פֿאַרהאַרטונג פּון
19 זייער האַרץ, וואָס אָן געפּילן האָבן זיי זיך איבערגעגעבן דער

20 תַּאוות, צו טאָן יעדע אומרייניקייט מיט גירִיקייט. איר אָבער
21 האָט מָשִׁיחַן ניט אַזוי גענלערנט׳ אויב איר האָט באָמת פּון אים
גהערט, און זענט אין אים גענלערנט געוואָרן, אַזויווי דער אֱמת
22 אין אין ישוּעַן, זאָלט איר אָפּטאָן דאָס, וואָס איז נוֹגֵעַ אייער
פריערדיקן לעבנסשטייגער, דעם אַלטן מענטש, וואָס ווערט
23 פאַרדאָרבן דורך די תַּאוות פּון אָפּנאַרעריי, און אַז איר זאָלט
24 באַנייט ווערן אין דעם גיסט פּון אייער פאַרשטאַנד, און אָנטאָן
דעם נייעם מענטש, וואָס איז באַשאַפֿן געוואָרן כִּדְמוּת אֱלֹהִם
25 אין גערעכטיקייט און הייליקייט פּון אֱמת. דעריבער זאָלט איר
אָפּטאָן פאַלשקייט, און רעדט דעם אֱמת יעדער איינער מיט זיין
26 חַבר, וואָרים מיר זענען אֵברים איינער פּון אַנדערן. זייט בּרוגז,
27 און זינדיקט ניט; זאָל די זון ניט אונטערגיין אויף אייער רוגז; און
28 גיט אויך ניט קיין פּלאַץ פאַר דעם שָׂטן. זאָל דער, וואָס האָט
געגנבעט, מער ניט גַנבענען, נייערט זאָל ער ליבער אַרבעטן,
און טאָן גוטס מיט זיינע הענט, כדי ער זאָל האָבן פּון וואָס
29 צו גיבן דעם, וואָס איז נויטבאַדערפטיק. זאָל קיין נְבוּל־פֶּה
ניט אַרויסקומען פּון אייער מויל, נייערט נאָר דאָס, וואָס עם
איז נייטיק פאַר דער אויפבויאונג, כדי עס זאָל צוגעבן חֵן צו
30 די, וואָס הערן. און זייט ניט מצַער דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש פּון גאָט,
אין וועמען איר זענט פאַרחַתמעט געוואָרן ביז דעם טאָג פּון
31 גאולה. זאָל יעדע ביטערקייט, און כַּעס, און רוגזה, און געשריי,
און חילול־השם אָפּגעטאָן ווערן פּון אייך, מיט יעדער רשעות.
32 און זייט גוט איינער צום אַנדערן, דערבאַרעמדיק, זייט מוחל
איינער דעם אַנדערן, אַזוי ווי גאָט האָט אויך אייך מוחל געווען
אין מָשִׁיחַן.

ה גייט דעריבער אין די דַּרכים פּון גאָט, ווי באַליבטע קינדער,
2 און לעבט אין ליבע, אַזויווי מָשִׁיחַ האָט אויך אייך ליב געהאָט,
און האָט זיך מַקריב געווען פּון אונדזערטוועגן, אַ קָרבן און אַ
3 זֶבַח פאַר אַ רֵיחַ־ניחוֹחַ צו גאָט. אָבער זנות, און יעדע טומאה,
אָדער גייצקייט, זאָל דאָס אַפילו ניט דערמאָנט ווערן צווישן
אייך

4 אייך, ווי סע פּאַסט פאַר הייליקע; ניט קיין פאַרדאָרבנקייט, ניט
קיין נאָרישע רייד, אָדער לֵיצָנות, וואָס זענען ניט פּאַסיק, נייערט
5 טוט ליבער דאַנקלויבן. וואָרים דאָס זאָלט איר וויסן, אַז קיין
נואָף, אָדער אומריינער, אָדער גייציקער מענטש, וואָס איז אַ
געצענדינער, האָט ניט קיין שום נַחלה אין דעם מַלכות פון מָשִׁיחַ
6 און גאָט. זאָל אייך קיינער ניט אָפּנאַרן מיט פּוסטע מעשׂות;
וואָרים צולִיב די דאָזיקע זאַכן קומט דער גרימצאָרן פון גאָט
7 אויף די קינדער פון ווידערשפּעניקייט. האָט דעריבער ניט קיין
8 מַגע־וּמַשׂא מיט זיי. וואָרים אַמאָל זענט איר געווען פינצטערניש,
איצט אָבער זענט איר ליכטיקייט אין דעם האַר; לעבט ווי
9 קינדער פון ליכטיקייט (וואָרים די פרוכט פון דעם ליכט איז אין
10 יעדער גוטסקייט און רעכטפאַרטיקייט און אֱמת), און פּרואווט
11 וואָס סע איז וואויל־געפעלן פאַר דעם האַר. און פירט ניט קיין
מַגע־וּמַשׂא מיט די אומפרוכפּערדיקע מַעשׂים פון פינצטערניש,
12 נייערט שטראָפט זיי ליבער. וואָרים דאָס, וואָס זיי טוען בסֵתר,
13 וועגן דעם איז אַ חֲרפּה אַפילו צו רעדן. אָבער אַלצדינג, וואָס
ווערט געשטראָפט, ווערט אַנטפּלעקט פון דעם ליכט; וואָרים
14 אַלצדינג, וואָס ווערט נתגַלה, איז ליכטיקייט. דעריבער זאָגט
ער: וואַך אויף, דו, וואָס טוסט שלאָפן, און שטיי אויף פון די
טויטע, און מָשִׁיחַ וועט לייכטן אויף דיר. גיט אַכטונג דעריבער
16 וויאַזוי איר לעבט, ניט ווי נאַראָנים, נייערט ווי חֲכָמים, לייזט
17 אויס די צייט, מַחמת די טעג זענען שלעכט. זייט דעריבער ניט
קיין נאַראָנים, נייערט פאַרשטייט, וואָס עס איז דער רָצון פון
18 דעם האַר. און שיכורט אייך ניט אָן מיט ווײַן, וואָס פירט צו
19 פאַרשײַטקייט, נייערט ווערט פול מיט דעם גייסט; רעדט איינער
צום אַנדערן מיט שירות און תִּשבָּחות און גייַסטיקע נגונים,
20 און זינגט און שפּילט אין אייערע הערצער צו גאָט; גיט תָּמיד
פאַר אַלצדינג אַ דאַנק אין דעם נאָמען פון אונדזער האַר יֵשׁוּעַ
21 הַמָּשִׁיחַ צו גאָט, אונדזער פאָטער. זייט אונטערטעניק איינער
22 דעם אַנדערן אין דער פאָרכטיקייט פון מָשִׁיחַ. ווייבער, זייט

אונטערטעניק צו אייערע אייגענע מענער, אַזוויוו צו דעם האַר.
23 וואָרים דער מאַן איז דער קאָפּ פון דעם ווייב, אַזוויוו משיחַ איז
24 דער קאָפּ פון דער קהילה, און אויך דער גואל פון דעם גוף. נאָר
אַזוויוו די קהילה איז אונטערטעניק צו משיחַן, אזוי זאָלן אויך די
25 וויבער זיין אין אַלצדינג צו זייערע מענער. מענער, האָט ליב
אייערע וויבער, אַזוויוו משיחַ האָט אויך ליב געהאַט די קהילה,
26 און האָט זיך פאַר איר מקריב געווען, כדי ער זאָל זי מקדש זיין,
נאָכדעם ווי ער האָט זי מטהר געווען דורך דער וואַסער־וואַשונג
27 מיט דעם וואָרט, כדי ער זאָל פאַר זיך פירשטעלן די קהילה אַ
הערלעכע, וואָס האָט ניט קיין פלעק, אָדער אַ קנייטש, אָדער
28 כדומה, נייערט אַז זי זאָל זיין הייליק און אָן אַ מום. פונקט אַזוי
דאַרפן אויך מענער ליב האָבן זייערע וויבער ווי זייער אייגן
ליַב. דער, וואָס האָט ליב זיין אייגן וויב, האָט ליב זיך אַליין;
29 וואָרים קיינער האָט קיינמאָל ניט פיינט זיין אייגן פלייש, נייערט
ער נערט עם און האַלט עם טייער, אַזוויוו משיחַ די קהילה,
30, 31 מחמת מיר זענען אברים פון זיין ליַב. צוליב דעם זאָל אַ
מענטש פאַרלאָזן זיין פאָטער און מוטער, און זיך באַהעפטן אָן
32 זיין וויב, און די צוויי זאָלן ווערן איין ליַב. דער דאָזיקער סוד איז
גרויס; איך רעד אָבער אין שייכות מיט משיחַן און דער קהילה.
33 בכלל, זאָל יעדער איינער פון אייך ליב האָבן זיין אייגן וויב אַזוויוו
זיך אַליין; און זאָל דאָס וויב מורא האָבן פאַר איר מאַן.

ו קינדער, פאָלגט אייערע עלטערן אין דעם האַר; וואָרים דאָס
2 איז רעכט. גיב אָפּ כָּבוד דיין פאָטער און מוטער (דאָס איז
3 די ערשטע מצווה מיט אַ הבטחה), כדי סע זאָל דיר גוט זיין,
4 און דו זאָלסט לאַנג לעבן אויף דער ערד. און איר, פאָטערס,
דערצערנט ניט אייערע קינדער, נייערט דערציט זיי אין מוסר און
5 וואָרענונג פון דעם האַר. קנעכט, זייט געהאָרכזאַם צו די, וואָס
זענען לויט דעם פלייש אייערע האַרן, מיט מורא און ציטערניש,
6 מיט דער אויפריכטיקייט פון אייער האַרץ, ווי צו משיחַן; ניט
אויף דעם אופן פון דינען לפנים, ווי די, וואָס ווילן געפעלן ווערן

מענטשן, נייערט ווי קנעכט פון מָשִׁיחַ, וואָס טוען פון האַרצן
7 דעם רָצון פון גאָט, צו טאָן די אַרבעט מיט גוטן רָצון, ווי פאַר
8 דעם האַר, און ניט פאַר מענטשן, ווייל איר ווייסט, אַז וואָסער
גוטס יעדער איינער טוט, דאָס זעלבע וועט ער קריגן צוריק פון
9 דעם האַר, סיי ער איז אַ קנעכט, אָדער פריי. און איר, האַרן, טוט
דאָס זעלבע פאַר זיי, און פאַרמיידט דאָס דראָען ווייל איר ווייסט,
אַז דער, וואָס איז סיי זייער האַר און אייערער, איז אין הימל, און
10 ביי אים איז ניטאָ קיין נושׂא־פָּנים זיין מענטשן. צום סוף, זייט
11 געשטאַרקט אין דעם האַר, און אין דעם כֹּחַ פון זיין גבורה. טוט
אָן דעם גאַנצן פאַנצער פון גאָט, כדי איר זאָלט זיין בִּיכוֹלֶת
12 בייַצושטיין די פאַלשקייטן פון דעם שָׂטָן. וואָרים אונדזער
קאַמף איז ניט קעגן בלוט און פלייש, נייערט קעגן די שָׂרים,
קעגן די מושלים, קעגן די וועלט־הערשער פון דער דאָזיקער
פינצטערניש, קעגן די גייַסטיקע הערשאַפטן פון רִשעות אין די
13 הימלישע מקומות. דעריבער, נעמט אויף אייך דעם גאַנצן
פאַנצער פון גאָט, כדי איר זאָלט זיין בִּיכוֹלת אויסצוהאַלטן אין
14 דעם בייזן טאָג, און, נאָכן טאָן אַלצדינג, צו באַשטיין. שטייט
דעריבער, אַז איר וועט האָבן אָנגעגורט אייערע לענדן מיט
אֱמת, און האָבן אָנגעטאָן די ברוסט־שילד פון רעכטפאַרטיקייט,
15 און האָבן באַשוכט אייערע פים מיט דער אָנגעבריטקייט פון
16 דער בשׂורה טובה פון שָׁלום. צו דעם הייבט אויף די שילד
פון אֱמונה, מיט וואָס איר וועט זיין בִּיכוֹלת צו פאַרלעשן אַלע
17 פייַריקע פיַלן פון דעם רָשע. און נעמט דעם קוועל פון דער
ישועה, און די שווערד פון דעם גייסט, וואָס איז דאָס וואָרט פון
18 גאָט. זייט תָּמיד מִתפַּלֵל אין דעם גייסט, מיט יעדער תְּפִילה און
בַּקָשה. און וואַכט דערצו מיט יעדער געדולדיקייט און בקָשה
19 פאַר אַלע הייליקע, און פון מיַינעטוועגן, אַז מיר זאָל געגעבן
ווערן דאָס וואָרט ביים עפענען מיין מויל, צו אַנטפלעקן מיט
20 מוטיקייט דעם סוד פון דער בשׂורה טובה, פאַר וועלכער איך
בין אַ שלִיח אין קייטן; און כדי איך זאָל רעדן מוטיק, ווי איך

21 באַדאַרף צו רעדן. און כדי איר זאָלט אויך וויסן וווּ סע גייט
מיר, און וואָס איך טו, וועט טיכיקוס, דער באַליבטער ברודער
און געטרייער דינער פון דעם האַר, אייך מודיע זיין אַלצדינג.
22 אים האָב איך געשיקט צו אייך פונוועגן דעם טאַקע, כדי איר
זאָלט וויסן וווּ סע גייט אונדז, און כדי ער זאָל טרייסטן אייערע
23 הערצער. שָׁלוֹם צו די ברידער, און ליבשאַפט מיט אֱמוּנה פון
24 גאָט, דעם פאָטער, און דער האַר יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ. חֶסֶד זאָל זיין
מיט אַלע די, וואָס האָבן ליב אונדזער האַר יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ מיט אַן
אומפאַרדאַרבלעכער ליבע.

דער בריוו צו די פיליפּער

א פּאָולוס און טימאָטעאוס, קנעכט פון ײשוע המשיחַ, צו אַלע
הייליקע אין ײשוע המשיחַ, וואָס זענען אין פּיליפּי, מיט די
2 מַשגיחים און כּלי־קודש. חֶסֶד צו אײַך און שָלום פון גאָט,
3 אונדזער פאָטער, און דעם האַר ײשוע המשיחַ. איך דאַנק מײַן
4 גאָט בעת אײַך דערמאָן מיך אין אײַך, און תָמיד אין יעטווידער
תּפילה מיינער אין שיַכות מיט אײַך, מאַך אײַך מײַן געבעט מיט
5 פריַיד, פאַר אייער חַברותָאשאַפט אין דער בשׂורה טובה, פון
6 דעם ערשטן טאָג אָן ביז איצט. און אײַך בין בטוחַ אין אָט־דעם,
אַז דער, וואָס האָט אָנגעהויבן אין אײַך אַ גוט ווערק, וועט עס
7 פאַרענדיקן ביז דעם טאָג פון ײשוע המשיחַ. ווי עס איז רעכט
פאַר מיר צו טראַכטן אַזוי פונוועגן אײַך אַלע, מַחמת איך טראָג
אײַך אין מײַן האַרץ, ווײל סיי אין מיינע קייטן, און סיי אין דער
פאַרטיידיקונג און באַפעסטיקונג פון דער בשׂורה טובה, זענט
8 איר אַלע חַבֿרים מיט מיר פון חֶסֶד. וואָרים גאָט איז מײַן
עֵדות, ווי איך בענק נאָך אײַך אַלע אין דער באַרעמהאַרציקייט
9 פון ײשוע המשיחַ. און דאָס בין איך מִתפַלֵל, אַז אייער ליבע
10 זאָל זיך כְּסֵדֶר פאַרמערן אין וויסן און אין יעדן פאַרשטאַנד, כּדי
איר זאָלט פאַרשטיין די זאַכן, וואָס זענען אויסגעצייכנט, און
כּדי איר זאָלט זיין ערלעך און אָן אַ שטרויכלונג ביז צו דעם
11 טאָג פון מָשיחַן, פול מיט די פֵּירות פון רעכטפאַרטיקייט, וואָס
זענען דורך ײשוע המשיחַ, צו דעם כָּבוד און לויב פון גאָט.
12 און איך וויל אַז איר זאָלט וויסן, בריידער, אַז דאָס, וואָס האָט
זיך געטראָפן מיט מיר, איז גראָד אויסגעפאַלן פאַר דעם וואויל
13 פון דער בשׂורה טובה, אַזוי, אַז מיינע קייטן זענען אַנטפלעקט
געוואָרן אין מָשיחַן ביי דער גאַנצער קיסערלעכער וואַך, און
14 ביי אַלע איבעריקע, און אַז דאָס רוב פון די בריידער, ווײל זיי
זענען פאַרזיכערט אין דעם האַר דורך מיינע קייטן, זענען אַ

15 סַך מער מוטיק צוּ רעדן דאָם וואָרט פּון גאָט אָן מורא. יאָ,
עטלעכע דַרשענען אַפילו מָשִׁיחַן צוליב קִנאה און פּאָלעמיק,
16 און עטלעכע אויך פּון גוטן ווילן. די לעצטע טוען עס פּון ליבע,
וויל זיי וויסן, אַז איך בין געזעצט פאַר דער פאַרטיידיקונג פּון
17 דער בשׂורה טובה; די אַנדערע אָבער דַרשענען מָשִׁיחַן פּון
קינה־שׂינה, ניט אויפריכטיק, בעת זיי טראַכטן צוּ פאַרמערן
18 פאַר מיר ערגערניש אין מיינע קייטן. דעריבער וואָס? נייערט
אַז בכָל־אופן, צי לפָּנים, אָדער באֶמת, מָשִׁיחַ ווערט געדַרשנט.
19 און אין דעם פרייַ איך מיך, און וועל מיך פרייען. וואָרים איך
וויים, אַז דאָם וועט אויספאַלן צוּ מיין ישׁועה, דורך אייער געבעט
20 און הילף פּון דעם גיסט פּון יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, לויט מיין ערנסטער
דערוואַרטונג און האָפענונג, אַז אין קיין זאָך זאָל איך פאַרשעמט
ווערן, נייערט מיט יעדער מוטיקייט, ווי אַלעמאָל, אַזוי אויך
אַצינד, וועט מָשִׁיחַ פאַרהערלעכט ווערן אין מיין ליַיב, סיי דורך
21 לעבן, סיי דורך טויט. וואָרים פאַר מיר ־ צוּ לעבן מיינט
22 מָשִׁיחַ, און צוּ שטאַרבן מיינט געווינען. נאָר אויב צוּ לעבן אין
דעם פלייש ־ אויב דאָם זאָל ברענגען פרוכט פּון מיין אַרבעט,
23 דעמאָלט ווייס איך ניט וואָם איך זאָל ווייַלן. וואָרים איך בין אין אַ
קלעם צווישן די צוויי, וויל איך האָבּ אַ פאַרלאַנג אַוועקצוגיין און
24 זיין מיט מָשִׁיחַ, וואָרים דאָם איז אַ סַך בעסער; דאָך צוּ בלייבן
25 אין דעם פלייש, איז אַ סַך נייטיקער פאַר אייַערטוועגן. און וויל
איך בין דערין זיכער, ווייס איך, אַז איך וועל פאַרבלייַבן מיט
26 אייך אַלע, פאַר אייער וואַקסן און פרייד אין דער אֱמונה, כדי
אייער רימען זאָל זיך דורך מיר מערן אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, דורך
27 מיין קומען צוּ אייך נאָכאַמאָל. נאָר זאָל אייער לעבנסשטייגער
זיין וועדיק דער בשׂורה טובה פּון מָשִׁיחַן, כדי, צי איך קום
און זע אייך, אָדער איך וועל זיין אָפּוועזנד, זאָל איך הערן פּון
אייער שטאַנד, אַז איר שטייט פעסט אין איין גיסט, און קעמפט
מיט איין נֶפֶשׁ פאַר דער אֱמונה פּון דער בשׂורה טובה, און
28 אַז איר האָט אין קיין זאַך קיין מורא פאַר די שׂונאים, וואָם איז
א

אַ קלאָרער סימן פון זייער פאַרדאַרבונג, און אויך פון אייער
ישועה, און דאָס איז פון גאָט. מַחמת פאַר אייך איז דאָס 29
געשענקט געוואָרן, ניט נאָר צו גלויבן אין מָשִׁיחַן, נייערט אויך
צו ליידן פון זיַינעטוועגן, בעת איר האָט דעם זעלבן קאַמף, וואָס 30
איר האָט געזען אין מיר, און הערט אַצינד צו זיין אין מיר.

ב דעריבער, אויב סע איז פאַראַן אַ וואַסער טרייסט אין מָשִׁיחַן,
אויב וואָסער נחָמה פון ליבע, אויב וואָסער שותפות פון דעם
2 גייסט, אויב וואָסערע באַרעמהאַרציקייט און רַחמָנות, מאַכט
פול מיין שִׂמחה, אַז איר זאָלט זיין פון דעם זעלבן זין, און האָבן די
3 זעלבע ליבע, און זיין פון איין געמיט, און פון איין מַחשָׁבה. טוט
גאָרניט דורך מַחלוֹקֶת, אָדער גַאווה, נייערט מיט אַ נידעריק
געמיט זאָל יעדער האַלטן דעם אַנדערן פאַר בעסער פון זיך
4 אַליין; און קוקט ניט איטלעכער נאָר אויף זיין אייגנס, נייערט
5 אויך אויף דעם אַנדערנס. האָט די זעלבע מַחשָׁבה, וואָס איז
6 אויך געווען אין יֵשׁוּעַ הַמָשִׁיחַ, וואָס, הַגַם ער איז געווען אין דער
געשטאַלט פון גאָט, האָט ער דאָס גלייך זיין מיט גאָט ניט
7 געהאַלטן פאַר קיין באַרויבונג, נייערט האָט זיך אויסגעליידיקט,
בעת ער האָט אָנגענומען די געשטאַלט פון אַ קנעכט, און איז
8 געוואָרן אין דער גלַיכקייט פון מענטשן; און בעת ער איז
געפונען געוואָרן אין דער פאָרם פון אַ מענטש, האָט ער זיך
דערנידעריקט, און איז געוואָרן אונטערטעניק ביז צום טויט, יאָ,
9 דעם טויט אויף דעם קרייץ. דעריבער האָט אים אויך גאָט
שטאַרק דערהויבן, און אים געגעבן דעם נאָמען, וואָס איז העכער
10 איבער יעדן נאָמען, כדי אין דעם נאָמען פון יֵשׁוּעַן זאָל זיך בייגן
יעדע קני אין הימל און אויף דער ערד און אונטער דער ערד,
11 און יעדע צונג זאָל מודה זיין, אַז יֵשׁוּעַ הַמָשִׁיחַ איז האַר, פאַר
12 דעם כָּבוד פון גאָט, דעם פאָטער. בכֵן, מיינע באַליבטע, אַזויווי
איר האָט זיך תָּמיד צוגעהאָרכט, ניט נאָר אין מיין אָנווועזנהייט,
נייערט אַ סַך מער אַצינד, אין מיין אָפּוועזנהייט, זאָלט איר אייך
מיִען פאַר אייער אייגענער ישועה מיט מורא און ציטערנישׁ;

וואַרים

13 וואָרים דאָס איז גאָט, וואָס ווירקט אין אייך, סיי צו ווילן אוּן סיי
14 צו טאָן, לויט זיין וואוילגעפעלן. טוט אַלצדינג אָן תַּרעוּמות אוּן
15 סְפֵקות, כּדי איר זאָלט זיין ריין אוּן אומשולדיק, קינדער פוּן גאָט,
אָן אַ מום אין דער מיט פוּן אַ פֿאַרקרימטן אוּן פֿאַרדאָרבענעם
דור, צווישן וועמען איר טוט שיינען ווי ליכטער אין דער וועלט,
16 אוּן האַלט פעסט דאָס וואָרט פוּן לעבן, כּדי איך זאָל מיך האָבן
מיט וואָס צו רימען אין דעם טאָג פוּן מָשִׁיחַן, אַז איך בין ניט
17 געלאָפֿן אומזיסט, אוּן האָב מיך אויך ניט געמיט אומזיסט. אוּן
אויב אַפֿילו איך ווער אויסגעגאָסן אויף דעם קָרבן פוּן עַבודה
פֿאַר אייער אֱמונה, פֿריי איך מיך, אוּן בין מיך אויך משַׂמֵחַ מיט
18 אייך אַלע. אוּן אויף דעם זעלבן אופֿן זאָלט איר אייך אויך פֿרייען,
19 אוּן זיך משַׂמֵחַ זיין מיט מיר. אוּן איך האָף אין דעם האַר יֵשׁוּעַ, צו
שיקן צו אייך אין גיכן טימאָטעאוסן, כּדי איך זאָל מיך טרייסטן,
20 בעת איך וועל וויסן וויִ סע גייט אייך. וואָרים איך האָב ניט
קיינעם ווי אים, וואָס זאָל אויפריכטיק זאָרגן פֿאַר אייער מַצב.
21 וואָרים זיי אַלע זוכן דאָס זייריקע, אוּן ניט די זאַכן פוּן יֵשׁוּעַ
22 הַמָשִׁיחַ. איר אָבער וויסט זיין אויסגעפֿרואוטקייט, אַז ווי אַ
קינד מיט אַ פאָטער, אַזוי האָט ער געדינט מיט מיר אין דער
23 בשׂוֹרה טובה. איך האָף דעריבער אים אַרויסצושיקן, אַזוי גיך
24 ווי איך וועל זען ווי סע האַלט מיט מיר; אוּן איך בין בטוּחַ אין
25 דעם האַר, אַז איך אַליין זאָל אויך אין גיכן קומען. איך האָב
אָבער געהאַלטן פֿאַר נייטיק אייך צו שיקן עפאַפֿראָדיטוסן, מיין
ברודער אוּן מיטאַרבעטער אוּן מיטקעמפֿער, אוּן אייער שלִיח
26 אוּן באַדינער אין מיין באַדערפֿענישׂ, ווייל ער האָט געבענקט
נאָך אייך אַלע, אוּן האָט זיך זייער מצַער געווען, מַחמת איר האָט
27 געהערט, אַז ער איז געווען קראַנק. וואָרים ער איז טאַקע געווען
קראַנק, קָרוֹב־לַמָּוֶת. אָבער גאָט האָט זיך דערבאַרעמט אויף
אים, אוּן ניט נאָר אויף אים אַליין, נייערט אויך אויף מיר, כּדי
28 איך זאָל ניט האָבן צַער אויף צַער. איך האָב אים דעריבער
וואָס גיכער געשיקט, כּדי, אַז איר וועט אים ווידער אַמאָל זען,

זאָלט איר אייך פרייען, אוּן איך זאָל אויך האָבן ווייניקער צַער.
29 זייט אים דעריבער מקַבל־פָּנים אין דעם האַר מיט דער גאַנצער
30 שִׂמחה; אוּן האַלט אַזעלכע מענטשן בכָּבוד, וואָרים פֿונוועגן
דעם ווערק פֿון מָשיחַן איז ער גענוען נאָענט צום טויט, בעת
ער האָט אײַנגעשטעלט זיין לעבן צו דערגאַנצן דאָס, וואָס האָט
געפעלט אין אייער באַדינונג פַּאַר מיר.

ג צום סוף, מיינע ברידער, פרייט אייך אין דעם האַר. צו שרייבן
אייך די זעלבע זאַכן איז מיר ניט קיין טרחה, פַּאַר אייך אָבער איז
2 עס אַ פֿאַרזיכערונג. היט אייך פַּאַר די הינט, היט אייך פַּאַר די
3 טוערס פֿון שלעכטס, היט אייך פַּאַר צעשניידונג. וואָרים מיר
זענען די קינדער פֿון מִילה, וואָס דינען גאָט דורך דעם גייסט,
אוּן רימען זיך אין ישׁוּע הַמָשיחַ, אוּן האָבן ניט קיין בטָחון אין
4 דעם פלייש; הַגַם אין אַליין וואָלט אויך געקענט האָבן בטָחון
אין דעם פלייש. אויב עמיצער מיינט, ער האָט זיך מיט וואָס
5 איבערצוגעמען אין דעם פלייש, האָב איך נאָך מער: צו אַכט
טאָג האָט מען מיך מַל געווען, איך בין פֿון די בנֵי־ישׂרָאל,
פֿון דעם שֵבֶט בִנימין, אַ יִד פֿון יִדן; וואָס שַייך דער תּורה,
6 אַ פּרושי; וואָס שַייך קִנאה, גערוֶדפט די קהִילה; וואָס שַייך
צִדקות, וואָס איז פֿון דער תּורה, בין איך געפֿונען געוואָרן אָן אַ
7 מום. דאָך דאָס, וואָס איז פַּאַר מיר געווען אַ געווינס, האָב איך
8 פַּאַררעכנט פַּאַר הֶיזק פַּאַר מָשיחַן. יאָ, אוּן איך רעכן אַלצדינג
פַּאַר הֶיזק פֿונוועגן דער דערהויבנקייט פֿון דעם קענען פֿון ישׁוּע
הַמָשיחַ, מיין האַר, פַּאַר וועמען איך האָב געליטן דעם שאָדן פֿון
אַלצדינג, אוּן טו עס רעכענען פַּאַר פּסולֶת, כדי איך זאָל געווינען
9 מָשיחַן, אוּן זאָל אין אים געפֿונען ווערן, מַחמת איך האָב ניט מיין
אייגענע רעכטפֿאַרטיקייט, וואָס קומט פֿון דער תּורה, נייערט די,
וואָס קומט דורך אֱמוּנה אין מָשיחַן, די רעכטפֿאַרטיקייט וואָס
10 קומט פֿון גאָט דורך אֱמוּנה, כדי איך זאָל אים קענען, אוּן די
מאַכט פֿון זיין תּחַית־הַמֵתים, אוּן האָבן אַ חֵלק אין זיינע ליידן,
11 בעת איך וועל ווערן ענלעך אין געשטאַלט צו זיין טויט, אויב

12 איך וועל אֶפשר קענען דערגרייכן צוּ תּחַית־הַמֵּתים. ניט וואָס
איך האָב שוין דערגרייכט, אָדער בין שוין געמאַכט גערעכט
שלַמותדיק; איך יאָג אָבער נאָך, אֶפשר וועל איך דערגרייכן
דאָס, צוליב וואָס איך בין אויך דערגרייכט געוואָרן פּוּן יֵשוּעַ
13 הַמָּשִׁיחַ. ברידער, איך רעכן מיך נאָך ניט, אַז איך האָב שוין
דערגרייכט; איין זאַך אָבער טוּ איך: איך פֿאַרגעס דאָס, וואָס איז
14 הינטן, און טוּ אויסשטרעקן נאָך דעם, וואָס איז פֿאָרויס, און יאָג
זיך ווייטער צום ציל נאָך דעם שׂכַר פּוּן דער הויכער באַרופֿונג
15 פּוּן גאָט אין יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ. לאָמיר דעריבער, וויפֿל פּוּן אונדז
סע זענען שלֵמותדיק, זיין אַזוי געניגט. און אויב איר זענט
אין עפּעס אַנדערש געניגט, וועט אייך אויך דער אייבערשטער
16 דאָס דאָזיקע אַנטפּלעקן. נייערט, צוּ דעם, וואָס מיר האָבן
17 דערגרייכט, לויט דעם זעלבן כְּלַל לאָמיר לעבן. ברידער, טוט
מיר נאָך אין איינעם, און באַמערקט די, וואָס לעבן אַזוי, ווי איר
18 האָט אונדז פֿאַר אַ בּיישפּיל. וואָרים אַ סַך, פּוּן וועמען איך
האָב אייך אָפט געזאָגט, און זאָג אייך איצט אויך מיט טרערן,
19 לעבן ווי די שׂונאים פּוּן דעם צלָב פּוּן מָשִׁיחַן. זייער סוֹף איז
פֿאַרדאַרבונג, זייער גאָט איז דער בויך, זייער כָּבוד איז אין זייער
20 שאַנד, און זיי דענקען נאָר וועגן ערדישע זאַכן. וואָרים אונדזער
בירגערשאַפֿט איז אין הימל, פּוּן וואַנען מיר ווארטן אויך אויף
21 דעם גואֵל, דעם האַר יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, וואָס וועט איבערַאַנדערשן
דעם גוף פּוּן אונדזער שׁיפֿלות, כדי ער זאָל זיין גלייך צוּ דעם גוף
פּוּן זיין כָּבוד, לויט דער ווירקונג, מיט וועלכער ער איז בּיכולת
אַלצדינג אונטערטעניק צוּ מאַכן צוּ זיך.

ד בכֵּן, מיינע באַליבטע און געגאַרטע ברידער, מיין פֿרייד און
קרוין, אָט אַזוי זאָלט איר שטיין פֿעסט אין דעם האַר, מיינע
2 באַליבסע. איך בין מזהיר עוואָדיאַן, און איך בין מַזהיר סונטיכען,
3 צוּ זיין פּוּן דער זעלבער מַחשָׁבה אין דעם האַר. יאָ, איך בעט
אויך דיך, אֶמתער מיטאַרבעטער, צוּ העלפֿן די דאָזיקע וויבער,
וואָרים זיי האָבן זיך געמיט מיט מיר אין דער בשׂורה טובה,

אויך מיט קלעמענסן, אוּן די איבעריקע פּוּן מיינע מיטאַרבעטער,
וועמעס נעמען זענען אין דעם סֵפֶר־הַחַיִּים. פריַיט אייך אַלעמאָל
אין דעם האַר; אוּן נאָכאַמאָל זאָג איך: פריַיט אייך. זאָל
אייער באַשיידנקייט באַקענט זיין אַלע מענטשן. דער האַר
איז נאָענט. זייט ניט באַזאָרגט אין קיין שוּם זאַך, נייערט אין
אַלצדינג זאָלט איר דורך תּפִילה, אוּן תַּחנוּנים, אינאיינעם מיט
דאַנקלויב, באַקענט מאַכן אייערע בַּקָשות פאַר גאָט. אוּן דער
שָׁלום פּוּן גאָט, וואָס שטייגט איבער יעדן שֵׂכל, זאָל באַוואַכן
אייערע הערצער אוּן אייערע מַחשָׁבות אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ. צוּם
סוֹף, ברידער, אַלצדינג, וואָס איז אֱמת, אַלצדינג, וואָס איז
בכָּבוֹדיק, אַלצדינג, וואָס איז רעכטפאַרטיק, אַלצדינג, וואָס איז
ריין, אַלצדינג, וואָס איז ליבלעך, אַלצדינג, וואָס האָט אַ גוטן
שֵׁם, אויב סאָאיז פאַראַן עפּעס אַ גוטע מִידה, אוּן אויב סאָאיז
פאַראַן עפּעס לויבנסווערט, טראַכט פּונוועגן די דאָזיקע זאַכן.
דאָס, וואָס איר האָט גע‌לערנט, אוּן אָנגענומען, אוּן גע‌הערט אוּן
געזען אין מיר, זאָלט איר טאָן; אוּן דער גאָט פּוּן שָׁלום וועט
זיין מיט אייך. איך האָב מיך אויך זייער געפרייט אין דעם
האַר, וואָס סוֹף־כָּל־סוֹף האָט איר איצט אויפגע‌לעבט אייער
זאָרג פּונוועגן מיר; איר האָט טאַקע געזאָרגט פאַר מיר, נאָר
אייך האָט געפעלט אַ געלעגנהייט. ניט מַחמת איך רעד בנוגֵע
נויט־באַדערפטיקייט; וואָרים איך האָב געלערנט צו זיין צופרידן
אין דעם שטאַנד אין וועלכן איך בין. איך פאַרשטיי ווי צו זיין
דערניד‌עריקט, אוּן פאַרשטיי אויך וויאַזוי צו האָבן שֶׂפע; אין
יעדער זאַך אוּן אין אַלצדינג האָב איך גע‌לערנט דעם סוד סיי
צו זיין זאָט אוּן סיי צו זיין הונגעריק, סיי צו האָבן שֶׂפע אוּן
סיי צו זיין נויט־באַדערפטיק. איך קען טאָן אַלצדינג אין אים,
וואָס טוט מיך שטאַרקן. דאָך האָט איר וואויל געטאָן, וואָס
איר האָט טיילגענומען אין מיינע ליידן. אוּן איר אַליין וויסט
אויך, איר פֿיליפּער, אַז אין אָנהויב פּוּן דער בשׂורה טובה, בעת
איך בין אַרויסגעגאַנגען פּוּן מאַקעדאָניע, האָט קיין שוּם קהִילה

ניט געהאַט קיין חֵלֶק מיט מיר אין דעם ענין פּון מַשָׂא ומַתָּן,
נייערט נאָר איר אַליין; וואָרים אַפילו אין טעמאַלאָניקע האָט איר
16 געשיקט איינמאָל אוּן ווידער אַמאָל פּאַר מיינע באַדערפענישן.
ניט, וויל איך בין אויסן די מַתָּנה, נייערט איך זוך די פרוכט, וואָס
17 זאָל זיך מערן אויף אייער חֶשבון. איך האָב אָבער אַלצדינג,
18 אוּן איבערגענוג; איך בין זאָט, וויל איך האָב באַקומען פּון
עפּאַפראָדיטוסן די זאַכן פּון אייך, אַ רֵיחַ נִיחוֹחַ ־ אַ באַווילקטער
קָרבן, וואָס איז וואויל־געפעלן פּאַר גאָט. אוּן מיין גאָט וועט
19 מַמלֵא זיין יעדע באַדערפענישׂ אייערע לויט זיין עַשִׁירוּת אין
הערלעכקייט אין יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ. אוּן צו אונדזער גאָט אוּן פאָטער
20 זאָל זיין דער כָּבוֹד לעוֹלָם וָעֶד. אָמֵן. גרוסט אַלע היליקע אין
21 יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ. די ברידער, וואָס זענען מיט מיר, גרוסן אייך.
אַלע היליקע גרוסן אייך, בִּפרַט די, וואָס זענען פּון דעם קיסערס
22 הויזגעזינד. דער חֶסֶד פּון דעם האַר יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ זאָל זיין מיט
23 אייער גייסט.

דער בריוו צו די קאָלאָסער

א פּאָולוס, אַ שליח פון ישוע המשיחַ דורך דעם רָצון פון גאָט,
2 און טימאָטעאוס, אונדזער ברודער, צו די היליקע און געטרייע
בריידער אין מָשיחַן, וואָס זענען אין קאָלאָסע. חֶסֶד צו אייך
3 און שָלום פון גאָט, אונדזער פאָטער. מיר דאַנקען גאָט, דעם
פאַטער פון אונדזער האַר ישוע המשיחַ, און זענען תָמיד מתפַלל
4 פאַר אייך, ווייל מיר האָבן געהערט פון אייער אֱמונה אין ישוע
המָשיחַ, און פון דער ליבע, וואָס איר האָט צו אַלע היליקע,
5 צוליב דער האָפענונג וואָס ליגט באַהאַלטן פאַר אייך אין הימל,
און פון וואָס איר האָט פריער געהערט אין דעם אֱמֶתן וואָרט
6 פון דער בשׂורה טובה, וואָס איז געקומען צו אייך, אַזויווי זי
פרוכטפערט זיך אין מערט זיך אין דער גאַנצער וועלט, ווי אויך
ביי אייך, זינט דעם טאָג, וואָס איר האָט געהערט און דערקענט
7 דעם חֶסֶד פון גאָט אין אֱמת. אַזויווי איר האָט געלערנט
פון עפאַפראַס, אונדזער באַליבטן מיטאַרבעטער, וואָס איז אַ
8 געטרייער דינער פון מָשיחַן פון אייַערטוועגן, און וואָס האָט
9 אונדז אויך מודיע געווען אייער ליבע אין דעם גייסט. צוליב דער
דאָזיקער סיבה הערן אויך מיר, זינט דעם טאָג, וואָס מיר האָבן
דאָס געהערט, ניט אויף מתפַלל צו זיין, בעטנדיק פאַר אייך,
אַז איר זאָלט ווערן פול מיט דעם וויסן פון זיין רָצון אין יעדער
10 גייַסטיקער חָכמה און פאַרשטענדיקייט, צו לעבן ווי עס איז ראוי
פאַר דעם האַר, לויט זיין יעדן באַגער, און צו זיין פרוכטבאַר
אין יעדן גוטן ווערק, און וואַקסן אין דעם קענטעניש פון גאָט;
11 געשטאַרקט מיט יעדער קראַפט, לויט דער מאַכט פון זיין כָּבוד,
12 מיט פרייד צו יעדער אויסדויער און סבלָנות, און דאַנקט דעם
פאָטער, וואָס האָט אונדז מזַכּה געווען צו זיין טיילנעמער אין
13 דעם אַרבטייל פון די היליקע אין ליכט; וואָס האָט אונדז
מַציל געווען פון דער מאַכט פון פינצטערניש, און האָט אונדז

14 אַריבערגעפירט אין דעם מַלכות פון דעם זון פון זיין ליבע, אין
וועמען מיר האָבן די ישועה, די פאַרגעבונג פון אונדזערע זינד.
15 ער איז דאָס אָפּבילד פון גאָט, וועמעס פָּנים מע קען ניט זען, דער
16 בכור פון דער גאנצער באַשאַפונג. וואָרים אין אים איז אַלצדינג
באַשאַפן געוואָרן, אין הימל און אויף דער ערד, זאַכן וואָס מע
זעט, און זאַכן וואָס מע זעט ניט, סיי טראָנען, אָדער ממשלות,
סיי שָׂרות, אָדער מלוכות; אַלצדינג איז באַשאַפן געוואָרן דורך
17 אים און פאַר אים. און ער איז פריער פון אַלצדינג, און אין
18 אים באַשטייט אַלצדינג. און ער איז דער ראש פון דעם ליַב,
די קהילה; ער איז דער אָנהייב, דער בכור פון די טויטע, כדי
19 ער זאָל אין אַלצדינג זיין דער ערשטער. וואָרים עס איז געווען
דער רָצון פון גאָט, אַז אין אים זאָל וואוינען די גאַנצע פולקייט,
20 און דורך אים איבערצוּבעטן אַלצדינג מיט זיך, בעת ער האָט
געמאַכט שָׁלום דורך דעם בלוט פון זיין צלָב; דורך אים, זאָג
איך, סיי דאָס, וואָס איז אויף דער ערד, סיי דאָס, וואָס איז אין
21 הימל. און אייך, וואָס איר זענט אַמאָל געווען פאַרפרעמדט,
22 און אין אייער מַחשָבה שׂונאים אין אייערע בייזע מַעשׂים, האָט
ער אַצינד איבערגעבעטן אין דעם גוף פון זיין פלייש דורך דעם
טויט, כדי אייך פירצושטעלן פאַר אים הייליק און אָן אַ מום און
אָן אַ פלעק; אויב איר וועט נאָר פאַרבלייַבן אין דער אָמונה,
23 געגרונטפעסטיקט און שטאַנדהאַפטיק, און וועט ניט אָפּגערוקט
ווערן פון דער האָפענונג פון דער בשׂורה טובה, וואָס איר האָט
געהערט, און וואָס איז געדרשענט געוואָרן אין גאַנצן באַשאַפֿ
אונטערן הימל, פון וואָס איך, פּאָולוס, בין געוואָרן אַ באַדינער.
24 אַצינד פריי איך מיך אין מיינע ליידן פון אייַערטוועגן, און בין
ממלא, וואָס סאאיז געמינערט אין די יסורים פון מָשיחַן אין מיין
25 פלייש פון זיין ליַבם־וועגן, וואָס איז די קהילה, פון וועלכער איך
בין געמאַכט געוואָרן פאַר אַ באַדינדער, לויט דער אויסטיילונג
פון גאָט, וואָס איז מיר געגעבן געוואָרן פון אייַערטוועגן, כדי
26 ממלא צו זיין דאָס וואָרט פון גאָט, דעם סוד, וואָס איז געווען

פאַרהוילן פון צייטן און דורות; אַצינד אָבער איז ער אַנטפלעקט
27 געוואָרן פאַר זיינע הייליקע, פאַר וועמען גאָט איז וואוילגעפעלן
באַקענט צו מאַכן וואָס סאאיז די עשירות פון דער הערלעכקייט
פון דעם דאָזיקן סוד צווישן די אומות־הָעולם, וואָס איז משיחַ אין
28 אייך, די האָפענונג פון הערלעכקייט. אים מאַכן מיר באַקאַנט,
אוּן וואָרענען יעדן מענטשן אוּן לערנען יעדן מענטשן אין יעדער
חָכמה, כדי מיר זאָלן פירשטעלן יעדן מענטשן גאַנץ אין משיחַן.
29 צוּ דעם מיִ איך מיך אויך, לויט זיין ענערגיע, וואָס ווירקט
דינאַמיש אין מיר.

ב וואָרים איך וואָלט וועלן, אַז איר זאָלט ווּסן, ווי שטאַרק איך
קעמפ פאַר אייך, אוּן פאַר די אין לאַאָדיקיע, אוּן פאַר אַלע,
2 וואָס האָבן מיין פָּנים ניט געזען, כדי זייערע הערצער זאָלן
זיין געטרייסט, צונויפגעהעפט אין ליבע, אוּן צוּ דער גאַנצער
עשירות פון דער פולער פאַרזיכערונג פון פאַרשטענדיקייט, כדי
3 זיי זאָלן פאַרשטיין דעם סוד פון גאָט, אוּן פון משיחַן, אין וועמען
4 סע זענען פאַרבאָרגן אַלע אוצרות פון חָכמה אוּן ווּסן. דאָס
זאָג איך, כדי קיינער זאָל אייך ניט נאַרן מיט גלאַטע רייד.
5 וואָרים, הגַם איך בין אָפּוועזנד אין דעם לייַב, דאָך בין איך מיט
אייך אין דעם גייסט, אוּן פריי מיך צוּ זען דעם סֵדר פון אייער
לעבן, אוּן די שטאַנדהאַפטיקייט פון אייער אֱמונה אין משיחַן.
6 דעריבער, אַזויווי איר האָט מקַבל געווען יֵשוּע הַמָשיחַ, דעם
7 האַר, אַזוי לעבט אין אים, איינגעוואָרצלט אוּן אויפגעבויט אין
אים, אוּן באַפעסטיקט אין דער אֱמונה, אַזויווי איר זענט געלערנט
8 געוואָרן, פול מיט דאַנקלויב. גיט אַכטונג, אַז קיינער זאָל
פון אייך ניט מאַכן קיין זאַקרויב דורך פילאָזאָפיע אוּן פוסטן
באַטרוג, לויט דער מסורה פון מענטשן, לויט די יסודות פון דער
9 וועלט, אוּן ניט לויט משיחַן. וואָרים אין אים וואוינט די גאַנצע
10 פולקייט פון דער לייבלעכער גאָטהייט, אוּן אין אים זענט איר
דערפילט. ער איז דער הויפּט פון יעדער ממשָלה אוּן מאַכט;
11 אין וועמען אויך איר זייט געמַלט געוואָרן מיט אַ מִילה, וואָס איז

געטאָן געוואָרן ניט מיט הענט, דורך דעם אויסטאָן פון דעם ליב
פון פלייש אין דער מילה פון משיחן, בעת איר זענט מיט אים
באַגראָבן געוואָרן אין דער טבילה, אין וועלכער איר זענט אויך
מיט אים אויפגעשטאַנען דורך אמונה אין דער וירקונג פון גאָט,
וואָס האָט אים מחיה־מתים געווען. און אייך, וואָס זענט געווען
טויט דורך אייערע עבֿירות און דער ערלה פון אייער פלייש,
אייך האָט ער לעבעדיק געמאַכט אינאיינעם מיט אים בעת
ער האָט אונדז מוחל געווען אַלע אונדזערע עבֿירות, מיט דעם
אויסמעקן דעם שטאַר, וואָס איז געשריבן געוואָרן אין חוקים, וואָס
זענען קעגן אונדז, וואָס זענען דער היפוך צו אונדז; און ער האָט
דאָס באַזייַטיקט פון דעם וועג און אים צוגענאָגלט צו דעם צלב.
ער האָט אויסגעטאָן די שָׂרים און די געוועלטיקער, און האָט זיי
אַרויסגעשטעלט אָפן צו שאַנד, בעת ער האָט זיי מנצח־חַ געווען
אין אים. דעריבער זאָל אייך קיינער ניט משפטן וועגן עסן אָדער
טרינקען, אָדער אין שייכות פון אַ יום־טוב, אָדער אַ ראָש־חודש,
אָדער אַ שבת; וואָס זענען אַ שאָטן פון די זאַכן, וואָס וועלן
קומען; דער עצם אָבער איז משיחַ. לאָז קיינער אייך ניט
באַרויבן פון אייער שכר דורך אַ פריוויליקער הכנָעה און דער
דינונג פון מַלאָכים, און באַשטייט אויף די זאַכן, וואָס ער האָט
געזען, און איז גאַווֶהדיק אָנגעבלאָזן דורך זיין גשמיותדיקן שכל,
און האַלט זיך ניט אָן אין דעם קאָפּ, פון וועמען דער גאַנצער גוף,
וואָס ווערט גענערט און צוזאַמען־געהעפט דורך די קנעכלעך און
בענדער, ואַקסט מיט דעם וואוקס פון גאָט. אויב איר זענט מיט
משיחַן אָפּגעשטאָרבן פון די יסודות פון דער וועלט, פאַרוואָס
טוט איר אייך אונטערטעניק מאַכן, גלייך ווי איר וואָלט געלעבט
אין דער וועלט, צו חוקים: מע טאָר ניט אָנרירן, ניט פאַרזוכן,
ניט אָנטאָפּן, (אַלץ אַוועק זאַכן, וואָס ווערן פאַרלענדט מיט דעם
באַנוצן), לויט די געבאָטן און לערנונגען פון מענטשן? יאָ, די
דאָזיקע זאַכן האָבן אַן אויסזען פון חכמה אין ווילקער עבודה,
אין הכנָעה, און שטרענגקייט צו דעם ליב אָבער זיי ברענגען

ניט קיין שום נוצן, אַחוץ נאָר די באַפרידיקונג פון דעם פלייש.
ג דעריבער, אויב איר זענט אויפגעשטאַנען אינאיינעם מיט מָשִׁיחַן,
זוכט דאָס, וואָס איז אויבן, וואו מָשִׁיחַ זיצט ביי דער רעכטער
2 האַנט פון גאָט. טראַכט וועגן דעם, וואָס איז אויבן, אוּן ניט וועגן
3 דעם, וואָס איז אויף דער ערד. וואָרים איר זענט געשטאָרבן,
4 אוּן אייער לעבן איז פאַרבאָרגן מיט מָשִׁיחַן אין גאָט. בעת
מָשִׁיחַ, וואָס איז אייער לעבן, וועט אַנטפלעקט ווערן, דעמאָלט
וועט איר מיט אים אויך אַנטפלעקט ווערן אין הערלעכקייט.
5 טייט דעריבער אייערע זינדיקע נטיות, וואָס זענען אויף דער
ערד: זנות, טומאה, תַּאווה, בייזע גלוסטונג, אוּן גייציקייט, וואָס
6 איז עבודה־זָרה; איבער דעם קומט דער גרימצאָרן פון גאָט
7 אויף די קינדער פון ווידערשפעניקייט. אין יענע זאַכן זענט איר
8 אויך אַמאָל גענאַדלט, בעת איר האָט געלעבט אין זיי. אַצינד
אָבער זאָלט איר פון זיך אָפּטאָן אָט־דאָס אַלץ: כַּעס, גרימצאָרן,
9 רשעות, לעסטערונג, נִיבול־פֶּה פון אייער מויל. זאָגט ניט קיין
ליגן איינער דעם אַנדערן, נאָכדעם ווי איר האָט אויסגעטאָן
10 דעם אַלטן מענטשן מיט זיינע מעשים, אוּן האָט אָנגעטאָן דעם
נייעם מענטשן, וואָס ווערט באַנייט מיט דערקענטעניש לויט
11 דעם אָפּבילד פון דעם, וואָס האָט אים באַשאַפן, וואו סע איז
מער ניט פאַראַן קיין גוי אוּן יִד, מִילה אוּן עָרלה, פרעמדער,
סקיטיער, קנעכט, פרייער, נייערט מָשִׁיחַ איז אַלץ, אוּן אין
12 אַלץ. טוט דעריבער אָן, ווי גאָטס אויסדערווילטע, הייליקע
אוּן באַליבטע, אַ האַרץ פון רַחמָנות, גוטהאַרציקייט, ענווות,
13 פרידלעכקייט, געדולדיקייט; פאַרטראָגט איינער דעם אַנדערן,
אוּן זייט מוחל איינער דעם אַנדערן, אויב איינער האָט זיך אויף
וואָס צו באַקלאָגן קעגן עמיצן; אַזויווי דער האַר האָט אייך מוחל
14 געווען, אַזוי זאָלט איר אויך טון. אוּן איבער אַלץ טוט אָן ליבע,
15 וואָס איז די פאַרבינדונג פון שלֵימות. אוּן זאָל דער שָׁלום פון
מָשִׁיחַן געווען אין אייערע הערצער, צולִיב וואָס איר זענט
16 אויך באַרופן אין איין לַיִב, אוּן זייט דאַנקבאַר. זאָל דאָס וואָרט

פּון מָשִׁיחַן אין אייך וואוינען בשפע: אין יעדער חָכמה לערנט
אוּן וואָרענט איינער דעם אַנדערן מיט תְּהִילות, אוּן תִּשבָּחות,
אוּן גײַסטיקע נגוּנים, אוּן זינגט צוּ גאָט מיט דאַנקבאַרקייט אין
17 אייערע הערצער. אוּן וואָס נאָר איר טוט, אין וואָרט, אָדער
אין ווערק, טוט אַלץ אין דעם נאָמען פּון דעם האַר ײשוּע, אוּן
18 דאַנקט דורך אים גאָט, דעם פאָטער. ווייבער, זייט אונטערטעניק
19 אייערע מענער, ווי עס איז רָאוי אין דעם האַר. מענער,
האָט ליב אייערע וויבער, אוּן זייט ניט פאַרביטערט קעגן זיי.
20 קינדער, פאָלגט אייערע עלטערן אין אַלצדינג, וואָרים דאָס איז
21 וואוילגעפעלן אין דעם האַר. פאָטערס, דערצערנט ניט אייערע
22 קינדער, כדי זיי זאָלן ניט פאַרלירן דעם מוט. קנעכט, פאָלגט
אין אַלצדינג די, וואָס זענען אייערע האַרן לויט דעם פלייש, ניט
מיט אויגן־דינסט, מענטשן גענפעלן צוּ ווערן, נייערט מיט דער
23 אויפריכטיקייט פּון האַרצן, מיט מוֹרא פאַר גאָט. אוּן וואָס נאָר
איר טוט, זאָלט איר טאָן מיט האַרץ, ווי פאַר גאָט, אוּן ניט
24 פאַר מענטשן; ווייל איר ווייסט, אַז פּון גאָט וועט איר באַקומען
אייער פאַרגעלטונג פּון דער ירושה; איר דינט דעם האַר מָשִׁיחַ.
25 וואָרים דער, וואָס טוט אומרעכט, וועט צוריק פאַרגאָלטן ווערן
פאַר דעם אומרעכט, וואָס ער האָט געטאָן; אוּן דאָרטן איז ניטאָ
קיין נושׂא־פָּנים זיין.

ד האַרן, גיט אייערע קנעכט דאָס, וואָס סע איז רעכט אוּן גלייך,
2 ווייל איר ווייסט, אַז אויך איר האָט אַ האַר אין הימל. האַלט
תָּמיד אי איין מִתפַּלֵל זיין, אוּן וואַכט דערין מיט דאַנקלויב;
3 זייט מִתפַּלֵל צוּגלייך אויך פאַר אונדז, אַז גאָט זאָל עפענען
פאַר אונדז אַ טיר פאַר דעם וואָרט, צוּ דרשענען דעם סוֹד
4 פּון מָשִׁיחַן, צולִיב וואָס איך בין אין קייטן, כדי איך זאָל עס
5 אַנטפּלעקן, ווי איך באַדאַרף צוּ רעדן. פירט זיך אין חָכמה
6 קעגן די, וואָס זענען אין דרויסן, אוּן לייזט אוים די צייט. זאָלן
אייערע רייד זיין תָּמיד מיט חֵן, געווירצט מיט זאָלץ, כדי איר
זאָלט פאַרשטיין וויאַזוי איר דאַרפט ענטפערן יעדן איינעם.

7 ווי סע האַלט מיט מיר, וועט אייך מודיע זיין טיכיקום, דער
בַּאַליבטער ברודער אוּן געטרייער דינער אוּן מיטקנעכט אין
8 דעם האַר. אים האָב איך צו אייך געשיקט צוליב דעם דאָזיקן
צוועק טאַקע, כדי איר זאָלט ווּיסן אוּנדזער צושטאַנד, אוּן כדי
9 ער זאָל טרייסטן אייערע הערצער, אינאיינעם מיט אָנעסימוסן,
דעם געטרייען אוּן באַליבטן ברודער, וואָס איז איינער פוּן אייך.
זיי וועלן אייך מודיע זיין פוּנוועגן אַלצדינג, וואָס דאָ איז געשען.
10 אַריסטאַרכוס, מיין מיט־געפאַנגענער, גרוסט אייך, אוּן מאַרקוס,
דאָס געשוועסטער־קינד פוּן בַּר־נַבָּאן (וועגן וועמען איר האָט
באַקומען באַפעלן; אויב ער וועט קומען צו אייך, זאָלט איר
11 אים אויפנעמען), אוּן יֵשׁוּעַ, וואָס וועלט אָנגערופן יוסטוס, די
דאָזיקע זענען די איינציקע פוּן די געמַלטע, וואָס זענען מיינע
מיטאַרבעטער פאַר דעם מַלכות פוּן גאָט, אוּן וואָס זענען געווען
12 אַ טרייסט פאַר מיר. עפאַפראַס, וואָס איז איינער פוּן אייך,
אַ קנעכט פוּן יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, גרוסט אייך; ער קעמפט פאַר
אייך תָּמיד אין זיינע תפילות, אַז איר זאָלט שטיין גאַנץ אוּן
13 פאַרזיכערט אין דעם פוּלן רָצון פוּן גאָט. וואָרים איך זאָג
עֵדות אויף אים, אַז ער גיט זיך אַ סַך מי פאַר אייך, אוּן פאַר
14 די אין לאַאָדיקיע, אוּן פאַר די אין הירפאָלים. לוקאָס, דער
15 באַליבטער רופא, אוּן דעמאָס, גרוסן אייך. גרוסט די ברידער
וואָס זענען אין לאַאָדיקיע, אוּן נימפאַס, אוּן דער קהילה, וואָס איז
16 אין איר הויז. אוּן נאָכדעם ווי דער דאָזיקער בריוו וועט געלייענט
ווערן צווישן אייך, זעט, אַז ער זאָל אויך געלייענט ווערן אין דער
קהילה פוּן די לאַאָדיקיער; אוּן אַז איר זאָלט אויך לייענען דעם
17 בריוו פוּן לאַאָדיקיע. אוּן זאָגט ארכיפוסן: גיב אַכטונג אויף
דעם דינסט, וואָס דו האָסט מקבל געווען אין דעם האַר, אוּן אַז
18 דו זאָלסט אים דערפילן. דער גרוס פוּן מיר, פאָולוס, מיט מיין
אייגענער האַנט. געדענקט מיינע קייטן. חֶסֶד זאָל זיין מיט אייך.

דער ערשטער בריוו צו די טעסאַלאָניקער

א פּאָולוס, און סילוואַנוס, און טימאָטעאוס, צו דער קהילה פון
די טעסאַלאָניקער אין גאָט דעם פאָטער און דעם האַר ייִשוּעַ
2 המָשִׁיחַ; חֶסֶד צו אייך און שָׁלום. מיר דאַנקען תָּמיד גאָט פאַר
3 אייך אַלע, בעת מיר דערמאָנען אייך אין אונדזערע תּפִלות; און
אָן אויפהער געדענקען מיר פאַר גאָט, אונדזער פאָטער, אייער
ווערק פון אֱמונה, און מי פון ליבע, און געדולדיקייט פון האָפענונג
4 אין אונדזער האַר ייִשוּעַ המָשִׁיחַ. וואָרים מיר וויסן, ברידער
5 באַליבט פון גאָט, אייער אוסדערווייַלטקייט, וויאַזוי אונדזערע
בשׂורה טובה איז צו אייך געקומען ניט נאָר אין וואָרט אַליין,
נייערט אויך אין גבורה און אין דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, און אין אַ
סַך זיכערקייט; אַזוויוי איר וויסט וואָסערע מִין מענטשן מיר
6 האָבן זיך אַרויסגעוויזן קעגן אייך פון אייַרטוועגן. און איר זענט
געוואָרן נאָכמאַכער פון אונדז און פון דעם האַר, בעת איר האָט
מקַבל געווען דאָס וואָרט אין אַ סַך עינויים מיט פרייד פון דעם
7 רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, אַזוי, אַז איר זענט געוואָרן אַ בייַשפּיל פאַר אַלע,
8 וואָס גלויבן אין מאַקעדאָניע און אין אַכאַיאַ. וואָרים פון אייך איז
געהערט געוואָרן דאָס וואָרט פון גאָט, ניט נאָר אין מאַקעדאָניע
און אַכאַיאַ, נייערט אין איטלעכן אָרט איז אַרויסגעגאַנגען אייער
אֱמונה אין גאָט, אַזוי, אַז מיר האָבן ניט נייטיק עפּעס דערפון
9 צו רעדן. וואָרים זיי אַליין דערציילן וועגן אונדז, וואָסער מִין
אַרײַנגאַנג מיר האָבן געהאַט ביי אייך, און וויאַזוי איר האָט אייך
אַוועקגעקערט פון אָפּגעטער צו גאָט, צו דינען אַ לעבעדיקן און
10 אֱמֶתן גאָט, און צו וואַרטן אויף זיין זון פון הימל, וועמען ער האָט
מחַיֵה־מֵתים געווען, אויף ייִשוּעַן, וואָס איז אונדז מַציל פון דעם
גרימצאָרן, וואָס וועט קומען.

ב וואָרים איר אַליין וויסט, ברידער, אַז אונדזער באַזוך ביי אייך

2 איז ניט געווען אומזיסט; הֶיות אָבער מיר האָבן פריער געליטן
אוּן זענען פאַרשעמט געוואָרן אין פילִיפּי, ווי איר ווייסט, האָבן
מיר זיך געשטאַרקט אין אונדזער גאָט אייך צו דַרשנען די
3 בשׂורה טובה פון גאָט אין אַ סַך קאַמפּ. וואָרים אונדזער
קול־קורא קומט ניט פון טָעות, ניט פון טומאה, אויך ניט אין
4 רַמָאות, נייערט אַזוִיווי מיר זענען געפּוּנען געוואָרן באַגלויבט
פון גאָט צו זיין אָנפאַרטרויט מיט דער בשׂורה טובה, אַזוי
רעדן מיר; ניט ווי געפעלן צו ווערן מענטשן, נייערט גאָט, וואָס
5 פרוּאווט אונדזערע הערצער. וואָרים מיר האָבן קיינמאָל ניט
געניצט חַניפה־רייד, ווי איר ווייסט, אויך ניט קיין אויסרעד פון
6 קאַרגשאַפט (גאָט איז אַן עֵדות); אויך האָבן מיר ניט געזוכט
קיין כָּבוד פון מענטשן, ניט פון אייך אוּן ניט פון אַנדערע,
הַגם מיר האָבן געקענט פאָדערן אָנגעזעענקייט ווי שלִיחים פון
7 מָשִׁיחַן. נייערט מיר זענען געווען צאַרט צווישן אייך, פונקט ווי
8 אַ זייגערין נערט אירע אייגענע קינדער; אַזוי האָבן עם אונדז
געצויגן צו אייך, אוּן מיר זענען גרייט געווען צו טיילן זיך מיט
אייך, ניט נאָר די בשׂורה טובה פון גאָט, נייערט אויך אונדזער
9 אייגן לעבן, מַחמת איר זענט אונדז געוואָרן זייער טייער. וואָרים
איר געדענקט, ברידער, אונדזער מי אוּן אָנשטרענגונג; טאָג
אוּן נאַכט האָבן מיר געאַרבעט, כדי מיר זאָלן קיינעם פון אייך
ניט פאַלן צו לאַסט, אוּן האָבן פאַר אייך געדַרשנט די בשׂורה
10 טובה פון גאָט. איר זענט עֵדות, אוּן אויך גאָט, ווי הייליק
אוּן רעכטפאַרטיק אוּן אומשולדיק מיר האָבן זיך פאַרהאַלטן
11 לגַבי אייך, וואָס גלויבן; וויל איר ווייסט וויאַזוי מיר האָבן אייך
מַזהיר געווען, אוּן אייך דערמאָוטיקט, וי אַ פאָטער זיינע אייגענע
12 קינדער, אוּן האָבן עֵדות געזאָגט, אַז איר זאָלט גיין וועדיק
פאַר גאָט, וואָס באַרופט אייך צו זיין מַלכות אוּן הערלעכקייט.
13 אוּן צוליב דעם דאַנקען מיר תָּמיד גאָט, וואָס בעת איר האָט
דערהאַלטן דאָס וואָרט פון גאָט, וואָס איר האָט געהערט פון
אונדז, האָט איר עס מקַבל געווען, ניט ווי דאָס וואָרט פון
מענטשן

מענטשן, נייערט ווי עס איז אין דעראָמָתן, דאָס וואָרט פּון גאָט,
וועלכער ווירקט אויך אין אייך, וואָס גלויבן. וואָרים איר,
14 בריידער, זענט געוואָרן נאָכמאַכערס פּון די קהילות פּון גאָט
אין ישוּעַ המשיחַ, וואָס זענען אין יהודה, וואָרים איר האָט דאָס
זעלבע געליטן פּון אייערע אייגענע לאַנדסלײַט, ווי זיי פּון די יידן,
וואָס האָבן געהרגעט סיי דעם האַר ישוּעַ אוּן די נביאים, אוּן
15 האָבן אונדז אַרויסגעטריבן, אוּן טוען ניט וואויל־געפעלן גאָט, אוּן
זענען דערווידער אַלע מענטשן, ווייל זיי פאַרווערן אונדז צו רעדן
16 צו די גויים, אַז זיי זאָלן גערעטעוועט ווערן, כּדי תּמיד ממלא צו
זיין זייערע זינד; אָבער דער גרימצאָרן האָט זיי שוין דערגרייכט
גאָר אין גאַנצן. מיר אָבער, בריידער, נאָכדעם ווי מיר זענען אויף
17 אַ שעה באַרויבט געוואָרן פּון אייער פּנים, אָבער ניט אין האַרצן,
18 האָבן שטאַרק חשׁק געהאַט צו זען אייער פּנים; דעריבער האָבן
מיר געוואָלט קומען צו אייך, טאַקע איך פּאָולוס, איינמאָל אוּן
19 נאָכאַמאָל, אוּן דער שטן האָט אונדז געשערט. וואָרים וואָס איז
אונדזער האָפענונג, אָדער פרייד, אָדער קרוין פּון באַרימטקייט
פאַר אונדזער האַר ישוּעַ ביי זיין קומען? צי זענט איר עם דען
ניט? וואָרים איר זענט אונדזער כּבוד אוּן פרייד.
20
דעריבער, בעת מיר האָבן עם מער ניט געקענט דערטראָגן, ג
2 זענען מיר נַחת־רוּחַ געווען צו פאַרבלײַבן אַליין אין אַטען, אוּן
האָבן געשיקט טימאָטעאוסן, אונדזער ברודער אוּן גאָטס דינער
אין דער בשׂורה טובה פּון משיחַן, אייך צו שטאַרקן אוּן טרייסטן
3 פּונוועגן אייער אֱמונה, אַז קיינער זאָל זיך ניט וואַקלען איבער די
דאָזיקע צָרות. וואָרים איר אַליין וויסט, אַז צו דעם זענען מיר
4 באַשטימט געוואָרן. וואָרים בעת מיר זענען געווען מיט אייך,
האָבן מיר אייך פאָרויסגעזאָגט, אַז מיר וועלן ליידן צָרות, אַזוויוי
5 עס איז געשען, אוּן ווי איר ווייסט עס. צוליב דעם, בעת איך
האָב עם שוין מער ניט געקענט דערטראָגן, האָב איך געשיקט
זיך צו דערווייסן פּונוועגן אייער אֱמונה, טאָמער האָט אייך דער
מנסה דורך עפּעם געבראַכט צו אַ נסיון, און אונדזער מי איז

6 געווען אומזיסט. אָבער אַצינד, בעת טימאָטעאוס איז געקומען
פון אייך צו אונדז, און האָט אונדז געבראַכט די גוטע בשׂורה
פון אייער אֱמונה און ליבע, און אַז איר געדענקט אונדז תּמיד
7 צום גוטן, און בענקט אונדז צו זען, אַזוי‌וי מיר אויך אייך, זענען
מיר דערפאַר, ברידער, איבער אייך געטרייסט געווָארן אין אַלע
8 אונדזערע צָרות און נויט, דורך אייער אֱמונה; וואָרים איצט
9 לעבן מיר, טאָמער איר שטייט פעסט אין דעם האַר. וואָרים
וואָסער דאַנק קענען מיר אָפּגעבן גאָט פאַר אייך, פאַר דער
גאַנצער פרייד, מיט וועלכער מיר פרייען זיך פון אײַערטוועגן
10 פאַר אונדזער גאָט? טאָג און נאַכט בעטן מיר זייער, אַז מיר זאָלן
זען אייער פָּנים, און זאָלן דערגאַנצן דאָס, וואָס איז געמינערט
11 אין אייער אֱמונה. און זאָל אונדזער גאָט און פאָטער אַליין,
12 און אונדזער האַר ישׁוּעַ, פירן אונדזער וועג צו אייך. און זאָל
דער האַר אייך מאַכן וואַקסן און מערן זיך אין ליבע איינער צום
13 אַנדערן, און צו אַלע מענטשן, אַזוי‌וי אויך מיר טוען צו אייך, כדי
ער זאָל שטאַרקן אייערע הערצער, אַז זיי זאָלן זײַן פֿאָן אַ מום אין
היליקייט פאַר אונדזער גאָט און פאָטער, בעת דעם קומען פון
אונדזער האַר ישׁוּעַ מיט אַלע זיינע היליקע.

ד 1 צום סוף, ברידער, בעטן מיר אייך און זענען אייך מַזהיר אין דעם
האַר ישׁוּעַ, אַז אַזוי‌וי איר האָט מקבל געווען פון אונדז וויאַזוי
איר דאַרפט זיך פירן און וואויל‌געפעלן וועלן גאָט, און טאַקע
אַזוי וי איר טוט דאָס, זאָלט איר עס טאָן אַלץ מער און מער.
2 וואָרים איר וויסט וואָסער געבאָט מיר האָבן אייך געגעבן דורך
3 דעם האַר ישׁוּעַ. וואָרים דאָס איז דער רָצון פון גאָט, אייער
4 הייליקייט: אַז איר זאָלט זיך צוריקהאַלטן פון זנות; אַז יעדער
איינער פון אייך זאָל וויסן וואַזוי אַליין צו באַהערשן זיין אייגענע
5 כֶּלי אין הייליקייט און כָּבוד; ניט אין דער גלוסטונג פון תַּאוה,
6 אַזוי‌וי די גויים, וואָס קענען ניט גאָט. אַז קיינער זאָל ניט עובר
זיין און באַטריגן זיין ברודער אין דעם ענין; וואָרים גאָט איז
זיך נוקם אויף דעם אַלעם, אַזוי‌וי מיר האָבן אייך אויך פאָרויס

7 מַזהיר געווען אוּן אויפגעוויזן. וואָרים גאָט האָט אונדז באַרופן
8 ניט צוּ טומאה, נייערט צוּ קדושה, דעריבער, דער וואָס טוט עס
פאַראַכטן, פאַראַכט ניט קיין מענטשן, נייערט גאָט, וואָס גיט
9 אייך זיין רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ. אוּן וואָס שַייך די ליבע פוּן די ברידער,
האָט איר ניט נייטיק, מע זאָל אייך שרייבן, וואָרים איר אַליין
זענט געלערנט געוואָרן פוּן גאָט, ליב צוּ האָבן איינער דעם
10 אַנדערן. וואָרים איר טוט עס אויך בנוגע אַלע ברידער, וואָס
זענען אין מאַקעדאָניע. מיר זענען אייך אָבער מַזהיר, ברידער, אַז
11 איר זאָלט טאָן מער אוּן מער, אוּן אַז איר זאָלט זיך לערנען צוּ
זיין רויִק, אוּן טאָן דאָס אייַעריקע, אוּן צוּ אַרבעטן מיט אייערע
12 הענט, אַזוויוו מיר האָבן אייך געבאָטן, כדי איר זאָלט אייך פירן
אָנשטענדיק קעגן די, וואָס זענען אין דרויסן, אוּן איר זאָלט ניט
13 דאַרפן אָנקוּמען צוּ קיינעם ניט. אוּן מיר ווילן פוּן אייך ניט
פאַרהויילן, ברידער, פוּנוועגן די, וואָס זענען אייַנגעשלאָפן, כדי
איר זאָלט זיך ניט מצַער זיין, אַזוויוו די אויבעריקע, וואָס האָבן
14 ניט קיין האָפענונג. וואָרים אויב מיר גלויבן, אַז יֵשוּע איז
געשטאָרבן אוּן איז ווידער אויפגעשטאַנען, אַזוי וועט אויך גאָט
ברענגען די, וואָס זענען אייַנגהעשלאָפן אין יֵשוּעַ, אינאיינעם
15 מיט אים. וואָרים דאָס זאָגן מיר אייך דורך דעם וואָרט פוּן גאָט,
אַז מיר, וואָס לעבן, אוּן זענען איבערגעבליבן ביז אוּיף דעם
קוּמען פוּן דעם האַר, וועלן בשום־אופן זיך ניט קוּמען פריער
16 פוּן די, וואָס זענען אייַנגעשלאָפן. וואָרים דער האַר אַליין וועט
אַראָפנידערן פוּן הימל מיט אַ שאַלן, מיט דעם קול פוּן דעם
שַר־הַמַלאָכים, אוּן מיט דעם שופר פוּן גאָט; אוּן די טויטע אין
17 מָשִׁיחַן וועלן קוֹדֶם אויפשטיין; דערנאָך וועלן מיר, וואָס לעבן,
וואָס זענען איבערגעבליבן אַרויפגעכאַפט ווערן צוזאַמען מיט זיי
אין די וואָלקנס, צוּ באַגעגענען דעם האַר אין דער לופט; אוּן אַזוי
18 וועלן מיר תָּמיד זיין מיט דעם האַר. דעריבער, טרייסט אייַנער
דעם אַנדערן מיט די דאָזיקע וועַרטער.

ה 5 אוּן וואָס שַייך די צייטן אוּן זמַנים, ברידער, האָט איר ניט נייטיק,
אז

2 אַז מע זאָל אייך דאַרפן שרייבן. וואָרים איר אַליין וויסט גאַנץ
גוט, אַז דער טאָג פון דעם האַר קומט אַזוויוו אַ גנב אין דער
3 נאַכט. בעת זיי זאָגן: שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה, דעמאָלט וועט קומען אויף
זיי פּלוצים אַ בראָך, ווי די ווייַען פון אַ געווינערין; און זיי וועלן
4 בשום־אופן ניט אַנטרינען. איר אָבער, ברידער, זענט ניט אין
דער פינצטערניש, אַז יענער טאָג זאָל אייך באַפאַלן ווי אַ גנב;
5 וואָרים איר אַלע זענט קינדער פון ליכטיקייט, און קינדער פון
דעם טאָג; מיר זענען ניט פון דער נאַכט, אויך ניט פון דער
6 פינצטערניש. לאָמיר דעריבער ניט שלאָפן, ווי סע טוען די
7 איבעריקע, נייערט לאָמיר וואַכן און ניכטער זיין. וואָרים די, וואָס
שלאָפן, שלאָפן אין דער נאַכט: און די, וואָס זענען שיכור, זענען
8 שיכור אין דער נאַכט. מיר אָבער, הֱיות מיר זענען פון דעם
טאָג, לאָמיר ניכטער זיין, און אָנטאָן דעם פּאַנצער פון אֱמונה
9 און ליבע, און פּאַר אַ קוואָר, די האָפענונג פון ישועה. וואָרים
גאָט האָט אונדז ניט באַשטימט פאַר גרימצאָרן, נייערט פאַר
10 דער אַרבונג פון ישועה דורך אונדזער האַר יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, וואָס
איז פאַר אונדז געשטאָרבן, כדי, צי מיר וואַכן אָדער שלאָפן,
11 זאָלן מיר לעבן אינאיינעם מיט אים. בכֵּן, טרייסט איינער
דעם אַנדערן, און בויט אויף אייגנער דעם אַנדערן, אַזוויוו איר
12 טוט אויך. מיר בעטן אייך אָבער, ברידער, איר זאָלט האָבן
דרך־ארץ פאַר די, וואָס מיען זיך צווישן אייך, און שטייען איבער
13 אייך אין דעם האַר, און וואָס זענען אייך מַזהיר, און אַז איר זאָלט
פאַר זיי האָבן דֶּרֶך־אֶרֶץ אין ליבע פונווענען זייער ווערק. לעבט
14 בשָׁלום צווישן זיך. און מיר זענען אייך מַזהיר, ברידער, וואָרנט
די אומאָרנטלעכע, דערמוטיקט די וויַיך־האַרציקע, שטיצט די
15 שוואַכע, זייט געדולדיק קעגן אַלע. זעט אַז קיינער זאָל קיינעם
ניט פאַרגעלטן שלעכטס פאַר שלעכטס, נייערט זוכט תָּמיד צו
16 טאָן גוטס איינער דעם אַנדערן, און צו אַלע מענטשן. זייט תָּמיד
17, 18 פריילעך, זייט מִתפַּלֵל אָן אויפהער; דאַנקט דעם אייבערשטען
פאַר אַלצדינג; וואָרים דאָס איז דער רָצון פון גאָט פאַר אייך
אין

19, 20 אין ײשׂוּעַ הַמָּשִׁיחַ. לעשט ניט דעם גייסט; זייט ניט מבֿזה דאָם
21 נבֿיאות זאָגן; פּרואווט אוים אַלצדינג, האַלט פעסט דאָס, וואָס
22, 23 איז גוט; דערוויטערט אייך פּון יעדער פּאָרם פון שלעכטס. אוּן
דער גאָט פון שָׁלוֹם אַליין זאָל אייך היליקן בשלֵימוּת; אוּן זאָל
אייער גייסט אוּן נשָׁמה אוּן גוף זיין אין גאַנצן אָפּגעהיט אָן אַ מוּם
24 ביי דעם קוּמען פון אוּנדזער האַר ײשׂוּעַ הַמָּשִׁיחַ. געטריי איז דער,
25 וואָס האָט אייך באַרופן, אוּן וואָס וועט עס אויך טאָן. ברידער,
26 זייט מִתפַּלֵל פאַר אוּנדז. גרוסט אַלע ברידער מיט אַ היליקן
27 קוּש. איך באַשווער אייך ביי דעם האַר, אַז דער דאָזיקער בריוו
28 זאָל געלייענט ווערן פאַר אַלע ברידער. דער חֶסֶד פון אוּנדזער
האַר ײשׂוּעַ הַמָּשִׁיחַ זאָל זיין מיט אייך.

דער צווייטער בריוו צו די טעסאַלאָניקער

א פּאָולוס, און סילוואַנוס, און טימאָטעאוס, צו דער קְהִילה פון די
טעסאַלאָניקער אין גאָט, אונדזער פאָטער, און דעם האַר ייִשוּעַ
2 הַמָשִׁיחַ: חֶסֶד צו אייך און שָׁלום פון גאָט, דעם פאָטער, און דעם
3 האַר ייִשוּעַ הַמָשִׁיחַ. מיר זענען מחויב תָּמיד צו דאַנקען גאָט
פאַר אייך, ברידער, ווי סע דאַרף צו זיין, ווָארים אייער אֱמוּנה
וואַקסט זייער שטאַרק, און די ליבע פון יעטווידן פון אייך מערט
4 זיך פון איינעם צום אַנדערן אַזוי, אַז מיר אַליין רימען זיך מיט אייך
אין די קְהִילות פון גאָט פונוועגן אייער סַבלָנות און אֱמוּנה אין
אַלע אייערע רדִיפות און אין די צָרות, וואָס איר טראָגט אויבער.
5 דאָס איז אַן אָפּענער צייכן פון דעם רעכטפאַרטיקן מִשפּט פון
גאָט, כדי איר זאָלט גערעכנט ווערן צו זיין ָראוי פאַר דעם
6 מַלכות פון גאָט, פאַר וועלכן איר טוט אויך לייִדן; בכֵּן, אויב
עס איז רעכט ביי גאָט צו פאַרגעלטן פיין צו די, וואָס פייניקן
7 אייך, און אייך, וואָס זענט געפּייניקט, מנוחה מיט אונדז, ביי דער
אַנטפּלעקונג פון דעם האַר ייִשוּעַ פון הימל מיט די מַלאָכים פון
8 זיין שטאַרקייט אין פלאַמיקן פייער, בעת ער וועט פאַרגעלטן
נקָמה צו די, וואָס קענען ניט גאָט, און צו די, וואָס געהאָרכן
9 ניט די בשׂורה טובה פון אונדזער האַר ייִשוּע. זיי וועלן לייִדן
די שטראָף פון אייביקער פאַרדאַרבונג פון פּאַר דעם פָּנים פון
10 דעם האַר און פון דער הערלעכקייט פון זיין מאַכט, בעת ער
וועט קומען פאַרהערלעכט צו ווערן ביי זיינע הייליקע, און ווערן
באַוואונדערט פון אַלע גלויביקע, ווָארים אונדזער עֵדות ביי אייך
11 איז געווען באַגלויבט. אויבערדעם זענען מיר אויך תָּמיד מִתפַּלֵל
פאַר אייך, אַז אונדזער גאָט זאָל אייך האַלטן צו זיין ָראוי אין
אייער באַרופונג, און זאָל דערפילן מיט שטאָרקייט יעדן באַגער
12 פון גוטסקייט און טוואונג פון אֱמוּנה, כדי דער נאָמען פון אונדזער

האַר ייִשוּעַ זאָל זיין אין אייך פֿאַרהערלעכט, אוּן איר אין אים,
לויט דעם חֶסֶד פּוּן אוּנדזער גאָט אוּן דעם האַר ייִשוּעַ הַמָּשִׁיחַ.

ב אוּן מיר בעטן אייך, ברידער, אין שייכות מיט דעם קוּמען פּוּן
אוּנדזער האַר ייִשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, אוּן אוּנדזער איינזאַמלונג צוּ אים,
2 אַז אייער פֿאַרשטאַנד זאָל ניט פֿלוּצים צעריבט ווערן, אוּן אויך
ניט דערשראָקן ווערן, סיי דוּרך אַ גייסט, אָדער דוּרך אַ וואָרט,
אָדער דוּרך אַ בריוו, ווי ער וואָלט געווען פּוּן אוּנדז, גלייך ווי
3 דער טאָג פּוּן דעם האַר איז שוין געקוּמען. לאָז קיינער אייך
בשוּם־אוֹפן ניט פֿאַרפירן: וואָרים סע וועט ניט געשען, סיידן
סע וועט קוֹדם קוּמען די אָפּפאַלונג, אוּן סע וועט אַנטפּלעקט
4 ווערן דער מענטש פּוּן זינד, דער זון פּוּן פֿאַרדאַרבונג, דער,
וואָס ווידערשפּעניקט אוּן דערהייבט זיך קעגן אַלץ, וואָס ווערט
אָנגערופֿן גאָט, אָדער וואָס ווערט געדינט, אַזוי, אַז ער זיצט
5 אין דעם הֵיכל פּוּן גאָט, אוּן גיט זיך אַרוים ווי אַ גאָט. צי
געדענקט איר ניט, אַז בעת איך בין נאָך געווען מיט אייך, האָב
6 איך אייך דאָס געזאָגט? אוּן איר ווייסט אַצינד, וואָס עס טוט אים
אויפהאַלטן, כדי ער זאָל אַנטפּלעקט ווערן אין זיין געהעריקער
7 צייט. וואָרים דער סוֹד פּוּן רִשעות טוט שוין ווירקן; אָבער
דער, וואָס טוט עס אַצינד אויפהאַלטן, מוז צוערשט אָפּגעטאָן
8 ווערן פּוּן דעם וועג. אוּן דעמאָלט וועט אַנטפּלעקט ווערן דער
רָשע, וועמען דער האַר ייִשוּעַ וועט טייטן מיט דעם אָטעם פּוּן זיין
מוּל, אוּן אים אוּמבּרענגען דוּרך דער דערשיינונג פּוּן זיין קוּמען.
9 וואָס זיין קוּמען איז לויט דער ווירקונג פּוּן דעם שָׂטן מיט דער
10 גאַנצער קראַפֿט אוּן צייכנס אוּן פֿאַלשע וואוּנדער, אוּן מיט דער
גאַנצער אָפּנאַרעריי פּוּן אוּמגערעכטיקייט פֿאַר די, וואָס ווערן
פֿאַרלוירן; מַחמת זיי האָבן ניט מקבל געווען די ליבע פּוּן דעם
11 אָמת, כדי זיי זאָלן גערעטעוועט ווערן. אוּן צוליב דעם שיקט
12 זיי גאָט אַ ווירקונג פּוּן טָעות, אַז זיי זאָלן גלויבן אַ ליגן; כדי זיי
זאָלן אַלע געמשפּט ווערן, וואָס האָבן ניט געגלויבט דעם אָמת,
13 נייערט האָבן געהאַט פֿאַרגעניגן אין אוּמגערעכטיקייט. מיר

אָבער זענען מחויב תָּמיד צוּ דאַנקען גאָט פאַר אייך, ברידער
באַליבטע פּון דעם האַר; ווײַל דערפאַר האָט אייך גאָט
אויסדערווײלט פּון תּחילת אָן צוּ דער ישועה, דורך הייליקייט פּון
14 דעם גייסט און אֱמונה פּון דעם אֱמת; צוליב וואָס ער האָט אייך
באַרופן דורך אונדזער בשׂורה טובה, צוּ קריגן די הערלעכקייט
15 פּון אונדזער האַר ישוע המשיחַ. בכּן, ברידער, שטייט פעסט,
און האַלט זיך אין די טראַדיציעס, וואָס מע האָט אייך געלערנט,
16 סיי דורך וואָרט, אָדער דורך בריוו פּון אונדז. און אונדזער האַר
ישוע המשיחַ אַליין, און גאָט, אונדזער פאָטער, וואָס האָט אונדז
ליב געהאַט און אונדז געגעבן אייביקע טרייסט און גוטן בטָחון
17 דורך חֶסד, זאָל טרייסטן אייערע הערצער און זיי גרונטפעסטיקן
אין יעדער מעשה טובה און יעדעם גוטן וואָרט.

ג צום סוף, ברידער, זייט מתפַּלל פאַר אונדז, אַז דאָס וואָרט פּון
דעם האַר זאָל יאָגן און פאַרהערלעכט ווערן, אַזוויוי עס איז אויך
2 ביי אייך, און אַז מיר זאָלן ניצול ווערן פּון פאַרדאָרבענע און
3 בייזע מענטשן; ווײַל ניט אַלע האָבן אֱמונה. אָבער דער האַר
איז געטרײַ, וואָס וועט אייך שטאַרקן און באַהיטן פּון דעם בייזן.
4 און מיר זענען בטוחַ אין דעם האַר בנוגֵע אייך, אַז איר טוט אין
5 וועט אויך טאָן דאָס, וואָס מיר באַפעלן. און דער האַר זאָל פירן
אייערע הערצער צוּ דער ליבע פּון גאָט, און צוּ דער סַבלָנות
6 פּון משיחַן. און מיר באַפעלן אייך, ברידער, אין דעם נאָמען
פּון אונדזער האַר ישוע המשיחַ, אַז איר זאָלט זיך אָפּשיידן פּון
יעדן ברודער, וואָס פירט זיך אומאָרנטלעך, און ניט לויט דער
7 טראַדיציע, וואָס איר האָט מקַבל געווען פּון אונדז. ווײַל איר
אַליין וויסט, וויאַזוי איר דאַרפט אונדז נאָכטאָן; ווײַל מיר
8 האָבן זיך ניט באַנומען אומאָרנטלעך צווישן אייך, מיר האָבן
אויך ניט געגעסן אומזיסט ברויט ביי עמיצן, נייערט אין מי און
מאַטערניש האָבן מיר געאַרבעט טאָג און נאַכט, כדי מיר זאָלן
9 קיינעם פּון אייך ניט זיין קיין לאַסט. ניט מַחמת מיר האָבן
ניט געהאַט קיין רשות, נייערט צוּ מאַכן זיך אַ בײַשפּיל פאַר

10 אייך, כדי איר זאָלט אונדז נאָכטאָן. וואָרים אַפילו בעת מיר
זענען געווען מיט אייך, האָבן מיר אייך אָט־דאָס באַפוילן: אויב
11 עמיצער וויל ניט אַרבעטן, זאָל ער אויך ניט עסן. וואָרים מיר
הערן, אַז עטלעכע צווישן אייך פירן זיך אויף אומאָרנטלעך, און
12 טוען בכלל ניט אַרבעטן, נייערט זענען קאָכלעפל. און אַזעלכע
באַפעלן מיר און וואָרענען אין דעם האַר ישוע המשיח, אַז זיי
13 זאָלן אַרבעטן במנוחה, און עסן זייער אייגן ברויט. איר אָבער,
14 בריידער, ווערט ניט מיד צו טאָן גוטס. אויב עמיצער טוט ניט
געהאָרכן אונדזער וואָרט דורך דעם דאָזיקן בריוו, מאַרקירט
יענעם מענטשן, און חַברט זיך ניט מיט אים, כדי ער זאָל
15 פאַרשעמט ווערן. פאַררעכנט אים אָבער ניט פאַר קיין שׂונא,
16 נייערט שטראָפט אים ווי אַ ברודער. און דער האַר פון שָׁלום
אַליין זאָל איך תָּמיד געבן שָׁלום אויף אַלע וועגן. דער האַר זאָל
17 זיין מיט אייך. דער גרוס פון מיר, פאָולוס, מיט מין אייגענער
18 האַנט, וואָס איז דער צייכן אין יעדן בריוו; אַזוי שרייב איך. דער
חֶסֶד פון אונדזער האַר ישוע המשיח זאָל זיין מיט אייך אַלע.

דער ערשטער בריוו צו טימאָטעאוסן

א פּאָולוס, אַ שליח פון יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ לויט דעם געבאָט פון גאָט,
2 אונדזער גואל, און פון יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, אונדזער האָפענונג, צו
טימאָטעאוסן, מיין אֱמֶתדיק קינד אין דער אֱמונה: חֶסֶד, רַחמים,
און שָׁלום פון גאָט, דעם פאָטער, און פון יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, אונדזער
3 האַר. אַזויווי איך האָב דיך געבעטן צו בלייבן אין עפעזוס,
בעת איך בין געפאָרן קיין מאַקעדאָניע, כדי דו זאָלסט באַפעלן
4 געוויסע מענטשן, ניט צו לערנען קיין אַנדערע תורה, און זיך
ניט צו פאַרנעמען מיט בָּבא־מַעשׂות און יִחוס־בריוו, וואָס האָבן
קיין סוף ניט, און וואָס דינען מער פאַר קשיות, אידער פאַר
5 דער אויפבויאונג אין גאָט דורך אֱמונה. וואָרים דער תַּכלית פון
דער מצווה איז ליבע פון אַ ריין האַרץ און אַ גוט געוויסן און
6 אַן אֱמונה אָן צבִיעות; פון וואָס אייניקע האָבן זיך דערוויַטערט
7 און אָפּגעקערט צו נישטיקע דִיבורים, בעת זיי באַגערן צו
זיין מלַמדים פון דער תורה, הַגַם זיי פאַרשטייען ניט וואָס זיי
8 זאָגן, אָדער וואָס זיי באַהויפטן. און מיר וויסן, אַז די תורה
9 איז גוט, אויב איינער באַנוצט זי ריכטיק, ווייל ער וויסט, אַז
דאָס געזעץ איז ניט געמאַכט געוואָרן פאַר דעם צַדיק, נייערט
פאַר די אומגערעכטע און ווידער־שפּעניקע, פאַר די גאָטלאָזע
און זינדיקע, פאַר די רשָׁעים און אומוועדיקע, פאַר פאָטער־
10 מערדערס און מוטער־מערדערס, פאַר רוצחים, נואפים, פאַר
האָמאָסעקסואַלישטן, פאַר שקלאַפן־הענדלער, פאַר ליגנערס,
פאַר פאַלש־שווערערס, און אויב נאָך עפּסע אַנדערש, וואָס איז
11 דער הֵיפוך פון דער געזונטער לערנונג, לויט דער בשׂורה טובה
פון דעם כָּבוד פון גאָט בָּרוּך הוּא, וואָס איז מיר אָנפאַרטרויט
12 געוואָרן. איך דאַנק אים, וואָס האָט מיר געהאָלפן, יֵשוּעַ
הַמָּשִׁיחַ, אונדזער האַר, דערפאַר וואָס ער האָט מיך געהאַלטן
13 פאַר געטריי, און האָט מיך באַשטימט פאַר זיין דינונג, הַגַם איך

בין פריער געווען אַ לעסטערער, און אַ פּאַרפאָלגער, אוּן אַן
עזות־פָּנים. דאָך האָט ער זיך דערבאַרעמט אויף מיר, מחמת
איך האָב עם געטאָן ניט וויסנדיקערהייט אין אומגלויבן; אוּן 14
דער חֶסֶד פון אונדזער האַר האָט זיך שטאַרק געמערט מיט
אֱמונה אוּן ליבע, וואָס איז אין ישוּע המָשיחַ. אֱמת איז דאָס 15
וואָרט, אוּן ראוי מע זאָל עס אָננעמען, אַז ישוּע המָשיחַ איז
געקומען אין דער וועלט אַריין מציל צו זיין זינדיקע, פון וועלכע
איך בין דער גרעסטער. דאָך צוליב דעם איז מיר אַרויסגעוויזן 16
געוואָרן רחמים, כדי אין מיר זאָל ישוּע המָשיחַ קודם אַרויסווייזן
זיין גאַנצע געדולדיקייט, פאַר אַ בייַשפּיל פאַר די, וואָס וועלן
שפּעטער גלויבן אין אים צום אייביקן לעבן. אוּן דעם אייביקן 17
מֶלך, דעם אומשטאַרבלעכן, אומזיכטבאַרן, דעם איינציקן גאָט,
זאָל זיין כָּבוד אוּן הערלעכקייט לעולמֵי עולמים. אָמֵן. דאָס 18
דאָזיקע געבאָט גיב איך איבער דיר, מיין זון טימאָטעאוס, לויט
די נבואות, וואָס גייען אויף דיר, כדי דורך זיי זאָלסטו קעמפן
דעם גוטן קאַמף, צו האַלטן די אֱמונה אין אַ גוט געווויסן, וואָס 19
איניקע האָבן פאַרשטויסן פון זיך אוּן געליטן שיפבראָך בנוגע
דער אֱמונה; צו זיי געהערט הימענאַוס אוּן אַלֶקסַנדֶר, וועמען
איך האָב איבערגעגעבן דעם שָטן, כדי זיי זאָלן לערנען ניט
צו לעסטערן.

איך ראָט דעריבער קודם־כָּל, אַז תּפילות, תַחנונים, בַקשות, אוּן ב
דאַנקלויב, זאָלן געטאָן ווערן פאַר אַלע מענטשן, פאַר מלָכים 2
אוּן אַלע, וואָס זענען דערהויבן, כדי מיר זאָלן קענען פירן אַ
רויִק אוּן שטיל לעבן אין יעדער פרומקייט אוּן ערלעכקייט.
דאָס איז גוט אוּן אָנגענומען פאַר גאָט, אונדזער גואֵל, וואָס וויל, 3, 4
אַז אַלע מענטשן זאָלן געראַטעוועט ווערן אוּן קומען צו דער
דערקענטעניש פונעם אֱמת. וואָרים פאַראַן איז איין גאָט, אוּן איין 5
מֶליץ צווישן גאָט אוּן מענטשן, דער מענטש ישוּע המָשיחַ, וואָס 6
האָט געגעבן זיין נֶפש פאַר אַן אויסלייזונג פאַר אַלע; אַן עדות
אין זיין רעכטער צייט. צוליב דעם בין איך באַשטימט געוואָרן 7

פּאַר אַן מבשר און אַ שליח (איך זאָג דעם אֱמת, און ניט קיין
8 שקר), אַ מלמד פון די גויים אין אֱמונה און אֱמת. דעריבער
וויל איך, אַז די מענער זאָלן מתפלל זיין אין יעדן אָרט, און זאָלן
9 אויפהייבן הויליקע הענט, אָן צאָרן און מחלוקות. אויך דעם
זעלבן אופן זאָלן וויבער זיך פּוצן אין באַשיידענער קליידונג,
מיט שעמעודיקייט און צניעות, ניט מיט קיין געפלאָכטענע האָר,
10 אָדער גאָלד, אָדער פּערל, אָדער טייערע מלבושים, נייערט מיט
מעשׂים־טובים, ווי סע פּאַסט פאַר וויבער, וואָס פירן זיך אויף
11 פרום. זאָל אַ פרוי לערנען שטילערהייט מיט דער גאַנצער
12 הכנעה. איך גיב אָבער ניט קיין רשות אַ פרוי, זי זאָל לערנען,
אויך ניט צו הערשן איבער דעם מאַן, נייערט צו זיין שטיל.
13, 14 וואָרים אָדם איז קודם באַשאַפן געוואָרן, דערנאָך חוה. און אָדם
האָט זיך ניט געלאָזט פאַרפירן, נייערט דאָס וויב איז פאַרפירט
15 געוואָרן, און האָט עובר געווען. זי וועט אָבער ניצול ווערן דורך
געבערן קינדער, אויב זיי וועלן בלייבן אין אֱמונה און ליבע און
היילקייט מיט צניעות.

ג אֱמת איז דאָס וואָרט: אויב איינער באַגערט דאָס אַמט פון אַ
2 משגיח, באַגערט ער אַ גוטע זאַך. דער משגיח מוז דעריבער
זיין אָן אַ פעלער, דער מאַן פון אײַן וויב, ניכטער, געלאַסן, אַן
3 ענו, אַ מכנים־אורח, פּאַעיק צו לערנען. ניט קיין שיכור, ניט קיין
שלעגער, נייערט איידל, ניט קריגעריש, ניט קיין ליבהאָבער פון
4 געלט; איינער, וואָס פירט גוט זיין אייגן הויז, וואָס האַלט זיינע
5 קינדער געהאָרכזאַם מיר דער גאַנצער ערלעכקייט; וואָרים
אויב איינער פאַרשטייט ניט וויי צו פירן זיין אייגן הויז, וויאַזוי
6 קאָן ער זאָרגן פאַר דער עדה פון גאָט? ניט קיין נייער תלמיד,
טאָמער וועט ער זיך אויפבלאָזן, און וועט אַריינפאַלן אין דעם
7 משפט פון דעם שטן. נאָך מער, ער מוז האָבן אַ גוטן שם ביי די,
וואָס זענען אין דרויסן, כדי ער זאָל ניט אַריינפאַלן אין קיין חרפה
8 און אין דער נעץ פון דעם שטן. אויך דעם זעלבן אופן דאַרפן
געהילפן זיין ערנצט, ניט קיין כּזב־וושקר, ניט איבערגעגעבן

9 צוּ קיין סַך וויין, ניט זשעדנע נאָך מיאוסן געווינסן; וואָס האַלטן
10 דעם סוד פּוּן דער אֱמונה אין אַ ריינעם געווִיסן. אוּן אויך די
דאָזיקע זאָלן קוֹדם אויסגעפּרוּאוועט ווערן; דערנאָך זאָלן זיי דינען
11 ווי געהילפֿן, אויב זיי זענען אָן אַ פּעלער. אויף דעם זעלבן אופן
דאַרפֿן די וויבער זיין ערנצט, ניט קיין רכילות־טרייבערינס,
12 ניכטער, געטריי אין אַלצדינג. געהילפֿן זאָלן זיין מענער פּוּן איין
פּרוי, אוּן פּירן גוט זייערע קינדער אוּן זייערע איגענע הייזער.
13 וואָרים די, וואָס האָבן גוט געדינט ווי געהילפֿן, געווינען פֿאַר זיך
אַ גוטע שטעלונג, אוּן גרוים מוטיקייט אין דער אֱמונה, וואָס איז
14 אין יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ. די דאָזיקע זאַכן שרייב איך דיר, ווייל איך
15 האָף צוּ קוּמען צוּ דיר בקָרוֹב, אוּן אויב איך וועל מיך פֿאַרזאַמען,
זאָלסטוּ ווִיסן, ווִיאַזוי מע זאָל זיך באַנעמען אין דעם הויז פּוּן גאָט,
וואָס איז די עֵדה פּוּן דעם לעבעדיקן גאָט, דער זייל אוּן יסוד פּוּן
16 דעם אֱמת. בלִי־סָפֵק, גרוים איז דער סוד פּוּן דער פּרוּמקייט:
ער איז אַנטפּלעקט געוואָרן אין דעם פלייש, גערעכטפֿאַרטיקט
אין דעם גייסט, באַוויזן צוּ מַלאָכים, געדרשענט געוואָרן צווישן
די גויִים, געגלויבט אין דער וועלט, אַרויפגענומען געוואָרן אין
הערלעכקייט.

ד דער גייסט אֶבער זאָגט בפֵּירוש, אַז אין די לעצטע צייטן
וועלן עטלעכע אַוועקפאַלן פּוּן דער אֱמונה, אוּן וועלן שענקען
אויפמערקזאַמקייט צוּ פֿאַרפירעריש גייסטער אוּן לערנונגען
2 פּוּן שֵׁדים, דורך דער חֲנִיפה פּוּן מענטשן, וואָס רעדן ליגנס,
אויסגעברענט אין זייער אייגן געוויסן ווי מיט אַ הייס אייזן;
3 זיי אַסָרן חַתונה צוּ האָבן אוּן באַפעלן זיך צוּריקצוּהאַלטן פּוּן
שפּייזן, וואָס גאָט האָט באַשאַפֿן, זיי זאָלן אָנגענומען ווערן
מיט דאַנק פּוּן די, וואָס גלויבן אוּן פֿאַרשטייען דעם אֱמת.
4 וואָרים יעדע באַשעפענִיש פּוּן גאָט איז גוט, אוּן קיין זאַך
דאַרף ניט פֿאַרוואָרפֿן ווערן, אויב סע ווערן אָנגענומען מיט
5 דאַנק; וואָרים סע ווערט געהיליקט דורך דעם וואָרט פּוּן גאָט
6 אוּן תּפִילה. אויב דוּ וועסט דאָס פּירלייגן פֿאַר די ברידער,

וועסטו

וועסטו זיין אַ גוטער דינער פון ײשוע המשיחַ, געהערט אין די
וערטער פון דער אֱמונה און פון דער גוטער לערנונג וואָס דו
7 ביסט נאכגעפאָלגט. אָבער פאַרמייד אומוערדיקע מיטאָמן און
8 בָּבא־מַעשׂות. און איב דיך אין פרומקייט; וואָרים קערפערלעכע
אויסבילדונג איז פון קליינעם נוצן; פרומקייט אָבער איז נוצלעך
פאַר אַלצדינג, ווייל זי האָט די חַבטָחה פון דעם איצטיקן לעבן,
9 און פונדעם, וואָס וועט קומען. אֱמת איז דאָס וואָרט, און ווערט
10 איז עס מע זאָל עס מקַבל זיין. וואָרים צוליב דעם מיִען מיר
זיך און קעמפן, מַחמת מיר האָבן געזעצט אונדזער האָפענונג
אויף דעם לעבעדיקן גאָט, וואָס איז דער גואֵל פון אַלע מענטשן,
11 בִּפרָט פון די, וואָס גלויבן. די דאָזיקע זאַכן באַפעל און לערן.
12 זאָל קיינער ניט פאַראַכטן דיין יוגנטלעכקייט, נייערט זיי אַ
בײַשפּיל פאַר די, וואָס גלויבן, אין וואָרט, אין לעבנסשטייגער,
13 אין ליבע, אין אֱמונה, אין לויטערקייט. ביז איך קום, גיב אַכטונג
14 אויף לייענען, אויף מוסר, אויף לערנען. האַלט ניט גרינג די
מַתָּנה, וואָס איז אין דיר, און וואָס איז דיר געגעבן געוואָרן דורך
15 נבואה און מיט דער סמיכה דורך די זקֵנים. זאָרג דיך פאַר
די דאָזיקע זאַכן, און גיב דיך אין גאַנצן איבער צו זיי, כדי דיין
16 אַנטוויקלונג זאָל פון אַלעמען געזען ווערן. גיב אַכטונג אויף דיר
און אויף דער לערנונג; פאַרבלַיב אין די דאָזיקע זאַכן, וואָרים
אין טאָן דאָס, ועסטו מַציל זיין סיי דיך, און סיי די, וואָס הערן דיך.
ה זאָלסט דיך ניט בייזערן אויף אַ זָקן, נייערט זיי אים מַזהיר
2 ווי אַ פאָטער; די יינגערע מענטשן ווי ברידער, די עלטערע
וויבער ווי מוטערס, די יינגערע ווי שוועסטער, מיט דער גאַנצער
3 לויטערקייט. גיב אָך כָּבוד צו אַלמָנות, וואָס זענען באֱמת
4 אַלמָנות. אויב אָבער אַן אַלמָנה האָט קינדער, אָדער אייניקלעך,
זאָלן זיי ראשׁית לערנען אַרויסצוויַזן פרומקייט לגַבי זייער
אייגענער מִשפָּחה, און צו פאַרגעלטן זייערע עלטערן; וואָרים
5 דאָס איז אָנגענומען פאַר גאָט. און די, וואָס איז אַן אֱמתע אַלמָנה,
און איז אַיינזאַם, האָט געזעצט איר האָפענונג אויף גאָט, און
האלט

6 האַלט אין איין בעטן אוּן תּפילה טאָן טאָג אוּן נאַכט. די אָבער,
7 וואָס גיט זיך איבער צוּ תַּענוּגים, איז לעבעדיק טויט. אוּן דאָס
8 זאָלסטוּ באַפעלן, כדי זיי זאָלן זיין אָן אַ פעלער. אויב אָבער
עמיצער זאָרגט ניט פאַר זיינע קרובים, אוּן בּפרַט פאַר זיין אייגן
הויזגעזינד, האָט ער פאַרלייקנט די אָמוּנה, אוּן איז ערגער ווי אַן
9 אומגלויביקער. אַן אַלמָנה זאָל מען פאַרצייכענען יענע, וואָס
איז ניט ווינציקער פוּן זעכציק יאָר אַלט, אוּן וואָס איז געווען
10 דאָס ווייב פוּן איין מאַן, וואָס האָט אַ שֵׁם פאַר מַעשׂים־טובים,
וואָס האָט מגַדל געווען קינדער, האָט אויפגענומען אוֹרחים, האָט
געוואַשן די פים פוּן די היליקע, האָט געהאָלפן די געליטענע,
אוּן האָט זיך עוֹסק געווען אין מַעשׂים־טובים. יינגערע אַלמָנות
11 אָבער זאָלסטוּ אָפּזאָגן; וואָרים בעת זיי ווערן פאַרשיַט קעגן
12 מָשיחַן, באַגערן זיי חַתונה צוּ האָבן, אוּן ווערן פאַרמִשפּט,
13 מַחמת זיי האָבן פאַרוואָרפן זייער ערשטע הִתחַיבות. דערביי
לערנען זיי זיך אויך צוּ זיין פויל, בעת זיי גייען אַרוּם פוּן הויז
צוּ הויז; אוּן ניט נאָר פויל, נייערט אויך פלאַפלערינס אוּן
קאָכלעפל, אוּן רעדן וואָס מע טאָר ניט. איך ווייל דעריבער,
14 אַז די יינגערע אַלמָנות זאָלן חַתונה האָבן, האָבן קינדער, פירן
די באַלעבאַטישקייט, אוּן ניט געבן קיין געלעגנהייט דעם שׂונא
15 אויף צוּ לעסטערן; וואָרים עטלעכע האָבן שוין לאַנג אָפּגעקערט
16 נאָך דעם שָׂטן. אויב אַן אישה, וואָס גלויבט, האָט אַלמָנות, זאָל
זי זיי שטיצן, אוּן זאָל די קהִילה ניט ווערן באַשוווערט, כדי זי זאָל
קאָנען שטיצן די וואָס זענען באָמת אַלמָנות. די זקֵנים, וואָס פירן
17 גוט, זאָלן געהאַלטן ווערן פאַר רָאוי פוּן טאָפּלטן כָּבוד, בּפרַט
יענע, וואָס מיען זיך אין דעם וואָרט פוּן גאָט אוּן אין לערנונג.
18 וואָרים דער פָּסוק זאָגט: זאָלסט ניט פאַרבינדן אַן אָקס דאָס
מויל, בעת ער דרעשט. אוּן: דער אַרבעטער איז ווערט זיין
19 לוין. נעם ניט אָן קיין באַשולדיקונג קעגן אַן עלטסטן, סיידן לויט
20 צוויי, אָדער דריי עֵדות. די, וואָס זינדיקן, שטראָף עפנטלעך, כדי
21 די איבעריקע זאָלן אויך מורא האָבן. איך באַפעל דיר פאַר

גאָט און ישוע המשיח און די אויסדערווײלטע מלאָכים, אַז דו
זאָלסט אָפהיטן די דאָזיקע זאַכן אָן פאָראורטייל, און גאָרניט טאָן
22 דורך פאַרטיילעכקייט. גיב קיינעם ניט אויליק די סמכת־ידים,
און האָב אויך ניט קיין חלק אין אַנדערע מענטשנס זינד; האַלט
23 דיך ריין. טרינק ניט מער קיין וואַסער, נייערט נוץ אַביסל ווײן
24 פון דיין מאָגן־וועגן און דיינע אָפטע שלאַפקייטן. די זינד פון
עטלעכע מענטשן זענען קלאָר אַנטפלעקט, און גייען פאָרויס
25 צום משפט, אָבער עטלעכע מענטשן פאָלגן זיי נאָך. אַזוי אויך
זענען די מעשים־טובים קלאָר אַנטפלעקט, און אַזוינע, וואָס
זענען אַנדערש, קענען ניט פאַרבאָרגן ווערן.
ו אַלע, וואָס זענען קנעכט אונטער דעם יאָך, זאָלן האַלטן זייערע
אייגענע האַרן פאַר ראוי פון יעדן כּבוד, כדי דער נאָמען פון
2 גאָט און די לערנונג זאָלן ניט געלעסטערט ווערן. און די,
וואָס האָבן האַרן מאמינים, זאָלן זיי ניט פאַראַכטן, מחמת זיי
זענען ברידער, נייערט לאָזן זיי דינען זיי נאָך בעסער, מחמת
די, וואָס נעמען טייל פון דעם געווינס, זענען גלויביק און
3 באַליבט. דאָס דאָזיקע זאָלסטו לערנען און ראָטן. אויב
עמיצער טוט לערנען אַן אַנדערע לערנונג, און איז ניט מסכים
צו די געזונטע רייד פון אונדזער האַר ישוע המשיח, און צו דער
4 לערנונג, וואָס איז לויט דער פרומקייט, איז ער אויפגעבלאָזן
און וויסט גאָרניט, נייערט מאַכט זיך נאַריש מיט שאלות און
סיכסוכים פון רייד, פון וועלכע סע קומען אַרויס קנאה, מחלוקות,
5 לעסטערונגען, בייזע חשדים, ויכוחים פון מענטשן, וואָס זענען
פאַרדאָרבן אין פאַרשטאַנד און באַרויבט פון דעם אֱמת, וואָס
6 מיינען, אַז פרומקייט איז אַ מיטל פאַר געווינס. פרומקייט מיט
7 צופרידנקייט איז טאַקע אַ גרויס געווינס; וואָרים מיר האָבן
גאָרניט אַריינגעבראַכט אין דער וועלט, און מיר קענען אויך
8 גאָרניט אַרויסטראָגן; האָבן מיר אָבער שפּײַז און אַ צודעק,
9 דאַרפן מיר זיין מיט דעם צופרידן. די אָבער, וואָס זענען געניגט
צו זיין ריך, פאַלן אַריין אין אַ נסיון און אין אַ נעץ און אין אַ

סַך נאַרישע אוּן שעדלעכע תַּאוות, אַזעלכע, וואָס דערטרינקען
מענטשן אין צעשטערונג אוּן פאַרדאַרבענישע. וואָרים די ליבע
צו געלט איז דער שורֶש פוּן אַלע מינים שלעכטס, אוּן יאָגנדיק
זיך דערנאָך, זענען עטלעכע אַראָפּגעפירט געוואָרן פוּן דער
אֱמונה, אוּן האָבן זיך דורכגעשטאָכן מיט אַ סַך וויטיקן. דו
אָבער, אָ מענטש פוּן גאָט, אַנטרין פוּן די דאָזיקע זאַכן; אוּן
גיי נאָך רעכטפאַרטיקייט, פרומקייט, אֱמונה, ליבע, סַבלָנות,
עַנווות. קעמפֿ דעם גוטן קאַמפֿ פוּן דער אֱמונה, כאַפֿ דיך אָן
אין דעם אייביקן לעבן, צו וועלכן דו ביסט באַרופֿן געוואָרן, אוּן
האָסט אָפּגעלייגט אַ גוט עֵדות פאַר אַ סַך עֵדות. איך באַפעל
דיר פאַר גאָט, וואָס גיט לעבן צו אַלצדינג, אוּן פאַר ישוּעַ
הַמָשיחַ, וואָס האָט פאַר פּאָנטיוס פּילאַטוס אָפּגעלייגט אַ גוט
עֵדות, אַז דו זאָלסט אָפּהיטן די מִצוָה, אָן אַ פלעק, אוּן אָן אַ
פעלער, ביז דער דערשיינונג פוּן אונדזער האַר ישוּעַ הַמָשיחַ,
וואָס וועט באַוויַזן אין זיין אייגענער צייט וועט סאאיז דער
געבענטשטער אוּן אייניציקער געוועלטיקער, דער מֶלֶך הַמלָכים,
אוּן אַדון האַדונים, וואָס נאָר ער אַליין האָט אומשטאַרבלעכקייט,
אוּן וואוינט אין ליכט, וואָס קיינער קאָן דערצו ניט צוקומען,
וועמען קיין מענטש האָט ניט געזען אוּן קאָן ניט זען; אים
געהערט דער כָּבוד אוּן די גבורה לעולָם וָאֶד. אָמֵן. די רייכע
פוּן דער היינטיקער וועלט זאָלסטו באַפעלן, אַז זיי זאָלן ניט
זיין גַדלָנים, אוּן אויך ניט שטעלן זייער האָפענונג אויף דער
אומזיכערקייט פוּן עַשירות, נייערט אויף גאָט, וואָס גיט אונדז
אַלץ דַי־והוֹתר צום געניסן; אַז זיי זאָלן טאָן גוטס, אוּן זיין רייך
אין מַעשִים־טובים, גרייט מַנדב צו זיין אוּן מיטצוהעלפן, אוּן זיך
אָנזאַמלען אַ גוטן יסוד לָעָתיד לָבוא, כדי זיי זאָלן זיך דערלאַנגען
דאָס אֱמֶתדיקן לעבן. אָ טימאָטעאוס, היט אָפּ דאָס, וואָס איז
דיר איבערגעענטפערט געוואָרן, אוּן וויַך אויס אומוועדיקע
פּלאַפּלעריַען אוּן סִיכסוכים פוּן דעם, וואָס וועלכע בדֶרֶך טָעות
אָנגערופֿן חָכמה, וואָס עטלעכע, וואָס גיבן זיך אָפּ מיט דעם,
האבן

האָבן געמאַכט אַ טָעות בנוּגע דער אָמונה. דער חֶסֶד זאָל זיין מיט איך.

דער צווייטער בריוו צו טימאָטעאוסן

א פּאָולוס אַ שליח פון ייִשוּעַ המָשִׁיחַ, דורך דעם רָצון פון גאָט, לויט דער הבטָחה פון דעם לעבן, וואָס איז אין ייִשוּעַ המָשִׁיחַ,
2 צו טימאָטעאוסן, מיין געליבטן זון: חֶסֶד, רַחמים, שָׁלום פון
3 גאָט, דעם פאָטער, און ייִשוּעַ המָשִׁיחַ, אונדזער האַר. איך דאַנק גאָט, וועמען איך דין פון מיינע אָבות אָן אין אַ ריין געווִיסן, ווי אָן אויפהער געדענק איך דיך אין מיינע תּפִילות. טאָג און
4 נאַכט בענק איך דיך צו זען, בעת איך דערמאָן מיך אין דיינע
5 טרערן, כדי איך זאָל ווערן פול מיט שִׂמחה. בעת איך דערמאָן מיך אין דיין אויפריכטיקער אֱמונה, וואָס האָט פריער געוואוינט אין דיין באָבע לוֹאיס און אין דיין מאַמע עוניקע, און איך בין
6 זיכער, אויך אין דיר. צוליב דעם דערמאָן איך דיך, אַז דו זאָלסט דערוועקן די מַתָּנה פון גאָט, וואָס איז אין דיר דורך דער סמיכה פון מיינע הענט. וואָרים גאָט האָט אונדז ניט געגעבן
7 קיין גייסט פון פַּחד, נייערט פון גבורה און ליבע און שליטה
8 איבער זיך אַליין. דעריבער שעם דיך ניט פונוועגן דעם עֵדות פון אונדזער האַר, אויך ניט מיט מיר, זיין געפאַנגענעם; נייערט לייד שווערקייט פאַר דער בשׂורה טובה לויט דער גבורה פון
9 גאָט, וואָס האָט אונדז מַציל געווען, און האָט אונדז באַרופן מיט אַ היילקער באַרופונג, ניט לויט אונדזערע מַעשׂים נאָך, נייערט לויט זיין אייגענער דֵעה און חֶסֶד, וואָס איז אונדז געגעבן געוואָרן
10 אין ייִשוּעַ המָשִׁיחַ מקֶדם מִימֵי עולָם, און איז איצט אַנטפלעקט געוואָרן דורך דער דערשיינונג פון אונדזער גואֵל ייִשוּעַ המָשִׁיחַ, וואָס האָט אָפּגעשאַפט דעם טויט, און האָט געבראַכט לעבן
11 און אומשטאַרבלעכקייט צום ליכט דורך דער בשׂורה טובה, וואָס איר בין איך באַשטימט געוואָרן פאַר אַ מבַשֵּׂר און אַ
12 שליח און אַ מלַמד. צוליב דעם לייד איך אויך די דאָזיקע זאַכן; דאָך איך שעם מיך ניט. וואָרים איך קען אים, וועמען איך האָב

געגלויבט, און איך בין זיכער, אַז ער איז בִּיכולת אָפּצוהיטן
דעם פִּקָדון, וואָס איך האָב אים איבערגעענטפערט פאַר יענעם
13 טאָג. האַלט דעם בִּישפּיל פון געזונטע רייד, וואָס דו האָסט פון
מיר געהערט, אין אֱמונה און ליבע, וואָס איז אין יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ.
14 זאָלסט אָפּהיטן דעם פִּקָדון, וואָס איז דיר איבערגעענטפערט
15 געוואָרן, דורך דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, וואָס וואוינט אין אונדז. דאָס
וויסטו, אַז אַלע, וואָס זענען אין אַזיע, האָבן זיך אָפּגעקערט פון
16 מיר; צוּ זיי געהערן פיגעלוֹם און הערמאָגענעס. דער האַר זאָל
זיך דערבאַרעמען אויף דעם הויז פון אָנעסיפאָרוֹס, וואָרים ער
האָט מיך אָפט דערקוויקט, און האָט זיך ניט געשעמט מיט מיינע
17 קייטן, נייערט בעת ער איז געקומען קיין רוים, האָט ער מיך
18 פליסיק געזוכט, און האָט מיך געפונען ־ דער האַר זאָל אים
געבן צוּ געפינען רַחמים ביי גאָט אין יענעם טאָג ־ און אין וויפל
זאַכן ער האָט מיר געדינט אין עפעזוס, וויסטוּ זייער גוט.
ב בְּנִי, דו מיין זון, ווער געשטאַרקט דורך דעם חֶסֶד, וואָס איז
2 אין יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ. און די זאַכן, וואָס דו האָסט געהערט פון
מיר צווישן עֵדות אַ סַך, ענטפער איבער צוּ געטרייע מענטשן,
3 וואָס וועלן זיין בִּיכולת אויך אַנדערע צוּ לערנען. דערטראָג
שוועריקייט מיט מיר, ווי אַ גוטער זעלנער פון יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ.
4 קיין שום זעלנער אויף דינסט פאַרפלאָנטערט זיך ניט אין די
עֲסָקים פון דעם לעבן, כדי ער זאָל וואויל־געפעלן ווערן דעם,
5 וואָס האָט אים פאַרשריבן פאַר אַ זעלנער. און אויב עמיצער
קעמפט אויך ווי אַן אטלעט, ווערט ער ניט געקרוינט, סיידן ער
6 האָט געקעמפט לויט דעם דין. דער אַקערער, וואָס טוט זיך מיען,
7 דאַרף זיין דער ערשטער צוּ גענימען פון די פֵּירות. פאַרשטיי
וואָס איך זאָג; וואָרים דער האַר וועט דיר געבן פאַרשטענדעניש
8 אין אַלצדינג. געדענק יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ, וואָס איז אויפגעשטאַנען
תְּחַיַת־הַמֵתים, פון דעם זאָמען פון דָוִד, לויט מיין בשׂורה טובה,
9 וואָס צוליב איר לייד איך צָרות ביז קייטן, ווי אַ פאַרברעכער;
10 אָבער דאָס וואָרט פון גאָט איז ניט געבונדן. דעריבער

דערטראָג איך אַלצדינג פֿונוועגן די אויסדערווײלטע, כדי אויך
זיי זאָלן דערגרייכן די ישועה, וואָס איז אין ײשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, מיט
11 אייביקער הערלעכקייט. אֱמת איז דאָס וואָרט: אויב מיר זענען
12 געשטאָרבן מיט אים, וועלן מיר אויך לעבן מיט אים. אויב מיר
דערטראָגן, וועלן מיר אויך הערשן מיט אים; אויב מיר וועלן
13 אים פֿאַרלייקענען, וועט ער אויך אונדז פֿאַרלייקענען; אויב מיר
זענען ניט געטרײַ, פֿאַרבלײַבט ער דאָך געטרײַ; וואָרים ער קען
14 זיך אַליין ניט פֿאַרלייקענען. דערמאָן זיי וועגן די דאָזיקע זאַכן,
און באַפֿעל זיי פֿאַר גאָט, אַז זיי זאָלן זיך ניט צאַנקען איבער
רייד, וואָס נוצן אויף גאָרנישט, נאָר פֿאַרדאַרבן די, וואָס הערן.
15 באַמי דיך צו שטעלן זיך פֿאַר גאָט, ווי אַן אויסגעפֿרואוטער
אַרבעטער, וואָס דאַרף זיך ניט שעמען, און וואָס באַגייט זיך
16 רעכט מיט דעם וואָרט פון אֱמת. ווײַך אָבער אוים אומווערדיקע
17 פּלאַפּלעריַען; וואָרים זיי פֿאַרמערן וויטער דאָס רשעות, און
זייער וואָרט וועט עסן, ווי סע טוט אַ קאַלטער־בראַנד. צו זיי
18 געהערט הימענאוס און פּילעטוס, וואָס האָבן אָפּגעקערט פון
דעם אֱמת, ווײַל זיי זאָגן, אַז תּחַית־הַמֵּתים איז שוין געווען, און
19 צעשטערן די אֱמונה פון עטלעכע. דאָך דער שטאַרקער יסוד
פון גאָט באַשטייט, און האָט דעם דאָזיקן חותם: גאָט קען די,
וואָס געהערן אים; און: זאָל יעדער איינער, וואָס רופט אָן דעם
שֵׁם־הַמפוֹרָשׁ, אָפּקערן פון אומרעכט. אין אַ גרויס הויז זענען
20 פֿאַראַן ניט נאָר כֵּלים פון גאָלד און פון זילבער, נײַערט אויך פון
האָלץ און פון ערד; און טײל צום כָּבוד, און טײל צום אומכָּבוד.
21 דעריבער, אויב עמיצער לײַטערט זיך פון די דאָזיקע, וועט ער
זיין אַ כֵּלי צום כָּבוד, געהיליקט, פֿאַסיק פֿאַר דעם האַרם נוצן,
22 אָנגעבריט צו אַלערלי מעשים טובים. אַנטרין אָבער פון
יוגנט־תַּאוות, און יאָג נאָך רעכטפֿאַרטיקייט, אֱמונה, ליבע, שָׁלום
23 מיט די, וואָס רופן אָן דעם האַר פון אַ ריין האַרץ. ווײַך אָבער
אוים נאַרישע און אומווײַסנדיקע קַשיות, ווײַל דו ווײסט, אַז זיי
24 ברענגען מחלוקת. און דעם האַרם קנעכט דאַרף זיך ניט קריגן,

נייערט זיין פריינטלעך צו אַלעמען, פּעאיק צו לערנען, געדולדיק,
25 און אין ענווות אויסבעסערן די ווידערשפּעניקע. אֶפשר וועט גאָט
26 באַווילקן, אַז זיי זאָלן חַרטה קריגן, און דערקענען דעם אֱמת, און
זיי וועלן אַנטרינען פון דער נעץ פון דעם שָׂטן, נאָכדעם ווי זיי
זענען דורך אים געפֿאַנגען געווָארן געפֿאַנגען פאַר זיין רָצון.

ג 1 און דאָס זאָלסטו ווissן, אַז אין די לעצטע טעג וועלן קומען
2 שווערע צייטן. וואָרים מענטשן וועלן זיין ליבהאָבערם
פון זיך אַליין, ליבהאָבערם פון געלט, באַרימערם,
בַּעלי־גאַווה, לעסטערערס, ווידערשפּעניק קעגן עלטערן,
3 אומדאַנקבאַר, אומהיליק, אוממענטשלעך, אומפאַרגעבלעך,
רכילות־טרייבער, זולִים, אַכזָריותדיק, שׂונאים פון גוטס,
4 מוסרים, עַקשָׁנים, אויפגעבלאָזן, ליבהאָבערם פון תַּענוג מער
5 ווי ליבהאָבערם פון גאָט, וואָס האָבן אַן אויסזען פון פרומקייט,
בעת זיי פאַרלייקענען די קראַפט פון איר. אויך פון די דאָזיקע
6 קער דיך אָף. וואָרים צו די דאָזיקע געהערן די, וואָס פויזען
אַריין אין הייזער, און נעמען געפֿאַנגען נאַרישע ווייבער, באַלאָדן
7 מיט זינד, פאַרפירט פון אַלערליי תַּאוות, וואָס תָּמיד לערנען זיי,
8 און קענען קיינמאָל ניט קומען צום ווissן פון דעם אֱמת. און
פונקט ווי יַנֵּיס און יַמבְרֵים האָבן זיך קעגנגעשטעלט מֹשהן, אַזוי
טוען זיי זיך אויך קעגנשטעלן דעם אֱמת; מענטשן, וואָס זענען
פאַרדאָרבן אין פאַרשטאַנד, און פאַרוואָרפן בנוגע דער אֱמונה.
9 זיי וועלן אָבער ווייטער ניט קומען; וואָרים זייער נאַרישקייט
וועט זיין אָפן פאַר אַלעמען, אַזוויי עס איז אויך געווען מיט
10 יענע. דו אָבער האָסט נאָכגעפאָלגט מיין לערנונג, פירונג, דֵעה,
11 אֱמונה, געדולדיקייט, ליבע, סַבלָנות, רדִיפות, ליידן, וואָס זענען
מיך באַפאַלן אין אַנטיאָכיע, אין איקאָניע, אין לִיסטראַ; וואָסערע
רדִיפות איך האָב איבערגעטראָגן; און פון זיי אַלע האָט מיך
12 דער האַר מַציל געווען. יאָ, און אַלע, וואָס ווילן לעבן פרום
13 אין יֵשוּע הַמָשִׁיחַ, וועלן גערוֹדפט ווערן. אָבער רשָׁעים און
שַׁקרָנים וועלן ווערן ערגער און ערגער, וועלן נאַרן און גענאַרט

וועלן. דו אָבער פאַרבליַיב אין דעם, וואָס דו האָסט געלערנט
14 אוּן בּיסט איבערצייגט געוואָרן, ווייל דו ווייסט פוּן וועמען דו
האָסט עס געלערנט, אוּן ווייל פוּן קינדווייז אָן האָסטו געקענט
15 די כּתבי־הקודש, וואָס קענען דיך מאַכן קלוג פאַר דער ישועה
דורך אֱמוּנה, וואָס איז אין ישוע המשיח. אַלע כּתבי־הקודש
16 זענען אינספּירירט פוּן גאָטט גייסט, אוּן זענען אויך נוצלעך צום
לערנען, צום שטראָפן, צום אויסבעסערן, צום מַדריך זיין אין
רעכטפאַרטיקייט, כּדי דער מענש פוּן גאָט זאָל זיין שלֵימותדיק,
17 אוּן גרייט פאַר אַלערלי מעשׂים טובים.

איך באַפעל דיר פאַר גאָט אוּן פאַר ישוע המשיח, וואָס וועט ד
משפּטן די לעבעדיקע אוּן די טויטע, אוּן דורך זיין אַנטפּלעקונג
אוּן זיין מלוכה: פּראָקלאַמיר דאָס וואָרט, זיי גאַיילט אין צייט,
2 אוּן אויסער דער צייט, רעד איבער, שטראָף, זיי מַזהיר, מיט
געדולדיקייט אוּן לערנונג. וואָרים סע וועט קומען די צייט, וועַן
3 זיי וועלן ניט פאַרטראָגן די געזונטע לערנונג, אוּן ווייל זיי האָבן
קיצלדיקע אויערן, וועלן זיי זיך אָנקלייבן לערערס לויט זייערע
איגענע תאוות, אוּן זיי וועלן אָפּנייגן זייערע אויערן פוּן דעם
4 אֱמת, אוּן זיך קערן צוּ בּבא־מַעשׂות. דו אָבער זיי ניכטער אין
5 אַלצדינג, לייד צָרות, טו די אַרבעט פוּן אַ מבשׂר, זיי ממלא
דיין עבודה. וואָרים איך בין שוין געבראַכט פאַר אַ קָרבן,
6 אוּן די צייט פוּן מיין אַוועקגיין גענעענט. איך האָב געקעמפט
7 דעם גוטן קאַמף, איך האָב פאַרענדיקט מיין וועטלויף, איך האָב
געהיט די אֱמוּנה. פוּן איצט אָן איז אָנגעבּרייט פאַר מיר די
8 קרוין פוּן גערעכטיקייט, וואָס דער האַר, דער רעכטפאַרטיקער
שופט, וועט מיר געבן אין יענעם טאָג; אוּן ניט נאָר מיר אַליין,
נייערט אויך די אַלע, וואָס האָבן ליב געהאַט זיין אנטפּלעקונג.
איל דיך צוּ קומען אין גיכן צוּ מיר; וואָרים דעמאַס האָט מיך
9, 10 פאַרלאָזן, וויל ער האָט ליב געהאַט דעם עולם־הזה, אוּן איז
אַוועקגעגאַנגען קיין טעסאַלאָניקע, קרעסצענס קיין גאַלאַטיע,
טיטוס קיין דאַלמאַציע. נאָר לוקאָס אַליין איז מיט מיר. נעם
11

מאַרקוס אוּן ברענג אים מיט מיט דיר; וואָרים ער איז מיר
12 נוצלעך פאַר דער עבודה. טיכיקוס אָבער האָב איך געשיקט
13 קיין עפעזוס. בעת דו וועסט קומען, זאָלסטו ברענגען דעם
מאַנטל, וואָס איך האָב געלאָזן אין טראָאַס ביי קאַרפוס, אויך די
14 ספָרים, אוּן בפֿרט די פאַרמעטן. אַלעקסַנדר, דער קופֿערשמיד,
האָט מיר אַ סַך שלעכטס געטאָן; גאָט וועט אים פאַרגעלטן
15 לויט זיינע מַעשׂים. פאַר אים טו אויך דו דיך היטן, וואָרים
16 ער האָט זיך שטאַרק אַקעגנגעשטעלט אונדזערע רייד. ביי
מיין ערשטער פאַרטיידיקונג האָט קיינער ניט געגומען מיין צַד,
נייערט אַלע האָבן מיך פאַרלאָזן. זאָל דאָס ניט פאַרעכנט
17 ווערן אויף זייער רעכענונג׳ אָבער דער האַר האָט מיר געהאָלפן,
אוּן האָט מיך געשטאַרקט, כדי דורך מיר זאָל די בשׂורה טובה
אינגאַנצן אָנגעזאָגט ווערן, אוּן אַלע פעלקער זאָלן זי הערן; אוּן
18 איך בין ניצול געוואָרן פון דעם לייבם מויל. דער האַר וועט מיך
מַציל זיין פון יעדן בייזן ווערק, אוּן וועט מיר פאַרהעלפן צו זיין
הימלישער מלוכה; פאַר אים זאָל זיין כָּבוד לעולָם וָעֶד. אָמֵן.
19 גרים פּריסקַא אוּן עַקילַס, אוּן דעם הויזגעזינד פון אָנעסיפאָרוס.
20 ערַאסטוס איז פאַרבליבן אין קאָרינט, אוּן טראָפימוסן האָב איך
21 איבערגעלאָזן קראַנק אין מילעטום. אייל דיך צו קומען פאַר
ווינטער. עובולוס גריסט דיך, אוּן פודענס אוּן לינוס אוּן קלאָודיע,
22 אוּן אַלע ברידער. דער האַר זאָל זיין מיט דיין גייסט. חֶסֶד זאָל
זיין מיט אייך.

דער בריוו צו טימוסן

א פּאָולוס, אַ קנעכט פון גאָט, און אַ שליח פון ישוע המשיחַ, לויט
דער אמונה פון גאָטס אויסדערוויילטע, און דער דערקענטעניש
2 פון דעם אמת, וואָס איז לויט דער פרומקייט, אין האָפענונג
אויף אייביקן לעבן, וואָס גאָט, וואָס קאָן ניט זאָגן קיין ליגן,
3 האָט מבטיחַ געווען מקדם מימי עולם, און האָט אַנטפלעקט אין
זיין אייגענער צייט זיין וואָרט אין דער שליחות, מיט וואָס איך
בין אָנגעַרטרויט געוואָרן לויט דעם געבאָט פון גאָט, אונדזער
4 גואל; צו טימוסן, מיין אמתדיק קינד לויט דער בשותפותדיקער
אמונה; חסד און שלום פון גאָט, דעם פאָטער, און ישוע המשיחַ,
5 אונדזער גואל. צוליב דעם האָב איך דיך געלאָזן אין קרעטאַ,
כדי דו זאָלסט איַנשטעלן אין אַ סדר די זאַכן, וואָס האָבן
געפעלט, און באַשטימען זקנים אין יעדער שטאָט, ווי איך האָב
6 דיר געבאָטן: אויב איינער איז אָן אַ פעלער, דער מאַן פון איין
וויב, און האָט קינדער מַאמינים, וואָס ווערן ניט באַשולדיקט
7 אין צעלאָזנקייט, אָדער ווידערשפעניקייט. וואָרים דער משגיחַ
מוז זיין אָן אַ פעלער, ווי גאָטס פאַרוואַלטער; ניט קיין עקשן,
ניט קיין רַגזן, ניט קיין שיכור, ניט קיין שלעגער, ניט זשעדנע
8 נאָך מיאוסן פאַרדינסט, נייערט אַ מַכנים־אוֹרח, אַ ליבהאָבער
9 פון גוטס, ניכטער, אַ צדיק, היליק, איַנגעהאַלטן, וואָס האַלט
זיך אין דעם באַגלויבטן וואָרט, וואָס איז לויט דער לערנונג,
כדי ער זאָל קענען מַזהיר זיין אין דער געזונטער לערנונג, און
10 אויך צו שטראָפן די ווידערשפעניקע. וואָרים סע זענען פאַראַן
אַ סַך ווידערשפעניקע, פוסטע פלאַפלערס און שַקרנים, בפרַט
11 די פון די געמַלטע, וועמען מויל מוז פאַרשטאָפט ווערן, וויל
זיי קערן איבער גאַנצע הייזער, און לערנען ניט נייטיקע זאַכן,
12 פונוועגן מיאוסן פאַרדינסט. איינער פון זיי, אַ נָביא פון זייערע
אייגענע, האָט געזאָגט: קרעטער זענען תמיד ליגנערס, בייזע

13 חַיות, פּוילע פּרעסערס. דאָס דאָזיקע באַצייגעניש איז אֱמת.
צוליב דער סיבה שטראָף זיי שאַרף, כדי זיי זאָלן זיין געזונט
14 אין דער אֱמונה, און זאָלן ניט שענקען קיין אויפמערקזאַמקייט
צו יידישע בָּבא־מַעשׂות, און מִצוות פון מענטשן, וואָס קערן אָף
15 פון דעם אֱמת. פאַר די ריינע איז אַלצדינג ריין. פאַר די
אָבער, וואָס זענען טָמא און אומגלויביק, איז גאָרניט ריין; נייערט
16 זייער פאַרשטאַנד און געוויסן זענען טָמא. זיי זאָגן, אַז זיי קענען
גאָט, דורך זייערע מַעשׂים אָבער פאַרלייקענען זיי אים, ווייל זיי
זענען אומוועךדיק, און ווידערשפּעניק, און פאַר יעדן גוטן ווערק
אומטויגלעך.

ב 1 דו אָבער רעד דאָס, וואָס עס פּאַסט זיך פאַר דער געזונטער
2 לערנונג: אַז זקֵנים זאָלן זיין ניכטער, ערנצט, שׂכֶלדיק, געזונט
3 אין אֱמונה, אין ליבע, אין סַבלָנות; אַז זקֵנות זאָלן אויך זיין
בְּבָודיק אין אויפפירונג, ניט קיין רכילות־טרייבערינס, ניט
פאַרשקלאַפט צו קיין סַך ווײַן, לערערינס פון דעם, וואָס
4 איז גוט, כדי זיי זאָלן דערציען די יונגע וויבער ליב צו
5 האָבן זייערע מאַנען און זייערע קינדער, צו זיין צניעותדיק,
ריין פירן די באַלעבאַטישקייט, זיין פריינטלעך, אונטערטעניק
זייערע אייגענע מאַנען, כדי דאָס וואָרט פון גאָט זאָל ניט
6 געלעסטערט ווערן. די יינגערע מענער זיי אויך אַזוי מַזהיר צו
7 זיין אינגעהאַלטן. אין אַלצדינג ווייז דיך אַליין פאַר אַ בײַשפּיל
פון מַעשׂים־טובים; ווייז אין דיין לערנונג אומפאַרדאָרבנקייט,
8 ערנצטקייט, געזונטע רייד, וואָס קענען ניט ווערן פאַרמִשפּט,
כדי דער, וואָס איז פון קעגן צַד, זאָל פאַרשעמט ווערן, ווייל
9 ער האָט ניט קיין שום שלעכטס צו זאָגן פונוועגן אונדז. זיי
מַזהיר קנעכט צו זיין אונטערטעניק זייערע אייגענע האַרן, און
צו זיין פאַר זיי וואויל־געפעלן אין אַלצדינג; ניט ווידערשפּעניק,
10 ניט גַנבענען, נייערט צו ווייזן יעדע גוטע געטרייַשאַפט, כדי
זיי זאָלן באַשיינען די לערנונג פון גאָט, אונדזער גואֵל, אין
11 אַלצדינג. וואָרים דער חֶסֶד פון גאָט האָט זיך באַוויזן פאַר

12 אַ ישועה פון אַלע מענטשן, אין לערנט אונדז, אַז מיר זאָלן
פאַרלייקענען דאָס רשעות און די וועלטלעכע תַּאוות, און לעבן
13 אינגעהאַלטן און רעכטפאַרטיק און פרום אין דער וועלט, און
וואַרטן אויף דער געבענטשטער האָפענונג און אַנטפלעקונג
פון דער הערלעכקייט פון אונדזער גרויסן גאָט און גואל ישוע
14 המָשיחַ, וואָס האָט זיך גופא געגעבן פאַר אונדז, כדי ער זאָל
אונדז אויסלייזן פון יעדן שלעכטס, און רייניקן פאַר זיך אַ פאָלק
15 פאַר זיין אייגנטום, וואָס איז אייפעריק אין מַעשׂים־טובים. די
דאָזיקע זאַכן רעד און זיי מַזהיר און שטראָף מיט דער גאַנצער
רשות. זאָל קיינער דיך ניט פאַראַכטן.

ג 1 דערמאָן זיי צו זיין אונטערטעניק צו הערשער און שָׂרים, צו
2 זיין געהאָרכזאַם, צו זיין אָנגעבריט פאַר יעדן גוטן ווערק, ניט
צו רעדן קיין שלעכטס אויף קיינעם, ניט צו זיין קריגעריש, צו
זיין מילד, און אַרויסווייזן די גאַנצע ענווות צו אַלע מענטשן.
3 וואָרים אויך מיר זענען אַמאָל געווען נאַריש, אומגעהאָרכזאַם,
פאַרפירט, געדינט אַלערלייַ תַּאוות און פאַרגענגנס, האָבן
געלעבט אין רשעות און קנאה, פיינטלעך, און פיינט געהאַט
4 איינער דעם אַנדערן. בעת אָבער די גוטסקייט פון גאָט, אונדזער
5 גואל, און זיין ליבע צו מענטשן, האָט זיך באַוויזן, ניט דורך
מַעשׂים פון רעכטפאַרטיקייט, וואָס מיר האָבן געטאָן, נייערט
לויט זיין דערבאַרעמדיקייט האָט ער אונדז מציל געווען דורך
דער טבילה פון ווידערגעבורט און באַניַאונג פון דעם רוחַ־
6 הקודֶש, וואָס ער האָט איבּיק אונדז אויסגעאָסן בשֶׂפע דורך ישוע
7 המָשיחַ, אונדזער גואל; כדי מיר זאָלן געערבטפאַרטיקט ווערן
דורך זיין חֶסד, און ווערן יורשים לויט דער האָפענונג פון אייביקן
8 לעבן. אֱמת איז דאָס וואָרט, און דעריבער וויל איך, אַז דו זאָלסט
די דאָזיקע זאַכן באַפעסטיקן, כדי אַז די, וואָס האָבן געגלויבט
אין גאָט, זאָלן זען זיך עוסק צו זיין אין מַעשׂים־טובים. דאָס
9 איז גוט און נוצלעך פאַר מענטשן. וויַיך אָבער אוים נאַרישע
קשיות, און יחוס־בריוו, און מחלוקת, און קריגעריַען וועגן דער

10 תּורה, וואָרים זיי זענען אומנוצלעך און פּוסט. אַ מענטש, וואָס
מאַכט אָן שפּאַלטונגען, זאָלסטו נאָך דער ערשטער און צווייטער
11 וואָרענונג, אויסווייַכן בכלל, וויל דו וויסט, אַז אַזאַ איינער איז
פאַרדאָרבן, און טוט זינדיקן, און איז פון זיך אַליין פאַרמשפּט.
12 אַז איך וועל שיקן צו זיר אַרטעמאַסן, אָדער טיכיקוסן, זאָלסטו
דיך אייליק קומען צו מיר קיין ניקאָפּאָליס; וואָרים איך האָב
13 באַשלאָסן דאָרטן צו ווינטערן. שיק גלייך אַרויס זענאַסן, דעם
בַּעל־תּורה, און אַפּאָלאָסן אויף זייער נסיעה; זע סע זאָל זיי
14 גאָרניט פעלן. און זאָלן אויך אונדזערע מענטשן זיך לערנען
עוסק צו זיין אין מַעשׂים־טובים פאַר די נייטיקע באַדערפענישן,
15 כדי זיי זאָלן ניט זיין אומפרוכטבאַר. אַלע, וואָס זענען מיט מיר,
גרוסן דיך. גרוס די, וואָס האָבן אונדז ליב אין דער אֱמונה. חֶסֶד
זאָל זיין מיט אייך אַלע.

דער בריוו צו פילעמאָנען

א פּאָולוס, אַן אַרעסטאַנט פונועגן ייִשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, און טימאָטעאוס,
אונדזער ברודער, צו פילעמאָנען, אונדער באַליבטן מיטאַרבעטער,
2 און צו אַפּפִּיאַן, אונדזער שוועסטער, און צו אַרכיפּוסן, אונדזער
3 מיטקעמפער, און צו דער קְהִילה אין דיין הויז: חֶסֶד צו איך און
שָׁלוֹם פון גאָט, אונדזער פאָטער, און דעם האַר ייִשוּעַ הַמָּשִׁיחַ.
4 איך דאַנק תָּמיד מיין גאָט, בעת איך דערמאָן דיך אין מיינע
5 תְּפִילוֹת, ווייל איך הער פון דיין ליבע, און פון דער אֱמוּנה
6 וואָס דו האָסט צו דעם האַר ייִשוּעַ און צו אַלע הייליקע, כדי
די חַברוּתָאשאַפט פון דיין אֱמוּנה זאָל ווערן ווירקזאַם אין דער
דערקענטעניש פון אַלעם גוטן, וואָס איז אין אונדז, פאַר מָשִׁיחַן.
7 וואָרים איך האָב געהאַט אַ סַך פרייד און טרייסט פון דיין ליבע,
מיין ברודער, מַחמת די הערצער פון די הייליקע זענען דורך
8 דיר דערקוויקט געוואָרן. דעריבער, הַגַם איך פיל מיך פריי
9 אין מָשִׁיחַן דיר צו באַפעלן דאָס, וואָס איז רעכט, דאָך פונועגן
דער ליבע, בעט איך דיך ליבער. אָט איך, פּאָולוס, דער זָקן,
10 און אַצינד אויך אַן אַרעסטאַנט פונועגן ייִשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, בעט דיך
פאַר מיין קינד, וועמען איך האָב געוואונען אין מיינע קייטן, פאַר
11 אָנעסימוסן, (וואָס איז אַמאָל געווען פאַר דיר אומנוצלעך, אָבער
12 אַצינד איז ער נוצלעך פאַר דיר און פאַר מיר). איך שיק אים
13 צוריק צו דיר, אים אַליין, דאָס הייסט, מיין אייגן האַרץ. איך
וואָלט אים גערן געהאַלטן מיט מיר, כדי ער זאָל, אַנשטאָט דיר,
14 מיר דינען אין די קייטן פון דער גוטער בשׂורה; אָבער אָן דיין
דַעה האָב איך גאָרניט געוואָלט טאָן, כדי דיין טובה זאָל ניט זיין
15 געצוואונגען, נייערט פריַיוויליק. וואָרים אָפשר איז ער דעריבער
אָפּגעשיידט געוואָרן פון דיר אויף אַ צייט, כדי דו זאָלסט אים
16 האָבן אויף אייביק, ניט מער ווי אַ קנעכט, נייערט מער ווי אַ
קנעכט, אַ באַליבטער ברודער, בִּפרַט פאַר מיר, און מִכָּל־שכֵּן

17 פּאַר דיר, סיי אוּן דעם פּלייש, אוּן סיי אין דעם האַר. בכּן, אויב דוּ
18 רעכנסט מיך פּאַר אַ חבר, זיי אים מקבל ווי מיך אַליין. אוּן אויב
ער האָט דיר בכלל אומרעכט געטאָן, אָדער איז דער עפּעס
19 שולדיק, שטעל דאָס צוּ אויף מיין חשבון. איך, פּאָולוס, שרייב
דאָס מיט מיין אייגענער האַנט, איך וועל עס באַצאָלן, ־ איך רעד
שוין גאָרניט דערפוּן, וואָס דוּ ביסט מיר שולדיק חוצדעם אויך
20 דיך אַליין. יאָ, ברודער, לאָמיך פוּן דיר האָבן פּרייד אין דעם
21 האַר; דערקוויק מיין הארץ אין משיחן. ווייל איך האָב בטחון
אין דיין געהאָרכזאַמקייט, שרייב איך דיר, וואָרים איך ווייס, אַז
22 דוּ וועסט טאָן אַפילו מער ווי איך זאָג. אין דער זעלבער צייט
גרייט אויך אָן פּאַר מיר אַן אכסניא, וואָרים איך האָף, אַז דורך
23 אייערע תּפילות, וועל איך אייך געשענקט ווערן. עפּאַפראַס, מיין
24 מיטאַרעסטאַנט אין ישוּע המשיח, טוט דיך גרוסן, אויך מאַרקוס,
25 אַריסטאַרכוס, דעמאַס, לוקאַס, מיינע מיטאַרבעטער. דער חסד
פוּן אונדזער האַר ישוּע המשיח זאָל זיין מיט אייער גייסט.

דער בריוו צו די יִידן

א נאָכדעם ווי גאָט האָט פאַרצייטן אַ סַך מאָל און אויף
2 פאַרשידענע אופֿנים געריידט צו די אָבות דורך די נביאים, האָט
ער אויפן סוף פון די דאָזיקע טעג געריידט צו אונדז דורך דעם
זון, וועמען ער האָט באַשטימט פאַר אַ יורש פון אַלצדינג, דורך
3 וועמען ער האָט אויך באַשאַפן די דורות. ער, וואָס איז דאָס
שפּיגלבילד פון זיין הערלעכקייט, און דאָס סאַמע אָפּבילד פון
זיין מַהות, האַלט אויף אַלצדינג דורך דעם וואָרט פון זיין מאַכט.
בעת ער האָט געמאַכט אַ רייניקונג פאַר זינד, האָט ער זיך
אַנידערגעזעצט ביי דער רעכטער האַנט פון דער גדולה אין דער
4 הייך, און איז געוואָרן אויף אַזויפיל בעסער איידער די מַלאָכים,
5 אַז ער האָט געירשנט אַ חָשובערן שֵם פון זיי. וואָרים צו וועמען
פון די מַלאָכים האָט ער ווען אַמאָל געזאָגט: דו ביסט מיין זון,
היינט האָב איך דיך געבוירן? און ווידער: איך וועל פאַר אים
6 זיין אַ פאָטער, און ער וועט פאַר מיר זיין אַ זון? און בעת ער
ברענגט דעם בכור אין דער וועלט אַריין, זאָגט ער: און זאָלן
7 אַלע מַלאָכים פון גאָט פאַלן כּורעים פאַר אים. און פונוועגן די
מַלאָכים זאָגט ער: ער מאַכט זיינע מַלאָכים פאַר ווינטן, און
8 זיינע באַדינערם פאַר אַ פלאַם פייער. אָבער פונוועגן דעם זון
זאָגט ער: דיין טראָן, אָ גאָט, איז לעולָם וָעֶד, און די רוט פון
9 יושר איז די רוט פון דיין מלוכה. האָסט ליב געהאַט צדקות,
און פיינט געהאַט רשעות, דעריבער האָט גאָט, דיין גאָט, דיך
10 געזאַלבט מיט דעם אייל פון פרייד איבער דיינע חֲבֵרים. און:
דו, גאָט, האָסט אין אָנהייב געלייגט דעם יסוד פון דער ערד, און
11 די הימלען זענען די ווערק פון דיינע הענט; זיי וועלן אונטערגיין,
אָבער דו ווסט באַשטיין; יאָ, זיי אַלע וועלן ווערן אַלט ווי אַ בֶּגֶד,
12 און ווי אַ מאַנטל וועסטו זיי צונויפוויקלען, און זיי וועלן פאַרביטן
ווערן. דו אָבער ביסט דער זעלביקער, און דיינע יאָרן וועלן

13 ניט אויפהערן. פּונוועגן וועמען פּון די מַלְאָכים האָט ער אַמאָל
גערעדט: זיץ ביי מיין רעכטער האַנט, ביז איך מאַך דיינע פיינט
14 פּאַר אַ פּוסבענקל צו דיינע פֿים? צי זענען זיי אַלע ניט קיין
באַדינענדיקע גייסטער, אַרויסגעשיקט געווארן צו טאָן דינסט
פּאַר דעם ווילן פּון די, וואָס וועלן ירשענען די ישועה?

ב 1 דעריבער מוזן מיר זין אַ סַך שטאַרקער האַלטן אין דעם, וואָס
2 מיר האָבן געהערט, כדי מיר זאָלן ניט אָפּפאַלן דערפון. וואָרים
אויב דאָס וואָרט, וואָס איז געזאָגט געווארן דורך מַלְאָכים,
איז מקוים געווארן, און יעדע עֲבֵירה און ווידערשפּעניקייט האָט
3 באַקומען אַ גערעכטע פּאַרגעלטונג, וויאַזוי וועלן מיר אַנטרינען,
אויב מיר פאַרוואַרלאָזן אַזאַ גרויסע ישועה? זי, וואָס איז
לכַתְחִילה געזאָגט געווארן דורך דעם האַר, און באַשטעטיקט
4 געווארן פּאַר אונדז דורך די, וואָס האָבן אים געהערט, בעת
גאָט האָט אויך עֵדות געזאָגט דורך נסים וְנִפְלָאוֹת, און דורך
פאַרשידענע גבורות, און דורך מַתָּנוֹת פון דעם רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ,
5 לויט זיין אייגענעם רָצון. וואָרים ניט צו מַלְאָכים האָט ער
אונטערטעניק געמאַכט די קומענדיקע וועלט, וואָס פון איר רעדן
6 מיר. איינער אָבער האָט ערגעץ עֵדות געזאָגט, אַזוי צו זאָגן:
וואָס איז אַ מענטש, וואָס דו טוסט אים געדענקען? און דער
7 בֶּן־אָדָם, וואָס דו טוסט זיך אומקוקן אויף אים? חאָסט אים
געמאַכט אַביסל נידעריקער פון די מַלְאָכים, און אים געקרוינט
מיט הערלעכקייט און כָּבוֹד, און האָסט אים געזעצט איבער
8 די ווערק פון דיינע הענט; אַלצדינג האָסטו אונטערטעניק
געמאַכט אונטער זיינע פֿים. וואָרים מיט דעם, וואָס ער האָט
אונטערטעניק געמאַכט אַלצדינג אונטער אים, האָט ער גאָרניט
געלאָזן, וואָס איז אים ניט אונטערטעניק. דערווייַל אָבער זען
מיר נאָך ניט, אַז אַלצדינג זאָל זיין אונטערטעניק אונטער אים.
9 מיר זען אָבער, ישוּעַן, וואָס איז געמאַכט געווארן אַביסל
נידעריקער פון די מַלְאָכים, פּונוועגן די לַיידן פון דעם טויט, וואָס
איז געקרוינט מיט הערלעכקייט און כָּבוֹד, כדי ער זאָל דורך

דעם חֶסֶד פּוּן גאָט טוֹעם זיין דעם טויט פּאַר אַלע מענטשן.
10 וואָרים אים, פּאַר וועמען עס איז אַלצדינג, אוּן דורך וועמען עס
איז אַלצדינג, האָט עס גענפּאַסט מיט דעם ברענגען אַ סַך זין צוּ
העראַלעכקייט, מַשלים צוּ זיין דורך עינוּיים דעם שַר פּוּן זייער
ישוּעה. וואָרים סיי דער, וואָס טוט הייליקן, אוּן סיי די וואָס זענען
11 געהיילט, זענען אַלע פּוּן איינעם; צוליב דעם שעמט ער זיך
12 ניט זיי צוּ רופן ברידער, אַזוי צוּ זאָגן: איך וועל דערציילן דיין
נאָמען צוּ מיינע ברידער, אין דער מיט פּוּן קָהָל וועל איך דיך
13 לויבן. אוּן ווידער: איך וועל האָפן צוּ אים. אוּן ווידער: זע, איך
14 אוּן די קינדער, וועמען גאָט האָט מיר געגעבן. דעריבער, אַזוי־וי
די קינדער האָבן אַ חֵלֶק אין פלייש אוּן בלוט, האָט ער אויך אויף
אַן ענלעכן אופן אַ חֵלֶק פּוּן דעם זעלבן, כדי דורך דעם טויט זאָל
ער קענען מבַטל זיין דעם, וואָס האָט די מאַכט פּוּן דעם טויט,
15 דאָס הייסט, דעם שָטן, אוּן זאָל אויסלייזן אַלע די, וואָס זענען
דורך מורא פּאַר דעם טויט זייער גאַנץ לעבן פּאַרשקלאַפּט
16 געווען. וואָרים באָמת, ניט די מַלאָכים העלפט ער, נייערט
17 דעם זאָמען פּוּן אַברָהמען. דעריבער איז אים אָנגעשטאַנען אין
אַלצדינג געגליכן צוּ זיין צוּ זיינע ברידער, כדי ער זאָל ווערן
אַ דערבאַרעמדיקער אוּן אַ געטרייַער כֹהן־גָדול אין זאַכן, וואָס
זענען נוגע גאָט, מכַפּר צוּ זיין פּאַר די זינד פּוּן דעם פאָלק.
18 וואָרים הָיות ער אַליין האָט געליטן, בעת ער איז געפּרוּאווט
געווָארן, איז ער בּיכוֹלֶת צוּ העלפן די, וואָס ווערן געפּרוּאווט.

ג דעריבער, הייליקע ברידער, חַבֵּירם פּוּן אַ הימלישער באַרופּונג,
באַטראַכט דעם שליח אוּן כֹהן־גָדול פּוּן אונדזער אָמונה, ישוּעַן,
2 וואָס איז געווען געטריי דעם, וואָס האָט אים באַשטימט, פּונקט
3 ווי אויך משה איז געווען אין זיין גאַנצן הויז. וואָרים ער איז
פּאַרדעכנט געווָארן פּאַר רָאוי אויף מער כָּבוד ווי משה, אויף
אַזויפיל ווי דער, וואָס בויט דאָם הויז, האָט מער כָּבוד ווי דאָם
4 הויז. (וואָרים יעדעם הויז ווערט געבויט דורך עמיצן; דער
5 אָבער, וואָס האָט אַלצדינג געבויט, איז גאָט.) אוּן משה איז

געווען געטריי אין זיין גאַנצן הויז ווי אַ קנעכט, אַן עֵדות פּון
יענע זאַכן, וואָס האָבן געדאַרפט שפּעטער געריכט ווערן, מְשִׁיחַ
אָבער, ווי אַ זון איבער זיין הויז; אוּן מיר זענען זיין הויז, אויב
מיר האַלטן פעסט דעם בטָחון אוּן דאָס רימען זיך פּון אונדזער
האָפענונג ביז דעם סוֹף. דעריבער, אַזוויוי דער רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ
זאָגט: הײַנט, אויב איר וועט הערן זיין קוֹל, פאַרשַׁקשנט ניט
אייערע הערצער, ווי אין מְרִיבָה, אַזוויוי אין דעם טאָג פּון מַסָּה
אין דער מִדבר, וואוּ אייערע אָבות האָבן מיך געפּרוּאווט דורך
נסיונות, אוּן האָבן געזען מיינע מַעשׂים פערציק יאָר. דעריבער
האָב איך געצערנט אויף דעם דאָזיקן דור, אוּן האָב געזאָגט: זיי
זענען זיך תָּמיד טועה אינם הַאַרץ, אוּן מיינע וועגן קענען זיי ניט,
ווי איך האָב געשוואוירן אין מיין צאָרן: זיי וועלן ניט אַריַינקוּמען
אין מיין מנוּחה. גיט אַכטונג, ברידער, טאָמער וועט זיך מאַכן
ביי עמיצן פּון אייך אַ בייז האַרץ פּון אוּמגלויבן, אין אָפּפאַלן פּון
דעם לעבעדיקן גאָט; נייערט וואָרנט איינער דעם אַנדערן יעדן
טאָג, כָּל־זמַן עס הייסט נאָך היינט, כדי קיינער פּון אייך זאָל ניט
פאַרהאַרטעוועט ווערן דורך דער אָפּנאַרעריַ פּון זינד. וואָרים
מיר זענען געוואָרן טיַילנעמער פּון מָשִׁיחַ, אויב מיר האַלטן
שטאַרק דעם אָנהייב פּון אונדזער בטָחון ביז דעם סוֹף. בעת סע
ווערט געזאָגט: הײַנט, אויב איר וועט הערן זיין קוֹל, פאַרשַׁקשנט
ניט אייערע הערצער, ווי אין מְרִיבָה. וואָרים ווער זענען עס
די, וואָס האָבן געהערט, אוּן האָבן געקריגט? צי האָבן ניט די
אַלע, וואָס זענען אַרויסגעגאַנגען פּון מִצרַים דורך מֹשהן? אוּן
קעגן וועמען האָט ער געצערנט פערציק יאָר? איז עס ניט געווען
מיט די, וואָס האָבן געזינדיקט, וועמעס לייַבער זענען געפאַלן אין
דער מִדבר? אוּן צו וועמען האָט ער געשוואוירן, אַז זיי זאָלן ניט
אַריַינקוּמען אין זיין מנוּחה, אויב ניט צו די, וואָס זענען געווען
ווידערשפּעניק? אוּן מיר זעען, אַז זיי זענען ניט געווען בִּיכוֹלת
אַריַינצוקוּמען, מַחמת זיי האָבן ניט געגלויבט.

ד דעריבער, כָּל־זמַן סע בלייבט די הַבטָחה אַריַינצוקוּמען אין
זיין

זיין מנוּחה, לאָמיר מורא האָבן, טאָמער וועט עמיצער פון
אייך זיך פאַרזאַמען. וואָרים די בשׂורה טובה איז אויך אונדז
2 אָנגעזאָגט געוואָרן, פונקט ווי צו זיי; אָבער דאָס וואָרט פון
דער הערונג האָט זיי ניט געניצט, מַחמת עס איז ניט געוועון
באַהעפט דורך אֱמונה מיט די, וואָס האָבן געהערט. וואָרים
3 מיר, וואָס האָבן געגלויבט, קומען אַריין אין יענער מנוּחה, אַזויווי
ער האָט געזאָגט: ווי איך האָב געשוואוירן אין מיין צאָרן: זיי
וועלן ניט אַריינקומען אין מיין מנוּחה, הַגַם זיינע ווערק זענען
4 געווען פאַרענדיקט זינד די שת־ימי־בראשית. וואָרים ער האָט
געזאָגט ערגעץ ווו פונוועגן דעם זיבעטן טאָג אויף אַזאַ אופן:
און גאָט האָט גערוט אין דעם זיבעטן טאָג פון אַלע זיינע ווירק;
5 און אָט דאָ זאָגט ער ווידער: זיי וועלן ניט אַריינקומען אין מיין
6 מנוּחה. בכֵן, אַזוי ווי סע בלייבט פאַר עטלעכע אַריינצוקומען,
און די, וואָס האָבן פריער אָנגענומען די בשׂורהטובה, האָבן
7 פאַרפעלט אַריינצוקומען, מַחמת ווידערשפּעניקייט, טוט ער
ווידער אַמאָל באַשטימען אַ געוויסן טאָג, אַ היינט, ווי ער זאָגט
דורך דָוִדן, נאָך אַ לאַנגער צייט, לויט ווי עס איז פריער געזאָגט
געוואָרן: היינט, אויב איר וועט הערן זיין קול, פאַרשַקשנט
8 ניט אייערע הערצער. וואָרים אויב יהושע וואָלט זיי געגעבן
מנוּחה, וואָלט ער שפּעטער ניט געוועון גערעדט פון אַן אַנדערן
9 טאָג. עס פאַרבלייבט דעריבער אַ מנוּחַת־שַבת פאַר גאָטס
10 פאָלק; וואָרים דער, וואָס איז אַריינגעקומען אין זיין מנוּחה, האָט
אַליין אויך גערוט פון זיינע ווערק, ווי גאָט האָט געטאָן פון
11 זיינע. לאָמיר זיך דעריבער מיען אַריינצוקומען אין יענער מנוּחה,
כדי קיינער זאָל נאָך דעם זעלבן בײַשפּיל ניט פאַלן פונוועגן
12 ווידערשפּעניקייט. וואָרים דאָס וואָרט פון גאָט איז לעבעדיק,
און ווירקעוודיק, און איז שאַרפער איידער יעדע צוויי־שנאַרפיקע
שוועבל, און דורכשטעכט אַפילו ביז דער אָפּשיידונג פון נֶפש
און גייסט, סיי פון קנעכלעך און מאַרך, און איז פלינק צו דערזען
13 די מַחשָבות און דֵעות פון דעם האַרץ. און עס איז ניטאָ קיין
באשעפעניש

באַשעפּעניש, וואָם ווערט ניט אַנטפּלעקט פּאַר אים; נייערט
אַלע זאַכן זענען נאַקעט און ליגן אָפּן פּאַר די אויגן פּון אים, מיט
14 וועמען מיר האָבן צו טאָן. בכֵן, וויל מיר האָבן אַ דערהויבענעם
כֹּהן־גָּדול, וואָס איז דורכגעגאַנגען דורך די הימלען, יֵשוּע, דעם
בֶּן־אֱלֹהִים, לאָמיר דעריבער האַלטן פעסט אונדזער אֱמונה.
15 וואָרים מיר האָבן ניט קיין כֹּהן־גָּדול, וואָס קאָן ניט מיטפילן
מיט אונדזערע שוואַכקייטן, נייערט איינעם, וואָס איז אין אַלצדינג
16 געפּרואווט געוואָרן גלייך ווי מיר זענען, דאָך אָן זינד. לאָמיר
זשע גענעענען מיט בטָחון צו דעם כִּסֵּא־הַחֶסֶד, כדי מיר זאָלן
מקַבל זיין רַחֲמָנות, און זאָלן געפינען חֶסֶד צו העלפן אונדז אין אַן
עֵת־צָרה.

ה וואָרים יעדער כֹּהן־גָּדול, וואָס ווערט גענומען פון צווישן
מענטשן, ווערט באַשטימט פאַר מענטשן אין זאַכן, וואָס זענען
שַייך גאָט, כדי ער זאָל קענען מַקריב זיין מִנחות און זִבחים
2 פאַר זינד. און ער קאָן מיטפילן מיט די אומווִיסנדיקע און
פאַרפירטע, מַחמת דעם, וואָס ער אַליין איז אויך אַרומגערינגלט
3 מיט שלאַפקייט, און צוליב דער דאָזיקער סיבה איז ער מחויב,
סיי פאַר דעם פאָלק, אַזוי אויך פאַר זיך אַליין, מַקריב צו זיין
4 פאַר זינד. און קיינער נעמט זיך ניט דעם כָּבוד אַליין, נייערט
5 וועָן ער ווערט באַרופן פון גאָט, אַזויווי אַהרן איז געווען. אַזוי
האָט זיך אויך מָשִׁיחַ אַליין ניט פאַרהערלעכט, כדי צו ווערן אַ
כֹּהן־גָּדול, נייערט דער, וואָס האָט צו אים געזאָגט: דו ביסט
6 מיין זון, היינט האָב איך דיך געבוירן; ווי ער זאָגט אויך אויף
אַן אַנדערן פּלאַץ: דו ביסט אַ כֹּהן אויף אייביק לויט דעם
7 סֵדר פון מַלכי־צֶדֶק, וואָס אין די טעג פון זיין פלייש, האָט ער
געענעמט תִּפילות און תַּחנונים מיט גרויס געשריי און טרערן צו
דעם, וואָס איז געווען בִיכולת אים מַציל צו זיין פון טויט, און
8 ער איז דערהערט געוואָרן פאַר זיין יִראַת־שמים. און הַגַם ער
איז געווען אַ זון, דאָך האָט ער געלערנט אונטערטעניקייט דורך
9 די זאַכן, וואָם ער האָט געליטן; און נאָכדעם ווי ער איז געוואָרן

שלֵימותדיק, איז ער געוואָרן די סִיבה פּון אַן אייבּיקער ישועה
10 פּאַר אַלע, וואָס געהאָרכן אים, און איז באַרופֿן געוואָרן פּון גאָט
11 פּאַר אַ כֹהן־גָדול, לויט דעם סֵדר פּון מַלכי־צֶדֶק. פּונדעסטוועגן דעם
האָבן מיר אַ סַך צו רעדן, און עס איז שווער צו דערקלערן, ווייל
12 איך זע, איר זענט געוואָרן טעמפּ צו הערן. וואָרים אין מָשָׁך
פּון דער צייט וואָלט איר באַדאַרפט זיין לערער, נייטיקט איר
אייך ווידער אַמאָל, אַז עמיצער זאָל אייך לערנען די יסודות פּון
די ערשטע עִיקָרים פּון די נבואות פּון גאָט, און זענט געוואָרן
אַזעלכע, וואָס נייטיקן זיך אין מילך, און ניט אין פעסטער שפּייז.
13 וואָרים יעדער איינער, וואָס נעמט מילך, האָט ניט קיין מבִינות
אין דעם וואָרט פּון רעכטפֿאַרטיקייט, וואָרים ער איז אַן עוֹפּעלע.
14 פעסטע שפּייז אָבער איז פאַר דערוואַקסענע, פאַר יענע, וואָס
צוליב דעם שטענדיקן געברויך, האָבן צוגעוואוינט זייערע חושים
צו אונטערשיידן צווישן גוטס און שלעכטס.

ו 1 בכֵן, לאָמיר איבערלאָזן די לערנונג פּון די ערשטע עִיקָרים
פּונדעסטוועגן מָשִׁיחַן, און גיין וויטער צו דער שלֵימות; לאָמיר ניט
לייגן נאָכאַמאָל אַ יסוד פּונדעסטוועגן תשובה פּון טויטע מַעשׂים, און
2 פּונדעסטוועגן אֱמונה צו גאָט, פּונדעסטוועגן דער לערנונג פּון טבִילות, און
פּונדעסטוועגן סמיכת־ידים און פּונדעסטוועגן תחַית־הַמֵתים, און פּונדעסטוועגן
3 אייבּיקן מִשפּט. און דאָס דאָזיקע וועלן מיר טאָן, אִם־יִרצֶה־
4 הַשֵם. וואָרים בנוגֵע יענע, וואָס זענען איינמאָל אויפגעקלערט
געוואָרן און האָבן טועם געווען פּון דער הימלישער מַתָנה, און
5 זענען געוואָרן טיילנעמער פּון דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש, און האָבן טועם
געווען די גוטסקייט פּון דעם וואָרט פּון גאָט, און די כּוחות
6 פּון עולם־הַבא, און זענען אָפּגעפאַלן, אַזעלכע איז אוממעגלעך
ווידער מחַדש צו זיין צו תשובה, בעת מיר זענען, זיי קרייציקן
פאַר זיך דעם בֶן־אֱלֹהִים אויבערַאַניים, און שטעלן אים אָפּן
7 אַרויס צו בזָיון. וואָרים די ערד, וואָס טרינקט דעם רעגן, וואָס
קומט אָפט דערויף, און ברענגט אַרויס קרייַטעכצער, וואָס טויגן
פאַר די, פאַר וועמעס־וועגן זי איז אויך באַאַקערט געוואָרן,

8 באַקומט אַ ברָכה פון גאָט. נאָר אויב זי טראָגט דערנער אין
שטעכערס, ווערט זי פאַרוואָרפן אין איז נאָענט צו אַ קלָלה;
9 אין איר סוף איז פאַרברענט צו ווערן. מיר אָבער, באַליבטע,
זענען פאַרזיכערט אויף בעסערע זאַכן פונוועגן אייך, אין זאַכן
10 וואָס באַגלייטן אַ ישועה, הגם מיר רעדן אַזוי. וואָרים גאָט
איז ניט אומגערעכט, צו פאַרגעסן אייערע מַעשׂים און די ליבע,
וואָס איר האָט אַרויסגעוויזן צו זיין נאָמען, מיט דעם, וואָס איר
11 האָט געדינט די הייליקע, און דינט זיי נאָך אַלץ. און מיר
באַגערן, אַז יעדער איינער פון אייך זאָל אַרויסווייזן די זעלבע
12 פליַסיקייט צו דער פולקייט פון בטָחון ביז צו דעם סוף, כדי
איר זאָלט ניט זיין פויל, נייערט נאָכטוערס פון די, וואָס דורך
13 אֱמונה און געדולדיקייט ירשענען זיי די הבטָחות. וואָרים בעת
גאָט האָט אַברָהמען געגעבן די הבטָחה, האָט ער, מַחמת ער
האָט ניט געקאָנט שווערן ביי קיין גרעסערן, געשוואירן ביי
14 זיך אַליין, אַזוי צו זאָגן: בענטשן וועל איך דיך בענטשן, און
15 מערן וועל איך דיך מערן. און אַזוי, ווייל ער האָט געדולדיק
16 דערטראָגן, האָט ער געירשנט די הבטָחה. וואָרים מענטשן
שווערן ביי דעם גרעסערן, און אין יעדן סיכסוך זייערן איז די
17 שבועה דער סוף פון אַ באַשטעטיקונג. צוליב דעם האָט
גאָט, בעת ער האָט בדֵעה געהאַט צו ווייזן די יורשים פון דער
הבטָחה נאָך אַ סַך מערער די אומפאַרענדערלעכקייט פון זיין
18 עֵצה, האָט ער זי גאַראַנטירט מיט אַ שבועה, כדי דורך צוויי
אומפאַרענדערלעכע זאָכן, אין וועלכע עס איז אוממעגלעך פאַר
גאָט צו זאָגן ליגן, זאָלן מיר, וואָס זענען אַנטרונען פאַר רעטונג,
האָבן אַ שטאַרקערע דערמוטיקונג אָנצוהאַלטן זיך אין דער
19 האָפענונג, וואָס איז אָנגעבריט געוואָרן פאַר אונדז. און דאָס
האָבן מיר ווי אַן אַנקער פאַר דער נשָמה, אַ האָפענונג, וואָס איז
זיכער און שטאַנדהאַפטיק, און וואָס גייט אַריין אין דעם, וואָס
20 איז דרינען אין דעם פָּרוכֶת, וואוהין ישוע איז אַריינגעגאַנגען ווי
אַ פאָרלויפער פון אונדזערטוועגן, און איז געוואָרן אַ כֹּהן־גָּדול
אויף

אויף אייביק לויט דעם סֵדר פּון מַלכי־צֶדֶק.

1 וואָרים דער דאָזיקער מַלכי־צֶדֶק, מֶלך פּון שָׁלֵם, אַ כֹהן פּון דעם
אֵל־עֶליון, וואָס איז מקַבל־פָּנים געווען אַבֿרהמען, בעת ער האָט
זיך אומגעקערט פּון שלאָגן די מלָכים, אוּן האָט אים געבענטשט,
2 וועמען אויך אַבֿרהם האָט אָפּגעשיידט פּון אַלץ מַעשֹר, ווייל ער
איז קוֹדם־כָּל, דורך אַ דערקלערונג, מֶלך פּון רעכטפאַרטיקייט,
3 אוּן דערנאָך אויך מֶלך פּון שָׁלֵם, וואָס מיינט, מֶלך פּון פרידן, אָן
פאָטער, אָן מוטער, אָן יִחוס, וואָס האָט אויך ניט קיין אָנהייב פּון
טעג, אויך ניט קיין סוֹף פּון לעבן, נייערט איז געמאַכט געוואָרן
ענלעך צוּ דעם בֶּן־אֱלֹהִים; ער פאַרבליַבט אַ כֹהן אויף אייביק.
4 היינט באַטראַכט ווי גרויס דער דאָזיקער מענטש איז געווען,
וואָס אים האָט אַבֿרהם־אָבינוּ געגעבן מַעשֹר פּון דעם מִלחָמה־
5 געווינסט. אוּן די, פאַרוואָר, פּון די בני־לֵוִי, וואָס אַרבן די כהוּנה,
האָבן אַ חוֹק לויט דער תּורה צוּ נעמען מַעשֹר פּון דעם פאָלק,
דאָס מיינט, פּון זייערע ברידער, הגַם זיי זענען אַרויסגעקומען
6 פּון די לענדען פּון אַבֿרהמען. דער אָבער, וואָס זיין יִחוס ווערט
ניט גערעכנט פּון זיי, האָט געמומען מַעשֹר פּון אַבֿרהמען, אוּן
7 האָט געבענטשט דעם, וואָס האָט געהאַט די הַבטָחות. אָבער
אָן חִילוּקי־דֵעות, דער מינדערער ווערט געבענטשט פּון דעם
8 גרעסערן. אוּן דאָ, מענטשן, וואָס שטאַרבן, זענען מקַבל מַעשֹר,
דאָרטן אָבער איינער, אויף וועמען סע ווערט עֵדות געזאָגט,
9 אַז ער לעבט. אוּן, אַזוי צוּ זאָגן, דורך אַבֿרהמען האָט אַפילו
10 לֵוִי, וואָס איז מקַבל מַעשֹר, געגעבן מַעשֹר, וואָרים ער איז
נאָך געווען אין די לענדן פּון זיין פאָטער, בעת מַלכיצֶדֶק איז
11 אים מקַבל־פָּנים געווען. היינט, אויב סע וואָלט געווען שלֵימות
דורך דער כהוּנה פּון די בני־לֵוִי (וואָרים אונטער איר האָט
דאָס פאָלק מקַבל געווען די תּורה), צוליב וואָס איז נאָך נייטיק
געווען, אַז מאָזאָל אויפשטיין אַן אַנדערער כֹהן לויט דעם סֵדר
פּון מַלכי־צֶדֶק, אוּן ניט געזאָגט צוּ ווערן לויט דעם סֵדר פּון
12 אַהרֹנען? וואָרים אויב די כהוּנה ווערט פאַרענדערט, דעמאָלט

איז אויך נייטיק, אַז אַן ענדערונג זאָל געמאַכט ווערן אין דער
13 תּוֹרה. וואָרים דער, אויף וועמען די דאָזיקע זאַכן ווערן געזאָגט,
געהערט צו אַן אַנדערן שֵׁבֶט, פון וועלכן קיינער האָט ניט געטאָן
14 קיין עֲבוֹדה ביים מִזבֵּחַ. וואָרים עס איז קלאָר, אַז אונדזער
האַר האָט אַרויסגעשפראָצט פון יהוּדה, וואָס צו דעם שֵׁבֶט
15 האָט מֹשה גאָרניט געריידט בנוֹגֵע כֹּהֲנים. אוּן דאָס ווערט
נאָך קלאָרער, אויב סע שטייט אויף אַן אַנדערער כֹּהן, ענלעך
16 צו מַלכי־צֶדֶק, וואָס איז גמאַכט געוואָרן, ניט נאָך דעם חוֹק פון
אַ בָּשָׂר־וְדָם, נייערט נאָך דער גבוּרה פון אַן אָנסופיקן לעבן;
17 וואָרים סע ווערט עֵדות געזאָגט פונוועגן אים: דוּ ביסט אַ
18 כֹּהן אויף אייביק לויט דעם סֵדר פון מַלכי־צֶדֶק. צוליב דעם,
וואָס אַ פריערדיק געבאָט ווערט אָפגעטאָן, מַחמת פונוועגן זיין
19 שלאַפקייט אוּן אומנוצלעכקייט, (וואָרים די תּוֹרה האָט גאָרניט
שלמוּתדיק געמאַכט); אוּן דעריבער ווערט אַריינגעבראַכט אַ
20 בעסערע האָפענונג, וואָס דורך איר גענעענען מיר צו גאָט. אוּן
21 הֱיוֹת ער איז עס ניט געוואָרן אָן אַ שבוּעה, – וואָרים זיי זענען
געמאַכט געוואָרן כֹּהֲנים אָן אַ שבוּעה, ער אָבער מיט אַ שבוּעה
דורך דעם, וואָס זאָגט פונוועגן אים: גאָט האָט געשוואוירן, אוּן
22 ער וועט ניט חֲרָטה האָבן, דוּ ביסט אַ כֹּהן אויף אייביק. אַזוי
23 איז אויך יֵשׁוּע געוואָרן די עָרבות פון אַ בעסערן בונד. אוּן זיי
זענען געמאַכט געוואָרן פאַר אַ סַך כֹּהֲנים, מַחמת וואָס דורך
24 דעם טויט זענען זיי געשטערט צו פאַרבלײַבן; ער אָבער, מַחמת
ער באַשטייט אויף אייביק, האָט זיין כְּהוּנה אומפאַרענדערלעך.
25 דעריבער איז ער אויך אין אַלץ בִּיכוֹלת מַציל צו זיין די, וואָס
גענעענען דורך אים צו גאָט, מַחמת ער לעבט אייביק, כּדי זיך
26 מִשתַּדל צו זיין פאַר זיי. וואָרים פאַר אונדז האָט זיך געפאַסט
אַזאַ כֹּהן־גָּדוֹל, וואָס איז הייליק, אומשולדיק, תָּמים, אָפּגעשיידט
27 פון זינדיקע, אוּן דערהויבן איבער די הימלען; וואָס דאַרף ניט, ווי
יענע כֹּהֲנים־גדוֹלים, מַקריב זיין יעדן טאָג קָרבָּנות, ראשית פאַר
זיינע אייגענע זינד, אוּן דערנאָך פאַר די זינד פון דעם פאָלק;

וואָרים דאָס האָט ער געטאָן איין מאָל פאַר אַלעמאָל, בעת ער
28 האָט זיך אַליין מַקריב געווען. וואָרים די תּורה שטעלט אויף
מענטשן פאַר כֹּהַנים־גדולים, וואָס האָבן שוואַכקייטן, אָבער
דאָס וואָרט פון דער שבועה, וואָס איז געקומען נאָך דער תּורה,
שטעלט אויף אַ זון, וואָס איז שלֵימותדיק אויף אייביק.

ח און דער עיקר פון דעם, וואָס מיר זאָגן, איז אָט־דאָס: מיר האָבן
אַזאַ כֹּהן־גָּדול, וואָס האָט זיך אַנידערגעזעצט ביי דער רעכטער
2 זײַט פון דעם כִּסֵּא־הַכָּבוד אין די הימלען, אַ דינער פון דעם
מִקדש, און פון דעם אָמתן מִשכּן, וואָס דער שם־המפורש האָט
3 אויפגעשטעלט, און ניט קיין מענטש. וואָרים יעדער כֹּהן־גָּדול
וועלט באַשטימט מַקריב צו זיין מִנחות און זְבָחים; דעריבער איז
סע נייטיק, אַז אויך דער דאָזיקער כֹּהן־גָּדול זאָל האָבן עפּעס
4 מַקריב צו זיין. דעריבער, אויב ער וואָלט געווען אויף דער
ערד, וואָלט ער בִּכלַל ניט געווען קיין כֹּהן, מַחמת עס זענען
5 פאַראַנען יענע, וואָס זענען מַקריב קָרבָּנות עַל־פּי הַתּורה. זיי
דינען דאָס, וואָס איז אַן אָפּבילד און אַ שאָטן פון די הימלישע
זאַכן, אַזויווי משה איז באַפוילן געוואָרן פון גאָט, בעת ער האָט
געהאַלטן אין מאַכן דאָס מִשכּן. וואָרים זע, זאָגט ער, אַז דו
זאָלסט אַלצדינג מאַכן לויט דער געשטאַלט, וואָס איז דיר געוויזן
6 געוואָרן אויף דעם באַרג. אַצינד אָבער האָט ער דערגרייכט אַ
מער דערהויבענערע עבודה מיט דעם, וואָס ער איז אויך דער
מֶליץ פון אַ בעסערן בונד, וואָס איז אויפגעשטעלט געוואָרן אויף
7 בעסערע הַבטָחות. וואָרים אויב יענער ערשטער בונד וואָלט
געווען אָן אַ חֶסרון, דעמאָלט וואָלט מען ניט געזוכט קיין סִיבּה
8 פאַר אַ צווייטן. וואָרים בעת ער מוסרט זיי, זאָגט ער: זע,
די טעג קומען, זאָגט גאָט, און איך וועל שלִיסן אַ נייעם בונד
9 מיט דעם בֵּית־יִשׂרָאל און מיט דעם בֵּית־יהוּדה, ניט לויט דעם
בונד, וואָס איך האָב געמאַכט מיט זייערע אָבות אין דעם טאָג,
וען איך האָב זיי אָנגענומען ביי דער האַנט, זיי אַרויסצופירן
פון דעם לאַנד מִצרַים; וואָרים זיי זענען ניט געבליבן אין מיין

10 בונד, און איך האָב זיי ניט געאַכטעט, זאָגט גאָט. וואָרים דאָס
איז דער בונד, וואָס איך וועל מאַכן מיט דעם בֵּית־יִשְׂרָאֵל נאָך
יענע טעג, זאָגט גאָט: איך וועל אַריינגעבן מיין תּורה אין זייער
פּאַרשטאַנד, און אויף זייער האַרץ וועל איך זי אויפשרייבן; און
11 איך וועל זיין זייער גאָט, און זיי וועלן זיין מיין פֿאָלק. און זיי וועלן
ניט לערנען איטלעכער זיין חבֿר, און איטלעכער זיין ברודער,
אַזוי צו זאָגן: קענט גאָט, וואָרים אַלע וועלן מיך קענען, פֿון דעם
12 קלענסטן ביז דעם גרעסטן פֿון זיי. וואָרים איך וועל מוחל זיין
13 זייער זינד. און זייער חֶטא וועל איך מער ניט געדענקען. מיט
דעם, וואָס ער זאָגט: אַ נייעם בונד, האָט ער דעם ערשטן אַלט
געמאַכט; און דאָס, וואָס וועלט אַלט און באַאָרנט, איז נאָענט
צום פֿאַרשווינדן.

ט און אַפֿילו דער ערשטער בונד האָט אויך געהאַט דינים פֿון
עבֿודה, און זיין מִקדש איז געווען פֿון דער דאָזיקער וועלט.
2 וואָרים עס איז געווען אָנגעבּרייט אַ משכּן, דאָס ערשטע, וואָס
אין אים איז געווען די מנורה, און דער שולחן, און דאָס לֶחֶם־
3 הַפָּנים; און גערופֿן האָט מען עס מָקום־קָדוש. און הינטער דעם
צווייטן פָּרוכֶת דאָס משכּן, וואָס וועלט אָנגערופֿן קֹדשי־קָדשים;
4 וואָס האָט געהאַט אַ גילדענעם מִזבֵּחַ פֿאַר קטורֶת און דעם
אָרון־הַבּריתּ, באַדעקט אַרום אַרום מיט גאָלד, וואָס אין אים
איז געווען אַ גילדענער קרוג מיט דעם מָן דערינען, און אַהרֹנס
5 שטעקן, וואָס האָט געבליט, און די לוחות־הַבּריתּ; און איבער
אים די כּרובֵי־הַכָּבוד, וואָס האָבן באַשאָטנט דאָס כַּפֹּרֶת; פֿון
6 די דאָזיקע זאַכן קענען מיר אַצינד ניט רעדן באַזונדער. און
נאָכדעם, ווי די דאָזיקע זאַכן זענען געווען אַזוי אָנגעבּרייט, גייען
די כֹּהֲנים כּסדר אַריין אין דעם ערשטן משכּן צו טאָן די עבֿודות;
7 אין דעם צווייטן אָבער, דער כֹּהן־גָּדול אַליין, איינמאָל אין דעם
יאָר, ניט אָן בלוט, וואָס ער איז מַקריב פֿאַר זיך, און פֿאַר די
8 שגָגות פֿון דעם פֿאָלק. מיט דעם צייכענט דער רוח־הַקֹּדֶש אָן,
אַז דער וועג צום קָדשי־קָדשים איז נאָך ניט געווען אַנטפּלעקט,

כָּל־זמַן דער ערשטער משכן איז נאָך געשטאַנען. דאָס איז
9 אַ מָשל פאַר דער היַינטיקער צייט; לויט אים איז מען מַקריב
מַנחות אוּן זבָחים, וואָס קענען ניט מַשלים זיין, וואָס איז שַייך
דאָס געווִיסן פּוּן דעם, וואָס טוט די עַבודה, ווייל זיי זענען בלויז
10 חוקים פּונועגן שפּייזן אוּן געטראַנקען אוּן פאַרשידענע טבִילות
פּוּן דעם פלייש, אַרויפגעלייגט ביז צוּ אַ צייט פּוּן תִּקוּן העוֹלָם.
אָבער מָשִׁיחַ, נאָכדעם ווי ער האָט זיך באַוויזן אַ כֹּהן־גָּדול פּוּן
11 די גוטע קוּמענדיקע זאַכן, איז דורך דעם גרעסערן אוּן מער
שלֵימותדיקן מִשכּן, וואָס איז ניט געמאַכט געוואָרן מיט קיין
הענט, דאָס הייסט, ניט פּוּן דעם דאָזיקן באַשאַף, אויך ניט
12 אַפילוּ דורך דעם בלוט פּוּן בעק אוּן קעלבער, נייערט דורך זיין
אייגענעם בלוט, איז אַריַינגעגאַנגען איין מאָל פאַר אַלעמאָל אין
דעם מָקום־קָדוש אַריין, אוּן האָט דערגרייכט אייביקע גאולה.
13 וואָרים אויב דאָס בלוט פּוּן בעק אוּן אָקסן, אוּן דאָס אַש פּוּן
אַ קאַלב, וואָס איז געשפּרענגט געוואָרן אויף די, וואָס זענען
געווען טָמא, האָט געהיילט צוּ דער רייניקייט פּוּן דעם פלייש,
14 אויף וויפל מער וועט דאָס בלוט פּוּן מָשִׁיחַ, וואָס האָט דורך
דעם אייביקן גייסט זיך מַקריב געווען אָן אַ מום צוּ גאָט, רייניקן
אייער געוויסן פּוּן טויטע מאַעשׂים, צוּ דינען דעם לעבעדיקן גאָט?
15 צוליב דער דאָזיקער סִיבה איז ער דער מֶליץ פּוּן אַ נייעם בונד,
כדי אַ טויט, וואָס איז געשען פּונועגן דער אויסלייזונג פּוּן די
עַבירות, וואָס זענען געווען אונטער דעם ערשטן בונד, זאָלן די,
וואָס זענען באַרופן געוואָרן, מקַבל זיין די הַבטָחה פּוּן דער
16 אייביקן ירושה. וואָרים וואו עס איז פאַראַן אַ צַוָואה, דאָרט מוז
17 זיין נייטיק דער טויט פּוּן דעם, וואָס האָט זי געמאַכט. וואָרים
אַ צַוָואה איז אין קראַפט, וואו עס איז געווען אַ טויט; וואָרים
זי האָט ניט קיין האַפט כָּל־זמַן דער, וואָס האָט זי געמאַכט,
18 לעבט. דעריבער איז אויך דער ערשטער בונד ניט געהיילט
19 געוואָרן אָן בלוט. וואָרים נאָכדעם ווי יעדע מִצוָה איז דורך
משֶה געזאָגט געוואָרן עַל־פּי הַתורה צוּם גאַנצן פאָלק, האָט

ער גענומען דאָס בלוט פון קעלבער און בעק, מיט וואַסער און
פּורפּוראָל און אֵזוב, און האָט באַשפּרענגט סיי דאָס סֵפר און
20 סיי דאָס גאַנצע פֿאָלק, אַזוי צו זאָגן: דאָס איז דאָס בלוט פון
21 דעם בונד, וואָס גאָט האָט אייך געבאָטן. הויצדעם האָט ער דאָס
משכן און די אַלע כֵּלים פון דער עבודה געשפּרענגט מיט דעם
22 בלוט אויף אַן ענלעכן אופן. און לויט דער תורה, ווערט כּמעט
אַלצדינג גערייניקט מיט בלוט, און אָן פֿאַרגיסונג פון בלוט איז
23 ניטאָ קיין פֿאַרגעבונג. עס איז דעריבער נייטיק געווען, אַז די
אָפּבילדער פון די הימלישע זאַכן זאָלן אַזוי גערייניקט ווערן,
אָבער די הימלישע זאַכן גופא מיט בעסערע קָרבָּנות, איידער
24 די דאָזיקע. וואָרים מָשִׁיחַ איז ניט אַריַינגעגאַנגען אין אַ מִקדש,
וואָס איז געמאַכט געוואָרן מיט הענט, געגליכן אין געשטאַלט צו
דעם אֱמֶתן, נייערט אין הימל אַריין גופא, צו ווייזן זיך אַצינד פון
25 אונדזערטוועגן פֿאַר גאָט; און דאָס ניט כדי ער זאָל זיך אַליין
אָפּט מַקריב זיין, ווי דער כֹּהן־גָּדול גייט אַריַין פון יאָר צו יאָר
26 אין דעם קָדשי־קָדשים מיט בלוט, ניט זיין אייגנס; אַניט וואָלט
ער אָפּט געמוזט ליידן זינט שת־ימי־בראשית. אַצינד אָבער איז
ער אויפן סוף פון די צייטן איין מאָל אַנטפּלעקט געוואָרן, צו
27 בטל מאַכן די זינד דורך דעם קָרבן פון זיך אַליין. און אַזוויוו
עם איז באַשטימט פֿאַר די בני־אדם איין מאָל צו שטאַרבן, און
28 נאָכדעם קומט משפּט, אַזוי וועט אויך מָשִׁיחַ, נאָכדעם ווי ער
איז איין מאָל מַקריב געוואָרן צו טראָגן די זינד פון דעם רַבים,
באַווייזן זיך אַ צווייט מאָל אָן זינד, פֿאַר דער ישועה פון די, וואָס
וואַרטן אויף אים.

י וואָרים די תורה, וויל זי האָט נאָר אַ שאָטן פון די קומענדיקע
גוטע זאַכן, און ניט דאָס אָפּבילד פון די זאַכן גופא, איז קיינמאָל
ניט ביכולת מיט די זעלבע קָרבָּנות, וואָס זיי זענען כּסדר מַקריב
2 יאָר נאָך יאָר, שלֵמותדיק צו מאַכן די, וואָס געטענען. אַניט,
וואָלט מען דען זיי ניט אויפגעהערט מַקריב צו זיין? מַחמת די,
וואָס דינען, נאָכדעם ווי זיי זענען איין מאָל גערייניקט געוואָרן,

וואָלטן מער ניט געהאַט דאָם באַוואוסטזיין פּון זינד. אין יענע
קָרבָּנות אָבער איז אַלע יאָר פאַראַן אַ זֵכר פּון זינד. וואָרים
עם איז ניט מעגלעך, אַז דאָם בלוט פּון אָקסן און בעק זאָל
אַוועקנעמען זינד. בכֵּן, בעת ער קומט אין דער וועלט אַריין,
זאָגט ער: זֶבַח און מִנְחָה האָסטו ניט באַגערט, נייערט אָ גוף
האָסטו צוגעגרייט פאַר מיר. עוֹלָה און חַטָּאָה האָסטו ניט
פאַרלאַנגט. דעריבער האָב איך געזאָגט: זע, איך בין געקומען,
אין דער מגילה פּון דעם סֵפר שטייט געשריבן וועגן מיר, צו טאָן
דיין רָצון, מַיִן גאָט. בעת ער זאָגט אויבן: זבח און מִנְחָה, עוֹלָה
און חַטָּאָה האָסטו ניט געוואָלט, אויך האָסטו דערין ניט געהאַט
קיין וואויל־געפעלן, (וואָס מען איז זיי מַקריב עַל־פִּי הַתּוֹרה),
דעמאָלט האָט ער גענאָגט: זע, איך בין געקומען, צו טאָן דיין
רָצון. ער שאַפט אָף דאָם ערשטע, כדי ער זאָל באַפעסטיקן
דאָם צווייטע. דורך דעם דאָזיקן רָצון זענען מיר געהיילִיקט
געוואָרן דורך דעם מַקריב זיין פּון דעם גוף פּון יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ
איין מאָל פאַר אַלעמאָל. און יעדער כֹּהן שטייט טאָג־טעגלעך
צו טאָן די עַבודה און מַקריב צו זיין די זעלביקע קָרבָּנות, וואָס
קאָנען קיינמאָל ניט אַוועקנעמען די זינד; ער אָבער, נאָכדעם ווי
ער האָט מַקריב געווען אין קָרבן פאַר זינד אויף אייביק, האָט
זיך אַנידערגעזעצט ביי דער רעכטער האַנט פּון גאָט, און וואַרט
פּון דעמאָלט אָן, ביז זיינע שׂונאים וועלן געמאַכט ווערן דאָם
פּוסבענקל פּון זיינע פים. וואָרים דורך אין קָרבן האָט ער אויף
אייביק שלֵמותדיק געמאַכט די, וואָס זענען געהיילִיקט געוואָרן.
און דער רוּחַ־הַקּוֹדֶשׁ זאָגט אונדז אויך עֵדות; וואָרים נאָכדעם ווי
ער האָט געזאָגט: דאָם איז דער בונד, וואָס איך וועל מאַכן מיט
זיי נאָך יענע טעג, זאָגט גאָט: איך וועל אַריינגעבן מיין תּוֹרה אין
זייער פאַרשטאַנד, און אויף זייער האַרץ וועל איך זי אויפשרַיבן.
און זייערע עֲוֹנות און חַטאָים וועל איך מער ניט געדענקען. און
וואו עס איז פאַראַן פאַרגעבונג פּון די דאָזיקע, דאָרט איז מער
ניטאָ קיין קָרבן פאַר זינד. דעריבער, בריידער, וויל מיר האָבן

בטחון אַריַינצוקומען אין מקום־קדוש דורך דעם בלוט פון ישוע׳,
20 דורך דעם נייעם און לעבעדיקן וועג, וואָס ער האָט געהייליקט
פאַר אונדז דורך דעם פָּרוכֶת, דאָס הייסט, דורך זיין לייַב;
21 און ווייל מיר האָבן אַ כֹּהן־גָּדול איבער דעם הויז פון גאָט,
22 לאָמיר געניעענען מיט אַן אויפריכטיק האַרץ אין דער גאַנצקייט
פון אֱמונה, כדי אונדזערע הערצער זאָלן זיין באַשפּרענגט און
פריי פון אַ בייז געוויסן, און אונדזערע לייַבער זאָלן געוואַשן
23 ווערן מיט ריין וואַסער; לאָמיר זיך האַלטן פעסט אין דער
אָפענער באַקענונג פון אונדזער האָפענונג, כדי זי זאָל זיך ניט
24 טרייסלען, וואָרים געטרייַ איז דער, וואָס האָט מַבטיחַ געווען; און
לאָמיר טראַכטן צו דערוועקן איינער דעם אַנדערן צו ליבע און
25 מַעשׂים־טובים, און ניט פאַרלאָזן אונדזער אייגן איַינזאַמלען זיך
אינאיינעם, ווי עס איז ביי עטלעכע דער מִנהג, נייערט לאָמיר
מַזהיר זיין איינער דעם אַנדערן, און אַ סַך מער צוליב דעם, ווייל
26 איר זעט, אַז דער טאָג זיך דערנענטערט. וואָרים אויב מיר
זינדיקן בכַּוונה, נאָכדעם ווי מיר האָבן מקַבל געווען דאָס וויסן פון
דעם אֱמת, דעמאָלט פאַרבליַיבט ניט מער קיין קָרבן פאַר זינד,
27 נייערט אַ מוֹרָאדיק דערוואַרטן פון מִשפּט, און אַ געפערלעך
28 פייער, וואָס וועט פאַרצערן די ווידערשפּעניקע. דער, וואָס איז
עובר תּוֹרַת־מֹשה, ווערט אָן דערבאַרעמונג געטייט אויף דעם
29 וואָרט פון צוויי אָדער דריי עֵדות; היינט, וואָלט האַרבערע
שטראָף, מיינט איר, איז ווערט דער, וואָס האָט געטרעטן מיט די
פים דעם בֶּן־אֱלֹהִים, און האָט מחַלֵל געווען דאָס בלוט פון דעם
בונד, מיט וואָס ער איז געהייליקט געוואָרן, און געלעסטערט
30 דעם גייסט פון חֶסֶד? וואָרים מיר קענען אים, וואָס האָט
געזאָגט: צו מיר געהערט די נקָמה, איך וועל פאַרגעלטן.
31 און ווידער אַמאָל: גאָט וועט מִשפּטן זיין פאָלק. עס איז אַ
מוֹרָאדיקע זאַך אַריַינצופאַלן אין די הענט פון דעם לעבעדיקן
32 גאָט. דערמאָנט אייך אָבער די פריערדיקע טעג, אין וועלכע
איר זענט באַלויכטן געוואָרן, און איר האָט דערטראָגן אַ שווערן

33 קאַמף פּון ענויִם, טייל־ווייז, ווייל איר זענט געוואָרן אַ שוישפּיל
דורך חַרפּות און צָרות, און טייל־ווייז, ווייל איר זענט געוואָרן
34 טייל־נעמער מיט די, וואָס זענען אַזוי באַהאַנדלט געוואָרן. וואָרים
איר האָט געהאַט רַחמָנות אויף די, וואָס זענען געווען אין קייטן,
און האָט אָנגענומען מיט פרייד די באַרויבונג פון אייער האָב
און גוטס, ווייל איר וויסט, אַז איר האָט אַ גרעסער פאַרמעגן,
35 און אַ באַשטענדיקן. פאַרוואַרפט דעריבער ניט אייער בטָחון,
36 וואָס האָט אַ גרויסע פאַרגעלטונג. וואָרים איר נייטיקט זיך
אין געדולד, כדי נאָכדעם ווי איר וועט האָבן געטאָן דעם רָצון
37 פון גאָט, זאָלט איר מקַבל זיין די הַבטָחה. וואָרים נאָך אַ
גאַנץ קלייַנע רֶגע וועט קומען דער, וואָס קומט, און וועט ניט
38 פאַרזאַמען. און מיין צַדיק וועט לעבן דורך אֱמונה; און אויב
ער זיט זיך צוריק, האָט מיין נשָמה ניט קיין וואויל־געפעלן אין
39 אים. מיר זענען אָבער ניט פון די, וואָס זיען זיך צוריק צו
פאַרדאַרבונג, נייערט פון די, וואָס האָבן אֱמונה מַציל צו זיין
זייער נשָמה.

יא און אֱמונה איז אַ פאַרזיכערונג פון זאַכן, אויף וועלכע מע האָפט,
2 אַן אִיבערצייגונג פון זאַכן, וואָס ווערן ניט געזען. וואָרים דערין
האָבן די זקֵנים באַקומען אַן עֵדות, וואָס איז זיי געגעבן געוואָרן.
3 דורך אֱמונה פאַרשטייען מיר, אַז די וועלטן זענען באַשאַפן
געוואָרן דורך דעם וואָרט פון גאָט, אַזוי, אַז וואָס סע ווערט
געזען, איז ניט געמאַכט געוואָרן פון זאַכן, וואָס שיינען צו זיין.
4 דורך אֱמונה האָט הֶבל מַקריב געווען צו גאָט אַ סַך אַ בעסערן
קָרבן ווי קַין, דורך וועלכן ער האָט באַקומען אַן עֵדות, אַז ער
איז אַ צַדיק, מַחמת גאָט האָט עֵדות געזאָגט אין שיַכות מיט
זיינע מְנחות; און דורך אים, הַגַם ער איז טויט, טוט ער נאָך
5 אַלץ רעדן. דורך אֱמונה איז חַנוך אַוועקגענומען געוואָרן, כדי
ער זאָל ניט זען דעם טויט; און ער איז ניט געפונען געוואָרן,
מַחמת גאָט האָט אים אַוועקגענומען. וואָרים איידער ער איז
אַוועקגענומען געוואָרן, האָט ער באַקומען דאָם עֵדות, אַז ער

6 איז וואויל־געפעלן געוואָרן פאַר גאָט. און אָן אֱמונה איז ניט
מעגלעך וואויל־געפעלן צו ווערן פאַר אים; וואָרים דער, וואָס
געניעגנט פאַר גאָט, מוז גלויבן, אַז ער עקסיסטירט, און אַז ער
7 איז אַ פאַרגעלטער פון די, וואָס זוכן אים. דורך אֱמונה האָט נֹחַ,
נאָכדעם ווי ער איז געוואָרנט געוואָרן פון גאָט בנוגע זאַכן, וואָס
מע האָט נאָך ניט געזען, מיט יִראַת־שמים געבויט אַ תֵּבָה, מַציל
צו זיין זיין הויז; דורך דעם האָט ער פאַרמשפט די וועלט, און
8 איז געוואָרן אַ יורש פון דער צדקות, וואָס איז פון אֱמונה. דורך
אֱמונה האָט אַבְרָהם געפאָלגט, בעת ער איז גערופן געוואָרן
אַרויסצוגיין צו אַן אָרט, וואָס ער האָט באַאַרפט באַקומען
פאַר אַ ירושה; און ער איז אַרויסגעגאַנגען, הגם ער האָט ניט
9 געוואוסט וואוהין ער איז געגאַנגען. דורך אֱמונה איז ער געוואָרן
אַ גֵּר אין דעם לאַנד פון דער הַבטָחה, ווי אין אַ לאַנד, וואָס
איז ניט זיינס, און האָט געוואוינט אין געצעלטן מיט יִצחָק און
10 יַעקֹבן, די יורשים מיט אים פון דער זעלבער הַבטָחה; וואָרים
ער האָט געוואַרט אויף דער שטאָט, וואָס האָט יסודות, וואָס
11 איר ארכיטעקט און בוימײַנסטער איז גאָט. דורך אֱמונה האָט
אַפילו שָׂרָה אַליין געקריגן כּוח טראָגעדיק צו ווערן, הגם זי
איז שוין געווען אַריבער דער צייט, ווייל זי האָט געהאַלטן פאַר
12 געטרויי דעם, וואָס האָט מַבטִיחַ געווען. דעריבער איז אויך
אַרויסגעקומען פון איינעם, און דער, אַזוי גוט ווי געשטאָרבן,
אַזויפיל ווי די שטערן פון הימל, און ווי דאָס זאַמד ביים ברעג
13 ים, ניט צום ציילן. די אַלע זענען געשטאָרבן אין אֱמונה, הגם
זיי האָבן ניט מקבל געווען די הַבטָחות, נאָר האָבן זיי געזען
און זיי באַגריסט פון דערווײַטנס, און האָבן מודה געווען, אַז זיי
14 זענען גרים און פאַרשיקטע אויף דער ערד. וואָרים די, וואָס
רעדן אויף אַזאַ אופן, מאַכן קלאָר, אַז זיי זוכן אַן אייגן לאַנד.
15 און וואָלטן זיי געווען געטראַכט פון יענעם לאַנד, פון וועלכן
זיי זענען אַרויסגעגאַנגען, וואָלטן זיי געהאַט אַ געלעגנהייט זיך
16 אומצוקערן. אַצינד אָבער באַגערן זיי אַ בעסער לאַנד, דאָם

הויסט, אַ הימליש. דעריבער שעמט זיך ניט גאָט מיט זיי, גערופן צו ווערן זייער גאָט; וואָרים ער האָט פאַר זיי אָנגעבריט אַ
17 שטאָט. דורך אֶמונה האָט אַבְרָהם, בעת ער איז געפרואוט געוואָרן, געבראכט יצחָקן צו דער עַקֵדָה; אוּן ער, וואָס האָט
18 מקבל געווען די הַבטָחות, איז געווען גרייט מַקריב צו זיין זיין בֶּן־יָחִיד; צו וועמען סע איז געזאָגט געוואָרן: אין יִצחָקן זאָל
19 דיין זָאמען גערופן ווערן, ווייל ער האָט געקלערט, אַז גאָט איז בִיכולת אים אויפצוואועקן אַפילו פון די טויטע, פונוואַנען ער
20 האָט אים אויך בְּדֶרֶך מָשל צוריק באַקומען. דורך אֶמונה האָט יִצחָק געבענטשט יַעקֹבן אוּן עֵשָׂוֹ, אַפילו בנוגע זאַכן, וואָס האָבן
21 געדאַרפט געשען. דורך אֶמונה האָט יַעקֹב, ביים שטאַרבן געבענטשט יעדן פון יוספס זין, אוּן האָט זיך געבוקט אויף דעם
22 קאָף פון זיין שטעקן. דורך אֶמונה האָט יוסף, בעת זיין סוף איז געווען נאָענט, דערמאָנט פונוועגן דעם יְצִיאַת־מִצרַים פון
23 די בְּנֵי־יִשׂרָאֵל, אוּן האָט באַפוילן בנוגע זיינע בוינער. דורך אֶמונה איז מֹשה, נאָכדעם ווי ער איז געבוירן געוואָרן, געווען פאַרבאָרגן פון זיינע עלטערן דריי חֳדָשים, וואָרים זיי האָבן געזען, אַז ער איז אַ שיין קינד; אוּן זיי האָבן ניט מורא געהאַט
24 פאַר דעם מֶלֶכ באַפעל. דורך אֶמונה האָט מֹשה, בעת ער איז אויסגעוואַקסן, זיך אָפּגעזאָגט גערופן צו ווערן דער זון פון
25 פַּרעֹהס טאָכטער, אוּן האָט ליבער אויסדערוויילט צו ליידן מיט דעם פאָלק פון גאָט, אידער הַנָאה צו האָבן אויף אַ צייט
26 פון תַּענוגים פון זינד, מַחמת ער האָט פאַרעכנט די חֶרפּה פון מָשִׁיחַן פאַר אַ גרעסער עשירות אידער די אוֹצרות פון
27 מִצרַים; וואָרים ער האָט פאָראויסגעזען דעם שׂכַר. דורך אֶמונה האָט ער פאַרלאָזן מִצרַים, אוּן ניט מורא געהאַט פאַר דעם גרימצאָרן פון דעם מֶלֶך; וואָרים ער האָט דערטראָגן, ווי ער
28 וואָלט געזען אים, וועמען פָּנים מע קען ניט זען. דורך אֶמונה האָט ער געהאַלטן פֶּסח, אוּן דאָם שפּרענגען פון דעם בלוט,
29 כדי דער מַשחִית פון די בכורים זאָל זיי ניט אָנרירן. דורך

אֱמוּנה זענען זיי דורכגעגאַנגען דעם יַם־סוף ווי דורך יַבָּשה;
וואָם די מִצרים, בעת זיי האָבן געפֿרואווט צו טאָן, זענען
30 זיי דערטרונקען געוואָרן. דורך אֱמוּנה זענען די מויערן פון
יְריחו איינגעפֿאַלן, נאָכדעם ווי זיי זענען אַרומגערינגלט געוואָרן
31 זיבן טעג. דורך אֱמוּנה איז רָחָב־הַזונה ניט אומגעקומען מיט
די, וואָם זענען געווען ווידערשפּעניק, ווייל זי האָט אויפֿגענומען
32 די מְרַגלִים בשָׁלום. אוּן וואָם נאָך זאָל איך זאָגן? וואָרים סע
וועט מיר אויספּעלן צייט, אויב איך וועל דערציילן פון גִדעונען,
בָּרָקן, שִמשונען, יִפתָחן, פון דָוִדן אוּן שמואֵלן אוּן די נְבִיאים –
33 וואָם האָבן דורך אֱמוּנה אונטערטעניק געמאַכט מלוכות, האָבן
געטאָן צְדקות, האָבן מקַבל געווען הַבטָחות, האָבן פאַרשטאָפּט
34 די מוילער פון ליֶבן, האָבן פאַרלאָשן די קראַפֿט פון פייער,
זענען אַנטרונען די שאַרף פון דער שוערד, פון שוואכקייט
זענען זיי געמאַכט געוואָרן שטאַרק, זענען געוואָרן גיבּורים
35 אין מִלחָמה, האָבן פאַריאָגט פרעמדע חַיָלות. וויבער האָבן
באַקומען זייערע טויטע דורך תְחַית־הַמֵתים; אוּן אַנדערע זענען
געפֿיניקט געוואָרן, אוּן האָבן ניט אָנגענומען זייער אויסלייזונג,
36 כדי זיי זאָלן זוכה זיין אַ בעסער תְחַית־הַמֵתים. אַנדערע האָבן
איבערגעטראָגן שפּאָט אוּן מַלקות, אוּן אַפילו קייטן אוּן תְפִיסה.
37 זיי זענען פאַרשטיינט געוואָרן, זיי האָבן אויסגעשטאַנען נְסיונות,
זיי זענען פונאַנדער־געזעגט געוואָרן, זיי זענען געטייט געוואָרן
מיט דער שוערד; זיי זענען אַרומגעגאַנגען אין שאָפנפעלן
אוּן ציגנפעלן, זיי זענען געווען פאַרלאָזן, געפֿיניקט, שלעכט
38 באַהאַנדלט – וואָם די וועלט איז זיי ניט ווערט געווען – זיי האָבן
געוואָגלט אין מִדבָּריות אוּן בערג, אוּן אין היילן אוּן לעכער פון
39 דער ערד. אוּן די אַלע, הַגם זיי האָבן געהאַט דאָם עֵדות, וואָם
איז זיי געגעבן געוואָרן דורך אֱמוּנה, האָבן ניט מקַבל געווען די
40 הַבטָחה, ווייל גאָט האָט אָנגעבּרייט עפּעס אַ בעסערע זאַך פון
אונדזערטוועגן, כדי אָן אונדז זאָלן זיי ניט ווערן שלֵימותדיק.

יב דעריבער, ווייל מיר זענען אַרומגערינגלט מיט אַזאַ גרויסן

וואָלקן עֵדות, לאָמיר אַוועקלייגן יעדע מַשׂא, אוּן די זונד, וואָם
באַהעפט זיך צוּ אונדז, אוּן לאָמיר לויפן מיט געדולדיקייט דעם
וועטלויף, וואָם ליגט פאַר אונדז, אוּן קוקן אויף יֵשׁוּעַן, דעם רֹאש
אוּן מַשלים פוּן אונדזער אֱמונה, וואָם צוליב דער שִׂמחה, וואָם
איז געווען אָנגעבריט פאַר אים, האָט ער דערטראָגן דעם צלָב,
האָט פאַראָפּשׂיט די חֲרפּה, אוּן האָט זיך אַנידערגעזעצט ביי
דער רעכטער האַנט פוּן דעם כִּסֵּא־אֱלֹהִים. וואָרים באַטראַכט
אים, וואָם האָט דערטראָגן אַזאַ סתּירה פוּן זינדיקע קעגן זיך, כדי
איר זאָלט ניט ווערן מיד אוּן אָפּגעשוואַכט אין אייערע נשָׁמות.
איר האָט זיך נאָך ניט אנטקיגנגעשטעלט ביז בלוט אין דעם
קאַמף קעגן זינד, אוּן איר האָט פאַרגעסן די וואָרענונג, וואָם טוט
איינטַענהן מיט אייך ווי מיט קינדער: מיין זון, האַלט ניט גרינג
דעם מוסר פוּן גאָט, פאַל ביי זיך ניט אַראָפּ, בעת דו ווערסט
פוּן אים געמוסרט; וואָרים וועמען גאָט האָט ליב, דעם מוסרט
ער, אוּן שמייסט יעדן זון, וועמען ער איז מקַבל. עם איז צוליב
דעם מוסר, וואָם איר דערטראָגט; גאָט פריט זיך אויף מיט אייך
ווי מיט זין; וואָרים וואָסער זון איז עס, וועמען זיין פאָטער טוט
ניט מוסרן? אויב אָבער איר ווערט ניט געמוסרט, וואָם אין דעם
זענען אַלע טיילנעמער, דעמאָלט זענט איר מַמזֵרים, אוּן ניט קיין
זין. נאָך מער, מיר האָבן געהאַט לייבלעכע פאָטערס אונדז צוּ
מוסרן, אוּן מיר האָבן זיי אָפּגעגעבן כָּבוד; צי זאָלן מיר ניט אַ
סַך ליבער אונטערטעניק זיין צוּ דעם פאָטער פוּן די גייַסטער, אוּן
לעבן? וואָרים זיי האָבן אונדז געמוסרט אויף אַ קורצער צייט,
לויט ווי זיי האָבן עם געהאַלטן פאַר נייטיק, ער אָבער טוט עם
פאַר אונדזער נוצן־וועגן, כדי מיר זאָלן זיין טיילנעמער פוּן זיין
הייליקייט. יעדער מוסר זעט אויס, בעת ער קומט אויף אונדז,
צוּ זיין ניט דערפריענדיק, נייערט טרויעריק; דאָך שפּעטער
טראָגט זי פרידלעכע פֵּירות פוּן רעכטפאַרטיקייט פאַר די, וואָם
לערנען זיך עפּעם דערפוּן אָפּ. בכֵן, הייבט אויף די הענט, די
שלאַפּע, אוּן שטאַרקט די מידע קני, אוּן מאַכט גלייכע שטעגן

פּאַר אייערע פּיס, כּדי דער לאָמער זאָל ניט אָפּקערן פּון וועג,
14 נייערט זאָל ליבער געהוילט ווערן. יאָגט זיך נאָך שָׁלום מיט
אַלע מענטשן, און דער הייליקונג, אָן וועלכער קיינער וועט ניט
15 זען דעם האַר. אוּן גיט אַכטונג, אַז קיינער זאָל ניט געמינערט
ווערן אין דעם חֶסֶד פּון גאָט, און אַז סע זאָל ניט אויפשפּראָצן
אַ וואָרצל פּון ביטערקייט אוּן אייך באַשוועכן, אוּן דורכדעם
16 מטַמא מאַכן דעם רַבים; אַז קיינער זאָל ניט זיין קין נוֹאף, אָדער
אַן אומווערדיקער מענטש ווי עֵשָׂו, וואָס האָט פּאַר אַ געקעכץ
17 פּאַרקויפט זיין בכורה. וואָרים איר וויסט, אַז בעת ער האָט
שפּעטער שוין באַגערט צו אַרבן די בְּרָכה, איז ער פּאַרוואָרפן
געוואָרן; וואָרים ער האָט שוין ניט געפּונען קיין תּשובה, הַגַם ער
18 האָט זי געזוכט מיט טרערן. וואָרים איר זענט ניט געקומען צו
קיין באַרג, וואָס מע קאָן אָנרירן, אוּן וואָס ברענט מיט פּייער, אוּן
19 צו שוואַרצקייט, אוּן חַשכות אוּן שטורעמווינט, אוּן דעם שאַלן פּון
אַ שופר, אוּן דעם קול פּון רייד, וואָס די, וואָס האָבן געהערט,
20 האָבן געבעטן, אַז מע זאָל צו זיי מער ניט רעדן. וואָרים זיי האָבן
ניט געקאָנט דערטראָגן דאָס, וואָס איז געבאָטן געוואָרן: אויב
אַפילו אַ בהֵמה רירט אָן דעם באַרג, זאָל מען זי פאַרשטיינען.
21 אוּן די זעאונג איז געווען אַזוי מוֹרָאדיק, אַז מֹשה האָט געזאָגט:
22 איך האָב זייער מורא אוּן ציטער. נאָר איר זענט געקומען צום
באַרג ציון, אוּן צו דער שטאָט פּון דעם לעבעדיקן גאָט, דעם
23 הימלישן ירושָלַים, אוּן צו אומצייליקע חַיָלות מַלאָכים, צו דער
כנֶסת־הַגדולה אוּן קהִילה פּון די בכורים, וואָס זענען פאַרשריבן
אין הימל, אוּן צו גאָט, דעם שופט פּון אַלע, אוּן צו די גייסטער
24 פּון צַדיקים גמורים, אוּן צו יֵשוּעַן, דעם מֶליץ פּון אַ נייעם בונד,
אוּן צו דעם בלוט פּון שפּרענגען, וואָס רעדט פּון עפּעס בעסערס,
25 ווי דאָס בלוט פּון הֶבלען. זעט, אַז איר זאָלט זיך ניט אָפּזאָגן
פּון דעם, וואָס רעדט. וואָרים אויב זיי זענען ניט אַנטרונען, בעת
זיי האָבן זיך אָפּגעזאָגט פּון דעם, וואָס האָט זיי מַזהיר געווען
אויף דער ערד, אַ סַך מער וועלן מיר ניט אַנטרונען, אויב מיר

26 קערן אָף פּון דעם, וואָם טוט מַזהיר זיין פּון הימל, וועמען קול האָט אַמאָל געמאַכט ציטערן די ערד. אַצינד אָבער האָט ער מַבטיח געווען, אַזוי צו זאָגן: איך וועל נאָכאַמאָל מאַכן ציטערן
27 ניט נאָר די ערד, נייערט אויך דעם הימל. און דאָס דאָזיקע וואָרט: נאָכאַמאָל, באַצייכנט דאָס איבערשטעלן פּון יענע זאַכן, וואָס טרייסלען זיך, ווי זאַכן, וואָס זענען געמאַכט געווארן, כדי
28 דאָס, וואָס טרייסלט זיך ניט, זאָל פאַרבלײַבן. בכֵן, ווייל מיר זענען מקַבל אַ מַלכות, וואָס קאָן זיך ניט טרייסלען, לאָמיר זיין דאַנקבאַר, און דינען מיט וואויל־געפעלן פאַר גאָט, מיט
29 פאָרכטיקייט און פַּחד; וואָרים אונדזער גאָט איז אַ פאַרצערנדיק פּייער.

ג, 2 זאָל די בריידערלעכע ליבע באַשטיין. פאַרגעסט ניט די
2 הַכנָסת־אורחים; וואָרים דורך דעם האָבן עטלעכע, ניט וויסנדיק,
3 מַכנים־אורַח געווען מַלאָכים. געדענקט די, וואָס זענען אין קייטן, ווי געבונדן מיט זיי; און די, וואָס ווערן שלעכט באַהאַנדלט,
4 וויל איר אַליין זענט אויך אין דעם גוף. זאָל דאָס חַתונה האָבן געהאַלטן ווערן בכָּבוד צווישן אַלע, און זאָל דאָס בעט ניט מטַמא ווערן; וואָרים די צעלאָזענע און נואפים וועט גאָט
5 מִשפטן. זייט פריי פּון דער ליבע צו געלט, און זייט צופרידן מיט דעם, וואָס איר האָט; וואָרים ער אַליין האָט געזאָגט: איך וועל דיך באַיִן־אופן ניט פאַרוואַרפן, איך וועל דיך אויך באַיִן־אופן ניט
6 פאַרלאָזן. אַזוי, אַז מיט פריילעכן בטָחון זאָגן מיר: השם־יתברך איז מיין העלפער, איך וועל ניט מורא האָבן; וואָס קאָן אַ
7 מענטש מיר טאָן? געדענקט אייערע מַנהיגים, וואָס האָבן צו אייך גערעדט דאָס וואָרט פּון גאָט; באַטראַכט דעם תַּכלית פּון
8 זייער לעבן, און מאַכט נאָך זייער אֱמונה. יֵשוּע הַמָּשיחַ איז
9 דער זעלבער נעכטן, און היינט, ולעולמי עולמים. לאָזט זיך ניט פאַרפירן דורך פאַרשידענע און פרעמדע לערנונגען; וואָרים עס איז גוט, אַז דאָס האַרץ זאָל באַפעסטיקט ווערן דורך חֶסֶד, ניט דורך מַאכָלים, פּון וואָס די, וואָס האָבן זיך פאַרנומען מיט דעם,

10 האָבן ניט געדאַט קיין געווינם. מיר האָבן אַ מִזבֵּחַ, פון וואָם די,
11 וואָם באַדינען דעם מִשכָּן, האָבן ניט קיין רעכט צו עסן. וואָרים
די ליִבער פון יענע בהֵמות, וועמעם בלוט סע ווערט געבראַכט
אין מָקום־קָדוש אַריין דורך דעם כֹּהן־גָּדול, ווי אַ קָרבן פאַר
12 זינד, ווערן פאַרברענט מחוץ־למַחנה. איבערדעם האָט אויך
יֵשוּע געליטן אויסער דעם טויער, כדי ער זאָל היילִיקן דאָם
13 פאָלק דורך זיין אייגן בלוט. לאָמיר דעריבער אַרויסגיין צו אים
14 מחוץ־למַחנה צו טראָגן זיין חֶרפּה. וואָרים דאָ האָבן מיר ניט
קיין פאַרבלִיבנדיקע שטאָט, נייערט מיר זוכן די שטאָט, וואָם
15 דאַרף ערשט קומען. בכֵּן, לאָמיר דורך אים תָּמיד מַקריב זיין
אַ קָרבן פון לויב צו גאָט, דאָם היסט, די פרוכט פון לעפצן,
16 וואָם זענען מודה צו זיין נאָמען. פאַרגעסט אָבער ניט צו טאָן
גוטס, און זיך צו טיילן מיט אַנדערע, וואָרים אַזעלכע קָרבָּנות
17 ווערן וואוילגעפעלן פאַר גאָט. געהאָרכט אייערע מַנהִיגים, און
זייט זיי אונטערטעניק, וואָרים זיי וואַכן איבער אייערע נשָמות,
ווי די, וואָם וועלן דאַרפן אָפּגעבן חֶשבון, כדי זיי זאָלן דאָם
טאָן מיט פרייד, און ניט מיט צַער; וואָרים דאָם וואָלט געווען
18 פאַר אייך אָן נוצן. זייט מִתפַּלֵל פאַר אונדז; וואָרים מיר זענען
איבערצייגט, אַז מיר האָבן אַ גוט געווִיסן, ווייל מיר באַגערן צו
19 לעבן ערלעך אין אַלצדינג. און איך בעט אייך נאָך אַ סַך מערער
דאָם צו טאָן, כדי איך זאָל צו אייך וואָם גיכער צוריקגעגעבן
20 ווערן. און דער גאָט פון שָלום, וואָם האָט צוריקגעבראַכט פון
די טויטע אונדזער האַר יֵשוּע, דעם גרויסן פאַסטעך פון די שאָף,
21 דורך דעם בלוט פון דעם אייביקן בונד, זאָל אייך מאַכן תָּמים
אין יעדער גוטער זאַך צו טאָן זיין רָצון, בעת ער ווירקט אין
אייך דאָם, וואָם איז וואוילגעפעלִיק פאַר אים דורך יֵשוּע הַמָּשִׁיחַ,
22 צו וועמען סע זאָל זיין דער כָּבוד לעולמי עולמים. אָמֵן. און
איך בעט אייך, ברידער, אַז איר זאָלט אָננעמען דאָם דאָזיקע
23 מוסר־וואָרט; וואָרים איך האָב אייך געשריבן בקִיצור. זייט
ווִיסן, אַז אונדזער ברודער טימאָטעאוס איז באַפרייט געוואָרן;

מיט אים, אויב ער וועט בקָרוב קומען, וועל איך אייך זען. גריסט 24
אַלע אייערע מַנהִיגים, אוּן אַלע הייליקע. די פּוֹן איטאַליע גריסן
אייך. דער חֶסֶד זאָל זיין מיט אייך אַלע. אָמֵן. 25

דער בריוו פון יַעקֹבן

א יַעקֹב, אַ קנעכט פון גאָט און פון דעם האַר ישוּעַ הַמָשִׁיחַ, צוּ
2 די צוועלף שבָטים, וואָס זענען אין גָלות: שָלוֹם פאַרעכנט
עם פאַר לויטער פרייד, מיינע ברידער, בעת איר פאַלט אַריין
3 אין כָּלערליי נְסיונות, ווייל איר וויסט, אַז דאָס אויספּרואוון פון
4 אייער אֱמונה פירט צוּ געדולדיקייט. נאָר זאָל געדולדיקייט
האָבן איר שלֵימותדיקע ווירקונג, כדי איר זאָלט זיין שלֵימותדיק
5 און תָמים, און סע זאָל אייך גאָרניט פעלן. אויב אָבער עמיצן פון
אייך פעלט חָכמה, זאָל ער בעטן ביי גאָט, וואָס גיט אַלעמען
מיט אַ פולער האַנט, און מאַכט ניט צוּ שאַנד, און סע וועט אים
6 געגעבן ווערן. זאָל ער אָבער בעטן אין אֱמונה, און ניט מסופֿק
זיין; וואָרים דער, וואָס איז מסופֿק, איז ווי די כוואַליע פון יַם,
7 געטריבן פון דעם ווינט און געשלַיַדערט. וואָרים יענער מענטש
8 זאָל ניט מיינען, אַז ער וועט עפּעס באַקומען פון גאָט; ער איז
אַ וואַקלדיקער מענטש, און ניט שטאַנדהאַפטיק אין אַלע זיינע
9 וועגן. זאָל אָבער דער ברודער פון שָפלן שטאַנד זיך רימען אין
10 זיין דערהויבענער מַדרֵגה; און דער עושר מיט דעם, וואָס ער
וועט שָפל; מַחמת ווי די בלום פון דעם גראָז וועט ער פאַרגיין.
11 וואָרים די זון גייט אויף מיט איר היץ, און דאָס גראָז פאַרוועלקט,
און די בלום דערפון פאלט אַראָפּ, און דער חֵן פון איר
געשטאַלט גייט פאַרלוירן; אַזוי וועט אויך דער עושר פאַרוועלקן
12 אין זיינע וועגן. וואויל איז דעם מענטשן, וואָס האַלט אויס אַ
נסָיון; וואָרים בעת ער ווערט באַוויליקט, וועט ער באַקומען די
קרוין פון לעבן, וואָס גאָט האָט צוגעזאָגט צוּ די, וואָס האָבן
13 אים ליב. זאָל קיינער ניט זאָגן, בעת ער ווערט געפּרואווט,
איך בין געפּרואווט געוואָרן פון גאָט; וואָרים גאָט קאָן ניט
געפּרואווט ווערן מיט שלעכטס, און ער אַליין איז קיינעם ניט
14 מנַסֶה. נייערט יעדער איינער ווערט געפּרואווט, בעת ער ווערט

15 געריצט און פֿאַרפֿירט דורך זיין אייגענער תַּאווה. דעמאָלט טוט
די תַּאווה, בעת זי ווערט מעוּבֶּרֶת, געבערן זינד; און די זינד, בעת
16 זי וואַקסט אויס, ברענגט דעם טויט. זייט ניט געמאַרט, מיינע
17 געליבטע ברידער. יעדע גוטע מַתָּנה, און יעדע שלֵימותדיקע
מַתָּנה, איז פון אויבן, און קומט אַראָפּ פון דעם פאָטער פון ליכט,
ביי וועמען עס איז ניטאָ קיין שום פֿאַרענדערונג, אָדער אַ שאָטן
18 וואָס בייַט זיך. פון זיין אייגענעם רָצון האָט ער אונדז געבוירן
דורך דעם וואָרט פון אֱמת, כדי מיר זאָלן זיין אַ מין ביכורים פון
19 זיינע באַשעפענישן. איר וייסט דאָס, מיינע געליבטע ברידער.
זאָל אָבער יעדער מענטש זיין פלינק צו הערן, פּאַמעלעך צום
20 רעדן, און פּאַמעלעך צום דערצערנען; וואָרים דער צאָרן פון אַ
21 מענטשן ווירקט ניט די רעכטפֿאַרטיקייט פון גאָט. בכֵּן, טוט אָפּ
פון זיך יעדע שמוציקייט און איבערבליבענע פון רשעות, און זייט
מקַבל מיט ענווות דאָס איינגעפלאַנצטע וואָרט, וואָס איז בכוח
22 צו ראַטעווען אייערע נשָׁמות. אָבער זייט טוערס פון דעם וואָרט,
23 און ניט בלויז הערערס, וואָס נאַרן זיך אַליין אָפּ. וואָרים אויב
עמיצער איז אַ הערער פון דעם וואָרט, און ניט קיין טוער, איז
ער געגליכן צו אַ מענטשן, וואָס זעט זיין ליבלעך פּנים אין אַ
24 שפּיגל; וואָרים ער זעט זיך אַליין, און גייט אַוועק, און פאַרגעסט
25 תֵּיכף וואָסער מין מענטש ער איז געווען. אָבער דער, וואָס קוקט
אַריין אין דער שלֵימותדיקער תּורה, די תּורה פון פריַיהייט, און
בלייבט דערין, און וואָס איז ניט קיין הערער, וואָס פאַרגעסט,
נייערט אַ טוער, וואָס ווירקט, וועט אים זיין וואויל אין זיין טואונג.
אויב עמיצער מיינט, אַז ער איז פרום, און צאַמט ניט זיין צונג,
26 נאַרט ער זיין האַרץ, און זיין פרומקייט איז פוסט. אַ ריינע און
27 אומבאַפלעקטע פרומקייט פאַר אונדזער גאָט און פאָטער איז
דאָס: מנַחם־אָבל צו זיין יתומים און אַלמָנות אין זייערע צָרות,
און צו האַלטן זיך אומבאַפלעקט פון דער וועלט.
מיינע ברידער, האַלט ניט די אֱמונה פון אונדזער האַר יֵשוּע ב
2 המָשִׁיחַ, דעם האַר פון כָּבוד, מיט נשׂיאַת־פָּנים. וואָרים אויב

סע קומט אַריין אין אייער שול אַ מענטש מיט גילדענע רינגען,
און שיינע מַלבושים, און סע קומט אויך אַריין אַן אָרעמאַן אין
3 אָפּגעריסענע מַלבושים, און איר קוקט מיט חֵן אויף דעם, וואָס
טראָגט די שיינע מַלבושים, און זאָגט: דו זיץ דאָ אויף דעם
בכָבודיקן פּלאַץ; און צו דעם אָרעמאַן זאָגט איר: דו שטיי
4 דאָרט, אָדער זיץ אונטער מיין פֿוסבענקל. צי טוט איר ניט
מאַכן קיין חילוק צווישן אייך אַליין, און ווערט שופטים מיט בייזע
5 מַחשָׁבות? האָרכט, מיינע געליבטע ברידער: צי האָט גאָט ניט
אויסדערווײלט די אָרעמע פון דער וועלט, צו זיין רייך אין אֱמונה
און יורשים פון דעם מַלכות, וואָס ער האָט מַבטיח געווען פאַר
6 די, וואָס האָבן אים ליב? איר אָבער האָט מבַזה געווען דעם
אָרעמאַן. צי באַדריקן אייך ניט די עַשירים, און שלעפּן זיי אייך
7 ניט פאַר דעם בֵּית־דִין? צי טוען זיי ניט לעסטערן דעם חָשובן
8 נאָמען, מיט וועלכן איר ווערט אָנגערופֿן? אויב איר זענט טאַקע
מקַיים דאָס קעניגלעכע געזעץ, לויט דער תורה: דו זאָלסט ליב
9 האָבן דיין חַבר ווי זיך אַליין, טוט איר גוט; אויב אָבער איר זענט
נושֹׂא־פָּנים, באַגייט איר אַ זינד, און ווערט פאַרמשפט דורך
10 דער תורה ווי בַּעלי־עֲבֵירה. וואָרים ווער סע וועט מקַיים זיין
די גאַנצע תורה, נאָר וועט אויף עפּעס עובר זיין, האָט ער עובר
11 געווען אויף אַלע מִצוות. וואָרים דער, וואָס האָט געזאָגט: דו
זאָלסט ניט מנַה זיין, האָט אויך געזאָגט: דו זאָלסט ניט טייטן.
היינט, אויב דו ביסט ניט מנַה, נייערט טייטסט, האָסטו עובר
12 געווען אויף דער תורה. אַזוי רעדט און אַזוי טוט, ווי מענטשן,
וואָס דאַרפן געמִשפּט ווערן דורך דער תורה פון פריַיהייט.
13 וואָרים דער מִשפּט איז אָן רַחמָנות פאַר דעם, וואָס האָט ניט
14 אַרויסגעוויזן קיין רַחמָנות; רַחמים טוט זיך רימען קעגן דִין. וואָס
נוצט עס, מיינע ברידער, אויב אַ מענטש זאָגט, ער האָט אֱמונה,
נאָר ער האָט ניט קיין מַעשׂים? צי קאָן אים זיין אֱמונה העלפֿן?
15 אויב אַ ברודער, אָדער שוועסטער איז נאַקעט, און עם פעלט זיי
16 אין טעגלעכער שפּייז, און איינער פון אייך זאָגט צו זיי: גייט

בשָׁלום; זייט אָנגעוואַרעמט אוּן געזעטיקט; אוּן איר גיט זיי ניט
די זאַכן, וואָס זענען נייטיק פאַר דעם לייַב, וואָס טוט עם נוצן?
17 אויך אַזוי איז אֱמונה, אויב זי האָט ניט קיין מַעשׂים, איז זי טויט
18 פּוּן זיך אַליין. עמיצער וועט אָבער זאָגן: דוּ האָסט אֱמונה, אוּן
איך האָב מַעשׂים; וויז מיר דיין אֱמונה אָן דיינע מַעשׂים, אוּן איך,
19 דורך מייַן מַעשׂים, וועל דיר וויזן מיין אֱמונה. דוּ גלויבסט,
אַז גאָט איז איינער; דוּ טוסט גוט. די טיַוואָלאָנים גלויבן
20 אויך, אוּן ציטערן. ווילסטוּ אָבער וויסן, דוּ נאַרישער מענטש,
21 פאַרוואָס אֱמונה אָן מַעשׂים איז טויט? צי איז אַבְרָהם־אָבינוּ
ניט גערעכטפאַרטיקט געוואָרן דורך מַעשׂים, בעת ער האָט
22 מַקריב געווען זיין זון יִצחָק אין דער עקידה? דוּ זעסט, אַז
אֱמונה האָט געווירקט מיט זיינע מַעשׂים, אוּן דורך מַעשׂים איז
23 פּוּלקאָם געוואָרן די אֱמונה. אוּן מקוּים געוואָרן איז דער פָּסוק,
וואָס זאָגט: אוּן אַבְרָהם האָט געגלויבט גאָט, אוּן עס איז אים
פאַררעכנט געוואָרן פאַר רעכטפאַרטיקייט, אוּן ער איז גערופן
24 געוואָרן דער פריינט פּוּן גאָט. איר זעט, אַז דורך מַעשׂים וועט
25 אַ מענטש גערעכטפאַרטיקט, אוּן ניט נאָר דורך אֱמונה. איז
דען ניט רָחָב־הַזונָה אויך אַזאַ אופן גערעכטפאַרטיקט געוואָרן
דורך מַעשׂים, ווען זי האָט אויפגענומען די מַרגלִים, אוּן האָט זיי
26 אַרויסגעשיקט מיט אַן אַנדערן וועג? וואָרים אַזוי ווי דער גוף אָן
דער נשָׁמה איז טויט, אַזוי אויך איז אֱמונה אָן מַעשׂים טויט.

ג זאָלן קיין סַך פּוּן אייך ניט ווערן קיין לערערס, מיינע ברידער,
2 וויל איר וויסט, אַז מיר וועלן קריגן אַ שווערערן מִשפּט. וואָרים
אין אַ סַך זאַכן ווערן מיר אַלע נִיכשל. אויב עמיצער ווערט ניט
נִיכשל אין זיינע רייד, דער איז אַן אִיש תָּמים, אוּן איז בכּוח צו
3 צאַמען זיין גאַנצן גוף. אוּן אויב מיר ליגן אַריין צייַמלעך אין
די מיילער פּוּן פערד, כדי זיי זאָלן אונדז פאָלגן, פירן מיר אויך
זייער גאַנצן לייַב. זע, אויך די שיפן, הגַם זיי זענען אַזוי גרוים אוּן
4 ווערן געטריבן פּוּן שטאַרקע ווינטן, דאָך ווערן זיי אַרומגעפירט
5 פּוּן זייער אַ קלייַנעם רודער, וואוהין דער שטייַערמאַן ווייל. אַזוי
איז

איז אויך די צונג אַ קלייַנער אֵבר, אוּן טוט זיך רימען מיט
גרויסע זאַכן. זע, סאַראַ גרויסער וואַלד ווערט אונטערגעצונדן
6 דורך אַ קלײַן פייער׳ אוּן די צונג איז אַ פייער; אַ וועלט פוּן
אומגערעכטיקייט צווישן אונדזערע אֵברים איז די צונג, וואָס
באַפלעקט דעם גאַנצן לײַב, אוּן צינדט אונטער דאָס ראָד פוּן
7 לעבן, אוּן ווערט אונטערגעצונדן פוּן גיהֶנום. וואָרים יעדער מִין
פוּן בהֵמות אוּן עוֹפות, פוּן שרצים אוּן חַיות פוּן דעם ים, ווערט
געצאַמט אוּן איז געצאַמט געוואָרן דורך דעם מענטשלעכן מִין.
8 אָבער די צונג קאָן קיין מענטש ניט צאַמען ־ זי איז אַן אומרויִק
9 שלעכטס, פול מיט סַם־הַמָוות. מיט איר בענטשן מיר גאָט, דעם
פאָטער, אוּן מיט איר שעלטן מיר מענטשן, וואָס זענען געמאַכט
10 אין דעם צֶלֶם־אֱלֹהִים. פוּן דעם זעלבן מויל קומט אַרויס ברָכה
11 אוּן קלָלה. מיינע ברידער, אַזוי דאַרף עס ניט זיין. צי טוט דער
קוואַל אַרויסשפרודלען פוּן דער זעלבער עפענונג זים וואַסער
12 אוּן ביטערס? צי קאָן אַ פיַיגנבוים, מיינע ברידער, טראָגן
אייֶלבערטן, אָדער אַ ווייַנשטאָק פייגן? אויך קאָן אַ זאַלצקוואַל
13 ניט אַרויסגעבן קיין זים וואַסער. ווער צווישן אייך איז אַ חָכָם אוּן
אַ מֵבין? זאָל ער ווייזן מיט זיין גוטער פירונג זיינע מַעשִׂים אין
14 ענוות פוּן חָכמה. אויב אָבער איר טראָגט ביטערע קִנאה אוּן
שִׂנאה אין אייער האַרץ, טאָ רימט אייך ניט אוּן זייט ניט פאַלש
15 צום אֱמת. די דאָזיקע חָכמה קומט ניט אַראָפ פוּן אויבן, נייערט
16 איז ערדיש, תַאווֶהדיק, טיַיוולאָניש. וואָרים וואו עס איז קִנאה
17 אוּן שִׂנאה, דאָרט איז מהומה אוּן אַלדאָס־בייז. די חָכמה אָבער,
וואָס איז פוּן אויבן, איז קודם־כָּל לויטער, דערנאָך פרידלעך,
איידעל, גרינג צום איבערבעטן, פול מיט רחמים אוּן גוטע
18 פֵּירות, אָן סְפֵקות, אָן חַנִיפה. אוּן די פרוכט פוּן גערעכטיקייט
ווערט געזייט אין שָׁלום פוּן די, וואָס מאַכן שָׁלום.

ד פוּנוואַנען קומען מִלחָמות, אוּן פוּנוואַנען קומען געשלעגן צווישן
אייך? צי קומען זיי ניט פוּן אייערע תַאוות, וואָס פירן מִלחָמה
2 אין אייערע אֵברים? איר גלוסט, אוּן האָט ניט; איר הַרגעט,

אוּן זענט מקַנא, אוּן קאָנט עס ניט דערגרייכן; איר שלאָגט זיך
אוּן פירט מִלחָמה; איר האָט ניט, מַחמת איר בעט ניט. איר
בעט, אוּן באַקוּמט ניט, מַחמת איר בעט שלעכט, כדי איר זאָלט
עם אויסבערענגען אין אייערע פֿאַרגענוגנס. איר אויסגעלאַסענע
צי ווייסט איר ניט, אַז די פרייַנטשאַפֿט מיט דער וועלט איז
פיַינטשאַפֿט קעגן גאָט? בכֵן, ווער סע וועט זיין אַ פרייַנט פּוּן
דער וועלט, מאַכט זיך פֿאַר אַ שׂונא פּוּן גאָט. אָדער מיינט איר,
אַז דער פָּסוק זאָגט אומזיסט: מיט קִנאה גאַרט דער גייסט, וואָם
ער האָט געמאַכט רוּען אין אוּנדז? ער אָבער גיט מער חֶסֶד.
איבערדעם זאָגט דער פָּסוק: גאָט שטעלט זיך קעגן די גַדלנים,
אוּן גיט חֵן צוּ די עַנָווים. זייט דעריבער אוּנטערטעניק צוּ גאָט;
אוּן שטעלט אייך אַנטקעגן דעם שָׂטן, אוּן ער וועט אַנטרינען פּוּן
אייך. געניעענט צוּ גאָט, אוּן ער וועט גענעענען צוּ אייך. רייניקט
אייערע הענט, איר זינדיקע, אוּן לַייטערט אייערע הערצער, איר
צווויי־הערציקט. פִּילט אייער עלנט, אוּן קלאָגט, אוּן ווויינט; זאָל
אייער געלעכטער פאַרקערט ווערן אין קלאָג, אוּן אייער פרייד
אין טרויעריקייט. דערנידעריקט אייך פאַר גאָט, אוּן ער וועט
אייך דערהויבן. רעדט ניט איינער קעגן דעם אַנדערן, ברידער.
דער, וואָם רעדט קעגן אַ ברודער, אָדער מִשפּט זיין ברודער,
רעדט קעגן דער תּורה, אוּן מִשפּט די תּורה. היינט, אויב דוּ
מִשפּטסט די תּורה, ביסטוּ ניט איינער, וואָם איז מקַיים די תּורה,
נייערט איר שופֿט. איינער נאָר איז דער געזעצגעבער אוּן שופֿט,
דאָם איז דער, וואָם איז בִיכולת מַציל צוּ זיין אוּן אומצוּברענגען;
ווער אָבער ביסטוּ, וואָם טוּסט מִשפּטן דיין חַבר? קוּמט דאָך,
איר, וואָם זאָגט: היינט, אָדער מאָרגן וועלן מיר גיין אין דער אוּן
דער שטאָט אַריין, אוּן פאַרברענגען דאָרט אַ יאָר, אוּן האַנדלען,
אוּן פאַרדינען, הַגַם איר ווייסט ניט וואָם מאָרגן וועט זיין. וואָם
איז אייער לעבן? וואָרים איר זענט אַ נעפּל, וואָם דויערט אַ
וויַילע, אוּן פאַרשווינדט דערנאָך. אַנשטאָט דעם באַדאַרפט
איר זאָגן: אִם־יִרצֶה־הַשֵּם, אַז מיר וועלן לעבן, וועלן מיר דאָס,

16 אָדער דאָם טאָן. אַצינד אָבער רימט איר אייך אין אייערע
17 באַרימערייַען; אַזאַ מין רימען זיך איז שלעכט. בכֵּן, פאַר דעם,
וואָם פאַרשטייט צו טאָן גוטס, און טוט עס ניט, פאַר דעם איז עס
א זינד.

ה קומט דאָך, איר רייכע, וויינט און קלאָגט אויף אייערע צָרות,
2 וואָם קומען איבער אייך. אייער עשִירות איז פאַרפוילט, און
3 אייערע בגָדים זענען צעפרעסן פון מאָל. אייער גאָלד און
זילבער איז פאַרזשאַוורט, און זייער זשאַוור וועט זיין אַן עֵדות
קעגן אייך, און וועט פאַרצערן אייער פלייש ווי פייער. איר
4 האָט צונויפגעזאַמלט אייער אוצר אין די לעצטע טעג. זע, דער
שכַר פון די אַרבעטער, וואָם האָבן געשניטן אייערע פעלדער,
און וואָם איז פון אייך פאַרהאַלטן געוואָרן, שרייט אוים; און די
געשרייען פון די, וואָם האָבן געשניטן, זענען אַריין אין די אויערן
5 פון יהוה צבָאות. איר האָט וואויל געלעבט אויף דער ערד,
און געהאַט אייערע תַענוגים; איר האָט פעט געמאַכט אייערע
6 הערצער ווי אין אַ טאָג פון שחִיטה. איר האָט פאַרמשפט, איר
7 האָט געטייט דעם צַדיק; ער טוט זיך ניט שטעלן קעגן אייך. זייט
דעריבער געדולדיק, ברידער, ביז דעם קומען פון דעם האַר.
זע, דער אַקערער וואַרט אויף דער טייערער פרוכט פון דער
ערד, און איז געדולדיק מיט איר, ביז זי באַקומט דעם פרִירעגן
8 און שפעטרעגן. זייט איר אויך געדולדיק, שטאַרקט אייערע
הערצער; וואָרים דאָם קומען פון דעם האַר האָט גענעענט.
9 מורמלט ניט, ברידער, איינער קעגן דעם אַנדערן, כדי איר זאָלט
ניט געמִשפט ווערן; אָט שטייט דער שופט פאַר דער טיר.
10 נעמט אייך, ברידער, פאַר אַ בייַשפיל פון ליידן און געדולד
11 די נביאים, וואָם האָבן גערעדט אין דעם נאָמען פון גאָט. אָט
רופן מיר אָן געבענטשטע די, וואָם האָבן אויסגעהאַלטן. איר
האָט געהערט פון דער געדולדיקייט פון אִיובן, און איר האָט
געזען, וואָם גאָט האָט צום סוף געטאָן, וואָרים גאָט איז פול מיט
12 רַחמָנות און לייַטזעליקייט. דער עִיקר פון אַלץ אָבער, מיינע
ברידער

ברידער, שוועריט ניט, ניט ביים הימל, ניט ביי דער ערד, אויך
ניט ביי קיין שום אַנדער שבועה; נייערט זאָל אייער יָא, זיין אָ,
און אייער ניין, ניין, כדי איר זאָלט ניט פאַלן אונטער דעם מִשפּט.
13 לַיידט עמיצער צווישן אייך? לאָז ער מִתפַּלֵל זיין. איז עמיצער
14 פרייליך? לאָז ער זינגען שירות ותשבחות. איז עמיצער קראַנק
צווישן אייך? לאָז ער רופן די זקֵנים פון דער קהִילה, און זאָלן זיי
מִתפַּלֵל זיין פאַר אים, און אים זאַלבן מיט אייל אין דעם נאָמען
15 פון גאָט; און די תּפִילה פון אֶמונה וועט מַציל זיין דעם קראַנקען,
און גאָט וועט אים אויפריכטן; און אויב ער האָט באַגאַנגען זינד,
16 וועלן זיי אים פאַרגעבן ווערן. בכֵן, זייט מִתוַדה אייערע זינד
איינער צום אַנדערן, און זייט מִתפַּלֵל איינער פאַר דעם אַנדערן,
כדי איר זאָלט געהיילט ווערן. די תּפִילה פון דעם צַדיק האָט
17 אַ גרויסע און שטאַרקע פּעולה. אֵליָהו איז געווען אַ מענטש
פּונקט אַזוי ווי מיר זענען, און ער האָט מִתפַּלֵל געווען מיט כַּוָונה,
אַז סאָאַל ניט רעגענען; און סע האָט ניט גערעגנט אויף דער
18 ערד דריי יאָר מיט זעקס חֳדָשים. און ער האָט ווידער אַמאָל
מִתפַּלֵל געווען, און דער הימל האָט געגעבן רעגן, און די ערד
19 האָט אַרויסגעבראַכט איר פרוכט. מיינע ברידער, אויב עמיצער
פון אייך ווערט אַראָפּגעפירט פון דעם אֱמת, און איינער קערט
20 אים אום, זאָל ער ווִיסן, אַז דער, וואָס קערט אום אַ זינדיקן פון
זיין פאַרקרומטן וועג, וועט מַציל זיין אַ נֶפש פון טויט, און וועט
פאַרדעקן אַ סַך זינד.

דער ערשטער בריוו פון פעטרוסן

א פעטרוס, אַ שליח פון יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, צו די אויסדערוויילטע,
ווָאס זענען תּושבים פון די תְּפוצות אין פָּאנטוס, גאַלאַטיע,
2 קאַפּאַדאָקיע, אַזיע און ביטיניע, לויט נאָך דער הַשגָּחה פון גאָט,
דעם פאָטער, אין הייליקונג פון דעם גייסט, צו געהאָרכזאַמקייט
און שפּרענגונג פון דעם בלוט פון יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ: חֶסֶד צו
3 אייך און שָׁלום זאָלן זיין געמערט. געלויבט איז גאָט, דער
פאָטער פון אונדזער האַר יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, ווָאס האָט אונדז לויט
זיין גרויס רַחמים ווידער אַמאָל געבוירן צו אַ לעבעריקער
4 האָפענונג, דורך דעם תְּחִית־הַמֵּתים פון יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ, פאַר אַ
ירושה ווָאס איז אומפאַרדאַרבלירְ, אומבאַפלעקט, ווָאס ווערט
ניט פאַרוועלקט, און ווָאס איז באַהאַלטן פאַר אייך אין הימל,
5 איר, ווָאס ווערט פון דער מאַכט פון גאָט באַשיצט דורך אֱמוּנה
פאַר אַ ישועה, ווָאס איז אָנגעבריט אַנטפלעקט צו ווערן אין
6 דער לעצטער צייט. טוט אייך דערמיט שטאַרק פרייען, הַגַם
איר זענט אויף אַ קורצער צייט, אויב נייטיק, טרויעריק געווָארן
7 דורך פאַרשידענע נִסיונות, כדי דער באַווייז פון אייער אֱמוּנה,
ווָאס איז אַ סַך טייערער פון גאָלד, ווָאס פאַרגייט, הַגַם סע
ווערט אויסגעפרואווט דורך פייער, זָאל אייך זיין צום לויב און
העליכקייט און כָּבוד ביי דער אַנטפלעקונג פון יֵשוּעַ הַמָּשִׁיחַ.
8 הַגַם איר האָט אים ניט געזען, האָט איר אים ליב, און הַגַם
איר טוט אים אַצינד ניט זען, דאָך טוט איר אין אים גלויבן,
און טוט אייך שטאַרק פרייען מיט אַן אומדערציילבאַרער און
9 הערלעכער שִׂמחה; און איר דערגרייכט דעם תַּכלית פון אייער
10 אֱמוּנה, די ישועה פון אייערע נְשָׁמות. פונדעסטוועגן דער דָּאזיקער
ישועה האָבן חוקר־וודָרש געווען די נביאים, ווָאס האָבן נבֿיאות
11 געזָאגט וועגן דעם חֶסֶד, ווָאס דאַרף קומען אויף אייך. זיי האָבן
געפָארשט ווָאסערע אופן, אָדער ווָאסער צייט דער גייסט פון

מָשִׁיחַן, וואָם איז געווען אין זיי, האָט אָנגעדייט, בעת ער האָט
פאָרויים עדות געזאָגט אויף די עינויִים פון מָשִׁיחַן, אוּן די גדוּלות,
וואָם וועלן קומען נאָך זיי. פאַר זיי איז דאָם אַנטפּלעקט געוואָרן, 12
אַז ניט פאַר זיך אַליין, נייערט פאַר אייך האָבן זיי געדינט
מיט די דאָזיקע זאַכן, וואָם זענען אַצינד אָנגעזאָגט געוואָרן צו
אייך דורך די, וואָם האָבן מבשר געווען פאַר אייך די בשׂורה
תּובה דורך דעם רוּחַ־הַקוֹדֶשׁ, וואָם איז געשיקט געוואָרן פון
הימל; וואָם אין זיי באַגערן אַרייַנצוקוקן מַלאָכים. בכֵן, גורט 13
אָן די לענדן פון אייער פאַרשטאַנד, זייט ניכטער, אוּן לייגט
אייער גאַנצע האָפענונג אויף דעם חֶסֶד, וואָם דאַרף פאַר אייך
געבראַכט ווערן בייַ דער אַנטפּלעקונג פון ישׁוּע הַמָשִׁיחַ. ווי 14
געהאָרכזאַמע קינדער, זאָלט איר אייך ניט צופאַסן צו אייערע
פריערדיקע תַּאוות אין די צייטן פון אייער אומווייסנקייט; נייערט 15
גלייך ווי דער, וואָם האָט אייך באַרופן, איז הייליק, זאָלט איר
אַליין אויך זיין הייליק אין יעדן שטייגער פון לעבן, מַחמת 16
סע שטייט געשריבן: איר זאָלט זיין הייליק, וואָרים איך בין
הייליק. אוּן אויב איר רופט צו אים ווי צו אַ פאָטער, וואָם 17
טוט מִשפּטן אָן נשׂוֹא־פָּנים, לויט יעדן מענטשנס מַעשׂים,
זאָלט איר פאַרברענגען מיט יִראַת־שמים די צייט פון אייער
גָלוּת. וואָרים איר וויסט, אַז ניט מיט פאַרדאַרבלעכע זאַכן, 18
מיט זילבער אָדער גאָלד, זענט איר אויסגעלייזט געוואָרן פון
אייער נישטיקן שטייגער פון לעבן, וואָם איז איבערגעגאַנגען
פון אייערע אָבות, נייערט מיט דעם טייערן בלוט פון מָשִׁיחַן, 19
ווי פון אַ לאַם, אָן אַ מום אוּן אָן אַ פלעק. ער, וואָם איז 20
געווען פאָרויסבאַשטימט איידער דער גרונטפעסטיקונג פון דער
וועלט, נאָר איז אַנטפּלעקט געוואָרן אויף דעם סוף פון די צייטן
פון אייַערטוועגן, וואָם זענט דורך אים מַאמינים אין גאָט, וואָם 21
האָט אים מחַיה־מֵתים געווען, אוּן האָט אים געגעבן כָּבוד, אַזוי,
אַז אייער אֱמונה אוּן האָפענונג זאָל זיין אין גאָט. הֱוֹת איר 22
האָט געלייטערט אייערע נשָׁמות דורך אייער געהאָרכזאַמקייט

פּון דעם אֶמת אין ניט קיין היפֿאָקריטישע לִיבע פּון די ברידער,
זאָלט איר ערנסט ליב האָבן איינער דעם אַנדערן פּון האַרצן.
23 וואָרים איר זענט ווידער אַמאָל געבוירן געוואָרן, ניט פּון
קיין פֿאַרדאַרבלעכער זריעה, נייערט פּון אומפֿאַרדאַרבלעכער,
24 דורך דעם וואָרט פּון גאָט, וואָס לעבט און געדייט. וואָרים
יעדעם פֿלייש איז ווי גראָז, און יעדע פּראַכט דערפּון איז ווי דער
צווייט פּון גראָז. דאָס גראָז פֿאַרוועלקט, און דער צוויט פֿאַלט
25 אַראָפּ; אָבער דאָס וואָרט פּון גאָט באַשטייט אויף אייביק. און
דאָס דאָזיקע איז דאָס וואָרט פּון דער גוטער בשׂורה, וואָס איז
אייך אָנגעזאָגט געוואָרן.

ב בכֵּן, טוט אָף פּון זיך יעדע רשעות, און יעדע צביעות, און
2 חֲנִיפה, און קִנאה, און יעדע רכילות. ווי ניי־געבוירענע עופּעלעך,
באַגערט די ניט־געפּעלשטע גיַסטיקע מילך, כדי איר זאָלט
3 דורך איר וואַקסן צו דער ישועה, אויב איר האָט טועם געווען,
4 אַז דער האַר איז גוט. געגאַנגען צו אים, ווי צו אַ לעבעדיקן
שטיין, וואָס איז פֿאַרוואָרפן פּון מענטשן, ביי גאָט אָבער
5 אויסדערוויילט און טייער, און ווי לעבעדיקע שטיינער זאָלט
איר אַליין אויפֿגעבויט ווערן צו אַ גיַסטיק הויז, צו זיין אַ
הייליקע כהונה, כדי מַקריב צו זיין גיַסטיקע קָרבָּנות, וואָס
6 זענען באַווילליקט צו גאָט דורך יֵשוּע הַמָּשִׁיחַ. מַחמת סע
שטייט אין פּסוק: זע, איך לייג אין צִיון אַן אויסדערוויילטן,
טייערן ווינקלשטיין; און דער, וואָס גלויבט אין אים, וועט ניט
7 פֿאַרשעמט ווערן. בכֵּן, פֿאַר אייך, וואָס גלויבן, איז ער טייער,
פֿאַר אַזוינע אָבער, וואָס גלויבן ניט: איז דער שטיין, וואָס די
8 בוימײַסטער האָבן פֿאַרוואָרפן, געוואָרן צום ווינקלשטיין, און אַ
שטיין פּון שטרויכלונג, און אַ פעלז פּון ערגערניש. וואָרים
זיי שטרויכלען צוליב זייער ווידערשפּעניקייט קעגן דעם וואָרט,
9 וואָס צו דעם זענען זיי אויך באַשטימט געוואָרן. איר אָבער זענט
אַן אויסדערוויילטער דור, אַ מלוכה פּון כֹּהֲנים, אַ הייליקע אומה,
אַן עַם־סגוּלה, כדי באַקאַנט צו מאַכן די מִידות פּון אים, וואָס

האָט אייך אַרויסגערופֿן פֿון פינצטערניש צו זיין וואונדערלעך
ליכט; איר, וואָס זענט אַמאָל ניט געווען קיין פֿאָלק, אָבער
אַצינד זענט איר גאָטס פֿאָלק; אַמאָל זענט איר געווען אָן חֶסֶד,
אָבער אַצינד האָט איר מקבל געווען חֶסֶד. באַליבטע, איך בעט
אייך ווי גֵרים און תושבים, זיך צוריקצוהאַלטן פֿון פֿלייַשלעכע
תַּאוות, וואָס קריגן קעגן אייער נשמה. פֿירט אייך אויף רעכט
צווישן די גויים, כדי, בעת זיי רעדן קעגן אייך ווי רשעים, זאָלן
זיי דורך אייערע מַעשִׂים־טובים, וואָס זיי זעען, ליבן גאָט אין
דעם טאָג פֿון רעכנשאַפֿט. זייט אונטערטעניק אונטער יעדער
מענטשלעכער פֿאַראָרדענונג פֿון דעם האַרם־וועגן, סיי דעם
מֶלך, ווי אַ העכסטן, אָדער די פֿראָקוראַטאָרן, וואָס זענען פֿון
אים געשיקט געוואָרן צו שטראָפֿן די, וואָס טוען אומרעכט, און
צו לויבן די, וואָס טוען גוטס. וואָרים אַזוי איז דער רָצון פֿון
גאָט, אַז דורך טאָן גוטס זאָלט איר פֿאַרשטומען די אומווייסנקייט
פֿון נאַרישע מענטשן; ווי פרייַע, און ניט נוצנדיק אייער פרייַהייט
פֿאַר אַ מאַנטל פֿון רשעות, נייערט ווי קנעכט פֿון גאָט. גיט
אָף כָּבוד אַלע מענטשן. האָט ליב די ברודערשאַפֿט. האָט
מורא פֿאַר גאָט. גיט אָף כָּבוד דעם מֶלך. קנעכט, זייט
אונטערטעניק אייערע האַרן מיט דער גאַנצער פֿאָרכטיקייט, ניט
נאָר די גוטע און איידעלע, נייערט אויך די בייזע. וואָרים דאָס
דאָזיקע איז באַוויליקט, אויב אייַנער שטייט אויס יסורים פֿונווען
ערלעכקייט צו גאָט, בעת ער ליידט אומזיסט. וואָרים וואָסער
כָּבוד איז עס, אַז איר זינדיקט, און ווערט געשלאָגן דערפֿאַר,
אויב איר ווענט עס אָננעמען געדולדיק? אויב אָבער איר טוט
גוטס, און ליידט דערפֿאַר געדולדיק, איז עס באַוויליקט ביי גאָט.
וואָרים צו דעם זענט איר באַרופֿן געוואָרן, מַחמת מָשִׁיחַ האָט
אויך געליטן פֿאַר אייך, און געלאָזן אייך אַ בייַשפּיל, כדי איר
זאָלט גיין אין זיינע טריט. ער האָט ניט געטאָן קיין זינד; עם איז
אויך ניט געפֿונען געוואָרן קיין פֿאַלשקייט אין זיין מויל. בעת
ער איז געלעסטערט געוואָרן, האָט ער ניט געלעסטערט צוריק;

בעת

בעת ער האָט געליטן, האָט ער ניט געסטראַשעט; נייערט האָט
זיך איבערגעגעבן צו דעם, וואָס משפּט רעכטפאַרטיק. ער
24 אַליין האָט אַוועקגעטראָגן אונזערע זינד אין זיין ליַיב אויף דעם
האָלץ, כּדי מיר זאָלן לעבן צו רעכטפאַרטיקייט, נאָכדעם ווי מיר
זענען אָפּגעשטאָרבן פאַר זינד; דורך וועמעס וואונדן איר זענט
25 געהיילט געוואָרן. וואָרים איר זענט פאַרבלאָנדזשעט געוואָרן ווי
שאָף, אָבער אַצינד האָט איר אייך אומגעקערט צו דעם פאַסטוך
און משגיח פון אייערע נשָמות.

ג אויף דעם זעלבן שטייגער, איר ווייבער, זייט אונטערטעניק
אייערע אייגענע מענער, כּדי, אויב אַפילו עטלעכע געהאָרכן ניט
דאָם וואָרט, זאָלן זיי קענען געוואונען ווערן אָן דעם וואָרט, דורך
2 דער אויפפירונג פון זייערע ווייבער, בעת זיי וועלן זען אייער
3 צניעותדיקע און פרומע אויפפירונג. זייער באַשיַינונג זאָל ניט זיין
די אויסערלעכע באַשיַינונג פון פלעכטן די האָר, און פון טראָגן
4 צירונג פון גאָלד, אָדער פון אָנטאָן זיך קלייַדער, נייערט זאָל
דאָם זיין דער פאַרבאָרגענער מענטש פון דעם האַרץ אין דער
אומפאַרדאַרבלעכער קלייַדונג פון אַן עניוֶותדיקן און שטילן
5 גייסט, וואָס האָט אַ גרויסן ווערט פאַר גאָט. וואָרים אַזוי פלעגן
זיך אַמאָל באַשיַינען די הייליקע נָשים, וואָס האָבן געהאָפט
6 אין גאָט, און זיי זענען געווען אונטערטעניק זייערע מענער, ווי
שָׂרה האָט געהאָרכט אַבְרָהמען, און האָט אים אָנגערופן האַר.
און איר זענט געוואָרן אירע קינדער, אויב איר טוט רעכט, און
7 ווערט ניט דערשראָקן פון קיין שום פַּחד. אויף אַזאַ שטייגער,
איר מענער, וואוינט מיט אייערע ווייבער מיט פאַרשטענדעניש,
און גיט אָף כָּבוד דער פרוי, ווי די שוואַכע כֶּלִי, מַחמת זיי
זענען אויך מיט־יורשים אין דעם חֶסֶד פון לעבן, כּדי אַז אייערע
8 תּפילות זאָלן ניט געשטערט ווערן. צום סוף, זייט אַלע פון איין
מַחשָׁבה, רַחמָנותדיק, ברודערלעך, באַרעמהאַרציק, עַניוֶותדיק.
9 פאַרגעלט ניט קיין שלעכטס פאַר שלעכטס, אָדער לעסטערונג
פאַר לעסטערונג, נייערט פאַרקערט, בענטשט; וואָרים צו דעם

זענט איר באַרופֿן געוואָרן, כדי איר זאָלט ירשענען אַ בּרכה.
10 וואָרים דער, וואָס וויל ליב האָבן לעבן, און זען גוטע טעג, זאָל
היטן זיין צונג פון שלעכטס, און זיינע ליפּן פון רעדן פאַלשקייט;
11 און זאָל ער אָפּקערן פון שלעכטס, און טאָן גוטס, זאָל ער זוכן
12 שלום און זיך יאָגן נאָך אים. וואָרים די אויגן פון גאָט זענען
אויף די צַדיקים, און זיינע אויערן צו זייער געבעט; אָבער דאָס
13 פּנים פון גאָט איז קעגן די, וואָס טוען שלעכטס. און ווער
איז דער, וואָס וועט אייך טאָן שאָדן, אויב איר זענט אייפעריק
14 אין דעם, וואָס איז גוט? און אויב אַפילו איר זאָלט ליידן
פֿונוועגן רעכטפֿאַרטיקייט, טאָ וואויל איז אייך. און האָט ניט
15 קיין מורא פאַר זייער שרעק, און ערגערט אייך ניט, נייערט
הייליקט אין אייערע הערצער משיחַן ווי אייערן האר; זייט
גרייט תָּמיד צו געבן אַ תשובה יעדן איינעם, וואָס פרעגט אייך
אַ טַעם בנוגֵע דער האָפענונג, וואָס איז אין אייך, דאָך מיט
16 ענווות און פֿאָרכטיקייט; האָט אַ גוט געווישן, כדי אין דעם,
וואָס איר ווערט באַשולדיקט, זאָלן פאַרשעמט ווערן די, וואָס
17 לעסטערן אייער גוטע פירונג פון לעבן אין משיחַן. וואָרים עס
איז בעסער צו ליידן פאַר טאָן גוטס, אויב דאָס איז גאָטס רָצון,
18 אידער פאַר טאָן שלעכטס. מַחמת אויך משיחַ איז אין מאָל
געשטאָרבן פונוועגן זינד, דער צַדיק פאַר די רשָעים, כדי ער
זאָל אונדז געענטפֿערן צו גאָט, בעת ער איז געטייט געוואָרן אין
דעם פלייש, אָבער געמאַכט געוואָרן לעבעדיק אין דעם גייסט.
19 און אין אים איז ער אויך געגאַנגען און האָט מבשר געווען אין
20 געפאַנגענשאַפט פאַר די גייסטער, וואָס זענען אַמאָל געווען
ווידערשפּעניק, בעת די געדולדיקייט פון גאָט האָט געוואַרט
אין די טעג פון נחַ, בשַעת די תֵּבה איז געבויט געוואָרן, וואָס
אין איר זענען עטלעכע, דהַיינו, אַכט נפָשות ניצול געוואָרן פון
21 דעם וואַסער. פון וואָס אין אַן אֶמֶתן קעגנבילד, די טבילה טוט
אייך אַצינד אויך מַציל זיין, ניט ווי דאָס אָפּטאָן דעם שמוץ פון
דעם לַיִב, נייערט דאָס פאַרלאַנגען פון אַ גוט געוויסן לגַבי

22 גאָט, דורך דעם תּחיית־המתים פון ישוע המשיחַ, וואָס איז ביי
דער רעכטער האַנט פון גאָט, נאָכדעם וי ער איז אַרויפגעגאַנגען
אין הימל אַריין; אוּן מַלאָכים אוּן הערשאַפטן אוּן מאַכטן זענען
געמאַכט געוואָרן אים אונטערטעניק.

ד 1 דעריבער, אַזויווי משיחַ האָט געליטן אין דעם פלייש, זאָלט איר
אייך אויך באַוואָפנען מיט דעם זעלבן געדאַנק, וואָרים דער,
2 וואָס האָט געליטן אין דעם פלייש, הערט אויף זינדיקן, כדי ער
זאָל מער ניט לעבן אין דעם פלייש די איבעריקע פון זיינע טעג
לויט די תַּאוות פון מענטשן, נייערט לויט דעם רָצון פון גאָט.
3 וואָרים עס איז שוין גענוג די פאַרגאַנגענע צייט, בעת איר האָט
געטאָן דעם באַגער פון די גויים, אוּן האָט געלעבט אין תַּאוות,
גלוסטונגען, אויסגעלאַסנקייטן, שִׂיכּרות אוּן פאַרבערעכערישע
4 עבודה־זָרות. איבערדעם וואונדערן זיי זיך, וואָס איר לויפט ניט
מיט זיי אין דעם זעלבן שלַיִם פון פאַרדאָרבנקייט, בעת זיי רעדן
5 לָשון־הָרע פונוועגן אייך; זיי וועלן אָבער אָפּגעבן דין־וחֶשבון
דעם, וואָס איז אָנגעבריט צוּ מִשפּטן די לעבעדיקע אוּן די
6 טויטע. וואָרים צוליב דעם איז די בשׂורה תּובה אָנגעזאָגט
געוואָרן אַפילו צוּ די מֵתים, כדי זיי זאָלן געמִשפּט ווערן אין
דעם פלייש ווי מענטשן, אָבער לעבן לויט ווי גאָט אין דעם
7 גייסט. דער סוֹף אָבער פון אַלצדינג האָט גענעענט; זייט
דעריבער געזונט אין פאַרשטאַנד, אוּן זייט ניכטערן צוּ תּפילה.
8 מער פון אַלצדינג זייט היים אין אייער ליבשאַפט צווישן זיך;
9 וואָרים ליבשאַפט טוט פאַרדעקן אָן אַ שיעור זינד. זייט
10 מַכנִיס־אוֹרַח איינער דעם אַנדערן אָן מורמלעריי; דינט איינער
דעם אַנדערן, לויט דער מַתָּנה, וואָס יעדער האָט באַקומען, ווי
11 גוטע פאַרוואַלטער פון דעם פילפאַכן חֶסֶד פון גאָט. אויב
עמיצער טוט רעדן, זאָל ער רעדן ווי סע וואָלט געווען אַ נבואה
פון גאָט; אויב עמיצער טוט דינען, זאָל ער דינען ווי פון דעם
כּוח, וואָס גאָט גיט, כדי אין אַלצדינג זאָל גאָט פאַרהערלעכט
ווערן דורך ישוע המשיחַ, וואָס אים געהערט דער כָּבוד אוּן

12 די הערשאַפט לעולָם וָעֶד. אָמֵן. באַליבטע, וואונדערט אייך
ניט בנוגֵע דעם פיַעריקן נסָיון וואָס קומט איבער אייך, כדי
אייך צו פּרואוון, גלייך ווי סע וואָלט אייך געטראָפן עפּעס אַ
פרעמדע זאַך. 13 נייערט פרייט אייך, אויף וויפל אין האָט אַ חֵלֶק
אין מָשִׁיחַס ליידן, כדי אין זאָלט אייך אויך פרייען ביי דער
14 אַנטפלעקונג פון זיין הערלעכקייט מיט אַ גרויסער פרייד. אויב
אין ווערט געלעסטערט פונוועגן דעם נאָמען פון מָשִׁיחַן, טאָ
וואויל איז אייך, מַחמת דער גייסט פון הערלעכקייט און דער
15 גייסט פון גאָט רוט אויף אייך. נאָר זאָל קיינער פון אייך ניט
ליידן ווי אַ רוֹצֵחַ, אָדער אַ גַנבֿ, אָדער אַ רָשע, אָדער ווי איינער,
16 וואָס מישט זיך אין פרעמדע עֲסָקים. נאָר אויב איינער ליידט
ווי אַ משִׁיחִי, זאָל ער זיך ניט שעמען, נייערט זאָל ער אין דעם
17 דאָזיקן נאָמען פּאַרהערלעכן גאָט. וואָרים סע האָט געגעבענט די
צייט פאַר דעם אָנהייב פון מִשפּט אין דעם הויז פון גאָט; און
אויב סע הייבט זיך אָן קודם ביי אונדז, וואָס וועט זיין דער סוף
18 פון די, וואָס געהאָרכן ניט די בשׂורה תובה פון גאָט? און אויב
דער צַדיק ווערט קוים גערַאטעוועט, וואו וועט אַהינקומען דער
19 רָשע און זינדיקער? בכֵן, זאָלן אויך די, וואָס ליידן לויט דעם רָצון
פון גאָט, איבערגעטפערן זייערע נשָמות צו אַ געטרייען בורא,
בעת זיי טוען גוטס.

ה בכֵן, די זקֵנים צווישן אייך בין איך מַזהיר, איך, וואָס בין
אויך אַ זָקן און אַן עֵדות פון די ליידן פון מָשִׁיחַן, ווי אויך אַ
טיילנעמער אין דער הערלעכקייט, וואָס וועט אַנטפלעקט ווערן:
2 פּיטערט גאָטס סטאַדע, וואָס איז אייך אָנפאַרטרויט, און האָט
השגָחה איבער איר, ניט דורך צוואַנג, נייערט וויליק, לויט
דעם רָצון פון גאָט, אויך ניט אין שענדלעכן פאַרדינסט, נייערט
3 מיט חֵשֶׁק; אויך ניט ווי באַהערשער פון גאָטס נַחלה, נייערט
4 מאַכט אייך פאַר ביַשפּילן פון דער סטאַדע. און בעת דער
הויפּט־פאַסטוך וועט אַנטפלעקט ווערן, וועט איר מקַבל זיין די
5 קרוין פון הערלעכקייט, וואָס פאַרוועלקט ניט. אַזוי אויך, איר
יינגערע

יִנגערע, זייט אונטערטעניק די זקֵנים. גורט אייך אַלע אָן מיט
הַכנָעה צוּ דינען איינער דעם אַנדערן; וואָרים גאָט איז קעגן די
6 האָפּערדיקע, גיט אָבער חֵן צוּ די עַנָוים. בכֵּן, דערנידעריקט
אייך אונטער דער מעכטיקער האַנט פון גאָט, כדי ער זאָל אייך
7 דערהייבן מיט דער צייט. וואַרפט אַרויף אויף אים אַלע אייערע
8 דַאגות, מַחמת ער זאָרגט פַאַר אייך. זייט ניכטער, זייט וואַך,
אייער באַדרעענגער, דער שָׂטן, גייט אַרום ווי אַ ברילנדיקער
9 לייב, אוֹן זוכט, וועמען ער זאָל קענען פּארשלינגען. אים זאָלט
איר זיך שטארק אנטקעגנשטעלן אין אייער אֱמוּנה, ווייל איר
וויסט, אַז די זעלבע יסורים ווערן דערפילט אין אייערע ברידער
10 אין דער וועלט. אוֹן דער גאָט פון יעדן חֶסֶד, וואָס האָט אייך
באַרופן צוּ זיין אייביקער הערלעכקייט אין מָשִׁיחַן, וועט אייך
אַליין, נאָכדעם ווי איר האָט געליטן אַביסל, מאַכן שלֵימותדיק,
11 אייך באַפעסטיקן אוֹן שטאַרקן. אים געהערט די הערשאַפט
12 לעוֹלָם וָעֶד. אָמֵן. דורך סילוואַנוס, אונדזער געטרייען ברודער,
ווי איך רעכן אים, האָב איך אייך בקִיצור געשריבן, אוֹן מַזהיר
געווען אוֹן עֵדות געזאָגט, אַז דאָס דאָזיקע איז דער אֱמֶתער חֶסֶד
13 פון גאָט; שטייט אין אים פעסט. די קהִילה אין בָּבֶל, וואָס איז
אויסדערוויילט אינאיינעם מיט אייך, גרוסט אייך, אוֹן אַזוי טוט
14 מאַרקוס, מיין זון. גרוסט איינער דעם אַנדערן מיט אַ קוש פון
ליבשאַפט. שָׁלוֹם צוּ אייך אַלע, וואָס זענט אין מָשִׁיחַן.

דער צווייטער בריוו פון פעטרוסן

א שִׁמְעוֹן פֶּעטרוס, אַ קנעכט אוּן שְׁלִיחַ פוּן יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ, צוּ דִי
וואָס הָאבן מַקַבֵּל גְעוואָרן דִי אייגְענע טייערע אֱמוּנה ווִי מִיר, אִין
דער רעכטפֶאַרטִיקייט פוּן אוּנדזער גאָט אוּן דעם גוֹאֵל יֵשׁוּעַ
2 הַמָּשִׁיחַ. חֶסֶד צוּ אייך אוּן שָׁלוֹם זאָל גְעמערט ווערן אִין דער
3 דערקענטעניש פוּן גאָט אוּן פוּן יֵשׁוּעַ, אוּנדזער הַאר. הֱיוֹת זִיין
גְעטלעכע מַאַכט הָאט אוּנדז באַווִילִיקט אַלצדינג, וואָס הָאט אַ
שִׂיכוֹת צוּם לעבן אוּן פרוּמקייט, דוּרך דער דערקענטעניש פוּן
אים, וואָס הָאט אוּנדז באַרוּפן דוּרך זִיין אייגְענער הערלעכקייט
4 אוּן גוּטע מִידוֹת, וואָס דוּרך זִיי הָאט ער אוּנדז באַווִילִיקט זיינע
טייערע אוּן זייער גרוֹיסע הַבטָחוֹת, כדי דוּרך דִי דאָזִקיע זאָלט
איר ווערן טיילנעמער אִין דער גְעטלעכער טֶבע, בעת איר זענט
אַנטרוּנען דִי פאַרדאַרבוּנג, וואָס איז פאַראַן אִין דער וועלט דוּרך
5 תַּאוות. אוּן פוּנוועגן דער דאָזִיקער סִיבּה גִיט צוּ פוּן אייער צַד
דִי גאַנצע פלייסיקייט, אוּן צוּ אייער אֱמוּנה מִידוֹת־טוֹבוֹת, אוּן
6 צוּ אייערע מִידוֹת־טוֹבוֹת ווִיסן, אוּן אִין אייער ווִיסן, זעלבסט־
באַהערשונג, אוּן אִין אייער זעלבסט־באַהערשונג, סַבלָנוֹת,
7 אוּן אִין אייער סַבלָנוֹת, פרוּמקייט, אוּן אִין אייער פרוּמקייט,
8 פרַיינטשאַפט, אוּן אִין אייער פרַיינטשאַפט, לִיבשאַפט. וואָרִים
אויב דִי דאָזִיקע זאַכן זענען אייערע אוּן פאַרמערן זִיך, מאַכן זִיי
אייך איר זאָלט ניט ווערן בָּטל, אוּיך ניט אוּמפרוּכטפערדיק אִין
9 דער דערקענטעניש פוּן אוּנדזער הַאר יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ. וואָרִים
דעם, וואָס סע פעלן דִי דאָזִיקע זאַכן, דער איז בלִינד, אוּן זעט
נאָר וואָס עם איז נאָענט, וויל ער הָאט פאַרגעסן דִי רייניקוּנג
10 פוּן זיינע אַלטע זינד. איבערדעם, בִּירדער, פלייסט אייך נאָך
מער, צוּ מאַכן זיכער אייער באַרוּפוּנג אוּן אוֹיסדערווילטקייט;
וואָרִים אויב איר וועט דאָם טאָן, וועט איר קיינמאָל ניט
11 גְעשטרויכלט ווערן. וואָרִים אַזוי וועט אייך בריט גְעעפנט ווערן
דער

דער אַרײַנגאַנג אין דער אייביקער מלוכה פּון אונדזער האַר
12 און גואל ישוע המשיח. איבערדעם וועל איך תּמיד זיין גרייט
אייך צו דערמאָנען פּונוועגן די דאָזיקע זאַכן, הגם איר קענט זיי,
13 און זענט באַפעסטיקט אין דעם אמת, וואָס איז מיט אייך. און
איך האַלט עס פאַר רעכט, כּל־זמן איך בין אין דעם דאָזיקן
14 געצעלט, אייך צו דערוועקן דורך דעם דערמאָנען אייך, ווייל איך
וויים, אַז דאָס אויסטאָן זיך פּון מיין געצעלט געשעענט גיך, אַזויווי
15 אונדזער האַר ישוע המשיח האָט מיר אָנגעצייכנט. און איך
וועל מיך שטאַרק מיִען, אַז איר זאָלט נאָך מיין פּטירה אַלעמאָל
16 זיין בכּוח זיך צו דערמאָנען אין די דאָזיקע זאַכן. וואָרים מיר
האָבן ניט נאָכגעפאָלגט קינצלעך אויסגעטראַכטע מעשׂות, בעת
מיר האָבן אייך אָנגעזאָגט די מאַכט פּון אונדזער האַר ישוע
המשיח און זיין קומען, נייערט מיר זענען געווען אויגן־עדות פּון
17 זיין הערלעכקייט. וואָרים ער האָט מקבל געווען פּון גאָט, דעם
פאָטער, כּבוד און הערלעכקייט, בעת אזא קול האָט זיך צו
אים דערטראָגן דורך דער דערהויבענער הערלעכקייט: דאָס
18 איז מיין געליבטער זון, אין אים איז מיין וואוילגעפעלן. און
דאָס דאָזיקע קול האָבן מיר געהערט קומען פּון הימל, בעת
19 מיר זענען מיט אים געווען אויף דעם הילליקן באַרג. און
מיר האָבן דאָס וואָרט פּון נבואה נאָך זיכערער, און איר טוט
רעכט, וואָס איר גיט אַכטונג דערויף ווי אויף אַ ליכט, וואָס
לײַכט אין אַ פינצטערן אָרט, ביז דער טאָג ברעכט אַריין, און
20 דער מאָרגנשטערן גייט אויף אין אייערע הערצער. פאַרשטייט
ראשית דאָס, אַז קיין שום נבואה פּון די כּתבי־הקודש האָט
21 אַן אייגענעם באַשייד, וואָרים קיין שום נבואה איז ווען אַמאָל
געקומען דורך דעם רצון פּון אַ מענטש, נייערט מענטשן האָבן
גערעדט פּון גאָט דורך דער השפּעה פּון דעם רוח־הקודש.

ב עם זענען אָבער אויך אויפגעשטאַנען פאַלשע נביאים צווישן
דעם פאָלק, ווי סע וועלן אויך זיין צווישן אייך פאַלשע לערער,
וואָס וועלן בסוד אַרײַנברענגען צעשטערנדיקע אַפּיקורסות, און

וועלן אַפילו פֿאַרלייקענען דעם האַר, וואָס האָט זיי אויסגעקויפט,
אוּן וועלן ברענגען אויף זיך אַ גיכע פֿאַרלענדונג. 2 אוּן אַ
סַך וועלן נאָכגיין נאָך זייערע אומווערדיקע מַעשׂים, אוּן צוליב
זיי וועט דער וועג פּון דעם אֱמת געלעסטערט ווערן. 3 אוּן
אין גיריקייט וועלן זיי מיט אויסגעטראַכטע רייד מאַכן מִסחָר
מיט אייך; זייער פּסַק ווערט פּון לאַנג אָן ניט אָפּגעלייגט, אוּן
זייער פֿאַרדאַרבונג דרימלט ניט. 4 וואָרים אויב גאָט האָט ניט
געשוינט די מַלאָכים, בעת זיי האָבן געזינדיקט, נייערט האָט
זיי אַריַינגעוואָרפן אין גיהֶנום, אוּן האָט זיי איבערגעגעבן צו
אין גריבער פּון חַשכות, אויפגעהיט צו ווערן פאַר דעם מִשפּט;
אוּן האָט ניט געשוינט די אַלטע וועלט, נייערט האָט מַציל 5
געווען נֹחַ מיט זיבן אַנדערע, אַ מבַשֵּׂר פּון רעכטפֿאַרטיקייט,
בעת ער האָט געבראַכט אַ מַבול אויף דער וועלט פּון די
רשָׁעים; 6 אוּן בעת ער האָט איבערגעקערט די שטעט פּון סדוֹם
אוּן עַמוֹרָה אין אַש, האָט ער זיי פאַרמִשפּט חָרוב צו ווערן,
אוּן האָט זיי געמאַכט פאַר אַ מָשל פאַר יענע, וואָס וועלן
לעבן רִשעותדיק; 7 אוּן האָט מַציל געווען דעם צַדיק לוֹט, וואָס
איז געווען שווער געפּלאָגט דורך דעם פאַרשיַטן לעבן פּון די
רשָׁעים, 8 (וואָרים יענער צַדיק, בעת ער האָט געוואוינט צווישן
זיי, האָט זיך טאָג־טעגלעך געקוועלט זיין רעכטפֿאַרטיקע נשָׁמה,
בעת ער האָט געזען אוּן געהערט זייערע בייזע מַעשׂים); 9 גאָט
פאַרשטייט וויאַזוי מַציל צו זיין די פרומע פּון אַ נסָיון, אוּן צו
האַלטן די רשָׁעים אויף באַשטראָפונג ביז דעם יום־הַדין, אוּן 10
בפֿרַט די, וואָס גייען נאָך דעם פלייש אין דער תַּאווה פּון
אומריניקייט, אוּן פאַראַכטן הערשאַפט. הָעזֵהדיק זענען זיי,
איינגעזעלשנט, אוּן ציטערן ניט צו לעסטערן שׂרָרות, 11 בשַׁעת
מַלאָכים, הַגם גרעסער אין שטאַרקייט אוּן מאַכט, ברענגען
ניט קעגן זיי קיין לעסטערנדיקן מִשפּט פאַר גאָט. 12 די דאָזיקע
אָבער, ווי באַשעפענישן אָן שֵׂכל, וואָס זענען געבוירן געוואָרן
וויי פֶּשוטע חַיות, געכאַפּט אוּן אומגעבראַכט צו ווערן, בעת זיי
לעסטערן

לעסטערן אין ענינים, וואָם זיי פּאַרשטייען ניט, וועלן אין זייער
13 צעשטערונג זיכער אומגעבראַכט ווערן, און ליידן אומרעכט ווי
דער שׂכר פון טאָן אומרעכט. זיי האַלטן עס פאַר אַ תַּענוג צו
פּרעסן דורכן טאָג, זענען פלעקן און מומים, און הוליען אין זייערע
14 שׂקרים, בשעת זיי מאַכן סעודות מיט אייך. זיי האָבן אויגן,
וואָם זענען פול מיט זנות, און וואָם קענען זיך ניט צוריקהאַלטן
פון זינד; זיי פאַרכישופן אומבאַפעסטיקטע נשמות; זיי האָבן
15 אַ האַרץ געוואוינט צו גירעקייט; פאַרשאָלטענע לייט. ווייל
זיי האָבן פאַרלאָזן דעם דֶּרֶךְ־הַיָּשָׁר, זענען זיי פאַרבלאָנדזשעט
געוואָרן, אין זענען געגאַנגען דעם וועג פון בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר, וואָם
16 האָט ליב געהאַט דעם שׂכר פון אומרעכט; ער איז אָבער
געשטראָפט געוואָרן פאַר זיין אייגענער עֲבֵירָה: אַ שטום
אייזל האָט געredט מיט אַ מענטשנס קול, און האָט פאַרמיטן
17 דעם שִׁגָּעון פון דעם נָבִיא. דאָס זענען קוואַלן אָן וואַסער,
און נעפּלעך געטריבן פון אַ שטורעם; פאַר זיי איז אָנגעבראַכט
18 געוואָרן די שטאָק־פינצטערניש. וואָרים בעת זיי רעדן אַרויס
גרויסע אויפגעשוואָלענע רייד פון נישטיקייט, פאַרכישופן זיי
דורך גלוסטיקייטן און די תַּאוות פון פלייש יענע, וואָם זענען
19 גראָד אַנטרונען פון די, וואָם לעבן אין טָעות. זיי זאָגן זיי
צו פריַיהייט, בעת זיי אַליין זענען קנעכט פון פאַרדאָרבנקייט;
וואָרים פון וועמען אַ מענטש ווערט ביַיגעקומען, פון דעם ווערט
20 ער אויך געבראַכט אין קנעכטשאַפט. וואָרים אויב נאָכדעם,
ווי זיי זענען אַנטרונען פון די טומאות פון דער וועלט דורך
דער דערקענטעניש פון דעם האַר און גואֵל יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ,
ווערן זיי ווידער אַמאָל פאַרוויקלט אין זיי און ביַיגעקומען, איז
21 זייער לעצטע מַדרֵגה ערגער ווי די ערשטע. וואָרים סע
וואָלט געווען בעסער פאַר זיי ניט צו האָבן געקענט דעם
וועג פון רעכטפאַרטיקייט, איידער נאָכדעם ווי זיי האָבן אים
געקענט, זיך אָפּצוקערן פון דעם הייליקן געבאָט, וואָם איז זיי
22 איבערגעענטפערט געוואָרן. סע האָט געטראָפן מיט זיי לויט
דעם

דעם אָמָתן מָשל׃ דער הונט קערט זיך אום צוריק צו זיין
אייגענער אויסברעכונג, און דער חזיר, וואָם האָט זיך געוואַשן,
ווידער צו וואַלגערן זיך אין דער בלאָטע.

ג דאָם איז שוין דער צווייטער בריוו, באַליבטע, וואָם איך שרייב
צו אייך; און אין ביידע פון זיי דערוועק איך און דערמאָן אייער
2 ריין געמיט, כדי איר זאָלט געדענקען די רייד, וואָם זענען פריער
געזאָגט געוואָרן דורך די היליקע נביאים, און דאָם געבאָט פון
3 דעם האַר און גואל דורך אייערע שלִחים. ראשית זאָלט איר
פאַרשטיין דאָם דאָזיקע, אַז אויף דעם סוף פון די טעג וועלן
קומען לֵצים מיט זייער ליצנות, וואָם גייען נאָך זייערע איגענע
4 תַאוות, און זאָגן׃ וואו איז די הַבטָחה פון זיין קומען? וואָרים זינט
די אָבות זענען אַנטשלאָפן געוואָרן, איז אַלצדינג געבליבן ווי עס
5 איז געווען פון אָנהייב אָן פון שת־ימי־בראשית. וואָרים דאָם
פאַרגעסן זיי בכּיוון, אַז די הימלען זענען געווען פון פאַרצייטן, און
אַן ערד, וואָם האָט זיך דורך דעם וואָרט פון גאָט געפורעמט פון
6 דעם וואַסער און דורך דעם וואַסער, וואָם דורך זיי איז די וועלט,
וואָם איז דעמאָלט געווען, אומגעקומען, בעת זי איז פאַרפלייצט
7 געוואָרן מיט וואַסער. די הימלען אָבער, וואָם זענען אַצינד, און
די ערד, זענען דורך דעם זעלבן וואָרט אויפגעהיט געוואָרן פאַר
דעם פייער, וואָם איז באַהאַלטן געוואָרן אויף דעם יום־הַדין און
8 דער פאַרדאַרבונג פון די רשָעים. פאַרגעסט אָבער ניט דאָם
איינע, באַליבטע, אַז איין טאָג איז ביי גאָט ווי טויזנט יאָר, און
9 טויזנט יאָר ווי איין טאָג. גאָט פאַרזאָמט ניט בנוגֵע זיין הַבטָחה,
ווי עטלעכע רעכענען פאַרזאָמונג; נייערט איז געדולדיק קעגן
אייך, ווייל ער וויל ניט, אַז עמיצער זאָל אומקומען, נייערט, אַז
10 אַלע זאָלן קומען צו תשובה. אָבער דער טאָג פון גאָט וועט
קומען ווי אַ גנב; און אין אים וועלן די הימלען פאַרשווינדן
מיט אַ גרוים רַעש, און די יסודות וועלן אויפגעלייזט ווערן אין
ברענענדיקער היץ, און די ערד און די ווערק, וואָם זענען אויף
11 איר, וועלן פאַרברענט ווערן. הֱיות ווי אַלע די דאָזיקע זאַכן
וועלן

וועלן אַזוי אויפגעלייזט ווערן, וואָסערע מינים מענטשן דאַרפּט
12 איר זיין אין אַ הייליק לעבן אוּן פרומקייט, בעת איר דערוואַרט
אוּן באַגערט שטאַרק דאָם קומען פוּן גאָטם טאָג, וואָם דורך
אים וועלן אויפגעלייזט ווערן די הימלען אין פייער, אוּן די יסודות
13 צעשמאָלצן ווערן אין ברענענדיקער היץ? מיר אָבער וואַרטן,
לויט זיין הַבטָחה, אויף נייע הימלען אוּן אויף אַ נייער ערד,
14 וואוּ סע וואוינט רעכטפאַרטיקייט. בכֵּן, באַליבטע, הֱיות איר
וואַרט אויף די דאָזיקע זאַכן, גיט אַכטונג, אַז איר זאָלט געפונען
15 ווערן אָן אַ פלעק אוּן אָן אַ מום פאַר אים בשָׁלום. אוּן רעכנט
די געדולדיקייט פוּן אונדזער האַר פאַר אַ ישועה, אַזויווי אויך
אונדזער באַליבטער ברודער פּאָולוּם האָט אייך געשריבן, לויט
16 דער חָכמה, וואָם איז אים געגעבן געוואָרן, ווי ער טוט עם
אויך אין אַלע זיינע בריוו, בעת ער רעדט אין זיי פונוועגן די
דאָזיקע זאַכן. פאַראַן אין זיי עטלעכע זאַכן וואָם זענען שוועער צוּ
פאַרשטיין, וואָם די אומפאַרשטענדיקע אוּן ניט שטאַנדהאַפטיקע
פאַרדרייען, ווי זיי טוען אויך די אַנדערע סְפָרים, צוּ זייער
17 אייגענער פאַרדאַרבונג. איר אָבער, באַליבטע, ווייל איר ווייסט
דאָם פוּן פריער, גיט אַכטונג, טאָמער וועט איר, בעת איר ווערט
אַוועקגעטראָגן מיט דעם טָעות פוּן די רשָׁעים, פאַלן פוּן אייער
18 אייגענער שטאַנדהאַפטיקייט. נייערט וואַקסט אין דעם חֶסֶד אוּן
דערקענטעניש פוּן אונדזער האַר אוּן גואֵל ישוּע הַמָשִׁיחַ. אים
געהערט דער כָּבוד, סיי אַצינד אוּן אויף אייביק. אָמֵן.

דער ערשטער בריוו פון יוֹחָנָן

א דאָס, וואָס איז געווען פון אַנהויב אָן, וואָס מיר האָבן געהערט,
וואָס מיר האָבן געזען מיט אונדזערע אויגן, וואָס מיר האָבן
באַטראַכט און אונדזערע הענט האָבן באַרירט, פונוועגן דעם
2 וואָרט פון לעבן, – און דאָס לעבן איז אַנטפלעקט געוואָרן,
און מיר האָבן געזען, און זאָגן עדות, און זאָגן אייך אָן דאָס
אייביקע לעבן, וואָס איז געווען ביי דעם פאָטער, און איז צו
3 אונדז אַנטפלעקט געוואָרן, – וואָס מיר האָבן געזען און געהערט,
דאָס זאָגן מיר אייך אָן, כדי איר זאָלט האָבן חַברותָאשאַפט
מיט אונדז, און אונדזער חַברותָאשאַפט איז מיט דעם פאָטער
4 און מיט זיין זון ישוע המָשִׁיחַ. און די דאָזיקע זאַכן שרייבן מיר
5 אייך, כדי אונדזער שִׂמחה זאָל זיין פול. און דאָס איז די שליחות,
וואָס מיר האָבן געהערט פון אים און זאָגן אייך אָן, אַז גאָט איז
6 ליכט, און קיין פינצטערניש איז אין אים בכלַל ניטאָ. אויב מיר
זאָגן, אַז מיר האָבן חַברותָאשאַפט מיט אים און גייען אין דער
7 פינצטערניש, זאָגן מיר ליגן, און טוען ניט דעם אֱמת. אויב אָבער
מיר גייען אין דעם ליכט, ווי ער איז אין דעם ליכט, האָבן מיר
חַברותָאשאַפט אויניער מיט דעם אַנדערן, און דאָס בלוט פון
8 ישוע, זיין זון, רייניקט אונדז פון אַלע זינד. אויב מיר זאָגן, אַז
מיר האָבן ניט קיין זינד, נאַרן מיר זיך אַליין אָפּ, און דער אֱמת
9 איז ניט אין אונדז. אויב מיר זענען זיך מתוַדה אויף אונדזערע
זינד, איז ער געטרויי און רעכטפאַרטיק, און וועט אונדז מוחל זיין
אונדזערע זינד, און אונדז רייניקן פון יעדער אומגערעכטיקייט.
10 אויב מיר זאָגן, אַז מיר האָבן ניט געזינדיקט, מאַכן מיר אים פאַר
אַ ליגנער, און זיין וואָרט איז ניט אין אונדז.

ב קינדערלעך מיינע, די דאָזיקע זאַכן שרייב איך אייך, כדי איר
זאָלט ניט זינדיקן. און אויב אמיצער זינדיקט, האָבן מיר אַ
2 מליץ ביי דעם פאָטער, ישוע המָשִׁיחַ, דעם צַדיק; און ער איז די

כַּפָּרָה פַאַר אונדזערע זינד, אוֹן ניט נאָר פַאַר אונדזערע אַליין,
3 נייערט אויך פַאַר דער גאַנצער וועלט. אוֹן דורך דעם ווייסן
4 מיר, אַז מיר קענען אים, אויב מיר היטן אָפּ זיינע מִצוות. דער,
ווער זאָגט: איך קען אים, אוֹן טוט ניט אָפּהיטן זיינע מִצוות,
5 איז אַ ליגנער, אוֹן דער אֱמת איז ניט אין אים. ווער אָבער
סע היט אָפּ זיין ווארט, אין אים איז באָמָת די ליבע פון גאָט
דערפילט געוואָרן. דורך דעם ווייסן מיר, אַז מיר זענען אין
6 אים. דער, ווער זאָגט, אַז ער בלייבט אין אים, דאַרף אויך
7 אַליין לעבן אַזוויוו ער האָט געלעבט. באַליבטע, ניט קיין ניי
געבאָט שרייב איך אייך, נייערט אַן אַלט געבאָט, ווער איר האָט
געהאַט פון אָנהייב אָן; דאָס אַלטע געבאָט איז דאָס ווארט,
8 ווער איר האָט געהערט. ווידער שרייב איך אייך אַ ניי געבאָט,
ווער דאָס איז אֱמת אין אים אוֹן אין אייך, מַחמת די פינצטערניש
9 פאַרגייט, אוֹן דאָס אָמָתע ליכט טוט שוין שיינען. דער, ווער
זאָגט, ער איז אין דעם ליכט, אוֹן האָט פיינע זיין ברודער, איז נאָך
10 אַלץ אין דער פינצטערניש. דער, ווער האָט ליב זיין ברודער,
בלייבט אין דעם ליכט, אוֹן עס איז ניטאָ אין אים קיין סִיבה פון
11 שטרויכלונג. דער אָבער, ווער האָט פיינט זיין ברודער, איז אין
דער פינצטערניש אוֹן גייט אין דער פינצטערניש, אוֹן ווייסט ניט
וואוהין ער גייט, מַחמת די פינצטערניש האָט פאַרבלענדט זיינע
12 אויגן. איך שטייב אייך, קינדערלעך מיינע, מַחמת אייערע זינד
13 זענען אייך פאַרגעבן געוואָרן פון זיין נאָמענווועגן. איך שטייב
אייך, פאָטערס, מַחמת איר קענט אים, ווער איז פון אָנהייב אָן.
איך שרייב אייך, יונגעלייט, מַחמת איר האָט בייַגעקומען דעם
בייזן. איך האָב געשריבבן צו אייך, קינדער, מַחמת איר קענט
14 דעם פאָטער. איך האָב געשריבן צו אייך, פאָטערס, מַחמת
איר קענט אים, ווער איז פון אָנהייב אָן. איך האָב געשריבן
צו אייך, יונגעלייט, מַחמת איר זענט שטאַרק, אוֹן דאָס ווארט
פון גאָט בלייבט אין אייך, אוֹן איר האָט בייַגעקומען דעם בייזן.
15 האָט ניט ליב די וועלט, אויך ניט די זאַכן, ווער זענען אין דער

וועלט. אויב עמיצער האָט ליב די וועלט, איז די ליבע פון דעם
16 פאָטער ניט אין אים. וואָרים אַלץ, וואָס איז אין דער וועלט, די
תַּאוה פון דעם פלייש, און די תַּאוה פון די אויגן, און די גַאווה
17 פון לעבן, איז ניט פון דעם פאָטער, נייערט פון דער וועלט. און
די וועלט פאַרגייט, און איר תַּאוה; דער אָבער, וואָס טוט דעם
18 רָצון פון גאָט, פאַרבלייבט אויף אייביק. קינדער, עס איז די
לעצטע שָעה; און אַזויווי איר האָט געהערט, אַז דער קעגנער פון
מָשִיחַן קומט, אַזוי זענען איצט אויפגעשטאַנען אַ סַך קעגנער פון
מָשִיחַן. פון דעם פאַרשטייען מיר, אַז סאאיז די לעצטע שָעה.
19 זיי זענען אַרויסגעגאַנגען פון אונדז, זיי זענען אָבער ניט געווען
פון אונדז. וואָרים אויב זיי וואָלטן געווען פון אונדז, וואָלטן זיי
פאַרבליבן מיט אונדז; זיי זענען אָבער אַרויסגעגאַנגען, כדי זיי
20 זאָלן וווערן אַנטפּלעקט, אַז זיי אַלע זענען ניט פון אונדז. און איר
האָט אַ זאַלבונג פון הקָדוש־בָּרוך־הוּא, און איר אַלע וויסט עס.
21 און האָב אייך געשריבן, ניט מַחמת איר קענט ניט דעם אֱמת,
נייערט מַחמת איר קענט אים, און מַחמת קיין שום ליגן קומט
22 ניט פון דעם אֱמת. ווער איז דער ליגנער, אויב ניט דער, וואָס
פאַרלייקנט, אַז יֵשוּע איז דער מָשִיחַ? דער דאָזיקער איז דער
קעגנער פון מָשִיחַן, וואָס פאַרלייקנט דעם פאָטער און דעם זון.
23 ווער סע פאַרלייקנט דעם זון, האָט אויך ניט דעם פאָטער; דער,
24 וואָס איז מודה אין דעם זון, האָט אויך דעם פאָטער. זאָל דאָס,
וואָס איר האָט געהערט פון אָנהייב אָן, פאַרבלייבן אין אייך.
אויב דאָס, וואָס איר האָט געהערט פון אָנהייב אָן, פאַרבלייבט
אין אייך, וועט איר אויך פאַרבלייבן אין דעם זון און אין דעם
25 פאָטער. און דאָס דאָזיקע איז די הַבטָחה, וואָס ער האָט אונדז
26 מַבטיח געווען, דאָס אייביקע לעבן. די דאָזיקע זאַכן האָב איך
27 אייך געשריבן פונוועגן די וואָס ווילן אייך פאַרפירן; אָבער די
זאַלבונג, וואָס איר האָט מקַבל געווען פון אים, פאַרבלייבט אין
אייך, און איר נייטיקט זיך ניט, אַז עמיצער זאָל אייך לערנען;
נייערט אַזויווי זיין זאַלבונג לערנט אייך פונוועגן אַלצדינג, און איז

וואָרהאַפטיק אוּן ניט קיין ליגן, אוּן אַזוויוו זי האָט אייך געלערנט,
28 אַזוי פאַרבליַבט אין אים. אוּן אַצינד, קינדערלעך, פאַרבליַבט
אין אים, כדי, ווען ער וועט אַנטפּלעקט ווערן, זאָלן מיר האָבן
29 בטָחון, אוּן ניט פאַרשעמט ווערן פאַר אים בּיי זיין קוּמען. אויב
איר וויסט, אַז ער איז רעכטפאַרטיק, פאַרשטייט איר, אַז אויך
יעדער איינער, וואָס טוט רעכטפאַרטיקייט, איז פוּן אים געבוירן.
ג 1 זעט מיט וואָס פאַר אַ מין ליבשאַפט דער פאָטער האָט אוּנדז
מזַבּה געווען, אַז מיר זאָלן גערופן ווערן קינדער פוּן גאָט;
אוּן אַזוינע זענען מיר טאַקע. פוּנוועגן דער דאָזיקער סיבּה
קענט אוּנדז די וועלט ניט, מַחמת זי האָט אים ניט געקענט.
2 באַליבטע, אַצינד זענען מיר קינדער פוּן גאָט; אוּן עס איז נאָך
ניט אַנטפּלעקט געוואָרן וואָס מיר וועלן זיין. מיר וויסן, אַז ווען
ער וועט אַנטפּלעקט ווערן, וועלן מיר זיין גלייך ווי ער; וואָרים
3 מיר וועלן אים זען אַזוויוו ער איז. אוּן יעדער איינער, וואָס האָט
די דאָזיקע האָפענונג געשטעלט אויף אים, רייניקט זיך אַליין,
4 אַזוויוו ער איז ריין. יעדער איינער, וואָס טוט זינדיקן, איז עובר
5 די תּורה, אוּן זינד איז דאָס עובר זיין אויף דער תּורה. אוּן
איר וויסט, אַז ישׁוּע איז אַנטפּלעקט געוואָרן, כדי אַוועקצונעמען,
6 זינד; אוּן אין אים איז ניטאָ קיין זינד. ווער סע פאַרבליַבט אין
אים, זינדיקט ניט, ווער סע זינדיקט, האָט אים ניט געזען, אוּן אויך
7 ניט געקענט. קינדערלעך, לאָז אייך קיינער ניט פאַרפירן. דער,
וואָס טוט רעכטפאַרטיקייט, איז רעכטפאַרטיק, אַזוויוו ער איז
8 רעכטפאַרטיק. דער, וואָס באַגייט זינד, איז פוּן דעם שׂטן; וואָרים
דער שׂטן זינדיקט פוּן אָנהייב אָן. צוליב דעם איז דער בּן־אֱלֹהים
אַנטפּלעקט געוואָרן, כדי ער זאָל צעשטערן די מַעשׂים פוּן דעם
9 שׂטן. ווער סע איז געבוירן געוואָרן פוּן גאָט, באַגייט ניט קיין
זינד, מַחמת זיין זאָמען פאַרבליַבט אין אים; אוּן ער קאָן ניט
10 זינדיקן, מַחמת ער איז געבוירן געוואָרן פוּן גאָט. אין דעם ווערן
אַנטפּלעקט די קינדער פוּן גאָט אוּן די קינדער פוּן שׂטן. ווער
סע טוט ניט קיין רעכטפאַרטיקייט, איז ניט פוּן גאָט, אוּן אויך
ניט

11 ניט דער, וואָם ליבט ניט זיין ברודער. וואָרים דאָם איז די
שלִיחות, וואָם איר האָט געהערט פון אָנהייב אָן, אַז מיר זאָלן
12 ליב האָבן איינער דעם אַנדערן. ניט ווי קַין, וואָם איז געווען
פון דעם בייזן, און האָט געהַרגעט זיין ברודער. און פאַרוואָם
האָט ער אים געהאַרגעט? מַחמת זיינע מַעשִׂים זענען געווען
13 שלעכט, און זיין ברודערס רעכטפאַרטיק. וואונדערט אייך ניט,
14 ברידער, אויב די וועלט האָט אייך פיינט. מיר ווייסן, אַז מיר
זענען אַריבערגעגאַנגען פון טויט צום לעבן, מַחמת מיר האָבן
ליב די ברידער. דער, וואָם ליבט ניט, פאַרבלִיבט אין טויט.
15 וועט סע האָט פיינט זיין ברודער, איז אַ רוצֵחַ; און איר ווייסט, אַז
16 אַ רוצֵחַ האָט ניט קיין חֵלֶק אין עולָם הבָּא. אין דעם דערקענען
מיר ליבשאַפט, מַחמת ער האָט אַוועקגעגעבן זיין לעבן פאַר
אונדז; און אויך מיר דאַרפן אַוועקגעבן אונדזער לעבן פאַר די
17 ברידער. וועט אָבער סע האָט די גִיטער פון דער וועלט, און זעט
זיין ברודער אין נויט, און פאַרשליסט זיין האַרץ קעגן אים, וויאַזוי
18 טוט די ליבשאַפט פון גאָט פאַרבלִיבן אין אים? קינדערלעך,
לאָמיר ניט ליב האָבן אין וואָרט, אויך ניט מיט דער צונג, נייערט
19 אין מַעשִׂים און אֱמת. אין דעם וועלן מיר דערקענען, אַז מיר
זענען פון דעם אֱמת, און וועלן פאַר אים פאַרזיכערן אונדזער
20 האַרץ, מַחמת אויב אונדזער האַרץ פאַרמִשפט אונדז, איז גאָט
21 גרעסער ווי אונדזער האַרץ און ווייסט אַלצדינג. באַליבטע, אויב
אונדזער האַרץ פאַרמִשפט אונדז ניט, האָבן מיר בטָחון פאַר
22 גאָט; און וואָם מיר בעטן, באַקומען מיר פון אים, מַחמת מיר
היטן אָפּ זיינע מִצוות און טוען דאָס, וואָם איז וואויילגעפעליק אין
23 זיינע אויגן. און דאָם איז זיינע מִצווה, אַז מיר זאָלן גלויבן אין
דעם נאָמען פון זיין זון ישוע הַמָשִׁיחַ, און ליב האָבן איינער דעם
24 אַנדערן, אַזוויוי ער האָט אונדז געבאָטן. און דער וואָם האַלט
זיינע מִצוות, טוט פאַרבלִיבן אין אים, און ער אין זיי. און אין דעם
דערקענען מיר, אַז ער פאַרבלִיבט אין אונדז, דורך דעם גייסט,
וואָם ער האָט אונדז געגעבן.

באליבטע

ד בַּאַלִיבטַע, גלויבט ניט יעדן גייסט, נייערט פרואווט די גייסטער,
צי זיי זענען פון גאָט; מַחמת אַ סַך פאַלשע נבִיאים זענען
2 אַרויסגעגאַנגען אין דער וועלט אַריין. אין דעם דערקענט איר
דעם גייסט פון גאָט: יעדער גייסט, וואָס איז מודה, אַז ישוּעַ
3 הַמָשִׁיחַ איז געקומען אין דעם פלייש, איז פון גאָט; אוּן יעדער
גייסט, וואָס איז ניט מודה אין ישוּעַן, איז ניט פון גאָט. אוּן דאָס
איז דער גייסט פון דעם קעגנער פון מָשִׁיחַן, פון דעם, וואָס איר
האָט געהערט, אַז ער קומט; אוּן אַצינד איז ער שוין אין דער
4 וועלט. איר זענט פון גאָט, קינדערלעך מיינע, אוּן איר האָט זיי
בייגעקומען; מַחמת דער, וואָס איז אין אייך, איז גרעסער ווי דער,
5 וואָס איז אין דער וועלט. זיי זענען פון דער וועלט, דעריבער
6 רעדן זיי פון דער וועלט, אוּן די וועלט הערט זיי. מיר זענען פון
גאָט; דער, וואָס קען גאָט, הערט אונדז; דער, וואָס איז ניט פון
גאָט, הערט אונדז ניט. אין דעם דערקענען מיר דעם גייסט פון
7 אֱמת אוּן דעם גייסט פון טָעות. באַליבטע, לאָמיר ליב האָבן
איינער דעם אַנדערן; וואָרים ליבשאַפט איז פון גאָט, אוּן יעדער
איינער, וואָס האָט ליב, איז געבוירן געוואָרן פון גאָט, אוּן קען
8 גאָט. דער, וואָס האָט ניט ליב, קען ניט גאָט; וואָרים גאָט איז
9 ליבע. אין דעם איז די ליבשאַפט פון גאָט אַנטפלעקט געוואָרן
אין אונדז, וואָס גאָט האָט געשיקט זיין בֶּן־יָחִיד אין דער וועלט
10 אַריין, כדי מיר זאָלן דורך אים לעבן. אין דעם איז ליבשאַפט:
ניט דאָס, וואָס מיר האָבן ליב געהאַט גאָט, נייערט וואָס ער
האָט אונדז ליב געהאַט, אוּן האָט געשיקט זיין זון צו זיין די
11 פאַרגעבונג פאַר אונדזערע זינד. באַליבטע, אויב גאָט האָט
אונדז אַזוי ליב געהאַט, באַדאַרפן מיר אויך ליב האָבן איינער
12 דעם אַנדערן. קיינער האָט קיינמאָל ניט געזען גאָט; אויב מיר
האָבן ליב איינער דעם אַנדערן, פאַרבלייבט גאָט אין אונדז,
13 אוּן זיין ליבשאפט ווערט שלֵימותדיק אין אונדז. אין דעם ווייסן
מיר, אַז מיר בלייבן אין אים, אוּן ער אין אונדז, מַחמת ער האָט
14 אונדז געגעבן פון זיין גייסט. אוּן מיר האָבן געזען אוּן זאָגן

עֵידות, אַז דער פּאָטער האָט געשיקט דעם זון צו זיין דער גואל
פון דער וועלט. דער, וואָס וועט מודה זיין, אַז ישוע איז דער
15 בֶּן־אֱלֹהִים, גאָט פֿאַרבליבט אין אים, און ער אין גאָט. און מיר
16 האָבן דערקענט און געגלויבט אין דער ליבשאַפט, וואָס גאָט
האָט פֿאַר אונדז. גאָט איז ליבע, און דער, וואָס בליבט אין
ליבשאַפט, פֿאַרבליבט אין גאָט, און גאָט פֿאַרבליבט אין אים.
מיט דעם איז די ליבשאַפט אין אונדז געמאַכט געוואָרן גאַנץ,
17 כדי מיר זאָלן האָבן בטחון אין דעם יום־הַדין; מחמת אַזויווי ער
18 איז, פֿונקט אַזוי זענען מיר אין דער דאָזיקער וועלט. עם איז
ניטאָ קיין פֿחד אין ליבשאַפט, נייערט שלֵימותדיקע ליבשאַפט
טרייַבט אַרויס דעם פֿחד, מחמת פֿחד איז פֿאַרקניפט מיט
שטראָף; און דער, וואָס האָט מורא, איז ניט געוואָרן שלֵימותדיק
19 אין ליבשאַפט. מיר האָבן ליב, מחמת ער האָט אונדז קודם
20 ליב געהאַט. אויב עמיצער זאָגט: איך האָב ליב גאָט, און האָט
פיינט זיין ברודער, איז ער אַ לוגנער; וואָרים דער, וואָס האָט
ניט ליב זיין ברודער, וועמען ער האָט געזען, קען ניט ליב האָבן
21 גאָט, וועמען ער האָט ניט געזען. און די דאָזיקע מיצווה האָבן
מיר פון אים, אַז דער, וואָס האָט ליב גאָט, זאָל אויך ליב האָבן
זיין ברודער.

ה וועד סע גלויבט, אַז ישוע איז דער משיח, איז געבוירן געוואָרן
פון גאָט; און וועד סע האָט ליב דעם, וואָס האָט אים געבוירן,
2 האָט אויך ליב דעם, וואָס איז פון אים געבוירן געוואָרן. אין דעם
דערקענען מיר, אַז מיר האָבן ליב די קינדער פון גאָט: בעת
3 מיר האָבן ליב גאָט און זענען מקיים זיינע מיצוות. וואָרים דאָס
איז די ליבשאַפט צו גאָט, וואָס מיר האַלטן זיינע מיצוות; און
4 זיינע מיצוות זענען ניט שווער. וואָרים אַלץ, וואָס איז געבוירן
געוואָרן פון גאָט, איז מנצח די וועלט; און דאָס איז דער נצחון,
5 וואָס האָט מנצח געווען די וועלט: אונדזער אֱמונה. און וועד
איז דער, וואָס איז מנצח די וועלט, אויב ניט דער, וואָס גלויבט,
6 אַז ישוע איז דער בֶּן־אֱלֹהִים? דאָס איז דער, וואָס איז געקומען

דורך וואַסער און בלוט, ישועַ המָשיחַ; ניט מיט דעם וואַסער
7 אַליין, נייערט מיט דעם וואַסער און מיט דעם בלוט. און סע איז
דער גייסט, וואָס זאָגט עדות, מַחמת דער גייסט איז דער אֱמת.
8 וואָרים עס זענען דריי, וואָס זאָגן עדות: דער גייסט, און דאָס
9 וואַסער, און דאָס בלוט; און די דריי זענען איינשטימיק. אויב
מיר זענען מקַבל דאָס עדות פון מענטשן, איז דאָס עדות פון גאָט
גרעסער; וואָרים דאָס איז דאָס עדות פון גאָט, אַז ער האָט עדות
10 געזאָגט פונוועגן זיין זון. דער, וואָס גלויבט אין דעם בֶּן־אֱלֹהִים,
האָט דאָס עדות אין זיך; דער, וואָס גלויבט ניט גאָט, האָט אים
געמאַכט פאַר אַ ליגנער, מַחמת ער האָט ניט געגלויבט אין דעם
11 עדות, וואָס גאָט האָט געזאָגט פונוועגן זיין זון. און דאָס איז דאָס
עדות, אַז גאָט האָט אונדז געגעבן אייביק לעבן, און דאָס דאָזיקע
12 לעבן איז אין זיין זון. דער, וואָס האָט דעם זון, האָט דאָס לעבן;
13 דער, וואָס האָט ניט דעם בֶּן־אֱלֹהִים, האָט ניט דאָס לעבן. די
דאָזיקע זאַכן האָב איך אייך געשריבן, כדי איר זאָלט וויסן, אַז
איר האָט אייביק לעבן, איר, וואָס גלויבט אין דעם נאָמען פון
14 דעם בֶּן־אֱלֹהִים. און דאָס איז דער בטָחון, וואָס מיר האָבן צו
אים, אַז אויב מיר בעטן עפּעס לויט זיין רָצון, דערהערט ער
15 אונדז. און אויב מיר וויסן, אַז ער דערהערט אונדז פונוועגן דעם,
וואָס מיר בעטן, וויסן מיר, אַז מיר האָבן די בַּקָשות, וואָס מיר
16 האָבן אים געבעטן. אויב עמיצער זעט זיין ברודער זינדיקן אַ
זינד, וואָס איז ניט צום טויט, זאָל ער בעטן, און גאָט וועט אים
געבן לעבן פאַר די, וואָס זינדיקן ניט צום טויט. עס איז פאַראַן אַ
זינד, וואָס איז צום טויט; ניט פונוועגן דעם זאָג איך, אַז ער זאָל
17 בעטן. יעדע אומגערעכטיקייט איז זינד; און עס איז פאַראַן אַ
18 זינד, וואָס איז ניט צום טויט. מיר וויסן, אַז ווער סע איז געבוירן
געווָארן פון גאָט, זינדיקט ניט; נייערט דער, וואָס איז געבוירן
געווָארן פון גאָט, היט זיך אָף, און דער בייזער רירט אים ניט אָן.
19 מיר וויסן, אַז מיר זענען פון גאָט, און די גאַנצע וועלט ליגט אין
20 דער מאַכט פון דעם בייזן. און מיר וויסן, אַז דער בֶּן־אֱלֹהִים איז

געקומען, אוּן הָאָט אוּנדז געגעבן פַאַרשטענדיקייט, אַז מיר זָאָלן קענען אים, וואָס איז וואָרהאַפטיק; אוּן מיר זענען אין אים, וואָס איז וואָרהאַפטיק, אין זיין זון יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ. דער דָאָזיקער איז דער וואָרהאַפטיקער גאָט, אוּן דָאָם אייביקע לעבן. קינדערלעך, 21
היט אייך פוּן אָפּגעטער.

דער צווייטער בריוו פון יוחנן

א דער זקן צו דער אויסדערווײלטער בעל־הבֿיתטע און אירע
קינדער, וועמען איך האָב באָמת ליב; און ניט נאָר איך, נייערט
2 אויך אַלע, וואָס קענען דעם אֱמת; פֿאַר דעם אֱמת וועגן, וואָס
פֿאַרבלײַבט אין אונדז, און וועט זיין מיט אונדז אויף אייביק:
3 חֶסֶד, רַחמים, און שָׁלום זאָלן זיין מיט אונדז פון גאָט, דעם
פֿאָטער, און פון ײשוע המָשִׁיחַ, דעם זון פון דעם פֿאָטער, אין
4 וואָרהאַפֿטיקייט און ליבשאַפֿט. איך פֿריי מיך זייער שטאַרק,
וואָס איך האָב געפֿונען עטלעכע פון דיינע קינדער גיין אין דעם
אֱמת, אַזויווי מיר האָבן מקַבל געווען אַ מיצווה פון דעם פֿאָטער.
5 און איצט בעת איך דיך, בעל־הבֿיתטע, ניט ווי איך וואָלט דיר
געשריבן אַ ניי מיצווה, נייערט דאָס, וואָס מיר האָבן געהאַט
פון אָנהייב אָן, אַז מיר זאָלן ליב האָבן איינער דעם אַנדערן.
6 און דאָס דאָזיקע איז ליבשאַפֿט, אַז מיר זאָלן לעבן לויט זיינע
מיצוות. דאָס איז די מיצווה, אַזויווי איר האָט געהערט פון
7 אָנהייב אָן, אַז איר זאָלט לעבן דערין. וואָרים אַ סַך פֿאַרפֿירערס
זענען אַרויסגעגאַנגען אין דער וועלט אַריין, וואָס זענען ניט מודה,
אַז ײשוע המָשִׁיחַ איז געקומען אין דעם פֿלייש. דאָס איז דער
8 פֿאַרפֿירער און דער קעגנער פון מָשִׁיחַן. גיט אַכטונג אויף זיך
אַליין, כדי איר זאָלט ניט פֿאַרלירן דאָס, אויף וואָס מיר האָבן זיך
9 געמיט, נייערט אַז איר זאָלט מקַבל זיין אַ פולן שׂכַר. ווער סע
גייט ווייטער און פֿאַרבלײַבט ניט אין דער תּוֹרַת־המשיח, האָט
ניט גאָט; ווער סע פֿאַרבלײַבט אין דער תּורה, דער דאָזיקער
10 האָט סיי דעם פֿאָטער און סיי דעם זון. אויב עמיצער קומט
צו אייך און ברענגט ניט די דאָזיקע תּורה, זאָלט איר אים ניט
אויפנעמען אין אייער הויז, און אים ניט אָפּגעבן קיין שָׁלום;
11 וואָרים דער, וואָס גיט אים אָף שָׁלום, האָט אַ חֵלֶק אין זיינע בייזע
12 מַעשׂים. הֶיות ווי איך האָב אייך נאָך אַ סַך צו שרײַבן, ווייל איך

עם אָבער ניט טאָן מיט פּאַפּיר אוּן טינטן; נייערט איך האָף צוּ
קוּמען צוּ אייך, אוּן צוּ רעדן פָּנים־אֶל־פָּנים, כדי אוּנדזער שִׂמחה
זאָל זיין פוֹל. די קינדער פוּן דיין אויסדערוויילטער שוועסטער
13 זאָגן דיר שלוֹם־עליכם.

דער דריטער בריוו פון יוֹחָנָן

א דער זָקן צו גַאיוסן, דעם באַליבטן, וועמען איך האָב באָמָת ליב.
2 באַליבטער, איך בין מִתפַּלֵל, אַז דו זאָלסט אין אַלצדינג מַצלִיחַ
3 זיין אוּן זיין געזונט, אַזוויוי דיין נשָמה טוט מַצלִיחַ זיין. וואָרים
איך האָב מיך זייער געפרייט, בעת סע זענען געקומען ברידער
אוּן האָבן עֵדות געזאָגט אויף דיין וואָרהאַפטיקייט, אַזוויוי דו
4 לעבסט אין דעם אֱמת. קיין גרעסערע פרייד ווי די דאָזיקע האָב
איך ניט, צו הערן פוּן מיינע קינדערלעך, אַז זיי לעבן אין דעם
5 אֱמת. באַליבטער, דו טוסט אַ געטרייַע אַרבעט מיט דעם, וואָס
6 דו טוסט פאַר די ברידער, אוּן בְּכלַל פאַר פרעמדע, וואָס זאָגן
עֵדות אויף דיין ליבשאַפט פאַר דער קהִילה. דו וועסט טאָן
רעכט, זיי וויטער צו שיקן אויף זייער נסִיעה, ווי עס איז רָאוי פאַר
7 גאָט. מַחמת פוּן זיין נאָמען וועגן זענען זיי אַרויסגעגאַנגען, אוּן
8 האָבן גאָרניט גענומען פוּן די גויִים. מיר דאַרפן דעריבער מקַבל
9 זיין אַזוינע, כדי מיר זאָלן זיין מיטאַרבעטער פאַר דעם אֱמת. איך
האָב עפּעס געשריבן צו דער קהִילה; דיאָטרעפעס אָבער, וואָס
10 האָט ליב צו זיין אַ ראש צווישן זיי, נעמט אונדז ניט אויף. בכֵּן,
אויב איך וועל קומען, וועל איך דערמאָנען זיינע מַעשִׂים, וואָס ער
טוט, בעת ער רייסט אונדז אַראָפּ מיט בייזע רייד. אוּן ווי דאָס
וואָלט ניט גענוג, נעמט ער אויך ניט אויף די ברידער, אוּן
יענע, וואָס ווילן עם טאָן, טוט ער פאַרווערן אוּן זיי אַרויסוואַרפן
11 פוּן דער קהִילה. באַליבטער, טו ניט נאָך דאָס שלעכטע, נייערט
דאָס גוטע. דער, וואָס טוט גוטס, איז פוּן גאָט; דער, וואָס טוט
12 שלעכטס, האָט ניט געזען גאָט. דעמעטריוס האָט דאָס עֵדות פוּן
אַלעמען, אוּן פוּן דעם אֱמת אַליין; אוּן אויך מיר זאָגן עֵדות, אוּן
13 דו ווייסט, אַז אונדזער עֵדות איז אֱמת. איך האָב געהאַט אַ סַך
זאַכן דיר צו שרייבן, נאָר איך ווִיל זיי ניט שרייבן מיט טינט אוּן
14 פעדער; איך האָף אָבער באַלד דיך צו זען, אוּן מיר וועלן רעדן

פָּנִים־אֶל־פָּנִים. שָׁלוֹם־עָלֶיכֶם. די פריינט גריסן דיך. גרים די 15
פריינט ביים נאָמען.

דער בריוו פון יְהוּדָהן

א יהודה, אַ קנעכט פון ישוע המשיחַ, און אַ ברודער פון יעקבן,
צו די וואָס זענען באַרופן, באַליבטע אין גאָט דעם פאָטער, און
2 אָפּגעהיט פאַר ישוע המשיחַ. רַחמים צו אייך און שָלום און
3 ליבשאַפט זאָלן זיין געמערט. באַליבטע, בשעת איך האָב
מיר פירגענומען מיט גאַנצער פלייסיקייט אייך צו שרייבן פון
אונדזער געמיינזאַמער ישועה, האָב איך עם געהאַלטן פאַר
נייטיק אייך צו שרייבן און אייך דערמאָנען, אַז איר זאָלט
קעמפן פאַר דער אֱמונה, וואָס איז איין מאָל פאַר אַלעמאָל
4 איבערגעגעבן געווָארן צו די הייליקע. וואָרים סע האָבן זיך
צו אייך אַריינגעשאַרט עטלעכע מענשטן, וואָס זענען פון לאַנג
פאָרוים פאַרשריבן געווָארן צו דעם דאָזיקן פּסַק: רשָעים, וואָס
פאַרביטן דעם חֶסֶד פון אונדזער גאָט אין פאַרשיטקייט, און
פאַרלייקענען אונדזער איינציקן מושל און האַר, ישוע המשיחַ.
5 איצט וויל איך אייך אָבער דערמאָנען, הגַם איר וויסט אַלצדינג
שוין פון פריער, אַז גאָט, בעת ער האָט מציל געווען דאָס
פאָלק פון דעם לאַנד מצרַים, האָט ער דערנאָך פאַרטיליקט
6 די, וואָס האָבן ניט געגלויבט. און מַלאָכים, וואָס האָבן ניט
געהיט זייער אייגענע מֶמשָלה, נייערט האָבן פאַרלאָזט זייער
אייגן וואוינאָרט, האָט ער געהאַלטן אונטער פינצטערניש אין
7 אייביקע קייטן פאַר דעם משפט פון דעם גרויסן טאָג. פונקט
ווי סדום און עמורה און די שטעט אַרום זיי, וואָס האָבן אויף אַן
ענלעכן אופן ווי די דאָזיקע זיך איבערגעגעבן צו זנות און זענען
געגאַנגען נאָך פרעמדן פלייש, זענען אַרויסגעשטעלט געווָארן
8 ווי אַ משל, בעת זיי ליידן שטראָף פון אייביקן פייער. אויף
אַן ענלעכן אופן זענען אויך די דאָזיקע בַעלי־חַלומות מטמא
דאָס פלייש, און זענען מבַטל הערשאַפטן און לעסטערן שְרָרות.
9 דער שַר־הַמַלאָך מִיכָאֵל אָבער, בעת ער האָט זיך געקריגט

מיט דעם שֵׁטן, אוּן זיך מִתווַכֵּחַ געווען פּונוועגן דעם לייַב פּוּן
משֶׁה, האָט ער זיך ניט דערוועגט אַרויסצוּבּרענגען קעגן אים
אַ לעסטערנדיקן מִשפּט, נייערט האָט געזאָגט: גאָט זאָל דיך
שטראָפֿן. די דאָזיקע אָבער לעסטערן דאָס, וואָס זיי קענען ניט,
אוּן וואָס זיי פֿאַרשטייען בּטֶבע ווי נאַרישע בהֵמות, מיט דעם
פֿאַרדאַרבן זיי זיך. ווייֵ איז צו זיי! וואָרים זיי זענען געגאַנגען
אין דעם וועג פּוּן קַיִנען, אוּן זענען געלאָפֿן פֿאַרשיַט צוליב
געצאָלטם אין דעם טָעות פּוּן בִּלעָמען, אוּן זענען אומגעקומען
אין דער ווידערשפּעניקייט פּוּן קוֹרַחן. דאָס זענען די, וואָס זענען
פֿאַרבאָרגענע פּעלַזן אויף אייערע ליבשאַפֿט־סעוּדות, בּעת זיי
עסן מיט אייך, וואָס פּיטערן זיך אַליין אָן מורא; וואָלקנס אָן
וואַסער, אַרומגעטריבן פּוּן ווינטן; האַרבסט־ביימער אָן פֿרוכט,
צוויי מאָל געשטאָרבענע, אויסגעריסענע מיט די וואָרצלען;
ווילדע יַם־כוואַליעס, וואָס שוימען אויס זייער אייגענע חַרפּה;
וואַנדערנדיקע שטערן, פֿאַר וועמען די שטאָרק־פינצטערניש איז
אויפֿבאַוואָרט געוואָרן אויף אייביק. אוּן אויך די דאָזיקע האָט
אויך חַנוֹך, דער זיבעטער פּוּן אָדָמען, נבִיאות געזאָגט, אַזוי
צו זאָגן: זע, גאָט איז געקומען מיט צענטויזנטער פּוּן זיינע
הייליקע, אויסצופֿירן אַ מִשפּט איבער אַלע, אוּן צו באַשטראָפֿן
אַלע רשָׁעים פּונוועגן אַלע זייערע מַעשִׂים פּוּן רִשעות, וואָס
זיי האָבן רִשעותדיק געטאָן, אוּן פּונוועגן אַלע האַרטע רייד,
וואָס גאָטלאָזע רשָׁעים האָבן גערעדט קעגן אים. דאָס זענען
מורמלערס, וואָס באַקלאָגן זיך, וואָס גייען נאָך זייערע תַאוות, אוּן
זייער מויל רעדט אויפֿגעבלאָזענע רייד, אוּן זענען נושֵׂא־פָּנים פּוּן
געווינס וועגן. איר אָבער, באַליבטע, געדענקט די רייד, וואָס
זענען פֿריער גערעדט געוואָרן דורך די שלִיחים פּוּן אוּנדזער
האַר יֵשוּע הַמָשִׁיחַ. וואָרים זיי האָבן אייך געזאָגט: אין דער
לעצטער צייט וועלן אויפֿשטיין אָפּשפּעטער, וואָס וועלן גיין
נאָך זייערע אייגענע רִשעותדיקע תַאוות. דאָס זענען די, וואָס
מאַכן אָפּשייֵדונגען, גַשמִיותדיקע, וואָס האָבן ניט דעם גייסט.

20 איר אָבער, באַליבטע, בויט אייך אויף אין אייער הייליקסטער
21 אֱמונה, זייט מִתפַּלֵל אין דעם רוּחַ־הַקוֹדֶש; האַלט אייך אין דער
ליבשאַפט פון גאָט, אוּן וואַרט אויף דער באַרעמהאַרציקייט
22 פון אונדזער האַר יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ פאַר אייביק לעבן. אוּן אויף
23 עטלעכע, וואָס זענען אין סָפֵק, האָט רַחמָנות; אוּן עטלעכע זייט
מַציל, רייסט זיי אַרויס פון דעם פייער; אוּן אויף עטלעכע האָט
רַחמָנות מיר מורא, אוּן מִיאוסט אייך אויך פאַר דעם געוואַנט,
24 וואָס איז באַפלעקט פון דעם פלייש. אוּן צו דעם, וואָס איז
בִיכולת אייך אָפּצוהיטן פון שטרויכלונג, אוּן אייך צו שטעלן אָן
אַ מום פאַר דעם פָּנים פון זיין הערלעכקייט מיט גרויס שִׂמחה,
25 צו דעם איינציקן גאָט, אונדזער גואֵל, דורך יֵשוּעַ הַמָשִׁיחַ,
אונדזער האַר, זאָל זיין כָּבוד, גדולה, מֶמשָלה אוּן גבורה פאַר
אַלע צייטן, אַצינד אוּן לעולם וָעד. אָמֵן.

די התגלות פון יוחנן

א די התגלות פון ישוע המשיחַ, וואָס גאָט האָט אים געגעבן צו
וויזן זיינע קנעכט, זאכן וואָס דאַרפן בקרוב געשען; און ער האָט
געשיקט און זיי מודיע געווען דורך זיין מלאך צו זיין קנעכט
2 יוחנן, וואָס האָט עדות געזאָגט פונוועגן דעם וואָרט פון גאָט,
און פונוועגן דעם עדות פון ישוע המשיחַ, און פונוועגן אַלצדינג,
3 וואָס ער האָט געזען. וואויל איז דעם, וואָס לייענט, און די,
וואָס הערן די רייד פון דער נבואה, און היטן אָף, וואָס איז
4 דערין געשריבן; וואָרים די צייט האָט גענעענט. יוחנן צו די
זיבן קהילות, וואָס זענען אין אַזיע: חסד צו אייך און שלום פון
אים, וואָס איז, און וואָס איז געווען, און וואָס דאַרף קומען; און
5 פון די זיבן גייסטער, וואָס זענען פאַר זיין כיסא־הכבוד, און פון
ישוע המשיחַ, דעם געטרייען עדות, דעם בכור פון די מתים,
און דעם הערשער פון די מלכים פון דער ערד. צו אים, וואָס
האָט אונדז ליב און האָט אונדז אויסגעלייזט פון אונדזערע זינד
6 דורך זיין בלוט, און האָט אונדז געמאַכט פאַר אַ מלוכה, פאַר
כהנים צו זיין גאָט און פאָטער. אים געהערט די הערלעכקייט
7 און די הערשאַפט לעולמי־עולמים. אָמן. זע, ער קומט מיט
די וואָלקנס, און יעטוועדעם אויג וועט אים זען, און די, וואָס
האָבן אים דורכגעשאָכן; און אַלע משפחות פון דער ערד וועלן
8 קלאָגן איבער אים. אָמן ואמן. איך בין די אַלף און די תּו,
זאָגט יהוה אלהים, וואָס איז און וואָס איז געווען און וואָס דאַרף
9 קומען, דער אַלמעכטיקער. איך, יוחנן, אייער ברודער און חבר
מיט אייך אין דעם קומער און מלכות און געדולד אין ישוע, בין
געווען אויף דעם אינזל, וואָס וועלט אָנגערופן פּאַטמאָס, פונוועגן
10 דעם וואָרט פון גאָט און פונוועגן דעם עדות פון ישוע. איך בין
געווען אין דעם גייסט אין דעם טאָג פון דעם האר, און איך האָב
11 געהערט הינטער מיר אַ הויך קול ווי פון אַ שופר, אַזוי צו זאָגן:

וואָם דו זעסט, פאַרשרייב אין אַ סֵפר, און שיק עס צו די זיבן
קהילות: קיין עפעזום, און קיין סמירנע, און קיין פּערגאַמום, און
קיין טיאַטירא, און קיין סאַרדים, און קיין פילאַדעלפיע, און קיין
12 לאַאָדיקיע. און איך האָב מיך אויסגעדרייט צו זען דאָס קול, וואָס
האָט מיט מיר גערעדט. און ווי איך האָב מיך אויסגעדרייט,
13 האָב איך געזען זיבן גילדענע מנורות, און אין דער מיט פון די
מנורות ־ איינעם גלייך ווי אַ בֶּן־אָדָם, באַקליידט מיט אַ מלבוש
אַראָפּצו ביז די פּיס, און אַרומגעגאַרטלט ביי דער ברוסט מיט אַ
14 גילדענעם גאַרטל. און זיין קאָפּ און זיינע האָר זענען געווען ווייס
ווי ווייסע וואָל, ווי שניי, און זיינע אויגן זענען געווען ווי אַ פלאַם
15 פון פייער, און זיינע פיס גלייך ווי פּאָלירט מעש, בעת סע גלוט
16 אין אויוון, און זיין קול ווי דאָס קול פון אַ סַך וואַסערן. און ער
האָט געהאַט אין זיין רעכטער האַנט זיבן שטערן; און פון זיין
מויל איז אַרויסגעגאַנגען אַ שאַרפע צוויי־שניידיקע שוואָרד; און
זיין פּנים איז געווען ווי די זון, בעת זי שיינט אין איר קראַפט.
17 און בעת איך האָב אים געזען, בין איך געפאַלן צו זיינע פיס ווי
אַ טויטער. און ער האָט אַרויפגעלייגט אויף מיר זיין רעכטע
האַנט, און געזאָגט: האָב ניט קיין מורא; איך בין דער ערשטער
18 און דער לעצטער, און דער לעבעריקער; איך בין געווען טויט,
און זע, איך בין לעבעדיק לעולמי־עולמים, און האָב די שליסלען
19 פון טויט און פון שאול־תַּחתִית. שרייב דעריבער וואָס דו האָסט
געזען, און וואָס איז פאַראַן, און וואָס סע וועט שפּעטער געשען.
20 דעם סוד פון די זיבן שטערן, וואָס דו האָסט געזען אין מיין
רעכטער האַנט, און די זיבן גילדענע מנורות: די זיבן שטערן
זענען די מַלאָכים פון די זיבן קהילות, און די זיבן מנורות זענען די
זיבן קהילות.

ב צו דעם מַלאך פון דער קהילה אין עפעזום שרייב: דאָס דאָזיקע
זאָגט דער, וואָם האַלט די זיבן שטערן אין זיין רעכטער האַנט,
2 וואָס גייט אין דער מיט פון די זיבן גילדענע מנורות: איך קען
דיינע מַעשׂים און דיין מי און דיין געדולדיקייט, און אַז דו קענסט

ניט פאַרטראָגן קיין רשָעים, און האָסט אויסגעפרואווט די, וואָס
רופן זיך שלִיחים, און זענען עם ניט, און האָסט זיי אויסגעפונען
פאַר ליגנער; 3 און דו האָסט געדולד, און האָסט פאַרטראָגן פון
מיין נאָמענוועגן, און ביסט ניט געוואָרן מיד. 4 איך האָב אָבער
קעגן דיר דאָס, וואָס דו האָסט פאַרלאָזן דיין ערשטע ליבשאַפט.
געדענק דעריבער פונוואַנען דו ביסט געפאַלן, און טו תשובה,
און טו די ערשטע מַעשִים. אויב ניט, וועל איך קומען צו דיר, און
וועל אַוועקרוקן דיין מנורה פון איר אָרט, סיידן דו וועסט תשובה
טאָן. 6 דאָס אָבער האָסטו, וואָס דו האָסט פיינט די מַעשִים פון
די ניקאָלַאַיטן, וועמען אויך איך האָב פיינט. 7 דער, וואָס האָט
אַן אויער, זאָל הערן, וואָס דער גייסט זאָגט צו די קהִילות: דער,
וואָס איז מנַצֵחַ, דעם וועל איך געבן צו עסן פון דעם עֵץ־הַחַיִים,
וואָס איז אין גאָטס גַן־עֵדן. 8 און צו דעם מַלאָך פון דער קהִילה
אין סמירנע שרייב: דאָס דאָזיקע זאָגט דער ערשטער און דער
לעצטער, וואָס איז געווען טויט און איז ווידער לעבעדיק געוואָרן:
9 איך ווייס פון דיין טרויער און דיין אָרעמקייט (דו ביסט אָבער
רייך) און די לעסטערונג פון די, וואָס זאָגן, אַז זיי זענען יידן, און
10 זענען עס ניט, נייערט זענען אַ צוזאַמענטרעף פון שָטן. האָב
ניט קיין מוֹרא פאַר דעם, וואָס דו וועסט דאַרפן לייַדן. זע,
דער שָטן איז גרייט עטלעכע פון אייך אַריַינצוואַרפן אין דער
תפִיסה, כדי איר זאָלט געפרואווט ווערן, און איר וועט האָבן
צָרות צען טעג. זיי געטריי ביז צום טויט, און איך וועל דיר געבן
11 די קרוין פון לעבן. 12 דער, וואָס האָט אַן אויער, זאָל הערן, וואָס
דער גייסט זאָגט צו די קהִילות: דער, וואָס איז מנַצֵחַ, וועט ניט
לייַדן פון דעם צווייטן טויט. 13 און צו דעם מַלאָך פון דער קהִילה
אין פּערגאַמום שרייב: דאָס דאָזיקע זאָגט דער, וואָס האָט די
שאַרפע צוויי־שניַידיקע שוערד: איך ווייס, וואו דו וואוינסט,
דאָרט, וואו סאַאיז דעם שָטנס טראָן; און דו האַלטסט פעסט מיין
נאָמען, און האָסט ניט פאַרלייקענט מיין אֱמונה, אַפילו ניט אין
די טעג פון אַנטיפַאַס, מיין געטריַען עֵדות, וואָס איז געהַרגעט

14 געווארן צווישן אייך, וואו דער שטן וואוינט. איך האָב אָבער
עטלעכע זאכן קעגן דיר, מחמת דו האסט דארטן עטלעכע, וואס
האלטן די לערנונג פון בלעמען, וואס האט געלערנט בלקן צו
וואַרפן אַ שטרויכלונג פאר די בני־ישׂראל, צו עסן דאס, וואס
15 מען האט מקריב געווען צו אפגעטער און צו באגיין זנות. אזוי
אויך האסטו עטלעכע, וואס האלטן פון דער לערנונג פון די
16 ניקאלאאיטן. טו דעריבער תשובה. אויב ניט, קום איך צו דיר
אינגיכן, און ועל מלחמה האלטן קעגן זיי מיט דער שווערד פון
17 מיין מויל. דער, וואס האט אן אויער, זאל הערן, וואס דער גייסט
זאגט צו די קהילות: דער, וואס איז מנצח, דעם ועל איך געבן
פון דעם פארבארגענעם מן, און איך ועל אים געבן אַ ווייסן
שטיין, און אויף דעם שטיין אנגעשריבן אַ נייעם נאמען, וואס
18 קיינער וויסט ניט, אחוץ דער, וואס איז אים מקבל. און צו דעם
מלאך פון דער קהילה אין טיאטירא שרייב: דאס דאזיקע זאגט
דער בן־אלהים, וואס האט אויגן ווי אַ פלאם פון פייער, און זיינע
19 פים זענען געגליכן צו פאלירט מעש: איך קען דיינע מעשׂים און
דיין ליבשאפט און אמונה און דינונג און געדולדיקייט, און אז
20 דיינע לעצטע מעשׂים זענען מער, ווי די ערשטע. איך האָב אָבער
עפעס קעגן דיר, מחמת דו דולדסט דאס ווייב אִיזֶבֶל, וואס רופט
זיך אָן אַ נביאה, און זי לערנט און פארפירט מיינע קנעכט צו
באגיין זנות, און צו עסן דאס, וואס מען האט מקריב געווען צו
21 אפגעטער. און איך האָב איר געגעבן צייט, אַז זי זאל תשובה
22 טאָן; און זי ווייל ניט תשובה טאָן אויף איר זנות. זע, איך וואַרף
זי אַריין אין אַ געלעגער, און די, וואס זענען מנאף מיט איר, אין
אַ גרויסער צרה, אויב זיי ועלן ניט תשובה טאָן אויף זייערע
23 מעשׂים. און איך ועל שלאָגן אירע קינדער מיט דעם טויט. און
אַלע קהילות ועלן ווייסן, אַז איך בין דער, וואס פארשט די נירן
און די הערצער; און איך ועל געבן יעדן איינעם פון אייך לויט
24 אייערע מעשׂים. איך אָבער זאָג אייך, די איבעריקע אין טיאטירא,
צו יענע, וואס האָבן ניט די דאזיקע לערנונג, וואס קענען ניט די

טיפקייטן פון דעם שָׂטן (ווי זיי זאָגן), איך לייג אויף אייך ניט
25 אַרויף קיין שום אַנדערע מַשׂא. דאָך דאָס, וואָס איר האָט, האַלט
26 פעסט ביז איך קום. און דער, וואָס איז מנַצֵּחַ, און דער, וואָס היט
אָף מיינע ווערק ביז צום סוף, אים וועל איך געבן שלִיטה איבער
די גויִים. און ער וועט הערשן איבער זיי מיט אַ רוט פון אייזן, ווי
27 די כֵּלים פון דעם טעפּער וועלן צעבראָכן אויף פּיצלעך, אַזוויוי
28 איך האָב אויך מקַבל געווען פון מיין פאָטער; און איך וועל אים
29 געבן דעם מאָרגנשטערן. דער, וואָס האָט אַן אויער, זאָל הערן,
וואָס דער גייסט טוט זאָגן צו די קהִילות.

ג און צו דעם מַלאָך פון דער קהִילה אין סאַרדעס שרייב: דאָס
דאָזיקע זאָגט דער, וואָס האָט די זיבן גייסטער פון גאָט און די
זיבן שטערן: איך קען דיינע מַעשׂים; דו האָסט אַ נאָמען, אַז דו
2 לעבסט, און ביסט טויט. וואַך און באַפעסטיק דאָס איבעריקע,
וואָס איז געווען גרייט צו שטאַרבן; ווָאַרים איך האָב ניט געפּונען
3 דיינע מַעשׂים גאַנץ פאַר מיין גאָט. געדענק דעריבער וויאַזוי דו
האָסט מקַבל געווען און געהערט, און היט עס און טו תשובה.
אויב אָבער דו וועסט ניט אַכטונג געבן, וועל איך קומען ווי אַ
גַנב, און דו וועסט ניט ווִיסן אין וואָס שָׁעה איך וועל קומען
4 איבער דיר. דו האָסט אָבער אין סאַרדעס עטלעכע נעמען,
וואָס האָבן ניט באַפלעקט זייערע מַלבושים; און זיי וועלן גיין
5 מיט מיר אין ווִיסן, ווָאַרים זיי זענען זוכה. דער, וואָס איז
מנַצֵּחַ, וועט אַזוי אָנגעטאָן ווערן אין ווִיסע מַלבושים, און איך
וועל באַיִן־אופן ניט אויסמעקן זיין נאָמען פון דעם סֵפֶר־הַחַיִים,
און איך וועל מודה זיין זיין נאָמען פאַר מיין פאָטער און פאַר
6 זייַן מַלאָכים. דער, וואָס האָט אַן אויער, זאָל הערן, וואָס דער
7 גייסט זאָגט צו די קהִילות. און צו דעם מַלאָך פון דער קהִילה
פון פילאַדעלפיע שרייב: דאָס דאָזיקע זאָגט דער, וואָס איז
הייליק, דער, וואָס איז וואָרהאַפטיק, דער, וואָס האָט דעם שלִיסל
פון דָוִדן, דער, וואָס עפענט, און קיינער וועט ניט פאַרשלִיסן,
8 און וואָס פאַרשלִיסט, און קיינער עפענט ניט: איך קען דיינע

מַעשִׂים ־ זע, איך האָב געשטעלט פאַר דיר אַ געעפנטע טיר,
וואָס קיינער קאָן ניט פאַרשליסן ־ וואָרים דו האָסט אַ קלייניעם
כּוח, אוּן האָסט געהאַלטען מיין וואָרט, אוּן ניט פאַרלייקענט מיין
9 נאָמען. זע, איך וועל גיבן פון דעם פאַרזאַמלונג פון שָׂטן, פון
יענע, וואָס זאָגן, אַז זיי זענען יידן, אוּן זענען עם ניט, נייערט זאָגן
שקָרים ־ זע, איך וועל מאַכן, אַז זיי זאָלן קומען אוּן זיך בוקן
10 פאַר דיינע פים, אוּן זאָלן וויסן, אַז איך האָב דיך ליב. מַחמת
דו האָסט געהאלטן דאָס וואָרט פון מיין געדולדיקייט, וועל איך
אויך דיך היטן פון דער שָׁעה פון נסָיון, וואָס וועט קומען איבער
דער גאַנצער וועלט צו פּרוּאוון די, וואָס וואוינען אויף דער ערד.
11 איך קום באַלד; האַלט שטאַרק דאָס, וואָס דו האָסט, כּדי קיינער
12 זאָל ניט צונעמען דיין קרוין. דער, וואָס איז מנַצֵּחַ, דעם וועל איך
מאַכן פאַר אַ זייל אין דעם הֵיכל פון מיין גאָט, אוּן ער וועט מער
ניט אַרויסגיין פון דאָרטן; אוּן איך וועל אויף אים אויפשרַיבן
דעם נאָמען פון מיין גאָט, אוּן דעם נאָמען פון דער שטאָט פון
מיין גאָט, דאָס נייע ירוּשָׁלַים, וואָס נידערט אַראָפ פון הימל, פון
13 מיין גאָט, אוּן מיין אייגענעם נייעם נאָמען. דער, וואָס האָט אַן
14 אויער, זאָל הערן, וואָס דער גייסט זאָגט צו די קהִילות. אוּן צו
דעם מַלאָך פון דער קהִילה אין לאַאדיקיע שרַייב: דאָס דאָזיקע
זאָגט דער אָמֵן, דער געטרַיַער אוּן וואָרהאַפטיקער עֵדות, דער
15 אָנהויב פון דער באַשאַפונג פון גאָט. איך קען דיינע מַעשִׂים,
אַז דו ביסט ניט קאַלט, אויך ניט הייס; הַלוואַי וואָלטסטו געווען
16 קאַלטן, אָדער הייס׳ בכֵּן, ווייל דו ביסט לעבלעך, ניט הייס, אויך
17 ניט קאַלט, וועל איך דיך אויסשפַּיַען פון מיין מויל. וואָרום דו
זאָגסט: איך בין ריך, אוּן האָב דערוואָרבן עשִׁירות, אוּן נייטיק
מיך אין גאָרניט, אוּן ווייסט ניט, אַז דו ביסט גראָד עלנט, אוּן
18 אומגליקלעך אוּן אָרעם, אוּן בלינד, אוּן נאַקעט. בכֵּן, ראָט
איך דיר, צו קויפן ביי מיר גאָלד, געלַיטערט דורך פייער,
כּדי דו זאָלסט ווערן ריך; אוּן וויַסע מַלבושים, כּדי דו זאָלסט
דיך באַקליידן, אוּן כּדי די בושה פון דיין נאַקעטקייט זאָל ניט

אַנטפלעקט ווערן; און אויגנזאַלב צו זאַלבן דיינע אויגן, כדי דו
זאָלסט קענען זען. אַלע, וואָס איך האָב ליב, מוסר איך און
שטראָף; זיי דעריבער אייפעריק און טו תשובה. זע, איך שטיי
ביי דער טיר און קלאַפּ אָן; אויב עמיצער הערט מיין קול און
טוט עפענען די טיר, וועל איך אַרײַנקומען צו אים, און וועל
עסן מיט אים, און ער מיט מיר. דער, וואָס איז מנצח, דעם
וועל איך געבן, אַז ער זאָל זיך אַנידערזעצן מיט מיר אויף מיין
כיסא־הקבוד, אַזוויוי אויך איך האָב מנצח געווען און האָב מיך
אַנידערגעזעצט מיט מיין פאָטער אויף זיין כיסא־הקבוד. דער,
וואָס האָט אַן אויער, זאָל הערן, וואָס דער גייסט זאָגט צו די
קהילות.

נאָכדעם האָב איך געזען, ערשט אַ טיר איז געשטאַנען אָפן ד
אין הימל, און דאָס ערשטע קול, וואָס איך האָב געהערט,
ווי פון אַ שופר, האָט גערעדט מיט מיר, און געזאָגט: קום
אַרויף אַהער, און איך וועל דירווייזן דאָס, וואָס מוז שפּעטער
געשען. און גלייך בין איך געווען אין דעם גייסט. און זע,
עס איז געווען אַוועקגעשטעלט אַ כיסא־הקבוד אין הימל, און
איינער איז געזעסן אויף דעם כיסא־הקבוד; און דער, וואָס איז
געזעסן, האָט געהאַט אויף זיך דאָס אויסזען ווי פון אַ יאַספּיס
און אַ סאַרדיסשטיין; און אַ רעגנבויגן איז געווען אַרום דעם
כיסא־הקבוד, ווי דאָס אויסזען פון אַ סמאַראַגד. און אַרום און
אַרום דעם כיסא־הקבוד זענען געווען פיר און צוואַנציק טראָנען;
און אויף די טראָנען האָב איך געזען זיצן פיר און צוואַנציק זקנים,
אָנגעטאָן אין ווייסע מלבושים, און אויף זייערע קעפּ קרוינען פון
גאָלד. און פון דעם כיסא־הקבוד אַרויס גייען בליצן און קולות
און דונערן. און זיבן פייער־פאַקלען האָבן געבראַכט פאַר דעם
כיסא־הקבוד, וואָס זענען די זיבן גייסטער פון גאָט; און פאַר
דעם כיסא־הקבוד ווי סע וואָלט געווען אַ ים פון גלאָז, גלייך ווי
קריסטאָל. און אין דער מיט פון דעם כיסא־הקבוד, און אַרום
און אַרום דעם כיסא־הקבוד, פיר חיות פול מיט אויגן פון פאָרנט

7 און פון הינטן. און די ערשטע חיה איז געווען ווי אַ לייב, און
די צווייטע חיה ווי אַן אָקס, און די דריטע חיה האָט געהאַט
אַ פּנים פון אַ מענטשן, און די פערטע חיה איז געווען ווי אַ
8 פליענדיקער אָדלער. און די פיר חיות, וואָס יעדע איינע פון זיי
האָט געהאַט זעקס פליגל, זענען פול מיט אויגן אַרום און אַרום
און אינעווייניק. און זיי האָבן טאָג און נאַכט ניט קיין רו, און זאָגן:
הייליק, הייליק, הייליק איז יהוה צבאות, דער אַלמעכטיקער,
9 וואָס איז געווען און וואָס איז און וואָס וועט קומען. און בעת די
חיות האָבן אָפּגעגעבן הערלעכקייט, און כּבוד, און דאַנקלוב,
צו אים וואָס זיצט אויף דעם כיסא־הקבוד, וואָס לעבט לעולמי
10 עולמים, פאַלן אַנידער די פיר און צוואַנציק זקנים פאַר אים,
וואָס זיצט אויף דעם כיסא־הקבוד, און בוקן זיך צו אים, וואָס
לעבט אייביק און אייביק, און ווארפן אַנידער זייערע קרוינען
11 פאַר דעם כיסא־הקבוד, און זאָגן: ראַוי ביסטו, אונדזער האַר און
אונדזער גאָט, מקבל צו זיין די הערלעכקייט און דעם כּבוד און
די שטאַרקייט; ווארים דו האָסט באַשאַפן אַלצדינג, און דורך
דיין רצון זענען זיי געווען און זענען באַשאַפן געווארן.

ה 1 און איך האָב געזען אין דער רעכטער האַנט פון דעם, וואָס איז
געזעסן אויף דעם כיסא־הקבוד, אַ ספֿר, באַשריבן אינעווייניק
2 און פון הינטן, און פאַרחתמעט מיט זיבן חתימות. און איך האָב
געזען אַ שטאַרקן מלאך, וואָס האָט אויסגערופן מיט אַ הויך
קול: ווער איז זוכה צו עפענען דאָס ספֿר און אָפּצוטאָן פון אים די
3 חתימות? און קיינער ניט אין הימל, אָדער אויף דער ערד, אָדער
אונטער דער ערד, איז בכוח געווען צו עפענען דאָס ספֿר, אָדער
4 צו קוקן אויף אים. און איך האָב זייער געווויינט, מחמת סע האָט
זיך ניט געפונען קיינער, וואָס זאָל זוכה זיין צו עפענען דאָס ספֿר,
5 אָדער צו קוקן אויף אים. און איינער פון די זקנים האָט געזאָגט
צו מיר: ווויין ניט, זע, דער לייב, וואָס איז פון דעם שבֶּט יהודה,
דער שורש פון דוד, האָט מנצח געווען צו עפענען דאָס ספֿר און
6 זיינע זיבן חתימות. און איך האָב געזען אין דער מיט פון דעם

כיסא־הקבוד און די פיר חיות, און אין דער מיט פון די זקנים,
אַ לעמעלע שטיין גלייך ווי סע וואלט געווען געשאָכטן, און סע
האָט זיבן הערנער און זיבן אויגן, וואָס זענען די זיבן גייסטער
פון גאָט, אַרויסגעשיקט אויף דער גאַנצער ערד. און סע איז 7
געקומען און האָט אַרויסגענומען דאָס סֵפר פון דער רעכטער
האַנט ביי דעם, וואָס איז געזעסן אויף דעם כיסא־הקבוד. און 8
בעת סע האָט גענומען דאָס סֵפר, זענען די פיר חיות און די
פיר און צוואַנציק זקנים אַנידערגעפאַלן פאַר דעם לעמעלע, און
יעדער איינער האָט גהאַט אַ האַרף און גילדענע בעקנם פול
מיט קטורֶת, וואָס זענען די תפילות פון די קדושים. און זיי האָבן 9
געזונגען אַ נייעם שיר, אַזוי צו זאָגן: ׳ראוי ביסטו צו נעמען דאָס
סֵפר און צו עפענען זיינע חתימות, וואָרים דו ביסט געשאָכטן
געוואָרן, און מיט דיין בלוט האָסטו אוסגעקויפט פאַר גאָט פון
יעדן שֵבָט, און לָשון, און אומה, און פאָלק, און האָסט זיי געמאַכט 10
פאַר אונדזער גאָט אַ מלוכה און כֹהַנים, און זיי וועלן קעניגן איף
דער ערד. און איך האָב געזען, און איך האָב געהערט אַ קול פון 11
אַ סַך מַלאָכים אַרום און אַרום דעם כיסא־הקבוד און די חיות און
די זקנים; און זייער צאָל איז געווען צען טויזנט מאָל צען טויזנט,
און טויזנטער פון טויזנטער, און זיי האָבן געזאָגט מיט אַ הויך 12
קול: ׳ראוי איז דאָס לעמעלע, וואָס איז געשאָכטן געוואָרן, מקַבל
צו זיין די מאַכט, און עשירות, און חָכמה, און גבורה, און כָּבוד,
און הערלעכקייט, און בענטשונג. און יעדע בריאה, וואָס איז אין 13
הימל, און אויף דער ערד, און אונטער דער ערד, און אויף דעם
ים, און אַלצדינג, וואָס איז אין זיי, האָב איך גהערט זאָגן: צו
אים, וואָס זיצט אויף דעם כיסא־הקבוד, און צו דעם לעמעלע, איז
די בענטשונג, און דער כָּבוד, און די הערלעכקייט, און די מאַכט
אויף אייביק אין אייביק. און די פיר חיות האָבן נאָכגעזאָגט: 14
אָמֵן. און די זקנים זענען אַנידערגעפאַלן און האָבן זיך געבוקט.

און איך האָב גזעזן, בעת דאָס לעמעלע האָט געעפנט איינע פון 6 ו
די זיבן חתימות; און איך האָב גהערט איינע פון די פיר חיות

2 זאָגן, ווי מיט אַ קול פּון אַ דונער: קוּם׳ און איך האָב געזען,
ערשט אַ ווייס פּערד, אוּן דער, וואָס איז אויף אים געזעסן, האָט
געהאַט אַ בויגן. אוּן עס איז אים געגעבן געוואָרן אַ קרוין; אוּן ער
3 איז אַרויסגעגאַנגען וווי אַ גיבור, אוּן כדי מנַצֵח צו זיין. אוּן אַז ער
האָט געעפנט די צווייטע חַתִימה, האָב איך געהערט די צווייטע
4 חַיה זאָגן: קוּם׳ אוּן אַן אַנדער פּערד איז אַרויסגעקומען, אַ רויט
פּערד; אוּן דעם, וואָס איז אויף אים געזעסן, איז געגעבן געוואָרן
צו נעמען דעם שָלום פּון דער ערד, אוּן כדי זיי זאָלן הַרגענען
איינער דעם אַנדערן; אוּן עס איז אים געגעבן געוואָרן אַ גרויסע
5 שוווערד. אוּן אַז ער האָט געעפנט די דריטע חַתִימה, האָב איך
געהערט די דריטע חַיה זאָגן: קוּם׳ אוּן איך האָב געזען, ערשט אַ
שוואַרץ פּערד; אוּן דער, וואָס איז אויף אים געזעסן, האָט געהאַט
6 אַ וואָגשאָל אין זיין האַנט. אוּן איך האָב געהערט, ווי סע וואָלט
געווען אַ קול אין דער מיט פּון די פיר חַיות זאָגן: אַ מאָס ווייץ
פאַר אַ דינָר, אוּן דריי מאָס גערשטן פאַר אַ דינָר, אוּן דעם אייל
7 אוּן דעם ווייַן פאַרדאַרב ניט. אוּן אַז ער האָט געעפנט די פערטע
חַתִימה, האָב איך געהערט דאָס קול פּון דער פערטער חַיה
8 זאָגן: קוּם׳ אוּן איך האָב געזען, ערשט אַ געלבלעך פּערד, אוּן
דער, וואָס איז אויף אים געזעסן, זיין נאָמען איז געווען טויט; אוּן
דער שאָול־תַחתִיה איז אים נאָכגעגאַנגען. אוּן עס איז זיי געגעבן
געוואָרן שלִיטה איבער דעם פערטן טייל פּון דער ערד, צו טייטן
מיט שוווערד, אוּן מיט הונגער, אוּן מיט טויט, אוּן דורך די ווילדע
9 חַיות פּון דער ערד. אוּן אַז ער האָט געעפנט די פּינפטע חַתִימה,
האָב איך געזען אונטער דעם מִזבֵח די נשָמות פּון די, וואָס זענען
געהַרגעט געוואָרן פּונוועגן דעם וואָרט פּון גאָט, אוּן פּונוועגן
10 דעם עֵדות, וואָס זיי האָבן אָפּגעלייגט. אוּן זיי האָבן געשריגן
מיט אַ הויך קול, אַזוי צו זאָגן: ווי לאַנג, אָ האַר, דו הייליקער
אוּן ווָארהאַפטיקער, וועסטו ניט מִשפּטן אוּן זיך נוקם זיין פאַר
11 אונדזער בלוט אָן די, וואָס וואוינען אויף דער ערד? אוּן עס איז
געגעבן געוואָרן יעדן איינעם פּון זיי אַ וויים קלייד, אוּן עס איז זיי

געזאָגט געוואָרן, אַז זיי זאָלן נאָך רוען אַ קורצע צייט, ביז אויך
זייערע מיטקנעכט און זייערע ברידער, וואָס דאַרפן געטייט ווערן
אַזויווי זיי, וועלן דערפילן זייער גאַנג. און איך האָב געזען, בעת
12 ער האָט געעפנט די זעקסטע חַתימה, און עס איז געווען אַ גריסע
ערדציטערניש; און די זון איז געוואָרן שוואַרץ ווי אַ זאַק פון האָר,
13 און די גאַנצע לבָנה איז געוואָרן ווי בלוט; און די שטערן פון
דעם הימל זענען געפאַלן אויף דער ערד, ווי אַ פיגנבוים וואַרפט
ארָאָפּ זיינע ניט־צייטיקע פייגן, בעת ער ווערט געטריסלט פון
14 אַ שטאַרקן ווינט. און דער הימל איז פאַרשוואונדן געוואָרן ווי אַ
מגילה, בעת זי ווערט צונויפגעוויקלט; און אַלע בערג און אינזל
15 זענען אַרויסגערוקט געוואָרן פון זייערע ערטער. און די מלָכים
פון דער ערד, און די שָרים, און די הויפטלײַט, און די נגידים, און
די תַקיפים, און יעדער קנעכט און פרייער, האָבן זיך פאַרבאָרגן
16 אין די היילן און אין די פעלזן פון די בערג; און זיי האָבן געזאָגט
צו די בערג און צו די פעלזן: פאַלט אויף אונדז, און פאַרבאָרגט
אונדז פון דעם פָּנים פון דעם, וואָס זיצט אויף דעם כיסא־הקבוד,
17 און פון דעם גרימצאָרן פון דעם לעמלע; וואָרים דער גרויסטער
טאָג פון זייער גרימצאָרן האָט געזעענט, און ווער קען באַשטיין?

ז און נאָכדעם האָב איך געזען פיר מַלאָכים שטיין ביי די פיר
עקן פון דער ערד, און האַלטן די פיר ווינטן פון דער ערד, אַז
קיין ווינט זאָל ניט בלאָזן אויף דער ערד, אָדער אויף דעם ים,
2 אָדער אויף קיין שום בוים. און איך האָב געזען אַן אַנדערן מַלאָך
אויפגיין פון דעם זונאויפגאַנג, וואָס האָט דעם חותם פון דעם
לעבעדיקן גאָט; און ער האָט געשריגן מיט אַ הויך קול צו די
פיר מַלאָכים, וועמען עס איז געגעבן געוואָרן צו באַשעדיקן די
3 ערד און דעם ים, אַזוי צו זאָגן: באַשעדיקט ניט די ערד, אויך ניט
דעם ים, אויך ניט די ביימער, ביז מיר וועלן האָבן געחַתמעט
4 די קנעכט פון אונדזער גאָט אויף זייערע שטערנס. און איך
האָב געהערט די צאָל פון די, וואָס זענען געווען פאַרחַתמעט:
הונדערט און פיר און פערציק טויזנט, פאַרחַתמעט פון יעדן

5 שֵׁבֶט פון די בנֵי־ישׂראל: פון דעם שֵׁבֶט יהודה זענען געווען
פאַרחַתמעט צוועלף טויזנט, פון דעם שֵׁבֶט ראובן צוועלף
6 טויזנט, פון דעם שֵׁבֶט גָד צוועלף טויזנט, פון דעם שֵׁבֶט אָשֵׁר
צוועלף טויזנט, פון דעם שֵׁבֶט נַפתָלי צוועלף טויזנט, פון דעם
7 שֵׁבֶט מנַשֶׁה צוועלף טויזנט, פון דעם שֵׁבֶט שִׁמעון צוועלף
טויזנט, פון דעם שֵׁבֶט לֵוִי צוועלף טויזנט, פון דעם שֵׁבֶט יִשָׂשכָר
8 צוועלף טויזנט, פון דעם שֵׁבֶט זבולון צוועלף טויזנט, פון דעם
שֵׁבֶט יוסף צוועלף טויזנט, פון דעם שֵׁבֶט בִנְימין זענען געווען
9 פאַרחַתמעט צוועלף טויזנט. נאָכדעם האָב איך געזען, ערשט אַ
גרויסער המון, וואָס קיינער האָט אים ניט געקאָנט איבערציילן,
פון יעדער אומה און פון אַלע שבָטים, און פעלקער, און לשונות,
שטיין פאַר דעם כיסא־הקבוד און פאַר דעם לעמעלע, אָנגעטאָן
10 אין וויסע קלײדער, און פאַלמען אין זייערע הענט; און זיי
שרייען מיט אַ הויך קול, אַזוי צו זאָגן: די ישועה געהערט צו
אונדזער גאָט, וואָס זיצט אויף דעם כיסא־הקבוד און צו דעם
11 לעמעלע׳ און אַלע מַלאָכים זענען געשטאַנען אַרום און אַרום
דעם כיסא־הקבוד און אַרום די זקֵנים און די פיר חַיות; און
זיי זענען אַנידערגעפאַלן פאַר דעם כיסא־הקבוד אויף זייערע
12 פָּנימער, און האָבן זיך געבוקט צו גאָט, און געזאָגט: אָמֵן׳
בענטשונג, און הערלעכקייט, און חָכמה, און דאַנקלויב, און
כָּבוד, און גבורה, און מאַכט, געהערן צו אונדזער גאָט לעולמי
13 עולמים׳ אָמֵן. און איינער פון די זקֵנים האָט געענטפערט און
צו מיר געזאָגט: די דאָזיקע, וואָס זענען אָנגעטאָן אין די וויסע
14 קלײדער, ווער זענען זיי און פונוואַנען קומען זיי? און איך האָב
געזאָגט צו אים: מיין האַר, דו וויסט. און ער האָט צו מיר
געזאָגט: דאָס זענען די, וואָס קומען אַרויס פון אַ גרויסער צָרה,
און זיי האָבן געוואַשן זייערע קלײדער, און האָבן זיי געמאַכט
15 וויים אין דעם בלוט פון דעם לעמעלע. דעריבער זענען זיי פאַר
דעם כיסא־הקבוד פון גאָט, און זיי דינען אים טאָג און נאַכט
אין זיין הֵיכל; און דער, וואָס זיצט אויף דעם כיסא־הקבוד, וועט

16 אויסשפרייטן זיין געצעלט איבער זיי. זיי וועלן מער ניט הונגערן,
און אויך מער ניט דאָרשטן; אויך וועט די זון ניט פאַלן איבער זיי,
אויך ניט קיין שום היץ; וואָרים דאָס לעמלע, וואָס איז אין דער
17 מיט פון דעם כיסא־הכבוד, וועט זיין זייער פאַסטוך, און וועט זיי
פירן צו קוואַלן פון לעבעדיק וואַסער; און גאָט וועט אָפווישן
יעדע טרער פון זייערע אויגן.

ח און בעת ער האָט געעפנט די זיבנעטע חתימה, איז געקומען
אַ שטילקייט אין הימל אַרום דעם משך פון אַ האַלבער שָעה.
2 און איך האָב געזען די זיבן מַלאָכים, וואָס שטייען פאַר גאָט;
3 און עס איז זיי געגעבן געוואָרן זיבן שופרות. און אַן אַנדערער
מַלאָך איז געקומען און איז געשטאַנען בײַ דעם מזבח, און ער
האָט געהאַט אַ גילדענע פיַערפאַן; און עס איז אים געגעבן
געוואָרן אַ סַך קטורת, כדי ער זאָל עס צוגעבן צו די תפילות
פון אַלע קדושים אויף דעם גילדענעם מזבח, וואָס איז געווען
4 פאַר דעם כיסא־הכבוד; און דער רויך פון דעם קטורת מיט
די תפילות פון די קדושים זענען אַרויפגעגאַנגען פאַר גאָט פון
5 דעם מַלאָכם האַנט. און דער מַלאָך האָט גענומען די פיַערפאַן,
און ער האָט זי אָנגעפילט מיט דעם פייער פון דעם מזבח,
און זי אַ וואָרף געטאָן אויף דער ערד; און סע זענען געקומען
6 דונערן, און קולות, און בליצן, און אַן ערדציטערניש. און די זיבן
מַלאָכים, וואָס האָבן געהאַט די זיבן שופרות, האָבן זיך מכין
7 געווען צו בלאָזן. און דער ערשטער האָט געבלאָזן: און עס
איז געקומען האָגל און פייער, אויסגעמישט מיט בלוט, און זיי
זענען געוואָרפן געוואָרן אויף דער ערד. און אַ דריטער טייל פון
דער ערד איז פאַרברענט געוואָרן, און אַ דריטער טייל פון די
ביימער איז פאַרברענט געוואָרן, און דאָס גאַנצע גרינע גראָז איז
פאַרברענט געוואָרן. 8 און דער צווייטער מַלאָך האָט געבלאָזן:
און עס איז געווען ווי אַ גרויסער באַרג, וואָס ברענט מיט פייער,
וואָלט אַרײַנגעוואָרפן געוואָרן אין ַים אַריין; און אַ דריטער טייל
9 פון דעם ַים איז געוואָרן בלוט. און עס איז געשטאָרבן אַ דריטער

טייל פון די לעבעדיקע באַשעפענישן אין ים, און אַ דריטער טייל
10 פון די שיפן איז צעשטערט געוואָרן. און דער דריטער מלאך
האָט געבלאָזן: און אַ גרויסער שטערן איז געפאַלן פון הימל,
וואָס האָט געברענט ווי אַ פאַקל, און ער איז געפאַלן אויף דעם
11 דריטן טייל פון די טייכן און אויף די קוואַלן וואַסער. און דער
נאָמען פון דעם שטערן ווערט אָנגערופן ווערמוט; און אַ דריטער
טייל פון די וואַסערן איז געוואָרן ווערמוט; און אַ סך מענטשן
זענען געשטאָרבן פון די וואַסערן, מחמת זיי זענען געמאַכט
12 געוואָרן ביטער. און דער פערטער מלאך האָט געבלאָזן: און אַ
דריטער טייל פון דער זון האָט געקריגט אַ זעץ, און אַ דריטער
טייל פון דער לבנה, און אַ דריטער טייל פון די שטערן, כדי דער
דריטער טייל פון זיי זאָל פאַרפינצטערט ווערן, און דער טאָג
זאָל ניט שיינען אין זיין דריטן טייל, און די נאַכט אויף דעם זעלבן
13 אופן. און איך האָב געזען, און איך האָב געהערט אַן אָדלער
פליגן אין מיטן הימל, און זאָגן מיט אַ הויך קול: ווייַ, ווייַ, ווייַ צו
די, וואָס וואוינען אויף דער ערד, פונוועגן די אַנדערע קולות פון
דעם שופר פון די דריי מלאָכים, וואָס דאַרפן נאָך בלאָזן.

ט 1 און דער פינפטער מלאך האָט געבלאָזן: און איך האָב געזען
פאַלן אַ שטערן פון הימל צו דער ערד; און עם איז אים געגעבן
2 געוואָרן דער שליסל פון דער שאַכטע פון דעם תהום. און
ער האָט געעפנט די שאַכטע פון דעם תהום: און עם איז
אַרויפגעגאַנגען אַ רויך פון דער שאַכטע, ווי דער רויך פון
אַ גרויסן אויוון; און די זון און די לופט זענען פאַרפינצטערט
3 געוואָרן דורך דעם רויך פון דער שאַכטע. און פון דעם רויך
זענען אַרויסגעקומען היישעריקן אויף דער ערד, און זיי איז
געגעבן געוואָרן מאַכט, ווי סע האָבן מאַכט די עקדישן פון דער
4 ערד. און עם איז זיי אָנגעזאָגט געוואָרן, אַז זיי זאָלן ניט שעדיקן
דאָס גראָז פון דער ערד, אויך ניט קיין שום גרינס, אויך ניט
קיין שום בוים, נייערט נאָר אַזויניע מענטשן, וואָס האָבן ניט דעם
5 חותם פון גאָט אויף זייערע שטערנס. און עם איז זיי געגעבן

געווָארן, אַז זיי זאָלן זיי ניט טייטן, נייערט אַז זיי זאָלן געפּיניקט
ווערן פינף חֳדָשים; אוּן זייער פּיניקונג איז געווען ווי די פּיניקונג
6 פון אַן עקדיש, בעת ער שטעכט אַ מענטשן. אוּן אין יענע טעג
וועלן די מענטשן זוכן דעם טויט, אוּן וועלן אים באַיאָגן ניט
געפינען; אוּן זיי וועלן באַגערן צו שטאַרבן, אוּן דער טויט וועט
7 פון זיי אַנטרינען. אוּן דאָס אויסזען פון די הײַשעריקן איז געווען
ענלעך צו פערד אָנגעבריים צו מִלחָמה; אוּן אויף זייערע קעפּ,
ווי סע וואָלטן געווען קרוינען ענלעך צו גאָלד, אוּן זייערע פָּנימער
8 זענען געווען ווי פָּנימער פון מענטשן. אוּן זיי האָבן געהאַט האָר
ווי די האָר פון ווייבער, אוּן זייערע ציין זענען געווען ווי די ציין
9 פון לייבן. אוּן זיי האָבן געהאַט פּאַנצערם ווי דאָס וואָלטן געווען
פּאַנצערם פון אייזן, אוּן דער רויש פון זייערע פלי־גל איז געווען ווי
דער רויש פון רײַטווענגן מיט אַ סַך פערד, וואָס יאָגן אין מִלחָמה.
10 אוּן זיי האָבן ווײַדלען ענלעך צו עקדעשן, אוּן שטעכערם; אוּן
אין זייערע ווײַדלען איז זייער מאַכט צו שעדיקן מענטשן פינף
11 חֳדָשים. זיי האָבן געהאַט איבער זיך פאַר אַ מֶלך דעם מַלאַך
פון דעם תהום; זיין נאָמען אויף לָשון־קוֹדֶש איז אַבַדון, אוּן אין
12 דעם גריכישן לָשון האָט ער געהאַט דעם נאָמען אַפּאָלִיאָן. דער
ערשטער ווויטיק איז אַריבער; זע, סע קומען נאָך צוויי ווייטיקן
13 נאָכדעם. אוּן דער זעקסטער מַלאַך האָט געבלאָזן, אוּן איך האָב
געהערט אַ קול פון צוויישן די פיר הערנער פון דעם גילדענעם
14 מִזבֵחַ, וואָס איז פאַר גאָט, זאָגן צו דעם זעקסטן מַלאַך, וואָס
האָט געהאַט דעם שופר: בינד אויף די פיר מַלאָכים, וואָס זענען
15 געבונדן ביי דעם גרויסן טייך פְּרָת. אוּן די פיר מַלאָכים זענען
אויפגעבונדן געווָארן, וואָס זענען אָנגעבריים געווָארן אויף דער
שָעה אוּן טאָג אוּן חודש אוּן יאָר, כדי זיי זאָלן טייטן דעם דריטן
16 טייל מענטשן. אוּן די צאָל פון די חַיָלות פון רײַטערם איז געווען
צוויימאָל צען טויזנט מאָל צען טויזנט; איך האָב געהערט זייער
17 צָל. אוּן אַזוי האָב איך געזען די פערד אין דער זעאונג, אוּן די,
וואָס זענען אויף זיי געזעסן: זיי האָבן געהאַט פּאַנצערם ווי פון

פייער און פון תכלית און פון שוועבל: און די קעף פון די פערד
זענען ווי די קעף פון לייבן, און פון זייערע מילער גייט אַרויס
18 פייער און רויך און שוועבל. דורך די דאָזיקע דריי מַכות איז
אַ דריטער טייל מענטשן געטייט געוואָרן, דורך דעם פייער און
דעם רויך און דעם שוועבל, וואָס זענען אַרויסגעקומען פֿן זייערע
19 מילער. וואָרים דער כּוח פון די פערד איז אין זייער מויל און
אין זייערע ווידל; וואָרים זייערע ווידל זענען ענלעך צו שלאַנגען,
20 און האָבן קעף, און מיט זיי באַשעדיקן זיי. און די איבעריקע
מענטשן, וואָס זענען ניט געטייט געוואָרן דורך די דאָזיקע מַכות,
האָבן ניט קיין תשובה געטאָן אויף די מַעשׂים פון זייערע הענט,
אַז זיי זאָלן זיך ניט בוקן צו בייזע גיימטער און צו אָפּגעטער פון
גאָלד, און פון זילבער, און פון קופּער, און פון שטיין, און פון
21 האָלץ, וואָס קענען ניט זען, ניט הערן, ניט גיין; און זיי האָבן
ניט קיין תשובה געטאָן אויף זייערע רצחות, ניט אויף זייער
כּישופמאַכן, ניט אויף זייער זנות, ניט אויף זייערע גנבֿות.

י און איך האָב געזען אַן אַנדערן שטאַרקן מַלאָך אַראָפּנידערן פון
הימל, אָנגעטאָן מיט אַ וואָלקן; און דער רעגנבויגן איז געווען
אויף זיין קאָפּ, און זיין פּנים איז געווען ווי די זון, און זיינע פֿים ווי
2 זיילן פון פייער; און ער האָט געהאַט אין זיין האַנט אַ קליין אָפּן
ספֿר. און ער האָט געשטעלט זיין רעכטן פֿום אויף דעם ים, און
3 זיין לינקן אויף דער ערד, און ער האָט געשריגן מיט אַ הויך קול,
ווי סע ברילט אַ לייב. און בעת ער האָט געשריגן, האָבן די
4 זיבן דונערן אַרויסגעלאָזן זייערע קולות. און בעת די זיבן דונערן
האָבן אַרויסגעלאָזן זייערע קולות, בין איך געווען אָנגעבּרייט
צו שרייבן; און איך האָב געהערט אַ קול פון הימל זאָגן:
פאַרחַתמע די זאַכן, וואָס די זיבן דונערן האָבן אַרויסגערעדט, און
5 פאַרשרייב זיי ניט. און דער מַלאָך, וואָס איך האָב געזען שטיין
אויף דעם ים און אויף דער ערד, האָט אויפגעהויבן זיין רעכטע
6 האַנט צום הימל, און האָט געשוואוירן ביי דעם, וואָס לעבט
אייביק און אייביק, וואָס האָט באַשאַפן דעם הימל און די זאַכן,

וואָם זענען דרינען, אוּן די ערד אוּן די זאַכן, וואָם זענען דרינען,
אוּן דעם יַם אוּן די זאַכן, וואָם זענען דרינען, אַז סע וועט מער ניט
זיין קיין צייט, נייערט אין די טעג פון דעם קול פון דעם זיבעטן 7
מַלאָך, בעת ער וועט זיין אָנגעבריים צו בלאָזן, דעמאָלט וועט
פאַרענדיקט ווערן דער סוד פון גאָט, לויט ווי ער האָט אָנגעזאָגט
צו זיינע קעכט, די נביאים. אוּן דאָם קול, וואָם איך האָב געהערט 8
פון הימל, האָט ווידער גערעדט מיט מיר, אוּן געזאָגט: גיי, נעם
דאָם סֵפֶר, וואָם איז אָפן אין דער האַנט פון דעם מַלאָך, וואָם
שטייט אויף דעם יַם אוּן אויף דער ערד. אוּן איך בין געגאַנגען 9
צום מַלאָך, אוּן האָב אים געזאָגט, אַז ער זאָל מיר געבן דאָם
סֵפֶרל. האָט ער צו מיר געזאָגט: נעם עם אוּן עם עם אויף,
אוּן סע וועט מאַכן ביטער דיין בויך, נאָר אין דיין מויל וועט עם
זיין זים ווי האָניק. אוּן איך האָב גענומען דאָם סֵפֶרל פון דעם 10
מַלאָכם האַנט אוּן האָב עם אויפגעגעסן, אוּן עם איז געווען אין
מיין מויל זים ווי האָניק; אוּן אַז איך האָב עם אויפגעגעסן, איז מיין
בויך געוואָרן ביטער. אוּן מע האָט צו מיר געזאָגט: דו מוזט 11
ווידער אַמאָל נביאות זאָגן איבער אַ סַך אומות, אוּן פעלקער, אוּן
לשונות, אוּן מלָכים.

אוּן מע האָט מיר געגעבן אַ רוירשטעקל, ענלעך צו אַ רוט, אוּן יא
געזאָגט: שטיי אויף, אוּן מעסט דעם הֵיכל פון גאָט, אוּן דעם
מִזבֵּחַ, אוּן די, וואָם דינען דערין. אוּן דעם פאָרהויף, וואָם איז 2
אין דרויסן פון דעם הֵיכל, לאָז אוים אוּן מעסט אים ניט, ווארים
ער איז געגעבן געוואָרן פאַר די גויים, אוּן זיי וועלן צעטרעטן
די הייליקע שטאָט צוויי אוּן פערציק חֳדָשים. אוּן איך וועל 3
מאַכן מיינע צוויי עֵדות, אַז זיי זאָלן נביאות זאָגן טויזנט צוויי
הונדערט אוּן זעכציק טעג, אָנגעטאָן אין זעק. די דאָזיקע זענען
די צוויי אייֵלבערטבוימער אוּן די צוויי מנורות, וואָם שטייען
פאַר דעם רִבונו־של־עולם. אוּן אויב עמיצער באַגערט זיי צו 5
שעדיקן, גייט אַ פייער אַרוים פון זייער מויל אוּן פאַרצערט
זייערע פיינט; אוּן אויב עמיצער וועט באַגערן זיי צו שעדיקן,

6 מוז ער אויף דעם דאָזיקן אופן געטייט ווערן. די דאָזיקע האָבן
די מאַכט צו פאַרשלוסן דעם הימל, אַז סע זאָל ניט רעגענען
אין די טעג פון זייער נבֿיאות זאָגן; און זיי האָבן מאַכט איבער
די וואַסערן, זיי צו פאַרקערן אין בלוט, און צו שלאָגן די ערד
7 מיט יעדער מַכּה, אַזוי אָפט וו זיי ווילן נאָר. און אַז זיי וועלן
האָבן פאַרענדיקט זייער עדות זאָגן, וועט די חַיה, וואָס קומט
אַרויף פון דעם תהום, פאַרפירן מיט זיי מלחמה, און זיי מנצחַ
8 זיין און זיי טייטן. און זייערע טויטע לייַבער וועלן ליגן אין די
גאַסן פון דער גרויסער שטאָט, וואָס ווערט גיסטיק אָנגערופן
סדום און מצרַים, וואו אויך זייער האַר איז געקרייציקט געוואָרן.
9 און פון צוויישן די אומות, און שבָטים, און לשונות, און פעלקער,
קוקט מען אויף זייערע טויטע לייַבער דריי און אַ האַלב טעג,
און זיי לאָזן ניט, אַז זייערע טויטע לייַבער זאָלן אַרײַנגעלייגט
10 ווערן אין אַ קֶבר. און די, וואָס וואוינען אויף דער ערד, זענען זיך
משמֵחַ איבער זיי און מאַכן זיך לוסטיק, און זיי וועלן שיקן אייניער
דעם אַנדערן מַתָּנות, מחמת די דאָזיקע צוויי נבֿיאים האָבן
11 געפּיניקט די, וואָס וואוינען אויף דער ערד. און נאָך די דריי און
אַ האַלב טעג איז דער לעבנס־אָטעם פון גאָט אַרײַנגעגאַנגען
אין זיי, און זיי זענען געשטאַנען אויף זייערע פֿיס, און גרויס
12 אֵימה איז געפאַלן אויף די, וואָס האָבן זיי אָנגעקוקט. און זיי
האָבן געהערט אַ הויך קול פון הימל זאָגן צו זיי: קומט אַרויף
אַהער׳ און זיי זענען אַרויף אויף דעם וואָלקן אין הימל אַריין, און
13 זייערע שׂונאים האָבן זיי אָנגעקוקט. און אין יענער שָעה איז
געווען אַ גרויסע ערד־ציטערניש, און אַ צענטער טייל פון דער
שטאָט איז אײַנגעפאַלן, און סע זענען געהרגעט געוואָרן אין דער
ערדציטערניש זיבן טויזנט פאַרשוינען: און די איבעריקע זענען
דערשראָקן געוואָרן און האָבן אָפּגעגעבן כָּבוד צו דעם גאָט פון
14 הימל. דער צווייטער וויטיק איז אַריבער; זע, דער דריטער
15 וויטיק קומט באַלד אָן. און דער זיבעטער מַלאך האָט געבלאָזן,
און עס זענען געקומען הויכע קולות אין הימל, אַזוי צו זאָגן: דאָס

מַלכות פון דער וועלט איז געוואָרן דאָס מַלכות פון אונדזער האַר און פון זיין מָשיחַ; און ער וועט קעניגן אויף אייביק און
16 אייביק. און די פיר און צוואַנציק זקֵנים, וואָס זיצן פאַר גאָט אויף זייערע טראָנען, זענען געפאַלן אויף זייערע פָּנימער און האָבן זיך
17 געבוקט צו גאָט, און געזאָגט: מיר דאַנקען דיר, אָ האַר גאָט, דו אַלמעכטיקער, וואָס ביסט און וואָס ביסט געווען, מַחמת דו
18 האָסט גענומען דיין גרויסע מאַכט און האָסט געטאָן קעניגן. און די גויים האָבן געצערנט, און געקומען איז דיין גרימצאָרן, און די צייט פון די מֵתים, געמִשפּט צו ווערן, און צו געבן דעם שׂכַר צו דיינע קנעכט, די נביאים, און צו די קדושים, און צו די, וואָס האָבן מורא פאַר דיין נאָמען, די קלייניע און די גרויסע, און צו
19 פאַרדאַרבן די, וואָס פאַרדאַרבן די ערד. און עס איז געעפנט געוואָרן דער הֵיכל פון גאָט אין הימל, און עס איז געזען געוואָרן אין זיין הֵיכל דער אֲרון־הַברית; און סע זענען געקומען בליצן, און קולות, און דונערן, און אַן ערדציטערניש, און אַ גרויסער האָגל.

יב 1 און אַ גרויסער צייכן איז געזען געוואָרן אין הימל: אַ ווייב, אָנגעטאָן מיט דער זון, און די לבָנה אונטער אירע פיס, און אויף
2 איר קאָפּ אַ קרוין פון צוועלף שטערן. און זי איז געווען אין טראָגן, און זי האָט געשריגן אין וויען, און אין פיין פון געווינען.
3 און עס איז געזען געוואָרן אַן אַנדער צייכן אין הימל: זע, אַ גרויסער, רויטער לינדן־וואָרעם מיט זיבן קעפּ און צען הערנער,
4 און אויף איר קאָפּ זיבן דיאדעמס. און איר ווידל ציט דעם דריטן טייל פון די שטערן פון הימל און ווארפט זיי צו דער ערד; און דער לינדן־וואָרעם שטייט פאַר דעם ווייב, וואָס דאַרף געווינען,
5 כדי זי זאָל פאַרשלינגען איר קינד, בעת זי וועט געווינען. און זי האָט געוואונען אַ בֵּן־זָכר, וואָס וועט הערשן איבער אַלע גויים מיט אַ רוט פון אייזן; און איר קינד איז אַרויפגענומען
6 געוואָרן צו גאָט און צו זיין כיסא־הקבוד. און דאָס ווייב איז אַנטרונען אין דער מִדבר אַריין, וואו זי האָט געהאַט אַן אָרט,

אָנגעבריט פון גאָט, כדי מע זאָל זי דאָרט דערנערן טויזנט צוויי
7 הונדערט און זעכציק טעג. און אין הימל איז געווען מלחמה:
מיכאל און זיינע מלאָכים האָבן מלחמה געהאַלטן מיט דעם
לינדן־וואָרעם; און דער לינדן־וואָרעם און זיינע מלאָכים האָבן
8 מלחמה געהאַלטן, און זיי האָבן ניט גובר געווען, און זייער אָרט
9 איז אויך מער ניט געווען צוּ גענפינען אין הימל. און דער גרויסער
לינדן־וואָרעם איז אַראָפּגעוואָרפן געוואָרן, דער נָחָש־הַקַדמוני,
וואָס ווערט אָנגערופן שׂטן און שָׂטָן, וואָס פאַרפירט די גאַנצע
וועלט; ער איז אַראָפּגעוואָרפן געוואָרן צוּ דער ערד, און זיינע
10 מלאָכים זענען אַראָפּגעוואָרפן געוואָרן מיט אים. און איך האָב
געהערט אַ הויך קול אין הימל זאָגן: איצט איז געקומען די
ישועה, און די מאַכט, און דאָס מלכות פון אונדזער גאָט, און די
ממשלה פון זיין משיחַ; וואָרים דער באַשולדיקער פון אונדזערע
ברידער, וואָס באַשולדיקט זיי פאַר אונדזער גאָט טאָג און
11 נאַכט, איז אַראָפּגעוואָרפן געוואָרן; און זיי האָבן אים מנצח
געווען, דורך דעם בלוט פון דעם לעמעלע, און דורך דעם וואָרט
פון זייער עדות זאָגן, און זיי האָבן ניט ליב געהאַט זייער לעבן
12 ביז צום טויט. דעריבער פרייט אייך, אָ הימלען, און איר וואָס
וואוינט אין זיי, וויי צוּ דער ערד און צוּ דעם ים, וואָרים דער
טייוול האָט אַראָפּגענידערט צוּ אייך מיט גרוים גרימצאָרן, ווייל
13 ער וויסט, אַז ער האָט נאָר אַ קורצע צייט, און בעת דער
לינדן־וואָרעם האָט געזען, אַז ער איז אַראָפּגעוואָרפן געוואָרן צוּ
דער ערד, האָט ער נאָכגעיאָגט דאָס וויב, וואָס האָט געבוירן
14 דעם בֵּן־זָכר. און עם איז געגעבן געוואָרן דעם וויב די צוויי
פליגל פון דעם גרויסן אָדלער, כדי זי זאָל קענען פליען צוּ
איר אָרט אין דער מדבר אַריין, וואוּ זי ווערט געפֿערט אויף אַ
צייט, און צייטן, און אַ האַלבע צייט, וויט פון דעם פָּנים פון
15 דער שלאַנג. און די שלאַנג האָט אַרויסגעלאָזט פון איר מויל
וואַסער נאָך דעם וויב וויו אַ שטראָם, כדי זי זאָל אַוועקגעטראָגן
16 ווערן פון דעם שטראָם. און די ערד האָט געהאָלפֿן דעם וויב,

און די ערד האָט געעפנט איר מויל און האָט פאַרשלונגען דעם
שטראָם, וואָס דער לינדן־וואָרעם האָט אַרויסגעלאָזט פון איר
מויל. און דער לינדן־וואָרעם האָט געצערנט אויף דעם וויב, 17
און איז אַוועקגעגאַנגען מלחמה צו האַלטן מיט די איבעריקע פון
איר זאָמען, וואָס היטן אָף די מצוות פון גאָט און האַלטן דאָס
עדות פון ישוען.

יג און איך בין געשטאַנען אויף דעם זאַמד פון דעם ים. און
איך האָב געזען א חיה אַרויפקומען פון דעם ים, וואָס האָט
געהאַט צען הערנער און זיבן קעף, און אויף אירע הערנער צען
2 דיאַדעמס, און אויף אירע קעף נעמען פון חילול־השם. און די
חיה, וואָס איך האָב געזען, איז געווען ענלעך צו א לעמפערט,
און אירע פיס זענען געווען ווי פון א בער, און איר מויל, ווי
דאָס מויל פון א לייב. און דער לינדן־וואָרעם האָט איר געגעבן
3 אירע גבורה און איר טראָן און גרויס געוועלטיקונג. און איך
האָב געזען איינעם פון אירע קעף, ווי ער וואָלט דערשלאָגן
געווארן צום טויט, און זיין טויטקלאַף איז געהיילט געווארן.
און די גאַנצע ערד איז נשתומם געווארן איבער דער חיה,
4 און זיי האָבן זיך געבוקט צו דעם לינדן־וואָרעם, מחמת ער
האָט געגעבן זיין געוועלטיקונג צו דער חיה; און זיי האָבן זיך
געבוקט צו דער חיה, אַזוי צו זאָגן: וער איז גלייך צו דער
חיה? און וער איז ביכולת מיט איר מלחמה צו האַלטן?
5 און עם איז איר געגעבן געווארן א מויל צו רעדן גרויס זאַכן
און חילולי־השם; און עם איז איר געגעבן געווארן שליטה צו
6 געווערן צוויי און פערציק חדשים. און זי האָט געעפנט איר מויל
מיט חילולי־השם, צו לעסטערן זיין נאָמען און זיין משכן, און די,
7 וואָס וואוינען אין הימל. און עם איז איר געגעבן געווארן צו
פאַרפירן מלחמה מיט די קדושים, און זיי מנצח צו זיין; און עם
איז איר געגעבן געווארן רשות איבער יעדן שבט און פאָלק און
8 לשון און אומה. און אַלע, וואָס וואוינען אויף דער ערד, וועלן
איר דינען, יעדער איינער, וואָס זיין נאָמען איז ניט פאַרשריבן
אין

אין דעם ספֿר־החיים פון דעם לעמעלע, וואָס איז געשאָבטן
9 געוואָרן זינט די שת־ימי־בראשית. אויב עמיצער האָט אַן אויער,
10 זאָל ער הערן: אויב עמיצער איז פאַר געפאַנגענשאַפֿט, אין
געפאַנגענשאַפֿט גייט ער; אויב עמיצער וועט הרגענען מיט דער
שווערד, מוז ער מיט דער שווערד געהרגעט ווערן. אָט דאָ איז
11 די געדולדיקייט און די אֱמונה פון די קדושים. און איך האָב געזען
אַן אַנדערע חיה אַרויפקומען פון דער ערד; און זי האָט געהאַט
צוויי הערנער, ענלעך צוו אַ לעמעלע, און זי האָט גערעדט ווי אַ
12 לינדן־וואָרעם. און זי האָט אויסגענוצט די גאַנצע געוועלטיקונג
פון דער ערשטער חיה אין איר אָנגעזיכט. און זי מאַכט די ערד
און די, וואָס וואוינען דערין, צוו דינען דער ערשטער חיה, וואָס
13 איר טויט־קלאַפֿ איז געהיילט געוואָרן; און זי טוט גרויסע נסים,
און מאַכט אַפילו פייער אַראָפנידערן פון הימל אויף דער ערד
14 פאַר די מענטשן. און זי פאַרפירט די, וואָס וואוינען אויף דער
ערד, דורך די נסים, וואָס זענען איר געגעבן געוואָרן צוו טאָן פאַר
דער חיה, בעת זי זאָגט צוו די, וואָס וואוינען אויף דער ערד, אַז זיי
זאָלן מאַכן אַן איקאָנע דער חיה, וואָס האָט די שלאָג פון דער
15 שווערד און האָט געלעבט. און עס איז איר געגעבן געוואָרן צוו
געבן אָטעם דער איקאָנע פון דער חיה, כדי די איקאָנע פון דער
חיה זאָל רעדן, און זאָל מאַכן, אַז ווער סע וועלן ניט דינען דער
16 איקאָנע פון דער חיה, זאָלן געטייט ווערן. און זי מאַכט אַלע,
סיי די קליינע און די גרויסע, סיי די רייכע און די אָרעמע, סיי
די פרייע און די פאַרשקלאַפֿטע, אַז סע זאָל זיי געגעבן ווערן
אַ צייכן אויף זייער רעכטער האַנט, אָדער אויף זייער שטערן,
17 און אַז קיינער זאָל ניט קענען קויפן אָדער פאַרקויפן, הוץ דער,
וואָס האָט דעם צייכן, דאָס הייסט, דעם נאָמען פון דער חיה,
18 אָדער די צאָל פון איר נאָמען. דאָ איז חכמה: דער, וואָס האָט
פאַרשטענדעניש, זאָל באַרעכענען די צאָל פון דער חיה: וואָרים
עס איז די צאָל פון אַ מענטשן: און איר צאָל איז זעקס הונדערט
זעקס און זעכציק.

יד און איך האָב געזען, ערשט דאָס לעמעלע שטייט אויף דעם
בארג ציון, און מיט אים הונדערט פיר און פערציק טויזנט, וואָס
האָבן זיין נאָמען און דעם נאָמען פון זיין פאָטער אָנגעשריבן אויף
זייערע שטערנס. 2 און איך האָב געהערט אַ קול פון הימל, ווי
דאָס קול פון אַ סַך וואַסערן, און ווי דאָס קול פון אַ שטאַרקן
דונער; און דאָס קול, וואָס איך האָב געהערט, איז געווען ווי דאָס
קול פון האַרפנשפילער, 3 וואָס שפילן אויף זייערע האַרפן. און
זיי זינגען אַ ניים שיר פאַר דעם כִּסא־הכבוד און פאַר די פיר
חַיות און די זקֵנים. און קיינער האָט זיך ניט געקענט אויסלערנען
דעם שיר, אַחוץ די הונדערט פיר און פערציק טויזנט, וואָס זענען
אויסגעקויפט געווארן פון דער ערד. 4 די דאָזיקע זענען עם, וואָס
זענען ניט פאַראומריניקט געווארן מיט ווייבער, וואָרים זיי זענען
אזוי ווי יונגפרויען. די דאָזיקע זענען עם, וואָס גייען נאָך דעם
לעמעלע, וואוהין נאָר סע גייט. די דאָזיקע זענען אויסגעקויפט
געווארן פון צווישן מענטשן, ווי בכורים פאַר גאָט און פאַר דעם
לעמעלע. 5 און אין זייער מויל איז ניט געפונען געווארן קיין ליגן,
וואָרים זיי זענען אָן אַ מום. 6 און איך האָב געזען אַן אַנדערן
מַלאך פליען אין מיטן הימל, וואָס האָט געהאַט אייביק גוטע
בשׂורות אָנצוזאָגן פאַר די, וואָס וואוינען אויף דער ערד, און
פאַר יעדער אומה, און שֵבָט, און לָשון, און פאָלק. 7 און ער
האָט געזאָגט מיט אַ הויך קול: האָט מורא פאַר גאָט, און גיט
אים אָף כָּבוד, וואָרים די שָעה פון זיין מִשפט האָט געענעמט;
און דינט דעם בורא פון הימל און ערד, דעם יַם און די קוואַלן
וואַסער. 8 און אַן אַנדערער, אַ צווייטער מַלאך איז נאָכגעקומען,
וואָס האָט געזאָגט: געפאַלן, געפאַלן איז בָּבֶל די גרויסע, וואָס
האָט געמאַכט אַלע אומות אָנטרינקען מיט דעם וויין פון דעם
גרימצארן פון איר זנות. 9 און אַן אַנדערער מַלאך, אַ דריטער, איז
נאָכגעקומען נאָך זיי, וואָס האָט געזאָגט מיט אַ הויך קול: אויב
עמיצער דינט דער חַיה און איר אִיקאָנע, און באַקומט אַ צייכן
אויף זיין שטערן, אָדער אויף זיין האַנט, 10 וועט ער אויך טרינקען

פון דעם וויין פון גאָטס גרימצאָרן, וואָס איז אויסגעגאָסן, ניט
געמישט אין דעם בעכער פון זיין צאָרן; אוּן ער וועט געפיניקט
ווערן מיט פייער אוּן שוועבל אין דעם אָנגעזיכט פון די הייליקע
11 מַלאָכים, אוּן אין דעם אָנגעזיכט פון דעם לעמעלע. אוּן דער
רויך פון זייער פיניקונג גייט אַרויף לעולמי־עולמים; אוּן די,
וואָס דינען דער חַיה אוּן איר איקאָנע, האָבן ניט קיין רו טאָג אוּן
12 נאַכט, אוּן ווער סע נעמט אָן דעם צייכן פון איר נאָמען. דאָ איז
די געדולדיקייט פון די הייליקע, די, וואָס היטן די מִצוות פון גאָט
13 אוּן די אֱמונה פון ־ישוּעַן. אוּן איך האָב געהערט אַ קול פון הימל,
אַזוי צו זאָגן: שרייב: וואויל איז די טויטע, וואָס שטאַרבן אין
דעם האַר פון איצטמאָל אָן. יאָ, זאָגט דער גייסט, כדי זיי זאָלן
רוען פון זייערע מיאונגען; וואָרים זייערע מַעשׂים גייען נאָך מיט
14 זיי. אוּן איך האָב געזען, ערשט אַ וויסער וואָלקן, אוּן אויף דעם
וואָלקן האָב איך געזען זיצן איינעם ענלעך צו אַ בֶּן־אָדָם, וואָס
האָט געהאַט אויף זיין קאָפּ אַ גילדענע קרוין, אוּן אין זיין האַנט אַ
15 שאַרף שניידמעסער. אוּן אַן אַנדערער מַלאָך איז אַרויסגעקומען
פון דעם הֵיכל, אוּן האָט געשריגן מיט אַ הויך קול צו דעם, וואָס
איז געזעסן אויף דעם וואָלקן: שיק אַרויס דיין שניידמעסער אוּן
שניידּ; וואָרים די שָׁעה פון שניט האָט גענעענט, וואָרים דער
16 שניט פון דער ערד איז צייטיק. אוּן דער, וואָס איז געזעסן
אויף דעם וואָלקן, האָט אַ וואָרף געטאָן זיין שניידמעסער אויף
17 דער ערד, אוּן די ערד איז געשניטן געוואָרן. אוּן אַן אַנדערער
מַלאָך איז אַרויסגעקומען פון דעם הֵיכל אין הימל, אוּן אויך
18 ער האָט געהאַט אַ שאַרף שניידמעסער. אוּן אַן אַנדערער
מַלאָך איז אַרויסגעקומען פון דעם מִזבֵּחַ, דער, וואָס האָט געהאַט
שלִיטה איבער פייער; אוּן ער האָט גערופן מיט אַ הויך קול
צו דעם, וואָס האָט געהאַט דאָס שאַרפע שניידמעסער, אַזוי צו
זאָגן: שיק אַרויס דיין שאַרף שניידמעסער אוּן זאַמל צוזויף
די הענגלעך פון די ווינשטאָקן אויף דער ערד, וואָרים אירע
19 ווינטרויבן זענען אינגאַנצן צייטיק. אוּן דער מַלאָך האָט אַ וואָרף

געטאָן זיין שניידמעסער צו דער ערד און האָט אײַנגעזאַמלט
דעם ווײַנשטאָק פון דער ערד, און האָט אים אַרײַנגעוואָרפן
אין דעם גרויסן ווײַנקעלטער פון גאָטס גרימצאָרן. 20 און דער
ווײַנקעלטער איז געטרעטן געוואָרן אויסער דער שטאָט, און עס
איז אַרויסגעקומען בלוט פון דעם ווײַנקעלטער, ביז צו די צוימען
פון די פערד, אַזוי ווייט ווי טויזנט זעקס הונדערט אַקער.
15 1 און איך האָב געזען אַן אַנדערן צייכן אין הימל, גרויס און טו
וואונדערלעך: זיבן מַלאָכים, וואָס האָבן געהאַט די זיבן לעצטע
מַכות, וואָרים מיט זיי ווערט פאַרענדיקט דער גרימצאָרן פון
2 גאָט. און איך האָב געזען ווי סע וואָלט געווען אַ ים פון גלאָז,
אויסגעמישט מיט פייער; און די, וואָס האָבן גובר געווען די חַיה,
און איר אִיקאָנע, און די צאָל פון איר נאָמען, שטייען בײַ דעם
3 ים פון גלאָז און האָבן האַרפן פון גאָט. און זיי זינגען דאָס
געזאַנג פון משהן, דעם קנעכט פון גאָט, און דאָס געזאַנג פון
דעם לעמעלע, אַזוי צו זאָגן: גרויס און וואונדערלעך זענען דיינע
מַעשׂים, אָ, יהוה אלהים, דו אַלמעכטיקער; רעכטפאַרטיק און
4 אֱמת זענען דיינע ווענג, דו מֶלך פון די אומות. ווער זאָל ניט מורא
האָבן, יהוה, און רימען דיין נאָמען? וואָרים נאָר דו אַליין ביסט
היליק; וואָרים אַלע אומות וועלן קומען און זיך בוקן פאַר דיר;
5 וואָרים דיינע גערעכטע מִשפָּטים זענען אַנטפלעקט געוואָרן. און
נאָכדעם האָב איך געזען, און עס איז געעפנט געוואָרן דער הֵיכל
6 פון דעם מִשכּן־הָעֵדות אין הימל; און סע זענען אַרויסגעקומען
פון דעם הֵיכל די זיבן מַלאָכים, וואָס האָבן געהאַט די זיבן מַכות,
אָנגעטאָן אין ריינער גלאַנצנדיקער ליַוונט, און זייערע ברוסטן
7 אַרומגעגורט מיט גילדענע גאַרטלען. און איינע פון די פיר חַיות
האָט געגעבן די זיבן מַלאָכים זיבן גילדענע בעקנס, פול מיט
8 דעם גרימצאָרן פון גאָט, וואָס לעבט לעולמי־עולמים. און דער
הֵיכל איז געוואָרן אָנגעפילט מיט רויך פון דער הערלעכקייט
פון גאָט און פון זיין מאַכט; און קיינער איז ניט געווען בְּיכולֶת
אַרײַנצוגיין אין דעם הֵיכל, ביז סע וועלן זיין אויסגעלאָזט די זיבן

מכות פון די זיבן מלאכים.

טז און איך האָב געהערט אַ הויך קול פון דעם היכל אַרויס זאָגן צו די זיבן מַלאָכים: גייט און גיסט אויס די זיבן בעקנס פון 2 דעם גרימצאָרן פון גאָט אויף דער ערד. און דער ערשטער איז געגאַנגען און האָט אויסגעגאָסן זיין בעקן אויף דער ערד: און עס איז געוואָרן אַ פאַרפעסטיקט און בייז געשווויר אויף די מענטשן, וואָס האָבן געהאַט דעם צייכן פון דער חַיה און וואָס 3 האָבן זיך געבוקט צו איר איקאָנע. און דער צווייטער האָט אויסגעגאָסן זיין בעקן אין דעם ים אַריין: און עס איז געוואָרן ווי דאָם בלוט פון אַ מֵת, און יעדעס לעבעדיקע באַשעפענישׂ, 4 וואָס איז געווען אין ים, איז געשטאָרבן. און דער דריטער האָט אויסגעגאָסן זיין בעקן אין די טייכן און אין די קוואַלן וואַסער: 5 און עס איז געוואָרן בלוט. און איך האָב געהערט דעם מַלאַך פון די וואַסערן זאָגן: רעכטפאַרטיק ביסטו, וואָס ביסט און ביסט געווען, די הייליקער, מַחמת דו האָסט אַזוי געמשפט; 6 וואָרים זיי האָבן פאַרגאָסן דאָם בלוט פון קדושים און נביאים, און בלוט האָסטו זיי געגעבן צו טרינקען; זיי זענען עס ווערט. 7 און איך האָב געהערט דעם מִזבֵּחַ זאָגן: יאָ, יהוה אלהים, די 8 אַלמעכטיקער, אֱמת און רעכטפאַרטיק זענען דיינע מִשפָּטים׳ און דער פערטער האָט אויסגעגאָסן זיין בעקן אויף דער זון: און עס 9 איז איר געגעבן געוואָרן צו ברענען מענטשן מיט פייער. און מענטשן זענען געברענט געוואָרן מיט גרויס היץ; און זיי האָבן געלעסטערט דעם נאָמען פון גאָט, וואָס האָט די מאַכט איבער די מַכות, און זיי האָבן ניט קיין תשובה געטאָן, אים אָפּצוגעבן 10 כָּבוד. און דער פינפטער האָט אויסגעגאָסן זיין בעקן אויף דעם טראָן פון דער חַיה: און איר מלוכה איז פאַרפינצטערט געוואָרן: און זיין האָבן צעבישן זייערע צונגען פון וויטיק, און זיי 11 האָבן געלעסטערט דעם גאָט פון הימל, צוליב זייערע וויטיקן און זייערע געשווירן, און זיי האָבן ניט קיין תשובה געטאָן אויף 12 זייערע מַעשׂים. און דער זעקסטער האָט אויסגעגאָסן זיין בעקן

אויף דעם גרויסן טייך פּרת׃ און זיין וואַסער איז אויסגעטרוקנט
געוואָרן, כדי אָנצוּבריטן דעם וועג פאַר די מלָכים פון דעם
13 זונאויפגאַנג. און איך האָב געזען אַרויסקומען פון דעם מויל פון
דעם לינדן־וואָרעם, און פון דעם מויל פון דער חַיה, און פון דעם
מויל פון דעם פאַלשן נָביא, דריי אומריינע גייסטער, ווי דאָם
14 וואָלטן געווען פרעש. וואָרים זיי זענען גייסטער פון רוחות, וואָס
טוען צייכנס, און וואָס גייען אַרויס צו די מלָכים פון דער גאַנצער
וועלט, כדי זיי איינצוואַמלען צו דער מלחָמה פון דעם גרויסן
15 טאָג פון גאָט, דעם אַלמעכטיקן. (זע, איך קום ווי אַ גַנב; וואויל
איז דעם, וואָס וואַכט, און וואָס היט זיינע מַלבושים, כדי ער זאָל
16 ניט גיין נאַקעט און מען זאָל ניט זען זיין שאַנד׳) און זיי האָבן זיי
פאַרזאַמלט אינאיינעם אין דעם אָרט, וואָס ווערט אָנגערופן אויף
17 לָשון־קוֹדש הַר־מגִדו. און דער זיבעטער האָט אויסגעגאָסן זיין
בעקן אין דער לופט׃ און עס איז אַרויסגעקומען אַ הויך קול פון
18 הֵיכל פון דעם כִּסא־הכָבוד, אַזוי צו זאָגן; עס איז געשען׳ און סע
זענען געווען בליצן און קולות און דונערן, און עס איז געווען אַ
גרויסע ערדציטערניש, אַזאַ ווי סאאיז נאָך ניט געווען, זינט סע
זענען מענטשן אויף דער ערד, אַזאַ גרויסע ערדציטערניש, אַזאַ
19 געוואַלטיקע. און די גרויסע שטאָט איז צעטיילט געוואָרן אין
דריי חַלָקים, און די שטעט פון די אומות זענען געפאַלן; און בָּבֶל,
די גרויסע, איז געדענקט געוואָרן פאַר גאָט, איר צו געבן דעם
20 בעכער וויין פון דעם גרים פון זיין צאָרן. און יעדע אינזל איז
21 אַנטרונען געוואָרן, און די בערג זענען ניט געפונען געוואָרן. און
אַ גרויסער האָגל, יעדער שטיין אַרום דער וואָג פון אַ צענטנער,
איז געפאַלן פון הימל אויף די מענטשן. און מענטשן האָבן
געלעסטערט גאָט, צוליב דער פלאָג פון דעם האָגל; וואָרים זיין
פלאָג איז געווען זייער גרויס.
יז און עס איז געקומען איינער פון די זיבן מַלאָכים, וואָס האָבן
גועהאַט די זיבן בעקנס, און האָט געערדט מיט מיר, אַזוי צו זאָגן;
קום אַהער, איך ווייל דיר וויזן דעם מִשפּט פון דער גרויסער

2 זונה, וואָס זיצט אויף אַ סַך וואַסערן, מיט וועמען די מלָכים פון
דער ערד האָבן מזַנה געווען, און די, וואָס באַוואוינען די ערד,
3 זענען גענאָרן שיכור מיר דעם וויין פון איר זנות. און ער האָט
מיך אין דעם גייסט אַוועקגעפירט אין אַ מִדבר אַריין, און איך
האָב געזען זיצן אַ וויב אויף אַ שאַרלעך־רויטער חַיה, פול מיט
נעמען פון לעסטערונג, און זי האָט געהאַט זיבן קעפ און צען
4 הערנער. און דאָס וויב איז געווען אָנגעטאָן אין פורפור און
שאַרלעך, און באַדעקט מיט גאָלד און איידלשטיינער און פערל,
און האָט געהאַט אין איר האַנט אַ גילדענעם בעכער, פול מיט
5 אומוערדיקייטן און אומריניקייט פון איר זנות; און אויף איר
שטערן איז געווען אָנגעשריבן אַ נאָמען, אַ סוד: בָּבֶל, די גרויסע,
די מוטער פון די זונות און פון די אומוערדיקייטן פון דער ערד.
6 און איך האָב געזען דאָס וויב שיכור מיט דעם בלוט פון די
קדושים און מיט דעם בלוט פון די עֵדות פון ישוען. און בעת
איך האָב זי געזען, האָב איך מיך געוואונדערט מיט אַ גרויס
7 וואונדער. און דער מַלאָך האָט צו מיר געזאָגט: פאַרוואָס
האָסטו דיך געוואונדערט? איך וועל דיר זאָגן דעם סוד פון דעם
וויב, און פון דער חַיה, וואָס טראָגט זי, וואָס האָט די זיבן קעפ
8 און די צען הערנער. די חַיה, וואָס דו האָסט געזען, איז געווען,
און איז ניט, און איז גרייט אַרויפצוקומען פון דעם תהום און גיין
צו פאַרדאַרבונג; און די, וואָס וואוינען אויף דער ערד, וועמען
נעמען זענען ניט פאַרשריבן געווארן אין דעם סֵפֶר־הַחַיים זינט
דער גרונטפעסטיקונג פון דער וועלט, וועלן זיך וואונדערן, בעת
זיי וועלן זען די חַיה, וויאַזוי זי איז געווען, און איז ניט, און וועט
9 ווידער קומען. דאָ איז דער זִן, וואָס האָט חָכמה: די זיבן
10 קעפ זענען זיבן בערג, אויף וועלכע דאָס וויב טוט זיצן; און
זיי זענען זיבן מלָכים: פינף זענען געפאַלן, איינער איז, דער
אַנדערער איז נאָך ניט געקומען; און בעת ער וועט קומען, וועט
11 ער פאַרבליַבן אַ קורצע צייט. און די חַיה, וואָס איז געווען, און
איז ניט, איז אַליין אויך אַן אַכטע, און איז פון די זיבן, און זי גייט
אין

אין פאַרדאַרבונג. און די צען הערנער, וואָס דו האָסט געזען,
12 זענען צען מלָכים, וואָס האָבן נאָך ניט באַקומען קיין מלוכה, זיי
קריגן אָבער געוועלטיקונג ווי מלָכים אויף אין שָעה, אינאיינעם
מיט דער חַיה. די דאָזיקע האָבן אין מַחשָבה, און זיי גיבן זייער
13 מאַכט און אויטאָריטעט דער חַיה; זיי וועלן מִלחָמה האַלטן מיט
14 דעם לעמעלע, און דאָס לעמעלע וועט זיי מנַצֵח זיין, וואָרים עם
איז האַר פון האַרן און מֶלֶך פון מלָכים; און אויך זיי, וואָס זענען
מיט אים, וואָס זענען באַרופן און אויסדערוויילט און געטרייַ,
15 וועלן מנַצֵח זיין. און ער האָט צו מיר געזאָגט: די וואַסערן, וואָס
דו האָסט געזען, וואו די זונה זיצט, זענען פעלקער און המונים,
16 און אומות, און לשונות. און די צען הערנער, וואָס דו האָסט
געזען, און די חַיה, די דאָזיקע וועלן פיינט האָבן די זונה און וועלן
זי מאַכן ווייסט און נאַקעט, און זיי וועלן פאַרצערן איר פלייש
17 און זי פאַרברענען מיט פייער. וואָרים גאָט האָט אריַינגעגעבן
אין זייער האַרץ צו טאָן זיין עֵצה, און צו קומען צו איין באַראָט,
און צו געבן זייער מלוכה דער חַיה, ביז די רייד פון גאָט וועלן
18 דערפילט ווערן. און דאָס ווייב, וואָס דו האָסט געזען, איז די
גרויסע שטאָט, וואָס רעגירט איבער די מלָכים פון דער ערד.

יח און נאָכדעם האָב איך געזען אַן אַנדערן מַלאָך אַראָפנידערן פון
הימל, וואָס האָט געהאַט גרויס מאַכט; און די ערד איז באַלויכטן
2 געוואָרן מיט זיין הערלעכקייט. און ער האָט געשריגן מיט
אַ שטאַרק קול, אַזוי צו זאָגן: געפאַלן, געפאַלן איז בָּבֶל, די
גרויסע, און איז געוואָרן אַ וואוינאָרט פון רוחות און אַן אויפהאַלט
פון יעדן טָמא גייסט, און אַן אויפהאַלט פון יעדן אומריינעם
און מִיאוסן פויגל. וואָרים דורך דעם וויין פון דעם גרימצאָרן
3 פון איר זנות זענען אַלע אומות געפאַלן; און די מלָכים פון
דער ערד האָבן מיט איר מזַנה געווען, און די סוחרים פון דער
ערד זענען געוואָרן רייך דורך דער מאַכט פון אירע תַענוגים.
4 און איך האָב געהערט אַן אַנדער קול פון הימל זאָגן: קומט
אַרויס פון איר, מיין פאָלק, כדי איר זאָלט ניט האָבן קיין שום

חֵלֶק אין אירע זינד, אוּן כדי איר זאָלט ניט קריגן פון אירע
מַכּות; וואָרים אירע זינד האָבן אויך דערגרייכט ביז צום הימל,
5 אוּן גאָט האָט געדענקט אירע אומגערעכטיקייטן. פֿאַרגעלט
6 איר אַזוויוי זי האָט פֿאַרגעלט, אוּן כֶּפל־כּפלַים לויט נאָך אירע
מַעשׂים. אין דעם בעכער, וואָס זי האָט געמישט, מישט פֿאַר איר
7 טאָפּלט. אויף אַזויפיל וויפיל זי האָט זיך אַליין פֿאַרהערלעכט
אוּן געהאַט תַּענוג, אויף אַזויפיל גיט איר יסורים אוּן טרויער.
וואָרים זי זאָגט אין איר האַרץ: איך זיץ אַ מַלכה, אוּן איך
בין ניט קיין אַלמָנה, אוּן וועל באֵין־אוֹפן ניט זען קיין טרויער.
8 דעריבער וועלן אירע מַכּות קומען אין איין טאָג: טויט אוּן
טרויער אוּן הונגער, אוּן זי וועט אין גאַנצן פֿאַרברענט ווערן
אין פייער; וואָרים שטאַרק איז גאָט, דער האַר, וואָס האָט זי
9 געמִשפּט. אוּן די מלָכים פון דער ערד, וואָס האָבן מיט איר
מזַנה געווען אוּן געלעבט צעלאָזן, וועלן וויינען אוּן קלאָגן איבער
10 איר, בעת זיי וועלן קוקן אויף דעם רויך פון איר ברענען, אוּן
שטיין פון דער וויט פֿאַר מוֹרא פון איר פיין, אוּן זאָגן: וויֵ,
וויֵ, די גרויסע שטאָט בָּבֶל, די שטאַרקע שטאָט! וואָרים אין
11 איין שָׁעה האָט געוועלטיקט דיין מִשפּט. אוּן די סוחרים פון דער
ערד וויינען אוּן קלאָגן איבער איר, וואָרים קיינער קויפט ניט
12 מער זייער סחורה, סחורה פון גאָלד, אוּן זילבער, אייֵדלשטיינער
אוּן פערל, פיינע ליַוונט, אוּן פורפור, זייד אוּן שאַרלעך, אוּן
אַלערלייַ דופטיקע געהילצן, אוּן אַלערלייַ כֵּלים פון עלפֿאַנטביין,
אוּן אַלערלייַ כֵּלים, געמאַכט פון טייערן געהילץ, אוּן פון קופּער,
13 אוּן אייזן, אוּן מאַרמאָר; אוּן צימערינג, אוּן געווירץ, אוּן ווַירעך,
אוּן זאַלבאייל, אוּן קטוֹרֶת, אוּן ווויין, אוּן אייל, אוּן זעמל־מעל, אוּן
ווייץ, אוּן רינדער אוּן שאָף, אוּן פערד, אוּן רייַטוועגן, אוּן קנעכט
14 אוּן מענטשלעכע נפָשות. אוּן די פֵּירות, וואָס דיין נשָׁמה האָט
נאָך זיי געגלוסט, זענען פֿאַרשוואונדן פון דיר, אוּן אַלצדינג, וואָס
איז געווען זים אוּן פּרעכטיק, איז פֿאַרלוירן געוואָרן פון דיר,
15 אוּן מע וועט זיי בְּכלַל מער ניט געפינען. די סוחרים פון די

דאָזיקע זאַכן, וואָם זענען דורך איר רייך געוואָרן, וועלן שטיין
16 פון דער וויט פאַר מורא פון איר פּיין אוּן וויינען אוּן קלאָגן, אוּן
זאָגן: וויי, וויי דער גרויסער שטאָט, וואָם איז געווען אָנגעטאָן
אין פיינער ליַוונט, אין פּורפּור אוּן שאַרלעך, אוּן באַדעקט מיט
17 גאָלד אוּן אייַדלשטיינער אוּן פּערל! וואָרים אין אַיין שָׁעה איז
אַזאַ גרויס עַשירות חָרוב געוואָרן. אוּן יעדער שיפקאַפּיטאַן,
אוּן יעדער איינער, וואָם פאָרט ערגעצוואוהין, אוּן רוּדערער, אוּן
אַלע, וואָם פאַרדינען זייער חַיונה פון יַם, זענען געשטאַנען פון
18 דער וויט, אוּן זיי האָבן געשריגן, בעת זיי האָבן געקוקט אויף
דעם רויך פון איר ברענען, אַזוי צו זאָגן: וואָסער שטאָט איז ווי
19 די גרויסע שטאָט? אוּן זיי האָבן געוואָרפן שטויב אויף זייערע
קעפּ, אוּן געשריגן, בעת זיי האָבן געווויינט אוּן געקלאָגט, אַזוי
צו זאָגן: וויי, וויי, דער גרויסער שטאָט, וואָס אין איר זענען
אַלע, וואָם האָבן געהאַט שיפן אויף דעם יַם, געוואָרן רייך דורך
20 איר עַשירות, וואָרים אין אַיין שָׁעה איז זי חָרוב געוואָרן. פריי
דיך איבער איר, דו הימל, אוּן איר קדושים, אוּן שלִיחים, אוּן
נביאים, וואָרים גאָט האָט געמִשפּט אייער מִשפּט אין איר.
21 אוּן אַ שטאַרקער מַלאָך האָט אויפגעהויבן אַ שטיין, ווי דאָם
וואָלט געווען אַ גרויסער מִילשטיין, אוּן האָט אים אַרײַנגעוואָרפן
אין יַם אַריין, אוּן געזאָגט: אַזוי וועט מיט אַ שטאַרקן כּוח
אַנידערגעוואָרפן ווערן בָּבֶל, די גרויסע שטאָט, אוּן זי וועט מער
22 ניט געפונען ווערן. אוּן דאָם קול פון האַרפנשפּילער, אוּן זינגער,
אוּן פלייטנשפּילער, אוּן טרומייטערער, וועט אין דיר מער ניט
געהערט ווערן; אוּן קיין מײַנסטער פון קיין שום האַנטווערק וועט
מען אין דיר מער ניט געפינען; אוּן דאָם קול פון אַ מִיל וועט אין
23 דיר מער ניט געהערט ווערן; אוּן דאָם ליכט פון אַ לייכטער וועט
אין דיר מער ניט שיינען; אוּן דאָם קול פון חָתן אוּן כַּלה וועט אין
דיר מער ניט געהערט ווערן; וואָרים דיינע סוחרים זענען געווען
די פירשטן פון דער ערד, אוּן מיט דיין כִּישוף זענען אַלע אומות
24 פאַרפירט געוואָרן. אוּן אין איר איז געפונען געוואָרן דאָם בלוט

פון נביאים און פון קדושים, און פון אַלע די, וואָס זענען געהרגעט געוואָרן אויף דער ערד.

יט נאָכדעם האָב איך געהערט ווי סע וואָלט געווען אַ הויך קול
פון אַ גרויסן המון אין הימל, אַזוי ווי זאָגן: הַלְלוּיָהּ! די ישועה
2 און הערלעכקייט און מאַכט געהערן צו אונדזער גאָט. וואָרים
אֱמת און רעכטפֿאַרטיק זענען זיינע משפּטים; וואָרים ער האָט
געמשפט די גרויסע זונה, וואָס האָט פֿאַרדאָרבן די ערד מיט
איר זנות, און ער האָט זיך נוקם געווען אין איר פֿאַר דעם
3 בלוט פון זיינע קנעכט. און אַ צווייט מאָל האָבן זיי געזאָגט:
4 הַלְלוּיָהּ! און איר רויך גייט אַרויף לעולמי־עולמים. און די פיר
און צוואַנציק זקֵנים און די פיר חיות זענען אַנידערגעפֿאַלן און
האָבן זיך געבוקט צו גאָט, וואָס זיצט אויף דעם כִּסא־הכּבוד, און
5 האָבן געזאָגט: אָמֵן. הַלְלוּיָהּ! און אַ קול איז אַרויסגעקומען פון
דעם כִּסא־הכּבוד, אַזוי צו זאָגן: לויבט אונדזער גאָט, אַלע זיינע
קנעכט, איר וואָס האָט מורא פֿאַר אים, די קליינע און די גרויסע.
6 און איך האָב געהערט ווי סע וואָלט געווען דאָס קול פון אַ גרויסן
המון און ווי דאָס קול פון אַ סַך וואַסערן, און ווי דאָס קול פון
שטאַרקע דונערן, אַזוי צו זאָגן: הַלְלוּיָהּ! וואָרים יהוה אלהינו,
7 דער אַלמעכטיקער, קיניגט. לאָמיר זיך פרייען און פריילעך
זיין, און אים אָפּגעבן כָּבוד, וואָרים געענדעט האָט די חֲתוּנה פון
8 דעם לעמלע, און זיין כַּלה האָט זיך אָנגעבריט. און עס איז
איר געגעבן געוואָרן, אַז זי זאָל זיך אָנטאָן אין פיינער ליַוונט,
ליכטיק און לויטער; וואָרים די פיינע ליַוונט זענען די צדקות
9 פון די קדושים. און ער האָט צו מיר געזאָגט: שרייב: וואויל
איז דיִ, וואָס זענען גערופֿן צו דעם חֲתוּנה־מאָלצייט פון
דעם לעמלע. און איך בין אַנידערגעפֿאַלן פאַר זיינע פיס, זיך
צו בוקן פאַר אים. און ער האָט צו מיר געזאָגט: דאָס זענען
10 אֲמָתע רייד פון גאָט. און ער האָט צו מיר געזאָגט: זע, דו
טאָרסט עס ניט טאָן! איך בין אַ מיטקנעכט מיט דיר און דיינע
ברידער, וואָס האָבן דאָס עֵדות פון יֵשוּעַן. בוק דיך פאַר גאָט,
וואָרים

וואָרים דאָס עדות פון ישוען איז דער גייסט פון נבואה. און
11 איך האָב געזען דעם הימל אויפגעעפנט, ערשט אַ ווייס פערד.
און דער, וואָס איז אויף אים געזעסן, איז גערופן געוואָרן געטריי
און וואָרהאַפטיק, און אין רעכטפאַרטיקייט טוט ער משפטן און
מלחמה האַלטן. און זיינע אויגן זענען ווי אַ פלאַם פון פייער, און
12 אויף זיין קאָפּ זענען אַ סך קרוינען; און ער האָט אויפגעשריבן
אַ נאָמען, וואָס קיינער קען ניט, אַחוץ ער אַליין. און ער איז
13 אָנגעטאָן אין אַ מלבוש, באַשפריצט מיט בלוט, און זיין נאָמען
וועט אָנגערופן: דאָס וואָרט פון גאָט. און די חיילות אין
14 הימל זענען אים נאָכגעגאַנגען אויף ווייסע פערד, באַקליידט אין
פיינער ליַוונט, ווייס און לויטער. און פון זיין מויל גייט אַרויס
15 אַ שאַרפע שוועבל, כדי מיט איר צו שלאָגן די גויים; און ער
וועט הערשן איבער זיי מיט אַ רוט פון אייזן: און ער טרעט דעם
ווייַנקעלטער פון דעם גרימצאָרן פון גאָט, דעם אַלמעכטיקן. און
16 אויף זיין מלבוש און אויף זיין דיך איז געווען בייַ אים אָנגעשריבן
17 אַ נאָמען: מלך פון מלָכים און האַר פון האַרן. און איך האָב
געזען אַ מלאך שטיין אין דער זון, און ער האָט געשריגן מיט
אַ הויך קול און געזאָגט צו אַלע פייגל, וואָס פליען אין מיטן
הימל: קומט, און זאַמלט אייך צוזויף צו דעם גרויסן מאָלצייט
18 פון גאָט, כדי איר זאָלט עסן דאָס פלייש פון מלָכים, און דאָס
פלייש פון הויפטלייַט, און דאָס פלייש פון גיבורים, און דאָס
פלייש פון פערד און פון די, וואָס זיצן אויף זיי, און דאָס פלייש
פון אַלע מענטשן, סיי פרייע און סיי קנעכט, סיי קליין און גרויס.
19 און איך האָב געזען די חיה און די מלָכים פון דער ערד און
זייערע חיילות פאַרזאַמלט אינאיינעם, מלחמה צו האַלטן קעגן
20 אים, וואָס איז געזעסן אויף דעם פערד, און קעגן זיין חיל. און
די חיה איז גענומען געוואָרן, און מיט איר דער פאַלשער נביא,
וואָס האָט געמאַכט די צייכנס פאַר איר, מיט וועלכער ער
האָט אָפּגענאַרט די, וואָס האָבן אָנגענומען דעם צייכן פון דער
חיה און די, וואָס האָבן זיך געבוקט צו איר איקאָנע; זיי ביידע

זענען אַריַינגעוואָרפן געוואָרן לעבעדיקערהייט אין דעם טייך
פון פייער, וואָס ברענט מיט שוועבל. 21 און די איבעריקע זענען
געטייט געוואָרן מיט דער שווערד פון דעם, וואָס איז געזעסן אויף
דעם פערד, די שווערד וואָס איז אַרויסגעקומען פון זיין מויל; און
אַלע פייגל זענען געוואָרן זאַט מיט זייער פלייש.

כ 1 און איך האָב געזען אַ מַלאַך אַראָפנידערן פון הימל, וואָס האָט
געהאַט דעם שליסל פון דעם תהום און אַ גרויסע קייט אין
2 זיין האַנט. און ער האָט אָנגעכאַפּט דעם לינדן־וואָרעם, דעם
נָחָש־הַקַדמוני, וואָס איז דער שׂטן און שָׂטָן, און האָט אים
3 געבונדן אויף טויזנט יאָר, און אים אַריַינגעוואָרפן אין תהום אַריין
און אים פאַרשלאָסן און פאַרחַתמעט איבער אים, אַז ער זאָל די
אומות מער ניט פאַרפירן, ביז די טויזנט יאָר וועלן געענדיקט
ווערן; דערנאָכדעם מוז ער באַפרייט ווערן אויף אַ קורצער
4 צייט. און איך האָב געזען טראָנען, און זיי זענען געזעסן אויף
זיי, און מִשפט איז זיי געגעבן געוואָרן; און איך האָב געזען די
נשָמות פון די, וואָס זענען געקעפּט געוואָרן פונוועגן דעם עדות
פון יֵשוּעַ און פונוועגן דעם וואָרט פון גאָט, און אַזוינע, וואָס
האָבן זיך ניט געבוקט צו דער חַיה, אויך ניט צו איר אִיקאָנע,
און האָבן ניט געקראָגן דעם צייכן אויף זייער שטערן און אויף
זייער האַנט; און זיי זענען לעבעדיק געוואָרן, און האָבן געקיניגט
5 מיט מָשִיחַן טויזנט יאָר. די איבעריקע פון די טויטע זענען ניט
לעבעדיק געוואָרן, ביז די טויזנט יאָר וועלן ניט זיין געענדיקט.
6 דאָס איז דער ערשטער תְּחִיַת־הַמֵתים. געבענטשט און הייליק
איז דער, וואָס האָט אַ חֵלֶק אין דעם ערשטן תְּחִיַת־הַמֵתים.
איבער די דאָזיקע האָט דער צווייטער טויט ניט קיין שלִיטה;
נייערט זיי וועלן זיין כֹּהַנים פון גאָט און פון מָשִיחַן, און וועלן
7 קיניגן מיט אים טויזנט יאָר. און אַז די טויזנט יאָר ווערן
8 געענדיקט, וועט דער שָׂטָן באַפרייט ווערן פון זיין תּפִיסה, און
וועט אַרויסקומען אָפּצוגאַרן די גוים, וואָס זענען אין די פיר עקן
פון דער ערד, גוג און מָגוג, כדי זיי צונויפצוזאַמלען אינאיינעם צו

דער מִלחָמה; זייער צאָל איז ווי דאָס זאַמד פון דעם ים. 9 און זיי
זענען אַרויפגעגאַנגען איבער דער בריים פון דער ערד און האָבן
אַרומגערינגלט דעם לאַגער פון די קדושים און די באַליבטע
שטאָט; און אַ פייער האָט אַראָפגעניידערט פון הימל און האָט
זיי פאַרצערט. 10 און דער שָטָן, וואָס האָט זיי פאַרפירט, איז
אַריינגעוואָרפן געוואָרן אין דעם טייך פון פייער און שוועבל, וואו
אויך די חַיה און דער פאַלשער נָבִיא זענען געווען; און זיי וועלן
געפייניקט ווערן טאָג און נאַכט לעולמי־עולמים. 11 און איך האָב
געזען אַ גרויסן ווייסן כִּסא־הקבוד, און דעם, וואָס איז אויף אים
געזעסן, פון וועמעס פָּנים די ערד און דער הימל זענען אַנטרונען
געוואָרן; און עס איז פאַר זיי ניט געפונען געוואָרן קיין פלאַץ.
12 און איך האָב געזען די טויטע, די גרויסע און די קליינע, שטיין
פאַר דעם כִּסא־הקבוד; און ספָרים זענען געעפנט געוואָרן. און
אַן אַנדער סֵפֶר איז געעפנט געוואָרן, וואָס איז דאָס סֵפֶר־הַחַיים.
און די טויטע זענען גערִמשפט געוואָרן אויף דעם סמַך פון דעם,
וואָס איז געווען געשריבן אין די ספָרים, לויט זייערע מַעשִׂים.
13 און דער ים האָט אַרויסגעגעבן די טויטע, וואָס זענען געווען אין
אים; און דער טויט און דער שאול־תַּחתִּיה האָבן אַרויסגעגעבן
די טויטע, וואָס זענען געווען אין זיי. און יעדער איז גערִמשפט
14 געוואָרן לויט זיינע מַעשִׂים. און דער טויט און דער שאול־תַּחתִּיח
זענען אַריינגעוואָרפן געוואָרן אין דעם טייך פון פייער. דאָס איז
15 דער צווייטער טויט, דער טייך פון פייער. און אויב עמיצער איז
ניט געפונען געוואָרן פאַרשריבן אין דעם סֵפֶר־הַחַיים, איז ער
אַריינגעוואָרפן געוואָרן אין דעם טייך פון פייער.

כא און איך האָב געזען אַ נייעם הימל און אַ נייע ערד; וואָרים דער
ערשטער הימל און די ערשטע ערד זענען פאַרגאַנגען, און דער
2 ים איז מער ניטאָ. און איך האָב געזען די הייליקע שטאָט, אַ
נַיי ירושָלַיִם, אַראָפנידערן פון דעם הימל פון גאָט, אָנגעבריט
3 ווי אַ כַּלה, וואָס איז אויסגעפוצט פאַר איר מאַן. און איך
האָב געהערט אַ הויך קול פון דעם כִּסא־הקבוד אַרויס, אַזוי

צו זאגן: זע, דאָס משכן פון גאָט איז מיט די מענטשן, און ער
וועט וואוינען מיט זיי, און זיי וועלן זיין זיין פאָלק, און גאָט אַליין
4 וועט זיין מיט זיי. און ער וועט אָפּווישן יעדע טרער פון זייערע
אויגן; און קיין טויט וועט מער ניט זיין, סע וועט אויך ניט זיין
קיין טרויער, קיין געווײן, קיין פּיין, מַחמת די ערשטע זאַכן זענען
5 פאַרגאַנגען. און דער, וואָס איז געזעסן אויף דעם כִּסא־הכּבוד,
האָט געזאָגט: זע, איך מאַך אַלצדינג ניַי. און ער האָט געזאָגט:
6 שרייב, וואָרים די דאָזיקע רייד זענען באַגלויבט און אֱמת. און
ער האָט צו מיר געזאָגט: עס איז געשען! איך בין די אַלֶף און
די תָּו, דער אָנהייב און דער סוף. איך וועל געבן דעם, וואָס
7 איז דאָרשטיק, פריי פון דעם קוואַל פון לעבעדיק וואַסער. דער,
וואָס איז מנַצֵּחַ, וועט ירשענען די דאָזיקע זאַכן; און איך וועל
8 זיין זיין גאָט, און ער וועט זיין מיין זון. אָבער פאַר די פַּחדָנים,
און אומגלויביקע, און אומווערדיקע, און רוצחים, און נואפים, און
מכַשפים, און געצענדינערם, און אַלע ליגנער ־ זייער חֵלֶק וועט
זיין אין דעם טייך, וואָס ברענט מיט פייער און שוועבל. דאָס
9 איז דער צווייטער טויט. און עס איז געקומען איינער פון די
זיבן מַלאָכים, וואָס האָבן געהאַט די זיבן בעקנס, וואָס זענען
געווען באַלאָדן מיט די זיבן לעצטע מַכּות, און ער האָט גערעדט
מיט מיר, אַזוי צו זאָגן: קום אַהער, איך וויל דירווייזן די כַּלה,
10 דאָס ווייב פון דעם לעמלע. און ער האָט אין דעם גייסט
מיך אַוועקגעפירט צו אַ גרויסן און הויכן בארג, און האָט מיר
געוויזן די הייליקע שטאָט ירושָלַים אַראָפּנידערן פון דעם הימל
11 פון גאָט מיט דער הערלעכקייט פון גאָט; איר ליכטיקייט איז
געווען ענלעך צו זייער אַ טייערן שטיין, ווי דאָס וואָלט געווען
12 אַ יאַספּיס, קלאָר ווי קריסטאַל. און זי האָט געהאַט אַ גרויסע
און הויכע מויער מיט צוועלף טויערן, און ביי די טויערן צוועלף
מַלאָכים, און דערויף זענען געווען אָנגעשריבן נעמען, וואָס זענען
13 די נעמען פון די צוועלף שבָּטים פון די בנֵי־ישׂרָאל. אין מִזרח
זענען געווען דריי טויערן, און אין צפון דריי טויערן, און אין דָּרום

14 דריי טויערן, און אין מערב דריי טויערן. און די מויער פון דער
שטאָט האָט געהאַט צוועלף יסודות, און אויף זיי צוועלף נעמען
15 פון די צוועלף שליחים פון דעם לעמעלע. און דער, וואָס האָט
געריעדט מיט מיר, האָט געהאַט פאַר אַ מאָס אַ גילדענע רוט,
16 צו מעסטן די שטאָט און די טויערן פון איר און איר מויער. און
די שטאָט ליגט פיר־עקיג, און די לענג פון איר איז אַזוי גרויס
ווי די בריט. און ער האָט געמאָסטן די שטאָט מיט דער רוט,
צוועלף טויזנט אַקער; די לענג און די בריט און די הייך פון איר
17 זענען גליך. און ער האָט געמאָסטן איר מויער, הונדערט פיר
און פערציק אייַלן, לויט דער מאָס פון אַ מענטשן, דאָס איז, פון אַ
18 מַלאָך. און דאָס געבוי פון איר מויער איז געווען יאַספּיס, און די
19 שטאָט איז געווען ריין גאָלד, ענלעך צו לויטערן גלאָז. די יסודות
פון דער שטאָט־מויער זענען געווען באַצירט מיט אַלערלייַ
מינים טייערע שטיינער: דער ערשטער יסוד איז יאַספּיס, דער
צווייטער סאַפּיר, דער דריטער אַגאַט, דער פערטער סמאַראַגד,
20 דער פינפטער סאַרדאָניקס, דער זעקסטער רובין, דער זיבעטער
כרוסאָליט, דער אַכטער בעריל, דער ניינטער טאָפּאַז, דער
צענטער כריזאָפּראַס, דער עלפטער היאַצינט, דער צוועלפטער
21 אַמעטיסט. און די צוועלף טויערן זענען געווען צוועלף פערל;
יעדער איינער פון די פאַרשידענע טויערן איז געווען פון איין
פערל; און די גאַס פון דער שטאָט איז געווען לויטער גאָלד, ווי
22 דורכזיכטיק גלאָז. און איך האָב אין איר ניט געזען קיין היכל;
וואָרים יהוה אלהים, דער אַלמעכטיקער, און דאָס לעמעלע,
23 זענען איר היכל. און די שטאָט האָט ניט נייטיק געהאַט, ניט די
זון, ניט די לבנה, צו שיינען אויף איר; וואָרים די הערלעכקייט
פון גאָט האָט זי באַלויכטן, און איר ליכט איז דאָס לעמעלע.
24 און די אומות וועלן גיין אין איר ליכט, און די מלכים פון דער
25 ערד וועלן אין איר אַריַנברענגען זייער הערלעכקייט. און
אירע טויערן וועלן מער קיינמאָל ניט פאַרשלאָסן ווערן בייטאָג
26 – וואָרים דאָרט וועט מער ניט זיין קיין נאַכט; און זיי וועלן
אריינברענגען

אַריַינבערענגען אין איר די הערלעכקייט און דעם כָּבוד פון די
אומות; 27 און סע וועט אין איר מער קיינמאָל ניט אַריַינגיין קיין
טָמא זאַך, אָדער דער, וואָס טוט אומווערדיקייט און שֶׁקר, נייערט
נאָר די, וואָס זענען פאַרשריבן אין דעם סֵפֶר־הַחַיִים פון דעם
לעמעלע.

כב 1 און ער האָט מיר געוויזן אַ שטראָם פון וואַסער פון לעבן, לויטער
ווי קריסטאַל, וואָס איז אַרויס פון דעם כִּסא־הקבוד פון גאָט און
2 פון דעם לעמעלע, אין דער מיט פון איר גאַס. און אויף דער זייט
און אויף יענער זייט פון דעם שטראָם איז געווען דער עֵץ־הַחַיִים,
וואָס האָט געטראָגן צוועלף מינים פֵּירות, און ברענגט זיין
פרוכט יעדן חודש; און די בלעטער פון דעם בוים זענען געווען
3 פאַר דער הילונג פון די אומות. און סע וועט מער ניט זיין קיין
קְלָלה. און דער כִּסא־הקבוד פון גאָט און פון דעם לעמעלע וועט
4 זיין דרינען, און זיינע קנעכט וועלן אים דינען; 5 און זיי וועלן זען
זיין פָּנים, און זיין נאָמען וועט זיין אויף זייערע שטערנס. און סע
וועט מער ניט זיין קיין נאַכט, און זיי באַדאַרפן ניט קיין ליכט פון
קיין לייכטער אָדער פון דער זון; וואָרים יהוה אלהים, וועט זיין
6 זייער ליכט; און זיי וועלן קיניגן לעולמי עולמים. און ער האָט
צו מיר געזאָגט: די דאָזיקע רייד זענען באַגלויבט און אֱמת. און
יהוה אלהים פון די גייסטער פון די נביאים, האָט געשיקט זיין
7 מַלאָך צו ווייזן זיינע קנעכט דאָס, וואָס מוז בקָרוב געשען. און
זע, איך קום באַלד. וואויל איז דעם, וואָס היט אָף די רייד פון
8 דער נבואה פון דעם דאָזיקן סֵפֶר. און איך, יוחָנָן, בין דער, וואָס
האָט געהערט און געזען די דאָזיקע זאַכן. און בעת איך האָב
געהערט און געזען, בין איך אַנידערגעפאַלן צו בוקן זיך פאַר די
9 פיס פון דעם מַלאָך, וואָס האָט מיר דאָס געוויזן. און ער האָט
צו מיר געזאָגט: דו זאָלסט עס ניט טאָן! איך בין אַ מיטקנעכט
מיט דיר און מיט דיינע ברידער, די נביאים, און מיט די, וואָס
10 היטן די רייד פון דעם דאָזיקן סֵפֶר. בוק דיך צו גאָט! און ער
האָט צו מיר געזאָגט: פאַרחתמע ניט די רייד פון דער נבואה

11 פון דעם דאָזיקן ספֿר; וואָרים די צייט איז נאָענט. דער, וואָס איז
אומגערעכט, זאָל ער וויטער טאָן אומגערעכטיקייט; און דער,
וואָס איז טמא, לאָז ער וויטער זיך מטמא זיין; און דער, וואָס איז
א צדיק, לאָז ער טאָן צדקות; און דער, וואָס איז היליק, זאָל ער
זיך וויטער היליקן. 12 זע, איך קום באַלד, און מיין שׂכר איז מיט
מיר, צו פאַרגעלטן יעדן איינעם לויט זיינע מעשׂים. 13 איך בין די
אַלף און די תּו, דער ערשטער און דער לעצטער, דער אָנהויב
און דער סוף. 14 וואויל איז די, וואָס וואַשן זייערע קלייַדער, כדי
זיי זאָלן האָבן רשות צו דעם עץ־החיים, און זאָלן אַריַנגיין דורך
די טויערן אין דער שטאָט אַריין. 15 דרויסן זענען די הינט, און די
מכשפים, און די נואפים, און די רוצחים, און די געצנדינער, און
יעדער איינער, וואָס דאָט ליב און גיט זיך אָפּ מיט שֶׁקר. 16 איך,
ישוע, האָב געשיקט מיין מלאך צו אייך מיט דעם דאָזיקן עדות
פאַר די קהילות. איך בין דער שורש און דער שטאַם פון דָוִדן,
דער גלאַנצנדיקער מאָרגנשטערן. 17 און דער גייסט און די כַּלה
זאָגן: קום. און דער, וואָס הערט, לאָז ער זאָגן: קום. און דער,
וואָס איז דאָרשטיק, לאָז ער קומען; דער, וואָס וויל, לאָז ער
נעמען פריי דאָם וואַסער פון לעבן. 18 איך זאָג עדות יעדן איינעם,
וואָס הערט די רייד פון דער נבואה פון דעם דאָזיקן ספֿר: אויב
עמיצער וועט מערן צו זיי, דעם וועט גאָט מערן די מכות, וואָס
19 זענען פאַרשריבן אין דעם דאָזיקן ספֿר; און אויב עמיצער וועט
מינערן פון די רייד פון דעם ספֿר פון דער דאָזיקער נבואה,
דעם וועט גאָט מינערן זיין חלק פון דעם עץ־החיים און פון דער
היליקער שטאָט, וואָס זענען פאַרשריבן אין דעם דאָזיקן ספֿר.
20 דער, וואָס זאָגט עדות אויף די דאָזיקע זאַכן, זאָגט: יאָ, איך קום
21 באַלד. אָמן, קום האַר ישוע. דער חסד פון דעם האַר ישוע זאָל
זיין מיט אייך אַלע. אָמן.